AD EPHESINUM CONCILIUM VARIORUM PATRUM EPISTOLÆ,

EX MANU-SCRIPTO CASSINENSIS BIBLIOTHECÆ CODICE DESUMPTÆ;

ITEM

EX VATICANÆ BIBLIOTHECÆ MANU-SCRIPTO

Commonitorium Celeſtini Papæ Epiſcopis & Presbyteris euntibus ad Orientem:

TITULI DECRETORUM HILARI PAPÆ: NEAPOLITANUM CONCILIUM: EPISTOLÆ ANACLETI ANTI-PAPÆ:

Nunc primùm in publicam lucem data,

AC SCHOLIIS, ET NOTIS ILLUSTRATA,

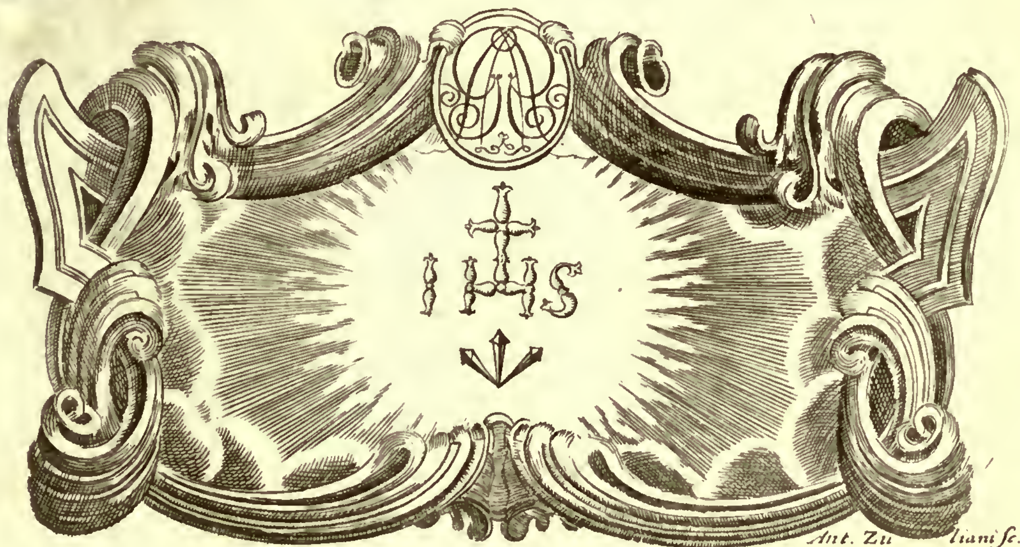
PER F. CHRISTIANUM LUPUM,

Iprenſem, Ordinis Fratrum Heremitarum Sancti Auguſtini, Sacræ Theologiæ in Alma Lovanienſi Univerſitate Doctorem, ac Regium Primarium Profeſſorem.

EJUS OPERUM TOMUS SEPTIMUS

STUDIO, AC LABORE

F. THOMÆ PHILIPPINI RAVENNATENSIS EJUSDEM ORDINIS.

VENETIIS, MDCCXXVI.

Proſtant { APUD JO: BAPTISTAM ALBRITIUM Q. HIERON. ET SEBASTIANUM COLETI.

CUM GRATIA, ET PRIVILEGIO.

LIBRARY
OCT 22 1968

SERENISSIMO PRINCIPI COSMO III. MAGNO ETRURIÆ DUCI.

Edit iterum Florentiam *Fr. CHRISTIANUS LUPUS, magnus ille librorum helluo, atque Ecclesiasticæ Eruditionis Eximius Doctor; ac nostra manu deductus MEDICEI Palatii penetralia subiens,* Serenissimæ Vestræ Celsitudinis *vestigiis sistitur. Cogimur,* Magne Dux COSME, *acceptæ lethali ictu plagæ cicatricem nondum obductam, sed recenti adhuc sanguine perfusam, refricare. Ille, fortè præscius se jam extremis metis admotum, quò properantia vitæ momenta præverteret, quatuor unà simul, diversi argumenti voluminibus, ut scribendis, ut edendis nocturno diurnoque labore incubuerat; cum improviso ac diuturniori morbo congressus, prioribus editis, altero ad umbilicum ferè deducto; huic postremo haud postremam manum, morte præreptus, imposuit. Verùm tumulo licet conditus, prœla etiamnum, simulque Eruditorum ingenia atque admirationem, imò ipsam quoque famam fatigat. Enim verò superstes cùm subinde cogitaret, quibus semet per Etruriam transeuntem Regiæ planè Beneficentiæ radiis perfuderis, quamque invidioso stipendio non semel* Florentiam *invitaveris; plures decades Epistolarum variorum* Patrum, *quæ in Cassinensis Bibliothecæ angulo tot sæcula cum blattis luctatæ fuerant,* Serenissimæ Vestræ Celsitudini *nuncupare, ac postremum hoccè Opus (ita enim ægrotus loquebatur) suæ ipsius vitæ navigatione peracta,* Vestro Magno Nomini *veluti votivam tabellam appendere destinaverat, ut saltem nomen suum vel sola hac debiti professione dispungeret. Verùm novissimo hoc partu adversam Lucinam expertus, vitam simul dedit ac perdidit; illum enim Superi terris eripuerunt, ne quid post tam præclarum ac planè immortale Opus postea perscriberet. Nos tanquam reciso de Semeles utero fœtui obstetrices manus supposuimus, cumque è typis in lucem educentes, ac Eximiæ demortui Viri erga* Serenissimam Vestram Celsitudinem *observantiæ veluti ex asse hæredes, obligatam tam charo Capiti fidem implevimus. Equidem quamvis huic Operi magna veneratio debeatur, quod tot Patrum Epistolas, hactenus ineditas, ac novissimo labore à celeberrimo nostræ ætatis Scriptore illustratas complectatur; maximam etiam inde recipiet quòd* Serenissimi Vestri Nominis *ac patrocinii fulgore præradiat. Nemo ignorat* Te, optime idemque doctissime Principum, *cum Bibliothecam omnium librorum genere instructissimam dudum extruxisses, alteram nuper intrà secretiora Palatii penetralia, unique tibi adeundam dedicasse, in qua sacri tantùm vetustioris Ecclesiæ* Patrum *Codices servarentur, ut eos in oculis ac complexu unicè haberes. Hos laureatos tripodes, hæc sacra pulvinaria, hæc Christiani Orbis oracula sæpè consulis, ut cum ipsa eorumdem pietate ac doctrina imperium partiri velle videaris. Hinc jure ac merito CHRISTIANUS LUPUS, qui diu noctuque in* Patribus *habitabat,* uni Tibi, *apud quem* Patres *tam propè habitant, laudatas Epistolas, tot votis ab Eruditis quibusque expetitas, nuncupandas decreverat. Easdem nos, succedanea veneratione,* ad Serenissimam Vestram Celsitudinem *ex Lovaniensi Athenæo, quod olim, cum Princeps Juventutis Europam perlustrares, magnus hospes implevisti, trasmittimus, ut hocce Volumen sacra manu, qua tot Mortalium millibus meliora Bona dispensas, secretiori ac sacratiori tuo* Musæo *illatum, nova cum precii tum decoris incrementa suscipiat, immò tanto etiam* Principe *lectore superbiat.*

Dabamus Lovanii ad D. Joannis Baptistæ, ipso Nativitatis Dominicæ die 25. Decembris 1681.

SERENISSIMÆ CELSITUDINIS VESTRÆ

MINIMI FAMULI

Prior & Conventus Lovaniensis FF. Erem. S. Augustini.

SUÆ CELSITUDINI SERENISSIMÆ

ALEXANDRO FARNESIO, PRINCIPI DE PARMA,

Suæ Catholicæ Majestatis per Belgium Gubernatori, Supremo Armorum Præfecto, &c.

SERENISSIME PRINCEPS,

Nducias paulisper ac ferias (si lubet) da Tuis gravissimis, quibus incumbis Reipublicæ negotiis, dum Te interpellamus. Ecce *Christianum* Ingenii Lupini, sed adhuc in cunis vagientem fœtum Tibi ut publico Patriæ Patri ac Tutori ferimus & offerimus, imò nec ferimus, qui suaptè sponte ad animi magnitudinem Tuam, viam adfectabat; ut pote gratitudine impellente, sed & humanitate Tua appellante inductus. Et sanè ingravescentis ægræque ætatis imbecillior fœtus fulcimento indigebat & tutela: utrumque reperit in auspicatissimo *Farnesiano* nomine, unde novum universo Belgio lumen & columen affulsit.

Porrò Eximius Vir *Christianus Lupus* bonæ laudatæque memoriæ, Ecclesiasticæ antiquitatis vorago, de Lovaniensi Academia benè meritus, vix ex Italia redux, Tuo & *Caroli Secundi* secundo adspirante favonio, ad Primaria & Regia S. Th. subsellia, seu Cathedram in Grudio Belgii Athenæo evectus, huic magis prodesse *Christiano* labore, & ingenii sui monumentis destinarat; at ô invida fata! invalitudine, & fatali illa lege impeditus nòn potuit. Cui priusquam succumberet, Tutorem huic pupillo selectiorem alium reperire non valuit, certè nec voluit quærere, nec debuit, à quo tantum illi benevolentiæ imo & beneficentiæ accesserat.

Itaque uti aliud Volumen Variorum Patrum Epistolis hactenus ineditis decoratum, inscribi voluit *Serenissimo Principi, Cosmo Tertio Magno Etruriæ Duci*, ut quos cognationis vinculum conjunxit, patrocinium non disjungat; ita quam retexendæ huic *Scholiorum* telæ ultimam navavit operam, quas lucubrando obsumpsit clepsydras, Illustrissimo Tuo nomini pollucere decreverat. Hinc ad benefacta animum retorquens, occasionem assiduè aucupatus propalam prodendi, quantoperè Tuæ Celsitudini privatim foret obnoxius; sub ipsum vitæ finem verè Cygnæà voce, hanc ipsam lucubrationem non satis suam putavit, nisi & Tua foret.

Absit ergo, ut nostræ ingratitudinis vitio beneficia illa oblivionis periculum adeant, aut interjecto spatio obsolescant: *Cum omnia benefacta in luce collocari se volunt*. Hinc ne Gratiis ipsis parum grati videamur, certatim operam dedimus, ut nostra ex ejus voluntate Tibi polluceremus: atque adeò quod ille voti promissione tacitus susceperat & palàm declaraverat, nunc debiti religione repræsentamus.

Cui quidem operi *Christiano* calamo & industria satis illustrato, etsi suus non desit splendor & pretium; plus tamen ei splendoris, pretiique accedet, si ei præfigamus Serenissimum *Farnesianum* nomen. Quid enim, quamvis ad laudes satis sis ipse Tibi, illustrius celeberrima illa & Sago & Toga & Pontificia Tiara, unde non deneger surculus prodiisti, *Farnesiana* stirpe? Præterquam quod hanc illustret *Paulus III.* antea *Alexander Farnesius* dictus, Pont. olim Maximus, Oecumenici Concilii Tridentini indictione non Urbi notior, quàm Orbi: quis nescit Majores Tuos *Odoardum* & *Ranutium Parmæ* ac *Placentiæ Duces*, quos natura ad omnem laudis ac gloriæ nobilitatem magnos atque excelsos produxit? *Farnesianum* enim genus tantum est, ut ad gloriam ei nihil adjici possit, aliis autem addere possit plurimum.

Quis ignorat (in quo Tuæ laudis cardo potissimùm vertitur) hocce Tuum genus longa selectissimorum Procerum serie illustre, illustrius reddidisse Proavum Tuum *Alexandrum Parmensem* (ut appellatum nosti) *Belgarum Camillum*, & repetito Demetrii cognomento Urbium expugnatorem? Ille enimverò Romanus, sed sobrius iræque victor *Alexander*, quondam in Belgio, hoc eodem munere perfunctus, spirat etiamnum in fortiter præclarèque gestis, vivit adhuc & perpetuò vivet in animis affectibusque Belgarum æternitatis stylo insculptus. Qui non ignarus, *boni, strenuique Gubernatoris esse*, teste Romano Sapiente, *pro universorum salute excubare*, pro Belgis jugiter excubabat. Cujus Heroicas curas, & Martiales spiritus, bonique publici amorem sat Belgici Annales loquuntur: utpote à quo in difficillimo Patriæ statu, inter prima illa turbulentorum hominum tentamenta, nòn aliter se Belgæ regi senserunt quàm servari. Exercebatur nempe virtus ejus iniquitate temporum, in quæ inciderat, non ignara magnis periculis magno opus esse adjutore. Adde, quod cum in Religione tutanda ac promovenda zelus vel maximè commendaverit; dum non modò adversus tum temporis grassantem Hæreseos rabiem armavit Martem, sed & sacram Artem; dum Regio ære in Lovaniensi Lycæo Religiosum Mendicantium Ordinum instructum Seminarium fovit ac animavit, ut Sanctioris Doctrinæ studiis imbuti, adversanti Hæresi fortiter resisterent; atque adeò in studii stadio currentibus admovendo stimulum & calcar, certantibus sufficiendo vires, Religioni optimè consuluit.

Et experietur profectò Belgium (sic benè ominari liceat) *Serenissime Princeps*, virtutis Tuæ generositatem, quæ onerosi hujus honoris sibi pondus vendicabat, Teque comprobavit in hoc Belgici Regiminis fastigium, in cujus bonum curas extendis Tuas, Teque totum impendis, non idem dumtaxat nomen, verùm easdem quoque virtutes intulisse. Quod præclarissimum munus Tibi à *Carolo Hispaniarum Rege* delegatum constanter hactenus administras tam curace vigilantia, tam fideli prudentia, tam justo denique moderamine, ut dum Vicaria uti alter Hercules ope Belgicum axem cum *Carolo* viriliter atque utiliter sustines, reapse contestere, singulari Te Superum favore ad publicam Patriæ felicitatem & commune Belgarum bonum auguratò àuspicatòque destinatum esse. Adeò ut Majores tui non denati, sed in Te renati reviviscent; quin *Alexandrum* Proavum in Te, Te in *Alexandro* graphicè expressum, utque Dignitatis, ita Te ejus indolis hæredem; ac proinde non alium Te magis idoneum tantæ moli Atlantem Belgæ omnes cognoscent, suspicient, venerabuntur.

Quæ omnia, aliaque præstantiora, quæ uti Atlantis vertex supra hæc inferiora, ita supra calamum, vocemque nostram sunt, nos confidenter induxere, ut *Christiana Scholia* tot eruditorum votis expetita, inter Palatii penetralia, *Vestræ Celsitudinis* vestigiis sisteremus.

Speramus interim, *Heros Generosissime*, Te mentem illam negotiorum capacem, inter tot decumanas Regiminis Tui curas, more & amore Tuo ad nos inclinaturum, admissurumque hocce Volumen, re quidem angustum, sed affectu decumanum & augustum, velut arrham gratitudinis & obsequii erga Te nunquam emorituri. Hoc unum deprecantes, ut idem ille amor, prothymia, affectus, quem in Eximium nostrum Scriptorem exeruisti, quemque Proavus Tuus etiam in Bruxellensi Cœnobio admittendo fovendoque ostendit, in *Ordinem Augustinianum* Tuo nomini devotum ac devinctum, à Te studiosè conservetur.

Atque ut diu Belgicas Provincias pro Rege regas, dum privatim vovent omnes, nos quoque auspicatissimam Belgici Regiminis administrationem supplici prece vovemus per hoc Volumen publicè. Felix! si in manus admittatur: Felices nos! si in animi Tui gratiam: *SERENISSIME PRINCEPS*

CELSITUDINIS TUÆ SERENISSIMÆ

Æternùm devoti uti devincti Cultores & Clientes

Prior & Conventus Lovaniensis FF. Eremit. S. P. Augustini.

IN-

INDEX CAPITUM.

Caput

FINIS.

NOI REFORMATORI
DELLO STUDIO DI PADOVA.

AVendo veduto per la Fede di Revisione, ed approbazione del P. F. Tomaso Maria Gennari Inquisitore nel Libro Intitolato: *Ad Ephesinum Concilium Variorum Patrum Epistolæ, &c. F. Christianum Lupum, &c.* non v' esser cos' alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per Attestato del Secretario Nostro; niente contro Principi, e buoni costumi, concedemo Licenza a Sebastian Coleti Stampatore, che possi esser Stampato, osservando gli Ordini in materia di Stampe, e presentando le solite Copie alle Pubbliche Librarie di Venezia, e di Padova.

Dat. 26. Gennajo 1725.

(Gio: Francesco Morosini Cav. Ref.
(Andrea Soranzo Pr. Ref.
(

Agostino Gadaldini Segr.

13. Maggio 1726.
Registrato al Magistrato Eccellentiss. degli Essecutori Contro la Bestemmia.

Antonio Canal Nod.

VA-

VARIORUM PATRUM EPISTOLÆ,

Ad variorum Patrum Epistolas concernentes Acta Ephesini & Chalcedonensis Concilii, nuperrimè repertæ in Bibliotheca celeberrimi Monasterii Cassinensis,

SCHOLIIS, ET NOTIS ILLUSTRATÆ.

CAPUT PRIMUM.

Reverendissimo & Deo Amantissimo Comministro Nestorio Cyrillus, & quæ convenit in Alexandria ex Ægyptiaca Diœcesi Synodus in Domino salutem.

Matth. 10. SAlvatore nostro dicente apertè, *Qui amat Patrem aut Matrem plusquam me, non est me dignus, & qui amat Filium aut Filiam super me, non est me dignus*, quid patiamur nos, qui à tua Reverentia exigimur te diligere super omnium nostrorum Salvatorem Christum? Quid nos in die Judicii juvare poterit, aut quam reperiemus excusationem, qui silentio ita longo honoravimus in factis à te contra ipsum blasphemiis? Et si quidem temetipsum solum læderes talia sapiens & docens, minor utique cura esset. Quoniam verò omnem scandalizasti Ecclesiam, & insolitæ ac peregrinæ Hæresios fermentum injecisti Populis, & non ibidem solummodo constitutis, sed enim & his qui ubique sunt, delati namque sunt tuarum expositionum Codices, qualis jam nostræ taciturnitati sufficiet sermo? Aut quomodò non necessarium est meminisse dicentem
Matth. 10. Christum: *Non putetis quia Pacem veni mittere super terram; non enim veni mittere Pacem, sed gladium. Veni enim dividere hominem contra Patrem suum, & Filiam contra Matrem suam?* Cum enim fides læditur, habetur quidem irrita & fallax Parentum Reverentia. Quiescat autem & quæ in filios est & fratres, affectionis Lex: Et piis jam melior sit mors quam vita, ut meliorem resurrectionem mereamur, secundùm quod scriptum est. Ecce igitur simul cum Sancta Synodo, Hebr. 11.
quæ in Magna Roma est congregata, præsidente Sanctissimo & Dei colentissimo Fratre & Comministro nostro Celestino Episcopo, & tertia te hac contestamur Scriptura, persuadentes desistere à tam difformibus & distortis Dogmatibus, quæ sapis & doces; præeligere autem rectam fidem, quæ Ecclesiis ab initio tradita est per Sanctos Apostolos & Evangelistas, qui & perspectores & ministri Verbi facti sunt. Aut si hoc non egerit tua Reverentia secundùm definitas inducias in litteris memorati Sanctissimi & Reverendissimi Romanorum Episcopi, & Comministri nostri Celestini, cognosce te ipsum nullam sortem habentem nobiscum, neque locum, sive portionem in Sacerdotibus Dei & Episcopis. Non enim possibile est nos despicere Ecclesias sic perturbatas, & scandalizatos Populos, & rectam fidem abjuratam, & dissipatos à te greges, quos salvare debueras, si quidem esses secundùm nos rectæ gloriæ Amator, Sanctorum Patrum investigans Pietatem. Omnibus autem, qui à tua Reverentia separati sunt propter fidem, vel depositi,

fiti, tam Laicis quam Clericis, Communicatores sumus omnes. Nec enim æquum est recta sapere cognoscentes tuis lædi sententiis, quia tibi benefacientes contradixerunt. Hoc enim ipsum indicasti in epistola, quæ scripta est à te ad Magnæ Romæ Sanctissimum Coepiscopum nostrum Celestinum.

Non sufficiet autem tuæ Reverentiæ confiteri solum Fidei Symbolum, quod in tempore expositum est per Sanctum Spiritum à Sancta & Magna Synodo, tunc in tempore congregata in Nicæa. Intellexisti enim & interpretatus es hoc non rectè, distortè autem magis, quamvis confitearis vocem sermone; sed hoc consequens est ut in scripto, & cum jurejurando confitearis, quia & anathematizas tua prava & prophana Dogmata, sapiens autem & docebis quæ & nos omnes, & qui in Occidente, & in Oriente Episcopi, & Doctores, & populis Præpositi. Consensit autem & Romana Sancta Synodus, & nos omnes, ut recta habentibus & irreprehensibiliter epistolis ad tuam Reverentiam scriptis ab Alexandrinorum Ecclesia. Subdidimus autem & his litteris nostris, quæ te oporteat sapere & docere, & à quibus abstinere convenit. Hæc enim Ecclesiæ Catholicæ & Apostolicæ est Fides, cui consentiunt omnes, quique in Occidente sunt, & qui in Oriente Orthodoxi Episcopi.

Credimus in unum Deum; Patrem omnipotentem, visibilium invisibiliumque factorem. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei, natum de Patre, Unigenitum, hoc est, de substantia Patris. Deum ex Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero: Natum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt, quæ in Cœlo & quæ in terra. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit, & incarnatus est, & humanatus. Passus, & resurrexit tertia die secundùm Scripturas. Ascendit ad Cœlos, & sedet ad dexteram Patris. Venturus judicare vivos & mortuos. Et in Spiritum Sanctum. Eos autem qui dicunt, Erat aliquando quando non erat, & quia ex non exstantibus factus est, aut ex alia subsistentia vel substantia, dicentes esse aut vertibilem, aut mutabilem Filium Dei, hos anathematizat Catholica & Apostolica Ecclesia.

Sequentes autem ubique Sanctorum Patrum Confessiones, quas fecerunt loquente in eis Spiritu Sancto, & intelligentiæ, quæ in eis est, investigantes intentionem, & quasi per Regiam viam incedentes, dicimus quia ipse Unigenitus Dei Sermo, qui ex ipsa natus est Patris substantia, ex Deo verò Deus verus, lumen de lumine, hic per quem omnia facta sunt, quæ in Cœlo, & quæ in terra, propter salutem nostram descendens, & semetipsum deponens in exinanitionem, incarnatus & inhumanatus est. Hoc est, Carnem accipiens à Sancta Virgine, & suam eam faciens ex vulva, secundùm nos pertulit nativitatem, & processit homo ex muliere, non hoc quòd erat amittens, sed licet factus sit in assumptione Carnis & Sanguinis, etiam ita permanens quod erat. Deus videlicet natura & veritate. Sed neque Carnem dicimus in Deitatis verti naturam. Neque quidem in naturam Carnis ineffabilem Dei Verbi translatam naturam. Inconvertibilis enim est, & immutabilis omninò, idem ipse semper permanens secundùm Scripturas.

Cum videretur autem & puer, & in pannis existens, & in sinu enixæ Virginis, omnem implebat Creaturam ut Deus, & Confessor erat Genitori. Divinitas etenim sine quantitate & magnitudine est, & circumterminationem non sustinet. Uniri autem Carni secundum subsistentiam confitentes Verbum, unum adoramus Filium & Dominum Jesum Christum: Neque seorsim ponentes, & determinantes hominem & Deum, quasi conjunctos ad invicem dignitatis & authoritatis unitione. Novitas enim vocum est hoc, & aliud nihil. Neque quidem Christum specialiter nominantes ex Deo Verbum, & similiter specialiter, velut Christum alterum, eum qui ex muliere, sed unum solum scientes Christum ex Deo Patre Verbum cum sua Carne. Tunc enim humanè junctus est nobiscum. Cum utique his, qui digni erant accipere, Spiritum daret ipse, & non ex mensura acciperet, sicut dicit Beatus Evangelista Joannes. Joan. 3.

Sed neque illud dicimus, quia habitavit ex Deo Verbum quasi in homine communi, de Sancta Virgine nato, ut Deum ferens homo intelligatur Christus. Et si enim habitavit in nobis Verbum, dicitur verò & in Christo habitare omnis plenitudo Divinitatis corporaliter, sed tamen sentimus quia factus Caro non sicut in Sanctis habitare dicitur. Secundùm parem modum circa eum quoque fieri definimus habitationem, sed unitus secundùm naturam, & non in Carnem mutatus, talem facit habitationem, qualem utique habere dicitur & hominis anima ad proprium suum Corpus. Unus igitur Christus, & Filius, & Dominus, non ut conjunctionem quamdam simpliciter in unitione dignitatis vel etiam authoritatis habens homo ad Deum: Non enim unit naturas par honor. Etenim Petrus & Joannes pares honore quidem ad invicem sunt, secundùm quod Apostoli & Sancti Discipuli, attamen non unus sunt, sed duo. Neque quidem secundùm appositionem conjunctionis intelligimus modum. Non sufficit enim hoc ad adunationem naturalem. Neque quidem quasi secundùm participationem affectualem, sicut & nos adhærentes Domino, secundùm quod scriptum est, *Unus spiritus sumus ad eum*. Magis autem conjunctionis nomen recusamus: Utpote non idoneum existens significare unitionem. Sed nec Deum nec Dominum Christi ex Deo Patre Verbum nominamus: Ne rursus apertè secemus individuum Christum, & Filium, & Dominum. Et blasphemiæ crimen incurramus, Deum suum & Dominum facientes eum. Unitus enim, sicut jam prædiximus, Dei Sermo Carni secundùm subsistentiam Deus quidem est omnium, Dominator enim Universitatis. Neque verò ipse sibi servus est, neque Dominus factus est. Magis autem & impium ita dicere vel sapere. Ait quidem Deum suum Patrem, cum certè sit Deus natura, & ex substantia ejus; sed non ignoramus, quia cum sit Deus, & homo factus est sub Deo, secundùm legem quæ condecet humanam naturam. Ipse

1. Cor. 6.

verò

verò sibi quomodò fiet Deus aut Dominus? Ergò ut homo, & quantum attinet & decet ad exinanitionis mensuras, sub Deo nobiscum semetipsum ipse dicit. Sic factus est & sub Lege, cum locutus ipse sit Legem, & Legislator existens, ut Deus.

Recusamus autem hoc dicere super Christo: *Propter eum, qui induit, eum, quem induit, veneror. Propter eum, qui est invisibilis, adoro illum qui videtur.* Pavore plenum est super hæc etiam illud dicere: *Ille, qui assumptus est, et qui assumpsit, coappellatur Deus.* Qui enim hæc dicit, secat naturas in duos Christos, & hominem statuit per partem specialiter, & Deum similiter. Evidenter enim denegat unitionem; secundùm quam, non ut alter alteri coadoratur quispiam, neque quidem coappellatur Deus, sed unus intelligitur Christus Jesus, Filius Unigenitus, una adoratione adorandus cum sua Carne.

Confitemur autem, quia ipse ex Deo Patre natus Filius, & Deus Unigenitus, licet secundùm naturam suam existens impassibilis, Carne passus est pro nobis secundum Scripturas. Et erat in crucifixo Corpore suæ Carnis inseparabiliter proprias faciens passiones: Gratia autem Dei pro omnibus gustavit mortem, dans ei suum Corpus, quamvis secundùm naturam existens vita & ipse sit resurrectio. Ut enim ineffabili virtute conculcans mortem, utique primùm quidem suam Carnem, qua fieret primogenitus ex mortuis, & Primitiæ dormientium, iterque ut faceret hominis naturæ ad incorruptionis recursum, gratia Dei, sicut diximus nuper, pro omnibus gustavit mortem, Triduanus etiam revixit, exspolians Infernum. Unde licet dicatur per hominem facta resurrectio mortuorum, sed intelligimus hominem factum ex Deo Verbum, & solutam esse per eum mortis potestatem. Veniet autem in tempore, ut unus Filius & Dominus in gloria Patris, ut judicet mundum in Justitia, sicut scriptum est.

Necessario verò & illud adjiciemus. Annuntiantes enim secundùm Carnem, mortem Unigeniti Filii Dei, hoc est, Jesu Christi, & ex mortuis resurrectionem, & ad Cœlos adscensionem confitentes, sine sanguine in Ecclesiis celebramus Sacrificium. Accedimus etiam ita ad mysticas Benedictiones, & sanctificamur participes effecti Sanctæ Carnis, & pretiosi Sanguinis omnium nostrorum Salvatoris Christi. Et non ut Carnem communem accipientes: Absit. Neque quidem ut Viri sanctificati, & conjuncti Verbo secundùm unitionem dignitatis, vel etiam quasi inhabitationem Divinam habentis, sed ut vivificatoriam verè, & propriam ipsius Verbi. Vita enim existens secundùm naturam ut Deus, quoniam factus est ad suam Carnem, vivificatoriam eam ostendit. Quare licet ad nos dicatur,
Joan. 6. *Amen amen dico vobis, nisi manducaveritis Carnem Filii hominis, & biberitis ejus sanguinem*, non ut hominis secundùm nos uniuscujuslibet & hanc esse æstimavimus. Quomodo enim hominis Caro vivificatoria erit secundùm naturam suam? Sed ut propria verè facta ejus, qui propter nos & Filius hominis factus est appellatus.

Evangelicas autem Salvatoris nostri voces nec subsistentiis duabus, neque quidem personis dividimus: Nec enim est duplex unus & solus Christus, licet ex duabus intelligitur & diversis rebus unitione impartibili coadunatus. Sicut certè homo ex anima intelligitur & Corpore, & non duplex magis, sed unus ex utrisque. Humanas etiam ad hoc & Divinas voces ab uno dici certi sumus, sapientes rectè. Quando enim Deus decibiliter dicit de semetipso, *Qui videt me, videt & Patrem*, &, *Ego & Pater unum sumus*, Joan. 14. 10.
Divinam ejus & ineffabilem sentimus naturam, secundùm quam & unum est ad suum Patrem propter identitatem substantiæ, Imago, & figura, & splendor gloriæ ejus. Quando autem humanitatis mensuram non exhonorans, Judæos alloquitur, *Modo me quæritis occidere, hominem qui veritatem vobis locutus sum*, iterum nihilominùs eundem, qui est in æqualitate & similitudine Patris, Deum Verbum & ex humanitatis ejus mensuris agnoscimus. Si enim est necessarium credere, quia Deus existens natura factus est Caro, vel homo animatus anima rationali, qualem utique habebit rationem vereri quempiam in vocibus ejus, si factæ sunt hominem condecentes? Si enim recusaret hominem decentia verba, quis fuit qui coegit eum fieri secundùm nos hominem? Qui verò deposuit semetipsum in spontaneam exinanitionem, quam ob causam recusaret exinanitionem decentes sermones? Personæ autem uni eas, quæ sunt in Evangeliis, omnes applicamus voces subsistentiæ unius Verbi Incarnati. Unus enim est Dominus Jesus Christus secundùm Scripturas.

Joan. 8.

Si autem vocatur & Apostolus & Pontifex Confessionis nostræ, ut sacrificans Deo & Patri, quæ ex nobis est, sibi & per se Deo & Patri oblatam Fidei confessionem, necnon & Sancto Spiritui, iterum ipsum esse dicimus ex Deo secundùm naturam Unigenitum, & non homini impertiemus præter ipsum alteri vel Sacerdotii nomen, vel ipsam verò rem. Factus est enim Mediator Dei & hominum, & Conciliator ad Pacem, semetipsum consecrans in odorem suavitatis Deo & Patri. Nam & dicebat: *Holocaustomata pro peccato non postulasti. Corpus autem perfecisti mihi. Tunc dixi, Ecce venio. In Capite libri scriptum est de me facere, Deus, voluntatem tuam.* Obtulit enim pro nobis in odorem suavitatis proprium Corpus. Et non magis pro se. Psal. 39.
Quali enim utique indigeret oblatione vel sacrificio pro se, potior existens ab omni peccato, ut Deus? Si enim omnes peccaverunt, & egent gloria Dei, secundùm quod facti sumus nos prompti ad transgressionem, & ægrotavit humana natura in peccato, ipse verò non ita, & eguimus ob hoc gloria ejus, quomodo jam erit ambiguum, qui mactatus est propter nos, & pro nobis Agnus Dei verus? Et dicere quod obtulit semetipsum pro se & pro nobis, exors erit nullomodo ab impietatis criminibus. Deliquit enim nullo modo, neque fecit peccatum. Qua ergo eguit oblatione, peccato non existente, pro quo utique fieret? Et valde congruè.

Cum autem dicit de Spiritu, *Ille me clarificabit*, Joan. 16.

 intel-

intelligentes rectè non ut gloria indigentem alterius dicimus unum Christum & Filium à Sancto Spiritu gloriam accipere, quia nec potior eo & supra eum Sanctus Spiritus est. Quoniam autem ad demonstrationem suæ Divinitatis utebatur suo spiritu ad magnas operationes, glorificari se ab eo dicebat. Velut si quispiam eorum, qui secundùm nos sunt, dicat de insita sibi fortitudine, vel disciplina, vel de quolibet: *Quia glorificabit me*. Si enim & est in subsistentia Spiritus specialis, vel certè intelligitur per se, secundùm quod Spiritus est, & non Filius, sed tamen est non alienus ab eo. *Spiritus* enim Veritatis nominatur, & *est Spiritus* Veritatis, & profluit ab eo, sicut denique & ex Deo Patre. Operatus est enim Spiritus & per manus Sanctorum Apostolorum mirabilia post adscensum Domini nostri Jesu Christi ad Cœlos, & glorificavit eum. Creditus est enim, quia Deus secundùm naturam est. Iterùm ipse est operatus per suum Spiritum. Propter hoc & dicebat: *Quia de me accipiet, & annuntiabit vobis*. Et non uspiam dicimus: Quia ex participatione Spiritus est sapiens & potens. Undique enim perfectus est, & non indigens omni bono. Qui autem Patris Virtutis & Sapientiæ, hoc est, Filii Spiritus est, ipse in se Sapientia est & Virtus.

Joan. 16.

Quoniam verò Deum adunatum Carni secundùm subsistentiam Sancta Virgo genuit Carnaliter, hinc & Dei Genitricem esse eam dicimus. Non quasi natura Verbi subsistendi initium habente de Carne, *Erat enim in Principio Verbum, & Deus erat Verbum, & Verbum erat apud Deum*, & ipse est sæculorum factor, Consempiternus Patri, & omnium Opifex; sed sicut jam prædiximus, quoniam secundum subsistentiam uniens sibi illud humanum, & ex ipsa vulva nativitatem sustinuit Carnalem, non ut indigens necessariò, seu propter suam sempiternam naturam, etiam in tempore & ultimis sæculi temporibus nativitate, sed ut ipsum essentiæ nostræ benedicat initium, & pariente muliere adunatum eum Carni, quiescat jam, quæ contra omne genus humanum, maledictio transmittens ad mortem de terra nostra Corpora, & illud quod est, *In tristitia paries filios*, per ipsum destructum verè ostenderet. Quod Prophetæ voce dictum est: *Absorpta est mors prævalens*. Et iterùm: *Abstulit Deus omnem lachrymam ab omni facie*. Propter enim hanc causam dicimus eum dispensativè & ipsas benedixisse Nuptias, & perrexisse vocatum in Cana Galileæ simul cum Sanctis Apostolis.

Joan. 1.

Genes. 3. 1. Cor. 15. Apoc. 21.

Hæc sapere docti sumus tam à Sanctis Apostolis, quam Evangelistis, & ab omni à Deo inspirata Scriptura: Et ex Beatissimorum Patrum vera Confessione. Hæc omnia & tuam Reverentiam confiteri oportet, & consentire sine dolo aliquo. Quæ verò sint necessaria ut anathematizet tua Reverentia, subjecta sunt huic nostræ Epistolæ.

ANATHEMATISMUS PRIMUS.

Si quis non confitetur Deum esse secundùm veritatem Emmanuel, & propter hoc Dei Genitricem Sanctam Virginem (genuit enim Carnaliter Carnem factum ex Deo Verbum) Anathema sit.

ANATHEMATISMUS II.

Si quis non confitetur Carni secundùm subsistentiam unitum ex Deo Patre Verbum, unumque esse Christum cum sua Carne, eundem videlicet Deum simul & hominem, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS III.

Si quis in uno Christo dividit subsistentias post adunationem, sola copulans eas conjunctione, quæ secundùm dignitatem vel authoritatem est, vel secundùm potentiam, & non magis concursu secundùm adunationem naturalem, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS IV.

Si quis personis duabus vel subsistentiis vel eas, quæ sunt in Evangelicis & Apostolicis Scripturis, impertit voces, aut de Christo à Sanctis dicta sunt, aut ab ipso de se, & quasdam quidem velut homini præter illud ex Deo Verbum specialiter intellecto applicat, quasdam verò velut Deo decibiles soli ex Deo Patre Verbo, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS V.

Si quis audet dicere Deum ferentem hominem Christum, & non magis Deum esse secundùm veritatem, ut Filium unum, & naturam, secundùm quod factum est Caro Verbum, & communicavit similiter nobis Carne & Sanguine, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS VI.

Si quis dicit Deum vel Dominum esse Christi ex Deo Patre Verbum, & non magis eundem confitetur Deum simul & hominem, utpotè facto Carne Verbo secundùm Scripturas, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS VII.

Si quis dicit sicut hominem factum esse à Dei Verbo Jesum, & Unigeniti gloria circumactum esse, tamquam altero præter eum existente, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS VIII.

Si quis audet dicere assumptum hominem coadorari oportere Deo Verbo, & conglorificari, & coappellari Deum, quasi alterum alteri, id enim quod est, *Co*, semper quoties additur, hoc quod intelligit, cogit; & non magis una adoratione honorificat Emmanuelem, & unam ei glorificationem adhibet, secundùm quod factum est Caro Verbum, Anathema sit.

ANA-

ANATHEMATISMUS IX.

Si quis dicit unum Dominum Jesum Christum glorificatum à Spiritu, quasi aliena virtute illa, quæ per eum est, utentem, & ab eo accipientem operari posse, & contra Spiritus immundos, & ad implenda in homines Dei miracula, & non magis proprium ejus dicit Spiritum, per quem & operatus est Dei signa, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS X.

Pontificem vel Apostolum Confessionis nostræ factum Christum Divina Scriptura dicit, obtulisse etiam pro nobis semetipsum in odorem suavitatis Deo & Patri. Si quis ergò Pontificem dicit & Apostolum nostrum fieri non ipsum ex Deo Verbum, quando factum est Caro, & secundùm nos homo, sed quasi alterum præter ipsum specialiter hominem ex muliere: Aut si quis dicit & pro se obtulisse oblationem, & non magis pro nobis solis (nec enim indiguit Sacrificio, qui nescit peccatum) Anathema sit.

ANATHEMATISMUS XI.

Si quis non confitetur Domini Carnem Vivificatoriam esse, & propriam ejus Verbi, quod ex Deo Patre est, sed velut alterius præter ipsum, copulati quidem ei secundùm dignitatem, aut quasi solummodò Divinam habitationem habentis, & non magis Vivificatoriam, sicut diximus, quia facta est propria Verbi, omnia vivificare valentis, Anathema sit.

ANATHEMATISMUS XII.

Si quis non confitetur Dei Verbum passum Carne, & Crucifixum Carne, & quia mortem gustavit Carne, factum etiam primogenitum ex mortuis, secundùm quod vita est, & vivificans ut Deus, Anathema sit.

Data mense Novembri, die trigesima, indictione decima tertia.

In Acœmitensium jacet XCI.

SCHOLION.

EPistola hæc & Græcè exstat & Latinè. Exstat bina ejus Latina translatio: Altera vulgata in Conciliorum romis, cujus author ignoratur; altera facta per Marium Mercatorem, nuper vulgata per R. P. Joannem Garnerium. Placuit & hanc tertiam publicare, ob duas præsertim causas. Primò, quod aliquid præ aliis duabus singulare habeat, atque ita veritatem ac S. Cyrilli mentem illustret. Secundò, quod nos aliquid doceat circa tempus datæ Epistolæ: *Data Mense Novembri, die trigesima, Indictione decima tertia.* Audiendus est præfatus Joannes Garnerius: *in Codice manuscripto Carmelitarum Discalceatorum Conventus Parisiensis data legitur Mense Novembri, die trigesima, Indictione decima quarta. Quæ temporis notæ, nisi emendentur, cohærere non possunt. Nam scripsit proculdubio Cyrillus postremùm Nestorio anno quadringentesimo trigesimo, & Nestorius Cyrilli litteras accepit Constantinopoli septimo Idus Decembris. Si qua igitur fides Codici, accepta fuisset Epistola Constantinopoli septem post diebus, quam Alexandriæ scripta esset, quod omnino incredibile. Cohærebunt omnia facilè, si dicatur Alexandriæ scripta tertia Novembris, accepta Constantinopoli septima Decembris, & indictio, ut par est, non à Januario, quomodo esset decima tertia, sed à Septembri, quo mense decima quarta incepit:* Et alibi habet de hac ipsa Epistola: *Tempus, quo data est Synodica, atque adeò Synodus habita, in veteri manuscripto invenimus, nempe diem tertium Novembris.* Codex Cassinensis vacillat. Etenim rubris ac Originalibus litteris disertè expressum est: *Data Mense Novembri, die trigesima, indictione decima tertia.* At verò nigris & recentioribus litteris, antiquis tamen, nescio quis, correxit. Videtur superscripsisse: *Secunda Mensis.* Litteræ non sunt lucidæ. Interim ista correctio facit nos vacillare. Hæc Epistola est summi momenti: Inter primarias S. Cyrilli. Et propter ipsam per centum annos fuerunt gravissimæ contentiones in Ecclesia. Comprehendit omnes Nestorii impietates, ipsasque nervosè refutat. Totam exponere ac elucidare esset operosi moliminis: Est alterius loci.

CAPUT SECUNDUM. --77.

Epistola Sancti Joannis Archi-Episcopi Antiochiæ ad Orientales Episcopos de facta Pace universalis Ecclesiæ, quam à Beati Cyrilli, ad Acacium quæ nominatur, Epistola nominavit.

OBtinuit Pietas, & omnis Diaboli abscedat invidia. Et obtinuit, nullum locum de cætero admittens impudenter calumniari tentantibus expositionem Fidei Ecclesiæ Magistrorum. Obtinuit sic, quatenus pia Confessio Divinæ inhumanationis non aliter apud nos, & aliter alibi suscipi queat. Concurrimus enim ad invicem nos & Dominus meus Deo Amicissimus Cyrillus, unam & eandem Fidem secundùm veram Evangeliorum regulam conservantes. Nihil enim medium, neque dubietate dignum in his, quæ ad nos de Fide per Epistolam scripsit, exposuit, sed omnia clarè atque aperte secundùm nostras propositiones satisfactioni suæ, quam nobis direxit, intexuit. Facta est igitur, propitiante Deo, per hæc una communio, & concordia omnium totius Orbis Ecclesiarum. Neque nobis subdolè accedentibus ad Ecclesiæ pacem, nec prædicto Amicissimo Viro contento extraneam nobis eloqui vocem, præter quam vult Scriptura Divina. Sic enim purè, mundèque, ac sine dolo dissolvit dubietatem, quæ inter nos erat, ut nullam relinqueret occasionem his, qui contra eum volunt de Divinis dissentire Dogmatibus,

Suscipiamus ergo piæ Fidei consonantiam, & cum hac super eam Ecclesiæ pacem, non cedentes de reliquo illis, qui ex occasione pietatis Zelotas, ac studiosos nostri seipsos desiderant. Soluta est enim per gratiam Fidei universa dubietas, & contradictio de dispensatione Domini secundùm Carnem: Et quicumque volunt contendere, manifesti sunt, quod non hoc à principio vindicaverint, sed Ecclesiarum Dei concordiæ inviderint. Aliqui enim ex veritate Christum prædicant, aliqui verò ex contentione. Et scit hoc plus à me Religiositas Vestra. Erant enim & inter Adversarios, qui in utraque parte in Fidei expositione nutabant. Quorum mens quidem veritati acquiescebat, lingua verò & studium his, quæ sentiebant, res contrarias intendebant. Inimicitiæ enim & gratiæ serviebant, ut nos inventis occasionibus impugnarent.

Omnia hæc jam per Dei gratiam sunt extincta. Quæ enim nos dictavimus, quædam quidem in Epheso de recta fide componentes, quædam verò hìc, id est, in Antiochia, tractatu inter nos habito hæc non solùm suscepit Cyrillus Sanctissimus, sed & præveniendo laudavit, voces nostras sacratissimas nominans, & approbans atque confirmans. Juxta quas & ipse similia exposuit, contexens nobis Paternam traditionem, paulominùs perire ab hominibus, ut ita dixerim, periclitatam: Secundùm ipsam nobiscum, id est, cum Orientalibus consentiens, & sensus & rectæ Fidei expositionem; nihil medium, neque quod vel parvissimam dubitationem facere possit, in suis ad nos litteris interponens; sed docens & illos, qui adhuc veritati resistunt, clara voce confiteri quidem differentiam naturarum, dividere verò Divinas voces similiter ut naturas, confessa utique ab omnibus Unigeniti Filii Dei identitate Personæ.

Et credo, Deo Amicissimi Fratres, cum charta hæc fuerit destinata, sicut ipse promisit, his qui ubique sunt in orbe fidelibus, quia his quidem, qui bonæ voluntatis sunt, satisfiet, confusio verò nascetur incredulis, & convictioni ultimæ subjacebunt. Efficiet verò & illud Propheticum Dictum præsentibus quoque compleri temporibus, *Quia linguæ mutorum discunt loqui disertè*, quibus est festinatio vel studium, ut abusi occasione Viri Sanctissimi omnia facilè credant, & illa universa confundant, quæcumque ad pia dogmata pertinent, & renovent immundi atque polluti Apollinarii impiam hæresim. Sed ut non prolixiora dicam, ipsum direxi vobis Epistolæ librum, in satisfactionis similitudine ab illo compositum, à nobis verò cum communione indubitatè susceptum: Quem, quod est amplius & animati sumus pro rectitudine Fidei, & adjacet vobis, dilectissimi Fratres, legere, & satis facere vobismetipsis, & gloriam dare Sanctissimo Deo. In eo Ægyptus quidem ea, quæ Orientis sunt, Oriens verò ea, quæ Ægypti sunt, sapit atque complectitur. Generationibus enim, quæ post nos erunt, pia confessio transmittetur, quam proprio sanguine, ac multis valdè passionibus nostris, per gratiam Dei, mundi servabimus. Permansit scintilla Fidei, & Deo donante temporis permutationem, flammam pietatis erexit, ita ut lumine Divinæ agnitionis effulgeant, tam qui illic sunt, tam qui hic: Immò verò, & qui in toto sunt mundo fideles, quibus oratio, ut arbitror, votumque, ac desiderium fuit, unam eandemque impetrare confessionem, quæ post desperationem cunctorum mentes erigeret.

Sap. 10.

Direxi verò Epistolam conjunctionis etiam cum Litteris meis, quas scripsi ad ipsum Religiosum Cyrillum Episcopum, ut agnoscatis quia non turpiter, neque serviliter intellectu pietatis usi ad hanc beatitudinem venimus pactionum. Rogo igitur etiam nunc Deum, rogo etiam vos, ut ei gloriam detis, & laborem nobis nullus de cætero ingerat, quos decet ut ædificemus, non ut ea quæ voluntate Domini benè sunt, pervertamus.

SCHOLION.

HÆc Epistola non est suo ordine & loco posita. Est scripta, & per omnem Orientalem Diœcesim transmissa post completam ejusdem Diœcesis cum Ægyptiaca Ecclesia pacem, post Pauli Emeseni Episcopi reditum. Tunc Joannes Antiochiæ Patriarcha, pacem publicaturus, omnia ipsius Acta, nempe suas ad S. Cyrillum Synodales litteras, & Pacificatorium Cyrilli Rescriptum, unà cum præsenti Epistola trasmisit ad omnes sui Patriarchatus Provincias, ita sperans quietem, quam ipse turbaverat, reparare suis Ecclesiis. Ipsum fuisse non minimum discordiæ fontem, demonstrant ejus Acta & antè, & apud, & post Ephesinam Synodum. Etenim ipse omnium primus, saltem post Nestorium, S. Cyrilli Capitula cœpit de Apollinario infamare ac anathematizare, atque ita Hæresiarchæ præbuit valida fomenta impietatis, ac pertinaciæ. Hoc statim patebit ex ejus litteris ad Helladium Tharsensem, ac alios suæ Diœcesis Metropolitas & Provincias. Eas scripsit quinti sæculi anno trigesimo, aut certe in trigesimi primi exordio, statim post factam Nestorio Capitulorum insinuationem. Porrò modum, quo suas ad S. Cyrillum Pacificatorias litteras, & in ipsis contentam fidei professionem, aliasque Pacis conditiones conceperat, exponit ipse in iisdem litteris: *Quod consilium*, Pauli Emeseni Episcopi in Ægyptum legandi, *Sanctissimo Patri nostro Acacio*, Berrhensi Episcopo, *cæterisque, qui nobiscum erant, Deo dilectissimis Episcopis probatum fuit*. Hæc omnia egerat cum solo Acacio & paucis aliis Episcopis in Synodo solius suæ Provinciæ. Nec sine rationibus. Etenim noverat suorum Episcoporum plures esse à S. Cyrilli Capitulis & persona longe alienissimos. Et istud odium ipse illis instillaverat. Hinc pacis negotium censuit tractandum cum paucis, & postmodò omnibus potenter imponendum. Et hoc tentavit per præsentes litteras. At quod non successerit, docebunt inferiora. Plures Episcopi objecerunt varia: Etiam inter cætera, quod hæc pax esset clancularia, fabricata per paucos.

Palmaria pacis capita erant tria: Reprobatio Ne-

Nestoriani dogmatis, Degradatio Nestorianæ Personæ, & in ejus degradati Sedem ordinatio Maximiani. Hæc tria & Princeps & S. Cyrillus postulaverant, & Joannes admiserat, solemniter professus. At verò ipse etiam tria postularat: Aboleri omnia Acta Ephesina, admitti solum Nicænum symbolum, & anathematizari Cyrilli Capitula. Et nihil obtinuerat. Suam de Dominica Incarnatione fidem Cyrillus solummodò exposuit, ac demonstravit rectam: Et Joannes debuit esse contentus. At verò in præsenti pacis publicatorio instrumento nulla est memoria de Nestorio aut ejus dogmate, nulla de Maximiano, nulla de Cyrilli Capitulis: Cyrillus solummodò laudatur recta jam sentire, ac esse orthodoxus. Nempe Joannes suæ pro Nestorio, & adversus Maximiani Ordinationem, ac præsertim adversus Capitula contumaciæ memor erubescebat, & certissimè norat ista à suorum Episcoporum multis pertinacissimè abjicienda & conspuenda. At ipsa aliunde innotuerunt. Hinc pacis publicatio plurimos habuit obices, modicos successus. Epistola scripta est sub exordium anni trigesimi tertii. Etenim anno trigesimo secundo, die vigesima quinta Decembris, in Dominicæ Nativitatis festo, Paulus Emesenus Episcopus Alexandria coram S. Cyrillo est ad plenum populum de fide ac pace solemniter concionatus, ideòque redire non potuit, nisi in exordio sequentis anni. Epistola est scripta post ejus reditum.

CAPUT TERTIUM. ---78

Epistola Nestorii, quam direxit Sancto Joanni Antiocheno Episcopo de Constantinopolitana Civitate, respondens ad ejus Epistolam, quam direxerat ei, antequam cum tertiis Litteris Beati Cyrilli Epistolam Sancti Celestini Papæ Romanæ Urbis acciperet, id est, antequam fieret Sancta Synodus Ephesina.

Deo Amantissimo & Sanctissimo Comministratori Joanni Nestorius.

OMnem rem faciliùs contra me ab hominibus putabam moveri posse, potiùs quam calumniam, veluti de Pietate Fidei recta non saperem, qui usque hactenus propter pugnam, quam contra universos hæreticos habeo, multa millia hostilitatum contra me delector insurgere. Verumtamen & hanc tentationem oportet cum gaudio sustinere, quia & ipsa, si optime vigilemus, ad pietatem nobis multam potest conferre fiduciam. Hoc verò quod nobis evenit, & ad illud proficit, ut clareret, quantum pro nobis tua Religiositas cogitet. Ea enim, quæ ad nos nuper scripsistis, & ad Magnificentissimum Christi Amatorem Irenæum, Filium nostrum, insuper & ad Deo Amicissimo Episcopos Musæum & Helladium, sinceram circa nos tuæ Religiositatis dilectionem clariùs prædicavere, quam tuba. Nec non & quanta cura sit vobis pro quiete totius universalis Ecclesiæ, pro qua & nos habentes præcipuam curam, soli nobis contra reliquos universos assumere authoritatem quodammodo circa hæc ipsa, quæ mota sunt, extremæ dementiæ, fraternitatis odii credimus rem.

Scientes quidem, quod sermo, quo dicitur *Theotocos*, à multis hæreticis assumatur ut suus. Retinentes verò, quia nonnulli, qui hic sunt, hanc vocem sumentes incautiùs, per hoc ipsum in hæreticas, & minimè pias cogitationes incidunt: Et præcipuè Arii & Apollinarii impiorum. Cognoscens igitur ex his, quæ scripsistis, ut dixeram, tam Religiositatis tuæ benevolentiam circa nos, quam curam pro Dei Ecclesiis competentem, per has meas litteras causæ, quæ mota est, certamen solvere festinavi apud amicam Deo Animam vestram, Domine. Et hoc innotescere intendimus, quia & ante tuæ Religiositatis litteras, ut ita dixerim, solvi & ego ipse, respiciens quia oportebat ex deliberatione omnium nostrum consonè & unanimiter vocem, qua *Dei Genitrix* nominatur, exponere. Non ut vel ad modicum vocis hujus Confessio differretur, sed ut nulli eorum permitteretur occasio, qui quæ Dei sunt, minimè sapiunt, ut quasi pro hoc nostra si capiens verba Schisma contra Ecclesiam faceret.

Puto enim & tuam Religiositatem cognovisse, quia mox ut venimus huc, aliquos hìc adversùm semetipsos eorum, qui ad Ecclesiam pertinent, seditiosè diffidentes invenimus, quorum aliqui quidem Sanctam Virginem *Theotocon* tantummodo nominabant, alii verò *Hominis Genitricem*. Undè utramque partem ut diligenter colligerem, nullamque ovem, quò posset perire, despicerem, sicut ipsum hominem Dominum fecisse conspicimus, *Christi* eam vocavimus *Genitricem*, ut hæc vox utrumque manifestè signaret, id est, Deum & hominem. Circa Evangelii voces volentibus concessi, ut piè *Genitricem*, vel *Particen Dei* Virginem nominarent, id est, neque circa Apollinarii, neque secundùm Arii sensum, sed nec tanquam Divinitas Unigeniti ex S. Virgine sumpsisset initium, sed propter unitionis rationem, quæ facta est ex ipso Angeli vocum principio, quas de Conceptione loquutus est.

Quæso igitur, ut quiescentes ab hujusmodi curis de causa præsenti, & scientes quia per gratiam Dei eadem & sapuimus semper, & sapimus in his quæ ad pietatem Fidei pertinent, orate consuetè, ut & in his ipsis, & in omnibus reliquis à Domino Christo impetremus auxilium, & digni efficiamur ut ad invicem. Manifestum est enim, quia si nos invicem viderimus, dum nobis hanc ipsam Synodum donaverit, quam speramus, & istud & reliqua quæcumque fieri oportet, ad correctionem generalitatis atque juvamen, absque scandalo & cum concordia disponemus, ut omnia quæ fuerint ordinata, ex communi & universali Decreto dignitatem credulitatis accipiant, & nulli occasionem contradictionis efficiant, vel si ad hanc omninò sic facilis. De consueta verò Ægyptii præsumptione maxi-

maximè tua Religiositas non debet admirari, dum habes antiqua hujus exempla perplurima. Post paululum verò, si Deus voluerit, laudabitur nostrum circa istud quoque consilium. Omnem, quæ tecum, fraternitatem ego, & qui mecum sunt, salutamus. Incolumis, oransque pro nobis permaneas, omni honore digne, & Deo Amicissime.

Post subscriptionem conspiciens, ut arbitror, contra eos, qui occasionem exquirunt, & alio, quod ampliùs expedit, utimur. Nam priùs tuæ Religiositatis Epistolas in illa doctrina, quam publicè in Ecclesia fecimus, ampliùs per gratiam Dei & Clerum, & Populum, & hos qui in Imperialibus sunt Aulis, attraximus.

Sermo Nestorii Constantinopolitani Episcopi, quem dixit, dum tardiùs intrasset ad Mensas, eò quòd necessitates poposcissent in Secretario. Unde omni Clero concurrenti ad eum multa de Dogmate disputat, qui sic ejus Magisterium sunt admirati, ut anathematizarent eos, qui ita non sapiunt.

Cum diversis diversa expediant super terram, & aliis quidem militia prosit, aliis autem fori negotium, aliis verò maritimæ artes, nunc verò quibusdam terrena exercitia; pietatis agnitio omnibus hominibus simul est utilis: Et Principibus, & Sacerdotibus, & Potentibus, & Populis. Hæc ipsa verò, id est, pietatis agnitio, ut breviter aliquis dicat, parco enim, quoniam & ego valde sum fatigatus, & vos omninò constricti, consubstantialis est Deiloquium Trinitatis, humanatio Unigeniti, & Divinæ naturæ ad humanam naturam nostram in utero Virginali unitio ineffabilis, duarumq; in uno Filio contemplatio naturarum. Ob hæc vobis frequentiùs diximus, quoniam *Christus*, id est, hoc appellationis nomen, significativum est utrarumque, id est, Dei & hominis. Et si dixerit aliquis solùm Christum dicere utrumque, intellectus verò eorum, quæ dicuntur, coaptatur ad unamquamque naturam. Hinc & Beatus Evangeliorum Conscriptor Matthæus, ad Genealogiæ Mysterium veniens, à neutra natura principium generationis exorsus est, nisi ab ipso Christo, qui est omnium Dominus. Oportet vero id ipsum & manifestiùs dicere, ut efficiatur ad perspiciendum cunctis facilior intellectus. *Liber*, inquit, *Generationis Jesu Christi*. Non ait: *Liber Generationis Dei Verbi*. Neque: *Liber Genesios hominis*. Si enim dixisset, *Liber Generationis hominis*, purum nobis hominem Christum videretur ostendere; si verò dixisset, *Liber Genesios Dei Verbi*, Divinitatem nobis ex parte humanitatis induceret. Utrasque igitur naturas in appellatione Domini Christi complectitur, ne quid horum sine alio possit intelligi. Hinc est quod & Beatæ Sanctæque Virgini aptum est, ut & Christi Genitrix nominetur, duplici significatione vocabuli, id est, Dei Genitricis, & hominis Genitricis.

Matth. 1.

Quoniam verò conveniens est propter illos, qui etiam clariorem de Partice Christi exigunt intellectum, & maximè cum sint Ecclesiæ Filii, & hoc apud eos uti vocabulo clariori, propterea quæ priùs brevi appellatione de Beata illa & Sancta Virgine prædicavimus, hæc & nunc manifestioribus nominibus exclamamus: Quoniam Sancta Virgo & Dei Genitrix ideò, quia illud Templum, quod in ea ex Spiritu Sancto creatum est, Deitati erat unitum; hominis verò Genitrix, eòquod nostræ naturæ primitias assumpsit Deus. Hæc sunt in brevi dogmata pietatis. Hæc semper memoriter custodite, ubique malè hæreticis placita declinantes. Non credatis, eòquod apud illos consuetum nomen est, ut Dei Genitrix nominetur, sic & Ecclesiam Dei dicere *Theotocon*: Quia sic & Filii apud nos & apud illos appellatio una est, sed ipsius Filiationis inter nos & illos non unus est intellectus. Apud illos enim vocabulum Filii nomen est solùm, nudumque illa similitudine, quam Filius habet ad Patrem, apud nos Filii appellatio vera est instituta. Sic rursus apud illos Dominus omnium Christus appellatur Deus, quod confitemur & nos: Sed apud illos, ut creatus, creditur Deus, apud nos verò, sicut ejus Genitor, increatus.

Non igitur pro similitudine nominis in eundem deponamur ab hæreticis de his quæ loquimur intellectum, sed Deum & hominem unum Filium fateamur. Neque Deo in Carne confuso: Immutabile est enim quodcumque Divinum est. Et hoc Deus Judæis ostendens inquit: *Ego sum, ego sum, & non sum mutatus*. Neque in naturam incorpoream Carne translata. Non enim erubescit videns quam suscepit naturam. Neque confunditur in ipsa regnare. Si enim revereretur, eam minimè suscepisset. Suscipiens verò propter incommensurabilem charitatem, habet inseparabiliter quam suscepit. Horum bonum est possidere memoriam semper in Christo, cui gloria in sæcula. Amen.

Malach 3.

SCHOLION.

HÆc Epistola docet nos plura. Primò, intolerabilem fastum, vanitatem, ac superbiam Nestorii. Vanitatem tantam, qua credidit suspicionem Hæresis in se nequidem posse cadere. Vanitatis fundamentum erat, quod bellum indixisset omnibus Hæreticis. Etenim quomodò inter ipsa suæ Episcopalis Consecrationis Solemnia statim cœperit debacchari in cunctas tunc grassantes Hæreses, videre possis apud Socratem & alios. Hinc suos Legatos statim transmisit in Lydiam, aliasque Asiaticæ Diœcesis Provincias, vexaturus Quarto-decimanos, aliosque istic Hæreticos. Et re vera fuisse zelosum, ac indefatigabiliter studiosum affirmat in scriptis ad ipsum litteris S. Pontifex Celestinus: *Expergiscere tandem, quia non sunt istæ dicendæ vigiliæ, quas non exhibes custodiæ, sed rapinæ. Dormire te velimus in hoc quod prædicas, & vigilare in hoc quod impugnas. Quid dico? Leviùs certè ferremus, si in utroque dormires*. Ex grandi hac studii diligentia fuisse ab omnibus æstimatum ac dilectum, & evectum

Part. 1. Epist. 18.

evectum in Regiæ civitatis Cathedram testatur in Apologetico ad Imperatorem Theodosium libro S. Cyrillus: *Electus fuit Nestorius tanquam in Apostolicis ac Evangelicis doctrinis exercitatus, promovendæque pietatis artifex, quique rectam & omnino inculpatam fidem teneret. Et talem esse hunc hominem cupiebat etiam vestra Majestas, universique Sanctarum Ecclesiarum Præsides, & ego ipse.* Huic publicæ famæ innixus audebat omnia, & censebat se securum adversùs omnem suspicionem. Attamen quod potiùs loquax, quam eruditus fuerit, testantur gravissimi Scriptores. Idem Cyrillus in habita ad Ephesinam Synodum Homilia sic ipsum alloquitur: *Ratus es te omnibus Ecclesiis dominari ejus, qui te è stercore in cœlestem sublimitatem evexit.* Videtur notare viles ejus natales. Et Alipius, Constantinopolitanæ Ecclesiæ apud Sanctos Apostolos Presbyter, scripsit ad Sanctum Cyrillum: *Tu voracem Bel evertisti, ac inanem illius spem labefactasti & compressisti, aureæque statuæ apparatum perdidisti.* Notat Nestorium de insatiabili avaritia, videturque notare insuper de Simonia. *Quod pestilenti Episcopalis Cathedræ desiderio laboraverit,* in præfata Homilia testatur laudatus Cyrillus, & adjungit: *Hic Magicis quoque illusionibus, ausim dicere, operam navavit. Divinam Scripturam non sincerè inspexit; inspexit autem argentum & aurum.* Hæc facinora & vitia hominem inflarunt, evacuarunt Spiritu Sancto, & Hæreses impugnantem præcipitarunt in Hæresin.

Litteras suas, quibus Nestorio, ut intra decem dies, nisi Degradationis Elogium mallet ipso facto incurrere, solemnem sui erroris palinodiam in Ecclesia cantaret, ac præsertim Sacrosanctam Virginem profiteretur Deiparam, Apostolica authoritate injunxerat, Sanctus Celestinus non ad solum Sanctum Cyrillum, per ipsum Nestorio insinuandas, sed etiam ad Joannem Antiochiæ Patriarcham, aliosque Orientalium Ecclesiarum Primates Episcopos transmiserat. Hinc præfatus Joannes videns agi ex pectore, seriò ac instanter Nestorium admonuit, ut Pontifici obediret, atque ita declinaret hanc tempestatem. Ut imitaretur suum olim Magistrum, Theodorum Mopsuestiæ Episcopum, qui istis ipsis in Benedictam Virginem blasphemiis gravissimè usque ad lapidationis periculum offenderat Antiochenum populum, & recantando non solam pacem ac populi gratiam sibi reddiderat, sed insuper meliorem famam. Hisce litteris Nestorius per præsentem Epistolam respondet, & affirmat se istud ipsum etiam ante receptas litteras præstitisse.

Porrò sermo, quem à se ante istas Joannis litteras dictum affirmat & adducit Nestorius, adducitur etiam à Mario Mercatore. Est secuudus post receptas litteras ac minas Sancti Celestini. Ad primum sermonem Marius præfatur: *Sermo duodecimus in Ecclesia habitus, in qua litteras Celestini Romani Episcopi, & Cyrilli Alexandrini denuntiationes accepit, septimo Idus Decembris, Consulatu Theodosii decimo tertio, & Valentiniani tertio, Augustorum, post sextum diem, quam easdem litteras sumpsit.* Accepit litteras die septima, ideoque hunc sermonem dixit Decembris die decima tertia. Erat dies Sabbathi, apud Græcos festivus, ac habens publicam Synaxim. Ad præsentem sermonem hæc Mercator. *Ejusdem sermo decimus tertius, die altera, id est, Dominica dictus.* Erat quinti sæculi annus trigesimus. Hæc sermonis verba, *Quoniam & ego valde fatigatus sum*, quæ Mercator non exponit, exponit harum litterarum Collector & Scholiastes: *Quem dixit, dum tardiùs intrasset ad mensas, eò quod necessitates poposcissent in Secretario.* Quæ necessitates fuerint, ignoro. Forsitan quatuor à Sancto Cyrillo Legati Episcopi, tunc adhuc hærentes apud Constantinopolim, hominem denuò accesserant, atque ita ante Sacrificium & Synaxim detinuerant ac fatigaverant in Ecclesiæ Secretario. Hic Scholiastes haud dubiè est Comes Irenæus tunc Tyriorum Metropolita, pertinacissimus Nestorii Sectator Patronus, ac Encomiastes. Lucet ex his verbis: *Unde omni Clero concurrente ad eum, multa de dogmate disputat, qui sic ejus Magisterium sunt admirati, ut anathematizarint eos qui ita non sentiunt.* Quod plurima Cleri & populi turba adfuerit, lucet ex his ipsius Nestorii verbis: *Et vos omnino constricti.* Marius Mercator transtulit: *Constipatione laboratis.* Papalium litterarum tenor, & ipsarum terribilia in Nestorium mandata toti Regiæ civitati innotuerant: Cyrilli Legatio ipsas haud dubiè non solummodo insinuaverat Nestorio, sed insuper affixerat in publicis locis, ac solemniter promulgarat. Hinc ad audiendas sui Episcopi palinodias aut Apologias confluxerat omnis Clerus & populus. De ipsorum applausu Nestorius propria manu subjecit suis ad Joannem Patriarcham litteris: *In illa doctrina & Clerum & populum, & hos qui in Imperialibus sunt Aulis, attraximus.* Est vano ac tumido Hæresiarchæ consuetus Thrazonismus. Nam & ad Sanctum Cyrillum non erubuit scribere: *Quæ ad Ecclesiam nostram pertinent, quotidie augentur in melius. Et quæ ad plebem, noveris in majorem extendi profectum per gratiam Christi, in tantum ut multitudo hæc vocibus Prophetæ clamet*: Replebitur terra scientia Domini, sicut aqua multa cooperiens maria. *Noveris & Regiam domum, dilucidato dogmate, in magno gaudio degere, & ut paginæ finem faciam, illam de Ecclesia quoque apud nos super omnibus Hæresibus, quæ adversùs Deum litigant, vocem vide impleri*: Ibat Domus Saul, & infirmabatur; ibat Domus David, & confortabatur. *Hæc nostra tamquam fratris ad fratrem consilia.* Homo facinorosus per domum Saul omnino intelligit Orthodoxum Ecclesiæ dogma.

Porrò qualiter Sancti Celestini Litteris ac Mandatis obediverit, docent hæc Epistola, & ipsi adnexus sermo. Etenim ambo persistunt vocem, *Deipara*, infamare de Ario ac Apollinario. Ambo Sacro-sanctam Virginem pernegant *Deiparam*, & prædicant solummodò *Christiparam*. Est antiqua Pauli Samosatensis, à quo virus descendit in Nestorium, dolosa vafrities. Hujus Magister fuerat Theodorus Mopsuestiensis in secunda Cilicia Episcopus, qui suas ad Antiochenum populum blasphemias eadem arte diluerat, aut potiùs incrustaverat, atque ita Joannes Patriarcha ejus exemplum ac imitationem non sine suspicione de consortio erroris suasit Nestorio,

trio. Porrò superbus & contumax Hæreticorum spiritus semper accusat Ecclesiam. Hinc etiam præsens Hæresiarcha affirmat Regiam civitatem & ex Apollinario, & ex adverso penitus errore usque ad suum Episcopatum ac prædicationem laborasse: Sacro-sanctam Virginem ab aliis solius Dei, ab aliis solius hominis fuisse creditam Genitricem. Hinc necessariam fuisse suam doctrinam & opem, quæ ipsam prædicaret Christi-param. Et certè possint illic fuisse quædam reliquiæ Apollinarii. Quod enim Nectarius, Regiæ civitatis Episcopus, fuerit in ipsis ejiciendis segnior, in datis ad ipsum litteris queritur Sanctus Gregorius Nazianzenus. Et Sancti Joannis Chrysostomi Zelus in Arianos potiùs vigilavit, quam in Apollinaristas. Et in Synodalibus suæ Provinciæ pro Chalcedonensi Concilio ad Leonem Augustum litteris Basilius Seleuciensis Episcopus, Isauriæ Metropolita, scripsit: *Beatus Cyrillus, dum apertè contra Nestorii vesaniam dimicaret, & Beato Celestino, Ecclesiæ Romanorum Pastori, particeps esset in priori Patrum Ephesi Concilio, pro veritatis defensione maximus propugnator emicuit, quando uno fonte & iisdem syllabis à se conscriptis & impietatem Nestorii perculit, & contra Zizania pravæ Sectæ Eutychis, quæ jam quidem tunc germinabant, necdum tamen videbantur apertè, falcem sectionis apertissimè præparavit*. Quod Eutyches tunc Orthodoxus, immaculatus & summæ auctoritatis Archi-mandrita fuerit, infra patebit. Proinde Seleuciensis Basilius loquitur de Apollinarii reliquiis. Attamen Nestorius ipsas non notat in hisce litteris. Omnino calumniatur Orthodoxos. Nam & hos notavit in litteris ad Celestinum Pontificem, & in pluribus aliis. Et suorum Clericorum quosdam, certè insigniter Orthodoxos, degradavit, & civitate ejecit tanquam Apollinaristas.

Notanda sunt hæc verba: *Facta est ex ipso Angeli vocum principio*. Nestorius statim in suæ prædicationis exordio accepit duos potentissimos suæ blasphemiæ Adversarios: Extraneum & Domesticum. Sanctum Cyrillum Alexandriæ Patriarcham, qui Scripto, & Sanctum Proclum, qui viva etiam voce Apostolicum dogma tuebantur. Hic enim è Regiæ civitatis Clero per Nestorii Antecessorem Sisinnium Cyzicenus ordinatus Antistes, & ex causis istic non receptus, rediit Constantinopolim, atque ita plurimùm adjuvit Ecclesiam. Dum enim Clerus, prophani Episcopi Tyrannidem metuens, passim sileret, Proclus ferè solus, utpote ob Episcopalem gradum securus ab ejus violentiis, palàm & publicè invasit blasphemias. Adversùs primam illius deviam concionem statim reposuit: *Neque Christus per succedentia virtutum incrementa factus est Deus. Absit. Verùm, ut fides nostra prædicat, Deus factus est homo. Neque hominem Deificatum, sed Deum Incarnatum confitemur*. Utique statim à primo Virginalis conceptus exordio. Et in libro ad Reginas de Nestorio ac ejus asseclis scripsit Sanctus Cyrillus: *Existimant homini, ad nostram similitudinem ex Sancta Virgine prognato, cum Filiationis, tum Dominationis quoque gloriam per modum cujusdam gratiæ, ac per progressus obvenisse*. Et infrà: *Non eo sensu id dicimus, quo illi, quasi nimirum Emmanuel secundùm gratiam tantùm Deus, aut Filius, aut Dominus nominatus sit, aut per assiduos progressus & incrementa, perinde ac unus è grege, nostrique similis homo sanctificatus, ad illud gloriæ culmen conscenderit*. In hujus novæ prædicationis exordio nec Sanctus Cyrillus, nec Sanctus Proclus crediderunt hominem esse adeò abreptum, ut Sacro-sanctæ unionis Mysterium penitus abjiceret: Crediderunt abjici solam Incarnationem, seu istius unionis exordium ad primum conceptum Dominicæ Carnis. Videbatur enim solam vocem, *Deipara*, invadere, ideòque aversari solum istud exordium. Crediderunt illum Pelagianizare, atque ita ab ipso dogmatizari humana merita, quibus Dominicus homo per progressus & incrementa ad Hypostaticæ unionis gratiam tandem veraciter profecisset. Ita suadebat ejus cum Pelagianis familiaritas. Hanc ergo pessimam de se opinionem diluit per verba præsentia. Quid autem re vera senserit in hoc articulo, est altioris indaginis. Hinc interim vides unam è rationibus, ob quas Sanctus Proclus ac quidam alii Patres fuerunt aversati hanc propositionem: *Christus est homo Deificatus*. Item hanc: *Hominis cum Deo unio est humanæ naturæ Deificatio*. Censuerunt voces istas non esse sufficientis energiæ ad exprimendam istius unionis excellentiam. Ad hanc exprimendam Sanctus Cyrillus induxit voces: *Unio Hypostatica*, seu *Unio secundùm Hypostasim*. Hæ namque palam important unionem factam in primo puncto, quo creata est, & existere cœpit humana natura.

Laudatus in hisce litteris Comes Irenæus est summus Nestorii sectator & assertor. Ejus indoles ac varia Acta exponentur inferiùs. Porro Musæus fuit Antaradi Episcopus in prima Phœnicia, homo ejusdem commatis. Quis hìc laudetur Helladius, videtur incertum. Inter Nestorii enim asseclas fuerunt duo eodem nomine: Alter Tharsensis Episcopus, Metropolita primæ Ciliciæ, alter Antistes Ptolomaidis in prima item Phœnicia. Joannes Patriarcha possit ad hunc & ad Musæum, quoniam ejusdem Provinciæ, communes dedisse pro Nestorio litteras. Attamen quod etiam ad Metropolitam Helladium scripserit, statim docebimur. Quem igitur hìc Nestorius laudet, manet ambiguum. Quas, & quidem plurimas, Sancti Cyrilli præsumptiones hìc notet, quid juvet curiosiùs inquirere? Sunt calumniæ. Et quasdam infra audiemus. Præsertim notat duodecim Sancti Cyrilli Capitula, quæ non ipse solus, sed plures alii censuerunt & clamaverunt esse præsumptiones Apollinarii.

Hujus Epistolæ tempus docent hæc verba: *Dum nobis hanc ipsam Synodum donaverit, quam speramus*. Affirmant esse scriptam eo tempore, quo Nestorius, à Celestini Pontificis judicio appellans, Generalem Synodum postulaverat à Principe, sed necdum impetraverat. Ita videri possit. Verùm Sacra Divalis, qua Imperator Theodosius omnes Patriarchas ac Metropolitas evocavit ad Synodum, data fuit decimo tertio Calendas Decembris, die decima nona Novembris, sub ejusdem Principis decimo tertio, tertio Consula-

tu

tu Valentiniani tertii, anno trigesimo quinti sæculi. Erat ferè Mensis ante Celestini ad Nestorium litteras. Proinde Nestorius dudum antea provocaverat ad Synodum, & ipsam impetraverat. Et quod dudum antea jactarit se fore istius Synodi Præsidem, lucet ex Sancti Cyrilli litteris, exstantibus in prima parte Ephesini Concili, ad Clerum Constantinopolitanum. Attamen indicta Synodus, nescio ex quibus causis, cespitavit & hæsit. Hinc enim Basilius Diaconus & Archimandrita, & plures cum ipso Collegæ, dum Nestorius apertum Hæresiarcham ac Tyrannum ageret, fieri Synodum instantissimè postularunt à Principe, & nisi fieret, provocarunt ad Dominum Deum. Facta hæc omnino sunt post adductas & publicatas Sancti Celestini litteras. Nam isto tempore Nestorius, licèt dolosè, profitebatur vocem, *Deipara*. Nempe ex metu Papalis Mandati. Hoc igitur tempore scripta etiam est præsens Epistola. Propter nescio quos tunc pendentis Synodi obices dicit: *Dum nobis Synodum donaverit, quam speramus*. Quo Mense id fuerit, nescio conjecturare. Ut Joannes de Apostolico Mandato, quod ante Nestorium non potest accepisse, ad ipsum perscriberet, opus fuit aliquo tempore.

CAPUT QUARTUM. 79

Epistola Joannis Antiocheni Episcopi ad Firmum, Cæsareæ Cappadociæ Episcopum.

AFfectus quidem, qui secundùm Deum est, tempore nescit extingui, nec potest quomodocumque corrumpi. Unde tuæ Religiositatis memores permanemus, qui parvo quidem tempore in Constantinopoli tuis amicitiis fruebamur, virtutis verò tuæ experimentum tempore prolixiori sumpsimus. Præter alios enim in cohabitationibus es suavis, & videntibus te humilitatem cum suavitate præstas. Dum verò humilitatem feceris, excelsas habes cogitationes. Sed de his quidem hactenùs habes, & dictum sit. Excedit enim styli epistolaris mensuram virtutum tuarum dinumeratio.

Quod autem nunc instat, hoc tuæ Deo Amabilitati significo: Quoniam per Dei gratiam perturbatio, quæ erat Constantinopoli, jam quievit, de quæstione dispensationis piæ susceptione sententiæ; Non quod pœnitentia vel correctio sit secuta, sed quia sana intelligentia. Et nomen Dei Genitricis competenter accepit. Sapiebat siquidem sic priùs Sanctissimus Episcopus Nestorius, sicut res ipsæ docuerunt. Cavebat verò nomen, veluti dare posset, ut diximus, unde nos sequaces hæretici Apollinarii reprehenderent. Quia verò sic & ante sapuerit, inde convincitur, quia & citò constitit, admonentibus nobis, sicut à propriis fit, & ipsum nomen accepit, & in duobus sermonibus sanam fidei expositionem & irreprehensibilem nobis direxit. Transmisit autem nobis & Capitula quædam, sive propositiones, quæ circumferuntur in Regia Civitate ad læsionem communis Ecclesiæ, tanquam quæ Religiosissimi Episcopi Cyrilli. Quæ quidem ejus esse non credo, eòquod ipsa compositio ab ejus discrepet charactere: Et multùm sint peregrina ab his, qui piam Doctrinam discendo nutriti sunt. Consonant enim, magis verò sunt eadem his, propter quæ Apollinarius à Christi est disruptus Ecclesia, in unaquaque antiquarum Synodorum esse hæreticus judicatus, qui nec jam condemnatus.

Intendunt namque ista Capitula, sicut licet tibi legenti cognoscere, Corpus, quod Deus Verbum de Sancta Virgine assumpsit, ejusdem, cujus Divinitas, esse naturæ: Divinitate permutationem, sicut nosti, non valente suscipere. Unitionem namque summam & conjunctionem dicere pium est, identitatem verò naturæ dicere nimis illicitum est: Quod præsumpserunt quondam Apollinarii & dicere & sapere. Licet ipsi quoque, qui hoc ad interemptionem repererunt fidei, suam tamen impiam hanc perfidiam denegabant. At verò eorum, qui nunc sunt, quidam hoc ipsum cum fiducia docent: unam dicentes & eandem *Humanitatis*, Divinitatisque esse naturam.

Quæ ne patiamur & nos, rogo tuam Religiositatem, si hæc Capitula in Pontica sint Diœcesi vulgata, dignare hæc ipsa inspicere, & cognoscens incongruitatem, quæ in eis est, abjura ea apud omnes Deo Amicissimos Episcopos, qui eadem sentiunt, innominato authore seu Patre verborum, quem neque novimus, neque credimus, si discamus. Verbum enim Caro factum est, non permutatione naturæ, absit: Immutabile est quod Divinum est. Sed quia in forma Dei existens evacuavit semetipsum, formam servi accipiens, id est, perfectum hominem sumens. Invenies verò in his sapientibus Propositionibus sive Capitulis & alteras quasdam vocum novitates, quæ omninò ab Ecclesiastico charactere, ac fide quæ in nobis est, aliena sunt. Ego quidem hæc velut in brevi Capitulo nunciavi, hoc tantùm interim studens, ut ego nota hæc tuæ Deo Amabilitati tantummodò facerem. Tua verò diligentia ubique adstruet, ut si illic fuerint ubicumque perlata, minimè approbentur, ut fidem Paternam servare incolumem immobiliter valeamus, quam nos defendere convenit ac tutari, etsi vitam nos oporteat ponere, valedicentes Apollinarii malæ credulitati.

Idem verò Joannes multis Archiepiscoporum legitur scripsisse similia.

SCHOLION.

HÆc Epistola scripta est post Nestorii receptum à Joanne Responsum. Docet quod Nestorius bis Joanni responderit, duosque suos Apologeticos sermones ad ipsum transmiserit. Forsan etiam illum sermonem, quem die deci-

decima tertia Decembris ad Populum dixerat in Sabbatina Synaxi. Est tamen incertum. Haud dubiè & Joannes bis ad ipsum scripserat. Altera utriusque Epistola latet aut periit. Notanda sunt hæc verba: *Perturbatio, quæ erat Constantinopoli, quievit*. Hæc qualiscumque quies forsitan effecit, ut indicta Synodus videretur non necessaria, ideòque dormitaret. Verùm erat dolosa quies. Et ipsa abusus Nestorius cœpit in Orthodoxos, Clericos præsertim ac Monachos, apertum Tyrannum agere: Patrare illa, quæ Basilius ac alii Regiæ civitatis Archimandritæ Theodosio repræsentarunt, & adversùs illa postularunt omninò fieri Synodum, alioquin ad tremendum Divinæ Majestatis Tribunal provocaturi. Et sic Synodus revixit. Notanda sunt & hæc verba: *Non quod pœnitentia vel correctio sit secuta, &c.* Conantur plenè expurgare Nestorium. At lavant Æthiopem. Et hinc Joannem forsan potuit dici, quod in Acacium Constantinopolitanum Episcopum, simile dealbationis studium Petro Mogo ac Petro Cnapheo impendentem, scripsit Sanctus Felix tertius Pontifex: *Non caret scrupulo societatis occultæ, qui evidenti facinori desinit obviare*. An Joannes non solam Nestorii Personam, sed etiam errorem aliquando dilexerit, est alibi discutienda quæstio.

Notari oportet etiam hæc de S. Cyrillii Capitulis verba: *Quæ quidem ejus esse non credo*. Erant manifesta mendacia, vaferrimæ Syri hominis futelæ. Etenim quatuor Ægyptii Episcopi, à S. Cyrillo ac ejus Synodo Constantinopolim Legati, ista Synodalibus litteris annexa & inserta Capitula Nestorio solemniter ac publicè tradiderant in proprias manus, asserentes esse Cyrilli, & Synodi cui ipsi adfuerant, ideoque uti Nestorius, ita & Joannes de ipsorum auctore non potuit dubitare. Præsertim quia ambigi non potest, quin Cyrillus, S. Celestini Pontificis & Sedis Apostolicæ ad ista Vicarius, dum Apostolicas in Nestorium litteras Joanni transmisit, adjunxerit & suas cum Capitulis. Verùm S. Cyrilli doctrina, vita, fama, atque auctoritas erant summa per omnem Ecclesiam, ideòque Joannes erubuit ipsa vel tangere: Hinc ad infamanda Capitula fuit usus ista vafritie. Postmodò larvam deposuit, & revelata facie est Cyrillum aggressus. Etenim ipsum in suo apud Ephesum Conventiculo degradavit uti Hæresiarcham. Et Chalcedone coram Augusto Theodosio juravit eum, licet pœnitens anathematizaret Capitula, numquam à se recipiendum in Episcopalem communionem. Et Epheso ad propria redux hæc eadem Synodaliter confirmavit. Adeò durum & pertinax fuit in Capitula odium.

Notanda tandem est subjecta huic Epistolæ subnotatio. Demonstrat Joannis pro Nestorio adversùs Capitula zelum, ex quo non solos suæ Diœcesis, sed & alios Metropolitas atque Episcopos tentavit sibi adjungere. Et ex Pontica Diœcesi Himerium Nicomediensem, Bithiniæ Metropolitam, ac Eutherium Thyanensem, Metropolitam secundæ Cappadociæ, adeò sibi devinxit, & in tantam deduxit contumaciam, ut postmodò initam Ecclesiarum pacem participare nequiverint, nec in suis firmari Ecclesiis. Ejusdem sortis fuit Helladius, Tharsensis Episcopus, Metropolita primæ Ciciliæ. Et hinc suprà dixi ipsum forsitan laudari in adducta Nestorii Epistola. Verùm Firmus Cæsaræensis Episcopus, primæ Cappadociæ Metropolita, ac Primas Ponticæ Diœceseos, permansit constantissimus pro fide Catholica. Etenim in Ephesina Synodo fuit unus è præcipuis S. Cyrilli adjutoribus. Unus item è Synodi ad Principem Legatis, unusque ex S. Maximiani, novi Constantinopolitani Episcopi, consecratoribus. Alia ejus heroica opera adducentur inferius.

Epistola hæc nos etiam docet palmare Joannis, ac totius factionis adversùs ista Capitula fundamentum. Nempe quod ab ipsis censeret doceri duarum in Christo Domino naturarum non unionem, sed unitatem & confusionem. Et rectè adjungit hunc esse errorem, non Apollinarii, sed Apollinaristarum. Etenim Dominicarum Naturarum confusionem semper & constanter abnegavit, & de ista sibi impacta calumnia acriter se expurgavit Apollinarius. Ejus error fuit sola humanæ naturæ diminutio & truncatio per subtractam animam, aut mentem. Confusio & unitas sunt ab ejus discipulis, Polemone, Valentino, ac Timotheo. Adversùm illos S. Athanasius scripsit eruditam ac venerandam Epistolam ad Epictetum Metropolitam Corinthlorum. Undè ad Clerum & Populum Constantinopolitanum rectè scripsit Magnus Leo: *Non Deum tantùm dicimus Christum, sicut Hæretici Manichæi; nec hominem tantùm, sicut Hæretici Photiniani; nec ita hominem ut aliquid ei desit quod ad humanam certum est pertinere naturam, sive animam, sive mentem rationalem, sive carnem, quæ non de femina sumpta sit, sed facta de Verbo in carnem converso atque mutato; quæ tria falsa & vana Apollinaristarum Hæreticorum tres partes varias protulerunt.* Epist. 48. Cap. 5. Quod ipsum hinc inde advertit S. Augustinus. Alii itaque totam animam, alii solam mentem, alii Apollinaristæ docuerunt Domino defuisse veram carnem: Garriverunt naturarum conversionem, mixtionem, confusionem, unitatem. Ita garriverunt Polemon, Timotheus, ac Valentinus. Et hic omninò est Valentinus, de cujus sectatione ac errore Sancti Patres frequenter notant Hæresiarcham Eutychetem. Quidam existimant notari de solo antiquo illo, & Gnostico Valentino. Pessimè. Non nego aliquando notari: Dumtaxat assero passim notari de Apollinarista. De tertia Apollinaristarum Secta Joannes Patriarcha hìc etiam notat Sancti Cyrilli Capitula. Hinc dicit ipsa consentire, non Apollinario, sed Apollinaristis. Ea enim notat de naturarum confusione ac unitate. Videatur Leontius Scholasticus Byzantinus in libris contra Nestorianos ac Eutychianos.

CAPUT

CAPUT QUINTUM.

Contestatio proposita in publico contra Clericos Constantinopolitanos, & in Ecclesia insinuata, quia Sectator esset Nestorius Pauli Samosateni, anathematizati ante annos centum viginti ab Episcopis Orthodoxis.

SCHOLION.

VAticana, & omnis passim alia generalium Conciliorum editio præsenti contestationi præfigit hanc Epigraphen: *Contestatio publicè proposita à Clericis Constantinopolitanis, & in conspectu Ecclesiæ publicata, quod Nestorius ejusdem sit sententiæ cum Paulo Samosateno, ante centum sexaginta annos ab Orthodoxis Episcopis anathemate condemnato*. At verò in tertio contra Nestorianos ac Eutychianos libro scribit de Nestorianæ perfidiæ exordiis Leontius Byzantinus: *Proposita est utriusque refutatio, Pauli scilicet* Samosatensis *& Nestorii, ex testimonio publicè proposito, ut ajunt, ab Eusebio, qui tunc florebat in judicandi potestate, postea autem præfectus fuit Ecclesiæ Doryleensium, qui Divino Zelo, ut testantur, incensus, hæresim Nestorii & Eutychis deprehendit & convicit, infinitis periculis pro pietate objectus. Audi igitur cum quibus & cujusmodi blasphemiis ex Paulo Samosateno collectis Nestorii blasphemias conjunxit, & unam utriusque mentem amentissimam esse demonstravit.* Et adducit præsentem famosam contestationem. Eusebiani Zeli exordium habemus apud Marium Mercatorem in Scholio ad tertium Nestorii sermonem: *Cum Nestorius in media Ecclesia profanis uteretur vocum novitatibus, quibus & θεοτόκον & geminam Christi Nativitatem insectabatur, vir quidam, sanè probus, qui adhuc inter Laicos erat, sed tamen admirabilem sibi collegerat eruditionem, ferventi & religioso Zelo permotus, & contentiori voce inclamans, inquit ipsum ante sæcula Verbum etiam secundam subiisse generationem, id est, illam secundùm carnem, & ex muliere.* Hæc verba, *Qui tunc adhuc inter Laicos erat*, edicunt ipsum postmodò adscendisse in Clerum. Leontius rectè affirmat tunc floruisse in judicandi arte. Etenim fuisse ipsius Imperatricis Pulcheriæ Scholasticum testantur in Ecclesiastica Historia Anastasius Romanæ Ecclesiæ Bibliothecarius, & Martyr Theophanes. Ejus pro Catholica fide Zelum docet nos Sanctus Flavianus, Constantinopolitanus Episcopus, ad Eutychetis Legatos dicens in sua Synodo: *Cognoscitis Zelum accusatoris. Quoniam & ipse ignis frigidus illi videtur propter pietatis Zelum.* Hinc igitur non contentus Nestorio concionanti restitisse in faciem, ipsumque publicè coram omni Populo & Clero confudisse, etiam toti Regiæ civitati proposuit præsentem contestationem.

Cap. 91.

Ejusdem rei meminit Breviculus Eutychianistarum, seu Acta super nomine Acacii Episcopi Constantinopolitani: *Cum Eutychen Eusebius Dorylitanus Episcopus suadere talia reperisset, zelo fidei, quem etiam, cum Agens in rebus esset, ostendit, ipse enim Nestorium quoque in tempore reprehendit in Ecclesia res sacrilegas prædicantem, detulit ad Flavianum Episcopum.* Et infrà: *Eusebius antè, dum adhuc esset Laicus, Nestorii fuerat accusator.* Erat ergò tunc non solummodò Augustæ Dominæ Scholasticus, sed & Agens in rebus. Eadem scribunt laudatus Anastasius, & S. Theophanes. Et omnia confirmat noster Codex Cassinensis. Et quoniam ex insomni apud Constantinopolim Cœnobio desumptus atque translatus est, est irrefragabilis authoritatis. Proindè præsens contestatio non ab Ecclesiæ Constantinopolitanæ Clericis adversùs Nestorium, sed est contra ipsos proposita ab Eusebio. Nequaquam contra omnes: Absit. Etenim istorum Clericorum plures fuerunt Hæresiarcham adeò aversati, ut ab ipso degradari, ac è civitate proscribi maluerint, quam ejus impietatibus assentire. Proposita igitur fuit adversùm solos profani Episcopi fautores. Certè cum summa istius Ecclesiæ infamia. Quid enim infamius, quam Regiæ civitatis Episcopum & Clerum adeò labi à Catholica veritate, ut corrigi & doceri debeat per Laicum, Palatinum Advocatum?

Porrò centum & viginti anni, quos fluxisse dicit à dato Synodaliter in Paulum Samosatensem anathemate, computari debent non à prima, sed à secunda in ipsum Antiochena Synodo, à qua non solummodò admonitus fuit, sed damnatus ac degradatus ob hæresim, & propter relapsum anathematizatus. Hæc Synodus passim creditur facta anno septuagesimo tertii sæculi. At verò Nestorius, quinti sæculi anno trigesimo primo damnatus, per tres ferè annos vomuit blasphemias, & nullis consiliis, monitis, aut minis potuit sisti, aut reduci ad saniora. Ita in Apologetico ad Imperatorem Theodosium, statim post Ephesinam Synodum scripto, libro testatur S. Cyrillus. Proinde vigesimo octavo istius sæculi anno, quo Episcopatui admotus, erumpere cœpit, atque ita eodem tempore contigit hæc contestatio. Quare tunc à Pauli Samosatensis damnatione lapsi erant anni centum & sexaginta. Proinde vulgata hujus contestationis editio rectè se habet, Codex autem Cassinensis deviat. Immò non solus Codex, sed & nescio quis ipsius Corrector. Descriptor posuit: *Annos oct.* videtur voluisse exprimere annos octoginta. Hoc nescio quis Lector vidit alienum à vero, ideoque suprà posuit: CXX. Ita & ipse deviavit. Contestationis textus Cassinensis est unus & idem cum impresso jam sæpiùs, ac etiam cum descripto per Marium Mercatorem: Hinc duxi non repetendum.

CAPUT SEXTUM. —80

Epistola Sanctissimi Doctoris Ecclesiæ Isidori, Presbyteri & Abbatis Monasterii circa Pelusium, ad Archiepiscopum Alexandriæ Beatissimum Cyrillum.

Has omnes Beati Isidori, Presbyteri & Abbatis Pelusiotæ, excerpsi & transtuli ex epistolis ejus duobus millibus, quæ sunt per quingentenas distributæ in Acemetensis Monasterii Codicibus vetustissimis quatuor. Ubi etiam per Ordinem singularum numerus continetur. Et ultima est, quam ego quoque ultimam posui. Deo gratias.

Testimonium, quod Irenæus posuit in opere suo, quod *Tragœdiam* nominavit, ex Nestorii Dictis in libro de Historia, ut laterent quæ ad Ephesum pertinent. Intexit verò Irenæus hæc verba in libro suo primo, per quæ ostenditur, quia ipse quoque Nestorius Quaterniones, vel alia Scripta sua, quæ Romam Sancto Celestino direxerat, abnegavit. Et hinc quoque Orientales Episcopi eum tardiùs à cæteris damnaverunt, quia ejus hæc esse probari nequiverant.

Hæ quidem contra Ægyptiacum, quod ex sola voluntate pendebat, à nobis destinatæ sunt litteræ. Ille verò omittens mihi per epistolam declarare, si quid ei tanquam blasphemum vel impium videbatur debere notari, convictionum terrore permotus, & adjutrices ob hoc perturbationes exquirens, ad Romanum Celestinum convertitur. Quippe ut ad simpliciorem, quam qui posset vim dogmatum subtiliùs penetrare. Et ad hæc inveniens viri illius simplicitatem, circumfert pueriliter aures ejus illusionibus litterarum, olim quidem nostra Conscripta transmittens, quasi ad demonstrationem convictionum, quibus contradici non posset. Tanquam ego Christum purum hominem definirem. Qui certè Legem inter ipsa meæ Ordinationis initia contra eos, qui Christum purum hominem dicunt, & contra reliquas hæreses innovavi. Excerptiones verò intertexens sermonum Conscripta composuit, ne societatis compactione detegeretur illata calumnia. Et quædam quidem allocutionibus nostris adjiciens, aliquotum verò partes abrumpens, & illa contexens quæ à nobis de Dominica humanatione sunt dicta, velut de puro ea homine dixerimus. Divinitatis autem, quæ à nobis dictæ sunt, laudes quasdam quidem modis omnibus à Conscriptis abscindens, nonnullas verò extra ordinem relinquens, ita seductionem verisimilem concinnavit.

Et ut paucis ejus nequitiam, qualis sit etiam circa reliqua, propalemus, dictum est à nobis alicubi, dum contra Paganos loqueremur, dicentes quod nos substantiam Dei creatam noviter ex Virgine prædicemus: *Non peperit, optimi, Maria Deitatem, sed peperit hominem, Divinitatis inseparabile instrumentum.* At ille vocem, *Divinitatis*, immutans fecit: *Non peperit, optimi, Maria Deum.* Hic verò multum differt dicere *Deum*, & dicere *Deitatem*. Nam hoc quidem substantiam Divinam incorporeamque significat, Carnem verò nequaquam. Composita enim Caro est, & creata. Vox autem, qua dicimus, *Deus*, & templo Divinitatis est apta, quod unitate ad Divinam substantiam Dei obtinet dignitatem, non tamen in Divinam substantiam permutatum est.

Rursus à nobis alibi est dictum contra eos, qui nominum similitudinem audientes sic scandalizantur, tanquam similis dicatur & honor. Et cum dicimus *Christi Particen*, sic pavescunt, tanquàm si hoc nomine Dominatoris Christi Deitas obnegetur: Eoquod multi hoc nomine apud Scripturam veterem similiter appellati sunt. Et inde putant, quia circa eos Christum nominamus. Et hinc contra hos ergo, ut dixi, in Ecclesiasticis sermonibus à nobis est dictum, quia non sequitur similitudinem nominis honoris æqualitas. Et sunt allocutiones meæ, quæ his prorsus factæ sunt vocibus: *Vel si templum Deitatis, & Spiritus Sancti descensionem, non eandem dicimus, qualis facta est in Prophetas. Non talem, qualis in Apostolos celebrata est. Sed neque talem, qualis est in Angelis, qui ad Divina Ministeria confortantur. Dominator enim Christus etiam secundùm Corpus omnium Dominus. Sicut ergo Deum dicimus omnium Creatorem. Dicit verò Scriptura & Moysen* Exod. 7.
Deum. Inquit enim: Deum te posui Pharaonis. *Sed illi voci honorem similem minimè deputamus: Sic neque quod communis vox sit, qua dicimus,* Christus, & Filius, *circa vocis similitudinem debemus offendere. Sicut enim Israel filius nominatur, inquit enim;* Primogenitus meus filius Israel, *Et Filius iterùm Dominus. Ait enim:* Hic est Filius meus Exod. 4. Matth 8.
Dilectus. *Non tamen sicut una vox, sic & unus est intellectus. Et sicut dicitur Christus Saul, & Christus David, & rursus Christus Cyrus, & deinde Babylonius, dum certè David circa pietatem nequaquam fuerint similes; sic vocamus quidem Christum vel Filium etiam Dominatorem, verùmtamen communio nominum æqualitatem non facit dignitatis.* His ita dictis à nobis illa ultima ubique subducens, id est, *Id quod est Christus.* Id quod est: Non eandem dicimus habitationem, qualis facta est in Prophetas. Non talem, qualis in Apostolos facta est: Id quod est: *Sed similibus vocibus honorem similem minimè deputamus*, Et id quod est: *Verumtamen communio nominum æqualitatem non facit dignitatis.* Hæc omnia calumniæ dentibus secans jactat in auribus hominum ea, quæ ante ista sunt posita. Id est: *Dicimus Deum omnium Creatorem. Dicit verò & Scriptura Moysen Deum.*

Et

Et id quod est: *Filius nominatur Israhel Dei, filius nominatur etiam Dominus.* Et id quod est: *Dicitur Saul Christus, & David Christus. Et deinde Babylonius. Sic ergò dicimus Christum etiam Dominum Christum.* Hæc igitur ita componens, & ab aliis abscindens, ut diximus, contexuit per ista calumniam, tanquam si quis ex Pauli verbis, per quæ contestatur scribens, *Quia si circumcidamini, Christus vobis nihil proderit*, abrumpat id, quod ait priùs, *Si circumcidamini*, & accuset Paulum quasi prædicantem: *Quia Christus nihil vobis prodest.*

Et quid opórtet, ut per singula ita dicendo prolongemus narationem? Simpliciter multis talibus & latrociniis & additamentis, sicut ei visum est, utente Cyrillo, seductionibus ejus mox tam alii, quam etiam Celestinus abreptus est.

Ecce his verbis usque adeò negavit sua fuisse Nestorius, quæ apud Sanctam Synodum Ephesinam ab eo dicta leguntur, ut sic se dicat has impietates minimè prædicasse, sicut Paulus Apostolus post conversionem docere non potuit, Quia Christus nihil prodesset hominibus. Quid ergo aliud Orientalibus Episcopis ad purgationem suam, sicut putabat, dixisse credendus est, nisi quod etiam in ea, quam vocavit, historia quasi pro sua satisfactione conscripsit? Aut quis ei neganti non facilè crederet, dum videat non solùm Catholicos, sed & universos hæreticos totis viribus non solùm non negare propria dogmata, sed etiam vindicare?

SCHOLION.

QUod Sanctus Isidorus Pelusiotes duo Epistolarum millia reliquerit Ecclesiæ, testatur etiam in suo secundo ad Imperatorem Justinianum libro Facundus Hermianensis Episcopus: *Vir Sanctissimus, & magnæ in Ecclesia Christi gloriæ, Isidorus, Presbyter Ægyptius Pelusiota, quem duo millia Epistolarum ad ædificationem Ecclesiæ multi scripsisse noverunt, qui etiam pro vitæ ac sapientiæ suæ meritis ut Pater à Sancto Cyrillo & honoratus est, & vocatus, &c.* Ad quem locum scribit Jacobus Sirmondus: *Quod Facundus Isidori Epistolas in universum numeret bis mille, viderat fortasse Codices Acœmetensis Monasterii Constantinopoli, in quibus totidem continebantur, ut in Veteri Manu-Sripto adnotatum invenitur ab antiquo earum interprete, his verbis*; Has omnes B. Isidori, Presbyteri & Abbatis Pelusiotæ, recensui & transtuli ex Epistolis ejus duobus millibus, quæ sunt per quinquaginta distributæ in Acœmetensis Monasterii Codicibus vetustissimis quatuor. *Nec plures hactenus triplici editione in lucem prodiere, quam bis mille tredecim. Cæterùm ad decem millia*

Cap. 4.

scripsisse Isidorum, atque in his ter mille Scripturam Sacram exposuisse, Autor est Suidas, vel quem Suidas exscripsit. Vetus istud Manu-Scriptum est palam diversum à nostro. Etenim Latina translatio non est concepta eisdem verbis. Et præsens noster Codex non adducit omnes, sed solummodò quasdam, ad Nestorii negotia spectantes, S. Isidori Epistolas. Et nostri Codicis Scholion est largius. Interim hæc utriusque Codicis verba, *Abbatis Pelusiotæ*, innuunt Isidorum post ei impactas ac revictas Theophili Patriarchæ calumnias recessisse ab Alexandrina Ecclesia, ac Pelusium rediisse ad suum Monasterium.

Hæc verba, *Testimonium quod Irenæus posuit, &c.* sunt istius Authoris, qui has omnes Epistolas & Acta transtulit è Græco in Latinum. Docent nos, quod Comes, aut potiùs Episcopus Irenæus, Ephesini Concilii juratus hostis, & tam blasphemiæ quam personæ Nestorianæ pertinacissimus defensor, de laudata Synodo, suo Nestorio, & cunctis circa aut propter ipsum gestis Commentarium composuerit, cui dedit nomen: *Tragœdia.* Occurret frequens illius memoria. Fuit opus divisum in plures libros, quorum unus erat *de Historia.* Continebat plurima: Epistolas, Synodos, Sacras Principum Jussiones, aliaque istiusmodi. Ex ipso Acœmetensis Codicis Compilator desumpsit, & ad nos transmisit illa, quæ adjuvandæ Ecclesiæ ac instruendæ posteritati censuit utilia & congrua. Etenim erat dolosa conscriptio, ad Ephesinæ Synodi auctoritatem convellendam, ad S. Cyrilli Scripta & Acta infamanda, & ad Nestorii impietatem diluendam consuta. Hinc nostri Majores censuerunt sola ejus utilia nobis communicanda, & supprimenda cætera. Et vide effrontem Hæresiarchæ audaciam: Etiam Exegeses suas, quas ad plenum Regiæ civitatis Clerum ac Populum blaterarat, & quas propria manu subscriptas non solummodò cum solemnibus litteris, sed insuper per Illustrem Bajulum, Valerium Augustæ Majestatis Cubicularium, destinarat ad Sedem Apostolicam, aliaque sua Scripta & Dicta abnegare non erubuit. Erat amicus & Collega Juliani Eclanensis Episcopi, adversùs quem Sanctus Augustinus meritò scripsit, quod frontem non in facie gereret, sed sub axillis. Istiusmodi interim technæ Orientalibus Episcopis dudum persuaserunt Nestorium fuisse iniquè damnatum, atque ita ipsos permoverunt ad recalcitrandum ac detrahendum Ephesino Concilio. Epistolam, cujus hìc fragmentum adducitur, Nestorius ad nescio quem scripsit post acceptas Sancti Celestini litteras, sui erroris ac suæ personæ, nisi intra decem dies pœnitens solemnem palinodiam caneret, damnatrices. Eas accepit trigesimo istius seculi anno, die septima Decembris. Et in ipsa pergit mentiri & calumniari. Calumniatur Sanctum Cyrillum, quod ejus verba alteraverit: Quod pro voce, *Deus*, supposuerit vocem, *Deitas*. Etenim hæc, teste Mario Mercatore, in primo sermone fuerunt ejus verba: *Non, vir optime, Maria peperit Deum. Non peperit creatura Creatorem, sed peperit hominem, Deitatis instrumentum.* Attamen in quarto, qui est primus contra Sanctum Pro-

clum, & in quo istud ipsum suum Assertum exponit ac repetit, sermone sic dixit: *Aliud est dicere, Quia nato de Maria conjunctus erat Deus ille, qui est Verbum Patris, quod est liquidissimum, & firmum, atque irreprehensibile Gentilibus; & aliud, Quia Divinitas indiguit nativitate in mensibus decurrente.* Cur hic scribat se ista adversùm Gentiles dixisse, docet in priori sermone: *Habet Matrem Deus? Ergo excusabilis Gentilitas Matres Diis subintroducens.* Homo blasphemus Evangelicum dogma, quo Sacram Virginem credimus Deiparam, ac ex ipsa profitemur genitum Deum Verbum, blaterat esse Gentile ridiculum ac fabulosum. Porrò an etiam hæc propositio, *Deitas est nata aut passa*, possit legitimum sensum facere, suo loco discutietur.

Aliud, quod Nestorius à Sancto Cyrillo vitiatum queritur, Dictum fuit lectum & damnatum in prima Actione Ephesini Concilii. Fuit desumptum ex Nestoriani Codicis Quaternione vigesimo septimo. Quod ipsum advertit præsens Scholiastes: *Ecce his verbis usque adeò negavit sua fuisse Nestorius, quæ apud Sanctorum Synodum Ephesinam ab eo dicta leguntur.* Attamen istic lecta est sola quædam præsentis fragmenti pars, incipiens his verbis: *Sicut ergò Deum dicimus omnium Creatorem.* Et est alia translatio. Eadem verba Sanctus Cyrillus exagitat ac expugnat in
Cap. 4. secundo libro contra Nestorium. Quam autem sit immunis ab illo, quod ei imponitur, latrocinio, quisque possit intueri propriis oculis. Nec solum Cyrillum, sed insuper Sanctum Pontificem Celestinum calumniatus est, garriens esse hominem simplicem, imperitum Christiani dogmatis. Nec mirandum: Nam & omnes suos An-
Serm. 2. tecessores arguit de imperitia ac negligentia, addens idcircò Regiæ civitatis Populum circa Christianam fidem cæcutire. Contempsit omnes Sanctos Patres, se solum existimans omnibus majorem ac doctiorem. Epistola hæc videtur scripta ad Orientales Episcopos. Per similes strophas eis persuasit se Catholicum, & ab Ephesina Synodo injustè damnatum. Porrò lex, quam in ipso suæ ordinationis exordio à se impetratam gloriatur contra omnes hæreses, est effectus primæ suæ ad Regiæ civitatis Populum concionis, in qua declamavit ad Imperatorem Theodosium: *Tribue mihi terram hæreticis purgatam, & ego tibi cœlum tribuam. Tu mihi in profligandis hæreticis subveni, & ego tibi in profligandis Persis subveniam.* Ad hanc concionem meritò scribit Socrates:
Lib.7.c.29 *Qua voce Nestorius visus est non tam Zelum fidei, quam animi intempestivam audaciam, & inanis gloriæ cupiditatem prodidisse.* Ad eundem sermonem scribit in priori Commonitorio Vincentius Lerinensis: *Nestorius, ut uni suæ Hæresi aditum patefaceret, cunctarum Hereseon blasphemias insectatus est.* Nihilominùs in hominem, quem Antiochia evocaverat, nimia benevolentia circumscriptus Theodosius ex isto Thrazonismo concepit spem, & emisit postulatam ab ipso legem. Est data Constantinopoli, ad Florentium Prætorio Præfectum, tertio calendas Junias, sub Consulatu Felicis & Tauri, anno vigesimo octavo istius sæculi. Eodem anno ordinatus fuit Nestorius die decima Aprilis. Hinc rectè dicit legem emanasse inter ipsa suæ Ordinationis exordia. Rectè item dicit per ipsam damnari etiam illos hæreticos, qui blaterarunt Christum Dominum esse purum hominem. Etenim damnantur Pauliani, Marcelliani, ac Photiniani. Hac arte studuit ab omni simili suspicione semetipsum eximere. Sed frustrà. Lex exstat in Codice Theodosiano Li.16. tit.
ad Titulum de hæreticis. 2. cap. 5.

CAPUT SEPTIMUM.

Contestatio directa Beato Cyrillo, & his qui cum eo convenerant, ab aliis diversarum Provinciarum Episcopis, qui Joannem Antiochenum sustineri volebant, & tunc eo præsente Synodum fieri, eòquod, sicut scripserat Beato Cyrillo, vix ei iter triduanum supererat. Directa verò est pridie, quàm celebrarentur Gesta contra Nestorium, per quæ depositio ejus est facta.

Dominis nostris Fratribus & Comministratoribus, Cyrillo & Juvenali Episcopis, Tranquillinus, & Alexander, & Helladius, & reliquis Episcopis, qui cum eo, in Domino gaudere.

NOta quidem rectæ glorificationis est Fides, quæ à Divinis & adorabilibus Scripturis ab olim nobis est prædicata. Nihilominùs hæc ipsa nobis à Sanctis Patribus tradita est, qui in Nicæna Synodo congregati sunt, quorum tot passiones erant pro pietate, quot membra. Quia verò propter nonnulla certamina piissimus & Amicus Christi Imperator litteris suis Orthodoxos Sacerdotes undique ad Ephesum convocavit, in hoc quoque imitatus proprium circa Fidem zelum: Et sumus penè omnes per Divinam gratiam congregati. Deest autem præsentiæ Sanctæ Synodi Religiosissimus Joannes Antiochenus Episcopus, qui & ipse jam in januis est, juxta ea quæ nuper suis litteris intimavit: Et *ea, quæ* per eos, quos præmisit, Præfectianos atque Magistrianos nunciata sunt. Similiter etiam nonnulli ex Occidentalibus Episcopis Synodo adfuturi, Mandarunt autem vestræ Reverentiæ, tanquam qui graviter habent sustinere usque ad ejus adventum, & urgent de his, quæ visa sunt Piissimo Imperatori, *ut* audientia celebretur, antequam prædicti Deo Amicissimi Episcopi sint præsentes. Hujus gratia has ad Reverentiam vestram direximus litteras, ut sustineatis Deo Amicissimorum Comministrorum præsentiam: Et nec eos, qui depositi sunt, suscipiatis quoquo modo, neque illos qui ab Episcopis suis vel olim sunt excommunicati, vel nuper. Manifesta enim sunt quæ de his definiunt Regulæ: Et prævarican-

cantibus se defixere increpationes non modicas, quæ nullo modo queunt despici à Sancta Synodo. Et illud verò Reverentia Vestra cognoscat, quia omnia, quæ ab audacibus abruptè fuerint perpetrata, contra præsumentium retorqueantur audaciam, & à Christo Domino, & à Divinis Canonibus.

1. Tranquillinus Episcopus Antiochiæ Pisidiæ subscripsi.
2. Alexander Episcopus Apamææ Syriæ subscripsi.
3. Helladius Episcopus Tharsi Ciliciæ subscripsi.
4. Berenianus Episcopus Pergæ Pamphyliæ subscripsi.
5. Fritilas Episcopus Heraclææ Europæ subscripsi. Per Euprepium Episcopum Byziæ.
6. Himerius Episcopus Nicomediæ Bithyniæ subscripsi.
7. Dalmatius Episcopus Cyzici subscripsi.
8. Severus Episcopus Synnadensis Phrygiæ salutaris subscripsi.
9. Memonius Episcopus Sardæorum Lydiæ subscripsi.
10. Maximianus Episcopus Anazarbi Ciliciæ secundæ subscripsi.
11. Dexianus Episcopus Seleuciæ Isauriæ subscripsi.
12. Dorotheus Episcopus Marcianopoleos Mœsiæ secundæ subscripsi.
13. Alexander Episcopus Hierapoleos Euphratesiæ subscripsi.
14. Pius Episcopus Pessinuntis Galatiæ subscripsi.
15. Timotheus Episcopus à Schytia subscripsi.
16. Eutherius Episcopus Thyanorum Cappadociæ secundæ subscripsi.
17. Asterius Episcopus Amidæ Mesopotamiæ subscripsi.
18. Petrus Episcopus Trajanopoleos Rhodopes subscripsi.
19. Basilius Episcopus Larissæ Thessaliæ subscripsi.
20. Diogenes Episcopus *Lonopoleos*, obtinens etiam locum Metropolitæ Bosserii, Episcopi Gangrensis, Paphlagoniæ, subscripsi. (Em. Nor. legit Junopoleos.)
21. Julianus Episcopus Sardicæ Daciensis subscripsi.
22. Beunantius Episcopus Hierapoleos Phrygiæ subscripsi.
23. Jacobus Episcopus Dorostoli Mœsiæ subscripsi.
24. Athanasius Episcopus Dinela Mœsiæ secundæ subscripsi.
25. Theophanius Episcopus Philadelphiæ Lydiæ subscripsi.
26. Paulus Episcopus Daldi Lydiæ subscripsi.
27. Euprepius Episcopus Byziæ Europæ subscripsi.
28. Joannes Episcopus totius Lesbi subscripsi.
29. Fuscus Episcopus Lydiæ subscripsi.
30. Commodus Episcopus Tripoleos subscripsi.
31. Eutherius Episcopus Stratoniciæ Lydiæ subscripsi.

32. Joannes Episcopus civitatis *Autiliopolitarum* Lydiæ subscripsi. (Nor. legit Aurilio-politarum)
33. Nimenius Episcopus Helenopoleos Lydiæ subscripsi.
34. *Theosebius* Episcopus *Cy* Bithyniæ subscripsi. (Nor. legit Theoselius. Pro Cy: Cii.)
35. Petrus Episcopus Prusæ Bithyniæ subscripsi.
36. Eugenius Episcopus Apolloniadis, Bithyniæ, subscripsi.
37. Anastasius Episcopus Tenedi, Cycladum, subscripsi.
38. Cyrillus Episcopus Adanorum, Ciliciæ primæ, subscripsi.
39. Esychius Episcopus Castabalorum, Ciliciæ secundæ, subscripsi.
40. Severus Episcopus Sozopolis, Pisidiæ, subscripsi.
41. Ætius Episcopus Piolitensis, Hellesponti, subscripsi.
42. Timotheus Episcopus *Termanorum* Civitatis, Hellesponti, subscripsi. (Adn. Nor. Germinorum ex act. 6. Syn. Chalc. & 16.)
43. Athanasius Episcopus Psimorum Civitatis subscripsi.
44. Daniel Episcopus Faustinopolitanus subscripsi.
45. Filtanius Episcopus Theodosianopolitanorum subscripsi.
46. Eustratius Episcopus subscripsi.
47. Theodorus Episcopus Italiæ subscripsi.
48. Paulus Episcopus Eutinnorum subscripsi.
49. Timotheus Episcopus Termesi & Eudociadis subscripsi.
50. Ædesius Episcopus Isiodorum subscripsi.
51. Geruntius Episcopus Claudiopolis, Isauriæ, subscripsi.
52. Aurelianus Episcopus Trenopolis, Isauriæ, subscripsi.
53. Abrahamius Episcopus Amorii subscripsi.
54. Polichronius Episcopus Heraclææ, Cariæ, subscripsi.
55. Zosis Episcopus Echinti, Arabiæ, subscripsi.
56. Hermolaus Episcopus Alludeorum subscripsi.
57. Asclepiades Episcopus Trapezopolis subscripsi.
58. Evadius Episcopus Nalentiæ subscripsi.
59. Libanius Episcopus Paulæ subscripsi.
60. Salustius Episcopus *Coritici*, Ciliciæ, subscripsi. (Nor. legit Coryci.)
61. Valentinus Episcopus Malli subscripsi.
62. Pausianus Episcopus Hipatæ, Thessaliæ, subscripsi.
63. Theotistus Episcopus Cæsareæ, Thessaliæ, subscripsi.
64. Maximus Episcopus Demetriadis, Thessaliæ, subscripsi.
65. Julianus Episcopus Larissæ, Syriæ secundæ, subscripsi.
66. Diogenes Episcopus Seleucobeli, Syriæ secundæ, subscripsi.
67. Theodoretus Episcopus Cyri, Augustæ Euphratesiæ, subscripsi.
68. Meletius Episcopus Cæsaræ, Augustæ Euphratesiæ, subscripsi.

SCHOLION.

EPhesina Synodus fuit indicta in sacrum diem Pentecostes, qui isto quinti sæculi trigesimo primo anno erat dies septima Junii. Et Sanctus Cyrillus cum plurimis aliis Episcopis tempestivè adfuit. Adfuit & Nestorius. Verùm Romana Legatio defuit, nempe Arcadius & Projectus Episcopi, & Philippus Presbyter: In itinere moras passi à maris tempestatibus. Abfuit & Joannes Antiochiæ Patriarcha cum Episcopis suæ Diœceseos. Rationem dat Evagrius Epiphaniensis: *Joannes Antiochensis Episcopus unà cum suis ad constitutum diem non adfuit. Non tamen sua sponte, sicut multis videtur, dum moram suam excusat, sed propterea quod Episcopos Provinciæ suæ citiùs colligere non potuerat. Quippè urbes, quæ sub illo erant, ab urbe Antiochia, homini quidem expedito distant duodecim dierum itinere, aliis verò ampliùs etiam quam duodecim. Ephesus autem distat ab urbe Antiochia itinere dierum triginta. Proinde affirmabat Joannes se ad constitutum diem occurrere non potuisse, quando Episcopi, quos secum habebat, Dominicam illam, quæ nova vulgò dicitur, in suis Sedibus celebrassent.* Priorem Evagrii translationem, obscuram, ac vitiosam, ita illustravit & correxit Henricus Valesius. Evagrii verba, pauculis mutatis, descripsit Nicephorus Calixtus. Ambo student purgare Joannis absentiam. At longè aliud scribit in Apologetico ad Imperatorem Theodosium libro Sanctus Cyrillus, *Intelligo autem non deesse, qui Joannem à delicto in nos commisso absolvere conentur, asserentes eum justè ob id nobis succensuisse, quod ipso adhuc absente contra blasphemum Nestorium sit celebratum Concilium. At hi longè rectiùs facerent, si in nos culpam conjicere omittentes, suam ipsorum cunctationem potiùs accusarent.* An Joannes & ejus Episcopi Paschales Octavas in suis Ecclesiis celebraverint, ignoro. Possint celebrasse. Interim istam suæ sero-venientiæ causam nunquam prætexuerunt, nec apud Principem, nec apud Synodum. Proinde veram istius tardationis causam edicit Sanctus Cyrillus in litteris ad quosdam Episcopos, & ad Clericos Constantinopolitanæ Ecclesiæ: *Posteaquam piissimum Joannem Episcopum Antiochenum adventare accepissemus, adhuc sexdecim dies exspectavimus, cum tamen tota Synodus reclamaret, asserens illum consessui adesse non velle, quod metueret, ne fortè Reverendissimus Nestorius, qui ex illius Ecclesia adsumptus fuerat, loco moveretur, quæ res ipsi justum pudorem incuteret. Quam suspicionem veram exstitisse ipsa postmodò experientia liquidò ostendit. Nam distulit adventum suum.* Et præmisit duos Episcopos, dicturos exspectanti Synodo: *Præcepit nobis Dominus Joannes Episcopus, ut vestræ Pietati dicamus; Si tardavero, quod facturi estis, hoc faciatis.* Pergit Cyrillus: *Nestorius quia ad blasphemiarum suarum defensionem nihil adferre potest, noxæ suæ velamen quærens ait;* Quatuor dierum dilationem petii, donec veniret Episcopus Antiochenus, & noluerunt concedere, *cum tamen memoratus Sanctissimus Episcopus Joannes venire recusasset. Nam si adesse voluisset, quorsum pertinuit, ut per suos Episcopos significaret:* Si tardavero, quæ facturi estis facite. *Noluit enim interesse, sciens fore, ut Sancta Synodus depositionis sententiam in Nestorium omnino ferret.* Et plena Synodus ad Imperatorem Theodosium hæc retulit: *Exactis sexdecim integris diebus post Pentecosten, ad Synodicam Audientiam convenimus. Cum verò Joannes quoque, Sanctissimus Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus, per Alexandrum Apameæ & Alexandrum Hierapolis religiosissimos Episcopos, quos præmiserat, nobis significavit, ut rem propositam aggrederemur, nondum comparens longiori tarditate molestiam Sanctæ Synodo attulit. Itaque vigesimo secundo mensis Junii congregati sumus.* Sanctus Cyrillus in Apologetico libro adjungit. *Qui Antiochenæ Ecclesiæ præest, à vestra Majestate ad præfinitum diem adesse jussus, à Sancta Synodo abfuit. Studio enim in itinere hærebat, ut ea cunctatione illius improbitati gratificaretur, qui contra Christum nugatus fuerat. Vel etiam, quod verisimile, aut verum potius indubitatum, quod eadem cum eo sentiret. Nam cum sextus decimus dies jam ageretur, primarii quidam ex illis, qui cum eo erant, erant enim Metropolitani, vix tandem venerunt, illiusque nomine Sanctæ Synodo denunciarunt, exspectandum prorsus non esse illius adventum, sed maturandum potius, ut Decreta perficerentur.* Cyrillus constanter, & quidem apud Principem affirmat sero-venientiæ causam fuisse spontaneam in via cunctationem, ideòque quibusdam videtur, quod Joannes & ejus Episcopi Paschales Octavas non egerint in suis Ecclesiis.

Lib. 1. c. 3.

Rei veritatem discimus ex prima Relatione, quam de suis in Sanctum Cyrillum Attentatis Joannes fecit ad Principem: *Quod verò tardiùs aliquando advenerim, aliud causæ fuit. Nam si terrestris itineris intervallum, terra enim venimus, Pietas vestra spectaverit, magna profectò celeritate nos iter hoc confecisse comperiet. Siquidem quadraginta mansiones peragravimus, nulla unquam à progrediendo relaxatione usi, quemadmodum vestra Christo dilecta Majestas ex earum civitatum incolis, per quas iter fecimus, facilè intelligere potest. Fames præterea, quæ Antiochenam civitatem vehementer afflixit, & quotidianæ Populi perturbationes, & ingens præter tempus vis imbrium, quæ Torrentibus inundantibus in discrimen civitatem adduxerat; non paucos quoque dies in supradicta civitate nos detinuerunt.* Quo die Joannes Ephesum intraverit, quibusdam videtur incertum. Etenim Ibas Edessenæ Ecclesiæ tunc Presbyter, postmodò Episcopus, in famosa ad Marim Persidis Antistitem Epistola scripsit: *Post duos dies damnationis Nestorii venimus in Ephesum.* Ex his verbis in Ephesini Concilii Scholiis dixi Ibam adfuisse Joanni. At verò Joannes Garnerius mihi opponit verba Facundi Hermianensis Episcopi: *Ibas non interfuit Ephesino Concilio, in quo damnatus est Nestorius.* Nempè Facundus de vera Ephesina Synodo loquitur, cui certum est Ibam non adfuisse. Nec potuisse adesse. Erat enim Clericus, non Episcopus. Ejus ad Marim verba sunt lucida, ideòque video me ex fundamento locutum.

Lib. 7 tum. Et illa eodem modo intellexit atque exposuit ipse item Facundus: *Cum post damnationem ipsius Nestorii Orientales Episcopi, atque ipse Re-*
Cap. 3. *verendissimus Ibas, cum Joanne Antiocheno Ephesum pervenirent, de Capitulis tantum Beati Cyrilli, quod ibi fuerunt approbata, conquesti sunt, sicut eorum Scripta declarant, nihil autem de Nestorii damnatione causati.* Et hæc probat ex Epistolæ verbis: *Post duos autem dies depositionis ejus venimus Ephesum.* At verò in sua ad Joannem Antiochenum, facta in ipso ejus ingressu, Relatione di-
Lib. 7 xit Comes Candidianus: *Cum ante quinque pro-*
Cap. 5. *ximos hosce dies Reverendissimus Episcopus Cyrillus, & qui cum ipso sunt, in Sancta Ecclesia convenissent.* Et consonat plenæ Synodi ad Principem Relatio transmissa per Palladium Magistrianum: *Joannes S. Synodum post terminum à vestra Majestate præstitutum per dies viginti & unum suspensam tenuit.* Respondeo esse nodum difficilem. Et omnia Ibianæ Epistolæ exemplaria sunt invicem consona. Proindè ego aliud nescio, quam quod Ibas, tunc adhuc Presbyter, cum nescio quibus Collegis alios prævenerit. Igitur Joannes quinto post damnatum Nestorium, vigesimo septimo Junii die advenit Ephesum, atque ita Antiochia exiverat die decima sexta, aut decima septima Maii. Proindè non solum ipse, sed & omnes ejus Episcopi potuerunt Paschales Octavas agere in suis Ecclesiis. Quidquid sit, hanc rationem Joannes nusquam adduxit. Unde ipsam Evagrius acceperit, ignoro.

Res plurimùm elucidatur ex litteris, quas Joannes ex itinere scripsit ad Sanctum Cyrillum, & quas Cyrillus inseruit suo Apologetico: *Non mediocriter me angit, quod cum Sanctitas vestra Ephesum advenerit, pauci planè hìc itineris dies mihi sint reliqui. Desiderium enim tuæ Sanctitatis me magis urget, ut iter hoc celeriter absolvam, quam ulla alia necessitas. Ora igitur, Domine, ut hos quinque aut sex dies nobis residuos sine molestia transigamus, occurrentesque sacrum nobis Divinumque Caput tuum complectamur.* Integra Epistola exstat in prima parte Ephesini Concilii, & adjungit: *Tandem post multas exantlatas itineris molestias, Sanctitatis tuæ precibus adjutus, præ foribus sum. Nam triginta totos dies, tot enim spatii intercapedo postulat, iter usque facio, nihil quidquam quietis mihi prorsus indulgens, multis interim Episcopis ob itineris difficultatem graviter afflictis, neque paucis jumentis ob continuum profectionis laborem extinctis.* Quæ omnia an vera sint, novit Dominus Deus. Certè jam statim Sanctus Cyrillus nobis constantissimè edixit Joannem studio & arte per viam hæsitasse. Cyrilli Rescriptum periit, ejus tamen substantiam habemus à Joanne in Relatione ad Principem de suis apud Ephesum Actis: *Sed & ipse quoque Cyrillus Alexandrinus biduo antè habitum ab illo Consessum illum scripserat ad me Antiochenum Episcopum, quod universa Synodus meum adventum præstolaretur.* Et in Relatione ad Reginas: *Cyrillus, cum nobis se nostrum adventum præstolari scripsisset, ac didicisset tridui itinere nos abesse, tyrannico Consessu constituto res flagitiosas ausus est.* Proindè Sanctus Cyrillus decreverat ac promiserat exspectare Joannem, & sine ipso non progredi. At ecce post istas ipsius ad Joannem litteras adveniunt Alexander Apameensis, & Alexander Hierapolitanus Episcopus, à Joanne ad Cyrillum Legati, & ex illius nomine hunc rogarunt, ut pergeret, quod Joannes adesse non vellet, aut non posset. Haud dubiè etiam spoponderunt Synodalia ejus Gesta fore rata & grata.

Aliæ insuper rationes Cyrillum permoverunt ad procedendum. Palmarem edicit Ephesinæ Synodi ad Principem Relatio: *Cum omnes juxta præstitutum nobis terminum Ephesum venissemus, accidit ut Joannes, Sanctissimus Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus, adventum suum differret. At nos itineris difficultatem tarditatis causam rati, post terminum, nobis à vestra Majestate præfinitum, elapsum distulimus Sessionem ad totos sexdecim dies. Jam verò alii quidem Sanctorum Episcoporum senio confecti in extera regione morari non sustinebant, alii adversa valetudine in periculum vitæ adducebantur, nonnulli quoque ex illis in hac Ephesiorum Metropoli diem extremum obierunt, quidam verò rerum penuria constricti nos adeuntes instanter urgebant, ut mox inchoaremus audientiam.* Quintæ Actionis ad Principem Relatio docet & aliam causam: *Et ipse quoque Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus propter cunctationem suam, sicut ex quorumdam rumore accepimus, metuebat ne reus ageretur.* Istiusmodi igitur rationes Cyrillum permoverunt ad acquiescendum Joannis Legationi ac Postulatis. Proindè adunavit Synodum, & damnavit Nestorium. Die vigesima secunda Junii, quam dicit decimam sextam post Pentecosten, à Principe præfixam Conventui. Præfixa erat dies septima Junii. Proindè in suo computu inclusit diem primum & extremum. Intermediant enim soli dies quatuordecim. Ita Sanctus Matthæus, & Sanctus Marcus, dum de Domini Transfiguratione agunt, dicunt: *Post sex dies.* At verò S. Lucas. *Post octo dies.*

Nihilominùs contra justissimum Sancti Cyrilli processum plures Episcopi fuerunt solemnissimè protestati, flagitantes exspectari Joannem, & usque ad ejus adventum differri Synodum. Præsertim quod ille Cyrillo jam scripsisset se non abesse nisi ad triduum. Huc usque novimus similem protestationem ipsius Nestorii. Etenim suas ad Principem contra suam Synodalem damnationem querimonias sic incipit: *Ad Ephesiorum civitatem à Pietate vestra convocati, citra ullam cunctationem nos eò contulimus. Piis autem litteris vestris morem gerentes voluimus piissimorum Episcoporum undecumque venientium, præcipuè verò magnæ civitatis Antiochenæ Episcopi, cum piissimis ejusdem Metropolitanis Episcopis, cæterorumque qui ex Italia & Sicilia exspectabantur, adventum operiri, atque ita communem omnium Consessum instituere.* Et huic Relationi decem præter Nestorium Episcopi subscripserunt. Huc usque item novimus similem protestationem Comitis Candidiani, quem Theodosius servandi ordinis custodem Synodo dederat. Etenim prima & primaria, quam de Cyrillo ad ingressum Joannem idem Comes fecit, querimonia fuit hæc: *Cum ante quinque proximos hosce dies Reverendissimus Episcopus Cyrillus,*

lus, & Memnon hujus civitatis Episcopus, & qui cum ipsis sunt Reverendissimi Episcopi, in Sancta Ecclesia convenissent, à me prohibiti sunt, ne contra Dominorum nostrorum & piissimorum Imperatorum Decreta inter se consessum facerent, atque moniti ut omnium vestrum adventum expectarent; illi autem, ut Sacram prælegerem flagitarunt. Cum verò id recusassem propter vestræ Sanctitatis absentiam, quodque multi præterea alii Episcopi & Metropolitani necdum advenissent, coegerunt me illi, se ignorare asserentes, quid à Dominis nostris perscriptum esset. Et ipse Joannes in data contra Cyrillum & Memnonem sententia posuit & hoc crimen: *Neque Religiosissimorum Episcoporum à piissimis Imperatoribus nostris undecumque convocatorum adventum exspectastis, cum tamen magnificentissimus Comes Candidianus & Scriptis monuisset & verbis, ne quidquam tale auderetis, sed communem omnium Sanctissimorum Episcoporum consessum exspectaretis*. Idem cum sua factione Joannes in variis ad Principem Relationibus acerrimè ursit istum excessum, clamans esse substantiale vitium, ideòque omnia Cyrilli Acta, & inprimis Nestorii damnationem, non fuisse Synodalia, sed factiosa Attentata.

Verùm præsens protestatio, qua præter Nestorium sexaginta octo Episcopi intercedunt, & volunt Joannem exspectari, fuit hactenus ignota, ideòque huic Cassinensi Codici debemus non modicas gratias. Est enim res non modica. Et quidem inter hosce protestantes sunt etiam isti duo Metropolitæ Alexandri, quos Antiochenus Joannes præmiserat Sancto Cyrillo denunciaturos, ut se non exspectaret, sed ad Synodale opus procederet. Quare hæc istorum Acta sibi invicem non cohærent. Iniquitatis mysterium detegit in Apologetico ad Imperatorem Theodosium libro Sanctus Cyrillus, amicissimas illas Joannis ad se litteras adducens, ac subjungens: *Quomodò qui me Comministrum & Fratrem appellabat, ex inopinato factus est inimicus, nihil à me læsus? Verùm ut commissi in me delicti culpam repellat, illum audio sibi videri acutè dicere, quod scripserit inimicitiam adhuc celans, quam suo tempore esset prolaturus in lucem. Quomodò itaque, si hæreticus eram, si impiæ Apollinarii, Arii, ac Eunomii improbitatis consors, me Comministrum vocabat? Cur caput meum sanctum, ac præterea sacrum appellat? An non omnibus perspicuum est, quod si quis cum barbaris conspirat, is sacerrimi vestri Regni inimicus omninò futurus sit? Sed inimicitiam occuluisse ait, & dulcem sermonem usurpasse, cor autem dolo & amarulentia refertum habuisse. At quis eum laudare audeat, qui ad hunc modum vivere consuevit? Vultne forsan Græcorum lectissimos nos inquirere? Sed illi etiam oderunt eum, qui aliud in corde gerit*. Joannes igitur dolosum Syrum egit, & Sanctum Cyrillum studuit in aliquam Divalis Sacræ prævaricationem circumscribere. Hinc contraria egit, & agi jussit à suis Legatis.

Quæstio prima est, An hæc protestatio sit illa ipsa, quam Nestorius unà cum decem Episcopis supra ursit in sua Relatione ad Principem? Ratio dubitandi est: Quia hæc facta est per sexaginta octo Episcopos, ista per solos undecim. Deinde, huic Relationi, adeoque & laudatæ per ipsam protestationi etiam Nestorius subscripsit, non verò isti. Respondeo tamen esse eandem & unicam. Etenim & Relationi & protestationi omnes iidem, licet in dispari numero, subscripserunt Episcopi, ideoque Relatores videntur laudare suam communem protestationem, quæ non est alia præter hanc præsentem. Quin immò etiam subscripserunt in pari numero. Etenim Cassinensis Codex Relationem adducit cum his subscriptionibus: *Nestorius Constantinopolitanus Episcopus subscripsi. Helladius Episcopus Tharsi Metropolitanus subscripsi. Berinianus Episcopus Pergæ Metropolitanus subscripsi. Mæonius Episcopus Sardeorum Metropolitanus subscripsi. Dexianus Episcopus Seleuciæ, Isauriæ Metropolitanus, subscripsi. Alexander Episcopus Apameæ Metropolitanus subscripsi. Dalmatius Episcopus Cyzici Metropolitanus subscripsi. Eutherius Episcopus Thyanorum Metropolitanus subscripsi. Petrus Episcopus Trajanopolitanus Metropolitanus subscripsi. Julianus Episcopus Sardicensis Metropolitanus subscripsi, Basilius Episcopus Thessaliæ Metropolitanus subscripsi. Cyrus Episcopus Aphrodisiadis Metropolitanus subscripsi. Maximinus Episcopus Anazarbi Metropolitanus subscripsi. Alexander Episcopus Hierapolites subscripsi. Dorotheus Episcopus Marcianopolitanus, Mœsiæ Metropolitanus, subscripsi. Et omnes alii, qui aderant, pariter subscripserunt similiter*. Ex quo patet in omnibus huc usque editis Codicibus Nestorianæ Relationis subscriptiones esse mutilas, & hoc modo supplendas. Proinde manifestum est, quod præsens contestatio sit illa ipsa, quam laudat & urget Nestoriana Relatio. Porrò Nestorius soli Relationi subscripsit, non protestationi: Quod nempe reus esset, & quidem jam citatus, ideoque mallet rem agi per alios.

Altera quæstio est, Quomodò protestationi subcripserint plures Episcopi, quos constat cum Joanne Antiocheno non fuisse Ephesi? Etenim Joannes Ephesum præmisit solos duos, Alexandrum Apameensem, & Alexandrum Hierapolitanum, cæteri omnes manserunt cum ipso in itinere, & non nisi aliquot à peracta Nestorii damnatione diebus pariter intrarunt Ephesum. Inter hos omninò fuerunt Helladius Tharsensis, Maximinus Anazarbi, Dexianus Seleuciensis, Asterius Amidensis, Theodoretus Cyrensis, & plures alii. Respondeo hoc verum esse, ideòque istos Episcopos protestationi non adfuisse, sed postmodò ad ipsam suis subscriptionibus accessisse. Existimo adfuisse Ephesi ante querulam Nestorii Relationem ad Principes; Ei subscripsisse, ideoque & tunc accessisse ad protestationem. Post enumeratos omnes, qui datæ in Nestorium sententiæ subscripserunt, Episcopos Synodalium Actorum Compilator adjungit: *Postquàm hi omnes Nestorii depositioni subscripsissent, accesserunt alii Episcopi ad Sanctam Synodum, qui & ipsi quoque præpositæ damnationi subscripserunt*. Eodem modo actum est circa hanc protestationem.

Quæstio tertia est, Quo die sit facta protestatio? Respondeo diem & horam edici à Comite Candidiano in suis, quas ingresso Ephesum Joanni

ni Antiocheno fecit statim in ipso hospitio, querimoniis: *Lecta Sacra omnes applauserunt, ita ut non dubitarem, quin verè omnibus, quæ à piissimis Imperatoribus nostris sancita erant, morem essent gesturi. Et eam ob rem gaudio perfundebar. Verùm cum posteà rogarem, ut litteris parerent omnes, nullus audire me sustinere voluit.. Sed & Religiosissimos Episcopos, quos Sanctissimus Nestorius miserat, cæterosque qui comites ipsis adjuncti fuerant, non absque ignominia exegerunt. Me quoque, cum precibus iterum obnixius instarem, veluti qui non deberem eorum particeps esse, quæ ab illis gerebantur, è suo Consessu expulerunt.* At verò Synodalis hæc Actio facta est die vigesima secunda Junii. Erat feria secunda secundæ hebdomadæ post Pentecosten. Et de ista S. Cyrillus in litteris, quas Epheso post ipsam scripsit ad suæ Ecclesiæ Clerum & populum, habet: *Scitote Sanctam Synodum in magna civitatis Ephesi Ecclesia, quæ appellatur Deipara Maria, vigesima octava mensis Pauni fuisse factam. Cum autem totus dies ibidem fuisset insumptus, tandem Nestorium depositionis sententiæ subjecimus. Universus verò civitatis Populus à primo diei ortu usque ad vesperam præstolabatur Sanctæ Synodi judicium.* Actio igitur duravit à primo diei ortu usque ad noctem. Ejus exordium fuit lectio Divalis Sacræ, & statim subsecuta est Comitis Candidiani protestatio. Et tunc mox præsens protestatio Episcoporum. Proinde facta est hora prima aut secunda diei. Facta est per Episcopos missos à Nestorio. Ex quo lucet ipsum fuisse hujus operis Authorem & Principem. Et isti Episcopi Synodo obtulerunt præsentes litteras, præsens instrumentum hujus protestationis. De ipso Comes Candidianus in sua ad Joannis Antiocheni Conventiculum Relatione adjunxit: *Sed neque Commonitorium, quod Religiosissimi Episcopi ad illos destinaverant, legi permiserunt, quemadmodum Sanctissimi Episcopi norunt, qui mecum accesserunt, qui testantur etiam quæ à me convenienter gesta sunt.* Hoc Commonitorium est omninò præsens Epistola. Hæc verba insuper docent Comitem Candidianum & factiosos Episcopos, licèt ex alia & alia causa protestationem interjecerint, simul tamen introiisse Synodum, & mutuam protestationem audivisse. Qui fuerint hi speciosi Legati, ignoro.

Protestatio postulavit tria. Primò firmam custodiam Nicænæ fidei. Ad ipsam enim provocaverat Nestorius, clamans eam everti per Cyrilli Capitula. Et orientalis Factio pertinaciter perrexit ad ipsam solam proclamare. Et ista forsitan est radix servati per Synodalem Actionem processus & ordinis. Etenim ante omnia lectum fuit, tanquam omnium agendorum ac decernendorum fax & dux, Nicænum Symbolum. Exinde litteræ & Scripta Sancti Cyrilli: Et declarata sunt Symbolo consonare. Hinc lecta sunt Epistolæ & Scripta Nestorii; Et judicata sunt penitus dissonare. Ita Patres satisfecerunt primo protestationis articulo. Alter articulus erat, ne ante Joannis Antiocheni adventum causa inchoaretur, adeoque non judicaretur Nestorius, longè minùs damnaretur. Tertius erat, ne quis olim aut nuper à suo Episcopo depositus aut excommunicatus antea repararetur in communionem aut gradum. Protestabatur præsertim adversùm Clericos, quos de Arii aut Apollinarii lue profanus Nestorius fuerat infamare conatus apud Celestinum Pontificem, & quos constanter blasphemiis resistentes tandem damnaverat, ac ejecerat Regia civitate, & quos laudatus Pontifex non solummodo consolatus fuerat, sed & reverstierat, gaudens quod etiam Christianis temporibus invenissent Martyrii gloriam, sed dolens quod Episcopo persequente. Porrò protestatio postulavit quatuor dumtaxat dierum inducias. Lucet ex supra adductis litteris Sancti Cyrilli ad quosdam è Clero Constantinopolitanæ Ecclesiæ. Et quia id non est expressum in ipso instrumento, videtur fuisse verbo postulatum. Quidquid sit, quinto præcisè die advenit Joannes Antiochenus. Quæ rerum connexio suadet omnia ex composito contigisse.

S.Cyrillus,& ejus Collega Memnon in precibus, quibus à Synodo postularunt inflictam sibi à Joannis Factione degradationem circumduci, hæc habent: *Sancta Synodus, quæ Nestorium deposuit, Sanctos Episcopos supra ducentos habuit, Joannes verò alios ad triginta numero collegit, vel hæreticos vel de criminibus delatos.* Et quinta Ephesinæ Synodi Actio in relatione ad Principes scripsit: *Pauci quidam Nestorio adhærentes, omnes triginta tantùm, insaniæque suæ Joannem Antiochenæ Ecclesiæ Episcopum adjutorem adsciscentes, contra Cyrillum & Memnonem depositionis contumeliam protulerunt.* Et in relatione ad Sanctum Celestinum Pontificem: *Viri numero triginta, qualem Synodi faciem contra Synodum ex universo orbe collectam haberent?* Eadem paucitas, idemque numerus frequenter urgetur in Synodalibus Actis. At verò protestationi subscripserunt sexaginta octo Episcopi præter Nestorium. Hinc quæstio quarta est, Quomodo hæc cohæreant? Respondeo distinguenda tempora, & omnia tunc cohærere. Res mutari cœpit, dum Joannes Patriarcha manus violentas in Sanctum Cyrillum, Romanæ Sedis Vicarium, ac Synodi Præsidem, cœpit extendere, & attentare ejus degradationem. Plures horruerunt facinus, & ab ipso recesserunt. Hinc isti facinorosæ sententiæ subscripserunt soli tres & quadraginta. Omnes ferè Orientales. Exinde supervenit nova Romanæ Ecclesiæ Legatio, Arcadius & Projectus Episcopi, ac Philippus Presbyter, cum novis adversùs Nestorium Papalibus litteris ac Mandatis: Horum Legatorum pro Sancto Cyrillo adversùs Joannem Acta pluribus aperuerunt oculos, atque ita illos reduxerunt quasi ad triginta. Hoc docet plena Synodus in Relatione ad Principem, transmissa per Palladium Magistrianum: *Sunt illi, qui diversa à recta fide sentiunt, ad tegendam imposturam adeò callidi, ut quidam quoque Sanctissimi Episcopi, occultato errore, à Nestorio decepti sint, & ei se adjunxerint, Actisque illius subscripserint, qui tamen posteaquam dilucidè quid sentiret, essent percunctati, illumque suas blasphemias retegentem comperissent, ab eo desciverunt, ac Sanctæ Synodo se adjunxerunt, patefactaque ejusdem blasphemia condemnationis sententiam adversùs prædictum Nestorium unà*

no-

nobiscum tulerunt. Nempe accedendo ad Synodi judicium, & ipsi subscribendo. Relatio adjungit singulorum, qui cum Joanne ac Nestorio permanserunt, Episcoporum nomina: Et non sunt, nisi triginta quinque, computato ipso Joanne.

Quæstio quinta est, Quo die Alexander Apameensis & Alexander Hierapolitanus intraverint Ephesum? Quomodò item Sancta Synodus, quę non nisi per sedecim dies exspectavit Joannem Antiochenum, in missa per Palladium Magistrianum ad Principem relatione dicat: *Joannes Sanctam Synodum post terminum à vestra Majestate præstitutum supra viginti & unum dies suspensam tenuit?* Ratio circa primum dubitandi desumitur ex Sancti Cyrilli ad Principem Apologetico libro, dicente præfatos Episcopos advenisse, *cum sextus decimus dies jam abiisset*. Hoc enim si verùm sit, advenerunt post damnatum Nestorium, ideoque Cyrillus non possit ipsorum relatione permotus processisse ad Synodum Respondeo Sancti Cyrilli textum a nuperrimis Conciliorum Vulgatoribus esse depravatum. Vaticana & authentica editio legit: *Cum sextus decimus dies jam ageretur*. Proinde præfati Metropolitæ videntur Ephesum intrasse die vigesima prima Junii ad vesperam, dum tres Episcopi Nestorium in proximam lucem citassent, aut citarent ad Synodum. Certè tunc omninò agebatur dies decima sexta. Etenim Græci suos dies tunc mensurabant juxta antiquam Synagogæ regulam: *A vespera in vesperam celebrabitis Sabbatha vestra*. Lucet ex authore, apud Sanctum Athanasium exstante quæ-
Q. 53. stionum ad Antiochum, ac ex alio ibidem authore, qui scripsit interpretationem Evangelica-
Q. 57. rum Parabolarum. Præfati Episcopi videntur omninò tunc, & non sequenti luce advenisse. Etenim Synodalis Consessus statim à primo istius lucis exordio cœpit, & duravit usque ad plenas tenebras, ideoque tunc illi non potuerint convenisse Sanctum Cyrillum, ac illi exposuisse sua negotia. Synodalis ad Principem relatio est rectissima. Etenim Joannes quinto post decimum sextum die advenit, ideoque vigesimo primo post diem præstitutum à Principe. Hoc vult Synodus. Ex quibus omnibus etiam discimus Joannis factionem non totam simul, sed divisim advenisse Ephesum. Et hinc Ibas Presbyter advenit secundo die post damnatum Nestorium.

CAPUT OCTAVUM.

Epistola Nestorii, & qui cum ipso, ad Imperatorem Theodosium, de his quæ tunc in Epheso gesta sunt.

IN Ephesinam Civitatem convocati à Vestra Pietate, & absque mora venientes, voluimus quidem vestris obedientes litteris sustinere omnes undique adventuros Deo Amicissimos Episcopos, maximè verò sanctissimum magnæ Civitatis Antiochiæ Præsulem, & eos qui cum ipso veniunt Deo Amicissimos Metropolitanos Episcopos: Et eos qui ab Italia vel Sicilia veniunt. Et sic commune cum cunctis celebrare Concilium, & communi Decreto firmare fidem sanctorum Patrum, qui Nicæam congregati sunt. Nam multæ post illam Synodi factæ nihil innovare præsumpserunt contra eam, sed in ea permanendum esse sanxerunt. Dum verò videremus ad hoc eos, qui ab Ægypto sunt, valde resistere, & putare quod nos nequidquam dilationibus uteremur, promisimus ad Concilium convenire, quocumque tempore Magnificentissimus Comes Devotissimorum Domesticorum Candidianus, hujus rei gratia à Pietate vestra destinatus, nos convenire voluisset. Hæc verò & ipsi per Deo Amicissimos Episcopos demandavimus. Quia verò agnovit Magnificentia ejus & Sanctissimum Joannem, magnæ Antiochenorum Civitatis Episcopum, & eos qui cum eo sunt, propinquasse: Hoc enim directi ab eo Præfectiani & Magistriani manifestum fecerunt. Nunciati verò sunt & alii ex Occidente Deo Amicissimi Episcopi advenire. Constituit omnibus universorum sustinere præsentiam, secundùm quod visum est pio vestro Regimini. Et nos quidem quietem dileximus, acquiescentes his, quæ vestra scripserat Pietas. Ægyptii verò & Asiani, neque quod communiter expedit Ecclesiis cogitantes, neque pacificam legitimamque intentionem vestræ Pietatis amplexi, immò verò & Ecclesiasticas & Imperiales sanctiones calcando, effugerunt quidem consonam fidei confessionem, abrumpere verò clarè volentes Ecclesiasticum Corpus, inter semetipsos sunt congregati, alienaque operati, tam Ecclesiasticæ Consequentiæ, quam etiam litteris his, quæ nuper à vestra Pietate sunt scriptæ. Unam siquidem cum concordia universorum fidem exponi in litteris, quas destinavit vestra Pietas, præcepistis, Apostolicis Evangelicisque Conscriptis, & Sanctorum Patrum Dogmatibus consonantem, sed prædicti nihil horum cogitantes ex toto, apud semetipsos egerunt quæcumque egerunt, quæ à cunctis Imperium vestrum faciet aliena. Secum verò seditionarios quosdam dispergentes in forum, Civitatem confusione impleverunt, Domos nostras publicè circumdantes, aggressi & perturbantes nostrum commune Concilium, quædam quoque intolerabilia comminantes. Princeps verò Seditionis factus est Memnon Episcopus. Et Sanctas Ecclesias, Sanctaque Ecclesiastica Martyria, & Sanctam Apostoli Basilicam nobis quidem clausit, ne esset vel quo refugere, seditione fugante, possemus; ipsis verò majorem patefecit Ecclesiam, ibique illos effecit habere Concilium. Et mortem minatur omnibus nobis.

Igitur vestram supplices Pietatem quæsumus, & nimium rogamus, ac poscimus, quoniam vestri Amatoris Christi Verticis obedimus litteris, & simpliciter ad Ephesum venimus, ignorantes nobis has congressiones barbaricas imminere, ut jubeatis nos illæsos ab omni fraude

de servare, & legitimè Concilium fieri, nullo Clericorum neque Monachorum, nec nostro nec Ægyptiorum, introeunte Concilium: Neque ullo Episcopo, qui ad perturbationem Concilii adsit, nisi qui vocatus advenerit. Duos autem cum Metropolitano uniuscujusque Provinciæ electissimos, & qui possint scire hujusmodi quæstiones, intrare jubete Concilium, & Sanctorum Patrum fidem cum pace & consonantia confirmare. Aliàs jubete nos absque periculo redire ad propria. Minantur enim & ipsa nos vita privare.

Et Subscriptiones.

Nestorius Constantinopolitanorum Episcopus subscripsi.
Fritilas Episcopus Heraclææ, Thraciæ Metropolitanus, subscripsi.
Helladius Episcopus Tharsi Metropolitanus subscripsi.
Berinianus Episcopus Pergæ Metropolitanus subscripsi.
Mæonius Episcopus Sardæorum Metropolitanus subscripsi.
Dexianus Episcopus Seleuciæ, Isauriæ Metropolitanus, subscripsi.
Alexander Episcopus Apamææ Metropolitanus subscripsi.
Dalmatius Episcopus Cyzici Metropolitanus subscripsi.
Eutherius Episcopus Thyanorum Metropolitanus subscripsi.
Petrus Episcopus Trajanopolis Metropolitanus subscripsi.
Julianus Episcopus Sardicensis Metropolitanus subscripsi.
Basilius Episcopus Thessaliæ Metropolitanus subscripsi.
Cyrus Episcopus Aphrosidiadis Metropolitanus subscripsi.
Maximianus Episcopus Anazarbi Metropolitanus subscripsi.
Alexander Episcopus Hierapolitanus subscripsi.
Dorotheus Episcopus Marcianopolis, Mœsiæ Metropolitanus, subscripsi.
Et omnes alii, qui erant pariter, subscripserunt similiter.

SCHOLION.

HÆc facinorosa Nestorii adversùs primam, à qua damnatus, Synodi Actionem ad Principem relatio & querimonia est vulgata. Duxi tamen hìc adjungendam ob duas præsertim rationes. Primo, quod hæc sit alia translatio, non parum illustrans rei seriem. Deinde, quod adnexam habeat omnium Episcoporum subscriptionem: Non undecim dumtaxat, sed sexaginta novem. Notanda sunt hæc querimoniæ verba: *Promisimus ad Concilium convenire, quocumque tempore Comes Candidianus nos convenire voluisset. Hæc verò & ipsi per Deo Amicissimos Episcopos demandavimus.* Elucidant Synodi seriem, & edicunt causam, ex qua Nestorius adductæ protestationi non subscripserit. Die vigesima secunda Junii inchoatam Synodum summo mox mane accesserunt Legati à Nestorio Episcopi, Legati ab ejus factione, & ipse Comes Candidianus. Nestorius, quoniam pridiè fuerat solemniter citatus, contumaciæ notam evitare studens spopondit adesse, dummodò Comes non intercederet. Et præsens Comes statim intercessit. Exinde Factionis Legati exhibuerunt suæ protestationis instrumentum, & viva voce quædam addiderunt. Nestorius igitur, ne suam obedientiæ sponsionem videretur evertere, instrumento subscribere non potuit. Omnia fuerunt facta per studium & artem.

Verùm qui sunt Episcopi, quos relatio affirmat fuisse exspectandos ex Italia & Sicilia? Aliqui existimant fuisse Julianum Eclanensem, Orontium, Florum, aliosque Pelagianos, quos Nestorianæ Factioni constat adhæsisse. Verùm isti, utpote proscripti, & quasi Cain per Orbem vagabundi, non erant in Italia. Erant in Thracia, aut fortè apud Ephesum, vel etiam in Comitatu Patriarchæ Joannis. Proinde existimo Relationem proclamare ad Celestini Pontificis Legatos, Arcadium, Projectum, ac Philippum, qui ad secundam Synodi Actionem, factam die decima Julii, dixerunt: *Etsi tardus navigationis progressus, adversaque tempestas nos maximè detinuerint, ita ut, sicut spes erat, ad destinatum locum pervenire nequiverimus, attamen Dei gubernatione, vestræque Beatitudinis orationibus, nostra Mediocritas huc applicuit, ipsique gratias agimus, quod Beatitudinem vestram, uno in loco, & una in fide manentem, & pro Ecclesia Dei sollicitam, invenerimus.*

Et hinc oritur quæstio, Quomodò Nestorianæ Factionis querimonia non fuerit justa? Qua ratione Sanctus Cyrillus præsumpserit sine Romanis Legatis ad Synodalia Acta procedere? Quomodò non attentarit acephalum Conciliabulum? Respondeo non istos solos, sed etiam Sanctum Cyrillum fuisse Celestini Pontificis ac Romanæ Sedis Vicarium & Legatum, & quidem in solidum, ideoque post lapsum Synodo præfixum terminum potuisse procedere. Ita lucidè patebit ex infra adducendo Commonitorio, quod istis Legatis dedit laudatus Pontifex. Idem patet ex Philippi Legati verbis ad Synodum. *Gratias agimus Sanctæ ac adorandæ Trinitati, quod nos humiles sancto vestro Conventu dignata est. Dudum quidem Sanctissimus Papa noster Celestinus per suas epistolas ad Cyrillum, Sanctum Virum, de præsenti hac causa definivit, quæ litteræ sacro vestro Cœtui sunt exhibitæ. Et nunc alias rursùm ad corroborationem catholicæ fidei per nos misit ad vestram omnium Pietatem.* Nestorianæ impietatis ac personæ damnatio jam peracta erat per solum Pontificem: Erat opus sola executione. Hanc ille delegaverat & Cyrillo, & tribus aliis Legatis è suo Latere. Singulis in solidum. Hinc Cyrilli processus fuit per hosce tres comprobatus ac stabilitus. Et certum est, quod Nestorius horum

horum Legatorum adventum aversatus fuerit: Nam adversùs Celestini judicium provocaverat ad Synodum, & à Principe extorserat suspensivum effectum, aut certè per fucatam obedientiam ac palinodiam sisti fecerat Romanam sententiam. Proindè hæc proclamatio fuit techna ad Cyrillo & Synodo qualitercumque derogandum. Et hinc istorum Legatorum moram nec Joannes Antiochenus, nec Comes Candidianus, nec ipse Irenæus, nec quivis Nestorii Patronus unquam culpavit. Porrò Episcopi, quos ex Sicilia exspectandos Nestorius voluit, crediderim fuisse Pelagianos. Eorum aliqui, licèt ex toto Occidente proscripti, latitabant in Insula, atque à Nestorio aut Juliano evocati exspectabantur. Wandalica Africæ calamitas fecit securitatem illic latitandi.

Relatio Sanctam Synodum accusat præsertim de tribus. Primò, de violato Nicæno Symbolo. Ad ipsum enim Nestorius proclamabat assiduè. Non dumtaxat post edita, à quibus ipsum everti vociferabatur, Cyrilli Capitula, sed à primo exordio suæ Hæresis. Hinc ad illum in ipsa suorum Capitulorum Epistola Sanctus Cyrillus scripsit: *Non sufficit tuæ Religioni solummodò fidei Symbolum confiteri. Hoc enim nec intellexisti, nec rectè interpretatus es, licet perversæ vocis sono eadem verba protuleris*. Loquax interim homo versutè adeò novit Symboli verba circumscribere, ut multos cum scrupulo dimiserit. Hinc Sanctus Cyrillus & in ipsâ Synodo per multa Sanctorum Patrum testimonia, & post ipsam per singularem Commentarium compulsus fuit illud exponere, ac demonstrare Nestorium esse ab eo remotissimum. Et sanè Symbolum, quod inter alias blasphemias etiam Pauli Samosatensis impietatem invaserat ac damnarat, quomodò possit favere Nestorio? Erat tunc isto loco, in quo apud nostrum sæculum sunt Sacræ litteræ. Uti nunc Lutherus, Calvinus, cæterique Sectarii proclamant ad hasce solas, ita tunc quævis Pestes provocabant ad istud. Sed qua fide, docent nos Polemon, Timotheus, & alii similes ex fœdo Apollinarii luto prognati discipuli, duarum in Christo Domino Naturarum confusionem firmantes ex hisce verbis: *Consubstantialem Patri*. Adversùm quos Sanctus Athanasius in litteris ad Epictetum Corinthi Episcopum meritò exclamavit: *Quis infernus ista evomuit?* Quod ipsum in Nestorium exclamari posse, suo loco demonstrabitur.

Alterum accusationis caput est Divalis Sacræ prævaricatio. Hoc crimen & Nestorius, & Joannes, & omnis Factio assiduè conclamarunt. Hinc quæritur, An Sacra Synodus re vera hic impegerit? Rationem dubitandi facit secunda Sacra, directa ad omnes Metropolitas. Tres enim exstant Sacræ. Prima ad Sanctum Cyrillum, durissimè eum arguens uti authorem harum omnium turbarum, ipsumque uti reum potenter cogens ad Synodum. Altera est ad omnes Orientales Metropolitas, mandans ipsos cum competenti Suffraganeorum numero Ephesi adesse ante diem Pentecostes. Tertia est ad plenam Synodum, directa per Comitem Candidianum, futuris Synodi Actibus præscribens modum & ordinem. Porrò secunda Sacra habet: *Cæterum ante Sanctissimam, coactam Synodum, communemque ejusdem, quæ de omnibus dabitur, sententiam, nihil quidquam in ulla prorsùs re privatim à quoquam innovetur*. Hæc verba quidam volunt respici à Nestorio: *Unam siquidem cum concordia universorum fidem exponi in litteris, quas destinavit vestra Pietas, præcepistis, Apostolicis Evangelicisque Conscriptis, & Sanctorum Patrum dogmatibus consonantem*. Ex eisdem censent Factionem assiduè clamitasse Nestorii damnationem fuisse non Synodale judicium, sed privatum ac à Principe vetitum Conventiculum; ideòque circumducendum ac damnandum.

Labuntur. Etenim Sacra, ad cujus prævaricationem assiduè proclamavit factio, est palam illa, de qua Comes dixit ad Joannem Patriarcham: *Cyrillus & Memnon, ut Sacram prælegerem, efflagitarunt. Cum verò id recusarem, coegerunt me illi, se ignorare asserentes, quid à Dominis nostris præscriptum esset*. At verò Sacram, qua Episcopi fuerant evocati ad Synodum, ipsorum nullus poterat ignorare. Porrò ista Sacra sic habet: *Candidianus operam det sedulam, ut omnibus & singulis, quæ dicuntur, singuli inoffensè, quod visum fuerit, in medium proponere, vel ab aliis propositum, si opus fuerit, refutare queant, ut ea tandem ratione, quod omnibus placitum probatumque fuerit, communi vestræ Sanctitatis sententia constituatur & decernatur*. Hæc verba fuerunt fundamentum tanti clamoris. At quis non videat fuisse frivolas calumnias? Etenim Sacra manifestè sanxit adversùs agenda ante diem, quem Princeps Synodo præfixerat. Hinc enim evocatoria Sacra habuit: *Omninò autem persuasum habemus neminem ex piissimis Episcopis fore, qui simul atque rerum Ecclesiasticarum causa, atque adeò controversiarum totius Orbis gratia, nostra hac sanctione Sanctissimam Synodum cogi intellexerit, non propere studioseque occursurus sit, rebusque tantopere necessariis, ac Deo usque adeò gratis, pro virili consulturus. Nos quoque harum rerum curæ sedulo incumbentes, nullum impunè abesse sinemus: Nec ullam ille vel apud Deum, vel apud nos quoque habiturus est excusationem, qui statim impigrè secundùm præfinitum tempus ad destinatum locum præstò non fuerit. Enimverò quicumque ad Sacerdotalem Synodum accitus alacriter non accurrit, is sanè conscientiæ parùm sinceræ se esse ostendit*. Et in hæc Sacræ verba ipse Joannes impegit. Quare omnes ejus in Sanctum Cyrillum ac sacram Synodum clamores erant inanes calumniæ.

Tertium accusationis caput erant Nestorio ac ejus asseclis in ipso etiam Pentecostes Festo clausæ per Memnonem Ephesinum Episcopum Ecclesiæ. Factio clamabat Memnonem esse Cyrillo servilem per omnia satellitem, ideoque omnes hasce turbulentias ac violentias esse pariformiter utriusque. Rei seriem exponit ipsa Factio, Joanni jam Ephesum advecto edisserens omnia Acta ante ejus adventum: *Cyrillus Reverendissimus Ecclesiæ Alexandrinæ Episcopus, nec non Memnon Religiosissimus hujus civitatis Antistes, qui se Cyrillo in omnibus administrum exhibuit, Sanctas Ecclesias, Sanctasque Martyrum Ædes, & sanctam quoque*

Apostoli

Apostoli Basilicam præclusit, & ne sacrum quidem Pentecostes diem Religiosissimis Episcopis celebrare permisit. Et prima factionis ad Principem Relatio: *Cyrillus Alexandrinus & Memnon Ephesius, satellitio comparato, magnaque agrestium hominum multitudine coacta, ne Sanctæ quidem Pentecostes Festum celebrare, matutinavè, aut vespertina officia obire permiserunt. Ac præter hæc Sanctas etiam Ecclesias, Sanctasque Martyrum Ædes nobis præcludentes, ipsi cum quibusdam in errorem illorum abductis inter se consessum instituerunt, Sanctorumque Patrum Canonibus, vestrisque Decretis proculcatis, sexcenta scelerum exempla ediderunt.* Et Relatio ad Senatum Constantinopolitanum: *Comperimus Cyrillum Alexandrinum Episcopum, & Memnonem Ephesiorum, sexcenta gravissima contra Dei Ecclesiam gessisse, civitatem Sanctamque Synodum turbis & tumultibus complesse, atque ex nautis Ægyptiis, ac Asiaticis rusticis satellitio collecto, Tyrannidi suæ ministros quæsivisse, Sacram Sanctæ Pentecostes Solemnitatem celebrari vetuisse, Sacra Templa & Martyrum Ædes præclusisse, ita ut ne orare quidem volentibus licuerit venientibus è locis usque adeò remotis, Sanctorumque Martyrum, maximè verò Beatissimi Joannis Theologi ac Evangelistæ, monumenta omnia complectendi desiderio flagrantibus.* Factio frequenter ursit hanc querimoniam.

Nec solum Nestorium ita tractavit Memnon, sed ipsum etiam Patriarcham Joannem, ac ipsi adhærentes Episcopos. Etenim hi in sua ad Principem, per Palladium Magistrianum transmissa, Relatione scribunt: *Profecti sumus ad Sancti Joannis Evangelistæ Apostolicam Ecclesiam gratias acturi, Deumque pro vestra Majestate rogaturi. Cum autem illi nos conspicati essent, repentè Templum nobis occluserunt. Itaque cum forinsecus adoravissemus, silentioque reverteremur, famulorum quorumdam multitudo erumpens, alios quidem nostrorum detinuerunt, nonnullis jumenta sua abstulerunt, quosdam etiam vulneraverunt, nos autem fustibus & lapidibus longo intervallo insectati sunt, ita ut, tanquam Barbaris insequentibus, magna tum festinatione fugam capessere cogeremur.* Etiam Joannes frequentissimè urget hanc injuriam. Nec solus Memnon, sed etiam Chalcedonensis Episcopus isto modo tractavit Joannem, ac ejus in ista Legatione Collegas. Lucet ex litteris Theodoreti Cyrensis Episcopi ad suum Metropolitam Alexandrum, exponentibus Legationis Acta apud Chalcedonem: *Populus omnis, gratia Dei, bene habet, & jugiter ad nos egreditur. Incepimus autem ipsis etiam disserere, & celebravimus Collectas maximas, & quarto illis enarratum est de fide. Et tanta audierunt voluptate, ut usque ad horam septimam non discederent, sed perduraverint usque ad æstum Solis. In Aula enim maxima, quatuor habente porticus, multitudo congregata fuit, & nos supernè concionabamur è suggestu prope tectum. Noverat autem Rex Pientissimus, quod multitudo congregaretur contra nos, & nobis occurrens dixit: Novi quod malè congregamini. Dicebam autem ei: Quia dedisti fiduciam loquendi, cum venia audi. Justum est Hæreticos excommunicatos in Ecclesiis agere, nos verò, qui pro fide certamus, & propter hoc ab illis communionis exortes factos, non intrare in Ecclesiam? Et ille respondit: Et ego quid faciam? Respondi igitur illi: Quod fecit Magister tuus, Comes Largitionum, in Epheso. Ille enim ut invenit nonnullos congregari, vos autem non congregari, compescuit eos dicens: Si non fueritis pacifici, non concedam uni Parti congregari. Oportebat etiam tuam Pietatem præcipere hìc Episcopo, ne permitteret, neque illis, neque nobis congregari, donec conveniamus, vel justa tua sententia omnibus nota fiat. Ad hæc dicebat: Equidem Episcopo imperare non possum.* Pro verbis, *Congregaretur contra nos*, Cassinensis Translatio rectiùs habet: *Congregaretur ad nos.*

Ex his discimus varia. Primò, quod etiam Joannes sacrarum Largitionum Comes, dum Ephesum advenit, solos sanctæ Synodi Patres invenerit exercentes Divina Ministeria, orientalem autem Factionem viderit sine Ecclesia, sine omni sacra functione. Secundò, quod utramque partem usque ad initam pacem tentaverit à Sanctis suspendere, atque ita cogere ad concordiam. At non obtinuit. Tertiò, quod etiam Chalcedonensis Episcopus factiosis Legatis, inter quos cum Theodoreto erat ipse Patriarcha Joannes, omnes Ecclesias clauserit, aperuerit verò Legatis Sancti Cyrilli. Quartò, quod hac de causa Theodoretus debuerit concionari in suo hospitio, nescio qua sæculari domo. Quintò, quod hanc ejus audaciam etiam Chalcedonenses Clerici ac Monachi tanto impetu invaserint, ut tam suæ quam Regiæ civitatis Populum, ex curiositate accedentem ad istas conciones, ac præsertim ex ipsis redeuntem, lapidibus impeterent. Quorum omnium ratio est, quod cuncti Orthodoxi Episcopi suspensivum effectum, quem Nestorianæ ad Synodum appellationi Imperator Theodosius adscripserat, haberent pro frivolo, ac sacris Canonibus & Divinis Apostolicæ Sedis privilegiis adverso. Noverant Nestorium Celestini Papæ Decretis dolosè ac mendaciter obediisse, & post istum obedientiæ fucum patrasse pejora, ideoque etiam ante Synodi sententiam habebant pro degradato ac excommunicato. Ante repertum harum Epistolarum thesaurum ignoravimus Nestorii palinodiam . . . .

At quare etiam Joanni Patriarchæ, ejusque Episcopis fuerunt clausæ Basilicæ, ac interdicta Divina Officia? Respondeo quod ob duas causas. Primam edicit Memnon in litteris ad Clerum Constantinopolitanæ Ecclesiæ: *Joannes quotidie venerandum Senatum, Illustrissimosque cives ad se evocans, magna importunitate flagitabat, ut eorum suffragiis alius in meum locum ordinaretur Episcopus. Denique ita hic instabat, ut omnes Orthodoxi civitatis incolæ Oratoria occuparent, ibique se continerent, ne illius temeritas & nefarius ausus, publicè propositus, quod vulgi sermone circumferebatur, effectum sortiretur. Unde ad Sancti Joannis Evangelistæ Basilicam adscendens, & quod ibidem ordinaturus eum esset divulgans, seditionem & tumultuationem eo in loco concitavit. Tanta namque Armatorum multitudine comitatus adscendit, ut aliquos ibi mendicantium semi-neces reli-*

reliquerit, & quasi affectus fuisset injuria ab eis, qui ibi reperti sunt, ut Synodo posset conflare invidiam, apud Imperatores & alios conquestus est. Hanc igitur sui Episcopi injuriam avertere volens Ephesinus Populus opposuit arma armis, & ipsum Asiatici rustici, & nautæ Ægyptii adjuverunt. Nam novi Episcopi intrusio erat contumelia etiam Sancti Cyrilli. Ex his interim disce antiquum morem Orientalis Ecclesiæ, quæ pauperes non permittebat intra Ecclesiam, sed jubebat ad illius fores sedere & mendicare. Ad hasce fores erant & fontes & pauperes. Isti ad manus & corpus, hi ad abluendam animam: Quo fideles & corpore & mente puri intrarent ad Dominum Deum, apti ad exorandam ejus clementiam. Quem morem frequenter laudat Sanctus Joannes Chrysostomus. Est è Synagoga traductus in Ecclesiam. Nam claudus ille, quem Sanctus Petrus erexit, mendicabat ante portam speciosam Templi.

Altera, ob quam etiam Joanni Patriarchæ fuerunt clausæ Ecclesiæ, ratio erat ejus communio cum damnato ac anathematizato Nestorio. Antiquam Ecclesiæ regulam Euphemio Constantinopolitano Episcopo, roganti, *Quando fuerit damnatus Acacius*, exponit Sanctus Gelasius Pontifex: *Ostendite quæ Synodus in unaquaque Hæresi cum erroribus Successores eorum his communicantes, simulque omnes non damnet complices?* Uti ergo Acacius Eutychianis communicando attraxit sibi Chalcedonense anathema, ita cum suis Asseclis Joannes non dumtaxat communicando, sed insuper defendendo Nestorium traxerat in se omnem scabiem Nestorianæ damnationis. Quod præsertim verum fuit, postquàm ipsum Synodus ob patrata in Sanctum Cyrillum ac Memnonem, immò & in omnem Synodum contumeliosa facinora, necnon ob durissimam contumaciam nominatim excommunicavit. Hinc etiam Chalcedonensis Episcopus Ecclesias ipsi clausit, & Imperator Theodosius ad protestantem Theodoretum dixit: *Episcopo imperare non possum.*

Notanda sunt adducta Factionis verba in Relatione ad Principem, facta statim post attentatam contumeliam in Cyrillum ac Memnonem. Lamentatur Nestorio ac ejus Asseclis fuisse clausas Ecclesias in Festo Pentecostes, & adjungunt: *Ac præter hæc Sanctas etiam Ecclesias, Sanctasque Martyrum Ædes nobis præcludentes, ipsi cum quibusdam in errorem illorum abductis quendam inter se Consessum instituerunt.* Exponit in sua ad Principem querimonia Nestorius: *Memnon Sanctas Ecclesias, Sanctaque Ecclesiastica Martyria, & Sanctam Apostoli Basilicam nobis quidem clausit, ne esset vel quo refugere seditione fugante possemus, ipsis verò majorem patefecit Basilicam, ibique illos effecit habere Concilium.* Nestorius, postquam nec suam, nec suorum Collegarum, nec Comitis Candidiani protestationem vidit admitti à Synodo, se transtulit ad alia consilia: Occupare sategit S. Joannis Evangelistæ Basilicam, istic agitare Synodum, damnationis talionem Cyrillo reddere, atque ita saltem turbare omnia. Explere dudum meditatum ac jactitatum facinus, de quo Cyrillus in litteris ad Clerum Constantinopolitanum: *Neque tamen miser ille, licèt complures & graves viri, ejus opera seducti, nos accusaturi essent, rerum nostrarum Judicem se fore speret, quamvis jure Amphitryonum hoc sibi demandari faciat.* Verùm contra omnes ejus artes & violentias vigilantissimus Memnon, licet Synodo præsens in Cathedrali Ecclesia, potenter intercessit: Per suum Clerum jussit occludi omnes Ecclesias, præsertim Basilicam, Ephesiorum secundariam, Sancti Joannis Evangelistæ. Hinc Hæresiarcha compulsus est ad aliam machinam, comprehensam his verbis: *Cyrillus & Memnon, secum seditionarios quosdam dispergentes in forum, civitatem confusione impleverunt, Domos nostras publicè circumdantes, aggressi & perturbantes nostrum commune Concilium.* Omnibus Ecclesiis exclusa Factio egit Synodum in domo Nestorii. Et istud etiam sceleratum Conventiculum Ephesinus Clerus & Populus dissiparunt. Clariùs hæc exposuit Factio Patriarchæ Joanni advecto Ephesum: *Memnon multitudine agrestium hominum coacta, civitatem turbis implevit. Insuper Clericos suos ad Piissimorum Episcoporum diversoria mittens, vel extrema quæque, nisi confuso eorum Concilio se adjungerent, illis comminatus est.*

CAPUT NONUM.

Contestatio Candidiani Comitis, quam publicè, manè audiens Synodum celebrari, in Epheso proposuit.

Sanctissimo Episcopo Metropolis Alexandriæ Cyrillo, & Reverendissimis Episcopis qui cum eo sunt congregati, Flavius Candidianus, Magnificentissimus Comes Devotissimorum Domesticorum.

QUoniam ex quo in Ephesinam civitatem veni, nihil aliud deprecatus sum communem Sanctamque Synodum vestram, nisi ut cum pace atque concordia, quæ ad Fidem rectamque glorificationem nostram pertinent, exponerentur, sicut & Dominus noster jussit, & Piissimus Imperator, scit Religiositas vestra. Et sufficit mihi testimonium, quod ipsa veritas præbet, quia nihil aliud egerimus præter hæc. Quoniam verò & dum congregandos vos esse in Sanctissimam Ecclesiam præter aliorum Episcoporum cognoscerem voluntatem, nondum veniente Sanctissimo Episcopo Antiochenæ Metropolis Joanne, vel his qui cum ipso sunt, non cessavi rogans ut id fieret, quod dixi superiùs, & unumquemque

quemque sum contestatus ob hoc, ne fortè particularis fieri Synodus videretur.

Extremò verò nihilominus cum congregati essetis in Sanctissima Ecclesia, occurrere festinavi, & ea quæ visa sunt Domino nostro, & Piissimo Principi, licet videam ex superfluo facere, dum semel nosceretis hæc eadem ex litteris Divinitatis ejus, directis ad vos. Verumtamen edocui dispositionem ejusdem Domini nostri & Piissimi Principis hanc esse. Velle namque eum dixi fidem nostram absque ulla discordia ab omnibus idem sapientibus roborari, & nolle particulares quasdam Synodos fieri, quod maximè in hæreses & schismata convertere novit Religionem nostram, Fidemque Orthodoxam. Insuper dum Reverentia vestra exigeret Sacram Domini nostri & Piissimi Principis, quæ directa est ad Sanctam Synodum, relegi, priùs quidem id facere non annuebam, nec enim dicere refutabo, eò quod non adessent omnes, qui ad Sanctissimam Synodum jussi fuerant convenire, sed quia vestra Religiositas inquit ignorare se, quæ præcepta sint à Domino nostro & optimo Principe, necessarium mihi visum est apparere, ut etiam non præsentibus aliis Reverendissimis Episcopis omnibus relegerentur Divinæ atque adorabiles Litteræ.

Nihilominus verò, & postquam vobis manifestavi quæ sunt Decreta Divinitùs, in eadem supplicatione permansi, deprecans Reverentiam vestram, & poscens nihil novum fieri, priùsquam cuncti Sanctissimi Patres atque Episcopi ad Synodum convenirent, sed sustineretis quatuor tantummodò dies Sanctissimum Episcopum Antiochenorum Metropoleos cum aliis qui pariter sunt, nec non & illos qui cum Sanctissimo Episcopo Nestorio sunt, ut vestra Religiositate pariter congregata, & omni Sancta Synodo collecta simul in unum, si qua essent, quæ forsan in dubitationem venirent, à quibus nos sumus extranei, cunctis vobis præsentibus judicarentur. Et tunc cum consensu omnium vestrum ostenderetur, quis pravè ac præter Regulas Ecclesiasticas credere videretur, an certè rectè omnes pariter confiteri, sicut Sanctorum Patrum Religio habet. Hæc igitur non semel, sed etiam sæpiùs admonens, & suppliciter postulans, nihil profeci.

Verùm quia nihil eorum, quæ à me sunt dicta, servatum est, sed à vobis injuriosè ac violenter expulsus sum, necessarium duxi hoc mea contestatione vobis constituere manifestum, & per hoc Edictum clarè dicere nullum vestrum novi aliquid facere, sed omnium Sanctorum Episcoporum sustinere præsentiam, & sic communi Concilio, quæ ad Catholicam Sanctamque Fidem pertinent, judicari. Si quis verò ex propria voluntate ductus ea, quæ ab immortali & optimo Vertice jussa sunt, commovere voluerit, sciat se sibi ipsi reputaturum quidquid evenerit, præjudicium verò se alii non inferre. Non enim pigebit me hæc eadem denuò iterare.

Quoniam verò, sicut vestra Sanctitas novit, hoc placuit Domino nostro & Piissimo Principi, ut sub præsentia simul omnium Sanctorum Episcoporum, qui ab ejus Divinitate sunt convocati, ea quæ in vocationem veniunt dissolvantur, propterea & Sacra, quæ ad Sanctissimam Synodum vestram directa sunt, & quæ ad me ipsum ab eorum Divinitate sunt scripta, huic Edicto præposui, ut per omnia cognoscentes, quæ à Domino nostro & optimo Imperatore præcepta sunt, à tali præsumptione cessetis. Cognoscite igitur, quod Scripti hujus exemplar etiam Domino nostro Piissimo Imperatori transmissum est.

Propositum est decimo kalendas Julii, in Ephesina Civitate.

SCHOLION.

HUjus & duorum sequentium Edictorum frequens est memoria in Actis Synodalibus. Etenim in ipsa, quàm adversùs Sanctum Cyrillum & omnem Ephesinam Synodum latravit, sententia Joannes Antiochenus sic habet: *Neque Religiosissimorum Episcoporum adventum exspectastis, cum tamen Magnificentissimus Comes Candidianus & Scripto monuisset & verbis, ne quidquam tale auderetis.* Et in Relatione ad Imperatorem Theodosium: *Cum tamen Magnificentissimus Comes Candidianus à Christi amante Celsitudine vestra missus, & Scripto & verbis quoque illis denunciasset.* Et in Relatione ad Reginas: *Cum tamen Magnificentissimus Comes Candidianus, ordinis servandi causa ab Imperatoribus nostris missus, & verbo & Scripto illis denunciasset, ut Piissimorum Episcoporum adventum exspectarent.* Edicta hæc usque nunc latuerunt. Quare magnum est Cassinensis Codicis beneficium. Præsens Edictum docet nos plura. Primò, quod Candidianus ipsa Synodi die statim à prima luce fuerit in opere. Etenim omnes & singulos Primates Episcopos accessit, deprecans non procedi, sed exspectari Antiochenum Patriarcham. Secundò, quod hac via nihil obtinens intraverit Synodalem Consessum, obtestans eadem. Tertio nos docet modum, quo Sanctus Cyrillus Candidianum permovit ad prælegendam Sacram, sine cujus prælectione procedi non poterat. Istud ipsum Candidianus exposuit in sua Relatione coram advecto Patriarcha Joanne: *Cyrillus & Memnon, ut Sacram prælegerem, efflagitarunt. Cum verò id recusarem propter Sanctitatis vestræ absentiam, quodque alii præterea Episcopi ac Metropolitani necdum advenissent, coegerunt me illi, se ignorare asserentes quid à Dominis nostris esset præscriptum. Coactus ergo, ne turbæ cujuspiam aut seditionis occasionem præberem, ipsis congregatis Sacram legi. Verumtamen etiam discessurus, & præsens ipsos contestatus sum, ne prorsus aliquid agerent.* Per hæc igitur omnia non proficiens Comes, tandem publicè

blicè ad omnem Ephesinam civitatem proposuit Contestatorium Edictum, ei in capite adnectens Divalem Sacram. Hoc turbido Edicto speravit omnem Populum commovere in Synodum. Acta hæc sunt decimo Calendas Julii, die ipsa Synodi, vigesima secunda Junii.

CAPUT X.

Item Contestatio alia Magnificentissimi Comitis Candidiani post Synodum.

QUoniam cognovi à multis Reverendissimis Episcopis, quod aliqui eorum, postquàm prima particularis Synodus facta est, illic necessitate perducti sunt, quorum nonnulli etiam subscripsisse perhibentur his, quæ facta sunt ab illis, qui primo die fuerant congregati, ob hoc universis, qui eodem die minimè convenerunt, per epistolam scribo, conjurans per Deum omnipotentem, & per Christum ejus, & per Sanctum Spiritum, & incolumitatem Dominorum Mundi, ut nihil præter illa, quæ à Dominis nostris Piissimis Imperatoribus præcepta sunt, faciatis, sed exspectetis universalem Synodum, & Sanctissimorum Episcoporum præsentiam, necnon & judicium Dominorum nostrorum, Piissimorumque Principum. Cognoscat ergò Religiositas vestra eis relatum fuisse de omnibus.

SCHOLION.

DUorum sequentium Edictorum originem & causam Comes Candidianus exposuit in præfata Relatione ad Joannem Patriarcham: *Sequenti die cum penitus quid actum esset nescirem, repente Sanctissimum Episcopum Nestorium ab ipsis esse depositum audivi. Refixi scripturam illam depositionis publicè propositam, & legi. Quam ad Piissimos Imperatores nostros misi. Paulò post & publicos quoque Præcones, forum obeuntes, memoratique Sanctissimi Episcopi Nestorii depositionem solemni pompa ebuccinantes audio. Cum igitur hæc rescivissem, inhibitiones ad illos misi, ne quiddam omninò præter ea, quæ à Religiosissimis Imperatoribus nostris decreta fuerant, molirentur. Effeci quoque, ut Sanctissimi Episcopi nostri, qui illorum Congregationi non interfuerant, vestræ Sanctitatis adventum præstolarentur.* Posteriora verba tangunt præsens Edictum. Ea illustrat Sanctus Cyrillus in litteris, quas statim post Nestorii damnationem scripsit ad suæ Ecclesiæ Archi-mandritas: *Compressum est os blasphemum, & conticuit impurissima lingua, nec amplius blasphemas contra Christum voces in Pontificali & Doctorali authoritate in posterùm depromet. Et qui ipsius amicitiam charitate, quæ in Christum est, potiorem ducebant, vultus jam nunc gerunt dedecore plenos. Hoc eis debebatur.* Quod horum Episcoporum plures postmodò ad veritatem ac Synodum rediverint, supra audivimus. Deinde novi quotidie Episcopi adventabant Ephesum, prompti ad subscribendum Actis Synodalibus. Et ex utroque genere aliqui jam subscripserant. Ad hunc itaque Synodi profectum sistendum Candidianus emisit hoc Edictum. Ad terrendos ac divertendos Episcopos, qui necdum subscripserant.

Et ipsum armavit hac clausula: *Cognoscat Religiositas vestra, Dominis Imperatoribus relatum esse de omnibus.* De sua ad Principem referendi diligentia Candidianus dixit ad Joannem Patriarcham: *De his omnibus Orbis Dominos certiores fecimus, significantes Sanctitatis tuæ, Sanctissimorumque Episcoporum, qui tecum sunt, adventum nos exspectare.* Et in litteris, quas statim post Nestorii damnationem dedit ad Constantinopolitanæ Ecclesiæ Clerum, scripsit Sanctus Cyrillus: *Quoniam verò, ut intellexi, relationes à Magnificentissimo Comite Candidiano delatæ sunt, cauti & vigilantes estote, ac docete Commentarios rerum in Nestorium gestarum necdum perfectè transcriptos esse, unde ne ad Religiosos quidem Victoresque Imperatores nostros Relationem, quæ mitti debet, adhuc mittere potuimus. At Deo bene favente, mittetur unà cum Commentariis.* Hæc Epistola omninò videtur scripta altero die post Synodalem Actionem. Omninò enim videtur fuisse missa cum Synodalibus ad Constantinopolitanæ Ecclesiæ Œconomos litteris, habentibus hanc Epigraphen: *Epistola ad Clericos & Œconomos Ecclesiæ Constantinopolitanæ, eo ipso die missa, quo & ad ipsum Nestorium damnationis sententia scripta fuerat.* Hunc verò diem discimus ex subscripta ad istam sententiam subnotatione: *Hæc Epistola die damnationem ejusdem Nestorii proximè subsecuta ad ipsum transmissa est à Sancta Synodo.* Eodem igitur die Candidianus omninò retulit. Etenim qui ab Episcopis circa lectionem Sacræ fuerat ingeniosè circumscriptus, studuit in referendo non præveniri. Porrò facta ad Principes Relatio habet virtutem ac effectum Appellationis: Suspendit omnia. Hinc factam à se Relationem Candidianus in præsenti Edicto laudavit, atque ita speravit Episcopos à contraveniendo deterrere. Quo die emiserit, non possim certò dicere: Forsitan altera die post factam Relationem. Quidquid sit, hoc Edictum est sequenti posterius, ideoque fuerat & ipsi in Codice postponendum. Sequens enim fuit emissum altera die post Synodum.

CA-

CAPUT XI.

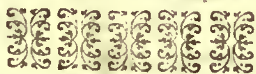
Item Edictum Magnificentissimi Comitis ad Synodum.

Flavius Candidianus, Magnificus & Gloriosissimus Comes Devotissimorum Domesticorum, ad confusionem perturbationemque totius Civitatis intendens.

NOn mediocri stupore detentus sum. Nimis namque rationi contrarium est propter ea, quæ hesterno die sunt acta, cujuslibet animum non permoveri. Nec enim quemlibet Reverendissimorum Episcoporum nescire arbitratur Devotio mea, quoniam nec semel, nec secundo solùm, sed etiam sæpiùs juxta ea, quæ à Divino. & inviolabili Vertice sunt præcepta, cunctis manifestum feci, quod oporteret omnibus simul Reverendissimis Episcopis convenientibus pariter de piæ & orthodoxæ fidei acribia discuti quæstionem. Unde etiam Scripto ac sine Scriptis apud eos, quos oportebat, asserui, ne quis particularem Synodum faceret: Neque verò cum eo aliquis conveniret, si quis irrationabiliter agere aliquid tale præsumeret. Clarum namque est, quia quæ ex una parte sunt gesta præter formam, quæ à Mundi Dominis data est, nec firma nec legitima putabuntur. Propter quod & nunc unumquemque admoneo, ut exspectet per omnia Deo Amicissimi Antiocheni Episcopi Joannis adventum, & eorum qui venire pariter nunciati sunt. Insuper & illorum, qui ab Occidente, ut dicitur, aderunt. Impossibile est, ut aliquid eorum, quæ ex parte atque utcumque geruntur, ulla dignum ratione ducatur, eòquod & contra Dominorum Mundi Præcepta sit factum.

SCHOLION.

HOc Edictum Candidianus emisit, dum affixam Nestorii damnationem refixit, & ipsam vulgantes Præcones compescuit. Per illud declaravit damnationem esse irritum Attentatum, & vetuit deinceps similia à Synodo attentari. Emisit die vigesima tertia Junii, altera post Synodalem Actionem.

CAPUT XII. ---95

Incipiunt secunda Commenta Synodi, quæ cum Joanne Antiocheno Episcopo convenit in Epheso.

SAnctissimus Joannes, præsente Sancta Synodo, & Magnificentissimo & Gloriosissimo Comite Candidiano, dixit:

Sabbatho meridie, dum jam advesperasceret, agnoscentes quoniam qui omnia iniquè & illicitè faciunt, volunt & nunc, propria utentes temeritate ac pertinacia, Missarum celebrare Collectam, rogavimus Magnificentiam tuam, dantes in Scripto petitionem, ut transires usque ad eos, & contestareris, ne calcarent Ecclesiasticas Sanctiones, & pia Decreta, neque Collectam celebrarent Viri, quorum justè quidem quidam depositi, alii verò communione privati sunt propter hæreticam vesaniam, & inexplicabiles tumultus illicitos, piarumque Sanctionum contemptum. Rogamus ergò Magnificentiam vestram, ut certum Sanctæ Synodo faciatis, si hæc ipsa verè illis Magnificentia vestra innotuit.

Magnificentissimus Comes Candidianus dixit: Postquàm petitionem à vestra Religiositate suscepi, nihil omninò monui, quia nec ratio erat. Sed quia ad Reverendissimos Cyrillum Episcopum & Memnonem, & reliquos iter direxi, & illic apud eos plurimos reperi congregatos, & rogavi, ne Missas per se ipsi tenerent. Quia & in præcedentibus diebus, etiam priùsquam venirem, & Sanctam Pentecosten & reliquas Collectas usque ad hanc Dominicam celebrare noluerunt, sed reverà Clerici officium compleverunt. Rogavi etiam ut sustinerent de his, quæ egerunt, Responsa Piissimorum Principum, Dominorumque vestrorum. Ego autem neutram partem volo celebrare Collectam, ne fortè aliquod schisma Sanctæ atque Orthodoxæ generetur Ecclesiæ.

Sancta Synodus dixit: Rogamus adhuc & hæc addiscere à Magnificentia vestra, utrum depositionem Cyrilli & Memnonis, & reliquorum excommunicationem; quam & per petitiones edocuimus Magnificentiam vestram, prædicti cognoverint, quam publicè ob hoc ipsum per omnem proposuimus Civitatem, ut manifesta hæc omnibus, qui cum ipsis sunt, Episcopis fieret?

Magnificentissimus Comes Candidianus dixit: Si de aliqua vili causa proponeret Sancta Religiositas vestra, & hoc quoque notum fieri posset. Quantò magis virorum depositio præfatorum, quæ tantopere publicata est, & per totam proposita Civitatem? Hoc ipsum namque Civitas commurmurat universa. Et magna eam multitudo transscripsit. Insuper & me rogante, ut Dominico die Missæ non fierent ab eis, reverà

Memnon hujus Civitatis Episcopus coram omnibus dixit: Quia quantum cognovi, & deposuit nos Sanctissimus Episcopus Joannes, cum Synodo quæ cum eo est. Qui non dicam contra hanc Synodum prævalere quodcumque non potuit, crede quia nec soli mihi sine Synodo poterat prævalere. Qui ergo ista dixit, quomodò depositionem suam nescire potuerit, me interrogari superfluum est.

Sancta Synodus dixit: Quæsumus ut discamus à Magnificentia vestra, si obedierint consiliis vel denunciationibus vestris, & minimè collegerint?

Magnificentissimus Comes Candidianus dixit: Ego in ipso sabbatho ad vesperam rogavi, & sequenti die valdè diluculo vadens ad Reverendissimum Episcopum Cyrillum, id est, Dominico die, non cessavi rogare atque precari, ut meæ postulationi concederet. Illi verò non acquiescentes exierunt, Collectamque fecerunt. Contra quos contendere ultra non valui.

Sancta Synodus dixit: Manifesta sunt, quæ audaciter & illicitè ab eis consuetè sunt facta, quæ in tempore competenti ad pios & Christi Amicos perferemus auditus.

SCHOLION.

SYnodalis in Nestorium Actio fuit habita feria secunda hebdomadæ, Joannes autem Antiochenus advenit feria sexta, eademque die peregit suum conventiculum: Cyrillum & Memnonem communione & gradu, reliquos autem S. Synodi Episcopos sola Communione exuit, aut potiùs tentavit exuere. Etenim quartæ Synodalis Actionis ad Principes Relatio habet: *Joannes ea ipsa die, qua in Ephesiorum civitatem ingressus est, Cyrillum & Memnonem depositionis sententia contumeliosè petiit*. Et quintæ Actionis ad Sanctum Papam Celestinum Relatio; *Joannes, simulatque Ephesum ingressus est, antequam pulverem ex itinere contractum excussisset, antequam se veste exuisset, rem ausus est impiam. Etenim privatum Scriptum quoddam confecit, depositionisque nomen & contumeliam impegit Sanctissimo Cyrillo, & Pientissimo Memnoni. Excommunicationis nomine etiam universæ Synodo contumeliam fecit*. Insuper *hæc Scripto etiam publico mandata deposuit legenda quibuslibet, Theatri parietibus affigens, ut suæ impietatis spectaculum exhiberet*. An hæc affixio & publicatio sit eodem, an sequenti die facta, non velim constans affirmare. Quidquid sit, Joannes sequenti die, Sabbatho, circa vesperam intellexit à Cyrillo, Memnone, ac aliis Episcopis parari omnia ad solemnem die sequenti Collectam celebrandam: Etiam solemne Sacrificium. Hæsit an fortè ignorarent latam in se sententiam, an verò ipsam contemnerent, ideoque vellent facinori addere facinus, attentatæ in Nestorium damnationi prævaricationem quarti Antiocheni canonis. Hinc advocavit Candidianum Comitem, rogavit ab ipso accedi Cyrillum ac alios Episcopos, eis insinuari sententiam, urgeri ad obediendum, ac deterreri à prævaricatione Ecclesiasticarum sanctionum. Et hanc petitionem dedit Comiti in Scriptis.

In præsenti igitur Actione Comes facit suorum Actorum relationem, rogatus à Joanne & ejus Asseclis. Refert varia. Primò, quod Cyrillum, Memnonem, aliosque Episcopos de lata in ipsos sententia non monuerit, seu quod ipse sententiam non insinuaverit: Eò quod nulla esset necessitas, nulla ratio. Etenim sententia nec erat, nec esse poterat eis ignota: Utpotè solemniter publicata, exposita oculis totius civitatis, lecta ab omnibus, & à plurimis descripta. Undè & Memnon candidè professus fuit ipsam sibi esse notissimam. Deindè Candidianus retulit, quod ipsos ad abstinendum à solemni Collecta ac Sacrificio fuerit hortatus, & inter plures causas adduxerit hanc: *Quia in præcedentibus diebus, etiam priusquam venirem, & Sanctam Pentecosten & reliquas Collectas usque ad hanc Dominicam celebrare noluerunt, sed revera Clerici officium compleverunt*. Quæ posteriora verba possint habere duplicem sensum. Primò hunc: Cyrillus & alii Episcopi usque tunc nulla celebrarunt Divina officia, sed coram ipsis celebrarunt eorum Clerici. Secundus sensus est: Huc usque celebrarunt non ut Episcopi, sed dumtaxat ut Clerici. Et hic omninò videtur esse legitimus.

Proinde oritur quæstio, Quare Cyrillus & alii Episcopi usque tunc adeò humiliter egerint? Respondeo ita egisse propter Apostolicum Canonem, ex quo Innocentius primus Florentium Tiburtinum Episcopum graviter arguit, quod in Feliciensi Ecclesia, ad Ursi Nomentani Episcopi Parochiam pertinente, Divina celebrasset *Mysteria, inconsulto eodem ac nesciente*. Et adjungit: *Quod si verum est, non leviter te culpam incurrisse cognoscas*. Ex eadem regula statuit prima Arelatensis Synodus: *De Episcopis peregrinis, qui in urbem solent venire, placuit eis locum dare ut offerant*. Vult eos à loci Episcopo fraternè invitari ad honorem solemnis Sacrificii ac verbi. Quod nempe sine tali gratioso invitatu nec celebrare possint, solemniter. Obligabantur se gerere ut Clerici: Ut simplices Presbyteri celebrare. Est Apostolicus Canon, ex quo Sanctus Paulus dixit ad Asiæ Episcopos: *Attendite universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei*. At verò inter regiminis & Pasturæ characteres est omninò Populi Collecta, seu solemne Sacrificium. Porrò Sanctus Cyrillus & cuncti ejus Ephesum evocati Collegæ usque ad apertam Synodum erant Episcopi advenæ, ideoque se exhibere cogebantur ut Clericos, non uti Episcopos, Etiam in Festo Pentecostes. Synodi Apertura eis dabat plenum Episcopalis auctoritatis exercitium, ideoque habent Acta Synodalia: *Cyrilli Episcopi Alexandrini Homilia, Ephesi dicta, cum Synaxes peragerentur, deposito Nestorio*. Etiam Rheginus Constantiensis Episcopus, Cypriorum Metropolita, tunc solemniter dixit ad Synodum. Nestorianæ causæ discussio duravit à prima luce

usque ad noctem: Ea peracta Patres obtulerunt solemne Sacrificium. Quod etiam manè antè examinis ingressum obtulerint, non est dubitandum. Comes ergo Candidianus Cyrillum ac ejus Collegas rogavit, ut illam modestiam, in qua usque ad sua in Nestorium Acta, etiam in ipsa Pentecostes solemnitate persliterant, continuarent usque ad Rescripta Principis: Ut Synodum haberent pro necdum aperta.

Verùm hæc ratio non militabat in Memnone, residente in propria civitate & Cathedra. Hinc Candidianus est ipsum singulariter aggressus, latam à Joanne Patriarcha sententiam ei intimavit, & hortatus est obedire. Hinc & ille reposuit: *Quia quantum cognovi, deposuit nos Sanctissimus Joannes cum Synodo, quæ cum ipso est. Qui non dicam contra hanc Synodum prævalere quodcumque non potuit, crede quia nec soli mihi sine Synodo poterat prævalere*. Admiratur Joannis audaciam, qui in plenam Synodum præsumpserit tale facinus. Hoc sensu: *Joannes nec me solum damnare possit. Ego enim sum Asiaticus Episcopus, & quidem totius Diœceseos Autocephalus Exarchus, ideoque Antiochiæ Patriarcha nihil in me, juxta sextum Nicænum Canonem, habet penitus potestatis. Quomodo igitur habeat in universalem Synodum?* Memnon excepit de nullitate sententiæ: Dixit ipsam esse non Synodale judicium, sed hostile convitium, ideoque ipsi nullatenus deferendum.

Candidianus ad permovendum Cyrillum adduxit & aliam rationem: *Ego autem neutram partem volo celebrare Collectam, ne fortè aliquod schisma Sanctæ atque Orthodoxæ generetur Ecclesiæ*. Utique usque ad Rescriptum Principis. Voluit utriusque partis Acta manere suspensa: Suspensam omnem Synodum. Omnes istic utiusque partis Episcopos degere ut advenas, & fungi solo Clerici officio, ac si Synodus necdum esset aperta. Quantò impetu Comes istud postulaverit, edicunt hæc ejus verba: *Ego in ipso Sabbatho ad vesperam rogavi, & sequenti die valde diluculo vadens ad reverendissimum Episcopum Cyrillum, idest, die Dominico, non cessavi rogare atque precari, ut meæ postulationi concederet. Illi verò non acquiescentes exierunt, Collectamque fecerunt. Contra quos contendere ultra non valui*. Ex quibus patet, quod Joannes Sabbatho ad vesperam, proximo die post suum adventum & attentatam sententiam, vigesimo septimo Junii, Candidianum advocaverit, & has ad ipsum fecerit preces. Et quod Candidianus statim fuerit ipsis obsecutus. Sententia fuerat matutino ejusdem diei tempore promulgata, ideoque Joannes dubitabat, an forsitan ad Cyrilli & Collegarum aures pervenisset. Quo die facta fuerit hæc Relatio, non constat. Haud dubiè facta fuit statim post diem Dominicum. Forsitan feria secunda. Nisi Principum Apostolorum festivitas distulerit in feriam tertiam.

Quidquid sit, audita Relatione Joannes conclusit Cyrillum cum suis Affeclis denuò prævaricatum: Deliquisse in quartum canonem Antiochenum, ideoque esse obfirmatum in sua degradatione, exutum omni spe recuperandi honoris. Et minatus est referre ad Principes. Nec dubitandum, quin minas expleverit. Haud dubiè idem fecit Candidianus. Et ex hujus forsan relatione Joannes sacrarum Largitionum Comes didicit modum, quo & ipse ambas partes, donec in gratiam redirent, voluit à Collectis ac aliis Divinis Ministeriis suspendere. Quidquid sit, utraque Relatio periit aut latet. Interim in Synodalibus Actis est frequens hujus rei mentio. Etenim Sancta Synodus scripsit Joannis Attentatum fuisse incompetens, infirmum, puerile judicium, dicacitatem, audaciam, temeritatem, convitium, contumeliam, ideoque ipsi in nullo fuisse deferendum. At verò Joannis Antiocheni factio pertinacissimè sustinuit, omnemque Synodum clamavit prolapsam in prævaricationem quarti Antiocheni canonis.

CAPUT XIII.

Dominis Reverendis, & Honorandis Presbyteris, & Diaconis, & reliquis Clericis, & Amico Christi Populo in Hierapoli Euphratesiæ, Sancta Synodus Orientalium, & eorum qui ex diversis Regionibus atque Provinciis per gratiam Dei in Ephesum convenerunt, in Domino gaudere.

QUoniam consequens videtur existere, quod hi, qui sursum universa fecerunt ad peremptionem rectæ fidei, & confusione ac perturbationibus atque iniquitatibus res Ecclesiasticas compleverunt, salutem propriam desperantes, dirigat ad vos, ut etiam vestram Reverentiam perturbent illicitis & iniquis litteris suis, idcirco agnoscite, quod aliqui eorum propter hæreticam Cyrilli sententiam, quam confirmare præsumpserunt subscriptionibus suis, & propter alias perversitates suas depositi sint, reliqui verò universi excommunicationis nodo suppositi, & nullam vim Sacerdotii retinent ad ligandum sive solvendum, vel aliquid aliud ad Sacerdotes quod pertinet operandum. Non igitur perturbet Reverentiam vestram, si quæ ab eis litteræ dirigantur. Infirma enim sunt, & araneis debiliora, quæ à Depositis atque Excommunicatis fiunt. Oportet verò Religiositatem vestram, scientem quoniam de nulla re tantopere cogitamus, quantum de pia fide, quam prædicti tentaverunt suis vocum novitatibus amovere, non solùm pro nobis oretis, sed & fortiter voto animi propugnetis, ut Communicatores efficiamini pro pietate sudantium, & laborum retributiones hujus

hujus mundi reportetis ab omnium Deo. Pro rectis autem Dogmatibus æstuamus, pro quibus Divinus Apostolorum Chorus pium sanguinem fudit, pro quibus Martyres temporum singulorum omni modo in suis corporibus excepere tormenta, & varias mortis species sustulerunt; quæ Sanctorum Patrum, qui Nicæam sunt collecti, Concilium scripta Confessione confirmans, usque ad nos, & eos qui post nos erunt, homines destinavit.

Episcopus Antiochiæ incolumes vos in Domino persistere oro, Reverendissimi atque fidelissimi.

Joannes Episcopus Damasci Metropolitanus similiter.

Tranquillinus Episcopus Antiochiæ Pisidiæ Metropolitanus.

Alexander Episcopus Amasææ Metropolitanus.

Fritilas Episcopus Heracleæ Metropolitanus.

Dexianus Episcopus Seleuciæ Metropolitanus.

Cyrus Episcopus Tyri Metropolitanus.

Himerius Episcopus Nicomediæ Metropolitanus.

Helladius Episcopus Tharsi Metropolitanus.

Antiochus Episcopus Bostrorum Metropolitanus.

Alexander Episcopus Hierapolitanus.

Julianus Episcopus Sardicæ Metropolitanus.

Maximinianus Episcopus Anazarbi Metropolitanus.

Petrus Episcopus Trajanopolis Metropolitanus.

Eutherius Episcopus Thyanorum Metropolitanus.

Basilius Episcopus Larissæ Thessaliæ Metropolitanus.

Rabbulas Episcopus Edessæ Metropolitanus.

Asterius Episcopus Amidæ Metropolitanus.

Bosforus Episcopus Gangrorum Metropolitanus.

Paulus Episcopus Emesæ.

Dorotheus Episcopus Marcianopolis Metropolitanus.

Macarius Episcopus Laodiceæ.

Geruntius Episcopus Claudiopolitanus.

Musæus Episcopus Aradiæ.

Polichronius Episcopus Epiphaniæ.

Hesychius Episcopus Castabalorum.

Flaccus Episcopus Laodiceæ.

Theophanius Episcopus Philadelphiæ.

Theodoretus Episcopus Cyri.

Valentinus Episcopus Malli.

Jacobus Episcopus Dorostoli.

Jarianus Episcopus Augustæ.

Olympius Episcopus Carpasiæ.

Aurelius Episcopus Irenopolis.

Heliades Episcopus Zeugmatis.

Meletius Episcopus Neo-Cæsareæ.

Marcellus Episcopus Arcæ.

Anastasius Episcopus Tenedi.

Marcianus Episcopus Abydi.

Theosebius Episcopus *Cy*. — Nor. legit Cii.

Eustasius Episcopus Nutinæ.

Daniel Episcopus Faustinopoleos.

Helladius Episcopus Ptolomaidis.

Ausonius Episcopus Himeriæ.

Diogenes Episcopus Lonopolis.

Cyrillus Episcopus Adanorum.

Cyrus Episcopus Marcopolis.

Julianus Episcopus Larissæ.

Evagrius Episcopus Balentiæ.

Zosis Episcopus Hesbuntis.

Petronius Episcopus Neuvæ.

Salustius Episcopus *Cortici*. — Nor. legit Coryci.

Maximus Episcopus Demetriadis.

SCHOLION.

HAnc Epistolam crediderim fuisse Encyclicam: missam ad omnes Orientalis Diœceseos Metropoles & civitates. Joannis factio timuit similes de damnato Nestorio litteras à Synodo transmittendas, ideoque duxit ipsam præveniendam, atque ita ab ea divertendum populum. Et fecit non sine fructu. Quam enim quædam in ista Diœcesi civitates adversùs Synodum contumaces fuerint, infra docebimur. Singularis & horrenda fuit duritia Hierapolitanæ civitatis, Metropolis in Euphratesia Provincia. Ejus Episcopus Alexander, vir senex & doctus, nullis precibus aut consiliis voluit acquiescere: Perpetuum in metalla deportari maluit, quam Synodum agnoscere. Ejus populus, dum se à Principe cogendum vidit ad obediendum Synodo, minatus est semetipsum violentis manibus invadere. Hac forsitan de causa Acæmetensis Codicis Compilator hanc Encyclicam Epistolam inscripsit soli istius civitatis Clero ac Populo. Porrò Epistola Synodum arguit non de præcipitatione sententiæ, non de prævento Joannis Patriarchæ adventu, nec de prævaricatione Divalis Sacræ, sed dumtaxat de prævaricatione Nicæni Symboli per comprobata & confirmata Sancti Cyrilli duodecim Capitula, quæ omnis ista factio pertinacissimè censuit fœtere ex Ario, Apollinario, atque Eunomio. Pertinacissimè censuit per Synodum fuisse authenticè probata ac stabilita. Hæc fuit palmaris causa, ex qua Sanctum Cyrillum, uti Hæresiarcham, irreparabiliter degradavit, & omnem Synodum, uti ejus comprobatricem, exuit Christiana communione. Hinc Patriarcha Joannes frequenter, etiam coram ipso Principe, juravit Cyrillum, etiamsi ex animo pœnitentem, nunquam à se reddendum Episcopali honori. Hæc sunt verba factiosæ sententiæ: *Quoniam vos hæretico sensu ac mente usi, temeritate & confusione privatum inter vos Consessum celebrastis, omnique turbarum genere civitatem & Sanctam hanc Synodum implevistis, ne videlicet in Capita, quæ cum Apollinarii, & Eunomii, atque Arii impietate ac perversa doctrina congruunt, inquireretur, ideo tu Cyrille Alexandriæ, & tu Memnon hujus civitatis Episcope, scitote vos depositos, & ab Episcopatu alienos. At verò reliqui omnes anathemati subjacete, donec Capita hæretica,*

hæretica, à Cyrillo Alexandrino exposita, anathematizetis. Hanc Synodalem Capitulorum confirmationem factio & in litteris & in Actis non desiit vociferari.

Et hinc quæstio est, An Synodus revera probaverit Capitula? Videntur fuisse probata. Etenim post lectam & probatam secundam Sancti Cyrilli ad Nestorium Epistolam, post item lectas & probatas litteras, quibus Celestinus Pontifex Nestorii doctrinam ac personam damnavit, Petrus Alexandrinæ Ecclesiæ Presbyter, & Synodalium Notariorum Primicerius dixit ad Synodum: *His quæ modò audivistis, Sanctitas quoque Episcopi nostri Cyrilli consona scripsit, quæ & præ manibus habemus, & si Pietas vestra jusserit, recitabimus.* Et Flavianus Philippensis Episcopus, primæ Macedoniæ Metropolita, ac Rufi Thessalonicensis Archi-Episcopi Vicarius reposuit: *Legantur hæc quoque, & in Actorum Commentarios referantur.* Et præfatus Notarius legit totam tertiam, quæ est duodecim Capitulorum, Sancti Cyrilli Epistolam. Et fuit comprobata. Fuit enim relata in Actorum Commentarios. Et huc respicit Sanctus Cyrillus in Apologetico libro ad Imperatorem Theodosium. Etenim illic de Joannis Antiocheni in sua Capitula impotenti furore graviter queritur, atque adjungit: *Fidei namque meæ rectitudini testimonium perhibuit & Romana Ecclesia, & Sancta quoque Synodus ex universo Orbe congregata. Quod enim nulla ex parte ab Evangelica & Apostolica traditione aberraverim, immò quod rectam, minimèque obliquam Sacrorum dogmatum semitam teneam, & posteaquam Epistolas, quas ad Nestorium perscripseram, legissent communi sententia confessi sunt omnes: Et quidem Scripto in ipsa fide monimentorum, rerumque gestarum.* Palam affirmat suam Capitulorum Epistolam fuisse & à Romana Ecclesia, & ab omni Ephesina Synodo comprobatam. Et in hoc Codice exstat Epiphanii, Alexandrinæ Ecclesiæ Archi-Diaconi, & Sancto Cyrillo Syncelli, ad Maximianum Constantinopolitanum Antistitem Epistola, constanter hæc habens: *Dum priùs Orientales & expeterent, ut Capitula, quæ Sanctissimus Frater vester Cyrillus exposuit, hæc ipsa anathematizans idem extra Ecclesiam Catholicam faceret, in hoc idem Dominus meus Sanctissimus Pater Cyrillus recertabat, atque dicebat, quod Sancta & magna Synodus agnoscens, quorum veritatem sancivit, ea rectæ & sanæ fidei esse, & Joannem cum reliquis segregationi subjecit. Et quomodo, inquit, ego cum eis faciam pacem, & evertam Synodale Judicium?* Posset legi: *Synodus agnoscens eorum veritatem, sancivit ea rectæ fidei esse.* Quidquid sit Cyrillus apud Orientales constanter asseruit sua Capitula omninò fuisse confirmata Ephesi, & se ab isto Synodali judicio non posse recedere. Hoc ex ejus ore scripsit Epiphanius.

Hoc ipsum affirmat in Synodicis suis ad Imperatorem Leonem litteris Joannes Sebastensis Episcopus, Metropolita primæ Armeniæ: *Celestini & Cyrilli Epistolæ, adversùs impium Nestorium ad Orientales universos datæ, & ab eodem Cyrillo contra eundem Nestorium Anathemata proposita sunt firmata atque roborata.* Utique Ephesi. Et in Breviario Liberatus Diaconus: *Joannes Antiochenus, cognoscens quæ gesta fuerant Ephesi in damnatione Nestorii, & illa duodecim capitula Cyrilli in ipso Concilio suscepta & confirmata, indignabatur valdè contra Cyrillum..* Et habemus testimonium adhuc longe firmius. Etenim in Decreto, quo suos Cardinales Diaconos Rusticum ac Sebastianum degradavit, Vigilius Pontifex posuit: *Synodicam beatæ recordationis Cyrilli Epistolam ad Nestorium cum duodecim Capitulis Sancta Synodus Ephesina prima suscepit, & beata Chalcedonensis Synodus ad convincendas Nestorii vesanias in definitione fidei legitur posuisse.* Et Gregorius secundus Pontifex in professione fidei, quam transmisit ad Sanctum Germanum Constantinopolitanum Episcopum, hæc habet: *Hunc* utique nonum *Sancti Cyrilli Anathematismum cum reliquis omnibus anathematismis recepit tertia Sancta ac Œcumenica Synodus, quo sensu Sanctus ediderat. Manifestum enim est, Sanctos PP. in dicta Sancta Synodo congregatos totam tertiam dicti Patris Epistolam, adversùs impium Nestorium Episcopum Constantinopolitanum scriptam, absque ulla retractationis hæsitatione suscepisse. Scimus autem extremam dictæ Epistolæ partem dictos duodecim Anathematismos continere.* Et unica causa, ex qua Domnum Antiochenum, Ibam Edessenum, ac Theodoretum Cyrensem Episcopùm damnavit Ephesinum Latrocinium, fuit in Ephesinum Concilium per Capitulorum impugnationem contumacia ac prævaricatio: Quod nempe probatis per istam Synodum Capitulis pertinaciter restitissent. Et in Constantinopolitana Collatione constanter dixerunt Severiani Episcopi: *Duodecim Capitulorum, quæ inserta est in Ephesi Sancto Concilio, Epistolam, quàm neque vos potestis denegare Synodicam esse, cur non recepit Chalcedonense Concilium?* Constanter affirmant Epistolam Ephesi non solummodo susceptam, sed insuper esse Synodicam, seu ab omni Synodo confirmatam & canonizatam. Addunt esse rem adeò lucidam, ut nemo possit inficiari. Hinc Chalcedonensem, quæ istud non comprobavit Judicium, Synodum aversantur. Loquuntur ex apologetico Sancti Cyrilli libro, à quo supra audivimus Epistolam fuisse firmatam in fide & Actis Synodalium monimentorum. Nec desunt alia hujusmodi testimonia.

Et quidem quod Celestinus Pontifex ac Romana Ecclesia comprobaverint Capitula, non est dubitandum. Etenim in opusculo, quo blasphema, Sancti Cyrilli Capitulis opposita, Nestorii Capitula refutat, Marius Mercator præfatur: *Episcopi Cyrilli Capitula priora posuimus, quæ Romana Ecclesia approbavit vero Judicio.* Hoc est, Synodali, maturo, irrefragabili. Et hocce judicium omninò laudat Sanctus Cyrillus in Apologetico libro ad Imperatorem Theodosium. Omnis quæstio est de Ephesino Concilio. Eam in Constantinopolitana collatione solvit Hypatius Ephesinus Episcopus, supra adducto Severianorum argumento respondens: *Si omnes formas ac definitiones fidei in Epheso adversùs Nestorium*

rium facti Concilii suscepit & confirmavit Chalcedonense Concilium, quemadmodum habuit hanc refellere? Sed quia adversùs Nestorii blasphemias, quæ duas naturas in duas personas & duas subsistentias dividunt, unam personam & unam subsistentiam volebant definire, illa autem Epistola duarum subsistentiarum intulit mentionem, propterea propriè eam nominare distulerunt, ut non invenirentur aut illi aut sibi esse contrarii, sed magis illam alteram Epistolam ejus præposuerunt, quæ super consensu Nicæni Symboli laudata est. Affirmat Epistolam, uti non Chalcedone, ita nec Ephesi fuisse Synodaliter susceptam, ideoque non esse Synodicam. Hinc & infra dicit; *Nos ea quæ Synodicis Sancti Cyrilli Epistolis continentur, suscepimus; quæ autem non consentiunt, neque damnamus, neque velut legem Ecclesiasticam sequimur. Synodicas autem ejus dico Epistolas, quæ à Sanctis Conciliis & susceptæ, & confirmatæ sunt.* Addit solas duas esse tales: Nempe secundam ad Nestorium, & Pacis Epistolam, scriptam ad Orientales Episcopos. Solam primam Ephesina, utramque admisit Chalcedonensis Synodus. Nam in sua adversùs Eutychetem Synodo solas istas probavit Sanctus Flavianus. De duodecim Capitulorum Epistola nullam penitus fecit mentionem.

Sciendum est, quid & Severiani Episcopi, & cum suis Orthodoxis Collegis Hypatius intellexerint per Synodicam Epistolam. Nequaquam intellexerunt omnem illam, quæ per Synodum fuit lecta, laudata, & Actis inserta. Intellexerunt solam istam, quæ post maturum examen fuit omnium Episcoporum suffragio comprobata, & ab omnibus subscripta, atque ita recepta in Ecclesiasticam legem, seu in immobilem fidei Canonem. Et hocce ab Ephesina Synodo beneficium accepit sola secunda ad Nestorium Epistola, de qua Hypatius: *Super consensu Nicæni Symboli laudata est.* Nestorius ad istud Symbolum assiduè proclamaverat, affirmans suum dogma per omnia illi conforme, proindeque ex integro esse rectum. Hinc Ephesina Synodus istud sibi statuit in regulam. Ante omnia sibi jussit legi: Exinde secundam Sancti Cyrilli Epistolam. Et tunc idem Cyrillus est statim interlocutus: *Audivit Sancta & magna hæc Synodus, quæ ad religiosissimum Episcopum Nestorium scripsi, ea rectæ fidei congruere. Certò namque persuasum habeo, nullam me in partem ab Orthodoxæ fidei doctrina deflexisse, aut à Symbolo per Sanctam & magnam illam Synodum Nicææ olim congregatam tradito declinasse. Quare Sanctitatem vestram rogatam cupio, ut coram exponat, rectène & inculpatè, Sanctoque illi Concilio convenienter hæc scripserim, an secus.* Cyrillus agebat Romanæ Sedis Vicarium, ac Synodi Præsidem, ideoque hæc erat Prærogativa Apostolici suffragii. Etenim istam Epistolam Celestinus Pontifex omnino viderat ac probarat. Et Juvenalis Hierosolymæ Episcopus statim reposuit: *Sacrum fidei Symbolum, Nicææ quondam editum, & paulò ante hæc recitatum, & Sanctissimi Archi-episcopi Cyrilli Epistolam, cæteraque omnia à Sancta illa Synodo exposita, per omnia sibi consentanea, ac inter se consentientia comperio, quocirca piis his dogmatibus assentior & subscribo.* Et ita fecerunt omnes alii Episcopi. Sic ista Epistola evasit Synodica, ac recepta est in Ecclesiasticam legem, seu in immobilem Christianæ fidei regulam. Quod ipsum in erudita cum Acephalis disputatione largiter docet Rusticus Romanæ Ecclesiæ Diaconus. Frequenter affirmat non tertiam, sed solam secundam Epistolam fuisse Ephesi canonizatam, & dat rationem: *Epistola Sanctæ memoriæ Cyrilli ad Nestorium, quam Ephesina Sancta & Universalis Synodus omnium Episcoporum interlocutionibus roboravit.* Adducit magnam partem secundæ Epistolæ, & ipsi dat istam Epigraphem. At verò tertia Epistola fuit quidem lecta & laudata, nequaquam tamen collata cum Nicæno Symbolo, nec omnium stabilita suffragiis & subscriptionibus.

Etenim ad ipsam lectam Flavianus Philippensis est interlocutus: *Theopemtus & Daniel, Religiosissimi Comministri nostri, qui præsentes adsunt, exponant an ejusmodi Epistolas reddiderint.* Theopemtus Cabasorum, Daniel erat Darnensis Episcopus, à Sancto Cyrillo ac ejus Synodo Constantinopolim ablegati ad Celestini Decretum, & has ipsius expositorias ac executorias litteras tradendas Nestorio in proprias manus. Contestati sunt se tradidisse, & Theopemtus adjunxit: *Litteris acceptis Nestorius constituit nobis, ut sequenti die sermonem cum ipso haberemus. Abivimus ergo. At postero die reversos non admisit, neque etiam satisfecit litteris, sed publicè pro concione eadem quæ ante, & his quoque deteriora dogmata proposuit. Neque verò solùm ante redditas litteras hæc docebat, sed multò pejora, postquam accepit, docuit, & usque hodie docere non desinit.* Horum verborum occasione Fidus Joppensis in Palæstina Episcopus Synodum divertit ad disputationem, quam in ipsa Ephesina civitate Nestorius cum Theodoto Ancyræ Episcopo, primæ Galatiæ Metropolita, & cum Acacio Melitinæ Episcopo, Metropolita secundæ Armeniæ, blasphemè habuerat, atque ita demonstrare cœpit Nestorium etiam post accepta Celestini Decreta non solùm Constantinopoli, sed & in ipsa Epheso blaterasse pejora, atque ita palam incidisse in latam à Celestino sententiam. Hoc prosecuta est Synodus, & nullam deinceps fecit mentionem de duodecim Capitulis. Proinde quicumque dixerunt Epistolam Ephesi confirmatam, locuti sunt de confirmatione per simplicem laudem, ac insertionem in Acta. Interim erat non modica confirmatio. Etenim propter ipsam Joannes Antiochenus Episcopus præsumpsit omnem Synodum excommunicare.

Ista omnia acta sunt per Primatum Episcoporum industriam ac artem. Etenim uti confirmare, ita & improbare noluerunt Epistolam: Noluerunt Sanctum Cyrillum contristare, nec item contraire judicio Romanæ Ecclesiæ. Hinc se diverterunt ad alia. Haud dubiè non sine causis. In suis ad Liberati Diaconi Breviarium Notis Joannes Garnerius adducit hanc: *Atqui lecta quidem est tertia Cyrilli ad Nestorium Epistola cum suis Capitulis, at nullum fuit de ipsa Patrum judicium,*

sed

sed de secunda sola, quemadmodum constat tum ex Actis Concilii, tum ex Chalcedonensi, tum ex quinta Synodo. Neque mirum: Sola enim secunda habuit responsionem Nestorii, cum qua posset conferri, ut Cyrillianæ Orthodoxia, Nestorianæ Heterodoxia ostenderetur. Est ratio incompetens. Etenim tertia etiam Epistola omnino habuit Nestorii responsionem. Et quidem similiter per duodecim Capitula. Et secunda Epistola nequaquam cum Nestorii Responso, sed cum Nicæno Symbolo fuit collata, & propter hanc, non propter istam collationem confirmata omnium Episcoporum suffragiis.

Veram igitur rationem supra nobis edixit Ephesinus Hypatius: *Epistola duarum subsistentiarum intulit mentionem, propterea eam propriè nominare distulerunt.* Vox, *Hypostasis*, est æquivoca: Eam Patres quandoque pro natura aut substantia accipiunt, quandoque pro subsistentia aut persona. Cyrillus in suis Capitulis accepit utroque modo. Tertium namque Capitulum affirmat inter Dominicas Hypostases non solam paris dignitatis aut potestatis conjunctionem, sed naturalem intercessisse unionem. Istam vocem palam accepit pro essentia. Et hoc in undecimo suo libro insigniter ostendit Facundus Hermianensis Episcopus. Quod ipsum amplè demonstrat in sua cum Acephalis disputatione Rusticus Diaconus Romanæ Ecclesiæ. Hæc æqui-
Cap. 7. vocatio quibusdam Ephesini Concilii Patribus non placuit. Nec sine fundamento. Etenim significatio, qua ista vox personam importat, est apud Ecclesias omnino famosior. Hinc istud tertium Capitulum poterat Nestorii Sectatoribus esse petra offensionis & scandali. Quod ipso postea Maro Edessenus, Nestorianæ Factionis magnus Dux, abusus fuerit, testatur Sanctus Ana-
Cap. 22. stasius Sinaita. Eodem abusi sunt Acephali, ex ipso conati evincere, quod Chalcedonensis Synodus, unicam in Domino Hypostasim definiens, à Sancti Cyrilli doctrina discessisset, adeoque esset prævaricatoria. Ita habes in laudata disputatione Rustici, ad lucidè evertendam calumniam compulsi, in longum sermonem. Hinc igitur Ephesini Patres censuerunt Epistolam prætereundam.

Porrò istis Capitulis nullus unquam intulit majorem injuriam, quam in Ephesino Latrocinio Dioscorus. Ea enim laudavit hæretico Eutychetis spiritu: Asseruit ab eis prædicari unicam in Christo Domino naturam, atque ita Domni, Ibæ, ac Theodoreti, quos ob istud crimen degradavit, in ipsa contumelias stabilivit. Eximiè hoc demonstrat in suo Constituto Vigilius Pontifex. Eadem de re ad Romulum Episcopum scribit Theodoretus. Lamentatur se ab isto Latrocinio iniquè degradatum, ostendit ante istud varios circa Capitula fuisse variè affectos, ac varia sensisse, & prosequitur: *Benignus autem Dominus timoris quoque occasiones nunc penitus amputavit, nuper excitatam retegens impietatem, Evangeliorumque manifestam ostendens veritatem. Nos verò, quamvis ora nobis tot essent quot capilli, benignum Dominum pro dignitate laudare non possumus, quod quæ à nobis prædicantur, ad eadem palam prædicanda vel repugnantissimos adegit. Audivimus enim ipsum etiam tuæ Pietatis Contubernalem, cum anathematismos in magnis urbibus editos cognovisset, ab obliquo cancrorum incessu destitisse, rectaque ingressum esse, cum de dogmatibus in conventu quodam dissereret.* Unum è palmaribus Eutychianæ blasphemiæ fundamentis erant Capitula. Hinc dum deliro Seni Aula faveret, & Ephesina propter ipsum Synodus appropinquaret, plures faverunt Capitulis: Passim ex metu. Et ipse tandem Synodaliter, aut potiùs Latrocinaliter confirmavit Dioscorus. In sensu Eutychiano. Et propter ipsa Sanctum Flavianum occidit, & plures innocentes degradavit Episcopos. At Sanctus Leo non solummodo circumduxit omnia, sed & damnavit. Hinc pejus, quam unquam, olere cœperunt Capitula. Etiam apud suos antea Patronos. Opinabantur etiam ipsa esse proscripta per tantum Pontificem. Et hoc mirum in modum perplacuit Theodoreto: Fuit ipsi non modicum inflictæ degradationis ac infamiæ solatium. Nam usque ad mortem non desiit impugnare Capitula.

Altera quæstio est, An ista Capitula fuerint confirmata per Synodum Chalcedonensem? Quod secunda Sancti Cyrilli ad Nestorium Epistola, item Pacificatoria ad Joannem Antiochenum ac ejus Orientales Collegas Epistola fuerint solemniter confirmatæ, est manifestum. Omnis quæstio est de tertia duodecim Capitulorum Epistola. Et fuisse confirmatam, supra nobis dixit Vigilius Pontifex in Decreto, quo degradavit Rusticum ac Sebastianum Diaconos. Dixit fuisse confirmatam in ipsa definitione Fidei. Et in quinta Synodo Thomas Diaconus ac Notarius legit adversùs famosam Ibæ Edesseni Epistolam: *Chalcedonensis Sancta Synodus Cyril-* Coll 6.
lum Sanctæ memoriæ & Doctorem sibi adscribit, & suscipit Synodicas ejus Epistolas, quarum uni duodecim Capitula supposita sunt, ex quibus Nestorius condemnatus est. Et iterum: *Chalcedonensis Sancta Synodus Domnum Antiochiæ Episcopum, eò quod scripsit debere taceri duodecim Capitula Sanctæ memoriæ Cyrilli, & post mortem condemnavit.* Proinde omnino confirmavit Capitula. Quod ipsum in suo adversùs tria Chalcedonensis Synodi Capitula Edicto scribit Imperator Justinianus. Et in litteris ad Eliam Aquilejensem Metropolitam ac ejus Episcopos Pelagius secundus è Theodoreti adversùm Capitula scriptis quædam adducit, & adjungit: *Quis hæc plena omni impietate non videat? Aliquibus tamen constat, quod se postmodum ipse correxit, qui in Sancta Chalcedonensi Synodo Nestorium anathematizare consensit. Quis non videat, quanta temeritate plenum sit Theodoreti scripta superbiendo defendere, quæ eundem ipsum constat, recta post profitendo, damnasse?* Affirmat Theodoretum Chalcedone ex Synodi mandato probasse Capitula, & sua de ipsis Scripta anathematizasse. Quod Synodus mandare non potuit, nisi Synodicè probando Capitula. Quod ipsum non de solo Theodoreto, sed etiam de Iba Edesseno affirmat in præfato Edicto Im-

Imperator Justinianus. Et quinta Synodus confirmavit ejus Assertum. Etenim ad Edicti & adjunctarum Litterarum lectionem Patres reposuerunt: *Chalcedonense Sacrum Concilium Theodoretum & Ibam graviter verbis insectatum, non alia conditione in gratiam recepit, quam ut priùs damnarent sua mala Scripta.*

Ad quæstionem tamén respondeo negativè. Etenim post lectas & probatas priores Sancti Cyrilli Litteras Atticus Nicopolitanus Episcopus, veteris Epiri Metropolita, dixit ad Chalcedonensem Synodum: *Quoniam nunc Domini nostri, & Sanctissimi Patris, & Archi-Episcopi Leonis, adornantis Apostolicam Sedem, lecta est Epistola, oportet verò & beatæ memoriæ Cyrilli Epistolam scriptam ad Nestorium, in qua hortatur eum consentire duodecim Capitulis, & hanc dari nobis, ut in tempore disceptationis parati inveniamur.* Actor. 2. Dogmatica Sancti Leonis Epistola, quod aliqui ex Illyrico ac Palestina Episcopi de quibusdam ejus articulis dubitarent, erat discutienda ac exponenda: Hinc Atticus rogavit adjungi & duodecim Capitulorum Epistolam, ad quam conferretur ista, atque ita altera ex altera probaretur, & ambæ confirmarentur. Et Præfati dubitantes Episcopi clamaverunt: *Si jubetis dari nobis inducias, petimus Patres simul perscrutari.* Ambas simul Epistolas. Et magnificentissimi Judices reposuerunt: *Differatur Audientia usque ad quinque dies, ut inter hos conveniat vestra Sanctitas ad Sanctissimum Anatholium Archi-Episcopum, & communiter de fide tractetis, ut qui dubitant doceantur.* Et Episcoporum plurimi Sancto Leoni, adeoque & ejus Epistolæ acclamarunt, nullus autem Sancto Cyrillo. Etiam post elapsum istum terminum in quarta Actione Apostolici Legati & omnis Synodus solemniter professi sunt se credere cum Nicæno & Constantinopolitano Symbolo, cum Sancti Leonis Epistola, *Et iis quæ in Epheso sub Beatissimo Cyrillo gesta sunt ab universali & Sancto Concilio, quando maledictum Nestorium condemnavit.* Palam firmant solam secundam Sancti Cyrilli Epistolam, de tertia aut ejus Capitulis nemo fecit mentionem. Hinc Nonnus Edessenus Episcopus, Osrhoenæ provinciæ Metropolita, Alexander Sebastensis in prima Cilicia Episcopus, aliique plures suo suffragio disertè addiderunt: *Et Epistolæ Cyrilli in Ephesina Metropoli confirmatæ.* Quæ est sola Secunda. Eadem de causa octava Actio Theodoretum, qui Capitula petulantissimè invaserat etiam post factam pacem inter Ægyptum ac Orientem, in plenam Episcopalis gradus communionem recepit, & non compulit ad ullam palinodiam. Quod nempe ista Capitula non essent admissa in Canonem. Nam & Sanctus Flavianus Constantinopolitanus Antistes in sua adversùs Eutycheten Synodo probavit solam secundam Epistolam, ac Epistolam Pacis. Quin & illius post Anatholium & Chalcedonensem Synodum Successor Sanctus Gennadius hæc scripsit: *Væ mihi à malis. Heu, heu! Unde enim quis in præsenti sumat exordium? Quales Cyrilli Ægyptii, & quantas blasphemias incurri, & quantas blasphemias audivi? Quis revera det capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarum?* Adeò impotenter invadit Capitula, ut ejus Invectivas nolim scribere. Eas videre possis apud Facundum Hermianensem Episcopum. Lib. 2. c. 3. Certè si vel Ephesina vel Chalcedonensis Synodus Capitula admisissent in canonem, istum Gennadium Ecclesia non veneraretur ut Sanctum, sed aversaretur ut calumniatorem.

Et adducta in contrarium argumenta non evincunt. Omnis iste error ab Imperatore Justiniano ducit originem. Hic ut Vigilium Papam ac latinos Episcopos ad tria Chalcedonensis Synodi Capitula damnanda induceret, vulgare cœpit, & persuadere studuit Sancti Cyrilli Capitula fuisse probata Chalcedone, & tam Theodoretum, quam Ibam sua de ipsis Acta & Scripta istic abjurasse. Fuit circumventus à Theodoro Cæsareensi apud Cappadoces Episcopo, ac ejus Symmystis. Quam fœdos illi ac ejus Edicto errores impresserint, lucet ex illis, quæ scripsit de Sancto Proterio Alexandrino Episcopo: Eum scripsit occisum ante Martiani Imperium, ac Synodum Chalcedonensem. Quod igitur hæc in ipsa fidei definitione solam secundam ad Nestorium, nec non & Pacis Epistolam, non autem duodecim Capitula probaverit, est nimis manifestum. Interim Vigilii error est dignissimus venia. Rationem ipse dat in suo pro tribus Capitulis Constituto: *Quia Græcæ linguæ sumus ignari, nunc per nostros, qui ejusdem linguæ videntur habere notitiam, Gesta Sancti Chalcedonensis Concilii in Synodalibus Codicibus diligentissimè perquirentes, &c.* Eodem tempore scripsit in suo Breviario Liberatus Diaconus: Cap. 12. *Quærenti pleniùs scire Latrocinia Dioscori in ipsa Synodo perpetrata, prima Actio Synodi Chalcedonensis, in qua nec nominandi secundi Ephesini Concilii recitata sunt Acta, & Gestis inserta, legenti omnia, plenissimè innotescet. Nam nos ista nuper Alexandriæ de Græco in Latinum translata suscepimus.* Quare Vigilius Chalcedonensia Acta scrutari non potuit, sed alienis oculis debuit credere, atque ita à trium Capitulorum Osoribus fuit circumscriptus. Et hæc est ratio, cur ejus Diaconus ac Nepos Rusticus Acta ista in Latinum transtulerit. Accessit & alia ratio: Quod nempe Alexandrina translatio non esset fidelis, aut accurata. Ita non obscurè colligitur ex subnotatione præfati Rustici: *Explicit prima cognitio Chalcedonensis Concilii, quæ finita, emendata, & collata est anno Domini quadringentesimo quinquagesimo sexto, duodecimo Calendas Aprilis, feria quarta, Indictione nona. Rusticus per gratiam Dei Diaconus Sanctæ Ecclesiæ Romanæ, contuli, annotavi, distinxi.*

Manu scriptus, primæ Actionis partem continens, Thuanæ apud Parisios bibliothecæ Codex dicitur habere hanc subnotationem. *Explicuerunt quæ ante Gesta præmissa sunt. Nunc incipiunt Gesta prima Concilii Chalcedonensis. Rusticus ex Latinis & Græcis exemplaribus, maximè Acæmetensis Monasterii, emendavi. Concilii Chalcedonensis Actio prima in nomine Domini nostri Jesu Christi cœpit emendari Calendas martias decimo, indictione* duo-

duodecima. Ex his addiscimus plura. Primò, quod neque Alexandrina, neque Rusticiana translatio fuerint omnium primæ. Etenim prima translatio fuit emendata & collata anno quinquagesimo sexto quinti sæculi. Proinde aliquot annis antea prodierat. Hæc fuit omnino illa, de qua ad Julianum Coensem Episcopum scripsit Sanctus Leo: *Gestorum Synodalium, quæ omnibus diebus Concilii in Chalcedonensi civitate confecta sunt, parum clara propter linguæ diversitatem apud nos habetur instructio. Et ideò Fraternitati tuæ specialiter injungo, ut in unum Codicem universa facias congregari, in latinum scilicet sermonem absolutissima interpretatione translata: Ut in nulla parte Actionum dubitare possimus, neque ullo modo esse possit ambiguum, quod ad plenam intelligentiam te fuerit studente perductum.* Scripta hæc sunt Consulatu Opilionis, istius Sæculi anno quinquagesimo tertio, mense Martio, ideoque non nisi ad anni finem expleri per Julianum potuit ista translatio. Et de ejus expletione non est dubitandum. Secundò discimus, quod imperfecta manserit, aut potius quod statim per Eutychianos fuerit vitiata, ideoque tertio post anno debuerit revideri, conferri, emendari. Tertiò, quod ista translatio nunquam advenerit Romam, aut ad alias latinas Ecclesias. Alioquin quomodo ipsam Vigilius ac Liberatus ignorassent? Julianus eam confecit Constantinopoli, & illic permansit, imposita bibliothecæ Acæmetensis Monasterii. Quartò addiscimus, Quod sola prima actionis translatio videatur fuisse vitiata. Hæc enim sola videtur fuisse revisa ac emendata. Quintò discimus quod similis isti Actioni corruptio obvenerit tempore Justiniani, agitantis tria Capitula. Hinc enim apud Alexandriam prodiit nova istius Actionis translatio. Sextò, quod nec ista omnibus placuerit, ideoque Rusticus cœperit antiquam Juliani translationem quærere. Et ipsam tandem reperit apud Acæmetenses. Eandem contulit, annotavit, distinxit. Septimò quod Rusticus tunc esset solutus à degradationis elogio, & redditus in gratiam Vigilii. Etenim hæc correctio omnino videtur facta post emissum Papale Constitutum, quod est ista degradatione posterius. Et in ista correctione Rusticus se scribit Diaconum Romanæ Ecclesiæ. Hinc octavò discimus, quod hanc correctionem fecerit in Pontificis gratiam: Ad ipsum deinceps præservandum à similibus Græcorum circumscriptionibus. Eundem in finem, eodemque tempore scripsit suam disputationem contra Acephalos: Et in ipsa constanter docet solam Secundam, non autem Tertiam Sancti Cyrilli Epistolam fuisse Ephesi & Chalcedone Synodaliter comprobatam. Proindè Rusticus non est primus translator, sed dumtaxat antiquæ translationis collector & traductor per omnem Ecclesiam. An & quare solam Primam Actionem traduxerit, ignoro. Redeamus ad opposita nobis argumenta. Etiam falsum est, quod Chalcedonensis Synodus Domnum Antiochenum ob impugnata Sancti Cyrilli Capitula damnaverit. Ipsum enim ob istam causam, uti

Epist. 86. c. 5.

etiam Ibam ac Theodoretum, damnavit Ephesinum Latrocinium. At Domnus patravit istic aliud facinus. Consensit, suffragatus est, & subscripsit in damnationem Sancti Flaviani. Se Dioscoro, ne ab illo cum præfatis Episcopis damnaretur, præbuit tantæ iniquitatis satellitem. Et Dioscorus fuit de satellitio admodum gavisus. Ast ipso expleto irruit & in Domnum, ipsumque ægrotum & absentem degradavit. Hinc ejus damnationem firmavit Sanctus Leo: Non propter damnata Capitula, sed propter istud satellitium. Et Leonis Judicium comprobavit Chalcedonensis Synodus.

Similiter devium est, quod Theodoretus ac Ibas sint illic compulsi profiteri Capitula, & sua Scripta damnare. Dumtaxat compulsi sunt profiteri Ephesinam damnationem Nestorii. Synodalia Acta sunt lucida. Ipsa exponit in libro de Sectis Leontius Byzantinus: *Hæsitantes objiciunt, cur Chalcedonensis Synodus à Theodoreto non postulaverit, ut Scripta sua, quæ adversùs duodecim Sancti Cyrilli Capitula composuerat, anathematizaret? Respondemus ob id non tam accusandam Synodum, quam ipsum Cyrillum, hominem sanctum. Nam is communione cum Orientalibus & ipso Theodoreto constituta, non postulavit ab eo, ut anathemate Scripta sua, quæ contra duodecim Capitula facta fuissent, exsecraretur. Quod igitur ipse Cyrillus, Vir Sanctus, non fecit, an ob ejus intermissionem Synodus culpari meretur? Atque Synodus id fecit, quod Cyrillus ille non fecit: Quippe Theodoretum in omnium præsentia coegit ore suo Nestorium anathematizare.* Quod usque tunc, nulli Mandato aut consilio cedens, pertinacissimè detractarat. Quæ omnia etiam scribit in suo Constituto Vigilius Pontifex.

Porrò Ratio, ex qua Justinianus Imperator & quinta Synodus studuerunt omnibus imprimere, quod Theodoretus ac Ibas sua de Capitulis Scripta apud Chalcedonem damnassent, lucet ex decimo tertio eorum Canone, qui ista Theodoreti Scripta damnat, & adjungit: *Qui non anathematizat ea, & eos qui similia eis sapuerunt, vel sapiunt, insuper autem & omnes, qui scripserunt contra rectam fidem, & Sanctum Cyrillum, & duodecim ejus Capitula, & usque ad mortem in tali impietate permanserunt, talis anathema sit.* Eodem modo loquitur quartus decimus Canon, qui est adversus Ibæ Epistolam. Eorum, qui usque ad mortem impugnarunt Cyrilli Capitula, non solummodo Scripta anathematizat uterque Canon, sed etiam Personas. At verò tam Synodus, quam Justinianus constanter protestati sunt nullatenus Ibæ ac Theodoreti Personas à se damnari, sed sola Scripta: Hinc compulsi sunt dicere, quod uterque ante mortem recantasset. Dixerunt id factum apud Chalcedonem.

Quæstio tertia est, Quo tempore, & qua ratione præfata Sancti Cyrilli Capitula cœperint in omni Ecclesia habere Canonicam ac irrefragabilem authoritatem? Respondeo necdum habuisse sub Pontificatu Hormisdæ. Etenim hujus Presbyter Trifolius ad Faustum Senatorem hæc scri-

E psit:

psit: *Vita, quidquid quatuor Synodi in fidei definitione non posuerunt, id est, Nicæna, Constantinopolitana, Ephesina prima, & Chalcedonensis. Et quod in Epistolis Sanctorum Patrum, quos quatuor Sanctæ Synodi in authoritate fidei esse voluerunt, id est, Athanasii Episcopi Alexandrini ad Epictetum Episcopum, Cyrilli ad Nestorium una, & ad Joannem Antiochenum altera, & Epistolas Papæ Leonis.* Scripsit adversùs Joannem Maxentium ac ejus Collegas, qui hasce propositiones, *Deus est mortuus, Unus è Trinitate est mortuus*, per Romanam Ecclesiam canonizari instabant ex duodecimo Sancti Cyrilli Capitulo. Affirmat istam Epistolam non esse firmatam ab ulla Generali Synodo, ideoque non esse Canonicam. Inter Sancti Cyrilli Epistolas esse dumtaxat duas Canonicas: Secundam ad Nestorium, ac Pacis Epistolam ad Episcopos Orientales. Priorem Ephesina, Secundam canonizavit Chalcedonensis Synodus. Loquitur ex sensu sui Pontificis Hormisdæ, qui istos Scythiæ Monachos abjecerat.

Res ita mansit usque ad Joannem Secundum Pontificem. Tunc Justinianus, istorum Monachorum fautor, ex Orientis Comite factus Imperator, Romam misit potentiorem Legationem, duos Primates Episcopos, Hypatium Ephesinum ac Demetrium Philippo-Cæsaræensem, postulaturos canonizationem eorumdem præfatorum articulorum. Et Joannes canonizavit. Ex variis Patrum authenticis testimoniis, quorum unum fuit duodecimum Sancti Cyrilli Capitulum. Consideravit ista Capitula, ut à Mario Mercatore audivimus, fuisse à Sancto Celestino probata, ideoque istam confirmationem, quæ ob duram multorum contradictionem dudum dormiverat, duxit resuscitandam. Etenim non soli Orientales cum quibusdam aliarum provinciarum Asseclis Episcopi eis contradixerant, sed & Sanctus Gennadius Patriarcha Constantinopolitanus, & alii similes. Etiam Ephesinum Latrocinium eis malam notam impresserat. Et ipsam confirmarat facinorosum Zenonis Augusti Henoticon, ipsa etiam profitens. Et Joannis judicium omnes Successores stabilierunt, quod Vigilius Capitula ista probaverit ut fidei articulos. Ideoque Ibæ Epistolam, ac Theodoreti de ipsis Scripta damnaverit, patet ex ejus Constituto: *Pari ratione decernimus, ne quisquam Epistolam Beati Cyrilli, cui duodecim sunt subjecta Capitula, vel ipsis Capitulis adversùs Nestorii perfidiam promulgatis existimet derogandum, cùm constet Ibam post explanatum sibi eorumdem Capitulorum intellectum Beati Cyrilli Communicatorem toto vitæ ejus tempore permansisse.* Eodem modo loquitur de Scriptis Theodoreti. Et hæc omnia iteravit in Decretali ad Eutychium Patriarcham Constantinopolitanum Epistola, qua licet non quintam Synodum, tamen ejus Constituta admisit & confirmavit. Quinta namque Synodus zelosissimè canonizavit Capitula. Eadem repetivit Pelagius Secundus in litteris ad Eliam Aquilejensem, ac alios Histriæ Episcopos. Romana Ecclesia postmodo tanti fecit Capitula, ut ipsa inseruerit secundæ professioni sui Pontificis. Ita vides in ejus Diurno libro. Hæc breviter dicenda censui ad intellectum multorum sequentium.

CAPUT XIV.

Ejusdem Synodi alia Epistola ad Imperatorem Theodosium, quam scripserunt post Irenæi discessum, cognoscentes quæ contra eos adversa Pars egerat. Direxerunt verò jam prædicto Comiti, ut cum aliis Principi offerret & hanc.

His igitur præponentes Nicænam fidem subscripserunt universi Episcopi, qui cum Joanne convenerant.

SCHOLION.

HÆc Epistola est vulgata: Est prima inter Conciliabuli Relationes ad Principem. Attamen vulgatus textus non habet hanc appendicem: *His igitur præponentes Nicænam fidem scripserunt universi Episcopi, qui cum Joanne convenerant.* Haud dubiè isti ipsi, qui subscripserant præcedenti Epistolæ. Porro præfixerunt Nicænum Symbolum, quoniam Cyrilli scripta, præsertim Capitula ipsi adversari, Nestorii autem blasphemias cum ipso conciliari posse prætenderent, ideoque has purgandas sperarent, ista verò omnia cum Ephesini Concilii Actis abolenda ac damnanda. Etenim Concilium hæc consonare Symbolo, istas repugnare definiverat. Hæc fuit unica ac perpetua Factionis machina. Dum scripta fuit hæc Epistola, Comes Irenæus Ephesso Constantinopolim abjerat, ideoque ad ipsum fuit transmissa, in proprias manus tradenda Principi. Quo tempore redierit ille, infra lucebit.

CAPUT

CAPUT XV.

Epistola Nestorii ad Scholasticum Eunuchum Imperatoris Theodosii.

ADmiror Amatricem Dei Animam tuam, & certè dum firma est, & circa fallacias non expansa, quomodo fabulas approbaverit immundorum, dicentes de nobis, quod abjuraverimus vocem, qua *Dei Genitrix* nominatur: Quam, sicut nosti, sæpiùs diximus. Diximus verò ita, ne aut purum Hominem quis suspicaretur Dominum Jesum Christum, aut Deum humanitate nudum. Si enim Dœmonum Filii pro vera satisfactione satagerent, dixissent utique illa, quæ à nobis in Constantinopoli dicta sunt: Sicut & tua Admirabilitas novit. Nunc autem maximè quidem neque collocutio nobis ad invicem fuit. Si enim verba, quæ inter me atque alios Episcopos habita sunt, quæ privatim velut in exercitationis experimentum sunt facta, has nostras & Cyrilli collocutiones vocant, mentiuntur quidem.

Scito tamen, quia hoc à nobis sæpiùs ad ipsos dictum est, & benè se habere & ab ipsis & à nobis est creditum, *Dei Particen & hominis* Sanctam Virginem nominare. *Dei Particen* non ita, quasi ex ipsa Deus Verbum sumpserit existendi principium. Quomodò enim hoc esset, dum Virginis ipse Creator sit? Sed ne purum quis hominem fuisse illum, qui est genitus, suspicetur. *Hominis* verò *Particen*, ne dispensationem, nostras Primitias, cum Manichęis pariter abjuremus. Hæc enim ab ipsorum velut in præexercitatione sunt Episcopis dicta. Et mutuè ad invicem sæpiùs, & benè se habere frequenter utraque Pars dixit, ita ut hinc plaudentes quoque recederent. Cyrillus tamen colloqui nobis & antè omninò fugit, & hactenùs fugit, Capitulorum, quæ scripsit, convictionem, eòquod absque contradictione sint Hæretica, per hoc evadere putans. Quomodò igitur Admirabilitas tua contra nos accusationem recepit hujusmodi, dum certè retineat, qui sic utrasque voces & in Constantinopoli propter dispensationis Mysterium, unitionemque ineffabilem dixerimus?

Non igitur, quæso, sic facilè factis contra nos accusationibus credatis. Nos enim vocem, qua *Dei Genitrix* nominatur, si cum voce ponatur illa, quæ est *Hominis Genitrix*, integerrimum pietatis credimus characterem. Quando enim dicimus, *Christus*, & *Jesus*, & *Filius*, & *Unigenitus*, & *Dominus*, ambo hæc appellatio ista significat. Et hanc non approbantibus vocem significat. Tanquam duarum naturarum, id est, Divinitatis & Humanitatis significativum, *Dei Genitricis* & *Hominis Genitricis*, protulimus nomen, ut latere neminem posset, quia nec Manichęi errorem, nec Pauli possimus incurrere, undique præmuniti. Qui enim dicit id, quod nobis consubstantiale est, inseparabili Divinitate plenum de Virgine genitum, in re ingenuè totum Dominicæ dispensationis Mysterium prædicat. Negatio verò horum cujuslibet unius est totius dispensationis ablatio. Quam quicumque abjurant, contra eorum caput & conversum est, & citò ampliùs convertetur.

Quod verò est omninò deteriùs, & maximè nunc, & multam Domini Christi indignationem provocat, dignumque est mille fulguribus atque fulminibus: Violabilem dicere Unigeniti Deitatem, & mortuum Domini Verbum, & in sepulchro indiguisse solatio, & resurrectionem meruisse cum carne. Quæ universa ab Ecclesiastica Orthodoxia sunt aliena, & quæ nunquam recipientur à nobis. Absit enim à nobis, ut Divinitatem, quæ nostrarum Primitiarum Vivificatrix exstitit, hanc aliquando putem vita fuisse privatam, aut indiguisse Vivificantis majoris. Cujus enim nec caro vidit corruptionem, quomodò quis hujus Divinitatem dicens cum carne fuisse corruptam, non erit dignus particeps esse cum Dœmone? Incorruptilis enim Divinitatis, & omnis mutationis insusceptibilis secundùm vocem, quam dixit per Prophetam Deus: *Ego sum, ego sum, & non mutabor.* Malach.3.

Licet autem Deo Amicabili Animæ tuæ, quæ scripserunt Patres, sumere universa, & ab illis addiscere, quia nos orthodoxè prædicamus: Et quia sordidis illis ea sit spes, quod per subreptiones verbum superent veritatis. Fingentes enim æquivoca Orthodoxis Patribus nomina, simpliciores seducere tentant. Ut puta est Basilius quidam de Ancyra, vir qui unus ex hæreticis fuit; est Cæsaræ Cappadociæ, unus eorum qui pericula pro fide sustinuit plurima. Est & hæreticus Melithon, est & alius Melithon Orthodoxus. Est Vitalis qui Orthodoxorum fuit Episcopus, est & alius Vitalis, qui ab impio est Apollinario consecratus. Sunt & aliorum multorum similia nomina. Et ut non per singulos horum sumentes similitudinem nominum *simus*, simplicibus proferunt, & ad perditionem trahunt per æquivocationem non intelligentes, quia sit etiam Basilius Ancyræ.

Et à multis verò hujusmodi facilè corrumpitur ars eorum, quod ad decipiendum æquivocationibus abutantur. Sed hæc, quæso, ut ipse devites, sicut qui vas integerrimæ ac sincerissimæ rectitudinis fidei, & temetipsum laboribus exercere dignare ad excidendam, quæ multis innititur fraudibus, hæresim. Testis enim est Deus, quia si hæc apud Ecclesias obtinuerint, quæ nunc ab immundissimis istis, nescio quomodo, nihil aliud restat, nisi ut illa colant Ecclesiæ, quæ Arius, & Eunomius, & Apollinarius tradiderunt. A me verò Dominus omnium nihil exacturus est ampliùs, nisi ut eos, qui possint hæc prohibere, commemorem: Quod à principio & nunc usque faciens non quievi. Et vos Dei servos semper commemorans, ne despiciatis perennem Nobilitatem Religionis, ita ut si ea, quæ ad Orthodoxiam pertinent, vestro studio confirmationem de-

debitam potuerint obtinere, à me, teste Deo, Episcopalis honor facillimè respuatur.

Et ne forsitan de hoc me fingere arbitreris, si fuerit confirmata Religio, & Orthodoxia Ecclesiis restituta, exige à me, ut hinc jam vobis per litteras valedicam, & ad pristinam conversationem Monasterii valenter redeam. Ab hujusmodi enim quiete nihil est Divinius, neque beatius apud me. Vellem verò & Relationes, quas contra nos & Orientales Religiosissimos Episcopos direxerunt, venire ad discussionem coram Piissimo & Amatore Christi Imperatore, aut illic me quoque præsente, aut coram directis huc aliquibus, ut vel ex ipsis commoveremini ad exterminationem illorum, qui falsiloquiis suis omnia turbaverunt. Ex toto enim cunctorum, quæ retulerunt, nihil omninò est verum.

SCHOLION.

HIc Scholasticus Eunuchus est Gryforetes, quem Epiphanius, Sancti Cyrilli Archidiaconus & Syncellus, in litteris ad Maximianum Constantinopolitanum Episcopum appellat Præpositum: Utique Sacri Cubiculi. Porro Scholasticus est idem, quod Advocatus, seu causarum Patronus: Nam & Cœlestius, Hæresiarcha & Eunuchus, à Mario Mercatore scribitur fuisse Advocatus Scholasticus. Etiam Leontius Byzantinus, author librorum contra Nestorianos & Eutychianos, & Joannes tertius Patriarcha Constantinopolitanus, & Evagrius Epiphaniensis, & alii plures fuerunt Scholastici. Hinc in septimo super Sancti Joannis Evangelium tractatu scribit Sanctus Augustinus: *Qui habent causam, & volunt supplicare Imperatori, quærunt aliquem Scholasticum Juris-peritum, à quo sibi preces componantur.* Olim in Romana Republica fuit honoratissimum officium. Quod enim clarissimi Viri post domitas Gentes, ac reportatos triumphos egerint causas, testatur Ammianus Marcellinus. Sardicensis Synodus eos vocat *Advocatos Forenses.* Etiam Ælius Lampridius in vita Imperatoris Alexandri. Voci, *Scholasticus*, Quandoque additur vox, *Auditorialis*. An hæc illam explanet, aut contrahat, est quæstio. Quidquid sit, aliud est Scholasticus, aliud Ecclesiarum aut civitatum Defensor. Uti Consules, Præsides, Præfecti, ita & Defensores passim creabantur ex Scholasticis. Ita Chrysoretes ex Scholastico pervenerat ad Præfecturam sacri Cubiculi. Et constanter ac semper favit Nestorio. Quod ejus damnationem, ac alia Ephesini Concilii Acta adversatus dudum fuerit, infra videbis ex præfatis litteris Epiphanii Syncelli. Erat tamen Orthodoxus, solam personam diligens, non errorem. Forsitan fuerat unus istorum, qui hominem Antiochia evocandum, ac Regiæ civitatis Episcopali Cathedræ præficiendum Theodosio persuaserant. Et ob ejus haud dubiè reverentiam vanus homo simularat se obedire Cœlestini Pontificis ac Romanæ Ecclesiæ dogmaticis decretis, non mente, sed sola voce cantans dolosam ac mendacem palinodiam. Fuisse mendacem ac dolosam eventus docuit. Etenim non dumtaxat Constantinopoli, sed in ipsa etiam, quò judicandus venerat, Ephesina civitate evomuit fœdiora. Et quidem disputans cum doctissimis ac sanctissimis Episcopis, præsertim cum Acacio Melitinensi, secundæ Armeniæ Metropolita, & cum Theodoto Ancyrano, Metropolita primæ Galatiæ. De qua re dixit ad ad Synodum Fidus Joppensis Episcopus: *In suanè doctrina etiamnum ad præsens usque tempus persistat Nestorius, id piissimi Episcopi, Acacius & Theodotus, qui coram adsunt, & non absque alicujus ex ipsis periculo cum eo disseruerunt, optimè nobis explicare poterunt. Hos proinde obnixè rogamus, & per Sacro-sancta Evangelia, coram hic proposita, obtestamur & adjuramus, ut in præsentium Actorum fidem & confirmationem nobis exponant, quidnam ante hoc proximum triduum ex ipso Nestorio audiverint.* Nestorius festinus & gloriabundus accurrit Ephesum, sua omnia firmanda sperans, & Cyrilli cuncta, præsertim Capitula, damnanda. Fuit istic pluribus diebus ante Pentecosten. Et quia propter Orientalium absentiam Synodus per sedecim adhuc dies prorogata fuit, visitarunt sese invicem Episcopi, atque ita Nestorius, solemni Hæreticorum more semper quærens & pruriens, cum variis disputavit, & disputando suas blasphemias, suamque in ipsis obcæcatam & obduratam proterviam omnibus prodidit.

Fidi Joppensis interlocutionem confirmavit Sanctus Cyrillus, Synodi Præses, atque ita Theodotus Ancyranus obediens dixit: *Equidem amici causa graviter affligor, nihilominus omni amicitiæ præpono pietatem. Adigor proinde, idque non absque magna animi mei tristitia, ut eorum de quibus interrogor, veritatem exponam: Etsi interim hoc nostrum testimonium non magnopere desiderari existimem. Nam cujus sententiæ sit Nestorius, ex litteris, quas ad Pietatem tuam dedit, satis apertum est. Siquidem humana, quæ ibi de Verbo, hoc est, Unigenito, tamquam illo indigna prædicari posse negavit, eadem & hic quoque inficiari non erubuit. Etenim ut lactationem, ex Virgine generationem, aliaque ejusmodi de Deo dici non posse in Epistola contendit, ita hoc in loco disserens, Deum bimestrem aut trimestrem appellare nefas esse repetivit. Atque hoc non solum nos ex eo intelleximus, cum paucis ante diebus in hac Ephesiorum civitate contra nos disceptaret, sed alii prætereà non pauci.*

Etiam Acacius Melitinensis dixit testimonium: *Fide & pietate erga Deum in medium propositis, omnis privata affectio facessat necesse est: Quamobrem licèt Dominum meum Nestorium præ cæteris ardenti quodam amore prosecutus sim semper, eumque omnino servare studuerim, nunc tamen necessitas hortatur, ut quæ ab ipso probata mihi constant, vera narratione hìc ea explanem, ne fortè, si veritatem celavero, meritam damnationis sententiam animæ meæ adferam. Igitur ubi primùm in hanc Ephesiorum civitatem ingressus sum, cum prædicto viro in colloquium veni. Cumque inter disserendum animadverterem illum minus rectà sapere, ab*

ab erronea opinione, qua tenebatur, eum abducere, & ad veritatis tramitem transferre conatus sum, eoque hominem induxisse videbar, ut se verbis saltem ab ea sententia recessisse fateretur. Cæterum decem aut duodecim dierum intervallo interjecto, intermissam disceptationem denuò redintegramus: Cumque ego veritatis patrocinium suscepissem, deprehendi illum & veritati seriò obniti, & in duas graves absurditates simul prolabi. Primò namque ex illius interrogatione, quæ non parum inepta erat, eò responsurum adigere contendebam, ut vel Unigenitum Incarnatum inficiaretur, vel certè, quod impium erat, Patrem & Spiritum Sanctum una cum Verbo carnem sumpsisse profiteretur. Quod mentis erat perversissimæ, & piam fidem modis omnibus evertere paratæ. Mota deinde altera concertatione Episcopus quidam, qui ipsi adhærebat, sermonem excipiens, alium asserebat esse filium, qui mortem subierat, & alium item Deum Verbum. Quam blasphemiam amplius ferre non valens, omnibus consalutatis abivi. Aderat ipsi & quidam alius, qui Judæis patrocinatus, eos non in Deum, sed in hominem impios exstitisse affirmabat. Igitur per istos vacantes dies Nestorius varias cum variis disputationes miscuit, & duo laudati Episcopi studuerunt hominem moderari, ut saltem in palinodia, quam ex Papalis Mandati metu dolosè fecerat, persisteret, sperantes paulatim & gradatim ad saniora perducere. At nihil obtinuerunt. Perrexit enim vocem, *Dei-para*, projicere, & addidit esse nefas, *Deum bimestrem aut trimestrem* profiteri.

Hanc ejus audaciam atque in blasphemia contumaciam frequenter urserunt Sanctus Cyrillus & universa Synodus. Cyrillus in litteris ad quosdam Constantinopolitani Cleri Primates: *Nestorius neque pœnituit, neque ea fletu diluit, quæ contra gloriam omnium nostrum Salvatoris Christi dicere ausus fuerat. Quin etiam cum venisset Ephesum, eisdem rursùm est usus sermonibus, quibus anteà, ac denuò certum omnibus judicium fecit se à perversa sententia minimè alienum esse. Itaque cum quidam celebriores Metropolitani, piissimique Episcopi adversùs eum quæstionem meritò moverent, clareque ex Divina Scriptura convincerent, & ostenderent Deum esse illum, quem Sancta Virgo secundùm carnem genuerat, in hanc sceleratam vocem prorupit:* Ego bimestrem & trimestrem Deum non dico. *Quibus alia addidit non pauca, Unigeniti incarnationem de medio planè tollens.* Et universa Synodus in relatione ad Principes de degradatione Nestorii: *Nestorius, cum adversum piissimos quosdam Episcopos dissereret Divinum illud ac adorandum Mysterium nostrum tamquam deridens est ausus dicere;* Equidem bimestrem aut trimestrem Deum non dico. *Idque triduo antequam Synodus congregaretur.* Et in relatione ad Regiæ civitatis Clerum ac Populum. *Neque indicta Sancta Synodus, neque Multitudo, quæ pietatis gratia congregata est, Nestorii impetum compescuit, verùm graviores blasphemias adjecit, dicens nolle se bimestrem, aut lacte nutritum adorare, neque illum, qui fugit in Ægyptum, Deum nominare.* Proinde nec ejus Matrem profiteri Deiparam.

Hæc igitur blasphema Nestorii disputatio simul cum Synodali de ipso degradato relatione pervenit Constantinopolim, multorum animos ab ipso distraxit, ac permovit ad ipsius degradationem laudandam, aut certè hæsitandum gravissimè de ejus justitia. Et inter hos fuit etiam Præfectus Sacri Cubiculi. Et quoniam fama passim veritatem comitatur, & eundo semper crescit, adjunxit quod Nestorius cum ipso Sancto Cyrillo disceptasset, atque ita evomuisset blasphemias. Hinc ille assumpsit se purgandi fiduciam, sperans unicum famæ mendacium transfundere in omnia. Et adjecit plura sua. Primò, quod Sancti Cyrilli Capitula essent manifestè hæretica. Secundò, quod ipsorum inconvictionem Cyrillus metuens detractasset congredi, ideoque sese mutuò apud Ephesum nec vidissent. Tertiò, quod alii cum ipso disputantes Episcopi comprobassent omnia ejus Dogmata; Et quidem frequenter. Quartò quod apud Ephesum constans perseveraret in suis apud Constantinopolim prædicationibus: Utique palinodicis. Quæ omnia sunt mendacissima. Etiam quartum. Nam in hac ipsa Epistola asseverat Sacram Virginem potius Christi-param dicendam, quam Dei-param. Quæ ejus vox est palam dolosa, ac plena veneni.

Adjunxit & alia manifesta mendacia. Primò, quod Catholicorum apud Ephesum Episcoporum aliqui ipsum Deum Verbum non in assumpta humanitate, sed in sua naturali Deitate blaterarent passum, mortuum, resuscitatum. Secundò, quod Sanctus Cyrillus sua dogmata stabiliret per imposturas; Per Basilii Ancyrani, Eusebiani ac Ariani hominis, authoritatem & Scripta, mentiens esse magni Basilii. Tertiò, quod nullatenus Episcopatum, sed solam veritatem diligeret, ideoque hac confirmata esset paratus Infulas exuere, ac redire ad suæ professionis Monasterium. Quartò, quod Synodalis Relatio nihil penitus veri, sed omnia falsa contineret, ideoque discuti deberet atque puniri. Hisce artibus studuit Synodi Acta, suam præsertim damnationem, licèt non evacuare, tamen circumscribere. Et omnino aliquid obtinuit. Etenim Præpositus diu permansit ipsi fidelissimus. Ex quo autem fundamento Sanctum Cyrillum accuset de ista circa Magnum Basilium fraude, ignoro.

CAPUT XVI.

Post hæc directus est Comes Largitionum Joannes cum Sacris de depositione Nestorii, & Beatorum Cyrilli & Memnonis, quæ in priori Codicis parte posuimus, Cujus Comitis ista Relatio est,

SCiens quod ad pietatem pertinet Divinis parere Decretis, omnia juxta intentionem Incontaminabilis Apicis, secundùm quod potui, egi. Quæ verò sint subsecuta, ex istis agnoscere poteritis. Multo labore & celeritate usus *ad* Ephesiorum Civitatem *sum*. Et adhuc celeriùs potui pervenire, nisi diverso impedimento causæ fuissent, quas, annuente Deo, cum venerim, præsentialiter enarrabo Magnificentiæ vestræ. Continuò ergò tam hos qui hinc, quàm eos qui indè convenerant, sanctissimos Episcopos cum reverentia salutavi. Partes namque has conveni nominatim propter discordiam, quæ contigit inter eos. Perturbatis autem cunctis, & Cyrillo ac Memnone includentibus semetipsos, illis qui convenerant per me ipsum præcepi, per alios verò his, qui erant absentes, mandavi ut alio die absque ulla dilatione ad meam mansionem cuncti concurrerent. Ne fieret pugnæ conflictus, intermiscui eis militum turbas, circa loca utrique Parti contigua. Oportebat siquidem me de hoc ipso esse suspectum, propter rabiem, quæ inter eos nescio unde provenit.

Adveniente autem Nestorio, mox ut effulsit aurora, & post non multum Joanne Religiosissimo Episcopo cum Sanctissimis Episcopis qui pariter sunt, etiam Cyrillus advenit cum cunctis Deo Amicissimis Episcopis præter Memnonem solum. Mox itaque multa perturbatio atque confusio nata est, dicentibus his, qui convenerant cum Cyrillo, se nullo modo posse vel ipsum adspectum Nestorii sustinere, qui ab eis fuerat condemnatus. Convenientibus tamen eis Divinæ *Scripturæ* facere volui lectionem. Dicentibus verò his, qui Cyrillo consentiunt, neque absque ipso Divinorum terribiliumque fieri lectionem, neque præsente Nestorio, sed neque convenientibus secum Orientalibus Sanctissimis Episcopis.

Et multa propter hoc facta seditione, magna verò pugna & bello, hæc ipsa dicere cœperant, & qui *cum* Deo Amicissimo Joanne persistunt Sanctissimi Episcopi, confirmantes & ipsi Cyrillum non oportere esse præsentem, dum lectio Divinorum fieret Decretorum. Quippe quia & ipse cum Memnone damnatus esset ab eis. Multa verò contentione facta de hoc, & magna diei parte consumpta, expedire providi, ut absque Cyrillo atque Nestorio Decreta Imperialia reliquis vulgarentur. Quia nec scripti in præfatis fuerunt à Dominis Mundi. Reclamantibus verò & ad hoc Deo Amicissimis Episcopis, qui una cum Cyrillo convenerant, & volentibus neque cum his, qui cum Deo Amicissimo Joanne advenerant, patienter audire, eò quod dicerent eos irregulariter fecisse damnationem Cyrilli & Memnonis, vix prævalui persuasione, ac violentia, si oportet veriùs dicere, usus, separatis Nestorio & Cyrillo universam Synodum præparare, ut audire Decreta Imperialia paterentur. Coadunatis igitur omnibus, lectionem celebravi Venerabilium Syllabarum, per quas damnati sunt Nestorius, & Cyrillus, & Memnon.

Patienter verò suscipientibus lectionem, atque faventibus his qui cum Joanne Reverendissimo convenerant, illi qui cum Flaviano Reverendissimo fuerant congregati, quia non canonicè Cyrilli & Memnonis fuerat damnatio facta, graviter susceperunt hujus lectionis auditum. Sic ergo est lectio celebrata, ad vesperum declinante *die*. Ne verò major adhuc perturbatio fieret, Nestorium quidem suscepit ad custodiendum Magnificentissimus Comes Devotissimorum Domesticorum Candidianus, qui in omnibus, quæ à me vel deliberata vel acta sunt, adfuit. Cyrillum verò custodiendum tradidi Clarissimo Comiti, & Præposito quartæ Scholæ Jacobo. Quoniam verò Memnon, ut prædictum est, aberat, evocans Œconomum, atque Defensorem, necnon & primum Diaconum Sanctissimæ Ephesinæ Civitatis vel Ecclesiæ, manifestavi hæc ipsa eisdem, quia idem Memnon cum prædictis fuerat condemnatus. Admonui eos & hoc, ut Ecclesiasticas pecunias suas sub omni *cautela*, & periculo custodirent.

His ita dispositis, quia oportebat me orationibus quoque vacare, ad Ecclesiam descendi Sanctissimam. Cognoscens verò in Episcopio Memnonem degere, direxi ex his qui mihi ministrabant, Devotissimorum Palatinorum Primicerium ad prædictum, *ut* saltem pariter loqueremur, & discerem si ad me se venturum modis omnibus abnegaret. Ille verò absque mora venit ad me. Cumque à me culparetur, cur manè non venerit, dixit se ægritudine fuisse retentum, atque ideò non venisse, ita ut nec sustineret secundum Admonitum, meumque sibi præberi consilium, sed ad meam Domum, sermones meos præveniens, adveniret, acquiescens Divinis Imperialibusque Præceptis.

Traditus est igitur & ipse eidem Clarissimo Comiti Jacobo, & custoditur tam à Devotissimis Scutariis, quàm ab Honestissimis Palatinis. Hæc sunt, quæ à me primo gesta sunt die. Quoniam verò me oportebat Deo Amicissimis Episcopis etiam pro pace adhibere sermones, ob hoc ne contra Orthodoxam Religionem Hæreses innascantur & Schismata, & ad hos sermones deposui memetipsum, & omni virtute quæ possibilia sunt studeo agere, Domino adjuvante, & pietate atque recta intentione, Domini Mundi. Quamvis videam execrabiles & implacabiles ad invicem Deo Amicissimos Episcopos: Nescioque

que unde ad tantam usque tristitiam asperitatemque pervenerint. Quidquid verò ampliùs agi potuerit, aut per me aut per litteras, propitiante Deo, cum multa celeritate manifestabo Magnitudini vestræ.

SCHOLION.

HÆc Relatio latinè exstat, non Græcè. Et præsens ipsius translatio, quoniam non parum diversa est, nos possit aliqua docere. Hinc duxi adjungendam.

CAPUT XVII.

Epistola Joannis Antiocheni Episcopi, & Synodi quæ cum eo convenit, ad Imperatorem Theodosium, quam direxerunt per eundem Joannem Comitem, in qua etiam Catholicæ fidei illa Confessio continetur, quam postea Cyrillus Alexandrinus Episcopus per Pacificam laudavit Epistolam, scribens eidem Joanni Antiocheno Præsuli per Legatum Pacis Paulum, Emesenum Episcopum.

COnsequenter quis eos, qui nunc sunt, valdè beatificet homines ultra illos, qui antè nostram fuere progeniem, eò quod à vestro gubernentur Imperio. Decem millibus siquidem curis pro Mundo vestra Pietas utens, omnibus cæteris providentiam pro pia Religione præposuit. Præhonorat etiam laudandissimum regnum vestrum ea, quæ Dei sunt, ultra universa terrena, quoniam fides in eum optimas cogitationes vestras & actus ad universa bona Pietati vestræ cooperatur. Hæc ita se habere semper quidem cognoscimus ex ipsis effectibus: Maximè verò in præsenti hoc factum est tempore manifestum. Nam dum Sacerdotes improvisis perturbationibus comprehensi sunt, & contra invicem bella commovere confligunt, commotaque sit nostra concordia, Ægyptio Mundum consuetè turbante, Decretum vestræ Pietatis, quod per Magnificentissimum & Gloriosissimum Comitem cunctarum Largitionum Joannem promulgatum est, sat est ad vanas æstuationes omnium reprimendas, si tamen velimus sobriè agere. Illud verò magis est universis, quod in ipsis litteris vestrum præcepit Imperium auferri quidem scandala, quæ ab aliquibus rectæ superintroducta sunt fidei, illa verò uti regula & mensura fidei, quæ de Deo à Patribus in Nicæa exposita est, quæ neque minùs habens aliquid neque superfluum, compendiosam salutem præstat, paucis verbis continens totum, quidquid nobis de pietate tradiderunt Scripturæ Divinæ: Quæ & abjuravit eos, qui nobis volunt inducere novitates sensuum errantium.

Hujus rei gratia, litteris Pietatis vestræ susceptis, intuentes quod Imperii vestri intentio rectæ Patrum fidei conveniret, festinavimus illa, quæ nuper exposita sunt à Cyrillo, Capitula Evangelicæ & Apostolicæ Doctrinæ contraria condemnare: In quibus omnes, tam qui nunc sunt, quam qui olim quolibet tempore fuerunt, Sanctos anathematizare præsumpsit. Quæ ille in præsenti tempore quasi Episcopalis perturbationis quæsitam diu occasionem reperiens, & cooperatricem sumens ignorantiam plurimorum, quorundam verò & morbum, qui occultatus olim, nunc manifestus effectus est, & fraudulenta pertinacia utens, Synodica confirmare authoritate tentavit. Hæc autem, sicut vestrum cognovit Imperium, & Deo Amicissimus atque Sanctissimus Pater noster & Episcopus Acacius Sanctam Synodum per litteras edocuit, quod Apollinarii impietati conveniunt. Novit verò hæc clarè vir, qui centum decem vitæ annos explevit, omnem verò vitam in Evangelicis certaminibus desudando transegit; & Synodis multis interfuit; & eos qui Apollinaris dogmata sentiunt, semper secundùm locum proximos habuit. Unde & tam facillimè comprehendere valuit, quod illius vesaniæ sint præfata Capitula.

Hæc ut projicerent, & eos qui olim seducti sunt Episcopos, & in eis subscribere fuerunt passi, rogavimus cum Joanne Gloriosissimo Comite, & ut à recta fide ea faterentur aliena, ac nobiscum subscriberent rectam Patrum fidem, qui Nicæam convenerunt: Et eos persuadere nequivimus. Quia tam semel eos contigit malè præveniri. Et compulsi sumul inter nosmetipsos ipsius sinceritatem fidei confiteri, atque ipsi subscribere, & excutere scripta Confessione illam superfluam, malorum sensuum plenam, expositionem Capitulorum. Illorum namque paucorum verborum rectæ fidei Confessio sufficit & omnem hæreticum errorem convincere, & veritatem volentes imbuere.

Neque enim de his, quæ ad Unigeniti Divinitatem pertinent, prædicta Sanctorum fides Patrum huc atque illuc ferri permisit, sed consubstantialitatem prædicans inconcussè intellectus fidelium præmuniit, Arianam destruens hæresim. Et Dispensationi integerrimos terminos tradidit, inconvertibilitatem nos & immutabilitatem Divinitatis Unigeniti docens, & non esse hominem purum Dominum nostrum Jesum Christum, sed reverà Filium Dei credi præcipiens, consonans Divinis Sanctisque Scripturis, annunciat. Undè & nos illa sequentes, fidei quidem confessionisque expositioni neque adjicimus quidquam, neque subtrahimus, sufficiente ad omnia expositione Paterna. Quoniam verò, Imperatores Piissimi, præcepistis post hunc assensum inviolabilis fidei & de Sancta & Dei Genitrice

Virgine

Virgine innotefcere nos veftræ infuperabili Pietati, hoc enim nobis nunciavit Joannes Magnificentiffimus & Gloriofiffimus Comes, & hoc à Deo auxilium poftulantes, ultra hominem namque eft de talibus difceptare, innotefcimus Pietati veftræ, quæ fumus ex Divinis Scripturis edocti, non quafi contra incomprehenfibilia quidlibet annitentes, fed confeffione propriæ infirmitatis his, qui contra nos tentant affurgere, præcludentes, inquimus illa quæ funt ultra hominem.

Confitemur igitur Dominum noftrum Jefum Chriftum, Filium Dei Unigenitum, Deum perfectum & hominem perfectum, ex anima rationali & corpore, ante fæcula quidem ex Patre natum fecundùm Deitatem, in fine verò dierum eundem propter nos, & propter noftram falutem, de Maria Virgine fecundùm Humanitatem: Confubftantialem Patri eundem fecundùm Divinitatem, & confubftantialem nobis fecundùm Humanitatem. Duarum verò naturarum unitio facta eft: Propter quam unum Chriftum, unum Dominum, unum Filium confitemur. Secundùm hunc inconfufæ unionis intellectum confitemur Sanctam Virginem Dei Genitricem, propter quod Deus Verbum Incarnatus eft, & in Humanitate, & ex ipfa conceptione fibimet uniit Templum, quod ex ipfa fufcepit. Hæc à Deiloquis Viris edocti, Evangeliftis, Apoftolis, atquè Prophetis, & his qui per fingula tempora piæ Fidei fuere Doctores, nos quoquè expofuimus in brevi Capitulo, veftrum poftulantes ac deprecantes Imperium, piam Religionem, quæ periclitatur corrumpi ab eo morbo, qui illatus eft ex Ægyptiacis Capitulis, confuetè protegere, ac decernere, ut omnes, qui præfunt Sanctis Ecclefiis, Sacerdotes damnent ea, quæ ad inficiendas Ecclefias introducta funt contra Orthodoxam Fidem à præfato Cyrillo, Capitula; foli autem Confeffioni fubfcribant, quæ à Sanctis Patribus in Nicæa congregatis eft facta. Nec enim poffibile eft aliter pacem in Dei Ecclefias obtinere, nifi illa impia expofitio fuerit abdicata.

SCHOLION.

HÆc Relatio huc ufque latuit, & nos docet non pauca. Primò docet fundamentum, ex quo Joannis Antiocheni Factio dudum cenfuit ac pertinaciter tentavit nihil effe admittendum, nifi folum Nicænum Symbolum, ita ftudens Neftorii, etiam ad ipfum affiduè proclamantis, damnationem exfufflare. Fundamentum, aut faltem grande fomentum fuerunt Divalis Sacræ, per Joannem Sacrarum Largitionum Comitem tranfmiffæ ad utramque Synodi partem, hæc verba: *De aliis apud vos geftis certum nobis eft Chriftianam vos fervare fidem & rectitudinem, quam etiam Sanctiffima Synodus, fub Conftantino Divæ memoriæ celebrata, quam à Patribus & Majoribus accepimus, confentiens confirmavit.* His animata Factio tentavit apud Joannem Comitem, quod Relatio exponit: *Hæc, Cyrilli Capitula, ut projicerent, & eos qui olim feducti funt Epifcopos, & in eis fubfcribere fuerunt paffi, rogavimus cum Joanne gloriofiffimo Comite, ut à recta fide ea faterentur aliena, & nobifcum fubfcriberent rectam Patrum fidem, qui Nicæam convenerant, & eos perfuadere nequivimus.* Tentavit Ephefinæ Synodi Epifcopos ad Neftorii, Cyrilli, ac Memnonis damnationem acceptandam, ad folum Nicænum Symbolum fubfcribendum, & ad Cyrilli Capitula, tamquam illi adverfa, projiciendam permovere, atque ita unire Synodum, & pacem dare Ecclefiis. Verum futura erat leonina, ac Divinæ veritatis prævaricatoria pax, ideoque Patres nec fuftinuerunt audire. Nequaquam Nicænam fidem recufabant fubfcribere: Abfit. Ipfam enim, uti Ducem & Lucem fecuti fuerant in omnibus fuis Actis. Dumtaxat recufabant profiteri, quod ipfa adverfaretur Sancti Cyrilli Capitulis: Uti talem nolebant fubfcribere. Et hanc Epifcoporum concertationem, quam ufque huc ignoravimus, docet nos præfens Relatio.

Secundò nos docet plura circa Acacium Berrhæenfem Epifcopum. Primò, quod ifto tempore expleffet centum & decem vitæ annos. Porrò hæc fcripta funt quinti fæculi anno trigefimo primo: Proinde Acacius fuit natus quarti fæculi anno vigefimo primo, quatuor annis ante Nicænam Synodum. Ejus Epifcopalem confecrationem habemus in Ecclefiaftica Theodoreti hiftoria: *Magnus Eufebius*, Samofatenfis in Euphratefia Provincia Epifcopus, *ab exilio reverfus, Acacium, qui in magna gloria apud omnes fuit, Berrhææ Epifcopum ordinavit.* Statim poft cædem Valentis Augufti, quæ contigit anno feptuagefimo octavo iftius fæculi, menfe Augufto, adeoque Acacius eodem anno eft confecratus in Epifcopum, ætatis fuæ anno quinquagefimo feptimo. Proinde Ephefini Concilii tempore fuerat Epifcopus per annos quinquaginta tres. Et hos omnes Evangelicis certaminibus reverà impenderat, & pluribus interfuerat Synodis. Etenim Euftatianum Antiochenæ Ecclefiæ fchifma compofuit, & Flavianum Patriarcham reconciliavit Romanæ Ecclefiæ. Ipfe tamen prius excommunicatus, ob quofdam exceffus. Item omnibus contra Sanctum Joannem Chryfoftomum motibus interfuit, & adversùs ipfum non modica egit. Quare in quibufdam recta, in quibufdam geffit iniqua.

Et iftis veftigiis ambulavit etiam in caufa Neftorii. Etenim Sancto Cyrillo, qui ei Neftorianas blafphemias, ac Romanæ Ecclefiæ contra ipfas Judicium retulerat, repofuit Neftorium effe paffum quid fimile illi, *quod Beato Paulino*, Antiocheno Epifcopo, *accidiffe traditur. Hic enim etfi tres Hypoftafes palam dicere recufaret, re tamen & virtute ab illorum fententia & fide, qui hoc profitebantur, non recedebat. Sectabatur hic autem Piiffimos Occidentis Epifcopos, propterea quod Romanæ linguæ anguftia, ficuti Græca phrafis, tres Hypoftafes dicere commodè non ferat.* Refpondit Cyrillum & Celeftinum, uti olim Paulinum

linum Patriarcham ac Damasum Papam, hærere in syllabis, ideoque has lites esse parvi ponderis. Adjecit vocem, quæ Sacram Virginem negavit Dei-param, improvide elapsam Nestorio, & perrexit: *Quamquam plurimi, tum Clero adscripti, tum Plebei quoque, ex urbe Constantinopolitana Antiochiam, & ad nos usque profecti, à prædicto sermone abhorrere non videantur. Ajunt enim in sensu nihil continere, quod vel Apostolicæ doctrinæ adversetur, vel fidei à Sanctis Patribus in Nicæa congregatis definitæ repugnet.* Affirmat esse quæstionem de nomine, & Nestorium, licèt forsitan male locutum, tamen recta sentire. Quin immò nec malè locutum. Quoniam & è Clero & è Populo Constantinopolitano multi voces ejus non improbarent. Acacius erat vir versatilis ingenii, verus Syrus, ideoque noverat inflectere omnia. Ex istis ejus forsitan Litteris Socrates scripsit sequentia: *Nestorius apud complures venit in opinionem, quod Dominum esse solum hominem assereret, quodquod Pauli Samosateni & Photini opinionem in Ecclesiam introducere niteretur. Atque de hac causa tanta certatio & tumultus ciebatur, ut generali Concilio ad eam sedandam opus esse videretur. Ego verò, dum libros Nestorii editos lego, hominem reperio imperitum, & doctrinæ penitus expertem. Hoc verè, & ex animo dico: Nestorius meo Judicio neque Paulum Samosatenum, neque Photinum imitatus, Dominum esse solum hominem dicit, sed vocem dumtaxat*, Dei-para, *tamquam larvam reformidans, declinat.* Verùm Evagrius Epiphaniensis rectè advertit Socratem fuisse imperitum Nestoriani negotii.

Acacius aliud insuper malum operatus est in Ephesina Synodo: *Synodum*, Joannis Antiocheni Factionem, *per Litteras edocuit, quod Cyrilli Capitula Apollinarii impietati convenirent*. Joannem & omnem ejus Sequelam confirmavit in isto perverso judicio. Et ejus in hac re authoritas erat non modica. *Etenim eos, qui Apollinaris dogmata sentiunt, semper secundùm locum proximos habuit. Unde & tam facillimè comprehendere valuit, quod illius vesaniæ sint præfata Capitula.* Perpetuum hæreticorum studium est Lupum ovinis lanis, venenum melle, devia Sensa Orthodoxis syllabis obtegere: Eadem arte Cyrillus dicebatur suis Capitulis intexuisse Apollinarium. At verò hujus fraudulentum dogma præsertim Antiochiæ, Laodicææ, ac in aliis primæ Syriæ urbibus fuerat grassatum, atque ita Acacius ipsum semper habuerat loco vicinum. Et penetraverat omnia ejus mysteria. Hinc ipsius de Cyrilli Capitulis judicium habebatur irrefragabile. Porrò de quibus præsertim Apollinarii erroribus ista Acacius infamaverit, demonstrant Relationis verba de Nicæno Symbolo: *Dispensationi integerrimos terminos tradidit, inconvertibilitatem nos & incommutabilitatem Divinitatis Unigeniti docens, & non esse Hominem purum Dominum nostrum Jesum Christum, &c.* Ea accusavit de naturarum conversione & confusione, qui non ipsius Apollinarii error fuit, sed Polemonis atque Timothei. Relatio, plures alios imitata, Discipulorum sordes transcribit in Magistrum.

Quæstio est, Quando Acacius suas adversùm Cyrilli Capitula Litteras transmiserit Ephesùm ad Joannis Antiocheni Conventiculum? Respondeo transmisisse cum ipso Joanne, proficiscente Ephesum. Haud dubiè ipsas tradiderit Paulo Emeseno Episcopo, suo ad Synodum Legato, ac apud ipsam Vicario. Eas huic tradidit tamquam suum Synodale suffragium. Etenim Joannes ipso sui in Ephesum ingressus die damnavit Cyrillum & Memnonem, & præcipua damnationis causa fuerunt Capitula, ideoque ista Acacii Epistola videtur fuisse directrix scelerati judicii. Eadem de causa Acacius Imperatori Theodosio fuit author, ut non solius Nestorii, sed etiam Cyrilli ac Memnonis confirmaret damnationem. Disertè hoc profitetur ipse Princeps in Litteris, quas per Joannem Sacrarum Largitionum Comitem misit ad Synodum: *Ut autem Sanctitas vestra non modò per nostræ Pietatis Litteras incitata ad concordiam spectet, universalemque pii dogmatis pacem, etiam Acacii Berrhæensium Episcopi lectam à nobis Epistolam, qua idem suadet, ad vos misimus.* Sancti Cyrilli damnationem, quam per Conventiculum operatus fuerat, Acacius studuit per Principis authoritatem confirmare. Hæc omnia, antequam Joannes Patriarcha abiret Ephesum, haud dubiè fuerant concepta ac præparata.

Alia quæstio est, Quomodo Acacius Theodosio fuerit author confirmandi etiam damnationem Nestorii? Etenim in præfatis ad Sanctum Cyrillum Litteris Nestorium judicarat sensu sanum, & lapsum in solis syllabis. Si tamen lapsum. Insuper Joannis Antiocheni Factio, quæ Nestorii damnationem censuit irritam ac exsufflandam, omnino ita censuit ex judicio ac Litteris Acacii. Quomodo igitur Acacius vela vertit, & propria Sensa est prævaricatus? Respondeo fuisse permotum istis ipsis rationibus, quæ Regii Cubiculi Præfectum fecerunt circa Heresiarcham titubare. Ex blasphemis ejus apud Ephesum disputationibus. Ipsas purgare nesciens Acacius, deseruit hominem; Et omnem Ecclesiam, quam ipsum servare maluit. Et ejus Judicium amplexa fuit cuncta Joannis Antiocheni Factio. Etenim ad ineundam cum Synodo pacem parata fuit omnium trium damnationem admittere. Nec refert, quod postmodò & Factio & Acacius contra istam damnationem pertinaciter calcitrarint. Ita namque solent versatilia ingenia: Aristæ agitabiles ad omnem ventum.

Notanda sunt Relationis verba de Sancti Cyrilli Capitulis: *In quibus omnes, tam qui nunc sunt, quam qui olim quolibet tempore fuerunt, Sanctos anathematizare præsumpsit.* Sanctus Cyrillus magno mentis suæ zelo ac impetu adversus Dorothei, Martianopolitani Metropolitæ, in solemni Nestorii Synaxi blaterantis ad omnem Regiæ civitatis Clerum & Populum, *Si quis Mariam esse Dei-param dixerit, anathema sit*, blasphemam audaciam scripsit ad Berrhæensem Acacium: *Ecquid ergo in Orthodoxorum Ecclesia cum Sanctis Patribus anathema-facti adoriemur? Comperio namque æternæ memoriæ Episcopum Athanasium sæpius illam*

illam Dei param appellare, atque etiam Beatos Patres nostros, Theophilum, Basilium, Gregorium, Atticum, & alios præterea non paucos, qui per id tempus vixerunt, Sanctos Episcopos. Erunt itaque anathemate constricti Sancti Patres, qui jam dudum ante ad Deum evolarunt, cæterique omnes, quotquot Christum Deum esse confessi, recta veritatis dogmata consectantur. Frequenter istud ipsum verbo & Scripto declamavit ad omnem Ecclesiam. Et justissima querimonia permovit plurimos, ideoque & acriter momordit Factionem Nestorii. Eadem de causa idem Cyrillus singulis suis Capitulis adjunxit: *Anathema sit*. Hinc præsens ad Principem Relatio per eadem fermè verba conatur ipsi reddere talionem.

Notanda sunt & hæc ejusdem Relationis verba: *Synodica confirmare autboritate tentavit.* Affirmant Capitula fuisse confirmata per Synodum, ideoque ipsam omnem esse lapsam in virus Apollinarii. Hinc enim Antiochenus Joannes in sua sententia, qua Sanctum Cyrillum, uti novum per Capitula Hæresiarcham, gradu & communione exuit, adjecit adversùs Synodum: *At vos reliqui omnes, qui seditiosè & iniquè contra Ecclesiasticas sanctiones, Regiaque Decreta agentibus consensistis, anathemati subjacete, donec agnita culpa vestra resipiscatis, fidemque à Sanctis Patribus in Nicæna civitate congregatis expositam suscipiatis, nihil illi extraneum aut peregrinum attexentes, Capita prætereà Hæretica à Cyrillo Alexandrino exposita anathematizetis.* Excommunicat omnem Synodum, quod confirmasset Capitula, & ipsa declarasset conformia Nicæno Symbolo, atque ita huic, licet extranea & peregrina, attexuisset. Quod ipsum Factio frequentissimè clamavit ac repetivit usque ad nauseam. An per errorem, an per imposturam, ignoro. Interim certum est deviasse. Etenim Synodus non Capitula, sed solam secundam Sancti Cyrilli Epistolam contulit cum Nicæno Symbolo, & omnium Episcoporum suffragiis confirmavit.

Synodalem Joannis Antiocheni Epistolam, qua Ephesinam fidei definitionem, Nestorii damnationem, ac Successoris Maximiani Ordinationem admisit, atque ita cum Sancto Cyrillo & omni Ecclesia pacem fecit, omnes huc usque credidimus fuisse ex integro novam, scriptam isto tempore. Erravimus. Etenim ejus pars est dudum anterior, utpote pars præsentis Relationis. Uti Joannes Cyrillum de Apollinario atque Eunomio, ita hic illum frequenter accusavit de Nestorio. Hinc dum pacem inierunt, neuter constanter voluit errasse in dogmate aut opere, uterque voluit alterius Acta & Sensa dumtaxat non plenè intellexisse. Hinc uti Cyrillus sua Capitula anathematizare constantissimè detrectavit, ita & ille, nec quoad apicem, voluit à suis Scriptis retrocedere. Proinde istam ipsam fidei professionem, quam in medio litigii æstu ad Principem miserat, voluit admitti in pacem, & à Cyrillo confirmari. Et cum omni sua Diœcesi Cyrillus libenter admisit & confirmavit. Et certè quod Joannes nunquam blasphemiæ, sed solis Nestorianæ, innoxiam credens, personæ faverit, disertè scribit Sixtus tertius Pontifex in datis post initam pacem litteris ad Sanctum Cyrillum: *Non se exuli vestro, Nestorio, frater noster Joannes addiderat, non ejus est blasphema prædicatione deceptus. Nam quantum rerum exitus docet, suspendit suam sententiam, non negavit.* Utique in Nestorii damnationem. Postmodò enim ipsam plenè confirmavit.

CAPUT XVIII.

Honorandissimis & Deo Amicissimis Presbyteris, & Diaconis, & reliquis Clericis, ac Monachis, & Amicæ Christi Plebi, quæ est in Antiochia Orientis, Sancta Synodus Orientalium, & aliarum Regionum, Provinciarumque, quæ per Dei gratiam in Epheso congregata est.

Nobiscum Deus, cum Propheta clamamus. Esai. 8.
Pro Divinis enim Dogmatibus certamus, & hæreditatem Paternæ Fidei intactam servari studemus, & Apostolicam Doctrinam, sicut suscepimus illibatam, sic servare posteris festinamus. Propter quod & audacter longum iter assumpsimus, & itineris labores sustinuimus, & multitudinem, quæ ad hæreticam vesaniam declinavit, fiducialiter despeximus, & impietatis Authorem Cyrillum Alexandrinum ab Episcopatu fecimus alienum, & Ephesium, qui ei ad universa cooperatus est, Memnonem eodem Decreto damnavimus, & subjectos eorum, qui etiam confirmare impietatem ipsorum subscriptionibus præsumpserunt, excommunicatos effecimus. Et nota hæc Piissimis & Deo Amicissimis Imperatoribus fecimus. Et suscipientes quæ à nobis gesta sunt, rescripserunt significantes se condemnationem prædictorum suscipere Patrum. Et præcepere, ut omnes expositæ in Nicæa Fidei à Sanctis ac Beatis Patribus subscribamus, & exorta scandala abscindantur, & à rectitudine Fidei abdicentur. Directus verò est & Joannes Magnificentissimus & Gloriosissimus Comes Universarum Largitionum, ut hæc perduceret ad effectum: Qui in custodia munitissima Cyrillum tenet ac Memnonem, semotim quemque detrudens, & multitudinem militum præfatis Domibus circumsistens.

Sed nec his factis quiescunt illi, qui sursùm versùm cuncta perturbant, & confusione ac seditione Mundum compleverunt; sed perpetrantes consueta perturbant, & contra semetipsos Regulam commoventes. Nam dum sint excommunicati, semetipsis audacter Sacerdotii Ministerium resumpserunt, & communicaverunt damna-

damnatis, quod fieri non licet: Eò quod clarè id Canones interdicant. Id eſt, ut qui damnantur vel excommunicantur, abſolutionem ſibimetipſis minimè tribuant, ſed ſuſtineant Synodale Judicium. Quod ſi ſemetipſos abſolverint, nullam pro ſe cauſationem tales objicere ulteriùs admittantur, ſed & quiſquis eis communicaverit, fiat ab Eccleſiaſtico Miniſterio alienus. Hac confixi Regula, & nullam, ſicut placet Canonibus, ſpem reſtitutionis habentes, confundunt atquè perturbant, & ubiquè conſtitutas Eccleſias ſeditionibus complent.

Hæc igitur ſciens Religioſitas veſtra pro nobis quidem ſecuro ſit animo, & laudet in Canticis omnium Deum pro ejus circa nos habita providentia, pro illis verò oret, ut tandem aliquando ab infeſtiſſima ſibi ægritudine liberentur, & invitet Doctores Eccleſiæ continuè in Collecta contra hoc impium Dogma facere ſermonem, & per Sanctorum Patrum veſtigia Dei Populum ducere, ut univerſi cognoſcant, qualis ſit, circa quam pugnamus, impietas. Si verò fuerit quicumquè tranſmiſſus ab his, qui hujus hæreſis languore detinentur, ad noſtram maximam Civitatem, & quæ mater eſt pietatis, hunc tenere cautè Religioſitas veſtra dignetur, atquè Judicibus tradere, ut diſcant, qui ſeditionem agere tentant, quantum bonum ſit diſciplina, & quantum malorum ferculum pertinax tyrannicaque voluntas.

Joannes Epiſcopus Antiochiæ: Incolumes in Domino conſervemini, Domini Honorandiſſimi atque Religioſiſſimi.
Joannes Epiſcopus Damaſci, ſimiliter.
Dexianus Epiſcopus Seleuciæ, ſimiliter.
Antiochus Epiſcopus Boſtri Metropolitanus, ſimiliter.
Alexander Epiſcopus Hierapolitanus, ſimiliter.
Aſterius Epiſcopus Amidæ Metropolitanus, ſimiliter.
Helladius Epiſcopus Ptolomaidis, ſimiliter.
Muſæus Epiſcopus Aradiæ Tentaridi, ſimiliter.
Apringius Epiſcopus Chalcidis, ſimiliter.
Meletius Epiſcopus Cæſareæ Auguſtæ, ſimiliter.
Macarius Epiſcopus Laodiceæ, ſimiliter.
Theodoretus Epiſcopus Cyri, ſimiliter.
Diogenes Epiſcopus Seucobeli, ſimiliter.

Eò quod nimiùm Portitoris inſtaret occaſio, non potuerunt univerſi, qui nobiſcum ſunt, Epiſcopi ſubſcribere.

Idem Religioſiſſimus Joannes Archi-Epiſcopus interlocutus eſt ſupra-ſcripta.

SCHOLION.

EPiſtola hæc ſcripta eſt eodem tempore, quo præcedens Relatio: Nempè poſt Joannis Comitis adventum in Epheſinam civitatem, aut potiùs poſt ipſius ex ea reditum ad urbem Regiam. Forſitan eadem die. Hinc enim tanta fuit feſtinatio, ut omnes Factionis Epiſcopi non potuerint ſubſcribere. Joannes Patriarcha timuit, ne Epheſini Patres ſua Acta tranſmitterent Antiochiam, atque ſua authoritate illam in ſuas partes traducerent. Hinc duxit ipſam inſtruendam ac muniendam. Lamentabilis erat iſta Catholicæ Eccleſiæ calamitas. Etenim in eadem Synodo Patriarcha ſtabat contra Patriarcham, Diœceſis contra Diœceſim, invicem arguens & damnans de hæreſi in invicem quocumque terrarum tranſmittens Relationes ac litteras, atque ita crudeliter crucians ac lanians fidelis Populi infirmas conſcientias. Porrò vera Synodus ſemper, Antiochena Factio numquam retulit ad Sedem Apoſtolicam: Laica Principis poteſtate ſe firmare ſtuduit. Et ita demonſtravit ſe non in Apoſtolicæ veritatis Petra ſtare, ſed jacere in arena mendacii.

Et nota hic aliud mendacium. Etenim ſolam Cyrilli ac Memnonis à ſe attentatam damnationem prædicant, clamantque ipſam ſtabilitam, ac executioni datam à Principe, de Neſtorii per Synodum facta, ac etiam per Principem ſtabilita, ac in executionem miſſa damnatione penitus tacent. Nempe quò circumſcribant Antiochenos. Addunt & alia mendacia. Primo, quod univerſa Synodus Cyrilli ac Memnonis impietatem, utique duodecim Capitula, præſumpſerit confirmare ſuis ſubſcriptionibus. Aliud mendacium eſt in his verbis: *Sacerdotii Miniſterium reſumpſerunt*. Etenim Synodus, Acacii Melitinenſis Metropolitæ Judicium ſecuta, attentatam à Joannis Factione audaciam cenſuit non Synodalem ſententiam, ſed hoſtilem contumeliam, ideoque numquam ceſſavit à Sacro Miniſterio. Joannes Comes rogavit, ut pacis gratia ceſſaret ad tempus: Et obtinere non potuit. Et hinc tertium mendacium eſt, quod per iſtius Miniſterii ſumptionem omnis Synodus ceciderit in prævaricationem ac pœnas quarti Antiocheni Canonis. Quartum eſt in his verbis: *Cuncta perturbant*. Hinc vides eſſe conſuetum, ut publicæ quietis turbatores ſuas petulantias tranſcribant in eos, quos turbant. Notanda ſunt & hæc verba: *Qui damnantur, abſolutionem ſibimetipſis minimè tribuant*. Re vera enim omnes Epiſcopi, quos Joannes ligare tentaverat, ſeſe ininvicem abſolverunt. An rectè & conſequenter egerint, eſt quæſtio. Factio iſtud opus eſt infectata multis calumniis. Suo loco diſcutietur.

CAPUT

CAPUT XIX. --107

Domino meo per omnia Sanctissimo Patri, Episcopo Acacio Joannes, Joannes, Alexander, Alexander, Dexianus, Paulus, Macarius, Apringius, Theodoretus, Musæus, Meletius, Diogenes.

ET olim quidem tuam perdocuimus Sanctitatem, quanto studio egerimus, ut ab Ecclesiasticis Dogmatibus radicitus amputemus Apollinarii vesaniam, redivivam per Cyrilli Alexandrini Doctrinas, & quia deponentes ipsum, vel Memnonem, qui ei ad omnem nequitiam Cooperator accessit, innotuimus Piissimis & Amicis Christi Imperatoribus nostris. Et rescripsit eorum Pietas, se approbasse significans depositionem, quæ à nobis est facta. Et præcepit ut omnes nos expositæ à Sanctis Patribus in Nicæa Fidei subscribamus, abjurantes ea quæ surrexerunt scandala, sicut & tuæ Sanctitatis litteræ continent. Nunc verò & hoc tuæ innotescimus Sanctitati, quia & dum jam litteræ istæ sunt traditæ, ipsi tamen, quos jam semel erroris præoccupatio tenuit, pugnantes pro hæretica ipsa dementia, id est, qui prædictis Capitulis subscribere præsumpserunt, & nec volunt illa ab orthodoxa fide projicere, sicut Amicorum Christi Imperatorum nostrorum Decreta jusserunt.

Sed nec acquiescunt, ad disceptationem provocati à nobis, nostris objectionibus respondere. Prædictorum namque hæreticorum Capitulorum paratas convictiones habemus, tam ex Scripturis Divinitùs inspiratis, quam ex Sanctorum Patrum Conscriptis, quæ cum multis composuere laboribus. Omnia verò confundunt, ac perturbant; & implent seditionibus Civitates atque Provincias, iniquas & illicitas contra nos dirigentes Epistolas, quæ nullius quidem virtutis sunt. Quod enim possint robur habere, qui ab omni officio Sacerdotii sunt remoti? Possunt tamen simplices perturbare. Cognoscat verò Religiositas vestra, quia excommunicati olim à nobis, eò quod cooperati sunt hæretici Cyrilli vesaniæ, & his quæ illicitè atque iniquè sunt facta, & officium gerere præsumpserunt, & communicare damnatis. Scit autem Religiositas vestra, quæ de talibus sunt Regulæ constitutæ. Et quia eis nullum locum veniæ tribuunt. Et ista committunt videntes, quod Cyrillus & Memnon injuriosissimi, trusi serventur à multitudine militum. Semotim namque unumquemque trudentes nocte dieque custodiunt. Exoretur itaque Sanctitas tua hymnire quidem pro nobis omnium Deum, nutumque ejus inexpugnabilem pro nostris partibus obtinere. Orare verò etiam pro illis, ut tandem aliquando, exuti à noxiis sensibus suis, ad Paternam redeant fidem. Aliter enim pacem reddi Ecclesiis possibile non est, nisi impia expositio illa fuerit abdicata. Omnem fraternitatem, quæ tecum est, plurimùm salutamus. Incolumis & orans pro nobis permaneas Domine Sanctissime, ac Sacratissime Pater.

Similiter omnes præfati Episcopi subscripserunt.

SCHOLION.

HÆc Epistola scripta est, postquam Imperator Theodosius, à Joannis Antiocheni factione circumventus, confirmavit partim Ephesinæ Synodi Acta, partim Acta seditiosa Joannis. Confirmavit enim Nestorii damnationem factam à Synodo, & à Seditiosis factam damnationem Cyrilli ac Memnonis. Omnes tres censuit Hæreticos. Nestorium propter anathematizatam vocem *Dei-para*, Cyrillum ac Memnonem propter Capitula. Et hosce duos insuper turbulentos credidit. Et quoniam audierat utriusque partis Episcopos consonare in professione Nicæni Symboli, hoc voluit, uti sufficiens, admitti ab omnibus, & cunctos præter tres damnatos dimitti cum pace, ac redire ad propria. Et ad hæc exequenda Ephesum transmisit Joannem Sacrarum Largitionum Comitem, qui omnes tres damnator tradidit in custodiam, Nestorium amico ejus Comiti Candidiano, Cyrillum ac Memnonem committens Jacobo Comiti. Hæc sacra Sanctio, licet propter Nestorium graviter affligeret, propter Cyrillum tamen ac Memnonem summo gaudio affecit Factionem, ideoque amico Acacio fuit statim referenda.

Referendi occasionem docent hæc Epistolæ verba: *Sicut & tuæ Sanctitatis Litteræ continent.* Divalis ad Synodum Sacra exponit: *Ut autem Sanctitas vestra non modò per Pietatis nostræ litteras incitata ad concordiam spectet, etiam Acacii Berrhæensium Episcopi lectam à nobis Epistolam, qua idem suadet, ad vos misimus. Hic cum propter extremam senectutem Sanctissimo vestro Concilio adesse non posset, ea per litteras consulit, quæ & pietatem ipsius decent, & Orthodoxæ Religioni conducunt. Quæ qualia sint, ejusdem Epistolæ lectio declarabit.* Auditis Ephesinæ Synodi motibus Imperator Theodosius Acacium, omnium tunc Episcoporum Patrem ac Ducem, consuluit, rogans opportuna consilia. Credebat virum integri ac indifferentis Judicii. Et is suasit jam dicta tria: Præfatorum trium damnationem, observantiam solius Nicæni Symboli, & Synodi dissolutionem. Nam & ipse penitus oderat Cyrilli Capitula. Et ejus ad se Responsum Theodosius transmisit ad Synodum. Et istud laudant adducta verba præsentis Epistolæ.

Præsens Epistola nos docet plura. Primò, quod

quod Joannes Sacrarum Largitionum Comes Nestorium, Cyrillum, ac Memnonem tradiderit in militarem custodiam. Quod ipsum habemus latiùs in ipsius Joannis Relatione ad Principem. Secundò, quod & ipse Joannes Comes, & Joannis Antiocheni Patriarchæ tota Factio voluerint Sancti Cyrilli Capitula anathematizari, & projici à cunctis Episcopis: Utpote illa, ob quæ damnati ac degradati essent Cyrillus & Memnon, & ipsi omnes excommunicati. Tertiò, quod istam damnationem sanxerint Decreta Principum. Quia nempe Theodosius sua Sacra, licet istud disertè non exprimeret, firmabat tamen Joannis Antiocheni de Cyrillo ac Memnone Judicium, factum propter Capitula. Quartò, quod istud Capitulorum anathema constanter aversantes Episcopos Joannis Factio provocaverit ad certamen, affirmans sibi ad manum esse ineluctabilia argumenta. Quintò, quod Orthodoxi Episcopi ista omnia spreverint. Quod non timuerint Principis violentias, quod perrexerint in Synodalibus Actis: Præsertim de cunctis his prævaricatoribus per Litteras instruere Ecclesiam. Rogare, ut nequaquam Cyrillum aut Memnonem, sed solum Nestorium haberet pro degradato. Sextò, quod hi Episcopi etiam inflictam sibi à Joanne Patriarcha excommunicationem spreverint. Etenim licet à Joanne Comite expostulati, noluerunt cessare à Sacro Ministerio. Adeò constantes erant, licet viderent Cyrillum ac Memnonem, detrusos in custodiam, servari à multitudine militum. Ex quo videtur Comes Joannes ipsis, nisi excommunicationem revererentur, fuisse minatus similia. Et Epistola adjungit: *Scit autem Religiositas vestra, quæ de talibus sint constitutæ Regulæ. Et quia eis nullum veniæ locum tribuunt.* Respicit quartum Antiochenum Canonem. Eum Acacius optimè noverat. Nam propter ipsum olim damnaverat Sanctum Joannem Chrysostomum, & ejus Romanam appellationem contempserat. Notanda sunt & hæc similia verba: *Aliter pacem dare Ecclesiis possibile non est, nisi impia Expositio illa fuerit abdicata.* Utique Cyrilli Capitula. Hæc igitur ad Acacium Epistola est quasi gratiarum actoria.

CAPUT XX. ---108

Epistola Theodoreti, Episcopi Cyri, ad Andream Episcopum Samosenorum.

AB Epheso scribens tuam Sanctitatem saluto. Et infirmitatem beatifico, quam Dei tibi dilectio præstitit, ut audito potiùs, quam experimento disceres, quæ hìc mala commissa sunt. Mala superantia omnem verbi veritatem, omnemque vincentia Conscriptorum narrationem, & lachrymis digna perennibus, & continuis luctibus. Periclitatur enim Ecclesiasticum Corpus exscindi. Quin potiùs sectiones recepit, nisi sapiens Medicus divisa & putrida membra revinciat pace, & salute corroboret. Insanit contra Deum rursum Ægyptus. Et repugnat contra Moysen & Aaron, servos ipsius. Et pars maxima Israhelis consentit inimicis. Pauci verò valdè sunt salvi, ac sustinent pro pietate certamina. Conculcata est reverentia pietatis. Damnati ministrant, & damnatores sedent gementes in domo. Qui cum damnatis communione privati sunt, ipsos condemnatos deputant, ab eademque damnatione solverunt.

Talem Synodum ludo fecerunt Ægyptiaci, Palæstini, & cum Ponticis Asiani. Cumque istis & Occidens. Hunc enim languorem maxima jam pars Mundi recepit. Qui mimorum risus sic depompaverunt impietatis tempore pietatem? Quis unquam Comœdiæ Scriptor talem fabulam finxerit? Quis denique Tragœdiæ dignæ Poeta hujusmodi commenta conscribat? Tanta ac talia mala intra Dei Ecclesiam concreverunt. Immò verò eorum quæ commissa sunt, breviter narravi particulam. Alia enim nec dici sine periculo possint. Oret ergo Sanctitas tua, & Christum Dominum deprecetur exurgere, & hanc maris reprimere tempestatem, ac desideratam patrare tranquillitatem. Ut hoc impetrantes gratuitum donum, clamemus cum Sancto David: *Secundùm multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuæ lætificaverunt animam meam.* Psal. 93.

SCHOLION.

EPistola hæc exstat in Actis quinti Concilii, tamquam unum è facinorosis Theodoreti adversùs Sanctum Cyrillum ac Ephesinam Synodum Scriptis, ob quæ ille meruit fieri unum è tribus Capitulis. Exstat incompleta. Etiam dumtaxat latinè. Et est allia translatio. Hæc Cassinensis est completa. Ex translatio est longè lucidior. Est scripta Ephesi, post adventum Arcadii & Projecti Episcoporum, ac Philippi

Cardinalis Presbyteri, Legatorum Cælestini Pontificis, qui à Joannis Antiocheni Factione degradatos Cyrillum ac Memnonem reddiderant Episcopali gradui, ac priorem insuper Synodali Præsidentiæ. Attamen ante damnatum ab ipsis Joannem Antiochenum, ac ejus in facinore Cooperarios Episcopos. Facta hæc sunt decimo septimo calendas Augusti. Fuit quarta Synodi Actio. Eodem die scripta est hæc Epistola. Est enim scripta ante quintam, quæ Joannem & complices damnavit, Actionem, factam die sequenti, sexto decimo Calendas præfati mensis. Proinde statim post expletam Actionem, statim post intellecta ejus Gesta Theodoretus arripuit calamum, & hæc scripsit ad Andream.

Et hæc Epistola docet ipsum infirmitate detentum non fuisse Ephesi. Anastasius Sinaita, per Jacobum Gretzerum publicatus, in suo contra Nestorianos ac Eutychianos opere atrociter in ipsum invehitur: Appellat execrandum, Convitiatorem, nequissimum Draconem, plenè Nestorianum. Ejusdem meminit inter Orthodoxos ac Severianos Episcopos habita sub Imperatore Justiniano apud Constantinopolim Collatio, per Hypatium Ephesinum Episcopum laudans Sancti Cyrilli libros, quibus sua duodecim Capitula contra Theodoretum, & Andream, & Orientale Concilium defendit atque exposuit. Proinde Andreas fuit unus eorum, qui etiam Scripto impugnarunt Cyrilli Capitula. Ita illic disertè testatur præfatus Hypatius. Item ipse Sanctus Cyrillus in litteris ad Eulogium Presbyterum, suum in Regia civitate Apocrisarium, ac Sanctus Abbas, ac Martyr Maximus in litteris ad Joannem Cubicularium de rectis Ecclesiæ Decretis adversùs Severum, nec non & laudatus Anastasius. Eadem de re scribit in Collectaneis Theodorus Lector: *Rabbulas Edessenus Episcopus cæcus erat, Andreas verò Samosatenus accusavit eum, quasi contra duodecim Capitula Theodoreti scripsisset*. Contra librum, quo Theodoretus duodecim Cyrilli Capitula impugnaverat. Huc usque novimus tres Theodoreti ad Andream Epistolas. Præsentem in quintæ Synodi Actis, aliam editam à Jacobo Sirmondo, tertiam nuper vulgatam à Joanne Garnerio inter opera Marii Mercatoris. Infra sequentur plures.

Fol. 345. Constantinopolitana Collatio ad Andreæ nomen rectè adjungit Orientalem Synodum. Rationem dat in titulo, quem Sancti Cyrilli Apologetico adversùs Andream libro dedit Marius Mercator: *Cyrilli Alexandrini Episcopi Apologeticus pro duodecim Capitulis adversùm Orientales Episcopos, quorum nomine Andreas Samosatenus objectiones scripserat*. Non solus Andreas, sed etiam Theodoretus ex ejusdem Synodi Mandato invasit Capitula: Et tamen Cyrillus in suis adversùs utrumque Apologiis solius Theodoreti nomen frequenter expressit, Andreæ non nisi semel in præfatis litteris ad Eulogium. Quia nempe Andreas, aut modestior aut cautior, scripsit suppresso suo nomine, & libro omnium Orientalium Episcoporum nomen & authoritatem præposuit. Quia nempe ex ejus jussu scripserat. Et quia insuper Synodus ejus Scriptum postea vidit, & probavit, ac fecit suum. Ex quo vides Andream fuisse virum magni nominis. Et hinc ejus opus passim inscribitur *Oppositio Orientalium*. At verò Theodoretus possit non ex totius Synodi, sed ex solius Joannis Patriarchæ Mandato scripsisse. Hinc enim suo operi præfixit dedicationem ad solum Patriarcham Joannem, in qua hæc habet: *Valde dolui, cum anathematismos legissem, quos direxistis nobis, præcipiens, ut eos Scripto destrueremus, & hæreticum eorum sensum omnibus nudum intimaremus*. Nec refert, quod in Breviario Liberatus Diaconus videatur asserere quod uterque ex pariformi solius Joannis Mandato scripserit. Laudat enim tertiam Sancti Cyrilli cum suis Capitulis Epistolam, & adjungit: *Cujus Epistolæ exemplar perveniens ad Joannem Antiochenum, offensus est in ipsis Capitulis. Putavit enim Cyrillum, dum immoderatè occurreret Nestorio, in Sectam Apollinaris incidisse. Mandavit ergo Andreæ ac Theodoreto, Episcopis Concilii sui, ut Scripto responderent contra ipsa duodecim Capitula, tamquam Apollinaris dogma instaurantia*. Nempe Liberatus compendio utitur, ideoque omnia distinctissimè non edisserit.

Quæstio est, An tam Andreas, quam Theodoretus hæc scripserint ante vel post Ephesinum Concilium? Et quibusdam videntur post ipsum scripsisse. Nec deest fundamentum. Etenim in illa, quam apud Ephesum ex Concilii jussu fecit suorum Capitulorum expositione Sanctus Cyrillus nullam horum librorum fecit memoriam: Eorum nihil tetigit aut revicit. Et certè revinci oportuerat. Videntur igitur hi libri tunc necdum exstitisse. Quod porrò Cyrillus primam suorum Capitulorum Expositionem scripserit Ephesi, docet libelli titulus: *Explanatio duodecim Capitum, Ephesi pronunciata à Cyrillo Archi-Episcopo Alexandrino, Sancta Synodo clariorem illorum declarationem exigente*. Respondeo, Andreæ ac Theodoreti libros tunc omnino extitisse. Abundè hoc lucet ex adducto Liberati testimonio. Et quod dudum ante Synodum Joannes hæc Capitula acceperit, ideoque & refutanda dederit, supra vidimus ex ejus litteris ad Firmum Primatem Cæsareensem. Et in sua ad Joannem Antiochenum præfatione Theodoretus, licet Cyrillum esse Capitulorum Authorem quasi supponat, ipsum tamen non exprimit, atque adjungit: *Sive is, sive alius quispiam velut ex ipsius persona hæc composuit*. Et iterum: *Si tamen istius ista sunt germina, & non inimicorum quispiam veritatis, tamquam ex illo hæc componens, in medium projecit pomum discordiæ*. At verò & in Synodo, & post Synodum omnes Orientales Episcopi de Capitulorum Authore adeò non dubitarunt, nec ejus nomen subticuerunt, ut Cyrillum propter ipsa degradarint, & tamquam Hæresiarcham anathematizaverint. Proinde clarum est Theodoretum & Andream scripsisse ante Synodum. Et quid opus conjecturis? Theodoretus disertè scribit in sui Pentalogii præfatione: *Priusquam Conventus apud Ephesum celebraretur, duodecim Capitulis strictim ac apertè*

restitimus,

restitimus, ut præscius horum fieret intellectus etiam studiorum & rationis expertibus. Quia verò se manifestum, qui ista protulit, in Concilio declaravit, & plures ex eis qui convenerant, imperiti penitus, nec ulla dogmatis imbuti notitia, pia hæc arbitrati sunt, operæ pretium visum est iterum contraniti, sermonemque distendere, & succisam blasphemiam multipliciter confutare, ut ignorantibus evidentiùs approbemus, quemadmodum Evangeliis declarentur adversa, quæ nunc ab istis maximè proferuntur.

Ex his quædam discimus. Primò, quod Theodoretus ac alii Orientales usque ad Ephesinam Synodum dubitaverint, aut potius se dubitare simulaverint de Capitulorum Authore. Secundò, quod Ephesi Cyrillus ipsa pro suis agnoverit. Nam ipsa tamquam sua curavit solemniter legi ad omnem Synodum. Tertiò, quod Theodoretus bis contra ipsa scripserit, breviter ante Synodum, prolixè post ipsam: Utique in Pentalogio, cujus palmaris scopus fuit augere priorem libellum, & Capitula atrociùs arietare, & demonstrare Ephesinam Synodum fuisse prævaricatoriam. Quare videtur scriptum ante Ecclesiæ pacem. Varia ejus fragmenta nobis custodivit Marius Mercator, & ipsa nuper vulgavit Joannes Garnerius. Porrò Andreas fuit in Episcopali dignitate senior Theodoreto. Hinc ipsum Liberatus Diaconus priori loco posuit. Juxta antiquam de Episcoporum præcedentiis Regulam. Et est dudum ante Theodoretum mortuus. Etenim Ephesino Latrocinio adsuit ejus Successor Ruffinus. Quidquid sit, certum videtur quod non dumtaxat ante Synodum, sed etiam ante Theodoretum scripserit. Hinc forsitan Ephesinorum Actorum Congestor Andreæ opus posuit ante opus Theodoreti. Quod verò nec hic, nec ille fuerit Nestorianus Hæreticus, infra patebit. Quare Anastasii Sinaitæ de Andrea Judicium est justo acerbius. Utriusque opus usque ad Synodi finem hæsit intra Orientem: Hinc in prima suorum Capitulorum declaratione Cyrillus neutrius fecit memoriam.

Hæc præsentis Epistolæ verba, *Damnati ministrant, & Damnatores sedent gementes in domo*, ostendunt quod Ephesiorum Clerus ac Populus omnem Joannis Antiocheni Factionem, & ab ipsa inflictam Cyrillo ac Memnoni degradationem spreverint, ac insuper eam ob omni Basilica excluserint, nec Divina permittentes celebrare. Etiam ante eis inflictam à Synodo excommunicationem. Et hoc ob tres causas. Primò, quod viderent ipsos communicare damnato Nestorio, ideoque incidisse in ejus contagium. Secundò, quod dictus Clerus ac Populus nollet permittere Schismaticum Conciliabulum, & per ipsum pollui suas Basilicas. Tertiò, quod Joannes Antiochenus minaretur in Memnonis locum consecrare novum Episcopum. Hæc verba, *Qui cum damnatis communione privati sunt*, exponunt factiosam sententiam. Hæc namque solum Cyrillum ac Memnonem plenè damnarat, seu degradarat, reliquos Episcopos sola communione privaverat. Et hinc omnino legendum est: *Cum damnatis*: Non: *Cum indamnatis*: Hæc verba, *Ipsos condemnatos deputant, ab eademque damnatione solverunt*, continent palmarem Theodoreti in hac Epistola querimoniam. Eam exponit omnis Factio in Relatione ad Principem, scribens de Ephesini Concilii Patribus: *Pietatis Sanctiones pro nihilo ducentes, functionem Sacedotalem, ut sibi persuadent, Cyrillo & Memnoni restituerunt. Idem moliti, ac si quis, cum ipse sit ligatus, neque semet ipsum à vinculis expedire valeat, alium tamen solvere conetur. Nam si Memnonis & Cyrilli depositio, à nobis facta, valida non fuisset, nec libellos exhiberi, nec depositos absolvi, quod ipsi putant, oportebat. Si autem ea exauthoratio verè justa, legitimaque fuit, ut reverà fuit, horum quoque excommunicatio, proinde ac depositio, justa & valida existit. Ab iisdem enim hæc & illa manavit. Hæc cum ita se habeant, quomodo excommunicationis vinculis innodati, & omni Sacerdotali functione privati, depositis Sacerdotii Ministerium restituere potuerunt? Idque majoribus quoque se involventes criminibus. Quippe excommunicati cum essent, communionem temerè attentarunt, & cum depositis, etiam ante ridiculam illam absolutionem, contra jura communicarunt.* Factiosus Joannis Conventus una ac eadem sententia Cyrillum & Memnonem communione & gradu, reliquos omnes Synodi Episcopos sola communione exuerat. Cyrillus & Memnon obedierunt, se retraxerunt à Synodo, & à novis Celestini Legatis reparationem postularunt, ac obtinuerunt. At verò cæteri Episcopi spreverunt omnia, perstiterunt in Ministerio, cum novis Legatis perrexerunt agere Synodalia, & Cyrillum tandem ac Memnonem reparaverunt. Quin & suum Excommunicatorem Joannem, omnesque ei cooperatos Episcopos impertiverunt talione. Excommunicaverunt. Hæc Joannes clamavit ridicula, Theodoretus scripsit esse Comica aut Tragica Poetarum figmenta. Et certè non plenè cohærebant.

Hæc verba, *Ægyptii, Palæstini, & cum Ponticis Asiani, cumque istis Occidens*, clarè edicunt Epistolam fuisse scriptam post Romanorum Legatorum adventum. Nam ante hunc adventum nullus adfuit Occidentalis Episcopus. Exceptis paucis Illyricianis: Lingua Græcis. Epistola tamen nullam de Joannis Antiocheni damnatione facit memoriam, ideoque clarum est esse scriptam decimo septimo calendas Augusti, ante quintam Actionem.

Quæstio est, Quomodo hìc Theodoretus inter Cyrilli Asseclas numeret Ponticos ac Asianos Episcopos, qui in secundo suo Chalcedonensi ad Imperatorem Theodosium libello postea scripsit ipsos adhærere suæ factioni? Nam & hunc libellum Theodoretus composuit aut saltem subscripsit. Respondeo Ponticam Diœcesim fuisse divisam. Himerius Nicomediensis, & Eutherius Thyanensis, Metropolitani Bithyniæ & secundæ Cappadociæ, adhærebant Joanni; Firmus Cæsaræensis & reliqui sequebantur Cyrillum. Quod etiam quosdam Asiaticos Factio seduxerit, docet Nestoriana Anastasii ac Photii in Asiam Legatio, & ipsorum Acta apud Lydiæ Philadelphiam.

phiam. Tranquillinus Pisidiæ, Berinianus Pamphyliæ, Mhonius Lydiæ, Dalmatius Hellesponti, Cyrus Cariæ Metropolita, ac Theophanius Philadelphiensis in Lydia Episcopus, & quidam alii fuerunt Ephesi, & Factioni pertinaces adhæserunt. Et quin in suis Provinciis habuerint longè plures Asseclas, non est dubitandum. Nempe omnes, qui adversùs Ephesinum Primatum amabant Constantinopolitanam rapinam. Quos hinc lucet fuisse non paucos.

CAPUT XXI. ---109

Epistola Comitis Irenæi, quam cunctis, à quibus fuerat directus, Episcopis ante Comitis Largitionum Joannis rescripsit adventum.

VIx mihi nunc copia data est vestræ Sanctitati Epistolam destinandi. Et reperiendi litterarum, qualem volui, portitorem, ut ea quæ de causa præsenti per gratiam Christi, nostro secundùm Dominum notificarentur affectu. Venimus namque ad Regiam Civitatem, dum me Ægyptii triduum prævenissent. Quanta verò mox & circa ipsum ingressum pericula sustinuerim, nec ipso facilè est referri sermone, nedum dicam per Epistolam designare. Præintroeuntes enim Optimi, & omnibus apertè atquè æquè usi, sufficiat enim id solùm dicere, omnium penè auditus præventione obtinuerant. Alios quidem quomodocumque falsis locutionibus adducentes, alios verò contra nos calumniis sibimet adsciscentes, omnes verò in communi ac semotim consuadentes, ità ut & Magni Judices, & in Dignitatibus constituti, ac diversis Militiis, assentirent, quoniam & congrua inquisitione, & consequente Judicio, & omnibus pariter Dei Amicissimis Episcopis unà proferentibus eandem sententiam contra eum, qui ab eis abruptè fuerat condemnatus, mirabilis illa depositio fit facta. Magnificentissimum & Amatorem Christi Scholasticum Cubicularium suaserunt, ut evidentissimè diceret, quia in Ephesο *Dei Genitricis* vocem nec audire omninò pertulerit.

Verumtamen propter invincibilem fortitudinem veritatis, & orationes vestras prævalui per Divinas miserationes, postquam prima, ut dixi, evasi pericula, magnificentissimis Judicibus colloqui, & eis totam, prout possibile fuit, veritatem narrare negotii. Qui ea quæ diximus agnoscentes, & ad ipsos auditus Principem perducere sunt coacti, quæcumque vel in causam præsentem, vel contra nosipsos hi, qui Ægyptio assentiuntur, tyrannicè commiserunt. Et post omnia, ut Epistolam minimè producamus, dum multa inter hæc acta vel dicta sunt, tam ab eis qui quæ nostra sapiunt, quam ab illis qui sentiunt in his cum Cyrillo, placuit, ut videtur, *ut* me & Ægyptios, tam de personis nostris quam de causa certantes, audiret piissimus Imperator: Præsentibus quoq; judicibus maximis. Dum certè ego sæpè sum protestatus, nec ob hoc me venisse, neque talia ab Episcopis Deo amicissimis suscepisse Mandata, sed solis litteris venerim sicut portitor ministrare. Verùm pro istis ego verbis paulò minus deceptus sum. Quod autem placuit, absque ulla mora completum est. Divino igitur nutu etiam tunc favente nobis, & in ipsam veritatem cor Principis dirigente, ac per ipsas res demonstrante; quia secundùm veritatem *Cor Regis in manu Dei est*, adjudicati quidem sunt Adversarii. Oportet Prov. 21. namque ad ipsum finem breviter pervenire. Ita ut nullo modo valuissent veracia comprobare, vel depositionis Gesta, vel illa quæ hìc sua falsitate dixerunt, si insuper modis omnibus demonstratum est, quia nec Concilium consequenter Ægyptius convocavit, neque ipse potuit judicare, dum unus eorum fuerat, qui judicari debuerant. Nec omninò absque voluntate sive consilio Candidiani Comitis inchoare negotium.

Jam & omnes denunciationes Candidiani, magnificentissimi Comitis, & Scripta ad Synodum Sacra per ipsum, & hujuscemodi alia prorsùs sicut reverà in Judicio, jubente Imperatore, sunt lecta, & nihil est per vestras orationes quod fuerat prætermissum ex omnibus: Quæ ostendunt illic iniquè fuisse præsumpta, quæ facta sunt. Ità ut mox inimicis veritatis adjudicatio à cunctis consona redderetur, & approbaretur ac firmaretur Religiositatis vestræ Judicium. Et cum Ægyptio duorum dirigeretur condemnatio in Sancta Dei Ecclesia à piissimo Principe, tanquam tyrannicè atque illicitè universa fecerint fautores Ægyptii: Et aliis, quomodo pro his quæ commiserunt, digni submitti suppliciis. In his igitur finem, quæ ad hanc causam pertinent, habuerunt. Et hic datus est audientiæ terminus.

Dum verò venisset Joannes Medicus Cyrilli & Syncellus, & venisset, sicut nostis ex more, judicum plurimos alios quodammodo ex aliis videmus effectos: Et à nobis, qui apud eos & ab eis judicati sumus, nec audire saltem quodcumque contenti sunt. Quidam namque sunt ipsorum, qui jam nunc dicunt: Quia oportet quæ ab utraque parte facta sunt firmari, & damnationes non tantùm duorum, si constent, sed trium personarum confirmari debere. Alii verò quidam: Rationes quidem solvi debent æquè cunctorum. Cæteros verò ex Dei amantissimis Episcopis hunc convenit evocari, ut rationes fidei eorum cum veritate quærantur. Et illa, quæ iniquè in Ephesο facta sunt. Sunt verò nonnulli, qui omnia quæ possunt faciunt, & omnimodum studium conferunt ad hoc, ut præcipiantur à Piissimo Principe cum quibusdam certis formulis advenire: Et quoquo, inquiunt, modo, perviderint, sivè potuerint, de tota causa disponere. Quorum hi qui diligunt vos, orant ne perveniant ad effectum: Integrè scientes malum

lum eorum, qui sic festinant esse, propositum, & à quibus ad hoc sint armati, consilium. Sed hæc quidem sicut Domino placet, ita proveniant.

Pro me autem quæso, qui multa pericula sustuli, quique & jam nunc absque periculo non sum propter hostium multitudinem, quæ augetur per singulos dies, intentissimè Sanctitas vestra orare dignetur. Testis enim mihi est Deus, quia dum vocaret ad Imperatoris Judicium, nihil aliud credidi, nisi in maris mereuma fuisse jactandum. *Dominus* verò, sicut scriptum est, *adstitit mihi, & ereptus sum de ore Leonis.* Magis autem de multorum millium catulorum leonum. 2.Tim.4.

SCHOLION.

EPistola hæc Græcè ac Latinè exstat in Actis Ephesini Concilii. Censui tamen denuò vulgandam: Ob duas causas. Primò, quod hæc sit alia translatio. Secundò, quod hæc translatio habeat hanc non modice utilitatis Epigraphem: *Epistola Comitis Irenæi, quam cunctis, à quibus fuerat directus, Episcopis ante Comitis Largitionum Joannis rescripsit adventum.* Docet nos tempus scriptæ Epistolæ. Docet scriptam post Palladii Magistriani, quem cum sua Sacra Theodosius Ephesum miserat, regressum ad Regiam, & ante eò destinatum Joannem Comitem. Nestorius fuit damnatus decimo calendas Julii, Junii die vigesima secunda, post occasum Solis. Quare Candidianus Comes videtur eo ipso die non potuisse referre ad Principem, sed dumtaxat die sequenti. Istius damnationis dies erat feria secunda: Eo enim anno D erat Dominicalis Littera. Joannes Patriarcha advenit quinto post die: Erat Sabbathum, die Junii vigesimus septimus. Et ipso die degradavit Sanctum Cyrillum ac Memnonem, excommunicavitque omnem Synodum. Et vel isto ipso, vel certè sequenti die sua Acta retulit ad Principem, aliasque regia civitate Potestates. Litteræ, quas Palladius Ephesum attulit, sunt apud Constantinopolim datæ tertio calendas Julias, die vigesima nona Junii, ideoque Candidiani Relatio deberet eò appulisse die vigesima septima. Quod si verum sit, Cursor insigniter festinavit. Quo die Palladius Ephesum advenerit, ignoro. Advenisse non potuit, nisi sexta aut septima die Julii: Si tamen potuerit. Quapropter conciliare non possim hanc annotationem ad Relationem, quam Principi per Palladium remisit Sancta Synodus: *Exemplum Relationis Sancti Concilii missæ per Palladium Magistrianum calendis Julii.* Annotatio videtur correspondere lectioni marginali Divalis Sacræ: *Datum tertio decimo calendas Julias.* Est palam vitiosa lectio, ideoque quibusdam videtur legendum: *Nonis Julii.* Est tempus valde angustum. Etenim Palladius, licèt omninò festinaverit, ad explendas Principis apud Ephesum Jussiones, & Joannes Patriarcha ad scribendas aut dictandas tot Relationes indiguit tempore. Quidquid sit, Joannes, prioribus Relationibus non contentus, denuo ad Principem retulit, omni vi enitens purgare suas temeritates, ac stabilire. Hæc Relatio in Synodalibus Actis habet hunc titulum: *Joannis Archi-Episcopi Antiocheni, cæterorumque, qui illi adhærebant, Relatio rescripta ad Imperatorem per Palladium Magistrianum.* Eorumdem ad Præfectum & Magistrum, item ad Præpositum ac Scholasticum Relationes videntur missæ per eumdem Palladium.

Palladius omnino festinavit regredi ad Principem. Lucet ex totius Sanctæ Synodi per ipsum etiam missa Relatione: *Subscripsimus pauci huic Relationi omnibus tamen præsentibus atque adsentientibus, eòquòd Devotus Magistrianus Palladius maximè abire properaret, neque tardam omnium subscriptionem expectare posset.* Hinc etiam Joannes Antiochenus nequiit suas Relationes explere quapropter post paucos dies denuo processit ad novas, easque misit per Irenæum Comitem, pertinacissimum fautorem Nestorii. Harum una exstat in Synodalibus Actis cum hac Epigraphe: *Relatio Orientalium, quam cum ante scripta Relatione magnificentissimo Comiti Irenæo dederunt.* Et exponit sui rationem: *Viri illi*, utique Cyrillus & universa cum ipso Synodus, *vesania acti sibi quidvis licere arbitrantur. Neque ad Concilium convenire, neque controversiarum discussionem pertractare, neque de Hæreticis Cyrilli Capitibus rationem reddere voluerunt, sola autem audacia ac temeritate sese efferunt. Ea propter Magnificentissimum Comitem Irenæum præmittere compulsi sumus, ut is & vestram Pietatem conveniat, & totius negotii seriem explanet. Siquidem nihil actum est, quod illum lateat. Accepit idem à nobis plurimos præsentis morbi curandi modos, quibus pax & tranquillitas Ecclesiis Dei restitui possit.* Sacrum ad Candidiani Comitis Relationem datum, & à Palladio Magistriano allatum Rescriptum ab Ephesina Cyrilli Synodo factam Nestorii damnationem, aliaque omnia istorum Episcoporum Acta circumducebat, jubebatque cuncta ab utriusque partis in unum conventuris, & plenam Synodum constituturis, Episcopis resumi ab exordio, idque in præsentia Candidiani Comitis. Et haud dubiè ambarum partium Episcopi Palladio addixerant saltem aliquid obedientiæ reverentiæ. At post ejus abitum nec Sanctus Cyrillus Joannem aut ejus Episcopos, nec Joannes Sanctum Cyrillum aut ejus Collegas videre voluit, longè minùs Synodaliter convenire. Joannes Cyrillum, uti Hæreticorum Capitulorum authorem, ideoque & Hæresiarcham damnaverat, Sanctus Cyrillus Joannem censebat Nestorianæ non solummodo personæ, sed & perfidiæ fautorem, atque ita inter ipsos & eorum Episcopos erat summum discordiæ chaos. Hinc igitur Joannes novam Relationem transmisit, Cyrillum gravissimè accusans de nova in Augustas jussiones contumacia, & pertinaci duritia in suis hæreticis Capitulis. Hinc Principi, licèt ejus Rescriptum nec jota aut apicem haberet de illis, ipsa tamen reduxit

duxit in memoriam. Et hasce Relationes misit per Comitem Irenæum. Ob jam dictas ab ipso rationes. Hæc ejus verba, *Accepit idem à nobis plurimos præsentis morbi curandi modos*, produnt Joannis de sua audacia diffidentiam. Hinc ad ipsam purgandam ac firmandam excogitavit varias vias, Principi exponendas per Irenæum.

Quo die Irenæus Ephesо abiverit, & Constantinopolim intraverit, non constat. Certè exivisse nequit, nisi quatuor aut tribus diebus post regressum Palladii. Nempe postquam Candidianus Comes utriusque partis Antistites juxta Principis Rescriptum citavit ad communem ac novam Synodum, & ubi constitit de Sancti Cyrilli restitutione. Et constare non potuit, nisi post tertiam citationem. Hæc omnia, licet non exstent in Actis, certum est intervenisse. Proinde Irenæus Ephesо abire non potuit, nisi circa Julii medium, nec nisi ad ejus finem pervenisse Constantinopolim. Porrò qualem Legati personam à Joanne acceperit, edocet ipse in præsenti sua Epistola: *Protestatus sum identidem me nec ea de causa adesse, nec ulla ejusmodi Mandata à Pientissimis Episcopis accepisse, sed tantùm litterarum* Latorem *advenisse*. Præsens translatio habet: *Sæpè sum protestatus nec ob hoc me venisse, neque talia ab Episcopis Dei amicissimis suscepisse Mandata, sed quod solis litteris venerim sicut portitor ministrare*. Attamen videtur mentitus. Jam enim audivimus Joannis Patriarchæ penitus diversa de ejus Mandatis verba. Interim de ipso, dum Ephesum misit, Imperator Theodosius scripsit ad Synodum: *Denique nec id quoque vobis sit clam, videlicet Magnificentissimum Irenæum Comitem neque Sanctissimæ vestræ Synodi Consiliis, neque his quæ Eximio Legato nostro Candidiano à nobis demandata sunt, ullatenus communicare debere, ut qui solius amicitiæ causa cum Piissimo celeberrimæ hujus civitatis Episcopo Nestorio Ephesum profectus sit*. Proinde Irenæus, ne hoc Principis Mandatum videretur prævaricatus, non erubuit coram ipso Principe solemniter mentiri.

Ejus memoria est frequens in his Epistolis, ideoque hominis ingenium & Acta sunt breviter exponenda. De ipso nihil invenio, nisi in Ephesini Concilii Actis, in præsentibus Epistolis, ac in litteris Theodoreti. Fuit Nestorio adhuc Ecclesiæ Antiochenæ Presbytero, ejusque Episcopo ac Patrono Joanni familiariter amicus. Etenim litteras, quibus Joannes Nestorium, ut communem utriusque Magistrum Theodorum Mopsuestiensem imitatus suas in benedictam Dei Matrem blasphemias recantaret, & Sancti Celestini Pontificis Decreto obediret, hortatus est, Comes Irenæus videtur detulisse. Ita suadet Epistolæ exordium: *Meam de tua Pietate sententiam per Dominum meum, Magnificumque per omnia Comitem Irenæum sincerè absque ullo fuco Dilectioni tuæ patefeci*. Joannes igitur sua de Nestorio prædicatione & Cœlestini Judicio Sensa priùs Irenæo exposuit, & suas per ipsum litteras misit Constantinopolim, plura Nestorio dicenda ponens in ejus ore. Possit fuisse gente Syrus, ideoque & cum Nestorio habitasse apud Antiochiam. Etenim postmodò fuit evectus in Tyriorum Episcopum, Metropolitam primæ Phœniciæ: Et qui ipsum exinde degradarunt, licèt omnem Irregularitatis ansam contra ipsum investigaverint, numquam tamen objecerunt, quod esset Alienigena. Extranei Natales erant tunc lucida irregularitas. Et hinc etiam colligere possumus rationes, ex quibus Nestoriano dogmati pertinacissimè faverit. Quia nempe à Pauli Samosatensis lapsu Syria numquam caruit ista lepra.

An post delatas has litteras Constantinopoli permanserit, ac domicilium fixerit, item quam & qualem Comitivæ dignitatis speciem, & quæ ac qualia munera in Palatio aut extra ipsum gesserit, ignoro. Interim dum Nestorius Ephesum ad Synodum abiit, fuit Constantinopoli: Et Candidiano Comiti, Principis ad Synodum Legato, fuit adjunctus, sine omni tamen potestate, ad merum consortium ac solatium amici Nestorii. Haud dubiè etiam ad adjutorium. Erat enim, licèt laicus & conjugatus, eruditus Sacris Litteris. Ejus apud Ephesum Acta describit in litteris ad Constantinopolitanæ Ecclesiæ Clerum Memnon Ephesiorum Episcopus: *Cum Sancta Synodus Joannis Antiocheni adventum appetere intellexisset, honorem, & quam oportuit Sacerdoti observantiam impendens, quosdam Deo dilectissimos Episcopos cum nonnullis quoque Religiosissimis Clericis obviàm illi misit, hæc duo faciens, nempe ut debitum illi honorem deferens, simulque ut à Nestorii, propter impietatem à Sancta Synodo depositi, colloquio se abstineret, eum commonefaciens. Cum autem Militum comitatu impediti eum per viam alloqui non possent, nihilominus tamen pene ad illius Diversorium usque consecuti sunt. Multis autem horis ibi præstolantes, neque ullam ejus conveniendi copiam obtinere valentes, Militum contumeliis interim onerati, tamdiu manserunt donec post diuturnam horam, cum videlicet ita illi visum jam esset, Piissimos Episcopos ac Religiosissimos Clericos, accersitos per Milites, ad se introduxit. Posteaquam verò quæ à Sancta Synodo in Mandatis habebant, illi exposuissent, per Magnificentissimum Comitem Irenæum, cæterosque qui cum ipso aderant Episcopos & Clericos, intolerabiles Comministris nostris Clericis plagas inferri permisit, ita ut in vitæ quoque discrimen adducti fuerint*. Irenæus hæc omnia non cum Militibus, sed patravit cum Joannis Patriarchæ Clericis, ideoque videtur fuisse non miles, sed togatus. Hinc & contractam ex armata militia irregularitatem postmodò nullus ei objecit. Quidquid sit, has petulantias exercuit die Sabbathi, vigesima septima mensis Junii.

Alias ejus petulantias Memnon exponit in iisdem litteris: *Quanta propter veram & Orthodoxam Dei fidem in Ephesiorum civitate quotidie patiamur, id sermone explicari non potest. Etenim Magnificentissimus Comes Candidianus Milites interdum in nos concitans, totam civitatem tumultuationibus implet, omniumque simul vitæ necessariorum importatione per custodiam nos privat. Multis etiam permittit in nos & in Sanctam Synodum contumelias effundere, Zeuzippi incolis depositum Nestorium cum multa Rusticorum turba custodientibus, qui ad*

id aluntur Ecclesiæ pecunia, & per quos convitia jactantur. Hanc porrò insolentiam ac temeritatem, quotidianasque Irenæi Magnificentissimi Comitis imposturas, quibus simpliciores circumvenit, excepit Antiocheni Episcopi præsentia. Agit de rebus factis post adventum Joannis Comitis Sacrarum Largitionum. Tunc enim per Sacras Theodosii jussiones confirmata fuit degradatio trium: Nestorii, Sancti Cyrilli, ac Ephesini Memnonis. Nestorium Comes Candidianus suscepit in suam custodiam, ac in zeuzippo posuit: Et ejus milites, quos contra omnem Justitiam ac Regulam jussit ali ex Ephesinæ Ecclesiæ Gazophylacio, patrarunt memoratas petulantias, inflammati à Comite Irenæo. Qui his minimè contentus quotidianas addebat imposturas, atque ita circumscribebat simplicem Ephesinum Populum. Nempe cum Joanne Comite redierat Constantinopoli Ephesum, & sic multa mentiebatur de Actis & Dictis à Principe adversùs Cyrillum ac Memnonem. Hinc Memnon concludit suam Epistolam: *Quare, Sanctissimi Viri, omni adhibito studio satagite, ut Magnificentissimi Comites, qui quotidie civitatem & fidem conturbant, hinc discedant, ne callida eorum subreptione, quæ fidei sunt, adulterari contingat.* Notanda sunt & hæc Memnonis verba: *Hanc insolentiam ac temeritatem, quotidianasque imposturas excepit Joannis Antiocheni præsentia.* Edicunt Irenæum etiam ante Joannis adventum patrasse similia.

Earum enim petulantiarum meminit etiam universa Synodus in Relatione ad Principem transmissa per Palladium Magistrianum: *Nos temporis angustiis exclusi ad Majestatem vestram latè scribere nequivimus, quæ etiam à Magnificentissimo Comite Irenæo perpessi sumus. Hic enim universam Sanctam Synodum vehementer conturbavit, tantamque Episcopis formidinem per quasdam tumultuationes & externam incursionem incussit, ut plures è nobis etiam de vita ipsa periclitarentur.* Ephesinæ Synodi Acta, præsertim Nestorii damnationem, tanto est prosecutus odio, ut ejus historiam, seu-verius Satyram conscripserit, ipsamque appellaverit Tragœdiam. Nec Sabinus Macedonianæ factionis apud Europæ Heracleam Episcopus in Nicænam, nec Timotheus Ælurus aut Petrus Mogus in Chalcedonensem Synodum vomuerunt tot ac tales blasphemias, quantas Irenæus latravit in Ephesinam. Etiam post expletam Ecclesiarum pacem. Non solummodo inter Joannem Antiochenum & Sanctum Cyrillum, sed etiam inter Joannem ac ejus Episcopos seminare studuit novas semper ex discordiis discordias. Noster Cassinensis Codex docebit hæc omnia.

Propter hæc facinora Imperator Theodosius tandem fecit, quod expressit in lege adversùs Nestorium ac ejus Scripta: *Ut autem omnes experimento discant, quantoperè Majestas nostra impiæ Nestorii fidei æmulos detestetur, statuimus ut Irenæus, qui hac de causa nostram indignationem olim incurrit, & postea, nescio quomodo, post secundas nuptias, sicuti accepimus, contra Apostolicos Canones Tyriorum urbis Episcopus creatus est, à Sancta quidem Tyriorum Ecclesia expellatur, privatus autem in patrio tantum solo degat, habitu & nomine Sacerdotis prorsus exutus.* Hæc lex missa est ad omnium Prætoriorum Præfectos, ac per omnes publicata. Et omnium Programma laudat ac firmat hanc Irenæi degradationem. Et habet hanc subnotationem: *Lecta sunt hæc in Ecclesia Monachorum in Desertis degentium, die vigesima tertia Pharnuthi, indictione prima, anno Diocletiani centesimo sexagesimo quarto.* Marginale Scholion adjungit: *Apud Romanos est decima octava Aprilis.* Diocletianus passim creditur Imperium iniisse tertii Christiani sæculi anno octogesimo quarto, adeoque ejus annus centesimus sexagesimus quartus erat quinti sæculi quadragesimus octavus. Et octava decima Aprilis dies erat Dominca in Albis. Pascha enim tunc incidit in diem undecimam. Proinde hæc Lex ad Paschalem, ideoque pleniffimam omnium Ægyptiorum Monachorum Collectam fuit solemniter publicata. Eodem isto anno fuit prima indictio, ideoque hæc omnium concordia est non debile argumentum contra illos, qui Diocletiani Imperium retrahunt in octogesimum sextum annum tertii sæculi. Theodosius contra Nestorium edidit duas leges. Prior nullam Irenæi facit memoriam, & in Theodosiano Codice legitur data tertio Nonas Augusti, decimo quinto Consulatu Theodosii, incidente in istius sæculi annum trigesimum quintum. Cur igitur Theodosius ipsam iteravit, cur in posteriori Irenæum dejecit, cur tot annis post priorem legem?

Respondeo rem hanc esse investigatu dignam. Quo anno Irenæus Principis gratiam amiserit, & fuerit ex Aula projectus, huc usque latuit. Plures putarunt factum post initam à Joanne Antiocheno cum Sancto Cyrillo pacem: Post plenè à Principe agnitam Nestorii perfidiam, atque aliam multiplicem nequitiam. Tunc enim Theodosius agnovit etiam memoratas Irenæi in legitimam Synodum violentias. Verùm res est antiquior. Quod evenerit statim post dissolutam Synodum, ac Orientalium Episcoporum ad propria reditum, infra nos docebit Irenæi ad Candidianum Comitem Epistola, scripta ex ipsis suæ Episcopalis consecrationis Solemniis. Infra adducetur etiam Decretum, quo Imperator Theodosius ipsum unà cum Photio Presbytero damnavit, non uti Nestorianæ blasphemiæ Sectatorem, sed uti Authorem: Et relegavit ad Petras Arabiæ. Quæ sententia an in executionem missa, an gratiosè fuerit relaxata, non possim certus affirmare. Quidquid sit, projectus Irenæus abiit in Syriam; Vel quod esset via ad Petras, vel quod esset ejus Patria. Et istìc inter Episcopos adversùs Ephesinam Synodum adhuc digladiantes habebat fidos Symmystas. Et ab ipsis est promotus in Metropolitam Tyriorum.

Adn.Nor. In mandato Orientalium Macarius Laodiceæ pro Cyro Tyri Episc. verba facturus dicitur. T. 3. Concil. pag. 723.

Hæc Metropolis quibusdam videtur Ephesini Concilii tempore fuisse viduata. Etenim ejus Episcopus in Synodalibus Actis nullibi apparet, nec cum Patriarcha Joanne, nec apud Sanctum Cyrillum. Verùm adfuisse, & fuisse nomine Cyrum, infra nos docebit Cassinensis Codex.

Huic

Huic igitur defuncto successit Irenæus, consecratus à Theodoreto, Cyrensi Episcopo. Verùm Tyrii Metropolitæ consecratio pleno semper jure spectavit ad Patriarcham Antiochenum: Qua igitur ratione ipsam attentavit Theodoretus, & quidem alienæ, videlicet Euphratesiæ, Provinciæ Episcopus? Exponit ipse in litteris ad Dominum Antiochiæ Patriarcham, Joannis nepotem ac Successorem: *Quidam Sanctus Monachus ex illustribus cuidam scripsit litteras se accepisse, tum à magnificentissimo Spathario, tum à gloriosissimo Ex-Magistro, quæ indicant res Deo charissimi Episcopi Domini Irenæi meliore loco futuras, atque hujus sui laboris mercedem ipsorum preces flagitabant. Quare ad Clericos, qui ex urbe Regia scripserunt, scribi oportere censeo, adductum me Deo charissimorum Phœniciæ Episcoporum Decreto, Deo charissimum Episcopum Irenæum ordinasse, cum illius & zelum, & magnanimitatem, & amorem in pauperes, & alias ejus virtutes perspectas haberem: Ac præterea dogmatum rectitudinem. Nec enim scimus unquam recusasse Dei-param appellare Sanctam Virginem, aut aliud quidpiam à Decretis Evangelicis alienum sensisse. Quod verò ad bigamiam attinet, Majorum inhæsisse vestigiis.*

Dum Irenæi Episcopatus cœpit ab Adversariis arietari, objecta sunt illi tria substantialia vitia: Quod Hæreticus Nestorianus esset, quod bigamus, quod ab alienæ Provinciæ Episcopo consecratus. Et ad hoc ultimum Theodoretus respondet se istud fecisse ex Mandato Suffraganeorum Antistitum ipsius Provinciæ. At ecce hinc alia Quæstio: Qua authoritate, aut quo fundamento Maritimorum Phœnicum Episcopi istam consecrationem non permiserint suo Patriarchæ, sed transtulerint in Theodoretum? Quod enim omnium ad Orientalem Diœcesim spectantium Metropolitarum consecratio non per Comprovinciales, sed per Patriarcham debuerit fieri, est omnibus exploratum. Respondeo Patriarchicum in duas Phœnicias jus isto tempore fuisse invasum, aut certè tentatum à Juvenale Hierosolymæ Episcopo, ob Ephesina cum Sancto Cyrillo adversus Nestorium Acta potente, & grato apud Principem. Et apud Maximianum Regiæ civitatis Episcopum. Fuerat enim unus ex ejus Consecratoribus. Hinc & Theodoretus, & Phœniciæ primæ Episcopi, & Joannes Antiochiæ Patriarcha timuerunt ab illo præveniri, & accipere Cyrillo obnoxium Episcopum. Etenim ipse Joannes, Chalcedone degens, Juvenalem de istiusmodi violentiis accusavit apud Theodosium. Ex eodem igitur metu possit permisisse, ut Theodoretus patraret istud facinus. Præterea Irenæus videtur in Episcopum promotus ad evadendam ac eludendam præfatæ relegationis sententiam: Hinc ex Principis offendendi metu Joannes noluit manus apponere. Certè nec delegavit. Hunc enim sui operis titulum Theodoretus nequaquam tacuisset.

Aliam, forsitan fundamentalem ac veram, rationem, ex qua Theodoretus consecrarit Irenæum, addiscere possumus ex litteris, quas de inita Ecclesiarum pace Sanctus Cyrillus scripsit ad Acacium Melitinensem Episcopum. Refutat varios adversùs pacem sparsos rumores & criminationes, atque adjungit: *Quid igitur temere convitiis insectantur Sanctissimos Phœniciæ Episcopos, eorum consensum novum Symbolum appellantes, quem illi viriliter & necessario ediderunt, ut nimirum se purgarent, eosque demulcerent, qui ipsos Nestorianam doctrinam approbare sibi persuasum habebant?* Epistola est statim post confectam pacem scripta, nempe trigesimo secundo anno istius sæculi, ideoque ex adductis ejus verbis docemur plura. Primò, quod Cyrus Tyri Episcopus, primæ Phœniciæ Metropolita, videatur obiisse statim post suum reditum ex Ephesina Synodo. Secundò, quod plures istius Provinciæ Episcopi fuerint gravissimè suspecti ac diffamati de Nestoriana blasphemia. Nempe ob Metropolitam Cyrum, qui Ephesi pro homine isto potentissimè egerat. Tertiò, quod ab ejus Metropolitico Dominatu per mortem liberati voluerint se-met ipsos expurgare, ideoque solemnem & contestatorium suæ fidei libellum emiserint: Quod Ephesinæ Synodi fidem & Acta fuerint palam professi. Quartò, quod ista mutatio multos Orientales Episcopos offenderit, ac induxerit ad spargenda de illis varia: Præsertim quod contra Canones condidissent novum Symbolum. Quintò, quod Tyriæ Ecclesiæ Clerus ac Populus perstiterit in Cyri sensibus, ideoque ad ipsos tuendos in ejus locum elegerit Irenæum. Sextò, quod ipsum nec Patriarcha Joannes, nec Provinciales Episcopi consecrare voluerint, ideoque horum aliqui nempe pauci Metropolitano Clero ac Populo adhærentes, invitaverint Theodoretum. Et ab his formatum, seu potius atentatum Decretum Theodoretus, quo in Regia civitate fucum suo facinori daret, adscripsit omnibus.

Adn. Nor. Supra Epistol. in Cap. 13.

Irenæi jam Episcopi sanctitatem, humanitatem, pecuniæ contemptum, largas eleemosinas, aliasque virtutes Theodoretus prædicat etiam in litteris, per quas ei commendavit Celestiacum, nobilem & olim opulentum Carthaginensem, tunc verò ejectum ac spoliatum à Barbaris, ideoque cum sua familia mendicantem in Syria. Ejectus & spoliatus erat à Geizerico Wandalorum Rege, qui istius sæculi anno trigesimo nono, mense Novembri invasit Carthaginem. Proinde Irenæus erat tunc dives & clarus Episcopus. Sedit adhuc anno quadragesimo nono. Lucet ex alia Theodoreti ad ipsum Epistola: *Non est, ut apparet, quod boni quidquam exspectemus. Non modò enim non sedatur Ecclesiæ procella, sed fastigiatur, ut ita dicam, & in cacumen attollitur: Venerunt autem & qui Synodum convocant, & evocatorias litteras tum aliis quibusdam Metropolitanis, tum nostro reddiderunt.* Erant litteræ evocantes ad secundam Ephesinam Synodum. Hæ autem datæ sunt præfato anno, Idibus Maii. Igitur tunc adhuc sedebat Irenæus, sed in magnis tribulationibus. Ob datam, quæ ipsum degradabat, anno priori legem. Igitur lex ista fuit Dioscori Patriarchæ Alexandrini, Chrysaphii Imperialis Eunuchi, ac Hæresiarchæ Eutychetis opus. Horum enim Factio & furor istis annis exarserunt

Epist. 36.

Epist. 16.

runt in plerósque Orientales Episcopos, à quibus, Sancti Cyrilli Capitula admittere detrectantibus, clamarunt in Christo Domino prædicari duos filios, ideoque illos damnaverunt ut Nestorianos. Theodoretum circumscripto intra suam civitatem exilio ligarunt, alios vexarunt variis modis, Irenæum autem, uti contra plures Canones intrusum, & uti manifestum Hæreticum, curarunt ejici per Principem. Et quidem per solemnem legem. Et hanc Patriarcha Dioscorus jussit statim publicari, etiam apud Monachos. Ex his obiter adverte, quod Reverendus Pater Jacobus Sirmondus Theodoreti Epistolas non digesserit juxta ordinem temporis. Etenim Epistola Irenæo Celestiacum commendans est manifestè prior illa, quæ memorat evocatorias litteras ad Ephesinum Concilium: Et tamen hæc est sexta decima, illa autem est trigesima quinta.

Ista decima sexta demonstrat præfatæ legi non statim fuisse obeditum. Etenim scripta est toto anno post publicatam legem, & Irenæus tunc adhuc occupabat Tyriorum Cathedram. Nec solus Irenæus, sed & ejus Consecrator Theodoretus, utpote & ipse notatus per consequentiam, intercessit adversùs legem & recalcitravit. Omnino tunc scripsit supra adductas ad Domnum Patriarcham litteras: Nihil enim sunt aliud, quam consecrati à se Irenæi Apologia. Bigamiam purgat per Majorum vestigia, exempla, & consuetudinem: Sancti Pauli Apostoli Canonem, *Unius uxoris virum*, affirmat non de successiva, sed de sola simultaneà bigamia esse intelligendum. Et hæc forsitan est alia ratio, cur ipse à primæ Phœniciæ Episcopis fuerit invitatus ad consecrandum Irenæum. Istorum nullus audebat bigamo manus imponere: Hinc Theodoreti, à quo sciebant doceri oppositum, sunt usi audacia. Est non improbabilis conjectura. Porro Irenæi per Dioscorum persecutio fuit diuturnior. Etenim Theodoretus in consolatoriis super Generi morte litteris ipsum Patriarchæ Job comparat, adducit quædam Divinæ Majestatis ad Prophetam post superatas calamitates verba, & adjungit: *Hæc verba Pietatem quoque tuam audire arbitror, quæ multos & diversos molestarum rerum impetus pertulit, nec solùm istos minimè declinavit, sed firmum ac solidum animi robur præ se tulit.* Epist. 11. *Quam cernens sacræ tuæ mentis fortitudinem munificus Dominus eximium Athletam occultare noluit, sed ad certamina perduxit, ut venerandum caput victrici corona exornet, aliisque ad utilitatis exemplum certamina vestra proponat.* Etiam infra ipsum appellat *strenuum veritatis pugilem*, *Magistrum cæterorum Athletarum*. Epistola possit esse scripta post datam legem. Quidquid sit, notanda sunt ejus finalia verba: *Hæc ego dictavi, cum Generi mortem mihi amicus quidam ab Antiochia nuntiasset.* Affirmant Irenæi Generum fuisse Antiochiæ defunctum, atque ita suadent Antiochenum fuisse, aut certè Syrum. Interim nulla intercessio, nulla recalcitratio, nulla apologia ipsum adjuvit. Etenim fuit ejectus. Et pro ipso Beronicianus, ac deinde ordinatus fuit Photius, qui in Ephesino Latrocinio sedit Episcopus, & Dioscoro est ad omnia cooperatus.

Quæstio est, Quare Dioscorus, Chrysaphius, Eutyches, ac per ipsos incensus Theodosius fuerint duriores in Irenæum, quam in ipsum Theodoretum, Ibam Edessenum, aliosque ipsis invisos Orientales Episcopos? Etenim hosce, licet ab Episcopali dignitate suspenderint & circumscripserint, per laicam tamen Principis violentiam non præsumpserunt ejicere, sed degradandos reservarunt suo Ephesino Latrocinio. Respondeo ipsos fuisse permotos duabus specialibus contra Irenæum rationibus. Prima fuit, quod Theodoretus, Ibas, aliique essent legitima via ad Episcopatum promoti, at verò Irenæus erat irregularis, & intrusus contra alios canones, ideoque isti non nisi per Synodale degradationis judicium ejici poterant, hunc autem etiam per Regiam potestatem extrudi patiebatur tunc Ecclesiæ in Principem reverentia. Præsertim quod Irenæus esset in Episcopum evectus contra Imperialem legem, ad evadendum ipsi inflictum exilium.

Alteram rationem docet nos Theodoretus in præfata ad Irenæum Epistola, qua factam Ephesini Concilii convocationem ipsi significat, & adjungit ab illo non sanandum Ecclesiæ turbinem, sed vulnus addendum vulneri: *Quid enim ista discrepant*, Homini-param ac Dei-param *Virginem Sanctam appellare; aut vocare illam* Filii Matrem atque Ancillam? *Et addere Matrem quidem esse ut hominis, Domini nostri Jesu Christi, Ancillam verò ut Dei, calumniæque occasionem silentio tegere, & eandem sententiam sub alio nomine proferre. Ad hæc illud etiam spectandum est, horum alterum commune nomen esse, alterum Virginis proprium, & de hoc totam extitisse contentionem quæ utinam non fuisset. Ac plurimi sanè antiquorum Patrum appellatione, quæ honoratior erat, Virginem ornarunt: Quod & Sanctitas tua in duabus aut tribus orationibus suis facit. Habeo ipse nonnullas, quas ad me Pietas tua misit, in quibus* Dei-paræ Homini-param *non adjecisti, sed vocis hujus sensum aliis vocabulis declarasti. Quoniam autem me etiam reprehenditis, quasi Sanctos ac Beatos Patres Diodorum ac Theodorum in Magistrorum numero præterierim, necessarium duxi de hoc etiam pauca dicere. Primum enim, multos quoque alios omisi, & fama clarissimos. Deinde hoc etiam considerandum est, eum qui accusatur, testes minimè dubios producere oportere, quos redarguere, nec accusatorum quisquam possit. Quod si ad testimonium Reus illos vocet, quos Actores accusant, nec Judex ipse admittendos putavit. Quo autem cultu viros prosequar testis est liber quem de illis composui, in quo conflatam in illos accusationem diluimus, nec Accusatorum potentiam, nec structas contra nos insidias formidantes.*

Prima Nestorianæ lepræ radix, ac palmare fundamentum fuit abnegata vox, *Dei-para*. Eam Nestorius adversabatur, ut nec ad Celestini Pontificis degradatorum Decretum, nec ad amicissimas Joannis Antiocheni Patriarchæ Preces voluerit ipsam admittere, aut jactum à suis in eam

eam anathema recantare. Nihilominus post initam à dicto Joanne cum Sancto Cyrillo pacem oportuit vocem profiteri. Ejus recusatio erat plana ac plena professio Nestorianæ blasphemiæ. Hinc inter Orientales Episcopos, Nestorianæ doctrinæ aut saltem personæ amicos, erant tres sententiæ. Prima vocem admittebat, ea tamen lege, ut semper adjungeretur vox, *Homini-para*: Illam solitariè positam pertinaciter refutabant. Et hujus sententiæ fuit Irenæus. Et ipsi fuisse plures Symmystas, infra docebimus. Alii vocem nec admittebant, nec abnegabant, sed uti suspectam supprimebant: Dicebant Sacram Virginem esse sui Filii Matrem & Ancillam. Tertia Factio admittebat vocem, etiam solitariè sumptam, ita tamen ut legitimum ejus sensum aliis vocabulis declararet. Et ex his contentionibus nata est postmodo alia: *An Sacra Virgo esset verè ac propriè Dei Mater?* Quam ad Apostolicæ Sedis Judicium retulit primò Joannes Maxentius, deinde Imperator Justinianus: Et ejus affirmativam partem definivit Joannes secundus. Videantur Acta & Scripta præfati Maxentii, præfati Imperatoris Edictum, & primus Liber Facundi Hermianensis Episcopi.

Et istam tertiam sententiam secutus est Theodoretus. Ita ad tempus evasit furorem Dioscori, Chrysaphii, ac Eutychetis. Dioscorus enim & Eutyches vocem, *Dei-para*, non admitti nisi cum adjuncta voce, *Homini-para*, pessimè aversabantur. Et consequenter ad sua principia. Etenim Christum Dominum volebant esse unius naturæ, ac unicam naturam: Assumptam ab ipso hominis naturam non esse nostri generis, nec nobis consubstantialem. Hinc consequenter nolebant Dominam esse Homini-param. Ad horum igitur furias evadendas Theodoretus Irenæo suasit, ut tempori cederet, daret locum iræ, & vocem, *Dei-param*, sine additamento admitteret. Suasit ex authoritate multorum antiquorum Patrum, ex propria sua sententia, ac item ex sententia ipsius Irenæi. Ex quo discimus quasdam Irenæi Episcopi ad Populum orationes fuisse vulgatas, ac Theodoreto perplacuisse. Verùm Irenæus acquiescere noluit. Nec mirum. Erat enim plenè Nestorianus. Et vocem, *Dei-para*, non nisi in dolo admittebat. Hinc fuit à Theodosio Principe ejectus è Cathedra, & nescio quo relegatus. Quapropter apologetica Theodoreti ad Domnum Antiochiæ Patriarcham pro Irenæo Epistola est rectè intelligenda: *Nec scimus Irenæum unquam recusasse Dei-param appellare Sanctam Virginem.* Non dicit quod istam vocem unquam sine additamento admiserit, sed solummodo, quod eam numquam recusarit.

Theodoretus in eadem Epistola edicit aliam rationem, ex qua Irenæus judicatus fuerit plenus Nestorianus, ideoque Episcopatu ejectus per Principem. Quia nempe fuit unus istorum, de quibus in Nestorianæ ac Eutychianæ Hæresis Breviario scribit Liberatus Carthaginensis Ecclesiæ Archi-Diaconus: *Nestorii Sectatores, videntes libros illius blasphemos non posse proferri in publicum, eo quod Synodo Ephesina anathematizante fuerant condemnati, & Imperiali lege prohibitum fuerat, ne quis eos legere auderet aut defendere, tunc cœperunt Diodori Tharsensis, & Theodori Mopsuestenæ civitatis Episcopi, & aliorum Episcoporum, qui contra Eunomium ac Apollinarem, unius naturæ adsertores, libros composuerant, duas in Christo ostendentes naturas in una persona, circumferre volumina, & simplicissimos quosque decipere cupientes, ajebant non sapuisse nova Nestorium, sed antiquorum Patrum prosecutum fuisse doctrinam. Et in eo tantum studii gesserunt, ut ipsa eorum volumina malitiosè in linguam Syrorum, & Armeniorum, atque Persarum transferrent.* Factum id fuit à Syrorum Episcopis. Apud hos enim istud virus à Paulo Samosateno per longum tramitem devenit in Nestorium, & post ejus etiam damnationem nunquam potuit eradicari. In Armeniorum linguam transtulerunt contra Acacium Melitinensem Episcopum, secundæ Armeniæ Metropolitam, quem Nestorio ac Nestorianis fuisse adversatum potentissimè, docent Ephesinæ Synodi Acta, & infra plura docebimur à Cassinensi Codice. Factum id fuit post editam priorem Augusti Theodosii adversùs Nestorii personam ac dogmata legem, quæ prodiit trigesimo quinto anno istius sæculi.

Verùm sceleratis conatibus obviavit Rabbulas Edessenus Episopus, Osrhoenæ Provinciæ Metropolita, proximus Antecessor famosi Ibæ, Theodori libros affirmans hæreticos Nestorii fontes, & Synodaliter damnans sub anathemate. Et plures ipsi sunt adstipulati, & ejus opus constanter adjuverunt. Etiam S. Cyrillus, tres libros scribens adversùs Diodorum ac Theodorum. At verò ipsorum causam suscepit Joannes Patriarcha Antiochenus, ipsos defendens in variis suis Synodis, ac per plures Synodales Epistolas. Etiam Theodoretus, pro ipsis Librum componens, & conflatam in ipsos accusationem diluens, nec Accusatorum reformidans potentiam. Quæ verba omninò diriguntur in Sanctum Cyrillum, cui & vivo & mortuo Theodoretus fuit intrepidè adversatus. Omnium autem potentissimè adversatus est Irenæus. Etenim Theodoretum graviter increpuit, quod in nescio quo Apologetico Scripto, suas assertiones variorum Sanctorum Patrum authoritatibus ac testimoniis firmans, prætermisisset Diodorum ac Theodorum. Eos non dumtaxat damnari noluit, sed insuper voluit haberi inter authenticos ac irrefragabiles Ecclesiæ Patres. Et solemnem hujus rei professionem ex nulla dispensatoria cautela à quoquam prætermitti. Hæc igitur audacia plurimis persuasit ipsum ex integro esse Nestorianum. Istud ipsum longè plus persuasit composita ab ipso Tragædia: Liber infamis, ac plenissimè hæreticus. Nescio tamen, an non sit his rebus posterior, ut potè conflatus ex vindicta.

Hinc etiam addiscimus, aut saltem non vanè conjecturamus causam ac fundamentum, ex quo Eustatius Berytensis Episcopus præsumpsit rebellare suæ Metropolitanæ Tyriorum Cathedræ, lacerare

cerare primæ Phœniciæ Provinciam, plures ejus suffraganeas Sedes invadere, ac se ostentare ipsarum Metropolitam. Irenæus, dum in Tyriam Cathedram fuit intrusus, non intravit cum bona gratia omnium Comprovincialium. Eustatius videtur fuisse adversatus, atque in suas partes traxisse quosdam Collegas, fuisse præsertim adversatus, ubi Irenæus de Nestorio infamis cœpit ad ejectionem postulari apud Principem. Videtur adhæsisse Dioscoro, Eutycheti, atque Chrysaphio. Quomodò enim aliter locum obtinuisset inter Primates Ephesini Latrocinii? Certum est hunc Primatum fuisse stipendium anterioris bonæ operæ, impetratum per istam facinorosam hominum Tripodem. Et quam strenuas atque Zelosas Latrocinio manus admoverit Eustatius, demonstrant Latrocinalia Acta, nec non & Acta Chalcedonensia. Hinc & Magnus Leo, dum in Latrocinio lapsis, ac pœnitentiam supplicantibus Episcopis addixit veniam, excepit etiam Eustatium, & ejus nomen suspendit à à Sacris Tabulis. Dum igitur Irenæi Episcopatus vacillare cœpit, istorum trium interventu usus Eustatius Theodosio Augusto exposuit miserandum Tyriæ Ecclesiæ, ac omnis istius Provinciæ statum, cum faventibus sibi Episcopis supplicavit eximi ab hæretico ejus jugo, & cum istis erigi in singularem Metropolim atque Provinciam. Et Theodosius annuit. Factum id fuit ante Latrocinium. Nam Provincialis Episcopus esse non potuit inter Primates generalis Synodi. Omnia erant caduca & vana: Aliud enim jura Sedium, aliud sunt merita Præsulum. Hinc post circumductum atque damnatum à Magno Leone Latrocinium Eustatius timere cœpit suæ audaciæ. Quare ipsam firmari obtinuit per nescio quam Constantinopolitanam Synodum amici sui Patriarchæ Anatolii. Verùm adversus omnia reclamavit in Chalcedonensi Synodo Photius, Tyri Antistes, & accepit plenam justitiam. Quo Irenæus postmodo devenerit, quando & ubi migraverit ad aliud sæculum, ignoro. Interim ipse à Joanne Antiocheno ac ejus Factione fuit Epheso Legatus ad Principem.

Habuit quatuor in Mandatis. Primò, de Sancto Cyrillo ac omni Synodo conqueri, quod Sacris per Palladium Magistrianum allatis jussionibus rebelles nollent à Nestorii damnatione ac aliis suis Actis recedere, nec Synodaliter convenire ad causæ retractationem. Secundò, Principi demonstrare hanc rebellionem esse manifestam de suis Actis diffidentiam, ac manifestum argumentum injustitiæ. Tertiò, Principem ex his permovere ad Nestorii damnationem penitus circumducendam, & ipsum restituendum Episcopali Throno. Licèt in delatis per Irenæum Relationibus expressa non fiat hujus Postulati mentio, abundè tamen lucet ex hac ejus Epistola. Quartum Mandatum erat impetrare perpetuam firmitatem degradationis ac excommunicationis, quam in Cyrillum ac Memnonem, & in omnem Sanctam Synodum Joannis Factio evomuerat. Quare Irenæus nequaquam fuit simplex litterarum Portitor. Quos Legatos Sanctus Cyrillus cum suis Relationibus miserit, ignoratur. Haud dubiè fuerunt Episcopi. Existimo fuisse Theopempum, Potamionem, ac Danielem, ad quos diu Constantinopoli permanentes Sanctus Cyrillus, Sanctaque Synodus deinceps transmisit plures litteras, ac plura Mandata. Irenæus namque affirmat fuisse Ægyptios. Nempe Cyrillus his firmius credebat. Et Irenæum triduò prævenerunt. Quia nempe ante ipsum cum Palladio Magistriano discesserant Epheso. Videntur tamen tunc apud Principem necdum habuisse accessum & audientiam. Etenim Irenæus queritur, quod solos rei publicæ ac militiæ Magnates adierint, invenerint propitios, ac in suam sententiam traxerint. Et de hisce subjungit: *Qui simul atque nostram Relationem accepissent, omnia, quæ Ægyptii fautores per Tyrannidem, tam in præsentem causam, quam in nos ipsos quoque commiserant, ad Imperatorum aures referre coacti sunt*. Proinde Theodosius ante hæc videtur harum rerum fuisse nescius, adeoque nec interpellatus à Legatis Synodi.

Porrò Legati istis Magnatibus persuaserunt plura. Primò, quod Nestorii causa maturè ac plenè per Synodum esset examinata. Secundò, quod ipse unanimi omnium suffragio esset demonstratus Hæreticus ac condemnatus. Tertiò, quod in sua blasphemia esset adeo contumax, ut in ipsa etiam Ephesina civitate vocem *Dei-para* nec audire sustineret. Quæ omnia erant longè verissima. Etenim Nestorius, licet Ephesi Sanctum Cyrillum non viderit, cum aliis tamen Orthodoxis Episcopis est ante Synodi exordium amicabiliter congressus, disputans de suis quæstionibus. Aliquoties disputavit cum Theodoto Ancyræ Episcopo, primæ Galatiæ Metropolita, & cum Acacio Melitinensi Episcopo, Metropolita secundæ Armeniæ, & coram illis *Deum bimestrem aut trimestrem appellare, nefas esse* repetivit. Uterque Antistes plures ejus in istis disputationibus blasphemias enarravit ad plenam Synodum. Et quoniam uterque erat longè doctissimus atque Sanctissimus, plena Synodus est ipsis attestata in variis ad varios Relationibus. Sanctus Cyrillus ad quosdam Constantinopolitanæ Ecclesiæ Clericos scribit Nestorii verba fuisse hæc: *Ego bimestrem aut trimestrem Deum non dico*. Et adjungit: *Quibus alia addidit non pauca, Unigeniti incarnationem è medio planè tollens*. Istud ipsum asseverat in sua ad Principem Relatione omnis Synodus, & addit factum triduo ante sui exordium. Hoc est, die decima nona Junii. Evagrius Epiphaniensis verba format in hunc modum: *Ego eum, qui spatiis menstruis, hoc est, bimestri & trimestri, & ita deinceps adoleverit, Deum certè non appellavero*. Quare & Sacram Virginem omninò negavit Dei-param. Etenim juxta illud impium ac Judaicum principium ipsa non genuit Deum, sed purum hominem. Quare Socrates affirmans disputationem hanc factam cum Sancto Cyrillo, manifestè errat. Fuit palam imperitus rerum Nestorii. Ista igitur tria Synodales Legati persuaserunt universo Palatio, atque

Lib. 1. Cap. 2.

Lib. 7.

atque ita ipsum penitus dimoverunt à patrocinio Nestorii. Etiam Cubicularium Scholasticum, ejus usque tunc fidum defensorem.

Cap. 33. Verùm Irenæus ad omnia tria potentissimè intercessit. Et quidem per adeò artificiosa mendacia, ut ipse de Regiæ domus Primatibus scribat in præsenti Epistola: *Qui simul atque nostram Relationem accepissent, omnia quæ Ægyptii fautores per tyrannidem commiserant, ad Imperatorum aures referre coacti sunt. Denique ne longius sermonem protraham, cum multa & ab his, qui cum Cyrillo faciebant, & ab illis rursus, qui nobiscum sentiebant, acta & disputata fuissent, placuit ut utraque pars, tam ego quam Ægyptii, sui & suæ causæ tuendæ gratia, præsentibus etiam magnis Principibus, piissimum Imperatorem adiremus, atque ab eo audiremus. Quamquam protestatus sum identidem me nec ea de causa adesse, nec ulla ejusmodi Mandata à pientissimis Episcopis accepisse, sed tantùm Latorem litterarum advenisse. Sed profectò ob ejusmodi verba pene discerptus sum.* Quæstio est, à quibus & ob quæ verba fuerit ferè discerptus? Quibusdam videtur, quod ob propria sua verba, quibus disputare detrectaverat. Ferè discerptum credunt, non à Synodi Legatis, sed ab occultis Nestorii fautoribus, Irenæo gravissimè indignantibus, quod ista detrectatione Sacras Principis aures solis sui Amasii Adversariis permitteret. Alii volunt ferè discerptum à fideli Populo, penitus aversante Nestorium. Et fundant se in hisce Epistolæ verbis: *Cæterum Sanctitatem vestram rogo, ut Deum intentè pro me orare non gravetur, qui talia pericula perpessus sum, & in magnis adhuc discriminibus ob illam, quæ vitæ meæ insidiatur, multitudinem quotidiè versor.* Respondeo rem manifestè edici à finalibus Epistolæ verbis: *Testis mihi est Deus, dum ad Judicium ab Imperatore vocarer, nihil aliud me exspectasse, quam ut in fluctus maris abjicerer.* Edicunt Irenæum non ob sua, sed ob evocantis Principis verba fuisse ferè discerptum: Non ab ipso Principe, sed à sua prava conscientia ac ejus terroribus. Timebat à fideli Populo præcipitari in Pontum, si pro Nestorio præsumpsisset certare & congredi. Hinc mendaciter dixit se non ad istum venisse finem, sed esse simplicem litterarum Bajulum. Interim ob Principis reverentiam recantavit, & se ad disputandum accinxit, atque ita *quod decretum fuerat, absque ulla cunctatione executioni mandatum est.* Nempe decreta coram Principe & ejus Palatinis disputatio.

Et ipsa Irenæo non infeliciter cessit pro tempore. Etenim in ipsa evicit tria. Primò, quod Ephesinus Conventus, in quo damnatus Nestorius, non recto ordine fuisset à Cyrillo convocatus. Nempe ob Joannis Antiocheni, & Episcoporum ipsum comitantium absentiam. Secundo, quod Cyrillus in Nestorii causa non potuisset esse Judex, longè minus Synodi Præses, ideoque ista Sententia esset Attentatum Non-Judicis. Nempe quia fuerat unus è Judicandis. Etenim Nestorius Cyrillum non solummodo suspectum, sed pro manifesto hoste habebat: Et insuper ob famosa duodecim Capitula ipsum vociferabatur novum Hæresiarcham. Et certè Sacra, qua Imperator Theodosius Sanctum Cyrillum evocavit ad Synodum, eumdem acerbissimè accusat de variis, & tandem concludit: *Quamobrem & tuam quoque Reverentiam ad tempus, quod aliis litteris ad universos Metropolitanos Episcopos missis ediximus, præstò adesse oportebit. Neque priùs nostram amicitiam te confidas recuperaturum, quam omni turbatione & animorum ægritudine ad propositarum quæstionum discussionem ultro sedata, accurras.* Et hinc insigniter lucet suprema Romani Pontificis in convocandis ac dirigendis generalibus Conciliis authoritas. Lucet quod licet Romani Imperatores ipsis convocandis ac dirigendis se variè miscuerint, omnis tamen Authoritas fuerit à Romano Pontifice. Etenim Sanctum Cyrillum Theodosius Imperator Ephesino Concilio adesse jussit ut reum, judicandum, purgandum aut damnandum; at verò Celestinus Pontifex ipsum dedit Concilio Præsidem: Et hujus Jussio contra istam plenissimè obtinuit. Irenæus tertiò evicit, quod Cyrillus contra Candidiani Comitis Mandata nihil potuisset Synodaliter agere, ideoque quod omnia ejus Acta essent caduca & vanè Attentata. Præsertim damnatio Nestorii. Et ita allatum à Palladio Magistriano Decretum erat non dumtaxat confirmatum, sed insigniter etiam promotum ad ampliora. Nempe ad Nestorium reddendum Episcopatui. Liquet ex his Irenæi verbis: *Restat ut veritatis hostes ab omnibus communi consensu damnationis sententiam ferant, & vestræ Pietatis Judicium probetur & confirmetur, Piusque Imperator Sectatorum Ægyptii depositionem ad Sanctam Dei Ecclesiam quam primum transmittat, tamquam omnia tyrannicè & illegitimè Cyrillus, & qui cum eo sunt, perpetraverint, aliasque præterea pœnas ob commissa sint persoluturi.* Affirmat duo adhuc pendere ac sperari. Primum est confirmatio degradationis ac excommunicationis, quarum priorem in Cyrillum ac Memnonem, posteriorem Joannes Antiochenus latraverat in omnes totius Synodi Orthodoxos Episcopos. Secundum erat Cyrilli ob tyrannicam ac injustam Nestorii damnationem castigatio, adeoque & Nestorii plena restitutio. Cassinensis Codex habet longè aliud: *Ita ut mox inimicis veritatis adjudicatio à cunctis consona redderetur, & approbaretur ac firmaretur Religiositatis vestræ Judicium, & cum Ægyptio duorum dirigeretur condemnatio in Sancta Dei Ecclesia à Piissimo Principe, tamquam tyrannicè atque illicitè universa fecerint fautores Ægyptii. Et aliis, quomodo pro his, quæ commiserunt, digni submitti suppliciis.* Affirmat Judicii, quod Joannes in Cyrillum ac Memnonem, omnemque Synodum dederat, confirmationem tunc non amplius pependisse in spe, sed omninò fuisse datam, ac decretam publicari per omnes Ecclesias. Hinc fuit finis & fructus colloquii istius ac disputationis. Irenæus fuit adeò potens Orator.

Sanctus Cyrillus in suis rebus & Actis fuit longè attentissimus. Hinc videtur hujus colloquii infelicissimum successum prævidisse. Hinc post Irenæi abitum Constantinopolim direxit Joan-

Joannem, suum Medicum ac Syncellum, cum novis Mandatis ac Relationibus. Non mireris ei fuisse domesticum Medicum. Quod enim Patriarcha Alexandrinus Regium statum, Romani Pontificis statu non inferiorem, tunc haberet, est Eruditis, exploratum. Existimo non Laicum fuisse, sed Presbyterum aut Diaconum. Erat enim tam sublimis ac tam Sancti Patriarchæ Syncellus. Quæ dignitas non cadebat, nisi in Presbyteros aut Diaconos. Et licèt hodierni Latinæ Ecclesiæ canones Sacris Clericis interdicant medicæ artis studium ac exercitium, istiusmodi tamen regulas tunc ignorabat Ecclesia. Etenim ad Apellam scribit Theodoretus: *Cyri*
Epist. 115. *gubernatione suscepta necessarias illi artes undequaque comparavi. Tunc autem & Medicinæ peritos, ut eam incolerent, hortatus sum. Horum unus est Religiosissimus Presbyter Petrus, qui & artem cum ratione tractat, & hanc moribus exornat.* Scribit hæc in sui commendationem. Eodem modo
Epist. 114. scribit ad Andiberim: *Religiosissimus Presbyter Petrus Sacerdotii quidem ornatur dignitate, ornatur verò & rationali corporum curatione. Longo autem tempore apud omnes versatus morum elegantia sibi omnes devinxit.* Agebat publicum Cyrensis civitatis Medicum. Etiam inter Edessenæ Ecclesiæ Clericos, qui suum Episcopum Ibam accusarunt, unus libello subscripsit in hunc modum: *Sabbas Diaconus, qui dicor Medicus.* Exstat in decima Actione Chalcedonensis Concilii. Hinc igitur opinor etiam Sancti Cyrilli Medicum Joannem fuisse Presbyterum aut Diaconum.

Et ipse omnes Irenæi fabricas est demolitus. Ita docent hæc Epistolæ verba: *Advertimus majorem partem Principum quasi mutatam fuisse, ut qui jam ne audire quidem ea à nobis vellent, quæ coram ipsis, vel etiam ab ipsis fuerant judicata.* Cassinensis Codex habet emphasim, & alium utcumque sensum: *Judicum plurimos videmus alios quodammodo ab aliis effectos, & à nobis, qui apud eos & ab eis judicati sumus, nec audire saltem quodcumque contenti sunt.* Etiam hæc verba, *Eoque modo venisset, quo scitis*, Cassinensis Codex exponit: *Et venisset, sicut nostis, ex more.* Est mysterium, quod Irenæus non ex Cyrilli, sed ex Palatinorum Principum metu non audet enunciare. Affirmat Joannem Medicum venisse onustum auro, ac per ipsum transmutasse corda. Et hunc esse Cyrilli morem. Iste igitur Medicus Augustam domum divisit in tres partes atque sententias. Prima *affirmabat, quæ utrimque facta essent, in præsenti valere debere, atque adeò non duarum Personarum tantùm, ut aliquando visum fuerat, sed trium depositionem esse confirmandam.* Nempe Nestorii, Cyrilli, ac Memnonis. Secunda pars & sententia *censebat exauthorationes quidem ex æquo annullandas, illustres verò ex piissimis Episcopis, qui & fidei doctrinam accuratè ad veritatis amussim examinent, & quæ Ephesi contra jus & fas acta sunt, huc accersendos.* Tertia pars *maximoperè studebat omnemque movebat lapidem, ut manifestis Decretis instructi à Pientissimo Imperatore Ephesum abire sinerentur, tamquam omnia cognituri, & pro virili composituri.* Et tandem Principi placuit prima sententia. Et cum Sacra ejus Jussione, plenaque exequendi potestate Joannes Sacrarum Largitionum Comes est missus Ephesum. Sic Irenæus pro Joannis Antiocheni Factione obtinuit multum, ast amisit totam causam Nestorii. Nihilominùs inivit gratiam Joannis Comitis, & cum ipso est reversus Ephesum, ad novas turbas. Quidam censent Principi placuisse tertiam quoque sententiam, & ipsam in Joanne Comite fuisse cum prima conjunctam: Ei datum fuisse Mandatum publicandi ac exequendi trium damnationem, simulque facultatem componendi omnia. Et certè quod omnia componere studuerit, est exploratissimum. Respondeo tamen illos falli. Etenim tertia sententia agebat pro Synodo, & ab ejus procedebat amicis, ideoque adversùs illam Irenæus scripsit: *Quod ne fiat, qui vos amant, obnixè deprecantur, certò scientes, cujus sint animi, qui hæc moliuntur, neque nesciunt, quo fine id consilii cœperint.* At verò Joannes Comes favebat Factioni Orientali, & per ejus fautores fuit transmissus Ephesum. Deinde, tertia sententia urgebat Ephesum ablegari viros, qui utriusque partis Acta discuterent ac judicarent: Quod manifestè non cadit in Laicum. Tertiò, quidquid Joannes Comes ad pacificandas partes egit, egit proprio motu ad captandam gratiam Principis. Ita Sanctus Cyrillus affirmat in litteris ad Constantinopolitanum Clerum ac Populum. Proinde tertia sententia suadebat Ephesum destinari illos in Regia tunc civitate degentes Episcopos, quorum zelosissimas ad Synodum litteras, & par Synodi ad ipsos Responsum habemus in Actis Synodalibus. Eorum nomina erant: Eulalius, Eutrechius, Acacius, Chrysaphius, Jeremias, Theodulus, Isajas. Eutrechius possit esse Antiochenus Episcopus, Pisidiæ Metropolita, quem Leontius Scholasticus affirmat sub Sancti Procli Episcopatu frequentem fuisse Constantinopoli, adeoque fuisse adversatum Nestorio. Nam & Timotheus Ælurus ac alii Eutychianistæ ipsius testimoniis se armabant. Quod nempe defenderet Sancti Cyrilli Capitula, quæ vesani illi blaterabant esse fundamenta suæ blasphemiæ. Isti igitur Episcopi appetebant mitti Ephesum: Et Orthodoxi omnes, præsertim cum suis Monachis Archi-Mandritis, istud ipsum postulabant. Quin & ipsa Synodus postularat, aut certè postea postulavit. Etenim suam, quam post executioni mandatam Joannis Comitis Sacram Principi transmisit, Relationem conclusit in hunc modum: *Quod si Majestati vestræ, quæ inter nos & illos qui se abjunxerunt, acta sunt, exactius dignoscere libuerit, Sublimitatem vestram oramus, ut ad Sanctam Synodum mittat quos probaverit, ut hac ratione de omnibus etiam coram, pleniùs doceri queat Christi amans vestra Majestas.* Videtur factas antea preces iterare. Quidquid sit, apud circumventum à Nestorii dilectoribus Principem nihil obtinuerunt.

CAPUT XXII.

Sancta Synodus Orientalium Regionum, & horum qui pariter ex diversis Provinciis ac Partibus congregati sunt, id est, ex Bithynia, Pisidia secunda, Paphlagonia, Cappadocia, Europa, Rhodope, Thessalia, Dacia, inter locuta est quæ subter annexa sunt.

PRopter has, quæ nuper emerserunt, Ecclesiasticas quæstiones convocati ad Ephesum Civitatem ab eis, quibus à Domino Imperium justa deliberatione commissum est, & quibus sunt totius Orbis credita gubernacula, quique regunt subditos sapienter ac piè, impigrè præfatam comprehendimus Civitatem. In modico vero tempore procurrente, propter turbas, quæ ab Ægyptio Cyrillo sunt factæ, litteræ à piissimis Imperatoribus nostris secundò tertioque venerunt, admonentes ut cum vinculo pacis universæ Dei unirentur Ecclesiæ. Et illà, quæ in Nicæa exposita est à Sanctissimis Patribus nostris, essemus fide contenti. Abjectis utique his, quæ nuper orta sunt, scandalis.

Unde & persuadere tentavimus illos Episcopos, qui ea quæ sunt Ægyptii non renuunt, & expositis sub eo hæreticis Capitulis subscripserunt, ut auferrent illa, quæ Orthodoxæ Fidei apertè contrariantur, contenti verò essent expositione, quæ in Nicæa facta est, secundùm Piissimorum Principum sanctionem. Persuadere verò illos minimè prævalentes, eoquod illos semel tam malè præoccupari contigerit, compulsi sumus nos, qui sanæ Fidei permanemus, & nihil ei peregrinum subintroduci permittimus, hanc in Scripto exponere, & subscriptionibus Confessionem manu propria roborare.

Sufficit enim expositio horum verborum, quæ pauca sunt, & integritatem pietatis edocere, ac semitam veritatis ostendere, & errorem vesaniæ hæreticæ confutare.

Credimus in unum Deum, Patrem omnipotentem, visibilium & invisibilium Creatorem. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei Unigenitum, qui natus ex Patre, Unigenitus, id est, ex substantia Patris. Deum de Deo, Lumen de Lumine, Deum verum ex Deo vero. Natum, non factum, consubstantialem Patri. Per quem omnia facta sunt, quæ in Cœlo, & quæ in terra. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit: Et Incarnatus, & inhumanatus est. Passus est, & resurrexit tertia die. Adscendit in Cœlos, ac venturus judicare vivos & mortuos. Et in Spiritum Sanctum. Eos autem qui dicunt: Erat aliquando quando non erat, & priùsquam nascere-tur non erat. Et quia ex nullis exstantibus factus est, aut ex altera subsistentia, sive substantia, dicentes esse vertibilem aut mutabilem Filium Dei, hos anathematizat Catholica & Apostolica Ecclesia.

Hæc est fides, quam Patres exposuerunt. Primùm quidem contra Arium, blasphemantem ac dicentem creaturam esse Filium Dei. Et contra omnem videlicet hæresim Sabellii, ac Photini, ac Pauli Samosateni, Manichæi quoque, atque Valentini, & Marcionis. Et contra omnem videlicet hæresim, quæcumque contra Catholicam & Apostolicam surrexit. Quos condemnaverunt trecenti decem & octo in Nicæna Civitate collecti. In hac nos fidei expositione universi persistere confitemur: Tam nos qui sumus in Epheso congregati, quam reliqui quoque Domino amicissimi Episcopi, qui sunt in Regionibus nostris. Profitemur etiam in omnibus, quæ à vobis gerenda sunt, permansuros. Obedimus namque Sapienti, qui dixit: *Noli transferre terminos, quos posuerunt Patres tui.* Prov. 22. Hæretica verò Capitula, quæ à Cyrillo sunt nuper exposita, quibus & Anathematismos superfluos subjecit ac vanos, quæque etiam vario Decreto ac subscriptione Episcoporum roborare tentavit: Hæc itaque alienat ab orthodoxa fide Sancta Synodus, quæ in Epheso congregata est.

Sanctum Decretum Auctores ejus Confessionem Fidei vocaverunt.

SCHOLION.

HUjus Conventus, Decreti, seu Interlocutionis frequens est memoria in Actis Synodalibus. In litteris, quas Joannes Antiochenus, Himerius Nicomediensis, Theodoretus Cyrensis, & ipsorum Collegæ scripserunt ad Rufum Archi-Episcopum Thessalonicensem: *Nos in dogmatibus Beatorum Patrum, qui apud Nicæam convenerunt, perseveramus, piisque illorum vestigiis insistimus. Quam Regulam nos inconcussam, inflexamque retinere studemus omnes, qui in Oriente habitamus. Similiter qui Bithyniam, & Paphlagoniam, & Cappadociam secundam, & Pisidiam, & Thessaliam, & Mœsiam, Rhodopemque incolunt, & alii quam plurimi diversarum Provinciarum.* Et infra: *Misimus etiam exemplum Scripti, quod Piissimo Imperatori nostro exhibuimus, quo Sanctorum Nicænorum Patrum fides continetur, & Hæretica Cyrilli Capita recens inducta reprobantur, ea nobis judicantibus ab Orthodoxa fide aliena.* Et in secunda postulatione, quam Factionis Legati è Chalcedonensi civitate miserunt ad Principem: *Advenit rursum Magnificentissimus Magister Joannes, qui tunc Comes omnium Largitionum, alias iterum afferens litteras, significantes quod à vestra Majestate trium Depositiones decretæ sunt, tollendaque è medio offendicula suborta, solamque*

Iamque fidem in Nicæa expositam à Sanctis Patribus ab omnibus confirmandam. Joannes ille appellatur Magister, & additur: *Qui tunc Comes omnium Largitionum.* Erat promotus in Magistrum Officiorum. Clarius id lucebit inferius.

Hujus interlocutionis lucida & insignis est memoria etiam in litteris, quas de Joannis hujus apud Ephesum Actis Sanctus Cyrillus scripsit ad Constantinopolitanum Clerum ac Populum: *Cum Magnificentissimus Vir nihil non tentaverit, quo Joannes* Antiochenus Episcopus, *& qui cum eo sunt, in Sanctæ Synodi Communionem recipiantur, in hodiernum usque diem ne audire quidem hujusmodi vocem* Orthodoxi Episcopi, veram constituentes Synodum, *sustinuerunt, sed obsistunt quidem omnino, & dicunt; Fieri non potest, ut ad hoc veniamus, nisi quod contra legem ab illis factum est dissolvatur, ac Synodo, tamquam qui deliquerint, supplices accidant, & Nestorium ac illius dogmata Scripto anathematizent. Et in his universa Synodi consistit instantia. Cum verò hac spe Magnificentissimus ille Vir frustratus esset, aliud rursus excogitavit, & à Sancta Synodo petiit, ut fidei expositionem Scripto sibi exhiberet; ut cum illi quoque ipsius impulsu adsensissent ac subscripsissent, reversus diceret: Redegi illos in amicitiam, qui humanis Offensis inter se dissidebant. Hoc intelligens Sancta Synodus iterum surrexit, disertè dicens: Nolumus nobis met ipsis eam contumeliam irrogare. Non enim tamquam Hæretici huc vocati sumus, sed venimus ut fidem labantem ac exagitatam stabiliamus: Quam & stabilivimus. Nec opus est Imperatori, ut fidem nunc discat, cum hanc sciat, & in ea baptizatus sit. Sed & illud quoque sciatis, nempe cum fidei expositionem componerent, inter se contendisse, & in ea altercatione etiam nunc versari. Nam alii ex illis Sanctæ Virgini appellationem Dei-paræ concedunt, ita tamen ut etiam fateantur hominis Matrem; alii verò prorsus negant, adduntque paratiores se esse, ut manus suas amputandas præbeant, quam ut hujusmodi voci subscribant. Ubique autem turpiter se gerunt, Hæreticos se declarantes.* Epistolam hanc Sanctus Cyrillus scripsit ex vinculis.

Aliam hujus interlocutionis non solummodo memoriam, sed etiam primam originem habemus in *Relatione Orientalium ad Imperatorem, cui Symbolum Sanctorum Nicænorum Patrum præposuerunt, referentes de Sanctæ & Oecumenicæ Synodi Decretis super libellis, quos Sanctissimi Cyrillus & Memnon ipsi obtulerunt. Fuit autem Relatio hæc ad Irenæum Comitem missa, & per ipsum Imperatori exhibita.* Cyrillus & Memnon à fœdo, quod ipsis Joannes Antiochenus inflixerat, degradationis elogio statim provocarunt ad Synodum. Et Synodus aliquid decrevit: Etiam ante Romanorum Legatorum adventum. Immo ante adventum Joannis Comitis Sacrarum Largitionum. Et forsitan ante discessum Irenæi. Quidquid sit, hæc Relatio est Constantinopolim missa ad ipsum ideoque post illius ex Epheso abitum. Et post varia concludit: *Ad hæc Pietatem vestram obnixè obtestamur, ut omnibus præcipiat, ut fidei in civitate Nicæna expositæ, quam huic quoque Epistolæ nostræ præposuimus, subscribant, nihilque peregrinum ipsi adsuant, neque Dominum nostrum Jesum Christum esse purum Hominem dicant. Nam & Deus perfectus est, & Homo perfectus. Neque Christi Deitatem patibilem inducant. Utrumque enim æque temerarium est.* Relatio postulat tria. Primò, ut utraque pars profiteri ac subscribere jubeatur Nicænum Symbolum. Deinde, ut illi nihil superaddatur peregrinum. Hoc est, ut damnentur aut certè proscribantur Cyrilli Capitula. Præsertim duodecimum, quod Deum, adeoque & ipsam Deitatem tradit passibilem & passam. Hoc enim Factio firmissimè censebat dogmatizari ab isto Capitulo. Et istam suspicionem postmodò validissimè firmarunt & auxerunt quædam verba Acacii Melitinensis Episcopi, apud Chalcedonem dicta coram ipso Principe. Relatio postulat tertiò, ut omnes Christum Dominum profiteantur verum ac perfectum Deum, nullatenus purum hominem. Credebat etiam Nestorium ab hoc articulo non dissentire. Et his tribus admissis spondebat fore plenam pacem, auferendas omnes discordias, exsufflandas omnes Damnationes: Nempe Nestorii, Cyrilli, ac Memnonis.

Et Concilium Theodosio non displicuit. Etenim sacræ suæ Jussioni, quam per Joannem Comitem misit ad utramque partem, post confirmatam trium personarum damnationem inseruit: *Ex aliis autem apud vos gestis agnovimus Christianam vos servare fidem & rectitudinem, quam à Patribus & Majoribus accepimus, quam etiam Sanctissima Synodus sub Constantino Divæ memoriæ celebrata consentiens confirmavit. Quamobrem unusquisque Sanctissimæ vestræ Congregationis operam dabit, ut omni controversia soluta, omnibusque scandalis excissis cum pace & concordia domum revertatur.* Adjungit se hæc sancire ex suasu Acacii Berrhæensis Episcopi, qui propter ætatis, scientiæ, ac experientiæ eminentiam tunc temporis habebatur, ac passim appellabatur Pater ac Magister omnium Episcoporum. Licet Sacra disertè non damnet Cyrilli Capitula, eorum tamen damnationem apertè supponit ac involvit. Etenim confirmat damnationem Cyrilli, factam ob sola Capitula. Eadem ratione supponit atque involvit damnationem articuli asserentis Dominum Jesum Christum esse purum hominem. Quia nempe confirmat damnationem Nestorii, damnati ob istum articulum. Acacius propter senium non venerat Ephesum. Hinc igitur Theodosius Factionis Relatione misit Berrhæam, & exquisivit istius Senis judicium. Et quid ille poterat, nisi probare Sensa & Acta Joannis, sui Metropolitæ ac Patriarchæ? Hinc igitur Relationem æstimavit Princeps, & ex ipsa formavit suam Sacram. Et huic adjunxit Acacii ad se rescriptas litteras. Quæ omnia paucis diebus non potuerunt peragi, ideoque Sacra videtur non fuisse expedita, nisi ad finem Julii, Joannes Comes non advenisse Ephesum, nisi circa medium Augusti.

Porrò ipse post publicatam trium Episcoporum damnationem, ipsosque in custodiam traditos, conatus est reliquos utriusque partis Præsules adunare, ac præsertim Nestorii Damnatoribus

ribus reconciliare Joannem Patriarcham, ac ejus Collegas. Verùm omnes Orthodoxi constantissimè obstiterunt dicentes: *Fieri non potest, ut ad hoc veniamus, nisi quod contra legem ab illis factum est dissolvatur, ac Synodo, tamquam qui deliquerint, supplices accidant, & Nestorium ac illius dogmata Scripto anathematizent.*

Voluerunt ante omnia non solummodo exsufflari Cyrilli ac Memnonis damnationem, sed insuper Joannem ac ejus Episcopos de tanta temeritate ac injuria pœnitere, & Synodo supplices flagitare veniam. Quod ipsum Sacra Synodus largè exposuit in misso per Joannem Comitem Responso ad Principem. Nec sine fundamentis. Etenim Apostolicæ Sedis nova Legatio tunc advenerat, Joannis & collegarum audaciam exsufflarat, Cyrillum ac Memnonem reposuerat in plenam dignitatem, ac Joannem & ejus Complices Ecclesiastica communione privaverat. Ista enim Legatio primam Synodalem Actionem celebravit, & Cyrillum ac Memnonem reparavit sexto idus Julii; decimo autem Sexto Calendas Augusti in quinta Actione Joannem & ejus Complices proscripsit extra Ecclesiam. Hinc stupenda est Joannis Comitis audacia, qui adversùs Apostolicæ Sedis ac totius Synodi Judicium non erubuit patrare talia.

Ita frustratus excogitavit aliud. Omnibus enim modis discordiam hanc sopire studuit, Episcopos cum pace ad propria remittere, atque ita gloriosus redire Constantinopolim. *A Sancta Synodo petiit, ut fidei expositionem sibi Scripto exhiberet.* Quod ipsum omnino exegit à Factione Joannis Antiocheni. Nempe Nicæni Symboli professionem, damnationemque duodecim Capitulorum, ac præfati Nestoriani articuli. Verùm Sancta Synodus est denuò refragata, ac intrepide dixit: *Nolumus nobis ipsis eam contumeliam irrogare. Non enim tamquam Hæretici huc vocati sumus, sed venimus ut fidem labantem & exagitatam stabiliamus, quam & stabilivimus. Nec opus est Imperatori, ut fidem nunc discat, cum hanc sciat, & in hac baptizatus sit.* Noluerunt vel Nicænum profiteri Symbolum. De ipso palam loquuntur. Loquuntur enim de Symbolo, in quo Imperator fuerat baptizatus. Et fundata fuit ista constantia. Etenim Apostolici Legati omnia Synodi circa fidem ac Nestorii perfidiam Acta discusserant ac stabiliverant. At verò Joannis Factio obedivit. Per omnia studuit placere Laico Principi, atque ita sua Attentata per Laicam violentiam firmare. Edidit præsentem interlocutionem.

Ipsa Græcè & Latinè reperitur in Actis Synodalibus. Hæc est alia translatio, & habet quædam discrimina: Hinc duxi vulgandam. Primum discrimen est, quo Cassinensis translatio Provincias, quæ simul cum Orientali Diœcesi adfuerunt huic Conventui, ponat alio ordine, eisque detrahat Mœsiam, & addat Daciam. Et quidem Mœsiam, utique secundam; spectantem ad Thracicam Diœcesim, admodum male omisit. Etenim Dorotheus Martianopolitanus Episcopus, Metropolita istius Mœsiæ, fuit non modica pars hujus conventiculi. An rectè addiderit Daciam, ignoro. Plurimum dubito. Etenim præfatas omnes Provincias Joannes Antiochenus & quidam ejus Collegæ denuò laudant in litteris ad Rufum Thessalonicensem Episcopum: *Similiter qui Bithyniam, & Paphlagoniam, & Cappadociam secundam, & Pisidiam, & Thessaliam, & Mœsiam, Rhodopemque incolunt, & alii quamplurimi diversarum Provinciarum.* Hos omnes affirmant sibi consentire. Nulla est memoria Daciæ. Possit tamen comprehendi sub voce: *Diversarum Provinciarum.* Præsertim quia hic omittitur etiam Europa, cujus tamen Metropolita Fritilas fuit inter Primores hujus Factionis. Secundum discrimen est, quod Cassinensis translatio nobis adducat Pisidiam secundam, hactenus ignotam. Etenim Pisidia olim quidem, videtur quod ab Imperatore Valente, fuit divisa, attamen non in primam & secundam, sed in Pisidiam ac Lycaoniam. Proinde est mendum. Emendandum est cum vulgata translatione, ac ipso etiam originali textu: *Cappadocia secunda.* Etenim Eutherius Thyanensis Episcopus, secundæ Cappadociæ Metropolita, fuit pertinacissimus hostis Ephesinæ Synodi. Adn. Not. Julianus Sardicæ Metropolita Daciæ erat cum Jo: Antiocheno ex cap 6.7.ac 109.

Discrimen tertium est, quod vulgata translatio habeat hanc subscriptionem: *Joannes Episcopus Antiochiæ Orientalis Sanctæ Fidei præscriptæ consensi.* Et Actorum Compilator adjunxit: *Subscripserunt autem similiter & reliqui ipsorum Episcopi, qui etiam per Epistolam, quæ subjungitur, Rufum Episcopum, ut ipsis auxiliaretur, rogaverunt.* Quæ subnotatio nos docet aliqua non inutilia. Primò, quod hodierna Synodalium Actorum compilatio sit alterata, & non parum differat ab antiqua. In antiqua præsentem interlocutionem sequebatur conformis ad Rufum Thessalonicensem Epistola, ipsam exponens & commendans, imploransque Rufi patrocinium. Temporis injuria ipsam amisit, aut certè abscondit. Fuit omninò alia ab ista, quam adhuc retinemus in Actis Synodalibus. Hæc enim habet hanc adnotationem: *Epistola quorumdam Orientalium, qui Constantinopolim missi fuerant, ad Rufum Episcopum.* Fuit non Ephesi data, sed Constantinopoli, seu potius Chalcedone. Lucet ex finalibus verbis: *Quoniam verò juxta Piissimi Imperatoris Mandatum in civitatem Constantinopolitanam venimus, adscripsimus etiam exemplum Mandati à Sancta Synodo nobis dati, quo Provinciæ in illo recensitæ dignoscantur. Eas enim à Metropolitarum subscriptionibus Sanctitas tua cognoscet.* Prior Epistola ab omnibus Conventiculi Episcopis, hæc autem subscripta fuit à solis octo ejus Legatis. Quare errat hoc ad præsentem interlocutionem marginale Scholion: *Epistola hæc ad Rufum habetur infra suo loco, juxta seriem rerum gestarum.* Quartum tandem harum translationum discrimen est, quod nostra Cassinensis in fine addat: *Sanctum Decretum authores ejus confessionem fidei vocaverunt.* Existimo esse additamentum Irenæi, qui primus compilavit hæc Acta. Affirmat hanc interlocutionem Conventiculo fuisse adeo Sanctam, ut ipsam appellaverint confessionem fidei.

Hoc

Hoc est, ei voluerunt esse authoritatem Symboli.

Quæstio prima est, Quid sibi velint hæc verba: *Secundis ac tertiis destinatis Pientissimorum Imperatorum litteris?* Etenim Theodosius primas per Palladjum Magistrianum, secundas suas ad Ephesinam Synodum litteras misit per Joannem Sacrarum Largitionum Comitem, tertias non novimus: Quæ igitur sunt hæ tertiæ? Respondeo de tertiis hisce litteris non esse dubitandum. Nam & nostra translatio lucidè habet: *Litteræ à Piissimis Imperatoribus nostris secundo, tertioque venerunt.* Proinde hæ tertiæ litteræ, quæ haud dubiè ad Joannis Comitis Relationem, ac postulationem venerunt, perierunt aut latent. Orthodoxi Episcopi Apostolicis Celestini Papæ litteris ac Legatis potius crediderunt ac obedierunt, quam per Joannis Comitis artes extortis circumscripti Principis Jussionibus. Quod bonus Theodosius fuerit circumscriptus; posteriora ejus Acta demonstrant. Etenim à Romanæ Ecclesiæ Decretis instructus, de Cyrilli ac Memnonis degradatione nullam deinceps fecit memoriam, sed ambos uti integros Antistites permisit redire ad suos Thronos. Et Cyrillum permanere Concilii Præsidem. Et Nestorium ut legitimè degradatum abegit è Synodo, ac relegavit ad suæ professionis domum, ad Sancti Euprepii Monasterium in Suburbano Antiochiæ. Tertia ista ejus ad Synodum Epistola fuit forsitan missa ad Joannis Comitis Epistolam, quæ exstat in Actis Synodalibus. Quidquid sit, ex his omnibus docemur Joannem Comitem non modico tempore fuisse moratum Ephesi. Studebat enim componere discordiam, Synodumque cum bona gratia dimittere, & sic gloriosus redire ad Principem.

Secunda quæstio est, Quomodo præsens interlocutio dicat de Sancti Cyrili Capitulis: *Quæ Cyrillus Episcoporum calculo ac subscriptione roborare conatus est?* Cassinensis translatio habet. *Quæ etiam vario Decreto ac subscriptione Episcoporum roborare tentavit.* Quæstio est, quando Sanctus Cyrillus ista tentaverit? Quidam censent factum in decursu Synodi, dum evenit quod habet præfatio ad primam Sancti Cyrilli pro suis Capitulis Apologiam: *Explanatio duodecim Capitum, Ephesi pronuntiata à Cyrillo Archi-Episcopo Alexandrino, Sancta Synodo clariorem illorum declarationem exigente.* Existimant Sanctum Cyrillum tunc primò apud omnes, deinde quibusdam recusantibus apud varios institisse, ut ita explanatis Capitulis subscriberent. Respondeo interlocutionem ad ista nullatenus respexisse. Ista enim explanatio tunc necdum facta fuerat, immo nec postulata. Postulata fuit propter hos ac alios similes, sine interpolatione iteratos, Joannis Patriarchæ ad totum Mundum clamores. Interlocutio igitur se-met ipsam in superioribus abundè exponit: *Conati sumus Episcopos cum Ægytii Cyrilli sententia facientes, Hæreticisque illius expositis Capitibus adstipulatos inducere, ut Capita condemnarent.* Agunt de omnibus Orthodoxis Ephesinæ Synodi Episcopis: Existimarunt ab ipsis Capitula fuisse canonizata, & confirmata singulorum subscriptionibus. Nam & propter hoc omnem Synodum excommunicarunt. Proindè de Synodi Actis non fuerunt rectè instructi, atque ita præcipitarunt iniquum judicium.

Quæstio tertia est, Quomodò interlocutio affirmet Nicænum Symbolum non dumtaxat adversùs Arium, sed emanasse etiam adversùs Valentinum, Marcionem, Manichæum, Sabellium, Photinum, ac omnem hæresim? Præcipua difficultas est de Photino. Hunc enim constat esse Nicæna Synodo posteriorem. Fuit discipulus Marcelli Ancyrani Episcopi, cujus errores non nisi post Synodum cœperunt apparere, & qui ipsos, licet dolosè, purgavit tamen in Sardicensi Synodo. Respondeo idem scribi à libro Pontificali in vita Sancti Sylvestri: *Hujus temporibus factum est Concilium in Nicæa Bithyniæ. Episcopi trecenti octodecim. Et damnaverunt Arium, Photinum, & Sabellium, vel sequaces eorum.* Ibidem laudatur etiam Romana Sancti Sylvestri Synodus, atque adjungitur: *Et damnavit iterum Arium, & Photinum, & Sabellium.* Istud ipsum habet antiqui Græci Scriptoris libellus Synodicus: *Sancta Synodus contra omnem hæresim exposuit Divinam fidei disciplinam, Arii videlicet, Sabellii, Photini, Pauli Samosateni, Manetis, Valentini, Marcionis, & eorum qui cum ipsis sentiunt.* Consonat & eruditus ille adversùm Nestorianos ac Eutychianos Scriptor, quem Jacobus Gretzerus censuit esse Sanctum Anastasium Sinaitam. Affirmat à Nicæna Synodo præter Arium esse damnatum etiam Sabellium, & adjungit: *Damnavit etiam Photini Hæresim, quæ diceret Christum & Divinitatis & Humanitatis principium habere ex Maria, neque secundum increatam ipsius Divinitatem præstare sæculis.* Rectè affirmat non Photini personam, sed ejus hæresim esse damnatam à Nicæna Synodo. Eadem ratione Magnus Leo ac alii Patres frequenter asserunt etiam Nestorii ac Eutychetis Hæreses esse ibidem damnatas. Eundem igitur in sensum accipi oportet & Pontificalem librum, & libellum Synodicum. Ex quo lucet librum Pontificalem à quibusdam malè vapulare quasi de imperitia.

Cap. 34.

Cap. 5.

CAPUT XXIII. –III

Mandatores Synodi Orientalis Episcopi, & reliquorum qui pariter in Ephesum congregati sunt, ad Legatarios suos,

SAncta Synodus, quæ in Ephesum per Dei gratiam congregata est, Domino Amicissimis atquè Sanctissimis, Joanni Archi-Episcopo Antiochenorum Magnæ Civitatis, & Joanni Episcopo Damascenorum Metropolis, & Himerio Episcopo Nicomediensium Metropolis, & Paulo Emesenorum Civitatis Episcopo, facienti sermonem pro Cyro Episcopo, & pro Sanctissimo & Sacratissimo Berrhææ Acacio, & Macario Laodicensi Episcopo Civitatis, facienti sermonem pro Cyro Episcopo Metropolis Tyriorum, & Apringio Episcopo Civitatis Chalcidensium, facienti sermonem pro Alexandro Episcopo Apamenorum Metropolis, & Theodoreto Episcopo Cyrensium Civitatis, facienti sermonem pro Alexandro Episcopo Hierapolitanorum Metropolis: Præsentes præsentibus mandamus quæ subter annexa sunt,

Quoniam propter Ecclesiasticam causam, propter quam Universi sumus in Ephesum congregati, nunc Religiositas nostra secundùm Piissimorum Principum nostrorum Decretum evocata est ad magni nominis Constantinopolim, ad concertandum pro veritate ac Fide Sanctorum Patrum, rectisque Dogmatibus, non autem præcepti sumus Universi adesse nobiscum, oportet omnium nostrum vobis manifestam fieri voluntatem, quia permanemus in eis, ac firma putamus, quæ à nobis geruntur, & ad Domini timorem pertinent, & ad Ecclesiasticam pacem, & ordinis tranquillitatem.

Ob hoc præsens vobis Mandatorium fecimus, per quod mandamus atquè concedimus integerrimam, quam vobis tradimus, potestatem, quam nos quoque ipsi præsentes habemus: Ut cum, Deo juvante, ad prædictam perveneritis Maximam Civitatem, tum si oportuerit, ut coram Piissimo Principe, aut in Consistorio, vel coram Sacro Senatu, sive præsente Synodo, de his quæ in quæstionem venerunt, sermonem moveri contigerit, hunc cum nobis condecente fiducia, sapientiaque, ac diligentia moveatis, pro Ecclesiarum utilitate communi. Et suscipiatis certamen prò omnibus nobis, ità videlicet ut nos quoquè permaneamus, perseveremusque, & amplectamur verba universa, quæ de hac causa geruntur, & fuerint gesta. Si verò & usque necessarium fuerit, pacto vel pace Ecclesiastica, vel re qualibet alia exigente, ut pro nobis omnibus subscribatis.

Et hoc ipsum vestram quæsumus Sanctitatem, ut indubitatè faciatis, pro hoc quod communiter proficit universis, & pro gloria Domini Christi. Si verò nobis huc etiam Synodicum visum fuerit destinari, cui subscriptione omnium sit necesse, universi communiter ac singulatim quisque profitetur huic cum tota devotione subscribere, atquè ad pium transmittere Comitatum. Illa tamen conditione servata, ut omnibus modis hæretica illa Capitula, quæ à Cyrillo Alexandrino Nicænæ Patrum subintromissa sunt Fidei, cum anathematibus expellantur, sicut quæ aliena sunt à Catholica & Apostolica Ecclesia.

Et subscripserunt huic Mandatario Universi Orientales Episcopi.

SCHOLION.

POstquam nec Joannes Sacrarum Largitionum Comes, nec secundæ ac tertiæ Principis litteræ potuerunt partes in concordiam trahere, atque ita Synodum cum pace dimittere, Theodosius Imperator probavit secundam suorum Palatinorum, & haud dubiè etiam Advenarum Episcoporum sententiam, quam supra audivimus à litteris Irenæi Comitis: *Alii Illustres ex Episcopis, qui & fidei doctrinam accuratè ad veritatis amussim examinent, & quæ Ephesi contra jus & fas acta sunt, huc accersendos censent:* Censebant non aliundè, sed quosdam ex ipsa Synodo evocandos Episcopos. Disertè hoc expressit Cassinensis translatio; *Alii verò quidam dicunt: Rationes quidem æquè solvi debent cunctorum, cæteros verò ex Dei Amantissimis Episcopis huc convenit evocari, ut rationes fidei eorum cum veritate quærantur. Et illa, quæ iniquè in Epheso facta sunt.* Et hoc ipsum omnis Synodus postulavit à Principe. Etenim suas, quibus de allata per Joannem Comitem Sacra gravissimè queritur, ad Theopempum, Potamionem, & Danielem, suos in Regia civitate Episcopos, nec non ad ejusdem Ecclesiæ Clerum litteras sic conclusit; *Pientissimum Imperatorem de his certiorem facite, ac totius Synodi nomine supplicate, ut nostri misertus ex hoc tandem specioso ergastulo nos revocet. Et si quidem digni sumus, qui pientissimi Imperatoris faciem videamus, id fieri mandet; si verò indigni judicemur, quibus hoc obtingat, saltem ad Ecclesias nostras redire nos sinat, ne hic universi, alii morbis, alii mœstitia consumpti, pereamus.* Et litteris subjunxerunt hanc subnotationem: *Necamur æstibus, cum aeres sint graves, & penè quotidie aliquis sepelitur.* Et hujusmodi plura. Ipsa etiam Orientalis Factio idem expostulavit. Ejus enim adversus Cyrilli & Memnonis Synodalem reparationem Relatio habet: *Rogamus Majestatem vestram, ut nobis insidiis appetitis succurrat, & hinc liberatos ad Regiam civitatem evocet, ut coram Pietate vestra illorum iniquitatem & impietatem redarguamus. Persuasum enim habemus fieri non posse, ut*

legitimo ordine, quæ proposita sunt, constituantur, nisi vestræ Majestatis Authoritas intercedat. Quod si hoc Serenitati vestræ non probatur, supplicamus Nicomediam accersiri, ut expeditè, quæ acta sunt, Dominationi vestræ significemus, vestræque Pietatis Sanctiones accipiamus. Et in litteris ad Sacri Cubiculi Præfectum: *Obsecramus vestram Magnificentiam, ne nos tantis hisce malis undique cinctos negligat, sed evidenti mortis discrimini eximat, efficiatque ut ad Regiam civitatem accitis fidei nostræ rationem reddere; ac prædictorum virorum hæresim, incredibilemque iniquitatem liceat commonstrare. Nam nisi hoc fiat, peribimus funditus, atque illorum furiis pabulum futuri sumus.* His igitur cunctis permotus Imperator ex quavis parte evocavit octo. Per novam Sacram. Et hæc fuit quarta ejus ad Synodum Epistola. Eos evocavit Constantinopolim.

Evocationis tempus discimus ex laudata Sanctæ Synodi ad suos Constantinopoli Legatos, ac ejusdem civitatis Clerum Epistola: *Pietas vestra sciat Ephesum, perinde ac carcerem, prorsus nos inhabitare, in qua jam trimestre spatium usque adeò arctè inclusi tenemur, ut neque per mare, neque per terras liberè, & absque discrimine quempiam omninò vel ad pium Comitatum, vel in aliquem alium locum amandare queamus.* Synodus fuerat indicta in diem Pentecostes: Et omnes præter Joannem Antiochiæ Patriarcham ac ejus Collegas Episcopi adfuerant in exordio mensis Junii. Proinde istud trimestre spatium, licet non completum, esse non potuit ante medium Augusti. Missa tunc ad Principem fuit Synodalis supplicatio. Quare evocatoria Sanctio nequit advenisse Ephesum, nisi circa medium Septembris.

At his plurimum obest Epistola, quam Factionis Legati Chalcedone scripserunt Ephesum ipsa die, qua sperabant audiri à Principe. Scripta est undecima mensis Gorpiæi, id est, quarta die Romani Septembris. Et tunc isti per plures dies fuerant Chalcedone. Quomodo igitur evocatoria Sanctio non nisi ad Septembris medium pervenit Ephesum? Est non modica difficultas. Ego aliud nescio, nisi quod præfata Catholicorum supplicatio non fuerit ipsorum prima: Quod & aliam priorem fecerint, & quod ad hanc Imperator ipsos evocarit. Nam quod evocatio ad ipsorum preces provenerit, mox audiemus. Et sic ambarum partium Legati possint ad Augusti finem pervenisse Chalcedonem.

Joannes Sacrarum Largitionum Comes tunc adhuc degebat Ephesi, ideoque & utriusque partis Episcopos videtur deduxisse Chalcedonem. Hoc suadet Synodalis, per octo ejus Legatos transmissa, ad Principem Relatio: *Quoniam Pietas vestra, nunc etiam nostra supplicatione inflexa, per Joannem Magnificentissimum Comitem hortata est, ut œcumenica Synodus ex piissimis Episcopis, quos approbaverit, ad vestram Majestatem mittat, qui universum rerum nostrarum statum coram exponat, propterea gratiis vestræ Majestati actis, selegimus &c.* Notanda sunt verba: *Nostra supplicatione inflexa.* Ostendunt evocationem factam ad preces Orthodoxæ Synodi. Præterea de mendacio convincunt primam postulationem, quam Orientali Factionis Legati Chalcedone miserunt ad Principem: *Horum testis est Magnificentissimus Magister, qui nobis & illis tertio & quartò convocatis, & hæc nec prætendere audens propter illorum inobedientiam, operæ pretium duxit post hac nos huc evocare.* Ex hisce verbis discimus plura. Primò, quod Joannes Constantinopolim redux statim è Largitionum Comite fuerit provectus ad Dignitatem Magistri officiorum. Haud dubiè ob Ephesinos labores. Secundò, quod Ephesi cum Episcopis quatuor Conventus egerit. Tertiò, quod utriusque partis Episcopos evocaverit ad Principem. Quartò, quod istud fecerit compulsus à Cyrilli contumacia. Et hoc est evidens mendacium. Utraque igitur pars è suo gremio elegit octo doctiores, & ipsos ablegavit Constantinopolim. Item utraque pars suis Legatis dedit certas facultates, instructiones, & Mandata. Et hoc est facultatum ac Mandatorum instrumentum, quod suis dedit Orientalis Factio. Exstat in Actis Synodalibus. Duxi tamen & hanc Cassinensem translationem vulgandam. Habet enim aliqua notanda discrimina. Primùm est, quod vulgata translatio Paulum Emesenum Episcopum solius absentis Acacii Berrhæensis, Cassinensis autem Codex ipsum etiam Cyri Tyri Metropolitæ, præsentis apud Ephesum, faciat Vicarium. Ejusdem Cyri vices dat etiam Macario Laodicensi. Possit esse mendum Scriptoris, qui Cyri nomen bis per errorem scripserit. Nam quomodo Cyrus posuisset duos Vicarios? Possit tamen posuisse. Quidquid sit, vulgata translatio rectè distinguit inter has Episcopales vices. De Paulo Emeseno dicit: *Qui idem Acacii Berrhæensium Episcopi personam in loquendo gerit.* At verò de Macario Laodicensi aliter loquitur: *Qui etiam pro Cyro Episcopo verba facturus est.* Nempe Paulus etiam apud Ephesum in Synodo repræsentabat absentem Acacium, at verò Macarius præsentem Ephesi Cyrum erat repræsentaturus dumtaxat Constantinopoli. Eodem modo Apringius Chalcidensis & Theodoretus Cyrensis erant repræsentaturi suos Ephesi præsentes Metropolitas. Cyrus & Alexander pro Factionis causa erant ardentissimi, ideoque voluissent esse Legati. At quia ex rationibus non poterant, suas vices voluerunt dictis Episcopis superaddere.

Alterum discrimen est, quod Cassinensis translatio omittat Alexandri Hierapolitani & Dorothei Martianopolitani subscriptionem, & simpliciter dicat: *Et subscripserunt huic Mandatario universi Orientales Episcopi.* Haud dubiè etiam Cappadoces, & Pisidæ, & Thraces, aliique omnes adhærentes Orientalibus. Etenim Dorotheus palam erat ex Thracica Diœcesi. Porrò vulgatus Translator non sine causa expressit duas istas subscriptiones. Forsitan quod scriptæ essent cum singulari impetu. Præsertim contra Cyrilli Capitula. Aliorum subscriptio haud dubiè posset nos docere aliquid: Verùm huc usque nos latet. Notanda sunt verba: *Posteaquam in magnam illam*

lam civitatem perveneritis. Edicunt quod hi Legati non Chalcedonem, sed omnino evocati fuerint Constantinopolim. Quod ipsum lucet ex his verbis: *Ad celeberrimam Constantinopolitanam urbem evocati sumus*. Et cum ista spe atque opinione læti exierunt Epheso. At per viam Joannes Comes alia eis dedit Mandata: Eos jussit subsistere Chalcedone, & istic præstolari ulteriorem nutum Principis. Nempe Theodosius paulatim docebatur saniora, & Regiam civitatem metuebat ab eis turbandam.

Quæstio est, Quid sit audiri coram Imperatore, quid in Senatu, quid in Consistorio? Quomodo hæc tria differant? Respondeo differentiam pendere à notitia Imperialis Consistorii, de quo in Scholio ad tertiam legem Tituli de officio Judicum omnium in Theodosiano Codice scribit Jacobus Gothofredus: *Consistorium, quod notissimum jam, locus est, ubi cum consilio suo Imperator, ubicumque tandem id sit, consistit, & exinde agit, deliberat, decernit. Etiam in Theatro*. Decernit non solummodo privata, sed & publica negotia. Et hæc est ejus differentia ab Auditorio. In hoc enim sola privata tractabantur. Hinc plures in utroque Codice leges habent hanc subscriptionem: *Actum in Consistorio*. Porrò istud Principis consilium non erat quodcumque aut qualecumque, sed singulare, conflatum ex solis Consistorialibus Comitibus, ideoque dictum Consistoriale consilium. Etenim inter varias Imperialium Comitum classes erant etiam Comites Consistoriani. Et sanè non infimi. Etenim apud Cassiodorum habemus hanc formulam: *Comitivam primi Ordinis largimur, ut Consistorium nostrum ingrediaris*. Proinde erant primi Ordinis. Institutum Magni Constantini. Alii Consistorium dumtaxat ingredi, alii poterant etiam & deliberare. Item alii in Consistorio, alii erant intra Consistorium. Quod Principi adsiderent, apud Flavium Vopiscum in Aureliani Imperatoris vita lucet ex Acholio, qui dicto Principi fuit Magister Admissionum. Quidam volunt aliquos etiam stetisse. Et hanc fuisse unam ex istorum Comitum differentiis. Et ab horum consistentia dictum fuisse Consistorium. Probant ex Sancti Ambrosii ad Valentinianum secundum Imperatorem litteris, scribentis de Tyranno Maximo: *Ubi sedit in Consistorio, ingressus sum. Adsurrexit, ut osculum daret. Ego inter Consistorianos steti. Hortari cœperunt alii, ut adscenderem; vocare illi, &c.* Per Consistorianos existimant à Sancto Ambrosio intelligi Consistoriales Comites inferioris Ordinis.

At certum est labi. Etenim in Scholiis ad arcanam Procopii Cæsaræensis Historiam rectè scribit Nicolaus Alemannus: *Consistorium vocabatur à consistente multitudine, & Principis Audientiam postulante*. Nam & hodie ad Romanum summi Pontificis, quod ex Imperii forma desumptum est, Consistorium consistit multitudo. Sanctus igitur Ambrosius queritur se à Maximo fuisse adeò despectum, ut intra primum velum debuerit in Consistorio stare, & istic quasi unus è Populo loqui. Hunc suum sensum lucidè exponit in superioribus: *Cum pervenissem Treveros, postridie processi ad Palatium. Egressus est ad me vir Gallicanus, Præpositus Cubiculi, Eunuchus Regis. Poposci adeundi copiam: Quæsivit, num Rescriptum haberem vestræ Clementiæ. Respondi habere. Retulit non posse me, nisi in Consistorio videri. Dixi non esse hunc morem Sacerdotalem: Certè esse aliqua, de quibus secretò deberem cum suo Principe confabulari. Quid plura? Consuluit eum, sed eadem referenda credidit, ut liqueret etiam priora ex illius arbitrio deprompta. Dixi tamen alienum id quidem à nostro munere, sed me recepto officio non defuturum, gratam mihi esse humilitatem, in tuo præsertim, & quod verum est, Fraternæ pietatis negotio*. Sanctus Ambrosius erat Valentiniani Legatus, ideoque ipsum non ut Episcopum, sed ut Legatum tractavit Maximus: Ipsum privatim solum solus in suo Sacro Cubiculo audire noluit, sed dumtaxat publicè in Consistorio. Principum enim Legati consueverant istic audiri à Romanis Imperatoribus. Attamen non penitus neglexit debitam Episcopo reverentiam. Etenim in pleno Consistorio præter morem adsurrexit, & Ambrosium voluit honorare publico osculo. Et Ambrosius, ne recepto Legati officio, & dilecto suo Valentiniano, ac item suæ in occisum à Tyranno Gratianum pietati deesset, admisit ac explevit humilitatem, & cum reliqua audientiam præstolante multitudine stetit, ac Maximum est allocutus in Consistorio. Nihilominus etiam Episcopali officio non defuit. Etenim ad adsurgentem & osculari volentem Tyrannum constanter & publicè edixit: *Quid oscularis eum, quem non agnoveris? Si enim me agnovisses, non hoc loco videres*.

Describendum est integrum Sancti Ambrosii & Tyranni Maximi Consistoriale hac de re colloquium: *Commotus es, inquit, Episcope. Non, inquam, injuria, sed verecundia: Quod alieno consisto loco. Et prima, inquit, Legatione ingressus es Consistorium. Nec illud, inquam, mei erroris fuit: Vocantis, non ingredientis vitium est. Cur, inquit, ingressus es? Quia, inquam, tunc ut inferiori pacem petebam, nunc ut æquali. Cujus inquit, beneficio æquali? Respondi: Omnipotentis Dei, qui Valentiniano Regnum, quod dederat, reservavit*. Ex quibus plura addiscimus. Primò, quod Sanctus Ambrosius ab Imperatore Valentiniano ad Maximum Tyrannum, Fratris ejus Gratiani Trucidatorem, ac Imperii in Gallia Invasorem, Legatus Treverim, statim accesserit ad Sacrum Cubiculum, & intromitti petierit, solus cum solo de rebus arcanis collaturus. Secundò, quod istud ex Episcopali Jure ac privilegio postulaverit. Latini enim Imperatores istam reverentiam ex antiquo more deferebant Episcopis. Tertiò, quod Ambrosius non fuerit admissus sed remissus ad commune Consistorium. Quartò, quod Maximus isti Episcopali privilegio derogare noluerit, sed suum facinus fundaverit in alio titulo. Duplici. Primò, quod Ambrosius non ut Episcopus accederet, sed ut Legatus laici Principis, ideoque ejus Audientia spectaret ad Consistorium. Deinde, quod in prima sua ejusdem

Va-

Valentiniani Legatione ipsemet, hujus consuetudinis conscius, sese posuisset in Consistorio. Quintò discimus, quod omnes Sacram Audientiam præstolantes consisterent in quadam aula, quæ exinde dicebatur Consistorium. Sextò, quod Consistentium nullus posset semetipsum ingerere in Sacras Aures, sed advocari deberet ab ipso Principe. Septimò, quod Princeps evocaret juxta personarum aut causarum merita. Octavò, quod quibusdam assurgeret, aut impartiret aliam reverentiam. Nono, quod istiusmodi personis Consistoriales Comites applauderent, ipsosque hortarentur cum fiducia accedere. Decimò, quod Maximus talem reverentiam detulerit Sancto Ambrosio, volueritque ipsi dare osculum. Utique ejus Episcopali Coronæ. Ita enim tunc consueverat. Undecimò, quod his non contentus Ambrosius intercesserit de injuria, & quidem cum stomacho. Quia nempe debebat stare inter Populum. Duodecimò hinc intelliges verba Cyrilli Schytopolitani: *Qui cum ad Silentium pervenissent, à Silentiariis ostio Præpositis introducti sunt*. Intelliges, quid & quale fuerit istud Silentium. Sacra Principis Mansio habebat quatuor: Sacrum Cubiculum, Silentium, secundum ac primum velum. Silentium erat Sacro Cubiculo vicina Mansio, in quam admittebantur accepturi secretam Audientiam. Dicebatur Silentium, quod hoc istic deberet esse altissimum ac perpetuum. Secundum Velum erat Mansio, in qua erant Silentiarii, Palatini Milites, quorum officium erat curare istud silentium, & prætendentes illuc intromittere. Uti Cyrillus *Ostio præpositos*, ita Agathias eos appellat *Præpositos Silentii*, quod *Imperatoribus impenditur*. Eadem omnia præsertim spectabant ad Magnum Silentiarium, seu ad Silentiariorum Primicerium. Eadem omnia etiamnum hodiè videntur Romæ in Apostolico Palatio. Eorum forma descendit ex Romano Imperio. Primum velum erat prima Mansio: Locus Consistorii. Et huc à Maximi Tyranni Eunucho rejiciebatur Sanctus Ambrosius. Decimò tertiò discimus, quid sit audiri à Principe, utique in Sacro Cubiculo, quid ab ipso audiri in Consistorio. Decimò quartò, quod Græci Imperatores suis Episcopis non detulerint laudatam à Sancto Ambrosio reverentiam: Eos quandoque ad Sacrum admittebant Cubiculum, quandoque rejectabant ad Consistorium. Ipsos etiam Patriarchas. Nam inter hos Orientalis Factionis Legatos erat Joannes Antiochiæ Patriarcha, & tamen ad ipsos in Mandati instrumento generatim dicitur: *Sive coram Pientissimo Imperatore, sive in Consistorio, sive coram Sacro Senatu sermo instituatur*.

CAPUT XXIV. --112

Epistola Præfectorum ad Nestorium, ut cum honore ad suum Monasterium remearet, unde ad Episcopatum fuerat vocatus.

EA quæ per Synodi visa sunt geri Judicium, tempore longo distulimus. Licet nos multi valde culparent, & existerent importuni. Quoniam verò litteræ nobis tuæ Sanctitatis redditæ sunt, manifestantes fastidiosum tibi esse, quod in Epheso remoraris, & desiderabile esse de reliquo tuæ Religiositati, ut iter assumas, eos qui per omne iter debeant ministrare direximus: Sive navigare, seu per asinam, id est, si per Ponticam viam proficisci placuerit, ita ut usque ad Monasterium ministrent. Et angarias vobis, annonasquè transmisimus, à Domino clementiam postulantes, ut incolumis eat Sanctitas tua, & ita degat, sicut desiderat ipsa. Consolationis enim te non credimus indigere, respicientes ad animam tuam, quæ sapiens est, & ad multa bona millia, per quæ super alios emines.

SCHOLION.

AD hujus Epistolæ intellectum faciunt, quæ scribit Epiphaniensis Evagrius: *Quemadmodum Nestorius in exilium ejectus sit, & quid postea de illo factum, & quem vitæ exitum sit consecutus, & quas pœnas blasphemiæ causa dederit, neutiquam ab illis, qui res ejus gestas litteris prodiderunt, traditum est. Quæ omnia planè intercidissent, fuissentque temporis diuturnitate ita deleta & obruta, ut ne de illis omnino vel semel audiri posset, nisi in librum quemdam ab ipso Nestorio editum, in quo istarum rerum continetur narratio, fortè fortuna incidissem*. Proinde Evagrius videtur nec compositam ab Irenæo Tragœdiam, nec has Epistolas vidisse, immo nec omnia Acta Ephesini Concilii. Nam & in his est non unica mentio de primo exilio Nestorii. Exponit ejus blasphemias, & prosequitur: *Porrò in eodem libro Nestorius ostendit Theodosium primò propter amorem, quo eum complectebatur, ejus abdicationem minimè ratam fecisse, deinde cum quidam Episcopi ex utraque Factione ab urbe Epheso ad Theodosium missi essent, potestatem sibi datam revertendi ad suum Monasterium, quod ante portas Antiochiæ situm est. Cujus nomen à Nestorio quidem non ponitur, tamen fertur appellatum esse Monasterium Euprepii. Narrat item ipse Nestorius se in eo loco quadriennii spatio commoratum esse, variis affectum honoribus, variisque præmiis donatum, postea* Lib. 1. c. 7.

autem

autem relegatum ad Oasim Edicto Theodosii. Verùm quod caput omnium erat penitus occultavit. Neque certè in eo loco vitam degens à sua desiitit blasphemia, adeò ut Joannes Antiochiæ Præsul istam in apertum proferret sententiam, Nestorium scilicet perpetuo esse exilio mulctandum. Ejusdem rei meminit Nicephorus Calixtus. L.14 c.36. Exponit utriusque partis Acta, & prosequitur: *Hæc omnia cum ab utraque parte ad Imperatorem sunt relata, tum Episcopi eidem præstò fuerunt, qui Acta Factionis utriusque renuntiarunt. Imperator primùm Nestorii condemnationem ratam non habuit. Orientales enim Episcopi Nestorium secum abductum in annum tertium per vim in Episcopatu retinuere. Quarto autem ab condemnatione anno Joannes Antiochenus, Judicium Dei metuens, & multos præterea prava Nestorii opinione interire videns, Theodosio Imperatori, ut quamprimum eum ex Orientali Ditione ejiceret, significavit. Et Imperator, postquam illius blasphemiam certo cognovit, Nestorium confestim Oasim deportari jussit.*

Præsens itaque Epistola est executoria primi exilii. Hoc enim decretum fuit post utriusque partis Legatos advectos Constantinopolim. Post auditos Legatos Sanctæ Synodi. Præsertim Apostolicæ Sedis Legatos, Arcadium Episcopum, ac Philippum Presbyterum. Lucet hoc ex Epistola Legatorum Orientalium ad suam in Ephesina civitate Factionem: *Postquam Chalcedonem pervenimus, nam Constantinopolim neque nos, neque Adversarii nostri intrare permissi sumus propter seditiones bonorum Monachorum, fama accepimus, quod ante octo dies, priusquam compareremus, en gloriam Pientissimi Regis, Dominus Nestorius ab Ephesi dimissus sit, ut eat quo liberet. Unde valde doluimus: Quando quidem verè ea, quæ illicitè & absque judicio facta sunt, jam robur habere videntur.* Et ex litteris Theodoreti ad suum Metropolitam Alexandrum: *De amico,* utique Nestorio, *sciat tua Sanctitas, quod si quando ejus faceremus mentionem, vel apud Pientissimum Regem, vel apud illustre Consistorium, defectionis notabamur: Tantæ sunt eorum, qui intrò sunt, erga illum inimicitiæ. Et hoc est molestissimum. Pientissimus Rex præ omnibus aliis aversatur nomen, manifeste dicens:* De hoc mihi nullus loquatur. Specimen enim semel ipse dedit. *Attamen dum hic sumus; non cessabimus omni virtute & ejus partis curam gerere, scientes factam illi ab impiis injustitiam.* Et ex alia Orientalium Legatorum ad suos Epistola: *De Pientissimo Episcopo Nestorio sciat vestra Pietas, quod studuerimus quidem sermonem de ipso inserere, sed nunc non potuimus, eò quod omnes vel ad ipsum nomen hostiliter afficiantur. Nihilominus curæ nobis erit, tametsi res sic se habeant, per oppportunitatem temporis ac Auditorum benevolentiam etiam hoc facere, si quidem nostro Proposito Deus cooperatus fuerit.* Et ex Imperialis sententiæ relatione, exstante in tertia parte Ephesini Concilii: *Cum septem & septem ex utraque parte Episcopi Constantinopolim venissent, Imperator certò comperit Sanctam & œcumenicam Synodum canonico ac legitimo ordine in omnibus servato Nestorium deposuisse. Itaque Legatorum Synodi sententia approbata, Orientales quidem condemnat, Nestorium verò mulctat exilio.*

Rectè dicit ex utraque parte fuisse septem dumtaxat Episcopos. Etenim octavus Sanctæ Synodi Legatus erat Philippus Presbyter. Unus autem è factiosis Legatis Himerius Nicomediensis Episcopus mansit in via infirmus, & tunc Chalcedonem non pervenerat. Hinc ejus Collegæ scripserunt Ephesum ad suos: *Porrò cum scripta esset Epistola, nondum occurrerat nobis Dominus Himerius. Nam fortassis impeditus est in itinere.* Hæc relationis de Legatis verba, *Cum Constantinopolim venissent,* debent cum sale intelligi: Prope Constantinopolim, Chalcedonem. Etenim Factionis Legatio nunquam intravit urbem Regiam. Ipsa autem mentitur id factum propter seditiones Monachorum. Factum enim fuit ad Monachorum preces, non sine fundamento metuentium turbas & scandala ab istis Legatis. Imperator itaque Theodosius ex auditis Sanctæ Synodi, ac præsertim Sedis Apostolicæ Legatis cognovit Nestorium verè Hæreticum, & canònicè ac legitimè damnatum; at verò Cyrillo ac Memnoni summam irrogatam injuriam: In ipsos processisse non Episcopale Judicium, sed impotentis animi contumeliam. Et ipsam à Sancta Synodo ac Apostolicæ Cathedræ Vicariis esse circumductam & exsufflatam. *Itaque Legatorum Synodi sententia approbata, Orientales quidem condemnat, Nestorium verò mulctat exilio.*

Decrevit quatuor. Nestorii damnationem censuit canonicam. Sancti Cyrilli ac Memnonis degradationem circumduxit. Joannis Antiocheni excommunicationem usque tunc permisit in suo robore. Nestorium relegavit in suæ professionis Monasterium. Insuper Sanctum Cyrillum ac Memnonem jussit solvi è vinculis, ac reddi in plenam libertatem. Hæc omnia apud ipsum valuit Apostolicæ Sedis reverentia. Quod Nestorium ad suæ professionis Cœnobium relegaverit, testatur etiam in Litteris ad Ephesinam Synodum Sanctus Celestinus Pontifex: *Scripsimus Clementiæ Principali, ut de sanitatis medio infirmitas auferatur. Didicimus namque Nestorium Antiochiam revertisse, atque illic unde venerat, vivendi præstitam facultatem. Innocentium exitium est istud exilium. Adspiciamus diligentius, quid illic possint parere, quæ illic sunt ante concepta.* Ex quo patet famam, quæ Factionis Legatis nuntiarat Nestorio factam facultatem eundi quo vellet, fuisse mendacem. Et huic suo Decreto Theodosius adeò constans inhæsit, ut à Deprecatoribus nec Nestorii nomen audire sustinuerit. Et adducebat rationem: *Specimen enim semel ipse dedit.* Cassinensis translatio est longè melior: *Typum namque jam semel ea, quæ ad illum pertinent, susceperunt.* Retinuit vocem græcam, *Typum*. Latinè dicimus *Formam*. De qua Jacobus Gutherius in secundo libro de officiis Domus Augustæ: *Formæ sunt Epistolæ, quibus aliquid à Principe, vel à Præfecto Prætorii constituitur. Formam à Præfecto Prætorii datam vocat Severus Alexander.* Theodosius igitur Nestorii Deprecatoribus reponebat rem omnem jam esse conclu-

conclusam, non à suo dumtaxat Sacro Decreto, sed etiam ab executoria Forma Præfecti.

Apud Synodalia Acta exstat Imperiale exilii Decretum: *Licet nostrum erga Rempublicam studium conspicuum sit, non minori tamen nobis est curæ, ut Sacro-Sancta Religio tuta consistat, qua videlicet à nobis custodita in publicis quoque rebus nos adjuvari confidimus. Quare cum Nestorius. Catholicæ Ecclesiæ quondam Sacerdos, nunc verò fidei Proditor, tantorum scelerum mole oppressus teneatur, necessarium est, ut nostræ Serenitatis sententiæ subjiciatur, calamitatemque moribus illius digna opprimatur, ut qui venerandæ Ecclesiæ legibus abjectis Hæreseos Author exstiterit; & dum illorum, quos proditionis suæ socios sibi adjunxit, fidem corrupit, alienæ corruptionis crimen in suam ipsius personam recepit. Tua proinde celebris Dominatio, hac Pragmatica sanctione, sive peculiari authoritate ostensa, prædictum Nestorium ob admissam à se impietatem in perpetuum exilium Petras deportari jubeat, omniaque illius bona Ecclesiæ Constantinopolitanæ addicat, quo Augustissimi illius Loci opes, cujus ille Sacra Mysteria nuper prodidit, auctiores evadant. Hac enim ratione Religio Sanctissimæ Fidei in mentibus hominum intacta perseverabit, & Regni nostri felicitas Religione munita florebit.* Decretum habet hunc Titulum: *Antigraphum interpretationis Decreti Imperatorii, scripti ad Isidorum, Præfectum Prætoriorum & Consulem, de exilio Nestorii.* Ex hoc Titulo quidam censent hoc Decretum esse non primum, sed secundum ac ultimum de Nestorii exilio. Utpote scriptum ad Isidorum, Orientalis Prætorii Præfectum, unaque Consulem. Hoc est anno trigesimo sexto istius sæculi. Isto enim anno Isidorus simul cum Senatore fuit Consul, simulque Præfectus.

Ego tamen existimo esse primum, ac præsentem Epistolam fuisse ipsius executoriam. Ob diversas rationes. Prima ratio sunt varia Decreti verba: *Quare cum Nestorius Catholicæ Ecclesiæ quondam Sacerdos, nunc verò fidei proditor. Necessarium est, ut nostræ Serenitatis sententiæ subjiciatur. Qui venerandis Ecclesiæ Legibus abjectis, nefandæ Hæreseos Author exstitit. Proditionis sibi socios adjunxit. Fidem corrupit. Omnia illius bona Ecclesiæ Constantinopolitanæ addicat.* Quis non videat hæc omnia dirigi in novellum ac hesternum Hæresiarcham, ideoque esse primum Decretum? Et certè post primum exilium Nestorius nulla habuit amplius bona. Secunda ratio est discordantia temporis. Evagrius inter primum & secundum Nestorii exilium disertè affirmat quatuor dumtaxat annos intercessisse. Quod ipsum confirmat Nicephorus Calixtus. Proinde secundum ejus exilium non trigesimo sexto, sed trigesimo quinto istius sæculi anno evenit, sub decimo quinto Theodosii, & quarto Consulatu Valentiniani tertii. Nempe eo ipso anno, forsitan & eo ipso die, quo iidem Principes ejus libros damnaverunt ad ignem. Quæ omnia facta sunt ad preces Joannis Patriarchæ Antiocheni. Tertia ratio est discordantia locorum. Etenim hæc sententia in Petras, utique desertæ Arabiæ, secunda autem sententia Nestorium relegavit Oasim in desertam Lybiam, ideoque certum videtur, quod hæc sententia sit omnium prima. Nec obest adductus ejus Titulus. Hic enim postmodò est adjunctus à Synodalium Actorum Compilatore, qui Isidorum honorare volens, & ejus dignitates omnibus facere notas, ei adscripsit & Consulis Titulum, ac Præfecti. Hinc plures putarunt Decretum hoc esse anni trigesimi sexti.

Quæstio est, Quomodo Decretum releget Nestorium in Petras, quem certò constat fuisse abductum in suum Sancti Euprepii Monasterium? Hoc enim non solus ex ipso Nestorio Evagrius, sed & in laudatis ad Ephesinam Synodum litteris testatur Sanctus Celestinus Pontifex. Quomodo hæc cohærent? Respondeo exponi à Nicephoro Calixto: *Nestorius blasphemiæ suæ defensionem scripsit. In ea refert Theodosium propter commiserationem primùm rejectionem ejus authoritate sua non confirmasse. Ubi verò Episcopi quidam Constantinopolim venissent, ut in Monasterium sum reverteretur; permissum ei esse.* Igitur Theodosius ad multorum, quibus Hæresiarcha non carebat, Amicorum preces mitigavit sententiam, & Arabiæ Petras mutavit in ejus Monasterium. Nicephorus ex Evagrio, Evagrius ista scribit ex ipso Nestorio. Et hinc videmus cunctos ejus libros statim non fuisse exustos, sed quosdam permansisse usque ad ætatem Evagrii. Quin immò in Spirituali Prato Joannes Moscus refert suo adhuc tempore quosdam superfuisse. Et adversùs istam sententiæ mitigationem potentissimè intercedit per supra adductas litteras Sanctus Papa Celestinus. Datæ sunt Idibus Martiis, sub Ætii ac Valerii Consulatu, anno istius sæculi trigesimo secundo, dudum post solutam Synodum. Etenim ex ipsa redux Sanctus Cyrillus est Alexandriam ingressus die trigesima Octobris. Hinc quæstio est, Quomodo Pontifex tunc scripserit ad Synodum? Respondeo rescripsisse ad Maximiani novi apud Constantinopolim Episcopi Synodicas, missas per Joannem Presbyterum ac Epictetum Diaconum. Hos Dominicæ Nativitatis diebus Romam advectos remisit Dominicæ Resurrectionis tempore. Porrò Maximianus fuit à septem Ephesinæ Synodi Legatis consecratus, inter quos erat cum Philippo Presbytero etiam Arcadius Episcopus, Papalis in Synodo Vicarius. Proinde & isti suam Synodicam miserant, & haud dubiè præstolabantur Papale Rescriptum. An Projectus Episcopus, & ipse Apostolicus in Synodo Vicarius, tunc Romam rediisset, ignoro. Quidquid sit, certum est Synodi dissolutionem tunc non fuisse ignotam Pontifici. Proinde in suis litteris per Ephesinam Synodum intelligit octo ejus Legatos. Nec sine fundamento. Etenim Synodus ipsis utpotè Plenipotentiariis delegarat omnem suam authoritatem. In hisce Celestini litteris notanda sunt ista verba de Antiochena Ecclesia: *Adspiciamus diligentiùs, quid illic possint parere, quæ illic sunt ante concepta.* Affirmant Nestorium etiam Antiochiæ, antequam veniret Constantinopolim, fuisse Hæreticum. Utpote istic discipulum Theo-

Theodori Mopsuestiensis, per quem in ipsum descendit Pauli Samosateni hæresis. Etiam hæc verba de eadem Ecclesia: *In oculis est ejusdem civitatis Ecclesia, quæ per hunc perdidit Sacerdotem*. Alia lectio habet: *Periit*. Existimo legendum: *Perdidit*. Etenim Pontifex alludit ad Ephesinam Joannis Antiocheni damnationem. Affirmat quod Antiochia per Nestorium ac impensos ei favores amiserit suum Episcopum. Hinc subdit: *Et tamen laboramus advertere, quis cui fuerit causa peccati. Nisi fortè quod pro quiete Ecclesiarum dicimus, deceptum se ille demonstret, deserendo damnatum*. Affirmat esse incertum, an Nestorius Joannem, an Joannes depravasset Nestorium. Quod nempe ambo fuissent sub disciplina scelerati Theodori. Addit veritatem apparituram, dum Joannes Nestorium deseruerit, atque ita demonstraverit se fuisse non seductum, sed deceptum.

Notanda sunt & hæc verba: *Ubi colatur ab omnibus exulatus*. Confirmant Evagrii haustam ex ipso Nestorio relationem: *Narrat ipse Nestorius se in eo loco quadriennii spatio commoratum esse, variis affectum honoribus, variisque præmiis donatum*. Exponit Nicephorus Calixtus: *Orientales Episcopi Nestorium secum adductum in annum tertium per vim in Episcopatu retinuere*. Videlicet illi, qui factam à Sancto Cyrillo & suo Patriarcha Joanne pacem noluerunt admittere. Pergit Pontifex: *Elaborate, fratres Charissimi, ut verè tollatur de medio vestrum, qui hoc opus fecit*. Quod opus? Quibusdam videtur quod Nestoriani exilii mitigatio atque translatio. Videtur non per Joannis Antiocheni Factionem, sed per Synodalium Legatorum aliquem fuisse obtenta. Ex humana commiseratione. Etenim factiosorum Legatorum nullus fuit admissus in civitatem Regiam, & ab ipsis Theodosius nec audire sustinuit nomen Nestorii. At certum est Pontificem in Nestorium scribere. Hinc subdit: *Sola decet tales homines solitudo*. Vult ipsum compelli in solitudinem: Utique ad Petram desertam, in quam Princeps ipsum relegaverat. Efflagitat reviviscere hanc sententiam. Atnon fuit exauditus.

Porrò præsens Epistola est omnino præfati Præfecti & Consulis Isidori. Ipse enim per multos annos fuit Præfectus Orientis Prætorio. Et ipsi suberant Ephesus, Constantinopolis, Petræ, ac Sancti Euprepii Monasterium, ideoque Nestoriani exilii executio ad ipsum spectabat omnibus modis. Hæc tamen Tituli verba, *Epistola Præfectorum*, credo ex Scriptoris vitio mendosa, & legendum: *Epistola Præfecti Prætoriorum*. Etenim Nestoriani Rescripti Titulus habet: *Epistola Nestorii rescripta ad eundem Præfectum Prætoriorum*. Isidorum inscribit Prætoriorum Præfectum, quod forsan præessent pluribus Prætoriis. Certè aliquando fuit etiam Præfectus Illyrici. Et possit utrique simul præfuisse. Sunt enim & alia similia exempla. Epistola huc usque non comparuit. Et docet nos plura. Primo, quod Nestorius, licet Synodalem ejus degradationem Princeps confirmasset, cum honore fit eductus Epheso, ac reductus in suum Monasterium. Omnino existimo Epistolæ Titulum esse Comitis Irenæi opus, attamen non caret fundamento. Etenim Epistola est plena honoris ac reverentiæ. Haud dubiæ Isidorus Nestorium Antiochiæ adhuc Presbyterum, ac forsitan etiam Constantinopoli Episcopum dilexerat, & ex isto fonte processit tam honorifica Epistola.

Secundò docemur, quod Synodale de Nestorio judicium non à solo Principe probatum fuerit, sed etiam ab ipso Isidoro. Attamen post multas moras: Et post multorum importunas querimonias. Tertiò discimus, quod Nestorius non invitus, sed ad proprias preces fuerit ejectus Epheso. Postquam Regium de sua damnatione, ac suo in Petras exilio Decretum intellexit, erubuit manere Ephesi, ideoque ab amico Orientis Præfecto Isidoro supplicavit cum publicæ evectionis honore reduci in suum Monasterium. Haud dubiè etiam per ipsum, ac per alios supplicarit mitigari exilium. Et Isidorus direxit honorificentissimam evectionem. Et hac occasione opinor ab Orientalibus Episcopis sparsum rumorem, quem in famosa ad Marim Persidis Antistitem Epistola scribit Ibas Edessenus: *Nestorius, quia suæ erat odio civitati, & viris qui in ea sunt maximis, in eam reverti non potuit*. Sparserunt ipsum non hæreseos aut degradationis, sed politicæ pacis causa esse remissum ad Sanctum Euprepium. Etenim Ibas, licet necdum Episcopus, sed Rabbulæ Episcopi Presbyter, fuit omnibus præsens, ideoque scripsit ex suorum Episcoporum sensu. Istud ejus verbum multis discutit, ac purgare studet Facundus Hermianensis. Hinc etiam verificari possit, quod supra audivimus à Nicephoro Calixto: *Orientales Episcopi Nestorium secum abductum in annum tertium per vim in Episcopatu retinuere*. Affirmat Nestorium non statim abiisse solùm, sed exspectasse Synodi finem, & tunc abiisse cum istis suis Dilectoribus. Forsitan dum post evectionis adventum parat se ad iter, possit dimissa fuisse Synodus, atque ita possint omnes simul abiisse.

Et certè hæc Epistola est scripta circa finem Synodi. Etenim Sanctus Cyrillus trigesima die Octobris pervenit Alexandriam, ideoque statim ad istius Mensis medium debet abiisse Epheso. At verò Sacra, quæ utriusque partis Legatos evocavit Constantinopolim, fuit data ad medium Augusti, & ante datam hanc Epistolam plura intercurrerunt. Omnium Legatorum iter, Catholicorum accessus ad Principem, Nestorianæ damnationis confirmatio, Decretum exilii, horum notitia transmissa Ephesum, eorumdem Nestorio ac Synodo facta insinuatio, Nestorii preces ad Isidorum, & hujus tandem Rescriptum. Quæ omnia ægrè potuerunt expleri ante Octobris medium. Et certè Isidorus nequit tum fuisse Antiochiæ. Hæc enim triginta diebus distat Epheso, ideoque Nestorius non potuisset, nisi intra duos Menses, habuisse Responsum. Quare videtur tunc fuisse Constantinopoli. Confirmatæ damnationis tempus colligere possumus ex Schismaticorum Legatorum ad suos Epistola: *Postquam*

quam Chalcedonem venimus, fama accepimus, quod ante octo dies, priusquam compareremus, Dominus Nestorius ab Epheso dimissus sit. Quid sit, *Priusquam compareremus*, exponere videtur Cassinensis translatio: *Quia ante octo dies adventus nostri Piissimo Imperatori placuerit Dominum Nestorium ab Epheso dimitti*. Verumtamen hoc non cohæret cum supra adductis testimoniis, affirmantibus istud Principi non placuisse, nisi post auditos Legatos Sanctæ Synodi. Proinde, *Priusquam compareremus*, omninò videtur facere hunc sensum: Priusquam audiendi compareremus ante Principem. Nempe Synodi Legatos Theodosius antea audiverat, atque ex solo ipsorum relatu processerat ad istud judicium. Est res statim discutienda largiùs. Quid quid sit, Nestorius possit usque ad solutam Synodum permansisse Ephesi.

CAPUT XXV. —113

Epistola Nestorii rescripta ad eundem Præfectum Prætoriorum Antiochenum, ad Epistolam suprascriptam.

SUscepimus tuæ Magnitudinis litteras, in quibus cognovimus à Piissimo & omni laude dignissimo Imperatore præceptum, ut nos in Monasterio degeremus. Et Decreti donum fumus amplexi. Nihil enim nobis ampliùs honorabile est, quam pro pietate remotio. Illud autem mentis vestræ magnitudinem quæso, ut pro Religione frequenter ad memoriam piissimi Principis reducatis, ut verbositates Cyrilli, quas adjudicavit Pietas ejus, per publicas Imperiales litteras notet ubique. Ut per universas Orthodoxas legantur Ecclesias. Ne fortè ob hoc sine litteris pii Imperatoris dicantur ab eo Cyrilli Scripta percelli. Simplicioribus hinc scandalorum nascetur occasio, tanquàm non verè dicantur. Et tuis verè est animis dictum, ad defensionem veritatis adhibere quæcumque possibile est. Sufficit namque hoc solùm dicere ad te, qui per omnia, quæcumque tibi committuntur, bonus comprobaris existere.

S C H O L I O N.

EPistola hæc docet plura. Primò, quod Nestorius Præceptum, quo ab Imperatore jussus fuit redire ad suum Monasterium, amplexus fuerit pro grandi beneficio. Quia nempè erat Decreti, quo Petras proscriptus fuerat, gratiosa mitigatio. Secundò, quod hanc gratiam primò intellexerit ex adductis Isidori litteris. Certè exilii legem jam ante intellexerat. Nam ex hac notitia supplicaverat sibi transmitti evectionem. Tertiò docemur horrendam ejus superbiam ac pertinaciam. Lucet ex his verbis: *Nihil nobis ampliùs honorabile est, quam pro pietate remotio*. Socrates compendiò exponit Ephesinæ Synodi lites, atque adjungit: *His rebus sic perturbatis & confusis, Nestorius, cum contentionis pestem latiùs in vulgus emanare intelligeret, pœnitentia adductus Mariam Deiparam vocavit, sic eloquutus; Dicatur Maria Deipara, & offensiones animorum sedentur. Verùm nemo illum pœnitentia adductum hæc dixisse existimavit, & propterea adhuc etiam Oasim incolit, tum Episcopatu privatus, tum mulctatus exilio*. Videtur asserere, quod hæc sint facta Ephesi. At hæc Epistola evincit longè aliud. Si factum sit, factum est, dum Patriarcha Joannes, ejus blasphemiis ac pertinacia pertæsus, ipsum rogavit ex Sancti Euprepii Cœnobio propelli in aliquam solitudinem. Quare Evagrius Epiphaniensis rectè scribit Socratem fuisse ignarum Nestoriani negotii. Adn. Nor. An. 439. Socrates finem historiæ posuit.

Quartò docemur, quod Nestorius Sancti Cyrilli Capitula etiam tunc damnaverit, clamans esse verbositates damnatas ab ipso Principe. Et reverà Theodosius ipsis adversabatur. Lucet ex Schismaticorum Legatorum litteris ad Rufum Thessalonicensem Episcopum: *Quintùm jam nos, & ipsos*, Ephesinæ Synodi Legatos, *affatus Princeps, illis quidem mandavit, ut vel Capita Cyrilli tamquam cum fide pugnantia rejicerent, aut certè suscepto in eorum defensionem certamine, Sanctorum Patrum confessioni consentanea esse palam faciant*. Principis & plurium Palatinorum adversatio sumpserat fomenta ex Acacio Melitinensi, qui coram Principe sustinuerat hanc propositionem: *Deitas est passibilis*. Credebatur ipsi Divinitati passibilitatem adscribere, atque ita cum nequissimo Apollinarii Discipulo Polemone blasphemare. Credebatur blasphemiam hausisse ex Capitulis. Ex hac calumniosa impressione Nestorius Isidorum rogat, ut istam Capitulorum damnationem curet firmari per Sacras & Encyclicas Augustæ Majestatis litteras, & ipsas dirigi per omne Romanum Imperium. Verùm Theodosius postmodò fuit meliora doctus, & plenè cessavit ab aversandis Capitulis.

CAPUT XXVI. --114

Iterùm alia Epiſtola ab Epiſcopis Orientalibus, & Confidentibus eorum, ab Epheſo, per quam reſpondetur ad litteras ſupra ſcriptas.

VEnientes in Chalcedoniam, in Conſtantinopolim ſiquidem nec nos nec Adverſarii noſtri ſumus introire permiſſi propter bonorum Monachorum ſeditiones, ex opinione cognovimus, quia antè octo dies adventus noſtri piiſſimo Imperatori placuerit Domnum Neſtorium ab Epheſo dimitti, quocumque ire voluerit. Et omninò doluit anima noſtra. Quia ſi hoc verum eſt, ea quæ abſque Judicio & illicitè facta ſunt, interim roborari videntur. Nos autem cognoſcat Sanctitas veſtra pro fide tota mente certare. Et hunc laborem eligere uſque ad mortem. Suſtinemus verò præſenti die, id eſt, Gorpiæi menſis undecimo, Imperatorem piiſſimum tranſmeare, atque in Ruffinianis cauſæ audientiam facere.

Oret igitur Sanctitas veſtra, ut nobis cooperetur Dominus Chriſtus, quatenùs fidem Sanctorum Patrum confirmare poſſimus, & ea, quæ contra Eccleſiam ſurrexere, Capitula radicitùs amputare. Hæc ipſa & ſapere & agere veſtram quæſumus Sanctitatem, & permanere pro fide Orthodoxa bono noſtro fervori. Quando autem præſens Epiſtola ſcripta eſt, nondum venerat Himerius. Putamus enim, quod nunc ægritudinis inæqualitate detentus ſit. Hoc autem nihil Religioſitatem noſtram perturbat. Speramus enim, quia & triſtia extinguentur, & veritas refulgebit, pronè concertante unà nobiſcum Religioſitate veſtra.

SCHOLION.

HÆc Epiſtola exſtat in Actis Synodalibus. Nihilominus volui & Caſſinenſem tranſlationem vulgare. Habet enim duo inſignia diſcrimina. Primum eſt in his verbis: *Ex opinione cognovimus, quia ante octo dies adventus noſtri Piiſſimo Imperatori placuerit Dominum Neſtorium ab Epheſo dimitti, quocumque ire voluerit.* Inſuper omittit hanc notabilem parentheſin: *En gloriam Pientiſſimi Regis.* Alterum diſcrimen ſunt hæc verba: *Nondum venerat Himerius. Putamus enim, quod nunc ægritudinis inæqualitate detentus ſit.* Exponunt, quod vulgatus Tranſlator videtur ſuppreſſiſſe, Himerii in via impedimentum. Epiſtola data eſt undecimo Gorpiæi Menſis, qui eſt quartus dies Romani Septembris. Ex quo lucet, quod Legati ſub Auguſti finem advenerint Chalcedonem. Et hinc oritur difficultas, Quomodò octo diebus ante hunc adventum potuerit emanaſſe Decretum de Neſtorii exilio? Rationem dubitandi facit laudata ſuperiùs iſtius Decreti relatio: *Cum ſeptem & ſeptem ex utraque parte Epiſcopi Conſtantinopolim veniſſent, Imperator certò comperit Sanctam Synodum canonico ordine Neſtorium depoſuiſſe. Itaque Legatorum Synodi ſententia approbata, Orientales quidem condemnat, Neſtorium verò mulctat exilio. Eis prӕterea, qui ex Sancta Synodo Legati venerant, injungit ut ad Eccleſiam ſe conferant, ibidemque creent Epiſcopum Sanctӕ Conſtantinopolitanӕ Eccleſiӕ.* Etenim ſi iſtud Decretum non niſi poſt auditos à Principe Legatos emanaverit, quomodo poſſit octo diebus ante ipſorum adventum emanaſſe?

Reſponderi poſſit duobus modis. Primò, quod Decretum emanaverit ante Legatorum Adventum. Nempe ad urgentiſſimas Conſtantinopolitani Cleri preces, in quibus revelata facie ſunt locuti ad Principem, juxta Prophetæ Regulam: *Loquebar de teſtimoniis tuis in conſpectu Regum, & non confundebar.* Uſi ſunt inſigni exordio: *Profeſſionis noſtrӕ ſcopus, piiſſimi Imperatores, prӕter alias leges omnibus quoque Principatibus & Poteſtatibus obediendum eſſe cavet, dummodo ejus iſtiuſmodi obedientia animӕ conferat. Quod ſi illa inter utilitatis limites non verſetur, tunc etiam adversùs veſtrum Apicem cùm libertate audendum eſſe, Divinarum legum Interpretes monent.* Affirmant Sacris Auguſtorum Principum circa Eccleſiaſticas etiam cauſas juſſionibus eſſe omnino obediendum, dummodo tamen ſint Divinis Legibus ac Sacris Eccleſiæ Canonibus conformes, atque ita noſtris animabus utiles. Aliàs adjungunt non ſolummodo negligendas, ſed etiam ipſis conſtanter reſiſtendum in faciem. Et ita ſentire omnes Sanctos Patres, Divinæ legis Interpretes. Ex hoc principio ſupplicant circumduci Sacras Juſſiones, quibus Princeps Sancti Cyrilli ac venerandi Memnonis iniquam degradationem confirmaverat. Rogant confirmari ſolam degradationem Neſtorii, & potentiſſimè concludunt: *Quamobrem Chriſti amantes Imperatores, ſedulò curate, ne Eccleſia, quӕ more nutricis vos educavit, ac trophea adverſum hoſtes citra difficultatem Majeſtati veſtrӕ erigit, impoſterum diſſipetur, neve Regni veſtri tempore Martyrum ſӕculum ſpectandum exhibeatis; quin potius Majorum veſtrorum erga Eccleſiam amorem & ſtudium memoria repetentes, & quemadmodum unuſquiſque eorum Imperii ſui tempore Sanctorum Patrum Synodis celebratis paruerit, Patrumque Sanctiones Legibus ſuis muniendo quam illis deferrent obſervantiam ſtatim oſtenderint, ita & vos quoque parem affectum erga Sanctam Synodum, quam modo congregaſtis, alacriter ſuſcipite, ut ipſa gratiarum actiones*

nes

nis pro Imperio vestro purè ac sanctè persolvat. Intrepidè contestantur Romani Imperatoris officium esse, non de Generalis Synodi Decretis judicare, sed ipsis reverenter obedire, ideoque Ephesinam Nestorii damnationem à Theodosio non potuisse circumduci. Et hasce preces plurimum adjuverunt Archi-Mandrita Dalmatius, ac ejus Collegæ. Etiam Eutyches. Erat enim tunc eximiè Orthodoxus, Religiosus, apud omnes potens sermone ac opere. Facta hæc sunt, dum Joannes Sacrarum Largitionum Comes esset Ephesi, ante evocatos utriusque partis Legatos. Proinde Nestorii damnatio stabiliri, ac ejus exilium decerni potuit octo diebus ante Legatorum adventum.

Altera responsio est melior, & apparet certa. Nempe quod istud Decretum non emanaverit, nisi post Legatorum adventum, & post auditos Legatos Sanctæ Synodi. Etenim laudata Regii Decreti relatio disertè scribit: *Cum septem & septem ex utraque parte Episcopi Constantinopolim venissent, Imperator certò comperit Sanctam Synodum canonico ordine deposuisse Nestorium*. Tunc certò comperit, quod nempe ad laudatas Cleri Preces & contestationes cœpissent cespitare. Non ex utriusque partis, sed ex solis Sanctæ Synodi Legatis comperit. Etenim ista relatio comprehendit compendio plura, acta diversis temporibus. Porrò certum est hoc Decretum emanasse ante quartam Septembris, dum scripta fuit præsens Epistola, & dum factiosos Legatos auditurus Theodosius trajecit Constantinopoli Chalcedonem. Etenim tunc Nestorianæ damnationis confirmatio, ac hominis relegatio erant firma, & ubique notissima. Proinde necesse est, ut Synodales Legati fuerint antea soli admissi ad urbem ac Principem, atque ita has res expleverint. Si non omnes, saltem Legati Romanæ Ecclesiæ. Qua enim ratione optimus Theodosius hanc eis abnegarit reverentiam? Licet hoc lucidè non possim demonstrare, demonstrari tamen videtur à rerum consequentia. Proinde fama, quæ factiosis Legatis retulit Decretum ante suum adventum emanasse, aut vera non fuit, aut potius non fuit. Addenda enim sunt superius adducta verba: *Antequam compareremus*. An omnes tres Apostolici Legati fuerint Constantinopoli, est incertum. Etenim licet in Mandato, quod Sancta Synodus Legatis suis dedit, exprimantur soli Arcadius ac Philippus, eisque adjungantur Juvenalis Hierosolymitanus, Flavianus Philippensis, Firmus Cæsaræensis, Theodotus Ancyranus, Acacius Melitinensis, ac Evoptius Ptolemaidis, attamen in Epistola, quam post Maximiani consecrationem ad ipsos scripsit Sanctus Cyrillus, Evoptius omittitur, ac ejus loco ponitur Projectus. At verò in Synodica, quam de sua consecratione Maximianus scripsit ad veteris Epiri Episcopos, omittitur Projectus, & ponitur Evoptius. Projectus, licet non esset Synodalis Legatus, postmodò accessit. Rationem nescio.

Quæstio est, Cur etiam Sanctus Cyrillus non fuerit inter Legatos? Rationem dubitandi augent ea, quæ ipse ad Theodosium Augustum scribit in Apologetico suorum Actorum ac Dogmatum libro: *Ego, Christi amans Rex, gaudebam quidem, dum è Patria discederem, Alexandria vestra relicta, etiamsi magna venti vis velis sese infunderet, atque instar tonitrui navem percelleret, ac fluctus in sublime elatus summa gubernacula circumstreperet, tamen alacri ac tranquillo animo eram, & tempestatis periculum postbabui, ut optatissimo Majestatis vestræ adspectu potiri quandoque daretur. Rursum cum ex Ephesiorum civitate ad illustrem illam urbem deveherentur illi, qui ad hoc à Sancta Synodo delecti sunt, ut quæ ab illa fuerant acta defenderent, ex illorum numero esse cupiebam. Primò quidem, ut Majestatem vestram coram viderem; deinde verò, ut in vestra præsentia contra Episcopum Antiochenum disceptarem, palam ostenderem eum calumniatum fuisse, & iniquè insaniisse, & quasi impotentibus furiis fuisse actum, eò quod Capita blasphemiarum Nestorii anathematizassem*. Hoc est, eò quod impiis Nestorii dogmatibus opposuissem duodecim anathematismos, seu anathematismis armata Capitula. Ad hæc defendenda Cyrillus optaverat esse unus è Legatis. Respondeo ipsum Legationis tempore adhuc, uti damnatum & degradatum, fuisse in vinculis, ideòque non potuisse isto voto potiri. Ejus causa erat tunc adeò malo loco, ut Aula de ipsius *quoque exilio iniret consilium*. Ita tunc ipse scripsit ad Regiæ civitatis Clerum ac Populum. Notanda sunt verba: *Ut quæ ab illa fuerant acta defenderent*. Non solam Cyrilli ac Memnonis reparationem, sed etiam damnationem Nestorii. Et laudata relatio palam asserit utrumque simul fuisse stabilitum à Principe. At verò reparatio stabilita non fuit, nisi post auditos Legatos: Ergò neque damnatio. Porrò quæ Cyrillus de maris impetu scribit, conferri debent cum illis, quæ ad suam Ecclesiam scripsit ex Insula Rhodo: *Gratia & benignitate Christi Salvatoris nostri magnum ac latum pelagus emensi, incolumes Rhodum pervenimus, ea ventorum lenitate ac prosperitate usi, ut totam illam navigationem citra omnem timorem, omnemque vitæ discrimen peregerimus*. Nempe per Divinam protectionem, de qua statim subdit: *Tu dominaris potestati maris, motum autem fluctuum ejus tu mitigas*.

CAPUT XXVII.

Iterum alia Epistola quorum supra Episcoporum ad quos supra Episcopos.

PEr orationes vestræ Sanctitatis fuit nobiscum Imperator noster collocutus. Et impetrato nutu Divino, facto nunc convicimus interim contraria sentientes, ita ut omnia quidem nostra ab amico Christi Imperatore suscepta sint; quæ verò ab iis dicta sunt, insusceptibilia, & inconsequentia videantur. Nam sursùm versùm Cyrilli memoriam facientes, & rogantes ut ipse potiùs uteretur, & pro se ipso satisfaceret, nunc usque obtinere minimè potuerunt. Sed audierunt, quia oportet moveri de pia Religione sermonem, & Fidem Patrum roborari Sanctorum. Convicimus verò & Acacium, qui inter gesta Deitatem confessus est esse passibilem. Eisque adeò motus est piissimus Imperator noster, ut blatteam chlamydem, qua induebatur, excuteret, seque retrò subduceret præ magnitudine blasphemiæ. Vidimus verò & omnem Senatum, qui erant in Consistorio, valdè approbare nos ipsos, tanquam reverà pro vera fide laboribus desudantes.

Placuit igitur Piissimo Imperatori nostro, ut unusquisque exponeret propriam Fidem, & Pietati ejus offerret. Nos verò respondimus, quia impossibile est, ut alteram faciamus expositionem, nisi quæ in Nicæa facta est à Beatissimis Patribus. Et hoc quoque placuit ejus Imperio. Restat igitur illam, in qua Sanctitas vestra subscripsit, Pietati ejus offerre. Omnis autem Constantinopolitanæ Populus Civitatis ad nos sine cessatione pernavigat, rogans ut pro Fide fortiter decertemus. Et ad eos fortiter compescendos, ne occasionem dare Adversariis videamur, plurimùm laboramus. Direximus autem vestræ Religiositati expositionis exemplar, ut duo authentica dignemini exemplaria transcribere, & subscribatis ambobus.

SCHOLION.

ETiam hæc Epistola est vulgata. Censui tamen & Cassinensem translationem esse vulgandam: Ob dictas sæpiùs rationes. Data est quinta aut sexta die Septembris. Etenim Ephesino Orientalis Factionis Conventiculo refert Acta apud Principem, & ipsorum successum. At verò Acta illa contigerunt quarta die istius mensis. Tunc Theodosius trajecit Chalcedonem, celebravit istic Consistorium, & in ipso audivit Partes. Utraque translatio affirmat hæc facta in Consistorio, cum aliquo tamen discrimine. Etenim Cassinensis affirmat inter Consistoriales Comites fuisse totum Senatum. Aliud discrimen est, quod vulgata translatio affirmet Acacium Melitinensem in Commentariis posuisse *Deitatem passibilem*, at verò Cassinensis ait ipsum fuisse id confessum inter Gesta. Attamen discrimen sibi ipsi cohæret. Ex ipso discimus verbalia Consistorii Gesta fuisse redacta in commentarios, & Acacium utrobique constanter perstitisse in istis vocibus. Insuper discimus Græcorum Episcopos fuisse compulsos dicere in Consistorio: Etiam de rebus sacratissimis. Et Latini Episcopi, licet Apostolicæ Sedis Legati, se accommodarunt illorum moribus.

Epistola etiam docet Joannem Antiochenum ac ejus in hac Legatione socios potentissimè egisse contra Sanctum Cyrillum, adversùm ejus in Nestorium Acta, ac præsertim adversùm ejus Capitula. Hinc enim Synodales Legati, quod Princeps eorum Apologiis non plenè acquiesceret, rogarunt ipsum advocari, utpote qui ætatem & linguam haberet, ideoque meliùs posset pro semetipso satisfacere. Nec dubium, quin addiderint hanc evocationem ipsi semper fuisse in votis, & fore accceptissimam. Et hasce preces ille omninò respicit in suo Apologetico. At preces non fuerunt exauditæ. Et hinc oritur quæstio, Quomodo Nestorii damnatio, nec non Cyrilli ac Memnonis reparatio fuerint Constantinopoli per Theodosium confirmatæ ante ejus Trajectum, & Consistorium apud Chalcedonem? Etenim Cyrillus istic adhuc fuit inter reos, & necdum plenè purgari meruit: Quomodo igitur antea fuit confirmata ejus reparatio? Respondeo ac fateor non esse levem scrupulum. Interim quod Imperator Nestorii damnationem ac exilium firmaverit ante hoc Consistorium, non est dubitandum. Etenim de isto ipso nihil vel audire voluit, affirmans de eo jam formam emanasse. At verò hæc damnatio erat palmaris in Cyrillum calumnia, ideoque videtur non dubitandum, quin & hunc tunc Theodosius admiserit. Utique ob reverentiam ac authoritatem Synodi ac Sedis Apostolicæ. Etenim dum Nestorium abjecit, agnovit legitimitatem Synodi. Proinde præsens dubitatio fuit non de Cyrilli Persona, sed de solis Capitulis. Nam & Orientales Episcopi diu post initam cum Cyrillo pacem, & admissam ejus communionem, damnarunt ejus Capitula. Quia nempe aliud est Doctorem esse Orthodoxum, aliud quosdam ejus articulos esse devios. Nihilominus pertinaces Factiosorum Legatorum intercessiones possint Theodosium adegisse in aliquam titubationem. Præsens Epistola insuper docet Acacium Melitinensem pari, quo Factiosa Legatio invasit, impetu defendisse Capitula, & ita admisisse hanc propositionem: *Deitas est passibilis*. Nequaquam est calumnia. Etenim hujus verbi meminit etiam in sua famosa Epistola Ibas Edessenus, agens de facta inter Ecclesias pace: *Joannes Paulum Emesenum direxit*

xit Episcopum, *per eum scribens veram fidem*, & *præcipiens ei*, *quia si huic Fidei Cyrillus consenserit*, & *anathematizaverit eos qui dicunt*, *quia* Deitas passa est, *ut communicaret ei*. Joannes omninò respexit istud verbum Acacii. Et ipsum mox etiam Ephesum devenit, & non solummodo Factiosos exultanti gaudio, sed & Orthodoxos summa admiratione ac tristitia affecit, adeò ut Sanctus Theodotus Ancyranus Episcopus, magnus Acacii amicus, solemni concione istud purgare ac exponere debuerit. Exstat ejus Synodalis sermo, qui Nestorium ob denegatam hanc propositionem, *Deus est passus*, demonstrat rectè damnatum, & ipsum per Prosopopæjam alloquens prosequitur: *Sanè si ad Deitatis naturam spectes, non erras; si verò perpessionem illi simpliciter adimas, dispensationem pernegas. Ne ergò perpessiones Deo improperes, sed perpessionum utilitatem inspicias. In humilitatem Deus se demisit, nullam secundùm propriam naturam perpessus diminutionem, sed hanc nobis gratiam faciens. Divinitatis natura nullam ignominiam est perpessa*. Distinguit duas propositiones: *Deus est passus*, *Deitas est passa*. Primam Orthodoxam, secundam affirmat esse suspectam, malè sonantem, scandalosam, & omnino cavendam. Nempè Orthodoxi & factiosi Legati in Principis Consistorio disputaverant de duodecimo Cyrilli Capitulo, quod affirmat Deum Verbum fuisse carne passum ac mortuum: Et in ejus defensione Acacius, nescio qua occasione, dixit etiam Deitatem passibilem ac passam. Non in semetipsa, sed in assumpta carne.

Porrò laudatus S. Theodoti sermo habet hunc titulum: *Theodoti Ancyræ Episcopi homilia, Ephesi contra Nestorium habita, in die Sancti Joannis Evangelistæ*. Sexto Calendas Octobris, die vigesimo sexto Septembris. Hoc enim die Græci colunt laudatum Apostolum. Porrò quarto istius mensis die Theodotus, utpote Synodalium Legatorum unus, fuit Chalcedone, cum aliis disputans in Principis Consistorio. Aliquot diebus post ibidem permansit. Nam utraque pars fuit quinquies audita à Theodosio. Ibidem fuit, dum Princeps finaliter stabilivit Synodi Acta, & omnes dimisit ad propria. Istic item fuit in Ordinatione Maximiani, promoti in locum Nestorii. Quomodo igitur dicta die possit fuisse Ephesi? Respondeo istuc venisse Chalcedone aut Constantinopoli, & huc iterum rediisse. Itineris causam ignoro. Et hinc discimus non admirari, quod etiam Projectus Episcopus, S. Celestini Vicarius, licet è Synodi Legatis non fuerit, advenerit Constantinopolim. Theodotus ergo Orthodoxis Episcopis solemni sermone exposuit à Principe confirmatam Nestorii damnationem, addidit confirmationem datam etiam ob negatum duodecimum Sancti Cyrilli Capitulum, & hac occasione item exposuit propositionem ac mentem Acacii Melitinensis.

Et hinc oritur quæstio, An ista propositio sit omnino hæretica, & re vera incidat in sceleratam blasphemiam Polemonis? Et videtur incidere. Hinc enim Joannes Antiochiæ Patriarcha ac ejus Episcopi S. Cyrillo communicare noluerunt, nisi anathematizaret istum articulum. Et ad ipsius auditum Christianissimus Imperator Theodosius excussit aut laceravit blatteam suam tunicam: *Præ magnitudine blasphemiæ*. Antiquus ille, etiam in Sacro-Sanctis Evangeliis memoratus, detestandæ blasphemiæ mos tunc necdum abierat in dissuetudinem. Usitabatur etiam à Sanctis. Etenim de SS. Apostolis Paulo ac Barnaba, dum Lystrenses ipsi immolare vellent, scribit in Actis S. Lucas: *Conscissis tunicis suis exilierunt*. Respondeo hanc ipsam quæstionem postmodo fuisse à Venerabili Carthaginensi Ecclesiæ Archi-Diacono Ferrando propositam S. Ruspensis Ecclesiæ Antistiti Fulgentio: *Utrum Dei Filius, sicut dicitur natus, passus, mortuus, crucifixus, ita ejus Divinitatem confirmare nos oporteat natam, passam, mortuam, crucifixam? Quamvis, sive Deus, sive Divinitas nominetur, sola Caro intelligatur mutabilis atque passibilis, secundùm quam Deus aut Divinitas potuit, quòd in sua natura non potuit*. Et S. Fulgentius respondit: *His tuis verbis breviter respondeo, Quidquid horum dicatur, nihil præjudicare fidei, qua veraciter Ecclesia Catholica credit & prædicat Divinitatem Filii impassibilem atque incommutabilem permanere*. Demonstrat utrumque loquendi modum S. Ambrosio, S. Augustino, S. Leoni Papæ, etiam in Sacro-Sancta ejus ad S. Flavianum Epistola, S. Pontifici Gelasio, aliisque Patribus, quin & ipsi Gentium Doctori Apostolo Paulo placuisse. Hic enim dicit Christum, Dei virtutem ac sapientiam, crucifixum.

Eandem quæstionem S. Fulgentius tractat in tertio libro ad Trasimondum, Arianum Regem Wandalorum in Africa. Licet Polemon, suum Apollinarium imitatus, fuerit Arianos aversatus, ejus tamen blasphemia ex Ario ducit originem. Etenim Arius Deum verbum ex Origene dixit non esse aliud, quam primam mentem, ideoque ipsum Christo Domino fuisse loco animæ. Immò ipsam animam. Nam apud Origenem omnes mentes, licet differant meritis, sunt ejusdem speciei atque substantiæ. Hinc Arius intulit Deum Verbum, ejusque Divinitatem fuisse Christo Domino patiente, licet non passam tamen compassam. Ad morem nostræ animæ. Adversùs hoc igitur blasphemum dogma scribit S. Fulgentius: *Sed forsitan dicetur Christum ideo in carne passum prædicari, quia Divinitas, quæ ante carnem pati non peterat passibilem suscipiens carnem, passionem quoque cum carne persensit, quia prorsus susceptione passibilis carnis ipsa impassibilis in passione permanere non potuit*. Amplè refutat impiam doctrinam, & concludit: *Restat igitur, ut Divinitatem Christi, quam immutabilem Sacra Scriptura commendat, sic passam fateamur in carne, ut eam tamen credamus compassam non fuisse cum carne. Ideò enim Deus in carne passus est, quia passibilem carnem accepit, ideò autem carni compassus non est, quia in carne patiens impassibilis natura Divina permansit*. Et infra: *Non*

tunc nata est Christi Divinitas in se cum nata est pro nobis in carne. Palam admittit has propositiones: *Divinitas est nata, passa, crucifixa, mortua*. Non in semetipsa, sed in propria carne, assumpta in propriam hypostasin.

Et has S. Fulgentii phrases Ferrandus Archidiaconus est constanter sequutus. Etenim in eruditissima adversùm Eutychianos Epistola scripsit ad Anatolium Diaconum Romanæ Ecclesiæ: *Solent Ariani nobis objicere talem propositionem*, Passa est Divinitas Filii, aut non est passa. *Si respondeamus*, Non est passa, *dicunt*, *Purus homo crucifixus est*. *Si respondeamus*, *quod respondere debemus*, Passa est, sed secundùm carnem, ipsa tamen in hoc, quod impassibilis, permanens, *respondent*: Aut passa est Divinitas Patris, si passa est Divinitas Filii, aut non est una Divinitas Patris & Filii. *Proponentibus hoc Arianis convenit in lingua Catholica respondere*. Non dumtaxat adversùm Arianos, sed etiam contra Eutychianos insigniter exponit dogma Catholicum. Et iste loquendi modus placuit toti Africæ. Nam & Sanctus Vigilius, Tapsitanus in Byzacio Episcopus, scribit in secundo libro contra Eutychianos: *Passionis injuriam etiam Divinitas pertulit, sed passionem sola ejus caro persensit. Dicam adbuc manifestiùs: Confixa est Divinitas clavis, sed ipsa penetrari non potuit. Siquidem vulneri locum caro patefacta aperuit*.

Sanctus Fulgentius in laudato ad Ferrandum Diaconum libro ex Sancto Augustino demonstrat Deum ac Deitatem, abstracta & concreta Attributa esse in Deo simplicissimè unum, & hinc concludit ac statuit hanc regulam: *Ex his verbis Præclari Antistitis Augustini, remotis docemur ambagibus, salva incommutabilitate, æternitate, atque impassibilitate Divinitatis Filii Dei, quidquid de ejus Majestate, æternitate, ac virtute secundùm susceptionem carnis dicitur, incongruum non esse, si eodem modo secundùm carnem de ejus Divinitate dicatur: Quod ergò à Dei Filio susceptum est, ab ejus Divinitate, ab ejus Majestate, ab ejus virtute, ab ejus æternitate probatur esse susceptum*. Nec deest firmum fundamentum. Etenim Idiomatum communicatio fundatur in Hypostatica naturæ humanæ appropriatione ad Deum Verbum. Ita assiduè prædicat atque inculcat Sanctus Cyrillus. At verò natura humana, uti Deo Verbo, ita ejus Divinitati omnino fuit Hypostaticè propria. Et hic palàm fuit sensus venerandi Melitinensis Acacii. Quæstio erat de duodecimo Sancti Cyrilli Capitulo: *Deus est carne passus*. Joannes Antiochenus istud accusavit, quod ipsam Divinitatem blasphemaret passibilem & passam. Et Acacius reposuit, uti Deum Verbum, ita & ejus Divinitatem ista omnia suscepisse. Utique non in semetipsa, sed in propria carne. Et in hac esse passibilem ac passam. Et hæc vox Principi, totique Consistorio gravissimè displicuit.

Verùm ex qua gente, ex quo portu hæ de istis propositionibus lites navigarunt in Africam? Sunt enim Græcorum lites, à quibus pura ac immunis semper fuit Latina Ecclesia. Respondeo venisse ex Joanne Maxentio, & aliis cum ipso Schytiæ Monachis, Legatis ad Sedem Apostolicam, & tunc in alma urbe demorantibus. Habebant non dumtaxat de Hypostatica unione, ac variis ipsam consequentibus propositionibus lites cum Nestorianis, sed etiam cum istorum fratribus Pelagianis de Divinæ gratiæ auxiliis: Et quia Sanctum Augustinum fuisse ambobus potentissimè adversatum noverant, suæ apud Apostolicam Sedem graviter periclitanti causæ subsidium duxerunt postulandum ab Africanis Episcopis, quos sciebant religiosissimè insistere vestigiis Sancti Augustini. Eorum Epistola exstat inter opera Sancti Fulgentii. Palmaris ipsorum contentio erat de his articulis: *Unus è Sancta Trinitate est passus & crucifixus, Deus est passus & crucifixus*. Hinc præfata Epistola fortissimè urget duodecimum Sancti Cyrilli Capitulum, demonstrans esse haustum ex Evangelicis ac Apostolicis litteris. Quod ipsum in aliis suis libellis facit præfatus Maxentius, & in secunda suæ fidei professione adjungit: *Rursus dicendum est eum, qui est Vita æterna, Sapientia & Virtus Patris, natum secundum carnem ex fœmina. Vitam æternam, Sapientiam, & Virtutem Patris pannis involutum in cunis jacuisse: Vitam æternam, Sapientiam, & Virtutem Patris passum, crucifixum, mortuum secundum carnem*. Idem Maxentius omnes hosce libellos haud dubiè etiam miserit in Africam: Etiam ad Ferrandum doctissimum ac zelosissimum Primatialis Ecclesiæ Archi-Diaconum. Et hic ad istas propositiones cespitavit. Nec sine rationibus. Hinc ipsas retulit ad Sanctum Fulgentium, suum in cunctis difficultatibus consuetum refugium. Et hujus Rescriptum jam audivimus. Fulgentius enim omninò favebat istis Monachis: Quod ex pectore contra Pelagianos agerent patrocinia Divinæ Gratiæ.

Quid miramur laudatos Ecclesiæ Patres? Etiam mediis Ecclesiæ sæculis Beatus Alcuinus Flaccus est ita locutus. Etenim ad hanc Fredegisi quæstionem, *Utrumnè Divinitas cum carne sit concepta, nata, passa, &c. quæ Humanitatis propria esse noscuntur*, respondit: *Utique Divinitas suæ carnis conceptione concepta est, & nativitate nata, sensitque participatione humani affectus mortem, quam sponte susceperat, non naturæ suæ potentiam perdens, per quam cuncta vivificat*. Quin & nos hodiè solemniter cantamus in Ecclesia: *O magnum pietatis opus! Mors mortua tunc est, in ligno quando mortua Vita fuit*. Est antiquissimus cantandi, aut certè loquendi modus. Etenim & Sanctus Augustinus in duodecimo super Sanctis Joannis Evangelium Tractatu scribit: *Attenditur mors, ut nihil valeat mors. Sed cujus mors? Mors Vitæ. Si dici potest mors Vitæ. Immo quia dici potest, mirabiliter dicitur*. Versat ac explanat admirandam istam phrasim, & concludit: *In morte Christi mors mortua est, quia Vita mortua occidit mortem. Plenitudo vitæ deglutivit mortem*. Ex quo vides istum Ecclesiæ versum & cantum

esse

esse formatum ex Sancto Augustino. Eadem ipse repetit in vigesimo sexto Tractatu: *Assumpsit Vita mortem, ut Vita occideret mortem. Vita æterna mortem assumpsit, Vita æterna mori voluit.* Et Ibas Edessenus Episcopus in Tyrio Judicio dixit ad suum Accusatorem: *Tu quando dixisti*, Vita mortua, *non tibi dixi repentè, Si quidem hoc dicis, quia caro Domini vivificans est, & Christus noster Vita est, & ego confiteor. Si autem de Divinitate sensisti, non recipio.*

Istam tamen loquendi formam Origenes est planè aversatus. Etenim Celso, Epicuræo Philosopho, nostros Prophetas, quod Dei mortem prædicarent, irridenti reposuit aliud esse Dei, aliud Deitatis mortem, & adjunxit: *Quamobrem ne simplicissimus quidem Christianus, & inexercitatus in doctrina exquisitiori, diceret obiisse Veritatem, aut Vitam, aut Viam, aut Vivum Panem, qui descendit è cœlo, aut Resurrectionem, nam Resurrectionem esse se dicebat, qui in specie Hominis Jesu docebat dicens:* Ego sum Resurrectio. *Nec ullus nostrum insanit, ut dicat:* Mortua est Vita, mortua est Resurrectio. *Invenirentur autem tales,*
Cap. 7. *si locum haberet suppositio Celsi.* Eandem propositionem improbavit Marius Mercator, Nestorio aliquoties respondens, non Deitatem esse mortuam, sed Deum Verbum. Ejusdem mentis fuit publicatus per Jacobum Gretzerum Anastasius Sinaita, post varia scribens: *Sic & Sapientissimus Cyrillus non ait mortem Divinitatis esse, neque Divinitatis passionem, sic enim Divinitatis plenitudinem fecisset passibilem ac mortalem, sed Dei passionem dixit.* Est æquivoca ac ambidextra propositio. Hinc aliis placuit, displicuit aliis. Attamen Sancto Cyrillo omnino placuit. Etenim in dogmatica ad suos Monachos contra Nestorii exordia Epistola disertè scribit: *Quomodo igitur Vita mortem oppetivisse dicitur? Non aliter sanè, quam mortem in propriam carnem excipiens.*
Cap. 23. Et in hoc fortasse Cyrilli loco possit se fundasse Melitinensis Acacius. Circa hanc rem prudenter se gessit Joannes Maxentius. Etenim in secundo sui Dialogi libro inducit Nestorianum interrogantem: *Vita ergo manibus comprehenditur impiorum, Vita crucifigitur, postremò moritur Vita? Et si Vita est mortua, quis vitam mortuis præstare credendus est?* Et respondit: *Si is, qui Vita est, non est crucifixus & mortuus, sperare vitam mortui nullatenus debent.* Cautè affirmat non Vitam, sed mortuum fuisse illum, qui est Vita. Superiores, quas supra audivimus, phrases ita moderatus est, ac in meliori Judicio disposuit, ut illis offensas placaret aures Romani Populi.

Eadem est ratio omnium aliarum istiusmodi propositionum. Eas constantissimè aversatus est Theodoretus. Scribit enim ad Milites: *Angelus dixit*, Venite & videte locum, ubi positus erat Dominus, *non Divinitatem includens tumulo, sed Domini corpus hoc appellans nomine. Quod verò Sanctis quoque Patribus hæc ita visa sint, audiant Athanasium Alexandriæ laudatissimum Episcopum, qui & Pontificatum sua confessione exornavit, clamantem:* Vita mori non potest, immò verò mortuos vivificat. *Audiant & celeberrimum Damasum Episcopum Romæ clamantem:* Si quis dixerit, quod in cruce pœnam sustinuerit Divinitas, & non corpus cum anima, anathema sit. *Audiant sanctissimum ac Religiosissimum Romanorum Episcopum, Dominum Leonem, nunc scribentem, quod passus sit Dei filius, sicut pati poterat, non secundum naturam, quæ assumpsit, sed secundum eam, quæ assumpta est.* Magnus Leo ista scripsit in Sacro-Sancto suo Tomo ad Sanctum Flavianum. Notanda sunt Theodoreti verba: *Nunc scribentem.* Proinde Theodoretus hæc scripsit post Constantinopolitanam Sancti Flaviani Synodum, ante Ephesinum Latrocinium: Antéquam degradatus provocasset ad Magnum Leonem, & ab ipso accepisset reparationis gratiam atque justitiam. Ex quo hodierni Apostolicæ Sedis Adversarii videant, quod non proprii commodi causa, sed ex veritatis impulsu digna elogia sit impartitus Magni Leonis Personæ & Cathedræ. Et non dubito, quin in istis litteris respexerit præfatum articulum Melitinensis Acacii. Etenim Sancti Cyrilli Capitula nunquam potuit digerere, immo nunquam voluit vel admittere in stomachum. Hinc semper fuit pertinaciter aversatus etiam has propositiones: *Deus est passus, crucifixus, mortuus.* Harum contentionum periti noverunt rationes. Longè minùs unquam conciliari voluit præfato verbo memorati Acacii.

Eadem fuit mens Sancti Procli Episcopi Constantinopolitani. Etenim ad Joannem Antiochiæ Patriarcham hæc scripsit: *Dicentes autem iterum passibilem Deum, id est, Christum, confitemur eum non esse passum eo quod est, sed eo quod factum est, id est, propria carne. Et ita prædicantes nullo modo fallemur. Quoniam quidem & unum ex Trinitate secundùm carnem crucifixum fatemur, & Divinitatem passibilem minimè blasphemamus.* Epistolæ fragmentum exstat apud Facundum Hermianensem Episcopum, & apud Breviarium Liberati Diaconi. Nequaquam loquitur adversùm Eutychianos. Hi enim necdum apparuerant. Omninò loquitur adversùs recens tunc adhuc, & Joanni & cunctis Orientalibus Episcopis odiosissimum, Dictum Melitinensis Acacii. Quod istud in diuturno horum odio permanserit, patet ex famosa Ibæ Edesseni Epistola, quæ affirmat eos noluisse communicare Sancto Cyrillo, nisi ante omnia anathematizaret hunc articulum; *Divinitas est passibilis aut passa.* Ei vicinus erat articulus, quem Sanctus Proclus in suo ad Armenios tomo posuerat: *Unus è Trinitate est passus.* Hunc apud Joannem ac ejus Diœcesim purgare ac firmare studuit, ideòque dixit plurimum distare à verbo Acacii: Illum à se asseri, hoc anathematizari. Et utrumque consonare confessioni, quam Joannes per Paulum Emesenum Episcopum transmiserat Sancto Cyrillo. Ita Joannem fortiter ac suaviter induxit in comprobationem sui articuli.

Et hanc loquendi formam amplexa tandem est omnis

omnis Græcorum Ecclesia. Eorum enim primus Doctor Scholasticus, sententiarum Magister, & communis dogmatis Interpres, Sanctus Joannes Damascenus scribit in tertio libro Orthodoxæ fidei: *Enim verò cum de Divinitate loquimur, ea quæ humanitati propria sunt, ipsi minimè assignamus. Non enim passibilem aut creatam Divinitatem dicimus. Nec rursus carni, sive humanitati ea tribuimus, quæ Divinitati propriè conveniunt. Neque enim carnem, sive humanitatem increatam dicimus. At verò cum de persona verba facimus, sive ab utraque parte simul, sive ab altera dumtaxat eam appellemus, utriusque naturæ proprietates ipsi imponimus.* Demonstrat idiomatum in Christo Domino communionem esse non per abstractas voces faciendam, sed per concretas. Dicendum esse, *Deus est mortuus aut crucifixus*, nequaquam, *Deitas est crucifixa aut mortua*. Et rectè dicit. Eademque forma jam pridem obtinuit in Latina Ecclesia. Etenim ad Ferrandi Carthaginensis Archi-Diaconi laudatam Epistolam nescio quis posuit hoc marginale Scholium: *De Filii Divinitate impropriè loquitur, cum eam vel passam, vel natam de Virgine dicit. Quæ quidem de Christo verè, proprièque dicuntur. Digna omninò venia est pietas Veterum, quibus nondum ita explorata erant fidei nostræ Mysteria, ut postea, disponente sic Domino, posterioribus fuere temporibus. Tametsi quid ipse velit Ferrandus, & ut conetur idem nobiscum sentiens dicere, postea in extrema hac Epistola intelligitur.*

Admiscet veris falsa. Quis enim admittat fidei nostræ Mysteria antiquis Ecclesiæ Patribus fuisse minùs explorata? Explorata illorum notitia, si apud Patres non fuit, è quo cœlo est ad nos delapsa? Nos ista non scimus, nisi per legitimæ successionis traducem, & firmissimam hanc veritatis regulam: *Ea omnia & sola credenda sunt, quæ nos à nostris Majoribus, illi à suis, hi ab Apostolis, Apostoli acceperunt à Christo, Christus autem accepit à Deo.* Patres item nec in his, nec in istis locutionibus egent venia. Quoniam utraque phrasis erat tunc irreprehensibilis, & liberrimis gressibus ambulabat per Ecclesiam. Etenim non est verum, quod Venerabilis Ferrandus conetur dicere, ut nobiscum sentiat. Absit, ut tantus non solius Africanæ, sed totius Ecclesiæ Doctor à nobis unquam vel in speciem dissenserit. In laudata Epistola est utroque modo locutus. Et hoc ex Magisterio Sancti Fulgentii. Nihilominus omninò expedit, ut Divinæ & humanæ naturæ in Christo Domino idiomata non per abstractas communicemus voces, sed per solas concretas. Per abstractas communicatio habet aliquid cacophoniæ, est suspecta de Apollinario, Polemone, ac Eutychete, atque ita infirmis auribus parit aliquid scandali. Et hanc suspicionem ac scandalum Imperator Theodosius subiit ex verbo Melitinensis Acacii. Nec sine fundamento. Etenim Sanctus Cyrillus accusabatur de Apollinario, ideoque Acacius illum defendens non debebat uti suspectis de hoc vocibus. Istæ phrases, licet per Apostolicam Sedem damnatæ nunquam fuerint, paulatim tamen abierunt in desuetudinem & communem displicentiam, ideoque omnes jam pridem sectamur regulam & phrasim Sancti Joannis Damasceni. Damnatio, quam à Sancto Damaso factam laudat Theodoretus, est in ejus dogmaticis ad Paulinum Antiochiæ Patriarcham litteris: Solam Polemonis blasphemiam damnat, non usitatam tunc phrasim à variis Orthodoxis.

Præsens Epistola docet insuper nos quædam alia: Primò, quod Imperator Theodosius neutro contendentium & auditarum partium Responso contentus jusserit, ut quæque pars fidem suam Scripto exponeret. Omnis quæstio erat, non amplius de Nestorii Episcopatu aut dogmate, sed de solis Sancti Cyrilli Capitulis, circa quæ partes pertinacissimè & clamosissimè dissidebant. Princeps id haud dubiè fecit suasus à Joanne Officiorum Magistro, qui istud ipsum Ephesi postulaverat: Et ejus Suasum adjuvit verbum Acacii. Secundò docemur, quod schismatica Legatio ad solum Nicænum Symbolum denuò proclamaverit, ita sperans Ephesina Definita excutere. Nam & istud ipsum tota Factio à Joanne Comite postularat apud Ephesum. Tertiò, quod hoc consilium placuerit etiam Principi & Consistorio. Nam & ille ab Acacio Berrhæensi Episcopo persuasus, istud scripserat in sua Sacra, per eundem Joannem transmissa Ephesum. Quartò, quod factiosi Legati ad Principis Edicto satisfaciendum postularint Ephesо sibi transmitti Relationem illam, quæ in Synodalibus Actis habet hunc Titulum: *Relatio Orientalium ad Imperatorem, cui Symbolum Sanctorum Nicænorum Patrum præposuerunt, referentes de Sanctæ & Œcumenicæ Synodi Decretis super libellis, quas Sanctissimi Cyrillus & Memnon ipsi obtulerunt. Fuit autem relatio hæc ad Irenæum Comitem missa, & per ipsum Imperatori exhibita.* Hoc ipsum instrumentum eidem Legati laudarunt, & Chalcedone transmiserunt Thessalonicam ad Rufum Episcopum, ita scribentes: *Misimus etiam exemplar Scripti, quod Piissimo Imperatori nostro exhibuimus, quo Sanctorum Nicænorum Patrum fides continetur, & hæretica Cyrilli Capita recens inducta, ea judicantes ab Orthodoxa fide aliena, in ipso rejecimus.* Est ipsissimum Scriptum. Et scripta ad Rufum Epistola est hac præsenti anterior. Quare Legati omninò habebant istud instrumentum, & quidem authenticum, ac ab omnibus subscriptum. At semetipsos spoliare noluerunt, ideoque illud miserunt Ephesum, ut juxta ipsum fieret aliud originale atque authenticum, & ab omnibus subscriberetur. Et tunc unum offerretur Principi. Vulgata translatio habet: *Proposuimus igitur illam, in qua vestra Sanctitas subscripsit.* Hoc est, necdum obtulimus, sed offerre proposuimus. Hic sensus lucet ex Cassinensi translatione: *Restat igitur illam, in qua Sanctitas vestra subscripsit, pietatis ejus offerre.* Nempè dum duplicatum advenerit. Quintò docemur, quod è Constantinopolitano Populo plures schismaticis faverint, ad eos transfretarint frequenter, & ipsos accenderint

derint ad pertinaciam. Hi enim sunt, qui postmodò in ipsa Regia civitate excitarunt publicos motus. Hæc vulgatæ translationis verba, *Multum laboramus ad retinendum eos*, sunt clariora in Cassinensi: *Ad eos compescendos plurimum laboramus*. Vulgatus Translator hunc Titulum rectè apposuit Epistolæ: *Altera Schismaticorum Epistola, intempestivè de victoria gloriantium*. Etenim Divina Miseratio illuminavit Principem, ut post quintam partium Audientiam vera & recta judicaret.

CAPUT XXVIII.

Per omnia Deo Amicissimis, & Sacratissimis, atque Sanctissimis Comministratoribus Joanni, Joanni, Himerio, Paulo, Macario, Apringio, Theodoreto, Episcopis, Synodus, quæ convenit Ephesi, Salutem.

COgnoscentes certamina, quæ à vobis per gratiam Dei pro Fidei pietate sunt habita coram Christi Amico atque Piissimo Imperatore nostro, experimento agnovimus, quia Dominus Jesus Christus suas non derelinquit Ecclesias, ita ut & nobis Orthodoxis dignam præstaret gratiam, & multam confusionem contra inimicos effunderet, & piissimum Principem nostrum rectæ fidei Sanctissimæ Ecclesiæ addicere præpararet. Et confidimus, quia & competentibus Sacerdotibus, Christi fiducia dimicantibus vobis, & salvante Domino Imperatoris nostri piissimam vitam, pacificum finem præsens negotium sortietur. Et hæc quidem depompabunt hæreses. Refulgebit quidem rursus per universas totius Mundi Ecclesias Sanctorum Patrum fides Orthodoxa: Inimici verò nec cessant nunc usque consueta uti tyrannide, eòquod nullam senserint ultionem. Ubique enim per Ecclesias nostras mittentes damnationes illicitas, perturbant & Cleros & Populos.

Subscripsimus autem in duas uniformes Epistolas, quæ à vestra Sanctitate directæ sunt, pro quibus ut vos usque sanguinem quæsumus opponatis, contra eam, quæ nuper exsurrexit, impietatem pro veritate bellantes. Scientes, quod in Sanctitatis vestræ concordia permanentes, parati sumus priùs animam reddere, quàm quodlibet hæreticorum Capitulorum, Cyrilli Alexandrini suscipere.

Ea verò, quæ contra personam, quæ injustitiam pertulit, facta sunt, cognoscentes totius obstuporis sumus taciturnitate perculsi. Qui enim deposuerunt eum, in ipsis Gestis hæreticis Capitula hæretica, sicut nostis, Patrum fidei conjunxerunt: & per hoc semetipsos hæreticos denotantes, & à fide alienos Orthodoxa. Quomodò igitur, quæso, possibile est, ut ad unum, dum sunt contraria, hæc utraque conveniant? Id est, ut depositio approbetur, & Capitula improbentur. Si enim circa damnationem fide sunt digni, & in his, quæ exposuerunt iidem, hæreticis Capitulis fide non habentur indigni. Si verò hæreticos eos convincunt esse Capitula, ab hæreticis etiam depositio facta est. Hæc adlocuti sumus etiam Principem nostrum piissimum, & ad vestram dreximus Sanctitatem, ut quod vobis visum fuerit peragatis.

Æstuamus enim, quod tristes dicimus, pro veritate, ne si confirmetur quæ ab hæreticis est facta dejectio & Capitula hæretica quamcumque obtineant firmitatem: Et alia quæ ab eis contra multos facta sunt Sacerdotes. Quæ omnia dum Sanctitas vestra cognoverit, illa eam confidimus esse acturam, per quæ & universa, quæ contra omnes ab hæreticis sunt facta, cassentur, id est, sive damnatio, sive excommunicatio, per Synodicas litteras, Imperialiaque Decreta. Non ignorat enim Religiositas vestra, quod habeamus nobiscum nonnullos Episcopos, qui in propriis mansionibus soli remanserunt. Direximus autem Sanctitati vestræ & eam, quæ nuper facta est, interpretationem hæreticorum Capitulorum ab Alexandrino Cyrillo, impietatem suam etiam per ipsam subtiliùs ostendente. Sicut autem vestram rogavimus Sanctitatem, dignemini habere curam, quatenùs celeriùs dimittamur, maximè quia tempus imminet hyemis.

1. Tranquillinus Episcopus Antiochiæ, quæ est Pisidiæ Metropolis, incolumes vos orare pro me deprecor apud Deum, Domini mei fratres.

Et reliqui similiter scripserunt.

2. Helladius Episcopus Tharsi.
3. Alexander Episcopus Apameæ.
4. Julianus Episcopus Sardicæ.
5. Bosforus Episcopus Gangrorum.
6. Petrus Episcopus Trajanopolis.
7. Cyrus Episcopus Tyri.
8. Rabbulas Episcopus Edessenus.
9. Alexander Episcopus Hierapolitanus.
10. Maximinus Episcopus Anazarbi.
11. Dorotheus Episcopus Marcianopolis.
12. Asterius Episcopus Arandæ.
13. *Subanus* Episcopus Hypatæ. Em. Norisius legit Pausanius ex cap 190
14. Dexianus Episcopus Seleuciæ.
15. Basilius Episcopus Larissæ Thessaliæ.
16. Eutherius Episcopus Thyanorum.
17. Gerontius Episcopus Claudiopolis.
18. Museus Episcopus Aradi.
19. Placeus Episcopus Laodiceæ.
20. Martianus Episcopus Abryti.

21.

21. Cyrillus Episcopus Adanæ.
22. Fritilas Episcopus Heracleæ.
23. Cyriacus Episcopus Diocletianopolis,
24. Antiochus Episcopus Bostrorum.
25. Daniel Episcopus Faustinianopolis,
26. Marcellinus Episcopus Arcæ.
27. Salustius Episcopus *Coriæ*. Em. Nor. legit Coryci.
28. Jacobus Episcopus Dorostoli,
29. Theophanius Episcopus Philadelphiæ,
30. Meletius Episcopus Neo-Cæsareæ.
31. Diogenes Episcopus *Ninopolis*. Em. Nor. legit Junopolis.
32. Polichronius Episcopus Epiphaniæ.
33. Hesychius Episcopus Castabalorum,
34. Trajanus Episcopus Augustæ.
35. Cyrus Episcopus Marcopolis.
36. Polichronius Episcopus Heracleæ,
37. Helliades Episcopus Zeugmatis.
38. Anastasius Episcopus Tenedi.
39. Valentinianus Episcopus Malli,
40. Julianus Episcopus Larissæ.
41. Diogenes Episcopus Seleucobeli,
42. Theotistus Episcopus Cæsareæ,

Piissimis & Amicis Christi Imperatoribus Theodosio, & Valentiniano, Augustis, Synodus Sancta, quæ in Ephesum congregata est.

Edocti ex litteris Sanctissimorum & Deo amicissimorum Comministratorum nostrorum, qui ad pium Comitatum vestrum pro tota Synodo advenerunt, quod & introitus eorum propriè à vestra Pietate susceptus sit, & pro pia fide Imperii vestri zelum, ita delectati sumus, tanquam si cum præfatis præsentes fuissemus, cumque ipsis tranquillam Pietatis vestræ faciem vidissemus. Cognovimus enim, quomodo illa quidem, quæ Adversariorum sunt, insusceptibilia facta sint vestro justo Judicio, Nicænorum verò Patrum fides, pro qua & præsentes Deo amicissimi Episcopi, & nos quoque certamus, digna susceptione probata sit. Et credimus, quia sic ex Domino vestra Pietate pendente, ab his qui tentaverunt, nullatenùs commovebitur Apostolica fides, per quam à Progenitoribus olim vestrum regnat Imperium. Et omnes alienigenas subditos habet. Et circa hæc gratidicas voces & intentas pro Pietate vestra deprecationes consuetè obtulimus cum multa Domino Christo lætitia.

Quoniam verò multa quidem fiducia est Sacerdotibus coram vestro Imperio, & illa ei insinuare præsumimus, quæ in angustiam nos æstuationem miserunt, quorum curationem quoque deposcimus. Undè quæsumus, ac nosmetipsos prosternimus vestigiis vestris, ut cum patientia nos humillimè supplicantes Pietas vestra suscipiat pro illa persona, cui præjudicium factum est ab his, qui hæretica Cyrilli Alexandrini Capitula susceperunt, impietatemque contra id, quod Divinitatis est, effecerunt. Qui enim hæretica Capitula subintroduxerunt, Sanctorum Patrum perturbaverunt fidem, quod ad ipsos pertinet, in ipsis Gestis. Et illicitam fecerunt depositionem. Et credimus, quia indeclinabili, rectoque Judicio vestro justum minimè apparebit, condemnationem *ab illis* factam permanere, quos hæreticos dignum *est* condemnari, dum convicti sint hæretici esse.

Quæ verò ab eis facta sunt & contra Canonicas sanctiones, & piissimas litteras, à multis jam particulatim didicit Imperium vestrum, dum ille, qui ab eis injustitiam pertulit, in ullo nec vestris sanctionibus contra-isset, & Ecclesiasticam fidem Orthodoxè prædicasset. Nam *etsi* ipse hujusmodi *sit*, *qui millies fugiens tumultus caveat, & privatim agere malit*, metuendum tamen est, ne fidei læsio quæcumque contingat, eò quod illicita illa dejectio ab illis facta sit, qui hæretica superduxere Capitula.

Et subscriptiones.

SCHOLION.

HÆc Epistola est Orientalis apud Ephesum Factionis responsoria ad præcedentem suorum Legatorum. Exstat in Synodalibus Actis, attamen & Cassinensem translationem judicavi vulgandam, ob plures rationes. Primò, quod habeat subscripta omnium Episcoporum nomina. Et inter ipsos est Cyrus Tyriorum Metropolita, cui successit Comes Irenæus. Etiam est Rabbulus, seu Rabbulas Edessæ Metropolita, cui successit Ibas. Proinde Ibas Ephesi non fuit Episcopus. Attamen omninò fuit. Nempe Presbyter, in societate ac ministerio Rabbulæ. Ei successit anno trigesimo sexto istius sæculi. Secunda ratio est, quod Cassinensis translatio in Epigraphe prætermittat Helladium Ptolomaidis Episcopum, unum è Legatis. Ipsum verò ponit vulgata translatio. Possit Legatorum litteras portasse Ephesum, ac item retulisse Responsum, atque ideò esse prætermissus. Veritas latet. Tertia ratio est, quod Cassinensis translatio quædam vulgatæ menda emendet. Primum est in ipso Epistolæ exordio. Aliud est in verbis: *Infamentur hæretica, ut per totum Orbem in Ecclesiis iterum Sanctorum Patrum Orthodoxa fides relucescat*. Nostra translatio est clara: *Et hæc quidem depompabunt hæreses. Refulgebit quidem rursus per universas totius Mundi Ecclesias Sanctorum Patrum fides Orthodoxa*. Porrò Cassinensis codex habet duas inscriptiones: Unam a Legatis ad Synodum, aliam à Synodo ad Legatos. Et hæc est legitima. Alia palàm irrepsit ex oscitantia Scriptoris. Et per eundem non fuit rasa aut circumducta. Notanda sunt hæc verba utriusque translationis: *Subscripsimus in duobus exemplaribus, quæ à vestra Sanctitate nobis sunt missa*. Videntur dissonare à

verbis

verbis præcedentis Epiſtolæ: *Miſimus exemplar expoſitionis, ut duo exemplaria fiant, duobuſque illis ſubſcribatis.* Caſſinenſis translatio eſt expreſſior: *Ut duo authentica exemplaria dignemini tranſcribere, & ſubſcribatis ambobus.* Reſpondeo aut Legatos poſt ſcriptas litteras mutaſſe conſilium, & duo exemplaria miſiſſe Epheſum, aut tam vulgatum quam Caſſinenſem Translatorem deviaſſe ab originali littera. Et quoniam hæc non exſtat, ego neſcio aliud.

Epiſtola hæc nos docet varia. Primò, quod Epheſina Synodus etiam poſt tranſmiſſos ad Prinpem Legatos perrexerit in ſuis Seſſionibus ac Operibus: quod perrexerit quorumdam Neſtorianorum Acta & Scripta diſcutere. Quod quoſdam damnaverit, & damnationis litteras miſerit ad ipſorum Eccleſiam, mandans procedi ad novi Epiſcopi electionem & conſecrationem, & vacantis Eccleſiæ bona uſque tunc regi & cuſtodiri per Œconomos. Inter hos fuerunt Dorotheus Martianopolitanus, Helladius Tharſenſis, Himerius Nicomedienſis, Eutherius Thyanenſis, & plures alii. Erat enim & ipſe Joannes Antiochenus. Singulorum nomina habes in ſeptima Actione Epheſini Concilii. Verùm Cyrillus, Primarius Synodi Præſes, tenebatur in vinculis, Arcadius verò Italiæ Epiſcopus, ac Philippus Romanorum Presbyter erant Chalcedone. Quomodo igitur ſine Præſidibus potuerunt tractari ac definiri Synodalia? Et quidem degradationes Metropolitarum. Reſpondeo hinc duci argumentum, quod Imperator Theodoſius, dum Neſtorii damnationem admiſit, etiam Cyrilli ac Memnonis reparationem ſtabiliverit, atque ita ille, ut canonicus Præſes, denuò cœperit Synodales Actiones celebrare. Et firmatur hoc ex his Epiſtolæ verbis. *Eò quod nullam indignationem experti ſint.* Caſſinenſis translatio eſt lucidior? *Eò quod nullam ſenſerint ultionem.* Certè Cyrilli ac Memnonis degradatio & carceratio fuerant haud modica ultio. Proinde dum hæc ſcribebatur Epiſtola, illæ videntur fuiſſe circumductæ, tamquam ſi numquam fuiſſent, exſufflatæ. Quid quid ſit, Projectus Epiſcopus manſit Epheſi, & alii Legati in ipſum poſſint compromiſiſſe, & accumulaſſe ſuas vices Apoſtolicas. Et ex his patet Synodalia Acta eſſe nobis mutila. Majores forſitan noſtri hæc poſteriora ob Primatum Epiſcoporum abſentiam cenſuerunt non eſſe paris cum aliis authoritatis.

Secundò docemur horrendum Factionis odium in S. Cyrilli Capitula. Horrenda ſunt odii verba: *Parati etiam ſumus prius mori, quam ſuſcipere unum ex Hæreticis Cyrilli Alexandrini Capitulis.* Caſſinenſis translatio conſonat: *Parati ſumus priùs animam reddere, quam quodlibet hæreticorum Capitulorum Cyrilli Alexandrini ſuſcipere.* Rectè aſſerunt hoc odium eſſe ſuam concordiam. Etenim quid ipſe etiam Joannes Patriarcha, ac ejus in hac Legatione ſocii de Capitulis ſenſerint, docet poſtrema ipſorum ad ſuam Epheſi Factionem Epiſtola: *Quintò acceſſus nobis contigit, & multum de Hæreticis Capitulis diſceptavimus, juravimuſque ſæpiùs Pientiſſimo Regi, quod impoſſibile ſit nobis communicare his, qui diverſa ſentiunt, ſi nondum exploſerint Capitula. Et quod Cyrillus, etiamſi rejecerit Capitula, à nobis ſuſcipiendus non ſit, eò quod ipſe tam impiæ hæreſeos Hæreſiarches factus ſit.* Antiquus, S. Athanaſio authore conditus, Eccleſiæ Canon, aut potius nova per hunc Canonem inducta clementia lapſos in hæreſim, & de iſto lapſu pœnitentes Epiſcopos recepit ac repoſuit in gradum, exceptis tamen Hæreſiarchis: In hos permanere voluit avitum rigorem, qui quoſvis in hæreſim cadentes Epiſcopos aut Clericos, licet ex pectore pœnitentes, non impartiebat, niſi ſola communione laica. Ab hoc Canone, licet tunc mitigatus eſſet, Joannes juravit circa Cyrillum non recedere. Juravit ſæpiùs. Et quidam coram Principe, totoque Conſiſtorio. Et hoc ex hoſtili odio erga Cyrillum ac ejus Capitula. Graviſſimè exceſſit. Non dumtaxat quia Herodianum, ſed etiam quia qualecumque præſtitit juramentum. Antiquus enim Canon id cunctis interdixit Epiſcopis. Præſertim Antiocheno. Quis enim neſciat Antiochenum S. Joannis Chryſoſtomi Miraculum? Hoc etiam aurigis & nautis omne juramentum adeò abſtulerat, ut omnis in id per linguæ incuriam aut præcipitium lapſus ſemetipſum mox vindicaret, & iſto die cogeret dormire incœnatum. Et Joannes in ſuum caput juravit. Etenim poſtmodò à pluribus ſuis Epiſcopis, ejus cum S. Cyrillo pacem averſantibus, paſſus eſt acerbas contradictiones & perſecutiones; Et palmare ipſorum fundamentum erat juramentum. Clamabant ſuum Patriarcham præter alias in iſta pace prævaricationes eſſe frequentis perjurii reum, ideoque ſemetipſos & ſuas Eccleſias ab ejus communione pertinaciter ſegregarunt. Per quæ quis peccat, per eadem punitur.

Notanda ſunt hæc verba: *Quæ autem ad perſonarum dehoneſtationem attinent, perpetuo ſilentio abrogamus. Qui enim recipiunt eum in hæreticis illis Commentariis (hæretica Commentaria, ut ſcitis, Patrum fidei conjunxerunt) hac ratione declarant ſeipſos hæreticos, & ab Orthodoxa fide alienos. Quomodò igitur, oro, fieri poteſt, ut duo hæc diverſa, depoſitio & Capitula conveniant?* Sunt involuta ac obſcuriſſima. Caſſinenſis translatio eſt longè lucidior: *Ea verò, quæ contra perſonam, quæ injuſtitiam pertulit, cognoſcentes, totius ob ſtuporis ſumus taciturnitate perculſi. Qui enim depoſuerunt eum, in ipſis Geſtis hæreticis hæretica Capitula, ſicut noſtis, Patrum fidei conjunxerunt. Et per hoc ſemetipſos hæreticos denotantes, & à fide alienos orthodoxa. Quomodo igitur, quæſo, poſſibile eſt, ut ad unum, dum ſunt contraria, hæc utraque conveniant? Id eſt, ut depoſitio approbetur, & Capitula improbentur.* Agunt non de variis perſonis, ſed de ſolo Neſtorio, & de ipſius degradatione facta per Synodum. Et dicunt varia. Primò, quod iſta damnatio ſit penitus injuſta: Quod ipſam audientes obſtupuerunt adeò, ut nec loqui potuerint. Vulgatæ translationis verba, *Perpetua ſilentio abrogamus*, carent omni ſenſu.

sensu. Secundò affirmant Nestorii damnationem non dumtaxat esse injustam, adeoque nullam ratione materiæ, sed insuper ratione formæ. Ob duas præsertim rationes. Prima est, quod isti Episcopi Patrum fidei, utique Nicæno Symbolo, adjunxerint ac æquiparaverint hæretica Cyrilli Capitula. Re vera enim Ephesini Patres post lectum Nicænum Symbolum legi curarunt etiam Sancti Cyrilli Capitula. Factio credidit hæc ab illis fuisse Synodaliter comprobata, & admissa in regulam. Secunda ratio est, quod Ephesini Patres hanc Capitulorum canonizationem & Nestorii damnationem conjunctim fecerint, in eisdem Commentariis adunarint, & ut connexa ad Principem retulerint, ideoque non minus Nestorii damnatio, quam Capitulorum canonizatio sit prævaricatoria, ac penitus nulla. Etenim Episcopi Capitula canonizando affricarunt sibi Apollinaristicam ac Eunomianam ipsorum scabiem, atque ita semetipsos spoliarunt judicandi potestate. Ex his Factio intulit Imperatorem Theodosium, qui Capitula projiciens Nestorii damnationem firmaverat, fuisse insigniter circumscriptum. Adversùs Ephesinam Synodum usa est eo ipso principio, quo adversùs Sardicensem usa olim fuerat Eusebiana Arianorum Factio, de qua Sulpitius Severus: *Interjecto tempore Athanasius, cum Marcellum parum sanæ fidei esse comperisset, à communione suspendit. Nacti ergò Ariani istiusmodi occasionem, conspirant penitus Sardicensis Synodi Decreta subvertere. Etenim eis color quidam suppetere videbatur, quod tam injustè fuisset pro Athanasio judicatum, quam Marcellus fuerat absolutus, qui nunc etiam Athanasii judicio hæreticus esse probaretur. Igitur Ariani astuto consilio miscent innoxium criminosis, damnationemque Photini & Marcelli, & Athanasii eadem sententia comprehendunt, illud nimirum apud Imperatorum animos præstruentes, ut non putarentur de Athanasio perperam judicasse, qui de Marcello atque Photino vera sensissent.* Sardicensis Synodus & Sancti Athanasii, & Marcelli Ancyrani Episcopi, qui ab Eusebiana Factione degradati ad Julium Papam provocaverant, causas ex ejusdem Pontificis delegatione retractaverat, & utrumque reparatum gradui reddiderat: Circa Marcellum circumscripta. Hinc Factio ubique buccinavit eandem Synodum non potuisse de Athanasio rectè, de Marcello perperam judicare, ideoque datum de utroque judicium exsufflavit, & suam de illis Antiochenam sententiam edixit ratam & inconcussam. Eodem modo hæc Orientalis Factio contestatur Ephesinam Synodum, præsertim eandem ipsius Actionem, non potuisse recta de Nestorio, & devia judicare de Capitulis. Erat frivolum argumentum. Quis enim ignorat utile non vitiari per inutile? Deinde Synodus nihil judicavit de Capitulis, ideòque falsum erat istud argumentum. Interim hinc tertiò discimus, quod ista Capitula fuerint unica arma Factionis adversùs Synodum.

Quartò discimus, quod Factio ad Capitula plenè apud Principem infamanda suis Legatis transmiserit eorumdem expositionem, factam nuperrimè à Sancto Cyrillo, asseverans hanc illis esse magis impiam, ideoque de eorum impietate non esse deinceps ambigendum. Transmiserunt existentem in tertia Synodalium Actorum parte expositionem, cui est hic titulus: *Explanatio duodecim Capitum, Ephesi pronunciata à Cyrillo Archi-Episcopo Alexandrino, Sancta Synodo clariorem illorum declarationem exigente.* Liberatus Diaconus in Breviario exponit factam à Sancto Cyrillo & Joanne Antiocheno pacem, & subjungit: *Tunc & Evoptius Ptolemaidis Pentapolios Regionis Episcopus, accipiens exemplar litterarum Theodoreti, qui scripserat contra duodecim Capitula Cyrilli, direxit illud Cyrillo, ut responderet ad ea, & sua Capitula exponeret.* Joannes Garnerius in suis ad Liberatum Scholiis scribit: *Liberatus peccat duorum saltem annorum parachronismo. Nam ante Concilium Ephesinum Theodoreto Cyrillus respondit, ut demonstratum est à nobis secunda parte Operum Marii Mercatoris.* In Scholio ad Apologeticum, quod adversùs Andreæ Samosatensis Episcopi calumnias pro suis Capitulis Sanctus Cyrillus edidit. Affirmat hunc Andream ac item Theodoretum scripsisse in Capitula, & adjungit: *Uterque scripsit ante Concilium Ephesinum, quod de se testatur Theodoretus in præfatione Pentalogii. Utrique Cyrillus ante Concilium respondit. Quod vel ex eo constat, quod damnati à Synodo Nestorii nusquam meminit, cum tamen magni in rem suam momenti futurum esset tantum Ecclesiæ judicium.* Hæc sunt Theodoreti in Pentalogii præfatione verba: *Priusquam Conventus apud Ephesum celebraretur, duodecim Capitulis strictim ac apertè restitimus, ut præscius horum fieret intellectus etiam rudiorum, & rationis expertium. Quia verò se manifestum, qui ista protulit, in Concilio declaravit, & plures ex his qui convenerant, imperiti potiùs, nec ulla dogmatis imbuti notitia, pia hæc arbitrati sunt, opere pretium visum est iterum contra niti, sermonemque distendere, & succisam blasphemiam multipliciter confutare, ut ignorantibus evidentiùs approbemus, quemadmodum Evangeliis approbentur adversa, quæ nunc ab istis maximè proferunt.* Respondeo ex his omnibus constare, quod Theodoretus ante Synodum invaserit Capitula, nequaquam tamen quod Cyrillus illi Apologiam reddiderit. Quin immò constat oppositum. Etenim si Cyrillus Theodoreto & Andreæ jam responderat, quomodò Synodus ab illo exegit clariorem Capitulorum explanationem? Cur Cyrillus non adduxit ista Apologetica? Certè erant longè clariora & ampliora isto expositorio libello. Et Synodus nec Theodoretum, nec Andræam refutari rogavit, sed dumtaxat exponi Capitula. Quia nempè hujus vel istius calumniæ necdum pervenerant ad notitiam ullius Episcopi. Nec refert, quod Sanctus Cyrillus in istis Apologeticis nullam de Nestorii damnatione faciat memoriam. Etenim istius memoriæ nulla erat necessitas, nulla utilitas. Nestorius non propter impugnata aut anathematizata Capitula fuit damnatus, sed propter solam

ſolam impietatem propriam, ideoque iſta memoria non poterat prodeſſe Capitulis. Et notanda ſunt hæc Theodoreti de Sancto Cyrillo verba: *Quia verò manifeſtum ſe in Concilio declaravit.* Palam affirmat Pentalogium à ſe ſcribi non adversùs Cyrilli Apologiam, ſed adverſus editam ab illo, utique ad Synodi preces, Capitulorum declarationem: Quod nempe necdum apparuiſſet iſte liber Apologeticus. Notanda ſunt & hæc verba: *Et plures ex his qui convenerant.* Affirmat Capitula non per totam Synodum, ſed dumtaxat per quoſdam imperitos Epiſcopos fuiſſe comprobata. An de facta per primam Synodi Actionem, an de data poſt emiſſam explanationem comprobatione agat, non eſt penitus certum. Videtur de hac poſteriori agere: Et propter ipſam proceſſiſſe in Pentalogium. Quid quid ſit, Theodoretus tunc didicerat Capitula per plenam Synodum non fuiſſe canonizata. Rerum ſeries ita ſe habet. Theodoretus ante Synodum ſcripſit in Capitula. At liber manſit intra Orientem: Non tranſiit ad alias Diœceſes, ideoque nec Cyrillus reſcripſit. Hinc Synodus, tot calumnias audiens, rogavit Cyrillum, ut explanaret Capitula. Et ille explanavit: Dum utriuſque parti Legati hærerent apud Chalcedonem. Explanatio omnem Factionem magis offendit, & reddidit acerbiorem. Hinc Theodoretus ipſam invaſit per Pentalogium. Tempus ignoro. Videtur, quod ſtatim poſt reditum ad propria. Saltem ante Apologeticum Cyrilli librum. Nam Pentalogium nullam hujus facit memoriam. Exinde fit pax. Tunc Evoptius neſcio qua ratione pervenit ad Theodoreti librum, & ipſum tranſmiſit ſuo Patriarchæ. Sic Cyrillus fecit Apologeticum. Proinde Liberatus non erat arguendus de parachroniſmo. Et notanda ſunt Cyrilli de ſuis Capitulis ad Evoptium verba: *Licèt jam ante de his ſcripſerimus, pauca tamen etiam adversùs Theodoretum loqui neceſſarium eſt.* Palam laudat ſuam Epheſi factam explanationem, adeòque affirmat ipſam eſſe anteriorem hoc Apologetico.

Notanda ſunt hæc verba: *Bona nobis fiducia eſt, quod veſtra Sanctitas hæc omnia doceat, & illa faciat, quæ omnia quæ ab hęreticis facta ſunt, irritent, ſive depoſitionem ſive excommunicationem, idque tam Synodali Reſcripto, quam Regio Edicto.* Nempe depoſitionem Neſtorii, & excommunicationem Joannis Antiocheni. Ex quo iterùm ducitur non leve argumentum, quod Imperator Theodoſius, dum Neſtorii damnationem firmavit, firmaverit etiam Joannis excommunicationem, ideoque & reparationem Cyrilli ac Memnonis. Etenim Joannis excommunicatio erat facta propter horum degradationem, ac proinde illa firmari non poterat ſine hujus circumductione. Factio rogat iſta fieri *tam Synodali Reſcripto, quam Regio Edicto.* Nempe per aliquam Conſtantinopolitanam ex advenis Epiſcopis Synodum. Attamen dubium facit Caſſinenſis tranſlatio: *Univerſa caſſentur, ſive damnatio, ſive excommunicatio, per Synodicas litteras, imperialeſque decreta.* Senſus videtur eſſe: Licet per Synodicas ac Imperiales litteras ſint Decreta. Eſt commodior ſenſus. Quæ enim paucorum advenarum Epiſcoporum Synodus potuiſſet circumducere judicium ducentorum Epiſcoporum, cui Apoſtolicorum Vicariorum Præſidentia dederat plenam authoritatem Generalis Concilii? Priorem tamen ſenſum perſuadent verba Mandati, quod Factio dedit ſuis Legatis: *Sive coram Pientiſſimo Imperatore, ſive in Conſiſtorio, ſive coram Sacro Senatu, ſive in Patrum Synodo de his, quæ in quæſtionem veniunt, ſermo inſtituatur.*

Ad Legatos acriùs ſtimulandos Factio adjungit: *Non ignorat veſtra Pietas, quod habemus quoſdam Epiſcopos nobiſcum deſolatos in ſuis Provinciis.* Caſſinenſis tranſlatio habet: *Qui in propriis manſionibus ſoli remanſerunt.* Rectius interim nec ipſa exprimit, quid Factio ab his Epiſcopis, vel hi ab illa prætenderint. Exiſtimo urgeri, quod plures iſtorum Epiſcoporum vacillarent, ac natum eſſet fieri, quod confirmatæ per Principem Synodo adhærerent potiùs, quam ſuis contra eam clamoribus, ideoque quod agendum ſit totis viribus, ut circumducatur Regia confirmatio. Quod ſi obtineri nequeat, rogant ſaltem dimitti ad propria. Et addunt cauſam: *Maximè quia nunc hyems inſtat.* Ex quo diſcimus tempus harum litterarum. Fuit circa Octobris medium. Etenim Sanctus Cyrillus Alexandriam redux intravit die trigeſima iſtius Menſis: Nempe iſta deprecatio fuit exaudita. Notanda ſunt & hæc verba: *Non minor nobis ſollicitudo eſt, quam pro veritate ipſa, ne ſi depoſitio robur accipiat, valeant & alia, quæ ab illis contra multos Sacerdotes facta ſunt.* Ex eis diſcuntur tria. Primum eſt miranda iſtorum Epiſcoporum pro Neſtorio protervia: Eum tanti faciunt, ac ipſam veritatem. Secundum eſt, quod Synodus non ſolummodo illum degradarit, ſed & plures Epiſcopos. Acta perierunt aut latent, ſeptima tamen Actio repræſentat eorum ſubſtantiam & compendium. Tertium eſt, quod hi omnes fuerint damnati propter Neſtorium ac ejus dogmata. Hinc iſtis tanta ſollicitudo, ut Neſtorianæ damnationis confirmatio circumducatur à Principe.

Hiſce ſuis litteris Factio tandem adjunxit ſimiles ad Imperatorem litteras. Expoſuit & poſtulavit eadem omnia, & præfatam ſuam pro Hæreſiarcha proterviam eſt nimis inverecundè profeſſa: *Quæ autem particulariter ſecutura ſint ab illis, & contra Eccleſiaſticas Conſtitutiones, & contra Pientiſſima veſtra Scripta, jam à multis didicit veſtra Majeſtas, ſi in nullo ab ipſis offendatur, veſtriſque Edictis non obluctentur, & Eccleſiaſticam fidem prędicent. Nam etſi millies fugiens tumultus caveat, & ipſe privatim agere malit, opus tamen ne fides jacturam ferat, eò quod illegitima iſta depoſitio ab his, qui hæretica Capitula introducunt, facta ſit.* Nullus eſt omninò ſenſus. Caſſinenſis tranſlatio eſt lucida: *Quæ verò ab eis facta ſunt & contra Canonicas Sanctiones, & contra Piiſſimas veſtras litteras, à multis jam particulatim didicit veſtrum Imperium, dum ille*, utique Neſtorius, *qui ab eis*

eis injustitiam pertulit, in nullo nec vestris Sanctionibus contraisset, & Ecclesiasticam fidem Orthodoxè prædicasset. Nam & ipse hujusmodi, metuendum tamen est ne fidei læsio quæcumque contingat, eo quod illicita illa dejectio ab illis facta sit, qui hæretica superduxere Capitula. Hæc verba, *Nam & ipse hujusmodi*, sunt mutila. Suppleri possint hoc modo: *Nam etsi ipse hujusmodi sit, & tumultus fugiens millies malit privatim agere*. Nestorium commendant à tribus: Ab Orthodoxa prædicatione, à plena in Sacras Principis jussiones ac Sacros canones obedientia, & ab insigni amore Monastici Silentii. Hinc concludunt ejus degradationem sine manifesta Orthodoxi dogmatis injuria non posse confirmari. Ex quo vides S. Cyrillum ac Ephesinam Synodum non sine fundamento sensisse, ac frequenter scripsisse, quod hæc Orientalis Factio non esset pura à scabie Nestorii. Et hisce litteris omnes subscripserunt. Etenim Cassinensis translatio addit: *Et subscriptiones*.

Subscripserunt Episcopi quadraginta duo. Et Legati erant octo. Universim igitur erant quinquaginta. At verò in libello, quo sui reparationem à Sancta Synodo postularunt, Cyrillus ac Memnon constanter affirmant Joanni Antiocheno adfuisse solos triginta.. Et ipsa Synodus in Relatione, quam de sua quinta Actione fecit ad Principem, disertè scribit fuisse *tantùm triginta*. Quod ipsum repetit in Relatione ad Sanctum Celestinum Pontificem. Scribit numero rotundo. Accuratè scribens in Relatione, quam per Palladium Magistrianum transmisit ad Principem, hæc habet: *Sunt illi, qui diversa à recta fide sentiunt, ad tegendam imposturam usque adeò callidi, ut quidam quoque Sanctissimi Episcopi occultato errore à Nestorio decepti sint, & ei sese adjunxerint, Actisque illius subscripserint. Qui tamen posteaquam dilucidè quid sentiret, essent percunctati, illumque suas blasphemias retegentem comperissent, ab eo desciverunt, ac Sancta Synodo se adjunxerunt, patefactaque ejusdem blasphemia, condemnationis sententiam adversùs prædictum Nestorium una nobiscum tulerunt. Itaque apud Nestorium & Reverendissimum Episcopum Joannem Antiochenum triginta septem, paulò plures, relicti sunt. Eorum quoque nomina ad vestram Majestatem misimus*. Relatio hæc fuit scripta Calendis Juliis. Et Factio semper decrevit. Etenim convitio, quod vigesima septima die Junii Joannes Antiochenus latravit in Sanctum Cyrillum ac omnem Synodum, subscripserunt quadraginta tres, & ipsos audis intra paucos adeò dies fuisse contractos ad triginta septem. Porrò præsens Epistola est scripta ad medium Octobris. Quomodo igitur tunc erant quinquaginta Episcopi? Respondeo quod Patriarcha Joannes, deficientem Factionem suffulcire studens, fecerit istud ipsum, quod postmodò Italiæ Clerus de Imperatore Justiniano, quintæ Synodi decrementa curante, scripsit ad Francorum Legatos: *Præfectus Africæ, si quos invenit in Afrca Episcopos, aut causas proprias habentes, aut simplices vel ignaros, aut venales & paratos ad præmium, collegit & direxit*. Attamen inter Joannis hìc subscribentes Episcopos multi fuerunt magni nominis atque scientiæ. Etenim subscriptos hic vides Julianum Sardicensem, Cyrum Tyriorum, Bosforum Gangrensem, Rabbulam Edessenum, Perrum Trajano-Politanum, omnes Metropolitas, & alios quosdam, quorum nullus subscripsit præfato Latratui. Certè oportet quosdam supervenisse. Dico, *Quosdam*. Quibusdam Rabbulas Edessenus videtur adfuisse ab exordio. Ejus namque Presbyter & Syncellus, postea Successor, Ibas in famosa sua Epistola disertè affirmat se cum Joanne Patriarcha intrasse Ephesum: Et videtur non intrasse sine suo Episcopo. Est res implexa. Etenim ipse Ibas in sua famosa Epistola scribit: *Post duos autem dies damnationis Nestorii venimus Ephesum*. Implexum est, cum quibus venerit. Etenim certum est Joannem Antiochenum cum suis Episcopis non venisse, nisi quinta post istam damnationem die. Proinde & certum videtur, quod Presbyter Ibas ipsum triduò prævenerit. Omnia Epistolæ exemplaria constanter ita legunt, ideoque non video alium exitum. An Ibas cum Rabbula, aut cum aliis Episcopis, & cum quibus venerit, me latet. In re obscura aliquid luminis accipimus ex litteris, quas Joannes Patriarcha ex via scripsit ad Sanctum Cyrillum: *Triginta totos dies iter usque facio, nihil quidquam quietis prorsus mihi indulgens, multis interim Religiosissimis Episcopis ob itineris difficultatem graviter afflictis, neque paucis quoque jumentis ob continuum profectionis laborem extinctis*. Præfati igitur, quotquot isti Latratui non subscripserunt, Episcopi possint lassi aut infirmi hæsisse in via, & non nisi postea advenisse Ephesum. An inter hos etiam Rabbulas fuerit, ignoro. Certè ejus Presbyter Ibas possit Episcopos prævenisse.

Hac in Epistola notari etiam oportet verba: *Oramus, & ante vestigia vestra provolvimur, ut nos cum longanimitate humiliantes vestræ Pietati suscipiatis, & justè petentes de offensa persona ab his, qui receperunt hæretica Capitula Cyrilli, & in Deum ipsum impiè egerunt. Nam qui introduxerunt hæretica Capitula, & turbaverunt Sanctorum Patrum fidem, hanc ipsorum partem in ipsis Commentariis etiam illicitam depositionem fecerunt. Et credimus non visum fuisse incorrupto vestro & recto judicio justam illorum stare condemnationem, quos condemnari manifestè oportet, utpote convictos hæreticos*. Sunt obscurissima, ac sine sensu. Cassinensis translatiò est commodior: *Unde quæsumus, ac nosmetipsos prosternimus vestigiis vestris, ut cum patientia nos humillimè supplicantes Pietas vestra suscipiat pro illa persona, cui præjudicium factum est ab his, qui hæretica Cyrilli Alexandrini Capitula susceperunt, impietatemque contra id, quod Divinitatis est, effecerunt. Qui enim hæretica Capitula subintroduxerunt, Sanctorum Patrum perturbaverunt fidem, quod ad ipsos pertinet, in ipsis Gestis. Et illicitam fecerunt depositionem. Et credimus, quia indeclinabili rectoque judicio vestro justum minimè apparebit condemnationem factam permanere,*

quos dignum condemnari, dum convicti sunt hæretici esse. Per offensam personam vulgata translatio intelligit Nestorii degradationem. Cassinensis translatio est clarior: *Illa persona, cui præjudicium factum est*. Etiam hæc verba, *Et in Deum ipsum impiè egerunt*, sunt nimis generalia. Cassinensis Codex determinat: *Impietatem contra id, quod Divinitatis est, effecerunt*. Nempe canonizando Cyrilli Capitula. Ex his Factio sperat, ut Nestorii degradatio, licet jam per Principem firmata, circumducatur. Quia nempè facta est ab hæreticis: Et quidem in ipsis Gestis, in quibus hæresim canonizarunt. Etiam Cassinensi translationi deest verbum. Legendum videtur: *Condemnationem factam permanere ab illis, quos dignum est condemnari*.

CAPUT XXIX. —117

Imperatores Cæsares Theodosius & Valentinianus, Victores, Triumphatores, Maximi, semper Colendi, sanctæ Synodo, quæ in Ephesina Civitate convenit.

INtentionem quidem nostram, etiamsi non scriberemus nunc, ex multis aliis noveratis. Et quantum pro recta fide habeamus studium, & pro unitione Ecclesiarum, à Patribus hoc & ab Avis edocti, & nihil usquè hactenùs sanæ Fidei præponentes, propter quam etiam jam paulò ante in Ephesum vestram congregare festinavimus Sanctitatem. Et dum congregati essetis, omnia hujusmodi scripsimus, per quæ consequens esset absque contentione vera Fides. Et quæ olim tenuit, inconcussibiliter permaneret, ad amicitiam vobis unitis. Quoniam verò propter intentionem impietatis, ac sæpè contentiones inter vos factæ sunt quædam, & acta nonnulla quæ dissensiones haud dubiè consequuntur, volentes in omnibus vobis terminari discordiam, Magnificentissimum & Reverendissimum Divinorum Officiorum Magistrum Joannem direximus, ut contentiones, quæ inter vos natæ fuerant, solverentur. Dum verò necessarium videretur & hoc, ut huc vestrum nonnulli venirent, quò Pietas nostra etiam præsens inter præsentes audiret, ut unitio, quam studemus, pio proveniret assensu, hoc quoquè peregimus, universa peraventes suaviter disponenda.

Sed quia permanet adhuc dissensio commissa, laborem reputantes vestram Religiositatem sufferre ex ipsa necessitate Concilii, reverti Epheso ad propria concessimus universos. Et proprias rursum Ecclesias obtinere. Quod unusquisque faciat cum Episcopis, qui venerunt à Provincia ejus. Cyrillum verò solum, qui Alexandrinus quondam fuit Episcopus, & Memnonem qui fuit Episcopus Ephesinus, nequè vobis connumeramus, & ab Episcopatu novimus esse alienos, sicut olim vestræ à nobis scriptum est Sanctitati. Ad proprias Ecclesias revertentes Civitatum quieti prospicite, dignam per omnia mansuetudinem Sacerdotio amplectentes. Eorum siquidem, quæ hìc quomodocumque fecistis, esse aliquam satisfactionem convenit per ea, quæ sunt postea secutura. Erit autem, si Ecclesiasticum decorem cum publica Consequentia servaveritis.

SCHOLION.

HÆc est Sacra jussio, qua Imperator Theodosius dissolvit Synodum, & omnes Episcopos remisit ad propria. Huc usque latuit. Docet nos plura. Primò, quod Joannes Sacrarum Largitionum Comes, Epheso reversus Constantinopolim, statim fuerit evectus ad Magisterium Officiorum. Secundò, quod Imperator Joanni in omnibus crediderit. Etenim hic laudat omnia ejus Acta, quæ Nestorio patenter studuisse demonstrat Sanctus Cyrillus in litteris ad Clerum ac Populum Constantinopolitanum. Tertiò discimus, quod Imperator cunctos utriusque partis Episcopos permiserit proprias rursum obtinere Ecclesias, ideoque omnes ultrò citroque in invicem damnationes & censuras circumduxerit. Hinc enim etiam Dorotheus Martianopolitanus, Himerius Nicomediensis, Helladius Tharsensis, Eutherius Thyanensis, aliique plures per Synodum damnati Episcopi redierunt in suas Sedes, & perrexerunt fungi Episcopali officio. Licet non nominatus, exceptus tamen fuit Nestorius. Mansit in ipsum priùs data forma. Excepti nominatim sunt Cyrillus & Memnon. Theodosius circa illos perstitit in suo judicio, quod per Joannem Comitem miserat Ephesum, illudque per hanc Sacram confirmavit. Quartò notanda sunt finalia ejus verba, quibus Princeps cunctis Episcopis mandat, ut ad proprias Ecclesias reducti servent Sacerdotalem mansuetudinem, eisque reparent pacem, quam Ephesi horrendè ruperant.

Magna Quæstio est, Quomodo Theodosius Cyrillum ac Memnonem excipiat ab ista sua gratia? Quomodò illos stabiliat in degradatione, ac vetet redire ad suas Ecclesias? Etenim inter Synodalia Acta habemus & hanc brevem Relationem: *Cum septem & septem ex utraque parte Episcopi Costantinopolim venissent, Imperator certò comperit Sanctam Synodum, canonico ordine in omnibus servato, Nestorium deposuisse. Itaque Legatorum Synodi sententia approbata, Orientales quidem condemnat, Nestorium verò exilio mulctat. Eis præterea, qui ex Sancta Synodo Legati venerant, injungit ut ad Ecclesiam se conferant, ibidemque Sanctæ Ecclesiæ Constantinopolitanæ Episcopum creent. Illi in Ecclesiam ingressi Maximianum Episcopum*

pum mox creant. Post hoc Regio Mandato imperatum est singulis Episcopis, ut ad suas civitates & Provincias revertantur. Remansit autem Joannes Antiochenus, cæterique Episcopi, qui partes illius tuebantur, in separatione permanentes. Ingressus autem est Cyrillus Episcopus Alexandriam Athyr tertia: Et suscepit eum civitas cum multa exultatione & gloria. Tertia Ægyptii Athyr dies est apud nos trigesima Octobris. Et factiosi Legati post quintam suam in Chalcedonensi civitate à Principe Audientiam scripserunt Ephesum ad suos Collegas: *Porrò ut vestra Sanctitas etiam hoc non ignoret, scitote, quod videntes Cyrillianos tyrannide, & fraudibus, & adulatione, & donis omnes, ut ita dicam, decepisse, non rarò Pientissimum Regem & Magnificentissimos Principes obsecravimus, ut & nos ad Orientem dimitteremur, & vestra Pietas ad propria remigraret. Cognoscimus enim, quod in vanum moras nectimus, & Instituta non perficimus, eò quod Cyrillus ubique fugit colloquium nostrum, conscius sibi blasphemias, quas in duodecim Capitulis suis edidit, redarguendas. Placuit autem Pientissimo Regi post multas adhortationes, ut singuli ad propria redeamus: Ad hæc ut & Ægyptius & Memnon Ephesius in suis locis remaneant. Sic enim poterit Ægyptius omnes excæcare muneribus suis. Sic ut ille quidem, cum innumera fecerit mala, ad Thronum suum redeat, iste vir innocens,* Nestorius, *vix ad suam mansionem dimittatur.* Nempe ad Sancti Euprepii Monasterium. Quæ omnia clarum est penitus adversari huic Sacræ Jussioni.

Respondeo distinguenda esse tempora, & sic omnia cohærere. Sacra hæc Jussio emanavit statim post reditum Joannis Comitis. Ex ipso Theodosius audiens nullam esse spem obtinendæ inter partes concordiæ, solvit Synodum, & cunctos remisit ad propria. Exceptis Cyrillo & Memnone, quos circumscriptus credidit Authores totius mali, ideoque in ipsos firmavit suum judicium. Quid tunc de Nestorio statuerit, de quo Sacra non meminit, non possim firmus affirmare. Existimo quod ejus damnationem adeò ratam duxerit, ut censuerit nec exprimendam, nec stabiliendam. Cyrilli ac Memnonis erat longè alia ratio. Hos enim Sancti Celestini Pontificis Legatio restituerat, ideoque anterius Principis judicium erat omnino innovandum. Verùm Jussio videtur non fuisse missa in publicum. Etenim ob rationes placuit adhuc tentare pacem, & partium Legatos evocare ad Sacros oculos & aures Principis. Evocati sunt & comparuerunt: Et contigerunt illa, quæ jam dicta sunt, & adhuc dicentur. Proinde hæc Sacra Jussio fuit omninò circumducta. Nec per ipsam fuit soluta Synodus, aut dimissi Episcopi. Postmodò emanavit alia, quæ latet aut periit. Hanc tamen Comes Irenæus voluit insertam suæ Tragœdiæ, quo infamaret Sanctum Cyrillum ac Memnonem. Notanda sunt præfatæ Epistolæ verba: *Iste vir innocens vix ad mansionem suam dimittatur.* Confirmant, quod prima Principis sententia Nestorium proscripserit Petras, & quod valida amicorum intercessio ipsam mitigaverit in relegationem ad proprium Monasterium.

CAPUT XXX. —118

Epistola Theodoreti Episcopi ad Alexandrum Hierapolitanum Episcopum, quam ponit Irenæus.

NEque blandimenti, neque asperitatis ullam speciem reliquimus, nec deprecationis, nec contradictionis, qua usi non sumus apud Piissimum Principem & Consistorium, clarè obtestantes in conspectu Dei, quæ cuncta desuper cernit, & Domini nostri Jesu Christi, qui futurus est orbem terrarum cum Justitia judicare, & Spiritus Sancti, & electorum ejus Angelorum, ut non despiceretur, quod corrumpitur Fides ab his, qui illa Capitula hæretica susceperunt, & in eis subscribere præsumpserunt; sed ut Nicæna Fides exponi tantummodò juberetur, & expelleretur quæ super inducta est hæresis ad exterminium, corruptionemque pietatis. Et usquè hodie nihil perducere valuimus ad effectum: Eò quod huc & illuc circumferantur Auditores.

Sed tamen nihil horum nos dissuasit, quod ab instantia proposita cessaremus. Sed in ipsa nunc usque persistimus. Hoc ergo, quod Domino favente sit dictum, peregimus, ut cum Juramento Imperatori Piissimo diceremus, quia impossibile est, ut nos Cyrillum & Memnonem in Episcoporum restituamus officio. Et fieri non potest, ut communicemus reliquis, nisi Capitula hæretica ante summoverent. Nos igitur hanc habemus intentionem. Festinatio verò est iis, qui ea quæ sua sunt quærunt, non quæ Jesu Christi, & extra nostram illos restituere voluntatem. Et nihil horum pertinet nobis. Deus enim nostrum Propositum exigit, perseverantemque virtutem, & eorum quæ contra voluntatem sunt, non exigit ultionem.

De illo verò Amico hoc cognoscat Sanctitas vestra, quia quoties ejus fecimus mentionem, sive coram Piissimo Principe, sive coram Consistorio Principis, fecisse adjudicati sumus injuriam. Tanta enim eorum, qui intus sunt, adversitas contra eum. Et quod est omnium pessimum, quia & ipse Piissimus Imperator nomen ejus plusquam cæteri aversatur, nobis manifestè dicens: *Quia de hoc nullus mihi manifestè aliquid dicat. Typum namque jam semel ea, quæ ad illum pertinent, susceperunt.* Verumtamen hìc sumus non cessaturi tota virtute curam de ista quoquè gerere parte, scientes iniquitatem, quæ in eum commissa est ab his, qui sine Deo sunt.

Festinamus verò, ut & nos hinc liberemur, & ve-

& vestra inde Religiositas eruatur. Nihil namquè hinc suavius sperare possibile est. Eò quod auro cunctis sit satisfactum. Et Judices ipsi contendant, quia una sit Deitatis Humanitatisque natura. Populus verò, favente Domino, salvus est omnis, & ad nos incessanter egreditur. Cœpimus namquè & alloqui eos, & Collectas celebravimus maximas, & per orationes tuæ Religiositatis quarta jam vice feci ad eos de Fide sermones. Et cum tanta voluptate audierunt, ut usque ad horam septimam minimè recessissent, si patienter sustinuissent Solis ardorem. In atrio enim, quod est maximum, & quatuor porticus habet, multitudo convenit. Et nos de superioribus locis habitationum sermonem habuimus.

Clerus verò universus cum bonis illis Monachis nos valde impugnat, ità ut una vice pugna commissa sit, quando à Ruffinianis prima collocutione revertebamur Piissimi Principis. Et multi fuerunt vulnerati, tam Laicorum qui erant nobiscum, quàm Monachorum quoque falsorum. Agnovit autem Piissimus Imperator, quod multitudo congregaretur ad nos, & solis nobis colloquens ait: *Agnovi quia Collectas extraordinarias facitis*. Ego verò dixi ei: *Quoniam dedisti fiduciam cum venia, audi. Nunquid justum est, ut illi, qui quidem hæretici & excommunicati sunt, Ecclesiastica Ministeria peragant; nos verò, qui pro Fide certamen habemus, & propter hoc eos communione privavimus, in Ecclesiam non intremus?*

Ille inquit: *Et ego quid faciam?* Respondi ergo ei: *Quod fecit hic, qui nunc Magister est, quando erat Comes Largitionum tuus, dum venisset ad Ephesum. Inveniens enim quod illi Missas quidem facerent, nos minimè, compescuit eos dicens*: Quia nisi inter vos pax fuerit facta, uni parti Collectam celebrare non sinam. *Et oportebat, Pietas tua Episcopo præsentis loci præciperet, ut nec nobis nec illis Missas tenere concederet, donec conveniremus ad pacem: Ut justum Decretum tuum innotesceret universis.* Ad hæc respondens dixit: *Ego Episcopis imperare non possum.* Respondi igitur ego: *Ergo nec nobis imperet aliquid. Et accipimus Ecclesiam, celebramusque Collectam: Et cognoscet Pietas tua, quia multò plures nobiscum sunt, quàm cum illis.* Super hæc verò diximus ei: *Quia Collecta nostra nec Lectionem sanctarum Scripturarum habuit, nec Oblationem. Solas verò Litanias pro fide, & pro vestro Imperio fecimus. Et pro Religione pia Sermones.* Appobavit ergò, & nunc usque id non prohibuit fieri. Crescunt igitur subinde Collectæ nostræ, navigante ad nos multitudine populi, cumque omni voluntate audiente doctrinas.

Oret igitur Religiositas vestra, ut finem Domino placitum causa suscipiat. Nos enim per singulos dies in periculo sumus, de seditioso impetu super nos Monachorum & Clericorum suspecti, facilitatemque Potentissimorum videntes.

SCHOLION.

HÆc Epistola exstat in Actis Synodalibus. Cassinensis translatio habet quædam singularia, ideoque prætermitti non potuit. Primum est, quod hanc Epistolam Irenæus imposuerit suæ Tragœdiæ, ac inde pervenerit in publicum. Secundum est, quod Cassinensis translatio in pluribus sit distinctior ac lucidior. Hic est primus locus: *Ne contemnatur fides, quæ ab his, qui hæretica dogmata suscepere, & his subscribere ausi sunt, adulteratur.* Cassinensis Codex declarat hæc dogmata: *Quod corrumpitur fides ab his, qui illa Capitula Hæretica susceperunt, & in eis subscribere præsumpserunt.* Alter locus est hic: *Cum juramento Pientissimo nostro Regi suasimus, quod impossibile sit nobis Cyrillum & Memnonem conciliari. Et quod fieri nequeat, ut illis communicemus, qui non antea ejecerint Hæretica Capitula.* Supra audivimus Joannem Antiochiæ Patriarcham frequenter jurantem, quod Cyrillum, utpote Hæresiarcham, nunquam reciperet: Nequidem si anathematizaret Capitula. Et alii Legati juramenta hæc haud dubiè confirmaverint. Hìc videntur ab ipsis recedere, ac devenisse mitiores. Videntur etiam Cyrillum parati admittere. Cassinensis Codex rem exponit longe aliter: *Hoc ergo peregimus, ut cum juramento Imperatori Piissimo diceremus, quia impossibile est, ut nos Cyrillum & Memnonem in Episcoporum restituamus officio. Et fieri non potest, ut communicemus reliquis, nisi Capitula Hæretica submoverint.* Cyrillum ac Memnonem distinguit à reliquis Sanctæ Synodi Episcopis. Illos penitus removet à spe recuperandi Episcopatum.

Tertius locus est hic: *Si quando ejus faceremus mentionem, desertionis notabamur*; Cassinensis Codex habet: *Quoties ejus fecimus mentionem, fecisse adjudicati sumus injuriam.* Utique in typum, seu formam de ipso jam datam à Principe. Quartus locus est: *De hoc mihi nullus loquatur. Specimen enim semel ipse dedit.* Nullus est sensus. Cassinensis Codex dat optimum: *De hoc mihi nullus aliquid manifestè dicat. Typum namque jam semel ea, quæ ad illum pertinent, susceperunt.* Quintus locus est: *Non cessabimus omni virtute & ejus Patris curam gerere, scientes illi factam ab impiis injustitiam.* Cassinensis Codex habet: *Non cessaturi tota virtute curam de ista quoque gerere parte scientes iniquitatem, quæ in eum commissa est ab his, qui sine Deo sunt.* Quis textus sit verior, ignoro. Vulgata translatio possit olim habuisse: *Et ejus Patris.* Possit quis alteras litterasse & posuisse: *Patris.* Certè Episcopi olim sese invicem vix solebant Patres inscribere. Sextus locus est: *Et vulnerarentur multi ex Laicis, & falsis Monachis, qui nobiscum erant.* Affirmat falsos Monachos fuisse cum Orientalibus Legatis. Cassinensis Codex dat verum sensum: *Et multi fuerunt vulnerati, tam Laicorum qui erant nobiscum,* quam

quam Monachorum quoque falsorum. Nempe Monachorum, qui è Regia civitate egressi nos impetebant lapidibus. Septimus locus est: *Noverat Rex Pientissimus, quod multitudo congregaretur contra nos. Et solus nobis occurrens dicebat: Novi quod malè congregamini*. Prima devium, secunda periodus habet sensum obscurum. Cassinensis Codex omnia explanat: *Agnovit autem Piissimus Imperator, quod multitudo congregaretur ad nos. Et solis nobis colloquens ait: Agnovi, quia Collectas extraordinarias facitis*.

Octavus locus est: *Nos verò, qui pro fide certamus, & propter hoc ab illis communionis exortes factos, non intrare in Ecclesiam*. Est devia translatio. Etenim Ephesina Synodus, licet Joannem Antiochenum excommunicarit, & quosdam ejus Collegas degradarit, totam tamen illius Factionem nunquam fecit communionis exortem. Cassinensis textus est legitimus: *Nos verò, qui pro fide certamen habemus, & propter hoc eos communione privavimus, in Ecclesiam non intremus*. Etenim Joannis Factio, uti Cyrillum & Memnonem Sacerdotali gradu, ita omnem Synodum communione exuerat. Nonus locus est: *Quod fecit Magister tuus Comes Largitionum*. Cassinensis Codex longè melius: *Qui nunc Magister est, quando erat Comes Largitionum tuus*. Ex quo iterum patet, quod Joannes Comes, Epheso Constantinopolim redux, statim fuerit promotus in Magistrum Officiorum. Decimus locus est: *Solas autem preces pro fide & vestra Majestate, & de religione colloquia*. Cassinensis translatio est melior: *Solas verò Litanias pro fide, & pro vestro Imperio fecimus. Et pro religione pia sermones*. Omninò crediderim vocem, *Litanias*, fuisse in græco textu. Et Theodoretus istic non colloquia habuerat, sed publicas conciones ad Populum. Undecimus locus est: *Multitudinis ad nos venientis*. Cassinensis Codex est distinctior: *Navigante ad nos multitudine Populi*. Duodecimus tandem locus est: *Et potentiam & incuriam videntes*. Sunt voces sine sensu. Cassinensis Codex est lucidus: *Facilitatemque Potentissimorum videntes*. Etenim nimia Theodosii facilitas est omnibus explorata.

Epistola hæc nos docet plura. Primo, quod Factiosi Legati pleno impetu egerint adversùm Cyrilli Capitula, & pro reparatione Nestorii. Et in secreto apud solum Principem, & in pleno Consistorio. Secundò, quod crediderint Capitula fuisse Synodaliter approbata, & subscripta ab omnibus Episcopis. Hoc in errore cuncti Orientales Episcopi dudum fuerunt pertinacissimi. Tertiò, quod auditi fuerint in hortis Ruffinianis, seu in Palatio ad Quercum, ubi non ita pridem damnatus fuerat Sanctus Joannes Chrysostomus. Quartò, quod non solus Patriarcha Joannes, sed & alii septem cum ipso Legati pertinaciter ac frequenter juraverint Cyrillum, licet de Capitulis pœnitentem, nunquam recipere in Episcopalem communionem. Hoc ipsum enim omnes confirmarunt in ultima Epistola, quam ad suos scripserunt Ephesum. Quintò, quod istud ipsum juraverint adversùs Memnonem. Licet enim ista ultima solum Cyrillum exprimat, hæc tamen Epistola disertè adjungit & Memnonem. Sexto, quod Theodosius apud Chalcedonem nunquam audire voluerit Nestorii nomen, statim reponens: *Forma data est*. Ex quo lucet hanc formam emanasse ante ejus in Ruffinianos hortos adventum, ante auditos Factiosos Legatos: Nempe ad auditos solos Legatos Synodi. Septimò, quod Factio nec Ephesi, nec Chalcedone habuerit Ecclesiam, ideoque nec Missæ Sacrificium, aut alia Divina officia. Quia nempe nec Ephesinus, nec Chalcedonensis Episcopus ipsis voluit facere istam gratiam. Ex quo vides duo. Nempe quod Episcopi tunc necdum haberent domesticas Capellas, aut domestica Altaria, præsertim in alienis Territoriis. Deinde, quod in isto casu Ecclesiam concedere spectaret etiam tunc ad loci Ordinarium. Nam & apud Florentiam Græci Episcopi istam facultatem debuerunt accipere à Florentino. Et quidem apud Ephesum Factio fuit adeò remota ab ista facultate, ut nec post incarcerationem Memnonis potuerit ad ipsam pertingere. Nequidem ob preces aut minas Joannis Comitis. Quod Clerus sui Episcopi judicio constantissimè insisteret. Theodoreto debemus gratias, quod istud Joannis opus transmiserit ad nostram notitiam. Sine hac Epistola erat sepultum in tenebris perpetuæ oblivionis.

Quæstio est, Qua de causa Chalcedonensis Episcopus noluerit hisce Legatis permittere Ecclesiam, & facultatem Divini Officii? Respondeo noluisse ob excommunicationem Joannis Antiocheni. Hic enim non solius Legationis, sed & totius Factionis Coryphæus, erat à plena Synodo excommunicatus, & alii Legati nolentes ejus communionem deserere, affricabant sibi eandem scabiem. Eadem ratio promovit Memnonem. Et insuper duæ aliæ. Nempè quod Factio damnati Nestorii communionem sectari pergeret: Et quod machinaretur Ephesi superordinare novum Episcopum. Accedit & tertia ratio: Quod tunc omnes octo Legati videantur per Synodum fuisse degradati. Ex eisdem principiis Chalcedonensis Episcopus S. Cyrillo, Memnoni, ac omni Synodo inflictam à Factione sententiam duxit esse hostilem ac frivolam contumeliam, ideoque eorum Legatos duxit Canonicos Episcopos, ac ipsis permisit Ecclesiam. Præsertim quod adesset Legatio Apostolica.

Octavò discimus, quod Sacræ olim Romanorum Imperatorum Jussiones non se extenderint ad Sacro-Sanctum Sacrificium, aliaque Christi Domini Sacramenta, aut Sacramentalia. Etenim Imperator Theodosius, qui circa Synodalia Acta jusserat varia, factiosis Legatis disertè ac simpliciter hic profitetur: *Equidem Episcopo imperare non possum*. Quia agebatur de rebus purè Divinis. Nempe Orthodoxi Principes usque huc istis se nunquam miscuerunt. Miscuerunt se solis illis, à quibus pendebat publica quies Christiani Populi. Et nihil jubere potuerunt, nisi quod

esset conforme Sacris Canonibus. Nihil poterant, nisi adjuvare horum custodiam & executionem. Porrò rationem, ex qua Theodosius circa istas Schismaticorum in privata domo conciones ac Litanias, etiam interdictas à Chalcedonensi Episcopo, postmodò dissimulaverit, discemus à subsequentibus.

Hic nonò discimus, quod isti Legati habuerint amplum ac numerosum famulatum. Eorum namque famuli contra Constantinopolitanam Plebem valuerunt collapidare, & occidi atque occidere. Rationem habes in litteris, quas Italiæ Clerus Francorum Regum Legatis, ad Imperatorem Justinianum proficiscentibus, scripsit de causa Vigilii Pontificis: *Græci Episcopi habent divites & opulentas Ecclesias*. Decimò tandem audimus, quod omnes judices auro confiderent, & jam contenderent unam in Christo Domino esse naturam Divinitatis ac humanitatis. Est mendacissima impostura. Ex ipsa tamen aliquid magni addiscimus. Quod nempe tunc Imperator Theodosius, & omnes Consistorii Comites inciperent attendere Sancti Cyrilli Capitulis, & ipsorum ab omni scabie puritatem agnoscere. Præcipua Orientalium de ipsis querimonia erat, quod cum Polemone ac Timotheo, sceleratioribus hæresiarchæ Apollinarii Discipulis, naturas Domini confunderent, & confusas conflarent in unam. Hinc Theodoretus præfatis Comitibus, Capitula non ampliùs aversantibus, impingit eandem calumniam. Parcit tamen Theodosio; Ob metum ac reverentiam Imperii.

Hinc etiam discimus tempus, quo scripta est præsens Epistola. Prima Legatorum Audientia apud Theodosium contigit die quarta Septembris. Et tunc res non malè cessit Schismaticis. Omne Consistorium fuit penitus aversum à Capitulis. Ansam aut fomentum præbuit supra adductum verbum Melitinensis Acacii. Hinc vulgatus Synodalium Actorum Compilator Epistolæ, quam schismatici Legati tunc miserunt Ephesum, dedit hunc titulum: *Schismaticorum Epistola, intempestivè de victoria gloriantium*. Quare præsens Epistola nequaquam scripta est post primam Audientiam. Nec item post quintam & ultimam. Etenim in hac Orientales ceciderunt causa, soluta fuit Synodus, & omnes dimissi ad propria: At verò dum scribebatur hæc Epistola, ipsorum quidem causa declinabat, attamen adhuc pendebat. Et ipsi adhuc instabant pro dissolutione Synodi. Existimo etiam non scriptam post secundam Audientiam. Scripta quippe est, dum omne Consistorium fuit perductum ad tantam in Sancti Cyrilli Capitula reverentiam, ut Adversariis videretur cum ipsis credere unicam in Domino naturam. Quod videtur per secundam, immo & per tertiam Audientiam non potuisse fieri. Scripta igitur videtur post quartam Audientiam.

CAPUT XXXI. --119

Dominis honorandissimis, & Deo Amicissimis Episcopis, qui in Epheso degunt, Joannes, Himerius, Paulus, Macarius, Apringius, Theodoretus, Episcopi in Domino salutem.

QUinquies jam coram Principe introivimus, & de hæreticis Capitulis multa contendimus. Et juravimus sæpiùs Imperatori piissimo, quoniam possibile non est communicare nos cum his, qui contraria sapiunt, nisi Capitula hæc fuerint abdicata. Et quia nec si abjecerit Cyrillus Capitula sua, suscipietur à nobis, eò quod Princeps factus sit nuperæ hujus hæresios. Et nunc usque nihil obtinere potuimus, eò quod Adversarii valdè insistant. Et hi qui audiunt, non increpent, eis resistentibus impudenter: Neque compellant eos ad disceptationem, collocutionemque venire. Illi namque Capitulorum discussionem modis omnibus fugiunt, & de ipsis nec loqui omninò contenti sunt. Nos verò per orationes vestras usque ad mortem sumus parati persistere. Et neque Cyrillum suscipere, neque Capitula quæ ab eo exposita sunt. Nec istis communicare, nisi expulsa fuerint quæ malè subintromissa sunt fieri. Rogamus igitur & Sanctitatem vestram, ut nobis eadem sentiatis, & eandem perseverantiam demonstretis. Pro pietate enim certamen habemus, in qua sola nobis est spes, & propter quam speramus Salvatoris nostri benignitate nos perfrui in vita futura.

De Deo amicissimo verò atque Sanctissimo Episcopo Nestorio noverit Religiositas vestra, quia studium nobis fuit, ut misceremus de illo sermonem: Et interim non pervaluimus, eò quod cuncti Adversarii & ad ipsum nomen sint infestè dispositi. Dum se tamen ista sic habent, festinabimus, si tempus invenire potuerimus, placabilesque Auditores, & hoc facere absque dubio: Tamen si Dominus nostræ intentioni cooperator exstiterit. Ut verò neque hoc ignoret Sanctitas vestra, scitote quia videntes Cyrillianos tyrannide, seductione, adulationeque, ac muneribus omnes ferè, ut ita dicamus, evertisse, frequenter piissimum Principem rogavimus, & Magnificentissimum Judicem, ut & nos ad Orientem, & Religiositatem vestram ad propria ire permitteret: Hoc reputantes, quia in vacuum moraremur, nihil proficientes in causa præsenti, eò quod Cyrillus nobiscum modis omnibus fugiat habere conflictum, sciens manifestam convictionem blasphemiarum, quas in duodecim Capitulis suis exposuit. Placuit autem post

post multas preces nostras Piissimo Principi, ut unusquisque nostrum reverteretur ad propria, ita ut Ægyptius & Memnon Ephesius in locis permaneat propriis. Sic enim poterit universos idem Ægyptius obcœcare per propria munera, ut ipse quidem, postquàm mala multa millia perpetravit, ad Sedem propriam revertatur, innocens autem vir ad suum Monasterium mitteretur.

SCHOLION.

HÆc est postrema Orientalium Legatorum ad suos apud Ephesum Epistola. Exstat in Actis Synodalibus. Hæc Cassinensis translatio in quibusdam differt ac adjuvat, ideoque non fuit omittenda. Primum discrimen est in ipso exordio: *Quintò accessus nobis contigit*. Cassinensis translatio est clarior: *Quinquies jam coram Principe introivimus*. Omnis etiam sequens contextus est commodior. Aliud discrimen est in his verbis: *Eundemque laborem ostendatis*. Cassinensis translatio est rectior: *Et eandem perseverantiam demonstretis*. Discrimen tertium est: *Non rarò Pientissimum Regem & Magnificentissimos Principes obsecravimus*. Cassinensis Codex habet: *Frequenter Piissimum Principem rogavimus & Magnificentissimum Judicem*. Vulgata translatio videtur melior. Quartum discrimen est: *Iste vir innocens vix ad mansionem suam dimittatur*. Translatio Cassinensis est expressior: *Innocens autem vir ad suum Monasterium mitteretur*. Quintum discrimen est in Titulo. Etenim noster Codex ponit solum Joannem Antiochenum, Damascenum omittit. Forsitan ex Scriptoris vitio, putantis in his verbis, *Joannes*, *Joannes*, esse inutilem repetitionem. Cur utraque translatio prætermittat octavum Legatum, Helladium Ptolemaidis Episcopum, ignoro. Cassinensis Codicis Descriptor etiam prætermisit subnexam Joannis Antiocheni salutationem, & subscriptionum memoriam. Præfatas quinque Audientias Theodoretus confirmat in litteris ad Domnum
Epist. 112. Patriarcham Antiochenum: *Constantinopolim evocati, cognitiones præsente ipso Imperatore quinas habuimus*.

Hæc Epistola similiter nos quædam docet. Primò, quod Himerius Nicomediensis Episcopus à sua per viam infirmitate videatur convaluisse, & præsens fuisse quintæ saltem Audientiæ. Et hinc Octavus Orientalium Legatus, quem brevis Relatio affirmat defuisse quintæ Audientiæ, videtur fuisse præfatus Helladius, non Himerius. Est tamen res incerta. Etenim die quarta Septembris, ad primam Audientiam, Himerius necdum advenerat Chalcedonem. Secundò docemur, quod Joannes Antiochenus ac ejus Socii usque ad finem constiterint pertinacissimi in præfato suo Herodiano juramento. Notanda sunt & hæc verba: *Cyrillus ubique fugit colloquium nostrum*. Cassinensis codex coincidit: *Eò quod Cyrillus omnibus modis nobiscum fugiat habere conflictum*. Videntur asserere Cyrillum Chalcedone fuisse præsentem. Ast oppositum constat ex ejus Apologia ad Principem: Disertè istic asseverat se non adfuisse. Proindè factiosi Legati per Cyrillum hìc intelligunt ejus Vicarios.

Epistola scripta est circa finem Septembris. Est enim scripta non dumtaxat post quintam Audientiam, sed etiam post datam à Principe & Consistorio sententiam. Quæ omnia incæperunt quarta die istius mensis, & videntur non expleta diebus continuis. Quin immò Principis sententia non est data Chalcedone, sed Constantinopoli, post eò introductos Legatos Synodi. Etiam post tres Schismaticorum contestationes, Chalcedone transmissas ad Principem. Emanavit tamen ante Maximiani consecrationem. Etenim Factiosi in suis litteris nullam ejus faciunt memoriam, & ista omnia compleri non potuerunt, nisi circa mensis finem. Porrò quam grata Orientalibus fuerit data pro Cyrillo & Memnone sententia, docet ipsorum præfatum juramentum.

CAPUT XXXII. --120

Contestatio prima Joannis, Antiochenæ Sedis Patriarchæ, & reliquorum sex, quam Theodosio Imperatori à Chalcedone direxerunt, quando eis illic relictis intravit Constantinopolim cum his Missis, qui erant in Legatione à Beato Cyrillo, & Synodo quæ pariter convenit in Ephesum.

VOtivum fuerat neque à quolibet alio propter spes futuras & incongruas pietatis verbum prodi, nedum ab his, qui Sacerdotale officium sunt sortiti, & Ecclesiarum defensionem. Quos nescimus, quomodo concupiscentia Præsidendi, & Principatus amor, & frigidæ quædam promissiones ad hoc usque deposuerunt, ut omnia quidem Christianorum Præcepta despicerent, soli verò ejus viri intentioni servirent, qui ex præventu omnia speravit, tam sibi, quam etiam his, qui ad hoc ei cooperati sunt, evenire.

Dicimus verò Alexandrini Cyrilli, qui solius controversiæ causa hæretica Sanctis Dei Ecclesiis superinducens Dogmata, & hæc convincenda præsentiens, per solum Memnonis ministerium & Episcoporum conniventiam prædictorum, diffugere

fugere ſperavit eorum, quæ peccando commiſerat, ultionem. Undè & quietem nimis cupientes, & in reliquis tenendam patientiam judicantes, circa hujuſmodi tamen quietem patientiamque, perditionem fidei reputando, ad ſolos vos, qui cum ſuperna virtute Mundi ſalus eſtis, ſupplicationem convertimus, ad vos ſpecialiter attinere putantes ea, quæ fiunt pro pia Religione certamina, tanquam qui etiam nunc uſque ſervaſtis eam, & per ipſam valdè ſervamini. Nunc verò adhibemus ſupplicationem, ſicut utique in conſpectu ſanctiſſimi Dei futuram ſatisfactionem, peroraturam pro nobis, ſi nihil eorum, quæ pro Religione facere poſſumus, per ſegnitiem omittamus. Si & publicemus pro ea tuæ Pietatis ſermones.

Non eſt enim quid ampliùs queant temporibus Chriſtianis agere Sacerdotes; quam ut tam fidelem Principem proteſtentur. Et ſimul toties promiſimus, ut tam vitam noſtram, quam corpora in certaminibus, quæ habemus pro fide, ponamus. Propter quod coram Deo, qui omnia conſpicit, & Domino Jeſu Chriſto, qui cum juſtitia judicaturus eſt univerſos, & Sancto Spiritu, cujus gratia gubernatis Imperium, & electis Angelis, qui vos ſervant, quos & adſtantes videbitis illi terribili Throno, & illas terribiles actiones, quas inceſſanter offerunt Deo, quas quidam nunc oblitterare pertentant: Quæſumus, ut eam, quæ nunc expugnatur, ulciſcamini pietatem. Et jubeatis, ut hæretica illa Capitula, quæ ſuperintroducta ſunt fidei, expellantur. Quia ſunt omnimodè à rectis dogmatibus aliena, & hæreticis veſaniis conſona. Aut certè ſi quis eorum, qui conſenſerunt & ſubſcripſerunt eis, & poſt veniam, quæ à nobis promiſſa eſt, vult ultra contendere, hunc venire ad medium jubeatis, & manifeſtè illum ſub Eccleſiaſticis increpationibus tuæ Pietatis judicio vindicate.

Nihil namque ab hac re, ò Imperator, tuo dignius eſſet Imperio. Pro qua & contra Perſas olim, & contra alios Barbaros bello contendere feſtinaſti, Chriſto tibi præclaras retribuente victorias, eò quod pro eo promptus exſtiteris. Fieri verò coram tua Pietate quæſumus inquiſitiones in Scripto. Sic enim procul dubio faciliùs dignoſcetur. Et omni futuro tempore convincentur, quicumque deliquerint. Si qui verò pro his, quæ peccando commiſerunt, hæſitantes ferre ſermones, ſeu reddere rationes, rectam fidem velut ex donatione imperantes ſubjugare voluerint, tui erit juſti judicii providere, ſi non & ipſum vocabulum perdiderint Magiſtrorum, qui hæſitantes certare pro his dogmatibus, quæ inducunt, & non convolentes probare quæ direxerunt, ne feciſſe impiè convincantur. Nec ea expellere dignantur, ne fortè infructuoſa eis, habita inter ſemetipſos, conſpiratio fiat.

Jam ſiquidem meditantur, ut pro hujus impietatis præmio Sedium reſtituantur Principatus. Et alias ad corruptionem Canonum formulas, quæ & per ea, quæ olim ſunt ab eis tentata, jam proditæ ſunt, & adhuc demonſtrabiliùs eluceſcent, niſi tuum talia compeſcat Imperium. Nam videbit eos non multò poſt etiam Pietas tua hujus proditionis mercedes, tanquam capta de fide Chriſti volentes ſpolia, diſpertire. Nos verò olim quidem, dum quædam præſumpta ſint à Reverendiſſimo quondam Hieroſolymitanorum Juvenali, quievimus, dum certè quæ debeamus bellare pro Regulis, videremus.

Tunc quaſdam feſtinationes & phantaſias ejus hujuſmodi contra utramque Phœniciam & Arabiam minimè ignoramus. Nec tamen de his interim contendere poſſumus, qui certè de ipſis quoque Civitatibus, quarum nobis cura commiſſa eſt, & ab ipſa, ſi oportuerit, vita faciliùs abſcedemus, quam relinquamus devotionem pro fide bellandi. Sed contra horum quidem ſpes tam Dei judicium, quam tuæ Pietatis opponimus. Nunc autem quæſumus, ut de prima & ſola fidei pietate ſit cura. Et ne illum, qui ſub ſanctæ converſationis Conſtantino vix tandem ſplendor eſt factus Religionis Orthodoxæ, & prætereà eſt confirmatus per Beatos Avum tuæ Pietatis & Patrem, à tuo verò Imperio in alteras quoque Barbaricas Gentes, & in Perſarum firmatus eſt Regione, periclitetur in ipſis Imperialibus Aulis, & juxta veſtram mergatur Tranquillitatem. Non enim duplices Chriſtianiſmi doctrinas in Perſidem directurus eſt Imperator, nec aliquid apud eos magnum fides noſtra putabitur, dum contendentibus nobis nemo ſit Judex: Nec duplicibus prædicationibus, ſive Myſteriis communicatur ſana mente quilibet. Nec verò piè eſt quis à tantis Patribus abſceſſurus, & Sanctis: Et qui reprehenduntur in nullo. Sed nec ſuavia, quæ ad Imperium pertinent, eorum qui ad invicem contraria ſentiunt, ordinibus adſcribentur.

Nec parum ridiculum erit, quod tribuemus hoſtibus. Et alias, multa millia, quis malæ contentionis eorum denumerare poterit læſiones? Si verò eſt qui parvum cœleſtium rerum putet affectum, faciliùs quidem quilibet ſit alius, quàm cui Deus omnem Mundi tribuit poteſtatem. At verò nobis omninò eſt ſuſcipere à tua Poteſtate Judicium. Deducit namquè mentem tuam Deus ad integram eorum, de quibus quæſtio eſt, comprehenſionem. Si verò eſt aliquid, quod modò prohibeat, non enim cuncta illà nobis effabilia ſunt, quæ tuæ Pietati de rebus, ſeu circa ipſas res conſtant, certè vel ad propria receſſum nobis facilem, ſecurumque eſſe a tua Tranquillitate depoſcimus. Commiſſas enim nobis Urbes non parum noceri ex hac mora conſpicimus, dum certè hìc nihil hæc ipſa proficiat propter eos, qui & contra tuam, ſicut claret, eligunt contendere Pietatem.

SCHO-

SCHOLION,

HÆc conteſtatio etiam exſtat in Actis Synodalibus. Verùm deeſt titulus admodum notabilis, nos docens tria. Primò, quod etiam in quinta apud Principem Audientia fuerint ſoli ſeptem Factionis Legati. Nempe aut Himerius aberat, aut Helladius. Secundò nos docet, quod hæc conteſtatio non quarta Septembris die ſit Principi Chalcedonem advenienti data, ſed poſt quintam Audientiam, poſt Legatos ſecum aſſumptos in Regiam civitatem. Poſt deſperatam cauſam. Et hinc longè rectiùs à Caſſinenſi Codice appellatur *Conteſtatio*, quam à vulgato Translatore *Petitio*. Eſt enim libellus conteſtatorius contra prævifam Principis ſententiam, & potius ad Deum interjectus, quam ad Principem. Sic enim conſueverunt deſperati Errones. Et lucet ex ipſius Contextu: *Idcirco propter* Epiſt. 112. *Deum, qui videt omnia; & per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui judicaturus eſt omnes in juſtitia; & per Spiritum Sanctum, cujus gratia Regnum gubernatur; & per electos Angelos, qui vos cuſtodiunt, Pietatem veſtram obſecramus*. Quæ omnia in præfata ad Domnum Epiſtola confirmat Theodoretus: *Conſtantinopolim evocati, cognitiones præſente ipſo Imperatore quinas habuimus, & tres poſt hæc ad eundem proteſtationes miſimus*. Iſte titulus nos tertiò docet, quod Orthodoxi Legati non ſolius Synodi, ſed etiam, ac præſertim Sancti Cyrilli, utpote Præſidis, vices geſſerint, & uti tales fuerint admiſſi à Theodoſio. Ex quo diſcimus & aliud, videlicet quod Sanctus Cyrillus fuerit ſupremus Synodi Præſes. Etenim Arcadius Epiſcopus & Philippus Presbyter, Roma à Sancto Celeſtino Papa tranſmiſſi, agunt hìc ejus Legatos ac Vicarios.

Totius item hujus, cujus Græcum textum non habemus, conteſtationis præſens translatio vulgatam in multis locis emendat aut illuſtrat, ideoque non fuit prætermittenda. Primus locus eſt: *Ut ſerviant viro, qui præſumit ac ſperat ſe, & auxilium ſibi ferentes omnia rectè geſturos*. Caſſinenſis translatio eſt longè expreſſior: *Soli verò ejus viri intentioni ſervirent, qui ex præventu omnia ſperavit tam ſibi, quam etiam his, qui ad hoc ei cooperati ſunt, evenire*. Arguit Cyrillum, quod Neſtorii damnationem præcipitaturus, Joannis Antiocheni adventum prævenerit, atque hanc audaciam præſumpſerit ſibi impunè ac feliciter eventuram. Epiſcopos item arguit, quod ad hæc adjuvanda facinora nullam haberent cauſam, niſi iſtius viri potentiam, cui propria ambitio ipſos compellat ſerviliter obedire. Circa hanc rem ad Sanctum Cyrillum ſcripſit adversùs Martinianum, Peluſinæ Eccleſiæ Presbyterum ac Œconomum, S. Iſidorus, ejuſdem Eccleſiæ Presbyter & Archimandrita: *Martinianus, cum Eccleſiaſticas omnes facultates & copias in ſuum ſinum condidiſſet, nuper quidem aurum Alexandriam præmiſit, Epiſcopatum aucupans. Quod cum Sanctitas tua comperiſſet pro eo atque eum ab Eccleſia proſcribere debebat, per litteras comminata eſt, atque affirmavit ſe eum, ſi rurſus idem aggrederetur, ut ingens Diviniſſimæ religioni dedecus inurentem, in tota Ægyptiaca Regione proſcripturum, & abdicaturum, atque nunc idem, litteris tuis & minis contemptis, Alexandriam perrexit, ſibi quidem Epiſcopatum captans, tuæ autem famæ atque exiſtimationi, ut qui Sacras Ordinationes pecunia addicas, labem inferens*. Ex his diſcimus, quod Ægyptiorum ambitioſi iſto tempore Clerici ſuos loculos nummis infarcirent, atque ita Alexandriam proficiſcerentur, à Patriarchæ gratia aucupaturi, immò nundinaturi Epiſcopatum. Quod nempe ille iſtum Apicem, etiam citra Cleri ac Populi electionem, ſua authoritate daret. Ex quo vides Epiſcopalium electionum ſuſpenſionem ac reſervationem non duxiſſe originem à Gregorio nono aut alio iſtius vel vicini ſæculi Romano Pontifice, ſed apud Alexandriæ Patriarchas eſſe multis ſæculis antiquiorem. Et ſanè nullus olim Patriarcha tantam in ſubjectos ſibi Epiſcopos poteſtatem habuit. Eos omnes ipſe non ſolummodò prævìè confirmabat, ſed ad ſuas manus evocatos conſecrabat. Inſuper multa alia in ipſos pollebat authoritate. Lucet ex ſexto Nicæno Canone, & Actis Chalcedonenſis Concilii. Et hinc etiam Theophilum, Sancti Cyrilli Avunculum & Anteceſſorem, Palladius Helenopolitanus Epiſcopus in Dialogo cum Theodoro Romanæ Eccleſiæ Diacono de Actis Sancti Joannis Chryſoſtomi arguit quod nullum niſi ſibi ſerviliter obnoxium, crearet Epiſcopum, ideoque paſſim ineptos eveheret, immò & criminoſos. His enim deſpoticè imperabat. Hoc ipſum factioſa Legatio hìc improperat S. Cyrillo, & non ſolis ejus Ægyptiis, ſed & cunctis cum ipſo in Epheſina Synodo adunatis Epiſcopis: Eis improperat, quod ejus potentiam timuerint, quod ab ipſo varia ſperaverint, quod hic humanus dies ipſos ſeduxerit ad illi in iniqua Neſtorii damnatione ſerviliter obtemperandum.

Lib. 2. Ep. 127.

Secundus locus eſt hic: *Qui ſola nugacitate in Sanctas Dei Eccleſias hæretica introduxit Dogmata, eaque confidit ſe argumentis comprobaturum, & correctionem peccatorum effugere ſolo Memnonis & prædictæ conſpirationis Epiſcoporum miniſterio ſperavit*. Caſſinenſis translatio eſt longè melior: *Qui ſolius controverſiæ cauſa hæretica Sanctis Dei Eccleſiis ſuper inducens Dogmata, & hæc convincenda præſentiens, per ſolum Memnonis miniſterium & Epiſcoporum conniventiam prædictorum defugere ſperavit eorum, quæ peccando commiſerat, ultionem*. Hujus conteſtationis Author ſeu Dictator haud dubiè fuit Theodoretus: Os & lingua totius Orientalis Diœceſeos. Et ipſe in Epiſtola, qua ſuas in Sancti Cyrilli Capitula Invectivas dedicavit ſuo Patriarchæ Joanni, ſcribit: *Cyrillus* ſuos anathematiſmos *projecit in medium, ſecundùm illud, quod eſt in fabula, pomum diſcordiæ, in altum flammam exaltans*. Proindè & in præſenti conteſtatione Cyrillum non de nugacitate traduxit,

xit, sed de studio seminandæ controversiæ, seu discordiæ. Et ista aculeata calumnia fuit S. Cyrillo longè acerbissima. Etiam consequentium contextus est in Cassinensi codice omnino distinctior. Hic est tertius locus: *Suspensos hos libellos offerimus tamquam coram Sanctissimo Deo exhibenda esset nostra excusatio. Non quod pro Religione minus alacres fuerimus, sed pietati studentes, & pro ea sermones facientes.* Quid sibi vult, *Suspensos libellos?* Rectior per omnia est Cassinensis translatio: *Nunc verò adhibemus supplicationem sicut utique in conspectu Sanctissimi Dei futuram satisfactionem, peroraturam pro nobis, si nihil eorum quæ pro Religione facere possumus, per segnitiem omittamus.*

En quartum locum: *Pietatem vestram, quæ vafritie quorumdam obsidetur, id re ipsa adimentium, & Hæretica Capita fidei subintroducta stabilientium, quæ omninò à sanis dogmatibus aliena sunt, & cum hæreticis opinionibus conveniunt, obsecravimus, ut vel si quis illic subscribat, vel consentiat, & post promissam à vobis veniam contendere ultra nolit, præcipias illum in medium venire, & Ecclesiasticis pœnis subjacere, quo pugnare pro pietate melius possis.* Quæ est ista per Principem promissa venia? Cur post illam contendere nolentibus infligatur pœna? Quæ erit ista justitia? Quomodo tunc Princeps possit melius pugnare pro pietate? Cassinensis translatio est lucidissima: *Quæsumus, ut eam, quæ nunc expugnatur, ulciscamini pietatem. Et jubeatis, ut hæretica illa Capitula, quæ subjntroducta sunt fidei, expellantur. Quia sunt omnimode à rectis dogmatibus aliena & hæreticis vesaniis consona. Aut certè si quis eorum, qui consenserunt & subscripserunt eis, & post veniam, quæ à nobis promissa est, ultra contendere, hunc venire in medium jubeatis, & manifestè illum sub Ecclesiasticis increpationibus tuæ Pietatis judicio vindicate.* Contestatio agit in illos Episcopos, non qui deinceps Capitulis consenserint aut subscripserint, sed qui ipsis apud Ephesum Synodaliter consenserant & subscripserant. Factio enim permansit in errore, quo credidit Capitula fuisse Synodaliter canonizata, & subscripta ab omnibus. Laudat veniam, quam Capitulorum Subscriptoribus promisit in ipsa, qua eos excommunicavit sententia: *Anathemati subjacete, donec agnita culpa vestra resipiscatis.* Hanc promissionem denuò confirmat, & supplicat illius Spretores aut Prævaricatores per Principem exemplariter castigari. Verùm Orthodoxi Episcopi non eguerunt ista venia, ideoque & nullus accepit. An hæc clausula, *Quæ vafritie quorumdam obsidetur*, fuerit in Græco, & cur Cassinensis translatio ipsam prætermiserit, ignoro.

Est & quintus locus: *Si quis autem sermones, pro quibus delinquens fuit, negligens voluerit per Præceptum rectæ fidei prævalere, tuæ Justitiæ ac Judicii fuerit attendere, num & ipsam Doctorum appellationem abjecerint ii, qui de dogmatibus introducunt, periclitari gravantur, & prædictis subjici nolentes, ut non redarguantur impiè egisse, neque cum refutare ea digna putantes, ut mutua eorum conspiratio non habeatur inutilis.* Nescio quis ad marginem rectè scripsit: *Locus mendosus.* Cassinensis Codex plenè emendat: *Si qui verò pro his, quæ peccando commiserunt, hæsitantes ferre sermones, seu reddere rationes, rectam fidem velut ex donatione imperantes subjugare voluerint, tui erit justi judicii providere, si non & ipsum vocabulum amiserint Magistrorum, qui hæsitantes certare pro his Dogmatibus, quæ inducunt, & non convolentes probare, quæ direxerunt, ne fecisse impiè convincantur. Nec ea expellere dignantur, ne fortè infructuosa eis, habita inter semetipsos, conspiratio fiat.* Quid est, *Si quis sermones, pro quibus delinquens fuit, negligens?* Exponitur: *Si qui pro his, quæ peccando commiserunt, hæsitantes fuerint ferre sermones.* Hinc enim subditur: *Qui hæsitantes certare pro his Dogmatibus, quæ direxerunt.* Quid est, *Per Præceptum rectæ fidei prævalere?* Exponitur: *Rectam fidem velut ex donatione imperantes subjugare voluerint.* Hoc est, qui Orthodoxam fidem suo imperio ac arbitrio subesse, & cum Donatistis voluerint dicere, *Quod volumus, Sanctum est*, ideoque noluerint dare rationes suorum Capitulorum. Qui Orthodoxa Dogmata voluerint tractare, uti suas proprias res, quas donant quando & quibus placuerit, ideoque istic non obligantur ad rationes. Contestatio urget Capitulorum Authores ac fautores compelli ad ipsa coram Principe in Scriptis purganda & defendenda, & eos qui detrectaverint certamen, aut in illo succubuerint, judicari indignos Doctoris ac Episcopi nomine, & ipso in perpetuum privari. Addit unicum detrectandi certaminis fundamentum esse initam conspirationem, cujus fructum nolint amittere.

Hunc fructum exponunt sequentia verba. Obscurissima. Et hic est sextus locus: *Jam enim per Ordinatos manifestum est, quosdam ex illis pro hac impietate meditatos esse, ut dignitatibus concessis nonnullos demereantur, & alios quosdam modos excogitasse. Et id manifestius obsistet, & videbit eos Pietas tua non multo post proditionis suæ mercedem, quasi spolia fidei Christi, distributuros.* Cassinensis translatio illustrat atque exponit: *Jam siquidem meditantur, ut pro hujus impietatis præmio Sedium restituantur Principatus. Et alias ad corruptionem canonum formulas, quæ & per ea, quæ olim sunt ab eis tentata, jam prodita sunt, & adhuc demonstrabilius elucescent, nisi tuum talia compescat Imperium. Nam videbit eos non multò post etiam Pietas tua hujus proditionis mercedes, tamquam capta de fide Christi volentes spolia, dispertire.* Contestatio supra accusavit non solos Ægyptios, sed & cunctos Ephesinæ Synodi Episcopos, quod frigidis Cyrilli promissionibus circumducti sperassent Sedium Præsidentias & Principatus, atque ex hac libidine serviliter ipsi obedissent ad damnandum Nestorium, & comprobanda Capitula. Jam semetipsam & ista omnia explanat. Affirmat aliis Autocephaliam, aliis Exarchatum, aliis Metropoliticam dignitatem, alia aliis hujusmodi fuisse à Cyrillo promissa, & ipsos ista vanitate seductos. Alludit ad

ad Rheginum, Constantiensem Episcopum, Cypriorum Metropolitam, quem constat per Apostolicos ac Nicænos Canones subjectum Antiochenæ Cathedræ, & quem Ephesina Synodus donavit Autocephalia. Factum id fuit ultima die mensis Augusti, post amborum Legatorum recessum ab Epheso. Hæc verba, *Ut Sedium restituantur Principatus*, videntur tangere Ephesinum Memnonem. Etenim Sanctus Joannes Chrysostomus, ac ejus in Regiæ civitatis Episcopatum Successores, etiam ipse Nestorius, Asiaticæ Diœceseos ac Ephesinæ Cathedræ Autocephaliam non modicè læserant atque invaserant. Videtur Sanctus Cyrillus notari, quod plenam dignitatis reparationem promisisset Memnoni, atque ita ipsum demutasset in suum cooperarium. Plures istiusmodi promissiones Contestatio appellat *alias ad corruptionem Canonum formulas*. Et adjungit esse quidem clandestinas, non tamen carere fundamentis. Etenim *per ea, quæ olim sunt ab eis tentata, jam proditæ sunt, & adhuc demonstrabiliùs elucescent, nisi tuum talia compescat Imperium. Nam videbit eos non multò post etiam Pietas tua hujus proditionis mercedes, tamquam capta de fide Christi volentes spolia, dispertire.*

Septimus locus sunt verba proximè sequentia: *At ex nobis quidam à Pientissimo Juvenali Hierosolymitanorum Episcopo ordinati siluimus, quamvis pro Canonibus certandum esset, ne videremur nostræ gloriæ causa dolere. Et nunc quoque illius studia & præstigias tales per Phœnicem secundam & Arabiam non ignoramus. Sanè de illis non vacat nobis curam habere, qui civitatibus ipsis, quarum nobis ministerium contraditum est, atque adeò vita nostra destitui maluimus, quam ista pro fide promptitudine.* Cassinensis translatio est longè melior: *Nos verò olim quidem, dum quædam præsumpta sint à Reverendissimo quondam Hierosolymitanorum Juvenale, quievimus, dum certè quod debeamus bellare pro Regulis videremus, tunc quasdam festinationes & fantasias ejus hujusmodi contra utramque Phœniciam & Arabiam minimè ignoramus. Nec tamen de his interim contendere possumus, qui certè de ipsis quoque civitatibus, quarum nobis cura commissa est, & ab ipsa, si oportuerit, vita faciliùs abscedemus, quam relinquamus devotionem pro fide bellandi.* Suam de factis à Cyrillo promissionibus accusationem Contestatio affirmat demonstrari ac patere ex Juvenalis Hierosolymitani Episcopi adversùs Antiochenum, suum Patriarchalem Thronum atque Episcopum rebellione ac apostasia, & adhæsione ad Cyrillum. Etenim ipse, suum Antecessorem Cyrillum, qui adversùs Acacium, Cæsaræensem Episcopum, totius Palęstinæ Metropolitam, obedientiam excutere, & se Metropolitam ostentare cœpit, imitatus ac longè transgrediens, jam pridem duas Phœnicias & Arabiam, Antiochenæ Cathedræ per Apostolicum Canonem manifestè subjectas, violenter invasit, & istic sese ostentavit Patriarcham. Nec his contentus, insuper alia nuperrimè attentavit. Etiam per alias Provincias consecravit Episcopos, & Patriarchalem super eas potestatem est conatus abripere. Contestatio affirmat, quod ad hasce rapinas stabiliendas adhæserit Sancto Cyrillo.

Et re vera Juvenalis ista patraverat. Etenim ex Ephesina Cathedra translatus Hierosolymam voluit & hìc non dumtaxat Exarchum, sed & Patriarcham agere, atque ideò deplumare cœpit Antiochenam Ecclesiam. Omnes tres præfatæ Provinciæ repugnarunt violentiæ. Etenim Cyrus Tyri, Joannes Damasci, ac Antiochus Bostrorum Episcopus, earum Metropolitæ, Ephesi fuerunt cum Joanne Antiocheno, ac fidelissimè ipsi adhæserunt. Quare admiranda est Juvenalis potentia, qui tantis Provinciis potuit invitis dominari. Et hæc forsitan est alia ratio, ex qua Comes Irenæus Tyriorum Electus, fuit consecratus per Theodoretum. Quod nempè hæc Ecclesia nec Juvenalem, nec Joannem vellet agnoscere: Istum propter invasionem & Apostasiam, hunc propter initam cum Cyrillo sub incompetentibus conditionibus pacem. Hæc item est ratio, cur Juvenalis postmodò pro hæresiarcha Eutychete adversùs Sanctum Flavianum Constantinopolitanum Episcopum adhæserit Dioscoro Alexandrino, Sancti Cyrilli pessimo Successori: Nempè ut suas rapinas adversùs Domnum Antiochenum, quem Dioscorus hostiliter oderat, posset stabilire. Attamen præsens Contestationis suspicio fuit in Sanctum Cyrillum penitus calumniosa. Etenim Magnus Papa Leo hac de re scribit ad Maximum, Joannis ac Domni in Antiocheno Patriarchatu Successorem: *Subrependi occasiones non prætermittit ambitio. Et quoties ob intercurrentes causas generalis Congregatio fuerit facta Sacerdotum, difficilè est ut cupiditas improborum non aliquid supra mensuram suam moliatur appetere. Sicut etiam in Ephesina Synodo, quæ impium Nestorium cum dogmate suo perculit, Juvenalis Episcopus ad obtinendum Palæstinæ Provinciæ Principatum credidit se posse sufficere, & insolentes ausus per commentitia Scripta firmare. Quod Sanctæ memoriæ Cyrillus Alexandrinus Episcopus meritò perhorrescens, Scriptis suis mihi, quid prædicta cupiditas ausa sit, indicavit, & sollicita prece multum poposcit, ut nulla illicitis conatibus præberetur assensio. Nam cujus Epistolæ ad nos exemplaria direxisti Sanctæ memoriæ Cyrilli, eam in nostro Scrinio requisitam, nos authenticam noveris reperisse.* Epistola, si exstaret nos multa doceret. Interim hæc Cap.4. ejus memoria nos docet, quod præsens Contestatio de Juvenale aliquid veri, omnia falsa censuerit de Sancto Cyrillo. Dico, *Aliquid veri*. Etenim Juvenalis non Phœnicias, nec Arabiam, sed solas Palæstinas studuit ab Ephesina Synodo obtinere.

Cassinensis hæc translatio illustrat insuper plura vulgatæ translationis loca. Habet plures utilitates. Porrò Orthodoxæ fidei propaginem, quam Imperator Theodosius laudatur fecisse apud Persas, exponit Sanctus Theophanes: *Theodosium juniorem, necdum infantiam supergressum, ac penè cunctis auxiliis orbum Pater Arcadius conspicatus, insidiasque, si fortè renunciaret Imperatorem,*

ne pateretur, metuens, Curatorem ejus Isdegerden Persarum Regem testamenti tabulis instituit. Isdegerdes Persarum Princeps, accepto testamento, longam & tranquillam pacem cum Romanis habuit, & Theodosio salvum & incolume jussit esse Imperium. Mox Antiocho, viro moribus egregio, in pueri Procuratorem & Pædagogum submisso, Romano Senatui in hæc verba rescripsit: Arcadio fatis sublato, & me consiliis ejus in filiis curatorem instituto, virum, qui vicem meam impleat, misi. Nullus igitur puero struat insidias, ne bellum adversùs Romanos innovet irreconciliabile. *Et pax diu inter Romanos & Persas traducta est, Antiocho maximè plura pro Christianis scribente: Atque ita Christiana lex per totam Persidem dilatata fuit.* Et infrà: *Maruthas Mesopotamiæ Episcopus Isdegerdem, Regis Persarum Filium, à Dæmone vexatum, precibus & jejuniis saluti restituit. Ex quo Isdegerdes plurimam erga res Christianas fiduciam accepit.* Et consequenter: *Isdegerde fatis functo Varrananes filius simul cum Regno religionis persecutionem iniit. Legatos igitur, qui Transfugas è Regno requirerent, ad Theodosium misit. Theodosius Romanorum Imperator eos reddere detrectat: Ex quo, fœdere soluto, bellum ingens inter utrumque suscitatum. Hinc Theodosius Ardaburium Ducem cum Romanis Copiis, inde cum Persicis Exercitibus, & innumeris Saracenorum auxiliaribus Copiis Arseum Varrananes mandat. Ardaburius in Persidem usque penetrans, Arxanæ Provincia devastata in Mesopotamiam ingreditur: Persarum Dux pariter in Mesopotamiam versùs Euphratem progreditur cum suis. Qui cum Romanas acies ingruere arbitrarentur, Dei impulsu, vanis terroribus agitati, ut erant armis instructi, in flumen desilierunt: Adeò ut decem myriades aquarum vorticibus perierint. Reliquos omnes, eam maximè Legionem ac myriadem, cui à Persis Immortalium nomen factum, cunctosque eorum Duces, quaquaversus Romano milite circumclusos, Christo à Persis, quod injustam viris Religiosis mortem intulissent, vindictam exigente, Ardaburius delevit.* Et rursum: *Hoc anno Theodosius Imperator, licet armorum vi Persas & victoriis premeret, Christianorum tamen in Perside commorantium sanguini parciturus, summa clementia ductus pacem amplexatur, & Heleonem Patricium, virum summis semper honoribus auctum, & Anatolium Orientis Præfectum, Legatos pacis fœdus firmaturos mittit. Varrananes, cognita suorum jactura, lubens admittit Legatos, atque ita excitatus in Christianos persecutionis motus resedit. Eodem quoque anno mota in Christianos Persas persecutionis tempestas sedata est.* Eadem scribunt Socrates, Procopius Cæsaræensis, Agathias, & alii. Et hæc omnia laudat præsens Contestatio. Quid verò fuerint Persarum Immortales, videre possis apud Annam Comnenam, & Nicephorum Bryennium.

Lib. 1. Lib. 4. C. 4.

CAPUT XXXIII. --121

Post contestationem Joannis, & aliorum Episcoporum, qui in Chalcedone retenti sunt intrante Imperatore in Constantinopolim cum Parte adversa, hæc ad Ephesum Sacra directa est Episcopis, qui cum Alexandrino Episcopo convenerant, cujus post præfationem talis est Textus.

NOs Ecclesiæ pacem cunctis aliis occupationibus honorificè præponentes, non solùm per Judices nostros, sed etiam per nos ipsos aggregare vos voluimus: Impium esse & indignum nostro credentes Imperio, si fastidientibus nobis, & non omnia, quæcumque possibile est, facientibus, dividerentur Ecclesiæ. Quoniam verò neque uniri vos possibile factum est, nec ad reddendam rationem de his, circa quæ dubitatio est, venire voluit Venerabilitas vestra, decrevimus ut Orientales Episcopi ad suas Patrias & Ecclesias revertantur, & Synodus Ephesina solvatur. Ita videlicet ut Cyrillus intret Alexandriam, & Memnone in Epheso permanente. Hoc enim significamus vestræ Religiositati tantummodò, quod quamdiu vivimus, Orientales adjudicare non possumus. Coram enim nobis nulla ex parte convicti sunt. Si igitur ulla pacis remansit intentio, hanc potiùs eligentes nobis absque contentione rescribite. Aliàs de profectione vestra mox ad ista, quæ scripsimus, cogitate. Nos enim mali alicujus causa non sumus. Si qui sint, cognoscit Deus.

Missa Sacra ultima omnium. Directa est, quando jam redierat in Civitatem suam Beatus Cyrillus, Alexandriæ Patriarcha.

SCHOLION.

HÆc Sacra Jussio, ejus titulus, & finalis subnotatio sunt summi ponderis ac pretii. Dolendum est, quod sit finale dumtaxat fragmentum. Ipsum illustrat brevis, in tertia Synodalium Actorum parte exstans, de hisce rebus

K Re-

Relatio: *Cum septem & septem ex utraque parte Episcopi Constantinopolim venissent, Imperator certò comperit Sanctam Synodum, canonico ordine in omnibus servato, Nestorium deposuisse. Itaque Legatorum Synodi sententia approbata Orientales quidem condemnat, Nestorium verò exilio mulctat. Eis præterea, qui ex Sancta Synodo Legati venerant, injungit ut ad Ecclesiam se conferant, ibidemque Sanctæ Ecclesiæ Constantinopolitanæ Episcopum creent. Illi in Ecclesiam ingressi Maximianum Episcopum mox creant. Post hoc Regio Mandato imperatum est singulis Episcopis, ut ad suas Provincias & civitates revertantur. Remansit autem Joannes Antiochenus, cæterique Episcopi, qui partes illius tuebantur, in separatione permanentes.* Hæc exstant Græcè & Latinè. Latinus textus adjungit. *Ingressus autem est Cyrillus Episcopus Alexandriam Athyr tertia. Et suscepit eum civitas cum multa exultatione & gloria.* Ad voces, *Athyr tertia*, marginalis Scholiastes rectè addit: *Est trigesima dies Octobris*. Et ad voces, *Regio Mandato*, referendum est hoc Scholion: *Deest Decretum*. At Ecce est modò inventum. Si non istud ipsum, certè unum è Decretis, quibus tandem est soluta Synodus. Etenim fuisse plura evincit finalis subnotatio: *Missa Sacra, ultima omnium*. Omninò fuerunt tres hujusmodi Sacræ. Prima est superiùs adducta, quæ non solum Nestorium, sed etiam Cyrillum ac Memnonem firmabat in degradatione. Et manifestum est, quod fuerit circumducta. Secunda fuit, cujus vigore Sanctus Cyrillus rediit Alexandriam, & ab omni Clero ac Populo est susceptus cum exultatione & gloria. Etenim nec ipse citra Sacram Jussionem redire ad suum Thronum, nec Clerus aut Populus præsumpsisset ipsum cum triumpho suscipere. Hæc præsens est tertia, & omnium postrema. A prioribus palam diversa. *Directa enim est, quando jam redierat in civitatem suam Beatus Cyrillus.*

Secunda ista videtur emanasse in fine Septembris, aut in Octobris exordio. Etenim ut ipsa Ephesum Constantinopoli mitteretur, & ejus vigore Cyrillus Alexandriam appelleret trigesimo hujus mensis die, opus fuit tanto tempore. Theodosius quarta Septembris die venit Chalcedonem, utriusque partis Legatos audivit quinies, nihil istic definivit, cum Synodi Legatis intravit Constantinopolim, eis delegavit Ordinationem novi Episcopi, & tunc emisit hanc Sacram. Quæ omnia non evenerunt diebus continuis, ideoque hæc Sacra prodire non potuit, nisi mense Novembri. *Directa enim est*, adeoque & emanavit, *quando jam redierat in civitatem suam Beatus Cyrillus*. Orientales Episcopi post acceptam à secunda Sacra redeundi licentiam nec Chalcedone discesserunt, nec Epheso, utrobique laborantes omnibus nervis, ut novi saltem Episcopi sublimationem impedirent, atque ita aperta regrediendi portam reservarent suo Nestorio. Et istic manserunt usque ad peractam Ordinationem Maximiani. Etiam Cyrilli reditum usque tunc Theodosius videtur ignorasse. Hoc fortissimè suadent hæc verba: *Si ulla pacis remansit intentio, hanc potiùs eligentes nobis absque contentione rescribite. Aliàs de profectione vestra mox ad ista, quæ scripsimus, cogitate.* Tunc igitur dedit hanc Sacram, & utramque partem jussit redire ad propria. Et fieri possit, ut plures etiam ex Sancta Synodo Episcopi, extremum rei exitum præstolantes, apud Ephesum permanserint. At Cyrilli abitum, quia singularem, præsens subnotatio duxit notificandam Posteris.

Deinde hujus Sacræ tempus pendet ex Ordinati Maximiani tempore. Communis opinio hanc Ordinationem censet contigisse die vigesima Octobris, quatuor mensibus post degradationem Nestorii. Et consonat Nicephorus Calixtus: *Quatuor Menses à Nestorio exauthorato effluxerant, & Ecclesiæ procuratio Maximiano commissa est, qui in Ordine Presbyterorum erat, & in Monastica vita vixerat.* At verò Socrates scribit aliud: *Trimestri spatio post abdicationem Nestorii percurso, Maximianus Episcopus designatur.* Et infra: *Maximiano ad Episcopatum Constantinopolitanum delecto, Basso & Antiocho Consulibus, ad octavum Calendas Novembris, Ecclesiæ status pacatus & tranquillus fuit.* Quæ duo loca non concordant. Et hinc priorem Henricus Valesius rectè correxit in hunc modum: *Elapso quatuor mensium spatio à depositione Nestorii, Maximianus eligitur Episcopus.* Consonat Liberatus Diaconus: *Cum quatuor transissent menses post Nestorii damnationem, Maximianus ordinatur Episcopus.* Proindè præsens Sacra omninò videtur prodiisse in fine Octobris, aut in exordio Novembris. Nempe ad Episcopos, qui istam Ordinationem exspectaverant, aut impedire speraverant, compellendos ad propria. Et ipsa nos docet aliqua. Primò, quod uti Schismatici Orthodoxos Legatos ac Episcopos de Apollinario ac Eunomio, ita hi istos voluerint damnari de Nestorio. Secundò, quod Theodosius curaverit rem maturè discuti: Utique per neutrius partis Episcopos. Tertiò, quod nullam in Orientalibus hæresim potuerit deprehendere, ideoque constanter noluerit damnari. Emphatica sunt verba: *Quamdiu vivimus, Orientales adjudicare non possumus. Coram nobis enim nulla ex parte convicti sunt.* Quartò, quòd Theodosius Sancti Cyrilli Capitula nec damnarit, nec probarit. Lucet ex verbis: *Quippe contra vos nonnullis contendere volunt*. Fortè legendum sit: *De nonnullis*. Utique de Capitulis. Quintò, quod suspensa ac sopita hac quæstione optarit ac rogarit pacem fieri. Sextò, quod in talis spei casum permiserit adhuc protrahi Synodum, & sibi ab ipsa rescribi. Septimò, quod deficiente tali spe voluerit omnes redire ad propria. Et fuit ita factum.

CAPUT

CAPUT XXXIV. --122

Conteſtatio ſecunda, quam Joannes Antiochenus Epiſcopus, & reliqui.... & totius Synodi, à qua directi ſunt, Imperatori Theodoſio ad Conſtantinopolim direxere perſonas.

SÆpè jam Pietatem veſtram, & per nos, & per Relationes edocuimus, quia periclitatur rectæ gloriæ dogma corrumpi, & Eccleſiæ Corpus exſcindere moliuntur hi, qui omnia confundunt, quique tam cunctas Eccleſiaſticas ſanctiones, quam omnes calcavere Imperatorias leges, & univerſa pariter miſcuerunt, ut hæreſis, quæ à Cyrillo eſt Alexandrino, promulgata firmetur. Nam dum convocati à veſtra Pietate fuiſſemus ad Epheſum, ut diſcuteremus eas, quæ exortæ ſunt, quæſtiones, & Evangelicam atque Apoſtolicam Fidem, quæ à Beatis Patribus eſt expoſita, firmaremus: Dum nec cuncti Epiſcopi conveniſſent, qui fuerant convocati, illi fecerunt particulare Concilium, qui hæretica illa Capitula, Arii & Eunomii, atque Apollinarii veſaniæ conſona, inter Geſta, quæ in Scripto ſunt habita, firmaverunt. Et quoſdam quidem ſeducentes; aliquos verò, qui de Hæreſi pulſabantur, ad communionem ſuſcipientes, non præveniente Judicio; aliis verò excommunicationis ſolutionem pro mercede reddentes; nonnullos autem ſpe Principatus incompetentis armantes, ſibimetipſis multitudinem collegerunt: Tamquam neſcirent, quia fidei pietatem non oſtendat multitudo, ſed veritas.

Lectæ ſunt quidem item litteræ Pietatis veſtræ, quas per Candidianum Magnificentiſſimum Comitem direxiſtis, quæ continebant, quia oportet cum charitate fraterna, & pacificè eas, quæ pullulaverant, diſcuti quæſtiones, convenientibus his, qui convocati ſunt, Deo amiciſſimis omnibus Epiſcopis pariter: Et nihil lectio tanta profecit. Venit Palladius devotiſſimus Magiſtrianus, alteras Imperii veſtri litteras deferens, ſignificantes quia oportet omnia, quæ particulariter facta ſunt, exſtirpari, & ab initio reconvenire Concilium, ac verum Dogma firmari. Et hoc quoque pium Decretum veſtrum conſuetè contemptum eſt ab his, qui temerè univerſa præſumunt. Advenit deindè Magnificentiſſimus Magiſter Joannes, qui omnium tunc uſque Largitionum Comes erat, alteras deferens, ſignificantes quod trium depoſitio à veſtro Imperio fuerit approbata: Et quia pullulantia ſcandala oporteret evelli, & ſolam fidem, quæ in Nicæa à Beatis & Sanctis Patribus expoſita eſt, ab omnibus roborari. Etiam iſtam legem conſuetè tranſgreſſi ſunt: Quod omnibus ludunt.

Non enim quieverunt etiam pro hujuſmodi lectione: Et communicantes Depoſitis, & eorum nomina, quaſi eſſent Epiſcopi, nominantes. Nec verò paſſi ſunt abdicare, quæ ad morbum corruptionemque piæ Fidei ſunt promulgata Capitula. Et hæc, dum ſæpiùs ad diſceptationem vocarentur à nobis. Paratas enim hæreticorum Capitulorum convictiones habuimus. Et teſtis eſt horum præfatus Magnificentiſſimus Magiſter, qui & nos & ipſos & tertiò convocavit & quartò. Dumque hoc proponeremus, audiit. Rogavimus priùs hæc propter illorum pertinaciam, ut huc evocaremur. Et venimus, nec paululum remorati. Nec ex quo venimus, aliquando ceſſavimus, & coram Pietate veſtra, & coram Conſiſtorio excellente rogantes, ut pro Capitulis certamen exciperent: Et aut ad conflictum venirent, aut certè pellerent ea tanquam Fidei Orthodoxæ aliena, & permanerent in ſola fidei expoſitione Beatorum Patrum, qui Nicææ convenerunt.

Et ecce illi quidem, qui nihil horum facere voluerunt, ſed in hac hæretica controverſia perſiſtunt, quæ ad Eccleſiaſtica & Sacerdotalia officia pertinent, permittuntur implere; nos verò abſque Collecta tanto tempore permanentes, & in Epheſo, & hìc, & illic, atque hìc periculorum millia multa perpeſſi. Et lapidati à ſervis amictu Monachali oporectis. Et hac paulò minùs ſubitò interempti. Quievimus quippè pro fidei pietate omnia ſuſtinenres. Poſt hæc placuit Pietati veſtræ & nos & illos pariter convocare, & eos qui pertinaces ſunt, cogere ad Dogmatum venire diſceptationem. Dumque hoc futurum ſuſtineret Pietas veſtra, ad Civitatem profecta eſt.

Et illos quidem, qui accuſantur hæreſis, & quorum quidam quidem propter hoc à nobis damnati ſunt, alii verò excommunicationi ſubjecti, qui etiam nunc jam ſub alia Regula obnoxii ſunt, ad Civitatem venire præcepit, & Sacerdotii Miniſterium gerere, & Epiſcopum conſecrare; nos verò, qui certamen pro pia fide ſuſcepimus, & omne periculum pro rectis elegimus ſuſtinere Dogmatibus, nec Urbem juſſit intrare, nec propugnare pro fide, dum expugnetur ab aliis, neque pro Dogmatibus rectis inſiſtere, ſed nec ad propria ſaltem redire conceſſit.

Et ſumus Chalcedone anxii, & coarctati gemimus de ſchiſmate, quod contra Eccleſiam meditantur. Hujus rei gratia, tamquam qui nullum Reſponſum potuimus obtinere, neceſſarium duximus Pietatem veſtram per has litteras edocere in conſpectu Dei, & Chriſti ejus, & Sancti Spiritus, quia ſi quis ante reſtitutionem rectorum Dogmatum fuerit ordinatus ab his, qui hæreticè de fide ſentiunt, omnem neceſſe eſſe Eccleſiam ſeparari, ſcindentibus ſeſe & Populis & Cleris, & contra invicem collidentibus. Nullus enim piè ſentientium ſuſtinebit, ut illis communicet,

nicet, qui hæreticè colunt, & perditioni salutem propriam dedicant. Dum verò id contigerit, vestra præter intentionem propriam Pietas agere compelletur. Schisma enim utique contra voluntatem confirmabitur, & contristabuntur hi, qui pro fidei veritate certant, eò quod proditoriè proprias animas tradere minimè acquiescant. Neque consentire his, qui impia Cyrilli Capitula vindicare contendunt. Multi autem sunt, qui pro fidei pietate certant: Tam nos Orientalis Diœcesis Universi, & quæ nobiscum sunt cunctæ Provinciæ, ex Ponti atque Asiæ, ac Thraciæ Regione, Illyricique & Italiæ. Nec enim ulli Episcopi his Cyrilli Dogmatibus acquiescere patientur, qui etiam vestræ Pietati Codicem Beatissimi Ambrosii direxerunt, contraria huic, quæ nunc pullulat, culturæ edocentem. Uti igitur tale nil fiat, nec ampliùs vestra Pietas æstuetur, quæsumus, deprecamur, rogamus, ut antè Ordinationem non fieri sanciatis, nisi formam susceperint, quæ ad Orthodoxiæ pertinent fidem, propter quam & congregavit nos Amatrix Christi Summitas vestra.

SCHOLION.

HUjus Contestationis tempus docent hæc ejus verba: *Hæc ut fierent nobis expectantibus, vestra Pietas in civitatem profecta est, & eos quidem, qui de hæresi accusabantur, præcepit ut in civitatem venirent, Sacerdotio fungerentur, & ordinarent*; *nos verò neque ingredi in civitatem jussit, neque ad propria remigrare permisit, sed sumus in Chalcedone tristes*. Prodiit ergo statim post Principis cum Orthodoxis Episcopis regressum, ante emissam secundam Sacram dissolutoriam Synodi. Interim vix urget discedendi licentiam, sed duo præsertim alia. Primò, ut in contradictorio judicio liceat discutere Cyrilli Capitula. Deindè, ut nullus Nestorio, tamquam degradato, superordinetur Episcopus, atque ita non suscitetur schisma, seu Para-Synagoga in Regiæ civitatis Ecclesia. Certam hujus mali sequelam pleno impetu urgent Contestantes: Pertinacissimè enim protestantur se novo Episcopo nunquam, sed iniquè degradato Nestorio semper communicaturos. Ita conatur suo Amasio portam regressus non claudere.

Contestatio exstat in Actis Synodalibus, attamen sine Titulo. Cassinensis Titulus est non parvi ponderis, sed mutilus. Desunt paucæ voces. Forsitan sic possint suppleri: *Contestatio secunda, quam Joannes Antiochenus, & reliqui, per suas ac totius Synodi, à qua directi sunt, Imperatori Theodosio ad Constantinopolim direxere personas*. Ita suadent initialia Contestationis verba: *Sæpè numero Pietatem vestram & per nos ipsos, & per eos, qui à nobis missi sunt docuimus*. Nec obest Cassinensis translatio: *Et per nos & per Relationes*. Etenim Relationes quandoque fiunt etiam per Legatos. Hæc vulgata translatio videtur Cassinensi melior, nihilominus sunt varia loca, in quibus hæc manifestè prævalet, ideoque non fuit prætermittenda. En primum locum: *Quod rectæ fidei dogma corruptioni obnoxium videatur.* Vox adjectiva, *Obnoxium*, importat sui substantivi intrinsecam infirmitatem: Alienissimam ab Evangelico dogmate. Rectiùs ergo Cassinensis Codex. *Quia periclitatur rectæ gloriæ dogma corrumpi*. Utique à Cyrilli Capitulis. En alterum locum: *Nondum omnibus præsentibus convocatis Episcopis, ii qui particulare Concilium habuerunt, Hæretica illa Capita, quæ cum Arii, Eunomii, & Apollinarii impietate conveniunt, scriptis Commentariis roborarunt*. Cassinensis translatio est longè distinctior: *Dum nec cuncti Episcopi convenissent, qui fuerant convocati, illi fecerunt particulare Concilium, qui hæretica illa Capitula, Arii, & Eunomii, atque Apollinarii vesaniæ consona, inter Gesta, quæ in Scripto sunt habita, firmaverunt*. Denuò errant, quod Ephesina Synodus Cyrilli Capitula canonizarit, & firmarit omnium Episcoporum subscriptionibus. Pergit vulgata translatio: *Et alios quidem deceperunt, alios verò terruerunt, alios autem de Hæresi accusatos in communionem susceperunt, & aliis qui non communicabant, mercedem ut communicarent dederunt, alios demum spe honoris, quibus indigni erant, accenderunt*. Cassinensis translatio est melior: *Et quosdam quidem seducentes, alios verò, qui de hæresi pulsabantur, ad communionem suscipientes non præveniente judicio, aliis verò excommunicationis solutionem pro mercede reddentes, nonnullos autem spe Principatus incompetentis armantes*. Rectè addit: *Non præveniente judicio*. Etenim de Hæresi pulsatum Episcopum in fraternam communionem admittere, si præveniente judicio fiat, non est reprehensibile. Clariùs item dicit: *Excommunicationis solutionem pro mercede reddentes*. Item rectiùs: *Nonnullos spe Principatus incompetentis armantes*. Orientales enim palam respexerunt jam expositum ambitum Juvenalis Hierosolymitani ac Rhegini Constantiensis Episcopi.

Est & tertius locus: *Iterum lectæ sunt vestræ Pietatis litteræ per Magnificentissimum Comitem Candidianum, significantes quod pacificè & fraternè quæstiones, quæ nuper exortæ sunt, inquirantur. Verùm convenientibus omnibus pientissimis Episcopis, nihil profuit lectio*. Et quidem quod Candidianus Comes istam Sacram non dumtaxat intimaverit, sed etiam proprio ore prælegerit, est longè certissimum. Etenim Petrus Alexandrinæ Ecclesiæ Presbyter ad primam Synodi Actionem legit solam convocatoriam Sacram, de hac verò directoria dixit ad eandem Actionem Sanctus Cyrillus: *Alterum jam Piissimorum Imperatorum nostrorum Decretum per Candidianum illustrem Comitem est prælectum*. Et ipse Candidianus ad Joannem Antiochiæ Patriarcham dixit: *Episcopi, ut Sacram prælegerem efflagitarunt. Coegerunt me illi. Ipsis igitur congregatis Sacram prælegi*. Interim Cassinensis translatio est lucidissima: *Lectæ sunt quidem litteræ Pietatis vestræ, quas per Candidianum Magnificentissimum Comitem direxistis*,

xistis, quæ continebant, quia oportet cum charitate fraterna & pacificè eas, quæ pullulaverant, discuti quæstiones, convenientibus his, qui convocati sunt, Deo amicissimis omnibus Episcopis, & nihil lectio tanta profecit.

Ecce & quartum locum: *Et communionem habuere cum depositis & meminerunt eorum tamquam Episcoporum, non permittentes uti Capitula ista exploderentur, tametsi à nobis ad colloquium sæpius accersiti fuerint.* Non fuit qualiscumque memoria, nec qualecumque colloquium. Ea explanat Cassinensis Translatio: *Et communicantes depositis, & eorum nomina, quasi essent Episcopi, nominantes. Nec verò passi sunt abdicare Capitula. Et hæc dum sæpius ad disceptationem vocarentur à nobis.* Orthodoxos Ephesinæ Synodi Episcopos accusant, quod degradatis Episcopis non solum modo in humanis, sed etiam in Divinis communicarint: Quod eorum nomina è Sacris Ecclesiæ tabulis recitarint ad Sacrificium. Et quod coram Joanne Sacrarum Largitionum Comite provocati ad disceptandum pro suis Capitulis confusi detrectassent. Ex quibus discimus insignem antiquarum Synodorum pietatem ac ritum: Quod nempe solerent omnium præsentium Episcoporum nomina singularibus, & ad id confectis tabulis inscribere, & recitare ad Sacrificium. Hinc Constantinopolitana Mennæ Patriarchæ Synodus in data contra Antimum Trapezuntis Episcopum sententia affirmat Magni Papæ Leonis nomen fuisse insertum ac recitatum in Chalcedonensi Synodo. Quod nempe per suos Vicarios esset unus è considentibus Episcopis. Quin etiam Nicæna S. Sylvestrum, Sardicensis S. Julium, & Ephesina S. Celestinum recitaverit, non est dubitandum. Nam & Imperator Theodosius in Sacræ, quam per præfatum Joannem Comitem misit Ephesum, titulo primum posuit laudatum Celestinum. Et dum Imperatores Justinus ac Justinianus quatuor Synodos jusserunt prædicari è Dyptichis, non generatim, sed prædicari jusserunt singulorum Episcoporum nomina. Hinc enim ad Severianos, ista recitatione offensos, Episcopos in Constantinopolitana collatione dixit Hypatius Ephesinus Episcopus: *Quid autem & antequam Concilia nominatim insererentur Dyptichis, nunquid in omnibus Ecclesiis, quæ sub cœlo sunt, non recitabantur Episcopi? Etsi nominatim Concilia ipsa non recitarentur, tamen in propriis Regionibus & civitatibus singuli quique annotabantur. Si ergò in propriis civitatibus singuli quique annotabantur, & unusquisque in quocumque subscripsit Concilio recitabatur, quantò magis rationabiliter erat eos, qui cum labore & sudore in unum convenerunt adversùm Hæreticos, Deo placitum prælium susceperunt, & bonam illam victoriam per Dei gratiam vicerunt, uno consensu inseri ad gloriam Dei, & laudem certantium, & majorem adhortationem eorum, qui post certaturi sunt?* Affirmat tria. Primò, quod omnium intra Ecclesiæ pacem defunctorum Episcoporum nomina recitentur in suis, quas vivi docuerunt, Ecclesiis. Secundò, quod recitata etiam fuerint in illis Synodis, quibus aderant & subscribebant. Tertiò, quod hæc recitatio similiter servari post istorum Episcoporum mortem possit in omnibus sub cœlo Ecclesiis. Et adducit tres hujus recitationis utilitates. Porrò Contestatio non sine alto scopo istud crimen imponit Sancta Synodo. Hinc enim concludit ipsam impegisse in quintum Nicænum Canonem, omnes ejus Episcopos incidisse in communicatæ depositionis scabiem, ideoque omnia ipsorum Acta esse caduca Attentata.

Quintus locus est hic: *Præcepit ut in civitatem venirent, Sacerdotio fungerentur, & ordinarent.* Cassinensis Codex explanat: *Ad civitatem venire præcepit, & Sacerdotii Ministerium gerere, & Episcopum consecrare.* Eadem est ratio horum verborum: *Quod si quis ordinatus fuerit, antequam discutiantur recta dogmata, necesse sit ut tota Ecclesia scindatur.* Rectiùs Cassinensis Codex: *Quia si quis ante restitutionem rectorum Dogmatum fuerit ordinatus, omnem necesse est Ecclesiam separari.* Re vera enim, antequam novi Episcopi Ordinatio procedat à suspectis de hæresi, rectum dogma debet non solummodò discuti, sed & restitui. Porrò quæ de Sancto Ambrosio hic scribuntur, tangunt venerabilem Martinum seu Martinianum, Mediolanensem Archi-Episcopum, qui Sancti Cyrilli Capitula credidit fœtere ex Apollinario, & Sancto Ambrosio adversari, ideoque hujus librum transmisit ad Imperatorem Theodosium. Res infra elucidabitur.

CAPUT XXXV. ---123

Contestatio tertia, quam Theodosio Imperatori eidem septem Episcopi direxerunt.

NOn ad hæc evocationem vestræ Pietatis speravimus perventuram. Vocati enim sumus honorificè, sicut evocari ab Imperatore convenit Sacerdotes. Et evocati ad fidem, & confirmationem fidei Sanctorum Patrum, justè pio Imperatori obedientes advenimus. Et dum venissemus, neque ab Ecclesiastica recessimus Consequentia, neque vestra Constituta contempsimus: Sic conversati sumus à die, qua in Ephesum venimus, usque hodie vestrorum nutuum Secutores. Verùm nihil nos circa præsentem vitam, sicut apparet, adjuvit custodia ordinis boni. Magis verò, ut videmus, etiam validissimè nocuit. Nam nos quidem, qui ea usi sumus, usque præsens in Chalcedone detenti degimus, vix tandem verò nunc dimissi sumus, ut

ad propria redeamus; qui verò omnia confuderunt, & turba compleverunt Mundum, & contendunt Ecclesias separare, ac pietati evidenter obsistunt, quæ Sacerdotum sunt gerunt, & utuntur Ecclesiis, & illicitè speratæ Ordinationis, ut putant, obtinent firma Promissa. Et ea quæ ad Pauperum offeruntur inopiam, expendunt Seditionariis suis. Dum certè non illis solis, sed etiam nobis sis Imperator. Pars enim non parva tui Oriens existit Imperii, in qua semper recta fides effulsit. Super hanc verò etiam reliquæ Regiones atquè Provinciæ, ex quibus congregati sumus. Non igitur despiciat Imperium vestrum, quia corrumpitur fides, in qua & vos baptizati estis, & vestri Parentes: In qua defixa sunt Ecclesiæ fundamenta. Pro qua Beati Martyres multa millia pœnarum mortis libentissimè susceperunt. Cum qua & Barbaros vicistis, & dissolvistis Tyrannos. Qua & indigetis in bello, quod nunc Africam comprehendit. Erit enim vobis pugnator omnium Deus, si ejus pia Dogmata defensetis, & prohibeatis exscindi Corpus Ecclesiæ. Exscindetur enim, si superinductus fidei à Cyrillo, & confirmatus ab aliis hæreticis sensus obtineat.

Hæc jam quidem sæpius in conspectu Dei, & in Epheso, & hìc obtestati sumus, & vestram docuimus Pietatem, satisfactionem nobis acquirentes apud omnium Dominum. Exigit namque à nobis & istud, sicut Scripturæ Divinæ in Apostolicis atque Propheticis eloquiis docent. Nam
1.Tim. 6. Beatus quoque Paulus exclamavit, ac dicit: *Obtestor in conspectu Dei, qui vivificat mortuos, & Jesu Christi, qui testimonium præbuit sub Pontio*
Ezech. 3. *Pilato, bonam confessionem*. Et Ezechieli Deus præcipit distinguere his, qui in Populo sunt. Et interminationem ponit, dicens: *Si non distinxeris, pereuntium sanguinem de manu tua perquiram*. Hoc Judicium metuentes, necessarium fore credimus hinc docere Imperium vestrum, quia ea quæ sunt Apollinarii, & Arii, & Eunomii, docent in Ecclesiis hi, qui eis impermisti sunt, & illicitè ac inregulariter Sacerdotium gerunt, & non salvant animas ingredientium. Si qui tamen illos & audire contenti sunt. Per Divinam siquidem gratiam, quæ omnes homines parcendo gubernat, & misericorditer regit, & cunctos esse vult salvos, maxima pars Populi sana est, & pro rectis Dogmatibus pugnat. Propter quos præcipuè dolemus, ac pungimur animo, metuentes, ne paulatim serpens languor plures obtineat, & commune fiat hoc malum. Hæc nos vestram rursùs docemus Tranquillitatem: Nec unquam docere desistimus. Oramus, ut annuat Imperium vestrum deprecationibus nostris, nihilque subintroduci Sanctorum Patrum, qui Nicæam convenerunt, fidei permittatis. Si verò & post hanc nostram deprecationem, & coram Deo commonitionem non acquieverit Pietas vestra, nos & pulverem pedum nostrorum excutientes
Act. 20. cum Beato Paulo clamabimus: *Mundi nos sumus à sanguine omnium*. Non enim quievimus nocte ac die, ex quo in istam benedictam Synodum venimus, & Imperatorem, & Judices, & Milites, & Sacerdotes, & Laicos contestantes, ne fiant traditæ à Patribus fidei Proditores.

SCHOLION.

ETiam hæc Contestatio exstat in Actis Synodalibus. Cassinensis translatio habet singularem titulum. Notanda sunt hæc ejus verba: *Quam Theodosio Imperatori eidem septem Episcopi direxerunt*. Affirmant Chalcedone unum semper è Schismaticis Legatis defuisse. Nempe vel Himerium Nicomediensem, vel Helladium Ptolomaidis in prima Phœnicia Episcopum. Videtur in exordio ille, hic in decursu defuisse. Est res incerta. Contestationis tempus edicunt hæc verba: *Nos quidem usque in præsentem diem Chalcedone tenti conservati sumus, nunc autem ad propria dimittimur; hi verò Sacerdotio funguntur, Ecclesias congregant, & authoritatem ordinandi habent*. Cassinensis textus est clarior: *Et illicitè speratæ Ordinationis obtinent Promissa*. Necdum erat peracta Ordinatio. Proindè contestatio prodiit post emissam secundam Sacram, qua fuit dissoluta Synodus, & omnes dimissi ad propria. Contestantes etiam tunc Ephesum ad suos scripserunt, lamentantes Cyrillum ac Memnonem esse redditos suis thronis, innocenti autem Nestorio vix esse concessum, ut redire possit ad suum Monasterium. Ex his item discimus tempus secundæ istius Sacræ. Fuit circa Octobris exordium. Præcipua contestationis postulatio est ut discuntiantur ac damnentur Cyrilli Capitula. Contestantes enim videntur de impedienda novi Episcopi Ordinatione desperasse. Hinc in fine protestantur fore, ut nisi exaudiantur circa Capitula, abeuntes excutiant etiam suorum pedum Chalcedonenses ac Ephesinos pulueres, atque ita appellent ad Divinam Majestatem, & omnem hujus Mundi creaturam, ac se demonstrent mundos ab omnium sanguine: A Capitulis, & aliis Cyrilli apud Ephesum facinoribus.

Etiam hujus Contestationis varia loca sunt rectiùs translata per Cassinensem Translatorem, quam per vulgatum. Primus locus est: *Vocati enim honestè sumus, tamquam Sacerdotes à Rege*. Rectiùs Cassinensis Codex: *Vocati enim sumus honorificè, sicut evocari ab Imperatore convenit Sacerdotes*. Secundus locus: *Ubi autem venimus, neque Ecclesiam minùs sequuti sumus, neque vestrum contempsimus Edictum*. Rectiùs Cassinensis Codex: *Et dum venissemus, neque ab Ecclesiastica recessimus consequentia. neque vestra Constituta contempsimus*. Aliud Ecclesia, longè aliud est Ecclesiastica consequentia. Discrimen est Eruditis exploratum. Tertius locus: *Nihil nobis in hoc sæculo profuit modestia nostra*. Rectiùs Cassinensis Codex: *Nihil nos circa præsentem vitam adjuvit custodia ordinis boni*. Quartus locus: *Sacerdotio funguntur, Ecclesias congregant, & ut putant, autho-*

authoritatem ordinandi habent: *Nimirum illicitè ab illis petitam*. *Seditiones in Ecclesia excitant*. *Quæ expendenda in usus pauperum, in suos insumunt milites*. Aliter Codex Cassinensis: *Quæ Sacerdotum sunt gerunt, & utuntur Ecclesiis, & illicitè speratæ Ordinationis, ut putant, obtinent firma Promissa*. *Et ea, quæ ad pauperum offeruntur inopiam, expendunt in Seditionariis suis*. An rectiùs per omnia, ignoro. Etenim vulgata translatio videtur rectior in his verbis: *illicitè ab illis petitam*. Ista Ordinatio erat plena executio, plenaque firmitas Synodici in Nestorium Judicii: Hinc Legati illius facultatem meritò postularunt. Attamen & Cassinensis translatio habet hìc aliquid singulare. Edicit Ordinationem usque tunc fuisse solummodò speratam, non peractam. In reliquis est omninò melior. Etenim aliud est Ecclesias congregare, aliud uti Ecclesiis. Et Ephesina Synodus secum non habuit Milites. Sanctus Cyrillus nautas Ægyptios, ac Alexandrinæ Ecclesiæ Parabolanos, Memnon Ephesius accusatur secum habuisse Asiaticos Rusticos. Hos vulgata malè Milites, Cassinensis translatio rectè appellat Seditionàrios.

Quintus locus: *Qua & nunc opos habetis in bello, quo Africam premitis*. Cassinensis translatio est rectior: *Qua & indigetis in bello, quod nunc Africam comprehendit*. Etenim quod Africa tunc non premeretur à Theodosio, sed bello comprehenderetur à Wandalorum Rege Geizerico, est exploratum. Sextus locus est: *Est Deus Commilito vester*. Rectiùs Cassinensis Codex: *Erit vobis pugnator omnium Deus*. Certè hæc propositio, *Deus est tuus Commilito*, olet Pelagium, & offendit pias aures. Septimus locus est: *Hæc sæpè quidem coram Deo, & in Epheso, & hìc testati sumus, & vestram Pietatem docuimus, rationem illius, ut coram omnium Deo, reddentes*. Rectiùs: *Hæc jam quidem sæpiùs in conspectu Dei, & in Epheso, & hìc obtestati sumus, & vestram docuimus Pietatem, satisfactionem nobis acquirentes apud omnium Dominum*. Aliud enim est coram Deo rationem reddere, aliud apud ipsum acquirere satisfactionem. Octavus locus: *Et animas eorum, qui ad se accedunt, si quis & ipsos volet audire*. Est locus mutilus. Marginalis Scholiastes rectè advertit deesse verbum, *Occidunt* aut *Perdunt*. Cassinensis translatio est optima: *Et non salvant animas ingredientium*. In ipsorum Ecclesias & Collectas. *Si qui tamen illos & audire contenti sunt*. Nonus locus est: *Quod si & post hanc nostram obsecrationem, hanc, quæ coram Deo data est, doctrinam non susceperit vestra Pietas*. Rectiùs: *Si verò & post hanc nostram deprecationem, & coram Deo commonitionem non acquieverit Pietas vestra*. Etenim contestatio studet Principem non in suam doctrinam inflectere, sed à Cyrilli Capitulis dimovere. Decimus tandem locus est: *Non enim cessamus nocte & die, ab eo die quo in hanc celebrem Synodum advenimus, & Regi, & Principibus & Militibus, & Sacerdotibus, & Laicis testari, ne amittamus traditam nobis à Patribus fidem*. Rectiùs: *Non enim quievimus, ex quo in istam benedictam Synodum venimus, & Imperatorem, & Judices, & Milites, & Sacerdotes, & Laicos contestantes, ne fiant traditæ à Patribus fidei proditores*. Orientales enim Episcopi nequaquam sibimetipsis timebant, sed aliis. Ephesinam Synodum appellant benedictam eo sensu, quo dixit uxor Prophetæ Job: *Benedic Deo, & morere*. Hoc est, *Maledic*. Phraseos ratio est explorata.

CAPUT XXXVI. --124

Pars Sermonis unius, quo in Chalcedone dicunt usum Theodoretum, Episcopum Cyrensis Ecclesiæ.

CHristus præsit nostro sermoni, per quem & ipsi sermones, & nos ejus Divinorum Ministri verborum. Christus, qui *positus est in ruinam, resurrectionemque multorum*: Et *in signum, cui contradicetur*. Luc.2. Olim quidem ab Israele carnali, nunc verò etiam à spirituali. Christus, qui infidelibus quidem *offensionis est lapis, & scandali petra*, non confundit autem credentes in se. 1.Petr.2. Isai.28. Christus ille *lapis, quem reprobaverunt ædificantes, & factus est in caput anguli*. Christus Ecclesiæ fundamentum. Psal.117. Christus lapis ille, *qui sine manibus est abscissus, & mons factus est magnus*, & operuit orbem terræ, secundùm Prophetiam Danielis. Daniel. 2. Christus pro quo, & cum quo, & propter quem nos expugnamur: Et propter quem nos sumus ab Imperiali Civitate prohibiti. Sed non sumus Cœlorum Regno privati. Civitatem namquè habemus Hierusalem Cœlestem, cujus Artifex Ædificator est Deus, juxta Pauli Apostoli vocem. Hebr.12.

Christus, propter quem Propontidis undas navigare præsumitis, ut nostram vocem audire possitis, imaginem vocis esse putantes vestri Pastoris. Concupiscitis enim delectabile melos audire vestri Pastoris. Illius Pastoris, quem Compastores ejus calamorum, sicut arbitrantur, subscriptionibus peremerunt. Ad quos Deus exclamat per Prophetam: *Pastores multi corruperunt vineam meam. Polluerunt partem meam. Posuerunt partem meam desiderabilem quasi intransmeabile Desertum*. Hier. 12. Dicat de ipsis per alium quoque Prophetam: *Secundùm multitudinem suam peccaverunt mihi. Ponam gloriam ipsorum in ignominiam*. Dicat per alium denuò Prophetam: *Væ filii Desertores, fecistis consilium, & non per me. Et conspirationes, & non per Spiritum meum: Ut adjiceretis peccatum super peccatum. Convertimini, qui profundum inistis*

iniſtis conſilium, *& iniquum*. Dicat ad eos Iſajas: Eſai.19. *Manus enim veſtræ pollutæ ſunt ſanguine*, *& digiti veſtri in peccatis*. Lingua veſtra locuta eſt nequitiam, & os veſtrum iniquitatem meditatur.

Pſal. 7. Nemo loquitur juſta, quia *concipiunt dolorem*, *& pariunt iniquitatem*. *Ova aſpidum ruperunt*, & Eſai.59. *telam araneæ texunt*. Videte accuſationem malitiæ, & fragilitatis nequitiæ convictionem. Ova aſpidum, & telam araneæ. Hoc quidem malitiæ partus, illud verò infirmitatis convictio. Ad- Eſai. 59. dit ergo dicens: *Et comeſturus ex ovis eorum*, *confringens invenit monſtrum*. Vidiſti malitiam languidam. Vidiſti eum, qui expugnatus eſt, coronatum. Quia comeſturus, ait, ex ovis eorum, confringens invenit monſtrum. Quod eſt autem monſtrum, niſi quia generare non poteſt? Ac ſi diceret: Quia malitia non poteſt venire ad perfectionem. Prædica igitur nobis etiam ſpem malitiæ. Ait enim, quod mirum eſt, ſic dicens: *Et in eo eſt baſiliſcus*. Hoc eſt mirum, quia & baſiliſcus in eo, & monſtrum. Baſiliſcus verò malitiam ſignificat. Quia enim beſtia hæc amariſſima eſt omnium Reptilium, ipſi partum malitiæ comparavit. Monſtrum verò idem rursùs propter fragilitatem malitiæ dixit.

Eſai. 59. Sequitur demùm ſententia hæc: *Tela eorum non erit ad veſtimentum*, *nec operientur ab operibus manuum ſuarum*. Cur hoc? Quia opera eorum iniquitatis. Dic & ſpeciem iniquitatis: *Pedes eorum ad malum currunt*. Ad quid faciendum? *Et veloces ſunt ad effundendum ſanguinem*. Quid ergo ad hæc? *Contritio & infelicitas in viis eorum*. Semitæ namque illorum, per quas ambulant, perverſæ ſunt: Et viam pacis ignorant. Verè lamentationibus digna ſunt iſta, ut contra Sacerdotes loquantur talia Sacerdotes. Sed iſta nos dicimus, non tam illos accuſantes, quam vobis potiùs providentes.

Et poſt aliqua.

Hierem. 2. *In veritate expavit ſuper hoc cœlum*, *& ampliore terra eſt perturbata formidine*, *dicit Dominus*. *Quoniam duo*, *& nequam*, *fecit Populus meus*. *Me dereliquit fontem aquæ vivæ*, *& foderunt ſibi lacus contritos*, *qui aquam continere non potuerunt*. Dicit ad eos Dominus per Hieremiam Prophetam: *Tranſite ad Inſulam Cethim*, *& videte*. Non vultis, inquit, acquieſcere verbis noſtris? Non conſentitis Prophetis? Non ſuſcipitis legem? Non creditis Scripturis Divinis? Paganorum filios Doctores adſciſcite. Ite ad Gentes, & diſcite, quomodò putativi Dii honorentur ab eis, qui certè non ſunt Dii. *Tranſite ad Inſulas Cethim*, *& videte*, *& in Cedar tranſmittite*, *& omninò perquirite*, *ſi facta ſint talia*. Quæ talia? *Si mutabunt Gentes Deos ſuos*. Quales illos? *Qui certè Dii non ſunt*. Et cur dicis hæc? *Populus autem meus mutavit Gloriam ſuam*. *Et quia nihil ei proderit*. Hæc etiam de iſtis convenit dici.

Nam Gentilium pueri, ligna & lapides ignorantes, immortalia hæc appellant. Tu autem, qui eos illa prohibes adorare, & ſolum verum Deum admones colere, qui *montes in penſo ſtatuit*, *& in ſtatera colles*; *qui manu ſuſtinet aquam*, *& palma cœlum*, & omnem terram gubernat; qui ſtatuit Cœlum ſicut cameram, qui tenet gyrum terræ totius, & habitantes in ea tanquàm locuſtas; qui Verbo ſuo fecit hæc omnia. Et in uno momento temporis præſentavit: Tanquam futura ſint prius, quæ ante non fuerunt. Et qui dedit, quæ non erant, ut eſſent, propria voluntate. Tu nunc velut hæc omnia oblitus, paſſionibus ſubjicis eum, & tamquam paſſibilem Dominum ſic adorari quaſi legis latione promulgaſti.

Paganorum quidem, ſicut dictum eſt, pueri, cupiditatis nimietate languentes, & Cœlum vocant impaſſibile, & Solem impaſſibilem nominant, & leges de ſtellis velut immortalibus ferunt, & terram, quam conculcant, Deificant; Nos verò inviſibilem, increatum, incomprehenſibilem, imperſcrutabilem credimus eſſe paſſibilem? Abſit. Salvator noſter ac Benefactor, ne unquam ſic à tua recedamus adoratione: Ne tuam ſic ignoremus naturam. Ne uſque adeò circa tua ſimus indevoti dona. Neque Liberatorem noſtrum paſſibilem ſuſpicemur, qui nos ex paſſionibus ad impaſſibilitatem tranſduxit: Qui donavit impaſſibilitatem paſſibilibus. Hanc deprecationem Deo & pro nobis, & pro vobis offerimus, cui gloria in ſæcula. Amen.

Sed eam ex nomine Beati Theodoreti poſuit Irenæus, qui dum Neſtorianus fuerit, ut pro illo in exilium mitteretur, ſciens doctrinam Theodoreti in Eccleſia Dei præfulgere, voluit propter illa, quæ poſt geſta ſunt, ut varium denotare.

SCHOLION.

HOc ſermonis fragmentum exſtat in Actis Synodalibus, habens hunc titulum: *Pars Homiliæ Theodoreti*, *Epiſcopi Cyri*, *Chalcedone ad Schiſmaticorum Legatos*, *Neſtoriique fautores habitæ*. Non rectè. Etenim ſermo, cujuſcumque ſit, non ad iſtos Legatos eſt dictus, ſed ad Conſtantinopolitanos, transfretantes Chalcedonem. Lucet ex his verbis: *Propter quem Propontidis undas navigare præſumtis*. Et ex Theodoreti litteris ad Alexandrum Hierapolitanum Epiſcopum, ſuum Metropolitam: *Populus*, utique Conſtantinopolitanus, *ſalvus eſt omnis*, *& ad nos inceſſanter egreditur*. *Cœpimus namque & alloqui*

qui eos, & Collectas celebravimus maximas, & quarta jam vice ad eos feci sermones: Non in Ecclesia, sed in quodam Palatio, habente quatuor porticus. Hi quatuor ejus sermones fuerunt habiti ante quartum Septembris diem, quo scripta fuit ista Epistola. Et non fuerunt postremi. Licet enim Chalcedonensis Episcopus Orientalium Legatis noluerit Ecclesiam ad Collectas concedere, nec Imperator Theodosius ipsum voluerit ad istam concessionem cogere, istas tamen conciones deinceps non prohibuit. Præsentis concionis tempus discimus ex his ejus verbis: *Sumus ab Imperiali civitate prohibiti.* Et ex his: *Imaginem vocis putantes esse vestri Pastoris, &c.* Habita est post Sanctæ Synodi Legatos ab Imperatore introductos in Regiam civitatem, & ante ordinatum Maximianum. Orientales enim eò usque non desierunt Nestorium appellare Constantinopolitanum Episcopum.

Cassinensis ad hunc sermonem titulus, & post ipsum subnotatio sunt singulares, ac magni ponderis: Et ipsa translatio in quibusdam est distinctior. Hinc vulgata volui omnia. Quod hic sermo non Theodoreti opus sit, sed facinorosi Irenæi figmentum, fortissimè suadent hæc verba: *Propontidis undas navigare præsumitis, ut nostram vocem audire possitis, imaginem vocis putantes vestri Pastoris. Concupiscitis enim delectabile melos audire vestri Pastoris.* Quis credat Theodoretum usque adeò delirasse, ut omnia Nestorii dogmata in se transferret, ac sua faceret? Etenim ipse vocem, *Dei-para*, & *Hypostaticæ unionis*, licet non voces, tamen rem semper credidit constantissimè, ac docuit. Defendit solam Nestorii personam, credens in ambiguis vocibus recta sapuisse. Quidquid sit, Cassinensis Codicis Compilator fuit fidus Theodoreti Apologus. Eum inscribit Beatum, & affirmat ejus doctrinam in Dei Ecclesia præfulgere. Certè posterius est longè verissimum. Et prioris veritatem fortiter suadent Theodoreti Epistolæ, & alia Scripta. Præcipuum ejus peccatum fuit malè intellecta Sancti Cyrilli Capitula, & exinde alienus animus à persona. Error qui invasit etiam Sanctum Gennadium Constantinopolitanum Episcopum & alios quosdam istiusmodi Gigantes Christianæ justitiæ.

Cassinensis translatio in quibusdam etiam est melior. Primus locus est: *Quem Pastores socii calamis occiderunt, ut putant.* Rectiùs: *Quem Compastores suis calamorum, ut arbitrantur, subscriptionibus peremerunt.* Secundus locus: *Videte accusationem malitiæ, & putredinis malitiæ judicium.* Rectiùs: *Videte accusationem malitiæ, & fragilitatis nequitiæ convictionem.* Tertius locus est: *Vidisti malitiam infirmantem. Vidisti offendentem non offendentem. Vidisti eum, qui impugnatur, coronatum.* Rectiùs: *Vidisti malitiam languidam. Vidisti eum, qui expugnatus est, coronatum.* Agitur de degradato, & per degradationem coronando Nestorio. Ita enim sperabat Orientalis Factio. Quartus locus: *Et Pagani quidem avaritiæ verbo capti, etiam cœlum impassibile vocant, &c.* Rectiùs: *Paganorum quidem pueri, cupiditatis nimietate languentes, cœlum vocant impassibile.* Sensus est: Non soli Paganorum Sapientes, sed & pueri norunt cœlestia corpora esse impassibilia, at verò Episcopi ipsam Divinæ Majestatis substantiam subjiciunt passioni. Agit in Sanctum Cyrillum, ejusque Capitula, ac ipsis adhærentes Episcopos. Rectè dicit avaritiam Paganis fuisse multiplicandæ Divinitatis originem. Originalis nostra avaritia à variis Diis credidit consequi varia hujus temporis beneficia.

CAPUT XXXVII. --125

Idem verò Irenæus & ista posuit post prædicta dicens: *Sermo Joannis Antiocheni, quem dixit in Chalcedone post Sermonem Aphthonii Presbyteri, & Episcopi Theodoreti.*

SAncta lex est, ut quæ filiorum sunt, Patribus deputentur. *Meus est igitur Galaad, & meus est Manasses.* Psalm. 19. Magis verò non mei, sed Dei sunt, qui nostrum sanctum Gregem congregavit ad nos, instantiamque illi pro pia fide donavit super alia bona. Ego verò ad hoc surrexi tantummodò, ut salutarem vos pariter, & valedicerem vobis. Carpemus namque iter, vobiscum manentes: Et rursùm vobiscum sumus, ad Fratres nostros euntes. Permanet enim sine impedimento ubique dilectionis natura. Saluto vos atque rogo, ut pacem habeatis ad Deum, qui ante quidem Christiani fideles eratis, nunc verò etiam Confessores. Omnis qui magnam se novit obtinuisse substantiam, fortiter decertat: Et eum pro his quæ possidet, laborare non piget. Ne perdat hæc ipsa, quæ possidet. Nemo igitur vobis auferat Paternam fidem, quam nos quoque sicut Depositum filiis commendamus. Attendite ad Patres nostros atque Majores, quos nec tormenta, nec mors, nec aliud quodvis humanum valuit ab affectu fidei submovere. Nostris verò temporibus parvæ minæ sunt, magna est merces: Parvæ passiones, sed magnæ coronæ. Nemo vobis Depositum rapiat. Dico verò ad integritatem Dogmatum. Nemo vobis Deitatem persuadeat esse passibilem. Neque unam naturam Divinitatis & Corporis. Nam illa quidem semper est per se Divina substantia, illam verò suscepit. Undè conjunctionem prædicamus, non verò confusionem: Unitionem, non tamquam aliquorum misturam. Deus istud propter illud, Filius hoc propter illud. Omnia hoc propter

pter

pter illud. Adoratur cum illo. Glorificatur cum illo. Et hinc Conjunctum inseparabiliter, ipsum naturæ nostræ Primitiæ nominatur. Hæc custodite, & Deus pacis erit vobiscum, defendens vos, quo ipse novit modo. Ipsi honor & gloria in sæcula. Amen.

SCHOLION.

ETiam hic Sermo exstat in Actis Synodalibus. Attamen Cassinensis translatio est melior, & ejus titulus habet aliquid singulare. Demonstrat antiquum concionandi modum. Dum concionabatur Presbyter, ad ejus verbum aliqua Episcopus, & ad hujus verbum aliqua subjungebat Patriarcha. Dum nempè ad Patriarchalem, cui plures etiam Episcopi aderant, Synaxim fiebat concio. Hinc apud Marium Mercatorem Hæresiarcha Nestorius quartum suum contra Pelagianos sermonem ita inchoat: *In alium sermonem lingua perurgente repromissionum mearum præcedens Magister memor luctam me vobis Dominicam debere submonuit, & ad hujus redhibitionem coarctat.* Magister ille erat unus illorum Doctorum, quos in IV. Quinario laudat antiqua notitia Dignitatum ac Officiorum magnæ Constantinopolitanæ Ecclesiæ: *Doctor Evangelii, Doctor Apostoli, Doctor Psalterii.* Hi coram Episcopo concionabantur. Ita S. Joannes Chrysostomus, ac ipse postmodò Nestorius Antiochiæ coram Flaviano ac Theodoto, Constantinopoli Anastasius coram Nestorio, Hippone Sanctus Augustinus coram S. Valerio, Alexandriæ Pierius coram Theona Episcopo, alibi alii coram aliis sunt concionati. Erant passim Presbyteri. Quandoque tamen etiam Episcopi. Ita Theodorus Mopsuestenus & Theodoretus Cyrensis frequenter Antiochiæ, Sanctus Epiphanius Hierosolymæ, Dorotheus Martiano-Politanus Episcopus Constantinopoli coram Nestorio, ibidem coram Sancto Joanne Chrysostomo Severianus Gabalorum Episcopus, Sanctus Augustinus Carthagine coram Aurelio tractarunt. Quin & S. Proclus Cyzicenus Episcopus Constantinopoli in præsentem Nestorium, & S. Epiphanius Hierosolymis dixit in præsentem Joannem. Ejusdem moris Nestorius meminit in quarto sermone de Dominica Incarnatione, quem Marius Mercator scribit fuisse primum & extemporalem adversùs S. Procli orationem Panegyricam in Virginem Dei-Param: *Divisionem super hoc præcedentis Magistri valdè sum admiratus.* Et in duodecimo sermone, habito post acceptas Sancti Celestini Pontificis Litteras: *Dulcem nobis præcedens Doctor mensam charitatis apposuit.* Eundem morem laudat Sanctus Cyrillus, post Pauli Emeseni Episcopi concionem subjungens: *Hausimus vobis aquam ex Sacro fonte Doctoris, qui ante nos disseruit.* Attamen in his omnibus nullum habemus exemplum, in quo post Presbyterum Episcopus, post Episcopum Patriarcha est concionatus. Quapropter præsens Cassinensis titulus est admodum singularis.

Eundem morem laudat & omnibus Ecclesiis imponit Author seu Compilator Apostolicarum Constitutionum: *Deindè hortentur Populum Presbyteri. Non omnes simul, sed singulatim. Et postremus omnium Episcopus, qui similis est Gubernatori navis.* L.2.c.57. Desumpta hæc sunt ex priori Sancti Pauli ad Corinthios Epistola: *Prophetæ duo aut tres dicant, & cæteri dijudicent. Quod si revelatum fuerit sedenti, prior taceat. Potestis enim omnes per singulos prophetare, ut omnes discant, & omnes exhortentur. Et Spiritus Prophetarum, Prophetis subjecti sunt.* Hæc fuerunt prima Ecclesiæ plantamina, ideoque post ipsam plantatam ac firmè Cap. 14. radicatam ista, uti & pleraque alia primitiva charismata, utpote expleto officio, cessaverunt. Hoc lamentans variis in locis Sanctus Joannes Chrysostomus affirmat sui temporis Ecclesiam fuisse similem depauperatæ Dominæ, quæ sua ornamenta amiserit, retinuerit tamen arcas. Etenim Catholica Ecclesia deficientibus charismatibus retinuit aut suffecit Sacros ritus, qui illorum essent imagines, memoriæ, aut etiam arcæ. Pro primitivis illis diversorum Prophetarum per Spiritum sermonibus induxit, ut per ordinem Presbyteri dicerent ad Populum, deindè Episcopus: Ut primò Presbyter, deinde Episcopus, ultimò diceret Patriarcha, juxta varietatem Collectæ. Ita sibi conservavit imaginem ac memoriam antiqui charismatis & ordinis, qui Prophetarum Spiritum subjiciebat Prophetis. Attamen hujus moris nullum mihi occurrit exemplum, nisi præsentis tituli. Omninò existimo ipsum non fuisse hetroclyton, ideoque factum juxta vetustam Orientalis Ecclesiæ consuetudinem.

Porrò quis fuerit ille Presbyter Aphtonius, ignoro: centesima vigesima quinta Theodoreti Epistola est ad Aphtonium, Theodoretum, alterum Aphtonium, aliosque gerentes Magistratum Zeugmatis. At illi gerebant civilem Magistratum, ideoque hic Presbyter non fuit ex ipsis. Fuit Clericus ac Minister alicujus præsentis Episcopi. Porrò Joannes Patriarcha per hunc sermonem suis ad propria redeuntibus Episcopis valedixit, eos zelosissimè hortatus ad firmam in Orthodoxa fide & fraterna unitate concordiam. Per fidem intelligit devias adversùm Sancti Cyrilli Capitula calumnias. Hinc & per fraternam unitatem intelligit firmam in inita contra ista Capitula conjuratione pertinaciam. Et ita facta est Orientalium Legatorum divisio, ac profectio ad propria. Hinc brevis, superiùs laudata, relatio verissimè scribit: *Remansit Joannes Antiochenus, ceterique Episcopi, qui partes illius tuebantur, in separatione permanentes.* Proindè hic sermo fuit dictus post peractam Maximiani Ordinationem, & post vulgatam tertiam ac ultimam, qua fuit dissoluta Synodus, Imperatoris Theodosii Sacram. Post diem vigesimam quintam Octobris.

Quod

Quod Caſſinenſis translatio ſit melior, demonſtrant plura loca. Primus locus eſt: *Qui veſtram cum noſtra congregavit Eccleſiam, & hunc pro pietate zelum cum aliis donis largitus eſt*. Rectiùs: *Qui noſtrum Sanctum gregem congregavit ad nos, inſtantiamque illi pro pia fide donavit ſuper alia bona*. Alter locus eſt: *Etenim vobiſcum ſumus, ad fratres noſtros contendentes*. Longè rectiùs: *Carpemus namque iter, vobiſcum manentes. Et rurſus vobiſcum ſumus, ad fratres noſtros euntes*. Forſitan legendum ſit: *Carpſimus namque iter*, &c. Tertius locus eſt: *Connexionem prædicamus, & non confuſionem; unionem, non contemperationem*. Rectiùs: *Conjunctionem prædicamus, non verò confuſionem; unitionem, non tamquam aliquorum mixturam*. Joannes enim agit adversùs Sanctum Cyrillum, qui in ſua duodecim Capitulorum Epiſtola ſcripſit ad Neſtorium: *Immò verò conjunctionis vocabulum, tamquam ad unionem hanc exprimendam non ſatis idoneum, repudiamus*. Marius Mercator tranſtulit hoc modo: *Immò potiùs conjunctionis nomen vitamus, tamquam non exiſtens idoneum, quod ſignificet unitatis Arcanum*.

Hujus rationem Sanctus Cyrillus exponit in litteris ad Valerianum Iconienſem Epiſcopum, Metropolitam Lycaoniæ: *Ne ergò nobis unum filium dividant, ſeorſim Verbum ſtatuentes, & alterum rurſus filium ſeorſim hominem illum, qui ex muliere natus eſt, ut ipſi ajunt, ſed cogitent Deum Verbum non homini conjunctum eſſe, ſed ipſum dici hominem factum*. Vox, *Conjunctio*, eſt ambidextra: Apta ſignificare & habitualem ſeu affectionalem Perſonarum unionem, & unionem naturarum ſecundùm hypoſtaſim. Eſt lana apta & Orthodoxis Ovibus veſtiendis, & obtegendis Neſtorianis Lupis. Hinc ipſam dilexit & uſitavit Neſtorius, Sanctus Cyrillus cenſuit averſandam. Non quia prava, ſed quia hypoſtaticæ unioni exprimendæ inſufficiens, & adversùm Neſtorii dolos non ſatis tuta. At verò Joannes Antiochenus non ſolummodò tutam, ac ab omni periculo immunem cenſuit, ſed inſuper neceſſariam adversùs Cyrilli Capitula: Ad excludendam Apollinariſticam aut Eunomianam, quam Capitula prædicare putabantur, confuſionem, contemperationem, aut mixturam. Sancti Cyrilli rationem inſigniter illuſtrat in diſputatione contra Acephalos Ruſticus Diaconus Romanæ Eccleſiæ.

CAPUT XXXVIII. --126

Epiſtola Sancti Joannis Antiocheni Epiſcopi, quam Præfecto ſcripſit ab Ancyra.

INſatiabile quiddam reverà nequitia eſt. Et inſatiabile nimiùm. Et hoc ex aliis quidem quis plurimis videat. Nihilominùs verò & ex iſtis, qui omnes quidem Principum leges, omnes verò calcaverunt Eccleſiaſticas Sanctiones. Et ſursùm versùm cuncta fecerunt. Non ſatiati enim Firmus atque Theodotus, & qui cum eis, iniquitatibus quæ in Epheſo, & quæ in Chalcedone factæ ſunt, & ſeditionibus quæ in Conſtantinopoli, everſione piorum dogmatum, nunc rursùs illicitis omnia tentant loca turbare. Nam nunc quoque cooperatorem ſibi ſumentes illum, quem in Conſtantinopoli produxerunt, direxerunt contra nos ad Ancyram litteras, infirmiores araneis, & inaniores umbris: Multam tamen eorum nequitiam prædicantes. Nam dum priùs ipſi à nobis excommunicati ſunt, eò quod hæreticis ſubſcripſerint Cyrilli Capitulis, eorumque impietatem roborare præſumpſerint, dumque excommunicationis conculcaverunt terminum, & comminiſtrant condemnatis, & ſecundùm Sanctorum Patrum Regulas per hoc ipſi quoque depoſiti ſint, ſuſpenſiones contra nos ſegregationeſque miſerunt: Simile aliquid facientes, velut ſi quis vinctus, & adhuc ipſis vinculis obnodatus, vincientem ſe vincire conetur. Memor eſt autem Magnificentia veſtra, quia & quando Chalcedone degebamus, ſæpiùs & piiſſimo Principi & veſtræ Magnitudini diximus, quia quicumque à damnatis atque excommunicatis ordinatus fuerit, Ordinationem habet illicitam & iniquam. Quomodò autem veniet Spiritus gratia orantibus eis, quibus interdicta eſt Sacerdotis Oratio? Hoc & olim docuimus Magnificentiam veſtram. Et notum facimus in præſenti, quia nos nec iſtos eſſe ſcimus Epiſcopos, nec illum qui ab iſtis eſt factus. Nam illi quidem tranſgreſſione Regulæ ſub Regulæ facti ſunt pœna; Ille verò ab eis nihil accepit. Quia nihil habebant quod impertirentur illi, qui ſemetipſos ante privaverunt. Hæc ſi Poteſtas veſtra probaverit, quæſumus ut etiam piiſſimo & amico Chriſti Imperatori noſtro legantur, & MagnificentiſſimoGlorioſiſſimoque Præpoſito, & omni amico Chriſti Conſiſtorio, ſive Senatui: Ut univerſi cognoſcant, quia nos uſque ad præſens nulli noſmetipſos ſubjecimus crimini, & ordinabiliter omnia, & conſequenter, ſecundùm quod placet Regulis, egimus.

SCHO-

SCHOLION.

HÆc Epistola est magni ponderis, & nos docet plura. Primò, quod Joannes Patriarcha non per mare sit reversus Antiochiam, sed per terram. Nam & ita Ephesum venerat. Secundò, quod pertinaciter crediderit Cyrilli Capitula fuisse canonicata Ephesi, & Synodaliter subscripta ab omnibus Episcopis. Tertiò, quod Chalcedone recedens permanserit durissimus in suo factioso Judicio, quo Cyrillum ac Memnonem degradarat, excommunicarat verò cunctos Sanctæ Synodi Episcopos. Quod ipsos obstinatissimè censuerit degradatos ac excommunicatos, & insuper obnoxios pœnis Antiochenorum Canonum. Quia nempe illud spreverant, aut certè se-met mutuò absolverant, ac ita resumpserant Episcopale Ministerium. Et præsertim quod præsumpsissent Constantinopolitanis consecrare novum Episcopum. Hoc volunt hæc verba: *Transgressione regulæ sub regulæ facti sunt pœna*. Sub pœna Antiochenæ Regulæ. Quartò Epistola nos docet, quod post Chalcedonensia colloquia & Acta nec Joannes, nec quis ejus Episcopus potuerit intrare Constantinopolim: Omnes recto tramite debuerunt redire ad propria. Quintò, quod inter Zelosiores Synodi Episcopos Legati ad Principem, inter Legatos autem singulariter zelosi fuerint Firmus Cæsaræensis in Cappadocia Episcopus, ac Theodotus Ancyranus. Firmi zelus Ephesi multipliciter apparuit. Et infra apparebit ampliùs. Theodotus Ephesi ante Synodum disputavit cum Nestorio, istaque disputatio fuit inter palmaria fundamenta, ex quibus Synodus damnavit Hæresiarcham, & ex quibus Princeps damnationem firmavit. Idem Theodotus, licèt brevia, erudita tamen ac solida scripsit contra Nestorium. Quod ipse cum Firmo apud Chalcedonem ac in Regia civitate singulariter plura egerit, demonstrat præsens Epistola: Operum tamen species ignoramus.

Præter duas. Prima est in his verbis: *Per illum, quem in Constantinopoli produxerunt*. Est Maximiani in Nestorii locum Ordinatio. Etenim perpetua generalium Synodorum consuetudo atque authoritas est, ut in degradati à se Episcopi locum ordinet alium. Ita Constantinopolitana Synodus in Sancti Gregorii Nazianzeni, licèt non degradati, tamen renuntiantis, locum consecravit Nectarium. Chalcedonensis Synodus in degradati Dioscori locum voluit alium consecrare, at propter supplices ac multiplices quorumdam Ægyptiorum Episcoporum intercessiones dispensatoriè ac gratiosè abstinuit. Etiam sexta Synodus in degradati Macarii, Patriarchæ Antiocheni, locum consecravit Theophanium. Quin & Sacro-Sancta Nicæna Synodus in Sancti Philogonii, Patriarchæ item Antiocheni, apud se defuncti, Thronum evexit Sanctum Eustatium Episcopum Berrhæensem. Ex regula vacationis in Synodo. Ex quo lucet hodiernam Romanæ Ecclesiæ similem de vacatione in Curia Regulam non carere antiquis fundamentis. Præsens opus habet aliquid singulare. Etenim non nisi plena Synodus, & non nisi in ipso Synodali loco consuevit novum consecrare Episcopum: Ephesina Synodus id fecit per Legatos in ipsa civitate vacantis Cathedræ.

Alteram istorum operum speciem exponunt hæc verba: *Nunc quoque Cooperatorem sibi sumentes illum, quem in Constantinopoli produxerunt, direxerunt contra nos ad Ancyram litteras. Suspensiones contra nos, segregationesque miserunt*. Est noviter ordinati Maximiani Synodus. In qua Joannes Patriarcha lamentatur non solas ad Romanum Pontificem ac alios Patriarchas, Episcopalis consecrationis confirmationem postulantes, litteras fuisse conceptas, sed & attentata longè alia: Novas nequitias & turbas contra Ecclesiam atque rem publicam. Joannes Garnerius ex Mario Mercatore adducit Theodoreti Cyrensis ad Himerium Nicomediensem Episcopum litteras, in quibus hæc habemus: *Sciat Sanctitas vestra, quod non priùs eis communicandum esse censemus, quam vestras recipiatis Ecclesias*. Et commentatur: *Ut Episcopi à Maximiano depositi, Himerius, Helladius, Eutherius, & Dorotheus, suas Sedes reciperent*. Existimat istos quatuor hac in Synodo fuisse degradatos, & Sanctum Cyrillum fuisse hujus judicii pertinacem adeò tutatorem, ut istos quatuor ab inita Ecclesiarum pace secluderet.

Res est elucidanda. Exstat Synodalis ad veteris Epiri Antistites Epistola, & est adducenda: *Schismaticorum consilium & imposturam, quam contra Ecclesias machinati sunt, compertam habentes, certique quod singulas Ecclesias, tamquam qui cum Sancto & magno Ephesino Concilio societatem habeant, circumcursitantes, unumquemlibet circumvenire, Populorumque & Cleri communionem modis omnibus aucupari studeant, in hoc sollicitè incumbentes æquum judicavimus, simul atque Sanctissimus Maximianus magnæ civitatis Episcopus institutus est, has litteras una cum eo ad vos transmittere, quo statum artesque illorum perspectas habentes, ipsos ac ipsorum communionem aversemini. Ut autem securiores sitis, & sciatis quod non litteris tantum nostris pareatis, sed etiam Decretis Sanctæ & Œcumenicæ Synodi Ephesi congregatæ, subjecimus Synodicas litteras, ut vos ex illis certiores reddamini de iis, quæ contra schismaticos & Nestorianos decreta sunt: Et qualis pœna iis constituta est, qui cum illis communicare præsumpserint*. Epistola affirmat ab ista Constantinopolitana Synodo esse dumtaxat confirmata ac stabilita Ephesina Decreta, ideoque ipsi esse obtemperandum in omnibus.

Adducenda est & ipsa Ephesinæ Synodi Epistola, edita post sextam Actionem, conditis Canonibus præfixa, & transmissa ad omnes sub cœlo Ecclesias: *Cum essemus Ephesi congregati, defecerunt quidam à nobis, numero paulò plus triginta*,

ginta, *defectionis suæ Antesignanum Joannem Antiochenum Episcopum habentes. Horum nomina sunt hæc*. Enumerat singulorum nomina, & inter ipsa omnino sunt Helladius, Eutherius, Himerius, ac Dorotheus. Et pergit: *Hi nullam omnino Ecclesiasticæ communionis facultatem habentes, ut ex authoritate Sacerdotali cuiquam nocere vel prodesse possint, propterea quod etiam quidam ex ipsis sint depositi, quos Sancta Synodus communi Decreto ab omni Ecclesiastica communione alienos esse statuit, & omnem Sacerdotii efficaciam illis ademit.* Ex his igitur triginta ipsum Ephesinum Concilium quosdam Christiana dumtaxat communione, quosdam exuit ipso Episcopali gradu. Et inter priores omnino fuit Joannes Patriarcha. Synodalia Acta exstant, & sunt lucida. Quando & quomodo alii judicati fuerint, & quinam Episcopali, quinam Christiana Communione fuerint privati, distinctè ignoramus. Nempe Synodalia Acta perierunt. Interim quod præfati quatuor fuerint degradati ab Ephesina Synodo, superius ostensum est, & infra patebit clarius. Non igitur ab hac Maximiani Synodo. Ipsa tamen Ephesinas sententias firmavit, & singulare vinculum addidit. Præsertim istos quatuor, ob singularem ipsorum contumaciam ac petulantiam. Quin immò sanxit ipsos extrudendos, ac ipsorum sedibus dandos & consecrandos alios Antistites. Et quod ipse Maximianus Dorotheo Martiano-Politano Saturninum statim superordinarit, decursus docebit. Etiam Firmus Cæsareensis superordinavit Thyanensi Eutherio. Idem fuit tentatum apud Tharsenses. Nec dubitandum, quin factum sit & Nicomediæ. Est enim vicina Constantinopoli. Hinc & ipsos Beatus Cyrillus, licèt Paulus Emesenus instantissimè deprecaretur, exclusit à pace. Ita ipse scribit in litteris ad Donatum Nicopolitanum Episcopum, ac in litteris ad Theognostum, Charmosynum, ac Leontium, suos in Regia urbe Apocrisarios. Insuper hæc Constantinopolitana Synodus de damnatis Ephesi Episcopis novas Tractorias transmisit ad plures Ecclesias. Nempe ad illas, quas singulariter metuebat turbandas à Schismaticis. Hinc licet ad Sanctum etiam Cyrillum retulerit, retulit tamen solam Maximiani Ordinationem, nihil adjungens contra Schismaticos. Quod nempe Alexandriæ nullum esset ab ipsis periculum. Quod non ad solam Ancyranam Ecclesiam transmiserit Tractoriam, demonstrat transmissio ad veteris Epiri Episcopos. Ad omnes forsitan scriptum est à paribus. Theodotus noverat Joannem & ejus Asseclas transituros per Ancyram & Galatiam, ideoque suum Clerum & Populum duxit muniendos. Et istas forsitan litteras Joanni nullus per viam intimavit, nisi Ancyræ Clerus. Hinc ille gravissimè offensus scripsit Constantinopolim.

Dico istas Synodales litteras Joanni Patriarchæ, usque dum Ancyram veniret, fuisse ignotas. Nec enim ignota fuit ista Synodus. Nec item Maximiani Ordinatio. Nam non nisi post ipsas Joannes discessit Chalcedone. Nempe post tertiam & ultimam Synodi dimissoriam Sacram, datam in Novembris exordio. Notanda sunt hæc ejus verba: *Hoc significamus vestræ Religiositati, quod quamdiu vivimus, Orientales adjudicare non possumus. Coram enim nobis nulla ex parte convicti sunt. Quippe contra vos nonnullis contendere volunt.* Sacra est hæc Synodo posterior. Licèt ipsam disertè non circumducat, attamen manifestè improbat: Affirmat se non consentire factæ damnationi Orientalium. Se nolle ipsos haberi pro damnatis. Et istud Joannes Patriarcha omnino noverat. Ex hoc Principis judicio securus processit ad propria. Securus fuit de non mittendis Tractoriis ad Ecclesias. Et hinc Ancyræ reperiens contrarium fuit stomacho acriter motus, & has querimonias scripsit ad Præfectum. An ad Regiæ urbis, an ad Orientalis Prætorii Præfectum, ignoro. Videtur fuisse idem ille Præfectus, qui Nestorio supra misit evectionis litteras.

Notanda sunt Epistolæ verba: *Suspensiones contra nos, segregationesque miserunt.* Nempe Tractorias, quæ Orientalium Episcoporum quosdam excommunicatos, quosdam denuntiabant ab Ephesina & Constantinopolitana Synodo depositos. Per segregationes omninò intelliguntur depositiones. Notanda item sunt hæc verba: *Quibus interdicta est Sacerdotalis oratio.* Per Sacerdotalem orationem palam intelligunt verbum seu formam Episcopalis consecrationis. Ita & Sanctus Augustinus in Sermone de suis cum Emerito Cæsaræensi Donatistarum Episcopo Actis scribit: *Invocatio nominis Dei super caput ipsorum, quando ordinantur Episcopi, invocatio illa Dei est, non Donati. Non enim suscipio Episcopum, si quando est ordinatus, super caput ejus Donatus est invocatus.* Quin immò Ecclesiæ Patres passim scribunt omnia Novi Testamenti Sacramenta constare certo elemento, & invocatione Divini Nominis. Est res suo loco exponenda.

Notanda sunt & hæc verba: *Illi transgressione regulæ sub regulæ facti sunt pœna.* Laudant Antiochenos Canones. Hos enim, licèt adversùm ipsos proclamaverit Sanctus Joannes Chrisostomus, semper retinuit Orientalis Ecclesia. Patriarcha Joannes eos hìc laudat ut palam authenticos. Et antiquus ille, quicumque fuerit, Orientalium canonum Collector, quem sibi prælegit, atque ita authenticum censuit Chalcedonensis Synodus, suo Codici ipsos inseruit. Et Codex hic apud omnes Græcos fuit tantæ authoritatis, ut appellari meruerit *Codex universæ Ecclesiæ*. Eosdem tandem probavit Romana Ecclesia, dum admisit Codicem Dionysii Exigui. Hæc verba, *Ille verò ab eis nihil accepit*, videntur exsufflare datos & acceptos Ordines extra Ecclesiam. Attamen quod non de substantia, sed de sola exequendi facultate loquantur antiqua istiusmodi testimonia, aliis in locis studui ostendere. Hæc tandem verba, *Imperatori nostro legantur*, rogant Principem confirmari in bona sua de Orientalibus Episcopis opinione, qua & Ephesinum, & Maximiani

de ipsis Synodale judicium in ultima Sacra scripserat nunquam à se probandum.

CAPUT XXXIX. —127

Epistola Joannis Antiocheni Patriarchæ, & omnium, qui in eadem Civitate pariter convenerunt, Episcoporum ad Imperatorem Theodosium post certamina, quæ hi habuerant Episcopi in Ephesò & Chalcedone.

SCientes quia vestrum Pietate ornetur Imperium; & quia Evangelicis & Apostolicis Dogmatibus faveatis, evangelizamus Serenitati vestræ, præ omnibus hoc vos lætificare præcipuè cognoscentes, quia per Divinam gratiam, quæ Orthodoxam fidem omnibus modis evacuari non sinit, nec permittit effluere, sed semper scintillam relinquit, & per hanc reaccendit extincta, quia omnes Orientalis Diœcesis Episcopi, & Clerici, & populi rectis sunt salvi Dogmatibus, & perseverant in fide, quæ à Beatis Patribus exposita est in Nicæa congregatis. Et eligunt potiùs omnibus privari corporis membris, quam vel unam rectæ illius Confessionis syllabam prodere. Propter quod & Cyrilli Capitula, tanquam valde contraria & Sanctorum Apostolorum Doctrinæ, & Sanctorum Evangeliorum Prædicationi, & expositioni fidei, quæ in Nicæa facta est, execramur Universi. Et amicam Deo vestram quæsumus Summitatem, in nulla Ecclesiarum, quæ sunt sub Cœlo, permittere Dogma illud impium prædicari; sed ut nefas & blasphemiam ab universo Mundo fugari præcipere. Decet enim vobis, quia ab ipso Domino Christo sumpsisti Imperium, servare illi mundam Dogmatum traditionem, omni additamento hæresios liberatam. Sic enim super præsens Imperium fruetur vestra Pietas & futuro, quod & curis est liberum, & non recipit fidem, sed illud, quod senescere non potest, immortale gaudium tenet.

Joannes Episcopus Antiochiæ.

Incolumem vestram Pietatem, & multis annorum curriculis perdurare oro Ecclesiis Christi, & Romano Principatui, Deo amicissimi, & optimi Dei Cultores, & piissimi Imperatores.

Similiter & omnes pariter convenientes Episcopi subscripserunt.

SCHOLION.

HÆc Epistola est scripta Chalcedone, post expletam Maximiani Ordinationem, antequam Joannes Antiochenus cum suis Episcopis rediret ad propria. Hinc de ista Ordinatione nullam facit memoriam. Hanc enim Theodosius fieri jusserat, ideoque ante ejus faciem, & in datis ad ipsum litteris Factio reveretur arguere. Protestatur tamen & affirmat varia. Primò, quod in Mundo non remanserit, nisi modica scintilla Orthodoxæ Fidei. Quia nempe Ephesina Synodus, & omnes illi communicantes Ecclesiæ admisissent Cyrilli Capitula. Secundò, quod ista scintilla permanserit apud Orientalem Diœcesim, ac ipsi communicantes Ecclesias. Est communis vox omnium Erronum. Ita Donatistæ istam scintillam in sola Africa, Lucifer dicebat restare apud solam Mastrucam Sardorum. Tertiò, quod non soli Orientales Episcopi, sed & omnes eorum Populi sint constantissimi adversùs Capitula: Quod omnibus lacerari ac mutilari membris malint, quam ipsa admittere. Quartò, quod nihil admittere velint, nisi solum Nicænum Symbolum. Quintò, quod omnia ad ipsum additamenta sint hæreses. Hinc Principem rogat, ut suo temporali Imperio, ac suæ præsertim sempiternæ saluti consulat, atque ita acquiescat sanis consiliis. Et hinc vides, quod Cassinensis Codicis Collector in digerendis Epistolis non servaverit temporis ordinem. Hæc enim Epistola est palam scripta ante præcedentem.

Quæstio est, Quomodò Joannes Antiochenus ac ejus Factio assiduè proclament ad Nicænum Symbolum? Rationem dubitandi adducit Joannes Cassianus, in sexto de Dominica Incarnatione libro scribens adversùs Nestorium, ac de Nestorio: *Ad fidem Antiocheni Symboli, virtutemque veniamus. In qua cum ipse baptizatus sit ac renatus, suis professionibus argui, suis armis conteri oportet. Textus ergò ac fides Antiocheni Symboli hic est.* Adducit omnem textum usque ad articulum de extremo judicio, & concludit: *Et reliqua.* Haud dubiè restabant non sola verba, *Et in Spiritum Sanctum*, sed plura alia. Idem Symbolum laudat & urget Eusebius, tunc adhuc Laicus, postmodo Doryleensis in Phrygia Episcopus, in contestatione, quam contra Nestorii exordia publicè affixit Constantinopoli: *Accipe partem quoque doctrinæ Ecclesiæ Antiochenæ, quam hìc tibi assignamus. Nam inter cætera concionatur,* Adducit hæc verba: *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit.* Cassiani textus non nihil discordat: *Qui propter nos venit.* Ex his discimus, quod Nestorii tempore Antiochena Ecclesia non Nicæno, sed proprio utere tur Symbolo: Quod istud etiam traderet suis Catechumenis, ac in ipso baptizaret. Et quod in

ipso baptizatus fuerit ipse etiam Nestorius. Porrò hic non Antiochenus fuit, sed Germaniciensis in Euphratesia Provincia, adeoque aut in adulta ætate fuit baptizatus apud Antiochiam, aut istud Symbolum vigebat per omnes, aut certè per plures istius Patriarchatus Provincias. Quidquid sit, perseverat quæstio, Quomodo hæc Orientalis Factio semper reclamaverit ad Nicænum Symbolum, quo in suis Sacris non utebatur?

Respondeo istud Antiochenum Symbolum omninò fuisse Nicænum. Qui ipsum in nescio qua Antiochena Synodo conditum existimant, hallucinantur. Erat Nicænum cum Antiochenis additamentis. Etenim Nicænum Symbolum sola Sanctissimæ Trinitatis ac Dominicæ Incarnationis Mysteria exponit: Præsertim Mysterium solius Divini filii. De Spiritu Sancto nonnisi paucissima verba habet, de Catholica Ecclesia, de remissione peccatorum, de resurrectione Mortuorum, ac de vita æterna penitus tacet. Et tamen horum omnium expressa fides est omninò necessarium sempiternæ salutis medium. Deinde statim post Nicænam Synodum emerserunt novæ hæreses: Et quidem arripientes ansam ex ipso Symbolo. Nam Apollinarius, aut potius ejus discipulus Polemon, hæc verba, *Consubstantialem Patri*, detorsit ad humanam etiam Domini naturam, atque ita in ipso blaterare ac blasphemare cœpit esse naturam unicam. Hinc varii Patres ac Ecclesiæ statim ad Nicænum Symbolum adjecerunt varia additamenta ac supplementa. Nam & Sanctus Cyrillus, Hierosolymitanæ Ecclesiæ necdum Episcopus, sed Clericus adhuc & Cathechista, nobis exponit non Nicænum, sed proprium istius Ecclesiæ Symbolum. Quod tamen non est aliud, quam ipsum Nicænum cum supplementis ac additamentis. Sua additamenta etiam fecit Philippo-Politanum Eusebianæ Factionis Conventiculum. Inter alia addidit contra Marcellum Ancyræ Episcopum: *Cujus Regni non erit finis*. Quod postmodo firmavit Constantinopolitana Synodus. Similia supplementa in variis litteris refert ac probat etiam Sanctus Basilius: Magnus Athanasius videtur ista non probasse. Ad Nicænum Symbolum supplendum, aut potiùs ad suum Populum circa articulos, quos istud non expresserat, plenè instruendum videtur composuisse suum Symbolum. In ipso enim habes non sola ista supplementa, sed etiam solidissimam confutationem Apollinarii ac Macedonii. Istam igitur suppletionem fecit etiam Antiochena Ecclesia. Forsitan ipse Sanctus Eustatius, in ipsa Nicæna Synodo evectus in Antiochenum Episcopum. Dolendum est, quod Joannes Cassianus suo libro non indiderit totum contextum istius Symboli: Tacuit ipsa supplementa. Hæc enim sequebantur post articulum de Spiritu Sancto. Omnia ista variarum Ecclesiarum additamenta postmodò discussit Constantinopolitana Synodus, elegit meliora & congruentiora, & ex ipsis condidit suum Symbolum. Attamen hoc omnes, etiam Orientales, Ecclesiæ non statim receperunt. Etenim lectum non fuit in Ephesina Synodo. Quædam Ecclesiæ noluerunt à suis supplementis recedere. Et inter has fuit Antiochena. Et opinor, quod istius Diœceseos plures ipsi adhæserint. Attamen non omnes. Etenim jam à Sancti Cyrilli tempore, dudum ante invasas ab ejus Successoribus istic Provincias, Hierosolymitana Ecclesia habebat propria additamenta. Libertas duravit usque ad Chalcedonensem Synodum. Hæc post Nicænum jussit sibi prælegi, & in suarum definitionum regulam figi Constantinopolitanum etiam Symbolum, atque ita ad ipsum obstrinxit omnes Ecclesias. Exinde omnis Oriens cœpit ipsum tradere suis Catechumenis, & eosdem in ipso baptizare. Facta hæc sunt contra Eutychetem, qui oderat facta contra Apollinarium additamenta, atque ita sub ambiguis & ambi-dextris Nicæni Symboli verbis studebat suam lepram occultare. Hinc omnis Eutychiana Factio dudum conflixit contra istud Symbolum. Porrò hoc Symbolum etiam hodie quandoque Nicænum appellatur, quandoque Constantinopolitanum. Utraque appellatio est æquè famosa. Posterior in additamentis, prior fundatur in radice. Eadem est ratio Antiocheni Symboli. Dicitur & Nicænum.

Ex his surgit & alia quæstio: Quomodò Constantinopolitanum Symbolum dicatur esse à Constantinopolitana Synodo? Quomodò hæc Synodus dicatur discussisse varia ad Nicænum Symbolum additamenta, elegisse meliora, ac ex ipsis conflasse suum Symbolum? Rationem dubitandi facit Sanctus Epiphanius, in anchorato libro istud Symbolum adducens de verbo ad verbum, & adjungens hæc à se scribi ad decimum annum Valentiniani ac Valentis, sextum Gratiani, qui à Diocletiani Imperio erat nonagesimus, quarti Christiani sæculi septuagesimus tertius. At verò Constantinopolitana Synodus convenit istius sæculi anno octogesimo primo. Quomodò igitur istud Symbolum possit esse ab ista Synodo? Respondeo in isto Epiphaniano Symbolo quidem contineri omnia ferè ac singula Constantinopolitani verba, attamen non sola: Est largius ac abundantius. Istud est quoddam hujus Extractum. Attamen ad articulum de Ecclesia addidit: *Sanctam*. Quis ista additamenta primus fecerit, ignoro. Isto Symbolo haud dubiè utebatur Cypriorum Ecclesia, atque ita Antiochenum non viguit per omnem Patriarchatum. Constantinopolitana igitur Synodus probavit istud Symbolum, contraxit ac polivit, suum fecit, imposuit toti Ecclesiæ, atque ita dici cœpit Constantinopolitanum. Nam & ipsum probavit Sanctus Damasus Pontifex, & omnis tandem sub cœlo Ecclesia. Propter ipsum Constantinopolitana Synodus est una istarum quatuor, quas in omnibus Ecclesiarum tabulis prædicari jussit Imperator Justinianus, & Magnus Papa Gregorius honorari jussit tamquam Dei Evangelia. Ejus Author, id est, Epiphaniani Symboli Contractor ac Politor fuit Sanctus Gregorius

gorius Nazianzenus. Nicephorus Calixtus affirmat fuiſſe Sanctum Gregorium Nyſſenum. Proindè Antiochenum, Hieroſolymitanum, Epiphanianum, Conſtantinopolitanum, aliaque omnia hujuſmodi Symbola non ſunt aliud quam ipſum Nicænum. A ſubſtantia & radice Nicænum, à variis ſupplementis appellantur Antiochenum, aut tale & tale.

Epiphanianum Symbolum de Spiritu Sancto hæc profitetur inter cætera: *A Patre procedentem, accipientem à Filio*. Hoc forſitan novit Caroli Magni Imperatoris ad Leonem tertium Pontificem Legatio, ideoque ab ipſo poſtulavit, cur Conſtantinopolitana Synodus non dixiſſet de Spiritu Sancto: *Qui ex Patre Filioque procedit?* Cur ex Epiphaniano Symbolo expunxiſſet laudatas particulas? Et Pontifex hoc ſolummodò reſpondit: *Sicut non audeo dicere non benè feciſſe, ſi feciſſent*, videlicet Conſtantinopolitanæ Synodi Antiſtites, *quia procul dubio ſicut cætera, quæ vel omiſerunt, ſcientes utique, & non tam humana, quam Divina illuminati ſapientia fecerunt, ita quoque non audeo dicere iſtud eos nobis minùs intellexiſſe. Perpendiſſe cur dimiſerunt, vel cur dimiſſum, ne ultra mitteretur, ſicut & cætera, prohibuere*. Notanda ſunt verba: *Omiſerunt, dimiſerunt, dimiſſum, ne ultra mitteretur, ſicut & cætera, prohibuere*. Palam affirmant Conſtantinopolitanum Symbolum ex alio longiori fuiſſe extractum & contractum per variorum prætermiſſionem. Porrò laudatum Epiphaniani Symboli additamentum altiſſimè clamat antiquos Græcorum Patres de Spiritus Sancti ex Patre & Filio proceſſione non dubitaſſe: Fuiſſe apud ipſos immobilem fidei articulum. Nam & ipſum Magnus Athanaſius inſeruit ſuo Symbolo. Exemplaria ipſo carentia ſunt vitiata per Schiſmaticos.

Primus erroris fons à quibuſdam putatur fuiſſe Theodoretus Cyrenſis Epiſcopus. At malè. Fuit ſceleratus Theodorus Mopſueſtienſis Eccleſiæ in ſecunda Cilicia Epiſcopus. Patet ex ſcelerato ejus Symbolo, damnato per Epheſinam Synodum. Item ex Symbolis, ſeu profeſſionibus Hæreſiarchæ Pelagii, Celeſtii, Juliani Eclanenſis Epiſcopi, ac iſtiuſmodi aliorum. Hi namque omnes venenum biberunt ex ore aut Scriptis Theodori. Hinc quæſtio eſt, quomodo Conſtantinopolitana Synodus, cui Theodorus, utpotè tunc necdum Epiſcopus, non adfuit, *prætermiſerit* iſtas Sacratiſſimas voces? Præſertim, quomodo id fecerint Nazianzenus aut Nyſſenus Gregorius, quos certum eſt de iſto articulo rectà ſapuiſſe? Reſpondeo non conſtare, quod Theodorus non adfuerit. Licèt non ut Epiſcopus, poſſit cum ſuo Magiſtro ac Tharſenſi Metropolita Diodoro adfuiſſe. Nam & Sanctus Athanaſius Nicænæ, Ibas Epheſinæ, alii docti Clerici cum ſuis Epiſcopis adfuerunt aliis Synodis. Et non ſine opere. Interim adfuit præfatus Diodorus, à quo Theodorus ſuxit omnes ſuas contra Dominicam Incarnationem blaſphemias. Et Sanctus Cyrillus in litteris ad Succeſſum Dio-Cæſareæ Epiſcopum teſtatur ipſum fuiſſe Macedonianum. Hic igitur poſſit & iſtum errorem inſtillaſſe Theodoro, itemque per dolos & technas Conſtantinopolitanam Synodum ad iſtarum vocum prætermiſſionem circumſcripſiſſe. Nec fuit difficile. Quam enim miſerabiles Epiſcopi adfuerint iſti Synodo, nos docet Nazianzenus Gregorius. Eſt res incerta.

CAPUT XL. ---128

Epiſtola Theodoreti Epiſcopi Cyri, quam ſcripſit ad Populum Conſtantinopolitanum, per quam oſtenditur, quia non ſolùm priùs & poſteriùs, ſed & quando ab Epheſo ad Chalcedonem, & à Chalcedone redivit ad Eccleſiam ſuam, ſemper fidem Catholicam prædicavit, licèt Neſtorium damnare diſtulerit, non credens illa ejus eſſe Dogmata, quæ & ipſe Neſtorius denegabat, & in Epheſo ex Quaternionibus ſub ejus nomine, nullo teſte probata credebat.

QUale quiddam patiuntur & faciunt avium matres, quoties nidos ſuos deprædandos adſpiciunt. Anxiantur enim, & garrulæ ſtridunt. Et ad ſimilem volatum teneros adhuc pullos hortantur, ut Aucupantium manus effugiant. Tale aliquid patior ſimul & facio, lamentationes veſtras ex litteris audiens, & quaſi vos garrulè ſtridentes ac tremulè, mentis oculis cernens. Inſpectis namquè ipſis litteris, mox lachrymarum cunctos humores expendi, & ſicut dicit Propheta, *Exitus aquarum depoſuerunt oculi* Pſal. 118.
mei. Et tacens ſimul ac gemens permanſi diutiùs; Hoc improviſum cogitans malum, & diviſionem Corporis Eccleſiæ, & prælium omni bello Civili deterius.

Non enim de una Tribu tantummodò ſumus, ſed de utero uno: Eundem glorianteſ habere nos Patrem omnium Deum, eandem Matrem, ſanctiſſimum Fontem. Non ſolùm verò unius uteri ſumus, ſed & unius quoquè Thori: Unius menſæ, unius & victus. Et licet membra multa ſimus atquè diverſa, unum tamen Corpus efficimus, juxta Apoſtolicam doctrinam dicentem: *Vos eſtis Corpus Chriſti, & Membra de Membro*.

Si

1.Cor. 12. Si nec naturæ cognatio, nec communio partuum, nec quod mystica Mensa perfruimur, nec quod manus invicem sumus, ac pedes, & oculi, & quia unum Corpus universi complemus, vinculum sufficit servare concordiæ, contemptis verò cunctis legibus pacis, tamquam laniantes propria membra discerpimus, & Adversariis facti sumus præda facillima, atque insultationis & illusionis occasio, eò quod invicem nobis sicut Adversariis abutamur: Incidentesque cuneum nostrum, & partes ejus in invicem vertimus.

Unde rident quidem Gentilium pueri: Rident quoque Judæi. Exiliunt agmina hæreticorum. Ovantque cuncti Adversarii veritatis. Et nostris malis insultant, nos respicientes partitos. Et propriam pacem nostrum prælium ducunt. Hos autem, qui horum causæ sunt facti, nec hoc evigilare facit, atquè ad semetipsos reverti, ut radicitus evellant quæ malè sunt seminata Zizania, salutaribus Apostolorum contemptis seminibus, quæ Spiritus per omnia Sancti gratia præstitit. Hæc igitur, mox ut Epistolam legi, mente percipiens, ingemui, lamentatus sum, in lachrymis tunc rationes expendi, quas peperit dolor. Quando super ista quædam in animo introeunt: Non error solùm seducentium, sed & illorum, qui seducuntur, læsio.

Sed dum recognovissem eum, qui est à principio usque nunc, Ecclesiæ statum, & quomodò semper expugnata, expugnans superans proficit, dum virtus à Domino in infirmitate *perficitur* ac probatur, juxta ipsius Domini vocem, aliquantulum recreatus sum, nimietatemque dissolvi tristitiæ. Rememoratus enim etiam Sanctorum Evangeliorum Doctrinas, inveni Salvatorem Dominumque nostrum nihil suave, neque festivitate dignum in terrena vita Sanctis suis promisisse Discipulis; labores verò atque sudores sua lege proferentem, & injuriosa jurgia, & plagas at-
Matth. 10. que flagella prædicere. *Ecce*, inquit, *Ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Et ante Præsides & Reges ducemini propter me: Et in Synagogis suis flagellabunt. Et eritis odio omnibus propter nomen meum*. Et post ista insurrectiones in invicem docens ait: *Tradet autem frater fratrem in mortem, & Pater filios. Et insurgent filii in Parentes, & morte eos afficient*. Eorum verò, quæ dicta sunt, finalis, extremaque sententia continet etiam fructum: *Qui enim perseveraverit usque ad finem, hic salvus erit*.

Discimus ergò ex his nihil remissum, plenumque lætitiæ quærere in præsenti vita. Bonorum verò, quæ sperantur, servationem viriliter sustinere. Et fortiter ferre, quæcumque propter veritatem contigerint tristia. Hujusmodi enim perseverantia futura nobis bona providebit. Dicit enim Beatus Paulus: *Quia tribulatio patien-*
Rom. 5. *tiam operatur, patientia verò probationem, probatio autem spem, spes autem non confundit*. Confessionis nunc liberatio festivitatis initium est. Qui verò illa sustinent, eis non potest misceri tristitia. Et nunc experimenta innituntur rebus. Exspectationes fructuum pondus laboris exonerant.

Unde & Sanctorum Apostolorum Contubernium, dico autem, Petrus & Joannes, dum miracula & perflagellati fecissent, *Exierunt gau-* Act. 5.
dentes, quia digni facti sunt injuriam pro Christi nomine sustinere. Et Paulus pietatis Procertator exclamat: *Complacemus in infirmitatibus, in inju-* 2.Cor. 12.
riis, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis, in seditionibus pro Christo. Explicans rationem dicit: *Quando enim infirmor, tunc potens sum*. Et non ait, *Tolero infirmitates & injurias*, & reliqua, sed, *Complaceo*, inquit. Id est, gaudens suscipio, cum voluntate flagellor, tormentis gaudeo, festivitas doloribus commiscetur.

Et illa quidem natura sensibus ingerit, hanc verò voluntas adducit. Et mox infert, inquiens ità: *Si gloriari oportet, de infirmitate mea gloriabor*. 2.Cor. 12.
Et alibi: *Non solùm verò, sed & gloriamur in tribulationibus*. Non autem dicit, *Perseveramus*, vel *Toleramus*, vel *Tribulationes patienter ferimus*, sed ait: *Gloriamur in tribulationibus*. Inter tribulationes declarans voluntatem, animæque fiduciam de spe notificans futurorum. Quia enim in principio certaminum summitas est dolorum, & circumvallantium se malorum multitudinem cernens, & deprecans ut erueret ex tribus certaminibus, Judicem dicere audiit: *Sufficit tibi gratia* Ibidem.
mea. Virtus enim mea in infirmitate perficitur. Lætabatur posteà flagellatus, insultabat cum torqueretur, extentus quasi in Choro gaudebat. Cum plagis finderetur, hymniebat, gratias agebat in vinculis, & Ecclesias ex carceribus faciebat, noctes Psalmodiis mutabat in dies. Irascebatur contra eos, quos flere audiebat propter futuras ei tentationes, atque dicebat: *Quid fletis*, Act. 21.
& confoditis cor meum? Ego enim non solùm ligari, sed & mori pro Domini nostri Jesu Christi nomine paratus sum.

Ista omnis Apostolorum Chorus faciens permansit. Hæc qui post illos fuerunt veritatis Athletæ. Hæc sunt etiam multi, qui pro pia Religione contemnant atque perficiant. Non enim nos omninò deseruit illius gratia, qui cernit desuper universa. Dereliquit autem nobis Dominus semen, ut non similemur Sodomis & Gomorrhis. Et est etiam per misericordiam Salvatoris aurea grana in Botro cernere: Quæ juxta imaginem Propheticam Benedictio Domini nominantur. Et spicas non duas aut tres, sed multa millia solida in valle radicatas est videre. Olivas quoque non quatuor aut quinque tantùm, sed numero plures super extremitatem plantatas montis excelsi, quæ ab inimicis furantibus auferri non queant. Hæc enim tropicè sancivit de his, quos pietas nutrit, qui Divinum Depositum minimè perdiderunt, sed intentabile atque incontaminabile servavere.

Scit Dominus qui sunt ejus, & adest Præconfirmator. Et excitatione levigat, & clamat: *Non te deseram, neque derelinquam, & adbuc lo-* Esai. 58.
quente te dicam, Ecce adsum. Ecce ego vobiscum Matth. 28.
sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi. Joan. 15.
Et confidite, ego vici Mundum. Et sufficit vobis Joan. 10. 2.Cor. 13.
gratia mea: Virtus enim mea in infirmitate perficitur.

tur. Ob hoc enim quia in pugnatione multa undiquè sagittarum millia excipientes nequè fugiebant, neque cadebant, sed fortiter stabant, & habebant immobilem virtutem, hoc ipsum ait amplius prædictam ejus Regni virtutem. Expendentes enim sagittas impugnabant adversùm nos: Et lapides ac lanceas. Nostros nos dejiciunt milites. Hoc igitur audientes verbum, contra insurgentes molestias hæsitare non convenit, sed fortiter stare hæreditatemque Paternam inadibilem furibus custodire: Et supernum custodire nutum. Veniet enim quicumque venturus est, & non tardabit, & Athletas proprios coronabit. Credimus verò, quia & Gregem suum, qui divisus est, celeriter uniet. Et pascit nos continuò. Tamen finit fieri sicut in principio, quando non erat nobis. Et eos qui erraverunt convertet, & languentes salvabit, & salvos custodit in omnibus.

Confidite igitur vos, qui estis piæ Religionis peculiare nutrimentum. Et vestram ipsorum salutem operamini, ad virtutes animi invicem provocantes, & Divinas Leges ad memoriam reducentes, deprecantesquè Dominum, ut hanc caliginosam nubem, pinguemque dissolvat, & omnibus lumen veritatis ostendat, & doceat Universos, quia impassibilis & immutabilis est Trinitatis natura, secundùm Sanctorum Patrum Doctrinam, qui in Nicæa convenerunt, dicentem: *Eos enim qui dicunt, Erat aliquando quando non erat, & antequam nasceretur non erat, aut quia ex non exstantibus procreatus est, vel ex alia quacumque substantia, dicentes esse vertibilem aut mutabilem Filium Dei, hos anathematizat Sancta Catholica Ecclesia.* Qui ergò Divinæ naturæ passiones apponunt, eam vertibilem dicunt atque mutabilem. Mutatur namque ac vertitur, quod se aliter atque aliter habet. Qui autem vertibilem dicunt atque mutabilem, sub Patrum maledictione sunt Sanctorum. Si enim quod impassibile naturaliter existit, vertibilitatem, mutabilitatemque sustinuit, quod autem convertitur ac mutatur, jam non est inconvertibile, neque incommutabile, quomodò igitur per Prophetam Dominus exclamat: *Ego sum, ego sum, & non mutabor?* Si ergò & Deus semetipsum immutabilem vocat, & Beati Patres huic voci obedientes anathematizant, qui hunc vertibilem atque mutabilem vocare præsumunt, quis ita propriam salutem despiciat, ut & adversa alleget contra Deum, & his, qui subtiliter Divina edocti sunt, apertè repugnet?

Malach. 3.

Oportet igitur credere in Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum. Et Patrem quidem, qui non sit ex aliquo alio, nec existendi causam ab aliquo habeat. Filium verò ex Patre quidem genitum consempiternum, non tamen eum, qui hunc genuit, existentem. Et nulli hoc verbum absque omni persuasibilitate videatur. Nam sicut Filius quidem genitus est ex Patre, sicut Verbum verò est Splendor Gloriæ consempiternus Patri. Et quidem sicut Filius ex Patre, sicut Verbum in Patre, sicut autem Splendor cum Patre. Sicut verè considens unà cum Patre. Idem quidem credimus de Spiritu Sancto, quem nos Dominus docuit ex Patre procedere. Et Apostolus tradit dicens: *Nos autem non Spiritum Mundi accepimus, sed Spiritum qui ex Deo est.* Credimus igitur unam esse Patris & Filii & Spiritus Sancti Divinitatem, unam Dominationem, unum Regnum & Potestatem, atque Consilium in tribus Proprietatibus, sive in Subsistentiis agnoscendam. At verò illis relinquamus minus & majus, qui ea, quæ infinita sunt, tanquam per linguam pensare præsumunt. Nos autem unam Trinitati offeramus adorationem. Præcipimur enim sic honorare Filium, sicut adoramus & Patrem. Et in omnibus Spiritum Sanctum Patri & Filio communicare sumus edocti. Tanta nobis ad præsens de Divinæ naturæ Deiloquio dicta sint. Isthic docens enim, non sicut disceptans feci Sermones. Et doctrinam fratribus, non inimicis offerimus.

1. Cor. 2.

De Dispensatione verò credere convenit, quia unigenitus Dei Filius, Deus Verbum, qui ante sæcula est, propter nostram salutem incarnatus est, & inhumanatus, & habitavit in nobis. Et factus est Caro non vertibilitate Divinitatis, sed assumptione humanitatis. Forma enim Dei existens formam servi accepit. Et in terra visus est per humanam naturam, & cum hominibus conversatus est. Propter quam etiam Templum vocavit sumptam naturam, differentiam ejus qui accepit, ad id quod assumpsit, ostendens. Et quia hoc quidem Deus est, illud verò Templum: Utrumque autem unus Christus, unus Dominus, unus Filius unigenitus. Et idem primogenitus. Hoc enim nos etiam Beatus Paulus edocuit: *Unus Dominus Jesus Christus, per quem omnia.* Et in Epistola ad Hebræos: *Jesus Christus heri & hodie ipse, & in sæcula.* Et alibi: *Unus Dominus, una Fides, unum Baptisma.* Et Patres autem, qui in Nicæa congregati sunt, inquiunt: *Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei.* Quos sequentes unum quidem Christum & Dominum confitemur Filium Dei, in ipso uno autem duas naturas agnoscimus. Et novimus unum eundemque recentem & sempiternum: Ex Abraham recentem secundùm humanitatem, sempiternum secundùm Divinitatem. Passibilem circa id quod visibile est, impassibilem circa invisibilem naturam. Ex Deo, quia Deus est; ex Abraham, quia homo est. Sic Filium confitentes agnoscimus, quæ cujusque naturæ sunt propria.

Hæc vobis iterum, velut in Summa, de Dogmatibus pietatis scripsimus. Direximus autem vobis & ea, quæ à nobis ad Monachos Sanctissimos scripta sunt, & Divinorum Dogmatum latiùs opus habentes, & claram Conciliorum cognitionem. Super hæc autem direxi vobis Amatrici dilectionem: Amatrici Dei Congregationi. Et ea quæ ad Deo Amicissimos Episcopos à nobis dicta sunt, qui discere voluerunt, quæ sit eorum, quæ moventur, causa. Petierunt enim à nobis hanc eis manifestam statuerem & claram. Si verò vacare potuero, & ea quæ de Sancta Trinitate, & de

& de Divina Dispensatione olim à me scripta sunt, dirigo vobis: Non ut satietatem vobis faciam Divinorum, sed ut accendam desiderium vestrum, ardentiusque perficiam. Potens verò est Deus omni vos implere sapientia per Spiritum: Et quod deest ex Magistrorum interpretationibus adimplere, ut etiam dicat ipse de vobis: *Oves meæ vocem meam audient, & cognosco eas*. Et vos
Joan. 10. Psalm. 22. ei respondeatis: *Dominus regit me & nihil mihi deerit*.

SCHOLION.

HÆc Epistola videtur scripta post Theodoreti reditum ex Ephesina Synodo & Chalcedonensi colloquio ad Cyrensem Ecclesiam. Non modica Constantinopolitani Populi pars ad ipsum Chalcedone concionantem frequenter transfretarant, & ejus eloquentia ac eruditione delectati permanserant ultra sextam diei horam, seu ultra meridiem, mansuri etiam diutius, nisi solis æstus prohibuisset. Est in Septembri concionatus. Ideoque hinc discimus, quod isto adhuc mense Meridianus Sol apud Thraces fervidus ac nocivus. Theodoretus pertinacissimè defendit Nestorium, assiduè clamans esse virum innocentem, ideoque factiosè & iniquè à Cyrillo ac ejus Synodo damnatum. Clamarat Nestorium apud Deum permanere verum Regiæ civitatis Episcopum, ideoque suas ad Populum voces non esse nisi veri istius Pastoris vicarias. Ejus Exegeses, Epistolas, aliaque Scripta, in quibus suum virus palam vomuerat, & quæ Romæ Celestinus Papa, ac Ephesi universa Synodus horruerat, & propter ipsa eum degradarat, fuerat protestatus esse spuria & calumniosa figmenta. Nequaquam esse Nestorii. Et Populus tanto Episcopo crediderat. Verùm post ejus abitum novus Regiæ civitatis Episcopus Maximianus, licet non summè doctus Orthodoxæ tamen fidei ac pacis zelo plenus, mox explevit, immo prævenit Sanctissima Mandata præfati Pontificis: *Congrega sparsos, piumque animum, qualem te habere novimus, in eos, quos Perturbator dissipaverat, exerce. Congrega Populos tuos ad Matris suæ ubera: Revoca, quos invitos veneni sapore abstraxerat inimicus. Confirma in fide, quos videris insidiis appetitos. Cura, quos inspexeris vulneratos. Remove, qui non recipiunt medicinam*. Demonstravit omnia ista Scripta esse genuina Nestorii opera, ideoque ipsum fuisse re verà hæreticum, ac justissimè damnatum. Et consequenter se esse legitimum Episcopum. Ita omnem ferè Populum à Nestorii Patrocinio retraxit ad suam Orthodoxam communionem. Nec dubium est, quin ipsum Sanctus Proclus, tunc vacantivus Episcopus, degens Constantinopoli inter Presbyteros, strenuè adjuverit. Nam & contra Episcopum adhuc, & præsentem Nestorium fuerat intrepidè concionatus. Eum in suo Constituto Vigilius Pontifex non sine fundamento appellat *Eruditissimum Sacerdotem*.

Porrò Regiæ civitatis Populus admirabatur hæc omnia. Et quia Theodoretum diligebat, ad ipsum retulit: Dubitans & quærens an & ipse probaret ista dogmata? Immò potiùs quærens, an & ipse jam didicisset ista hæretica Conscripta esse germana Nestorii germina, ideoque & ipse, Ephesinis Decretis acquiescens, eum anathematizaret? Et ipse rescripsit hanc Epistolam. Operosè se expurgat de hæresi: Demonstrat se semper & de Sacro-Sancta Trinitate, & de adorando Dominicæ Incarnationis Sacramento Orthodoxa sensisse. Hoc demonstrat ex suis prioribus Scriptis: Et vulgatis & vulgandis. Protestatur se in illis docuisse Dominum nostrum Jesum Christum esse nequaquam duos, sed omninò unicum Filium, unicam Hypostasim & personam, ideoque se fuisse semper alienissimum à blasphemo errore, quem omnis tunc Mundus imponebat Nestorio. Hunc tamen non nominat. Nec Ephesinam Synodum. Nec istum damnat. Nec probat Ordinationem Maximiani. Quia nempe Ecclesiarum pax necdum coaluerat. Necdum credebat Nestorium deviasse. Hinc suæ famæ solummodo consulit. De suo Amasio rectè tacet: Ne contra fluvii ictum navigans impingat in scopulum. Videbat enim è Regiæ civitatis Populo plurimos sibi in hoc puncto dissentire.

Porrò laudat hic tria opera nobis incognita: Scripta ad Monachos, libros de Sacro-Sancta Trinitate, & Scripta de Dominica Dispensatione. Scripta ad Monachos esse possint ejus Epistolæ ad Andream Monachum Constantinopolitanum, quarum unam integram vulgavit Jacobus Sirmondus, alterius fragmentum exstat apud Marium Mercatorem. Exstat & alia ejus ad omnes Regiæ civitatis Monachos Epistola, verùm hæc adversùm incipientes tunc Eutychianistas est scripta post ejus intra Cyrenses muros circumscriptum exilium, ideoque est manifestè alia. Etiam memorati hìc de Dominica Dispensatione libri non possint esse ejus Pentalogium. Hoc enim post & contra Ephesinam Synodum est scriptum, ideoque hujus Epistolæ tempore aut scribebatur, aut erat mox scribendum: At verò isti libri erant olim scripti. Marius Mercator etiam hæc habet: *Theodoretus aliam in favorem Nestorianorum Constantinopolim destinavit Epistolam, in qua dicit, quod duas quidem naturas & cætera pietatis dogmata confiteretur, ut Ægyptii, de iniquitate verò, quæ in Nestorium commissa est, nulla sit correptio subsecuta*. Quibusdam videri possit esse hæc ipsa. At certum est non esse. Etenim in hac nulla est memoria de Ægyptiis, nulla querimonia de commissa iniquitate in Nestorium. Hæc possit nostram præcessisse. Attamen non constat. Etenim hæc verba, *Et Ægyptii*, suadent Epistolam esse scriptam post initam pacem. Quoniam videtur in Ægyptiis recta dogmata admittere: Quod ante pacem pernegavit pertinacissimè. Etiam non modico post ipsam tempore perrexit de patrata in Nestorium iniquitate graviter murmurare.

CA-

CAPUT XLI. --129

Epiſtola Sancti Acacii, Berrhæenſis Epiſcopi antiquiſſimi, & illo tempore clari Sacerdotis, qui etiam Confeſſor Arianorum temporibus fuit. Cujus & ſcriptas contra Beati Cyrilli Capitula litteras approbavit Theodoſius Imperator, ſcribens ad Synodum, quæ in Epheſo congregata eſt, per Joannem Comitem Largitionum, ſicut ſupra oſtenſum eſt. Cui & in ipſa diſcordia poſito & Sedes Apoſtolica, & Beatus Cyrillus cum magna veneratione reſcripſit.

Domino meo ſanctiſſimo & Deo Amiciſſimo Fratri & Comminiſtro Alexandro Acacius.

SIcut pridem nunciavi Religioſitati tuæ, pervenit huc Dominus meus per omnia Sanctiſſimus Joannes Epiſcopus cum Deo Amiciſſimis Epiſcopis, Alexandro Apameæ, Archelao, Theodoreto, Thalaſſio, Euſtatio, Mari, & Maru. Et nunciaverunt quæ dicta ſunt, & quæ acta, priùſquam evocati ſunt à Religioſiſſimo & Deo Amiciſſimo Imperatore noſtro. Quæ talia ſunt, ut nequeat complecti oratio. Omnem namque linguam ſuperant ad loquendum, quæ per concinnationem Diaboli dicta ſunt. Diſcuſſione verò facta coram piiſſimo & Deo Amiciſſimo Imperatore noſtro inter utraſque Partes, dum omnia piiſſimus Imperator cum Orientalibus ſentiret ac diceret, multa pecunia, quam dedit Cyrillus, pro peccatis noſtris obruit veritatem. Nam poſtquam mortuus eſt Scholaſticus Eunuchus, Piiſſimus Imperator res ejus inquirens, & aurum, quod reliquerat, infinitum, invenit Hypomnyſticum continens, quia multas auri libras acceperit à Cyrillo. Et verò aurum tradebatur à Paulo quodam, filio fratris Cyrilli Alexandrini, qui illic Comes erat Conſiſtorianorum: Præter alia munera, quæ in variis ſpeciebus ſunt diverſis oblata perſonis. Depoſitio verò Cyrilli & Memnonis fuerat confirmata. Et ut prædicaretur quoque convenerat. Et ſic tempus inveniens, dum cuſtodiretur in Epheſo, fuga eſt uſus. Maximianus verò, qui in Conſtantinopoli eſt ordinatus Epiſcopus, Orientalibus in Conſtantinopolim non permiſit intrare. Cognovit autem Religioſitas, ſicut oportebat agnoſcere. Videns enim multam turbam Monachorum piiſſimus Imperator, valefecit Epiſcopis, ſatiſfaciens eis. In anguſtia igitur nimia ſunt qui ad Eccleſiam pertinent. Et ad ſalvandum Dei omnipotentia indigent atque remedio. Qualiter verò hi, qui ad nos à vobis venerunt, conſolati ſint cum multitudine quæ pariter venit, & quomodò nos fuerint conſolati prædicti Religioſiſſimi Epiſcopi, Reverendiſſimus Panicius Diaconus edocebit. Omnem, quæ tecum eſt, in Chriſto Confraternitatem plurimùm ſalutavi.

SCHOLION.

HÆc Epiſtola eſt magni momenti, & nos docet grandia. Etiam ejus titulus plura docet de Berrhæenſi Acacio. Primò, quod eſſet ætate antiquiſſimus. Supra audivimus, quod iſtius ſæculi anno trigeſimo primo haberet annos centum & decem. Deinde, quod iſto tempore eſſet clarus Epiſcopus. Erat enim quarumvis majorum in Orientali Eccleſia cauſarum Geſtor & Arbiter. Intricatiſſimam Flaviani Patriarchæ Antiocheni, à Romana Eccleſia dudum improbati, quæſtionem ipſe compoſuit, atque ita finem dedit, aut certè præparavit Euſtatiano apud Antiochenos Schiſmati. Etiam cauſæ Sancti Joannis Chryſoſtomi ſe potentiſſimè immiſcuit. Verùm inſigniter prævaricatus. Videndus eſt Palladii Helenopolitani Epiſcopi cum Theodoro Romanæ Eccleſiæ Diacono Dialogus de Actis & paſſionibus laudati Joannis. Quare ipſum catholica communione exuit Innocentius Pontifex, & poſtmodò non niſi ſub variis conditionibus abſolvit. De ipſo Theodoretus ſcribit ad Berrhæenſes Clericos: *Pater veſter, Magnus ille & Apoſtolicus vir, meus quoque Pater fuit.* Et in Religioſa Hiſtoria: *Magnus Acacius.* Et in alio ejuſdem Hiſtoriæ loco: *Divinum illud Caput, Magnus ille Acacius.* Ibidem exponit Magni illius Monachi Juliani vitam, & adjungit: *Julianus cum alios multos, tum Magnum quoque traxit Acacium, ſummum illum, & fama clariſſimum, qui & vita monaſtica excelluit, & ſplendidos virtutis radios emiſit Pontifex creatus, & Berrhæam paſcendam ſortitus. Quinquaginta autem & octo annos gregis curam gerens, monaſticæ vitæ formam non reliquit, ſed monaſticam civilemque virtutem ſimul temperavit, & illius quidem exactam ſumens perfectionem, hujus autem diſpenſatione, ea in unum, quæ erant disjuncta, conjunxit.* Plura iſtic adducit heroica ejus facinora. Etiam Sanctus Cyrillus in litteris ad Theognoſtum, Charmoſynum, ac Leontium, ſuos apud Principem Apo-

Epiſt. 75. Cap. 4. Cap. 2.

Apocrisarios, eum appellat *veneranda canitie & singulari pietate virum*.

Tertiò discimus, quod Acacius Arianorum tempore fuerit Confessor. Etenim Sancti Eustatii, aut ejus in Antiochena Cathedra Successorum fuit Orthodoxus Monachus, & à Sancto Eusebio Samosatensi Episcopo, devastatas ab Arianis Ecclesias in militari habitu visitante ac reparante, fuit consecratus in Episcopum, ideoque à Constantio ac Valente, Arianis Imperatoribus, non possit non esse dura passus. Ista visitatio, adeoque & ejus consecratio contigit ad annum septuagesimum octavum quarti sæculi. Quod quinquaginta octo annos Episcopus vixerit, jam audivimus. Proinde obiit anno trigesimo sexto quinti sæculi. Ei successit Theoctistus, ad quem exstant duæ Theodoreti Epistolæ. Hujus sæculi anno trigesimo primo habebat annos centum & decem. Proinde moriens habuit centum & quindecim. Quod sub Valente Imperatore fuerit dura passus, Theodoretus disertè scribit in religiosa Historia.

Quartò discimus, quod ipsum circa Sancti Cyrilli Capitula Imperator Theodosius consuluerit, quod ejus judicium secutus Cyrillum tunc censuerit Hæreticum, quod ejus à Joanne Antiocheno attentatam degradationem firmaverit per Sacram Jussionem, transmissam ad Synodum, & executioni mandatam per Joannem Comitem Sacrarum Largitionum. Sacra Jussio habet: *Ut Sanctitas vestra non modò per nostræ Pietatis litteras incitata ad concordiam spectet, universalemque pii dogmatis pacem, etiam Acacii Berrhæensium Episcopi lectam à nobis Epistolam, qua idem suadet, ad vos misimus. Hic cum propter extremam senectutem Sanctissimo vestro Concilio adesse non posset, ea per litteras consuluit, quæ & pietatem ipsius decent, & Orthodoxæ religioni conducunt*. Theodosius erat tardissimus ad legendas Epistolas, aut alia Scripta. Nam quibuscumque suorum Secretariorum Scriptis passim subscribebat sine examine, immò & sine inspectione. Et hinc non raro fuit circumscriptus. Porrò hìc affirmat Acacii Litteras à se non per alium, sed per semetipsum fuisse lectas. Eas tanti faciebat.

Quintò discimus, quod & in ipsa discordia non solummodò Sanctus Cyrillus, sed & ipsa Apostolica Sedes ad eum, licèt adversæ parti addictum, scripserit: Et quidem cum magna veneratione. Exstat Sancti Cyrilli ad ipsum Epistola, qua ei exponit primas Nestorii ac Dorothei Martiano-Politani Episcopi in Sanctam Virginem blasphemias: Attamen ille tunc necdum erat positus in discordia. Quare præsens titulus laudat alias Litteras, de quibus Sanctus Cyrillus scripsit ad præfatos suos Apocrisarios: *Ego scio me scripsisse, Acacium Berrhæensem Episcopum, veneranda canitie & singulari pietate virum, impulsu quorumdam Religiosissimorum Orientalium Episcoporum ad me litteras misisse per Dominum meum Magnificentissimum Aristolaum, quibus significabat oblitteranda esse omnia, quæcumque libris & Epistolis nostris continentur, & insistendum uni Symbolo, quod in Sancta Synodo Nicæna est editum. Ego verò ad hæc longissimam ei scripsi Epistolam*. Joannes Antiochenus, dum ex Theodosii Imperatoris jussu cogebatur cum Sancto Cyrillo pacem inire, ausus non fuit ipsemet ad Cyrillum scribere: Hinc usus est mediatione Acacii. Et Cyrillus ad ipsum, licèt necdum facta pace, rescripsit benignissimas Epistolas. Et cum magna reverentia. Utraque Epistola exstat in hoc Cassinensi Codice. Et ipsas laudat præsens titulus. Addit similes scriptas etiam à Sede Apostolica.

Præsens Epistola est scripta ad Alexandrum Hierapoleos Episcopum, Metropolitam Euphratesiæ Provinciæ: Non ad Alexandrum Apameensem, Metropolitam secundæ Syriæ. Ille enim fuit longè durissimus in Sanctum Cyrillum, ac in omnem cum ipso pacem, & per Theodoretum fuit multùm familiaris Acacio. Et inter Episcopos, de quibus Epistola scribit, est Apameensis Alexander. Ejus Scriptæ tempus disci possit ex Theodoreti, apud Marium Mercatorem exstante, exstante item in hoc codice, Epistola ad Andream Samosatensem Episcopum: *Nullatenùs violare acquiescam communem promissionem, quæ in Tharso, & Chalcedone, & Epheso facta est. Meminit enim* Joannes Patriarcha *& eorum, quæ nuper apud Antiochiam post nostrum regressum à nobis sæpè deprompta sunt*. Omnes factiosi Episcopi Epheso & Chalcedone, nescio ubi se congregantes, simul processerunt Tharsum: Et istic suam conjurationem innovarunt & confirmarunt. Quidam tunc ad propria, quidam cum Joanne abierunt Antiochiam. Et alii, qui Ephesi non fuerant, accesserunt. Et tractarunt varia. Et inde processerunt Berrhæam, de omnibus instructuri Acacium, & audituri ejus oracula. Etiam istic fecerunt Synodum. Et ex hac videtur esse scripta præsens Epistola. Et per ipsam Acacius Alexandro refert sua istic Audita, Sensa, & Acta.

Hæc verba, *Priusquam evocati sunt ab Imperatore*, respiciunt evocationem, qua Imperator Theodosius utriusque partis Legatos Epheso evocavit Constantinopolim. Ante ipsam enim damnatus est Nestorius, admissa sunt Sancti Cyrilli Capitula, damnatus est Joannes Antiochenus, Synodus reparavit Cyrillum, ipsa perrexit peragere Divina, & definita sunt istiusmodi alia: Hæc Acacius affirmat esse concinnationes Diaboli. Hæc verba, *Dum omnia Imperator cum Orientalibus sentiret ac diceret*, laudant primum Legatorum cum Imperatore colloquium, in quo Acacius Melitinensis Episcopus dixit *passibilem Deitatem*, atque ita Principem penitus alienavit à Sancti Cyrilli Capitulis & Actis, & plurimùm inclinavit in favorem Orientalium. Ita supra audivimus ex singulari schismaticorum Legatorum ad suos Epistola de isto colloquio.

Querimoniam de obruta per Cyrilli aurum veritate supra item audivimus ex simili Epistola Comitis Irenæi ad omnem Factionem, similique Epistola

pistola Theodoreti ad suum Metropolitam Alexandrum. Et quidem Irenæus has nundinas retulit in Joannem Sancti Cyrilli Syncellum ac Medicum. Attamen illa, quæ Acacius hic lamentatur, tunc necdum evenerant. Exponit firma suæ querimoniæ fundamenta. Nempe post Chrysoretis, Scholastici, Eunuchi, & sui Cubicularii, mortem Imperator Theodosius visitavit ejus domum & arcas, ac in ipsis invenit infinitum aurum, nec non & Hypomnysticon seu catalogum, in quo etiam Donatores annotaverat, Et inter hos magnum locum habebat Cyrillus. Quin immò Imperator videtur istic reperisse ipsum Cyrilli Catalogum, in quo ille omnia & singula sua in varios Palatinos donaria annotaverat: Quid unicuique dedisset; & in signato auro, & in aliis. Hoc suadent hæc verba: *Præter alia munera, quæ in variis speciebus sunt diversis oblata personis*. Quidquid sit, hæc clandestina negotia gerebantur per Paulum, Cyrilli ex fratre Nepotem, degentem Constantinopoli, Comitem Consistorialem. Sanctus enim Cyrillus dicitur fuisse Constantinopolitanus.

Hic est ille Paulus, quem cum filiis Successor Cyrilli Dioscorus omnibus fortunis exuit, & qui tunc Constantinopolim refugiens accepit aliquid auxilii à Sancto Patriarcha Flaviano. Etenim Consistorialis Comes Flavianum adhuc Presbyterum dilexerat, ideoque & à Patriarcha recepit similia. Et ex hoc bono opere Dioscorus accepit fomitem sui pertinacissimi in S. Flavianum odii. Et istud adjuverunt Chrysaphius Eunuchus, Chrysoretis in Sacri Cubiculi Præfectura Successor, & Nomus Consul. Paulum adeò expilarunt ac vexarunt, ut præ mærore sit mortuus Constantinopoli. Attamen Acacius videtur lapsus, scribens ipsum fuisse Cyrilli nepotem ex fratre. Etenim ejus germanus frater Athanasius, Diaconus Alexandrinæ Ecclesiæ, in libello, quem adversùs Dioscori in se ac omnem Cyrilli Familiam violentias exhibuit Chalcedonensi Synodo, disertè affirmat Cyrillum fuisse suum Avunculum, germanum fratrem suæ matris Isidoræ. Nec enim credo istum fuisse alium Paulum. Quidam Ecclesiarum Prælati hinc sumunt ansam ditandi nepotes ex Ecclesiasticis proventibus. Censent se, dum Sanctum Cyrillum imitantur, non posse deviare. Errant in Supposito. Etenim memoratus Athanasius in præfato libello disertè scribit: *Cyrillus plurimis & magnis Legatis honoravit de propria substantia*. Non solos suos nepotes, sed & suum Successorem.

Notanda sunt hæc verba: *Depositio Cyrilli & Memnonis fuerat confirmata. Et ut prædicaretur, quoque convenerat*. Hoc est conclusum ac decretum erat, ut Regia confirmatio transmitteretur per omne Imperium, publicanda ac prædicanda in cunctis ubique Ecclesiis. Acacius laudat supra adductam Sacram, per quam facta fuerat prima dimissio Synodi. Per hanc enim damnatio Cyrilli ac Memnonis fuerat confirmata. Et adjungit de Sancto Cyrillo: *Et sic tempus inveniens, dum custodiretur in Epheso, fuga est usus*. Affirmat Cyrillum tunc aufugisse è carcere. Est manifesta calumnia. Etenim supra audivimus ipsos Schismaticos lamentantes, quod Cyrillus & Memnon à Principe permitterentur permanere in sui Ecclesiis, Nestorius autem vix posset redire ad suum Monasterium. Item aliundè audivimus, quod Sanctus Cyrillus die trigesima Octobris Alexandriam intraverit, gloriosè receptus à Clero & Populo. Certè carcerum perfractores non consueverunt taliter recipi. Undè Acacius hanc calumniam hauserit, ignoro.

Hæc verba, *Maximianus, qui in Constantinopoli ordinatus est Episcopus, Orientalibus in Constantinopolim non permisit intrare*, nos docent, quod Orientales etiam post Maximiani promotionem non destiterint tentare apud Principem. Verùm ille impetravit ipsos recto tramite compelli ad propria. Sequentia verba, *Cognovit autem Religiositas, sicut oportebat agnoscere*, videntur mutila, ideoque sunt & obscura. Videntur supplendum. *Religiositas vestra*. Possit tamen & abstractim legi: *Cognovit Religiositas*. Utique omnium Chalcedone præsentium Episcoporum. Hoc sensu: Religiosissimi Episcopi cognoverunt istud Maximiani Factum, ac de ipso judicarunt, sicut oportebat. Laudatur aliquod istorum Episcoporum judicium, quod nos ignoramus. Et tunc haud dubiè facta, aut certè innovata & confirmata est illa Orientalium conjuratio, à qua Theodoretus supra in adductis ad Andream Samosatensem Episcopum litteris asseverat se nunquam recessurum. Facta est ex indignatione ad istud Factum Maximiani.

Hæc verba, *Videns enim multam turbam Monachorum Imperator valefecit Episcopis, satisfaciens eis*, respiciunt Constantinopolitanos præsertim Monachos, quos Schismatici etiam supra dixerunt turbulentos, inter cætera questi, quod propter ipsos non potuerint intrare Constantinopolim, jussi hærere apud Chalcedonem. Acacius queritur, quod multa ipsorum turba etiam Maximiano adhæserit, & quod ipsos Imperator timens valefecerit Episcopis, ac ipsos sine Regiæ civitatis ingressu, ac sui Sacri vultus adaspectu jusserit redire ad proprias Ecclesias. Utique Orientales Episcopos. Et quod ipsis satisfecerit. Nempè concedendo gratiam, supra expressam in tertia Synodi dimissiva, & post Maximiani Ordinationem data Sacra: *Quamdiu vivimus, Orientales adjudicare non possumus. Coram enim nobis nulla ex parte convicti sunt. Quippe contra vos nonnullis contendere volunt*. Novus Episcopus Maximianus, eique assidens Synodus à Principe supplicarunt Orientales Episcopos non solummodò non admitti ad Regium conspectum, sed etiam confirmari datam in ipsos à Synodo sententiam: Degradationem in quosdam, in quosdam excommunicationem. Præsertim degradationem quatuor jam sæpè nominatorum. Et primum concessit, secundum omninò rejecit Theodosius. Et hæc est eis data satisfactio, quam hìc laudat Acacius. Et his etiam videmur doceri causam & originem tertiæ illius Sacræ. Schismatici

tici Episcopi detrectabant redire, sed novas lites quærebant movere apud Principem. Hinc laudata Maximiani Synodus postulavit & obtinuit novam totius Synodi dimissionem. Theodosius tamen, ut Orientalibus daret aliquid solatii, ipsi Sacræ inseruit præfatam satisfactionem.

Porrò hæc Berrhæensis Synodus seu Congregatio non fuit modica. Etenim ex sola Euphratesia Provincia adfuerat non solus Theodoretus, sed & alii Episcopi, & quidem cum Clericorum, ac forsitan etiam Laicorum multitudine, quæ pariter venerat, haud dubiè ex curiositate: Ad distinctè audiendam plenam seriem omnium Actorum Ephesi & Chalcedone. Et omnes sunt invicem consolati. Inquisiverunt ac decreverunt vias & modos, quibus proscriberent Cyrilli Capitula, ac sese eruerent ex præsentibus angustiis. Plura apud Berrhæam facta sunt istiusmodi Conventicula. Etenim Acacius erat decrepitus, ac itinerum impatiens, & sine ejus per multam rerum experientiam sapientissimo consilio nihil concludi poterat: Hinc ipse Patriarcha Joannes cum suis Episcopis ibat ad illum.

CAPUT XLII. —130

Epistola, quam præfatus Irenæus direxit à Beato Theodoreto Cyri Episcopo ad Candidianum Comitem Domesticorum, ante pacem missa.

PRopter multa & ipsam memoriam Ephesi odio habens, gratias ei de una re ago præcipua, quia manifestam nobis fecit animam tuam, quæ est plena virtutibus. Sic enim Athletas luctamina, & equos currendi certamen, & aurigas currus, & aurum coticula ostendit; Utrum probatum sit, an adulterinum, ipsa decernit. Sic & Civitas illa, & illa vehemens tempestas, & densi atque crebri fluctus, & diversi atque contrarii flatus stabilitatem vestram, & fortitudinem, firmitatemque pro Justitiæ partibus ostenderunt. Et ferventes Dilectores nos vestræ Magnitudinis effecerunt. Ob hoc Ephesò gratias agere cogar, in qua illud pessimum naufragium sustinuimus. In qua Ecclesiæ membra contra invicem seditione armata sunt, & unum Corpus incisum est. Et mala illa sunt perpetrata, quæ taciturnitate sunt digna: Quæ plus nobis tua scit Magnitudo. Unde & de Sanctissimo, ac Deo Amicissimo Episcopo, & Comministratore nostro Theophanio scribens, verbis non egeo longis: Et ipsum namque manifestè novit Magnificentia vestra, & scit injustitiam, quæ præsumpta est contra eum. Quia igitur & adversamini, & odistis eos, qui talia commiserunt, linguam pro manu porrigite: Et suadete illos, qui habent hujus sententiæ vim, extinguere tandem flammam, quæ malè succensa est, & restituere malè pulsis Ecclesias, & sistere risum, qui contra nos est, pietatis Adversariorum.

SCHOLION.

HÆc Epistola est ejusdem temporis. Docet nos, quod Comes Irenæus statim post dimissam Synodum, etiam ante factam Ecclesiarum pacem, fuerit projectus extra gratiam Augusti Theodosii. Et quod istud ipsum, licèt non plenè, evenerit Comiti Candidiano. Nempe ob fraudes, violentias, falsas relationes, aliaque id genus facta apud Ephesum, ac in ipsa etiam Constantinopoli. Porrò Epistola scripta est ad latus Theodoreti. An Cyri, an Antiochiæ, an Tyri? Respondeo, quod Tyri. Etenim Irenæus tunc omninò erat in Cyri defuncti locum à Theodoreto consecratus in Tyriorum Episcopum. Hoc mihi persuadent hæc verba: *De Sanctissimo & Deo amicissimo Episcopo, & Comministratore nostro Theophanio.* Altissimè clamant Irenæum tunc fuisse Episcopum. Proinde id factum est ante Ecclesiarum pacem. Immò & ante Tractatum pacis. Hoc lucidè affirmat Epistola. At verò pax tractari cœpit mox post confirmatum à Celestino Pontifice Maximiani Episcopatum: Ad preces ejusdem Pontificis. At verò hæc confirmatio fuit data Idibus Martiis, anno trigesimo secundo istius sæculi. Proinde circa hoc tempus ille fuit evectus in Episcopum.

Memoratus hìc Theophanius est Philadelphiensis in Lydia Episcopus, qui cum Joanne Antiocheno fuit Ephesi, ac ab Ephesina Synodo nominatim damnatus. Nec mirum. Ille enim est, qui Photium ac Anastasium, Nestorii Presbyteros ac Emissarios, cum scelerato Theodori Mopsuesteni Symbolo admisit in suam Ecclesiam, & omnes Quarto-Decimanos sub ejus professione recepit in communionem. Possit insuper alias patrasse petulantias. Quidquid sit, Maximianus ipsum statim post suam Synodum est aggressus, ejecit è Philadelphiæ Cathedra, & jussit ordinari alium. Ex quo discimus plura. Primò, quod in sua Synodo Maximianus non dumtaxat Dorotheum, Helladium, Eutherium, ac Himerium, sed plures ab Ephesina Synodo damnatos jusserit ejici è suis Ecclesiis. Secundò, quod Imperator Theodosius, licet Orientalium, & ipsis adhærentium Episcoporum istas damnationes improbaverit, nequaquam tamen circumduxerit: Hinc ipsas contra ejus judicium executus est Maximianus, ac statim ejecit Theophanium. Tertiò, quod Asiaticæ Diœcesis rapinas, post quas Patriarcham istic agere cœpit Sanctus Joannes Chrysostomus, etiam Maximianus sit pro-

prosecutus. Lydia enim erat Asiatica Provincia. Quartò, quod isto tempore Candidianus Comes necdum plenè esset extra Principis gratiam. Etenim Episcopus Irenæus ipsum obtestatur, ut adversùs hæc mala apud Imperii Potestates porrigat pro manu linguam, atque ita curet restitui Theophanium: Et extingui malè succensam flammam hujus persecutionis. Dico Candidianum plenè necdum fuisse extra Principis gratiam. Etenim diminutam illi fuisse hanc gratiam suadet, quod Irenæus ipsum roget, non apud Principem agere, sed apud solos ejus Ministros. Notanda sunt & hæc verba: *Quia adversamini, & odistis eos*. Demonstrant Candidianum tunc adhuc perstitisse in sua nequitia.

CAPUT XLIII. —131

Epistola sanctæ memoriæ Venerabilis Andreæ, Episcopi Samosatæ Civitatis, ad Alexandrum Episcopum Hierapolitanum, de Rabbula Episcopo Edesseno, qui se ab Orientali Synodo separavit.

HI qui pro recta fide laborant, scripserunt mihi ab Edessa, quia Rabbulas apertissimè declinavit à Dogmatibus veritatis, & persequitur rectè fidei Defensores. Ita ut Theodorum quidem Beatum rectæ Glorificationis Magistrum præsumeret anathematizare in Ecclesia, & multa mala contra eum diffunderet. Anathematizaret verò & illos, qui ea, quæ illius sunt, legunt. Insuper & qui illa, quæ scripsimus. Et quicumque veniunt, & non portaverint ad combustionem Theodori Codicem. Et eos qui præter illa, quæ Cyrilli sunt, sapiunt. Dicitur autem & prædicare, quod una tantùm natura sit Christi. Et expellere validè hos, qui aliquid aliud dicunt. Superfluè igitur, ut apparet, Dominos confingimus, qui per taciturnitatem proditores veritatis efficimur. Et festivitas quidem, quæ sistit in januis, nunc convenire nos prohibet. Rogo verò, ut mihi tua Probitas indicet, quæ oportet dicere vel agere super his, & priusquam nos convenire contingat. Amici verò, qui persecutionem sustinent, interrogant nos, si oporteat jam scissionem fieri, & ostendi fiduciam: Quia circa ea consilium minimè id nunc usque fecerunt. Mihi autem rationabile videtur, ut qui fiducialiter impiè agit, & omnes abjuravit Orientales, & nos contra eum clarè pugnemus. Si verò essent quidam fortes, & illud aliud fieri debuit. Et mihi quidem videtur, quod in Constantinopoli suscipiens litteras, quas nunc usque sustinuit, erupisset: Et impietatem, quam olim conceperat, clarissimè peperisset. Nobis verò tutum sicut arbitror, non est, ut de talibus ulteriùs taceamus.

SCHOLION.

HUjus Epistolæ radicem exponit in Breviario Liberatus Carthaginensium Archi-Diaconus: *Nestorii Sectatores videntes libros illius blasphemos non posse proferri in publicum, eòquod Synodo Ephesina anathematizante fuerant condemnati, & Imperiali lege probibitum fuerat, ne quis eos legere auderet aut defendere, tunc cœperunt Diodori Tharsensis, & Theodori Mopsuestenæ civitatis Episcopi, & aliorum Episcoporum, qui contra Eunomium & Apollinarem, unius naturæ Assertores, libros composuerant, duas in Christo ostendentes naturas in una persona, quod Nestorius sic non dixerat, circumferre volumina, & simplicissimos quosque decipere cupientes, ajebant non sapuisse nova Nestorium, sed antiquorum Patrum prosecutum fuisse doctrinam. Et in eo tantum studii gesserunt, ut ipsa eorum volumina malitiosè in Syrorum linguam, & Armeniorum, atque Persarum transferrent. Sed hæc ubi agnoverunt Acacius Melitinensis, & Rabbulas Edessenæ civitatis Episcopus, scripserunt Armeniæ Episcopis, ne Theodori Mopsuesteni libros susciperent, tamquam hæretici, & Authoris dogmatis Nestoriani; insimulantibus Episcopis Ciliciæ Rabbulam & Acacium, quod hoc non ex charitate, sed ex æmulatione fecissent.*

Liberatus non vidit has Epistolas. Etenim affirmat Acacium & Rabbulam scripsisse, seu sua Synodica Decreta transmisisse ad solos Armeniæ Episcopos. Item solos Cilicas insurrexisse in Rabbulam. At verò ex hisce litteris lucet, quod etiam Euphratesii, immò & ipse Antiochenus Joannes statim insurrexerint. Item quod etiam per Orientem isti Damnatores sua Decreta divulgaverint. Ejusdem rei meminit Rabbulæ in Edessenam Ecclesiam proximus Successor Ibas in famosa Epistola ad Marim Persidis Episcopum agens de Ecclesiarum post Ephesinam Synodum Discordiis: *Multi ante oculos non habentes Dei timorem, occasione Ecclesiastici Zeli inimicitiam, quam occultam in cordibus suis habuerant, ad effectum perducere festinabant. Ex quibus unus existit nostræ Tyrannus civitatis, quem & ipse non ignoras: Qui occasione fidei non solùm viventes punit, sed & hos etiam qui olim ad Dominum migraverunt. Quorum unus est Beatus Theodorus, veritatis Prædicator, & Doctor Ecclesiæ. Hunc ausus est, qui omnia præsumit, clarè coram Ecclesia anathematizare*. Ex quibus lucet Rabbulam, dum scribebatur hæc Epistola, adhuc vixisse: Epistolam esse scriptam statim post dictum Theodoro anathema, Et hæc verba, *Qui non solum viventes punit*, suadent inter istos punitos fuisse & ipsum Ibam,

tunc Presbyterum. Hinc enim suum Episcopum Rabbulam appellat suæ civitatis Tyrannum. Cum ipso fuerat Ephesi. At facta pace, noluit dogma aut causam Nestorii deserere: Hinc & ipsum Rabbulas punivit.

Ejusdem rei meminit in libris contra Nestorianos ac Eutychianos Leontius Scholasticus Byzantinus: *Quid opus est dicere de Sancto Rhambulo, Episcopo Edesseno, viro, ut ajunt, Propheta? Cujus fiduciam atque confutationem postquam, qui tunc erant impietatis Theodori Sectatores, pati non potuerunt, post multa pericula illum dolo aggrediuntur, uni ex eis, qui intus erant, negotio commisso.* De eodem Rabbula scribit in secundo Collectaneorum libro Theodorus Lector: *Rabbulas Edessenus Episcopus cæcus erat. Andreas verò Samosatenus eum accusat, quod contra duodecim Capita Theodoreti scripsisset.* Theodorus manifestè legit præsentem Epistolam. Loquitur enim ex his ejus verbis: *Insuper & qui illa, quæ scripsimus.* Cyrillianorum Capitulorum refutatio, quæ exstat sub omnium Orientalium Episcoporum nomine, est omninò opus Samosatensis hujus Andreæ. Hanc ergò ipse queritur etiam fuisse damnatam & anathematizatam à Rabbula. Notanda sunt verba: *Quæ scripsimus.* Nempe & ego & Theodoretus. Theodorus Lector has Capitulorum refutationes appellat Capitula. Eadem de re ad quintam Synodum dixit Benignus, Heracleæ in Pelagonia Episcopus, ac Eliæ Thessalonicensis Archi-Episcopi Vicarius, ostendens consuetudinem, quæ Hæreticos etiam post mortem damnat, esse antiquissimam, & subjungens: *Hanc Ecclesiasticam traditionem custodiens & Rhambulas Sanctæ memoriæ Episcopus factus Edessenæ civitatis, qui in Sacerdotibus exsplenduit, Theodorum istum Mopsuestenum etiam post mortem in Ecclesia anathematizavit propter impia ejus Conscripta, sicut testimonium præbet etiam Epistola, quæ ab Iba ad Marim Hæreticum Persam scripta esse dicitur.*

Rationes, quæ Rabbulam permoverunt, illustrat in litteris ad Joannem Antiochiæ Patriarcham Sanctus Cyrillus: *Optamus ut omnes res suas agant, neque turbas Ecclesiis excitent, jam per Christi gratiam, & Doctorum ubique terrarum vigilantiam sedatas. Cæterum qui cum Nestorio aliquando senserunt, nunc verò ex animo resipiscentes à nugis illius discedunt, tantaque voluntate rectam & integram fidem complecti proponunt, eos placidè suscipere oportet, nec illorum cuiquam præteritorum culpa convitium facere. Illud tamen vos, tamquam fratres, & Magisterii socios, obsecramus, ut Clericis vestris præcipiatis, ne alia loquantur, præsertim in Ecclesiis, præter ea, quæ vera ac probata, & benè se habere judicata sunt, sed potiùs ut rectæ fidei confessionem sequantur: Maximè verò ne facilè ad sermones de ejusmodi rebus prosiliant. Quod si qua necessitas coegerit, eò quod aliqui in Mysteriis fidei sint instituendi, nullo modo de fide sermonem à rectitudine fidei deflectere sinant. Quia verò omnes turbarum occasiones per Sanctitatis vestræ vigilantiam sunt præcidendæ, propterea quæ in rem fore censebamus, hæc perscripsimus. Si quibus ergò Clericis vel Monachis à nonnullis objiciatur, quod cum Ecclesiæ communicaverint, cum impio Nestorio hucusque sentiant, his in Ecclesiis potiùs Audientia proponatur, & apud vos, qui illas regitis, eorum Dicta accuratè examinentur. Nam verosimile est eos qui tales accusare volunt, quasi nemo sermones illorum admittere sustineat, apud extera Tribunalia tumultuari.*

Antiochena ac omnis Orientalis Ecclesia à Pauli Samosatensis, istic Patriarchæ, lapsu nunquam fuit plenè libera ab ejus Judaicis blasphemiis. Hinc & Nestorius statim illic nactus est plurimos Sectatores. Sed & post Ephesinam Synodum, ac præsertim post factam Ecclesiarum pacem plurimi redierunt ad Ecclesiam, ac Nestorium abjurarunt. Episcopi & Clerici sunt recepti in suis honoribus. Quin & multi per consuetos reconciliationis ritus redire noluerunt: Quasi stantes ac innocentes permanserunt in suo gradu, protestantes se nunquam fuisse Nestorianos. Et de his Venerabilis Maximus, Antiochenæ Ecclesiæ tunc Diaconus & Archi-Mandrita, postmodò Patriarcha, Sanctum Cyrillum consuluit. Censebat ipsis sine consueta pœnitentiæ Paratura non communicandum. At Sanctus Cyrillus ex dispensatorio pacis amore censuit oppositum. Interim istorum plures soli Nestorii personæ valedixerunt, non ejus erroribus. Quin & ab ipsis in solemnibus ad Populum Tractatibus non abstinuerunt. Et horum plenam correctionem Sanctus Cyrillus advertit difficilem. Hinc Patriarchæ Joanni suasit, ut ipsis nullum de hisce quæstionibus Tractatum aut sermonem permitteret: Excepta tamen Catechismi aut similis instructionis necessitate. Erat dispensatoria medicina. Verùm & ipsa non plenè profuit. Hinc ad istius sæculi annum trigesimum quintum Imperator Theodosius, exoptans Ecclesiis plenam pacem, omnes Nestorii libros rigidissima lege prohibuit, & damnavit ad ignes. Et Nestorianum errorem esse jussit crimen læsæ, non solius Divinæ, sed & humanæ Majestatis. Et tunc damnatæ blasphemiæ Osores cœperunt illius Sectatores non dumtaxat apud suum Patriarcham, aut Episcopales Synodos accusare, sed etiam apud Laica Tribunalia: Utpote crimen mixti fori. Quandoque ex pio zelo, quandoque ex invidia aut odio. Hinc dolosi hæreseos dilectores sunt conversi ad aliud consilium. Decreverunt penitus tacere de Nestorio. Quo tamen persisterent in suis sensibus, & tam Ecclesiasticam, quam Imperialem censuram ac manum evaderent, Theodori Mopsuestiensis nuper Episcopi, qui eadem sapiens ac docens Nestorio Magister fuerat, libros transtulerunt in varias linguas, ac per istas gentes dispersperunt. Clamaverunt sibi nihil esse cum Nestorio, sed se sequi dogmata Theodori, viri paris & æqualis Magno Athanasio, Magno Basilio, Gregorio Nazianzeno, & istiusmodi aliis Ecclesiæ Gigantibus. Et petulantia in dies crevit. Hinc igitur Rabbulas, suam Provinciam servaturus, anathematizavit Theodori non solummodò dogmata, sed & personam. Synoda-

liter ac solemnissimè. Quod ipsum in secunda Armenia fecit Metropolita Acacius.

Eadem de re Sanctus Cyrillus scribit ad Lamponem Presbyterum, & alios suæ Ecclesiæ Clericos: *Cum apud Æliam commorarer, vir aliquis ex his qui nobiliter militant in Palatio, Epistolam multorum versuum & grandem mihi obtulit signatam, quam se dicebat accepisse ab Antiochenis Orthodoxis. Subscriptiones autem erant in ea plurimorum Clericorum, & Monachorum, & Laicorum. Accusabant autem Orientales Episcopos, quasi tacentes quidem Nestorii nomen, & dissimulantes eum aversari, transilientes autem ad Theodori Codices de Incarnatione factos, in quibus multò pejores Nestorii blasphemiis positæ sunt. Pater enim fuit Nestorii perfidiæ, & illius mala locutus, impius in his factus est, in quibus modò est. Et scripsi quidem Reverendissimo Episcopo Antiocheno; ut Theodori impia dogmata nemo in Ecclesia loquatur. Accedens autem ad Alexandriam Reverendissimus Diaconus & Archimandrita Maximus plurima inclamavit in Orientales, dicens Orthodoxos nullum ibi locum habere, nec fiduciam loquendi de recta fide. Dixit verò, quod confingunt quidem confiteri Symbolum Nicææ expositum à Sanctis Patribus, malè autem illud interpretantur. Et adhortatus est omnem expositionem Nicænæ Synodi interpretari planè, ut non subripiant quosdam alia pro aliis exponentes. Quod & feci.* Dolosæ vulpes clamabant se insistere Nicæno Symbolo, idque juxta expositionem magni Theodori, ac propterea sese nequaquam Nestorianos esse, sed plenè Orthodoxos. Est antiqua ipsius Nestorii cantilena. Etiam totius Factionis, quam apud Ephesum fovit Patriarcha Joannes. Et ipsam acceperat à Berrhæensi Acacio. Ex his discimus, quod venerabilis ille Diaconus & Abbas Maximus non solummodo ad Sanctum Cyrillum scripserit, sed etiam Alexandriam accesserit. Scripsit statim post initam pacem, inquirens modum, quo Nestorianos oporteret ac expediret recipere in Ecclesiam. Accessit post vulgatos Theodori libros. Et tunc induxit Sanctum Cyrillum ad commentandum Nicænum Symbolum. Ex quo lucet istius Scripti occasio ac tempus. Lampo Presbyter est omninò idem ille Presbyter ac Monachus, qui Sancti Cyrilli ac Nestorii primas lites studuit componere, illorum ultro citroque litteras deferens. At quæstio est, quomodo Sanctus Cyrillus se scribat hoc tempore fuisse apud Æliam? Quis credat illum tunc fuisse Hierosolymis? Est mendum. Forsitan legendum sit: *Helionopoli*.

Ista igitur omnia considerans, & latiùs per omnem Orientalem Diœcesim, immò & per Armeniam ac Persidem serpere videns, Venerabilis Rabbulas fecit sequentia. Primò, separavit se à communione Joannis sui Patriarchæ, & omnium Episcoporum recipientium libros Theodori, aut ipsis faventium. Secundò, non dumtaxat libros, sed & ipsam Theodori personam solemniter anathematizavit in Ecclesia. Et multa adversùs ipsum mala diffudit. Hoc est, adduxit multas rationes sui anathematis. Tertiò, anathematizavit etiam omnes, qui deinceps Theodori libros legerint. Quartò anathematizavit & illos, qui Theodoreti Cyrensis, aut Andreæ Samosatensis Episcopi legerent Scripta contra Capitula Sancti Cyrilli. Quintò, idem anathema inflixit illis, qui Theodori libros sibi non deferrent comburendos. Non quovis modo ipsos comburi voluit, sed per semet-ipsum. Esse certus voluit. Idem anathema inflixit illis, qui deinceps recalcitrarent Sancti Cyrilli Capitulis. Et omnes sibi non obedituros minatus est proscribere extra suam Provinciam. Et abjuravit omnes Orientales Episcopos. Non simpliciter se discrevit ab illorum communione.

Notanda sunt hæc verba: *Et mihi quidem videtur, quod in Constantinopoli suscipiens litteras, quas nunc usque sustinuit, erupisset. Et impietatem, quam olim conceperat, clarissimè peperisset.* Affirmat quod Rabbulas neque ex semetipso solo, neque ex recenti consilio ista fecerit: Quod antiqua fomenta habuerit, antiquas à Constantinopoli litteras, utique à Maximiano Episcopo. Quod ipsas dudum occultaverit, ac nunc tandem cœperit ex ipsis operari. Utique sub Proclo, quem suo Antecessore Maximiano noverat longè serventiorem contra Nestoriana dogmata, ac potentiorem sermone & opere. Quod tamen anathematizandi nominatim Theodori Mandata aut fomenta à Maximiano accepisset, non caret scrupulo. Etenim Ephesina Synodus, quæ Maximiano erat agendorum regula, dum Theodori damnavit Symbolum, noluit nomen exprimere, longè minus anathematizare personam.

Notanda sunt & hæc verba: *Amici verò, qui persecutionem sustinent, interrogant nos, si oporteat jam secessionem fieri, & ostendi fiduciam.* Respiciunt Edessenæ Ecclesiæ Clericos, qui damnabant Factum sui Episcopi, ideoque parabant ab ejus communione se separare. Et ab Andrea vicinæ Provinciæ Episcopo, & harum rerum peritissimo, postularunt consilium. Et Andreas quæstionem ex more retulit ad suum Metropolitam, ab ipsò deducendam ad judicium Synodi. Et inter istos Clericos omninò fuit Ibas Presbyter. Hinc enim in sua famosa Epistola Rabbulam appellat suæ civitatis Tyrannum. Ex eodem fonte Leontius Scholasticus Byzantinus in libro de Sectis proponit hanc quæstionem: *Cur Chalcedonensis Synodus ab Iba non requisivit, ut Theodorum anathematizaret? Cur ejus in qua Theodorum prædicat, ad Marim Epistolam recepit?* Et respondet: *Hoc potiùs de Sancto Cyrillo quæri debebat, quam de Synodo. Nam Sanctum memoriæ Cyrillum, cum nonnulli hoc ipsum quærerent, ut Theodorus anathemati subjiceretur, ad Proclum scripsisse constat, minimè Theodorum anathematizari debere. Nam Orientales, inquit, universi Theodorum pro magno Doctore habent. Quem si anathemati subjecerimus, in Orientalium Ecclesia dissidium ingens excitabimus. Quorum unus est Ibas, qui eum anathematizari non patietur.* Fateor Ibam, dum ista scripsit Cyrillus, fuisse Episcopum: Hinc interim lucet ipsum fuisse virum magnæ authoritatis. Theodoretus scribit ipsum

ipſum fuiſſe in Divinis Litteris educatum à puero, & conſtantiſſimum in rebus aſperis.

Eædem virtutes reſplenduerunt etiam in Iba Presbytero. Hinc non ſolus Rabbulæ contradixit, ſed ſecum ab illo abſtraxit majorem partem Cleri. Etenim in Tyrio judicio dixit: *Eſt Clerus noſter nominum ducentorum plus minus, aut etiam plurium. Neque enim retineo numerum.* Ex his non niſi decem aut duodecim poſtmodò in ipſum recalcitrarunt, ipſumque deduxerunt primò ad Domni Patriarchæ Antiocheni Tribunal, deinde ad Delegatos à Principe Judices, hinc ad Epheſinum Latrocinium, ac tandem ad Chalcedonenſe Concilium. Et palmare accuſationis caput fuit læſa per Neſtorianam Hæreſim fides. Quod dixiſſet: *Non invideo Chriſto facto Deo. In quantum enim ipſe factus eſt, & ego factus ſum.* Et quod Beatum Cyrillum appellaſſet Hæreticum. Quod dixiſſet: *Bonæ memoriæ Cyrillum tamquam hæreticum habui, & donec anathematizaſſet ſua Capitula, non recepi eum.* Summa erat hic articulus: *Quia Neſtorianus eſt, & Beatum Cyrillum accuſavit Hæreticum.* Et hæc omnia probarunt non ſolummodò ex publicis ejus ad Clerum Tractatibus ac privatis hinc inde colloquiis, ſed etiam ex famoſa ejus Epiſtola. Quis non videat hæc omnia fundari in ejus Actis contra Rabbulam? Quod nempe noluiſſet anathematizare Theodorum, quod noluiſſet canonizare Sancti Cyrilli Capitula, quod noluiſſet damnare eorum Damnatores. Ibas ergo Rabbulæ facinus retulit ad Andream Samoſatenſem. Haud dubiè & ad Theodoretum. Hi enim duo ſingulariter invaſerant iſta Capitula. Et ab ipſis poſtulavit, an non oporteret, aut ſaltem expediret deſerere communionem Rabbulæ? Andreas conſuluit Alexandrum Metropolitam: Et licèt hujus non habeamus Reſponſum, non dubito quin ipſe probaverit omnia, atque ita ab ipſis inflammatus Ibas iſtud ſchiſma apud Edeſſam fecerit. Statim adducam Synodale Joannis Antiocheni ad Edeſſenam Eccleſiam Decretum in hæc verba: *Rabbula & Edeſſam perturbat, & omnes qui vicinas Provincias habitant Apoſtolicæ fidei valde contraria perpetrans. Et eos qui recta ſapere elegerunt, vertit in fugam. Unde compulſi ſumus Religioſitati veſtræ Epiſtolam deſtinare, ut ſi vera ſunt iſta, immunes vos ab ejus communione ſervetis, donec eum evocantes ad nos, &c.* Ibas igitur ſecum abſtraxit omnem Clerum præter iſtos decem aut duodecim, qui illum poſtmodò accuſarunt. Et iſti illum, utpote ſuum Ducem, poſt Rabbulæ mortem elegerunt in Epiſcopum. Pauci alii perrexerunt in ipſum grunire, tandemque proruperunt in apertam accuſationem.

An Rabbulas dato in Theodorum ac ejus libros anathemati ex Maximiani Conſtantinopolitani inſtinctu addiderit canonizationem Capitulorum Sancti Cyrilli, non poſſum firmus aſſeverare. Poſſit id feciſſe ex prævisæ contradictionis metu: Ex providentia & ſpe ſibi conciliandi auxilia Cyrilli. Poſſit utrumque attendiſſe. Quidquid ſit, præfata ſui Cleri rebellione, & natis

inde anguſtiis preſſus ac mœſtus omnia ad Sanctum Cyrillum retulit. Et ante omnia expoſuit ſui Facti rationes: *Jam verò quidam unitatem ſecundùm ſubſiſtentiam omnibus modis abdicant. Morbus enim aliquis ſublatens inveteravit Orienti, immedicabilis vulneris modo depaſcens Eccleſiæ corpus, & plurimos quidem latens, apud autem quaſi Studioſos & ſupercilia extollentes eruditione, latenter honoratus.* Uti adversùm Arii dolos Nicæna Synodus vocem, *Conſubſtantiale*, ita adversùm ſimiles Neſtorii technas Sanctus Cyrillus, ac per ipſum directa Epheſina Synodus, introduxerunt voces: *Unio ſecundùm hypoſtaſim.* Etenim Neſtorius profitebatur, immò plenis buccis crepabat *unitatem, unionem, conjunctionem.* At ſecundùm affectum, inhabitationem, parem honorem, ac æqualem authoritatem. Porrò Orientalium Epiſcoporum & Clericorum plures hoc Judaicum venenum fovebant clauſum in pectore, ideoque laudatas Sancti Cyrilli voces penitus averſabantur. Et certè ipſas in pacis Decreto nec Joannes Patriarcha obtulerat, nec Sanctus Cyrillus exegerat. Rabbulas rectè ſcribit fuiſſe inveteratum Orientis malum. Nempè iſtic plantatum à Paulo Samoſatenſi, & uſque tunc non evulſum radicitus. Addit ipſum ſemper vixiſſe in Theodoro, & ſparſum per ejus libros. Etiam originalem ac fundamentalem totius Neſtoriani erroris blaſphemiam, quæ Sanctam Virginem negat Dei-Param.

Quæ omnia Sancto Cyrillo graviſſimè diſplicuerunt. Hinc & firmiſſimè ſunt infixa ejus memoriæ. Omnia enim, quæ ſtatim audivimus ipſum ad Joannem Patriarcham & alios ſcripſiſſe de latenter apud Orientem reſtante ac graſſante Neſtorii errore, videtur hauſiſſe ex hac relatione Rabbulæ, ac alia Archi-Mandritæ Maximi. Ejus mentem graviſſimè momordit pertinax abnegatio Sacroſanctarum vocum: *Unio ſecundum Hypoſtaſim.* Penetrabat enim iſtud peſſimæ iniquitatis myſterium. Hinc reſcripſit Rabbulæ, ac in ſuo Reſcripto laudavit ejus *incomparabilem alacritatem ac inexpugnabilem confidentiam.* Et adjunxit: *Sicut verò ſollicitos optimè gubernare, non in ſerenitate navigare, ſed in tempeſtate poſſe navem ſervare, probatiſſimos declarat; ſic etiam ſortitos Eccleſiæ præſidere, non omnimodò rerum ſerenitas claros demonſtrat, magis verò ſolertia in tribulationibus, & fortitudo, & patientia, & fortiter reſiſtere inſtabilibus Hæreticorum ſermonibus. Semper quidem tua ſplenduit Sanctitas, præcipuè autem modo, facta omnibus Orientalibus columna & firmamentum veritatis, ſicut & quemdam peſtiferum morbum expellens, novæ & abominandæ Hæreſeos Neſtorii blaſphemiam. Nam procedit quidem ex altera radice, illius dico qui de Cilicia erat, iſta impietas. Arbitratus verò eſt, quod tenebit Orbem terrarum propter potentiam neſcio quomodo illi datam. Rapuit enim Sedem fortiſſimam, & factus eſt cibus Draconi multa capita habenti. Speravit verò etiam ipſe Sanctas Dei Eccleſias devorare, & omnes apprehendere. Et niſi nos ſalvaſſet Deus omnipotens, prævaluiſſet utique, quantum ad potentiam conatuum ejus pertinet, ſceleratasque concurſiones illorum, qui eum continent.*

Rabbulæ alacritas & confidentia fuit re vera incomparabilis & inexpugnabilis. Sanctus Cyrillus meritò affirmat ipsam fuisse robustam illam, immò & perfectam charitatem, de qua scripsit ad Romanos Sanctus Paulus Apostolus: *Qui nos separabit à charitate Christi? An tribulatio? An angustia? An persecutio? An fames? An nuditas? An periculum? An gladius?* Et concludit: *Nihil enim intolerabile est eis, qui firmiter apud se statuunt certamen fidei certare, cursum perficere, fidem servare, ut & incorruptionis mereantur coronam.* Plura ex his discimus. Primò, quod Rabbulas ob suum sanctissimum ac gloriosissimum facinus inciderit in gravissimas tribulationes. In tales, quæ Ecclesiæ regimen redderent difficillimum: Difficilius, quam navim inter marinas tempestates gubernare. Quia nempè major ac potior Cleri, adeòque & Populi pars deserebat ejus communionem. Secundò discimus, quod Sanctus Cyrillus Rabbulæ facinus tunc in exordio penitus probaverit. Certum est illum insigniter exultasse, quod sua Capitula, in quæ Orientalis Diœcesis vomuerat tot anathemata, jam ibidem inciperent sub anathemate canonizari. Hinc affirmat Rabbulam esse factum *omnibus Orientalibus Ecclesiis columnam ac firmamentum veritatis.* Et lucidè ac disertè affirmat Theodorum esse radicem totius Nestorianæ perfidiæ. Nestorianos sperasse, quod per hujus potentiam invaderent omnem Orbem terrarum. Quod per ipsum jam rapuissent fortissimam Sedem, per quam devorarent omnes Ecclesias. Quod ad illum sceleratæ concursiones fierent. Palam intelligit Antiochenam Ecclesiam. Rabbulas erat Silicernium, immò cœcus præ senio, ideòque videtur inter ac per has calamitates festinasse ac migrasse ad meliorem vitam futuri sæculi. Et in hoc tumultu Ibas est promotus ad ejus Cathedram.

Horum omnium tempus addiscimus ex Theodosii Imperatoris ad Leontium Præfectum scripta lege, qua Nestorium Simoni Mago, & ejus Sectatores Simonianis æquiparat, ac isto infami nomine nuncupandos sanxit, *ut cujus scelus sunt in deserendo Deo imitati, ejus vocabulum jure videantur esse sortiti.* Legis occasio fuit nefarii Nestorii audacia, qua Synodaliter degradatus, ac per Principem deportatus, non desiit adversùs Sacro-Sanctam Ephesinam Synodum libros scribere, & ubique dispergere. Eos omnes lex vetat legi aut describi, mandat inquiri ac exuri. Data est trigesimo quinto istius sæculi anno 3. die Augusti. Tunc igitur occulti Nestorianæ blasphemiæ fautores verterunt se ad alia consilia: Cœperunt Theodori libros in Syriacam, Armeniam, ac Persicam linguam transferri, ac seminare per istarum Gentium Provincias. Ita semetipsos consolari, ac stabilire suam hæresim. Quæ omnia videntur intra annum non potuisse fieri. Quapropter festivitas, ante cujus instantis lapsum Andreas Samosatensis scripsit non potuisse celebrari Synodum, omninò videtur fuisse Pascha anni trigesimi septimi. Esse non potuit Dominica Nativitas. Etenim Sanctus Joannes Chrysostomus, Antiochenæ Ecclesiæ Presbyter in quadam homilia disertè affirmat istam festivitatem in Orientali Diœcesi non incepisse, nisi à viginti annis. Quare hoc tempore videtur necdum fuisse tanta, ut posset impedire ac suspendere Synodos. Porrò Rabbulas suum facinus non patravit solus, sed cum Synodo suæ Provinciæ. Et similium Synodorum tempus juxta Nicænum Canonem erat ante Quadragesimam Paschæ: Et isto anno Pascha incidebat in diem undecimam Aprilis, ideòque Quadragesimæ exordium, quod hodie dicimus diem Cinerum, erat 24. Februarii. Projnde ista Rabbulæ Synodus fuit circa medium ejusdem mensis. Antiochena Joannis Patriarchæ Synodus fuit facta post Pascha. Eodem tempore Rabbulas Alexandriam ad Cyrillum scripsit, & accepit ejus Rescriptum. Ad eundem Cyrillum scripsit Joannes Patriarcha, & contra hunc venerabilis Maximus, Diaconus & Archi-Mandrita, accessit Alexandriam. Joannes scripsit etiam ad Imperatorem Theodosium, & ad Sanctum Proclum, Regiæ civitatis Patriarcham. Et Rescripta accepit. Ad eundem Proclum scripserunt, & Rescriptum acceperunt Armeniorum Ecclesiæ. Et plura alia intercurrerunt. Egregiè festinatum est, si unicus annus omnia expleverit. Et inter has turbas venerabilis Rabbulas obiit. Certè vix ante exordium anni trigesimi octavi. Quare ante hoc tempus Ibas non potest fuisse Episcopus.

Titulus, qui Samosatensem Andream inscribit *Sanctæ memoriæ venerabilem*, est ab Irenæo. Longè aliud scribit venerabilis, per Jacobum Gretzerum vulgatus, Anastasius Sinaita. Refert Andreæ contra quartum Sancti Cyrilli Capitulum calumnias ac invectivas, & subjungit: *Audistis, Fratres, Draconis nequissimi Andreæ convitia, quæ ex pectore Nestoriani veneni plenissimo adversùs Sapientissimum Doctorum Cyrillum eructavit.* Anastasio huic magnas debemus gratias: Cap. 22. Quoniam nos docet ab isto Andrea fuisse conscripta duo opera contra Sancti Cyrilli Capitula. Hoc enim, cujus hìc adducit verba, est penitus aliud ab illo, quod Andreas scripsit sub Orientalium Episcoporum nomine. Et hinc in Constantinopolitana collatione dixit Hypatius Ephesinus Episcopus: *Sanctus Cyrillus in expositione duodecim Capitulorum adversùs Theodoretum & Andream scribens, qui contra eadem Capitula scripserunt, sed nec adversùs Orientale Concilium, quod illi Arii vel Apollinaris opinionem imposuisse visum est, &c.* Distinguit tres Capitulorum hostes ac impugnatores: Theodoretum, Andream, ac Orientale Concilium. At verò hujus Concilii Scriptum est etiam ab Andrea. Hinc enim in litteris ad Joannem Constantis Augusti Cubicularium, quæ de rectis Ecclesiæ dogmatibus sunt adversùs Severum Eutychianistam, scribit Sanctus Abbas ac Martyr Maximus: *Sanctus Cyrillus in Apologia adversùs Andream, qui tertium ejus Capitulum reprehenderat, sic ait.* Adducit verba exstantia in Sancti Cyrilli Apologia adversùs reprehensiones Orientalium. Rem illu-

illustrat Marius Mercator : *Cyrilli Alexandrini Episcopi Apologeticus pro duodecim Capitulis adversùm Orientales Episcopos, quorum nomine Andreas Samosatenus objectiones scripserat*. Hinc Hypatius Andreæ Scriptum distinguit contra Scriptum Orientalium : Quod nempè unum ex totius Factionis nomine, aliud scripsisset ex nomine proprio. Istud ante, hoc post Ephesinam Synodum: Immò post scriptum à Sancto Cyrillo Apologeticum adversùs Theodoreti calumnias. Lucet ex his ejus, apud Anastasium Sinaitam exstantibus, ad Cyrillum verbis : *Quomodo cum Theodoretus duodecim Capitula tua refutare aggressus esset, nunquam defendisti id, quod de hujusmodi hypostasibus in tertio Capitulo asseveras?* Cyrillum arguit, quod Theodoreto responderit, sed non ad singula. Quod quædam dissimulando subterfugerit. Et hinc discimus Andream ab illa infirmitate, quæ ipsum ab Ephesini Concilii accessu prohibuit, ex integro convaluisse. Exstat Theodoreti ad ipsum Epistola, hæc habens: *Qui mihi, Domine, felicitate tua esse possit amabiliùs?* Hæc, uti & aliæ plures evincunt ipsum supervixisse usque ad completam Ecclesiarum Pacem. Attamen dum Irenæus scripsit suam Tragœdiam, ille erat defunctus. Hinc ipsum appellat venerabilem beatæ memoriæ. Et Ephesino Latrocinio adfuit ejus Successor Ruffinus. Proindè labitur Sanctus Theophanes, in Chronicis affirmans Andream fuisse degradatum à Latrocinio. Quod in Notis ad Theodori Lectoris secundum librum Henricus Valesius debuerat advertere : Et Theophanis testimonio præferre Acta Synodalia. Anastasius Sinaita Andream insuper appellat *execrandum*. Per excessum. Etenim & ipse, & Theodoretus, licèt circa Sancti Cyrilli Capitula hallucinarentur, fuerunt tamen Orthodoxi, pacem admiserunt & Orthodoxè dormierunt in Ecclesia.

Cap. 24.

At verò non solus Rabbulas in Theodori dogmata ac personam dixit Anathema, sed etiam Acacius Melitinensis Episcopus, Metropolita secundæ Armeniæ. Haud dubiè fecit Synodaliter. Verùm Synodus non fuit unanimis. Etenim Liberatus Carthaginensis addit: *Congregati sunt ergo in unum Venerabiles Armeniæ Episcopi, & miserunt duos Presbyteros, Leontium & Aberium, ad Proclum Constantinopolitanum Episcopum, secundùm morem cum libellis suis, & uno volumine Theodori Mopsuesteni, scire volentes, utrum doctrina Theodori, an Rabbulæ & Acacii vera esse probaretur*. Proindè isti Episcopi fecerunt etiam Synodum. Et quidem soli sine Metropolita. Quia contra ipsum. Istiusmodi Conventuum sunt plura exempla. Eidem Episcopi, & Joannes Patriarcha Antiochenus, & Andreas Samosatensis ad huic anathemati recalcitrandum videntur fuisse moti à secundæ Ciliciæ Episcopis, de quibus idem Liberatus : *Insimulantibus Episcopis Ciliciæ Rabbulam & Acacium, quod hoc non ex charitate, sed ex æmulatione atque contentione fecissent*. Etenim Mopsuestia, cujus Episcopatum Theodorus gesserat, erat in secunda Cilicia,

Cap. 10.

Æmulationis & contentionis fundamentum exponit in famosa sua Epistola Ibas, Rabbulæ Successor, de ipso dicens : *De libris Theodori multa ubique perscrutatio facta est, non quia à vera fide existerent alieni, vidi enim Rabbulam, adhuc illo vivo, frequenter eum laudantem, & in libris ejus legebat; sed propter inimicitiam latentem, quam adversùs eum habuit, quoniam manifestè eum convicit in Synodo*. An hæc vera sint, ignoro. Item ignoro, an Liberatus solum Rabbulam notet, an etiam Acacium. Ejusdem Liberati verba, *Secundùm morem*, videntur laudare morem Armeniæ Ecclesiæ, immò totius Ponticæ Diœceseos, jam pridem referentium ad Constantinopolitanum Episcopum. Nempe à tempore Sancti Joannis Chrysostomi, qui & istam Diœcesim tentare cœpit, ideoque dura fuit passus à Cæsaræensi Exarcho Helladio. Et Præfati Episcopi nolebant ad Firmum Exarchum recurrere. Quod nempe Sancto Cyrillo adhærens, potentissimè adversaretur Nestorio, ideoque & Theodoro.

Relatio periit aut latet. Nec enim est ista, quæ in quarta quintæ Synodi Collatione exstat sub hoc titulo: *Ex libellis porrectis à Presbyteris & Diaconis, qui transmissi sunt ab Episcopis, & Clericis, & Monachis, & cæteris magnæ Armeniæ, & Persidis, & aliis gentibus, Proclo Sanctissimo Episcopo Constantinopolitanæ civitatis*. Harum Relationum patenter sunt plura discrimina. Ista per solos duos Presbyteros, hæc delata fuit per Presbyteros & Diaconos. Ista missa fuit à solis quibusdam secundæ Armeniæ Episcopis, hæc ab Episcopis, Clericis, Monachis, & cunctis fidelibus totius Armeniæ, Persidis, ac aliarum gentium. Ista quasi pro Theodoro, hæc patentissimè contra illum. Eum enim inscribit hominem pestiferum, immò potius feram, habentem Diabolicam formam hominis. Laudat priorem relationem, à suis factam ad Sanctum Cyrillum. Item memorat extracta è Theodori libris Capitula. Proinde est manifestè alia, & posterior.

Ad istam igitur priorem relationem Proclus mox respondit per suum famosum Tomum. Etiam ipse totus oderat Nestorium, ac ejus dogmata. Nam primus invasit ejus blasphemias, apertè & frequenter in ipsas concionatus. Nec timuit ab Hæresiarcha damnari aut relegari. Licet enim istic inter Presbyteros degeret, erat tamen ab illius Antecessore Sisinnio consecratus in Episcopum Cyzicenum. Ast à Populo non admissus redierat Constantinopolim, & illic tamquam Vacantivus Episcopus degebat inter Presbyteros. Et hinc Nestorius, qui cunctos adversùm se prædicare ausos Presbyteros privavit gradu & civitate, crudeles manus non præsumpsit in Proclum extendere. Et hinc ille jam Episcopus & Patriarcha, videns hæc omnia non pro solo Theodoro, sed etiam pro Nestorio agitari, in suo Tomo acerrimè confixit Nestorium : Et licèt non expresserit, tamen stabilivit Sancti Cyrilli Capitula. Præsertim duodecimum. Tomo enim inscripsit

hunc, contra quem postmodò Nestoriani tot horrendas concitarunt turbas, articulum: *Unus è Trinitate est incarnatus & passus*. Configit palmares Nestorii articulos, scribens esse Judaicos errores. Attamen de Theodori nomine penitus tacuit: Et Armenios in Tomi fine obtestatus est, ut Nicæno Symbolo, Magno Basilio, Gregorio Nazianzeno, aliisque Ecclesiæ Patribus, istud Symbolum rectè intelligentibus, constanter adhærerent. Quæ omnia implicitè tendunt in Theodorum. Proclus enim noverat Ephesinam Synodum, licèt Theodori Symbolum damnaverit, abstinuisse ab ejus nomine: Ab hac dispensatione noluit etiam in suo Tomo recedere, aut scabrosis Acacii quæstionibus se miscere. Et suum Tomum non solummodò ad Armenios misit, sed etiam ad Joannem Antiochiæ Patriarcham, aliosque Orientales Episcopos.

Fecit hoc ob duas causas. Primò, quod Mopsuestia ac secunda Cilicia essent in ista Diœcesi, ideoque Joannes de Theodori causa haberet plenam notitiam. Deinde, quod per Acacii Factum metueret turbandam, tunc adhuc novellam, Ecclesiarum pacem, ideoque censuit istis Episcopis non irritandum stomachum. Ex hac etiam causa forsitan dispensavit sermones suos in judicio, & Theodori nomen tacuit. Et hæc dispensatio Joanni ac ejus Episcopis fecit animos ad defendendum Theodorum. Ad invadendum Rabbulam. Acacius enim erat extra Joannis potestatem. Tomus scribitur datus ad quintum decimum Theodosii, & quartum Consulatum Valentiniani. Est istius sæculi annus trigesimus quintus, in quo ad Nonas Augusti prodierat Augusta lex adversùs Nestorium. Non restabant nisi quinque menses in isto anno. Quomodò interim potuerint Theodori Scripta verti in linguam Syriacam, Armeniam, & Persicam, spargi per istas Gentes, fieri Rabbulæ & Acacii Synodus, fieri alia sine Metropolita Synodus Armeniorum Antistitum, referri Constantinopolim, & hinc rescribi per Patriarchalem Tomum, certè non capio. Et supra claruit Rabbulæ Synodum fuisse factam ante Quadragesimam, ideoque non nisi anno trigesimo sexto. Permitto hæc aliis judicanda. De hac re scribit ad laudatum Proclum Sanctus Cyrillus. Affirmat omnes Nestorii verbositates jam cessare apud Orientalem Diœcesim, esse istic multam tranquillitatem, & ipsam in dies crescere, & adjungit: *Nunc verò, sicut scribit ad me Dominus meus, Sanctissimus Episcopus Antiochiæ Joannes, initium apud ipsos alterius tempestatis surrexit, & plurimus est timor, ne forsitan quidam instabiles ad priora revertantur. Dicunt enim quosdam ad magnam illam civitatem*, Constantinopolim, *pervenisse, deinde interpellasse Piissimos & Christianissimos Imperatores, & postulasse per Divinam eorum Sanctionem anathematizari libros Theodori Mopsuesteni, ipsumque memoratum virum. Magnum verò ejus nomen esse per Orientem, & mirificari nimium Conscripta ejus. Et sicut dicunt, contristantur omnes, quod vir nobilis, & defunctus in communione Ecclesiarum, anathematizetur*. Hæc Epistola non est scripta statim post intellectum à Sancto Cyrillo Factum Rabbulæ & Acacii, sed post aliquod intervallum. Etenim tunc Cyrillus omninò probabat anathematismum, hìc verò penitus improbat. Interim iste quorumdam ad Principem accessus est vetustior. Existimo fuisse Legationem Acacii. Erat Principi notissimus. Etenim Chalcedone coram ipso cum Orientalium Legatis disputarat, & postea cum Synodi Legatis fuit introductus in Regiam civitatem, consecravit Maximianum Episcopum, & ibidem interfuit non modicæ Synodo. Igitur audiens suos Episcopos suo in Theodorum Decreto recalcitrare, & destinasse Legatos ad Patriarcham Proclum, ipse legavit ad Imperatorem Theodosium, & institit suum anathema per Augusti brachii authoritatem roborari. Et tandem obtinuit.

Quod Sanctus Cyrillus Rabbulæ Factum in exordio plenè probaverit, non permittor dubitare. Scio illum quandoque declinasse in dispensationem, quæ sola damnaret dogmata, non personam. Nam & in Ephesina Synodo fuerat usus ista clementia, anathematizans solum Theodori Symbolum, non personam. At dico ipsum medio tempore sic fuisse dispositum, non in exordio. In istam dispositionem postmodò descendit propter preces quorumdam Orientalium Episcoporum. Disertè hoc testatur Patriarcha Joannes, in datis ad ipsum litteris eandem dispensationem commendans, rogans firmari, & adjungens: *Hoc & tua Religiositas dispensavit apertè in anterioribus litteris vestris, ad satisfactionem quorumdam Venerabilium Coepiscoporum nostrorum. Quod & ipsum tuæ virtutis, tuæque sapientiæ proprium est.* Cyrillum lucidè laudat, quod prioris sententiæ rigorem in dispensationem transtulerit. Hoc idem profitetur ipse Cyrillus in litteris ad Acacium Melitinensem, qui Theodori etiam personam non minùs atroci, quam Rabbulas, anathemate damnarat: *Perlegi Epistolam tuæ Sanctitatis, scriptam ad Reverendissimum Episcopum Antiochiæ Joannem, plurimæ plenam confidentiæ, simul & amoris Dei. Scripsi autem & ego tales ad ipsum Epistolas, sed, ut videtur, pejora vincunt. Confingentes enim quæ Nestorii sunt odisse, alio iterum ea introducunt modo: Quæ Theodori sunt admirantes, & certè æqualem, magis verò multò pejorem impietatis morbum habentia*. Confidentissima Acacii ad Joannem Epistola haud dubiè impetebat Theodori personam: Sustinebat datum in ipsam anathema. Et Cyrillus affirmat se similia ad Joannem scripsisse, sed postmodò invaluisse pejora. Nempè non ex istis, sed ex aliis Epistolis trahentia ansam & originem: Ex Epistolis dispensationem indulgentibus.

His enim Joannes abusus permisit suos populos clamare in Ecclesiis: *Crescat fides Theodori. Sic credimus sicut Theodorus*. Hæc sunt pejora ista, quæ palam non potuere sequi ad istas confidentiæ plenas litteras. Quod ipsum lucet ex Cyrilli litteris ad Lamponem Presbyterum. Affirmat Orientalium Episcoporum à Nestorii libris ad Theodori

dori Codices transitum sibi priùs innotuisse apud Heliopolim, & adjungit de istis Codicibus: *In quibus multò pejores Nestorii blasphemiis positæ sunt. Pater enim fuit Nestorii perfidiæ.* Hæc Cyrillus etiam ante Rabbulæ Factum de Theodoro censuit. Cur ad tempus recesserit ab hoc judicio, dicetur inferiùs.

Sancti Procli Tomus, prout hodie exstat, est mutilus. Ei desunt Capitula, quæ ex Theodori libris decerpta ei suppofuit ac subnexit. Item deest Mandatum, quo Tomum subscribi ab omnibus jussit, & Capitula anathematizari. Lucent hæc ex litteris, quas Sanctus Cyrillus ista de re scripsit ad Acacium Melitinensem, ad Theodotum Ancyranum, & ad Firmum Cæsaræensem in Cappadocia Metropolitam: *Proclus Tomo suppofuit etiam Capitula quædam, collecta ex Theodori codicibus, quæ consonantem Nestorii perfidiæ intellectum habent, & adhortatus est etiam illa anathematizari.* Et ipse Sanctus Proclus in litteris, quibus Ibam Edessenum compesci & castigari jussit, scripsit ad Joannem Antiochenum: *Ibas Nestorii dementiam in tantum diligit, ut quædam Capitula, quæ supposita scripto ad Armenios Tomo direxi tuæ Reverentiæ, stulta ac profana constituta, & omni impietate plena transferret Syrorum voce.* Ibam arguit, quod nec Tomo subscribere, nec Capitula ista anathematizare unquam voluerit, ideoque rogat illum ad ista compelli, & ob priorem contumaciam castigari. Et in aliis, quarum fragmenta apud Facundum Hermianensem exstant, ad eundem Joannem litteris: *In Tomo directo subscripsi, & illa Capitula, quæ subjecta sunt, repuli, ut potè subtilitatem non habentia pietatis.* Et in exstantibus ibidem litteris ad venerabilem Maximum, Ecclesiæ Antiochenæ tunc Diaconum & Archi-Mandritam: *Admonui Tomum quidem subscribi, Capitula autem subdita sine nomine, tamquam non habentia subtilitatem pietatis, averti & abdicari.* Et adjungit: *Quomodò igitur per litteras didici nunc, quia Theodori Mopsuesteni, & aliorum quorumdam nomina præposita sunt Capitulis ad anathematizandum?* Proinde Sanctus Proclus Tomo subnexuit Capitula, at sine nomine: Et eodem modo, prout jacebant, jussit damnari. Postmodò quidam superscripserunt Theodori, Diodori, ac aliorum nomina, dixerunt Capitula esse istorum, & eorum etiam personas voluerunt percuti anathemate. Quæ & qualia fuerint Capitula, non plenè constat.

Existimo fuisse illa sexaginta, quæ suo Constituto inseruit, & anathematizavit Vigilius Pontifex. Validè hoc stabilitur ex ipsius data adversùm suos Cardinales Diaconos Rusticum ac Sebastianum degradatoria sententia, in qua dicit ad Sebastianum: *Dicta Theodori Mopsuesteni asserebas te in Romana Urbe inter aliquos Codices reperisse, quæ confirmabas omni execratione & blasphemiis esse completa.* Hæc palam videntur esse ista ipsa Capitula, quæ Vigilius primùm suo Judicato, deindè suo Constituto inseruit: Et antiquus ille Romanus Codex videtur omninò non fuisse alius, quam Tomus Sancti Procli, aut sanè subnexa ei Appendix, continens Capitula. Certè in suo Constituto Vigilius eodem modo processit, quo Sanctus Proclus in suo Tomo. Damnavit Capitula, nullam personam voluit ullo præjudicio tangere. Et hinc verè scribit Liberatus Diaconus: *Proclus in Tomo nullam fecit de Theodoro reprehensionis mentionem.*

Quintæ Synodi Acta adjungunt: *Porrecta autem sunt & ipsi Sanctæ memoriæ Theophilo*, Patriarchæ Alexandrino, Sancti Cyrilli Avunculo & Antecessori, *impia Capitula ex Codicibus Theodori*. An fuerint eadem, ignoro. Quidquid sit præsentia Capitula Proclus non excerpsit aut collegit, sed Melitinensis Acacius, aut quis ex ejus jussu. Ita testantur Acta præfati quinti Concilii: *Porrecta sunt autem & impia Capitula ex Theodori Codicibus Sanctæ memoriæ Proclo ab Armeniis*. Hi igitur collegerunt, Proclus suo Tomo suppofuit, & jussit ab omnibus anathematizari. Aliorum Capitulorum Sanctus Cyrillus meminit in litteris ad præfatum Acacium: *Inspectis Theodori ac Diodori libris posui aliqua Capitula, & quo potui modo, contradixi eis.* Hæc sunt manifestè alia Capitula: Nempè illa, quæ Sanctus Cyrillus refutavit in suis libris contra Theodorum ac Diodorum. Quædam exstant in quinta Synodo. Act. 5.

Occurrunt duæ quæstiones. Prima est, An Rabbulas & Acacius damnaverint omnia & singula Theodori Scripta, an dumtaxat aliqua? Fuerunt longè plurima. Etenim Joannes Antiochenus in litteris, quibus Sancti Procli Tomum probavit, scribit ad eundem Proclum: *Beatus Theodorus quinque & quadraginta annis clarè in doctrina perfulsit, & omnem hæresim expugnavit, post multa certamina, & post decem millia libros adversum hæreses conscriptos.* Epistolæ fragmentum exstat apud Facundum Hermianensem. Istud ipsum Joannes confirmat in litteris ad Sanctum Cyrillum: Theodorus *agonibus adversùm Arianos, & Eunomianos, & alios hæreticos decem millibus per omnem suam vitam ubique decoratus.* Hujus etiam Epistolæ fragmentum nobis custodivit idem Facundus. Quinta Synodus nobis custodivit memoriam ac fragmenta librorum contra Apollinarium, librorum de Incarnatione, librorum ad Baptizandos, librorum contra Synusiastas, librorum de creatura, & aliorum. Photius in Bibliotheca memorat ejus viginti quinque libros contra Eunomium, Apologeticos pro Sancto Basilio. Et septem libros sub hoc titulo: *Interpretatio Geneseos.* Et tres alios contra Eunomium nescio cujus loci Episcopum. Et quinque libros contra asserentes peccare hominem natura, non voluntate. Pessimos fontes non solius Nestorianæ, sed & Pelagianæ hæreseos. Possint fuisse iidem cum libris, quos quinta Synodus inscribit de creatura. Sanctus Abbas & Martyr Maximus in litteris, quas adversùm Heraclii Imperatoris Ectesin scripsit ad Stephanum Dorensem Episcopum, citat secundum ejus librum de Christi Domini Miraculis. Alios insuper ejus libros invenias apud alios. Videri possit etiam Lateranensis Synodus

Synodus Sancti Martini Pontificis.

Quæstio igitur est, An omnes istos libros Nestoriani transtulerint in alias linguas, & per gentes disseminaverint? Et an Rabbulas & Acacius similiter omnes anathematizaverint? Aliqui volunt anathematizatos fuisse solos libros de Domini Incarnatione. Etenim de hac re scribens ad præfatum Acacium Sanctus Cyrillus memorat solos *libros quos Theodorus non de Incarnatione Unigeniti scripsit, sed magis contra Incarnationem.* Etiam in litteris ad Lamponem Presbyterum scribit Orientales Episcopos accusari, quod se à Nestorii Scriptis *ad Theodori Codices de Incarnatione factos transtulissent.* Et in libellis, apud quintam Synodum exstantibus, quos Sancto Proclo obtulerunt, Armeniæ ac Persidis Presbyteri ac Diaconi similiter istos solos libros impetunt. Et in præsenti Epistola Andreas Samosatensis affirmat Rabbulam dixisse anathema in omnes, qui Theodori codicem non portarent ad combustionem. Notanda est vox, *Codicem*, Adversam tamen partem suadet quinta Synodus, quæ non solos de Domini Incarnatione, sed & plures alios Theodori libros demonstravit esse plenos Nestoriana scabie, ideoque & anathematizavit. Respondeo esse rem incertam. Nestorii fautores videntur solos de Incarnatione libros divulgasse, ideoque etiam Rabbulas & Acacius istos solos damnasse. Quidquid sit, pedetentim evulgati fuerunt etiam alii, ideoque & à variis Episcopis ac Synodis, tandemque à quinto Concilio damnati. Nam & Imperator Theodosius in legibus, quibus inflictas Nestorianis pœnas extendit ad Theodori Sectatores, damnavit omnes generatim ejus libros: *Nemo audeat sacrilegos Codices ab eis compositos, maximè à Theodoro & Nestorio, legere, aut possidere, aut scribere. Sed nec habeat quis, aut legat, aut scribat Theodori Conscripta.* Exstant leges in quinta Synodo. Si tamen sint authenticæ.

Secunda quæstio est, An Rabbulas & Acacius solius Theodori libros & personam damnaverint, an etiam libros & personam Diodori Tharsensis Episcopi? Hic enim fuerat Theodori Magister, eademque docuerat & scripserat. Quæ omnia etiam in ipso Ecclesia postmodò damnavit. Partem negativam suadet Liberatus Diaconus, nullam penitus de Diodoro mentionem faciens. Etiam præfatus libellus, quem Sancto Proclo obtulerunt Armeniæ ac Persidis Legati, de solo loquuntur Theodoro. Item præsens Epistola Andreæ Samosatensis. Similiter Sancti Cyrilli Epistola ad Lamponem. Partem tamen affirmativam suadet Sancti Cyrilli ad Acacium Epistola: *Quoniam verò oportebat & contradictiones scriptas esse apud eos, inspectis Diodori ac Theodori libris, quos scripserunt, non de Incarnatione Unigeniti, sed magis contra Incarnationem, posui aliqua Capitula, & quo potui modo, contradixi eis, ubique declarans abominationis plenam esse Sectam eorum.* Etiam in prima ad Successum Dio-Cæsaræensem apud Isauros Antistitem Epistola acriter invadit Diodorum, dicens fuisse Magistrum Nestorii, & hunc ex ejus libris fuisse seductum. Etiam suas in Nestorium leges Imperator Theodosius pariformiter extendit in Theodorum ac Diodorum.

Quidam volunt etiam hanc rem esse dubiam. Etenim Liberati, de solo Theodoro scribentis, testimonium est debile. Quia is fuit constans Defensor trium Capitulorum Chalcedonensis Concilii, ad quæ non Diodorus, sed solus spectabat Theodorus, ideoque & ille de hoc solo loquitur. Respondeo Andreæ Samosatensis testimonium esse firmum: Et ipse Diodori non meminit. Habemus insuper aliud longè firmius testimonium. Etenim in Synodali pro Theodoro ad Sanctum Proclum Epistola Joannes Antiochenus ad ipsum, & quædam præsertim ejus Capitula purganda affirmat similia reperiri in Sanctorum Patrum libris, ideoque aut ipsum esse absolvendum, aut istos similiter anathematizandos: Et inter ipsos numerat Diodorum. Igitur hic usque tunc erat immaculatus apud omnes, & non tactus à Rabbula. At verò postea est vocatus in idem judicium, eumdemque reatum. Existimo quod Nestoriani, videntes solum Theodorum sibi non sufficere, advocaverint & Diodorum, qui summæ authoritatis fuerat in omni Ecclesia. Hinc Orthodoxi etiam perrexerunt in ipsum, & curaverunt comprehendi in legibus Theodosii. Quinta etiam Synodus illius meminit, attamen non damnavit. Ratio exponetur suo loco.

CAPUT XLIV. ---132

Synodicum Decretum Joannis Antiocheni Episcopi, & reliquorum, ad Episcopos Osrhoenæ Provinciæ contra eundem Rabbulam, Edessenæ Civitatis Episcopum.

A Multis & dignis fide viris subtiliter & integrè didicimus, quia honorandissimus Rabbulas & Edessam perturbat, & omnes qui vicinas Provincias habitant, Apostolicæ fidei valdè contraria perpetrans, & eos qui rectè sapere elegerunt, vertit in fugam. Et multa molitur contra Orthodoxam fidem. Unde compulsi sumus, hæc discentes à plurimis, vestræ Religiositati Epistolam destinare, ut si vera sint ista, quæ hìc diffamantur à pluribus, immunes vos ab ejus communione servetis, donec eum evocantes ad nos, & integrè discutientes quæ ad eum pertinent, aut ignoscamus satisfacienti, aut convictum subdamus satisfactionibus Regulæ. Oportet enim vestram Deo Amabilitatem in fidei causa uti

Adn. Nor. Evocatio Archi-Episcopi ad Patriarcham.

ſa uti fiducia, qua & præter litteras noſtras veſtra Sanctitas utique uti potuerat: Quippè quæ in Divinis Legibus ante conſcripta eſt. Omnem Fraternitatem, quæ vobiſcum eſt, ego & qui mecum ſunt, plurimùm ſalutamus.

SCHOLION.

HOc Decretum nos docet plura. Primò, quod Andreæ Relationem Alexander Metropolita ad Joannem Patriarcham retulerit, & ad ipſum Joannes ſtatim cum Advenis in ſua civitate Epiſcopis decreverit, ut Edeſſenæ Eccleſiæ Clerici, ac Oſrhoenæ Provinciæ Epiſcopi conſtanter deſererent communionem Rabbulæ. Ex quo vides antiquum Canonem, mandantem ut Provincialis Epiſcopus non proximè ad Patriarcham, ſed ad ſuum Metropolitam, & hic ad iſtum referat, tunc viguiſſe in Orientali Eccleſia. Secundò docemur, quod non ſoli Edeſſeni Clerici, ſed etiam iſtius Provinciæ Epiſcopi fuerint adverſati Rabbulæ, & cauſam retulerint ad Joannem. Nempè cauſam habebant adversùs ſuum Metropolitam, ideòque non habuerunt, ad quem referrent, niſi ipſum Patriarcham. Edeſſeni Clerici iſtud ipſum potuerant. Maluerunt tamen ex rationibus referre ad vicinæ Provinciæ Epiſcopum Andræam. Forſitan quod ejus etiam Scripta eſſent anathematizata per Rabbulam, ideòque meritò confiderent ipſum non defuturum propriæ injuriæ. Quin ex eodem principio invocaverint etiam Theodoretum, videtur non dubitandum. Joannis tamen Decretum dirigitur ad ſolos Oſrhoenæ Provinciæ Epiſcopos, non ad Edeſſenos Clericos. Forſitan quod hi ad ipſum non retuliſſent. Ejus tamen oraculum haud dubiè acceperint per Andream ac Theodoretum.

Tertiò diſcimus, quod iſti, tam Epiſcopi quam Clerici, in ſua Relatione poſtulaverint, quomodo ſe deberent gerere cum Rabbula: An ejus communionem poſſent, aut etiam deberent deſerere? Ex quo addiſcimus octavi Concilii Canonem, mandantem ut nemo Epiſcopus aut Clericus antè Synodale judicium deſerat ſui Metropolitæ aut Patriarchæ communionem, eſſe antiquiſſimum, ideòque non inductum, ſed ſolummodò innovatum ab octava Synodo. Excipe tamen fidei cauſam. De hac enim Joannis Decretum adjungit: *Oportet in fidei cauſa uti fiducia, qua & præter litteras noſtras veſtra Sanctitas uti potuerat. Quippè quæ in Divinis legibus antè conſcripta eſt*. Nam in Epiſtola ad Titum ſcribit Apoſtolus: *Hæreticum hominem poſt unam & ſecundam correptionem devita*. Porrò hoc Decretum eſt omninò Synodicum: Non à totius Orientalis Diœceſeos, nec à totius primæ Syriæ Synodo, ſed à Synodo ex ſolis advenis Epiſcopis. Hinc enim ſubditur: *Donec eum evocantes ad nos, &c.* Proindè Joannes ab Oſrhoenæ Provinciæ Epiſcopis, ab Alexandro Hierapolitano, ac forſitan ab aliis ejus Epiſcopis de graviſſimo hoc, & moram non ſuſtinente malo admonitus, ſtatim convocavit præſentes ſibi Epiſcopos, & emiſit hoc interloquutorium Decretum, promittens in proxima Synodo evocare Rabbulam, ac definire. Proindè Decretum emanavit in Quadrageſima, circa Paſchale Feſtum, anno trigeſimo ſexto iſtius ſæculi. Etiam nótanda eſt Rabbulæ conſtantia. Omnes ſibi adverſantes proſcripſit, & coegit ad fugam. Hinc Ibas illum ſcripſit ſuæ civitatis Tyrannum.

Hoc Joannis Decretum multis adversùs Rabbulam fecit pro Theodoro generoſos animos. Et grandes per omnem Orientem motus. Et ipſos potenter adjuvit Armeniorum Epiſcoporum adversùs Metropolitæ Acacii Factum recalcitratio, & Relatio ac Legatio ad Sanctum Proclum. Hinc enim Proclus fecit, quod in Proſphonetico ad Martianum Imperatorem ſermone dicit Chalcedonenſis Synodus: *Magnus Proclus Orientalibus volumen ad Armenios pro fidei congruentia deſtinavit*. Et ſtatim infra: *Sapientiſſimus Joannes, Antiochenorum Epiſcopus, Hæreticorum Maledicta repellens, & Apoſtolicæ doctrinæ rectiſſimum dogma declarans, totius Orientis confeſſionem, velut ex uno ore, Sanctiſſimo Proclo, & ei qui per idem tempus Mundi regebat gubernacula, deſtinavit*. Quod & proprias ad Joannem litteras Proclus addiderit, affirmat Facundus Hermianenſis. Per ipſas poſtulavit aſſenſum in ſuum Tomum. Ita apud eundem Facundum ſcribit Joannes ad Sanctum Cyrillum. Tunc etiam factum puto, quod Sanctus Cyrillus ſcribit ad Melitinenſem Acacium: *Reverendiſſimus Diaconus & Archi-Mandrita Maximus ad me pervenit, & talem virum adſpexi, ſicut oportebat in longo tempore deſiderantem videre. Vidi verò Zelum ejus, & rectitudinem, & ſtimulum pietatis, quem habebat in Chriſto. Contriſtatum verò ita & plenum ſollicitudinis animum habet, ut & omnem laborem ſubire velit, quatenus Neſtorii perfidiam à partibus Orientis radicitus perderet. Perlegi verò Epiſtolam veſtræ Sanctitatis, ſcriptam ad Reverendiſſimum Epiſcopum Antiochiæ Joannem, plurimæ plenam confidentiæ, ſimul & amoris Dei. Scripſi autem & ego tales Epiſtolas ad ipſum*.

Proindeetiam Acacius, quorumdam ſuorum Suffraganeorum recalcitrationem, ac ipſorum perfugium ad Joannem paſſus, ſcripſit ei litteras, plenas zeli & confidentiæ. Forſitan Leontius & Aberius Presbyteri, quos ſecundæ Armeniæ Epiſcopi ad Proclum legaverant, legati fuerunt etiam ad Joannem. Quidquid ſit, plenas zeli & confidentiæ litteras ad ipſum ſcripſit item Sanctus Cyrillus: Motus à Venerabili Maximo, qui Joannis pro Theodoro præparamenta noverat, & improbabat ex pectore. Apud Joannem & alios Orientales permanebat vetuſtus affectus in ſolum Nicænum Symbolum. Porrò ipſum Neſtorii Fautores ſperabant detorquere in ſua Senſa, ac ita ſub ejus verbis ſecuri latere. Hinc Sanctus Cyrillus pergit de Venerabili Maximo: *Cum me adhortatus eſſet Religioſiſſimus Diaconus*

conus & Archi-Mandrita Maximus, ut interpretaretur fidei Symbolum, à Sanctis Patribus Nicææ congregatis expoſitum, ad hoc me contuli. Affirmat enim verſutè quoſdam ſimulare hoc & dicere, & ipſum ſequi, non tamen ad hoc cogitationes rectas habere, immò potiùs ea, quæ ſunt rectè & conſtanter dicta, ad id, quod ſibi videtur, detorquere. Nempe ſectabantur expoſitionem, quam à Theodoro factam memorat ac damnat quinta Synodus. Et adversùs hanc Archi-Mandrita Maximus poſtulavit aliam, & Sanctus Cyrillus dedit. Quæ omnia ſimul juncta magnos motus concitarunt per omnem Orientalem Eccleſiam.

Et his excitatus Joannes fecit, quod apud Facundum Hermianenſem ſcribit ad Sanctum Cyrillum: *Convenientes ex unaquaque Provincia, quæ in Oriente ſunt Dei Gratia, in civitatem amabilem Chriſti Antiochiam, propter litteras Sanctiſſimi Epiſcopi, Domini Procli.* Haud dubiè & propter Sancti Cyrilli litteras. Erat plena totius Diœceſeos Synodus, à qua tamen aberant plures Epiſcopi, quos infra audiemus contumaciter recalcitraſſe adversùs Joannem, ob initam cum Cyrillo pacem. Ejus Sancita novimus ex Synodicarum litterarum fragmentis, quæ nobis idem Facundus cuſtodiit. Primum eſt ex litteris
L.1.C.1. ad Sanctum Proclum: *Tomum, qui ad Armenios factus eſt, à Reverendiſſimo noſtro Filio, Diacono Theodoſio, qui dignus eſt tuis diſpoſitionibus miniſtrare, ob eam quæ ei ſupra ætatem ineſt diligentiam, & petivimus, & cum omni dilectione ejus fecimus mentionem. Faciebat autem nobis delectationem non pulchritudo compoſitionis ſola, neque argumentationum multitudo contra unamquamque Adverſantium partem pertractata, quantum ipſa Sacrorum dogmatum cautela ſimul & pietas.* Alte-
L.2.C.2. rum Fragmentum ex eadem Epiſtola eſt: *Non ſolùm nos viventes tales calumnias ab his, qui conturbare volunt Eccleſias, continuè ſuſtinemus, ſed & qui bene de vita profectus eſt Beatus Theodorus, & quinque & quadraginta annis clarè in doctrina præfulſit, & omnem hæreſim expugnavit, nullam alicubi detractionem ab Orthodoxis in vita ſuſcipiens, poſt longi temporis hinc diſceſſum, & poſt multa certamina, & poſt decem millia libros adverſùm Hæreſes conſcriptos, & poſteaquam in conſpectu Sacerdotum, ac Imperatorum, & Populorum probatus eſt, periclitatur quæ hæreticorum ſunt ſuſtinere, & illis proximus prædicari.* Idem fragmentum Facundus adducit & in alio loco, &
L.8.C.1 ampliat: *Hac nos confuſione & turbis compleverunt. Non autem nos ſolùm, ſed & Chriſtianos Populos, qui hæc cognoſcentes nullatenus ſine turba Eccleſiaſticas celebrationes impleri permittunt, ſed adverſùm nos ſeditiones faciunt, nec uſque ad auditum paſſi ſuſcipere, quod adversùs dormientes Patres meditabantur anathema: Et decem millia adverſùm nos mala minantur, ſi quid ab aliquo fuerit tale præſumptum. Sciat autem & hoc tua Sanctitas, quia Scripturas antiquorum Doctorum Eccleſiæ requirentes, decem millia talia & his ſimilia invenimus, qualia quidam malo more ex libris Beati Theodori colligentes, & corpus reliquum abſcindentes, tuæ obtulerunt Sanctitati:* Affirmat ſimilia Capitula, ſeu ſimiles propoſitiones reperiri in Sancto Ignatio, Sancto Euſtatio, Sancto Athanaſio, Nazianzeno, & Nyſſeno Gregorio, Magno Baſilio, Flaviano & Diodoro, Sancto Joanne Chryſoſtomo, Sancto Ambroſio, Sancto Amphilochio, Attico Conſtantinopolitano, ac aliis Patribus, ideòque ſi Theodorum tentemus anathematizare, & iſtos omnes fore anathematizandos.

Iſta igitur Joannis Synodus Sancto Proclo, utpote Regiæ civitatis Epiſcopo, gratiſſimo ac potentiſſimo apud Imperatorem Theodoſium, ac profeſſo hoſti damnati Neſtorii, ex pectore placere ſtuduit, ideoque & ejus Tomum probavit per omnia. Rationem dat Liberatus Diaconus: *Proclus in Tomo nullam fecit de Theodoro reprehenſionis mentionem.* Etenim ſolam Neſtorianam luem eliminare voluit, de Theodoro cenſuit diſpenſatoriè tacendum. Hoc ſuum ſilentium ſperavit fore reſtauratoriam medicinam diſruptæ pacis. Et hinc Joannes Tomum libenter admiſit. Ejus porrò Synodica affirmat plura. Primò, quod in Orientali Diœceſi eſſent graves diſcordiæ, atque ita alter alterum accuſaret de Neſtorio. Archi-Mandritæ Maximi, nec non & Sancti Cyrilli de hac re querimonias ſupra audivimus. Acceſſit & ipſorum antea amiciſſimorum duriſſima, ac inferius videnda ſciſſura ob initam à Joanne cum Cyrillo pacem citra Capitulorum anathema, & cum admiſſa damnatione Neſtorii. Synodica ſecundò affirmat, quod iniquitas iſtic non ſteterit, ſed progreſſa ſit etiam in mortuos: In ipſum Theodorum, glorioſum Epiſcopum, qui per quadraginta quinque annos rexit Mopſueſtienſem Eccleſiam, ſcripſit decem millia librorum, omnes tunc graſſantes Hæreſes non oppugnavit ſolummodo, ſed & expugnavit, à nullo unquam vocatus in erroris ſuſpicionem, ac in Catholica communione tandem piè defunctus. Hujus non tantum dogmata, ſed & ipſam perſonam anathematizari Antiochena hæc Synodus cenſuit eſſe atrociſſimam totius Eccleſiæ injuriam: Et iſtum ſenſum conata eſt etiam Proclo imprimere.

Admirandum eſt, quomodò dic t Theodorum ac ejus dogmata à nullo unquam fuiſſe reprehenſa. Etenim quod ipſe in quadam ad Antiochenum Populum concione voci, *Dei-para*, detrahens fuerit horrendè invaſus, immò propemodum lapidatus, & compulſus ad ſolemnem palinodiam, Patriarcha Joannes optimè norat, ac non ita pridem ſcripſerat ad Neſtorium. Etiam non ignorabat quæ circa ſceleratiſſimum ejus Symbolum eſſent acta antè, & in, & poſt Epheſinum Concilium. Theodorus, uti Neſtorianæ tradux ac propago, ita Pelagianæ hæreſeos fuit primus Author: Primus abnegator originalis peccati. Ejus Presbyter Ruffinus hanc impietatem impreſſit Pelagio & Celeſtio. Julianus Eclanenſis Epiſcopus, Pelagianæ ſuperbiæ Goliath, à Sancto Celeſtino Pontifice ejectus

ex

ex Italia, ad ipsum confugit, & apud ipsum scripsit postremos octo libros adversùs Sanctum Augustinum. Et apud ipsum mansit usque ad ejus mortem. Tunc Constantinopolim abiit ad ejus discipulum Nestorium. Et quoties in suis Scriptis, sanè frequenter, ad Orientalem appellavit Ecclesiam, intellexit hunc Theodorum. Theodorus etiam primus blasphemavit Spiritum Sanctum nec ex Filio, nec per Filium, sed ex solo Patre procedere: Nisi tamen hauserit à suo Magistro Diodoro. Quomodò igitur facinorosus tot monstrorum genitor ac educator possit à nullo fuisse vocatus in reatum, aut saltem in suspicionem erroris? Certè Joannis conatus sibi ipsi non cohæret.

Notanda sunt hæc Synodalis Epistolæ verba: *Qualia quidam ex libris Beati Theodori, malo more, colligentes, & corpus reliquum abscindentes, tuæ obtulerunt Sanctitati*. Elucidant hæc Liberati Diaconi verba: *Post hæc autem, occasione accepta, surrexerunt quidam Monachi ab Armenia, Apollinaris Sectatores, duo vel tres, sicut refert Joannes Antiochenus in Epistola sua, portantes excerpta Capitula, ut dicebant, ex libris Theodori Mopsuesteni, vel aliorum Patrum, qui illo tempore contra Apollinarem scripserant, & intrantes Regiam civitatem, & multorum sordidantes auditum, calliditate sua omnia perturbabant*. Liberatus asserit Capitula ex Theodori libris non fuisse excerpta, nisi post hanc Antiochenam Synodum, & varios contra ejus Decreta conatus. Ast Epistola docet fuisse duas Capitulorum collectiones, & primam ante hunc Conventum fuisse directam Proclo. Forsitan ab Episcopis secundæ Armeniæ. Forsitan ab Archi-Mandrita Maximo. Vel etiam ab ipso Rabbula. Et quidem Joannes nescivit expurgare articulos: Confessus est esse Nestorianos. Addidit tamen exindè istud crimen non traduci in personam Theodori. Ob duas rationes. Primò, quod essent avulsi à totius libri corpore, ideòque aliam faciem & sensum hic præferrent, alium istic. Secundò, quod essent æquivoci, ac ad rectum & pravum sensum ambi-dextri, ideòque benignè interpretandi in Theodori favorem. Etenim tunc non Nestorianis, sed solis Apollinaristis contra Orthodoxam veritatem ligitantibus, Theodorus fuerat liberiùs in adversam partem, ac securè locutus. Et imitatus supra laudatos Patres. Apud cunctorum libros affirmat reperiri similes articulos. Propter quos si & ipsos Authores velis anathematizare, orbabis Ecclesiam istis luminibus. Proindè Joannes non ista Capitula salvare studuit, sed solam Theodori personam. Et in præfatorum Patrum catalogo è Latinis laudat solum Ambrosium. Quia nempè illum ex transmisso nuper ad Principem per Martinum Mediolanensem Episcopum libro credebat adversari Capitulis Sancti Cyrilli.

Epistola constanter asserit Theodorum fuisse Episcopum per annos quadraginta quinque. Nam & in Synodalibus ad Imperatorem Theodosium litteris disertè scribit fuisse Episcopum per annos fere quinquaginta. Et isti Synodo omninò adfuerit Theodoretus. Certè ipsissima harum Epistolarum Sensa inseruit suæ historiæ: *Theodorus Mopsuestiæ Episcopus, totius Ecclesiæ Magister, hæreticarumque omnium Cohortium debellator*. At verò adjungit: *In Episcopatu annos peregit sex & triginta*. Est manifestè mendum. Legendum est: *Sex & quadraginta*. Quia nempè quadragesimum sextum inchoavit. Est verò mortuus eodem anno, quo Theodotus Patriarcha Antiochenus: Vigesimo septimo istius sæculi. Proindè est in Episcopum promotus quarti sæculi anno octogesimo secundo, aut primo, atque ita primo Constantinopolitano Concilio, quod hujus anni Idibus Juliis celebratum fuit, possit Episcopus interfuisse, & sic per Diodorum Tharsensem Episcopum, istic potentissimum, dolosè obtinuisse, ut in Symbolo de Spiritu Sancto dumtaxat poneretur: *Qui ex Patre procedit*. Hanc Episcopalem Theodori ætatem firmant & hæc præfatæ Synodicæ verba: *Theodorus honorem possedit, non à Sacerdotibus tantummodò, sed à Sacratissimo Avo vestro, dicimus ter Beato Theodosio, qui in desiderio visionis viri factus, in Ecclesia ejus doctrinę fuit auditor, Magnus ille Imperator*. Affirmant Theodosium Theodoro Episcopo per notabile tempus convixisse. Est verò mortuus quarto sæculo sub exordium anni nonagesimi quinti. Proindè Theodorus non nonagesimo quarto, ut aliqui volunt, sed dudum antea fuit Episcopus: Per annos quadraginta sex aut quinque.

Antiochena Joannis Synodus non ad solum Proclum, sed insuper ad Sanctum Cyrillum retulit sua Acta & Sensa. Testatur hoc Facundus Hermianensis: *Scribens etiam Beato Cyrillo supradictus Joannes cum eadem Synodo Orientis, ita se Tomum ipsum ad Armenios approbasse perhibuit*. Lib. I. c. I.
Epistola latet aut periit. Ejus tamen substantiam utcumque novimus ex Sancti Cyrilli ad Sanctum Proclum litteris. Compendio exponit Ephesinæ Synodi Acta, natas exinde cum Orientalibus Episcopis lites, ac initam pacem, & prosequitur: *Nunc verò, sicut ad me scribit Sanctissimus Episcopus Antiochiæ Joannes, initium apud ipsos alterius tempestatis surrexit, & plurimus est timor, ne forsitan quidam instabiles ad priora revertantur. Dicunt enim quosdam ad magnam illam civitatem pervenisse, deinde interpellasse Christianissimos Imperatores, & postulasse per Divinam ipsorum sanctionem anathematizari libros Theodori Mopsuesteni, ipsumque memoratum virum; magnum verò ejus nomen esse per Orientem, & mirificari nimiùm Conscripta ejus. Et sicut dicunt, contristantur omnes, quod Vir nobilis, & defunctus in communione Ecclesiarum, anathematizetur*. Hæc Joannes Synodaliter scripsit ad Sanctum Cyrillum. Nempè quod Theodori Scripta, ac præsertim persona anathematizari non possent sine periculosissimo motu totius Orientalis Ecclesiæ: Quod quidam Episcopi ac Populi confectam tot laboribus pacem lacerare mallent, quam istud anathema admittere.

Et Cyrillus fuit motus. Etenim pergit in sua Epistola: *Nunc verò quod in Conscriptis ejus invenimus*

timus quædam nefariè Dicta, & nimiæ plena blasphemiæ, nulli dubium est recta Sapientium. Sciat verò tua Sanctitas, quod prolata apud Sanctam Synodum Expositione ab eo composita, sicut dicebant qui protulerunt, nihil sanum habente, reprobavit quidem eam Sancta Synodus, utpote perversis plenam intellectibus, & Nestorianam impietatem quasi effluentem. His verò condemnatis qui sic sapiunt, nullam viri memoriam fecit dispensativè, nec ipsum nominatim anathemati subjecit propter dispensationem: Ne quidam ad viri existimationem respicientes, seipsos separarent ab Ecclesia.. Dispensatio verò in his est res optima ac sapiens. Si enim adhuc in vivis esset, & Nestorii blasphemiarum fautor, aut suffragari vellet iis quæ scripsit ipse, anathema etiam in propria persona subiisset. Quoniam verò ad Deum abiit, sufficit, ut ego puto, ea quæ absurdè ab eo scripta sunt, rejici ab eis qui rectè sentiunt, cum iis, qui in ejus libros incidunt, etiam ulterius progredi tumultuum occasiones nonnumquam pariat. Et per alium verò modum anathematizatis ac ejectis Nestorii blasphemiis, una cum eis ejecta sunt & quæ illius sunt, plurimam habentia ad ista consonantiam. Etsi quidem hoc agerent indubitanter per Orientem, nullumque esset tumultum inde sperare, dicebam utique nullum esse impedimentum nunc exigi eos in Scriptis hoc facere. Si verò, sicut scribit Sanctissimus Episcopus Antiochiæ Joannes, eligant utique magis comburi, quam aliquid ejusmodi peragere, quare flammam sopitam resuscitamus, sedatosque tumultus importunè commovemus, ne forsitan unquam ultima primis pejora inveniantur? Et hæc dico vehementer quidem increpans quæ scripsit memoratus Theodorus, timens verò futuros à quibusdam propter eam rem tumultus, ne forsitan aliquo modo ea quæ Nestorii sunt, lugere quidem coloratim incipiant, secundùm illud, quod alicubi à Poeta dictum est apud Græcos, quod occasione Patrocli suas calamitates unaquæque lugebat. Si igitur hæc tuæ Sanctitati placent indicare digneris, ut communibus litteris mandentur. Potest enim etiam iis, qui hæc petierunt, dispensatio rei enarrari, ipsisque persuaderi, ut quiescere malint, quam Ecclesiis scandali occasionem præbere. Misi autem etiam exemplar eorum, quæ à Sanctissimo Episcopo Joanne ad me scripta sunt: Quod cum legerit Sanctitas tua, accipiet omninò occasionem ad ipsum argumentum.

Sanctus itaque Cyrillus primò censuit Theodori Scripta esse penitus impia, & plurimam habentia consonantiam ad Nestorii dogmata. Secundò censuit ista dogmata non egere nova Synodali damnatione, sed abundè jam pridem esse damnata ab Ephesino Concilio. Tertiò censuit etiam Ephesinam Nestorianæ personæ damnationem posse extendi ad personam Theodori, & Orientales Episcopos ac Populos posse compelli ad istam extensionem admittendam ac subscribendam. Quartò censuit hanc extensionem, ac præsertim subscriptionis exactionem, non expedire. Ob varias causas. Primò, quoniam Orientalium plures juxta sui Patriarchæ Joannis attestationem vivi mallent exuri, quam istam extensionem admittere, ideòque illa fieri non possit sine gravissimis motibus & scandalis. Sine motibus, qui Nestorianas turbulentias plenè reducant, immò & amplo fœnore augmentent. Deindè, quod Theodorus jam esset mortuus, ideòque sua Sensa non posset exponere, ac proindè nec impugnari aut judicari tunc expediret. Tertiò, quod esset intra Catholicæ Ecclesiæ communionem defunctus, ideoque sperandus esset cum Christiano rectè mentis Proposito à nobis abiisse. Hinc Sanctus Cyrillus libros ejus, ac item desumpta ex ipsis Capitula censuit tractanda ad eum modum, quo Ephesina Synodus tractaverat ejus profanum Symbolum. Censuit ipsa damnanda, at sine expressione authoris aut personæ. Ex dispensatorio amore pacis. Nam & istius Ephesinæ dispensationis Sanctus Cyrillus fuerat Author, ideòque censuit & nunc resumendam.

Illum in hanc sententiam produxit non sola Joannis Patriarchæ Synodica Epistola, sed & privatæ plurium Orientalium Episcoporum litteræ, quas supra laudari audivimus in aliis ejusdem Joannis ad Cyrillum litteris: *Hoc & tua Religiositas dispensavit apertè in anterioribus litteris vestris ad satisfactionem quorumdam venerabilium Coepiscoporum nostrorum*. Horum unus omninò fuit Ibas Edessenus, de quo Leontius Byzantinus in libro de Sectis: *Sanctum Cyrillum, cum nonnulli hoc ipsum quærerent, ut Theodorus anathemati subjiceretur, ad Proclum scripsisse constat, minimè Theodorum anathematizari oportere*. Et adducit Cyrilli verba: *Nam Orientales universi Theodorum pro magno Doctore habent, quem si anathemati subjecerimus, in Orientalium Ecclesia dissidium ingens excitabimus. Quorum unus est Ibas, qui eum anathematizari non patietur*. Hæc verba non sunt in supra adductis Cyrilli ad Proclum litteris: Nulla istic est Ibæ memoria. Hinc lucet plures de hac re litteras inter istos Ecclesiæ Principes cucurrisse.

Porrò ista Ibæ pertinacia non est admiranda. Ejus radicem habemus in litteris ejusdem Procli ad eundem Patriarcham Joannem, exstantibus apud quintum Concilium: *Multi inclamant hic Religiosissimum Episcopum Edessenorum Ibam, quia tantùm Nestorii dementiam diligit, ut & quædam Capitula, quæ supposita scripto à nobis ad Armenios Tomo direxi tuæ Reverentiæ, stulta ac profana Constituta, & omni impietate plena, transferret Syrorum voce, & transmitteret ubique, & multis simpliciorum, inconsiderato auditu læsionem perniciosorum suscipientibus, persuaderet ita sapere, sicut abdicatum est Dei Ecclesiæ*. Ibas igitur, adhuc Presbyter, fuit unus istorum, qui Theodori libros transtulerunt in linguam Syriacam, & ubique disseminaverunt. Ita Episcopum suum Rabbulam permovit ad istis libris, ipsique etiam personæ Theodori dicendum anathema. Ex eodem principio rebellavit Edicto Rabbulæ, illius communionem deseruit, ab ipso distraxit Clerum & Populum, in defuncti Cathedram irrepsit, ac ipsum etiam magnanimum Cyrillum à confirmando isto anathemate deteruit.

Hæc omnia laudat in suo Constituto Vigilius Pontifex, & adducit trium ad ipsa spectantium Epistolarum fragmenta. Primum est ex Rescripto Sancti Cyrilli ad Synodales Joannis Antiocheni litteras: *Quæ prolata est in Sancta Synodo Ephesina Definitio, veluti à Theodoro dispoſita, sicut offerentes dicebant, nihil habens sanum, evacuavit quidem eam Sancta Synodus, velut perversarum plenam intelligentiarum, condemnans item eos, qui sic sapiunt. Dispensatim verò mentionem viri non fecit, neque eum nominatim anathemati subdidit. Neque alios.* Ex hoc suo apud Ephesinam Synodum opere Cyrillus concludit dispensationis ac pacis regulas suadere, ut neque nunc Theodori persona anathematizetur. Hinc enim subdit: *Sed justè audient, tametsi nolint, qui hujusmodi causas præbent: Obliviscimini vos ipsos, quando adversùm pulveres arcus extenditis. Non enim superest, qui apud eos inscriptus est.* Ampliora istius
Lib.3.c.6. Epistolæ fragmenta habes apud Facundum Hermianensem. Aliud fragmentum est ex Rescripto Sancti Procli ad eundem Joannem: *Quando enim scripsi tuæ Sanctitati, oportere aut Theodorum, aut alios quosdam, qui pridem defuncti sunt, anathemati subdi, aut nominatim alicujus feci mentionem? Et illa Capitula, quæ subjecta sunt, utpotè subtilitatem non habentia pietatis, repuli, neque autem de Theodoro, neque de alio quoquam, qui jam defuncti sunt, scripsi, aut ut anathematizetur, aut ut abdicetur. Sed neque charissimus Theodotus, qui à nobis directus est, Diaconus talia Mandata suscepit.* Tertium fragmentum est ex ejusdem Procli Rescripto ad Venerabilem Archi-Mandritam Maximum: *Quomodo igitur per litteras didici nunc, quia Theodori Mopsuesteni & aliorum quorumdam nomina præpoſita sunt Capitulis ad anathematizandum, cum illi ad Deum jam migraverint, & eos, qui jam vitam reliquerunt, supervacaneum est injuriari post mortem, quos nec vivos aliquando culpavimus? Post subscriptionem autem Tomi, & post abjectionem Capitulorum, quæ cujus sint ignoramus, continuò præpara Theodotum Diaconum venire ad Regiam civitatem.*

Etiam hæc fragmenta, & quidem ampliora, & correctiora, exstant apud Facundum Hermianensem. Priori post verba, *Fieri mentionem* in-
Lib.8. c.2. terferunt hæc: *Sed puto, sicut & ipsæ litteræ ad tuam Sanctitatem directæ clamant, nihil difficile vel pravum Epistola contineri, sed quia oportet omni suspicione liberari, & detrahentium ora consuere ex hoc, quod in directo Tomo subscripsi, & illa Capitula, quæ subjecta sunt, repuli.* Vigilius habet: *Deo amantissimi.* At verò Facundus: *Deo amantissime.* Affirmat hæc non ad Synodum, sed ad solum Joannem fuisse à Proclo rescripta. Porrò illum Constantinopolitanæ Ecclesiæ Diaconum ac Legatum, quem Proclus vocat Theodotum, Joannes Patriarcha appellat Theodosium. Aliud
Lib.8 cap. fragmentum est item Procli ad Maximum: *Memor est tua Reverentia, quando ad Sanctissimum Antiochenum Episcopum tibi litteras injungebam, quia omnia cum ejus admonui voluntate fieri oportere, & nihil ad confusionem vel tumultum Ecclesiarum pacem habentium agi, sed Tomum quidem subscribi, Capitula autem subdita sine nomine, hæc tamquam non habentia subtilitatem pietatis averti & abdicari. Quomodo igitur per litteras didici nunc, quia Theodori Mopsuesteni & aliorum quorumdam nomina præpoſita sunt Capitulis ad anathematizandum, cum illi jam ad Deum migraverint, & eos, qui vitam reliquerunt, supervacaneum est injuriari post mortem, quos nec vivos aliquando culpavimus? Rogo ergò, festina sicut filius exquirere, sed omnia permittere authoritati ejusdem Reverendissimi Consacerdotis Joannis: Post subscriptionem autem Tomi, & post abjectionem Capitulorum, quæ cujus sint ignoramus, continuò præpara Diaconum Theodotum venire ad Regiam civitatem, quatenus tempestate & tumultu non impleantur Ecclesiæ urbis Sanctissimæ, & donetis aliquid desiderio impii Nestorii, qui se putat habere multos similia sapientes.*

Ex his fragmentis addiscimus plura. Primò, quod ab Ephesina Synodo factam, & à Sancto Cyrillo rursus fieri suasam circa Theodori personam ac nomen dispensatoriam gratiam Sanctus Proclus probaverit atque admiserit. Secundò, quod Archi-Mandrita Maximus fuerit inter zelosos jactati in Theodorum anathematis fautores ac patronos. Tertiò, quod ad ipsum stabiliendum mox Regiam civitatem accesserit: Ut Proclum Episcopum, ac Theodosium Imperatorem deflecteret in eadem Sensa. Forsitan accessit unà cum Legatis secundæ Armeniæ. Quartò, quod per ipsum Proclus suum Tomum transmiserit Patriarchæ Joanni, ac ejus Synodo. Hinc Facundus Hermianensis scribit ipsum fuisse *unum ex duobus, per quos Proclus Synodicam Epistolam misit Orientalibus Episcopis.* Alter fuit Theodosius, seu Theodotus Diaconus Constantinopolitanæ Ecclesiæ. Nec dubitandum est, quin Maximus Proclum ad emittendum Tomum generosè accenderit. Et hinc prudentissimus Doctor ac Pastor nec se nimis accendi est passus, & Maximi flammas est moderatus: Eum seriò admonuit nihil tentare, ex quo oriri posset nova commotio pacatæ jam Ecclesiæ. Et ut omnia ageret juxta judicium sui Episcopi.

Quintò addiscimus, quod quidam dispensatoriæ isti in Theodori nomen gratiæ noluerint acquiescere. Sancti Procli Tomo subnexa, & per illum damnata Capitula cœperunt divellere, eis Theodori nomen præponere, eidem anathema adscribere, istiusmodi charitas spargere per omnem Orientem, & clamare quod ista fierent ex jussu Sancti Procli. Et istorum unus omninò fuit Archi-Mandrita Maximus. Quare Joannes Patriarcha apud Proclum intercessit, cum magnis querimoniis. Et ipsas Proclus attendit, perstitit in dispensatoria gratia, se purgavit de datis fomentis isti audaciæ, & increpuit Maximum, denuò mandans nihil moveri sine arbitrio Episcopi. Et suum Diaconum Theodotum jussit remitti ad propria, addens causam: *Quatenus tempestate & tumultu non impleantur Ecclesiæ urbis Sanctissimæ.* Per Sanctissimam urbem existimo non Constantinopolim intelligi, sed Antiochiam.

An Theodotus Joannis Patriarchæ, an Archi-Mandritæ Maximi partes foverit, ignoro. Certè Joannes in suis ad Proclum litteris ipsum prædicat à variis virtutibus. Quidquid sit, Theodoti præsentia possit alteri, aut utrique parti subministrasse fomenta motuum. Hinc Proclus jussit ad se redire. Tandem discimus, quod non solius Theodori, sed & quorumdam aliorum nomina fuerint præfixa istis Capitulis. Nempè nomen Diodori Tharsensis. Et exindè etiam hic cœpit ad damnationem postulari.

Ista nominum superscriptio ac anathematis expostulatio non caruit rationibus. Palmaris haud dubiè fuerit petulantia Theodorianæ Factionis, quam elatam & audacem fuisse testatur in sua de Theodoro Historia venerabilis Hesychius, Presbyter Hierosolymitanæ Ecclesiæ, itemque Leontius Scholasticus Byzantinus. Superscriptionis authores existimo fuisse Edessenæ Ecclesiæ Clericos, Rabbulæ contra Ibam adhærentes, nec non & Episcopos & Clericos secundæ Armeniæ, Sectatores Melitinensis Acacii. Hi haud dubiè noverant Ibæ reverentiam aut potentiam ipsi etiam Sancto Cyrillo fuisse terrori, & ex hoc fonte manasse dispensatoriam pro Theodoro gratiam: Hinc studuerunt ipsum obturare, Ibam accusantes, quod ipse esset unus ex pravorum librorum translatoribus, ideòque non audiendum. Factum fuisse ab Edessenæ Ecclesiæ Clericis ac Monachis, disertè jam audivimus à Sancto Proclo. Et hinc lucet accusationem, quæ contra eundem Ibam ab eisdem Clericis postmodò facta est apud Tyriam ac Berytensem Synodum, non fuisse primam. Interim omnibus istis permoti non fuerunt Proclus aut Cyrillus: Perstiterunt in suo dispensatorio judicio. Quin immò Proclus ad Joannis Patriarchæ preces, haud dubiè ex Cyrilli Placito, à Theodosio Imperatore obtinuit hanc confirmatoriam legem: *Imperatores, Cæsares, Theodosius & Valentinianus, Victores, Triumphatores, Piissimi, semper Augusti, Dei amatori Joanni Archi-Episcopo, & Synodo cum eo in Antiochia congregatæ. Turbam atque tumultum, qui evenit in Oriente, nostrum cognovit Imperium per Religiosissimum & Sanctissimum Patrem nostrum & Episcopum Proclum. Quoniam ergò pro quiete & pace omnium providemus, præcipuè autem pro fide Catholica, quæ nostrum quoque custodit Imperium, vestræ scribimus Sanctitati, quatenus pacem obtineatis, & nullum verbum intendatis eorum, qui contra salutem propriam volunt Religionem Sanctam conturbare. Intentio etenim nostræ Divinitatis illa est, ut omnes homines cum quiete degant, præcipuè autem Sanctę Ecclesiæ Dei, per quas & nos salvamur, & nostrum pollet Imperium. Hac itaque voce quieti Ecclesiæ providentes, nos aliquid de vobis utiliùs nisi, ut hoc quoque cum omni statuatis Ecclesia, ne quis adversùm eos, qui in ejus pace defuncti sunt, quidquam de cętero tale præsumat.* Lex palam sancit pro Theodoro. Exstat apud Facundum Hermianensem. Ita illis, qui legem adversùs Theodorum obtinere tentaverant, Proclus clausit ora. Lib.8.c.3.

Hæc solemnis victoria Joanni Patriarchæ, aliisque Theodori fautoribus fecit novos animos, atque accendit ad non solam ejus personam, sed etiam ad ipsius Capitula liberanda ab anathemate. Quod in Theodori libris ista reperirentur, ac fideliter essent extracta, denegari non poterat. Hinc igitur de Tomo illo seu libro, in quo Capitula continebantur, Joannes scripsit ad Sanctum Cyrillum: *Sunt in illo Tomo quædam incerta, & aliter, quam dicta sint, intelligi valentia. Confitemur hoc etiam nos. Plurima verò eorum aperta videmus, & sine aliqua ambiguitate recta; Sed illis, quæ putantur obscura, similia multa à plurimis anterioribus ejus, & gloriosis Patribus dicta invenimus. Et periculum hinc pendet non leve, ne in istis etiam illorum solvamus, ejus viri reprobantes Dicta, qui in Episcopatu quidem defunctus, agonibus autem adversùm Arianos & alios hæreticos decem millibus per omnem suam vitam ubique decoratus est. Quod si fiat, multa etiam in aliis Patribus apertè Dicta retractaturi sumus, & reprobaturi. Excerptis enim istis similia quædam invenimus apud ter Beatum ac nobilem Athanasium, quædam etiam apud Beatum Basilium, quædam apud Gregorium utrumque, multa verò & apud Amphilochium sæpiùs dicta. Non parva verò & apud communem Patrem Beatum Theophilum. Sunt enim etiam, quæ tua Sanctitas ita confitetur, & eundem de illis habet intellectum. Quædam etiam ab ipso amabili Deo Proclo in eodem ipso Tomo, quem ad Armenios misit, quo multis sensibus istis decerptis concurrit. Et dies nos deficiet percurrentes Beatum Eustatium, Antiochenæ civitatis Episcopum, qui fuit pro recta fide in Nicæno Concilio, & magnæ famæ Alexandriæ vestræ. Sed etiam post illos Sanctissimos Episcopos, Meletium, Flavianum, à quibus plura istis concordantia sunt dicta. Quid jam dicam de his, qui in Occidente secundùm eandem doctrinam, & eandem confessionem decorati sunt, quos etiam tua Sanctitas meliùs novit? Intende itaque, rogo, ad quod præcipitium nos impellant, qui ad nullam utilitatem verbis contendunt. Quid non hinc læsionis, vel corruptionis, & confusionis plenum generetur, si aperiamus januam his, qui volunt Dicta transeuntium Patrum evertere? Quale damnum non apertum erit Dicta non solùm refutare, sed etiam anathematizare? Ut enim aliud alicui placeat, aliud non, in aliquorum Dictis, sive antiquorum, sive posteriorum, sive non nostrorum, alia ratio est. Ut autem anathema eis imponatur, arbitramur audax & asperum apparere, etsi personæ cum Dictis non anathematizentur. Quis enim nostrum speret, quod alium posset movere? Aut quid horum non præbeat occasionem semper, ut Populi perturbentur? Et hoc quidem & viventibus & transeuntibus contingere solet. Quod non scienti tantùm hæc dicimus, sed etiam plus omnibus considerare valenti magnitudinem hujus absurditatis. Quid autem non præbeamus ex hoc desiderabile Nestorii defensoribus? Quis enim eum non honorabit, si cum isto, & aliis, qui in Episcopatu vitam deposuerunt, simul anathematizetur? Aut ubi ejus opinio per hoc non accipiat incrementum? Quis autem de-*

cepto-

ceptorum hominum, de istis occasionem assumens, non Confessorem vocaverit, veluti propter illa passum quæ passus est, quæ etiam illi, qui in Ecclesia fulserunt, passi sunt? Quis autem mentem habentium nescit, quia ea, quæ durè à Beato Theodoro dicta sunt, necessitate compulsus dixit? Proponebat enim eum totus in commune Oriens inter eos, qui ante nos fuerunt, sicut virtutem multam doctrinæ habentem adversùs hæreses, contra quas pugnans & dimicans multa quadam divisione usus est, non ex pravo intellectu veniens, sed efficaciùs adversùm hæreticos illo modo uti judicans: Neque unitatem summam ignorans vel negans, absit, pleni enim ejusmodi sunt omnes ejus libri, sed naturarum proprietates ampliùs dividens, sicut & pugna, quam adversùs hæreticos habuit, faciendum dictavit. Hoc & tua Religiositas dispensavit apertè in anterioribus litteris vestris ad satisfactionem quorumdam Venerabilium Coepiscoporum nostrorum. Quod & ipsum tuæ virtutis, tuæque sapientiæ proprium est.

Epistola in Sancti Cyrilli operibus exstat variè Lib. 8. c. 4. vitiosa ac mutila, ita correctam nobis custodivit Facundus Hermianensis. Est insigniter erudita. Affirmat varia. Primò, quod inter excerptos ex Theodori libris articulos quidam sint incerti seu obscuri, quidam æquivoci, quidam certò ac manifestò veri. Secundo, quod æquivocorum, seu tam ad pravum quam rectum sensum ambidextrorum, plerique reperiantur etiam in aliis Patribus. Et Latinis & Græcis. Etiam in Scriptis ipsorum Cyrilli ac Procli, à quorum arbitrio pendebat omne hoc negotium. Tertiò, quod ob istos articulos non solummodò non anathematizemus illos Patres, sed nec ipsos articulos, adeoque ista justitia exerceri debeat etiam in Theodorum. Quartò, quod aliud sit aliquos Orthodoxi Doctoris articulos improbare, aliud anathematizare: Primum tolerabile, secundum est audax & asperum. Et quidem licèt cum articulo non anathematizetur persona Authoris. Quintò, quod istud in Theodori articulos anathema futurum sit Nestorio tunc adhuc viventi, ac ejus Sectatoribus longè gratissimum. Quod ille ab his proclamandus sit gloriosus Confessor: Utpote degradatus cum authenticis Ecclesiæ Doctoribus, & propter eadem dogmata. Quod Nestoriana lues ex isto anathemate sit acceptura grande fomentum. Sextò, quod ista variorum articulorum æquivocatio fuerit Theodoro necessaria, ideoque à nobis non sit damnanda, sed probanda. Hærebat enim inter contrarios Errones, inter Apollinarii ac Pauli Samosateni Sectatores, ideòque in utrosque pro Evangelico dogmate disceptans debuit sermones suos dispensare in multo judicio. Septimò, quod Theodorus istas æquivocationes non assumpserit ad adstruendam inter Dominicas naturas divisionem, sed dumtaxat ad demonstrandas integras proprietates utriusque inconfusæ naturæ. Quod enim de Dominicæ Incarnationis Sacramento recta sapiat, lucet ex pluribus ejus libris ac professionibus.

Hanc Joannis Epistolam amplissimè extendit ac exponit præfatus Facundus. Eam præsertim partem, quæ asserit æquivocos, ac aliquid cacophoniæ habentes Theodori articulos reperiri etiam in adductis Ecclesiæ Patribus. Demonstrare id conatur pluribus ipsorum testimoniis. Quin immò Rusticus ac Sebastianus, Vigilii Pontificis Cardinales Diaconi, sunt progressi ulterius. Ista Capitula ex eodem principio non dumtaxat defenderunt, sed etiam *Domnum Leonem*, magnum illum Pontificem, *in Theodori Mopsuesteni Dictis, quæ contra rectam fidem legitur scripsisse, consensum præbuisse, atque firmasse, dato Scripto ad Christianissimum Principem Justinianum sunt ausi adstruere*. Pessimè. Rectè enim Vigilius in degradatorio illorum Decreto respondit: *Absit quemlibet credere Christianum, quod aliquid tale, quod contra rectam fidem à quolibet inveniatur scriptum, illius tanti Præsulis Sanctitas suscepisset, quippe qui in universis Epistolis suis & Nestorium & Eutychetem, vel eis similia sapientes, pari legitur sententia condemnasse.* Ista calumnia est unum è facinoribus, ob quæ Vigilius degradavit præfatos Diaconos. Interim Facundi assertio, licèt nihil fundamenti, habet tamen aliquid coloris aut fuci. Etenim ad Julianum Eclanensem Episcopum, simili adversùs Originale peccatum utentem argumento, rectè dixit Sanctus Augustinus, quod Patres, Pelagianis aut aliis hæreticis necdum litigantibus, quandoque sint in suis Scriptis liberius ac securiùs locuti. Quin Patriarcha Joannes similes litteras etiam ad Sanctum Proclum scripserit, non est dubitandum. Notandum est, quod in hac Epistola de Diodoro, quem in prioribus litteris inter Ecclesiæ Patres numeraverat, penitus sileat. Quia nempè Diodorus erat tunc in eodem reatu, ideòque purgari ipse indigens non poterat Theodorum purgare. Etenim Adversarii clamabant Diodorum fuisse Theodori Magistrum, ideoque hunc dumtaxat rivum, illum esse fontem pravorum Capitulorum.

Eandem regulam in litteris ad Ireneum Tyri Episcopum secutus est Magnus Diodori ac Theodori Patronus Theodoretus: *Quoniam autem me etiam reprehenditis, quasi Sanctos ac Beatos Patres Diodorum & Theodorum in Magistrorum numero præterierim, necessarium duxi de hoc etiam pauca dicere. Primùm enim, ò Amice, multos quoque alios illustres viros omisi, & fama clarissimos. Deinde hoc etiam considerandum est, eum qui accusatur, testes minimè dubios producere oportere, quos redarguere nec Accusatorum possit quisquam. Quod si ad testimonium reus illos vocet, quos Actores accusant, nec judex ipse admittendos putabit. Quare si suscepta Patrum laudatione istos omisissem, iniquè, fateor, egissem, & in Magistros fuissem ingratus. At si cum accusarer, defensionem sum aggressus, & Testes indubitatos adduxi, quid incassum nos vituperant, qui horum nihil videre volunt? Quo autem cultu viros prosequar, testis est liber, quem de illis composui, in quo conflatam in illos accusationem diluimus, nec Accusatorum potentiam, nec structas contra nos insidias reformidantes.* In quapiam ad Ireneum Epistola Theodoretus suam assertionem multis

multis variorum Patrum testimoniis stabiliverat, & prætermiserat Diodorum ac Theodorum : Hoc Irenæo graviter displicuit. At Theodoretus respondit id non factum ex defectu suæ in istos Magistros reverentiæ, sed ex necessitate temporis, quo isti viri à multis postulabantur ad anathema, immò jam judicati erant ipso digni. Hinc neminem fuisse permovendum ipsorum testimoniis. Porrò suum in ipsos constantem affectum esse notissimum, præsertim ex Apologetico pro ipsis libro, edito adversùs Sanctum Cyrillum. Cyrillus enim adversùs Diodorum ac Theodorum quatuor libros scripsit, & ipsos Theodoretus refutavit. Hinc dicit se non timuisse Adversariorum Act. 5. potentiam. Utique Sancti Cyrilli. Ita hanc Epistolam intellexit quinta Synodus. Et ex ipsa discimus, quod uti Ireneus, ita & Theodoretus fuerit pertinax defensor Diodori ac Theodori. Item quod Sanctus Cyrillus contra illos reverà scripserit, & quod ejus libros Theodoretus reverà refutarit. Item quod Theodoretus fuerit Theodori discipulus. Lucet ex verbis : *In Magistros fuissem ingratus*. Ex ipso hausit, ac semper retinuit errorem de Spiritus Sancti processione ex solo Patre.

Præfatis igitur rationibus Joannes Cyrillum ac Proclum speravit permovendos ad circumducendum anathema, quod in Theodori Capitula jam emanaverat. Et ipsis adjecit illud adjutorium, quod Sanctus Cyrillus refert in litteris ad Acacium Melitinensem Episcopum : *Persuaserunt verò ita Orientalibus Populis*, utique Joannes Patriarcha & alii Episcopi, *ut exclamationes in Ecclesiis fierent ;* Crescat fides Theodori, sic credimus sicut Theodorus ; *cum eum aliquando lapidassent in sua Ecclesia, ausum aliquid subloqui breve. Sed sicut Doctor vult, sic sapit Grex.* Et hæc omnia potentissimè adjuvit Ibas Edessenus. Etenim de ipso ad Joannem Patriarcham scripsit Sanctus Proclus: *Multi inclamant hic Religiosissimum Edessenorum Episcopum Ibam, non solùm quidam Clerici Edesseni & Monachi, sed etiam Primates & Clari militia, quibus rectæ fidei calidus zelus accenditur, quod tantùm diligit Nestorii insaniam, ut & quædam Capitula, quæ suppofui scripto à nobis ad Armenios Tomo, & direxi tuæ Reverentiæ, quæ sunt stulta & profana, & omni plena impietate, transferret voce Syrorum, & transmitteret ubique, ut multis simpliciorum, inconsiderato auditu læsionem perniciosorum suscipientibus, persuaderet sapere, sicut abdicatum est Dei Ecclesiæ. Quæ quando per lectionem cognoveris, festinare digneris cum omni alacritate eum compellere, Tomo quidem scripto ad Armenios subscribere, vaniloquium verò, magis verè monstriloquium, vel quod est verius dicatur, Judaicam impietatem Capitulorum illorum condemnantem, viva voce & sua manu anathematizare dementiam.*

An Ibas, adhuc Presbyter, Theodori libros, an verò Episcopus sola ex ipsis extracta Capitula in Syriacam linguam transtulerit, non possim certò asserere. Existimo, quod utrumque fecerit, atque ita & Rabbulæ Episcopo suo damnandi Theodori ansam dederit, ac postmodò omni huic motui præbuerit valida fomenta. Etenim Sancti Procli ad Armenios Tomo, qui fuit primum, ac variè dispensatorium pro Rabbulæ Facto Decretum, nunquam subscribere voluit, longè minùs illi subnexa Theodori Capitula anathematizare. Undè & ipsa transtulit in suæ Gentis linguam, & tamquam innoxia ac malè damnata disseminavit. Et ob ejus authoritatem Populi pro istis Capitulis clamaverunt in Ecclesiis : *Crescat fides Theodori. Sic credimus, sicut Theodorus*. Quod enim tantæ authoritatis fuerit, ut ipsum timuerit Sanctus etiam Cyrillus, supra audivimus à Byzantino Leontio. Et de ipso scribit in hac adducta Epistola Sanctus Proclus, quod fuerit vir prudens, à pueritia enutritus in sacris litteris. Et adjungit, quod hæc ejus petulantia summè contristaverit magnum illum adversùs Nestorianam impietatem pro Christo Domino Athletam Dalmatium, Presbyterum & Archi-Mandritam Constantinopolitanæ Ecclesiæ. Etiam Theodoretus & alii plures Joannem Patriarcham strenuè adjuverunt.

Verùm ista omnia Sanctum Cyrillum nullo modo inclinarunt, sed gravissimè offenderunt. Præsertim audacia, qua Joannes Theodorum ac ejus impia Capitula præsumpsit Magno Athanasio, aliisque supremis Ecclesiæ Patribus, & quibusdam ipsorum hinc inde non ex integro rectè sonantibus articulis comparare. Et ad ipsam Joanni rescripsit : *Infames opiniones, Diodori, inquam, ac Theodori, & aliorum quorumdam, quos non laudare satius erat, ne quid gravius dicant, propterea quod plenis quodammodo velis adversùs Christi gloriam ferantur, nemo, obsecro, Sanctis & Orthodoxis Patribus nostris, Athanasio, inquam, Basilio, Gregorio, Theophilo, & reliquis tribuat, ne quo pacto res hæc nonnullis scandali fiat occasio, existimantibus re vera ita sensisse ac docuisse viros totius rectæ fidei custodes, & qui contra perversas opiniones non modò Nestorii, sed etiam aliorum, qui idem quod Nestorius ante ipsum senserant, & litteris mandaverant, oppositos libros reliquerunt*. Et adjunxit : *Optamus autem, ut omnes res suas agant, neque turbas Ecclesiis excitent, jam per Christi gratiam, & Doctorum ubique terrarum vigilantiam sedatas, neque vel aliis negotia denuò facessant*. Palam loquitur adversùm memoraratas Populorum in Ecclesiis exclamationes. Joannem obtestatur, ne per hæc sedatæ jam ob Ephesinæ Synodi Acta discordiæ Ecclesiarum ac turbæ resurgant, aut novæ suscitentur. Eundem obtestatur, ut omnes Nestorianæ luis reliquias, & omnes de ipsis disputationes, immò & conciones suffocet ac impediat : Quod nempè hic esset fons quæstionum de Theodoro.

Sancto Cyrillo præfata audacia adeò displicuit, ut de ipsa apud varios fuerit solemniter lamentatus. Apud Acacium Melitinensem Episcopum : *Scripserunt ad me Orientales, quod non oportet quæ Theodori sunt accusari, ne sicut dicunt, & Beati Athanasii, & Theophili, & Basilii, & Gregorii Dicta*

Dicta accusentur. Quæ enim locutus est Theodorus, eadem & illi. Ego verò scribentes ista non sustinui, sed fiducialiter dixi, quod Theodorus quidem blasphemam habuit linguam & calamum ministrantem ei; illi autem fuerunt totius Orthodoxiæ Doctores, & splenduerunt in ea. Et in alia ad eundem Acacium Epistola: *Orientales scripserunt ad me, quod si contigerit anathematizari ea, quæ sunt Theodori, perveniet omni modo macula etiam ad Sanctos Patres nostros, Athanasium dico, & Basilium, & Gregorios, & Theophilum, & cæteros. Nam scripserunt & ipsi quædam consonantia eis, quæ sunt Theodori.* Exstat Epistola in quinta Collatione quinti Concilii. Et Acta Synodalia ei præfigunt hanc adnotationem: *Cyrillus eandem scripsit ad Theodotum Ancyræ, & ad Firmum Cæsareæ Cappadociæ Episcopum.* Hi enim tres ipsum in Ephesina Synodo constantissimè adjuverant. Et istiusmodi litteris accensus Acacius fecit, quod habet prior ad ipsum Epistola: *Perlegi Epistolam tuæ Sanctitatis, scriptam ad Reverendissimum Episcopum Antiochiæ Joannem, plurimæ plenam confidentiæ, simul & amoris Dei.* Hæc enim turba commovit universam Orientis Ecclesiam. Pergit Cyrillus: *Scripsi verò & ego tales Epistolas, sed, ut videtur, pejora vincunt.*

Etiam meliora creverunt, potentiùs se armarunt, ac tandem vicerunt. Etenim tunc Armeniæ, Persidis, ac aliarum Gentium Episcopi, à Cyrilli, Acacii, Theodoti, ac Firmi Actis excitati, ad Sanctum Proclum ac Imperatorem Theodosium legaverunt Episcopos, Clericos, ac Monachos cum libello, exstante apud quintam Collationem quintæ Synodi. Affirmant Theodorum fuisse *hominem Diabolicæ formæ*, ejus facinora exponunt, præsertim blasphemam ejus concionem, qua Antiocheni offensi voluerant ipsum lapidare, & quam ipse, ne lapidaretur, solemniter recantavit. Hujus recantationis meminit in litteris ad Nestorium etiam Patriarcha Joannes, eum ex pectore adhortans ad imitandum. Præfati affirmant Antiochenos ac alios Orientales esse adeò versatiles, ut istum ipsum hæresiarcham, jam non lapidibus invadant, sed magnificent gloriosis exclamationibus: *Crescat fides Theodori. Sic credimus, sicut Theodorus.* Quia nempè exclamant Populi, sicut docent Episcopi. Et tandem concludunt: *Miseratus Deus Ecclesias suscitavit multa contra Theodorum, in quibus & nos humiles constituti nihil prætermisimus, usque ad mortem pro veritate certantes, sicut & in nostris contra Theodorum & Scripta ejus libellis ad Alexandrinum Religiosissimum Episcopum diximus, & in his quæ ad vestram Sanctitatem dicimus. Et petimus, postquam isti perlecti fuerint, & illos perlegere, quatenus fiat unitas vestra contra Theodorum, & sacrilega Capitula & dogmata ejus, & eorum qui similia sapiunt vel docent: Et sicut Domino placuit damnari manifestè & nominatim in Epheso ab universali Synodo sacrilegum Nestorium, sic per vos etiam antea condemnatum sine nomine sacrilegum in varia impietate Theodorum nominatim condemnari, & eos qui secundùm impiissimam ejus Expositionem hactenùs in Syria & Cilicia sapiunt & docent.* Constanter affirmant Capitulorum anathema nequaquam sufficere: Ad præsentibus turbis dandum finem penitus requiri, ut etiam Theodori persona disertè anathematizetur. Dispensatoriam, quæ Ephesinæ Synodo nuper, ac etiam Cyrillo & Proclo huc usque in Theodorum placuit, gratiam nunc esse noxiam, ideoque abrumpendam, & sacrilegum hominem esse, ad instar Nestorii, expresso nomine projiciendum. Præsertim quia ejus sacrilega Expositio, seu Symbolum adhuc frequentatur apud Syros & Cilices.

Quintæ Synodi Acta libellum recitant, & adjungunt: *Porrecta sunt autem & impia Capitula ex Theodori codicibus Sanctæ memoriæ Proclo ab Armeniis, quorum multa in antè latis continentur. Ad tales igitur libellos Armeniorum rescribens Sanctæ memoriæ Proclus, inter alia dogmata de Theodoro ac ejus impietate dicit.* Affirmant ad istum libellum emanasse laudatum Sancti Procli Tomum. Labuntur. Etenim illius Tomi obtentor libellus fuit missus à solis secundæ Armeniæ Episcopis, & per solos duos Presbyteros Leontium ac Aberium, & detulit unicum Theodori volumen; at verò hìc legantur plures, & à pluribus Gentibus Clerici, simulque Episcopi & Monachi. Deindè prior Legatio ac supplicatio fuit omnium prima adversùs Theodorum; at verò hæc facta est post varios libellos, post varia usque ad mortem certamina. Proindè hæc Legatio est ista, de qua pergit Liberatus Diaconus: *Post hæc autem, occasione accepta, surrexerunt quidam Monachi ab Armenia, Apollinaris Sectatores, duo vel tres, sicut refert Joannes Antiochenus in Epistola sua, portantes excerpta Capitula, ut dicebant, de libris Theodori, vel aliorum Sanctorum Patrum, qui in illo tempore, sicut diximus, contra Apollinarem scripserant: Et intrantes Regiam civitatem, & multorum sordidantes auditum, calliditate sua omnia perturbabant. Deindè circumeuntes totius Orientis civitates, & universa Monasteria, damnanda esse cum Authoribus clamabant, accusantes ea Nestoriano sensu esse conscripta. Dicebant. Quia si Nestorius justè damnatus est, damnentur & ista cum suis Authoribus. Et hæc agebant, firmare volentes ea, quæ Apollinarii sunt, qui per unam naturam Christum nobis consubstantialem, exposuit. Qui quorumdam utentes patrocinio, terrebant nimis Clericos, Populos, & Monachos, qui vitam sectabantur quietam.* Palam respicit præsentem libellum. Ipse enim disertè affirmat Theodori Capitula, quæ ejus Defensores volebant ambigua, & in rectum sensum exponenda, esse conscripta sensu Nestoriano, ideoque petiit Theodorum manifestè ac nominatim anathematizari, uti apud Ephesum anathematizatus fuit Nestorius. Cap. 10.

Porrò Liberatus fuit pertinax quintæ Synodi Adversarius, ac Defensor trium Capitulorum. Hinc humano die præoccupatus quædam errat. Primò, quod ista Capitula fuerint non solius Theodori, sed & aliorum Sanctorum Patrum, qui isto tempore scripserant contra Apollinarium.

rium. Nempè Tharsensis Diodori, & similium. Deindè quod iste libellus fuerit circumlatus à quibusdam dumtaxat Armeniæ Monachis. Etenim processit à variarum Gentium Episcopis, Clericis, Monachis, ac Populis. A quot verò vel qualibus fuerit circumlatus, fateor me ignorare. Tertiò errat, quod isti Circumlatores fuerint Apollinaristæ. Est antiqua calumnia, ex qua omnes Nestorianæ perfidiæ dilectores consueverunt Orthodoxis impingere istud elogium. Liberatus possit ipsum ab illorum aliquo hausisse. Quartò dicit, quod istius libelli circumlatio cœperit antè factam à Sanctis Cyrillo & Proclo dispensatoriam gratiam in personam Theodori: Antè gratiam, quæ damnavit sola sine authore Capitula. Quod hæc gratia sit facta adversùs istum libellum, ac ejus Circumlatores. Confundit ordinem temporis.

Eodem tempore quidam Ecclesiæ Edessenæ Clerici ac Monachi, forsitan istius libelli Circumlatoribus se adjungentes, accesserunt Regiam civitatem, ac apud Imperatorem Theodosium & Proclum Patriarcham accusaverunt suum Episcopum Ibam, quod esset primus harum turbarum Author & pertinax fotor, quod Theodori libros transtulisset in linguam Syriacam, quod ipsos sparsisset per omnem Orientem, quod Sancti Procli ad Armenios Tomum noluisset subscribere, quod subnexa illi impia Capitula noluisset damnare. Et postulaverunt justitiam. Et Proclus causam juxta sextum Nicænum Canonem remisit ad Patriarcham Joannem, seriò admonens, & per Heli Sacerdotis, qui ob non castigatos filios descendit in sempiternas gehennas, exemplum obtestans, ut Ibam corrigeret ac puniret. Liberatus denuò labitur: Affirmat primam Ibæ accusationem fuisse apud Patriarcham Domnum, Joannis nepotem & Successorem. Rectiùs Acta Synodalia quinti Concilii: *Cum à Scriptis Procli nulla emendatio pro querimoniis Accusatorum facta est, defuncto Joanne interpellaverunt Domnum ejus Successorem, iterum Ibam accusantes*. Igitur longa illa & dura accusationis catena, quæ usque ad Chalcedonensem Synodum perduravit, originem duxit ex hac scabiosa causa sordidissimi Theodori.

Præfatus libellus non fuit sine fructu. Etenim ista omnia Sanctus Cyrillus considerans cœpit transferre vela. Circumduxit dispensatoriam pro Theodoro gratiam, & cœpit non sola Capitula, sed & personam constanter anathematizare. Etiam ejus Magistrum Diodorum. Tunc enim scripsit suos contra utrumque libros, quorum fragmenta nobis custodivit quintum Concilium. Et exponit eorum originem & scopum. Laudat præfatam dispensatoriam gratiam, & prosequitur: *Quoniam verò ejusmodi dispensationem Cyrilli & Procli non susceperunt quidam Orientales Episcopi, è contrario verò permanserunt defendentes etiam ipsas blasphemias Theodori, & dicentes eas consonare Scriptis à Sanctis Patribus, videns Sanctus Cyrillus impietatem, & indè simpliciorum læsionem timens, coactus est libros conscribere adversùs Theodorum, & adversùm ejus blasphemias, & post mortem ejusdem Theodori, & hæreticum, & impium, & super Paganos & super Judæos blasphemum eum ostendere*. Et anathematizare. Inter fragmenta unum sic habet post varia: *Quid enim aliud sit, quam laqueus & scandalum, lingua distorta loquens, & sacris litteris abhorrentia, & Traditioni Sanctorum Apostolorum & Evangelistarum impudenter resistentia? Recusandum igitur eos, qui tam malis culpis obnoxii sunt, sive in vivis sint, sive non*. Inter palmaria pro Theodoro argumenta erat, quod esset in Catholica communione defunctus, ideòque jam discuti & examinari non posset, longè minùs judicari. Cyrillus affirmat id non attendendum. Dum prava defuncti doctrina sit manifesta, in Authorem esse omninò procedendum.

His plurimùm obstabat Imperatoris Theodosii lex, quæ Cyrilli ac Procli dispensatoriam pro Theodori Persona gratiam ad ipsorum preces confirmaverat. Hinc ista lex erat circumducenda. Hinc Cyrillus scripsit ad Principem: *Theodorus quidam fuit, & ante eum Diodorus, hic quidem Tharsi civitatis, ille verò Mopsuestiæ Episcopus. Isti Nestorio impietatis Patres fuerunt. In suis enim libris, quos composuerunt, immaniter blasphemaverunt contra Christum omnium nostrum Salvatorem, nescientes ipsius Mysterium. Voluit igitur impius Nestorius, quæ sunt illorum, in medium proferre, & expulsus est à Deo de Sacra Aula. Cum verò anathemati subjecissent Dicta Nestorii, aliqui Orientis Episcoporum alio modo iterum ea introducunt, admirantes Scripta Theodori, & dicentes eum recta sapuisse, & consonantia Sanctis Patribus nostris Athanasio, & Gregorio, & Basilio. Mentiuntur verò contra Sanctos Viros. Scripserunt enim quæ Theodori ac Nestorii blasphemias impugnant. Quoniam igitur didici, quod & ad piissimas vestras aures quidam eorum referunt, rogo ut intactas & inviolatas animas vestras conservetis ab impietatibus Theodori ac Diodori. Sicut enim jam dixi, Nestorius eorum verba locutus est, & propter hanc causam, ut impius, condemnatus est ab universali Synodo, quæ Dei voluntate est collecta in Epheso*. Cyrilli stomachus digerere non poterat, quod Joannes Antiochiæ Patriarcha Theodorum & impia ejus Capitula Sanctis Ecclesiæ Patribus, & quibusdam obscuris eorum locutionibus præsumpsisset æquiparare, & æqualem prætendere dignitatem. Præsertim quod talia ad ipsum etiam Principem scripsisset, ac ab ipso postulasset. Hìc enim lucidè id asseverat. Hinc & à se factam dispensatoriam gratiam, & illius confirmatoriam legem censet circumducendas, & Principem obtestatur, ne patiatur se circumscribi. Et propter præfatam de defunctis non damnandis regulam adjungit ipsos ex odio aut invidia non vexandos, & subnectit: *Quoniam verò dogmaticæ rectitudinis Amatoribus dilecta est veritas, & vera dicere eos necessariò decet, & exercitatos esse, ut possint vana solentibus loqui resistere, arbitratus sum oportere, innumerabili multitudine fratrum non mediocriter iniquitatem passa, ex quibus scripserunt de omnium nostrum Domino & Salvatore*

Christo

Christo Diodorus Tharsi civitatis, & qui Mopsuestiæ fuit Episcopus, eloquentissimus Theodorus, pauca quædam dicere ad ea, quæ illi dixerunt, & Sectæ amborum deformitatem legentibus demonstrare. Affirmat etiam defunctis, dum prava ipsorum dogmata sunt manifesta, non esse parcendum. Epistolæ fragmentum exstat in quinto Concilio. Et ad istam rem Sanctus Proclus fuit seriò cooperatus.

Nec sine fructu. Etenim Imperator Theodosius severissimam legem, qua Nestorii personam, ejusque Sectarores ac libros persecutus nuper fuerat, hos omnes exuri, illos verò jubens appellari Simonianos, extendit ad Theodori personam ac libros, ideoque datum in ipsum à Cyrillo ac Proclo anathema firmavit. Ejus de Theodoro ac Nestorio verba sunt lucida: *Neque de cætero inveniatur prædictorum hominum memoria, vel ulla appellatio, præter Simonis.* Quo anno hæc omnia & singula sint facta, distinctè non possim dicere. Existimo operosam tot moliminum seriem ante trigesimum nonum, aut quadragesimum istius sæculi annum non potuisse expleri. Quod porrò Cyrillus quatuor adversùs Diodorum ac Theodorum libros scripserit, licet Facundus Hermianensis conetur vocare in dubium, fatetur tamen ejus Collega Liberatus Diaconus. Reluctans interim, & quasi cum protestatione. Nam adjungit istos libros à solis Acephalis, id est, trium Capitulorum Damnatoribus adstrui, negari autem à Catholicæ veritatis, id est, dictorum Capitulorum Defensoribus. Audienda sunt ejus verba: *Sed Basilius quidam Diaconus, sumens Tomum Procli, quem Armeniis scripserat, Alexandriam venit, & Armeniorum libellos suis libellis adnectens, obtulit Cyrillo ejusdem urbis Antistiti. Quibus, ut ferunt rumores, quatuor libros scripsit, tres adversùs Diodorum ac Theodorum, quasi Nestoriani Dogmatis Authores, & alium de incarnatione librum.* Dicit, *Ut rumores ferunt*, quod nempe etiam ipse vellet, sed non audeat istos libros vocare in dubium. At quintæ Synodi authoritas videtur irrefragabilis. Et ipsi palam consonat in litteris ad Irenæum Theodoretus. Affirmat istos libros esse à
Epist. 16. se refutatos. Quin & ipse Cyrillus scribit ad Melitinensem Acacium: *Inspectis Theodori ac Diodori libris, quos non de Incarnatione Unigeniti, sed magis contra Incarnationem scripserunt, posui aliqua Capitula, & quo potui modo, contradixi eis.*

Basilius Diaconus est omninò ille Constantinopolitanæ Ecclesiæ Archi-Mandrita, cujus zelosissima & constantissima adversùs Nestorium adhuc Episcopum, ac ejus tyrannicas in Clerum ac Populum violentias contestatio ac appellatio exstat in prima parte Ephesini Concilii. Hic igitur videns, quod Joannis Antiocheni ac aliorum Orientalium Episcoporum Legati tentarent Theodori Capitula purgare, & desuper legem extorquere, assumpsit Sancti Procli Tomum, & supra adductos Armeniorum, Persarum, ac aliarum Gentium contra Theodori personam libellos, eisque adjunxit libellum proprium, & cum omnibus istis perrexit ad Sanctum Cyrillum. Nec dubitandum est, quin & Sancti Procli litteras habuerit. Etiam litteras aut libellos Sancti Dalmarii Presbyteri & Archi-Mandritæ. De ipso enim Proclus in litteris, quibus Ibam castigari postulavit, scripsit ad Joannem Antiochenum: *Habebit Ibas, si se correxerit, non solum eos, qui nunc de ipso dubitant, mirantes eum, sed etiam Sanctissimum nostrum Patrem, Presbyterum & Archi Mandritam Dalmatium, nimium honorantem & mirantem, si videat sapientem ea, quæ piæ fidei sunt. Modo enim, utpote super aliis eo vulgato, memoratus Sanctissimus propter charitatem non mediocriter laceratur, quod ii qui debent in Divinioribus prædicari, in adversis accusantur, sive zelo dicentium, sive invidia criminantium.* Dalmatius, uti adversùs Nestorium, ita & adversùs Theodorum erat zelosissimus. Hinc Ephesini Concilii tempore dumtaxat Diaconus, postmodò à Sancto Maximiano aut à Sancto Proclo est evectus in Presbyterum. Forsitan suas litteras adjunxit etiam, tunc Orthodoxus, Archi-Mandrita Eutyches. Quod enim sermone & opere potens, ac Sancto Cyrillo gratissimus fuerit, infra docebimur. Hæ contra Theodorum lites fuerunt illi prima odii radix in Ibam. Basilius Diaconus videtur horum omnium fuisse Legatus. Quidquid sit, per laudata arma Sanctum Cyrillum permovit ad stringendum calamum in Theodorum, & ad ipsum anathematizandum. Et anathematis firmitatem postulandam à principe. Utique per Proclum Regiæ civitatis Episcopum, ad cujus munus spectabant talia.

Verùm hæc omnia non dimoverunt Antiochenum Joannem à suo Proposito. Nec Ibam castigavit, nec desiit Theodorum defendere. Etiam ejus nepos & Successor Domnus, de quo Facundus Hermianensis: *Accedat etiam Venerabilis Domnus Antiochenus, qui sui Decessoris Joannis, aliorumque præcedentium Collegarum sententiam tenens,* L. 12. c. 4.
Eutychi Apollinaris Hæresiarchæ impietatem renovare tentanti, & ob hoc Diodorum atque Theodorum anathematizare præsumenti, primus restitit ad Imperatorem Theodosium scribens. Idem Facundus nobis custodivit fragmentum istius & quidem Synodalis Epistolæ: *Vestram docere cogimur Pietatem, quoniam Apollinaris Hæresiarchæ impietatem Eutyches Presbyter renovare pertentat, & Apostolicas labefactare doctrinas, Mysterii Incarnationis dogma corrumpens, & Divinitatem Unigeniti & humanitatem vocans unam naturam, commixtionemque & confusionem asserens factam, & salutarem passionem ipsi incommutabili Deitati adnectens & hos, qui columnæ veritatis, & propugnatores pietatis fuerunt,* L. 2. c. 55.
& adversùs omnem Hæresim clarè virtutem exercuerunt, Diodorum ac Theodorum anathematizare præsumit. Ex quibus discimus plura. Primò, quod Eutyches Diodorum ac Theodorum anathematizarit, Domnus autem defenderit. Nempè hic ex Antiochenæ, ille agebat ex Decretis Constantinopolitanæ Ecclesiæ. Secundò, quod Domnus sequeretur vestigia sui Antecessoris Joannis.

Tertiò, quod Eutyches omninò fuerit unus ex adjutoriis Basilii Diaconi. Quartò, quod ex nimio Diodori ac Theodori odio sit lapsus in blasphemam impietatem Apollinarii. Duodecimum Sancti Cyrilli Capitulum habebat hanc propositionem: *Deus verbum est passus*. Et consonabat Sancti Procli Tomus, habens hunc articulum; *Unus è Sancta Trinitate est passus*. Verùm istos articulos hostilissimè tunc persequebantur Orientales Episcopi. Etiam Theodoretus & alii Orthodoxi. Et hæc est una ex causis, ob quas Ibas nunquam voluit laudato Tomo subscribere. Istos nihilominùs articulos alii omnes constanter defenderunt. Erant enim rectissimi. Asserebant Deum Verbum non in sua Deitate, sed in assumpta in propriam hypostasin carne fuisse passum. At verò Eutyches intellexit ac voluit passum in ipsa Divinitate, ideoque ab Ecclesia excidit. Hinc Magnus Leo Pontifex ipsum frequenter, & meritò appellavit Senem delirum ac imperitum. Hæc igitur sunt prima exordia Eutychianæ blasphemiæ. Et ipsis Patriarcha Domnus fuit usus ad Theodorum ac Diodorum expurgandos, clamans omnes eorum hostes esse Apollinaristas: Lucidè id patere in uno istorum hostium Coryphæo, Eutychete. Ex his item discimus exordia Eutychiani odii in Ibam. Similiter prima exordia non solius Nestorianæ hæresis, sed etiam Eutychianæ. Ambæ, ac insuper Pelagiana, sunt à Theodoro per diversum tamen influendi modum.

Domni accusatio videtur facta anno quadragesimo primo istius sæculi: In ipso exordio sui Episcopatus. Isto enim anno Joannes Patriarcha est defunctus, & Domnus successit. Eodem item anno Eutyches incepit suam hæresim. Testem adduco Sanctum Anastasium Synaitam: *Annis circiter post* Ephesinum Concilium *decem Eutyches quidam, Archi-Mandrita Constantinopoli, est exortus, qui diceret totum Christum esse naturam unicam.* Eodem tempore possit cœpisse turba illa, de qua Imperator Theodosius in litteris, per quas Dioscorum Alexandriæ Patriarcham evocavit ad secundum Ephesinum Concilium: *Pervenit ad nostræ Serenitatis auditum, quia multi Reverendissimi Orientales Archi-Mandritæ simul cum Catholicis Populis adversùm quosdam Episcopos, qui Nestoriana impietate ægrotare dicuntur, in quibusdam Orientalium civitatibus constituti laborarent, & pro fide Catholica contenderent*. Clamabant Theodorum docuisse eadem cum Nestorio, ac ejus fuisse Magistrum, ideoque Joannem Antiochenum, & alios Theodori defensores Episcopos esse palam Nestorianos. Istorum Archi-Mandritarum Coryphæus erat Barsumas, Eutycheti amicissimus, ac eadem cum ipso sentiens. Et possint ab Eutychete, qui Sancti Procli, Sancti Cyrilli, Imperatoris Theodosii, ac plurium etiam Orientalium Antistitum contra Theodorum Acta & Sensa norat, fuisse inflammati, & varia ab ipso fomenta accepisse. Hinc igitur Patriarcha Domnus statim in sui Episcopatus exordio censuit ipsum compescendum, atque ita capistrum injiciendum etiam Barsumæ, & aliis sibi rebellibus per Orientem Monachis. Eum apud Theodosium accusavit de resuscitato Apollinario.

Accusatio acerbè momordit Eutychetem. Hinc se contulit ad Apostolicam Sedem, & Magno Pontifici Leoni questus est, *Quod Nestoriana Hæresis quorumdam rursum studiis pullularet*. Non Constantinopoli, sed in Orientali Diœcesi. Palam reddit talionem Domno, ipsumque, ac item Theodoretum, Ibam, & alios istic Episcopos accusat, quod Diodorum ac Theodorum defenderent, atque ita resuscitarent Nestorianam Hæresim. Et Papa laudavit ejus zelum, ac benignè rescripsit. Quinti Concili Acta rectè ajunt: *Leo Sanctæ memoriæ Papa antiquioris Romæ & suscepit Eutychetem, & rescripsit, comprobans eum, & tamen postea condemnavit, & anathematizavit eum, ut Hæreticum*. Rescriptum datum est Calendis Juniis, Consulatu Posthumiani & Zenonis. Est istius sæculi annus quadragesimus octavus. Proinde Eutychetis querimonia fuerit facta anno præcedenti. Et ab ipso omnes passim numerant exordium Eutychianæ blasphemiæ: Hinc Sanctus Papa Gelasius in litteris, per quas Dardaniæ Episcopis intimavit suæ Papalis Dignitatis ingressum, affirmat Eutychetem incepisse ante annos ferè quadraginta & quinque. Scripsit ejusdem sæculi anno nonagesimo secundo, ideòque ista exordia palam refert in annum quadragesimum septimum.

Quæstio est, Quare & quomodo Eutyches tamdiu siluerit? Quomodo & quare se adversùs Domnum non studuerit purgare? Respondeo non dubitandum, quin studuerit, & nullatenus siluerit. Licèt documenta non habeamus, persuademur à rerum & Actorum consequentia. Purgavit se & apud Theodosium, & apud Proclum. Etenim cum Proclo, cui tamen Domnus fuit amicissimus, nihil umquam habuit quæstionis. Proclus & Domnus, licèt circa Theodori ac Diodori causam penitus dissentirent, habuerunt aliud amicitiæ vinculum: Nempe Pacta illa de admittendo, qui Constantinopolitanæ Cathedræ indulgebat secundum totius Ecclesiæ locum, Canone Constantinopolitani Concilii, nobis à Theodoreto relata in litteris ad Sanctum Flavianum, proximum Procli Successorem. Proclus obiit istius sæculi anno quadragesimo septimo: Et Eutyches tunc erat adeò purgatus & integer, ut Regiæ civitatis Cathedram prætenderet, verùm Sanctus Flavianus obtinuit.

Alexandriæ Patriarcha, qui quadragesimo quarto istius sæculi anno successerat Sancto Cyrillo, Dioscorus, istis Pactis gravissimè offensus, Orientalem tunc divexabat Ecclesiam. Cyrillus, licèt Diodorum ac Theodorum anathematizasset, ob ejus tamen patrocinium non damnabat Orientales Episcopos, sed cum illis fovebat communionem & amicitiam. At de Dioscoro in præfata ad Sanctum Flavianum Epistola scribit Theodoretus: *Rati nos adjutorem ac socium ad ea, quæ contra fidem Apostolicam moventur, habituros Deo carissimum Alexandriæ Episcopum,*

Domi-

Dominum Dioscorum, misimus unum è Religiosissimis Presbyteris, prudentia insignem, cum litteris Synodicis, Pietati ejus suggerentes, nos in eo fœdere, quod sub beatæ memoriæ Cyrillo initum est, permanere, scriptamque ab eo Epistolam amplecti, & Beatissimi quoque Athanasii Epistolam, quam ad Beatum Epictetum scripsit, libenter recipere, atque antè hæc fidem in Nicæa Bythiniæ à Sanctis Patribus expositam. Et hortati sumus, ut eos, qui in his permanere nolunt, suadeat permanere. Verùm abjens hinc quidam ex illis, qui contraria sentiunt, & tumultus istos cient, cum aliquos illic decepisset, & sexcentas contra nos calumnias texuisset, nefandas contra nos vociferationes excitavit. Deo autem Charissimus Episcopus Dioscorus Epistolam ad nos scripsit, quam ab eo scriptam non decuit, qui ab universorum Deo didicerat vocem mendacii non suscipere. Eis enim fidem habens quæ contra nos dicta fuerant, quasi accuratè singula examinasset, ac veritatem per tormenta expressisset, ita nos condemnavit. Sed nos calumniam forti animo pertulimus, eique blandis litteris rescripsimus, & Pietati ejus ostendimus falsa esse hæc omnia, nullumque Deo Charissimorum Orientis Episcoporum ab Apostolicis dogmatibus dissentire. Quod & Religiosissimis Clericis, qui ab eo venerant, ipsa rerum experientia persuasum est. At ille omnibus valere jussis, & calumniantibus aures tradens, rem aggressus est, quæ credi nullatenus queat, nisi testem haberet Ecclesiam. Tulit enim illos, qui nobis anathema dicebant, surgensque & acclamans illorum voces confirmavit. Ad hæc aliquos ex Deo charissimis Episcopis in urbem Regiam misit, ut accepimus, majores sperans contra nos tumultus excitandos. Nos verò primùm Defensorem habemus omnium Inspectorem Deum, pro Divinis siquidem ejus dogmatibus dimicamus; deinde verò tuam quoque Sanctitatem obtestamur, ut oppugnatam fidem tueatur, & pro conculcatis Canonibus decertet. Et post quædam: *Ut autem hoc quoque tua Sanctitas non ignoret, scito hanc illum adversùs nos pusillanimitatem gerere, ex quo Synodicis vestris, sub beatæ memoriæ Proclo factis, Sanctorum regulis inhærentes adhæsimus, & de hoc nos semel & iterum increpasse, quasi Antiochenorum, ut ait, & Alexandrinorum jura prodiderimus. Horum memor, tempusque, uti ei visum est, nactus, inimicitias patefecit.*

Docent plura ad præsentem rem spectantia. Primò, quod præfata Procli ad Domni de Constantinopolitanæ Sedis Primatu Pacta Dioscorus, etiam vivo Sancto Cyrillo, utpote Alexandrinæ Ecclesiæ tunc Archi-Diaconus, semper iniquissimè tulerit. Secundò, quod etiam tunc Domnum ac ejus Episcopos durè increpaverit, tamquam Apostolici ac sexti Nicæni Canonis Prævaricatores, ac Proditores non solius Alexandrinæ, sed suæ etiam propriæ Antiochenæ Ecclesiæ. Tertiò, quod tunc istam injuriam vindicare non valens sibi ipsi dixerit: *Cum accepero tempus, ego justitias judicabo*. Quartò, quod factus Alexandrinus Episcopus crediderit istud tempus advenisse: Quod cœperit sursum ac deorsum inclamare Sancti Marci Sedem, utique ab ista infamia liberandum. Quod cœperit occasiones quærere. Quintò, quod Domnus ac ejus Episcopi hæc audientes cœperint sibi timere. Nam etiam audiebant, quomodo ille in Sancti Cyrilli Acta, nepotes, ac amicos grassaretur. Sextò, quod capiendi consilii causa Synodum fecerint. Septimò, quod ex ipsa eximium Presbyterum cum Synodicis litteris legaverint, profitentes se in inita inter suos Antecessores, Cyrillum ac Joannem, pace firmos permanere, ac in cunctis ejus conditionibus: Nempe in sincera adhæsione ad Nicænum Symbolum, ad Sancti Athanasii Epistolam scriptam Epicteto Corinthiorum Episcopo, & ad Sancti Cyrilli Epistolam, Orientalibus tunc missam per Paulum Emesenum Episcopum. Octavò, quod Dioscorum rogaverint, ut illos Episcopos & Populos, qui illa prævaricarentur, postularet castigandos. Nonò, quod tunc in Orientali Ecclesia restarent discordiæ ac turbæ: Quidam enim volebant firmum esse Sancti Cyrilli ac Sancti Procli de Theodoro judicium, ac ipsum etiam à Domno Patriarcha ac ipsi adhærentibus Episcopis anathematizari. Hi haud dubiè erant isti cum Barsuma Monachi, itemque Edesseni Clerici, quidam militiæ Primates, & plures alii, de quibus est actum in superioribus. Hos Theodoretus scribit esse authores tumultuum. Decimò, quod istorum quidam hanc suæ Synodi legationem audiens duxerit ipsam impugnandam: Quod ipsam impugnaturus Alexandriam abierit. Haud dubiè Legatus à suis Asseclis. Undecimò, quod idem ille multorum Alexandrinorum aures circumscripserit, atque ita sexcentas calumnias contra suos Episcopos seminaverit. Duodecimò, quod contra ipsos suscitaverit nefandas vociferationes. Vociferationes anathematis. Nempè Orientalium Populorum vociferationibus, *Crescat fides Theodori, credimus cum Theodoro*, reddidit talionem, & ab Alexandrino Populo exclamari fecit: *Anathema Theodoro, anathema ejus defensoribus*. Decimotertio, quod Dioscorus ista libenter audierit, ideòque præcipitem ac terribilem Epistolam ad Orientales scripserit, horrendè mandans juxta Sancti Cyrilli Edicta Theodorum anathematizari, nisi mallent ipsi cum illo sustinere idem supplicium. Addidit omnes Theodori Defensores esse etiam duorum in Christo Domino filiorum Dogmatistas, ideòque manifestè Nestorianos: Et hæc abundè sibi constare. Decimoquarto, quod hæc illis intimaverit per Legatos Clericos. Decimoquinto, quod Orientales Episcopi se abundè purgaverint apud istos Legatos, & nihilominùs addiderit purgatorias ad Dioscorum litteras. Decimosexto, quod Dioscorus nullam penitus purgationem admiserit. Decimoseptimo, quod istos turbidos Orientalium Episcoporum calumniatores advocaverit, ipsos ad superiora denuò vociferanda animarit, ac præfati præsertim anathematis exclamationem, surgens in suo Throno, & acclamans, confirmaverit. Quod anathematizarit omnem Orientalem Ecclesiam: Saltem ejus Patriarcham ac Primates Episcopos,

ſcopos. Quod ita ſit palam prævaricatus ſextum Nicænum Canonem, ſancientem quod Alexandrino Patriarchæ nihil poteſtatis ſit in Orientalem Diœceſim. Hæc calamitas duravit ab anno quadrageſimo quarto uſque ad quadrageſimum ſeptimum.

Et certè afflicti Orientalium Epiſcopi quò confugiſſent? Etenim Eutyches, quem Domnus Patriarcha potenter accuſarat, ac ita ſperarat compeſcendum, plenè ſe expurgavit apud Sanctum Proclum, profeſſum Theodori hoſtem, atque ita ejus aures Orientalibus plenè clauſit. Et omnis Regiæ civitatis Eccleſia oderat Theodorum. Tandem annus quadrageſimus ſeptimus Sanctum Proclum evocavit ad meliorem vitam, & rejecto Eutychete dedit illi Succeſſorem Sanctum Flavianum. Et huic non ſolus competitor Eutyches adverſabatur, ſed etiam Dioſcorus. Optimus enim Flavianus Sancti Cyrilli nepotes, à Dioſcoro expilatos, & in Regia civitate mendicantes, ſtatim cœpit eleemoſynis adjuvare, atque ita iſtum Pharaonem graviter offendit. Hinc auxilii ſpem conceperunt Orientales Epiſcopi, ipſum ſperarunt etiam offenſum duobus iſtis turbinibus, atque ita per Theodoretum confugerunt ad illum, & poſtularunt duo: Defenſionem Orthodoxæ fidei, & obſervantiam Sacrorum Canonum. Defenſionem fidei contra Eutychetem & ejus Complices, quos jam olim Patriarcha Domnus ex firmis fundamentis accuſaverat, & quos nunc adjuvabat Dioſcorus; Canonum obſervantiam contra eundem Dioſcorum, qui ſextum Nicænum Canonem ſpernens exercebat Tyrannidem in Orientalem Diœceſim. Et Sanctus Flavianus admiſit preces, & addixit patrocinium. Etenim Eutyches quotidie fiebat ſuſpectior ac manifeſtior. Et Euſebii Doryleenſis Epiſcopi adversùs eum clamores videntur tunc incepiſſe. Certè Sancti Flaviani contra eum Synodus eſt iſto ipſo anno facta, die ſexto Idus Novembris. Novus igitur hæreſiarcha, ad ſuum Patriarcham non habens refugium, recurrit ad Magnum Leonem Pontificem, lamentans Neſtorianam hæreſim à quibuſdam reſuſcitari: Et reſurgere. Ex his vides ipſum etiam adversùs primam Domni accuſationem nullatenus tacuiſſe.

Et inter iſtos Reſuſcitatores non ſine fundamento numeravit Theodoretum. Hic namque Diodotum ac Theodorum pertinaciſſimè defendebat, & Sancti Cyrilli contra ipſorum dogmata libros refutaverat. Ita ipſe profitetur & gloriatur in ſupra-adductis litteris ad IrenæumTyri Epiſcopum: Et iſtorum librorum fragmenta exſtant in Actis quinti Concilii. Et contra iſtos Errones tandem emanavit lex, qua Imperator Theodoſius datam adversùs Neſtorii Scripta legem extendit etiam ad Diodori ac Theodori Scripta, & ipſa ubicumque reperta juſſit exuri. Lex exſtat in quinto Concilio. Quæritur ejus tempus. Etenim adversùs Theodoretum exſtant tria Regia Edicta. Primum eſt illud circumſcripti intra Cyrenſem civitatem exilii Commonitorium, quod Imperator Theodoſius propria manu ſubſcriptum illi miſit per Rufum Comitem, & per Orientalis militiæ Magiſtrum juſſit mitti in executionem: *Quoniam ille illius civitatis Epiſcopus aſſiduè congregat Synodos, turbatque ea res Orthodoxos, da operam congruenti moderatione ac prudentia, ut is Cyro ſe contineat, nec ad aliam civitatem proficiſcatur.* Videantur ejus litteræ ad Anatolium Patricium, ad Eutrechium Præfectum, & ad alios. Iſtas turbidas Synodos agitabat ſub Domno Patriarcha pro Dioſcoro ac Theodoro: Earum ipſe os & lingua. Ad Dioſcorum Alexandriæ Patriarcham ſcribit tunc fluxiſſe ſeptimum Domni annum. Erat iſtius ſæculi annus quadrageſimus ſeptimus. Iſte ipſe, quo Eutyches eum accuſavit apud Leonem Pontificem. Epiſtola enim ad Dioſcorum videtur non niſi lapſo poſt inflictum exilium anno ſcripta. Ità Eutyches, qui apud Sanctum Flavianum nihil poterat, poterat multa apud Theodoſium, & ſperabat etiam poſſe apud Romanam Eccleſiam.

Ep. 79. 80.

Epiſt. 83.

Aliud Edictum eſt ejuſdem Theodoſii Sacra juſſio, qua Dioſcorum Patriarcham evocavit ad ſecundam Epheſinam Synodum habens inter cætera: *Theodoretum ſanè Epiſcopum Cyri civitatis, quem pridem juſſimus ſuæ ſoli vacare Eccleſiæ, ſancimus non prius ad Sanctam Synodum convenire, niſi univerſo Sancto placuerit Concilio & ipſum concurrere, & pariter intereſſe.* Eſt data Conſulatu Poſthumiani & Zenonis, eodem anno, quo Sanctus Leo ſuas ad Eutychem reſcripſit litteras, & quo Sanctus Flavianus ſuam adversùs eundem celebravit Synodum. Et quidem tertiò Calendas Aprilis. At verò hæc Epiſtola data eſt Calendis Junii, iſta verò Synodus cœpit ſextò Idus Novembris. Porrò iſtud Epheſinum Concilum fuit indictum ad retractandum illius Synodi de Eutychete Judicium. Hinc quæritur, quomodo illius indictio poſſit iſtius celebrationem præceſſiſſe ad medium annum? Quin & Epheſinum Latrocinium ſcribitur Actum eodem anno, ſextò Idus Auguſti. Tribus menſibus ante Sancti Flaviani Synodum. Eadem eſt quæſtio de Reſcripto magni Leonis. Reſpondeo eſſe mendum. Aliud neſcio.

Tertium edictum eſt ejuſdem Principis Sacra Juſſio, qua Epheſini Latrocini Acta confirmans ſtabilivit etiam Theodoreti degradationem, ac damnavit ejus Scripta: Nempe Scripta contra Capitula Sancti Cyrilli. Juſſio dari non potuit, niſi ad ſequentem annum. Hinc igitur quæritur, quæ ſit, quando data ſit adversùm Theodoreti libros lex, quam laudat quinta Synodus?

Reſpondeo eſſe eam ipſam, quæ confirmavit Acta Epheſini Latrocinii. Utraque habet idem procemium, & eundem ferè finem. Earum præcipua differentia eſt, quod poſterior prætermittat illa, quæ tangunt Sanctum Flavianum, Domnum Antiochenum, alioſque latrocinaliter degradatos Epiſcopos. Neſcio quis Theodoreti Adverſarius legem ita caſtravit, & fabricavit quaſi ſingularem in Theodoretum. Et ne latrocinalis appareret, abſcidit illa, quæ erant in Domnum, ac præſertim in Sanctum Flavianum,

Plura

Plura istiusmodi caduca contra Theodoretum, itemque contra Ibam argumenta habemus in quinto Concilio: Et tale palam est Epistola, quam de Sancti Cyrilli morte Theodoretus asseritur scripsisse ad Joannem Antiochiæ Episcopum. Etenim Joannes triennio obiit ante Sanctum Cyrillum. Et talis forsitan futela est etiam lex adversùs Theodorum. Etenim si talis lex exstitisset, quomodo Domnus Patriarcha, Ibas, Theodoretus, ac alii Orientales Episcopi adversùs illam præsumpsissent Theodorum defendere? Et Edesseni Clerici adversùs Ibam adduxerunt omnia possibilia: Et tamen de istius legis prævaricatione penitus siluerunt. Et lex emanasse dicitur ad Sancti Cyrilli non contra solum Theodorum, sed & contra Diodorum libros, & tamen de illis non sancit æqualiter: Diodorum nominat, at silet de ejus libris. Hi prius comparent in secunda Lege. Sunt & alia argumenta technæ & artis. Certè credibilius est, quod Joannes ac Domnus, Patriarchæ Antiocheni, eisque adhærentes per Orientem Episcopi, solam Procli authoritatem, & solos Cyrilli libros, quibus dicebatur anathema Theodoro, parum curaverint, ideoque perrexerint illum defendere. Eos lex omninò deterruisset. Quidquid sit, omnia ab Ephesino Latrocinio ac Theodosii lege adversùs Theodoretum Decreta & Acta circumduxerunt Magnus Papa Leo, Chalcedonensis Synodus, ac Imperator Marcianus: Ejus & personam & Scripta restituerunt in plenam libertatem. Marciani lex Theodoretum non dumtaxat Eusebio Dorylęensi, sed etiam Sancto Flaviano adjungit, ipsumque appellat Religiosum Episcopum. & concludit: *Injusta sententia nihil obsit Theodoreto, qui eadem Theodosii lege continetur. Quoniam non possunt Sacerdotes constitutione damnari, quos Synodicum ornat de conservata religione Decretum.* Exinde cœpit non solius Theodoreti ac Ibæ, sed etiam Diodori ac Theodori defensio esse libera.

Hinc enim sub Justini primi Imperio Sergius Cyrensis Episcopus, ejusque Clerici fecerunt, quod Constantinus Imperatoris Justiniani Quæstor dixit ad quintum Concilium: *Clerici venerandæ Ecclesiæ Cyri imaginem Theodoreti rhedæ imposuerunt, & in prædictam civitatem psallentes introduxerunt, Sergius verò tunc civitatis Episcopus Collectionem celebravit Theodori, & Diodori, & Theodoreti, & Nestorii, tanquam unius SS.*
Act. 7. *Martyrum.* Addidit Sergium ea de causa fuisse degradatum, ac perpetuò ejectum. Utique non propter Theodorum, Diodorum, aut Theodoretum, sed quod ipsis Nestorium adjungeret, & venerandum juberet ut Martyrem. Quin immò etiam post quintam Synodum scripsit in illustrium virorum catalogo nescio cujus appendix ad Sancti Hildephonsi Toletani Archi-Episcopi catalogum: *Theodorus Mopsuestenæ civitatis Episcopus, ita clarè copioseque scientiæ doctrina refulsisse refertur, ut prædicaretur, si referre fas est, mille voluminum Summam in Græco conscripsisse adversùs omnium Hæreticorum errores. Hunc Acephalorum Episcopi, in præjudicium Chalcedonensis Concilii, Justiniano Principe compellente, damnare post mortem cum Iba & Theodoreto Episcopis censuerunt, dum constat eum, laudabilium virorum testimoniis, clarissimum Ecclesiæ Doctorem fuisse. Vixit usque ad Imperium senioris Leonis.* Quin immò jam supra audivimus, quod Theodorus decem librorum millia ediderit. Attamen usque ad Leonis imperium non protraxit vitam. Etenim obiit quinti sæculi anno vigesimo septimo. Et certè Scriptor istè est non parum injurius in quintam Synodum. Interim scripsit juxta antiquum sensum Hispaniæ, quæ istam Synodum noluit admittere. Quam nos appellamus sextam, Hispani appellant quintam. Hæc sunt alterius loci. Addo tamen Liberatum Diaconum, utpotè pertinacem Theodori patronum, in harum quæstionum expositione non parum cespitare: Præsertim circa Decretorum, quæ à Sancto Cyrillo ac à Sancto Proclo processerunt, tempus & ordinem. Et ipse, & Hermianensis Facundus, aliique trium Capitulorum adversùs quintam Synodum defensores, dispensatoria pro Theodoro Decreta voluerunt esse postrema, & dictos Patres in istis perstitisse. Gravissimè labuntur. Et ex hoc errore sunt lapsi in alios. Res ita pependit usque ad quintam Synodum.

CAPUT XLV. ---133

Hypomnysticum Theodoreti ad Alexandrum Metropolitanum.

VEnientibus quibusdam, & qui præsentes se fuisse ipso tempore in ipsa Thyanensi Civitate, & hæc vidisse confirmaverunt, cognovimus quia Firmus subtrahens aliquos, qui erant de Provincia sua, cum multitudine venit super Deo Amicissimum Eutherium, & quemdam ex Assessoribus ordinavit. Et quia Magnificentissimus Comes Longras Isauros ad auxilium Sanctissimi Episcopi Eutherii destinavit. Et portas quidem Civitatis ad eos, qui contra Episcopum venerant, Cives claudebant. Dum ergò ingressi fuissent universi, supervenientes tenuerunt, inter quos & eum, qui ab eodem Firmo fuerat ordinatus. At verò ipse, qui ordinatus est, negavit Ordinationem suam, dicens & contra voluntatem se ordinatum fuisse, & non acquievisse, ita ut mox se indueret Chlamydem, & in Theatrum vadens exspectaret ludos. Aliqui verò, qui cum ipso erant, fugientes ad Nazianzum pervenerunt. Hæc agnoscens multo dolore atque angustia sum repletus, cogitans Ecclesiarum, quæ ubique sunt, perturbationem & procellam, solam & per omnia pessimam. Oret igitur Sanctitas tua, & Dominum deprecetur, ut extinguat hanc validissimam tempestatem, &

vel

vel modicam serenitatem donet Ecclesiis. Quæ verò & contra Deo Amicissimum Episcopum Dorotheum Martianopolitanum tentaverunt Adversarii veritatis efficere, & ex ipsis agnosces Domine, quæ ab eo ad Amatorem Christi Regiæ Urbis Populum per Epistolam dicta sunt. Hujus enim rei gratia, nobis ab aliis directum, exemplar earundem litterarum tuæ Sanctitati direxi.

SCHOLION.

HOc Hypomnysticum est factum & scriptum antè unitam Ecclesiæ Pacem. Eutherius Thyanensis Episcopus erat unus illorum Episcoporum, quos degradaverat Ephesina Synodus, & quos Maximiani Constantinopolitani Antistitis Concilium decreverat suis Thronis & civitatibus exturbandos. Hinc Firmus Cæsaræensis Episcopus, primæ Cappadociæ Metropolita, Ponticæ Diœceseos Exarchus, zelosissimus Sancti Cyrilli adjutor in Ephesina Synodo, & in ista Constantinopolitana Assessor præfati Maximiani, cum armata manu venit Thyanam, alium consecravit Episcopum, & conatus est Constantinopolitanam sententiam exequi, & ejicere Eutherium. At hunc adjuvit Thyanensis Populus, nec non & Comitis Longras Isauricum auxilium, atque ita ipsum Firmum cum omni sua turma ejecit. Ex quo lucet hæc antè pacem contigisse. Pax enim fuit sigillata & firmata per sacras jussiones Principis, ideòque nec Thyanensis Populus, nec præsertim Comes Longras præsumpsisset in ipsam impingere. Porrò Firmus ad hanc occasionem fuit non parum gavisus. Etenim spectantium ad ipsum Metropolitarum consecrationem Constantinopolitani Patriarchæ jam cœperant invadere: Hac occasione speravit sibi ac suæ Sedi reparare sua Privilegia. Theodorus Balsamon in Scholio ad sextum Sardicensem, & in Scholio ad secundum Constantinopolitanum, & in Scholio ad vigesimum octavum Chalcedonensem Canonem affirmat trium Autocephalarum Diœceseon Metropolitas antè hunc posteriorem Canonem fuisse consecratos à suis Synodis. Videtur labi. Videntur fuisse consecrati à suis Exarchis. Nam hoc istorum jus invasit Regiæ civitatis Episcopus, & per istud incepit se ostentare Patriarcham.

Hic Firmi pro Ephesina Synodo zelus fuit omninò laudandus. Attamen fuit sine sale: Etenim contra Sardicenses Canones ac totius Catholicæ Ecclesiæ consuetudinem ordinavit hominem neophytum, & invitum: Et hinc lucet homini plenè invito ac voluntati repugnanti injectam Consecrationem esse penitus vacuam & nullam. Etenim hic novus Thyanensis Episcopus, dum se vidit civitate ejiciendum, *negavit Ordinationem suam dicens, & contra voluntatem se ordinatum fuisse, & non acquievisse, ita ut mox indueret clamydem, & in Theatrum vadens exspectaret ludos*. Nempè uti Laicus, & nulla ratione Episcopus. Et omnis Thyanensis Populus acquievit. Non ejecit hominem, sed permisit adesse spectaculis. Nempè norat istiusmodi impressionem esse inane Attentatum. Notanda sunt verba: *Dicens contra voluntatem se fuisse ordinatum, & non acquievisse*. Affirmant nos, licet inviti ordinemur, in suscipiendam, ut valida sit, Ordinationem debere tandem acquiescere. Lucidè ac insigniter hoc docet Sanctus Augustinus in litteris ad Donatum, in Donati Schismate Presbyterum, nolentem per pœnales Romanorum Imperatorum leges cogi ad unitatem Catholicæ Ecclesiæ, ac sempiternam salutem: *Attende quid Apostolus dixerit*, Qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat, *& tamen tam multi, ut Episcopatum suscipiant, tenentur inviti, perducuntur, includuntur, custodiuntur, patiuntur tanta quæ nolunt, donec eis adsit voluntas operis boni*. Epist. 204. Palam affirmat ipsos non consecrari, nisi talis voluntas ipsis antea extorqueatur. Et ita factum fuit Sancto Paulino, Sancto Pauliniano, Sancto Epiphanio, aliisque non paucis, quos invitos scimus fuisse apprehensos, & consecratos. Hinc & Bassianus Ephesinus Episcopus de suo Antecessore Memnone dixit ad Chalcedonense Concilium: *Memnon invidiam habens in istis, quoniam diligebar ab omnibus, nihil non egit, ut expellerer à civitate. Et immisit manum suam, ut me ordinaret Episcopum Evazorum. Et hoc fecit. Ego autem non acquiescebam, sed ab hora tertia usque ad sextam coram Altari me plagis afflixit: Et Sanctum Evangelium & Altare sanguine impletum est*. Bassiani sanguine, donec in Ordinationem consentiret. Episcopalis Ordinatio fieri debebat continuato ab heri usque hodiè jejunio, ideòque differri non poterat ultra prandium: Hinc Bassianus ab hora tertia usque ad sextam permisit se percuti & sanguinolentari. Et tandem, quò plagas evaderet, consensit.

Eadem de re scribit in funebri sui Patris Gregorii elogio, agens de Eusebii Cæsaræensis Archi-Episcopi electione & consecratione, Sanctus Gregorius Nazianzenus: *Cæsareæ Cives de Archi-Episcopi creatione inter se contendebant, acrisque seditio erat, & quæ non facilè comprimi ac sedari posset. Nonnulli Episcopi aderant, ut Archi-Episcopum darent. Sed cum in plures sententias multitudo distraheretur, tandem Plebs tota uno consensu primarii ordinis virum, vita quidem & moribus eximium, Divino tamen Baptismate necdum consignatum, invitum & repugnantem corripientes, simulque militaribus copiis, quæ tunc in urbe erant, opem adferentibus, in Sacrario collocarunt, & Episcopis obtulerunt, ab eisque petere institerunt ut eum initiarent, & Antistitem proclamarent, suasioni interim vim admiscentes: Non id quidem admodum modestè atque compositè, admodum tamen piè atque ardenter. Quid fit, & quò seditio progressa est? Coacti illi eum purificarunt, Antistitem renuntiarunt, in Throno collocarunt, manu tamen potius, quam voluntate, animique affectu, velut postea declaratum est*. Orat. 19. Eusebium baptizarunt, consecrarunt,

runt, ac inthronizarunt. Sed manu potius, quam voluntate. Attamen & voluntate. Nam sine voluntate manus operari non poterat. Pergit Gregorius: *Ut enim lubentibus animis decesserunt, ac sententiam suam in suo arbitrio & potestate habuerunt, consilium inter se ineunt, haud scio an spirituale, sed ineunt tamen, nempè ut nihil eorum, quæ gesta fuerant, ratum ac firmum esse ducerent, nec institutionem legitimam: Vim ei objicientes, qui non minorem ipse vim passus fuerat, ac sermones quosdam arripientes, ut petulanter magis, quam sapienter eo tempore prolatos*. Episcopi illi ad Episcopalis Consecrationis valorem volebant non dumtaxat in consecrato, sed etiam in consecrantibus requiri voluntatem, non extortam, sed plenè liberam, ideoque sua in Eusebio opera clamabant esse irrita ac nulla. Adeò alieni erant ab illo Commento, quod vult Consecrationem plenè invitis contra omnem voluntatis renisum posse imprimi. Verùm Gregorius Nazianzenus Episcopus potenter intercessit, demonstrans extortam voluntatem in ambobus sufficere. Et ista omnia in laudata oratione confirmat ejus filius Gregorius Theologus.

Eadem est ratio istarum Ordinationum, quam invito Presbytero Sylvanus Calaguritanus in Hispania Episcopus, & quam Gregorio Mutinensi Episcopo impressit Joannes Archi-Episcopus Ravennæ. Primam in litteris Ascanii Tarraconensis Metropolitæ ad Hilarum Papam, secundam habes in litteris Simplicii Pontificis ad præfatum Joannem. Ista violentia erat tunc adeò commu-

Cap. 20. nis, ut Sanctus Augustinus scribat in secundo libro de adulterinis conjugiis: *Solemus eis*, qui dimissa ob adulterium uxore nolunt castè vivere, sed ad novas transire nuptias, *proponere etiam continentiam Clericorum, qui plerumque ad eandem sarcinam subeundam capiuntur inviti, eamque susceptam usque ad debitum finem, Domino adjuvante, perducunt. Dicimus ergo eis: Quid si & vos ad hoc subeundum Populorum violentia caperemini, nonne susceptum castè custodiretis officium, repente conversi ad impetrandas vires à Domino, de quibus nunquam antea cogitastis? Sed illos, inquiunt, honor plurimum consolatur. Respondemus: Et vos timor amplior moderetur. Si enim multi Dei ministri repente atque inopinanter impositum susceperunt, sperantes se illustrius in Christi hæreditate fulgere, quanto magis vos adulteria cavendo vivere continenter debetis, metuentes non in Regno Dei minus fulgere, sed in gehennæ ignibus ardere*. Dicit illos Populorum violentia capi, & Sacrum ministerii Ordinem illis repente ac inopinanter imponi, & tamen ipsos suscipere istud onus, sperantes fulgere in Christi Regno, & conversos ad impetrandas à Domino vires. Quia nempe nolentes volunt, & volentes nolunt. Omnis namque ista violentia infertur ad extorquendam voluntatem. Quæ dum non extorquetur, nihil fit, nihil fieri potest. Sine ipsa ordinatus potest imitari præsentem militem ordinatum à Firmo: Potest redire ad cingulum & sæculum.

Porrò hæ violentiæ olim fiebant ex variis causis. Primò ex paucitate Clericorum. Dum Ecclesia indigebat Episcopo aut Clerico, & apta persona non erat ad manum, quandoque ex semetipso, quandoque ab Episcopo aut Clero accensus Populus rapiebat aliquem, raptumque ac sibi præsentatum Episcopus consecrabat. Secundò, ex avaritia. Ita nobilem virum Pinianum, quod illustris ac opulentus esset, & Hipponensis & Tagastensis Ecclesia studuerunt suo Clero per violentiam adscribere, atque ita quæstio nata est inter earum Episcopos, Sanctum Alipium ac Sanctum Augustinum. Eo enim tempore Clericum sequebantur omnia ejus bona, & cum ipso devolvebantur in Ecclesiæ dominium, ideoque quidam Populi conabantur opulentos rapere. Tertiò, rapiebant ex invidia. Ita quidam Episcopi suos, quos oderant, Archi-Diaconos, aut raptu, aut alia violentia consecrabant in Presbyteros. Ita & Patriarchæ, Primates, ac Metropolitæ invisos sibi Clericos violenter consecrabant in Episcopos: Quo eos ex sua Ecclesia, ac à suis oculis sub honoris fuco ejicerent. Ita Bassianum à Memnone Ephesino, à Joanne Ravennate audivimus consecratum Gregorium Mutinensem Episcopum.

Quarta violentiæ causa fuit jussio Principis. Quandoque justa, quandoque iniqua. Etenim Capitales reos, aut undecumque sibi suspectos, dum clari sanguinis aut eminentis dignitatis essent, Principes non rarò jubebat tonderi in Monachos, aut etiam consecrari in Episcopos vel Clericos. Juxta variam personæ qualitatem. Sic enim consecrati nequibant ad cingulum redire, aut Reipublicæ creare periculum. Sunt plurima exempla. Et hæc palam demonstrant fuisse necessariam, ac semper consecrato adfuisse saltem extortam voluntatem. Nam sine illa quis adultus possit fieri Monachus? Regia jussio aut consecrationem imponebat aut mortem, atque ita voluntatem extorquebat. Quintam violentiæ causam edicunt in sua adversùs eam lege Imperatores Leo ac Majoranus: *Sane non injusta suspicio est huic operi Parentum colludia plerumque misceri, dum Liberis aliis amore nimio gratificantur, & alios injusta sententia persequuntur, invitos filios præfato oneri subdidisse*. Non ob omnimodam voluntatis carentiam, sed ob ejus violentam extorsionem invitos. Istiusmodi consecratio erat obnoxia multis incommodis. Hinc præfati Imperatores adversùs illam sanxerunt: *Ad suscipiendum Clericatus officium unicuique nos optionem dedimus, non legem. Quia quamlibet Sanctum onus, ut volentibus patimur imponi, ita ab invitis jubemus arceri. Nonnullorum enim persuasio Sacerdotum reluctantibus onus istud imponit, ut improvidas mentes violentiæ intercedentis offensa ad odium piæ Religionis instituat. Eo ergo licentiam hujus præsumptionis excludimus, ut si quisquam probatus fuerit, vi coactus, sub contumelia publica Clericatus officia suscepisse, licentiam commodemus apud Judices competentes hujusmodi admissa damnare, illo suæ reddito voluntati, qui coactus non potuit consecrari. Si quis sanè Episcopus fuerit ordinatus, hanc consecrationem nulla violari*

violari accusatione permittimus. Palam sanciunt pro habentibus extortam voluntatem. Hinc solos Clericos, non autem ita ordinatos Episcopos permittunt redire ad sæculum. Propter supremam Episcopalis dignitatis sanctitatem. Imitantur suos Antecessores, qui ordinatum è Curiali Clericum permittebant revocari ad curiam, non Episcopum. Data est lex Consulatu Magni & Apollonii, anno istius sæculi sexagesimo, vigesimo primo & ultimo Magni Leonis Pontificis. Quare non est dubitandum, quin ipse fuerit Author legis. Et juxta ipsam Simplicius Pontifex processit in causa Gregorii, quem Joannes Ravennæ Metropolita non per electionem, sed per invidiam jussit ad se violenter pertrahi, atque ita non per animi tranquillitatem, sed per amentiam ei impressit Mutinensis Ecclesiæ Episcopatum. Reclamantem non exaudivit Simplicius, sed jussit abire Mutinam, exemptum tamen à potestate Joannis.

Nihilominùs in opusculo de Formosi Pontificis Ordinationibus Auxilius Presbyter, & ipsum in opere de Sacris Ordinationibus sequens Joannes Morinus volunt Sacram Ordinationem, licet plenè invito, & contrariam voluntatem plenè habenti imprimatur per violentiam, esse ratam ac validam. Et hic istud probat per jam adducta, quæ ipsi manifestè non favent, exempla. Est tamen unum, quod ipsi videatur favere. Nempè Ordinatio Macedonii Anachoretæ in Presbyterum, facta per Flavianum Antiochiæ Patriarcham, & descripta per Theodoretum in

Cap. 13. religiosa historia: *Postquam Magnus Flavianus magno Dei Gregi Pastor est ordinatus, & Macedonii virtutem cognovit, de montis illum vertice per objectæ accusationis speciem abduxit, & sub mysticum Sacrificium Altari admovit, coaptavitque in numerum Sacerdotum. Cumque peracta Liturgia hoc illi quidam indicasset, ignorabat enim prorsus quid egissent, primum quidem convitiis & asperis verbis proscidit universos, deinde accepto baculo, quo innixus propter senium incedebat, Pontificem ipsum, & alios qui aderant, insecutus est, Ordinationem hanc ratus montis sibi verticem, optatamque habitationem erepturam. Sed eum quidem sic indignantem ægrè tandem amici quidam sedaverunt. Expleto autem hebdomadis circulo, cum rediisset dies Dominicus, iterum revocat illum Magnus Flavianus, rogatque ut celebritati cum ipsis intersit. Tum ille ad eos, qui venerant, ait: An vobis non sufficiunt ea quæ acta sunt, sed iterum vultis me creare Presbyterum? Et respondentibus illis fieri non posse, ut bis fiat eadem manus impositio, non acquievit, nec profectus est, donec illum tempus & familiares hoc sæpiùs edocuerunt. Scimus sanè haud laudandam multis visum iri hanc narrationem, apposui tamen memorabilem judicans, ut idoneam ad mentis ejus simplicitatem, animæque puritatem demonstrandam.*

Respondeo Theodoreti de hoc Flaviani opere sensum esse ambiguum. Ipse enim in præsenti Hypomnystico lucidè profitetur Episcopalem Consecrationem, quam homini penitus non volenti, ac plenè repugnanti Metropolita Firmus apud Thyanenses impresserat, fuisse vacuam & nullam: Et istum fuisse sensum Orientalis Ecclesiæ. Et hunc omninò respiciens scripsit Macedonii Consecrationem multis displicuisse. Quidam tamen volunt ipsam non spectare ad præsens Propositum. Etenim Macedonius non fuit reluctans aut invitus, sed dumtaxat nescius factorum, ac rerum imperitus. Episcopalibus, quarum virtutem ignorabat, benedictionibus caput supposuit volens & gaudens, ideoque videtur in omnem ipsarum effectum consensisse. Præfati volunt fuisse unum ex istis, de quibus ad Michaelem Moregium Arelatensem Archi-Episcopum rescripsit Innocentius tertius: *Tunc ergo Characterem Sacramentalis imprimit operatio, cum obicem contrariæ voluntatis non invenit obsistentem*. Verùm Pontifex de solis infantibus, amentibus, ac dormientibus loquitur. Mentis compotum, ac præsertim vigilantium est longè alia ratio. Etenim in Commentario ad quinquagesimum octavum Sancti Isaiæ caput Beatus Hieronymus quosdam ridet, quod sustinerent hunc articulum: *Clandestina vocis imprecatio Clericos ordinat nescientes*. Proinde Macedonii Ordinatio etiam isto tempore fuit plurimùm ambigua, plurimùmque suspecta. In fine septimi libri de Baptismo contra Donatistas Sanctus Augustinus agitat quæstionem, an Baptisma, in quo totum, tam ex dantis, quam ex suscipientis parte mimicè ac jlocaliter sine voluntate ageretur, esset validum ac ratum, & respondet: *Utrùm approbandus esset Baptismus, qui sic daretur, Divinum judicium per alicujus revelationis oraculum, concordi oratione, & impensis supplici devotione gemitibus, implorandum esse censerem*. Idem olim dubium fuit Cap. 53. de Baptismo violenter contra omnem voluntatem impresso. Et valuisse docuit præfatus Presbyter Auxilius. Et haud dubiè habuit Collegas suæ sententiæ. Et dubium usque ad sua tempora viguisse testatur in laudatis litteris idem Pontifex Innocentius. Hinc ipse quæstionem discussit, ac definivit istiusmodi Baptismum non tenere. Et addit hunc fuisse sensum etiam Toletanæ Synodi, quæ baptizatos per vim Judæos censuit verè initiatos. Affirmat Synodum sanxisse de vi, quæ extorserat voluntatem. Eadem sententiarum diversitas fuit tempore Flaviani Patriarchæ, ideòque ille ex ipsa consecravit Macedonium. Porrò Innocentius tertius non dumtaxat circa Baptisma, sed etiam circa Christianam Confirmationem & Sacras Ordinationes evacuavit omne istud dubium. Etenim sub Baptismate omninò comprehendit & Confirmationem: Quoniam ejus adhuc tempore hæc dabatur simul cum illo, utpote ejus complementum. Et Papales rationes penitus complectuntur etiam Sacras Ordinationes.

Porrò circa Sacras Ordinationes, & aliorum Sacramentorum administrationem legimus plura non solius Flaviani, cujus non est tanta authoritas, sed & Sanctorum Patrum Acta, quæ non possimus in exemplar assumere, longè minus in regu-

regulam. Quoniam sunt hetroclyta, ideoque admiranda plurimum, nullatenus imitanda. Etenim de Sancto Phædimo, Amaseno Episcopo, totius Ponti tunc Metropolita, & Sancto Gregorio Thaumaturgo, Episcopo Neo-Cæsaræensi, scribit in hujus elogio Sanctus Gregorius Nyssenus: *Cæterum cum Phædimus, cui Divinitus à Spiritu Sancto præscia futurorum quædam vis inerat, in illo tempore Amasenorum Ecclesiæ Antistes esset, & omni studio laboraret, ut Magnum Gregorium, in potestatem redactum, Ecclesiæ administrationi præficeret, ut hic Sacerdotem id agitare sensit, cogitare cœpit, qua ratione latere posset, aliàs ad aliam solitudinem transiens. Sed posteaquam nihil intentatum relinquens ille vir magnus Phædimus, & omni machinatione utens, non poterat virum ad Sacerdotium adducere, innumeris oculis præcaventem, nequando Sacerdotis manu caperetur, atque uterque inter sese studio certarent, illo quidem capere, hoc verò persequentis manus effugere cupiente, idcircò impetu quodam Divino Phædimus ad propositum studium provectus, nihil curans interjectum spatium, quo à Gregorio dirimebatur, quippè ille aberat itinere tridui, sed ad Deum suspiciens, precatusque ut & ipse & ille pariter in illa hora à Deo respicerentur, loco manus impositionis Gregorio adhibet sermonem, Deo consecrans eum, qui corpore coram non adesset.* Eum consecravit Episcopum ad civitatem Neo-Cæsaræensem. Non solummodò absentem, sed & plenè reluctantem, ideòque de sylva gyrantem in sylvam.

Nec ea fuit solius Phædimi sententia. Etenim quod etiam Sanctus Gennadius Patriarcha Constantinopolitanus Sanctum Danielem Stylitem distantem consecraverit in Presbyterum, & quod Daniel consecrationem duxerit ratam, ac in ipsa ministraverit, testatur ejus vita apud Symeonem Metaphrasten ac Laurentium Surium. Quin & plures fuisse istius sententiæ sectatores, supra audivimus à Sancto Hieronymo. Huc etiam spectat opinio nescio cujus Egabrensis in Hispania Episcopi, qui cœcus consecrandis Clericis imponebat manus, benedictionis verò formulam jubebat recitari per Presbyterum. Ita habes in secunda Hispalensi Synodo. (Canone 5.) Isto igitur tempore quidam docebant tria. Primò, quod sola citra manus impositionem oratio posset consecrare Clericos. Secundò, quod consecrare posset etiam nescientes ac invitos. Tertiò, quod etiam absentes. Et omnia tria meritò damnavit, ac derisit Sanctus Hieonymus.. Ejusdem mentis fuit Theodoretus, & omnes Eruditi. Et hinc discimus laxas ac periculosas opiniones esse vetustas in Ecclesia. Etiam de Sancto Ignatio, tertio post Sanctum Petrum Antiochenæ Ecclesiæ Episcopo, scribit in marginalibus ad octavam Synodum Scholiis Anastasius Romanæ Ecclesiæ Presbyter Cardinalis, ac Bibliothecarius: *Tradunt Græci, quod parvulus, quem Dominus advocatum statuit in medio dicens,* Nisi conversi fueritis, & efficiamini sicut hic parvulus, *Iste Ignatius fuit, & idcircò hunc Deiferum nuncupant. Undè nec Apostoli ausi fuerint ei, cum ad Ecclesiæ Præsulatum promoveretur, ampliùs manus imponere: Nimirùm quem ore Dei laudatum, & ipsius tactu sanctificatum cognoverant.* Item Græci affirmant Sanctum Amphilochium, Iconiensem Episcopum, Lycaoniæ Metropolitam, fuisse non per Episcopos consecratum, sed à Sanctis Angelis. Ita testatur Nicephorus Calixtus. Adduci possint plura exempla. Verùm nulla ratione possint verti in regulam.

CAPUT XLVI. --134

Epistola Dorothei Metropolitæ, missa ad Populum Constantinopolitanum.

Revertente Reverendissimo Martino Compresbytero, suscipimus à vestra Charitate litteras, & colligentes nosmetipsos in idem, & legentes eas confusi sumus immodicè, colligentes quia in tali tempore multorum millium Charismatum plena, & amica Dei navis vestra piorum Sacerdotum siti nunc æstuat: Ita ut nonnulli quidem vestrorum Catechumeni de hac vita exierint; alii verò vita desiderantes ultima Communionis Judicium, in ipso vitæ termino id non potuerint obtinere, eò quod adversarentur communicare cum impiis, sed sic ad Dominum migraverunt. Verumtamen nostræ fidei nobilitatem recordati, quam didicimus à prioribus temporibus, ad gratiarum actionem conversi sumus, omni tribulatione deposita. Quia & ille justus Judex, cum sit etiam clemens, & per omnia nostrum Propositum noverit, etiam sola voluntate contentus est. Et ad nostram sæpè intentionem mensurat divitias misericordiæ suæ, ac fontem propriæ largitatis. Verumtamen vestræ Charitatis Epistolam non nos soli cognovimus, sed etiam legi eam Christo amicis Plebibus, cum litteris Orientalium Deo amicissimorum Episcoporum, coram Ecclesia fecimus. Commnnem orationem cuncti pro vestra stabilitate ac fiducia, quæ secundùm Deum est, cum compunctione cordis & lachrymis obtulimus Domino Christo, ut ad summa Ecclesiæ Gubernacula in tempestate hac maxima deprecantes.

Sed his ita gestis à nobis in Domini corde, nequam Dœmon stimulatus de his, quæ ab omnibus pariter atque affectu sincero fiebant, præparavit ut superveniret ad Civitatem nostram cum Magnificentissimo & Religiosissimo Magistro militiæ Plintha Saturninus quidam, qui diffamabat semetipsum ab Apostatis & Prævaricatoribus Episcopum fuisse ordinatum nostræ Metropoli. Qui & per violentiam capere hanc studuit patrocinio viri prædicti. Sed Spiritus armati virtute Populi nostri, Imitatores vestræ in Christo fortitudinis facti sunt. Omnia enim reliqua in præsenti

ſenti poſtponentes, intus intra ſanctæ Eccleſiæ Septa Pſalmis & Hymnis, & Canticis Spiritualibus ſemetipſos armantes, machinamenta Adverſariorum omnia, & Saturnini artes, & concinnationes eorum, qui etiam patrocinabantur, telam araneorum oſtenderunt. Præparaverunt ſemetipſos ante de vita exire præſenti, quam nequam & impium ſuſcipere Pſeudo-Epiſcopum: Maximè cognoſcentes, quia unam Domini & Salvatoris noſtri naturam prodigioſè denunciet, alteram negans.

Si enim, ſicut putat, una natura eſt, neceſſe eſt eam aut mortalem eſſe aut immortalem. Et ſi mortalis eſt hæc circa eorum impiam factionem, igitur Deus Verbum paſſibilis atque mortalis eſt. Si verò hanc impaſſibilem dicunt, clarè circa illos Chriſtianorum gloria eſt convicta, & ſalutaris Baptiſmi evertitur Donum. Ad quid
Rom. 6. enim jam pertinebit, quod Apoſtolus ait: *Quicumque in Chriſtum baptizati ſumus, in mortem ipſius baptizati ſumus. Conſepulti enim ſumus ei per Baptiſma in mortem?* Ubi verò eſt & id, quod eſt ſcriptum: *Sicut plantati facti ſumus ſimilitudini mortis ejus, ſic etiam Reſurrectionis erimus?*

Propter iſta igitur ſimili zelo Reverentiæ veſtræ motus noſtræ Eccleſiæ *Populus* feſtinavit non deſerere veſtra veſtigia. Undè & clementis Dei gratia effulgens ſuper nos hoc præparavit, ut omnem inimicorum conatum fumi vice diſſolveret: Saturninus autem, ſicut venerat, ſic diſceſſit. His igitur ità factis, & dum prædictus Venerabilis Presbyter Martinus propter id ad Regiam pergeret civitatem, juſtum eſſe arbitrati ſumus per humiles litteras noſtras hæc ipſa ſicut Dilectis nobis innoteſcere, & rogare amicam Chriſti Dilectionem veſtram, ut reaccendentes, per pium zelum ad Deum, pium deſiderium circa Patrem veſtrum, quoque Epiſcopum noſtrum, hujus quidem ſine oblivione habeatis memoriam vos, qui per ea, quæ docuit, ac docet nunc uſque, dum leguntur, ſemper juvamini.

Permanete verò in ſana Confeſſione Patrum, qui in Nicæa congregati ſunt, abſque omni ſimulatione clamantes: *Credimus in unum Dominum Jeſum Chriſtum, Filium Dei unigenitum. Ex Patre natum ante omnia Sæcula.* Conſubſtantialem nobis quippè, ut ex ſemine Abraham & David, circa humanitatis naturam. Neque enim quieſcimus unquam dicere duas naturas in Filio. Licet non videatur Hæredibus impiæ culturæ Apollinarii, qui dignus eſt exuri. Et undè tamen confitentes *Creatorem, Operatoremque univerſorum?* Secundùm Deitatis rationem. *E Spiritu Sancto & Maria Virgine?* Secundùm humanitatis fructum. *Impaſſibilem & immortalem?* Secundùm humanitatem. Hæc inceſſabiliter meditamini, in his permanete: Ut profectus veſter manifeſtus in omnibus ſit. Rogamus autem vos, ò amice Dei Grex Chriſti, quò per operationes ac deprecationes ſupplicetis Domino Chriſto, ut quantociùs hanc totius orbis terrarum increpet tempeſtatem, & profundam nobis Eccleſiarum pacem donet.

SCHOLION.

DOrotheus Martiano-Politanus Epiſcopus, ſecundæ Mœſiæ Metropolita, etiam fuit degradatus Epheſi, & per Conſtantinopolitanam Patriarchæ Maximiani Synodum juſſus expelli ex ſua civitate ac Throno. Juſtiſſimè. Etenim ipſe eſt; qui primus in Conſtantinopolitana Eccleſia ad plenam Patriarchalem præſentis Neſtorii Synaxim non erubuit pro concione dicere: *Si quis Mariam eſſe Dei-Param dixerit, anathema ſit*. Ita præſumpſit univerſam Eccleſiam anathematizare. Iſtud de ipſo Sanctus Cyrillus in pluribus, apud primam Epheſini Concilii partem exſtantibus, Epiſtolis queritur. Hinc C. 20. 12. 14.
igitur præfatus Maximianus in ejus locum conſecravit Saturninum, & cum militiæ Magiſtro Plintha, ac inſigni armata manu tranſmiſit Martianopolim, expulſo Dorotheo inthronizandum. Verùm ſcabioſus Populus adjuvit Hæreticum Epiſcopum, & Plintham cum Saturnino ejecit. Etenim ex præcedenti Hypomnyſtico audivimus hoc eſſe factum antè Eccleſiarum pacem. Iſtiuſmodi turbæ permoverunt & compulerunt Imperatorem Theodoſium ad pacem conciliandam: Et ab ipſa Dorotheus cum Eutherio fuit excluſus, ideòque iterum juſſus ejici è ſua Eccleſia. Et fuit ejectus, & Saturninus pro ipſo inthronizatus. Etenim inter Epiſcopos, qui Sancto Flaviano Conſtantinopolitano, Eutychem Archi-Mandritam damnanti, Synodaliter aſſederunt, primus fuit Saturninus Martiano-Politanus.

Ex præſenti Epiſtola addiſcimus plura. Primò, quod in ipſa etiam Conſtantinopolitana civitate poſt Epheſinum Concilium fuerint tantæ turbæ, ut multi Catechumeni ac Pœnitentes noluerint à Maximiano Epiſcopo baptizari aut reconciliari. Maluerunt ſine Sacramenti Viatico tranſire ad aliud ſæculum. Pertinaciter cupiebant recipere ſuum Epiſcopum Neſtorium. Secundò diſcimus, quod de iſtiuſmodi morientibus, dummodo tamen veram, licèt imperfectam, Dei dilectionem habeant, nequaquam ſit deſperandum, ſed ſperandum optimè. *Quia & ille Judex, cum ſit etiam clemens, & per omnia noſtrum Propoſitum noverit, etiam ſola voluntate contentus eſt. Et ad noſtram ſæpè intentionem menſurat divitias miſericordiæ ſuæ, ac fontem propriæ largitatis.* Novit iſtud noſtrum Propoſitum, de quo edixit Tridentina Synodus: *Contritio eſt dolor animi, ac deteſtatio de peccato commiſſo, cum Propoſito non peccandi de cætero.* Quod Propoſitum haberi non poteſt, niſi per fidem & charitatem. Tertiò diſcimus, quod hanc noſtræ fidei, ſeu contritionis virtutem à Majoribus acceperimus. Dorotheus enim hæc ex communi Orientalis Eccleſiæ ſenſu loquitur, ideoque eſt omninò audiendus. At valdè deteſtandus eſt, quod ipſa valere velit in turbulentis Neſtorianis contumaciter detrectan-

ſtantibus communicare ſuo legitimo ac Orthodoxo Epiſcopo. Hujuſmodi homines, ſi vel ſcintillam charitatis haberent, non lacerarent Corpus Chriſti, quod eſt Eccleſia. Quartò diſcimus, quod Joannes Antiochiæ Patriarha, & cuncta ejus Factio firmiſſimè crediderint, quod Sanctus Cyrillus, ac ipſi adhærens Epheſina Synodus docerent unicam naturam in Chriſto Domino. Hæc fuit tota radix iſtius pertinacis odii.

CAPUT XLVII. --135

Alia Epiſtola Theodoreti ad Populum Conſtantinopolitanum, commendatitia.

QUantum nos anxios facit error eorum, qui rectam viam dereliquerunt, tam lætificat veſtræ Deo Amabilitatis fervens Zelus pro Evangelica fide. Invenimus enim & Beatum Paulum dolentem quidem nimis de inſania inimicorum, reanimatum tamen de unitate fidelium. Unde & Timotheo ſcribens triſtitiam, quam de illis habebat, revelavit & refrigerium, quod de
2.Tim.1. iſtis, inquiens: *Noſti quia averſi ſunt à me omnes, qui ſunt in Aſia. Quorum eſt Philetus & Hermogenes.* Et oſtendens factam ſibi per illam anguſtiam Divinitùs conſolationem, mox ſuperadjecit & hæc: *Det Dominus miſericordiam Oneſiphori Domui, qui ſæpe me refrigeravit, & catenam meam non erubuit. Et veniens Romam ſtudioſiùs me quæſivit, & invenit. Det illi Dominus invenire miſericordiam à Deo.*

Maximam igitur & nos habemus conſolationem, Deo Amabilitatis veſtræ devotionem. Et firmitas fidei veſtræ diſſolvit triſtitiam noſtram, quam parit hyems, quæ comprehendit Eccleſias. Unde etiam ſæpiùs ſcribens feſtinamus etiam *accipere* ſanctam lectionem veſtram. Et indicamus quia nos nocte ac die pro pietate laborem ſuſcipimus, & ſperamus nos non perdituros uſque ad mortem doctrinam traditam nobis à Sanctis Apoſtolis. Atteſtantur verò his litteris & Domini mei ſanctiſſimi, & Deo Amiciſſimi Epiſcopi Joannes, & Petrus, & Eliſeus, & Alphius, & Jephthale: Qui elegerunt expelli ab Eccleſiis ſibi commiſſis, & multa millia luctuum ſpecies ſuſtinere, quam perdere Apoſtolicam hæreditatem. Confidentes igitur, quia non ſuſtinebimus deſpicere, ut vel *una ſyllaba* Doctrinæ, quam percepimus, corrumpatur, ſtate in Fide, viriliter agite, & confortamini. Omnia veſtra in charitate fiant. Et Deus pacis erit vobiſcum.

SCHOLION.

EX hac Epiſtola diſcimus, quod turbida Conſtantinopolitani Populi pro Neſtorio rabies quotidie decreſceret ac mitigaretur. Quia nempe Maximianus Epiſcopus non deſinebat opportunè ac importunè inſtare, itemque arguere & increpare, immò & Neſtorii Fautores Epiſcopos ubicumque ejicere, & alios conſecrare in ipſorum Cathedras. Hi ejecti veniebant Conſtantinopolim, & ſua calamitate Populum reducebant ad ſana conſilia. Inter hos erant Joannes, Petrus, Elizeus, Alphius, & Jephthale. An Petrus fuerit Trajanopolis, an Pruſæ Epiſcopus, neſcio affirmare. Item ignoro aliorum Sedes. Interim Theodoretus ſtudet confortare ſuæ Factioni addictos Conſtantinopolitanos, affirmans ſe & ſuos perſiſtere firmiſſimos. Erant iſti, qui ad audiendas ipſius conciones frequenter navigarant Chalcedonem. Eos conatur obdurare in ſua contumacia contra Epheſinam Synodum.

Harum rerum Socrates compendio meminit: *Cæterùm poſt depoſitionem Neſtorii graviſſimus tumultus Eccleſias Conſtantinopoli occupavit. Nam diviſus eſt Populus ob inanem & ſtultam illius garrulitatem. Clerici quidem omnes eum anathematizarunt. Sic enim nos Chriſtiani ſententiam contra impiè loquentes prolatam vocare conſuevimus, quando illam velut in tabula propoſitam publicè omnium oculis ac notitiæ ſubjicimus.* Affirmat hæc contigiſſe ante Maximiani electionem. Contigiſſe videntur adversùs illam. Ad ipſam ex Principis juſſu proceſſurus Clerus videtur Epheſinum de Neſtorio judicium ac anathema publicè per civitatem affixiſſe, atque ita fuiſſe apud omnes conteſtatus, quod legitimè procederet ad creationem novi Epiſcopi. Et adversùs hoc videntur è Populo quidam turbas concitaſſe. Eadem ferè Socratis verba Liberatus Diaconus inſeruit ſuo Breviario. Hæc igitur turbatio permanſit etiam poſt Maximiani conſecrationem.

CAPUT XLVIII. --136

Epiſtola Joannis Antiocheni Epiſcopi ad Helladium Tharſi Epiſcopum, quando allata ſibi Maximiani Synodica, noluit ejus nomen in Dypticha recipere.

CONdelector tuæ Religioſitati, quæ ſic clarè pugnavit. In circuitu namque ambulantibus impiis veſtra effulſit Eccleſia. Non enim pacificè ramum portabant Olivæ, qui venerant, ſed ſanguinem & mortem inſatiabiles requirebant. Undè defendentes in omnem prædicabimini Orbem terræ, & claritatem vobis univerſa ſæcula non deducent. Tales enim ſunt piorum fortes animi, ut faciliùs univerſa deponant, quàm piæ fidei poſſeſſionem. Circa quam quicumque damnificati fuerint, nihil eis prodeſt, etiamſi totum Mundum lucrentur, juxta Domini vocem. Qui verò lucrati hoc fuerint, hæredes quidem æternæ ſunt vitæ, obtinentes poſſeſſionem, qua nihil dignum eſt eorum, quæ præſentia ſunt, niſi futura tantùm: Et quæ parata ſunt piis; his qui parvo quidem tempore habent pro pia Religione fiduciam, in illum verò, qui abſque ſenecta & fine eſt, ordinem mutabuntur.

SCHOLION.

QUis & qualis fuerit hic Helladius, docet nos Theodoretus in Religioſa Hiſtoria. Exponit Sancti Theodoſii apud Antiochiam Archi-Mandritæ mortem ac ſepulturam, & proſequitur: *Gregis verò Præfecturam ſuſcepit admirandus Helladius, qui per annos ſexaginta laboribus illis defunctus, Cilicum poſtea Divinitus eſt factus Antiſtes, priſtinam non deſerens Philoſophiam, ſed laboribus ſuis Pontificales quotidie ſudores adjiciens.* Proinde ad Epiſcopatum pervenit valde ſenex. Et hinc ejus lapſus eſt magis deplorandus. Nam & ipſe eſt unus iſtorum quatuor, quos Conſtantinopolitana Maximiani Epiſcopi Synodus juſſit ſingulariter ejici, & quos Sanctus Cyrillus excluſit à pace. Hæc Epiſtola nos docet duo. Primò, quod Venerabilis Maximianus ſuę conſecrationis ac inthronizationis Synodicas litteras non ſolummodo per tres nuper Autocephalas, & jam à Conſtantinopolitanis Epiſcopis invadi cœptas Diœceſes, ſed etiam per omnes Patriarchatus miſerit: Præſertim ad Patriarchatum Antiochenum. Ad omnes & ſingulas illius Metropoles. Et hoc præter morem. Patriarcha enim ſuam Synodicam non niſi ad alios Patriarchas ſolebat tranſmittere: Hi ad ſuos Metropolitas, horum quiſque traducebat ad ſuos Suffraganeos. Morem inverti compulit Joannis Patriarchæ ac totius Orientalis Diœceſis adversùs Epheſinam Synodum, ac præſertim adversùs Maximiani promotionem duriſſima rebellio. Hi omnes Neſtorium pro iniquè damnato, Maximianum habebant pro intruſo ac ſuperordinato, ideoque ejus Synodicis nulla erat ſpes admiſſionis. Porrò Maximianus volebat iſtorum Epiſcoporum, ac præſertim Helladii, utpote ſibi ſingulariter adverſantis, tentare obedientiam, aut eorum contumaciam toti Mundo manifeſtam facere, atque ita habere firma fundamenta ad exequendam in ipſos ſuæ Synodi ſententiam.

Et Helladius permanſit duriſſimus: Noluit Synodicas admittere. Notanda ſunt hæc Epiſtolæ verba: *In circuitu namque ambulantibus impiis veſtra effulſit Eccleſia.* Affirmant quod plures per primam Ciliciam Epiſcopi ac Eccleſiæ ceſſerint violentiis, & admiſerint Synodicam: Et quod cum omni ſua Eccleſia Helladius permanſerit pertinax. Notanda ſunt & hæc: *Non enim pacificæ ramum portabant olivæ, qui venerant, ſed ſanguinem & mortem inſatiabiles requirebant.* Edicunt tria. Primò, quod Maximianus armatam Apparituram ſuæ Synodicæ adjunxerit. Secundò, quod hi terribiles Executores Clero ac Populo, ſi obedirent, pacem ſpoponderint. Tertiò, quod recalcitrantibus ſint minati extrema, uſque ad effuſionem ſanguinis: Verùm Tharſenſes manſerunt firmiſſimi in ſua inobedientia. Hinc pergit Epiſtola: *Tales enim ſunt piorum fortes animi, ut faciliùs univerſa deponant, quam fidei poſſeſſionem.* Proindè Populus ejecit præfatam Apparituram, cum Helladio proteſtans ſe paratum ad omne exterminium. Et iſta Joannes Patriarcha fovit ac ſtabilivit per præſentem Epiſtolam. Eadem Imperatorem Theodoſium permoverunt ad potenter conciliandam pacem.

Præſens Epiſtola nos ſecundò docet, quod omnes olim Patriarchæ ſua invicem nomina inſcriberent Sacris ſuarum Eccleſiarum Dyptichis, & ipſa ad Sacro-Sanctum Sacrificium per Diaconum recitarent. Et viventium, & mortuorum. Et inter ipſos numerari à Sancti Joannis Chryſoſtomi tempore cœperat Conſtantinopolitanus Epiſcopus. Etenim de extincto per Alexandrum Antiochiæ Patriarcham Euſtatiano ſchiſmate, itemque ſchiſmate, quod ob injuſtam laudati Joannis damnationem fuerat inter Romanam ac omnem Orientalem Eccleſiam, Innocentius primus Pontifex ad Bonifacium Presbyterum ſcripſit, quod laudatus Alexander ad firmandam pacem ſpopondiſſet Joannis nomen inſcribere ac recitare. Quod ipſum tandem admiſit Alexandrina Eccleſia. Exſtant hac de re Sancti Cyrilli ad Joannis Succeſſorem Atticum, & hujus ad illum eruditæ Epiſtolæ omninò videndæ. Et venerabilis Theophanes, tunc Presbyter, & Abbas Monaſterii ad Bajas, poſtmodò Antiochenus

Pa-

Patriarcha, post recitatum Sancti Ephremii Antiocheni olim Patriarchæ testimonium dixit ad sextam Synodum : *Ephremius hic erat Patriarcha Antiochiæ, & recensetur in sacris Dyptichis Sanctæ, quæ hic est, magnæ Ecclesiæ.* Ex quo videtur colligi, quod alienorum Patriarcharum nomina fuerint recitata in solis Cathedralibus Ecclesiis. Et de Bassiano Ephesino Exarcho ac Sancto Proclo Constantinopolitano Episcopo, inter se reconciliatis post lites circa Bassiani promotionem, Theophilus Constantinopolitanæ Ecclesiæ Presbyter dixit ad Chalcedonensem Synodum: *Bassianum suscepit Sanctæ memoriæ Proclus communicantem, & Synodalibus litteris honorans eum dimisit ad Ephesum, & in Dyptichis posuit ejus nomen, & recitabatur usque ad modicum abhinc tempus.* Etiam trium Autocephalorum Primatum nomina videntur olim fuisse inscripta ac recitata apud Patriarchales Ecclesias: Et isto jure ipsos privare noluerunt inter invasionis primordia ipsi etiam Constantinopolitani Episcopi. Quidquid sit, Maximianus Episcopus nomen suum inscribi ac recitari voluit etiam apud Tharsensem Ecclesiam, atque ita nos docet istam honoris speciem consuevisse tunc alienis Patriarchis impendi, non dumtaxat in Patriarchalibus Ecclesiis, sed & in cunctis Metropolitanis. Forsitan & in cunctis Cathedralibus.

Actor. 10.

CAPUT XLIX. ---137

Item Epistola Joannis Antiocheni Episcopi ad Clerum & Populum Tharsensis Ecclesiæ, quandò personuerat, quod Imperator jussisset, ut inde pelleretur Helladius, eò quod minimè suscepisset Maximiani Episcopi Constantinopolitani Synodica.

FAma quædam novelli Facti contra Ecclesiam vestram significata, nobis etiam annuntiata est. Sive autem fama est, sive res, quam fore venit in notitiam vestram, quæ benè ac magnè inchoavit pro Christi Fide certamina fortiter propugnare, & favillam arbitrari ipsam Facti, quæ contra vos nuntiata est, novitatem. Talia enim novit quidem dextera Dei dissolvere. Scit verò & egregius animus irrisione digna monstrare. Unde rogo vestram in Christo Beatitatem, neque corpore, neque anima præter illa, quæ olim nobis cognita sunt, aut sapere, aut in consilium sumere. Vult enim Deus, ut ex nulla re, quæ apud homines vel tristifica est vel suavis, occasionem perditionis Fidei faciamus. Nam si quæ ventilantur causæ dissidii, de Sedibus aut Præsidentibus essent, & non de piis impiisque Dogmatibus, forsan haberet aliquam veniam remissio animi. Si verò Confessionis est tempus, quæso ut Fidem, quæ sola, omnibus præferamus: In qua & spem salutis habemus. Pro qua hi, qui ante nos fuerunt, & vitam despexerunt & mortem. Neque ad patiendum quodlibet hæsitantes, neque ad agendum. Ne appareat inter vos aliquis, qui Commune prodat in animæ suæ damnationem. Magis autem nè quis appareat in Ecclesia vestra, qui non sit Defensor pietatis: Et putans bonum esse segnitiem. Decet enim & amicum Deo esse, ut omnis, qui apud vos, perstet unusquisque in ordine suo & ætate ostendere fortitudinem pro pietate Religionis ad Deum, & Sacerdote sancto, & pro Civitate, quæ & magnum dixerim quoque Paulum protulit. Illum, quem nullum periculum à Christi charitate sejunxit. Quamvis vel si famam vanam, ea quæ dicuntur esse, noscamus.

SCHOLION.

HÆc Epistola docet, quod Helladii pertinaciam & Clerus & Populus adjuverit. Item quod Imperator Theodosius ipsam penitus improbarit, ideoque Ephesini Concilii Decretis constans adhæserit. Hinc enim & Maximiani Synodicis dedit armatam executionem, & Helladii duritiam cepit adeò malè, ut fama ferret emanasse Edictum, quo ille juberetur expelli civitate & Throno. Etiam ad Joannis Patriarchæ aures ipsa pervenerat, & hasce ab illo litteras extorserat, ideoque non carebat fundamento. Nec dubitandum est, quin eadem fama etiam Clero ac Populo omnia extrema promiserit. Hinc Joannes ipsos zelosissimè armat, clamans non esse quæstionem de Sedibus aut Præsidentibus, non de solo Maximiani Episcopatu aut nomine admittendo, sed agi de fundamentalibus Catholicæ fidei articulis, de admittundis Cyrilli Capitulis, quæ omnis Orientalis apud Ephesum Ecclesia acerbissimè damnarat. Eos obtestatur, ut recogitent se esse Concives Sancti Apostoli Pauli, ideoque & ejus pro Evangelico Deposito zelum usque ad tormenta aut fortunarum spolia, immò usque ad mortem æmulentur. Esse jam tempus Martyrii.

CA-

CAPUT L. --138

Epistola Joannis Antiocheni Episcopi ad Alexandrum Hierapolitanum de Aristolao, quem pro pace facienda misit Theodosius Imperator ad eundem Joannem, & Cyrillum Alexandriæ Patriarcham cum Epistolis suis, per quas Synodis omnibus inter eos pacem fieri jussit.

QUi me vocavit ad Constantinopolim, jam in januis est Mirandissimus Tribunus Aristolaus. Si autem in nostra fuerit potestate ire vel non, responsione congrua opus est, & quæ ex communi deliberatione descendit. Si verò violentum sustinuerimus aliquid, vel hoc eveniat ut valedicamus ad invicem. Licet nostrum corpus ita sit fragile, ut si Cyrillus millibus contra me necessitatibus abutatur, vias me assumere possibile non sit. Scriptum mihi est enim ab aliquibus amicis & propriis, quia & in via mihi dolus interfectionis compositus sit, si passus fuero iter assumere. Et hæc agnoscens, quæso, ut post Collectam, quæ hoc tempore Cyri fieri solet, simul cum Domino meo, Deo Amicissimo Episcopo Theodoreto, & his quoscumque repereris, advenire absque mora digneris. Ea enim, quæ ad fidem pertinent, si cum fastidio cœperint agi, ad extrema pervenient, dum quid sim responsurus, ignorem. Propositiones verò, quæ nunc adferuntur, apertè sunt impiæ. Nam Cyrilli quidem Capitula obumbratam habent incongruitatem, nunc autem qui potestatem obtinuerunt, inimici Dei proponunt anathematizandos esse hos, qui dicunt duas naturas: Quod nec ipse, qui primus exstat illorum, Cyrillus dicere clarè præsumpsit. Volo autem, ut dum veneritis, quasi sub occasione honoris Domini mei Magnificentissimi & Gloriosissimi Magistri militum veniatis. Nam & ipse Præceptum habet, ut nobis violentus insistat de his ipsis importabilibus propositionibus. Hæc autem scripsimus per Reverendissimum Presbyterum Eliam. Omnem quæ tecum est fraternitatem plurimùm salutamus.

SCHOLION.

DE præsentis Epistolæ materia scribit Liberatus Diaconus. Affirmat Maximianum quatuor post Nestorii damnationem mensibus fuisse consecratum Constantinopoli, & prosequitur: *Post paululum verò videns Imperator Cyrilli & Joannis permansisse discordiam, intolerabilem judicabat eorum dissensionem, & vocans tunc ad se Maximianum Episcopum, & alios plurimos tunc Constantinopoli repertos Episcopos, quomodo tolleretur Ecclesiarum dissensio, cogitabat. At illi dixerunt, quia non aliter hoc fieri possit, nisi prius iretur, & præferretur unius fidei vinculum, & Joannes Antiochenus Episcopus anathematizaret Nestorium, & improba ejus dogmata. Et gaviso valde super hoc Imperatore, missus est hoc ipsum agere Aristolaus Tribunus, Sacram Principis deferens Joanni & Cyrillo, in qua comminatus est utrique Nicomediam exilium, nisi pacem haberent ad invicem.* Cap. 8. Ista est secunda Maximiani Constantinopolitana Synodus: Adunata ex Episcopis tunc illuc Advenis ob alia negotia. Tales namque Synodi fuerunt familiares non solummodo cunctis Patriarchis, sed etiam Romanis Pontificibus. Est facta ex jussu Principis. Et conclusit, ac eidem Principi suggessit istam pacem fieri non posse, nisi Joannes Antiochenus ac ejus Episcopi admitterent duos præfatos articulos. Propter ipsos enim grassabatur præsens discordiæ scandalum.

Et consilium Principi placuit. Etenim Nestorii damnationem, & omnia Ephesinæ Synodi contra ipsum ac ejus errores Decreta jam pridem confirmaverat. Ejus Sacra Jussio exstat in tertia parte Ephesini Concilii, habens hunc titulum: *Exemplum Sacræ Imperatoriæ, per Aristolaum Tribunum & Notarium missæ ad Joannem Antiochenum Episcopum, de Sanctarum Ecclesiarum pace ac unione constituenda.* Cap. 24. Cum grandi doloris sensu lamentatur hanc inter Orthodoxos ejusdem fidei Episcopos discordiam, & pergit: *Quapropter hujus tanti mali exitum inde invenire sperantes, unde originem traxit, enixèque ac diligenter, ut hoc conficiatur curantes, ne hoc contentionis vitium latiùs serpat, celebris hujus civitatis Episcopo Maximiano, cæterisque omnibus, qui in ea comperti sunt, Sanctis Episcopis, & universo illorum Clero in eandem, ac nos, sententiam convenientibus; ad Orthodoxa fidei membra, quæ ante bene unita, infelicis casus interventu miserè divulsa sunt, denuò conglutinanda, illud providimus, ut vos, hoc est, Tu & Cyrillus, Religiosissimus Alexandriæ Episcopus, inter vos convenientes, omni simultate & molesta contentione, quæ inter vos exarsit, deposita, ad pristinam concordiam rediretis: Cum prædicti Piissimi Episcopi sponderent, si Nestorii depositioni subscriberes, illiusque doctrinam anathematizares, fore ut omnis altercationis materia mox è medio tolleretur, Cyrillusque Sanctissimus Alexandriæ Episcopus cum suis, & Sanctissimus Celestinus quoque gloriosæ Romæ Episcopus, ac reliqui omnes, quotquot ubique sunt Orthodoxæ fidei Sacerdotes, cum tua Pietate ad communionem redirent, cęteris verò, si qua fortè erunt, quę emendationem desiderent, facilè eam solutionem suscepturis, quam vos ipsi necessariò resumentes, & simul illis privatim & communiter omnibus persuadentes, afferetis. Cum itaque hoc nostrum esse studium & consilium non ignores, omnibus aliis curis postbabitis in hoc unum*

incumbe,

incumbe, ut omni contentione & æmulatione sublata, pax hęc diligenter ac firmiter Sanctissimis Orbis Ecclesiis, quę ubique Orthodoxam fidem profitentur, & per illas omnibus Subditis nostris integrè cum Dei auxilio restituatur: Utque ad Nicomedię civitatem summa cum celeritate, omnique dilatione postposita venire matures. Nec ullum omninò Episcoporum tecum adducas, sed paucos tantùm Clericos, qui Sanctitati tuę famulentur: Certò tibi persuasum habens Cyrillo Sanctissimo Episcopo per Majestatis nostrę litteras mandatum esse, ut ipse quoque eadem animi promptitudine ad eundem locum accurrat, ipsique denuntiatum, nullum priùs ad nos aditum habiturum, quam inter vos conveneritis, omnemque mutuam inimicitiam penitùs exueritis, & ad confirmandam pacem per propriam concordiam communi omnium Proposito consenseritis. Atque hoc ipsum & tuę Reverentię denuntiatum volo. Etenim viris adeò celebribus, ut eos aut bona pacis aut mala discordię excipiant & consequantur, nullo modo ignorandum erit, non primò eos in conspectum nostrum admittendos, quam ea omnia correcta ac emendata fuerint, quę maxima nos ęgritudine affecerunt.

Hinc docemur varia. Primò, quod præfata Maximiani Synodus non ex solis Episcopis constiterit, sed etiam ex ipsorum Clericis. Proindè potiùs fuit Ecclesiasticus Conventus, quam vera Synodus. Secundò, quod hæc contigerint vivo adhuc Celestino Pontifice. Obiit is anno istius sæculi trigesimo secundo, die sexta Aprilis. Proindè hæc Sacra, quæ nec diem nec Consulem habet, data est ad istius mensis exordium aut medium: Antequam Pontificis mors innotuisset apud Constantinopolim; medio anno post Maximiani Ordinationem, & factam in ipsa Synodum. Etenim turbas, quas Ephesina ultrò citroque Acta in Ecclesias induxerant, ista Synodus non modicè auxit: Quod degradatos ab Ephesina Synodo Episcopos sanxisset expelli. Præsertim quatuor: Dorotheum Marcianopolitanum, Helladium Tharsensem, Eutherium Thyanensem, ac Himerium Nicomediensem. Tertiò, quod præsens Sacra fuerit directa ad solum Joannem. Alia directa fuit ad Sanctum Cyrillum. Et hæc periit aut latet, ideòque ejus Arcana ignoramus. Directa est per eundem Aristolaum. Ita scribit Liberatus Diaconus. Quartò, quod uterque fuerit evocatus non Constantinopolim, sed Nicomediam. Neuter Regiam intrare civitatem, aut Principis faciem intueri potuit, nisi post completam concordiam. Quintò, quod uterque debuerit advenire solus, sine comitatu ullius Episcopi, cum paucis dumtaxat famulantibus Clericis. Princeps enim sperabat faciliùs duos traduci in pacem, quam multos. Sextò, quod Liberatus videatur falli in his verbis: *In qua comminatus est utrique Nicomediam exilium, nisi pacem haberent ad invicem.* Etenim Sacra eos quidem usque ad factam pacem secludit à Regia urbe, sed de Nicomediensi exilio nullam facit memoriam. Quod ipsum clarè lucet ex fine Sacræ: *Si verò, quod non credimus, nostram hanc sententiam, rectumque Propositum privato consilio, humanęque alicujus perturbationis impulsu contemnere ausus fueris, nostraque alia Decreta parvifeceris, tibi imputabis, si Sanctitas tua obedientię & promptitudinis, quę Sanctæ Dei Ecclesię componendæ debentur, neglectę meritas pœnas dederit.* Ei non exilium decernit, sed minatur arbitrariam pœnam.

Adducenda sunt & hæc Sacræ verba: *Interea verò dum exoptata pacis, concordiæque, & mutuæ inter vos amicitiæ conjunctio confirmetur, & per illa iter ad nostrum colloquium vobis patefactum fuerit, nulla prorsus quorumcumque Episcoporum aut creatio, aut depositio, aut quæcumque Ordinatio tentabitur, sed si quid interim hujusmodi factum esse contigerit, id immotum & imperturbatum Ecclesiæ Catholicę compositionem exspectet. Præsertim cum religiosissimi Clerici ad Divina ministeria exequenda sufficere queant, donec perfecta unio consequatur.* Theodosius noverat populares motus, qui Martianopoli, Thyanæ, Tharsi, ac in aliis civitatibus evenerant ex tentata executione Constantinopolitanæ Synodi, in qua Maximianus Patriarcha jusserat quosdam Ephesi degradatos Episcopos extrudi, ac ipsorum Thronis ac Populis imponi alios. Hinc jussit, pendente pacis negotio, nullum deinceps ejici, nullum novum ordinari. Ea tamen lege, ut quod huc usque factum fuerat, staret inconcussum usque ad pacis exitum. Notanda enim sunt verba: *Sed si quid interim factum esse contigerit, &c.* Manifestè sanciunt de præteritis, non de futuris. Et hinc Martianopolis ac Thyana videntur usque tunc mansisse sine Episcopo. Etenim Dorotheum ac Eutherium adjutus ab Augusto Principis brachio Maximianus abjecerat, at verò ipsos Populi defenderant, ac ejecerant superordinatos. Hæc Theodosius stare voluit per interim, & non reserari portas novis turbulentiis. Hinc Sacra addit: *Præsertim cum religiosissimi Clerici ad Divina ministeria exequenda sufficere queant.* At verò causæ exitus Dorotheum, Eutherium, Helladium, ac Himerium exclusit à pace. Hinc tandem Saturninus obtinuit Martianopolim. Omnium sortem infra docebimur.

Præsens Epistola est scripta eodem tempore: Nempè post emissam Sacram ac Aristolaum positum in Antiocheno itinere. Dum ad evocandum Joannem jam erat quasi ad portas Antiochenas. Docet nos plura. Primò, quod Cyrillus & Joannes primò non Nicomediam evocati fuerint, sed Constantinopolim. Aut potiùs quod fama ita tulerit. Hinc enim de adventante Aristolao dicit Joannes: *Qui me vocavit ad Constantinopolim.* Videtur legendum: *Qui me vocabit.* Attamen retinere volui Cassinensem Codicem. Fieri enim potest ut Aristolaus Joannem antè per litteras docuerit voluntatem Principis, atque ita monuerit præparari ad iter. Possit eadem fuisse monitus à suis apud Principem Apocrisariis. Et hi Augustorum Secretorum ignari possint scripsisse eum evocandum ad faciem Principis. Possit etiam Theodosius primum sic voluisse, & postmodò mutasse. Secundò docemur, quod

Joan-

Joannes istam evocationem valdè timuerit. Non solummodò ob senectutem ac itineris molestias, sed etiam ob hanc causam: *Scriptum mihi est ab aliquibus amicis & propriis, quia & in via mihi dolus interfectionis compositus, si passus fuero iter assumere.* Per Proprios videtur intelligere Apocrisarios. O humani generis ex originali cœcitate miserias! En qualia suspicetur ac timeat Episcopus ab Episcopo, Patriarcha à Patriarcha. Joannes ista omnia credidit esse Cyrilli machinamenta, ideoque addidit: *Licèt nostrum corpus ita sit fragile, ut si Cyrillus millibus contra me necessitatibus abutatur, vias me assumere possibile non sit.* Credebat Cyrilli artes eò tendere, ut ipse molestiis fractus moreretur in itinere. Et hæc omninò est una ex rationibus, ob quas Theodosius utrumque posteà excusavit à Nicomediensi accessu, permittens quæstiones transigi per Epistolas.

Eidem Relatores suis litteris adjunxerant faciendæ pacis conditiones, ingratissimas Joanni, ideoque ipsi majorem horrorem incusserant. Prima erat, quod duodecim Cyrilli Capitula, propter quæ Joannes ipsum Ephesi degradaverat, essent probanda & acceptanda. Secunda conditio erat horribilior, nempè quod omnes illi, qui in Christo Domino duas naturas profiterentur, essent anathematizandi. Hinc Joannes scribit primam esse utcumque tolerabilem, eò quod Capitulorum iniquitas sit obumbrata, non penitùs manifesta; secundam autem conditionem esse adeò abominabilem, ut nec ipse Cyrillus unquam præsumpserit eam expostulare. Suspicio originem duxit ex hac Sancti Cyrilli propositione: *Christus est una Dei Verbi natura incarnata.* Est orthodoxa, æquivoca tamen, ideoque fuit ansa multarum suspicionum ac tumultuum. Porrò quod Sanctus Cyrillus duas in Christo Domino naturas fuerit semper professus, est exploratissimum. Hi igitur rumores Joannem conturbaverunt. Erant plateales in Regia civitate fabulæ, quas Apocrisarii, aut alii amici temerariè crediderant, & transcripserant. Nam etiam duodecim Capitulorum comprobationem Theodosius nunquam exegit: Immò nec ipse Cyrillus. Contentus fuit ea non damnari.

His interim rumoribus Joannes concussus convocavit Synodum, tractaturam quid esset respondendum, Principi: An evocatio esset admittenda, an declinanda ac excutienda. Et per quas rationes. Aut certè *si violentum sustinuerimus aliquid, vel hoc eveniat ut valedicamus ad invicem.* Ecce Joannes timebat violenter abduci ad Principem. Et timorem augebat, quod etiam Orientalis militiæ Magister haberet Præceptum, *ut violentus insisteret de his ipsis importabilibus propositionibus.* Ut eis refragantem Joannem sub armata custodia transmitteret ad urbem Regiam. Ad hanc Synodum Joannes evocavit Alexandrum Hierapolitanum Episcopum, Metropolitam Euphratesiæ Provinciæ, cum Theodoreto Cyrensi Episcopo, aliisque quos præfatus Metropolita spontaneos ac promptos invenerit. Quin etiam suos aliarum Provinciarum Episcopos advocaverit, non est dubitandum. Eos advenire rogavit *post Collectam, quæ hoc tempore Cyri fieri solet.* Posset fuisse Sancti Martiani Monachi festivitas, quem Cyrensem fuisse Theodoretus affirmat in Religiosa Historia. Eandem Cyrensem festivitatem laudat Romanum Martyrologium. Et ipsam adscribit secundæ diei Novembris. Possit istic fuisse celebrata in alio die. Hæc enim Epistola est omninò scripta ad finem Aprilis. Porrò Joannes in his omnibus fuit plurimùm delusus. Nec enim absolutè evocandus erat Constantinopolim aut Nicomediam, sed in eventum quo faciles pacis conditiones nollet admittere. Hunc fuisse Sacræ Jussionis sensum, inferiora docebunt.

Et hæc est tertia Joannis post Ephesinam Synodus. Prima fuit Tharsensis, de qua Theodoretus scribit ad Andream Samosatensem Episcopum: *Nullatenus acquiescam violare communem promissionem, quæ in Tharso, & Chalcedone, & Epheso facta est.* Omnis Factio partim Epheso, partim Chalcedone simul venit usque Tharsum: Et istic Synodaliter confirmavit suam pro Nestorio contra Cyrillum ac ejus Capitula, omniaque Ephesinæ Synodi Acta conjurationem. Secundam Synodum nobis refert Socrates: *Joannes Antiochiam reversùs multis Episcopis in unum collectis Cyrillum, qui Alexandriam redierat, abdicat.* Et liberatus Diaconus: *Jussit Imperator omnes Episcopos abire, unumquemque in propriam Regionem. Et ita Joannes cum suis Antiochiam profectus est. Ubi colligens plurimos Episcopos, damnavit iterum Cyrillum, cum jam esset Alexandriæ.* Eandem Synodum omninò respicit, ac ejus Acta nobis exponit in præfatis ad Andream litteris etiam Theodoretus: *Meminit enim Joannes & eorum, quę nuper apud Antiochiam post nostrum regressum à nobis sępe deprompta sunt.* Tertiam Joannis Synodum omnes censent esse illam, quàm celebravit post advectum Aristolaum, & ab illo acceptas Principis litteras. Cassinensis Codex nos docet hanc aliam priorem, à nobis jam expositam. Eandem videtur laudare in adductis litteris Theodoretus. Dicit enim: *Quę nuper apud Antiochiam sępè deprompta sunt.* Videtur omninò laudare plures Antiochenas Synodos.

De his rebus habemus varias memorias. In litteris Sancti Celestini Pontificis ad Ephesinam Synodum: *De his qui cum Nestorio videntur pari impietate sensisse, atque se socios ejus sceleribus addiderunt, quamquam legatur in eos vestra sententia, tamen nos quoque decernimus quod videtur. Multa perspicienda sunt in talibus causis, quę Apostolicas Sedes semper adspexit. Quod loquimur Celestianorum testantur exempla, quod spem de Synodo huc usque gesserint: Habent, si resipiscant, copiam revertendi: Quod his solis non permittitur, quos propriè cum Authoribus Hęreseos omnium fratrum constat subscriptione damnatos. Per Dei namque misericordiam aliquos ex eorum numero ad nos jam redisse gaudemus. Quod hoc consilio factum est, ut* quos

quos conscientia mixta non poterat, saltem sententia separaret. Hoc vestra Fraternitas sequatur exemplum. Sit caput sceleris cum his, quos loquuntur Synodalia Statuta, damnatum; reliqui quos cum hoc sentientes in communione Ecclesiastica non habemus, ejiciantur è civitatibus suis, & se in nostro Collegio noverint non futuros, nisi secundùm Ecclesiasticum & Christianorum Principum Constitutum, damnata cum Auctoribus, sociisque damnantes, se profiteantur Catholicos Sacerdotes. Quam formam etiam circa eos volumus custodiri, qui in Ecclesiasticis causis subrependum Christianis Principibus crediderunt, & alio ordine rursum Ecclesias occuparunt. Antiochenum verò, si habeat spem correctionis, Episcopum à vestra Fraternitate volumus conveniri, ut nisi quę sentimus, senserit, novellam blasphemiam eodem exemplo scripta sua professione condemnans, intelligat de se quoque Ecclesiam, quod fidei nostrę respectus imperat, ordinarę.

Epistola data est Idibus Martiis, die decima quinta, Consulatu Ætii ac Valerii, anno trigesimo secundo istius sæculi, feria tertia post quartam Dominicam Quadragesimæ. Eo enim anno Pascha cadebat in diem tertiam Aprilis. Est Rescriptum ad Synodicas, quibus Maximianus Constantinopolitanus Episcopus suæ Ordinationis Apostolicam confirmationem rogaverat, preces, nec non ad relationem, quam adsidens ei Synodus de ejus meritis & virtutibus fecerat. Hæc omnia Romam detulerant Joannes Presbyter ac Epictetus Diaconus Constantinopolitanæ Ecclesiæ: Romam circa Domini nativitatem appulerant, & Pontifex addit, quod eos ita dimittat, ut ad Pascha possent esse Constantinopoli. Eadem die similes scripsit litteras ad Augustum Theodosium, ac ad Clerum & Populum Constantinopolitanum. Sunt ejus extremæ circa hanc causam litteræ, datæ tribus septimanis ante ejus mortem. Nam sexta Aprilis, in qua mortuus, erat feria quarta post Pascha. Epistola nos docet varia. Primò, quod ista Constantinopolitana Maximiani Synodus sanxerit omnes ab Ephesina Synodo nominatim damnatos Episcopos esse extrudendos è suis civitatibus: Esse procedendum ad executionem. Singulariter extrudendos Dorotheum, Eutherium, Helladium, ac Himerium. Authenticum hujus sanctionis testimonium infra videbimus. Secundò, quod ista Synodus hoc Decretum retulerit Pontifici, supplicans confirmari. Ex quo vides, quod ad generalis Synodis Sancita exequenda non præsumpserit sine ejus jussu procedere. Et quod ista Sancita, licèt per Apostolicos Legatos condita, ista firmitate omninò indiguerint. Tertiò, quod Celestinus omnem istius Decreti latitudinem confirmare noluerit: Censuit omnes ad Nestorium lapsos, & apud Ephesum damnatos Episcopos non extrudendos à suis Thronis, aut secludendos ab omni spe veniæ ac reparationis. Censuit Decretum istud esse nimii rigoris, & adversari antiquo Canoni, quem olim ex Magni Athanasii suasu condiderat Romana Ecclesia. Qui solis Hæresiarchis, licèt pœnitentibus, claudebat recuperandi honoris, ac patere permittebat solam Laicæ communionis Januam, atque ad ipsos lapsis Episcopis aut Clericis per pœnitentiam aperiebat omnia. Hunc Canonem Celestinus observari voluit etiam erga Nestorianos. Et quidem cum aliqua extensione: Nempè ad illos, *quos propriè cum auctoribus hęresis constat omnium fratrum subscriptione damnatos*. Erat, & non erat extensio. Etenim apud Ephesum solus Nestorius ita damnatus fuerat. Et istam clementiam esse utilissimam Pontifex demonstrat exemplo Pelagianorum, quos ipse damnaverat, ac Italia ejecerat. Horum aliquot, licèt ad Synodum provocassent, ac ab ipsa sperassent multa, atque ita contempsissent pœnitentiam, jam redibant ad mentem: Utique ob istam clementiam.

Quartò, Pontifex affirmat hanc clementiam esse non dumtaxat inductam à Romana Ecclesia, sed insuper per Imperiales leges stabilitam, ideoque non posse non servari. Quintò, quod redituri è Nestorii luto Episcopi debebunt ipsum cum suo dogmate anathematizare, atque ita reddi suis Ecclesiis. Sextò quod ista professio exigi ac præstari debeat etiam ab illis Episcopis, qui Principi obrepserant, ac per ejus laicam auctoritatem receperant suas Ecclesias. Loquitur de Joanne Antiocheno, aliisque cum ipso apud Ephesum damnatis Episcopis, quos ad propria dimittens Imperator Theodosius judicarat Orthodoxos ac innoxios, ideòque jusserat recipi in suas Sedes. Etiam hos Papa vult compelli ad istam professionem. Eadem tandem clementia tractari vult præfatum etiam Joannem, licet factionis caput, damnatum omnium suffragiis. Quia nempè non propter hæresim damnatus fuerat, sed propter turbulentiam & contumaciam.

Apostolica hæc Epistola venit Constantinopolim circa Pascha, & circa idem tempus emanavit præfata Principis jussio, etiam nihil exigi mandans ab Orientalibus Episcopis, nisi damnationem Nestorii cum suis dogmatibus: Proindè hæc palam desumpta est ex istis litteris. Porrò Epistola habet hunc titulum: *Celestinus Episcopus Sancta Synodo apud Ephesum constitutæ*. At verò data eodem die ad Principem Epistola sic inscribitur: *Epistola Celestini Papæ ad Theodosium post Synodum*. Eadem Epigraphe apponitur Apostolicis litteris ad Maximianum Episcopum, ac litteris ad Constantinopolitanum Clerum ac Populum. Prima Epistola est scripta ad solos septem Ephesinæ Synodi Legatos apud Principem. Hi enim Maximianum consecraverant, cum illo Synodum fecerant, & omnium horum Actorum firmitatem à Papa postulaverant. Habuerant plenæ potestatis delegationem à Synodo: Hinc Pontifex ipsos adhuc appellavit Ephesinum Concilium.

Altera harum rerum memoriam ac elucidatio est in litteris Sixti tertii Pontificis ad Sanctum Cyrillum: *Non est, sicut fratri & Coepiscopo nostro Maximiano jam scripsimus, etiam ipse*, Joannes Antiochenus, *redeuntibus difficilis aperire Januam*,

Januam, ut verè nisi perditionis filius nemo sit perditus, sitque ei major causa lugendi, quod meruit solus excludi. Et in litteris ejusdem Pontificis ad præfatum Joannem: *Quam super hoc, concilianda Ecclesiarum pace, esse solliciti nos debeamus, Clementissimorum & Christianissimorum Regum cura testatur. Adspice Frater Charissime, cœlesti negotio quam se vigilanter impenderint. Cogitationum ferias nescierunt: Nec dignati sunt terrena curare, nisi cœlestibus paruissent. Quoties Apostolicam Sedem, quoties diversos Fratres eorum sermo commovit? Impenderunt se ejus negotio, qui se eorum nunquam negavit Imperio.* Hinc iterum primò discimus, quod Imperator Theodosius de hac pace fuerit adeò sollicitus, ut nullas sibi fecerit de ipsa cogitandi ferias. Secundò, quod in ejus negotio nihil fecerit nisi ex prævia relatione ad Sedem Apostolicam. Quod omnia fecerit juxta ejus Rescripta. Tertiò, quod Maximianus in recipiendis Nestorianis fuerit durior, quod laudato Sancti Celestini Rescripto non promptè obedierit, ideoque debuerit per successorem Sixtum moneri aliquoties ad clementiam, ac impelli. Quartò, quod istam clementiam Sixtus adeò confirmaverit, ut optaret perire, seu in degradatione firmari solum Nestorium, alios omninò omnes reddi suis honoribus ac Sedibus. Hæc scribit ad Sanctum Cyrillum omninò pro Dorotheo, Eutherio, Helladio, ac Himerio, quos Cyrillus à pace excluserat. Ipsos Pontifex, licet non exprimat nomina, commendat admitti. Præsertim Eutherium ac Helladium. Ratio demonstrabitur inferiùs.

Tertia memoria ac elucidatio est in litteris Sancti Cyrilli ad Acacium Melitinensem Episcopum: *Religiosissimus Imperator, quod plurimam Sanctarum Ecclesiarum curam gereret, illarum dissensionem intolerabilem indicabat. Ad se ergò accersens Reverendissimum Constantinopolitanæ Ecclesiæ Episcopum Maximianum, ac alios non paucos, qui pro tempore ibidem comperiebantur, seriò cum illis consultabat, quonam pacto Ecclesiarum dissidium è medio tolli, Divinorumque Mysteriorum Ministri ad concordiam & pacem possent redigi. Illi verò non aliter id unquam fieri posse, neque priùs illos in concordiam venturos ajebant, quam unanimitatis & consonæ fidei vinculum ita præfulgeret, & quasi præferretur: Et oportere ajebant, ut pientissimus Joannes Antiochenus anathematizaret Nestorii dogmata, ac illius depositionem Scripto approbaret: Hoc autem ab illo impetrato Episcopum Alexandrinum privatas offensiones oblivioni traditurum, & contumelias, licet gravissimæ & maximæ exstitissent, quas Ephesi perpessus fuerat, propter charitatem nihili facturum. Cum itaque Religiosissimus Imperator eis assentiret, magnamque ex eo consilio voluptatem caperet, missus est, qui hoc ipsum perficeret, præclarissimus Tribunus ac Notarius Aristolaus.* Itaque laudata Celestini Epistola, ac laudata Maximiani Synodus Theodosio persuaserunt hoc pacis studium, & modum præscripserunt. Synodus hausit ex Epistola.

CAPUT LI. --139

Hypomnysticum Imperatoris Theodosii ad Acacium Episcopum Berrhææ.

HOc fuit à principio tuæ Reverentiæ opus, ut Orthodoxia maneret, & insuper augeretur. Jam enim & ante hoc tuo labore ac nisu Divina membra Catholicæ ac veræ fidei benè conjuncta sunt. Et nunc quia Diaboli cujusdam nequitia, & non simplici neque regulari doctrina semina discissionis unitis, & unum idemque sapientibus sparsa sunt, virtutem te recipere hortor illam, quæ omnibus nota est, ut simul orationibus ad Deum, & circa Sacerdotes consiliis colligere quæ partita sunt, atque conjungere quæ nec justè nec sanctè in pugna sunt, universa festines. Erit verò, ut arbitramur, hoc facile tuæ Sanctitati, si Reverendissimum Joannem Antiochenorum Episcopum non contendere, neque insistere humanæ voluntati, sive errori, fueris exhortatus, magis verò institeris, ut ab illo recedat. Contra ejus adinventiones, novitatemque doctrinæ universi certant. Decet enim, ut in hac senectute & hoc certamen tua Religiositas exequatur. Quod dum perelaboraveris, etiam eorum, quæ olim fortiter peregisti, prædicaberis victor.

SCHOLION.

IN tertia Ephesini Concilii parte exstat Augusta ad Berrheensem Acacium Epistola cum hac superscriptione: *Exemplum Sacræ ad Acacium Berrheensem Episcopum, & Symeonem Antiochensem Anachoretam, aliasque provincias, ad unumquemque seorsim.* Est longè alia à præsenti, & multo tempore posterior. Est enim scripta post pacem: Adversùm nova Orientalium Episcoporum dissidia, propter displicentes quibusdam pacis conditiones. Rogat hæc compesci per Acacium. Lucet hoc ex contextu Epistolæ: *Nihil omninò eorum à nobis est prætermissum, quæ religionis Christianæ causa nostro studio effici debuerant. Atque hoc ipsum Sanctitas vestra tum à Joanne Piissimo Ecclesiæ Antiochenæ Episcopo, tum à cæteris Sanctis Episcopis, qui cum illo sunt, dilucidè cognoscere poterit. Acciderunt autem nonnullæ inter quosdam circa hoc negotium difficultates & controversiæ, quæ de medio tollere & abolere conati, negotiorum adhuc magnitudine & multitudine impediti sumus.* Principis diligentiam Joannes ac ejus Episcopi antè pacem laudare non poterant: Laborabat

borabat enim illa pro Ephesino Concilio, quod isti tunc aversabantur. Nec tunc aliqui, sed omninò omnes Episcopi erant colligati cum suo Patriarcha. Item tunc nullæ inter ipsos erant circa hæc controversiæ. Proindè hæc Epistola est manifestè post pacem scripta, adversùm novas circa illam quæstiones.

At verò præsens Epistola est pace anterior: Acacium hortatur ad ipsam conciliandam. Est simul cum Sacra ad Joannem Patriarcham jussione per Aristolaum Tribunum transmissa. Et primò affirmat laceratam Episcoporum ac Ecclesiarum pacem fuisse adhuc aliàs resarcitam per Acacium. Nempè lacerationem, quæ ob Flavianum Antiochiæ Patriarcham olim fuerat inter Romanam ac Antiochenam Ecclesiam: Et quam cum eadem Romana omnis Orientalis Ecclesia incurrerat propter iniquam degradationem Sancti Joannis Chrysostomi. Hinc ipsum Princeps rogat, ut & præsentem scissuram dignetur & studeat consolidare. Secundò affirmat rem non fore difficilem. Quoniam à Joanne Antiocheno exigitur unica dumtaxat conditio: Nempè ut humano affectui ac errori renuncians deserat Nestorium, *contra cujus adinventiones, novitatemque doctrinæ universi certant*. Ex hac Epistola item videmus Theodosium fuisse in isto conceptu, quod Antiochenus Joannes non sequeretur aut probaret errores Nestorii, sed quod ex humano affectu circumscriptus crederet hominem fuisse malè intellectum, ideòque & injustè damnatum. Fuerant simul Presbyteri, & familiariter amici in Antiochena Ecclesia.

Præsens Epistola, licèt huc usque publicam lucem non viderit, habet tamen antiqua & authentica testimonia. Etenim libellus, quem Paulus Emesenus Episcopus, Orientalis Diœcesis in Ægyptum Legatus, Sancto Cyrillo obtulit, hæc habet: *Religiosissimi Imperatores per virum spectabilem Aristolaum, Tribunum ac Notarium, & ad tuam Sanctitatem, & ad Sanctissimum quoque Joannem Episcopum, & ad Sanctissimum Patrem nostrum Acacium, Berrhœensem Antistitem, litteras miserunt, quibus præcipiunt, ut vel corpore, vel saltem animi sententia inter nos coeuntes, controversias illas inter Pientissimos Episcopos, qui in Ephesina civitate convenerunt, & nos extortas deleamus, acceptamque Deo pacem Sanctis ejus Ecclesiis conciliemus, turbas quotidiè desævientes consopiamus, ac Nestorii depositioni consentiamus, & perversam illius doctrinam anathematizemus. Cum itaque Joannes & Acacius has pias litteras accepissent, &c.* Palam laudatur præsens Epistola. Item exponitur Sacræ Jussionis sensus per hæc verba: *Præcipiunt ut vel corpore, vel saltem animi sententia inter nos coeuntes, &c.* Lucidè affirmant quod Sacra Jussio Cyrillum ac Joannem non absolutè evocaverit Nicomediam, sed dumtaxat in casu, quo absentes deduci non possent in concordiam. Etiam asseritur, quod variæ in Populis turbæ huic Sacræ Jussioni ac evocationi causam dederint: Præsertim turbæ patratæ in extrusione quorundam Episcoporum, ac novorum consecratione aut inthronizatione. Et hinc factum est, quod ad Marim Persidis Episcopum scripsit Ibas adhuc Presbyter Edessenæ Ecclesiæ: *In contentione erant Episcopi contra Episcopos, & Populi adversùm Populos. Non enim audebat aliquis de civitate ad civitatem, aut de provincia ad provinciam proficisci, sed tanquam inimicum suum unusquisque proximum suum persequebatur.* Quisque enim suspicabatur Episcopales hinc inde profectiones non fieri nisi ad patrandas istiusmodi intrusiones. Porrò quam Græcorum Populi essent adversùm ipsas animati, apud Ephesum expertus est ipse Joannes Antiochenus, dum degradato à se Memnoni tentabat superordinare. Ephesii cives clauserunt illi januas Ecclesiæ, & ipsum lapidibus abegerunt.

CAPUT LII. —140

Hypomnysticum ad Sanctum Simeonem Stylitem per eundem Aristolaum.

TOtam Reverentiæ tuæ vitam, ad Deum conversam, & ita viventem, ut possis habere fiduciam & circa nos ejus conciliare propitiationem, intelligentes, necessariè ad has nunc sumus venire litteras invitati, ut rem, quæ reverà ad Divinam Providentiam pertinet, in hoc præcipuè tempore agere festines. Dicimus verò pacem, quæ bene fuerat radicata, firmari; litigium verò, molitione cujusdam Diabolicæ malignitatis immissum, præpares amovere. Benè autem novimus hoc futurum, confidentes de tuæ orationibus Sanctitatis, & instantia atque hortationibus ad eos, qui fundare hanc poterunt & redintegrare discissam.

Reverendissimus enim Joannes Antiochenus Episcopus, si subscribere ejus depositioni voluerit, qui semina contentionis immisit, & patefecerit non se consentire ipsi dogmati, vocum novitate insipientiaque præsumpto, discissorum membrorum rursùs sequetur unitio, in hoc simul concurrentibus universis. Si enim fecerit hoc, & Reverendissimo Episcopo Alexandriæ Cyrillo consenserit, cui & qui in Occidente, & qui hìc sunt, & qui ubique, concurrunt, ea quæ olim Divina clementia cohærebant, nunc quoque jungentur. Molestiam namque hanc & perturbationem superflua & inutilis, magis verò & noxia generavit illa doctrina, quæ depulsa ab animabus nostris, longèque fugata, orationibus vestris requiescere nos, sicut de adjutorio Dei confidimus, & reficere poterit.

Sic enim nos dissolutio perturbat, ut hanc & primam

primam causam eorum, quæ durè contingunt esse putemus: Et confidimus, quia secundùm Divinæ clementiæ arbitrium cuncta Imperio nostro proficiant, si Ecclesiæ rectæque Fidei membra conjuncta fuerint & unita. Ad hunc effectum & optimum certato certamen, ut superes Dæmonum tentamenta. Deputabitur enim tibi & hoc ad maximum bellum, fortissimamque victoriam: Qua obtenta eris tui sequax, ea quæ professus es agens. De quibus & confidens esto, deprecatus, ut indesinenter intercessionibus consuetis nos, nostrumque Imperium, atque omnes qui sub nostro Principatu sunt, Deo commendes. Quoniam nobis præcipuè, qui convenientem curam pro ejus exhibemus pace, culturæ ipsius virtute larga bona præstantur.

SCHOLION.

HÆc Sacra Epistola exstat Græcè & Latinè. Cassinensis translatio est alia: Et licet in quibusdam sit obscurior, in quibusdam tamen est clarior. Hinc censui non prætermittendam. Docet nos & Theodosii pietatem, & hujus Stylitæ sanctimoniam ac authoritatem. Hæc tanta fuit, ut Romanorum Imperator ipsam imploraverit ad conciliandam pacem duobus Patriarchis, ac eorum Diœcesibus: Immò toti Ecclesiæ ac Imperio. Omnes enim fermè Episcopi ac Populi huic aut isti parti adhærebant. Sacra rectè scribit: *Cyrillo Occidentales, & Constantinopolitani, & reliqui omnes terrarum Orbis Episcopi consentiunt*. Notanda sunt & hæc verba: *Nam contentio & discordia nos adeò conturbat, ut hanc existimemus primam, præcipuamque omnium nostrarum calamitatum esse causam, & confidamus Regni nostri res ex voluntate benignitatis Dei esse processuras, si res Ecclesiæ & Orthodoxæ fidei membra conjuncta & copulata fuerint in hoc egregio opere*. Cassinensis translatio sic habet: *Sic enim nos dissolutio perturbat, ut hanc & primam causam eorum, quæ durè contingunt, esse putemus. Et confidimus quia secundùm Divinæ clementiæ arbitrium cuncta imperio nostro proficiant, si Ecclesiæ ac rectæ fidei membra conjuncta fuerint & unita*. Hinc videmus, quantum Romana Ecclesia, Episcopi omnes, ac ipsi etiam Reges & Principes studere ac niti debeant ad conservandam & retinendam Cleri pacem. Pertinaces discordiarum authores & fautores debent supprimi, immò & proscribi. Unicum pietatis genus est hic esse crudelem.

Etiam Imperator Leo ad turbas, quas post Chalcedonensem Synodum suscitarat Eutychiana impietas, sedandas non solos Orientalis Ecclesiæ Metropolitas ac ipsorum Synodos consuluit ac adhibuit, sed etiam hunc nostrum Simeonem. Disertè hoc testatur Georgius Cedrenus: *Leo inter alios etiam scribit ad Simeonem Stylitem, aliosque mirificos & Sanctissimos Patres obtestans, ut ita de controversis rebus judicium facerent, ut qui Deo essent rationem redditurí*. Evagrius Epiphaniensis consonat & explanat: *Non dissimiles ab Imperatore litteræ fuerunt scriptæ ad viros illustres, qui per id temporis vitam inopem, & rebus omnibus ad vitam necessariis destitutam egerunt. Ex quorum numero Symeon fuit, qui primus omnium cœpit in columna habitare, illudque domicilii genus invenit. His adnumerantur Baradatus & Jacobus, Syri*. Lib. 2. c. 9. Adjungit Simeonem & Augusto Leoni, & Basilio Antiochiæ Patriarchæ respondisse, & has ejus posteriores litteras indidit suis Annalibus. Lib. 2. c. 10. Baradati responsoriæ ad eundem Principem litteræ exstant in tertia parte Chalcedonensis Concilii.

Quantus porrò Dei servus, & Christianæ Justitiæ gigas fuerit Simeon Stylites, docet nos in religiosa historia Theodoretus. Affirmat ipsum primò fuisse Sanctissimum, & toti Mundo per miracula celebrem Cœnobitam, ac prosequitur: *Quoniam autem innumerabiles erant qui adventabant, & tangere omnes conabantur, atque ex pelliceis illius vestibus benedictionem aliquam haurire; primùm nimiam honoris magnitudinem absurdam existimans, deinde rem ut laboriosam ægrè ferens, stationem in columna excogitavit. Ac primò quidem sex cubitorum cædi jussit, postea duodecim, tum deinde duorum & viginti, nunc verò sex & triginta. Evolare namque in cœlum cupit, & ab hac terrena conversatione recedere. Ego verò stationem hanc non absque Divino consilio factam credo. Quamobrem eos oro, quos reprehendere delectat, ut linguæ frœnum injiciant, neque illam temerè ferri sinant, sed considerent Dominum talia persæpè ad segniorum utilitatem instituisse*. Cap. 26. Affirmat hoc vitæ genus fuisse tunc penitus novum, ideoque & obnoxium multorum obtrectationibus. Hinc addit ejus Apologiam, ac pergit: *Quemadmodum qui apud homines Imperium obtinent, per temporum intervalla nummorum imagines mutant, leonum interdum effigiem imprimentes, interdum stellarum & Angelorum, interdum novo charactere aurum pretiosius reddere conantes, sic universorum Rex, tamquam characteres quosdam, novas istas diversas vitæ rationes pietati adjiciens, non fidei Alumnorum tantummodo, sed incredulitate quoque laborantium linguas ad laudandum excitat. Quodque hæc ita se habeant, non verba testantur, sed res ipsæ clamant. Ismaelitarum enim millia quam plurima, quæ impietatis caligini servierant, statio illa in columna illuminavit. Nam veluti supra candelabrum aliquod posita lucidissima hæc lucerna radios, Solis instar, omnes in partes emisit: Iberosque, & Armenios, & Persas accedentes, & Divinum Baptisma accipientes videre est. Ismaelitæ autem turmatim venientes, ducenti simul, & trecenti, ac interdum mille, patrium errorem magna voce abnegant, Simulacra quæ coluerant coram illo magno lumine conterentes, Venerisque orgia ejurantes Divinis Mysteriis initiantur, leges ab illa sacra lingua accipientes, & Paternis moribus valedicentes, ac asinorum agrestium & camelorum esum respuentes*. Adducit admiranda ac adoranda hujus Divinæ gratiæ per Symeonem in Barbaros exempla, & adjungit: *Talem*

Talem à dicacibus irrisa columna fructum edebat, tantum Divinæ cognitionis radium Barbarorum mentibus infundebat. Eadem Divina Providentia alio & alio tempore, ad alios & alios effectus, nobis excitavit regulares ordines Sancti Antonii, Pachomii, Basilii, Augustini, Benedicti, Romualdi, Bernardi, Norberti, Dominici, Francisci, ac aliorum. Ita facit Ecclesiam esse Reginam circumamictam varietatibus.

Theodoretus post varia pergit: *Ego autem ejus ante hæc omnia admiror constantiam. Per noctes enim & dies stat in omnium oculis. Foribus enim ablatis, murique disjecta parte non minima, novum omnibus & stupendum spectaculum proponitur: Nunc quidem longo stans tempore, nunc subinde se inflectens, Deo adorationem offerens. Ac multi sanè adstantium adorationes istas enumerant. Semel autem quidam ex iis, qui mecum erant, cum mille ducentas quadraginta quatuor enumerasset, fessus postea enumerare destitit. Semper autem cum se inclinabat, ad pedum usque digitos frontem admovebat.* Et post quædam: *In publicis autem solemnitatibus aliud etiam constantiæ specimen præbet. Post Solis enim occasum, quoad idem rursus ad horizontem veniat Orientalem, manibus in cœlum extensis stat tota nocte, nec sommo capi se sinens, nec labore vinci. In tantis autem laboribus ac egregiorum facinorum amplitudine & miraculorum frequentia, tanta est ejus animi moderatio, ac si omnium hominum esset infimus. Præter modestiam verò est & aditu facilis, & affabilis, ac suavis, unicuique eorum respondens qui loquuntur, sive opifex sit, sive mendicus, sive rusticanus. Doctrinæ quoque donum à liberali Domino accepit: Et bis quotidie exhortationes habens audientium aures irrigat, scitè admodum differens, & Divini Spiritus documenta exhibens, jubensque in cœlum respicere & evolare, atque à terra discedere, & regnum quod exspectatur cogitatione versare. Sed & judicantem quoque illum videre est, rectasque & justas proferentem sententias. Sanctarum etiam Ecclesiarum providentiam non negligit, nunc pugnans contra gentilium impietatem, nunc Judæorum frangens contumaciam, nunc Hæreticorum turbas profligans, atque interdum ad Imperatorem de his mittens litteras, interdum Præsides ad Divinum Zelum excitans, ipsos etiam Ecclesiarum Pastores admonens, ut suorum Gregum majorem curam gerant.* Addit etiam prophetiæ dono & omni gratiarum genere fuisse opulentissimum, & concludit: *Hæc porrò eò scripsi, ut ex gutta pluviam ostenderem, & illis qui hæc lecturi sunt, digito indice præferrem mellis dulcedinem.* Et quidem Theodoretus hæc scripsit, dum Simeon adhuc viveret, quotidie crescens in virtutibus ac miraculis.

Ex his aliqua docemur. Primò, quod Anachoretica super columnam vita ab hoc Simeone ducat exordium. Secundò, quod istam Anachoresim non inchoaverit, nisi post expletam & acquisitam omnem perfectionem vitæ cœnobiticæ. Ita enim de adscensu ad quamvis Anachoresis speciem mandant Sacri Canones, Patrum Sanctiones, & antiquæ Monachorum Regulæ. Tertio, quod ista novitas in suo exordio multas & graves contradictiones ac detractiones sustinuerit. Et non potuit non sustinere. Nam & Sanctus Dominicus loricatus, dum suimet ipsius propria manu flagellationem induxit, fuit iisdem obnoxius. Et dum Sanctus Dominicus, & Sanctus Franciscus Religiosam mendicitatem, atque ita omnimodam monasteriorum paupertatem inchoarunt, à malignis quorumdam linguis fuerant adeò percussi, ut aliqui non erubescerent apud Sanctum Engilbertum Coloniensem Archi-Episcopum effutire, quod ipsi essent isti præcursores Antichristi, quos prædixit Sancta Hildegardis. Verùm uti Loricatus Dominicus Sanctum Petrum Damiani, ita Simeon Stylites Patronum ac Encomiastem accepit Theodoretum. Et hinc forsitan evenit, quod omnes suo ministerio aut exemplo conversos, infideles ac fideles, baptizandos aut benedicendos ad Theodoretum mitteret. Et quandoque tanta accessit multitudo, ut ab ipsa undequaque compressus Theodoretus fuerit fermè oppressus ac extinctus. Quartò, quod columna pedetentim creverit. Prima erat sex dumtaxat cubitorum: Excrevit tandem usque ad sex & triginta. Quintò, quod videatur fuisse ex trabe. Hoc suadent verba: *Cædi jussit*. Sextò, quod primò murum includentem habuerit, ac in ipso portam. Illum dejecit multitudo accedentium.

Notanda sunt & hæc Theodoreti de nescio quo curioso fideli verba: *Is ad cacumen illud cum adscendisset, &c.* Quod etiam Domnus Patriarcha Antiochenus eò adscenderit, ac istic Sacrificium obtulerit, statim audiemus ab Epiphaniensi Evagrio. Etiam Daniel Stylites fuit eò admissus, & istic benedictus in discipulum. Ita habent hujus Acta apud Laurentium Surium. Eadem affirmant columnæ non fuisse annexam scalam, sed pro adscendentibus fuisse admotam. Quod item Magnus Cœnobiarcha Theodosius fuerit admissus, habemus in ejus vita. Attamen de nescio quo apud petrosam Arabiam Stylita scribit in spirituali Prato Joannes Moscus: *Fuit Stylites quidam, ad quem omnes, qui veniebant, inferius stantes loquebantur, eò quod non haberet scalam. Si quandò igitur dixisset illi frater, Volo tibi dicere cogitationem, dicebat & ipse leni voce: Veni ad gradus columnæ. Ibatque ipse ad aliam columnæ partem, & ita loquebantur mutuò: Stylita quidem superiùs stante, fratre autem inferiùs.* An ista fuerit consueta, an singularis forma columnæ, ignoro. Cap. 129. Porrò propter vitæ necessitates Stylita habebat famulum. Hinc in S. Lucæ Junioris Thaumaturgi & Anachoretæ Actis habemus, quod à nescio quo apud Achajæ Patras Zemenensi Stylita fuerit invitatus *sub ipso agere, ac ministri officium suscipere*; & quod illi ministraverit. Exstant Acta apud Franciscum Combefis. To. 2. Column. nongentesima septuagesimanona.

Etiam noster Simeon habuit discipulum, ac in columnæ statione successorem S. Danielem Stylitem: Apparens est, quod Simeoni usque ad mortem ministraverit. Quod per quadraginta annos in columna steterit Simeon, & ex ipsa S. Genofevam, sibi à Spiritu Sancto revelatam, per Mer-

Mercatores salutari jusserit, scribunt hujus Acta. Nempe tunc tot anni steterat. Etenim Theodoretus videtur affirmare, quod stare cœperit sub S. Meletio Patriarcha Antiocheno. At verò de ejus morte scribit ad Leonis primi Imperium Georgius Cedrenus: *Quarto anno Symeon Stylites moritur, primus istius vitæ generis inventor.* Quod ipsum habemus in vita Danielis Stylitę, ac apud S. Martyrem Theophanem. Fuit is quinti sæculi annus sexagesimus. At verò Meletius obiit quarti sæculi anno octogesimo primo, in Constantinopolitana Synodo, ideoque Simeon per octoginta annos stetit in columna. Et ejus ad S Genofevam salutatio fuit transmissa anno vigesimo primo quinti sæculi. Nec admireris hanc salutationem. Etenim Theodoretus affirmat ad ipsum, etiam antequam columnam incoleret, accurrisse plena Orientalium Populorum flumina, ac adjungit: *Venerunt etiam multi ultimas Occidentis Oras incolentes, & Hispani, & Britanni, & Galli, qui horum media obtinent. De Italia namque supervacuum est dicere. Ferunt enim maxima in Roma celebrem adeò virum esse, ut in omnium officinarum vestibulis parvas ejus imagines statuant, tutelam quandam ex his & præsidium sibi comparantes.* Addit quod soleret *Divinam Liturgiam exsolvere*, ideoque fuisse Presbyterum. De præsentibus Theodosii Imperatoris ad ipsum litteris nullam penitus facit memoriam, ideoque videtur hæc antè has lites scripsisse.

L.1.c.19. De eodem Sanctissimo Simeone Evagrius Epiphaniensis scribit varia: *Hic primus stationem in columna instituit, domiciliumque in ea, cujus mensura vix duos continebat cubitos, construxit.* Ex quo discimus supra columnam fuisse parvam casulam. Pergit Evagrius: *Per idem tempus Domnus Antiochenum procuravit Episcopatum, qui ubi venit ad Simeonem, mansionem & rationem vivendi admiratus, ea quæ apud illum secretiora erant, cognoscere valde cupiebat. Ambo igitur simul ingrediuntur, & puro Christi Corpore consecrato, vitalem inter se mutuò participant communionem.* Domnus fuit Joannis nepos ac Successor. Patriarchali auctoritate adscendit columnam: Et illic cum Simeone obtulit Sacrificium. Ex quo videtur istic fuisse Altare. Obtulit simul cum Simeone. Et sese invicem de Sacrificio communicarunt. Evagrius pergit: *Cum Simeon iste, qui in terra Angelus, in carne cœlestis Hierusalem civis fuit, peregrinam banc vivendi viam, hominibus planè incognitam institueret, S. Eremi-Incolæ mittunt quemdam ad illum, jubentque ut ab eo sciscitaretur, quid hæc nova & inusitata vitæ ratio vellet, & quam ob rem trita vivendi via & Sanctorum pressa vestigiis relicta, aliam quandam peregrinam, & hominibus omninò ignotam sequeretur, eum hortantur per Nuntium, ut ex suo Domicilio descenderet, viamque Electorum Patrum intraret. Quod si alacri ac parato animo descendere videretur, mandarunt ut ei sua ipsius vivendi via insistendi potestas fieret. Ex obedientia enim satis constare posse dixerunt, eum Deo duce in eam viam fuisse ingressum, & tam grave certamen ad se affligendum in vita suscepisse. Si verò resisteret, aut suæ inserviret voluntati, ac non statim ipsorum hortationi morem gereret, ut vi indè abstraheretur. Nuntius, ubi accessit ad eum, & Patrum illi mandatum exposuit, ac is extemplo alterum produxit pedem Patrum hortationi obsecuturus permisit sua ac propria vivendi via incedere, sic eum affatus: Bono animò sis, & strenuè rem gere, statio tua est à Deo instituta. Hæc res ab aliis, qui de eo scripserunt, prætermissa, digna tamen, quæ litteris prodatur, à me hoc loco commemorata est.* Ejusdem tamen rei meminit in Collectaneis Theodorus Lector: *Monachi in Ægypto, cum de S. Simeone audissent, quod supra columnam staret, insolentia rei perciti, nam primus hoc ipse excogitarat, communionem illi negarunt. Posteà verò cognita illius viri vita & corona, rursus illi communicant.* Addit Simeonem fuisse natum in vico Sison.

Evagrius prosequitur: *Virtus Divinæ gratiæ tam penitùs resedit in Simeonis animo, ut ad Imperatorem Theodosium, lege jubentem, ut Judæis Antiochiam incolentibus ipsorum Synagogæ, quas Christiani ab illis abstulissent, redderentur, adeò liberè scripsit, adeòque acriter eum propterea increpavit, ut Imperator Theodosius, quo Christianorum satisfaceret voluntati, sua mandata revocaret, ac Præfectum, qui ipsum de reddendis Judæorum Synagogis docuerat, abdicaret Magistratu, & Sanctissimum ac aerium oraret Martyrem, ut nominatim pro ipso Deum obsecraret, obtestareturque, ut sua ipsum impartiret benedictione. Iste Simeon hoc severum vivendi genus in carne traducens, vitam ad quinquaginta sex annos propagavit. Nam in Monasterio, in quo primum Divinas vivendi præceptiones didicit, annos vixit novem. In Mandra autem quadraginta septem. Et horum annorum decem in loco admodum angusto confecit, in columnis arctioribus septem, denique in quadraginta cubitorum columna annos triginta.* Verùm hæc omnia sibi invicem non cohærent. Etenim lex illa, quæ exustam Synagogam jussit à Christianis reædificari, non junioris est, sed majoris Theodosii: Emanavit quarti sæculi anno octogesimo octavo, circumducta ad geminam intercessionem S. Ambrosii. Ambrosii Epistola exstat. Exstat item Theodosii Lex in Theodosiano Codice sub Titulo de Judæis. An & Symeon Stylites fuerit Ambrosio cooperatus, ignoro. Quidquid sit, à quarti sæculi octogesimo octavo anno usque ad sequentis sæculi annum, quo Simeon defunctus est, sexagesimum sunt anni septuaginta duo, ideòque Evagrius manifestè deviat. In suo ad dictam legem Commentario Jacobus Gothofredus hæc scribit: *Similem Theodosii Junioris constitutionem de reddendis Antiochiæ Synagogis Judæorum, quas Christiani occupaverant, quæ Simeonis Stylitæ admonitione mox revocata fuerit, memorat Evagrius, & ex eo Nicephorus.* At nullum est similis Facti aut Legis vestigium, nulla memoria. Immò Junior Theodosius tres, in ejus Codice sub eodem Titulo exstantes, emisit Leges, vetantes exuri aut invadi Synagogas; at de lege, quæ invasas aut exustas reddi aut reædificari jubeat, nullius reperitur testimonium. Quare manifestum est Evagrium aut circa Simeonis

nis annos, aut circa Theodosii personam labi, ac sibi ipsi non consonare. Sanè Theodoretus, Simeoni familiaris, videtur affirmare, quod sub Patriarcha Meletio columnam adscenderit. Ridiculum est, quod scribit Michael Glycas: *Martiano regnante Simeon ille magnus columnam adscendit.* Etiam Georgius Cedrenus scribit ridicula. Scribit enim, quod Simeon sub Juniore Theodosio columnam adscenderit. Et eò est inexcusabilior, quod ferè ipsissima Theodoreti verba adducat, ideòque ipsum omninò legerit. Et subjungit: *Aliquantò post tempore Divinus Daniel in Anaplo, cum vidisset Magnum Simeonem, Divina æmulatione instigatus, ipse quoque columnam conscendit, multaque & maxima edidit miracula. Permansit in columna usque ad quartum Magni Leonis annum, atque ita ad Dominum emigravit, bonis operibus abundè præstitis.* Errat variè. Primò, quod dicat Simeonem à Daniele fuisse visum in Anaplo. Longè aliud scribit in Collectaneis Theodorus Lector: *Daniel præclarus è Monasterio Simeonis profectus, columnam, quæ in Anaplo est, adscendit.* Etenim Simeon stetit propè Antiochiam, at verò Anaplum est propè Constantinopolim. Est propè mare, propè antiquam S. Michaelis Ecclesiam, quam Imperator Justinianus ampliavit ac ornavit. Daniel fuit Syrus, natus propè Euphratem, in quodam vico sub urbe Samosatensi: Monasticam professionem emisit in quodam istic Monasterio. Gloriosa Simeonis fama ipsum evocavit, & fuit ipsi adeò gratus, ut ad columnam intromissus fuerit. Hinc zelo plenus Constantinopolim abiit, habitavit in Anaplo propè præfatam S. Michaelis Ecclesiam, ac tandem illic adscendit columnam.

Fol. 1463. Fol. 1040.

Secundò Cedrenus errat, quod Daniel quarto Leonis Augusti anno obierit. Confundit res disparatissimas: Simeonis mortem, ac Danielis. Nam & Simeonem affirmat isto anno decessisse. De Daniele aliud longè scribit Theodorus Lector: *Publico Edicto Basiliscus*, Tyrannus, Chalcedonensem *Synodum reprobari jussit. Ursit autem & Acacium, ut idem & ipse faceret, quod tamen obtinere non potuit, quod cuncta civitas unà cum viris & mulieribus contra Basiliscum in Ecclesia congregaretur, & Acacius seipsum, & Sedem, & Altare nigris amiciret. Daniel verò, magnus ille, de columna descendit, ac Divino zelo motus unà cum Populo & Acacio in Ecclesia comparuit.* Erat enim Presbyter, ordinatus ab Acacii Præcessore Sancto Gennadio. Factum id fuit istius sæculi anno septuagesimo sexto. Istud Danielis zelum, & varium Ecclesiæ ac Reipublicæ ex ipso fructum largiùs habes in ejus Actis apud Laurentium Surium. Acta affirmant illum venisse Constantinopolim sub Anatolio, columnam adscendisse sub Sancto Gennadio, ad Superos transiisse sub Patriarcha Euphemio. Promotus hic fuit istius sæculi anno octogesimo nono, & sedit usque ad nonagesimum quintum, ideòque Daniel ad minùs triginta annis supervixit suo Magistro Simeoni.

L.6.c.22. Evagrius Epiphaniensis laudat nobis & alium Simeonem Stylitem, etiam propè Antiochiam, sub Justino secundo Imperatore ac Patriarcha Gregorio. Affirmat illum à pueritia per sexaginta annos stetisse in columna, inductum partim à facto sibi Divino Beneficio, partim ab alio ibidem Columnicola. Eum laudat etiam septima Synodus, ac adducit in assertorem suæ Definitionis: *Sancti Simeonis columnalis, qui in mirabili monte fuit, Epistola quinta ad Imperatorem Justinum Juniorem.* Ex quo lucet plures ab ipso processisse Epistolas. Ista Epistola supplicat, ut Princeps dignetur Gentiles Samaritas ejicere è Monasterio, quod ipse propè Porphyriensem civitatem ædificaverat. Eundem in tertia oratione pro sacris Imaginibus laudat Sanctus Joannes Damascenus. Porrò Patriarcha Gregorius, sub quo hic Simeon obiit, sedere cœpit sexti sæculi anno septuagesimo secundo, & sedit per viginti duos annos. Joannes Moschus in Spirituali Prato adducit nobis & tertium Simeonem Stylitem, qui stetit in Cilicia propè Ægensem civitatem, & fulmine percussus interiit. Et quem alius ibidem Stylita ac Presbyter Julianus vidit gloriosum cum exultatione in cœlos adscendere. Laudat alium Stylitem propè Petras in Arabia. Alium suprà audivimus laudari in Actis Sancti Lucæ Anachoretæ. Et Martyr Theophanes ad tertium Pauli Pontificis annum scribit de Abdela Saracenorum Principe: *Abdelas imposita Christianis Tributa auxit, adeò ut omnes, sivè Monachi, sive Inclusi, sive Columnicolæ, Deo sua vita placiti, vectigales describerentur.* Palam affirmat istud vitæ genus tunc fuisse commune & obvium.

Actione 5. Cap. 57. Cap. 129.

CAPUT LIII. --141

Propositiones, quæ directæ sunt ab Acacio Berrhæensi Episcopo per Aristolaum Tribunum & Notarium Cyrillo Episcopo Alexandrino ex Concilio Episcoporum, Joannis Antiochiæ, Alexandri Hierapolis, Macarii Laodiceæ, Andreæ Samosatæ, & Theodoreti Cyri, de pace facienda.

PErmanemus in Fide sanctorum Patrum, qui in Nicæa convenerunt, quæ Evangelicam & Apostolicam doctrinam continet, & additamento non indiget. Manifestum verò ejus effecit intellectum & Sanctissimus ac Beatissimus Athanasius, Episcopus Alexandriæ, atque Confessor,

in epiſtola ad Beatiſſimum & Deo Amiciſſimum Epictetum Epiſcopum Corinthi. Permanemus igitur & in ipſa, tamquàm integram interpretationem habente prædictæ fidei. Quæ verò nuper ſuper-introducta ſunt Dogmata, vel per Epiſtolas, vel per Capitula, tamquàm quæ id quod eſt commune turbantia, excutimus, contenti antiqua Patrum Legislatione, & ſequentes eum qui dixit: *Ne transferas terminos æternos, quos poſuerunt Patres tui.* Prov. 22.

SCHOLION.

HUjus Antiocheni Concilii, ſeu Conventus meminit Paulus Emeſenus Epiſcopus in libello, quem S. Cyrillo obtulit. Laudat Principis ab Ariſtolao allatam Sacram & pergit: *Cum Joannes & Acacius Sanctiſſimi Epiſcopi, has verè Chriſtianas litteras accepiſſent; perpendentes multa eſſe, quæ perſonalem veſtrum Conventum deſiderent, ne in hac re multum temporis conſumatur, me ad tuam Sanctitatem miſerunt.* Et ipſe Joannes Antiochenus in litteris, quas per Paulum miſit, ad S. Cyrillum: *Nos piis Principum litteris morem gerere volentes, recta ad vos Dominum meum Epiſcopum Paulum miſimus. Quod conſilium Sanctiſſimo Patri noſtro Acacio, cæteriſque qui nobiſcum erant, Epiſcopis probatum fuit. Fecimus autem hoc compendii gratia, eò quod illa, quæ à Religioſiſſimis noſtris Imperatoribus ſancita ſunt, perficere nobis ipſis in unum convenientibus non liceat.* Et Sanctus Cyrillus in litteris ad Acacium Melitinæ Epiſcopum, Metropolitam ſecundæ Armeniæ: *Poſteà quam Orientalibus Regium Decretum expoſitum eſt, & tanquam factum ex eorum Epiſcoporum ſententia, qui Conſtantinopoli aderant, conſilio neſcio quo apud Sanctiſſimum Berrhœenſem Epiſcopum Acacium congreſſi, ſcribi ad me curarunt conventionis modum, id eſt, Sanctarum Eccleſiarum pacis, niſi eo modo, quem ipſi præſcriberent, fieri non debere. Erat autem ea petitio gravis & moleſta. Volebant enim ea omnia aboleri, quę vel Epiſtolis, vel tomis, vel libris evulgaveram, & ſoli fidei, quæ à SS. Patribus noſtris Nicææ edita fuerat, conſentire.* Et in litteris ad Donatum Nicopolitanum Epiſcopum, Metropolitam veteris Epiri, exponit conditiones, quas ex Conſtantinopolitanæ Synodi ſuaſu Imperator Theodoſius à Joanne Patriarcha poſtulaverat, & proſequitur: *Quidam autem ex Orientalibus Epiſcopis, qui Neſtorium fortè necdum condemnarunt, aut etiam illi favent, rectam noſtram fidem offendunt, & Chriſti omnium noſtrum Salvatoris gloriam haud mediocriter oppugnant, atque ita Sanctiſſimum Acacium Berrhæenſem Epiſcopum, ut ad nos abſurda quædam ſcriberet, induxerunt, quod ipſi poſtularent oportere ut omnia, quæ adverſùs Neſtorium ſcripſimus, abolerentur, & velut irrita rejicerentur, ſolumque Symbolum, à Sanctis Patribus in Nicæna civitate congregatis expoſitum, admitteretur. Meminit Sanctitas tua nuper Epheſi quoque ejuſmodi ab illis propoſitas fuiſſe conditiones.* Joannes Patriarcha, ubi Sacras Principis litteras conſiderarat, nullatenus expedire cenſuit, ut præfixas conditiones admitteret. Etenim Neſtorii damnationem credebat iniquiſſimam, ideoque toto mentis impetu averſabatur. Et certè iſta damnatio ſecum portabat admiſſionem Capitulorum Sancti Cyrilli: Quæ Joannes non minùs oderat. Propter illa cenſuerat Cyrillum eſſe novum hæreſiarcham, ideoque Chalcedone coram Principe frequenter juraverat ipſum, etiamſi Capitula anathematizaret, nunquam à ſe recipiendum in Epiſcopalem Communionem, ſed dumtaxat in Laicam. Etiam cenſuit non expedire, ut Nicomediam accederet, & ibi ſolus cum ſolo Cyrillo diſputaret. Fuiſſet duellum inter impares. Interim iſta Sacræ juſſionis verba, quæ ipſius ſolius judicio imponebant hujus ſcabroſi operis machinam, libens admiſit, ideoque non cunctos ſuæ Diœceſis Epiſcopos, ſed ſolos paucos ac ſibi fidos adſcivit, & cum illis communicavit ſua arcana Myſteria. Nempè quod neque Neſtorii damnationem, nec Cyrilli Capitula, vellet unquam admittere. Et ei adſidentes Epiſcopi erant ejuſdem ſententiæ. Præſertim Alexander Hierapolitanus Epiſcopus, Metropolita Euphrateſiæ Provinciæ, itemque ejus Suffraganei, ac intimi fideles, Theodoretus Cyrenſis Epiſcopus, & Andreas Samoſatenſis. Hi enim duo adverſùs Capitula mordaciſſimè ſcripſerant, & uſque ad ultimum vitæ ſpiritum non deſierunt illa conſpuere, ac damnare.

Hæc igitur Synodus ſanxit varia. Primò, nullam à Principe exactam conditionem admittere. Erant enim tres, connexæ inſeparabiliter: Damnatio Neſtorii, anathema Neſtoriani dogmatis, & admiſſio Epiſcopi Maximiani. Notanda ſunt Sancti Cyrilli ad Melitinenſem Acacium verba: *Poſteaquam Orientalibus Regium Decretum expoſitum eſt, tanquam factum ex eorum Epiſcoporum ſententia qui Conſtantinopoli aderant.* Sacras juſſiones Joanni & Acacio tradens Ariſtolaus addiderat præſcriptas conditiones nequaquam eſſe ſolius Principis Laicas cogitationes, ſed eſſe ipſi ſuggeſtas à Conſtantinopolitana Maximiani Epiſcopi Synodo, ideoque eſſe non modici ponderis. Forſitan adjecit, quod primus ipſarum fons eſſet Celeſtinus Pontifex. Et iſtud verbum adauxit conditionibus invidiam. Etenim Joannes ac ejus Epiſcopi Maximianum attendere, ac ejus Epiſcopatum, admittere non poterant, niſi damnando ſuum Neſtorium. Alterum hujus Synodi Decretum fuit, conditiones conditionibus objicere, alias tres è diametro adverſas expoſtulare. Primò ut Cyrillus ſua duodecim Capitula omniaque ſua in Epiſtolis, tomis, aut libris adverſùs Neſtorium conſcripta recantaret ac aboleret. Ita enim purgatus erat Neſtorius. Deinde, ut utraque pars admitteret ſolum Nicænum Symbolum. Tertiò, ut ad ejus circa Dominicæ Incarnationis Myſterium elucidationem adjungeretur, ac ab utraque parte admitteretur S. Athanaſii Epiſtola ad Epictetum Corinthi Epiſcopum. Hæc enim Epiſtola ſcripta fuit ad lucidationem iſtius

ſymboli adversùs tunc enaſcentes, ac ſe in iſto Symbolo facinoroſè fundantes Apollinarii blaſphemias, nec non adversùm reliquias Pauli Samoſatenſis. Exiſtimo hanc poſtremam conditionem fuiſſe adjectam quaſi in Cyrilli gratiam: Ne videretur nihil habuiſſe. Etenim Athanaſius, utpote Alexandrinus Epiſcopus non poterat illi non placere.

De iſtis, præſertim prima & ſecunda, conditionibus Sanctus Cyrillus rectè ſcripſit ad Donatum Nicopoleos Epiſcopum: *Meminit Sanctitas tua nuper Epheſi quoque ejuſmodi ab illis propoſitas fuiſſe conditiones.* Etenim dum Epheſi Joannes Patriarcha turbas ageret, Imperator Theodoſius denuò conſuluit Berrhęenſem Acacium, & ejus Judicium ſecutus, per Joannem Sacrarum Largitionum Comitem ſcripſit ad Synodum: *Ut Sanctitas veſtra non modò per noſtræ Pietatis litteras incitata ad concordiam ſpectet, etiam Acacii Sancti Berrheenſium Epiſcopi lectam à nobis Epiſtolam, qua idem ſuadet, ad vos miſimus. Hic cum propter extremam ſenectutem Sanctiſſimo veſtro Concilio adeſſe non poſſet, ea per litteras conſulit, quæ & pietatem ipſius decent, & Orthodoxæ Religioni conducunt.* Hæc verò erant, ut ceſſarent Cyrilli Capitula, omniaque utriuſque partis Scripta, & ut cuncti eſſent contenti ſolo Nicæno Symbolo. Acacius enim erat annoſa, ideoque & aſtutiſſima vulpes. Proindè & hoc ſimile præſens conſilium erat ab illo. Erat enim mens & lingua hujus Synodi. Hinc Eruditus præſentis codicis Compilator huic Synodo adſcripſit hunc Titulum: *Propoſitiones, quæ directæ ſunt ab Acacio Berrhęenſi Epiſcopo per Ariſtolaum Tribunum & Notarium Cyrillo Alexandrino ex Concilio Epiſcoporum, Joannis Antiochiæ, Alexandri Hierapolis, Macarii Laodicææ, Andreæ Samoſatæ, & Theodoreti Cyri, de pace facienda.* Affirmat has propoſitiones fuiſſe quidem Synodaliter conceptas, Sancto tamen Cyrillo tranſmiſſas per ſolùm Acacium. Scribit hæc ex laudata Sancti Cyrilli ad Donatum Nicopolitanum Epiſtola: *Orientales Epiſcopi Acacium Berrhęenſem, ut ad me abſurda quædam ſcriberet, induxerunt.* Nempè Joannes Patriarcha, Nicomediam cogi, & à Principis conſpectu perpetuùm proſcribi timens, etiam timuit ſimilia poſtulare ac ſubſcribere. Quod ipſum timuerunt & alii adſidentes Epiſcopi. Hinc ſoli Acacio, firmo in Principis gratia, impoſuerunt hanc invidiam. Acceſſit & alia ratio: Quod nempè Acacius eſſet à Principe conſtitutus inter has laceratiſſimas partes mediator, ac fibula pacis.

Hæc eſt tertia Joannis Synodus poſt reditum ab Epheſo. Partim Antiochiæ habita, partim Berrhææ. Lucidè hoc ſcribit Sanctus Cyrillus ad Melitinenſem Acacium: *Orientales Epiſcopi apud Berrhęenſem Acacium congreſſi ſcribi ad me curarunt conventionis modum, niſi eo modo, quem ipſi præſcriberent, fieri non debere.* Nempè Acacius ob nimiam ſenectutem nequibat ferre itinera, nec Patriarchales Synodos accedere: Hinc Patriarcha accedebat ad ipſum. Notanda ſunt verba: *Scribi ad me curarunt.* Denuò affirmant, quod non tota Synodus, ſed ſolus ex ejus rogatu Acacius ad Sanctum Cyrillum ſcripſerit. Exſtat Theodoreti ad Andream Samoſatenſem de Ariſtolai apud Sanctum Cyrillum Actis Epiſtola, cui Marius Mercator appoſuit hanc Notam: *Aliam quoque Epiſtolam Theodoretus ſcripſit ad Andream Samoſatenſem Epiſcopum, lectis Sancti Cyrilli Pontificis Alexandrini litteris à Berrhæa directis.* Hinc ad voces, *A Berrhæa directis*, Joannes Garnerius dedit hoc Scholion: *Non obſcurè inde conficitur Synodum, quæ à Joanne Antiocheno, dum tractaretur negotium pacis, habita ſcribitur, apud Acacium Berrhææ celebratam fuiſſe, & non Antiochiæ, quod opinantur Conciliorum Editores, aliique communiter plures. Colligitur etiam, quod aliundè certum eſt, Theodoretum non interfuiſſe hujuſmodi Synodo, ſive quod impatienter ferret de pace agi, hoc eſt, de condemnatione Neſtorii, & Cyrilli receptione, quorum alteri vehementer ſtudebat, alteri infenſus erat ſupra modum; ſive quo alio impedimento prohibitus.*

Eruditus vir labitur variè. Primò, quod Theodoretus huic pacificatoriæ Synodo non interfuerit. Præſens Synodicum Actorum compendium demonſtrat interfuiſſe. Secundò, quod Theodoretus impatienter tulerit tractari de pace. Etenim hæ Caſſinenſes Epiſtolæ oſtendunt fuiſſe illius cupientiſſimum ac ſtudioſiſſimum. Tertiò, quod pacis negotium eſſet idem, quod condemnatio Neſtorii. Etenim licèt eſſent connexa, Theodoretus tamen ſtuduit illa diſcernere ac ſeparare. Ejus cogitationes apparebunt inferius. Quartò, quod Theodoretus eſſet Cyrillo ſupra modum offenſus. Etenim erat potius Capitulis offenſus, quam perſonæ. Quintò, quod Synodus in adducta ad Samoſatenſem Andream Epiſtola ſcribatur acta apud Acacium. Nihil quippe ſimile iſtic eſt legere. Sextò, quod hæc Synodus ſit habita apud Berrhæam. Septimò, quod Conciliorum Editores ac alii plures malè affirment actam fuiſſe apud Antiochiam. Etenim ipſos recta dicere demonſtrat Alexandri Hierapolitani Metropolitæ Epiſtola ad Theodoretum: *Tunc in Antiochia inter nos locuti ſumus, dicentes: Quod ſi Cyrillus illam conditionem ſuſceperit, abjeceritque Capitula, pacem fieri convenit.* Eſt inferius adducenda. Palam agit de hac Synodo.

Nempè Patriarcha Joannes priùs cum Alexandro, Meletio, Andrea, ac Theodoreto Sacram Principis juſſionem diſcuſſit, & certam de ejus executione formam concepit, & tunc cum iſtis tranſivit Berrhæam, omnia communicaturus Acacio. Et hic probavit conceptum, atque ita perſuaſus eſt ſub ſolo ſuo nomine ſcribere Cyrillo. Hinc & Cyrillus non iſti Synodo reſcripſit, ſed ſoli Acacio: Et litteras non Antiochiam direxit, ſed Berrhæam. Litteræ adducentur inferiùs. Eas Acacius mox Joanni, Joannes communicavit aliis ſibi fidis Epiſcopis. Et de ipſis à ſe diſcuſſis Theodoretus ſcripſit Andreæ Epiſtolam, nobis cuſtoditam à Mario Mercatore, & infra ſub alia translatione adducendam. Hinc Marius dicit ipſum ſcripſiſſe *Lectis Sancti Cyrilli litteris*

litteris à Berrhæa directis. Proindè hæc Synodus fuit & Antiochena, & Berrhæensis. Antiochiæ cœpta, Berrhææ fuit completa. Quæ omnia ad oculum patebunt inferiùs.

Etiam ad Mercatoris verba, *Aliam Epistolam*, Garnerius dedit suum Scholion: *Epistola hæc in quinta Synodo dicitur scripta post pacem Ecclesiis reddita. Alia legitur Theodoreti ad eundem data Ephesi, quò non convenerat Andreas, morbo impeditus, post Cyrillum ac Memnonem ab Orientalibus depositos, & à Sacra Synodo restitutos, id est, circa finem Julii, anni quadringentesimi trigesimi primi*. Denuò labitur in duobus. Primò, quod hæc Epistola sit scripta post redditam pacem Ecclesiis. Est enim scripta in exordio Tractatus de pace, dudum antè conclusionem. Ante conceptam Pauli Emeseni Episcopi legationem ad Sanctum Cyrillum. Statim post CyrilliRescriptum ad primam de pacis articulis propositionem, factam à Berrhæensi Acacio. Secundò, quod istud asseratur ab Actis quintæ Synodi. Hujus enim Epistolæ nulla penitus istic est memoria. Proindè apud Marium Mercatorem voces, *Aliam scripsit*, non importunt dumtaxat secundam Epistolam: Theodoretus enim multas scripsit ad Andream. Sensus igitur est: Post plures Epistolas scripsit & aliam. Non est dubitandum, quin Marius Mercator aut omnes viderit, aut ipsarum plures.

Hierapolitanus Alexander in adductis ad Theodoretum litteris insigniter exponit sensum præsentis Antiochenæ ac Berrhæensis Synodi: *Verumtamen quæ tunc in Antiochia inter nos collocuti sumus dicentes, Quod si Cyrillus illam conditionem susceperit, abjeceritque Capitula, pacem fieri convenit, scientes videlicet illud hæc diximus, quod Hæreticorum Capitulorum ejectio sit & rectæ fidei robur, & eorum, quæ contra illam personam sunt gesta, subversio, & scandali generalis solutio*. Unicum hujus Factionis studium erat Ephesinam Nestorii damnationem exsufflare, atque ita gradatim & per gyros illum revocare in Thronum Constantinopolitanæ Ecclesiæ. Et hæc omnia censebant comprehendi in abjectione Capitulorum. Hinc illam quasi solam à Cyrillo postularunt. Etenim Nicænum Symbolum, ac S. Athanasii ad Epictetum litteras noverant facillimè admittenda. At difficile est benè oculatum hominem circumscribere. Etenim in litteris ad Melitinensem Acacium Sanctus Cyrillus prosequitur: *Ego verò ad ista ita rescripsi. Expositioni fidei, quam Nicæni Patres ediderunt, adhæremus omnes, nihil prorsus eorum, quæ in ipsa continentur, labefactantes. Quæ verò rectè contra Nestorii blasphemias scripsimus, ea ejusmodi esse, ut nulla ratione nobis persuaderi possit, ut rectè scripta esse negemus. Opus proindè magis esse, ut ipsi juxta Piissimi Imperatoris Decretum, immò verò juxta Ephesinæ Synodi sanctionem, illum qui contra Salvatoris Christi gloria pugnavit, ejicerent, impiasque illius blasphemias anathemate insectarentur, ejusque depositioni consentirent, & Sanctissimi Episcopi Maximiani Ordinationem approbarent*. Et litteris ad Donatum Nicopolios Antistitem: *Ego verò ad hæc rescripsi rem illos postulare, quæ fieri planè non possit, eò quod quæcumque scripsimus, rectè scripserimus, utpote rectæ ac integræ fidei patrocinantes, nihilque prorsus ex eis, quæ à nobis scripta essent, negare nos posse. Æquiùs multò esse, ut ipsi ambagibus illis ac dilationibus, quibus utebantur, missis, Piissimi Domini Imperatoris, Sacræque Synodi Placitis acquiescerent, Nestorii nugas & blasphemias anathematizarent, depositioni illius consentirent, atque Ordinationem Sanctissimi Episcopi Maximiani comprobarent*. Et in infra adducendis litteris ad Rabbulam Edessæ Episcopum, Metropolitam Osrhoenæ Provinciæ: *Scripsit ad me optimus senex Episcopus Acacius incongruam quamdam propositionem, quasi ab Orientis Episcopis, magis autem, si oportet dicere veritatem, ab eis, qui ea, quæ sunt Nestorii, sapiunt. Nam dum eos oporteret sequi quod congruit, & juxta intentionem piissimi Principis, omniumque Orthodoxorum anathematizare scelesta Nestorii dogmata, è contrario petunt vacare universa, quæ à nobis scripta sunt, sive in Tomis, sive in conscriptionibus: Et sic, inquiunt, Ecclesiæ communicabunt ad invicem. Hoc autem clarè dicere est, quod oporteat nos rectam fidem denegare, & Nestorii consentire blasphemiis. Si enim nostra exterminamus, quæ se bene habent, approbavimus ea, quę sunt Nestorii, & erimus admirantes ejus insaniam. Sed illorum quidem propositionem intelleximus*. Omnes tres Epistolæ affirmant, quod Cyrillus à propositis per Principem articulis recedere, & per Acacium propositos admittere constantissimè noluerit. Tertia adjungit, quod fontem, ex quo Acacius & alii Orientales postulabant proscribi Capitula, usque ad fundum introspexerit. Item affirmat, quod ista propositio non per Antiochenam Synodum fuerit facta, sed per solum Acacium.

Quid porrò Sanctus Cyrillus de Magni Athanasii ad Epictetum Epistola senserit, lucet ex ejus litteris, quas Joanni Antiocheno postrea rescripsit per Paulum Emesenum: *Quod Sanctorum Patrum, maximè Beati & celeberrimi nostri Patris Athanasii, sententias ubique sequamur, & caveamus ne vel minima in re declinemus, id quidem tua Sanctitas certò sibi persuadeat, neque alius quisquam ambigat. Quia verò didicimus quosdam Orthodoxam præclarissimi Patris Epistolam, quam ad Epictetum scripsit, adulteratam ac depravatam edidisse, multosque graviter hinc lędi, rati hoc utile ac necessarium Fratribus fore, ex vetustis exemplaribus, quę sincera & incorrupta apud nos exstant, exempla ad Sanctitatem tuam transmittimus*. Et in litteris ad Melitinensem Acacium. *Venit ad me Paulus, Religiosissimus Episcopus Emesenus, qui rogavit ex me, & quidem instanter, eisnè adsentirer, quę celebris memorię Beatissimus Pater noster Athanasius ad Epictetum Corinthiorum Episcopum quondam scripserat. Ego verò respondi me prorsus & per omnia eis adsentiri, modo tamen scriptum illud apud vos exstat incorruptum. Multa enim ab inimicis veritatis in eò depravata esse. Tunc ille se quoque Epistolam illam apud se habere ajebat; velle autem ex eis, quę apud nos erant, exemplaribus cognoscere, an ipsorum libri corrupti sint, an secus. Porrò autem cum vetusta*

sta ea exemplaria accepisset, eaque cum illis, quæ secum attulerat, contulisset, invenit illa esse adulterata, petiitque ex libris, qui apud nos erant, exempla describere, ut ad Antiochenam Ecclesiam transmitteret. Quod & factum est. Sanctus Cyrillus videtur in suo ad Acacium Rescripto præteriisse hunc de Sancti Athanasii Epistola articulum, & nihil penitus reposuisse. Hinc Joannes Patriarcha illum resumpsit in missis per Paulum Emesenum litteris. Et tunc Cyrillus ista respondit.

Vitiationis seriem exponit in prima Epistola ad Successum Dio-Cesareæ in Isauria Episcopum: *Neque verò illud tua Sanctitas ignoret Beatæ memoriæ Patrem nostrum Athanasium, quondam Alexandrinum Episcopum, cum per idem tempus quæstiones nonnullæ moverentur, Epistolam scripsisse ad Epictetum Corinthiorum Episcopum, omni rectorum dogmatum assertione plenam. Et quia etiam ex ea Nestorius arguebatur, & rectæ fidei defensores, cum eam legerent, convincebant eos, qui Nestorii sententiam amplectebantur, illi confutationibus ex ea prolatis victi, machinati sunt facinus Hæretica impietate dignissimum. Adulteratam namque Epistolam quibusdam subtractis, nonnullis adjectis ediderunt, ut ille vir probatissimus consimilia Nestorio, ejusque Sectatoribus sapuisse videretur. Igitur necessarium fuit, ne qui istic quoque eam Epistolam corruptam proferrent, ex nostris exemplaribus descripta tuæ Reverentiæ paria destinare. Nam vir quoque Religiosissimus, Paulus Emesenorum Episcopus, Alexandriam veniens, hac de re egit: Et ejus Epistolę exemplar, quod habebat, deprehensum est ab Hæreticis fuisse corruptum ac depravatum. Itaque poposcit, ut ex nostris exemplaribus descripta paria Antiochenis mitterentur.* Ejusdem vitiationis meminit in litteris ad Faustum Senatorem Trifolius Presbyter Romanæ Ecclesiæ. Et in Constantinopolitana Collatione Hypatius Ephesinus Episcopus dixit ad Severianos Episcopos: *Qui cum Nestorio sapiunt, falsaverunt Epistolam Sancti Athanasii ad Epictetum, sicut Beatus Cyrillus, Beato Joanni Antiochenæ civitatis Episcopo scribens docuit nos.* Et hinc admiranda est Acephalorum ignorantia aut impudentia, qui Epistolam illa dixerunt displicuisse aut fuisse improbatam à Sancto Cyrillo. Nescierunt aut noluerunt integram à vitiata discernere. Eos in suo adversùm illos Dialogo docuit ac revicit Rusticus, Diaconus Romanæ Ecclesiæ. Et hinc vides rationem, ex qua Orientales Episcopi, licèt non perfidiæ, Nestorianæ tamen personæ Fautores, Sanctum Cyrillum urserint ad obediendum isti Epistolæ. Et non sine fructu urserunt. Hac enim occasione fuerunt instructi de hoc vitio, & acceperunt vera exemplaria. Alioquin & hodie nos forsitan hæreremus & cespitaremus in luto istius imposturæ.

CAPUT LIV. --142

Epistola Alexandri, Andreæ, & Theodoreti, Episcoporum, ad Helladium Tharsi Episcopum, sicut posuit Irenæus.

SCientes quantam curam, sollicitudinemque tua Sanctitas habeat, necessarium duximus indicare, quia intravimus Antiochiam convocati, & invenimus per Divinam gratiam non vera esse, quæ fuerant diffamata: Et inimicorum veritatis superfluam verbositatem, & araneis similem. Habentes igitur de his, quæ sunt agenda, Concilium, & intuentes, quia salva pietate etiam de pace oporteat cogitare, quasdam propositiones direximus, & rerum composuimus modos, ut si quidem susceperint unam earum, suscipiamus eos in communionem, non consentientes his, quæ contra sanctissimum Episcopum Nestorium ab eis facta sunt, sed ipsum quidem, sicut habuimus, habeamus. Alios verò, qui nostras Propositiones susceperint, suscipiamus ad communionem pro Ecclesiæ pace. Direximus verò Propositiones ipsas, ut agnoscat Religiositas tua, quia non neglegimus Dogmata nostra, sed curam fecimus competentem. Ut verò & hoc tuæ Religiositati manifestum faciamus, scito Domine Deo Amicissime, quia nos usque ad mortem pro pietate persistimus, vindicantes eos, qui nobis commissi sunt, Greges. Priùs quam scripta est Epistola, placuit ut una sex Propositionum, quæ vivacissima est, & Dogmatum collectionem tenet, proponeretur eis cum Epistola Beatissimi & Sanctissimi Athanasii, Alexandrinorum Civitatis Episcopi, quæ scripta est ad Sanctissimum Epictetum Corinthi Episcopum, quam putamus habere tuam quoque Religiositatem, quam resistens Apollinarii Hæresi scripsit Sanctissimus prædictus Episcopus, integrè atquè subtiliter Apostolicam doctrinam exponens. Et incipit: *Ratus ea, quæ exposita sunt à Sanctis Patribus, qui Nicæam convenerunt.*

SCHOLION.

IMperatoris Theodosii circa Ecclesiarum pacem voluntas ac Decreta, Constantinopolitana Maximiani Synodus, Sancti Celestini Pontificis judicium, Aristolai Tribuni in Orientem adventus, Joannis Antiocheni cum pauculis Episcopis, partim apud Berrhæam, partim apud Antiochiam, secretò acta Synodus, aliaque huc spe-

ſpectantia, ſui famam, & quidem cum variis augmentis, ſparſerunt per omne Orientale Imperium. Hinc Helladius Tharſenſis Epiſcopus, primæ Ciliciæ Metropolita, Neſtorianæ perſonæ & cauſæ adversùs Epheſinam Synodum, ac præſertim adversùm Sancti Cyrilli Capitula contumaciſſimus defenſor, fuit non modicè anxius, ideoque ipſum Alexander Hierapolites, Andreas Samoſatenſis, ac Theodoretus, tres fidiſſimi Collegæ duxerunt inſtruendum. An hæc Epiſtola ſit reſponſoria, non conſtat. Eſt ſcripta Antiochiæ, aut certè Berrhææ, poſt peracta omnia. Poſſit fieri quod Helladius ab illis Antiochiam abeuntibus, poſtulaverit hanc ſibi relationem fieri.

Epiſtola docet nos pluta. Primo, quod Synodus fuerit convocata Antiochiam, & iſtic omninò convenerit. Secundò, quod multi ante Synodum fuerint ſparſi rumores, qui Factionem non parum concuſſerant. Tertiò, quod illorum plures fuerint falſi, utpotè Adverſariorum ſuperflua verboſitas. Quartò, quod Synodus concluſerit ineundam pacem, at ſalva pietate. Quintò, quod varios, præſertim ſex ineundæ pacis modos conceperit, quorum omnium palmaris articulus erat ut nullatenus admitteretur degradatio Neſtorii. Sextò, quod horum ſex modorum ſinguli fuerint ſufficientes & congrui. Septimò, quod iſtorum dumtaxat unicus ſit tranſmiſſus in Ægyptum. Octavò, quod hic modus contineret, ut proſcribantur Cyrilli Capitula, & maneatur ad ſolum Nicænum Symbolum, cum Sancti Athanaſii Epiſtola ad Epictetum. Et hæc pietas, pro qua certare deberent uſque ad mortem. Alios quinque modos ignoramus.

De hac Synodo Theodoretus poſt adductas Ariſtolai ex Egypto per Magiſtrianum litteras ſcripſit ad præfatum Andream: *Nullatenus acquieſcam in damnationem Domini mei ſanctiſſimi & venerandi Neſtorii Epiſcopi conſenſum præbere, nec violare communem promiſſionem, quæ in Tharſo, & Chalcedone, & Epheſo facta eſt. Meminit enim & eorum, quæ nuper apud Antiochiam poſt noſtrum regreſſum à nobis ſæpe deprompta ſunt*. Joannes Garnerius commentatur: *Orientales ſtatuerant ſe nunquam vel in depoſitionem Neſtorii, vel in Cyrilli reſtitutionem conſenſuros. Nec id ſemel vel in uno loco, ſed Epheſi primùm, iterum Chalcedone, Tharſi poſtea, cum dimiſſi reverterentur in Orientem; tandem Antiochiæ, priuſquam à ſe mutuò divellerentur, ad ſuas ſingulis civitates redeuntibus*. Errat hanc Antiochenam Synodum fuiſſe actam priuſquam à ſe mutuò divellerentur. Aliud enim clamant verba: *Quæ nuper apud Antiochiam poſt noſtrum regreſſum à nobis ſæpè deprompta ſunt*. Poſt quem regreſſum? Certè non alium, quam ex Epheſo & Chalcedone ad propria. Inſuper ante iſtum regreſſum actæ Synodi non erant nuperæ. Theodoretus igitur palam agit de præſenti Synodo. Et in ipſa Orientales manifeſtè receſſerunt à ſuis apud Epheſum, Chalcedonem, ac Tharſum conjurationibus. Iſtic enim pertinaciſſimè conjurarant Cyrillum, etiamſi pœnitens ſua anathematizaret Capitula, nunquam admittere in Epiſcopalem communionem: Quod hic ſpondent & admittunt. Nota verba: *Apud Antiochiam ſæpe à nobis deprompta ſunt*. Edicunt omnia Synodi Decreta fuiſſe agitata & concluſa apud Antiochiam, & inde, confirmanda apud Acacium, fuiſſe delata Berrhæam.

CAPUT LV. 143

Epiſtola Sancti Acacii Epiſcopi Berrhææ ad Alexandrum Hierapolitanum Epiſcopum.

REdiit ab Alexandria non Ariſtolaus, per omnia Admirandiſſimus & fidiſſimus Tribunus atque Notarius, ſed Nobiliſſimus Magiſtrianus Maximus, qui cum eo eſt. Hunc enim direxit ad nos, deferentem & ipſius litteras, & Sanctiſſimi Epiſcopi Cyrilli. Et Epiſcopus quidem qui Romæ eſt, unam ad me ſcripſit Epiſtolam, Alexandriæ verò tres vel quatuor, ex quibus unius Reſcriptum tuæ Religioſitati direxi. Si igitur poſſibile eſt, fatigationem uſque ad nos facies; ſi verò, ſicut ſcripſiſti, nunc uſque pedibus doles, inſpiciens litteras Deo Amiciſſimi Epiſcopi Cyrilli, & cognoſcens quanta uſus ſit acribia, in fidei cauſa ſcribens ad nos, acquieſce ad ea, quæ nos reſcribemus cum Concilio, Deo Amiciſſimi atque Sanctiſſimi Joannis Epiſcopi, & Pauli, ac reliquorum, qui Antiochiæ reperti fuerint Domini Epiſcopi. Ipſum verò Reſcriptum epiſtolæ cùm eis litteris deſtinavi & Domino meo, Deo Amiciſſimo Epiſcopo Theodoreto, rogans eum, ut veniat uſque ad nos. Si autem retinetur ob hoc, quod illuc advenerit Magnificentiſſimus Magiſter Militiæ, ſcribat ad nos, quia conſentit ad ea, quæ nos definiemus, & quæ ad Alexandriam reſcribemus. Profundiſſimæ autem ſenectuti noſtræ ut parcatis, quæſo: & detis manum hoc maximè agenti, ut hoc nobis auferatur opprobrium, & ad differentiam intolerabilis læſio. Scitis enim, quia in omnibus vobiſcum ſum inconductus: Et quia in Epheſo quidem Deo Amiciſſimus Paulus Epiſcopus ſubſcripſit pro me. Ego verò, ſicut allegatis, ad pium Imperatorem noſtrum retuli per Epiſtolam, ut hæreticum commemorans Deo Amiciſſimum Epiſcopum Cyrillum, qui & reprehendit nos in his, quæ ad nos ſcripſit in præſenti, quodammodò ſubmurmurans, quod de ipſo tanquam de Hæretico fecerim mentionem in his, quæ ad Imperatorem Sereniſſimum per litteras retuli. Omnem, quæ tecum eſt, Fraternitatem ego, & qui mecum ſunt, ſalutamus.

SCHO-

SCHOLION.

HÆc Epistola memoratas jam aliquoties, apud Marium Mercatorem exstantes, Theodoreti ad Andream Samosatensem litteras plenè explanat. Et Magistrianum, qui Aristolao Tribuno comes ac minister erat, docet fuisse nomine Maximum. Docet & alia. Primò, quod Aristolaus cum præfatis Berrhæensis Acacii litteris iverit in Ægyptum, tentaturus an Cyrillus præfatas Orientalium conditiones vellet admittere. Etiam detulit Sacram Jussionem Principis, quam supra audivimus habuisse longè alios articulos. Secundò, quod Aristolaus post habitum cum Sancto Cyrillo Tractatum non statim redierit, relationem facturus, in Orientem, sed ipsam fecerit per suas ac Sancti Cyrilli ad Acacium litteras, transmissas per Magistrianum Maximum. Audi verba Theodoreti: *Magnificus Aristolaus ab Ægypto Magistrianum cum litteris Cyrilli destinavit, quibus anathematizat Arium, Eunomium, Apollinarium, eosque qui Deitatem Christi passibilem dicunt, & qui confusionem & permixtionem duarum asserunt naturarum. Et super hoc quidem gavisi sumus, quamvis propositionem nostram ille diffugerit*. Præsens Epistola docet, quod Sanctus Cyrillus tres aut quatuor hac de re litteras ad Acacium scripserit. Ex quo patet Aristolaum non pauco tempore hæsisse apud Alexandriam. Tertiò docet, quod etiam Sixtus tertius Pontifex Acacio scripserit. Et hæ sunt Epistolæ, quas supra laudari audivimus in encomio Acacii: *Acacio, & in ipsa discordia posito, & Sedes Apostolica, & Beatus Cyrillus cum magna veneratione rescripsit*. Ei igitur Sixtus ex pectore commendavit hanc pacem. Prosecutus est negotium, quod ejus Antecessor Celestinus inchoaverat. Credendum est, quod etiam ad Imperatorem Theodosium & Sanctum Cyrillum scripserit. Præsens Epistola quartò docet, quod Sancti Cyrilli litteræ essent non dumtaxat orthodoxæ, sed etiam plenæ omni benignitate & gratia. Quod ipsum jam audivimus à Theodoreto. Quintò, quod harum litterarum causa Joannes Patriarcha paraverit Antiochiæ novam Synodum, cui adesset Paulus Emesenus, aliique advenæ Episcopi. Hinc Acacius palmaris Epistolæ copiam transmisit & ad Alexandrum Hierapolitanum, & ad ejus Suffraganeum, ac in omnibus Consiliarium Theodoretum, rogans utrumque venire ad istam Synodum.

Et hæc est tertia Antiochena post reditum Joannis Patriarchæ Synodus, indicta ad maturè ac prudenter respondendum Sancti Cyrilli ac Pontificis Sixti litteris. Sixtus suas direxisse ad Sanctum Cyrillum, utpote Ephesini Concilii Præsidem, & omnium circa illud quæstionum Directorem, hic videtur ipsas unà cum suis direxisse ad Acacium. Ambas enim videtur detulisse Maximus Magistrianus. Synodus nequaquam fuit totius Diœceseos, sed ex solis advenis Episcopis, quorum unus erat Paulus Emesenus, ex Provincia primæ Phœniciæ. Ad eam Joannes invitavit item Alexandrum ac Theodoretum, utpote Assessores etiam prioris Synodi, ideoque omnium Actorum conscios. Hinc utrumque rogat, ut si advenire nequiverint, dignentur consentire in agenda, & Actis acquiescere. Porrò quod Alexander pedibus doluerit, & ex hoc dolore frequenter decubuerit, etiam infra audiemus. Haud dubiè laborabat podagra. Notanda sunt hæc verba: *Profundissimæ nostræ senectuti parcentes*, Edicunt Acacium denuò non venisse Antiochiam, ideòque & hanc Synodum partim Antiochiæ, partim fuisse celebratam Berrhææ.

Porrò Cyrilli sensa & postulata non displicebant Acacio. Hinc instantissimè rogat sibi ab Alexandro ac Theodoreto dari manus, ut tandem pax fiat, atque ita auferatur hoc probrosum Ecclesiæ scandalum. Et quo impetret, addit se esse ipsorum fidelem ac inconductum Ministrum atque Collegam. Et probat id ex duobus; Primò, quod licet cum ipsis Ephesum non iverit, tamen istic non defuerit: Utpotè qui istic fuerit, & omnibus Actis subscripserit per Vicarium, Paulum Emesenum. Hinc enim Factio in Mandato, quod suis ad Principem Legatis dedit, ita scripsit: *Et Paulo Emesenorum Episcopo, qui idem Acacii Sanctissimi Berrhæensium Episcopi personam in loquendo gerit*. Ita Acacius fuit etiam quasi unus ex istis Legatis. Secunda ratio est, quod etiam Cyrilli degradationem probarit ac subscripserit, & Principi persuaserit Cyrillum esse Hæreticum, ideòque ritè damnatum. Et re vera ad hanc Acacii relationem Imperator Theodosius non solam Nestorii, sed etiam Cyrilli ac Memnonis degradationem confirmarat, & per Joannem Sacrarum Largitionum Comitem fuerat executus apud Ephesum. Et ad majorem sui Dicti firmitatem Acacius addit Cyrillum hac de re in suis litteris esse conquestum. Similes litteras Acacius scripsit Theodoreto. Et hinc ille omnia statim communicavit Andreæ, per litteras exstantes apud Marium Mercatorem. Acacius enim ad Andream videtur non scripsisse.

CAPUT

CAPUT LVI. ---144

Domino meo Dilectissimo Fratri & Comministratori Acacio Cyrillus in Domino salutem.

DEcentem se etiam nunc curam suscepit Sanctitas tua. Intentio est enim illi secundùm bonam voluntatem Salvatoris omnium nostrum Dei, ut conjungantur Ecclesiæ, & ut de medio quædam fiat pusillanimitas; persuadeantur verò hi, qui debent, unanimes esse, atque omne quod contristat auferatur, & ea quæ dirupta sunt, charitatis vinculis restringantur. Sed sicut videtur, nonnulli eorum, qui illic sunt, videntur quidem putari ad superficiem clarè injungere ad usque tuæ Perfectionis intentionem: Aut ipsam verò latent, aut quasi celare se studentes efficiunt. Ea namque agere expetunt, quæ fieri non queunt. Quid aliud est, nisi rebus ipsis reclamare? Quod pacis faciendæ non habeant voluntatem. Et hæc dico Epistolam relegens à tua Perfectione transmissam, per quam didici expetere illos, ut omne Conscriptum, & omnis Epistola, quæ ante Synodum peracta est, adjudicari aut abjurari à nobis debeant, consentiri autem rectæ fidei Symbolo, quod definitum est secundùm tempus à Sanctis Patribus, in magna Nicæna Synodo.

Ego verò quoniam Sanctum quidem illud Symbolum sufficit ad omnem scientiam bonam, & de illo nihil omninò est, dicam utique atque consentiam: Etiamsi aliquibus aliis hoc sapere minimè videar aut dicere. Admiratus verò sum illud. Nestorio enim retortas illas & abominandissimas eructante voces contra omnium nostrum Salvatorem Christum, & hoc coram Ecclesia, scripsimus quæ scripsimus, contradicentes scilicet, & pollutis vocum novitatibus ejus producentes contrariam veritatem. Et per gratiam Dei omnes ipsis intendentes, plures quidem mirati sunt, & recto intellectu honoraverunt, quæ à nobis dicta sunt contra eum. Sed nescio quid hi, qui nunc debent anathematizare polluta illius Dogmata, & ab illius impietate semetipsos alienos efficere, ad omne contrarium studium convertentes, exterminari quærunt, quæ adversùs eum scripta sunt. Quam rationem, quæso, id habet?

Intelligit enim Sanctitas tua, quantam res habeat incongruitatem, si nos, quæ pro recta fide scripsimus, quoniam nostra sunt, abnegemus, immò potiùs accusemus piam fidem. Ergò si se illa contra Nestorium rectè non habent, sive quæ contra perversa ejus Dogmata scripta sunt, sine causa depositus est. Immò magis & ille quidem forsitan rectè sapit. Erravimus autem nos, non ei consentientes. Immò qui jam scripsimus his, quæ dixit, adversa. Et certè Nestorii multi feruntur Codices, omnia confundentes, & perturbantes Ecclesias. Deinde quomodò nos ea, quæ contra ipsum sunt scripta, delebimus, quæ forsan aliquibus juvamen, vel breve, contigit efficere? Pervidet igitur tua, quæ omni sapientia est plena, Perfectio, quia rem impossibilem quærunt. Et tantum longè sunt à voluntate mitigandi interjacentem discordiam, ut eam reducant ad principium contentionis illius, quæ narrari non potest.

Cur enim non potiùs ad Ephesinam Metropolim venientes, cum Synodo unum protulere Decretum contra eum, qui talia & tanta impiè prædicavit? Nam si vel modicum tardaverant, quid prohibebat, ut Commentaria inspicientes Gestorum satisfacerent eis, quæ legitimè fuerant facta, & consentirent, sicut dixi, recto, & quod increpari non debet, Decreto cunctorum? Sed è contra nec Dominum cogitantes, neque causam pro qua congregati sunt (non enim de communi quacumque causa sermo erat, sed de fide, per quam Mundum salvavit Deus & Pater) omnem cruditatem, & omne fraternum odium in nobis ostenderunt: Tam Sanctam & universalem Synodum excommunicatione injuriantes, & hoc absque judicio, quam etiam velut immiti dextera gladium sævitiæ intingentes in me, ac Reverendissimo Episcopo Memnone.

Ponamus enim quia secundùm veritatem & transiit nos aliquid, quod ad rectitudinem Dogmatum pertinet, aut circa alios modos subjecti aliquibus culpis eramus sive peccatis, non oporteret dignos fieri priùs sermone colloquii? At qui dum certè omnes sustinuerimus Nestorium, dum triennale tempus blasphemando consumeret, & nobiscum verò Sanctitas tua & omne Concilium, fecimus abducere quidem illum ab eis, transformare autem potiùs ad illa Dogmata, quæ ad rectitudinem veritatemque respiciunt. Dum verò persisteret, & multò deteriora verbo laberetur adversùs gloriam Christi & in ipsa Ephesiorum Metropoli, de reliquo tanquam incurabili languore detentum sancta Synodus removit à Sacerdotio. Volo autem tuam Sanctitatem, ut ille, aliquid commemorare, quod ad præsens pertinet tempus.

Quando enim in magna Constantinopoli sancta vestra Sydonus congregata est, tunc quando Joannes est accusatus, deinde gesta sunt super eo à multis in Scripto Commentaria, cum futurum esset ut contra eum definitio proferretur, & essem ego unus adstantium, scio me audisse Sanctitatem tuam Sanctæ Synodo sic dicentem: *Quia si scirem quod nunc, si Joanni veniam largiremur, melior fieret semet-ipso, & recederet à duritia & asperitate, quæ in eo est, omnes vos rogassem pro eo.* Admirabilis ergo etiam circa hoc iterum judicata est Sanctitas tua. Quippe ut quæ dixerit veritatem. Quid igitur oportebat Sanctam Synodum facere, quæ impœnitentem,

Adn. Nor. Synodus ad Quercũ contra Jo: Chrysostom.

tem, & sic pertinacem reperit illum, qui rectæ fidei repugnavit?

Quoniam verè dicit, quia oporteat soli Symbolo consentire, vel certè expositioni fidei trecentorum decem & octo, & ego ad hæc dico, quia intentio fuit una sanctæ & universali Synodo, quæ congregata est in Ephesina Metropoli, ut Symbolum confirmaret, quatenùs & omnes ità confiterentur, & crederent, ac docerent: Neque adjecto quolibet, neque detracto. Non enim est adjicere super illud, nec est auferre ab eo. Propter hoc enim & contra Nestorium decrevit: Sicut qui non suaserit illud, quin potiùs removerit atque oblitteraverit, & secundùm nullum quidem modum secutus sit illud, altera verò quædam & Dogmatibus Ecclesiæ peregrina insanè auribus insonuerit populorum.

Actum est igitur in Epheso super hoc proprium Commentum Gestorum, confirmante Synodo expositam è trecentis decem & octo Patribus nostris, qui circa suum tempus in Nicæa congregati sunt. Et direxi hoc, ut tua Sanctitas bene cognoscat. Quia enim rectè se atque irreprehensibiliter habet, clarè ipsa lectio docet. Adjecimus verò & sanctorum beatorumq; Patrum testimonia, ut sciat Adeuntes, quomodò intellexerint illi fidei Symbolum, qui & nos ipsos Mysteriis imbuerunt. Igitur olim tam hoc ab omnibus facto, quare non magis & ipsi consentiunt? Si enim quod omnibus placuit ab omnibus confirmetur, obtinebit omninò pax: Dum omninò à nullo ei fuerit contradictum. Igitur etsi nimis plura, & valde pessima contra nos ab eis facta sunt, & omnis species adversa humanitati tentata est, sed considerantes quia Deo, ac piissimo amicoque Christi Imperatori *placitum*, & ipsum verò quod Ecclesiis utile est, & tuæ Sanctitatis admonitiones omni Reverentia dignas habentes, consequenter ut fratribus dimittimus quæ in nos commiserunt.

Illud autem potius quærimus, quod omnibus videtur benè rectèque se habere. Complacet verò etiam Deo Amicissimo Imperatori, ut consentiant depositioni Nestorii, anathematizantes ejus blasphemias & polluta Dogmata. Et nihil ultra residuum est, ut contentio de medio auferatur. Recipient enim semetipsas Ecclesiæ invicem, Christo eis donanre præmium pacis. Nec verò simpliciter quidam alienantium & inconsideratorum contra nos evomant verba, ea quæ sunt Apollinarii vel Arii, sive Eunomii, me sapere diffamantes, sicut in Epheso conscripserunt. Ego per gratiam Salvatoris semper fui & Orthodoxus, nutritus verò sum & inter manus Orthodoxorum Patrum, & neque illa quæ sunt Apollinarii sapui unquam: Absit. Nec ea quæ alterius cujuslibet hæretici. Immò verò anathematizo illos.

Neque enim inanimatum dico Christi Corpus. Confiteor verò, quod animatum sit anima rationali. Et neque confusionem, vel confermentationem, vel refusionem factam confirmo, sicut aliqui dicunt; inconvertibilem verò & immutabilem subsistere secundùm naturam Dei Sermonem novi, & omnis passionis insusceptibilem secundùm propriam naturam. Impassibile enim est quod Divinum est, & conversionis obumbrationem minimè suffert. Quin potiùs requiescit in propriis bonis. Hæc habet verò inconvertibile, in quibus est *ejus* existentia. Unum verò eundem Christum & Dominum Unigenitum Dei Filium, ipsum dico passum pro nobis carne secundùm Scripturas, sive secundùm Beati Petri vocem.

Capitulorum verò virtus contra sola Nestorii Dogmata scripta est. Quæ enim ille non rectè dixit ac scripsit, ipsa ejiciunt. Qui verò anathematizant atque negant ejus vesaniam, cessabunt hæc, quæ à nobis scripta sunt, increpare: Videbunt enim Capitulorum Sensa solis illius contraire blasphemiis. Reddita verò communione, factaque inter Ecclesias pace, quando rescribere absque suspectione licuerit, vel eis qui illic sunt ad nos, vel nobis rursùs ad eos, tunc & satisfaciemus facillimè. Quæcumque omninò eorum, quæ à nobis scripta sunt, rectè non intelliguntur à quibusdam, & hæc excandidabuntur. Satisfaciemus enim, Deo favente, non jam sicut repugnantibus, sed sicut Fratribus, quia omnia rectè habeant. Et eorum, quæ scripsimus nos, Nestorii Dogmata impugnantes, nihil est omninò quod dissonet vel Sanctis Scripturis, vel certè fidei definitioni, quæ exposita est à Sanctis Patribus. Dico autem illis, qui in Nicæa suo tempore congregati sunt.

Nostra igitur intentio ad pacem se habet, non impetere quæ sunt definita. Ita videlicet, si Nestorii depositioni consentire voluerint, & anathematizare contaminata Dogmata ejus, & communicare, & ad concordiam venire, Christo juvante ad idem, qui est pax nostra secundùm Scripturas. Eis verò qui dicunt, quia oportet ejici ea, quæ contra polluta Nestorii Dogmata scripsimus, nullus acquiescet. Apertissimè enim elingues nos esse volunt illius blasphemiis, cunctorum nundinantes taciturnitatem. Aut forsan magis & nos persuadendos reputant, ut ea quæ sunt illius sapiamus, si quæ nostra sunt abnegemus, rectè se atque immaculatè habentia, & contra illius vocum novitates stantia.

Si verò illorum, qui illic sunt, quidam secundùm quod eis videtur, detrahunt aliquibus, ad ea quæ nec convenit transvertentes sensus eorum, sciant quia præter omnes, qui in toto orbe sunt, soli hi perpetrantes sapiunt. Consenserunt enim his quæ à nobis facta sunt, atque consentiunt universi, & rectè se habentibus, & dictis, qui certè subtiles perscrutatores sunt Dogmatum Divinorum. Et illud autem super hæc tua Religiositas cogitet, quia oportet ita componi pacem Deo Amicissimorum Episcoporum, ut non ulli displiceat eorum, qui per omnem Romanorum sunt Principatum. Et universalis fiat: Ne minima scissura ingentes plures alias faciat. Omninò enim non consentient, si tale aliquid fuerit factum, quod non sequens videatur. Et maximè hoc cogitari oportet.

Cunctis namque instantibus in Epheso, & non acquiescentibus communicare his, qui ex Oriente sunt, proponentibus verò, quia non erit priùs hoc, nisi susceperint depositionem Nestorii, & anathematizaverint nobiscum Dogmata ejus, quomodo nisi hoc fuerit factum, ea quæ ad communionem pertinent, stabunt? Quis autem non clamabit contra nos, dum perdiderimus animas nostras, & negaverimus rectam fidem, & quæ rectè dicta omnibus placuerunt, nos ejecerimus, tanquam non rectè sint dicta? An non oportet facta pace nos Epistolas mittere his, qui ubique super alios Religiosissimos Episcopos eminent, ut & ipsi concordes effecti reddant eis communionem? Deinde quis sit, qui eis suadeat, si quid factum fuerit præter quod omnibus placet, & in quo omnes institerant, ut oporteret depositum haberi Nestorium, & anathematizare insanissimam ejus doctrinam, quin potiùs verbositatem contra omnium nostrum Salvatorem Jesum Christum?

Contristatos verò nimis, & intolerabiliter dolentes propter illa, quæ contra me gesta sunt ab Orientalibus, tam ex Clero Alexandriæ, quam cunctos Ægyptiacæ Diœcesis Episcopos Religiosissimos sic mitigavit Dominus meus admirandissimus Tribunus Aristolaus, ut mihi etiam levissimam pacis faciendæ redderet viam, & omnes venirent in hujusmodi voluntatem. Et plurimùm quidem me fateor ejus Admirabilitati esse debitorem, quia modò mihi sit cooperans ad omnia, & competentibus rationibus, quæ contristabant, aboleverit. Saluta Fraternitatem quæ apud te est. Te quæ nobiscum est, Fraternitas in Domino salutat.

SCHOLION.

HAnc Epistolam Sanctus Cyrillus laudat in litteris ad Acacium Melitinensem Episcopum. Exponit prima Orientalium Antistitum per Berrhæensem Acacium Postulata, & adjungit: *Ego verò ad ista rescripsi Expositioni fidei, quam Nicæni Patres ediderunt, adhæremus omnes, nihil eorum, quæ in ipsa continentur, labefactantes. Sunt enim ea omnia rectè ac inculpatè tradita, neque tutum est post illam fidei editionem quidquam adhuc curiosiùs tractare. Quæ verò rectè contra Nestorii blasphemias scripsimus, ea hujusmodi esse, ut nulla nobis ratione persuaderi possit, ut rectè scripta esse negemus. Opus proindè magis esse, ut ipsi juxta Pientissimi Imperatoris Decretum, Sanctæque Ephesinæ Synodi sanctionem, illum qui contra Salvatoris Christi gloriam pugnavit, ejicerent, ac impias illius blasphemias anathemate insectarentur, ejusque depositioni consentirent, ac Sanctissimi Episcopi Maximiani Ordinationem approbarent.* Et in litteris ad Theognostum, Carmosinum, ac Leontium, suos in Regia civitate Apocrisarios: *Acacius Berrhæensis Episcopus, veneranda canitie ac singulari pietate vir, impulsu quorumdam Religiosissimorum Episcoporum Orientalium ad me litteras misit per Dominum meum Magnificentissimum Tribunum Aristolaum, quibus significabat oblitteranda esse omnia, quæcumque libris & Epistolis nostris continentur, & insistendum esse uni Symbolo, quod in Sancta Nicæna Synodo est editum. Ego verò ad hæc longissimam ei scripsi Epistolam, quam & ipsi utique accepistis.* Est omninò longa Epistola, & summi momenti. Eandem Sanctus Cyrillus laudat, & singula ejus Capita amplè exponit in litteris ad Donatum Metropolitam Nicopolios.

Inter tres aut quatuor, quas Berrhæensi Acacio circa pacis negotium scripsit Sanctus Cyrillus, est haud dubiè palmaris ac fundamentalis. Eam probavit Acacius, ideoque ad Joannem Patriarcham, Alexandrum Hierapolitanum, Theodoretum, aliosque majores Orientis Episcopos transmisit, suadens & rogans admitti, & consentiri in pacem. Præcipua ejus Capita sunt hæc. Primum laudat Acacii grandia in Ecclesiam merita, præsertim rectissimam in hac pace concilianda intentionem. Secundum notat quosdam Orientis Episcopos, quod ab ista intentione devient: Quod verbo & lingua pacem postulent, cujus non habent voluntatem. Tertium affirmat propositos pacis articulos non esse ab Acacio, sed ab istis versutis Episcopis. Ipsos per illius interventum machinari talia. Quartum affirmat Nicænum Symbolum esse apud omnes Sacrosanctum, & tale fuisse etiam apud Ephesinam Synodum: Fuisse fundamentum omnium, quæ acta sunt adversùs Nestorium. Et hinc Ephesina Acta Cyrillus adjunxit Epistolæ, & transmisit ad Acacium. Quintum caput lamentatur de temerariis ac injuriosis quorumdam clamoribus, ubique magno impetu suadentium duodecim Capitula esse scelerata dogmata Arii, Eunomii, aut Apollinarii. Sextum gravissimè queritur de facinorosa Orientalium Episcoporum apud Ephesum audacia, qua Cyrillum & Memnonem, & quidem inauditos, degradarunt, omnem autem Orthodoxam Synodum privarunt communione. Septimum affirmat Alexandrinæ Ecclesiæ Clericos & plures Ægypti Episcopos propter hæc fuisse adeò aversos à pace, ut Aristolaum censerent nec audiendum. Octavum laudat hunc optimum Tribunum, quod sua moderatione ac prudentia illorum animos non dumtaxat composuerit, sed etiam reddiderit ad pacem facillimos. Nonum affirmat Cyrillum non esse in fide Neophytum, sed ab infantia Orthodoxum, utpote enutritum inter manus Sanctorum Patrum. Haud dubiè intelligit Cyrilli Avunculum & in Alexandrino Throno Antecessorem Theophilum.

Hanc ipsam Apologiam Sanctus Cyrillus adduxit in libello, quem quintæ Actioni Ephesini Concilii obtulit adversùs temerarium ac factiosum Joannis Antiocheni judicium: *Nos nullo unquam tempore Apollinarii, aut Arii, aut Eunomii doctrinam probavimus, sed ab ineunte ætate Sacras litteras didicimus, & in Sanctorum ac Orthodoxorum Patrum manibus educati sumus.* Utique Sanctorum Monachorum. Cyrillus enim fuit omnino

Mona-

Monachus. Forsitan & in præsenti Epistola legendum est : *Orthodoxorum Patrum* . At nolui Cassinensem textum deserere . Decimum caput omnes has injurias remittit ex pleno pectore. Undecimum asseverat Capitula fuisse pernecessaria, & esse recta , ideoque non posse damnari aut projici. Attamen non mandat illa admitti in regulam. Duodecimum queritur illa à quibusdam detorqueri in alienos sensus , additque Ephesi fuisse probata ab omnibus. Decimum tertium affirmat ac demonstrat Nestorium fuisse meritò ac ritè damnatum ab Ephesino Concilio . Fuisse contumacem in suis blasphemiis , ac durissimè pertinacem. . Etiam in ipsa Ephesina Metropoli. Nempe in contentiosa illa disputatione cum Theodoto Ancyrano ac Acacio Episcopo Melitinensi. Fuisse in ejus damnatione processum à Cyrillo, quomodo ab ipso Acacio fuit olim processum in damnatione Joannis Chrysostomi: Cyrillum egisse ex imitatione istius exempli. Etenim in ista ad Ruffinianos hortos Synodo Cyrillus fuerat præsens, & omnium oculatus inspector, utpote Clericus & Minister sui Avunculi Theophili. Huic Epistolæ debemus plurima . Nam ex ipsa discimus etiam hanc Cyrilli in ista Synodo præsentiam , & dolosum Acacii suffragium, non pro , sed contra Sanctum Joannem Chrysostomum . Quartum decimum caput ex his concludit recedi non posse ab articulis, quos Princeps exegerat. Eos enim esse ipsam substantiam, à qua recedi non possit, Sacro-Sancti Ephesini Concilii. Decimum quintum profitetur duas integras ac perfectas in Christo Domino naturas, damnat omnem earum confusionem aut mixturam , addit Divinam naturam etiam in Christo Domino esse inconvertibilem ac immutabilem: Nec ipsam fuisse passam, sed Christum Dominum in adunata sibi carne. Purgat se de impositis Apollinarii blasphemiis. Et rogat ac suadet admitti hæc omnia, & concludi pacem . Hæc Epistola non queritur de Acacio, quod Cyrillum de hæresi accusarit apud Principem, ac ejus Ephesinam degradationem confirmari fecerit. Hæc querimonia fuit in aliis litteris.

CAPUT LVII. ---145

Epistola Alexandri Hierapolitani ad Acacium Berrhæensem Episcopum.

ARbitror Dominum Christum, præcipientem Discipulis suis, ut essent prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ, principaliter instruere, ut caput omnium bonorum, quæ in nobis sunt, rectam fidem sincerissimam conservarent. Sicut enim nulla salus est Repentibus, si capite conterantur, sic neque Christiano, qui sanam fidem corruperit. Propter hanc crucifixus est Petrus, Paulus capite cæsus est, diversis mortibus Evangelistæ atque Apostoli compleverunt pium cursum. Obsecuti sunt Martyres. Irridebantur verò & subsannabantur omnes passionum temporibus, ab his qui multiformes eis mortes crudeliter ingerebant.

Scit Sanctitas tua, quia secundùm Syricam vitam quidem peccator ego sum. Unde etiam quadragesimum jam annum ago , quibus mea plango peccata. Fidem verò rectam à prima die, sicut testatur Sanctitas tua usquè ad mortem dilexi. Unde nec unquam cessavi his, qui vicini sunt , de hac abominabili hæresi inferre certamen, quam Cyrillus ipsa quidem virtute renovat, Apollinarium verò anathematizat, simile aliquid faciens, tamquam si & aliquis ex non existentibus Dei filium dicens anathematizet Arium. Et ut sub una dicam omnes hæreses, ea quæ ipsorum sunt sapiens, hæc prædicat. Ubi enim Dei iter, nullum revereor. Cyrillus hæreticus est, unam naturam prædicans Christi, & ipsi universas passiones adjungens . Et ipsam mortem. Et lucidum est cuilibet legenti cum veritatis amore Capitula ejus, & Epistolæ ad Hebræos interpretationem , & Epistolas, vel Festivas vel alias, & universa ejus Conscripta, invenire quod unam naturam Dei & Hominis dicat, & quod sunt unum. Et circa hunc sensum Caro sit factus, & mortuus fuerit Carne, & primogenitus factus fuerit Deus Verbum ex mortuis Carne. Sparsit verò Carnis nomen propter unius naturæ confessionem.

Quod si non ita est, minimè opus est multiloquio , confiteatur quia Christus, qui è Sancta Virgine genitus est (Deus namque Homo unus Filius , unus Christus , unus Dominus) passus secundùm humanitatem, crucifixus secundùm humanitatem, & resuscitatus fuerit à mortuis per Verbi Divinitatem , quæ dixit *Solvite Templum hoc, & in tribus diebus resuscitabo illud.* Joann. 2.
Si verò permanet in Capitulis suis hæreticis atque Conscriptis, nulla nobis pars est cum illo. Certamus enim circa Tribunal Christi, & Apostolum Gentium, præcipientem bonum Depositum custodire, per Spiritum Sanctum, qui habitat in nobis.

Licitum verò considerare volenti verba ejus ad seductionem. Quia verbo quidem seducens impassibilem dicit Deum Verbum , inconvertibilem , immutabilem , inconcussibilem, habentem, ut ejus Dicto utar, in quibus est per substantiam ; in unam verò naturam concludens duas, omnia prædicta Divinitati Unigeniti circumponit. Propter quod non recusavit interpretationem Epistolæ ad Hebræos dicere: *Quia & revixit Deus Verbum*, *passus Carne*. Et hæc verò ex aliis ejus Conscriptis, & maximè ex Epistolis ejus, quas tuæ nuper Sanctitati transmisit, pos-

ſibile eſt his poſſibiliter qui diligunt diſcere, ſubtiliter pervidere. Quia dicens Dei Sermonem immutabilem ſubſiſtere, & omnis inſuſceptibilem paſſionis ſecundùm propriam naturam, paſſionem fraudulenter cointroducit, dicens Deum Verbum Carnem factum fuiſſe, non verò Carnem aſſumpſiſſe. Hoc enim in totis ferè ponit Capitulis ſuis, Carnem Deum Verbum ubique factum dicens, tamquam ſit antè diſpenſationem quidem impaſſibilis, poſt diſpenſationem verò paſſibilis: *Per ſeipſum* namque, inquit, *impaſſibilis, Caro autem factus ut homo ſuſtinuit paſſionem*. Si verò confeſſus fuerit evidentiſſimè duas naturas, liberat ſemetipſum ab hæretico ſenſu.

Scit enim Sanctitas tua, ſicut olim mihi per Epiſtolam ſcripſit, quia & in Roma coram Sanctæ memoriæ Epiſcopo Damaſo, præſente tua Sanctitate, motum eſt de hæreſi Apollinarii: Et nobis duas naturas confitentibus, ut non Divinitati paſſionem tribuamus, dicebant hi qui erant Apollinarii, duos nos dicere Filios. Quod & iſti ſursùm ac deorſum diffamant contra nos. Dicat igitur, quia *Chriſtus mortuus eſt, Filius paſſus eſt, Unigenitus paſſus eſt*. Cur addit, quod *Verbum Carne ſit paſſum*? Homine moriente anima carne patitur mortem? Si verò blaſphemum eſt, ut hoc anima paſſa dicatur carne, ultra impietatem omnem eſt dicere Filium Dei, vel Dei Verbum, vel Unigenitum circa intellectum hæreticorum paſſum Carne. In Divinis enim Scripturis reperimus, quia *Chriſtus mortuus eſt, Filius mortuus eſt, Unigenitus mortuus eſt, Sanctus mortuus eſt, Juſtus mortuus*. Hæ namque appellationes univerſæ utraſque naturas oſtendunt. Vox autem *Dei Verbi* unam naturam ſignat. Secundùm quem ſenſum nunc & Filium dixit in Epiſtola Carne paſſum, ut ſignificaret Unigeniti paſſionem Divinitate.

Scio autem me ab Epheſo ſcribentem direxiſſe tuæ Sanctitati allegationem Melitinenſis Acacii, ubi ſequens Cyrilli Capitula & ejus intellectum, ſic in Scripto depoſuit: *Mentitus eſt*, inquit, *Divinam Scripturam Neſtorius, tanquam Nativitatem mortemque non Divinitatis, ſed humanitatis edoceat. Calumniatus eſt & Sanctiſſimum Epiſcopum Cyrillum, tanquam Deum paſſibilem dicentem*. Et habemus totum Tomum apud nos ad ſatisfactionem pro ſalubri fide bonæ hujus inſtantiæ. Nos igitur nullam communionem habemus cum his, qui talia docent. Si verò potuerit oſtendere aliquis Sanctiſſimum Epiſcopum Neſtorium contraria Prophetis, & Apoſtolis, & Evangeliſtis aut ſapuiſſe aut ſapere, & doctrinam ejus anathematizamus, & ipſum, donec Orthodoxiam prædicat, quam multis in Codicibus ejus & habemus & legimus. Nulla neceſſitas Chriſti potentia per ipſius gratiam violenter fiet, ſed parati ſumus omnia ſuſtinere, ut neque impii neque iniqui ſimus.

SCHOLION.

HÆc Epiſtola eſt Alexandri Reſcriptum ad ſuperiores Acacii litteras, quæ præfatam Sancti Cyrilli Epiſtolam comprobarant, tranſmiſerant, & admitti poſtularant, ac fieri pacem. Et quæ Alexandrum invitaverant ad Antiochenam Synodum, reſponſuram Cyrillo. Alexander igitur omnia improbat. Affirmat Cyrillum eſſe manifeſtum Apollinariſtam, ideoque ejus communionem eſſe abominandum contagium. Nec refert, quod in litteris anathematizaret Apollinarium. Etenim imitatur quoſdam verſipelles Arianos, qui licèt credant & doceant Deum Verbum eſſe creaturam, non erubeſcunt ſuum Arium anathematizare. Alexander affirmat Cyrilli Capitula evidenter fœtere ex Apollinario, ideoque ante omnem de pace cogitatum eſſe ab ipſo anathematizanda. Etenim illa palam dogmatizant unicam in Chriſto Domino naturam, utique ſolam Divinam, quæ humanam in ſe converterit & abſumpſerit: Et ipſi aſſignant omnes paſſiones, & ipſam etiam mortem, ideoque blaſphemant illam eſſe mutabilem, vertibilem, paſſibilem, ac mortalem. Nec unam dumtaxat compoſitam naturam docuit, ſed quæ ex duabus ſit unum. Utique per converſionem & confuſionem. Addit hæc eſſe manifeſta cuilibet inſpicienti Capitula, aut quævis alia Cyrilli opera.

Quod Cyrillus unicam in Domino naturam doceat, probat ex ſecundo Capitulo: *Si quis non confitetur Dei Patris Verbum carni ſecundùm hypoſtaſim unitum, & unum tantùm una cum ſua carne eſſe Chriſtum, eundem nimirùm Deum & hominem, anathema ſit*. Et ex undecimo Capitulo: *Si quis ipſam Domini carnem vivificam, ipſiuſque Verbi propriam eſſe negaverit, anathema ſit*. Ex eo, quod Sanctus Cyrillus Deum Verbum unà cum ſua carne dixerit eſſe unum Chriſtum in genere maſculino, Alexander credidit dici unum in genere neutro. Peſſimè. Etenim quod hæ propoſitiones, *Duæ naturæ per hypoſtaticam unionem ſunt unus, Duæ naturæ per iſtam unionem ſunt unum*, toto cœlo differant, inſigniter demonſtrant Sanctus Gregorius Nazianzenus in variis locis, itemque Sanctus Auguſtinus. Vox *Unus* perſonæ, vox *Unum* importat unitatem naturæ. Aliud Alexandri argumentum erat, quod Cyrillus adſumptam carnem dixerit eſſe *Verbi propriam*. Proprietatem credidit fieri non poſſe, niſi per identitatem & converſionem. Diſplicuit & hæc Capitulis frequens propoſitio: *Deus verbum eſt caro factus*. Habetur in quinto & octavo Capitulo: Et eſt omnium aliorum quaſi fundamentum. Alexander dici voluit: *Carnem adſumpſit*. Hinc concluſit: *Cyrillus ſparſit carnis nomen propter unius naturæ confeſſionem*. Credidit Cyrillum ſtudio ita loqui, ac in doloſo ſenſu Apollinarii. Etenim Apollinario iſta Evangeliſtæ verba,

Verbum

Verbum Caro factum est, fuerunt fundamentale latibulum.

Quod Cyrillus Divinam in Christo Domino naturam docuerit passibilem, mutabilem, ac passam, Alexander credidit esse manifestum ex duodecimo Capitulo: *Si quis non confitetur Dei Verbum secundùm carnem passum, secundùm carnem crucifixum, mortemque secundùm carnem gustasse, & Primogenitum tandem ex mortuis factum esse, quatenus scilicet vita est, & vivificum ut Deus, anathema sit*. Has propositiones, *Deus est passus*, *Deus est mortuus*, censuit nulla ratione sustineri aut verificari posse, nisi passio transcriberetur in ipsam Divinitatem. Adjectum temperamentum, *Est carne passus*, duxit impertinens ac dolosum. Dicendum voluit cum S. Petro Apostolo: *Christus est carne passus*. Item professionem, qua Cyrillus in suis litteris profitebatur Deum verbum esse immutabilem ac impassibilem, credidit esse dolosam: Utpotè quæ intelligeret, quod talis quidem ante Incarnationem fuerit, per hanc verò mutaverit statum. Ejusdem sententiæ fuit Theodoretus, Eutherius, ac plures alii Orientales Episcopi. Apud Photii Bibliothecam exstat Theodoreti contra hæreticos opus continens viginti septem libros, quorum decimus quartus & decimus sextus impugnant has propositiones: *Deus Verbum est impassibiliter passus*, *Deus Verbum est carne passus*. Integrum opus exstat inter opera Sancti Athanasii. Non est Theodoreti. Esse Eutherii Thyanensis Episcopi discimus à Mario Mercatore. Easdem tamen propositiones Theodoretus atrociter impugnat in suis Dialogis. Undè quidam volunt, quod illic per Eranisten intelligat non Eutychetem hæresiarcham, sed Sanctum Cyrillum. Quod tamen ego nunquam credidero. Quidquid sit, sermonem, quem sub Domno Patriarcha dixit ad Antiochenum Populum, tunc defuncto Sancto Cyrillo insultans conclusit: *Requiescant Theopaschitæ*. Easdem propositiones postmodò aversati sunt Faustus & Quintianus Episcopi, aliique plures. Existimarunt scandalosas: Præsertim coram Gentilibus. Ex hac lite emersit alia circa hunc articulum: *Unus è Trinitate est passus*. Ex istis igitur impressionibus Alexander scripsit: *Si Cyrillus permanet in suis Capitulis nulla nobis pars cum illo*.

Romanam Damasi Pontificis, Apollinarii Hæresim damnantis, Synodum, quam Alexander hic laudat, laudat & ipse Damasus in litteris ad Orientales Episcopos: *Sciatis velim nos profanum illum Apollinaris Hæretici Discipulum, cum impio suo dogmate jam pridem abdicasse. Et ob eam causam credimus reliquias ejus nihil imposterum momenti habituras*. Et infra: *Itaque quid est, cur abdicationem Timothei à me rursum requiratis, qui etiam hic judicio Sedis Apostolicæ, Petro quoque Alexandriæ Episcopo præsente, abdicatus est unà cum Magistro suo Apollinario, qui item in die judicii debitas pœnas & supplicia persolvet*. Et in secunda ad Cledonium Iconiensis Ecclesiæ Presbyterum epistola Sanctus Gregorius Nazianzenus: *Ne nos hoc nomine accusent, quod Vitalis, Viri nobis carissimi, fidem, quam ita postulante Beato Damaso, Romæ Episcopo, litteris consignatam edidit, prius quidem probaverimus, nunc autem repudiemus, de hac quoque re pauca disseremus*. Exponit Apollinarii dogmata, illorumque, quibus & Damasum circumscripsere, in ipsis obtegendis dolos & vafritiem, atque prosequitur: *Quod etiam in causa fuisse reor, cur ipse quoque Damasus, cum postea rectiùs fuisset edoctus, simulque in pristinis eos expositionibus perstare audiisset, eos ab Ecclesiæ cœtu abdicarit, fideique libellum cum anathematismo deleverit, tum etiam quod fraudem illam, in quam per simplicitatem inciderat, permolestè ferret*. Laudat duas Damasi Romanas Synodos: Unam in qua oblatum à Vitale fidei libellum judicavit Orthodoxum, & ipsum in Catholicæ Ecclesiæ communionem admisit Pontifex; aliam, in qua ipsum revocavit ad judicium, ac ejus non dumtaxat errores damnavit, sed etiam fraudes. Hanc Synodum laudat item Hermias Sozomenus: *Primus Damasus, Episcopus urbis Romæ, & una cum illo Petrus Alexandrinus Antistes cum hanc Hæresim latius serpere intellexissent, Concilio Romæ congregato, eam ab Ecclesia Catholica alienam esse decreverunt*. Illustrissimus ac Eruditissimus Lucas Holstenius vulgavit Romanam Damasi Synodum, in cujus fidei Decreto habemus & hoc: *Illud sanè miramur, quod quidam inter nostros dicantur, qui licèt de Trinitate piam intelligentiam habere videantur de Sacramento Salutis nostræ ignorantes virtutes, scripturasque, recta non sentiunt. Asseruntur enim dicere Dominum & Salvatorem nostrum ex Maria Virgine imperfectum, id est, sine sensu Hominem suscepisse*. Hæc palam tendunt in Apollinarium ac Vitalem. Affirmant ipsos dici, non esse nostros: Quod Nempe per dolo ac furto extortam à Damaso communionem præ se tulissent larvam verorum fidelium. Hæc Synodalia Acta habent hunc titulum. *Exemplum Synodi, habitæ Romæ, Episcoporum nonaginta trium, ex Rescripto Imperiali, qui ad audiendam causam Auxentii, exponendamque fidem convenerunt*. Videtur habita anno septuagesimo tertio istius sæculi. Tunc enim Petrus Alexandrinus Episcopus fuit in urbe. Sancto enim Athanasio successit anno septuagesimo secundo, & statim à Pseudo-Episcopo Lucio, ac ejus Arianis intrusoribus ejectus, appellavit ac fugit Romam, & cum Sancto Damaso celebravit hanc Synodum.

Præsens Epistola eandem Synodum illustrat in variis, quæ huc usque ignoravimus. Primò, quod Berrhæensis Acacius ipsi adfuerit. Existimo à Meletio Patriarcha Antiocheno fuisse legatum ad componendum schisma istius Ecclesiæ. Secundò, quid istic motum fuerit de Hæresi Apollinarii. Damnatus enim istic est non solus Apollinarius, sed insuper Vitalis ac Timotheus. Generatim omnes Apollinaristæ. Tertiò quod Apollinaristæ illic omnem Ecclesiam accusaverint de duobus in Christo Domino Filiis, atque ita per calumnias studuerint fucare suam Hæresim. Et hoc est longè verissimum. Et contra istam audaciam Sanctus Gregorius Nazianzenus composuit amplum illum, exstantem in secunda ad Cledo-

nium Epiſtola, catalogum Anathematiſmorum, quibus non ſolas Apollinarii blaſphemias, ſed etiam præfatas ejus in Eccleſiam calumnias configit, atque ita demonſtrat veram eſſe vetuſtam parœmiam : *Superbus & contumax hæreticorum Spiritus ſemper accuſat Eccleſiam*. Præſens Hierapolitanus Alexander omnia hæc olim ab Acacio didicerat, ideoque per eadem tentat illum in ſua prava ſenſa circumſcribere. Affirmat tragœdiam iſtam revixiſſe, adeoque & eſſe denuò ſuffocandam eodem modo, ac ſepeliendam. Affirmat varia. Primò, quod ſicut tunc Apollinariſtæ, ita nunc Cyrillus tueatur hunc articulum. *Deus Verbum eſt carne paſſus*. Secundò quod dicendum ſit: *Chriſtus eſt paſſus*, *Filius eſt mortuus*, *Unigenitus eſt crucifixus*. Tertiò, quod antiqui Patres ita ſint etiam locuti adversùs Apollinarium. Quia nempe iſta Subjecta ſunt ſignificativa duarum naturarum. Quartò, quod uti tunc Apollinariſtæ dixerant, ita nunc Cyrilli Sectatores dicant à prioris articuli negatoribus induci duos filios, ideoque ipſos eſſe Neſtorianos. Alexander affirmat hæc ſpernenda, & à Cyrillo, niſi ſua anathematizet Capitula, conſtanter abſtinendum.

Et hæc omnia confirmat hiſce, neſcio ubi apud Epheſum dictis, verbis Acacii Melitinenſis: *Mentitus eſt Divinam Scripturam Neſtorius, tamquam nativitatem, mortemque non Divinitatis, ſed humanitatis edoceat. Calumniatus eſt & Sanctiſſimum Epiſcopum Cyrillum, tamquam Deum paſſibilem dicentem*. Affirmat ſe hæc Epheſo ſcripſiſſe largiùs ad Berrhæenſem Acacium. Epiſtola latet aut periit. Reperta nos lucidiùs inſtruet. Interim Melitinenſis Acacius Neſtorium accuſavit de duobus. Primò, quod garriret nativitatem è virgine, & mortem in cruce nullatenus Dominicæ Divinitati adſcribi per Sacras litteras, ſed ſoli humanitati. Et quod ex hoc principio abjiceret haſce propoſitiones: *Deus Verbum eſt natus ex Virgine*; *Deus Verbum eſt crucifixus ac mortuus*. Et certè accuſatio fuit fundatiſſima. Etenim Sacræ litteræ palam affirmant aſſumptum Hominem eſſe Deo Verbo proprium, ideoque omnia illa, quæ iſti humanitati advenerunt, Divinitati non fuiſſe aliena. Altera accuſatio fuit, quod Neſtorius garriret Deum Verbum à Sancto Cyrillo aſſeri paſſibilem. Utique in ſua Divinitate. Et Neſtorius iſta omnino garrivit, ideoque & hæc accuſatio fuit juſtiſſima. Et ex his intelligimus, quo ſenſu idem Acacius in Chalcedonenſi Principis Conſiſtorio dixerit Chriſti Divinitatem eſſe paſſibilem. Item videmus, quod hæc Alexandri allegatio ſit frivola. Evertit ſe-met-ipſam. Etenim fatetur ac profitetur, quod Cyrillus ac ejus in Epheſina Synodo Collegæ dixerint Deum Verbum non in ſua divina natura, ſed in propria dumtaxat carne paſſibilem ac paſſum. Alexander hic fuit magnus Epiſcopus: Ejus circa Neſtorium error, ac exinde nata adversùs pacem & Eccleſiam contumacia ſunt lamentanda. Pertinaciſſimè voluit duo: Neſtorii damnationem circumduci, & anathematizari Sancti Cyrilli Capitula. Aliter nec audire voluit nomen pacis.

CAPUT LVIII. —146

Epiſtola ejuſdem Alexandri ad Andream Epiſcopum Samoſatenorum.

CRedat mihi Religioſitas tua, quia relegens ea, quæ ſcripta ſunt à Domino meo Sanctiſſimo Epiſcopo Acacio, & ea quæ ab Ægyptio illi per Epiſtolam ſcripta ſunt, quæ & tu omninò credo quod legeris, admiratus ſum propter velocem ejus nutum ad mutabilitatem. Et oravi ut mihi terra dehiſceret. Et niſi timor Dei retinuiſſet me, forſan continuò Eremum petens extremum ſpatium requiſiſſem. Meminit enim Sanctitas tua, quales Epiſtolas olim Sanctiſſimis Epiſcopis deſtinavimus ab Antiocheno perſuaſi, quando adveniente Mirandiſſimo Ariſtolao, ejus litteris convocati convenimus, & euntes ad Antiochiam Concilium fecimus, & multa millia pertractantes deliberavimus, ut propter Eccleſiarum perturbationem, mollem quandam propoſitionem, & habentem vel modicum pietatis veſtigium, proponeremus Ægyptio.

Sed & perquiſivimus, ſcrutati ſumus, invenimus vix qualem voluimus levem, & rursùs ab ipſa molliorem, & denuò ab hac marcidiorem. Sed breviter dedimus Clariſſimo Tribuno propoſitiones. Complacuit verò ei, quaſi jam quæ mollior eſſet, una, & quæ volebat Nicæna fide nos eſſe contentos, expulſis his, quæ quod commune eſt turbaverunt, ſive per Epiſtolas, ſive per Capitula. Ad quam etiam ipſam contradixit, ſicut ſcripſit, Ægyptius. Certat enim, ſicut vides, pro Capitulis ſuis, & reliquis hæreticis, ſuperbiſque Conſcriptis, confirmans ubique, quod impoſſibile ſit hæc unquam expelli, quæ ab eo ſecundùm Scripturas ſint dicta Divinas, & contra Neſtorii, ut dicit, hæreſim. Sed nos tentamus, ut video, ſic manifeſtam illius hac fiducia, & tam cruda pro hæreſi inſtantia Orthodoxiam diffamare, etiamſi non poſſimus propellere impietatis Torrentem, & in noſtra deflectere.

Ego verò in Dominum Chriſtum credo, quia oculus meus dexter, & dextera manus mea, ſi proponatur, Cyrillo neque ejiciente hæretica dogmata, neque apertè confitente Chriſtum & Deum eſſe & Hominem, & paſſum ſecundùm humanitatem, & reſuſcitatum per Dei Verbi virtutem ſecundùm ſententiam Domini dicentis, *Solvite Templum hoc, & in tribus diebus ſuſcitabo illud*, abſcindam potiùs membra mea per virtutem Domini, quam cum iſtis impiè agam. Quando ergò volunt, veniant: Ordinent. Paratus ſum ego, coram Deo dico, diſcedere cum omni læti-

lætitia. Sicut enim in veritate credo, quia Deus est, sic & satisfactum habeo, quod pium sit manifestaturus Ecclesiæ dogma, quando novit ipse. Et veritatem non permittet absorberi. Verumtamen eorum, quæ scripta sunt, omnium exemplaria tuæ Religiositati direxi.

SCHOLION.

HÆc Epistola nos docet plura. Primò, horrendam istius Alexandri pertinaciam. Secundò, quod Synodus, in qua tractandum erat de dando Responso ad Sacram Principis, fuerit non Berrhææ acta, sed Antiochiæ. Berrhææ tamen fuit completa. Tertiò, quod quinque præfati cum Joanne Patriarcha Episcopi multa illic Conciliorum millia agitaverint, investigantes suaviorem viam pacis. Quartò, quod nullam molliorem excogitare potuerint, quam ut Cyrillus anathematizaret sua Capitula, & omnes contenti essent solo Nycæno Symbolo. Quintò, quod Joannes Patriarcha Cyrilli litteras ad Alexandrum quidem ac Theodoretum miserit, non tamen ad Samosatensem Andream. Rationem ignoro. Sextò, quod Cyrillus sua Capitula generosè defenderit, asseverans esse consona Sacris litteris, ac necessaria ad evertendam Nestorii hæresim. Septimò, quod Alexander maluerit truncari omnibus membris, quàm Capitula non anathematizari. Octavò, quod ob hanc pertinaciam timuerit Episcopatu ejici. Hinc dixit: *Quando volunt, veniant. Ordinent.* Utique novum Episcopum.

CAPUT LIX. ---147

Epistola Andreæ Episcopi, per quam respondit ad Epistolam hanc Alexandri.

RElegens ea, quæ Cyrillus per Epistolam scripsit, & quæ de his à tua Sanctitate ad Sanctissimum Episcopum Acacium sunt rescripta, sine falsitate dico, non sine Spiritu Sancto arbitratus sum ea, quæ in tua epistola rescripsisti. Nam & quod verum est, & quod subtilitas Dogmatis habet, in eis inveni, & obumbratum occultumque inimici dolum benè ac manifestè nudatum, ac fiduciam multam quæ decet Christi servum, qui pro sana fide certat. Consors igitur & ego tuæ Sanctitati, uniusque sententiæ. Et nunquam præter hæc alia sapiam, confortante me Deo. Quomodò enim non turpe sit, ut ille, qui notha & reproba Dogmata subinducit, tamen pro eis certet: nos autem pacis obtentu perdamus fidem? Admiratus verò sum & propositionem, quam in ipsis litteris posuit Sanctitas tua. Si enim veri jam dogmatis est, & rectam fidem servat, & non intellectum suum fraudulenter occultat, si & duas naturas confitetur, & impassibilem Christi Divinitatem, quid prohibet, ut & Hominem eundem confitens Christum dicat, Quia passus est secundùm humanitatem? Et de his quidem superfluum est multiloquio uti ad tuam Sanctitatem. Ex litteris verò Sanctissimi Episcopi Acacii videntur quodammodo hi, qui sunt in Antiochia, cessisse, atque his quæ scripta sunt consensisse. Et benè quidem facit Sanctitas tua, præcipiens nobis ut minimè perturbemur. Ego verò trepido, ne per eos circa ipsas res illud confirmetur somnium, quod non ante multum quidem tempus vidi, nimis autem coarctat meam animam. Videbam namque me esse cum tua Religiositate, præsentibus aliis quibusdam non paucis Episcopis, loquens verò ad me dicebas Apollinarium hæreticum vivere. Me autem sæpiùs cum admiratione interrogante, si verè viveret, confirmabas eundem virum superesse. Verùm quodammodò, improvisè utique, in domum quandam facti sumus, in qua Apollinarius senex valdè jacebat in lecto. Oportebat autem nos ad viri ipsius venire colloquium. Quod dum esset futurum, ipse ad aurem mihi dixisti, quia ille impius nunquam persuaderetur acquiescere his, quæ dicebantur à nobis. Ego verò alterum quendam præter ipsum sedentem videns dicebam, quòd ipse esset causa ut Apollinarius nostris verbis minimè flecteretur: Dum verò venimus ad colloquendum ego & Sanctitas tua, sedes autem ego portabam tam mihi, quam tuæ Sanctitati, juxta illius lectum subitò video Apollinarium quidem stantem, & Eulogias dispertientem, Sanctissimum verò Joannem jacentem in lecto, & suscipientem ab eo.

Deindè & tuam Religiositatem supponentem ei manus, propter condescensionem iniquè coactam. Ego autem stans ad me ipsum dicebam: *Qualis est condescensio ista? In Sanctum Spiritum peccat. In ipsam Domini inbumanationem impia est. Et qualis est ista condescensio?* Et hæc dicens evigilavi. Et oro ut phantasia sit somnium hoc, & nihil significans.

SCHOLION.

ETiam hæc Epistola nos quædam docet. Primò, quod Andreas circa Cyrilli Capitula fuerit ejusdem mentis cum suo Metropolita. Ipsum laudat, quod venenum dolosè ac vafrè in Capitulis occultatum prudenter introspexerit, manifestè denudarit, ac nervosè revicerit. Secundò, quod etiam Andreas singulariter oderit duodecimum Capitulum. Videlicet hanc propositio-

ſitionem. *Deus eſt paſſus ac mortuus*. Dici voluit. *Chriſtus eſt paſſus ſecundum humanitatem*. Tertiò, quod non crediderit à Cyrillo admitti duas in Domino naturas. Quartò, quod dum hæc Andreas ſcriberet, apud Antiochiam fuerit adunata Synodus: Nempè ſuperiùs memorata: Ex Epiſcopis advenis, quorum unus fuit Paulus Emeſenus. Quintò, quod neque Alexander, neque Andreas ipſi adfuerint. Sextò, quod iſta Synodus propoſitas à Sancto Cyrillo conditiones admiſerit, ideoque ſtatuerit admittere ejus communionem & pacem. Septimò, quod eadem Synodus conditiones non plenè probarit, cenſuerit tamen diſpenſatoriè admittendas, amore pacis. Octavò, quod Andreas cenſuerit iſtam condeſcenſionem nullatenus eſſe diſpenſatoriam, ſed penitus prævaricatoriam. Veram communionem cum Apollinariſtis. Et credidit ſe ſentire ex divina revelatione. Erat nugax ſomnium.

CAPUT LX. —148

Epiſtola Theodoreti Epiſcopi, ſcripta ad Acacium Berrhææ Epiſcopum, de litteris quæ ab Ægypto venerunt ad eundem Acacium.

EGo quidem non ſolùm vocatus, ſed etiam non vocatus vellem ſemper venire juxta tuam Sanctitatem. Tantum autem ab hac intentione delinquo, ut nec tuæ poſſim Sanctitatis litteris obaudire. Rursùs enim languor mihi validè ſupervenit, & peſſimum Tercranium poſt regreſſum de montuoſis partibus incidi. Super hæc & Magnificentiſſimus atque Glorioſiſſimus Magiſter militum hic eſt, propter quod & veniam peto. Et innoteſco tuæ Sanctitati, quia in litteris, quæ ab Alexandria directæ ſunt, inveni ea quidem, quæ ab eo dogmaticè dicta ſunt, contraria his quæ olim ſunt ab eo expoſita; conſona verò magis Doctrinæ Patrum. Et valdè affectus ſum, & laudavi Dominum Chriſtum ſuper mutatione, quæ facta eſt per tuæ Sanctitatis admonitiones. Aliquas verò partes Epiſtolæ multis vidi volutionibus & multiloquiis falſis plenas. Nam dum oporteret à nobis ſex poſitas propoſitiones, cum breves eſſent, approbari ab eo, neſcio cujus rei cauſa multis verbis uſus effugit brevem pacis viam. Sic enim Propoſitionem temperavimus, ut nullis fuerat fugienda. Propoſuimus enim, ſicut Tua Sanctitas novit, permanere nos in fide, quæ in Nicæa expoſita eſt à Sanctis & Beatis Patribus, & in Epiſtola Sanctiſſimi ac Beati Athanaſii, tamquàm quæ hanc ſubtiliter interpretata fuerit. Quæ verò nuper exſurrexerunt Dogmata, ſeu per Epiſtolas ſive per Capitula, ejici, tanquam id quod commune eſt perturbantia: Hæc relinqui, quæ diſſenſionem præcipuè fecerunt. Subſcriptionem nos exigit depoſitionis illius viri, cujus Judices non ſumus effecti. Scit autem Sanctitas tua, quia ab omni carnifice duriùs nos trucidat conſcientia noſtra, ſi illa fecerimus, quæ arbitramur non debere committi. Unde & Beatus Paulus dicit. Tuæ igitur ſapientiæ ſit ſic diſpenſare cauſam, ut facienda pax complaceat univerſis, & ante omnia Chriſto omnium Deo ſuper hac obediatur.

SCHOLION.

HÆc Epiſtola nos docet etiam Theodoretum præfatæ Antiochenæ Synodo non interfuiſſe. Item nobis demonſtrat, quid Theodoretus de Sancti Cyrilli Reſcripto ac Poſtulatis tunc cenſuerit. Primò cenſuit Cyrilli litteras eſſe orthodoxas, conſonas doctrinæ Patrum. Secundò cenſuit ab ipſis penitùs everti Capitula, ideoque Cyrillum, licet non verbo & lingua, tamen opere eſſe pœnitentem & converſum. Tertiò hanc inſperatam mutationem non ſoli adſcripſit divinæ gratiæ, ſed etiam factis per Berrhæenſem Acacium admonitionibus. Eas credidit fuiſſe plantationem ac rigationem, cui Divina omnipotentia dederit incrementum. Quartò addidit litteras eſſe doloſas: Plenas circumlocutionibus & aſtutis multiloquiis. Quintò graviter improbat, quod Cyrillus, qui deberet ſex & longè plures pro pace conditiones admittere, nec in unicam, eamque facillimam, ac à nullo repudiabilem, voluerit deſcendere: Nempe acceptare ſolum Nicænum Symbolum, ac Sancti Athanaſii litteras ad Epictetum. Sextò graviter item improbat, quod Cyrillus noluerit apertè valedicere ſuis Capitulis. Septimò etiam omninò improbat, quod Cyrillus velit admitti, immò & ſubſcribi damnationem Neſtorii. Conſtanter affirmat hoc apud bonam conſcientiam eſſe impoſſibile. Hinc Acacius ſupplicat, ut ex concepta pace non ſeminet nova bella, ſed faciat talem, quæ grata ſit omnibus per Orientem Epiſcopis, ac præſertim Domino Deo.

CAPUT

CAPUT LXI. ---149

Epiſtola ejuſdem Theodoreti ad Andream Epiſcopum de hac ipſa re.

MIrandiſſimus Ariſtolaus direxit ab Ægypto Magiſtrianum cum litteris Cyrilli, in quibus anathematizavit & Arium, & Eunomium, & Apollinarium, & eos qui dicunt Divinitatem Chriſti eſſe paſſibilem, & eos qui confuſionem & remixtionem duarum naturarum dicunt. Et in his quidem ſumus affecti. Licet fuerit noſtra propoſitio. Exigit verò ſubſcriptionem depoſitionis, quæ ab eis facta eſt, & anathematiſmum Dogmatis Sanctiſſimi & Deo Amiciſſimi Epiſcopi Neſtorii. Scit autem Sanctitas tua, quia indeterminatè anathematizare præfati Deo Amiciſſimi & Sanctiſſimi Epiſcopi Doctrinam, idem eſt anathematizare pietatem. Si verò convenit ut aliquid nos *anathematizemus*, anathematizemus hos, qui dicunt purum hominem Chriſtum, aut qui in duos Filios incidunt unum Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, & qui ejus Divinitatem negant. Hæc enim cum omni ſatiſfactione unuſquiſque piorum anathematizat. Si verò volunt, ut indeterminatè & virum, cujus judices non ſumus facti, anathematizemus, & Dogma ipſius, quod novimus rectum, impiè facimus, ut arbitror, ſi ei obediemus. Arbitror verò hæc etiam tuæ Sanctitati complacere, qui egregius pietatis Propugnator exiſtis, & verus atque accommodus Orthodoxiæ Magiſter.

S C H O L I O N.

HÆc Epiſtola exſtat apud Marium Mercatorem, ſed incompleta. Exſtat uſque ad verba: *Qui ejus Divinitatem negant.* His Marius adjungit: *Et cætera*. Profitetur quædam à ſe prætermitti. Adduxit ſolummodò illa, quæ Theodoreto, cui non favit, poſſent obeſſe. Poſtmodò adjungit & hæc: *Exiſtimo præ omnibus maximè ſatisfactum eſſe Sanctiſſimo & venerando Joanni Epiſcopo, quod nullatenus acquieſcam in damnationem Domini mei, Sanctiſſimi & venerandi Neſtorii Epiſcopi præbere conſenſum, nec violare communem promiſſionem, quæ in Tharſo & Chalcedone, & Epheſo facta eſt. Meminit enim & eorum, quæ nuper apud Antiochiam poſt noſtrum regreſſum à nobis ſæpè deprompta ſunt. Nullus igitur tuam decipiat Sanctitatem, quod ego acquieſcam hoc aliquando facere, Deo procul dubio mihi cooperante, & me confortante.* Joannes Garnerius exiſtimat hæc eſſe fragmenta ejuſdem Epiſtolæ. Labitur. Etenim longè aliud ſcribit in litteris ad Eliam Aquilejenſem, & alios Hiſtriæ Epiſcopos Pelagius ſecundus Pontifex. Immò ejus tunc Diaconus, poſtea ſucceſſor, Magnus Gregorius. Iſtam enim Epiſtolam eſſe ſub illius nomine ab hoc ſcriptam, teſtatur Paulus Warnefridus in tertio libro de Geſtis Longobardorum. Gregorius igitur adducit iſtud Theodoreti fragmentum, & affirmat fuiſſe in litteris ad Alexandrum Syriæ Palęſtinorum Epiſcopum. Eſt uſus mendoſo codice. Etenim nullus Palęſtinorum Epiſcopus adhæſit Neſtorio. Nec item Antiocheno Joanni. Omnes adhærebant Juvenali Hieroſolymitano, & ipſum venerabantur ut Patriarcham, ideoque etiam venerabantur Epheſinam Synodum. Proinde fragmentum eſt omninò deſumptum ex litteris ad Alexandrum Hierapolitanum, Metropolitam Euphrateſiæ Provinciæ. Theodoretus apud illum fuerat delatus, quod non ſolummodò pacem admitteret, ſed & omnes à Cyrillo poſtulatas conditiones: Etiam damnationem Neſtorii. Hinc ſe purgat, affirmans eſſe famam mendacii. Affirmat ſe de hujus conditionis refutatione ſatisfeciſſe etiam Patriarchæ Joanni.

Magnus Gregorius fragmentum adducit in hæc verba: *Exiſtimo præ omnibus maximè ſatisfactum eſſe Domino meo Sanctiſſimo ac venerando Joanni Epiſcopo, quod nullatenùs acquieſcam in damnatione Domini mei Sanctiſſimi & venerandi Neſtorii præbere conſenſum, quæ in Tharſo & in Epheſo facta eſt.* Eſt locus manifeſtè mendoſus. Etenim Neſtorii damnatio nullatenus fuit confirmata apud Tharſum. Fuit iſtis denuò circumducta & proſcripta. Prætermiſſa ſunt hæc verba: *Nec violare communem promiſſionem, quæ in Tharſo & Chalcedone, & Epheſo facta eſt.* Non eſt dubitandum, quin etiam Gregorius ita ſcripſerit. Certum eſt mendum poſtmodò irrepſiſſe in ejus Epiſtolam. Et hinc diſcimus, quod omnes hæ Theodoreti, forſitan & aliorum Epiſcoporum, de hoc negotio Epiſtolæ olim exſtiterint in Bibliotheca Romanæ Eccleſiæ. Quidquid ſit, videmus has Epiſtolas eſſe omnino authenticas. Et Mario Mercatori debemus gratias, quod iſtud Theodoreti fragmentum nobis cuſtodierit integrum, atque ita nos hodie juvet ad momentoſam Gregorii Epiſtolam liberandam à grandi mendo. Caſſinenſis translatio eſt diverſa à Mariana, ideoque non fuit prætermittenda.

Theodoretus igitur, ubi omnia apud Antiochiam & Alexandriam Acta, & ultrò citroque Scripta maturè conſideraſſet, cenſuit varia. Primò, quod omninò eſſet reparanda communio, & ineunda pax, atque ita auferendum lamentabile hoc totius mundi ſcandalum. Secundò, quod illa, quæ in Cyrilli litteris erant recta ac orthodoxa, eſſent probanda ac admittenda. Tertiò, quod Neſtorii damnatio, quidquid Cyrillus expoſtularet, nullo modo eſſet ratificanda ac ſubſcribenda. Ejus ratio erat, quod damnare non poſſent Epiſcopum, qui ejus cauſam non diſcuſſiſſent. Quartò, quod nullo item

modo

modo essent anathematizanda Nestorii dogmata. Utique in generali. Ratio erat, quod anathema infligi non possit nisi in singulares articulos. Quintò, quod Cyrilli postulationibus esset aliquid impartiendum. Quod anathematizandi essent hi, de quibus ille accusabat Nestorium, articuli. *Christus est purus homo. In Christo sunt duo filii. Christus non est Deus.* Hos enim articulos anathematizat omnis Ecclesia.

CAPUT LXII. —150

Epistola Andreæ Episcopi, quam Theodoreto Episcopo ad suam rescripsit.

ALexandrini litteras legi, & à sua quidem putredine non recessit ullo modo, sicut & tua utique Sapientia reperit, easdem litteras legens. Quia verò condescensione opùs est, ut solvatur orbis terrarum schisma, & non ampliùs discissam despiciamus Ecclesiam, forsan enim ad majus procedunt mala, si compositio nulla proveniat, benè tuæ placuit Sanctitati, illius quidem propositionem sicut impiam fugere; uti verò his quæ scripsisti, & anathematizare eos qui purum hominem dicunt Christum, & qui in duos Filios unum Deum secant. Arbitror verò quod & subscriptionem modis omnibus exigat depositionis. Aliqui verò & hoc forsitan facient. Et arbitror etiam Cyrillum, etsi omnes minimè subscribamus, illorum fore subscriptione contentum. Scit tua Sanctitas, quia hæc & antè in locutionem venerint, quando in Antiochia convenimus pariter. Ora igitur, quæso, ut nullum fiat impedimentum paci, & ordinationi Sanctarum Ecclesiarum.

SCHOLION.

PEr hanc Epistolam Samosatensis Andreas probat Theodoreti consilium, & singulos ejus articulos. Ad illum tamen, qui Nestorianæ damnationis subscriptionem tangit, addit aliquid moderaminis. Censet ipsum esse adiaphorum, ideoque pro neutra parte instantiùs urgendum. Istam namque subscriptionem ex Orientalibus Episcopis quidam admissuri sunt, quidam penitus refutaturi: & ipse etiam Cyrillus, licet quidam refutent, aliquorum subscriptione contentus acquiescet. Andreas igitur censet unumquemque permittendum circa hoc punctum in suo sensu abundare. Et adjungit: *Scit tua Sanctitas, quia hæc & ante in locutionem venerint, quando in Antiochia convenimus pariter.* Affirmat duo. Primò, quod ista sex Episcoporum Synodus fuerit facta apud Antiochiam. Secundò, quod ista circa illum articulum libertas fuerit illic proposita, agitata, probata. Ita clariùs infra audiemus à Theodoreto. Andreas insuper probat Cyrilli litteras, at non totas: Censet ipsas ex integro non recedere à Capitulorum putredine. Et addit: *Sicut & tua Sapientia reperit.*

At verò inscripta ad ipsum Epistola Alexander nullam hujus rei fecerat memoriam: Fecit in scriptis litteris ad Berrhæensem Acacium. Igitur harum copiam miserat ad Andream.

CAPUT LXIII. —151

Epistola ejusdem Andreæ Episcopi ad Alexandrum Episcopum Hierapolitanum.

EOrum quæ ad me Dominus meus Sanctissimus Theodoretus Episcopus scripsit, exempla tuæ Sanctitati direxi. Et quia quidem Cyrilli errorem multoties millies anathematizet, manifestum est his qui pervidere subtiliùs volunt. Quia verò tempus non permittit, ut secundùm acribiam ratiocinemur propter schisma generale, quod factum est, & quia majora sustinentur mala de Persistentia nostra, puto quod benè se habeat, ut aliqua condescensione utamur pro Ecclesiastica pace. Et illius quidem propositionem fugiamus, quæ impia est, sicut nec ille nostram suscepit. Anathematizemus verò eos, qui duos Filios dicunt, quod nobis objiciunt insanissimè: Vel qui Hominem purum Dominum nostrum Jesum Christum. Et super his suscipiamus pacis compositionem. Reddent autem rationem, qui impiè sapiunt, Judici omnium. Et nobis, vel si dispensatoriè pacem suscipiamus, pars nulla est cum his, qui impiè sapiunt. Prævideo autem, quia de Persistentia nostra nihil evincitur ampliùs, nisi ut Orthodoxi pellantur Ecclesiis, & Dogma ex toto absorbeatur. Quæro igitur Sanctitatem tuam, ut quantacumque possibile est condescensione magis utamur. Scit enim Spiritualis Sapientia tua, quia sicut zelus in tempore suo multa millia peragit, sic & condescensio in tempore apto magna bona operatur. Et mihi quidem placent ista. Si verò meliùs aliquid pervidet Perfectio tua, quæ secundùm Deum est, notum nobis fac. Litteras illas ad Sanctissimum Episcopum Theodoretum dirigere dignetur Sanctitas tua.

tua. Omnes, qui circa tuam Religiositatem sunt, ego, & qui mecum sunt, salutamus.

SCHOLION.

HIerapolitanus Alexander fuit alienissimus à Nestorii damnatione, & à Cyrilli Capitulis: In pacem consentire contumaciter noluit, nisi ista circumduceretur, & hæc percuterentur solemni anathemate. Porrò apud illum & Andreas & Theodoretus, utpote dilecti Suffraganei, erant potentes verbo & opere. At verò hic, quod in pacem cum varia dispensatione condescendendum censeret, malè apud illum olere cœpit. Hinc illum Andreas purgat, & comprobat ejus judicium, studens emollire Alexandri duritiam. Et scribit varia. Primò, quod Theodoretus nequaquam admittat Cyrilli Capitula, sed ipsa anathematizet multoties millies. Secundò, quod hoc manifestum sit ex ejus ad Andream litteris. Tertiò, quod in qualemcumque pacem, licet cum varia dispensatione, descendere sit penitus necessarium. Etenim adversus pacem persistentia ad nihil juvare possit, nisi ut Ephesina in multos Episcopos degradatoria sententia mittatur in executionem, atque ita legitimi Episcopi ejiciantur, & superordinentur alii. Quod si permittatur, orthodoxum dogma ex toto absorbebitur. Quartò, quod has dispensationes & ipse Andreas, & Theodoretus velint esse rationabiles. Andreas vult, ut sicut Cyrillus Orientalium propositiones rejicit, ita rejiciantur & ejus Postulata: Nempe Nestorii damnatio, & anathema in ejus Dogmata. Quintò, ut nihil anathematizetur, nisi illi, quos Theodoretus expressit, articuli: Et super istis fiat concordia. Sextò, de Cyrilli Capitulis censet dispensativè silendum, & adjungit: *Et nobis, vel si dispensatoriè pacem suscipiamus, pars nulla est cum his, qui impiè sapiunt*. Utique cum Cyrillo, & aliis qui Capitula non dereliquerint. Andreas, quo Theodoretum plenè purgaret, transmisit omnes ejus litteras.

CAPUT LXIV. —152

Epistola Alexandri Hierapolitani Episcopi ad Andream Episcopum rescripta.

LEgens quæ nuper à tua Religiositate sunt scripta, pervidi quia Sathanas secundùm veritatem petiit, ut cribraret omnes nos sicut triticum. Ego verò fide proposita nullo modo impietatem esse condescensionem, neque communionem cum hæreticis pacem Christi appello. Absit. Et da veniam, velocitatem permutationis adspiciens oravi, ut terra mihi dehisceret. Et verè, nisi timor Dei retinuisset me, continuò Eremum petens extremum spatium perquisissem. Puto enim quia & tuæ Sanctitati dixi, jurejurando satisfaciens ei, & maledictionem contra memetipsum suscipiens, si alienationem à Mysteriis conscius mihi sum, aut per contentionem, aut per odium, aut per rebellationem, aut per cujuslibet alterius gratiam facere aliquid in causa præsenti, sed ponens Deum & Joannem ante oculos & affectum nostrum. Et superat timor Dei, & hæreditas Christi. Unde & à cunctis veniam postulo.

SCHOLION.

PEr hanc Epistolam Alexander incipit demonstrare suam pertinacissimam à pace aversionem. Affirmat etiam ab Andrea ac Theodoreto propositum modum esse manifestam impietatem, indignam condescensionis, seu dispensationis nomine. Quod nempe permittat Capitula abire sine Anathemate. Affirmat fore manifestam communionem cum hæreticis, præ qua esse potius moriendum clamant omnes Patres & Canones. Esse potius moriendum, quàm vel solis hæreticorum nominibus communicandum. Scripsit ex antiqua regula, & jussit Sanctus Gelasius. Et sinistra istius regulæ applicatio seduxit Alexandrum. Hinc dicit: *Nisi timor Dei retinuisset me, continuò eremum petens extremum perquisissem*. Andreæ, qui persistentiam non nisi ad Canonicorum Episcoporum ejectionem scripserat esse utilem, respondet hanc ejectionem adeò à se contemni, ut paratissimus sit non dumtaxat ad suum redire Monasterium, sed propelli ad extremum cujuscumque eremi spatium. Affirmat se non ex contentione, aut odio, sed ex recta Mysteriorum consonantia hæc scribere. Hæc verba, *Da veniam, velocitatem permutationis aspiciens, oravi, ut terra mihi dehisceret*, Theodoreto & Andreæ, ac præsertim Joanni Antiocheno improperant instabilitatem, qua accedebant ad Cyrillum ac ejus Capitula, quæ non solis verbis, sed etiam solemnissimis scriptis, imò & juramentis nuperrimè invaserant. Eam affirmat sibi fuisse huc usque incredibilem, jam verò esse importabilem.

CA-

CAPUT LXV. ---153

Epistola ejusdem Alexandri Episcopi ad Theodoretum Episcopum.

QUa hora suscepi Sanctitatis tuæ litteras, epistolam susceperam scriptam à Domino meo Religiosissimo Episcopo Andrea, quæ contraria omnibus est prioribus. Et paulò minùs alienus effectus sum, videns quod nos Sathanas expetierit ad cribrandum. Direxit autem mihi & ad se scriptam tuæ Religiositatis Epistolam, continentem quod eos, qui dicunt Divinitatem Christi passibilem, anathematizet Ægyptius: Et eos qui confusionem & remixtionem duarum perhibent naturarum. Et ego quidem Cyrilli Epistolam nullatenùs hæc continentem vidi: Quin potiùs inveni eum certantem, & in primis, & in mediis, & in ultimis, pro Capitulis suis, reliquisque Conscriptis, in quibus omnem impietatem suam perexemplificat. Si verò vobis & rectè se habere videntur quæ scripta sunt, & de reliquo qui hæc per Epistolam scripsit inter Orthodoxos deputatur, indifferenter verò & alia recepistis, quæ ille quidem proposuit litteris, Joannes verò traducit omnes, ut inquiunt, dispensativè, propter pacem condescensionem amplexus, innocens ego sum à sanguine omnium. Unusquisque verò, sicut novit, ea quæ ad se pertinent dispenset. Vivit omnium Dominus Deus meus, & Oasim & quemlibet extremum vicum præfero communioni hæretici, & eorum qui Orthodoxiam prodiderunt.

SCHOLION.

HAc in Epistola Alexander omnia, quæ ad Andream scripsit, confirmat. Et quædam adjungit. Primò, esse falsum, & Theodoretum malè vidisse, quod in datis ad Berrhæensem Acacium litteris Cyrillus anathematizet eos, qui Christi Divinitatem dicunt passibilem: Aut eos qui naturarum in ipso confusionem vel mixtionem blasphemè asserunt. Hi enim erant palmares Polemonis ac Timothei errores, quos Alexander damnabat in Capitulis. Affirmat se attentè legisse istas litteras, ac in ipsis nihil invenisse, nisi continuam ac manifestam pertinaciam in istis blasphemiis. Hinc pessimè indignatur Cyrillum ab Andrea ac Theodoreto deputari inter Catholicos. Præsertim detestatur Joannem Patriarcham, quod sceleratam hanc pacem sub dispensationis fuco studeret omnibus imprimere. Et exclamat cum Propheta: *Innocens ego sum à sanguine omnium.* Et adjungit: *Unusquisque, sicut novit, ea quæ ad se pertinent dispenset.* Hoc est: Scissum est rete, quisque salvet suam animam. Protestatur se non solummodo ad quodvis extremum Eremi spatium, sed etiam ad Oasim, solemne hæresiarcharum exilium, esse paratissimum.

CAPUT LXVI. ---154

Epistola Theodoreti Episcopi Cyri, quam scripsit Alexandro Episcopo. Sicut posuit Irenæus.

PUto plus ab omnibus nosse Dominum meum Sanctissimum, & Deo Amicissimum Joannem, quia depositioni Domini mei Sanctissimi, & Deo Amicissimi Episcopi Nestorii consentire non patiar. Quia memor est eorum, quæ in Tharso, & in Chalcedone, & in Epheso facta sunt: Et nuper post reditum in Antiochia à nobis sæpiùs dicta. Non igitur quisquam Sanctitatem *tuam* inducat, quia hoc ego facere patiar aliquando, Deo utique cooperante mihi, meque firmante. Dogmata verò ista Cyrilli, quæ nunc ad Berrhæam per Epistolam scripsit, prava mihi esse non visa sunt, sed & valdè contraria tam Capitulis, quam aliis ejus Conscriptis. Unde & Epistolam scribens Domino meo Sanctissimo, & Deo Amicissimo Episcopo Acacio hoc ipsum significavi. Et verè, si possem, venissem utique, & contulissem cum tua Sanctitate. Vellem siquidem discere, quid esset in veritate occultatum in eis, quod ab Evangelica doctrina sit alienum. Et hæc dico non quasi cui ad communicandum cum eo ista sufficiant. Oportet enim clarè illa exponi cum fide Nicæna, & subscribi ab eo, & ab omnibus, quorumcumque suscipiemus communionem. Noverit enim Sanctitas tua, quia tam longè sum suave aliquid existimare venturum, ut Archi-Mandritæ Monasterii mei de Cella mihi ædificanda mandaverim. Hìc namque illum in his diebus contigit inveniri.

SCHOLION.

HUjus epistolæ fragmentum exstat apud Marium Mercatorem. Est illud ipsum, quod unà cum alio ad Samosatensem Andream fragmento Joannes Garnerius conflavit in unam Epi-

sto-

ftolam: Et quod Pelagius fecundus Pontifex in litteris ad Eliam Aquilejenfem ac alios Hiftriæ Epifcopos fcripfit fuiffe fcriptum ad Alexandrum Syriæ Palæftinorum Præfulem. Gratiam debemus Caffinenfi codici, qui lucem dedit hifce tenebris. Quod Papalis iftius Epiftolæ Dictator Magnus Gregorius fcripfiffet, *Syriæ Palæftinorum*, nunquam credidero: Exiftimo fcripfiffe *Syriæ Euphratefiorum*. Error eft ab antiquariis. Theodoretus apud Alexandrum erat delatus de variis. Primò, quod Joanni Patriarchæ promififfet admittere damnationem Neftorii. Secundò, quod Cyrilli ad Berrhæenfem Acacium litteras probaffet, & judicaffet orthodoxas. Tertiò, quod ob ipfas decreviffet in pacem confentire, & Cyrillum in communionem admittere. At verò Alexander averfabatur hæc omnia: Cyrilli litteras cenfebat dolofas, & plenas omni, obvelato tamen, Capitulorum veneno. Hinc invitavit Theodoretum, inftruendum, ac divertendum à pace. At verò hic fe excufavit, & refpondit ad fingula. Primò, quod Neftorii damnationem nunquam admitteret: Et quod Joannes Patriarcha optimè noffet hanc ejus conftantiam. Utpotè qui memor fit eorum, quæ acta funt Ephefi, Chalcedone, Tharfi, ac nuper Antiochiæ. Deindè, quod litteras Cyrilli omninò judicaret Catholicas, & manifeftè contrarias Capitulis. Et quod occultatum in eis venenum & malitiam non poffet introfpicere. Proinde Theodoretus affiduè profecit in iftis litteris. Etenim qui ad Berrhæenfem Acacium de ipfis fcripferat, *Aliquas verò Epiftolæ partes multis vidi volutionibus & multiloquiis falfis plenas*, jam fcribit nullum à fe in illis, nequidem occultatum, inveniri venenum. Attamen adjungit has fibi litteras ad pacem non fufficere. Vult à Cyrillo infuper admitti Nicænum Symbolum. De anathematizandis Capitulis penitus tacet. Difpenfatoriè. Quod vellet contentus effe Symbolo ac Epiftola, & fic Capitula habere pro abjectis. Subnectit verò fe quidem confentire in pacem, de felici tamen fucceffu defperare, ideoque mandaffe fui, in quo Monachum induerat, Cœnobii Archi-Mandritæ, ut fibi Epifcopatum depofituro ac illuc redituro, novam Cellam ædificaret.

CAPUT LXVII. —155

Epiftola Maximini Epifcopi Anazarbi ad Alexandrum Epifcopum.

LItteras fufcepi Domini mei Deo Amiciffimi, & Sanctiffimi Epifcopi Joannis, quafi Ægyptius anathematizaffet Apollinarium, & Eunomium, & Arium, & eos qui dicunt remixtionem factam, duas autem naturas confeffus fuiffe Dominum noftrum Jefum Chriftum. Et fimpliciter, ut non plura dicam, laudat eum de his, quæ nuper dogmatizavit. Alius verò aliquis, unus ex his qui diligunt nos, direxit nobis exemplar Epiftolæ, quæ ab Ægyptio ad Dominum meum Deo Amiciffimum Acacium Epifcopum fcripta eft, confirmantem quidem priora Capitula, & fortiter inftantem pro eis; dicentem verò non fe communicaturum nobis, nifi anathematizaverimus Dominum meum Deo Amiciffimum, & Sanctiffimum Epifcopum Neftorium, fidemque ipfius. Ego verò hæc legens & illa, nimium incurri torporem, & incertus fum, utrum præfatus Sanctiffimus Antiochenorum Civitatis Epifcopus illa laudaverit, an alia. Dignetur igitur tua Sanctitas, quæfo Domine mi & Amiciffime, hanc anguftiam noftram folvere, & per Epiftolam nos docere, quid horum fit verius. Dum verò intraverit veftra Sanctitas Antiochiam, mox mihi dignare tua Scripta dirigere, & univerfi continuò pariter ingrediemur. Orare verò pro nobis, & pro pia pace Sanctarum Ecclefiarum inceffanter, quæfo, dignare.

SCHOLION.

HÆc epiftola fcripta eft poft convocatam à Joanne Patriarcha Antiochenam ex advenis Epifcopis Synodum in qua tractandum erat de formando Refcripto ad litteras quas Cyrillus refcripferat Berrhæenfi Acacio. Ad eam Joannes invitarat, quidem Alexandrum ac Theodoretum, fed nullum alium. Hinc varia apud varios fufpicio, varia Epifcoporum judicia, rumores varii. Et ipfis componendis Joannes ad omnes fuos Metropolitas fcripfit encyclicam epiftolam, affirmans quod Cyrillus in fuis litteris anathematizaffet Apollinarium, Arium, Eunomium, omnefque confufionis aut mixtionis fabulones; & quod in Chrifto Domino effet profeffus duas naturas. Quod effet plenè orthodoxus ideoque componenda pax effet in januis. At ecce Maximinus Anazarbi Epifcopus, fecundæ Ciliciæ Metropolita, interim à nefcio quo accepit exemplar litterarum Cyrilli, & fibi vifus eft in illis inveniffe omnia contraria. Invenit enim, quod Cyrillus fua illic confirmet Capitula, & affeveret nunquam deferenda: Et infuper addat nullam effe fpem pacis, nifi Orientales Epifcopi anathematizent Neftorii dogmata; & admittant ejus degradationem. Hæc turbarunt Maximinum: Fecerunt cefpitare, an forfan Joannes non laudaffet aliam Cyrilli Epiftolam. Et credidit Alexandrum profecturum ad iftam Synodum. Hinc ipfum rogat duo. Primo, ut folvat hujus dubii anguftiam. Deinde, ut dignetur referre fucceffum Synodi. Et adjungit: *Univerfi pariter ingrediemur*. Univerfi Metropolitæ, ac Epifcopi. Indi-

Indignabatur enim momentoſiſſimum hoc negotium clandeſtinè cum paucis à Joanne tractari.

CAPUT LXVIII. —156

Epiſtola Helladii Tharſenſis Epiſcopi ad eundem Alexandrum Epiſcopum.

PEr omnes litteras, per priores dico & per præſentes, cognoſcentes ad integrum, Sanctiſſime Amice Dei, animæ tuæ pro pietate intentionem, beatificanteſque tuam Sanctitatem de Apoſtolico Propoſito, oramus ut nos tuæ Sanctitatis veſtigia conſequamur, quò poſſimus & hoſtes adverſos Apoſtolico animo fortiter ſiſtere, & eos qui ab incepta ſtabilitate deſiſtunt, dijudicare ſimiliter. Nihil enim iſti ab aliquo hæreticorum videntur languore diſtare, quia dum neceſſitas nulla evenerit, confeſſionem rectam perdiderunt, fingentes jam Ægyptium Patrum fidem fuiſſe complexum, & priorem abnegaſſe errorem. De confuſione verò præſenti utatur quibus quomodolibet liberemur, atque in ſilentio convivamus. Et nos ſimilem habemus, ò Sanctiſſime, voluntatem, & volebamus, ſicut conſcientia noſtra teſtatur, converſationem in Monaſterio aſſumere, niſi nos ſimilis tuæ Sanctitatis diſcretio detineret: Et non eſſe abſque periculo crederemus Gregem noſtrum abſque violentia & neceſſitate deſerere. Oramus verò ut reſolutionem vitæ potiùs impetremus. Nec enim aliam ſolutionem calamitatum præſentium ſuſtinemus, niſi ut liberati à præſenti vita eam, quæ ſuſtinetur, recipiamus ſpem.

SCHOLION.

HÆc epiſtola eſt ejuſdem temporis. Paulò tamen poſterior. Eſt enim ſcripta poſtquam Alexander palàm declaraſſet ſuæ mentis pertinaciam, & faciendæ paci manifeſtum indixiſſet bellum. Hæc igitur intelligens Helladius Tharſenſis Epiſcopus, illum inflammat ad pejora, & ſe profitetur eſſe, ac ſemper fore ejuſdem ſententiæ. Et edicit fundamentum: *Quia quidam fingunt Ægyptium Patrum fidem fuiſſe complexum, & priorem abnegaſſe errorem*. Omninò reſpicit Joannem Patriarcham. Affirmat Cyrillum non ab ipſo converſum, ſed eum ab hoc perverſum, ideoque talia pro Cyrillo mentiri. Pro hac conſtantia proteſtatur à ſe ſpernenda omnia: Ipſum etiam Epiſcopatum. Addit nihil ſibi fore gratius; quam Alexandro in Monaſterio convivere. Forſitan fuerint ad Epiſcopatum aſſumpti ex eodem Monaſterio. Adjungit tamen ſe non ceſſurum, niſi extruſum Regia violentia. Etiam in hoc ſe velle imitari Alexandrum. Et revera fuit in hoc ſchiſmate adeò durus, ut fuerit unus iſtorum quatuor, quos Sanctus Cyrillus excluſit à pace. Poſtmodò tamen Divina gratia illi aperuit oculos.

CAPUT LXIX. —157

Epiſtola Alexandri Epiſcopi Hierapolis, quam reſcripſit Helladio Archi-Epiſcopo Tharſi.

IN præſenti confuſione ſanæ fidei, & Eccleſiarum Dei diſſenſione, quorum cauſam Cyrillus impius præbuit principaliter, nullam talem, ſi verum eſt, habemus mitigationem conſolationemque, qualem tuæ memoriam Sanctitatis, & per ſermonem & per litteras addiſcentes & pro pietate inſtantiam tuam, & duarum Ciliciarum conſonantiam, & pro Orthodoxiæ Prædicatore concordiam, id eſt, Sanctiſſimo Epiſcopo Neſtorio. Et Beati vos, ſicut veritas habet, qui hujus eſtis Propoſiti atque conſtantiæ. Præſtet autem Dominus, ut etiam firmamentum totius efficiamini Orientis, & eorum qui per diverſas Provincias pro fide certant orthodoxa.

Pervenerunt enim, quæ ad vos pertinent, in univerſam terram: Quia verò cognovit Sanctitas veſtra ex his, quæ nobis innotuiſtis, quia hæreticam Cyrilli Epiſtolam ad Sanctiſſimum & Sacratiſſimum Acacium, in qua pro univerſis decertat hæreticis Conſcriptis ſuis, quidam ſic juſtificaverunt, ac ſi eſſet Orthodoxa, rogo Sanctitatem veſtram, ut quidquid verbo ſive Scripto de hoc ad vos fuerit demandatum, non hoc abſque inquiſitione ac diſcuſſione ſuſcipiatis, ſed cum omni præinquiſitione perſcrutemini. Et primum quidem, ut quæ de ipſo dicant, ab ipſis quæ ab eo diriguntur litteris cognoſcatis. Deinde non excuſetis, quatenùs & duo & tres ex vobis ad Ægyptum pergant, & ſi Orthodoxa ſunt, quæ ab eo dicuntur, renuncient, ut ab eis certiſſimè de his, quæ nunciata ſunt, agnoſcamus. Et ſi quidem conſenſerit ſua eſſe, quæ nunciata ſunt, ſeu præter Scriptum ſive Scripto, cum ſint Orthodoxa & hæreticorum Capitulorum negationem habentia, & præcedentium dolorum, tenebro-

brosorumque Dogmatum ejus, & communicemus ei, & amplectamur eum, & ejus genua teneamus, & nihil eorum, quæ ad ejus honorem pertinent, omittamus. Si verò contraria significata fuerint his, quæ dicuntur ab eo, habeamus qualiter cum conscientia bona, & firmitate, securitateque usque ad sanguinem fidem veram defendere.

Cognoscat enim Sanctitas vestra, quia si toties millies esse illum diffamemus Orthodoxum, non tamen corrigat de præteritis, nihil proficiemus ampliùs, nisi ut proditores rectæ fidei judicemur. Non enim patietur de cæterò, nisi ut cum majori audacia, cooperante sibi tempore, ipse quidem fiducialiter agat per hæresim, nos autem ita dedititios suos in toto Mundo nobis detrahens asserat: Quippè quasi qui hæresim negaverimus, acquieverimus verò ejus Orthodoxiæ secundùm ipsum. Olim namque, olim votum est natum: Quia & his qui Romæ sunt, & ubique nostram correctionem annuncient. Quæso igitur Sanctitatem vestram non transitoriè, neque indiscusse acquiescere his, quæ nunc nunciantur ab Ægypto; sed, ut prædixi, omnia facere, nihilque relinquere eorum, quæ ad laborem & opus, vel pertinent ad itineris fatigationem atque studium, ut dignoscentes veritatem, aut reverà pœnitentem suscipiamus, aut persistentem refutemus Ægyptium. Sic enim & reliqua rectæ fidei Permanentia Sacerdotium radicabitur, & nullus nos, tanquàm si ipsi magis quam Christo serviamus, blasphemabit.

Si verò & oportuerit per hanc perseverantiam & Provincia & civitate, & vita carere, arbitror Sanctitatem vestram pronè universa suscipere, & pati, & facere, quam à sola spe nostra, dico verò, rectæ glorificationis fide recedere, pro qua & Patriarchæ, & Prophetæ, & ipse Salvator noster est passus, & reliqui universi. Confidamus verò in Domino, quia habebimus cooperatorem & ipsum Dominum Christum, qui & nostri certaminis fautor existet. Qui utique præstaturus est nobis, tanquam promptè pro sua fide certantibus, ut & pro Prædicatore Orthodoxiæ, qui injustitiam pertulit, ad piissimum Imperatorem nostrum legatione fungamur.

SCHOLION.

HOc Rescriptum nos docet varia. Primò notanda sunt hæc ejus verba: *Duarum Ciliciarum consonantiam*. Affirmant omnes utriusque Ciliciæ Episcopos fuisse in eadem pertinacia unitos adversùs damnationem Nestorii. Quare superiora Maximini verba: *Et universi continuò pariter ingrediemur*, videntur de illis solis intelligenda. Hæc verba, *Et eorum qui per diversas Provincias, pro fide certant orthodoxa*, ostendunt reliquas, aut sanè plures Provincias fuisse divisas & alios istic Episcopos adhæsisse paci, alios recalcitrasse. Notanda sunt & hæc Verba: *Et primùm quidem, ut quæ de ipso dicunt, ab ipsis, quæ ab eo diriguntur, litteris cognoscatis*. Affirmant quod Patriarcha Joannes Cyrilli ad Acacium litteras occultarit, & per Encyclicam epistolam dumtaxat vulgaverit, quod Cyrillus jam meliora saperet; Quod Apollinarium, omnesque confusionis fabulones anathematizaret; Quod palam profiteretur duas naturas: Et ideò manifestè recessisset à suis Capitulis.

Hoc offendit multos Episcopos: Præsertim & ab Alexandro, & à Maximino audientes, quod Cyrilli litteræ haberent omnia contraria. Hinc Alexander Helladium rogat, ut hac in re nemini fidat, nisi propriis oculis. Et acquirere litterarum exemplar non erat difficile; istud enim habebat Alexander: Et plures alii Episcopi vel à Joanne, vel ab Acacio acceperant. Notanda sunt & hæc Verba: *Non excusetis, quatenus duo aut tres ex vobis in Egyptum pergant &c.* Demostrant epistolam fuisse scriptam tempore Antiochenæ ex advenis Episcopis Synodi aut statim post ipsam. Dum nempe Alexander intellexerat Legationem impositam & Mandata data Paulo Emeseno Episcopo. Dixit Legatum placere, sed unicum non sufficere: Ei adjungendos duos aut tres ex Episcopis utriusque Ciliciæ. Et Helladium urget, ut non recedat ab hoc articulo. Et adducit rationes. Nempe, ut Cyrillus circa suas ad Berrhæensem Acacium litteras, quas Joannes Patriarcha, immò etiam Andreas ac Theodoretus asserebant orthodoxas, & circa ejus in ipsis recessum à suis Capitulis, maturè ac fidè discuteretur, atque ita pax non fundaretur super mendaciis. Alexander enim existimabat hæc omnia esse Joannis artes, ac sutelas contextas ad quocumque pacis fuco evadendam indignationem Principis, & minas exilii. Malebat usque ad extremam sanguinis guttam certare, quàm animam suam exponere ventis mendacii. Voluit adesse tria: Ut Cyrillus rectam fidem lucidè profiteretur; Ut disertè valediceret suis Capitulis; Et ut Orthodoxiæ prædicator Nestorius repararetur. Credebat ex pace, quæ sine his conditionibus fieret, secutura gravissima Ecclesiæ vulnera: Ac præsertim majorem Cyrilli audaciam, ad firmanda sua dogmata, & infamandos Orientales Episcopos, qui tamquam ipsius dedititii per pœnitentiam & correctionem venissent ad pacem.

CAPUT LXX. ---158

Epistola Theodoreti Episcopi ad Helladium Episcopum de Himerio Episcopo Nicomediæ. Et hanc, sicut posuit Irenæus, duximus transferendam.

TAciturnitatem præsenti tempore servare deliberans, inveni hanc noxiam nimis, ferentemque periculum. Unde taciturnitatem solvens non prohibebo labia mea. Cum Propheta clamabo. Sed ea quæ mihi recta videntur & justa, his qui sunt à tua Sanctitate innotesco, & à vestra Sanctitate, omni cum voluntate suadebor quæcumque expediunt. Igitur manifestum tuæ facio Sanctitati, quia ex Ægypto missam legentes Epistolam, invenimus doctrinæ Ecclesiasticæ congruentem, & contrariam duodecim Capitulis è regione: Illis, quibus hactenùs perstitimus ut hæreticis repugnantes. Et deliberavimus pro Ecclesiæ pace eos quidem, qui super his, quæ peccaverunt, se correxerunt, in communionem suscipere; injustæ verò atque iniquæ damnationi Sanctissimi & Deo Amicissimi Episcopi Nestorii neque manu, neque lingua, neque mente acquiescere. Iniquum namque reverà, & ultimo supplicio dignum est illi quidem, qui Mundum confudit, & terram & mare turbis complevit, & vix nunc expositionem nostram suscepit, impartire veniam: illum verò, qui ab ipsa pueritia hæc esse è doctrina docuit, injustæ homicidiali huic tradere interfectioni. Nam simile quoque est istud, ac si omnes illos Deo Amicissimos perdamus Episcopos, qui nobiscum in Ephеso, & Chalcedone, & Constantinopoli pro veritate certarunt, & usque ad præsens cum fervore certant. Et despiciamus leges, quæ pro omnibus impugnantur, & foris ab Ecclesiis degere compelluntur. Deliberavimus igitur non priùs vel Ægyptiis, vel Constantinopolitanis communicare, donec Propugnatores pietatis proprias receperint Ecclesias. Scribat igitur Sanctitas tua Deo Amicissimo & Sanctissimo Episcopo Himerio, & persuadeat ejus Religiositati, quia & pietatem non prodidimus, & curam fraterni amoris habuimus, & studium votumque habemus aut cum eis traditos nobis Populos regere, aut cum illis expelli, & quietem, quæ absque periculo est, recipere. Et mihi autem intentionem dignare tuæ innotescere Sanctitatis, Deo Amicissime. Nimis enim coarctor, eò quod nihil à vestra Amabilitate de his, quæ aguntur, sumus edocti.

SCHOLION.

THeodoretus erat mens & lingua totius Orientalis Ecclesiæ. Etenim de semet-ipso scribit ad Dioscorum Patriarcham Alexandrinum: *Sex continuis annis docui sub Sanctæ memoriæ Theodoto Antiochensium Episcopo, vitæ claritate & Divinorum dogmatum scientia nobilissimo. Tredecim rursus aliis sub beato Joanne, qui differentibus nobis sic afficiebatur, ut ambas sæpe manus non teneret, & de sua sede consurgeret. Ad hæc septimus annus hic est Deo charissimi Archi-Episcopi Domni.* Igitur per viginti sex annos fuit Patriarchalis Concionator ac Doctor Antiochenæ Ecclesiæ. Hinc ipsum Helladius timuit suæ Parti perdere. Porrò audierat illum in omnes à Cyrillo propositos Articulos consensisse, ideoque & paratum ad pacem. Etiam consensisse in perpetuam degradationem ac exturbationem Himerii Nicomediensis Episcopi, Bithynorum Metropolitæ. Etenim Cyrillus hunc Himerium, ipsum Helladium, Eutherium Thyanensem, ac Dorothæum Martianopolitanum volebat à pace exclusos, ac exturbatos Ecclesiis. Quare Helladius super his consulit Theodoretum, & conatur ab his divertere. Proinde hæc scripsit, dum Paulus Emesenus Alexandriæ tractaret cum Cyrillo, & res adhuc penderet: Dum fama nunciasset hæc Orientalibus. Epist. 83.

Et Theodoretus respondet ad singula. Primò, quod Cyrilli ad Acacium litteras judicarit, ac etiamnum judicet orthodoxas, ac è diametro contrarias Capitulis. Usque ad mortem non destitit detestari Capitula. Pelagius secundus Pontifex in datis ad Eliam Aquilejensem, ac alios Histriæ Episcopos, affirmans illum in Chalcedonensi Concilio probasse & acceptasse Capitula, omnino labitur. Nec enim solus Theodoretus, sed etiam Sanctus Gennadius Constantinopolitanus Episcopus, post istam Synodum non desiit illa aversari. Theodoretus secundò respondet. quod istam epistolam habeat pro sufficienti Capitulorum anathematismo, ideoque consenserit in dispensatoriam pacem. Tertiò, quod nunquam consenserit, aut consensurus sit in damnationem Nestorii: Nec manu, nec lingua, nec mente. Et addit causam: *Iniquum namque reverà, & ultimo supplicio dignum est, illi quidem qui Mundum confudit, & terram ac mare turbis complevit, & vix nunc expositionem nostram suscepit, impartire veniam; Illum verò, qui ab ipsa pueritia hæc esse è doctrina docuit, injustæ huic homicidiali tradere interfectioni.* Pertinaciter censuit Cyrillum fuisse hæreticum, at jam esse conversum, ideoque dispensatoriè tolerari in Episcopali honore. Ista pax habuit aliquid leporis. Utraque pars se credidit victricem, & suos adversarios fuisse conversos à priori hæresi.

Audi quartum Theodoreti Responsum: *Deliberavimus non priùs vel Ægyptiis, vel Constantinopolitanis communicare, donec Propugnatores pietatis recepe-*

receperint proprias Ecclesias. Nempe quatuor præfati Metropolitæ. *Scribat igitur Sanctitas tua Sanctissimo Episcopo Himerio, & persuadeat ejus Religiositati, quia & Pietatem non prodidimus, & curam fraterni amoris habuimus, & studium utrumque habemus, aut cum eis traditos nobis populos regere, aut cum illis expelli, & quietem, quæ absque periculo est, recipere*. Hoc est, redire ad propria Monasteria. Fuerat de solo Himerio rogatus, & respondet pro omnibus quatuor: Quod nempe sciret Helladium etiam de semetipso, licet non scripsisset, esse anxium. Et hujus sui judicii, & firmissimæ in ipso constantiæ adjungit causam: *Nam simile quoque est istud, ac si omnes illos Deo amantissimos Episcopos perdamus, qui nobiscum in Epheso & Chalcedone, & Constantinopoli pro veritate certarunt, & usque ad præsens pro veritate certant*. Affirmat Nestorium præ cæteris, qui ipsum Ephesi defenderunt, Episcopis nihil peccasse, ideoque ipsum, nisi & hos omnes damnare velimus, non posse damnari: Utramqne damnationem esse pariformiter crudele homicidium. Et hinc infert ac spondet istos etiam quatuor nunquam à se damnandos. Nunquam se, assensurum paci, nisi illi revestiantur, ac reddantur suis Ecclesiis. Porrò iniqua degradatio non malè appellatur homicidium. Est enim summa capitis diminutio. Est phrasis usitata etiam latinis Patribus. Etenim Sanctus Optatus, Milevitanus Episcopus, ad iniquos orthodoxorum Episcoporum Degradatores Donatistas frequenter dicit: *Occidistis non homines sed honores*.

Theodoretus laudat octo ab Ephesina Joannis Antiocheni factione ad Principem legatos Episcopos, quos inter & ipse fuit, ac item memoratus hic Nicomediensis Himerius. Et dicit ipsos tam Ephesi, quàm apud Chalcedonem strenuè laborasse. Quæstio est, Quomodo dicat laborasse etiam Constantinopoli; Etenim licet huc vocati fuerint, Regia tamen jussione fuerunt compulsi manere Chalcedone, & Regiam Civitatem nunquam intrarunt. Est & alia quæstio: Quare Theodoretus scribat, pacem non cum solis Ægyptiis ineundam, sed etiam cum Constantinopolitanis? Ad primum respondeo hæc exponi à Theodoreto in litteris ad Domnum Antiochiæ
Epist.112. Patriarcham: *Synodica Ephesi multa tum ad Victorem Imperatorem, tum ad summos Magistratus de Cyrilli Capitulis scripta sunt, itemque ad Populum Constantinopolitanum, & ad Reverendissimum Clerum. Quin etiam Constantinopolim evocati, cognitiones præsente ipso Imperatore quinas habuimus: Et tres post hæc ad eundem protestationes misimus*. Affirmat se ac alios Legatos, licet Regiam Civitatem non intraverint, eò tamen fuisse vocatos, & ibidem, licet non per proprias personas, tamen per Epistolas ac protestationes varias egisse. Ad secundum respondeo, Orientalium Episcoporum schisma fuisse non adversùs solum Cyrillum ac Ægyptum, sed insuper contra Constantinopolitanam Ecclesiam: Quod nempe illa permisisset sibi consecrari novum Episcopum Maximianum, adeoque plenè comprobasset damnationem Nestorii. Attamen circa hunc articulum Theodoretus fuit usus non modica dispensatione. Nestorii damnationem pertinacissimè refutavit, Maximiani tamen dissimulavit Ordinationem, ac ipsi communicavit ut Episcopo. Ex hac dispensatione etiam Ibas, Edessæ Episcopus scripsit ad Marim, Persidis Episcopum: *Post hanc* Ephesinę discordiæ *confusionem unusquisque in suam Civitatem reversus est. Nestorius verò, quoniam odio habebatur suæ Civitati, & Majoribus in ea constitutis, illuc reverti non potuit*. Orientalium Episcoporum plures vulgarunt hanc fabulam: Vulgarunt Nestorium non ut degradatum ob hæresim, sed ut invisum suo Populo fuisse proscriptum, ac exulare. Hinc ipso etiam non restituto, dummodò tamen haberetur Episcopus, Theodoretus fuit paratus ad communicandum Constantinopolitanæ Ecclesiæ.

CAPUT LXXI. —159

Epistola Theodoreti Episcopi, sicut idem Irenæus posuit, ad Himemerium Nicomediensem Episcopum.

ET cui decet, ut superet omnibus bonis, nisi ei, qui possessionem bonorum omnium congregavit, & hanc in semetipso circumfert? Vicisti, Deo Amicissime Domine, sicut in aliis omnibus, sic in festinatione allocutorias litteras dirigendi. Et dum nos sumus & inertes & somnolenti, & circa urgentia fastidiosi & negligentes, tuo nos alloquio suscitasti, & pari illius, atque spirituali reverà, affectu ad memoriam revocasti. Verùm ne omnes causas litterarum tarditatis occultans, memetipsum fastidii culpæ subjiciam, modicam quandam, veramque satisfactionem pro nobismetipsis adhibebo. Habitamus civitatem longè alicubi sitam ab illa via, qua equi transcurrunt: Et ideò neque ipsos, qui ad nostram Provinciam veniunt, cernimus. Nec cum illis verò esse contingit, qui hinc proficiscuntur. Et propterea non obtinemus consolationem dirigendi litteras ad vestram Sanctitatem.

Ad hæc cum priùs assueti fuissemus sæpius ire ad Antiochiam, atque illic moras habere, undè facilè erat & dirigere & suscipere litteras, à multo jam tempore in domo habitare, atque illic elegimus quiescere. In præsenti enim hoc, tamquam quod ampliùs expediret, sumus amplexi. Hæc sunt quæ nos usque ad præsens prohibuerunt Sanctum tuum Caput amplecti per litteras. Sed

Sanctitas tua & hac necessitate superior facta est, quæ Dominum meum honorandissimum, & Deo Amicissimum Strategium Comministrum direxit ad nos, quem omni festivitate conspeximus, ut Salvatoris nostri Christi Diaconum, & tuæ Sanctitatis dilectione ferventem, & omnia facere ac pati eligentem pro te, qui pietatis Athleta es, & fortis pro pietate Certator. Beatificamus enim, ut benè novisti, Domine Deo Amicissime, tua clara & magna certamina, & fixum firmumque fortis tuæ animæ sensum, & pro Apostolica fide sudores & labores, atque pericula, per quæ tibi æternæ, & à corruptione superiores, & ut complexè dicamus, perficientur Divinitùs datæ coronæ, & Domini charum Caput ornabunt. Nos enim circa nihil utiles Ecclesiæ Dei sumus effecti: A piis enim, fidelibusque omnibus, ac pleni zeli fervorem & piam Sanctorum Patrum confessionem spirantibus, circumoperti despicimur potiùs, quam despiciamus; & regimur, quam regamus.

Tua verò Sanctitas in ipsa flamma existens, & circa tres illos Adolescentes in medio camini choros exercens, unam magnamque habuit consolationem, Sancti Spiritus auram, quæ & flammæ impetum sparsit, & ejus caminum permutavit in rorem. Et quidem de tuæ certaminibus Sanctitatis à nobis tanta sint dicta. Superat enim non solùm mensuras Epistolæ, sed & maximam conscriptionem tuorum bona fama certaminum. Quod verò de pace fit murmur, significavimus tuæ Sanctitati: Quia dum certè omninò proximi sumus, nihil ad integrum novimus, sed tanta scimus, quanta nobis nunciant hi, qui huc ad nos revertuntur ad propria. Intentionem nostram tuæ manifestam facimus Sanctitati: Legentes litteras, quæ nunc ex Ægypto directæ sunt, & crebrò eas apud nosmetipsos discutientes, Ecclesiasticæ doctrinæ illas congruentes reperimus, & contrarias duodecim Capitulis, quæ usque ad præsens permansimus expugnantes. Et deliberavimus, ut si receperit Sanctitas tua Divinitùs sibi commissas Ecclesias, communicemus quidem Ægyptiis & Constantinopolitanis, & aliis qui cum eis militaverant contra nos, quia nostrum, magis verò Apostolorum, Dogma confessis: Ei verò, quæ dicitur, damnationi Sanctissimi & Deo Amicissimi Episcopi Nestorii minimè assentiamus. Injustum namque secundùm veritatem, & clarè impium perspicitur, etiamsi eisdem subjectus esset criminibus, quibus & alter, illi quidem veniam impertire, huic verò claudere pœnitentiæ januam. Multò magis iniquum, & ampliùs impium, est, illum qui est insons, interfectioni contradere. Sciat igitur Sanctitas vestra, quia priùs eis non communicabimus, nisi vestras receperitis Ecclesias. Hæc verò non ego solus, sed omnes Sanctissimi hujus Regionis Episcopi in unum convenientes habito Concilio deliberavimus.

Jam supra ostendimus, quia Nestorius sua Dogmata denegabat. Et Orientales Episcopi judicium fieri cupiebant se præsente atque Nestorio. Et si reverà talia sentire convinceretur, eum se anathematizaturos cum tali ejus Dogmate promittebant. Hoc enim Alexander in sua ad Acacium dixit Epistola. Theodoretus verò scribit: *Quia hominem, cujus non sumus judices facti, inauditum non possumus damnare*. Nemo ergò Catholicus & Deum timens potest Theodoretum de fide reprehendere, cum maximè audiat eum laudantem Dogmata Epistolæ, quæ antè Unitivam directa est ab Ægypto, contra quam multi Episcoporum Orientalium clarè dixerunt, quia Apostolicæ fidei esset adversa. Et quod pro omnibus est notandum, antè Ecclesiæ pacem legitur facta. Hæc tamen diximus salva illa quæstione, si ejus sunt.

SCHOLION.

HÆc Epistola est ejusdem formæ ac temporis cum præcedente. Lucet ex his verbis: *Quod verò de pace sit murmur, significamus tuæ Sanctitati*. Scripta est pendente pacis Tractatu: Dum Paulus Emesenus adhuc adesset Sancto Cyrillo, & Himerii ac aliorum trium patronum ageret. Quod enim Paulus hunc articulum fortiter ac dudum urserit, lucet ex Sancti Cyrilli litteris ad Donatum Nicopolitanum Episcopum: *Sciat hoc quoque Sanctitas tua, Religiosissimum Episcopum Paulum initio plurimùm institisse, Helladii, Eutherii, Himerii, & Dorothei, depositorum causa, obnixeque rogasse, ut quæ contra ipsos decreta erant, abrogarentur. Affirmabat enim pacem Ecclesiarum aliter perfici non posse, nisi id quoque fuisset adjectum. Ego verò respondebam ipsum rem modis omnibus impossibilem conari, eo quod nos illud nunquam essemus permissuri. Manserunt itaque in eodem schismate,*

ſchiſmate, in quo etiam nunc perſeverant, neque ulla eorum in conditionibus, de Sanctarum Eccleſiarum pace propoſitis, eſt facta mentio. Hoc igitur Tractatu pendente, & variis rumoribus ubique diſcurrentibus, anxius Himerius Strategum Diaconum ſuum legavit in Orientem, cum litteris ad Helladium ac Theodoretum. Forſitan & ad alios. Ei Theodoretus reſcripſit præſentem Epiſtolam.

Et hujus meminit Pelagius ſecundus Pontifex in litteris ad Eliam Aquilejenſem, alioſque Hiſtrici ſchiſmatis Epiſcopos. Ipſam refert inter devia Theodoreti Scripta, quæ merito damnata ſint in 5. Concilio. Himerium appellat Aemerium. Exiſtimo eſſe poſterius Mendum Antiquarii. Adducit hæc Epiſtolæ verba: *Damnationi venerandi & Sanctiſſimi Epiſcopi Neſtorii, quæ facta dicitur, non debemus præbere conſenſum.* Caſſinenſis Codex ſic habet: *Ei verò, quæ dicitur, damnationi Sanctiſſimi & Deo amiciſſimi Epiſcopi Neſtorii minimè aſſentiamus.* Ex quibus lucet Papalis Epiſtolæ Dictatorem Magnum Gregorium fuiſſe uſum alia translatione, alioque codice. Eſt uſus translatione Marii Mercatoris. Etenim apud hunc exſtat fragmentum hujus Epiſtolæ: Et habet eadem verba. Hìc damus integram Epiſtolam, & aliam ejus translationem. Ad finem tamen à Mario Mercatore adducuntur pauca verba, quæ nobis deſunt. Sunt antedictorum repetitio, ideoque videntur eſſe additamentum, quod Theodoretus pro Neſtorio ad Himerii conſolationem fecit propria manu.

Theodoretus eadem omnia, quæ Helladio, reſcripſit Himerio. Et adjunxit plura: Primò, ſummas laudes, ob hujus obſtinatiſſimam contumaciam adversùs Epheſinam Synodum. Et ideò hanc Epiſtolam, de qua hodierna quintæ Synodi Acta diſertè non meminerunt, inter damnatas retulit per Pelagium ſecundum ac Magnum Gregorium Romana Eccleſia. Secundò, addidit ſe quidem conſuetum adeſſe olim frequenter Antiochenis Synodis, ac ob alias item cauſas iſtic morari; verum à multò jam tempore domi manere, & ſolum habitare apud ſe-met-ipſum. Nempe ob natas cum Joanne Patriarcha quæſtiones circa pacis negotium; Joannes enim conſtanter volebat Neſtorii damnationem admitti, & anathematizari ejus dogmata; Theodoretus autem contumaciter nolebat. Hinc dicit ſe de iſto negotio, licet Antiochiæ, ubi fabricantur omnia, ſit proximus, nihil ex integro ſcire, ſed ſolos noſſe publicos rumores. Tandem enumerat omnes, quos ipſe probat, pacis articulos, & concludit: *Hæc verò non ego ſolus, ſed omnes Sanctiſſimi hujus Regionis Epiſcopi, in unum convenientes, habito Concilio deliberavimus.* Erat igitur non iſtius dumtaxat Provinciæ, ſed totius Regionis Synodus. Quo in loco fuerit habita, non conſtat. Certè videtur quod non apud Hierapolim. Etenim Metropolita Alexander à Theodoreti judicio, quod Cyrilli ad Acacium litteras cenſebat orthodoxas, contrarias Capitulis ac ipſorum abundè deſtructivas, erat alieniſſimus. Circa hanc pacem erant tres Orientalium Epiſcoporum claſſes ſeu ſententiæ. Prima admittebat omnes tres à Sancto Cyrillo poſtulatos articulos: Cyrilli litteras, Neſtorii cum ejus dogmate damnationem, ac ordinationem Maximiani. Hujus claſſis Capita erant Joannes Patriarcha Antiochenus, Acacius Berrhæenſis, Paulus Emeſenus, ac plures alii. Altera claſſis erat ad aliud extremum: Refutabat omnes iſtos tres articulos, pacem nec audire volebat, niſi Cyrillus aliam fidei profeſſionem mitteret, ac diſertè anathematizaret ſua Capitula. Hujus factionis Duces erant Alexander, Himerius, Eutherius, ac aliquo tempore etiam Helladius. Tertia claſſis erat media: Probabat Cyrilli litteras, ac Neſtorianæ doctrinæ aut perſonæ damnationem nullatenus volebat admittere. Circa Maximiani Epiſcopatum claudebat oculos. Hujus Factionis Principes erant Theodoretus, ac Samoſatenſis Andreas. Horum eſt iſta Synodus. Adjuncta ſubnotatio rectè excuſat Theodoretum, affirmans non circa fidem, ſed circa ſolam erraſſe perſonam. Eſt res certa: Suo loco latiùs elucidanda.

CAPUT LXXII. --160

Epiſtola Theodoreti reſcripta ad Alexandrum Hierapolitanum. Irenæus dicit, ſicut apparuit, ſuſpectus.

TUæ factus ſum Sanctitati, tamquam prodiderim pietatem. Non enim me ſcribente, quomodò intellexerim Epiſtolæ Cyrilli Dogmata, & diſcere volente ſi quid ſit in eis aliud latens, quod hæreticis ejus Capitulis conferatur, admonuerat Religioſitas tua nihil ſcribere ſuper hoc. Ego verò teſtem Deum invoco in animam meam, neque Sedis deſiderium, neque Civitatis cupido, neque perſecutionum timor ſubegit me uſque ad præſens, ſed incorrupto Decreto, & indeclinata mente illas litteras legens, convenientes noſtris eſſe duxi intellectus earum. Quid enim aliud orabam audire, ut hoc venerarentur Hæretici, niſi quia inconvertibilis eſt Dei Sermo, & impaſſibilis atque immutabilis? Et neque fermentatio, neque confuſio, neque retemperatio facta eſt in unitione Dei Verbi ad Carnem. Et hæc tamen in litteris comperiens minimè tutum putavi eſſe, ut ſuper his ſolis communio fieret, ſed ut evidentiùs fieret, & clariùs horum exponeretur intellectus: Sicut & olim litteris, quas antè has ſcripſi, mandaveram, vitans omninò damnationis ſubſcriptionem. Et hæc autem per condeſcenſionem ſuſcepi;

ſcepi: Et putans nec tuam contradicere Sanctitatem. Hæc verò & in Antiochia, & in Berrhæa, & in Hierapoli ſumus ſæpius collocuti. Hæc & Domino meo Sanctiſſimo, & Deo Amiciſſimo Epiſcopo Andreæ per Honorandiſſimum & Reverendiſſimum Diaconum fortiſſimorum tertiò Stabiliſtanorum, dum illuc adveniret, ſcripſi. Et quia non de quolibet nobis certamen eſt, ſed de ipſa ſpe noſtra, veniſſem utique, ſi mihi hoc corpus inſelix concederet, ad Sanctitatem tuam, ut majori diſcuſſione & communi colloquio comprehenderetur ſententia litterarum.

Ubique notandum, quantum diſtet Theodoreti intentio ab his, qui pro ea uſque ad finem cum Neſtorio permanſerunt. Item ab Alexandro & Eutherio, vel aliis ſimilibus. Et quantum conſonet his, qui pacem Eccleſiaſticam aſſerunt. Item Joanni, & Acacio, & Andreæ, & ſimilibus.

SCHOLION.

Metropolita Alexander, audiens Theodoretum in præfatos pacis Articulos deſcendiſſe, eum increpat & arguit de variis. Primò, quod ſine ſua Metropolitica Authoritate ac juſſione præſumpſerit Cyrilli litteras exponere & commendare. Locutus eſt ex antiqua Eccleſiæ regula, ex qua & Beronicianus, Sacri Conſiſtorii Secretarius, dixit ad Chalcedonenſem Synodum: *Singuli Epiſcopi fidem ſuam per ſuum Metropolitam conſtituant manifeſtam, ut nulla dubietas aut diſcordia relinquatur.* Alexander ſecundò Theodoretum arguit, quod ex perſecutionis metu, ac retinendi Epiſcopatus libidine mutaſſet mentem, ac deflexiſſet à communi Synodali Placito. Tertiò, quod Hierapolim ad nova conſilia evocatus non obediiſſet. Et de omnibus tribus ille ſe expurgat per præſentem Epiſtolam. Ad primum reponit: *Non enim me ſcribente, quomodo intellexerint Epiſtolæ Cyrilli dogmata & diſcere volente ſi quid ſit eis aliud latens, quod hæreticis ejus Capitulis conferatur,* ſive conſentiant, *admonuerat Religioſitas tua ſcribere ſuper hoc.* Exſtat ſuperiùs Epiſtola, qua apud Theodoretum Alexander Cyrilli ad Acacium litteras variè accuſat, præſertim de nequaquam depoſito, ſed dumtaxat occultato Capitulorum veneno, & cui Theodoretus reſpon- Cap. 66.
dit: *Vellem ſiquidem diſcere, quid eſſet in veritate occultatum in eis, quod ab Evangelica veritate ſit alienum.* Hæc nunc Alexandro reducit in memoriam, atque ita affirmat ſe in ejus Metropoliticam dignitatem, exponendo Cyrilli litteras, non exorbitaſſe. Etenim ab ipſo doceri poſtulans non fuit edoctus, nec vetitus ſe-met-ipſum aut alios docere, ideoque cenſet ſe docere omninò potuiſſe. An per varias dumtaxat litteras, an etiam per librum expoſuerit Cyrilli epiſtolam, ignoro. Ad ſecundum reſpondet ſe non eſſe firmo corpore, ideoque non potuiſſe accedere Hierapolim. Dum ſanus fuerit, ſemper eſſe ac fore promptiſſimum. Ad tertium reponit ac demonſtrat Cyrilli litteras eſſe omninò orthodoxas, & adjungit: *Et hæc tamen in litteris comperiens minimè tutum eſſe putavi, ut ſuper his ſolis communio fieret, ſed ut evidentiùs fieret, & clariùs horum exprimeretur intellectus.*

Hæc verba, *Sicut & olim litteris, quas ante has ſcripſi, mandaveram,* reſpiciunt eandem jam memoratam Theodoreti epiſtolam ad Alexandrum, in qua legimus: *Et hæc dico, non quaſi cui ad communicandum cum eo iſta ſufficiant. Oportet enim clarè illa exponi cum fide Nicæna, & ſubſcribi ab eo, & ab omnibus, quorumcumque ſuſcipimus communionem.* Hæc verba, *vitans omninò damnationis ſubſcriptionem,* affirmant ipſum non deflecti à rejicienda damnatione Neſtorii. Notanda ſunt & hæc verba: *Et putans nec tuam contradicere Sanctitatem.* Videntur reſpicere ſuperiùs adductam Andreæ Samoſatenſis epiſtolam: *Arbitror quod Cyrillus & ſubſcriptionem modis omnibus exigat depoſitionis. Aliqui verò & hoc forſitan facient. Et arbitror etiam Cyrillum, etſi omnes minimè ſubſcribamus, illorum fore ſubſcriptione contentum. Scit tua Sanctitas, quia hæc & ante in locutionem venerint, quando in Antiochia convenimus pariter.* Ob hoc Antiochenum colloquium Theodoretus omninò credere potuit, quod ſua Deliberata non diſplicerent Alexandro. Hæc verba. *Et in Antiochià & in Berrhæa, & in Hierapoli ſumus ſæpiùs collocuti,* demonſtrant Synodum illam, quam ad Ariſtolai adventum fecit Joannes Patriarcha, fuiſſe Antiochiæ cœptam, completam Berrhææ.

Stabiliſtani erant Romanæ militiæ ſpecies, quæ laudatur etiam in ſeptima collatione quinti Concilii. Milites de tertio numero Stabiliſtanorum laudantur Antiochiæ apud Geſta dediſſe teſtimonium circa quendam exceſſum Sergii Cyrenſis Epiſcopi. In Orientalis Imperii notitia habet duplex nomen. Ad titulum de Comite limitis Ægyptii Fol. 140.
appellantur Equites Stabilaſiani. Degebant Peluſii, erantque ex decem vexillationibus Comitatenſibus Magiſtri militum per Orientem. Ad Fol. 51.
titulum de ſpectabili Duce Schytiæ appellantur Equites Stableſiani, quorum unus apud Bircam, alius cuneus degebat apud Cilum, ſecundæ Mœſiæ Oppida ad Danubium. Et Guido Pancirollus de hoc poſteriori cuneo ſcribit: *Hic cuneus eſt unus è decem vexillationibus Comitatenſibus Magiſtri militum per Orientem, qui Equites ſecundi Stableſiani dicebantur, quorum pars Comiti Ægypti inſerviebat, & duo cunei Duci Schytiæ. Unde vexillationes*

tiones in cuneos fuisse divisas apparet. Et ad priorem titulum scribit: *Stablasiani à loco, undè orti, sunt dicti. Fortè legendum,* Stabaliani, *qui fuerunt Galliæ Populi.* Habebant sibi ministrantem Diaconum, qui aliquando in Ægypto, aliquando videtur mansisse in Thracia. Qua occasione in Euphratesiam Provinciam venerit, ignoro. Sergii Cyrensis Episcopi excessus contigit sub Justini primi Imperio: An tunc quis istius militiæ cuneus apud Antiochiam hæserit, permitto discutiendum aliis. Justinianus enim, tunc Comes Orientis, multa mutavit in Imperio. Subnotatio rursus purgat Theodoretum, & affirmat una cum Joanne Patriarcha, Acacio Berrhæensi, Samosatensi Andrea, ac aliis stetisse pro pace. Miscet non miscenda. Etenim Theodoretus stetit in tertia classe. Pertinacissimus contra Joannem & Acacium. Res infra fiet clarior.

CAPUT LXXIII. --161

Epistola Eutherii Episcopi Metropolitani secundæ Cappadociæ, Thyanensis Civitatis, ad Joannem Antiochiæ Archi-Episcopum de eisdem litteris.

MAgnos Patres atque Doctores vos dedit nobis Dominus Christus ad defendendum, ad docendum, ad omnem animæ Ducatum. Necesse est igitur nos quidem & importunos esse, & discere quæ oportet, vestram verò Sanctitatem & non graviter ferre deprecationes, & Monita paterna præstare. Quod autem nunc me movit, hoc est. Legi Alexandrini Epistolam, multa quidem & alia incongrua continentem: Ut contra Dogma pertinaciam malam, & alias Propositiones non pias. De his justum judicavi, ut indicarem quæ meæ Humilitati placuerunt: Ut aut confirmentur, quæ benè se habent, tuæ Sanctitatis nutu, aut corrigantur quæ forsitan per ignorantiam fuerint visa contraria.

Et priùs quidem de Capitulis hoc suspicor, ut non priùs uniamur Expositori eorum, nisi omninò ea voce propria & subscriptione repulerit, quæ habent præcipuè blasphemiam. An ad hæc manebunt, sicut ille præcepit? Sed nos qui ei concedimus id, & insuper eum tot laudibus atque præconiis, quæ fecistis, ab omni excusatione nos ipsos efficiemus extraneos. Si enim tunc quidem sic ea judicaverimus mala, ut eorum Scriptorem unanimiter dejiceremus, & excommunicatos illos, qui ea susceperant, faceremus, nunc autem sic tolerabilia, ut uniamur Scriptori eorum non corrigenti hæc, quæ tunc nobis damnatione visa sunt digna, quis nos à justa increpatione liberabit, qui eum tunc quidem deposuimus velut constitutum meritò sub reatu, nunc autem rursùs excipiamus eum velut insontem? Impugnant enim se invicem judicia hæc, & faciunt nos illi reatui subjici, quem pronunciat Apostolus dicens: *Si enim quæ destruxi, hæc iterùm reædifico, prævaricatorem memetipsum constituo.* Galat. 2.

Sed & Capitulorum incongruitas cui benè susceptibilis apparebit? Quis carnaliter Dei Particen Sanctam Virginem suscipiat? Quis unitatem naturalem, & per hoc coactivam, quia super omnem naturam, virtutemque? Quis unam naturam, Dei & Hominis formam? Quis anathematizare præsumat eos, qui piè adscribunt excelsa quidem Divinitati, humilia verò Humanitati, non scissa unitione ullo modo, quam Apostoli & Evangelistæ facientes ab hac legislatione anathematizati sunt? Quis consentiat terribili contra Episcopum Sanctum, Gloriosumque Basilium sententiæ, qui Dei-feram dixit Domini carnem, qui etiam cum his, qui præsumunt Deiferum nominare, anathematizatus est? Quis autem communicet ei, qui Paulum, vas electionis, anathematizavit per illa, quæ inquiens ait: *Si quis quasi hominem vel operatum Dei Verbi Jesum dicit, anathema sit?* Dum Sanctus Paulus clarè dicat: *Secundùm operationem potentiæ virtutis ejus, qua operatus est in Christo, suscitans eum à mortuis.* Ephes. 1. Quis verò incidit à Verbo carnem, & sic fert adorationem debitam, sicut jussit iste qui ait: *Si quis præsumat dicere assumptum hominem coadorari oportere Deo Verbo, & conglorificari, anathema sit?*

Quis verò ab ipso Domino audiens, quod in Spiritu Dei ejiciat ipse Dœmonia, & discens à Paulo id quod est, *Qui manifestatus est in Carne, justificatus est in Spiritu,* glorificari à Spiritu Dominum nostrum Christum Jesum confiteri recuset? Immò quis eos qui hoc confitentur, & anathematizare præsumat? Quis verò pronuntiare audeat, circa hujus ineffabilem vocum novitatem, Deum Verbum Apostolum factum, ac Principem Sacerdotum, ut per hoc eum Facturam quoque pronunciet, ter Beato Paulo clamante: *Considerate Apostolum & Pontificem Confessionis nostræ Jesum Christum, qui fidelis est ei, qui fecit eum?* Hebr. 3. Aut quis est qui Domini Carnem non ex nostra natura sumptam, sed ipsius Verbi propriam, tanquam si aliundè substiterit, dicere eligat vel audire? Quis verò cunctos simul Sanctos Anathematismo supponat? Quis enim dixerit Deum Verbum passum Carne, & crucifixum Carne, & Primogenitum ex mortuis eum qui semper vivit, & est immortalis? De quibus convincere quidem latiùs facilè est, sicut factum in Contradictionibus, quæ à multis, & quæ à nobis ipsis factæ sunt; nunc verò, quippè ut in Epistola, breviter necesse est subsignare. Dum certè etiam sine omni impietate manifesta essent, opor-

oportebat tamen ea ut novella refutari, & non suscipere ad injuriam præcedentium, quæ perfecta existunt, horumque ad receptionem non egent.

Si dicis, bonum est quod nunc habeo: Facta est expositio Dogmatis ad succurrendum pestilentiæ Mundi. Languorem minimè sistes, nisi materiam languoris evacuaveris effectricem. In vanum mederis extrinsecùs, qui intùs plantasti & radicasti perniciem. Si enim deterioribus excussis meliora fuerint introducta, meliora obtinebunt locum, manentibus autem blasphemiis, quæ superinducuntur, egregia injuriam sustinebunt, & reprobabilia fient. Quæ enim communio lucis ad tenebras, & quæ pars fideli cum infideli? Statio enim secundi est interemptio prioris. Undè dicit Apostolus: *Interimit prius, ut statuat secundum*. Qui verò se dicit anathematizare Apollinarium & vesaniam ejus, dum non evertantur illi consonantia Dogmata, inductio est & risus: Tanquàm si quis accusans eam, quæ genuit multa venena, offerat tamen ipsa venena, & qui per potum multos extinguens idcircò se arbitretur demonstrare, quoniam illos, qui crudeliter perempti sunt, ipse non læserit, quia accusat terram.

Super hæc subscriptiones tanquam victor exigere gloriatur ad illius impudentem damnationem, qui neque judicatus, neque convictus, neque peregrinum aliquid fidei, quæ ab olim tradita est, nobis consciis dixit. Quem vel undè culpemus, omninò non novi. An fortè quia illis novis Dogmatibus non assensit, quæ nos adjudicavimus, priùs quàm novitates vocum, quas Scriptura non tradit, ipse testimoniis Sacræ Scripturæ præposuit? Quare ea quæ sunt Apostolorum, & Prophetarum, & Evangelistarum, & ipsius Christi, qui est omnium Dominus, absque vitiatione prædicavit. Sed contra illos sententiam proferemus, si adjudicamus hunc ea, quæ illorum sunt, prædicantem. Quæcumque autem in mirabilibus illorum Gestis sive Commentis ex hujus adscripta nomine à veritate dissonantia inveniuntur, nisi ostensa fuerint audacia Falsariorum conficta, hisque nocentem deprehendi contigerit, modis omnibus suscipiemus addictionis sententiam. Et nullus sic odit animam suam, ut non mox anathematizet ea, quæ manifestè fuerint prava, cum ipso qui ea dixit: Sive ille, vel Angelus de cœlo fuerit, qui dicere præsumpserit incongrua.

Quis autem poterit oblivisci illa verba congrua tua, quæ memoria digna sunt, quæ nos instruxerunt in Ephesо: Quia dum duo mortifera præcipitia proponuntur, hinc quidem quia dicitur Dogma fuisse corruptum, illinc verò quia contra ipsum iniquus exstiterit, nihil hìc interest utrùm ex illo præcipitio, quod minus videtur, aliquis ruat, quia æquè periclitabitur; nihil prohibet & ex illo, quod minus videtur, aliquis ruens similiter periclitetur. Et quidem quod mihi placuit, breviter indicavi, sciens melius esse, quidquid illud est, paci. Quapropter temporalem peccati punitionem *satius est*, *quam* æternum sentire tormentum. Tuæ verò est Sanctitatis & manifestare quæ certa sunt, & tam litteris quam orationibus confirmare, & quæ meditata sunt nunciare, ut præveniatis Adversariorum nequitiam, & quietem beneplacitam magis eligere, si nihil præter pacem fiendum est atque concordiam. Didicimus enim, quia sit & falsi nominis pax, ab eo qui clarè dixit: *Quia zelatus sum in peccatoribus, pacem peccatorum videns*. Psalm. 72.

SCHOLION.

SEcunda Cappadocia spectabat ad Ponticam, non ad Orientalem aut Thracicam Diœcesim, ideoque quæstio est, quomodo illius Metropolita Eutherius tamen pertinaciter adhæserit Nestorio. Item cur Firmus Cæsariensis Episcopus, Metropolita primæ Cappadociæ, ac totius Diœceseos Exarchus, constantissimè adhæserit Sancto Cyrillo ac Ephesino Concilio. Nam & Joannis Antiocheni primas adversùm Sancti Cyrilli Capitula Encyclicas litteras Eutherius promptissimè admisit, Firmus firmissimè projecit. Respondeo Firmum Constantinopolitanis Episcopis, qui jam dudum ipsius Diœcesim invadere ac sibi violenter subjicere cœperant, fuisse constanter adversatum. Nam Philostorgius affirmat Eugenium Nicænum Episcopum fuisse ordinatum à Constantinopolitano Eudoctio. Proindè Sanctus Joannes Chrysostomus non est omninò Author istius violentiæ. Attamen & ipse Nicomediensibus Geruntium, & Basilonopolitanis ordinavit Alexandrum. Et hinc Helladius Cæsariensis Episcopus est Joannem hostiliter persecutus. Stetit intrepidus pro privilegiis suæ Ecclesiæ. Firmus igitur Successor est secutus ejus vestigia. Eadem forsitan ratio Ephesinum Memnonem animavit adversus Nestorium. In utroque adjuvit zelum orthodoxæ fidei. At verò Eutherius, uti & plures alii trium olim Autocephalarum Diœcesium Metropolitæ, submisit collum jugo, ideoque omnibus modis studuit placere suo Patriarchæ Nestorio. Ejus item amico ac patrono Joanni. Hinc pendente pacis negotio hunc accessit cum multis instructionibus ac deprecationibus.

Ante omnia rogat, ut Cyrillo nullatenus communicetur, nisi verbo & scripto anathematizet sua Capitula: eò quod hæc præ omnibus ejus Scriptis sint singulariter blasphema. *An ad hæc*, inquit, *manebunt omnes ubique alii Episcopi, sicut ille præcepit*? Hanc Cyrilli fiduciam censebat intolerabilem. Etenim Orientalis factio apud Ephesum anathematizarat Capitula, & propter ipsa Cyrillum ac Memnonem perpetuæ ac irreparabili Hæresiarcharum degradationi subjecerat, ideoque ipsorum authorem sine pœnitentia & abjuratoria professione in communionem & gradum recipere Eutherius judicabat esse nimis devium, nimis paradoxum. Nec dumtaxat recipere, sed

& lau-

& laudibus exornare. Hoc enim Joannes fecerat. Eutherio videbatur prævaricatorium ac inexcusabile facinus. *Quis*, inquit, *nos à justa increpatione liberabit? Ab omni excusatione nos constituemus extraneos*. Addit non in solis Capitulis, sed etiam in ipsis ad Berrhæensem Acacium litteris contineri *contra dogma pertinaciam malam*, *& alias propositiones non pias*. Adeò falsum esse censet, quod litteræ repugnent Capitulis, aut illis renuntient. Nec contentus hæc generatim dixisse, pergit ad singula ferè Capitula, & conatur ipsa de impietate convincere. Notat primum Capitulum: *Si quis non confitetur Emmanuelem verum Deum esse, & ob id Sanctam Virginem Deiparam, genuit enim illa Incarnatum Dei Verbum secundùm carnem, anathema sit*. Eutherius hæc verba, *genuit secundùm carnem*, voluit æquivalere his, *Carnaliter genuit*, ideoque esse plena blasphemia. Respexit & confirmavit Andreæ Samosatensis Episcopi de isto Capitulo sensum ac judicium: *Ecquis carnem factum Dei Verbum, carnaliter natum simul confitebitur? Nam si carnaliter genuit, jam non est virgo*. Et infra: *Si absque examine ac judicio in Cyrilli voces inciderimus, & conversionem & commutationem Verbi in carnem imaginabimur*. Accusat Capitulum de duabus blasphemiis, de Verbi conversione in carnem, ac de excussa Matris per partum virginitate. Andreas istud de Capitulis judicium ex totius Orientalis Ecclesiæ Mandato ediderat, & omnis ista Synodus ipsum confirmarat, ideoque Eutherius credebat fore, ut Joannes ab illo non præsumeret recedere. Eandem postmodò calumniam resumpsit in libro adversus Severum Eutychianistam Maro Edessenus Episcopus, Sectator Nestorii: *Ægyptius Cyrillus, dum partum Virginis sibi videtur magno honore afficere, petulanter blasphemavit, qui aliquando quidem Virginis partum vocat naturalem, aliquando, ut in Capitulis, dicit Virginem carnaliter peperisse Verbum carnem factum. Cui respondemus virginem non carnaliter, sed Deo convenienter peperisse*. Hæretici libri fragmentum exstat apud

Cap. 22. Anastasium Sinaitam. Theodoretus in istud Capitulum fuit mitior. Sacrosanctam Deiparæ virginitatem credidit ab ipso non everti. Credidit tamen dogmatizari Dei Verbi conversionem, & confusionem naturarum. *Si impossibile est converti inconvertibilem, non est factum caro Dei Verbum, ita ut sit conversum, sed assumpsit carnem, & inhabitavit in nobis, secundùm Evangelicam vocem*. Eadem de re Theodoretus scripsit ad Joannem Patriarcham: *Capitula habent carnaliter carnem factum esse Deum Verbum*.

At verò Sanctus Cyrillus Andreæ Samosatensi insigniter respondet. Exponit Nestorii blasphemiam ac pergit: *Probare volentes nos ab hac opinione prorsus alienos esse, Virginem peperisse dicimus Dei Verbum secundùm Scripturas carnem factum, hoc est, hominem. Peperisse autem carnaliter, hoc est, secundùm carnem. Nam Deus & Pater secundùm Divinitatem genuit ex se Deum existentem filium. Quoniam autem quod natum est ex carne, caro est, genuit virgo, ut caro existens, carnaliter. Carnaliter autem dicere non est tollentis admirabilem nativitatem, neque evertentis Spiritus Sancti operationem, qua in utero formavit partum, sed dicentis potius, quod sicut Deus gignit divinè, ita & homo humanè, id est, caro carnaliter*. Et reverà originalis in græco textus sic habet: γέγυνηκε σαρκικῶς. Unde & nostra Cassinensis translatio habet: *Genuit enim carnaliter carnem factum ex Deo Verbum*. Vulgata translatio studuit Phrasim mollire, & non verbum ex verbo, sed de sensu reddere sensum. Consonat in libro contra Acephalos Rusticus Romanæ Ecclesiæ Diaconus: *Verbum ex ipsa Virginis vulva unitum dicitur Genituram carnalem suscepisse, ut propriæ carnis Genituram significans. Similiter & reliqua, quæ humana sunt. Quoniam quod ejus proprium factum est corpus, ista sustinuit*. Cyrillus addit se loqui ex Sancto Amphilochio Iconiensi Episcopo, summo olim totius Orientis Doctore: *Nisi ille natus esset carnaliter; neque tu natus esses spiritualiter*. Et exponit: *Significat*, carnaliter, *idem, quod secundùm carnem*; *sicut*, Divinè, *secundùm Divinitatem*. Affirmat quòd ineffabilis secundùm Hypostasin Unio carnem ac totum hominem fecerit Deo Verbo proprium, ideoque uti caro seu homo, ita & ipsum Verbum per carnem sit è Virgine natum carnaliter. Et hæc est vera expositio Christianæ fidei, tradita à Sanctis Apostolis, cunctis Ecclesiæ Patribus, ipsoque etiam Nicæno Symbolo. Hoc enim lucidè profitetur, non dumtaxat Christum Dominum, sed etiam ipsum Deum Verbum, Patri consubstantialem, esse natum de Virgine.

Eutherius etiam invadit tertium Sancti Cyrilli Capitulum: *Quis suscipiat unitatem naturalem, & per hoc coactivam, quia super omnem naturam, virtutemque?* Invadit hæc Capituli verba: *Si quis in uno Christo post unionem dividit hypostases, eaque dumtaxat conjunctione easdem inter se nectit, quæ est secundùm dignitatem & non ea potiùs, quæ est secundùm naturalem unionem, anathema sit*. Etiam hæc calumnia est desumpta ex Andrea Samosatensi: *Quis unquam admittat naturalem divinam unitionem in Sacramento dispensationis? Si enim naturalis unitio, ubi gratia? Ubi Divinum Sacramentum? Naturæ enim, ut edocti sumus, semel ab ordinante Deo ordinatæ, necessariis consequentiis serviunt. Num etiam iterum erit, secundum revolutionem & naturæ consequentiam, dispensationis opus, juxta deliramenta, fabulosaque mille annorum infausti Apollinarii dogmata?* Eadem calumnia placuit Theodoreto. Etenim affirmat Cyrillum in isto Capitulo aut ignorare quæ scribit, aut palam blasphemare, & adjungit causam: *Natura enim est vis necessariò compellens, & absque voluntate. Exempli gratia: Natura esurimus, non hoc arbitrio, sed necessitate patientes. Profectò enim qui in mendicitate degunt, mendicare desiissent, si potestatem liberam non esuriendi haberent. Natura sitimus, natura dormimus, natura respiramus aerem. Hæc autem omnia absque voluntate fiunt. Si igitur naturalis fuit Dei formæ, & Servi formæ unio, à necessitate quadam compulsus, &*

non

non misericordia usus Deus Verbum formæ Servi conjunctus est, & omnium Legislator neceessitatis Leges sequi invenitur. Eadem in litteris apud quintam Synodum exstantibus, scribit ad omnia sua Monasteria: *Cyrillus in tertio Capitulo introducit Conventum per unitatem naturalem, temperationem quamdam & confusionem per hæc nomina factam esse docens Divinæ naturæ & Servi formæ. Hoc verò ab hæretica Apollinarii insania natum est.* Et in existente ibidem epistola ad Joannem Antiochiæ Patriarcham: *Capitula habent Conventum per unitatem naturalem.* Eandem calumniam infrà audiemus ab Alexandro Hieropolitano Episcopo urgeri in litteris ad Joannem Antiochiæ Patriarcham. Damnat enim Capitula, quoniam doceant *Conventum naturalem.*

Respondeo Sanctum Cyrillum optimè novisse, quod vox, *Naturalis*, sit variæ significationis. Hinc Theodoreto reposuit: *Quàm inconsideratè Theodoretus loquatur, nulli, qui voluerit, difficile erit videre. Dicit enim, quod naturalia necessitatis legibus omninò prorsus subjacebunt. Et ad demonstrationem hoc attulit, quod præter voluntatem nostram esuriamus ac sitiamus, natura ad hoc vocante, etiamsi quis nolit. Atqui oportebat virum peritum, & habente in his exercitatam mentem, etiam res solidas videre, quæ meritò majoris Pensi erant. Nam, si non est verum, quod homo secundùm naturam sit rationalis, ergo præter voluntatem & coactè est rationalis. Quid autem? Dic mihi, Deus omnium, an non secundùm naturam est Deus? An non secundùm naturam est Sanctus, Justus, Bonus, Vita, Lux, Sapientia, & Virtus? Num igitur ipse quoque præter voluntatem & coactè est quod est? At verò, opinor, sic velle sapere summam dementiam non obscurè arguere poterit. Quid igitur nobis mendacium opponit tanquam murum invictum & inexpugnabilem? Et adeò infirma problemata tractat, ut audiens naturalem esse factam unionem, id est, veram, & confusionis expertem, attentat evertere vim Dictorum, ita ut videatur non esse rectè facta, neque secundùm similitudinem, quæ nobiscum intercedit?* Demonstrat omne naturale non esse violentum aut involuntarium, & affirmat ineffabilem Dominicarum naturarum unionem ob tres rationes rectè appellari naturalem: Nempe quia est vera, quia est confusionis expers, quia est ad nostram similitudinem. Ad similitudinem unionis inter nostrum corpus & animam. Affirmat appellari naturalem ad excludendum Nestorium, ac ejus, uti suprà ad Berrhæensem Acacium scripsit, profana & polluta dogmata. Itemque ad excludendam Apollinarii, vel potius Polemonis ac Timothei confusionem.

Nestorius garriverat assumpti hominis ad Deum Verbum unionem non esse secundum Hypostasim, sed dumtaxat habitualem & affectualem, per Divinæ authoritatis ac dignitatis communionem: Non qualis est inter animam & corpus, sed qualis est inter maritum & uxorem, inter Regem & Legatum, inter Deum ac Prophetam. Naturas esse Hypostasi divisas, conjunctas sola appellatione, inhabitatione, authoritate, dignitate. *Hanc opinionem tollit anathematismus & adversus tam execrandas vocum novitates se opponit. Asserit enim Verbum naturaliter, hoc est, non secundùm habitudinem, sed verè unitum carni, rationalem habenti animam, nullo modo dividendum esse, ne duos imaginemur filios ac impartibilem partiamur. At Theodoretus non intelligens, quidnam sit unio naturalis, hoc est vera, non confundens naturas, neque commiscens ita ut utraque aliter esse oporteat, quam ut est, puerile quoddam & frigidum sumit argumentum ad ea probanda, quæ bene se habere arbitratur.* Existimo legendum: *Ad ea improbanda, quæ se non bene habere arbitratur.* Denuò affirmat unionem veram esse illam, quæ ex duabus naturis unam faciat hypostasin, ideoque non permittat esse duos Christos aut filios: Et quæ naturas conservet integras, nullamque patiatur ipsarum mixturam aut confusionem. Quæ Nestorium excludat ac Polemonem. Hinc de Sancti Cyrilli Capitulis Basilius Seleuciensis Episcopus, Isauriæ Metropolita, cum sua Synodo rectè scripsit ad Leonem Augustum: *Litteræ ad impium Nestorium à Cyrillo conscriptæ, in Concilio utroque florentes, in Ephesino quidem blasphemantem Nestorium arguerunt, in Chalcedonensi verò Eutychis vesaniam destruxerunt.* Quia nempè destruebant Polemonem ac Timotheum, fontes Eutychianæ insipientiæ ac blasphemiæ. Et istiusmodi unio congruentissimè appellatur naturalis. Quia nempè naturas unit, ac ex ipsis componit unam Hypostasin. Item rectè dicitur esse ad similitudinem unionis inter nostrum corpus & animam. Quia nempe Dominicas naturas, licet nullatenus in unam naturam, tamen componit in unam personam.

Sanctus Cyrillus hoc ipsum confirmat in Apologetico libro adversùs Andream Samosatensem. Affirmat quod Nestorius solam externam quasi in dignitatis ordine connexionem docuerit, ac prosequitur: *Quod si naturalem unionem dixerimus, veram intelligimus. Habet enim & Scriptura divinitùs inspirata hunc morem, hac dictione in hunc sensum uti. Scribit enim alicubi quibusdam Divinus Paulus:* Et eramus natura filii iræ, sicut & cæteri. *Et neutiquam quis dixerit divinam iram secundùm naturam subsistere, ita ut peccatores sint illius soboles: Alioquin prorsus & omnibus modis consentiemus laborantibus insania Manichæorum. Sed ibi,* Natura, *idem est quod,* verè. *Non igitur confundentes naturas, neque ipsas inter se miscentes, naturalem dicimus factam esse unitionem, sed ex duabus rebus dissimilibus unum esse factum Christum affirmamus.* Hoc ipsum tradit in prima suorum Capitulorum declaratione, quam fecit Ephesi ad jussum Concilii. Hanc laudat in suo contra Acephalos libro Rusticus Romanæ Ecclesiæ Diaconus: *Ipse sanctissimus Cyrillus in prima horum Capitulorum expositione ait se-met-ipsum dixisse unitionem naturalem pro vera. Et testimonium profert Apostoli ad hujus rei comprobationem, dicens:* Et eratis natura filii iræ, sicut & cæteri. *Et addit: Quia sicut ille natura filios iræ pro eo ut diceret verè filios iræ, dixit, sic ego unitionem naturalem pro vera posui.* Non sunt ipsa Cyrilli verba,

ba, sed eorum paraphrases. Capitulum eodem modo intellexit in sua fidei professione Joannes Maxentius. Affirmat ab ipso non solam divisionem excludi, sed & confusionem.

Eutherius invadit & secundum Sancti Cyrilli Capitulum: *Si quis non confitetur Dei Patris Verbum, carni secundùm hypostasin unitum, unum tantùm cum sua carne esse Christum, eundem nimirum Deum simul & hominem, anathema sit.* Affirmat Dei & hominis formam per ipsum confundi in unicam naturam. An ex Samosatensi Andrea loquatur, omnes ignoramus: hujus enim adversùs secundum Capitulum Scripta latent, aut perierunt. Haud dubiè probarit, & secutus sit sensa sui dilectissimi Theodoreti: *Unum quidem Christum confitemur secundùm hypostasin verò unionem modis omnibus ignoramus, tamquam peregrinam, & alienam à Divinis Scripturis & Patribus, qui eas interpretati sunt. Si quis autem per unionem secundùm hypostasin vult hoc dicere, ei, à quo hæc orta sunt, quod temperamentum carnis & Divinitatis sit factum, contradicemus cum omni alacritate, & redarguemus blasphemiam. Necesse est enim ad temperamentum sequi confusionem: Et ingressa confusio aufert uniuscujusque naturæ proprietatem.* Et post varia Theodoretus concludit: *Superflua itaque secundùm subsistentiam unio, quam pro temperamento nobis, sicut puto, proponunt.* Ad hæc respicit in libro de Sectis Leontius Scholasticus Byzantinus: *Theodoretus Cyrilli oppugnans duodecim Capitula, ea sic refutabat, ut Cyrillum & Arianum, & ab Eunomio ac Apollinario esse diceret. Quippè Cyrillus cum Nestorio pugnans, dispensationem Domini dividente, præcipuam inculcandæ unionis curam sibi sumpsit, ideoque Theodoreto quodammodò unam naturam, Arianorum ac Apollinaristarum more, opinari videbatur.* Sic videbatur, eò quod induceret voces: *Unio secundùm hypostasin, aut subsistentiam.*

Uti Hosius Cordubensis in Hispania, ac Sanctus Hermogenes Cæsaræensis in Cappadocia Episcopus, ac per ipsos Nicæna Synodus vocem, *Consubstantiale*, ita Sanctus Cyrillus, ac per ipsum Ephesina Synodus in Ecclesiam introduxit, & canonizavit voces: *Unio secundùm hypostasin.* Etenim uti ista Arianum, ita hæc vox Nestorianum errorem non solummodò circumscribit, sed penitus suffocat ac excludit. Hinc uti istam Ariani, ita hanc omnes Nestorianæ perfidiæ, aut personæ dilectores sunt aversati pertinacissimè, ac hostilissimè accusarunt de variis. Etenim Rabbulas Edessenus Episcopus in litteris ad Sanctum Cyrillum, exstantibus in quinta Actione quinti Concilii, scribit de Orientalis Ecclesiæ Episcopis ac Populis: *Quidam unitatem secundùm hypostasin omnibus modis abdicant.* Ex occulta libidine erga Theodorum Mopsuestenum Episcopum, ac Nestorium. Quod etiam Rabbulæ Successor & hostis Ibas istas voces aversatus fuerit, ideoque à Sancto Cyrillo unicam in Domino naturam, & Apollinarii confusionem dogmatizari crediderit, affirmat sexta quinti Concilii Collatio, & adjungit: *Qui impietatem Theodori ac Nestorii vindicant, divisionem diligentes, & propter hoc duas personas introducentes, accusant unitatem, quæ est secundùm subsistentiam.* Præsertim verò Theodoretus. Nam etiam in litteris, apud quintam Synodum exstantibus, quas adversùs Sancti Cyrilli Capitula scripsit ad nescio quæ Monasteria, ita habet: *In secundo & tertio Capitulo Cyrillus unitatem, quæ est secundùm subsistentiam, introducit, & Conventum per unitatem naturalem, temperationem quamdam & confusionem per hæc nomina factam esse dicens Divinæ naturæ ac servi formæ. Hoc verò ab hæretica Apollinarii insania natum est.* Ac in præfata ad Joannem Antiochenum Epistola: *Capitula habent unitatem secundùm hypostasin & Conventum naturalem.* Et adjungit hæc esse *Hæreticorum germina zizaniorum*. Istas voces accusat de variis. Primò, quod sit vox peregrina, & usque tunc non audita in Ecclesiis. Secundò, quod nec in Sacris litteris reperiatur, nec in Sanctis Patribus. Tertiò, quod naturarum temperationem importet, & confusionem. Quartò, quod sit superflua & nociva, ideoque proscribenda ad Apollinarium.

Ad quæ omnia Sanctus Cyrillus compendio respondit: *Theodoretus detrahit sermoni*, secundùm hypostasin. *Damnat enim novitatis, & peregrinè prolatum affirmat, non considerans, quia impiorum hæreticorum adinventionibus dictionum virtus veritatem opponens, destruere nititur quod ab eis videtur oppositum. Nestorio igitur ubique perimente Dei Verbi nativitatem secundùm carnem, & solam nobis dignitatum unitatem introducente, hominemque Deo copulatum esse dicente, filiationis æquivocatione honoratum, necessariò nos Dictis illius repugnantes, secundùm subsistentiam unionem dicimus factam, verbo hoc*, secundùm subsistentiam, *nihil aliud demonstrante, nisi solùm Verbi naturam, sive subsistentiam, quod est ipsum Verbum, humanæ naturæ, verè unitam sine ulla conversione atque confusione, unum intelligi & esse Christum, eundem Deum & hominem.* Amplè se exponit, & graviter queritur Theodoretum sermonibus disertum, ac speculationibus versatum; spargere in vulgus, quod *hypostasis vocabulum sit significativum confusionis ac temperamenti.* Fatetur voces istas esse novas, sed addit esse bonas & utiles. Etenim in Constantinopolitana Collatione Hypatius Ephesinus Episcopus rectè dixit ad Severianos Episcopos: *Omnis quidem novitas peregrina est, sed non omnis obnoxia.* Exstat Laodicensis inter Sanctum Athanasium ac Arium disputatio, in qua Arius vocis, *Consubstantiale*, novitatem acerrimè invadit, & post varia Athanasius respondet: *Ecclesiasticæ semper moris est disciplinæ, si quando hæreticorum nova doctrina exurgit, contrà insolentes quæstionum novitates rebus immutabiliter permanentibus nominum vocabula immutare, & significantiùs rerum naturas exprimere, quæ tamen existentium causarum virtutibus congruant, & quæ magis easdem antiquitus fuisse demonstrent, non ortus novitatem mensurent.* Adn. Nor. Tract. 97. Affirmat esse Institutum Apostolicum. Et demonstrat ex nova per Apostolos introducta voce, *Christianus*. Loquitur ex Sancto Augustino, qui

qui in suis super Sancti Joannis Evangelium Tractatibus adducit Apostoli Mandatum, *Profanas vocum novitates devita*, & exponit: *Apostolus non ait*, verborum novitates, *sed addit*, profanas. *Sunt enim & doctrinæ religionis congruentes verborum novitates: Sicut ipsum nomen Christianorum quando dici cœperit, scriptum est*. Et istud confirmat per voces, *Consubstantiale*, *Xenodochium*, *Monasterium*, aliasque similes, quas constat in Ecclesiis aliquando non fuisse. Et hinc non vanè colligitur istius disputationis Authorem non esse Athanasium, sed hominem Afrum. Est enim Vigilius Tapsensis Episcopus, eximius Pugil non dumtaxat contra Nestorianos ac Eutychianos, sed etiam contra Arianos. Et istam regulam frequenter laudat in suis Scriptis etiam Theodoretus. Verùm ira viri justitiam Dei non operatur. Claudit, immò & eripit mentis oculos.

Quæstio prima est, An Sanctus Cyrillus sit reverà primus author harum vocum, unio secundùm hypostasin? Partem affirmativam in libro de Sectis tenet Leontius Byzantinus. Adducit quasdam de Dominicæ Incarnationis Sacramento loquendi formulas, & adversum hæsitantes, dicentes, *Hæc omnia Sanctus ille Cyrillus protulit*, prosequitur: *Quia Nestorius diceret unionem Dei Sermonis cum carne per affectionem quandam esse factam, adeoque per solam Dei Sermonis & carnis unam ratione mutui affectus esse traderet, idcircò Sanctus vir Cyrillus, ei contradicens, unionem hypostaticam esse factam ait, hoc est, secundùm hypostasin, aut subsistentiam*. Consonat in Photii Bibliotheca Sanctus Eulogius Patriarcha Alexandrinus: *Hypostatica unio est Ephesinæ Synodi definitio, quæ ab antiquis Conciliis non est statuta*. Est ejus definitio per Sanctum Cyrillum. Partem tamen negativam suadent quædam Sanctorum Patrum, in tertio laudati Leontii adversùm Nestorianos ac Eutychianos libro exstantia, contra Paulum Samosatensem testimonia. Antiochena istic contra Paulum Synodus dicit: *Ipsa Sapientia per semetipsam substantialiter in corpus ex Maria venit*. Vox, *Substantialiter*, est omninò idem, quod vox *hypostaticè*. Et Sanctus Malchion, Antiochenæ Ecclesiæ Presbyter, ibidem scribit: *Filius unigenitus unitus est secundùm substantiam.* Hoc omnino est, secundùm hypostasin. Et in quarto libro Leontius adducit epistolam, in qua Timotheus Berytensis Episcopus, fœdus Apollinarii Discipulus, ad suum Simmystam homoneum scribit: *Solam unionem nominasti, qualis sit hominis Sancti cum Deo, non in unam vitam & hypostasin copulata*.

Cap. 8. | Lib. 230.

Respondeo hisce vocibus evenisse istud ipsum, quod evenit voci, *Consubstantiale*. Hæc antè Nicænam Synodum omnino apparuit in Ecclesia, verum adeò modicè & rarò, ut laudata Synodus passim dicatur ipsam introduxisse. Porrò præsentes voces non sola Ephesina Synodus admisit & canonizavit, sed omnis sub cœlo Ecclesia. Quod easdem Chalcedonensis Synodus probaverit, rectè affirmat quinta Synodus: *Sancti Patres & Doctores Ecclesiæ, quos secuta est Sancta Chalcedonensis Synodus, differentiam Deitatis & humanitatis significare volentes, duas dicentes naturas, unitatem earum secundùm hypostasin confitentur*. Ipsas tamen voces laudata Synodus in sua fidei definitione non posuit. Rationem adversùm hæsitantes, ex isto silentio inferentes vocum damnationem, dat in libro de Sectis præfatus Leontius: *Verùm uno verbo isthæc omnia subvertimus, Synodum illa, quasi communia & in confesso essent, omisisse. Nam adversus Eutychem differebat, qui ex diametro cum Nestorio pugnans, & ista citrà controversiam fatebatur. Non est autem necessarium, ut quæ confessa sunt, omninò ponantur, sed licet ea nonnunquam omittere. Deinde Synodum multis in locis unam hypostasin dixisse deprehendimus, quod nihil est aliud dicere, quàm unionem Hypostaticam*. Quartus quintæ Synodi canon exponit Theodori ac Nestorii, itemque Apollinarii ac Eutychetis hæresim, & insigniter adjungit: *Sancta Dei Ecclesia utriusque perfidiæ impietatem rejiciens, unitionem Dei verbi ad carnem secundum compositionem confitetur, quod est secundùm subsistentiam*. Laudatæ igitur voces important personæ & unitatem & compositionem. Hinc excludunt confusionem. Nempe quia est non in unam naturam compositio, sed in unam hypostasin.

Cap. 6. | Cap. 8.

Altera quæstio est, Quæ sit alia istarum vocum virtus ac energia? Respondeo ipsam amplè & frequenter exponi à Sancto Anastasio Sinaita: *Unio secundùm hypostasin est simul coexistens in Deiparæ utero duarum naturarum conjunctio. Neque enim corpus priùs, quam Deus Verbum ibi exstitit. Neque anima, sed pariter caro, & pariter Dei Verbum, pariterque caro animæ rationalis vigore informata. Quod enim in nostra conceptione usu venit, id meo judicio hic itidem accidit. Simul enim concurrunt corpus & anima. Nam neque corpus per se existit, neque anima existit antè corpus: Ut proinde adumbratio quædam unionis in Christo existimari possit*. Et Theodorus Ruthensis Monasterii Presbyter in libro de Incarnatione: *Dogmatis definitio, dum dicit naturas unione hypostatica esse conjunctas, significat non priùs fuisse formatam humanitatem, & sic in eam esse ingressam Divinitatem, sed unitam esse divinitati tum primum subsistendo*. Et in suo contra tria Chalcedonensis Synodi Capitula Edicto Imperator Justinianus: *Unitas secundùm hypostasin significat, quod Deus Verbum non antè plasmato homini unitus est, sed in utero Sanctissimæ Virginis, creavit sibi ex ipsa in sua subsistentia carnem animatam anima rationali, quod est natura humana*. Et hanc suam assertionem insigniter demonstrat ex Apostolicis litteris ad Philippenses. Nec enim è Laico suo ingenio ista scripsit, sed ex Dictatu eruditissimorum Episcoporum. Eadem doctissimè illustrat in tertio libro de fide, ac in libro de natura composita Sanctus Joannes Damascenus. Cùm Justiniano rectè affirmat ab istis vocibus importari, quod Deus Verbum carnem & animam in sua sibi hypostasi creaverit. Et hinc laudatæ voces penitus evertunt Theodorum Mopsuestenum ac Nestorium. Horum enim palmare dogma

Cap. 2. | Cap. & 12.

ma erat, quod Deus Verbum non humanam naturam, sed hominem assumpsisset, è Virgine conceptum in propria hypostasi. Quod illum assumpsisset in solam dignitatis, authoritatis, potestatis, honoris, ac nominis communionem.

Ex his principiis adversùm Acephalos, asserentes Christum Dominum esse quidem ex, non tamen in duabus naturis unicam Hypostasin, scribit Rusticus Romanæ Ecclesiæ Diaconus: *Erat igitur Domini caro, quod absit, antè unitionem. Quæ si animata anima rationali fuisse credatur, præexstitit igitur secundùm vos priùs purus homo, & post hæc unitus est Verbo. Ex duabus ergo personis, & ex duobus Christus, ex duobus filiis, ex duobus Dominis unum Christum blasphematis existere. Hæc verò modis omnibus abdicanda sunt. Ex præexistentibus enim per se se personis unitio secundùm subsistentiam fieri non potest.* Constanter affirmat humanam naturam non nisi in primo suæ creationis puncto potuisse assumi. Quod ipsum in sua contra Georgium Elidopæum, Eutychianæ Factionis apud Alexandrinos Presbyterum ac Logographum, disputatione videtur affirmare præfatus Sinaita Anastasius. Cum cunctis ille Eutychianis affirmabat hypostasin ac naturam esse penitùs idem, ideoque Christum Dominum esse quidem ex, non tamen in duabus hypostasibus. Adversùm hæc scribit Anastasius: *Secundum hanc igitur regulam, quando ex duabus hypostasibus docetis Christum esse compositum, ex duabus compositum personis asseveratis. Si verò ex duabus personis compositus est, liquet priùs formatam fuisse carnem, & tunc demùm Divinum Verbum, habitandi gratia in eam venisse. Si hæc ita se habent, qua de causa oppugnatis Nestorium, quandoquidem cum Nestorio sententia vestra concinat.* Videtur docere, quod Deus Verbum in priùs existentem hominem venire non possit, nisi per solam gratiam inhabitationis. Nequaquam per unitionem secundum hypostasin. Has quæstiones permitto sublimioribus Theologis.

Eutherius invadit etiam quartum Sancti Cyrilli Capitulum: *Si quis duabus personis, sive hypostasibus eas voces attribuit, quæ in Evangelicis & Apostolicis Scripturis passim occurrunt, & alias quidem homini seorsim à Deo Verbo considerato adscribit, alias verò, tamquam in Divinam Majestatem convenientes, soli Verbo accommodat, anathema sit.* Adversus ipsum Eutherius exclamat: *Quis anathematizare præsumat eos, qui piè adscribunt excelsa quidem Divinitati, humilia verò humanitati, non scissa unitione ullo modo, quam Apostoli & Evangelistæ facientes ab hac legislatione anathematizati sunt,* Accusat Capitulum quod invicem adversa & contraria Christi Domini Idiomata velit utrique indifferenter naturæ adscribi, ideoque palam introducat ipsarum non dumtaxat unionem, sed unitatem & confusionem. Præsertim aversatur duodecimum Capitulum, anathematizans negatores hujus propositionis: *Deus Verbum est carne crucifixus ac mortuus.* Adversùs hanc præsertim scripsit librum illum, quem in sua Bibliotheca Photius Theodoreto attribuit, & quem alii posuerunt in secundo Tomo Sancti Athanasii. Istic enim miris modis istam propositionem exagitat. Eandem propositionem, idemque Sancti Cyrilli Capitulum pessimè odit, ac isto in odio durissimè ac diutissimè perseveravit Theodoretus. Etenim post Sancti Cyrilli mortem, ad omnem Antiochenam Ecclesiam, præsente Domno Patriarcha, hæc in tantum Defunctum non erubuit effutire: *Nemo neminem jam cogit blasphemare. Ubi sunt dicentes, quod Deus est qui crucifixus est? Non crucifigitur Deus. Homo crucifixus est Jesus Christus. Mortua est invidia, & cum eo obruta est contentio: Requiescant Theopatitæ.* Hoc Theodoreti fragmentum exstat in quinta Synodo. Et de ejus fide non est dubitandum: Ipsum enim adducit, sed in alia translatione, etiam Marius Mercator. Adversùs eandem propositionem Theodoretus plura scribit in suis Dialogis, ac aliis libris & Epistolis.

Ejusdem fermè opinionis fuit venerabilis Faustus, Apolloniadis Episcopus, in litteris ad Petrum Fullonem Pseudo-Patriarcham Antiochenum: *Audientes infideles Deum immortalem propter nos crucifixum, dicent scandalum esse credere in Christum, avertentes & dicentes; Dii nostri, qui apud Christianos Populos adulteri sunt, immortales à nobis appellantur, & quomodò ipsorum Deus immortalis existens, mortuus est? Manifestum indicium, quod falsa est dictio ipsa. Si enim mortuus est non est immortalis.* Affirmat propositionem, licet non in quovis sensu falsam, esse tamen scandalosam apud Gentiles, ideoque ab omni Christiana lingua proscribendam. Idem scandalum ursit gentilis Hypatia Philosophiæ Doctrix apud Alexandrinos, in adducendis infra litteris ad Sanctum Cyrillum in Dyptichis. Ea propositio ipsi injecit remoras à suscipienda Christiana Religione. Eandem propositionem Sanctus Paulus Apostolus scribit esse non dumtaxat scandalum Gentilibus, sed & stultitiam. Hinc ipsi, audientes Christianorum Deum prædicari & immortalem & crucifixum, in publicis theatris clamabant eum esse istud monstrum, quod in Apologetico libro describit Tertullianus. Ejusdem cum laudato Fausto mentis fuit venerabilis Pamphilus, Abydenus Episcopus, in litteris ad eundem Petrum: *Quid ergo? Dicemus, sicut Paulus, Christum crucifixum, vel sicut tu, immortalem crucifixum?* Et post quædam: *Si autem hæc ita se habent, ut quid Sacræ scripturæ leguntur, vel ipsi creduntur auditæ? Ubique enim Christum tradunt propter nos crucifixum, & non Tris-Agion, sicut tu dicis. Scripturæ omnes dicunt rejiciendos, qui Deum passibilem dicunt.*

Attamen in suo adversùs tria Chalcedonensis Synodi Capitula Edicto scripsit Imperator Justinianus: *Istum, qui in Bethleem de semine David natus est secundum carnem, & crucifixus est pro hominibus sub Pontio Pilato, prædicaverunt Sancti Apostoli ipsum esse Deum, ipsum hominem; ipsum Filium Dei, ipsum Filium hominis; ipsum de cœlo, ipsum de terra; ipsum impassibilem, ipsum passibilem.* Loquitur ex nupera Joannis secundi Ponti-

ficis decisione, quæ ad ejus preces hunc articulum, *Deus est mortuus carne*, Apostolicæ Sedis authoritate probarat, & receperat in canonem. Etenim Joannis Maxentii ac ejus Collegarum contra quosdam Acœmetensis Cœnobii fratres acerba de isto articulo, & quibusdam ad eum spectantibus aliis litigia turbabant omnem Orientalem Ecclesiam. Etiam Occidentalis tentabatur ac invitabatur à partibus. Acœmetenses Nestorio, Joan. Maxentius putabatur adhærere Eutycheti. Hinc Justinianus Romam legavit Hypatium Ephesinum ac Demetrium Cæsaræensem Episcopum, postulaturos Apostolicum judicium.
Cap. 20. Constantinopolitana Catholicorum cùm Severianis Episcopis collatio Demetrium appellat Episcopum Philippinæ Civitatis. Etiam Liberatus Diaconus in Breviario scribit fuisse Episcopum à Philippis. Hinc plures censent fuisse Philippensem in Macedonia Metropolitam Achajæ. At verò D. Cardinalis Cæsar Baronius affirmat fuisse Cæsaræensem in Cappadocia. Omnes non rectè. Etenim quod Metropolita non fuerit, evincit præfata Collatio, ipsum inter sex orthodoxos Collatores ponens ultimo loco. Etiam post Anthimum Trapezuntinum, ac alios Provinciales Episcopos. Fuit tamen & Cæsaræensis Episcopus, & Philippensis: Nempe apud primam Phœniciam in Cæsaræa Philippi. Porrò Joannes Pontifex firmavit præsentem articulum, asseverans esse constantem fidem Prophetarum, Apostolorum, ac Patrum. Et demonstravit per varia ipsorum testimonia.

Adducit & Græcos Patres & Latinos. Etiam famosam epistolam, seu dogmaticum Tomum magni Leonis. Hunc enim non sola Chalcedonensis Synodus, sed etiam contumax & longa Eutychianistarum rebellio, & plurimæ variorum Apologiæ reddiderant irrefragabilem. Et in datis ad Imperatorem Leonem litteris Leo Pontifex demonstravit ipsum nec quoad apicem recessisse à Sanctorum Patrum confessione. Ejus verba sunt lucida: *Propter unitatem personæ in utraque natura intelligendam & Filius Hominis legitur descendisse de Cœlo, cum Dei Filius carnem de ea Virgine,*
Cap. 5. *de qua natus est, assumpserit. Et rursus Dei Filius mortuus dicitur, ac sepultus, cum hæc non in Divinitate ipsa sed in humanæ naturæ sit infirmitate perpessus. Unde Unigenitum Dei Filium crucifixum, ac sepultum omnes etiam in Symbolo confitemur, secundùm illud Apostoli: si enim cognovissent nunquam Dominum gloriæ crucifixissent.* Hæc verba etiam Justinianus suo Edicto inseruit, & ex eis conclusit præsentem articulum esse prædicationem Sanctorum Apostolorum. Eadem in quarto contra Eutychianos libro adduxit venerabilis Vigilius Tapsensis Episcopus, eruditè illustrat, atque concludit: *Hæc est fides & confessio Catholica, quam Apostoli tradiderunt, Martyres roboraverunt, & fideles nunc usque custodiunt.* Et sanè Apostoli in suo Symbolo posuerunt Jesum Christum esse unicum Dei Filium, & addiderunt: *Qui passus est sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus.* Hinc etiam Nicæna & Constantinopolitana Synodus in suo Symbolo profitentur Jesum Christum esse *Deum verum de Deo vero, genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt.* Et statim subnectunt: *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit, & incarnatus est, & passus est.* Et hunc esse verum & authenticum Nicænæ Synodi sensum, contrà Paulianistas, Photinianos, ac Nestorianos semper inculcarunt, ac variè demonstrarunt omnes subsequentes Synodi, omnes Latini ac Græci Patres. Articulum hunc adeò probavit Romana Ecclesia, ut ipsum postmodò inseruerit professioni suorum Pontificum: *Qui cum Deus sit consubstantialis Patri, atque coæternus, descendit de Cœlo, & incarnatus est carne habente animam rationalem, in qua carne & crucifixus est, & mortuus.* Ita apud diurnum Romanæ Ecclesiæ librum habet secunda Pontificis professio.

Nec aliud voluerunt Faustus Apolloniadis, & Pamphilus Abydenus Episcopus. Etenim egerunt in Petrum Fullonem, Sacro-Sancto Trisagii hymno, quem & Sancti primitùs Angeli, & omnes deinceps sub Cœlo Ecclesiæ non in solum Christum Dominum, sed in Sanctissimam Trinitatem cantarunt, ausum adjicere: *Qui crucifixus est pro nobis.* Exinde ausum garrire Christum Dominum non dumtaxat in humana, sed etiam in Divina natura fuisse passum. Passam fuisse ipsam Deitatem. Christi Domini passionem Marius Victorinus in primo contra Arianos libro rectè dixit esse *Dei mirabilia.* In libro de carne Christi Tertullianus appellat, *Dei stulta, Dei* Cap. 5.
erubescenda, necessarium fidei dedecus, quæ nos per ruboris contemptum probent benè impudentes, ac feliciter stultos. Et hinc adversus Marcionem, qui mortem, licet imaginariam, admittebat, è fœmina verò nativitatem, quasi stultam, ideoque Deo penitùs indignam, blasphemè aversabatur, prosequitur: *Sunt planè & alia tam stulta, quæ pertinent ad contumelias & passiones Dei. Aut prudentiam dicant Deum crucifixum. Aufer hoc quoque Marcion: Immò hoc potiùs. Quid enim indignius Deo? Quid magis erubescendum? Nasci, an mori? Carnem gestare, an crucem? Circumcidi, an suffigi? Educari, an sepeliri? In præsepe deponi, an in monumento recondi? Sapientior eris, si nec ista credideris. Sed non eris sapiens, nisi stultus in sæculo fueris, Dei stulta credendo.* Demonstrat Domini carnem non imaginariam, sed omninò veram, & nostræ per omnia similem fuisse, & pergit: *Sed jam hinc responde interfector veritatis, nonnè verè crucifixus est Deus? Nonnè verè mortuus, ut verè crucifixus? Nonnè verè resuscitatus, ut verè scilicet mortuus?* Et infrà? *Crucifixus est Dei filius. Non pudet, quia pudendum est. Et mortuus est Dei filius. Prorsus credibile est, quia ineptum est. Et sepultus resurrexit. Certum est, quia impossibile est.* Loquitur ex Apostolica ad Corinthios epistola, quæ Sacro-Sanctum Evangelium affirmat esse salvificam prædicationis stultitiam, & adjungit: *Quod stultum est Dei, sapientius est hominibus.* Et hinc ad ipsam Corinthiis firmiter imprimendam subnexuit. *Christus mortuus est, secundùm Scripturas, sepultus est & resurrexit, secundùm Scripturas.* Epist. 1. Cap. 1. Cap. 15.

Ad

Ad omnes istos tres articulos studio addidit: *Secundùm Scripturas*. Nempe ut ista quasi incredibilia Dei mirabilia ostenderet non esse Apostolorum novam, sed vetustam ac perpetuam prædicationem Prophetarum, & omnium Scripturarum, atque ita evinceret credibilem & credendam.

Et hinc ista propositio varios semper habuit Adversarios, variosque item Defensores, inter quos fuerunt non pauci, quos Sacer Psalmus appellat: *Inimicos & defensores*. Qui ea pessimè abutebantur, ac ipsam detorquebant in fœdos errores. Talis fuit ipse Marcion, *ideò passiones à Christo non rescindens, quia ut phantasma vacabat à sensu earum*. Talis fuit, & Arius de quo in libro contra Arianos Gregorius Illiberritanus Episcopus: *Arius Anti-Christus vult ipsum Unigenitum Filiũ, qui est Verbum & Sapientia Dei, quà Deum, & non quà hominem, crucifixum*. Tales item fuerunt ex Apollinarii Secta Polemon ac Timotheus, aliique omnes Dominicarum naturarum confusores, blaterantes Dominum in ista unica, licet temperata & mixta, verè tamen Divina, natura passum, crucifixum, atque occisum. Eadem blasphemia placuit ipsi etiam Apollinario. Etenim Deum verbum dixit fuisse loco humanæ mentis, ideoque patiente carne fuisse compassum. Ita habes in duodecimo anathematismo Sancti Quintiani Episcopi. Quid delirus Eutyches hac in re senserit, non plenè constat. Ejus interim Secta fuit hydra decem capitum: Et inter hæc fuit Petrus Fullo, qui ipsam in Domino Deitatem fuisse passam blasphemavit adeò protervè, ut Sacrosancto Tris-Agio facinorosè addiderit, *Qui passus est pro nobis*, sperans hoc scelerato cantu & Clerum & Populum compellere ad quotidianam professionem istius blasphemiæ, atque ita ipsam stabilire in omnium cordibus.

Cap. 5.

Manifesti ac professi istius propositionis hostes fuerunt Ebion, Artemon, Theodorus Byzantinus, Paulus Samosatensis, Tharsensis Diodorus, Theodorus Mopsuestiensis, Nestorius, omnesque ejus non dumtaxat dogmatis, sed etiam solius personæ defensores. Hujus enim postremæ factionis fuit Theodoretus. Forsitan & Eutherius. Cuncti priores fuerunt divisores Dominicæ hypostaseos, de quibus scripsit Sanctus Joannes Apostolus: *Qui solvit Jesum, hic est Anti-Christus*. Dici voluerunt, *Christus est mortuus*; nostram propositionem hostilissimè aversati. Hinc ipsa etiam apud Catholicos Doctores variam sortem subiit. Etenim non solus Sanctus Cyrillus, & quotquot alii Nestorium aut Nestorianos expugnarunt, sed etiam Sanctus Athanasius, & quotquot alii Patres Paulum Samosatensem ac alios Divinæ Personæ tunc divisores invaserunt, sunt ipsam zelosissimè tutati. Ex hoc zelo, non ex Eutychiano Spiritu Joannes Maxentius in suis contra Nestorianos Capitulis scripsit: *Si quis dicit Christum passum carne, Deum verò passum carne dicere non acquiescit, quod ipsum intelligitur Christum passum carne, anathema sit.* Et in secunda fidei professione scripsit: *Quamobrem fatendum est Deum natum ex fœmina, non secundùm Divinitatem, sed secundùm humanitatem. Deum jacuisse in cunis, pannosum, sordidum, involutum: Crevisse & profecisse ætate & sapientia, secundùm humanitatem, non secundùm Divinitatem. Deum esuriisse, sitivisse, lassum ex itinere quievisse: Non secundùm Divinitatem, sed secundùm humanitatem. Deum comprehensum manibus impiorum, judicatum, damnatum, crucifixum, latus lancea perforatum: Non secundùm Divinitatem, sed secundùm humanitatem. Deum mortuum, sepultum, resurrexisse: Non secundùm Divinitatem sed secundùm humanitatem.* Uti quinta Synodus contra Nestorianos proscripsit hunc articulum, *Sacra Virgo est Christipara*, & istam Dominam nostram voluit semper dici Deiparam, ita adversùm eosdem Joannes Maxentius ac alii plures dici voluerunt non Christum passum, sed dumtaxat Deum. Nempe hæc propositio, Christus est passus, licèt Apostolica ac longè orthodoxissima sit, isto tamen tempore etiam ad tegendos, ac in ovis speciem transfigurandos lupos erat apta lana, ideoque præfati Doctores censuerunt ipsam circumscribendam, atque ita dolosis Nestorii Sectatoribus auferendum istud latibulum.

At verò Eutychianistis simile latibulum, similisque lana fuit hæc propositio: *Deus est passus ac mortuus*. Hinc ipsam laudati Faustus, ac Pamphilus adversùm istos grassantes, & abutentes Errores censuerunt isto tempore supprimendam. Non uti falsam, sed uti periculosam, ac scandalosam: Utpotè quæ Petro Fulloni præberet occasionem patiendæ ac faciendæ ruinæ. Ejusdem mentis fuit Sanctus Quintianus Episcopus. Etenim adversùs Fullonem posuit hoc anathema: *Si quis confundat duas Christi naturas, dicens Deum passum carne, & non passum Christum carne, damnetur*. Propositionem damnat, quod Fulloni præberet ansam confundendi Dominicas naturas. Et de hac damnatione Dioscorus Presbyter, & Chæremon Lector, Alexandrinæ Ecclesiæ in Regia civitate Apocrisarii, disputarunt cum Cresconio, ac Germano Episcopis, Anastasii secundi Pontificis apud Anastasium Imperatorem Legatis, & omne istud malum retulerunt in Theodoretum. Eorum scopum prosecutus est Joannes Maxentius, apud Thraciæ Schytas Presbyter ac Archi-Mandrita, cum aliquot Monachis accedens Hormisdam Pontificem. Et quoniam insomnes Regiæ Civitatis Monachi illis adversabantur, modica discordiæ scintilla profecit in maximum incendium. Nam & Sanctus Fulgentius, & istiusmodi plures in Occidente doctissimi Episcopi favebant Maxentio. Quare tandem ad hæc omnia sopienda Imperator Justinianus ad Joannem secundum Pontificem legavit laudatos Hypatium, ac Demetrium Episcopos, supplicans quæstionem definiri. Et Joannes definivit propositionem esse perpetuam Romanæ Ecclesiæ fidem, Apostolicam prædicationem, ac articulum Nicæni Symboli. Ex quo patet falli illos, qui credunt eam aliquando fuisse circumscriptam à Romana Ecclesia. Et Imperator Justinianus definitionem firmavit

mavit insigni Edicto, quod in primo suo libro laudat, ac elucidat Facundus Hermianensis Episcopus. Eandem decimo suo canone firmavit quinta Synodus: *Si quis non confitetur Dominum nostrum Jesum Christum, qui crucifixus est carne, Deum esse verum, & Dominum gloriæ, & unum de Sancta Trinitate, talis anathema sit.* Canon compendio comprehendit plures istius temporis controversias. Hæc pauca nobis sufficiunt. Quare de istius propositionis Veritate non est deinceps ambigendum, aut litigandum.

Eutherius invasit etiam quintum Sancti Cyrilli Capitulum: *Si quis dicere audet Christum non esse verum Deum, sed hominem tantum Deiferum, anathema sit.* Clamavit ab illo anathematizatum esse magnum Basilium, qui omninò scripsit Christum Dominum esse hominem Deiferum. Hoc ipsum in suo contra Sancti Cyrilli Capitula libro clamavit Theodoretus: *Naturarum differentiam agnoscimus, & Deiferum hominem, sicut à multis Patribus dictus est, non devitamus. Quorum unus magnus ille Basilius in sermone de Spiritu Sancto ad Amphilochium hoc usus est nomine, & in explanatione quinquagesimi Psalmi. Vocamus autem Deiferum hominem, non quod particularem aliquam gratiam acceperit, sed quod omnem unitam habeat filii Deitatem.* Ait se sentire cum Apostolo, ad Collossenses scribente, quod in Christo homine inhabitet omnis plenitudo Divinitatis. Et quidem quod Basilius istam propositionem usitaverit, testatur etiam in tertio contra Nestorianos ac Eutychianos libro
Cap. 41. Leontius Scholasticus Byzantinus: *Nestoriani nobis ex Basilio proferunt illud, Christus est homo Deifer.* Eadem propositione usus est magnus ille Eustatius, quem in Sancti Philogonii apud se defuncti locum Nicena Synodus ex Berrhæensi Episcopo creavit Patriarcham Antiochenum. Etenim in suo contra Nestorianos ac Eutychianos libro Sanctus Papa Gelasius adducit hæc ejus verba: *Paulus Timotheo scribens epistolam, prospiciens Deiferum hominem proclamabat.* Eustatius se fundabat in his Sancti Pauli Verbis: *Memor esto Jesum Christum resurrexisse à mortuis ex semine David.* Ad Basilii testimonium assiduè proclamavit ipse etiam Nestorius.

Nihilominus Sanctus Cyrillus constanter perstitit in suo Afferto: Intrepidè perrexit aversari, ac damnare istum articulum. In Epistola ad suos
L. 3. c. 12. Monachos, in scholiis, in libris contra Nesto-
L. 4. c. 15. rium, ac in aliis locis. Et ejus sensa validè confirmavit, ac insigniter illustravit in libris de fide Sanctus Joannes Damascenus. Hinc ipse in secunda oratione de assumptione benedictæ Dominæ nostræ ipsam appellat *Virginem Deiferam.* Utpote sciens istum titulum pro Christo Domino esse nimis humilem. Hinc & Græci Sanctum Ignatium Martyrem passim inscribunt *Deiferum.* Ita Thomas, Tyriorum Metropolita, ac Antiochenæ Sedis Vicarius, dixit ad octavam Synodum: *Petrus Antiochiæ primus est Sacerdotio functus, deinde Ignatius Deifer.* Cardinalis Anastasius, Romanæ Ecclesiæ Bibliothecarius, in marginali Scholio dat rationem: *Tradunt Græci, quod parvulus, quem Dominum advocatum statuit in medio, iste Ignatius fuit, & idcircò hunc Deiferum nuncupant.* Quia nempè per Dominicarum manuum impositionem accepit inhabitantem Dominum Deum. Sic & septima Synodus Sanctos Ecclesiæ Patres aliquoties appellat *Deiferos.*

Magni Basilii scopum, ac sensum exponit in secunda ad Cledonium Presbyterum epistola Sanctus Gregorius Nazianzenus: *Apollinaristæ non indignatione afficiantur, sed pudore suffundantur, non mendaciis nos incessant, sed animos deprimant, ac magnum illud & admirandum Orthodoxiæ elogium ac præconium ex ædium vestibulis expungant, quo ingressuris statim cum hujusmodi quæstione ac distinctione occurrunt; Adorandum videlicet esse, non hominem Deiferum, sed Deum carniferum. Quo quid stultiùs fingi possit? Licet magnoperè novi illi veritatis Præcones hoc nomine glorientur. Quamvis enim ob inversionis celeritatem habeat aliquam sophisticam gratiam, & velut in calculorum subductione ludificationem quamdam, imperitorum animos oblectantem; Nihil tamen æquè ridiculum, nihil æquè stultum ac stolidum excogitari potest. Nam si quis immutato hoc vocabulo,* homo, *atque item hac voce,* Caro, *in Deum, quorum scilicet alterum nobis, alterum illis placet, posteà eximia ista & divinitus cognita inversione utatur, quid conficietur? Nempè adorari debere non carnem Deiferam, sed Deum hominiferum. O ingentem absurditatem! Absconditam post Christum sapientiam nobis annuntiant. Quod sanè lachrymis dignum est.* Apollinaris ac ejus Discipulus Vitalis Dominicarum naturarum confusionem oderant, docebant verò humanæ naturæ truncationem: Nempe corpus sine anima, aut mente. Hujus vicem ac functiones volebant suppleri à Deo verbo. Hinc hanc propositionem, *Christus est homo Deifer*, projiciebant, volentes dici: Christus est Deus carnifer: utpote non plenus homo, sed dumtaxat caro factus. Hanc profanam vocum novitatem adeò diligebant, ut ipsam suarum domorum vestibulis passim inscriberent, cum cunctis ingredientibus de ipsa disputaturi. Clamabant nos Anthropolatras, non videntes quod semetipsos per eandem regulam facerent Sarcolatras. Istud ipsi Orthodoxis, hoc illis hi improperabant.

Porrò Ariani, licèt istas voces ignorarent, fuerunt ejusdem sententiæ: Dogmatizarunt in Christo Domino nihil esse, nisi verbum, & sine anima carnem. Hujus functiones ab illo suppleri. Ita ambo prædicabant passibilem, ac passam Deitatem. Ita audivimus suprà à Gregorio Illiberritano Episcopo. Et ipsi in priori ad Cledonium epistola attestatur Nazianzenus Gregorius: *Si Dominus est homo inanimatus, hoc etiam Ariani dicunt, ut passionem Divinitati tribuant, tamquàm videlicet quod corpus movet, idem quoque patiatur.* Hinc igitur Sanctus Eustatius, magnus Basilius, Sanctus Gregorius Nazianzenus, aliique istorum temporum Patres, qui contra Arianos aut Apollinaristas scripserunt, dilexerunt & usitarunt hunc articulum: *Christus est homo Deifer.* Quia nempè vox, *homo*, non solam carnem, nec solam

lam cum carne animam, sed omninò importat carnem, animam, simul & mentem. Hinc in eadem epistola pergit Nazianzenus Theologus: *Si Dominus est animatus quidem, verum mentis expers, quo tandem modo hominis nomen sustinebit?* Præfata propositio, si rectè intelligatur, est palàm vera ac orthodoxa.

Vitalis Apollinarista non carebat virtutum officiis, ideoque ipsum diligebat Gregorius. Verum erat dolosa vulpes. Sub orthodoxis vocibus pessimum suæ blasphemiæ virus, uti sub ovinis lanis lupum obvelabat, atque ita à circumscripto Gregorio credebatur orthodoxus. Eadem vafritie circumduxit Sanctum Papam Damasum, omnemque Romanam Ecclesiam, ac ab ipsis extorsit communicatorias litteras. Quid orthodoxius Apostolicis ad Philippenses de Christo Domino vocibus: *Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo, in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo?* Ast ea Vitalis non Apostolicè intelligebat. Præsertim hæc: *In similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.* Censebat illis non humanam naturam significari, sed fallibilem quandam speciem, ac opinionem. Hinc pergit Gregorius: *Quoniam igitur eædem voces, si rectè intelligantur, cum pietate conjunctæ sunt, si perperàm exponantur, impietate non carent, quid mirum, si Vitalis quoque verba nos quidem, ita suadente voluntate, in pium sensum accepimus, alii autem ad eorum, quæ scripta sunt, mentem, exasperantur ac inflammantur? Quod etiam in causa fuisse reor, cur ipse quoque Damasus, cum rectiùs postea edoctus fuisset, simulque eos in pristinis expositionibus perstare audiisset, illos ab Ecclesiæ cœtu abdicarit, fideique libellum cum anathematismo deleverit: Tum etiam quod fraudem illam, in quam per simplicitatem inciderat, permolestè ferret.* Fidei libellum, variasque illius propositiones, quas antè probarat, anathemate damnavit. Eadem est ratio præsentis propositionis: *Christus est homo Deifer.* In laudatorum Patrum lingua, & calamo fuit orthodoxa; At verò in Nestorii ore erat blasphema. Est enim & ovibus & lupis vestiendis idonea lana. Hinc ipsam non in quovis, sed solo Nestoriano sensu Cyrillus proscripsit: *Si quis dicere audet Christum non esse verum Deum, sed hominem tantum Deiferum, anathema sit.* Hæ propositiones, *Christus est homo Deifer*, &, *Christus est homo tantum Deifer*, plurimùm differunt. Posterior enim excludit unionem secundùm hypostasim, & admittit solam inhabitationem, seu habitualis sanctificationis gratiam, de qua Apostolus: *Empti estis pretio magno, glorificate & portate Deum in corpore vestro.* Nihilominùs etiam prior Propositio propter Nestorium cœpit malè olere. Uti propter ipsum quinta Synodus proscripsit hanc, *Domina est Christipara*, ita Sanctus Cyrillus, & post ipsum omnis Ecclesia cœpit abjicere: *Christus est homo Deifer.* Non quòd esset falsa, sed quoniam suspecta, ac apta Nestorianum virus abscondere. Ex quo lucet, quod Ecclesia, non quidem Sanctorum Patrum Sensa, sed tamen verba possit ex rationibus proscribere. Nempè Patres, hæreticis necdum litigantibus, securiùs ac liberiùs loquebantur. Hæreticorum lites cogunt ad hanc Sancti Augustini regulam; *Tene sententiam, sed corrige linguam.*

Quæstio est, An Eutherius ac Theodoretus in eodem, quo Nestorius, sensu dixerint Christum Dominum esse hominem Deiferum? Quidquid sit de Eutherio, de Theodoreto respondeo negativè. Ejus verba sunt lucida: *Vocamus autem Deiferum hominem, non quòd particularem quandam divinam gratiam acceperit, sed quod omnem unitam habeat Filii Deitatem.* Addit se hæc profiteri ex Apostolica ad Collossenses Epistola: *In ipso inhabitat omnis plenitudo Divinitatis corporaliter.* Quod Theodoretus, licet voces, *unio secundùm hypostasim*, aliasque similes à Sancto Cyrillo ad constringendum Nestorium legitimè inductas aversatus sit, semper tamen de Divinæ Incarnationis Mysterio recta senserit, est omnibus exploratum. Quod ipsemet Sanctus Cyrillus in ipso suo Responso agnovit: *Obstupesco, quod Theodoretus, cum ubique Deum esse Emmanuelem affirmet, in his deprehendatur illi Propheticam mensuram tribuere. Hominem enim Deiferum eum esse dicit, ut videatur similis nobis, qui Deum per Spiritum Sanctum habemus in nobis habitantem. Quare igitur non cessat rectam fidei rationem conturbare? Aliquando enim unum dicit Christum, & Filium, & Dominum, eundem Deum simul & hominem; Aliquando verò Propheticam mensuram ei dans, Deiferum hominem appellat, ignorans fortassis, quod illum nobis æqualem faciat.* Theodoretus credidit Cyrillum tenere vestigia sui Avunculi ac Præcessoris Theophili, ideòque quomodò hic Sanctum Joannem Chrysostomum, ita illum malignè insectari Nestorium. Nestorium, suum olim in Antiochena Ecclesia familiarem amicum, credidit plenè orthodoxum, & omnem hanc litem hærere in solis vocabulis. Hinc præsertim duo intendit; Controversa Nestorii Dicta & Scripta purgare, & maculare Cyrilli Capitula. Sic compulsus est Catholicæ Ecclesiæ Sensa, ac Nestorii verba sibi invicem commiscere. Hoc Cyrillus obstupuit, & opinatus est virum scribere sibimetipsi contraria. Rectè verò dixit, quòd per ista turbaret fidem ac pacem Matris Ecclesiæ.

Eutherius invadit etiam septimum Capitulum: *Si quis Jesum Christum hominem tantùm Divini Verbi vi actum esse dixerit, anathema sit.* Credidit adversari Apostolicis ad Ephesios verbis: *Secundùm operationem potentiæ virtutis ejus, qua operatus est in Christo, suscitans eum à mortuis.* Clamavit non solam tunc viventem Ecclesiam, sed & ipsum Apostolum à Sancto Cyrillo anathematizari. Respondeo ab Eutherio, forsitan dolosè ac malignè, fuisse prætermissa hæc fundamentalia Sancti Cyrilli verba: *Hominem tantùm.* Quod igitur Christus Dominus noster in assumpta nostra natura fuerit Divini Verbi virtute actus, ac tandem à mortuis resuscitatus, Sanctus Cyrillus

fuit

fuit constantissimè professus. Dumtaxat negavit fuisse nostro more actum ut purum hominem. Negavit *illustrem illam Unigeniti gloriam illi ipsi homini, veluti alteri cuiquam à Deo Verbo, advenisse*. Hoc enim erat blasphemum commentum Nestorii. Dominicæ naturæ erant aliud & aliud, sed non alius & alius: Erant non unum; sed unus. Hinc homo Christus, cum Deo Verbo per unionem secundùm hypostasin unus & idem, agebatur & suscitatus fuit à Deo Verbo, sed non ut homo tantùm, alter ab ipso.

Eutherius invadit octavum item Capitulum: *Si quis hominem assumptum unà cum ipso Dei Verbo adorandum, tamquam alterum cum altero existentem, dicere ausus fuerit, & non una potiùs adoratione Emmanuelem honorat, quatenus Verbum factum est Caro, anathema sit*. Et exclamat: *Quis verò incidit à Verbo Carnem, & sic fert adorationem debitam?* Accusat Cyrillum, quod de incisa Domini persona calumnietur Nestorium, ideoque & ipse hunc credens orthodoxum, & recta de Domino sentiens, videtur non dogma, sed solam hæresiarchæ personam dilexisse. Etenim Nestoriana Dei Verbi & assumpti hominis coadoratio manifestè fundatur in gemina Hypostasi. Avitam Ecclesiæ fidem insigniter exponit nescio quis eruditus Anonymus in litteris, exstantibus in præsenti codice, ad nescio quem Illustrem,
Cap. 225. cupientem nosse in quo deviasset Eutyches: *Si quis nostrum purpuram aut diadema Regale jacentia inveniat, nunquid ea conabitur adorare? Mox verò ut ea Rex indutus fuerit, periculum mortis incurrit, si quis ea simul cum Rege adorare contempserit. Ita Christi Domini nostri perfectam humanitatem, non solam & nudam, sed Divinitati suæ unitam, unum ac eundem Dei Filium, Deum verum & hominem verum, si quis adorare contempserit, æternam mortem patietur*. Nestorius hypostasi divisum à Deo Verbo hominem co-adorari voluit, ideoque Sanctus Cyrillus illum rectissimè arguit de Anthropo-latria.

Eutherius invadit nonum quoque Capitulum: *Si quis unum Dominum nostrum Jesum Christum à Spiritu Sancto tamquam virtute à se aliena glorificatum dixerit, efficaciamque, qua contra immundos Spiritus uteretur, & Divina inter homines miracula operaretur, ab ipso eodem accepisse prædicaverit, & non proprium ac naturalem illius esse Spiritum, per quem Divina signa edidit, anathema sit*. Denuò vociferatur anathematizari non Paulum solummodò Apostolum, qui Dominum scripsit à Spiritu Sancto justificatum, sed ipsum etiam Dominum, qui in sua prædicatione professus est Dæmonia à se ejici in Digito Dei, hoc est, in Spiritu Sancto. Et malè iterum fundat calumniam. Etenim Capitulum nullatenus inficiatur Dominum per Spiritus Sancti virtutem fuisse operatum, aut in ipso sanctificatum: Dumtaxat inficiatur illum à Domino fuisse alienum. Affirmat illum fuisse ei naturalem ac proprium. Ex ipso, aut per ipsum ex Patre processisse. Propter unitatem hypostasis. Ex hoc Capitulo Theodoretus accepit ansam blaterandi Spiritum Sanctum nec ex Filio, nec per Filium, sed ex solo Patre procedere. Errorem istum, licet non initiaverit, tamen propagavit. Qui illum opinantur esse erroris authorem, falluntur. Eum hausit à suo Magistro Theodoro Mopsuestiensi. Patet ex hujus scelerato Symbolo, damnato per Ephesinam Synodum. An ipse Theodorus sit primus author, non est planè certum. Traduxisse ipsum possit ex suo Magistro Diodoro Tharsensium Episcopo. Hic enim, quia in Constantinopolitana Synodo fuit potens opere ac sermone, possit Patres per artem induxisse, ut Symbolo insererent: *Ex Patre procedit*. Est alterius loci.

Eutherius invadit & decimum Capitulum: *Si quis dixerit Pontificem & Apostolum nostrum non esse ipsum Dei Verbum, postquam caro factum est, sed hominem illum, qui ex muliere natus est, quasi alterum quempiam ab illo diversum, anathema sit*. Affirmat repugnare Apostolo, qui ad Hebræos scripsit non Deum Verbum, sed Jesum Christum esse nostræ confessionis Apostolum atque Pontificem. Affirmat Cyrilli articulum, *Deus Verbum est noster Apostolus, ac Pontifex*, esse intolerabilem vocum novitatem. Videtur potiùs phrasim, seu loquendi modum, quàm sententiæ substantiam invadere. Persistit in suo principio, quo omnia infirmitatis idiomata vult adscribi non voci, *Deus*, sed voci, *Christus*. Huic enim principio innititur omnis ille Liber, qui inter Magni Athanasii Opera exstans habet hunc titulum: *Disceptatio adversùm eos, qui in veritate dijudicanda feruntur judicio solius multitudinis*: Est liber hujus Eutherii.

Porrò hæc disputatio à Sancto Proclo duxit originem. Dum Nestorium in Regia Civitate cœpit ad Populum vomere suas blasphemias, Presbyterorum plures, licet Orthodoxi, verebantur declamare in suum Episcopum. At verò Sanctus Proclus erat à Nestorii Antecessore Sisinnio Cyzicenis ordinatus, at ab ipsis rejectus Episcopus, ideoque manebat Constantinopoli, neminem metuens. Hinc statim fœda Nestorii dogmata insectatus est ad Populum, ac in prima concione dixit de Christo Domino: *O templum, in quo Deus factus est Sacerdos*. Et Nestorius statim in primo sermone reposuit: *Quia Deus Pontifex factus est, ferre non possum. Si enim Deus Opifex est & Pontifex, cujus à Pontificibus legatio exhibenda est*. Ea propositio ipsum adeò momordit, ut super Apostolicis de Christi Domini Pontificatu ad Hebræos verbis habuerit singularem Tractatum, & dixerit: *Si Deus Pontifex est, quis erit qui officio ejus debeat coli?* Dixit plura istiusmodi sophismata. Pluries istam propositionem & verbo & Scripto est persecutus. Voluit dici: *Christus est Pontifex.* Hinc tandem ad ipsum compescendum Sanctus Cyrillus emisit præsens Capitulum: Notanda sunt Eutherii verba: *Ut per hoc eum Facturam quoque pronuntiet*. Existimat Apostolatus ac Pontificatus Attributum esse creaturæ adeò affixum, ut Deo Verbo nec per idiomatum communionem queat adscribi: ut censeat talem prædicationem esse Arianam. Et hoc

hoc firmat ex Apostolicis ad Hebræos verbis, quæ Christum Pontificem laudant esse fidelem suo Factori. Ejusdem sensus fuerunt Andreas Samosatensis ac Theodoretus, insuper accusantes Cyrillum, quod Apostolatum ac Pontificatum adscribat Divinæ naturæ, ideoque incidat in confusionis blasphemiam. At lucidum est, quod ipsa adscribat soli Divinæ hypostasi, quæ uti utramque naturam, ita utriusque habet idiomata.

Eutherius invadit etiam undecimum Capitulum: *Si quis Domini carnem ipsius Verbi propriam esse negaverit, anathema sit.* Existimat ab ipso dogmatizari, quod Dominus carnem non ex nostra massa, sed aliunde acceperit, ideoque habuerit sibi propriam; Singularem, & nobis non communem, aut consubstantialem. Istam carnis ac animæ, ac ex ipsis consequentium Attributorum ad Verbum proprietatem pessimè odit etiam Nestorius. Scripsit enim ad Sanctum Cyrillum: *Rectum ac Evangelicæ traditioni consentaneum est, ut Christi corpus esse Divinitatis templum confiteamur, illudque nexu usque adeò sublimi, Divinoque & admirabili, ipsi conjunctum, ut dicamus Divinam naturam sibi ea vindicare, quæ corporis alioquin sunt propria. Verum propter hanc appropriationem Divino Verbo adscribere nativitatem, passionem, mortem, cæterasque carnis proprietates, id demum mentis est aut Ethnicorum more verè errantis, aut certè insani Apollinarii, & Arii, aliorumque Hæreticorum morbo, aut alio etiam graviori laborantis. Necesse est enim istos per appropriationis vocabulum eò trahi, ut Deum Verbum lactationis participem & succedani incrementi capacem, & ob fortitudinem tempore passionis declaratam, Angelici præsidii indigum faciant.* Aliquam appropriationem non præsumit inficiari. At talem ac tantam, quæ has propositiones, *Deus est natus ex Virgine, passus, mortuus*, aliasque similes verificet, pertinaciter asseverat esse gentilem, Apollinaristicam, Arianam. Utpote quæ ipsam Deitatem blasphemet passam ac mortuam. Etenim ista appropriatio est unio secundum Hypostasim Nestorio penitus exosa; Utpote plena ejus eversio. Præfata, alterius tamen translationis, Nestorii verba adducit in sua contra Acephalos disputatione Rusticus Diaconus, ac eruditè refutat.

Eutherius singulariter ac hostilissimè invadit duodecimum Capitulum: *Si quis non confitetur Deum Verbum carne mortuum, carne crucifixum, carne mortem gustasse, & Primogenitum tandem ex mortuis factum esse, anathema sit.* Pessimè inter omnia semper odit istud Capitulum, ideoque clamat in præsenti epistola: *Quis cunctos simul Sanctos anathematismo supponat? Quis enim dixerit Deum Verbum passum carne, & crucifixum carne & Primogenitum ex mortuis eum qui semper vivit, ac est immortalis?* Et adjungit: *De quibus convincere quidem latius est facile, sicut factum est in contradictionibus, quæ à multis, & quæ à nobis ipsis factæ sunt; Nunc verò, quippe ut in epistola, breviter necesse est subsignare. Dum certè etiam sine omni impietate manifesta essent, oportebat tamen ea ut novella refutari, & non suscipere ad injuriam præcedentium, quæ perfecta existunt, horumque ad receptionem non egent.* Hæc manifestè dirigit in omnia Capitula. Affirmat ipsa, licet aliquo modo, ac in sensu per authorem intento essent vera, esse tamen abolenda ac damnanda: Quia nova, insueta, superflua, suspecta, scandalosa. Ex quo vides hanc damnandarum propositionum formam non esse novam in Ecclesia.

Contradictiones, quas adversùm Capitula affirmat factas, à multis, sunt omninò Scripta Theodoreti, ac præsertim Andreæ Samosatensis Episcopi. Hic enim scripsit non ex suo dumtaxat, sed ex omnium, reverà multorum, Orientalium Episcoporum nomine. Quod etiam alii plures scripserint, testatur Theodoretus in litteris ad Domnum Antiochiæ Patriarcham: *Extant Synodica plusquam quinquaginta, quæ duodecim Capitum accusationem demonstrant. Nam & priusquam Ephesum iremus, Beatus Joannes ad Deo charissimos Episcopos scripsit, Eutherium Thyanorum, Firmum Cæsareæ, & Theodotum Ancyræ, Apollinaris doctrinam appellans hæc Capita. Et apud Ephesum Alexandrini ac Ephesini Depositionis, quam fecimus, causa fuit istorum Capitum expositio & confirmatio. Synodica porrò Ephesi multa, tum ad Victorem Imperatorem, tum ad summos Magistratus, de eisdem scripta sunt: Itemque ad Populum Constantinopolitanum, & ad Reverendissimum Clerum. Quin etiam Constantinopolim evocati, cognitiones præsente ipso Imperatore quinas habuimus: Et tres post hæc ad eundem protestationes misimus. De his etiam ad Dei amantissimos Episcopos Occidentis, Mediolani, Aquilejæ, & Ravennæ scripsimus Apollinarisque novitatis plena esse docuimus.* Epist. 112. Tot motus atque insultus sunt facti contra ista Capitula. Et eos omnes Eutherius Joanni Patriarchæ reducit in memoriam.

Addit & suas contradictiones, & quidem longas. Haud dubiè est istud opus, quod exstat inter opera Sancti Athanasii. Ipsum enim habet & caput cum hoc titulo: *Adversùm eos qui dicunt, Deus Verbum est passus Carne.* Affirmat istam propositionem esse novum dogma, vocum novitates absurdum ac ad circumveniendos Simpliciores petulanter excogitatum commentum, & prosequitur: *Qua ex sententia rursus tum multa rationi non consentanea, tum absurda multò plura consequuntur. Cum ratione dissentit, quod alterum altero dicant pati. Quod in tegumentis evolutum proferre non audent, id carnis occultarunt involucris, sententiæ absurditatem, perinde ac turpem faciens, dolosa larva velantes. Si Deus Verbum passus est; in semetipso est passus. Sin quid aliud passum est, nihil id ad verbum: Nisi quod injuria sola patienti corpori illata relativè ad unitum Carni Verbum recidit. Modus autem iste loquendi,* Deus Verbum est passus Carne, *præterquam quod scripturæ ignotus ac peregrinus sit seipsum etiam evertit minimeque cohæret. Sed quia nullum sibi blasphemandi finem præscripserunt: & verò phrasim hanc* Deus Verbum est passus, *pias aures nullo modo recepturas norunt verborum vulneribus adjecto vocabulo,* Carne *medendum*

dendum censuerunt. Sed neque morbus invehendus fuerat, neque de fallacibus istis remediis cogitandum. Nam absurdorum commentorum ne unum quidem reperire est, quod veritati sit congruum, sed idem illud multis sibi ipsi modis adversatur: Nec habet apud rectè sentientes ubi consistat. Nec Deus Verbum Carne passibilis est, nec caro impassibilis verbo, sed ut caro secundùm propriam naturam admittit passionem ita inseparabilis essentiæ verbi proprietas est impassibilitas. Verbum igitur si carne passum de carne quidnam dixerimus? Nimirum Verbo aut patitur, aut non patitur: Si non patitur impassibilis facta est; si patitur, utriusque passionem comprobant, quando, ut ajunt, & Verbum carne & Caro patitur Verbo in propria natura. Sed fortè dicunt: Quomodo igitur Apostolus inquit, Ex quibus est Christus secundùm carnem? *Dic Christum passum, & eodem recurret nomen carnis. Qui dicit Deum Verbum essentiam simplicem designat, qui verò dicit Christum, is duarum naturarum conjunctionem declarat. Atque hoc nomine dextrè explicari hæc loquendi formula potest*, Christus est passus: *Quia prædicatio hæc utrumque simul significat, & impassibile Verbum, & passibilem carnem, quæ & mortem gustavit.*

Largiter ostendit, quod Prophetæ, Apostoli, ac Evangelistæ, passionem & mortem, aliaque omnia assumptæ infirmitatis idiomata nunquam vocibus *Deus Verbum*, sed voci, *Christus*, semper adscripserint, & concludit omnem ab ista phrasi recessum esse damnabilem ac prævaricatorium. Addit nec Nicænam Synodum, nec ullum Ecclesiæ Patrem ab Apostolica phrasi unquam recessisse,& prosequitur: *Hac ratione & Deitatis impassibilitas,& passionis veritas,& communis hominum utilitas demonstratur. Atque hic sermo est veritas perspicua, fundamentum doctrinæ inconcussum, magnitudo Mysterii illustris, admiratio antiquitatis fide digna, decus Orthodoxiæ incorruptum, consentiens denique omnium Sanctorum prædicatio. At novam & inauditam phrasim proferre, Dirisque devovere eos, qui Deum carne negent passum,id verò est non nostræ dumtaxat ætatis homines petulanter impetere, sed omnes omnium ætatum Doctores evidenter condemnare. Crede in Dominum Jesum Christum, & beaberis. In hoc nomine pulchrum est salutis spem defigere. Neque enim est aliud sub Cœlo nomen apud homines datum, per quod servandi sumus.*

Hæc adduci placuit ut Capituli & mentem & impugnationem plenè intelligas, & ut videas Eutherium fuisse, licet devium, virum eximiè eruditum. Affirmat plura. Primò, quod Cyrillus, Deo Verbo passibilitatem ac passionem omninò adscribat, ideoque labatur in detestabilem blasphemiam. Quod ista adscribat ipsi Divinæ naturæ. Secundò quod ista apertis verbis tradere formidarit, metuens fidelis Populi pias aures offendere. Tertiò, quod ad velandam blasphemiam, ac istas aures circumscribendas addiderit vocem *Carne*. Et ad istud additamentum varia argutatur. Agit verum Cappadocem. Singulariter aversatur, quod Sanctus Cyrillus sui Capituli Adversariis inflixerit Anathema. Porrò quod dicat passionem à Sacris litteris numquàm adscribi vocibus, *Deus Verbum*, graviter hallucinatur.

Dorotheus Martianopolitanus Episcopus, Eutherii firmissimus adversùm Sancti Cyrilli Capitula socius, in solemni Synaxi coràm; & sub Patriarcha Nestorio ad omnem Clerum & Populum dixerat: *Si quis Mariam Deiparam dixerit, anathema sit*. Et in istam blasphemam audaciam Sanctus Cyrillus frequenter declaravit & scripsit, quod Dorotheus omnes, & vivos & defunctos, Sanctos Patres, imò & omnem sub Cœlo Ecclesiam anathematizasset, ideoque indignus esset Christiano nomine. Et omnis Ecclesia Sancto Cyrillo credidit. Hoc hærebat in Eutherii memoria, ideoque jam Dorotheum vindicat, & reddit Cyrillo talionem: *Novam & inauditam phrasim proferre, Dirisque devovere eos, qui Deum carne negant passum, id verò est non nostræ dumtaxàt ætatis homines petulanter impetere, sed omnes omnium ætatum Doctores audacter condemnare.* Verùm Sanctus Cyrillus phrasim istam, nullatenùs novam ac inauditam, didicit à suis gloriosis in Alexandrina Cathedra Antecessoribus, Dionysio ac Athanasio, refutantibus Paulum Samosatensem. Cyrillus ipsam extendit in Pauli Sectatorem Nestorium.

Probanda tamen & laudanda sunt hæc Eutherii verba: *Injuria sola patienti corpori illata relativè in unitum carni Verbum recidit*. Etenim licet non carnis passio, ejus tamen injuria omninò transivit in Deum Verbum. Semetipsum latiùs exponit in alio sui operis capite, cui hic titulus: *Adversùm eos, qui quærunt qualem pœnam Judæi daturi sint, si non occiderunt Deum*. Demonstrat omnes materialibus Basilicis erogatas injurias redundare in Divinam Majestatem. Addit Christi Domini humanitatem fuisse verum ac vivum illius templum, & concludit: *Quod idem quidem injustè passum est, sed ita ut in templi habitatorem Deum, qui templo unitus, injuria recidat*. Hinc affirmat Judæos, licet Divinitas ab eis nihil sit passa, fuisse inexcusabiles. Quod ipsum scribit laudatus ac eruditus Anonymus in litteris ad nescio quem Illustrem, cupientem scire Articulos, in quibus deviasset Eutyches: *Impassibilis Deus in suscepto homine, quamvìs passionem non sustinuerit, tamen injuriam passus est: Nam sicut qui indumentum conscindit, induto facit injuriam, ità & qui carnem ejus crucifixerunt, Divinitati ejus injuriam intulerunt*. Desumpta sunt ista ex oratione, qua Apollinarii Gregalibus rogantibus, *Qui igitur Dominum gloriæ crucifixerunt, ut non unà Verbum crucifixerint*, respondit Magnus Athanasius: *Aufer mihi ista. Verbum quidem ignominia affecerunt, dum Verbi corpus palo affigunt: Si quidem Deus, qui afficiebatur ignominia. Ex asse tamen & ex solido passio illa carnis & animæ fuit*. Et ex Sancto Joanne Chrysostomo, in variis locis. Et ex Magno Leone in sermonibus de Dominica passione: *Quod Verbum carne patiebatur, non Verbi pœna erat, sed carnis, cujus injuriæ, atque supplicia etiam ad impassibilem redundabant, ut meritò ei dicantur illata, quæ in ipsius sunt corpus admissa*. Et

ex

ex hoc etiam principio & S. hominis passione fuerunt infiniti meriti.

Ex his item intelligis scopum Ætii Archi-Diaconi Constantinopolitani, & duram Theodoreti de ejus facto querimoniam, scriptam ad Joannem Œconomum: *Multi, ut quidam affirmant, in urbe jactant, quod Presbyteris orantibus, & orationi solitum finem apponentibus*. Apponentibus, Quia te decet gloria, & Christum tuum, & Sanctum tuum Spiritum, *aliis verò*, Gratia & benignitate Christi tui, cum quo te decet Gloria, cum Sancto tuo Spiritu, *mandarit sapientissimus Archi-Diaconus non oportere* Christum *dicere*, *sed* Unigenitum *glorificare*. *Quod quidem, si verum est, omnem superat modum impietatis*. Quo tempore id factum sit, docent sequentia verba: *Aut enim in duos filios dividit unum Dominum nostrum Jesum Christum, aut insolescentem nunc hæresim stabilire conatur. Et quidem si dira tempestas incumberet, suspicaretur fortasse quispiam illum hæresis Authorum potentia deterritum, blasphemiam indulgere tempori. Postquàm autem is, qui blasphematur, increpavit ventos & mare, jactatisque Ecclesiis tranquillitatem dedit, & terra marique Apostolorum ubique promulgatur prædicatio, ecquem locum habet blasphemia? Etenim nec isti, qui unam carnis ac Deitatis naturam perversè nunc Ecclesiasticis dogmatibus inserunt, Christum Dominum laudari vetant*. Palàm agit in Eutychianos. Proindè epistola scripta est post damnatum ab Imperatore Marciano Ephesinum latrocinium, redditamque Orthodoxis plenam libertatem prædicandi recti dogmatis contrà suppressam Eutychetis potentiam. Ex ista occasione Nestoriani, qui non pauci erant apud Constantinopolim, denuò erexerunt cristas, sacratissima voce, *Christus*, abuti pergentes ad velamen suæ nequitiæ. Laudata glorificatio erat gratiarum actio pro Dei Verbi passione, morte, aliisque humilibus Mysteriis. Hæc enim sunt, quæ memorantur, ac prædicantur in liturgiis. Proindè ut ad ipsa non soli voci, *Christus*, sed etiam voci, *Deus*, adscribenda, & ad istam quotidiè in ipso Sacrosancto Sacrificio professionem dolosos Nestorianos adstringeret Ætius, pro voce, *Christus*, poni jussit vocem, *Unigenitus*. Hinc eum Theodoretus quasi suspectum habuit de fomento Eutychianæ blasphemiæ. Theodoreti adversùs hanc mutationem certè non sunt invalida: Interim nihil obtinuerunt. Etenim S. Joannis Chrysostomi, qua tunc omninò utebatur Constantinopolitana Ecclesia, liturgia etiamnum hodie habet istam mutationem. Omninò videtur esse à laudato Ætio.

Hæc erant Eutherii argumenta adversùs Sancti Cyrilli Capitula, & adversùs initam sine illorum anathematismo pacem & communionem. Clamabat esse non pacem, non concordiam, non communionem; Sed confusionem, majorem lacerationem, acerbiorem discordiam. Porrò pacis author Joannes Patriarcha reponebat: *Facta est expositio dogmatis ad succurrendum pestilentiæ Mundi*. Hoc est, licet Cyrillus non anathematizet sua Capitula, ipsa tamen in orthodoxum sensum exposuit: Et hoc omninò satis est ad abolendam omnem discordiam. Ubi nota, quod Joannes Patriarcha Ecclesiasticarum personarum lites appellet mundi pestilentiam. Rectissimè. Nec sine rationibus. Porrò Eutherius ei reponit, pacem nec fore veram, nec firmam, nisi anathematizentur Capitula. Hæc enim esse radicem totius languoris.

Adjungit & aliam discordiæ causam: Quod Cyrillus se glorietur victorem, & rectè actitasse omnia, ideoque à cunctis pacem intraturis Episcopis exigat subscribi in damnationem Nestorii, ac in plenam Ephesinæ Synodi firmitatem. Etenim Imperator Theodosius istam subscriptionem jusserat esse unum è pacis articulis, & ab ipso Cyrillus nolebat retrocedere. At verò Eutherius censebat impossibilem. Ex variis causis. Primò, quod Nestorius nunquàm fuisset convictus de hæresi, immò nec auditus: Utpotè qui non comparuisset in Synodo, solemniter adversùs ipsam protestatus. Secundò, quod Nestorius esset manifestè innocens: Utpote qui nihil unquàm docuisset peregrinum in fide. Immò qui Propheticum, Evangelicum, ac Apostolicum de Christo Domino dogma citrà vitiationem prædicasset. Ajebat unicum ejus peccatum esse, quod novis Capitulorum dogmatibus adversaretur, quæ ipse Joannes ut prophanas vocum novitates etiam damnaverat. Quod enim superiùs adducta, adversùm Capitula à Joanne Patriarcha ad Firmum Cæsaræensem scripta, Epistola fuerit etiam ad Eutherium directa, Theodoretus affirmat in litteris ad Domnum Joannis Successorem. Ex ista Epistola Eutherius affirmat Capitula & à se, & à Joanne priùs esse damnata, quàm à Nestorio. Tertiò, dicit Nestorium damnari non posse, nisi damnetur & ipse Cyrillus: Utpotè qui eadem senserit, ac docuerit. Hinc concludit Nestorianæ damnationis subscriptionem fore plenam eversionem pacis. Quartò addit omnia illa blasphemiæ testimonia, quæ Synodalia Acta affirmant desumpta ex Nestorii Scriptis, esse falsissima figmenta, consutas calumnias. Adeò rectam & firmam opinionem isti Episcopi habuerunt de Nestorio.

Notanda sunt hæc Eutherii verba: *Si Nestorium his nocentem deprehendi contigerit, modis omnibus suscipiamus addictionis sententiam. Et nullus sic odit animam suam, ut non mox anathematizet ea, quæ manifestè fuerint prava, cum ipso qui ea dixit. Sive ille*, utique Nestorius, *vel Angelus de Cœlo fuerit, qui dicere præsumpserit incongrua*. Augustus enim Theodosius non solam Nestorianæ personæ, sed etiam doctrinæ damnationem jusserat admitti, ac subscribi. Hæc interim verba suadent Eutherium fuisse orthodoxum, & istic doctrinæ nequaquàm addictum, sed soli, quod innocentem crederet, personæ. Et hoc ipsum suadet Eutheriani, apud Sanctum Athanasium exstantis operis caput, habens hunc titulum: *Adversùm eos, qui dicunt humanæ in Christo Domino naturæ Confessores defigere suam spem in homine*. Est res incerta. Interim

Interim tam pertinax in Sancti Cyrilli personam, & Capitula odium fuit non leve peccatum.

CAPUT LXXIV. --162

Epistola ejusdem Eutherii Thyanensis Archi-Episcopi, quam scripsit Helladio Tharsensi Archi-Episcopo, lectis litteris ab Alexandria, & Joannis Archi-Episcopi ad Alexandrum Episcopum, & Alexandri ad Joannem.

QUantùm nos vulneraverunt litteræ aliorum, quorum quidam rectam fidem impudenter expugnant, alii verò Dogma ex parte maxima prodiderunt, tantùm me tuæ Sanctitatis lætificavit Epistola: Et nisi hanc pro omni medicamine habuissem, quæ operaretur contra universam passionem, subitò tanta me tristitia velut transitoriè irruens peremisset. Lætificaverunt autem me & aliorum Orthodoxorum litteræ, ostendentium dignum zelum de contradictione & resistentia pro pietate. Hæc verò dico ostendens, quam habebam Deo cooperante, intentionem, sequi festinans in his, quæ proposita sunt, non errantia tuæ vestigia Sanctitatis, cujus ad bonum nutibus oro servire, & omnia, quæ piè ab eo deliberantur atque judicantur, rata habere atque servare, & ad effectum, quanta mihi est virtus, adducere, & per ipsa æternum lucrum in memetipsum acquirere. Omnem Fraternitatem, quæ cum tua est Fraternitate, plurimùm salutamus.

SCHOLION.

THarsensis Helladius in reprobanda pace, damnandis Capitulis, ac defendenda Nestorii persona fidissimus socius. Porrò hic sedebat in Pontica Diœcesi, longè distans ab Orientali, in qua tractabatur pacis negotium. Quarè plures hujus Episcopi ad illum, quem anxium & constantem noverant, mox transcribebant omnia ex Ægypto venientia, & apud Antiochiam admissa, atque conclusa. Horum aliqui plenè probabant pacem: & ab his ille affirmat rectam fidem impudenter expugnari. Quod nempe & Nestorii damnationem admitterent, & permitterent transire Capitula. Alii pacem admittebant dispensatoriè, & quidem ità ut non exigerent anathematismum Capitulorum: Et ab his Eutherius scribit dogma ex maxima parte prodi. At verò Helladius damnabat omnia, pacis nomen nec audire sustinens. Et hæ litteræ plurimùm lætificaverunt Eutherium. Neuter tamen tunc sciebat se exclusum à pace.

CAPUT LXXV. --163

Post hanc Epistolam sua verba posuit Irenæus, dicens ita.

HÆc quidem de litteris ex Ægypto tam ad Antiochenorum Præsulem, quàm ad alios Sacerdotum, hic qui Thyanensem regebat Ecclesiam scripsit. Joannes verò omne, quidquid poterat, agens persistebat, & scribens ut ad sententiam propriam transduceret universos. Propter quod & ad Servum Dei Alexandrinum mox de his ipsis similia scripsit. Et hæc dum de prioribus litteris hæsitaret.

Hìc priùs notandum de Epistola Eutherii, quia Orientis Episcopi non credebant Nestorii illas Epistolas vel sententias, quas ex ejus nomine Synodus Ephesina damnabat. Quod si ejus esse probarentur, parati erant & ipsi, & hujusmodi ejus Scriptis anathema dicere, sicut & Theodoreti attestantur Epistolæ. Demùm qui cum Nestorio perstiterunt, Joannem & Theodoretum inter fidei proditores & ante pacem notare nitebantur Ecclesiæ: Quia Theodoretus fidem Cyrilli Epistolæ ad Acacium valdè laudabat, quam cuncti isti & Irenæus apertissimè Hæreticam scribunt. Constat igitur, quæ sit Theodoreti fides, quia litteris in melioribus consonans à deterioribus valdè dissentit.

SCHO-

SCHOLION.

QUis fuerit hic ab Irenæo laudatus, apud Alexandriam Dei servus, ignoro. Existimo fuisse pium Monachum, apud Sancti Cyrilli aures & oculos potentem sermone & opere. Verùm hæc est unica illius apud Antiquitatem memoria. Adjuvabat Joannem in pacis negotio. Ejus ad ipsum Epistola dum forsitan apparuerit, poterit nos plura docere. Interim Irenæus docet, quod duæ præcedentes Epistolæ sint ab Eutherio scriptæ ante completam pacem. Sunt scriptæ ad primam notitiam, quam de primis Cyrilli circà pacem litteris Eutherius habuit ex Helladio, aliisque Orientalibus Episcopis. Irenæus nos item docet, quod ab initio plures Orientales Episcopi non dilexerint pacem. Hinc enim etiam ante pacis complementum Joannes persistebat variè laborans, ut universos traduceret in suam sententiam. Pacis Tractatum non cum omnibus, sed cum pauculis Episcopis inchoarat: Item cum pauculis decreverat Paulum Emesenum legare in Ægyptum. Hinc istud negotium erat multis suspectum.

Antiquus harum litterarum Scholiastes confirmavit meam spem de Eutherio, ac ejus Collegis in defendendo Nestorio: Quod nempè non doctrinam dilexerint, sed solam ex humano errore personam. Item confirmat meam assertionem de Eutherii circà Theodoretum judicio: Quod nempè illum, quia Cyrilli fidem, ideoque & initam, aut ineundam pacem probaret, habuerit pro proditore fidei. Theodoreti circà pacem sensa quidam non intellexerunt. Etenim Sanctus Agobardus Lugdunensis Episcopus in libro contra Felicem Urgellensem Episcopum scribit: Cap. 4. *Cum & Nestorium & Eutychem veritas fidei abjiciat, quæ medium inter eos tenet locum, beatus Cyrillus, ejusdem veritatis Defensor, dum vellet corrigere pravitatem Nestorii, propter obscuritatem verborum, utpotè subtilissimæ rei, offendit Beatum Joannem, Præsulem Antiochenæ Ecclesiæ, & eos qui cum illo erant, factaque est divisio inter Antiochenam, & Alexandrinam Ecclesiam. Rogatus est autem ab Antiochenis Theodoretus, ut ageret adversùm Beatum Cyrillum. Et mirum in modum, dum utrique essent Catholici, id est, Antiocheni & Alexandrini, Beatus Cyrillus, dum putatur esse Hæreticus, quod non erat, inventus est à Theodoreto inter Nestorium Hæreticum & Cyrillum Catholicum medius locus, unde idem Theodoretus, pugnans pro veritate, ageret contra veritatem, qui dum istis Catholicis placeret, illis displiceret. Quod tamen, Deo auxiliante, Joannis & Cyrilli industria correctum est.* Rectè dicit, quod Theodoretus pro veritate pugnans egerit contra veritatem. Etenim Sancti Cyrilli Capitula impugnans & pro veritate egit, & contrà ipsam. Errat tamen, quod inter Cyrillum ac Nestorium invenerit medium locum. Hunc enim non inter Nestorium

& Cyrillum, sed invenit inter Nestorium ac Apollinarium, cujus Cyrillum censebat esse Sectatorem. Item errat, quod Joannis & Cyrilli industria correxerit omnia. Etenim Theodoretus usque ad extremum vitæ Spiritum non desiit impugnare Capitula. Nihilominùs pacificatoriam Cyrilli epistolam censuit Catholicam, ac plenè recedere à Capitulis. Esse lucidam eorum palinodiam. Hoc improbavit Eutherius, & propter istud censuit Theodoretum esse fidei in maxima parte proditorem.

Liberatus Diaconus in Breviario exponit hanc pacem, laudat pacificatorias utriusque partis litteras, & adjungit: *Et hæc sunt, quæ Cyrillus scripsit in defensionem Orientalium Episcoporum pro duabus unius Christi naturis. Quæ quicumque tunc minimè receperunt, hos esse puto Authores Acephalorum, qui neque Cyrillum habent Caput, neque quem sequantur, ostendunt.* Acephalos huc usque non novimus, nisi inter Eutychianistas. Hinc aliqui Liberatum putant memoria lapsum, quod ipsos ponat etiam inter Nestorianos. Sine causa. Etenim Alexander Hierapolitanus, Eutherius Thyanensis, ac alii ipsorum Simmystæ, qui nec Sanctum Cyrillum, nec Joannem Antiochenum attendere, ac in caput admittere voluerunt, revera fuerunt Nestorianorum Acephali. Et quia hos omnes usque huc ignoravimus, etiam istos nescivimus Acephalos. Sed inter ipsos nequaquam fuit Theodoretus. Licet Capitula probare, & Nestorii damnationem admittere pertinaciter recusarit, admisit tamen pacem, & tam in Cyrilli, quàm Joannis communione firmus, permansit. Et ad istos Acephalos inflectendos laboravit plurimum. Nihilominùs permansit etiam in communione Nestorii. Et ipsam abdicare noluit, nisi in manibus Sancti Leonis Papæ, ac in Synodo Chalcedonensi. Egit ista ex secreto consensu Patriarchæ Joannis. Patebit inferiùs.

CAPUT LXXVI. —164

Epistola Joannis Archi-Episcopi Antiocheni ad Alexandrum Episcopum Hierapolitanum, quam rescripsit de litteris ex Ægypto, propter ea perculpatus ab Andrea Samosateno Episcopo.

LItteras tuæ Religiositatis accepi, & hoc ipso quod susceperim, lætificatus sum. Solent enim litteræ piorum, qualescumque sint, gaudium suscipientibus exhibere. Legi verò & il-

las, quas ad Dominum meum, perque omnia Sanctissimum communem Patrem Acacium Episcopum direxisti: Et vidi subtilitatem, magis autem minutiarum Dialecticæ minutissimas, quæ in Epistola ferebantur. Non tamen hanc subtilitatem video præsenti tempori utilem. Dum enim vos oporteat delectari, eò quod de comedenti exierit cibus, & ex amaro dulcedo, & ab eo, qui non sapit ea quæ nostra sunt, illa quæ nostra sunt, illa quæ sapimus nos, patimini illud, quod in Proverbiorum libro dictum est: *Is qui vincit, negavit se esse victorem*. Homo Dei commemora temetipsum, quoniam totietas hæresis Apollinarii in naturarum mixtione & confusione omnem consistentiam habet. Ipse verò id latiùs repulit, anathematizans mixtionem, quæ apud eum jacet in multis ejus, sicut & ipse nosti, Conscriptis, & confusionem naturarum. Et alterum dicens esse Divinitatem, alterum corpus. Sic enim supersignans adjecit: *Quia impassibilis est Divinitas, quia duæ naturæ*. Quod nullus hactenùs eorum, qui nunc sunt in Ponto habitantes, aut dixit aut sapuit.

Et sunt hæc manifestissimè convictio contra eos. Et utinam contingat eum, qui est ex vicinis tuis, occurrere in hanc confessionem, & alios qui ultra Taurum sunt: Et omnia ipsis quoque soluta sunt. Vides enim quia omninò his quæ illi dicunt, & his quæ ipse in Capitulis posuit, sunt ista contraria. Verùm ne sermonem producam, ad aliud eorum, quæ nobis visa sunt, venio. Fui in Berrhæa, & dum multa nobis hìc exercitatio facta fuisset, & communis Pater, Dominus meus, Acacius Sanctissimus Episcopus omne bonum moveret, ut Ecclesiarum status in semetipsum redeat, placuit ut rogatus à nobis Dominus meus Religiosissimus, & communis Frater Dominus meus Episcopus Paulus ad Ægyptum iter assumat pro pace universali, ut ibi conflictu habito per vivam vocem, quæ dicuntur ad majorem manifestationem clarioremque perveniant. Ut illud fiat, quod ab his, qui foris sunt, Sapientibus dicitur: *Ea quæ de Deo dicuntur, & sæpius audiuntur, vix tandem sicut aurum purgantur*.

Noli ergò esse pusillanimis, quæso. Sufficiens est enim Deus inchoatam suavitatem & clariorem reddere & firmiorem, dum facta fuerit ista profectio ad bonum, sicut arbitror, Ecclesiæ Dei. Et verè magnum est, ut adsumat animum Dominus meus Paulus, despiciens & infirmitatem corporis, & senectam, & multa millia fluctuationes, quas dinumerare facilè non est, ac semetipsum committat & Provinciæ peregrinæ, & viro qui non parum est exasperatus à nobis, licet non ex nobis. Si verò dicis, quia crucifixus sis Mundo, & Mundus crucifixus sit tibi, ad te quod benè se habet, ad Mundum verò id nihil est. Nec enim Philosophiæ nunc, nec Martyrii tempus est, sed correptionis totius Orbis terrarum, & perturbationis Ecclesiasticæ.

Significo Deo Amabilitati tuæ, quod Piscator demissus sit, magis verò sublatus, & quieverit turpiter. Adfert verò id non modicam consolationem. Valdè enim eum & ipsa Ægyptus execratur, sicut cognovimus à Magistriano, qui venit, ipsi plus perturbationis adscribens. Hæc per Epistolam scripsimus studiosè, ut undè luctus nostros mitigemus, habeamus. Hæc quidem sic se habent. Deo Amicissimus verò Episcopus Archelaus, & si pro Dogmate nihil est passus, verumtamen per orationes tuas multatus est ad octo millia Solidorum ab Augustino Seleuciæ. Et placuit ut describerent universi. Para igitur quantum devotio tua suggesserit. Quod si non habeas, vel legitima ei prospice. Peremptoriè enim addictus es.

SCHOLION.

ALexander Hierapolios Metropolita semper fuit unus ex intimis Joannis Antiocheni amicis & Consiliariis. Hinc post auditas & visas Sancti Cyrilli pacificatorias ad Berrhæensem Acacium litteras, statim scripsit ad Patriarcham, & ad eundem Acacium, Directorem, ac arbitrum omnis hujus negotii. Et in Cyrilli litteris plura reprehendit, affirmans dolosas, & nequaquàm recedentes à Capitulis. Et evincere id conatus est per minutissimas subtilitates Dialecticæ. Ex quo vides istum nævum nunquàm defuisse Ecclesiæ. Et melioribus Ecclesiæ Doctoribus semper displicuit. Hinc Joannes Alexandro reponit varia. Primò, manet in suo errore, quo Sanctum Cyrillum censuit per Capitula fuisse Hæreticum. Secundò, dicit jam esse veraciter conversum, ideoque omnibus esse gaudendum. Ea enim conversio est quasi novum miraculum, quo de comedente cibus, & de amaro exiit dulcedo: Nempè ea, quæ nostra sunt, quæ nos sapimus, ab illo, qui ea non sapiebat, exierunt. Hinc Alexandrum rogat, ut juxta Sapientis Monitum contentus sit sola victoriæ substantia, nec quærat externam ejus gloriam. Immò ut etiam neget se esse victorem. Hoc enim in litigio utraque pars se victricem voluit & credidit: Cyrillus credidit sua Capitula ab Orientalibus admissa, hi crediderunt ea ab illo recantata. Tertiò, Joannes Alexandro securitatem facit, quod Cyrillus jam sit expurgatus ab omni lepra Apollinarii. Etenim Dominicarum naturarum mixtionem, & confusionem, quam cum Apollinario in multis suorum Scriptorum locis docuit, jam palàm anathematizat.

Et probat hæc omnia ex Cyrilli ad Berrhæensem Acacium litteris, in quibus non dumtaxat Apollinario inflixit anathema, sed insuper solemniter professus fuit hæc verba: *Quia impassibilis est Divinitas, Quia sunt duæ naturæ*. Hi namque duo articuli evertunt totum Apollinarium, omnesque maculas, de quibus Capitula accusabantur. Sunt duæ condistinctæ propositiones, nequaquam unica causalis: Nec enim ex naturarum dualitate sequitur Divinitatis impassibilitas,

Per

Per eos, qui in Ponto habitant, Joannes Patriarcha videtur intelligere Firmum Cæsaræensem, Acacium Melitinensem, aliosque istius Diœcesis Cyrillo adhærentes Episcopos. Et de ipsis affirmat duo. Primò, quod & illi studuerint moderari lites, ac pacem inducere. Secundò, quod illorum nullus usque huc ad tam lucidam veritatis professionem devenerit, ideoque quod ex ista Cyrilli professione manifestissimè convincantur. Præsertim Melitinensis Acacius, qui Chalcedone coram ipso Principe dixerat *Deitatem passibilem*. Quis verò sit ille ex Alexandri vicinis, quem Joannes optat in istam confessionem occurrere, ignoro. Interim hinc discimus, quod Sanctus Cyrillus etiam in Orientali Diœcesi suos fautores habuerit, etiam in Ecclesiis ultrà Taurum.

Porrò post has Cyrilli redditas Berrhæensi Acacio litteras, Joannes Patriarcha indixit novam Synodum, idque apud Berrhæam. In gratiam Senis Acacii, ab illa Paulus Emesenus Episcopus, Acacii ad Ephesinam Synodum nuper Vicarius ac Legatus, est totius Diœceseos creatus Legatus ad Sanctum Cyrillum, omnemque ejus Diœcesim, & una cum Aristolai Tribuni Magistriano transmissus in Ægyptum. Hujus rei S. Cyrillus meminit in litteris ad Theognostum Charmosinum, ac Leontium, suos in Regia civitate Apocrisarios: *Ego certè scio me scripsisse, Acacium Berrhæensem Episcopum, veneranda canitie & singulari pietate virum, impulsu quorumdam Religiosissimorum Episcoporum Orientalium ad me litteras misisse per Dominum meum magnificentissimum Aristolaum, quibus significabat obliteranda esse omnia, quæcumque libris & epistolis nostris continentur, & insistendum uni Symbolo, quod in Sancta Nicæna Synodo est editum. Ego verò ad hæc longissimam ei epistolam scripsi, quam & ipsi utique accepistis. Nunc autem adventu Religiosissimi Pauli Emeseni in hanc urbem, omnia rectè, tranquillè, & securè, atque ut par erat confirmata sunt.* Etiam in litteris ad Acacium Melitinensem exponit prima Orientalium Episcoporum per Berrhæensem Acacium Postulata, addit se rescripsisse Acacio, & longè alia postulasse: atque pergit: *His itaque litteris sibi redditis, Alexandriam miserunt Religiosissimum Episcopum Paulum Emesenum.* Et ipse Joannes in Rescripto ad Sanctum Cyrillum: *Nos piis* Augusti Principis Theodosii *litteris morem gerere volentes rectè mox Dominum meum, Deo per omnia dilectissimum, Paulum Episcopum misimus. Quod consilium Sanctissimo Patri nostro Acacio, cæterisque, qui nobiscum erant, Deo dilectissimis Episcopis probatum fuit. Fecimus autem hoc majoris compendii causa, eòquod quæ à Religiosissimis Imperatoribus nostris sancita sunt, perficere nobis ipsis in unum convenientibus non liceat.* Conventum hunc, quem Princeps exegerat, ait ex rationibus non posse fieri: Hinc Paulum esse à se legatum. Qui, quot, quales Episcopi huic Synodo adfuerint, ignoro: fuerunt pauci. Statim igitur post ablegatum Paulum Joannes scripsit præsentem epistolam. Et Alexandro spondet ex ista legatione plenam satisfactionem omnium Dubiorum, veram ac legitimam Ecclesiæ pacem.

Quem Episcopum, aut quem alium hominem per piscatorem, ipsi etiam Ægypto esse execrabilem, intelligat hæc epistola, ignoro. Videtur fuisse aliquis faciendæ pacis apud Sancti Cyrilli aures adversarius, abjectus turpiter, ac jussus requiescere. Hunc Magistrianus, qui Sancti Cyrilli ad Berrhæensem Acacium litteras detulerat, Joanni Patriarchæ exposuit, & attulit non modicam consolationem. Archelaus videtur fuisse quispiam in Euphratesia Provincia Episcopus: ex qua causa fuerit mulctatus ad octo Solidorum millia, & quis fuerit ille Seleuciæ Augustinus, etiam ignoro. Hinc interim videmus Italiæ Clerum ac Francorum Legatos, proficiscentes Constantinopolim ad Imperatorem Justinianum, rectè olim scripsisse, *Græci Episcopi habent divites & opulentas Ecclesias.* Quod etiam Hæreticorum Episcopi istic haberent magnos proventus, & amplam Sacrorum vasorum diversitatem, testatur in litteris ad Childebertum Regem Francorum Epist. 10. primus Pelagius. Item discimus magnam istorum Episcoporum charitatem. Etenim ut unus suam Mulctam commodiùs solveret, cuncti semet-ipsos descripserunt ad contribuendum.

CAPUT LXXVII. ---165

Epistola Joannis Archi-Episcopi ad Alexandrum Episcopum de Paulo Episcopo.

ARbitratus sum me aliquid utile incepisse: Quia verò Religiositas tua necessaria quidem meæ Epistolæ reprehendit ut prava, reliqua verò velut insana projecit, melius est me acquiescere tuis, quàm te illa, quæ mea sunt, durè suscipere. Tamen vel hoc unum tibi ut placeat, quæso: Quia iter Domini mei Religiosissimi & communis nostri Fratris Pauli Episcopi non sit superfluum, sed utile ac necessarium. Verisimile est enim euntem ipsum obtinere aliquid, quod non discrepet à nostra sententia. Propositiones enim meas illas decem, quas communiter composuimus, portans recessit. Et verisimile est, quod vir ille velut majorem quandam satisfactionem perficere super eas impetrabit. Amat quippè colloquium multas difficultates adimere. Si igitur aliquid votivum per gratiam Dei obtinens remeaverit, benè se habet: Aliàs communiter nobis deliberandum est, quid agi oporteat.

SCHOLION.

PRæcedens Joannis Patriarchæ epiſtola Alexandro per omnia diſplicuit. Reprehendit ut pravam, projecit ut inſanam. Pauli Emeſeni iter addidit eſſe inutile, ac ſuperfluum. Et hæc omnia cum pleno ſtomachi impetu reſcripſit ad Joannem. Quia nempe Joannes ſcripſerat Cyrilli ad Acacium litteras eſſe orthodoxas, recedere à Capitulis, ac proinde ſufficere ad pacem. Alexander verò pertinaciter volebat Capitula diſertè ac palam anathematizari: Alioquin pacem eſſe impoſſibilem. Hinc Joannes, utpote, licet Patriarcha, tamen juvenis in Epiſcopatu, cenſuit ſenem ac magnæ authoritatis Metropolitam præſenti Epiſtola denuò leniendum, ac præparandum ad pacem.

CAPUT LXXVIII. --166

Epiſtola Dorothei Metropolitani Mœſiæ, & ejuſdem Provinciæ Epiſcoporum, ad Joannem Antiochenum Patriarcham de ipſa Legatione Pauli ad Alexandriam pergentis.

BEnedictus Deus, qui & olim ſub Apoſtolorum temporibus novum & benedictum nomen quaſi aroma quoddam, id eſt, à veſtra Metropoli in omnem orbem terrarum diffudit, ut Chriſtiani vocentur. Et nunc autem feſtinante Adverſario evertere Orthodoxiæ confeſſionem, mox vos armavit zelo Divino, & oppoſuit contra omnia machinamenta nequiſſimi, ut noſtra, quæ à Patribus ad aures noſtras miſſa eſt, hæreditas fidei inconcuſſa ſervetur, pro qua & multum ſtudium exercentes minimè fatigamini, omnia propter Dominum ſuſtinentes, ita ut debili corpore ad Deo Amiciſſimum iter aſſumeretis Acacium, & per eum Deo Amiciſſimum Comminiſtrum noſtrum, Emeſenorum civitatis Epiſcopum Paulum dirigeretis: Et eum ſic tranſmitteretis Ægyptio, ſicut Medicum ad languentem. Quin potiùs, ut arbitror, putridum, ut in ipſo providentiam facientes Eccleſiaſticæ totius Orbis tranquillitatis. Hæc namque univerſa per litteras veſtræ proſpici agnovimus Sanctitatis: Et valdè nobis, quæ à vobis proviſa ſunt, placuerunt.

Præcipuè verò circa hanc partem, qua cum pia cautela & recta noſtra confeſſione curare Anguem feſtinatis, ut duæ naturæ Domini Chriſti inconfuſæ per confeſſionem dicantur, rationabiles occaſiones ab ipſis, qui reciderant à pietate, ſumentes. Dignetur verò Amatrix Chriſti Sanctitas veſtra, ſicut & cœpit, ante omnia, ut illa pars piæ confeſſionis noſtræ muniatur, neque aliqui duas inconfuſas Chriſti naturas negent, neque hi, qui eas Orthodoxè prædicant, abjurentur ab eis, neque manus aliter his, qui lubricati ſunt, porrigatur, niſi ſcandala in Scripto peremerint, anathematizantes Capitula, quæ impiè ab eis expoſita ſunt; & omnia, quæcumque Orthodoxæ piæ noſtræ Religioni & ipſi ſubintroducere abſque probatione tentarunt, & quæ introducta ab aliis receperunt: Subſcriptionibus ea roborantes, quæ aliena ſunt ab Orthodoxa fide. Hæc non tamquam præcipientes ſcribimus, Deo Amiciſſime, ſed ſicut filii Patribus damus conſilium ſuggerentes.

SCHOLION.

JOannes Patriarcha quorumdam ſuorum Epiſcoporum pro Neſtorii perſona pertinaciam noverat, ideoque omnibus communicandas duxit Cyrilli ad Acacium litteras, ac etiam Pauli Emeſeni legationem, ſperans ita diſponendos ad pacem. Quis porrò fuerit hic Dorotheus, abundè dictum eſt in ſuperioribus. Erat non ſolius Neſtorianæ perſonæ, ſed etiam blaſphemiæ Sectator contumaciſſimus. Hinc Sanctum Cyrillum in præſenti Epiſtola appellat non dumtaxàt languentem, ſed & putridum. Et anguem. Et rogat non fieri pacem, niſi ille & cuncti Ægyptii diſertè, & quidem Scripto, profiteantur duas naturas, eodemque modo ſolemniter anathematizent Capitula. Etenim Neſtoriani omnes ſequebantur hanc, à Vigilii Pontificis Conſtituto juſtiſſimè damnatam, Theodori Mopſueſtienſis regulam: *Quando naturas diſcernimus, perfectam naturam Dei Verbi dicimus, & perfectam perſonam. Nec enim ſine perſona eſt ſubſiſtentiam dicere perfectam. Perfectam autem & hominis naturam & perſonam ſimiliter.* Hinc Dorotheus noluit admitti Cyrillum, niſi duas profiteretur naturas, adeoque & duas perſonas. Hoc eſt, integram blaſphemiam Neſtorii.

CAPUT

CAPUT LXXIX. —167

Ad manifestandam divisionem eorum, qui cum Joanne Antiochenorum Archi-Episcopo sentiebant, & eorum qui Nestorium cum ejus Dogmatibus, quæ & ipse negaverat, post istam Epistolam Proœmium Irenæi, de quo sæpè diximus, transcribamus. Quod ita se habet.

TErtia, inquit, pars hujus Codicis continet illa, quæ acta sunt in Alexandria, quando inter se consenserunt. Et Cyrilli circa ea malas artes. Et Pauli ad eum impias pactiones. Et ut in Summa dicatur, ea quæ antè sunt gesta, quam Paulus & Aristolaus ad Antiochiam remearint. Post quam Codicis partem ea, quæ de ipsa Antiochenorum *Episcopus* primùm per litteras ubique scripsit, nihil eorum, quæ cum Ægyptio eis composita sunt, faciens manifestum Sacerdotibus Orientis.

SCHOLION.

EX hac Comitis Irenæi præfatione discimus, quod Aristolaus Tribunus cunctis inter Sanctum Cyrillum ac Paulum Emesenum Tractatibus adfuerit ac intervenerit: Et quod Paulum reduxerit Antiochiam, Joannique Patriarchæ reddiderit. Item discimus, quod Irenæus fuerit professus Nestorianæ blasphemiæ fautor, ac hostis pacis. Etenim in hac concilianda Cyrillum de malis artibus, Paulum de impiis pactionibus, Joannem accusat de occulta utrimque conniventia.

CAPUT LXXX. —168

Epistola prima post Ecclesiæ scissionem, quam Joannes Antiochenus Episcopus per Paulum Emesenum Episcopum Cyrillo Alexandrino Episcopo pro pace facienda direxit.

IPse Salvator & Dominus noster Jesus Christus & alia quidem multa millia salutarium Præceptorum tradidit Discipulis suis, & duo ista, quæ quidem videntur esse ad invicem quasi è regione contraria, omnem verò inter se consonantiam servant. Dico verò pacem & bellum. Bellum quidem pro semetipso, & pro pia, quæ de ipso est, confessione. Pacem verò, quæ ab eo est ad eosdem, secundùm quam cunctorum constans conjunctio ubique fidelium una intelligatur Ecclesia. Eorum, qui inter gentes ac Barbaros ubique per totum Mundum intellectum pium conservant. Ipsis verò potiùs æquivocibus est utendum, per omnia sanctis, in quibus bellum initur, & suam nobis tribuit pacem: *Non veni mittere pacem in terram, sed gladium. Et pacem meam do vobis.* Hanc tunc quidem, quando discerpserit pia in Christo confessio, hoc melius bellum est: Et eos qui conteruntur, salvos facere novit, dum non defendunt illa, quæ sua sunt, sed illa quæ Domini. Quando verò pia *Confessio intrò* missa est, tunc idem sapientium pax totius Ecclesiastici corporis salus est.

Hæc à me sic simpliciter dicta sunt, neque honoris amore. Longè enim hoc à consuetudine mea est, sed ut ostendam, quia divisio quidem, quæ contra te, Deo Amicissime Frater, in tempore facta, est pro veritate magis, non pro re aliqua corporali, nec inimicitiis vel pusillanimitate proveniens. Erat enim quædam nobis ad invicem, ampliùs quam aliis scilicet, circa nos dilectio & affectus, quem licet secundùm faciei adspectum non plantaverat collocutio, sed unitio rerum, valdè optimè, atque firmissime, sufficienterque contigerat. Sed accepi discordiæ causam illorum Capitulorum transmissionem, quæ utinam nunquam fuisset, effectam. Credere enim mihi tua à Deo Amabilitas debeat, quia in tantum nos obstuporem miserunt, ut nec putaremus tua hæc esse inter ipsa principia (& utique forsitan cognovit id Sanctitas tua ex Epistolis nostris, quæ ad aliquos scriptæ essent) sed alicujus eorum, qui non illa, quæ nostra sunt, id est, Ecclesiæ, sapiunt. Et hoc, inquam, suspicati sumus, super eis valdè turbati. Quorum Capitulorum non modica salvatio facta est.

Et spem verò adhuc nobis præstant perfectæ sanatio-

nationis ea, quæ nuper à te, Deo Colendissime, scripta sunt. Quæ directa quidem sunt ad Dominum meum Deo Amicissimum, communem Patrem Acacium. Lætificaverunt autem cunctos, qui sunt pacis Ecclesiasticæ Amatores. Super quibus & nos nimis sumus super modum affecti. Licet conjuncta essent multis quidem, quod attinet, fraternis accusationibus, præstabant enim nobis satisfactionem quandam non modicam. Et indigent non multò additamento, quod ipse te peracturum esse promisisti, illud dicens: Quoniam cum pax fuerit facta, adhuc ampliùs excandificabitur, quod ad satisfactionem pertinet. Plus autem nos illud lætificavit, quia Beati & communis Patris Athanasii Epistolam gratissimè suscepisti, quæ sufficiens est omnes discordias solvere, eò quod non solùm rectè contineat, sed & ob hoc, quod ille, dum fide sit dignus, auferat conflictus earum. Sit enim nobis hic interpres, cui merito debeat credi illius fidei, quæ in Nicæa à Patribus Sanctis exposita est.

Eò quod sint quidam vel eorum qui intra Ecclesiam sunt, vel illorum qui foris Ecclesiæ, qui proferunt eam tanquam quoddam magnum juvamen ferat hominibus, divertat verò eorum, quæ impia sunt quorundam, ad proprium sensum: Et ad id, quod simpliciter unicuique placuerit, sufficit hoc tantummodò dicere. His igitur benè inchoatis, illa, per quæ inter nos ad invicem fuerat facta diversitas, de reliquo jam quiescant, illa verò quæ ad pacem pertinent, maneant. Occurramus laborantibus per universum Mundum Populis per diversas opiniones, quibus huc atque illuc distrahuntur, dum multi eos distrahentium nesciant neque quid loquuntur, neque de quibus affirmant. Exundant enim ubique Anathematismorum nimbi ingenti numero, & contumeliæ, quas fratres adversùs fratres, & Sacerdotes adversùs Sacerdotes exquirunt, & in Populos Populi.

Nam alii quidem Judæos nominant Christianos. Est Apollinarii ista contumelia, contra universalem Ecclesiam, quem cum sensu ejus plurimi susceperunt. Ille enim impius & Adversarius Dei oppugnantes errores suos, dico autem Patres Ecclesiæ, Judæos nominare minimè reveretur. Alii verò istos Paganos, Gentilibusque deteriores appellant, qui forsan sæpiùs unà secum communionem sumpserunt ineffabilium Mysteriorum. Et nihil est aliud videre fieri per omnem terram, nisi perturbationem, bellumque infandum, & iram irrevocabilem, & crudelitatem, quæ omnem superat inhumanitatem Barbaricam. Et non est qui condoleat super contritione Joseph, invicem voluptatem præstantes hostibus pietatis.

Et hæc dico non velut illos quidem inculpans, hos verò à culpa excipiens, sed omnia deputans confusioni, quæ facta est propter peccata communia. Proficient namque Evangelio. Et Paganis atque hæreticis imminentibus necessariò contra nos, pietatis inimici desæviunt, qui præsentis perturbationis tempus amplexi impudenter omnia corruperunt. Undè ipsiusmet Christianitatis reverentia conculcata est, inimici verò Dei subitò sonuerunt, levaverunt caput super Populo Dei, & adversùm te cogitaverunt consilium.

Propter hæc omnia meum Fratrem, tuæ verò Deo Amabilitatis Dilectorem, Dominum meum Sanctissimum Episcopum Paulum ego & Dominus meus Sanctissimus Episcopus Acacius invitavimus, ipse verò libenter arripuit, ut ad vestram perveniret Sanctitatem. Ut qui semper inter Ecclesiasticos exstitit clarus, & sciens rebus competere & verbis, & habens ad Dominum reverentiam, qua utens præclarè sæpiùs in commune profuit, regente se Deo: Magis verò prodest propter eam, quæ sibi inserta est, devotionem. Hunc adspicere dignare suaviter, confidenter te committens, tanquam mihi: Et tanquam si ego, ita fiducialiter se tibi ipse committet. Et unà consideretis illa, quæ Mundum recolligere valeant. Non enim tantùm vel me vel te considerare *debet* Deo Amabilitas tua, quantùm, quomodò ablatis scandalis in semetipsam revertente parte, ad Ecclesiam Christi: Ut his factis, & ea, quæ placuerunt piissimo Amatori Christi Imperatori, de Ecclesiastica pace proveniant.

SCHOLION.

HAnc Epistolam Sanctus Cyrillus memorat, ac ejus capita exponit in litteris ad Donatum Nicopolitanum Episcopum, Metropolitam veteris Epiri: *Cum itaque has ad illos*, Orientales Episcopos, *litteras misissem*, utique supra adductas litteras ad Berrhæensem Acacium, *animadvertentes se communionem recipere non posse, nisi ea, quæ facere debebant, primò perfecissent, Alexandriam miserunt Paulum Reverendissimum Emesenum Episcopum, qui ad me litteras adferret, communionis quidem instaurationem concernentes, parum tamen rectè dictatas. Præ-seferebant enim quasdam querelas adversùm nos habere, quasi quædam in Sacro Concilio neque rectè dicta, neque rectè facta essent. Verùm hujusmodi quidem Epistolas non admisi, sed respondi: Cum de prioribus veniam suppliciter petere deberent, quomodò novas iterùm contumelias inferre audent? Cum autem memoratus piissimus Episcopus factum excusaret, ac juramento affirmaret non esse hoc illorum propositum, sed ex mera animi simplicitate ad id scribendum progressos esse, charitatis causa purgationem admisi.* Et in litteris ad Acacium Melitinensem Episcopum: *His itaque litteris sibi redditis, Orientales Episcopi Alexandriam miserunt religiosissimum Episcopum Paulum Emesenum, cum quo diu multumque de illis rebus disserui, quæ Ephesi præter jus & officium dictæ & factæ fuerant. Quia verò istis posthabitis, oblivionique traditis, iis potiùs curis insistendum videbatur, quæ majoris momenti ac ponderis erant, interrogavi num quid litterarum à piissimo Joanne Epi-*

Episcopo attulisset. Mox ille Epistolam reddidit, non ea quæ debebat habentem, sed potiùs quo non conveniebat modo dictatam. Complectebatur enim irritationis potius vim, quàm exhortationis. Hanc itaque non acceptavi. Nam cum meam animi ægritudinem, qua fueram affectus ex iis quæ præcesserant, & quæ ab ipsis Ephesi facta fuerant, excusatione aliqua demulcere debuissent, tantùm abest ut id facerent, ut se quoque propter sacrorum dogmatum Zelum jure optimo mihi succensuisse dicerent. At ex me audiebant, nec divinum Zelum ipsos movisse, nec quod pro veritatis dogmatibus pugnarent, aciem adversùs me componere, sed quod hominum assentationibus locum darent, ac eorum, qui nunc potentes videbantur, amicitias sibi conciliarent. Et in litteris ad Theognostum Charmosynum, ac Leontium, suos in Regia civitate Apocrisarios: *Quoniam verò Paulus chartam non attulit, qua Joannes anathematizaret Nestorii dogmata, sed omninò nihil ad rem ejus litteræ continebant, duxi me ei communionem reddere non posse, priusquam hæc fecissent.* Præsens itaque Epistola est non modicum Ecclesiasticæ antiquitatis monimentum.

Porrò habet varia capita, quæ Sancto Cyrillo ac ejus Episcopis meritò displicuerunt. Primum est in his verbis: *Divisio, quæ contra te in tempore facta est, pro veritate magis, non pro re corporali aliqua, nec inimicitiis, vel pusillanimitate proveniens.* Secundum est in his verbis: *Accepi discordiæ causam illorum Capitulorum transmissionem, quæ utinam numquam fuisset, effectam.* Tertium est in his verbis: *In tantum nos obstuporem miserunt, ut nec putaremus hæc tua esse inter ipsa principia, sed alicujus eorum, qui non illa, quæ sunt Ecclesiæ, sapiunt.* Quartum in his: *Quorum Capitulorum non modica salvatio facta est.* Quintum in his: *Spem verò adhuc nobis præstant perfectæ sanationis ea, quæ nuper à te scripta sunt ad communem Patrem Acacium.* Sextum in his: *Licet conjuncta essent multis fraternis accusationibus.* Septimum in his: *Indigent multo additamento, quod ipse te peracturum esse promisisti.*

Affirmantur plura: Primò, quod Capitula sint hæretica. Secundò, quod eorum scabies sit adeò manifesta, ut Joannes in exordio crederet ipsa non ab authore Catholico, sed ab hæretico processisse. Tertiò, quod omnis contra Cyrillum Ephesina divisio fuerit facta propter Capitula ideoque fuerit & justa, videlicet non ex inimicitia aut pusillanimitate procedens, sed ex zelo defendendæ veritatis. Porrò per divisionem Joannes omninò intellexit inflictam Cyrillo ac Memnoni degradationem, atque excommunicationem totius Synodi. Et vox, *Pusillanimitas*, palam alludit ad quintum Nicænum canonem, ac ita per gyrum affirmat vinculum fuisse validum, ideoque sine pœnitentia non relaxandum. Et hinc quartò affirmat, quod Cyrillus non modicam Capitulorum salvationem, id est, recantationem fecerit, & adhuc majorem promiserit, atque ita se reddiderit dignum communione & pace. Quare hæc omnia Sanctum Cyrillum jure merito momorderunt ac offenderunt. Hinc ad ejus componendum animum Paulus Emesenus reposuit ea ex animi simplicitate, non ex redarguendi Proposito processisse. Et affirmavit cum juramento. Quod nempe videret suum Episcopale, quod omni juramento Sanctius ducunt, ideòque Episcopum à jurandi necessitate absolvunt Sacri canones, verbum ad istam rem persuadendam non sufficere.

Hæc Epistolæ verba, *forsitan cognovit Sanctitas tua ex Epistolis nostris, quæ ad aliquos scriptæ essent*, exponit Theodoretus in litteris ad Domnum Antiochiæ Patriarcham, proximum Joannis Successorem: *Exstant Synodica plusquam quinquaginta, quæ duodecim Capitum accusationem demostrant. Nam & priusquam Ephesum iremus, B. Joannes ad Deo charissimos Episcopos scripsit, Eutherium Thyanorum, Firmum Cæsareæ, & Theodotum Ancyræ, Apollinaris doctrinam appellans hæc Capita.* Epist. 112. Data ad Firmum Epistola exstat superiùs, & habet hanc subnotationem: *Idem verò Joannes multis Archi-Episcopis legitur scripsisse similia.* Cap. 5. Videtur fuisse Epistola à paribus. Erat acerbissima. Et ipsam Joannes palam hìc laudat & confirmat. Quapropter & ista verba non possint Sanctum Cyrillum non graviter offendisse.

Notanda sunt & hæc verba: *Plus nos illud lætificavit, quia Beati & communis Patris Athanasii gratissimè suscepisti, &c.* Nempè Epistolam ad Epictetum, Corinthi Episcopum. Et præsertim hæc: *Eò quod sint quidam vel eorum, qui sunt intra Ecclesiam, vel illorum, qui foris Ecclesiæ, qui proferunt eam, tamquam magnum quoddam juvamen ferat hominibus, divertat verò eorum, quæ impia sunt quorumdam, ad proprium sensum.* Etenim de hisce litteris Sanctus Cyrillus in suo ad Berrhæensem Acacium Rescripto nullam penitus fecit memoriam. Quare Joannes istud silentium accepit pro approbatione, & laudavit. Et hoc Sancto Cyrillo non displicuit. Hinc enim in extrema pacis Epistola rescripsit Joanni: *Quod verò Sanctorum Patrum, maximè autem Beati & celeberrimi Patris nostri Athanasii, sententias ubique sequamur, & caveamus ne vel minima in re ab ea declinemus, id tua quidem Sanctitas certò sibi persuadeat, neque alius quisquam ambigat.* Rei seriem largiùs exponit in litteris ad Acacium Melitinensem: *Arbitror & illud quoque jam Dicto addendum. Venit ad me Paulus, religiosissimus Emesenus Episcopus, qui postquam de recta & inculpata fide aliquamdiu sermonem contulissemus, rogavit ex me, & quidem instanter, an illis assentirer, quæ celebris memoriæ Beatissimus Pater noster Athanasius ad Epictetum Corinthiorum Episcopum quondam scripserat. Ego verò respondi, prorsus & per omnia me iis adsentiri, modò tamen Scriptum illud apud vos exstet incorruptum. Multa enim in ipso ab inimicis veritatis esse depravata. Tum ille se quoque Epistolam illam apud se habere ajebat; velle autem ex iis, quæ apud nos erant, exemplaribus cognoscere, an ipsorum libri essent corrupti, an secus: Porrò autem cum vetusta exemplaria accepisset, eaque cum illis, quæ secum attulerat, contulisset, invenit illa*

esse

esse adulterata: Petiitque ex libris, qui apud nos erant, exempla describere. Quod & factum est. Quod ipsum eisdem penè verbis rescripsit in secunda Epistola ad Successum, Dio-Cæsareæ in Isauria Episcopum.

Lucianus Presbyter, Diodorus Tharsensis, ac Theodorus Mopsuestiensis fuerunt eminentes Clerici Antiochenæ Ecclesiæ; ideoque ad ejus Bibliothecam habuerunt fiducialem accessum. Eorum quispiam, aut nescio quis alius Pauli Samosateni, cujus venenum numquam plenè exivit ab ista Ecclesia, Sectator vitiavit laudatam Sancti Athanasii Epistolam, atque ita reddidit Samosatenam, proindeque & Nestorianam. Vitiationis capita & verba distinctè ignoramus, manifestum tamen est fuisse vitiatam. Hinc Patriarcha Joannes tanto studio Sanctum Cyrillum ursit ad ejus professionem. Hinc item illi, licèt in suis ad Berrhæensem Acacium litteris plenè de ipsa siluisset, rescripsit se plurimum gaudere de ipsa probata atque admissa. Hinc præterea ejus exemplar Paulo Emeseno tradidit, utique exacturo ipsum à Sancto Cyrillo subscribi. Ita Cyrillum à suis Capitulis per artes & gyros deducere. Verum omnia abierunt in fumos. Et hinc Sanctus Cyrillus rectè censuit laudatam Sancti Athanasii Epistolam esse exprimendam ac prædicandam in pacificationis litteris.

Ex præsenti epistola discimus & quædam alia: Primò, quod Joannes Antiochenus suo in Sancti Cyrilli Capitula odio ac pessimis suspicionibus plenè renuntiarit. Lucet ex his verbis: *Illa per quæ inter nos, ad invicem facta diversitas, de reliquo jam quæsierant.* Etenim omnis illa diversitas fundabatur præsertim in Capitulis. Secundò, quod ista Episcoporum dissensio fuerit miserandissima totius Orientalis Ecclesiæ calamitas. Etenim ubique ingenti numero exundabant Episcoporum, Cleri, ac item Populi in invicem contumeliæ: Immò & nimbi anathematismorum. Instar nimborum densi anathematismi. Alter Episcopus alterum clamabat Judæum aut Paganum: Immò & deteriorem. Interim Judæi & Gentiles ad ista exultabant, atque ita conculcabatur cuncta Christianitatis reverentia. Eadem de re Ibas Edessenus Episcopus scripsit ad Marim Persidis Episcopum: *Remansit, post Ephesinam Synodum, Orientale Concilium non communicans Episcopis, qui communicaverunt Cyrillo. Et ob hæc multa tristitia inter eos facta est. Et in contentione erant Episcopi adversùm Episcopos, & Populi adversùm Populos. Ex hoc detractiones multæ adversùm nos factæ sunt Paganorum & Hæreticorum. Non enim audebat aliquis de civitatem ad civitatem, aut ad provinciam de provincia proficisci, sed tamquam inimicum suum unusquisque proximum suum persequebatur.* Hæc igitur mala Joannem meritò permoverunt ad quavis via ineundam pacem. Et ad quædam dispensatoriè dissimulanda. Tertiò discimus, quod Pauli Emeseni Legatio non ab aliqua grandi Synodo fuerit decreta, sed à solo Joanne cum Berrhæensi Acacio, & paucissimis melioribus, ac pacis amatoribus Episcopis. Quod ipsum pacis Osores Joanni frequenter improperarunt.

CAPUT LXXXI. —169

Epistola Theodoreti Episcopi ad Alexandrum Euphratesiæ Provinciæ Metropolitanum. Irenæus dixit.

MUrmurando nos aliqui pulsant propter opiniones, quæ veniunt ex Ægypto, revereri nos arbitrantes, si liberemur à cunctis, & nesciunt quia quies à nobis valdè diligitur. Dulcior est cunctis, quæ in hac vita delectant. Usque adeò enim desideramus eam, ut absque alicujus impulsione ad hanc currere cupissemus, nisi terror nos illius Judicis prohiberet. Quia verò id ità fieri minimè tutum est, sustinet necessitatem voluntas, ut desiderio cùm venia perfruatur. Quia igitur quæ diffamat rumor, multa sunt atque distantia à veritate, *& nata* animam perturbare, tuam Sanctitatem quæso, ut quæ vera sunt, nos per litteras doceas: Quatenus ad hoc ipsum nos præparantes aptemus. Nam & cum pietate desideramus pacem, & cùm iniquitate ac impietate refugimus.

SCHOLION.

QUia Joannes Patriarcha adductas Sancti Cyrilli ad Berrhæensem Acacium, quas multi improbant, litteras probarat, & ex ista approbatione Paulum Emesenum Episcopum, & quidem quasi clandestinè ex pauculorum Collegarum scitu & consilio in Ægyptum legarat, nati sunt diversi ac adversi rumores. Et turbarunt variorum animos. Præsertim Theodoretum. Etenim ipse & Joannis & totius Antiochenæ Ecclesiæ semper fuerat intimus Consiliarius, ideoque stupebat tanta jam negotia, in quibus semper Alpha, & Omega fuerat, jam expleri sine ejus conscientia. Ejus item Metropolita Alexander fuerat semper Joanni intimus, ideoque ipsum ex spe percipiendi aliquid ex his Arcanis, censuit consulendum. Interim præsens epistola ostendit ipsum fuisse ineundæ pacis amantissimum. Hæc verba, *Nisi terror nos illius Judicis probiberet*, respiciunt Sancti Cyrilli Capitula. Theodoretus pertinaciter censuit, nisi ipsis damnatis, non posse pacem fieri.

CA-

CAPUT LXXXII. --170

Epistola Andreæ Episcopi Samosateni ad Alexandrum Episcopum Hierapolis.

PRæcolligit quidem Sanctitas tua rectè ab ipsis initiis finem Ecclesiasticæ causæ. Ego verò ex litteris, quas modo accepi, non eundem præcolligam, sed unum sciam: Manifestas causas habeo. Et quæ quidem sint, necessarium non est in litteris ponere. Sciat autem Sanctitas tua, quia suave sit nihil, sed Alexandrinus quidem, sicut apparet, neque permutare aliquid vult eorum, quæ semel malè conscripta sunt, neque transire à proprio sensu. Et ideò nihil ab Ægypto in tanto tempore scripserunt per Epistolam, qui profecti sunt. Nos verò, etsi multoties millies persistat in impio Dogmate, contenti sumus his, quæ olim per Epistolam scripta sunt, quæ integrè Orthodoxiam prædicant. Talia quidem præsentia sunt, qualem verò habeant finem, & usque ad quid sit statuta perditio, noverit Deus omnipotens. *Dum* verò indignè mortalem nunc prædicant eum, clarè pro sua impietate fiduciam gerunt: Dum qui eos pascere videntur, studiosè illos incitantes exerceant non ad blasphemiam solùm, sed ad omnes impudentias atque malitias. Et qui non consenserit, impius & Dominum negans ubique prædicatur, & multarum millium mortium dignus.

Et hi verò, qui olim quidem nec ferebant hujus impietatis auditum, incongrui nunc & segnes facti penè ubique ad reprimenda hæc quodammodò cesserunt, atque ipsi quoque curvati sunt, ne fortè & illa, quæ Adversarii proferunt, benè se habeant requirentes: Et illos maximè, qui valdè Primores inter nos videbantur pro Orthodoxia certare, videntes ad aliud declinatos, & pacem ad illos amplexos. Et super his quidem Ecclesiæ calamitatem gemimus, & nos ipsos nocte ac die & aliis verò multis tristitiis vulneramus, eò quod præsens sit omnium temporum pessimum tempus. Et frequenter desideravi ob hoc in solitario loco alicubi devacanti tuæ colloqui Sanctitati, & quidem nihil aliud agere, flere verò ac lamentari tantummodò, tam pro his quæ dicta sunt, quam pro aliis quæ penè jam duci perdidici.

Hæc dum geruntur in Oriente, pax in Alexandria facta est, Paulo ad ad Cyrillum Episcopum Alexandriæ dante Epistolam Pacis, & Cyrillo per eundem Episcopum ad Joannem Antiochiæ Episcopum Pacificam Epistolam transmittente per Clericos suos. Quia verò culpantur aliqui Orientalium, quod de hac pace quasi aliter, quam debuerant, suspicati sint sive conscripserint, videamus & Cyrilli Archi-Episcopi post pacem diversis directas Epistolas. Sic tamen etiam Synodales Codices debitè & sincerè cum Dei timore quæramus, & videbimus puto, quia nemo possit unam partem, eorum dumtaxat, qui Theodoreto idem senserant, de Nestoriani Dogmatis suspicione culpare, qui tamen & alteram de Eutychiani Dogmatis favore, si tamen non est ex ejus parte, pulsaverunt.

SCHOLION.

ETiam Andreas Samosatensis Episcopus Joanni Patriarchæ semper fuerat ab intimis secretis consiliis. Præsertim in hac causa. Etenim uti Theodoreto, ita & huic Joannes jusserat scribere contra Cyrilli Capitula. Et ipse cum tanta satisfactione scripserat, ut tota Orientalis Synodus illi Scripto dederit, ac præfixerit authoritatem sui nominis. Quare & ille admirabatur hos clandestinos Tractatus. Præsens tamen epistola Alexandrum Metropolitam non interrogat, sed instruit de variis rumoribus. Est scripta non modico tempore post Theodoreti epistolam. Lucet ex his verbis: *Nihil ab Ægypto in tanto tempore scripserunt, qui profecti sunt.* Hinc Andreas nihil fausti ab ipsis exspectar, sed omnia infelicissima. Addit hujus conjecturæ causas esse sibi manifestas, sed quas non expediat scribere.

Hæc verba, *Nos verò etsi multoties millies persistat in impio dogmate, contenti sumus his quę olim per epistolam scripsit, sicut quæ integrè Orthodoxiam præ-*

prædicant, respiciant Sanctum Cyrillum, affirmant plura. Primò quod nupera ejus ad Berrhæensem Acacium Epistola sit integrè orthodoxa. Secundò, quod Capitulorum impietas, licet Cyrillus multoties millies protestetur se nolle ab ipsis discedere, non possit præfatam Orthodoxiam evertere. Tertiò, quod hæc ipsa Orrhodoxia quibuscumque aliis non obstantibus, omninò sufficiat ad ineundam communionem & pacem. Ex quibus videmus Andream non fuisse malignum hominem.

Notanda sunt & hæc verba: *Dum indignè mortalem nunc prædicant eum*, &c. Respiciunt duodecimum Sancti Cyrilli Capitulum, & in ipso fundatam litem de hac propositione: *Deus est passus, mortuus, sepultus*. Eam Ephesinæ Synodi Patres Acceptatores profitebantur tanto zelo, ut omnem sibi non consentientem asseverarent impium Dominicæ Incarnationis negatorem, dignum multis millibus mortium: Manifestum ac professum Nestorianum. Et Episcopi, ac alii Doctores eandem propositionem, eundemque zelum imprimebant suis Populis. Hinc ab Andrea Samosatensi dicuntur ipsos incitasse, ac exercuisse non solummodò ad blasphemiam, sed insuper ad omnem impudentiam atque malitiam. Nempè Andreas, uti & cum multis aliis Theodoretus, semper censuit propositionem illam esse omninò blasphemam. Nec ullo modo posse verificari, nisi per ipsius Divinæ naturæ passibilitatem ac passionem. Et in errore persistebat durissimus. Hinc lamentatur plures suæ opinionis ac factionis socios, qui istam propositionem nec audire sustinebant, incondito pacis & quietis amore jam declinasse, factos esse segnes & incongruos, atque curvatos, licèt non ad ipsam comprobandam, tamen ad cessandum ab ejus anathemate.

CAPUT LXXXIII. –172

Epistola Acacii Episcopi Melitinensis ad Cyrillum Archi-Episcopum Alexandriæ de pace, quæ inter ipsum & Orientales Episcopos facta est.

Hanc verò pro Dogmatibus suis proferunt Sectatores Dioscori & Eutychis contra Catholicos: Ubi & addunt aliquod nomen Theodori Episcopi Mopsuestiæ.

QUoniam didici, quod per gratiam Dei prævalueris orationibus etiam præter præsentiam corporalem, ut in Ecclesiis statueretur, quod in studio fuit, & litteræ Deo Amicissimi & Amatoris Christi Imperatoris venerint ad Clarissimum, & per omnia habentem virtutem mentis Tribunum Aristolaum, jubentes ut unumquemque Episcoporum compelleret in sua Ecclesia anathematizare polluta Nestorii atque Theodori Dogmata impietatis, gratias agens Honorabili Dominatori Deo, & multùm pro vestro studio orans, scribo pro omnibus quidem salutans Reverentiam tuam, & rogo zelum tuum, qui secundùm Deum est, ut pro cunctis quidem æqualiter Ecclesiis cogites, & nec quamlibet Ecclesiam despicias, sed aut per vestram ipsorum præsentiam, aut directis aliquibus cum Admirandissimo & Clarissimo Tribuno, fidelibus atque zelantibus viris ex tuis sodalibus, cogatur unusquisque publicè anathematizare Nestorii & Theodori Dogmata. Præcipuè hos, qui dicunt duas naturas post unitionem, propriè unamquamque operantem. Eorum namque, qui in Germanicia sunt, aliquos experimentatus inveni quidem duos filios dicere recusantes, at verò duas naturas dicere non abnuentes. Undè si concedatur, ut dicatur atque doceatur ab eis, quia unaquæque natura per semetipsam operatur, & hæc quidem passa est, impassibilis verò illa permansit, nihil est aliud, nisi duos iterùm filios confiteri, & partes induci. Rogo igitur incomparabilem tuam & devotam Deo animam, pervigila in causa, à Domino Christo tempus accipiens, & perfice Ecclesiarum sine scandalo, ac sine cicatrice, vel macula unionem.

Ad hanc Cyrillus Episcopus illam de Ecclesiæ pace dicitur Epistolam rescripsisse, quæ nota est, quamque infra invenies loco & numero suo. Id est.

SCHOLION.

HÆc epistola scripta est post initam, immò & publicatam non dumtaxàt in Oriente, sed etiam in Armenia pacem, ideoque anno trigesimo tertio istius sæculi. Sub anni exordium. Pax enim Alexandriæ conclusa fuit circà finem præcedentis Decembris. Patet ex homiliis quas statim post conclusam pacem Paulus Emesenus dixit ad Alexandrinum Clerum ac Populum. Primam namque in festo Dominicæ nativitatis, secundam dixit in festo Dominicæ Circumcisionis. Inter pacis articulos, unus erat, quod omnes Orientales cum suis aliarum Provinciarum Asseclis Episcopi deberent admittere Ephesinam Nestorii degradationem, & solemne anathema dicere pollutis ac impiis ejus dogmatibus. De hujus igitur præsertim articuli obtentu Acacius Sancto Cyrillo gratulatur, & agit gratias. Et

jure merito. Hic enim articulus erat totius contentionis fundamentum; Et ad ipsum Acacius Ephesi instantissimè ac zelosissimè contulerat omnes suas vires atque auxilia.

Epistola nos docet aliquid singulare. Nempè, quod Imperator Theodosius pacem statim fuerit executus, ideoque reverso ad se Tribuno Aristolao dederit in mandatis, ut cunctos Orientales Episcopos compelleret ad ipsam in suis Ecclesiis publicandam, & solemniter anathematizanda Nestorii dogmata. Aristolaus verò videtur cespitasse, aut tardasse. Quin immò videtur quasdam Ecclesias præteriisse. Hoc palam edicunt hæc verba: *Rogo zelum tuum ut pro cunctis æqualiter Ecclesiis cogites, & nec quamlibet Ecclesiam despicias*. Nec istud sit mirum. Aristolaus enim quibusdam in Ecclesiis prævidebat, ac haud dubiè fuerat expertus pertinaces ac validos obices. Et ipso suo loco videbimus ac exponemus. Hinc igitur Acacius Sancti Cyrilli zelum obtestatur, ut hanc rem non negligat aut dissimulet: Nempè ut Aristolao adjungat quosdam è suis Clericis, qui ipsum animent & adjuvent, deducant per omnes Orientis Ecclesias, atque ità cunctos earum Episcopos constringant ad publicam prædicationem præfati anathematis.

Quæstio est, Quomodò Acacius dicat, Sanctum Cyrillum inter pacis articulos postulasse atque obtinuisse, ut omnes Orientales Episcopi solemniter anathematizarent nomen & dogmata, non solius Nestorii, sed etiam Mopsuestiensis Theodori? Quomodò dicat horum omnium executionem fuisse Aristolao demandatam à Principe? Etenim certum est, quod in pacis Tractatu nulla sit facta Theodori mentio. Sanctus Cyrillus in Ephesina Synodo fuit adeò alienus à damnando Theodori nomine, ut quidem ejus sceleratum Symbolum damnaverit, at de ejus nomine nullam permiserit fieri memoriam. Et ab hac dispensatoria Epikeja etiam postmodò dum præsens Acacius ac Edessenus Rabbulas solemnissimè anathematizarant Theodorum, diu censuit nulla ratione recedendum. Dici posset, quod Acacius Theodori anathema ex tunc in mente haberet, ideoque ad præparandam illi viam sit usus arte: Quod simulaverit se ità audivisse, & hanc famam Sancto Cyrillo retulerit: Respondeo Acacium fuisse virum longè Sanctissimum, ideoque remotum ab istiusmodi artibus. Proinde credo veram esse hanc nescio cujus subnotationem, quæ affirmat Theodori nomen fuisse postmodò adjectum à Sectatoribus Eutychis ac Dioscori. Aut etiam ab aliis, multis ac variis, Theodori Osoribus.

Alia quæstio est, Quomodò Acacius damnari, & compesci postulet eos, qui in Christo Domino post unitionem prædicabant duas naturas. Præsertim Germanicienses, cum duabus naturis prædicantes unicum filium? Ea enim est orthodoxa ac lucida veritas. Respondeo hanc Epistolam omninò esse illam ipsam, ad quam Sanctus Cyrillus rescripsit longas istas ac eruditas litteras, exstantes in tertia parte Ephesini Concilii, ac refutantes omnia argumenta, omniaque convitia, adversùs pacem sparsa ab ejus Osoribus. Unum convitium erat, quod Joannes Patriarcha, ac ipsi obedientes Orientales Episcopi in suo fidei libello, non minùs quàm Nestorius in Domino profiterentur duas post adunationem naturas, ideoque Sanctus Cyrillus pacis amore descendisset in Nestorianam blasphemiam. Eadem fama pervasit omnem Constantinopolim. Hinc ipsa offensus Eulogius, Sancti Cyrilli Presbyter ac Apocrisarius, ad illum scripsit: *Expositionem, quam Orientales fecerunt, reprehendunt nonnulli, ac dicunt, Quamobrem Alexandrinus Episcopus toleravit illos, ac laudavit etiam, cum duas naturas nominarunt? Qui autem Nestorium sectantur, eadem & ipsum sentire contradunt, eaque ratione illos, qui minùs accuratè rem percipiunt, abripiunt in suam sententiam*. Clamitabant Nestorii dogma jam ab ipso Cyrillo esse admissum & purgatum. Porrò Acacii Epistola est scripta ante hos rumores. Etenim si scivisset vel audiisset istas voces esse probatas in pacis Tractatu, nequaquàm postularet ipsas anathematizari per omnes Ecclesias. Sanctus tamen Cyrillus dum illi rescripsit, istos rumores omninò noverat, ideoque eum plenè instruit. Demonstrat quod Nestorius hypostaticam unionem negaret, duasque hypostases ac filios apertè dogmatizaret, & adjungit: *Etsi duarum naturarum unionem factam prædicemus, unum tamen Christum, & unum Filium, & unum Dominum propriè profitemur*. Exponit unionis sublimitatem, & concludit: *Quapropter ea, ex quibus est unus ac solus Filius ac Dominus Jesus Christus, cogitationibus complexi, duas quidem naturas unitas esse dicimus, verùm post adunationem, velut sublata jam in duas sectione, unam esse credimus filii naturam, tamquam unius verùm incarnati, ac inhumanati*.

Affirmat plura. Primò, quod Dominicæ naturæ nequaquam re, sed solis possint separari cogitationibus. Etenim earum unio est secundum hypostasim, ideoque facta est in primo puncto Dominicæ conceptionis: ac proinde assumpta natura ipsam non prævenit, nisi in nostro intellectu. Secundò, quod hypostatica adunatio ex duabus naturis quodammodò fecerit unicam: Nequaquam simpliciter, sed unam Divinam incarnatam ac inhumanatam. Hæc Cyrilli locutio multos offendit, & fuit obnoxia magnis & multis contentionibus, ideoque suo loco erit accuratè exponenda. Tertiò affirmat, quod unica Dei Verbi incarnata natura involvat duas, ideoque rectè admitti potuerit hæc Orientalium Episcoporum professio: *Christus Dominus est unus filius, unaque hypostasis, & duæ naturæ*.

Attamen per hæc nequaquàm purgavit, aut probavit errorem & phrasin, de quibus Germanicienses ac alios Orientales accusavit Acacius: Eos omninò damnavit. Etenim non simpliciter duas naturas affirmabant, sed addebant unamquamque propriè operantem: Quia nempè unaquæque per semetipsam operaretur. Censebant unamquamque per semetipsam operari propriè, hoc

hoc est, in propria hypostasi. Ita palàm *inducebant partes, & profitebantur duos filios*. Nec refert, quod unicum Dominum constantissimè clamarent, & nullatenùs sustinerent duos admittere. Etenim loquebantur in dolo. Et cum Nestorio. Intelligebant unum, non ex naturali secundùm hypostasim unione, sed per conjunctionem ejusdem honoris, dignitatis, authoritatis, ac nominis.

CAPUT LXXXIV. —173

Testimonium ex Epistola Cyrilli Episcopi Alexandriæ ad Successum Dio-Cæsareensis Civitatis, Provinciæ Isauriæ, Episcopum secunda.

ETsi unus dicatur à nobis Unigenitus Filius Dei incarnatus & inhumanatus, non tamen fermentatus est ab his, sicut illis videtur. Neque verò Incarnatura mutasset Verbi naturam, sed nec carnis in Verbi; sed in proprietate, quæ secundùm naturam, utroque manente atque intelligendo secundum modum, quem modò reddimus, ineffabiliter, & inenarrabiliter unitus, unam nobis ostendit Filii naturam. Verumtamen, ut dixi, incarnatam. Hæc falsè intelligunt, qui putant unam incarnatam naturam ita dictam, quasi ex duabus unam per unitionis compositionem factam. Hoc enim & continuè sequentia verba, & adjectum de natura hominis composita monstrant exemplum. Nullis enim mediis adjicit & hæc: *Non enim de solis simplicibus secundùm naturam verè dicitur unum, sed & de illis, quæ per compositionem conscripta sunt, sive in idem conducta: Qualis quidem res est homo ex anima & corpore. Aliena enim specie sunt alia, & ad invicem non consubstantialia; unita verò unam perfecerunt hominis naturam. Licet in rationibus compositionis differentia instet secundùm naturam eorum, quæ ad unitatem conducta sunt.* Audiamus jam nunc, quomodò dicat esse contrarium dicere duas naturas Christi post unitionem, & dicere unam incarnatam. Et quia hæc, ut dicit, impugnent se invicem, undè ampliùs constet, quia unam naturam post unitionem vult dici compositam ad negationem duarum. Nam post paucillum ipsius Epistolæ sic ait: *Addisco autem, quod super hoc & aliud sit, quod in quæstionem venit. Qui enim dicit carne pati Dominum nuda, irrationalem facit, & non spontaneam passionem. Si verò quis dicat: cum anima intellectuali pati eum, ut sit spontanea passio, nihil prohibet dicere natura humanitatis eum passum. Si igitur hoc verum est, quomodò non dabimus duas naturas subsistere per unitionem indivisibiliter? Ergo quisquis dicit,* Christo igitur passo pro nobis carne, *nihil aliud dicit, nisi, Christo pro nobis passo natura nostra.* Hæc verba, quæ sunt omninò catholica, hic Sacerdos sibi pro quæstione magis opponens, & quasi destruens quæ fuerat per Epistolam Pacificam paulò antè confessus, mox contra hoc indivisè hujusmodi verba produxit: *Repugnat iterùm nihilominùs hæc Propositio his, qui dicunt unam naturam Filii esse incarnatam, & quasi vanum id volentes ostendere contendunt utique duas naturas subsistentes ostendere. Sed ignoraverunt quoniam quæcumque non secundùm speculationem dici amant, hæc omninò in alteritatem, quæ in parte semota est, & seposita est, modis omnibus abscedunt ab invicem. Sit autem nobis rursùs ad exemplum secundùm nos homo. Duas etenim etiam super eo naturas intelligimus, unam quidem animæ, alteram verò corporis, sed puris dividentes intuitibus, & tanquam in speculationibus subtilissimis, seu mentis phantasiis suscipientes differentiam, non per partes ponimus naturas, neque verò abruptæ per utrasque incisionis permittimus ire virtutem, sed unius videlicet esse intelligimus: Ita ut duæ jam non sint duæ, videlicet utrumque apud semetipsum, per ambas verò unum perficiatur animal.*

Ubique Deum hic comparans animæ, & humanitatem carni, usque ad hoc venit, ut unum ex Deo & homine factum diceret animal. Unum verò animal unum genus est, una substantia, una natura, una etiam species. Nos verò non secundùm solam speculationem duas naturas intelligi dicimus, ut ex utrisque dici possit & una. Absit. Nec rursùs, ut ait, omninò in alteritatem, quæ in parte semota est & seposita, modis omnibus abscedere ab invicem. Absit. Nec verò dicimus, quia in solis subtilissimis mentis phantasiis suscipimus differentiam. Nec iterùm, quia per partes sint ponendæ naturæ. Neque abruptæ per utramque incisionis permittimus ire virtutem. Sed illa utimur ratione, qua Beatus Gregorius Nazianzenus Episcopus scripsit, quamque ipse Cyrillus Alexandriæ Patriarcha in Ephesina synodo inter testimonia Patrum cum reliquis approbavit Episcopis, dicens: *Quia in Christo, qui secundùm Deitatem suam coadimplet cum Patre & Sancto Spiritu Trinitatem, è converso se habeat quam in ipsa verè Sanctissima Trinitate.* Sicut enim in Trinitate Divinitatis humanitas non præjudicat numero Personarum, & sicut ibi rursus trium numerus subsistentium Personarum Divinitatis singularitatem minimè secat, sic hìc naturarum subsistentium numerus singularitatem subsistentis personæ incidere non potest. Ac per hoc sicùt ibi una trium subsistentiarum non est persona, sed natura; sic hìc una duarum naturarum non natura est, sed persona subsistens. Subsistere verò dico, quod nec accidens sit, sicut dicitur pars civitatis & Populi, nec translatitia, sicut vicem suscipiens alterius alter agit utilitates & causam alterius. Nam quia unam naturam Christi ex duabus factam fuisse permixtionem, usque adeò non licet dicere, ut

inter

inter Apollinarii Dogmata ab Ecclesia Christi antè damnatum sit, quam nascerentur hi, de quibus nunc sermo sit. Beati Ambrosii Mediolanensis Episcopi enim dignissima Scripta testantur, viri apud Ecclesiam Dei ultra cæteros Episcopos famosi, & quem pro meritis suis non solùm Catholici, sed cæteri Principes ejus temporis ultra omnes sunt veriti Sacerdotes: Cujus etiam testimoniis Ephesina Synodus usa est. Dicit ergò Ambrosius in libro contra Dogmata Apollinarii scripto inter multa similia & hoc: *Et hos igitur, qui in phantasmate venisse Dominum Jesum Christum prædicant, & illos condemnare debemus, qui diversa erroris linea non unum eundemque Filium dicunt, sed alium esse qui ex Deo Patre natus sit, alium qui sit generatus ex Virgine. Cum Evangelista dicat, quia* Verbum Caro factum est, *ut unum Dominum Jesum Christum, non duos crederes. Nonnulli etiam aliud Dei Verbum, aliud Dei Filium crediderunt, cum ipsum, qui in principio erat Verbum apud Patrem, in sua propria venisse Evangelista testetur. Sunt autem qui tanquam ad unum Prophetarum, ita ad Christum factum esse verbum arbitrati sunt, non ipsum esse Dei Verbum. Sed de nullo Prophetarum dictum est, quia* Verbum Caro factum est. *Nullus Prophetarum abstulit peccata Mundi. De nullo alio dictum est*: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui. *De nullo Prophetarum legimus, quod sit Dominus Majestatis: Quod de Christo Apostolus dixit. Quia Judæi* Dominum Majestatis crucifixerunt. *Sed dum hos redarguimus, emergunt alii, qui Carnem Domini dicunt & Divinitatem unius esse naturæ. Quæ tantum sacrilegium Inferna vomuerunt? Jam tolerabiliores sunt Ariani, quorum per istos perfidiæ robur adolescit, ut majore contentione asserant Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum unius non esse substantiæ: Quia isti Divinitatem Domini & Carnem unius substantiæ dicere tentaverunt. Deindè cum isti dicant, quia Verbum in carnem, capillos, sanguinem, & ossa conversum est, & à natura propria mutatum est, datur illis locus, ut infirmitatem Carnis ad firmitatem Divinitatis quadam facta Divinæ naturæ mutatione detorqueant. Sunt etiam qui in tantùm impietatis prodierint, ut putent quia Divinitas Domini circumcisa est, & imperfecta de perfecta facta est, & in ligno non caro, sed illa operatrix omnium substantia Divina in carnis specie coagulata pendebat. Quis autem non horrescat, quis audiat, quia non ex Maria Virgine, sed ex Divina substantia passibilem sibi Carnem fecerit Dei Verbum? Quod asserendo eò prolabuntur, ut non ex tempore Corpus Domini esse susceptum, sed coæternum Deo Verbo semper fuisse contendant. Horum omnium Authores sunt, qui Divinitatem & Carnem Domini unius naturæ fuisse dixerunt. Legi enim, quod non crederem, nisi ipse legissem: Legi, inquam, in quibusdam libris sic positum, & Organum, & eum à quo movebatur Organum, unius in Christo fuisse naturæ. Quod ideò posui, ut ex Scriptis nomen deprehendatur Authoris: Et advertant, quamvis exquisitissimis argumentis, & phaleratis sermonibus non posse vim veritatis obduci. Et hic mihi frequenter Nicæni Concilii Tractatum se tenere commemorat. Sed in illo Tractatu Patres nostri, non Carnem, sed Dei Verbum unius substantiæ cum Patre esse dixerunt: Et Verbum quidem ex Paterna processisse substantia, carnem autem ex Virgine esse confessi sunt. Quomodò igitur Nicæni Concilii nomen obtenditur, & nova inducuntur, quæ nunquam nostri sensere Majores? Cum utique Scripturæ dicant, quia Christus secundùm Carnem passus est, non secundùm Divinitatem: Scripturæ dicant, quia* Virgo in utero accipiet, & pariet Filium. *Accepit enim virtutem, & peperit Filium, quem & ipsa suscepit. Denique hoc etiam Gabriel proprio sermone declarat, dicens*: Et quod nascetur ex te Sanctum, vocabitur Dei Filius. *Ex te, inquit, ut secundùm hominem quod ex ipsa nasceretur adverteres. Ex se enim generavit Maria, ut quod generaretur ex ipsa, in eo, salva generationis Dominicæ Prærogativa, corporis esset vera natura. Sed & Paulus dicit* se prædestinatum esse in Evangelium Dei, quod antè, *inquit*, promiserat per Prophetas de Filio suo, qui factus est ei ex semine David secundùm Carnem. *Et ad Galatas*: Postquàm autem venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum factum ex muliere. *Et ad Timotheum dixit*: Memor esto Jesum Christum resurrexisse à mortuis ex semine David. *Ergo ex nobis accepit, quod proprium offerret pro nobis, ut nos redimeret ex nostro: Et quod nostrum non erat, ex suo nobis Divina sua largitate conferret. Secundùm naturam igitur se obtulit nostram, ut ultra nostram operaretur naturam. De nostro Sacrificium, de suo præmium est. Multaque in eodem & secundùm naturam invenies, & ultra naturam. Secundùm conditionem corporis in utero fuit, natus est, lactatus est, in præsepi est collocatus. Sed supra conditionem Virgo concepit, Virgo generavit, ut crederes quia Deus erat qui novabat naturam, & homo erat qui secundùm naturam nascebatur ex homine. Ergo si Caro omnium & in Christo subjacuit injuriæ, quomodo unius illa cum Divinitate dicitur esse substantiæ? Verbum & Caro, quæ de terra habet naturam? Et unius substantiæ Verbum atque anima, quà perfectam naturam suscepit humanam? Unius autem substantiæ Verbum cum Deo, secundùm Paternam professionem, & ipsius Domini assertionem, qui ait*: Ego & Pater unum sumus. *Unius ergo substantiæ Pater cum terreno corpore prædicatur? Et adhuc indignamini Arianis, qui dicunt Filium Dei Creaturam esse, cum ipsi dicatis Patrem cum Creaturis unius esse substantiæ? Quid autem dicitis aliud dicendo ista, nisi ut aut limum Adæ, terramque nostram Divinæ substantiæ comparetis, aut certè Divinitatem in terrenæ corruptelæ injuriam transferatis? Dicendo enim, quia* Verbum Caro factum est, *in terram dicitis utique esse conversum: Quia Caro & ossa de terra sunt. Scriptum est, inquiunt, quia* Verbum Caro factum est. *Scriptum esse non nego, sed considera quid sequatur. Sequitur enim*: Et habitavit in nobis. *Hoc est, illud Verbum, quod Carnem suscepit, hoc habitavit in nobis. Hoc est, in Carne habitavit humana. Et ideò Emmanuel dictus est, hoc est, nobiscum Deus. Hoc ergo est*, Verbum Caro fa-

ctum est, *pro eo quod est, Homo factum est. Sicut etiam Johel dixit*: Effundam de Spiritu meo super omnem Carnem. *Non enim super irrationabilem carnem, sed in homines futura promittitur Spiritus effusio. Et si secundùm litteram vos tenetis, ut putetis ex eo quod scriptum est, quia* Verbum Caro factum est, *Verbum Dei in Carnem esse conversum, nunquid negatis scriptum esse de Domino, quia non peccatum fecit, sed* Peccatum factus est? *Ergo in peccatum conversus est Dominus? Non ita: Sed quia nostra peccata suscepit, peccatum dictus est. Nam & Maledictum dictus est Dominus. Non quia in Maledictum conversus est Dominus, sed quia nostrum suscepit in se Maledictum*: Maledictus omnis, qui pendet in ligno. *Miraris ergo, quia scriptum est*, Verbum Caro factum est, *cum Caro assumpta sit à Dei Verbo, quando de peccato, quod non habuit, scriptum est, quia* Peccatum factus est? *Hoc est, non naturam operationemque peccati, utpote in similitudinem Carnis peccati factus, sed ut peccatum nostrum in sua Carne crucifigeret, susceptionem pro nobis infirmitati obnoxiam corporis peccati carnalis assumpsit. Desinant ergo dicere naturam Verbi in corporis naturam esse mutatam. Ne pari temperatione videatur natura Verbi in contagium mutata peccati. Aliud enim est quod assumpsit, aliud est quod assumptum est. Virtus venit in Virginem, sicut & angelus ad eam dixit*: Quia virtus Altissimi abumbrabit te. *Sic natum est corpus ex Virgine. Et ideò Cœlestis quidem descensio, sed humana conceptio est. Non ergo eadem Carnis potuit esse Divinitatisque natura.*

Licet hæc lectio tota sufficienter notet hæresim, quæ unam ex duabus dicit in Christo factam naturam, finis tamen ejus quasi è contrario est hanc tenentibus nunc usque dementiam. Non minus verò & præfatas denotant lectiones, quæ non solùm in Epistola ad Successum secunda, sed & in Epistola ad Acacium Melitinensem, & Eulogium jacent. Et in aliis verò pluribus ante pacem Scriptis similia continentur. Sed hoc plus est hìc, quia & post pacem contra universæ Ecclesiæ fidem illa denuò renovare reperiuntur, propter quorum suspectionem mota sunt universa litigia. Ergo qui Theodoretum culpant de Epistolis, quas bona intentione scriptas, si tamen ejus sint, per gratiam Dei ostendere poterimus, aut contra Ambrosium dicant non esse hæresim dicere unam naturam Christi post unitionem tantummodò, & sequacibus Eutychis atque Dioscori apertè jungantur, ac secernantur à cæteris, aut certè non reprehendant quæ nesciunt, quomodò Theodoretus dixerit, ne alterius, quem venerantur, quæ scimus quomodò dicta sint, damnare omni rationis consequentia compellantur. Si enim de utrisque non tacere partibus præ timore Dei, sed utrasque voluerimus humana præsumptione discutere, ad utriuslibet impietatis omni necessitate rationis præcipitamur abrupta, & quod est deterius, si unam naturam ex duabus post unitionem benè posse dici putemus in Christo, pariter quoque audeamus de mortuis judicare. Quomodò non horremus dicere, quod excludemus Ambrosium, quasi pietatem pro gravissima impietate damnet, sicut & alii plurimi Patres. Sed jam ex ipsius Cyrilli Alexandriæ Archi-Episcopi dictis probemus, quod hæc ipsa ante pacem prædicaverit, quæ post pacem.

Adn. Nor. Defendit tria Capitula.

SCHOLION.

QUis hæc Sancti Cyrilli ex posterioribus ad Successum Dio-Cæsaræensem Antistitem litteris fragmenta impugnet, ac ex ipsis suadet illum in Christo Domino docuisse unicam naturam, ignoro. Possit esse Comes, immò tunc adhuc Episcopus Irenæus. Est incertum. Quisquis sit, est zelosus Theodoreti Apologus, & hæc scripsit aliquot annis post initam pacem. Etenim prima ad Successum epistola non solius Mopsuestiensis Theodori, sed etiam Tharsensis Diodori damnationem laudat, ideoque scripta est, dum Sanctus Cyrillus à sua dispensatoria in Theodori personam ac nomen gratia jam recesserat: Et dum non solius hujus, sed etiam istius plenam damnationem admiserat. Et hæc præsens ejus criminatio est istis omnibus non parùm posterior. Nam præsertim invadit posteriores ad Successum litteras. Affirmat Cyrillum, ubicumque duas in Domino naturas profitetur, profiteri per dolum, ideoque ab ipso inventam esse hanc dolosam propositionem: *Christus est una Dei Verbi natura incarnata.* Esse inventam ad velamen blasphemiæ.

Porrò criminator iste non fuit solus in illa sententia. Etenim in libro de Sectis scribit Leontius Byzantinus: *Sciendum autem primum inter Orthodoxos Cyrillum protulisse verbum istud*, unam naturam Dei Sermonis Incarnatam. *Inter orthodoxos dicimus, quoniam sæpiùs hoc Apollinaris proferebat. Unde factum est, ut Sanctus Cyrillus Apollinarista sit habitus ab Orientalibus, cum talis non esset.* Et profectò si Sanctus Cyrillus istas, ab Apollinario acceptas, voces primus introduxerat in Ecclesiam, suspicio non caruit fundamento, & hinc istam Nestorianorum suspicionem Hæresiarcha Eutyches vertit in assertionem: Pertinacissimè asseruit esse authenticum propositionis sensum, ipsumque omninò fuisse intentum à Sancto Cyrillo. Asseruit, & hunc sensum, & istam propositionem esse duarum naturarum eversionem, ac professionem unicæ. Hinc etiam in Constantinopolitana Sancti Patriarchæ Flaviani Synodo intrepidè proclamavit ad ista duo, tamquam ad Anchoras & columnas sui dogmatis. Etiam de tota Eutychiana Factione prosequitur præfatus Leontius: *Ad faciendam fidem dogmati suo plures authoritates producunt, quarum prima est, quod Sanctus Cyrillus unam Dei Sermonis incarnatam naturam apertè dixerit.* Eutyches erat non parvæ authoritatis Archi-Mandrita, ideoque parva ejus impressio in Regia Civitate invenit tot ac tantos Adstipulatores, ut Sanctus Flavianus suo Apologetico ad Imperatorem Theodosium

dosium libello debuerit simul cum duarum naturarum professione inserere hunc articulum: *Et unam quidem Dei Verbi naturam incarnatam tamen ac inhumanatam, dicere non negamus*. Contestatus est propositionem cum duarum naturarum professione optimè consistere, immò eam esse hanc ipsam professionem, & eadem omnia esse exploratum Sancti Cyrilli sensum, ideoque Eutychem non dumtaxàt in orrhodoxam veritatem, sed etiam in Sanctum Cyrillum ignoranter & calumniosè impingere.

Ex eodem Eutychetis sensu procedens Dioscorus Patriarcha Alexandrinus laudatum Flavianum, quod & duas in Christo Domino naturas, & unam Dei Verbi incarnatam naturam profiteretur, & ambas voces profiteri nolentem Eutychem damnasset in Ephesino Latrocinio degradavit. Et ad Chalcedonensem Synodum, quæ Flavianum censuit recta docuisse, pertinaciter clamavit: *Manifestè ideò damnatus est Flavianus, quoniam post adunationem duas dixit naturas. Ego autem testimonia habeo Sanctorum Patrum, Athanasii, Gregorii, Cyrilli, in multis locis, quia non oportet dicere post adunationem duas naturas, sed unam naturam Dei Verbi incarnatam. Ego cum Patribus ejicior. Ego defendendo Patrum Dogmata. Nec transgredior in aliquo. Et horum testimonia non simpliciter, neque transitoriè, sed in libris habeo*. Videtur ipsos totos Patrum libros retulisse ad Synodum.

Et has contentiones omninò respiciunt Joannes Maxentius ac ejus Collegæ in litteris ad Sanctum Fulgentium ac alios Africanos Episcopos: *Dominum nostrum Jesum Christum in duabus naturis, in una persona confitemur. Nec illis acquiescentes qui unicam Dei Verbi naturam prædicantes, Venerabilis Chalcedonensis Concilii fidem refugiunt, nec illos admittentes, qui duas naturas dolosè pronunciantes unam Dei Verbi naturam incarnatam minimè confitentur, arbitrantes hoc duarum naturarum professioni contrarium: Quasi aliquid aliud, quàm duas naturas ineffabiliter unitas una Dei Verbi natura incarnata significet*. Et probant hoc ex secunda Sancti Cyrilli epistola ad Successum. Proinde & Nestoriani & Eutychiani constanter censuerunt ab ista propositione everti duas naturas, & ipsarum induci confusionem, mixtionem, aut qualemcumque compositionem in naturam unicam. Hinc isti eam aversabantur hostilissimè, hi autem pleno mentis impetu diligebant. Hi nolebant, isti volebant prædicari duas naturas. Catholici cum Sancto Cyrillo & Chalcedonensi Synodo profitebantur utramque phrasim, asseverantes esse diversas dumtaxat voces, rem eandem.

Similem circà Sancti Augustini de efficacibus Divinæ Gratiæ auxiliis Sensa litem nos Latini olim vidimus, ac etiamnum hodie videmus: Circa illos articulos, quos impugnandos susceperunt nescio quis Vincentius, quidam Genuenses, & quidam è Clero Gallicanæ Ecclesiæ. Uti Nestoriani adductam Sancti Cyrilli propositionem de Dominicarum naturarum confusione, ita isti præfatos Sancti Augustini articulos in malam formam fabricarunt, infamarunt, & accusarunt de horrendis in Divinam Majestatem blasphemiis. Præsertim quod Dominum Deum facerent authorem peccati. Item uti Eutyches & Eutychiani Nestorianas calumnias probarunt, ac in dogma assumpserunt, ita cum suis Sectatoribus Martinus Lutherus, & Joannes Calvinus Vincentianas, Genuenses, & Gallicanas in Sanctum Augustinum contumelias prædicant hodie suis Populis, & blaterant ipsum ità omninò sensisse. Et hi sunt veri ac unici Prædestinatiani Hæretici. Olim enim nullos vidit Ecclesia. Præfatæ Calumniæ quibusdam Augustinianæ doctrinæ Osoribus dederunt ansam fingendi Prædestinatianam fabulam. Immò omnis hæc fabula est nova à præfati Vincentii Successoribus in veros Sancti Augustini discipulos calumnia.

Porrò Joannes Maxentius, licet vir Græcus, fuit Latinæ Linguæ insigniter peritus, & in ipsa omninò scripsit ad Africanos Episcopos, & ipsa datæ ad illos epistolæ phrasis altè clamat se non translatam esse, sed originalem. At verò verborum, quæ ex Sancti Cyrilli epistola adducit, translatio differt plurimùm à vulgata. Etiam à nostra Cassinensi, quæ infrà exhibebitur. Ex quo discimus istas, aliasque Sancti Cyrilli nec non & aliorum spectantes ad præsentem materiam epistolas, ac alia Scripta, fuisse à variis variè translatas. Nam & quasdam transtulit Marius Mercator. Interim hisce Græcorum Propositionibus, & quæstionibus Latina Ecclesia numquam se voluit miscere. Cuncti ejus Patres studio ab illis abstinuerunt. Etenim licet Joannes Maxentius in præfatis litteris adductam Sancti Cyrilli propositionem inseruisset, ac operosè inculcasset, Sanctus tamen Fulgentius eam plenè neglexit: ut istis Monachis satisfaceret, eruditissimum de Divina incarnatione librum composuit, ac expressam in eorum litteris fidem nervosè confirmavit, verùm de ista propositione ne vel verbum dixit. Etiam apud alios Latinos Patres vix ulla est ejus memoria, nulla defensio, nulla impugnatio.

Ejus tamen in litteris ad Petrum Fullonem, Eutychianum, ac intrusum Antiochiæ Patriarcham meminit Felix tertius Pontifex. Affirmat ipsum apud se non solummodò de diversis, sed etiam de adversis hæresibus esse accusatum, & adjungit: *Dicere Dominum nostrum Jesum Christum perfectum non esse in Deitate, atque in humanitate perfectum, nec ipsum subjisse passionem crucis, sed unam Dei Verbi naturam incarnatam, corpusque Domini sine anima & mente fuisse, Apollinaris hæresim roborat*. Istam sibi delatam & accusatam propositionem solummodò memorat, non discutit, nihil de ipsa definit: Eandem tamen memorat, laudat, atque exponit Gelasius in Opusculo contrà Nestorianos ac Eutychianos. Et plures affirmant esse Opusculum Sancti Gelasii, Romani Pontificis. At certum est labi. Plura evincunt esse opus Græci hominis. Est Gelasii Episcopi Cyziceni. Proindè unicus è Lati-

Adn. Nor. Est certe Gelasii; nã citatur ut Gelasii à S. Fulgentio cap. 18. de V. quæstionibus, & à Jo. II. Ep. ad Acienũ & Senatorem.

Latinis Patribus istam propositionem agitavit, ac probavit Sanctus Martinus Pontifex, in quinto suæ Lateranensis Synodi Secretario sanciens hunc canonem: *Si quis secundùm Sanctos Patres* Can. 5. *non confitetur propriè, & secundùm veritatem, unam naturam Dei Verbi incarnatam, per quod incarnata dicitur nostra substantia perfectè in Christo Deo, & indiminutè, absque tantummodò peccato significata, condemnatus sit.* Nempe Sanctus Martinus non pro Latina, sed pro sola Græca Ecclesia emisit istum canonem: Contra Monothelitas, qui suos Progenitores Eutychianistas imitati, ex laudata Sancti Cyrilli propositione venabantur suo errori patrocinium. Quod Theodorus Pharanitanus Episcopus, Monothelitarum non infimus Dux, Anthimum Trapezuntinum Episcopum, ac Agnoetam Themistium æmulatus, istam venationem fecerit, habemus in Actis sexti Concilii. Posterioribus sæculis Act. 10. Gilbertus Porretanus, Pictaviensis Episcopus, unus è primis Scholasticarum subtilitatum authoribus, litigavit de hac propositione: *Natura Divina est incarnata.* Et voluit falsam. Voluit dici: *Divina Filii persona est incarnata.* Et Sanctus Bernardus, ac per ipsum directus Eugenius tertius Pontifex, ipsi opposuerunt hunc articulum: *Natura Divina est incarnata in Filio.* Est quæstio plurimum diversa à præsenti.

Adductam Sancti Cyrilli propositionem non soli Nestoriani, sed aliqui etiam Græcorum orthodoxi Patres penitùs improbarunt. Etenim Episcopis Severianis, ipsam ex pectore laudantibus, & non solius Cyrilli, sed etiam Magni Athanasii, Sancti Dionysii Areopagitæ, Sancti Gregorii Thaumaturgi, ac Sanctorum Julii & Felicis, Romanorum Pontificum, esse clamantibus, in Constantinopolitana collatione orthodoxus Hypatius Ephesiorum Episcopus respondit, adduci consueta istorum Patrum testimonia esse spuria & ficta, ideoque & nunquam adducta per Sanctum Cyrillum, atque adjunxit. *Neque Arius aliquando, vel Apollinarius duas naturas confessi sunt, sed unam naturam Dei Verbi incarnatam, ipsi magìs noviter protulerunt, ut creatam & passibilem ipsam Divinam Verbi naturam introducerent.* Constanter affirmat istam propositionem non esse Sancti Athanasii, aut alterius antiqui Patris, sed Arii atque Apollinarii commentum, ideoque censet ab illa, licet Sancto Cyrillo placuerit, esse penitùs abstinendum. Etiam de Sancto Eulogio, Patriarcha Alexandrino, frequenti & constanti istius propositionis usurpatore & laudatore, ac de Domitiano Melitinensi Episcopo, secundæ Armeniæ Metropolita, Imperatoris Mauritii Consanguineo, & Magni Papæ Gregorii firmo amico, scribit in Biblio- Lib. 230. theca Photius: *Eulogius vindicat semet-ipsum à non sincera opinione, quam illi Domitianus suspiciosè objecerat, quod existimaret vocem talem non sincerè ex animo ab eo usurpari & proponi, sed dispensatione quadam, ut per eam Auditores nullo negotio ad unitatem revocaret, causasque dissensionum ab Ecclesia Catholica præcideret.* Domitianus igitur voces aversabatur: Et opinabatur Sanctum Eulogium ipsis non nisi dispensatoriè uti, quò numerosos in Ægypto Eutychianos suaviter reduceret ad Ecclesiam.

Et certè voces istæ sunt admodùm æquivocæ, tam sinistro quam dextro pedi ideò cothurnus. Earum quippe Inventores, aut certè pertinaces Assertores, Arius, Apollinarius, ac Polemon, per eas prædicabant errores pessimos. Alios & alios. Arius & Apollinarius in Christo Domino non esse nostram animam aut mentem, sed ipsam suppleri per Deum Verbum, ideoque in illo non esse, nisi unicam, sed incarnatam Dei Verbi intellectualem naturam; Polemon verò ac ejus Assecla Timotheus prædicabant confusionem & mixturam naturarum, ideoque & unicam conflatam ex utraque. Eorum sensum exponit in libro de Dominica Incarnatione Venerabilis Theodorus, Presbyter Raithensis Monasterii: *Cum dicitur una natura Verbi incarnata*, Incarnata *potest adjungi uni naturæ & alteram quidem naturam inducere, mutationem verò quamdam, seu conversionem ejus significare, sicut glaciem dicimus esse naturam aquæ congelatam. Etenim scientes unam naturam aquæ esse, & adjungentes huic* congelatam, *alteram naturam per hanc significationem non apponimus, solam autem congelationem in ea factam intelleximus ex hac voce:* Affirmat hanc insaniam placuisse quibusdam Eutychianis. Quod ipsum in hypotheticis dubitationibus contrà eos, qui in Christo Domino post unionem negant duas naturas, affirmat Leontius Byzantinus. Affirmat ab illis Sancti Cyrilli propositionem dici similem huic: *Est una natura aquæ lapi-* Cap. 17. *descens.* Demonstrat propositioni esse tres sensus: Duos Apollinaristarum aut Eutychianorum, tertium orthodoxum. Quod ipsum in suo contrà tria Capitula Edicto Imperator Justinianus, & in octavo suo Canone demonstravit quinta Synodus. Affirmavit & ipse S. Cyrillus Frequenter enim scribit ab istius suæ propositionis voce, *Incarnata*, non solam importari carnem, sed carnem rationali anima ac mentem formatam, hoc est, integrum ac perfectum hominem. Utique ad excludendum Arium ac Apollinarium, quorum unus totam animam, alter garriebat Christo Domino defuisse mentem. Item ad excludendos Polemonem ac Timotheum, blasphemantes assumptum hominem per confusionem & mixturam transiisse in Divinam naturam, ideoque exinde non fuisse, nisi naturam unicam. Et hinc sequentes Græcorum Patres, dum propositionem probant aut laudant, passim adjungunt à se laudari ac probari in sensu Sancti Cyrilli.

Sunt aliquot quæstiones. Prima est, An ista Cap. 8. propositio fuerit aliquando probata ac usitata à Sancto Athanasio? Leontius Byzantinus in libro de Sectis constanter negat. Adversùm illius buccinatores Eutychianos profitetur propositionem à se omninò admitti, addit tamen non à Sancto Athanasio, sed ab hæresiarcha Apollinario inductam in Mundum, & primum ejus orthodo-

thodoxum comprobatorem fuisse Sanctum Cyrillum. Ab hoc esse inductam in Ecclesias. Et demonstrat: *Eutychiani, dum à nobis interrogantur, ubi Dictum hoc esset in Sancto Athanasio, nec ejus ostendendi copiam habent in arctum coacti, pusillam quamdam orationem proferunt, quasi duorum foliorum, in qua Dictum hoc legitur. At notum est universis, omnia Sancti Athanasii opera valdè magna esse. Quid autem ad hoc respondebimus, quod Beatum Cyrillum producunt, citantem hoc Dictum in libro adversùs Theodorum, quasi profectum ab Athanasio? Nimirum dicimus reapsè illud quidem in Beati Cyrilli contrà Theodorum Invectivis legi sed mendum esse priscum. Dioscorus enim, Successor Beati Cyrilli factus, cum ejus opera reperisset: fortè non veritus est inserere nonnulla, quæ ipsi libitum fuit. Neque verò conjecturis nos niti, quod beatus Cyrillus illud contrà Theodorum non produxerit, ex eo quoque manifestum est. Nam Theodoretus, qui Theodorum defendebat, universas Authoritates refutans, quascumque Sanctus Cyrillus contra Theodorum de Sanctis Patribus protulerat, nusquam hujus Dicti meminit. At enim isti referunt à Theodoreto callidè omissum. Quod enim adversis oculis eam authoritatem adspicere non posset, ut admodùm planam & apertam, idcircò sponte ab ipso prætermissam. Respondemus tantùm abesse, ut eam ibi positam Theodoretus præterire voluerit, ut cum Beatus ille Cyrillus alibi dixisset unam naturam Dei sermonis incarnatam, si quidem scivisset Theodoretus id verbum, quod apud Cyrillum exstat, ex Sancto Athanasio citatum, nequaquam adeò temerè dicturus fuerat:* Quis tibi Patrum dixit unam naturam Dei Sermonis incarnatam? *Vicissim ingerunt, tam esse certum, scivisse sic locutum Athanasium, ut etiam dixerit:* Quemadmodum Patres locuti sunt. *Nos contrà quemque dicimus enim, ut ostendat ea à Patribus prolata, quæ ipse tradit, si non eisdem verbis, saltem vi verborum eadem.* Hypatii Ephesini Episcopi, idem cum Leontio sentientis, verba suprà audivimus. Et tunc non ex sui solius, sed ex omnium Collegarum est locutus sententia. Etiam Sanctus Martyr & Abbas Maximus, licet sit constans istius propositionis defensor, nullibi dicit esse Sancti Athanasii.

Respondeo tamen esse. Etenim Sanctus Cyrillus non in solis contrà Theodorum Mopsuestiensem libris istud affirmat, sed etiam in suo contrà Nestorium libro ad Reginas. Inter varia istic Sanctorum Patrum testimonia adducit & Sancti Athanasii de Verbi incarnatione librum, in quo hæc habentur: *Agnoscimus unam Divini Verbi incarnatam naturam.* Exstat sub alia Latina translatione in secundo Tomo Sancti Athanasii. Est omninò illud Opusculum quasi duorum foliorum, quod Leontius prætendit esse Spurium. Sanctus Cyrillus constanter affirmat esse legitimum. In eodem secundo Tomo exstat brevis ad Imperatorem Jovinianum Epistola, in qua Sanctus Athanasius denuò profitetur *unam Sermonis naturam, naturamque ac personam incarnatam.* Sancti Cyrilli contrà Theodorum libros amisimus, ideoque ex ipsis, aut de ipsis proferre non possumus firmum judicium. Interim Leontius non asseverat, sed solummodò dicit esse forsitan vitiatos à Dioscoro. Certè aliud ipse Dioscorus dixit ad Chalcedonensem Synodum: *Ego testimonia habeo Sanctorum Patrum, Athanasii, Gregorii, Cyrilli, in multis locis. Et horum testimonia non simpliter neque transitoriè, sed in libris habeo.* Non in solis Sancti Cyrilli contrà Theodorum libris, sed etiam in ipsis Scriptis Sancti Athanasii. Et nemo ipsum arguit de illato libris vitio. Et ipse Leontius non Athanasii, sed solos istos Cyrilli libros scribit ab ipso vitiatos.

Nullum intervenisse vitium etiam lucet ex Synodalibus interlocutionibus Eustatii Beritensis Episcopi. Hic enim in Ephesino Latrocinio, ut Hæresiarcham Eutychetem ablueret, adduxit istam Sancti Cyrilli propositionem, & adjunxit: *Sanctus Cyrillus hanc suam vocem testimonio Beatissimi viri Athanasii confirmavit.* At verò in Chalcedonensi Concilio ista ejus interlocutio fuit vocata in reatum, ideoque ipse in medium transiens, & librum manu gestans, constanter dixit: *Si malè dixi, ecce codex. Liber Cyrilli anathematizetur, & anathematizor.* Nequaquam omne suum pro Eutychete suffragium, sed istam dumtaxat propositionem sustinuit. Hinc Ægyptii, & alii cum ipsis Episcopi acclamaverunt: *Eustatius Episcopus benè dixit. Orthodoxus benè dixit.* Agebatur istic contradictorium judicium, eratque tempus ac opportunitas, immò & necessitas demonstrandi ac damnandi vitii per Dioscorum illati in libros Sancti Cyrilli. Et ex tot Episcopis nullus fecit vel minimam istius rei memoriam, ideoque clarum est Leontium falli. Istas voces esse omninò Sancti Athanasii apud Photii Bibliothecam constanter affirmant Sanctus Ephremius Antiochenus & Sanctus Eulogius Patriarcha Alexandrinus. Quod ipsum in variis locis scribit Sanctus Joannes Damascenus. Laudatus Eulogius Sancti Cyrilli, Gregorii Thaumaturgi, aliaque Patrum loca, quæ Chalcedone Dioscorus, ac in Constantinopolitana Collatione Severiani Episcopi pro se adduxerant, maturè discutit, & omnia fatetur spuria, præter testimonia Sancti Cyrilli. Hæc asseverat esse omninò authentica. Lib. 229. & 230.

Quæstio secunda est, An ista propositio sit approbata per Ephesinam aut Chalcedonensem Synodum? Negat Sanctus Martyr & Abbas Maximus. Etenim Pyrrho Patriarchæ Constantinopolitano, ingerenti duas Christi Domini voluntates ac operationes per nullam Synodum adstrui, in erudita contrà illum disputatione reposuit: *Si ea tantùm confiteri oportet, quæ à Synodis dicta sunt, nec una Dei Verbi natura incarnata dicenda est, quæ omnem Mysterii pietatem complectitur, cum nullo Synodi Decreto edita sit.* At verò laudatus Eulogius asserit oppositum. Etenim Photius demonstrat, quod istas voces strenuè tueatur, ac rectè exponat, & adjungit: *Postquam Eulogius hæc & similia pro propositæ vocis defensione dixit, ostendit eadem à Synodo Chalcedonensi judicata & prædicata, tum per alia, tum ex iis, quibus Synodus professionem fidei Flaviani, propria ipsius manu scriptam, confirmavit.*

vit. Respondeo inter hosce Patres nullam esse dissonantiam. Etenim Sanctus Maximus de Synodali per plenum examen ac omnium Episcoporum subscriptionem canonizatione, Sanctus Eulogius agit de simplici comprobatione per aliquam laudabilem memoriam. Quod ipsum in sua fidei professione tradit Joannes Maxentius. Eos, qui propositionem volebant à Chalcedonensi Synodo damnatam aut improbatam, revincit ex eo, quod ista plena Synodus Sancti Flaviani professionem, quæ istam propositionem disertè profitetur, jusserit ac audiverit sibi legi, & approbaverit.

Quæstio tertia est, Qua de causa Sanctus Cyrillus istam æquivocam, Apollinaristis ac Arianis familiarem, & multis Catholicis invisam propositionem induxerit, aut certè reduxerit in Ecclesiam? Respondeo cum laudato Eulogio, de quo præfatus Photius: *Prima Sancti Cyrilli ad Successum epistola proponit Hæreticorum opinionem, quæ ait, quod dicere duas naturas indivisas post unionem, sit contrarium eis, qui colunt unam Dei Verbi naturam incarnatam. Contrà quos veritatis Patronus disserit, quod qui unam Verbi naturam incarnatam docent, clarè velint voce demonstrare unionem illam, quæ est secundùm Hypostasin. Et quo Verbum hominem præexistentem non assumpserit, sed revera factum sit caro.* Quod hæ voces, *In Christo Domino sunt duæ naturæ indivisæ*, & *Christus Dominus est una natura Dei Verbi incarnata*, sibi invicem adversentur, suprà clamantes audivimus & Nestorianos & Eutychianos. Ambo duas naturas, licèt indivisas, censuerunt admitti non posse sine duabus hypostasibus. Nestorius enim non qualemcumque, sed dogmatizavit naturarum indivisionem, seu conjunctionem secundùm parem authoritatem & gloriam. Insuper an ista talis qualis unio statim à primo conceptionis puncto fuerit Domino donata, omninò cespitavit Nestorius. Ad istas igitur blasphemias firmissimè proscribendas Sanctus Cyrillus, induxit aut reduxit præfatas voces: Uti Nicæna Synodus ad proscribendam dolosam Arii blasphemiam, induxit vocem, *Consubstantiale*. Et Sanctus Eulogius affirmat rectè fecisse: Eò quod istæ voces importent unionem secundùm hypostasim, hoc est, illam unionem, quæ humanam naturam à primo creationis ac existentiæ puncto posuit in Divina Dei Verbi hypostasi. Quod ipsum in libro de Divina Incarnatione tradit venerabilis Theodorus, Presbyter Raithensis Monasterii: *Ecclesia Catholica media inter Nestorianos ac Eutychianos via Regia incedit. Non enim simpliciter unam naturam profitetur in Christo, sed potius unam naturam Dei Verbi Incarnatam. Adjungendo enim*, Incarnatam, *declarat naturam humanitatis, quàm natura Dei Verbi assumpsit. Non per unionem secundùm affectum, aut aliam habitudinis motionem, sed secundùm hypostasim.* Et adjungit: *Secundùm hypostasin unio significat non priùs fuisse formatam humanitatem, & sic in eam esse ingressam Divinitatem, sed unitam esse Divinitati tum primùm subsistendo.*

Sanctus Eulogius de ista propositione adjungit: *Hæc autem vox non satis demonstrat Mysterii perfectionem. Ubi enim licet accipere per vocem, fueritne animata assumpta caro, nec ne? Et an solum carne indutum sit Dei Verbum, vel reverà natum sit caro? Undè porrò quod perfecta & inconfusa concurrentia naturarum permanserit? Nihil enim horum ex ea clarum reperies.* Propter hanc non plenam mysterii significationem, affirmat istas voces placuisse Apollinario ac Eutycheti. Similem imperfectionem affirmat reperiri etiam in his vocibus: *In Christo Domino sunt duæ naturæ indivisæ.* Et demonstrat: *Qui verò duas inconfusas asserunt naturas, inconfusa quidem concurrentia conservant, sed unionem Hypostaticam per easdem voces non prædicant. Fieri enim potest, ut contrà improbè capiant, quod unitum est; Ut Nestorius, honore, & gloria, & aliis Hæreticorum inventis.* Ad hos dolos excludendos asserit à Sancto Cyrillo inductam vocem de unica Dei Verbi incarnata naturà. Et concludit: *Imperfecta ergo est utraque vox, ut ex prioribus patet, non alteram arripiendo. Itaque intelligo eam vocem, quæ dicit unam Verbi naturam incarnatam, & illam quæ dicit duas naturas inconfusas utramque perficere, inter se copulatam. Verbi enim natura incarnata unionem Hypostaticam simpliciter profert, qui verò duas indivisas asserit naturas, immixtum & inconfusum eorum, quæ conjunguntur, significat. Igitur altera vox divisa ab altera, & captiosè adducta, justissimam reprehensionem meretur.* Quidam olim, etiam Orthodoxi, vocem, *Deipara*, de Apollinario, vocem, *Hominipara*, censebant suspectam de Nestorio: Hinc neutram volebant solitariè proferendam, sed ad omnem evitandam suspicionem ambas semper in sermone conjungendas: Hoc ipsum Sanctus Eulogius obtinere vult in præsentibus propositionibus. Singulas solitariè sumptas affirmat imperfectas, ideoque & suspectas. Et istam per omnia sententiam amplexus fuit etiam Theodorus Raithensis. Etiam Sanctus Martyr & Abbas Maximus in epistola, quam de rectis Ecclesiæ Decretis ad Joannem Cubicularium scripsit adversùm impias nugas Severi Hæresiarchæ, Et non caruerunt fundamentis. Alii tamen Patres censent istas, etiam solitariè prolatas, voces esse Sanctas & utiles. Præsertim post plenam mortem ac sepulturam Eutychianæ blasphemiæ. Videatur variis in locis Sanctus Joannes Damascenus. In libro de natura composita rectè affirmat propositionem, *Christus Dominus est una Dei Verbi natura incarnata*, esse similem huic: *Christus Dominus est una Carnis, seu hominis natura Deificata.* Quod ipsum scribit Sanctus Anastasius Sinaita.

Quarta quæstio est, An Sanctus Cyrillus, dum unam Dei Verbi naturam incarnatam dixit, vocem, *Natura*, acceperit pro essentia, an pro persona aut Hypostasi? Laudatus Anastasius constanter affirmat accepisse pro persona: *Sapientissimus Pater nomine naturæ unius incarnatæ aliud non intellexit, quam unam personam Sanctissimæ Trinitatis incarnatam esse.* Verbum enim Caro factum est: *Ut Evangelista dicit.* Idem in sua fidei professione censuit Joannes Maxentius: *Unam duarum naturarum subsi-*

subsistentiam seu personam, quam nobis veneranda Chalcedonensis Synodus tradidit, nullius alterius, nisi Dei Verbi incarnati confitemur. Propter quod nec illam sententiam, quam quasi contrariam Synodo quidam existimant, id est, unam naturam Dei Verbi incarnatam, avertimus: Quia nihil aliud, nisi unicam subsistentiam, sive personam in duabus naturalis docet unitas. Consonat Imperator Justinianus in suo Edicto contra tria Capitula: *Super alias Sancti Cyrilli doctrinas, & hoc ab ipso dictum suscipimus, unam naturam Dei verbi incarnatam. Quoties ipse pater istud dixit, naturæ nomine usus est pro subsistentia*. Edictum istud, licet sub Justiniani nomine prodierit, nequaquam tamen ipse est ejus author, sed authores habet eruditissimos Græcorum isto tempore Episcopos, ideoque est non modicæ authoritatis.

Respondeo Sanctum Cyrillum vocem, *Natura*, aliquando accepisse pro hypostasi aut subsistentia. In tertio de fide libro Sanctus Joannes Damascenus istud demonstrat ex his ejus verbis, in secundi Capituli adversùs Theodoretum Apologia: *Verbum hoc* secundùm subsistentiam, *Nihil aliud demonstrat, nisi solùm Verbi naturam, sivè subsistentiam, quod est ipsum Verbum*. Idem Cyrillus, uti unam Dei Verbi naturam, ita quandoque dixit unam Dei Verbi incarnatam hypostasin: Ita scripsit in ipsa duodecim Capitulorum ad Nestorium epistola: *Voces, quæ in Evangelio leguntur, uni Dei Verbi incarnati hypostasi tribuamus*. Quæ phrasis placuit etiam Sancto Proclo. In suo enim ad Armenios Tomo scripsit: *Unam incarnati Dei Verbi confiteor hypostasin*. Eadem utitur Sanctus Abbas & Martyr Maximus in oratione adversùm Severi dogmata scripta ad illustrem virum Petrum. In litteris ad Jovinianum Imperatorem Sanctus Athanasius utramque phrasim conjungit: Scribit unam naturam ac hypostasim Dei Sermonis incarnatam. Attamen in libello de Dei Verbi incarnatione omittit vocem, *hypostasis*, & adducit solam vocem, *Natura*. Et hinc Sanctus Joannes Damascenus in præfato libro rectè affirmat Sanctum Cyrillum hac in re fuisse apertè locutum, & vocem, *Natura*, palam accepisse pro essentia non pro hypostasi. Esse manifestum ex ejus litteris ad Successum Episcopum. Adducit earum verba & concludit: *Sanctus igitur Cyrillus hic Verbi naturam in natura collocavit. Nam si pro persona naturam accepisset, haud absurdum fuisset etiam citra hoc vocabulum*, Incarnatam, *id dicere unam. Unam enim Dei Verbi personam absolutè dicentes haudquaquam aberramus. Consimilem etiam in modum Leontius Byzantinus de natura hunc locum intellexit, non de persona*. Quæ omnia adversùm Eutychianos confirmat in libro de natura composita.

Quæstio quinta est, An nullus post magnum Athanasium, ac antè Sanctum Cyrillum nullus Ecclesiæ Pater fuerit usus istis vocibus? An toto medio tempore voces istæ dormierint? Respondeo non dormiisse. Etenim de istius propositionis Patronis, ipsam Sancto Cyrillo vetustiorem asserentibus, pergit in superiùs adducto loco Leontius Byzantinus: *Producunt & aliam*, præter Athanasianam, *authoritatem ex Erecthio, cujus inter Patres nec auditum est unquam nomen. Adeò quidem, ut cum Timotheus Elurus contra Chalcedonensem Synodum scripsisset & Erecthii authoritatem citasset, Cyrus qui apud ipsum Presbyteri loco erat, his ad eum verbis perscripserit: Mallem hoc te corrigere. Nam Erecthii nomen inter Patres numquam fuit auditum. Hæc consideranda veniebant*. Adn. Not. In fine Act. VIII. Honorificentiùs de Erecthio loquitur in Photii Bibliotheca Sanctus Ephremius Patriarcha Antiochenus: *Gregorius Neo-Cæsaræensis, Athanasius, Julius, Cyrillus, Erecthius unam Dei naturam incarnatam sentiunt*. Erecthius, licet intet Patres passim non censeatur, fuit tamen non obscuri nominis Episcopus. Etenim memoratus ac sceleratus Timothei Eluri liber habuit & hunc titulum: *Authoritate Sanctorum Patrum contra eos, qui dividunt in duas naturas unum Dominum Jesum Christum post unionem*. Et hæc fuit prima authoritas: *Beati Erecthii Episcopi Antiochiæ in Pisidia, ex homilia recitata in Sancta Epiphania, in Ecclesia Constantinopolitana, sedente Beato Proclo Episcopo*. Istud & Timotheani libri, & Erecthianæ homiliæ fragmentum nobis custodivit ipse Leontius in Appendice librorum contrà Nestorianos ac Eutychianos. Et ex his omnibus discimus plura. Primò, quod Erecthius fuerit Metropolita Pisidiæ, Antecessor Candidiani, qui adfuit Ephesino Latrocinio. Secundò, quod Constantinopolitani Episcopi suam rapinam assiduè continuaverint, & quod plures Asiatici Episcopi istum Patriarchatum contra sui Ephesini Exarchi mentem & jus agnoverint. Hinc enim Erecthius sub Sancto Proclo, uti subditus, est concionatus ad Regiæ civitatis Clerum & Populum. Tertiò, quod Erecthius fuerit, & quidem insigniter, orthodoxus. Hinc enim nequaquam Nestorio adhæsit, sed validissimo ejus Adversario, Sancto Proclo. Haud dubiè etiam hujus Antecessori Maximiano. Quartò, quod Sancto Cyrillo nequaquam anterior fuerit, sed cœtaneus. Interim istas voces nequaquam ab ipso accepit. Etenim de illis moveri non cœpit quæstio, nisi post initam pacem inter Ægyptii ac Orientis Ecclesias: & tunc nequaquam erat tempus, in quo alienæ Diœcesis Episcopus inciperet uti suspectis, ac in litem vocatis vocibus. Proindè Erecthius illis uti antea cœperat: videlicet propter authoritatem Sancti Athanasii, aut aliorum istiusmodi Patrum. Proindè ille usus nunquam plenè dormiverat.

CAPUT

CAPUT LXXXV. --173

Cyrillus Theognosto, & Charmosyno, Presbyteris, & Leontio Diacono in Domino salutem.

DE omnibus rebus scribimus vobis. Deinde tanquam nihil agnoveritis, sic scribitis, turbis nos replentes. Scio igitur scripsisse me vobis, quia benè Senissimus & Dei Colentissimus Acacius Berrhææ per adhortationem aliquorum de Oriente Reverendissimorum Episcoporum scripsit ad me per Dominum meum Magnificentissimum Aristolaum, quia oportet omnia oblitterari, quæ in Codicibus vel Epistolis scripta sunt, & solo Symbolo esse contentos, quod in sancta Nicæna Synodo expositum est. Ego verò ad hæc multorum versuum Epistolam rescripsi ad eum, quam & utique modis omnibus accepistis. Hoc enim edocuit Dilectissimus Eulogius Presbyter. Et nunc verò veniente Reverendissimo Emesenæ civitatis Episcopo Paulo ad Alexandriam, omnia sunt formata, suaviter quidem atque pacificè, cautè verò: Sed sicut oportuit. Nec enim depositionem Dei Colentissimi Episcopi Maximiani recepimus aut Communicatores habere, aut absolvere *à sententia*, quæ prolata est super eis. Neque simpliciter præfato Paulo communionem dedimus pro sua persona tantummodò, nisi obtulisset priùs chartam, confitens quia Dei Genetrix est Sancta Maria. Et quia anathematizat Nestorii Dogmata. Sumens verò dicendi in Ecclesia locum magna voce dixit: *Quia Dei Particem sanctam Virginem confitemur, & quia anathematizamus eos, qui non dicunt hoc. Et quia unus Filius Christus, & Dominus, non duo.*

Quia verò non venit chartam habens, quod anathematizaret Joannes Nestorii Dogmata, & confiteretur, quod & depositum haberet, sed erant simpliciter Epistolæ, quæ ab eo directæ sunt, nihil necessarium habentes, dixi quia non ei possumus communionem reddere, antequàm faciat hæc. Dum verò vidissem fastidientes eos ob hoc, & ipsum Reverendissimum Episcopum Paulum nimiùm coarctatum, & Dominum Magnificentissimum Tribunum & Notarium Aristolaum, solutionem dans causæ, & ne pacem refutare putaremur, dum causa per dilationes adhuc longas traheretur, scripsimus communicatorias litteras. Dictata est verò charta cum consilio Reverendissimi Episcopi Pauli, in qua debeat subscribere & Antiochenus. Et misi cum Admirandissimo Aristolao duos Clericos, ita ut si subscriberet Joannes dejectioni vel damnationi Nestorii, & anathematizaret Dogmata ejus, daret ei communicatorias litteras, alioquin detineret eas, suscipiente cum juramento Admirandissimo Aristolao, quia charta ipsa minimè perderetur. Dixit autem, quia si noluerit subscribere, recto cursu Constantinopolim petam, & edocebo ipsum Piissimum Principem nostrum, quia nihil paci obest Alexandrina Ecclesia, sed Antiochenus est qui non diligit pacem. Nullum igitur æstuare sinatis. Non enim sic deliramus, ut anathematizemus quæ nostra sunt. Et in his, quæ conscripsimus, permanemus, & eadem sapiemus. Recta enim sunt, & quæ accusari non debeant, & Scripturis Divinis consona, & Fidei quæ à Sanctis Patribus nostris exposita est.

SCHOLION.

HÆc Epistola exstat inter alias Sancti Cyrilli Epistolas: Verùm Cassinensis translatio est multum diversa, ideoque fuit non prætermittenda. Hi tres ejusdem Patris in Regia Civitate Apocrisarii videntur præcessisse Eulogium Presbyterum, & ipsum habuisse in officio successorem. Etenim hi tempore tractatæ & conclusæ pacis, ille autem post ipsius expletionem gessit istud officium. Hinc Epistola dicit: *Hoc edocuit dilectissimus Eulogius Presbyter*. Nempe Sanctus Cyrillus, dum istos tres revocavit Alexandriam, & in eorum locum transmisit Eulogium, plenam totius rei seriem addidit, illis communicandam. Et non est ambigendum, quin Eulogius communicaverit. Hinc istos Cyrillus durè increpat: *De omnibus rebus scribimus vobis. Deinde tamquam nihil agnoveritis, sic scribitis, turbis nos replentes.* Statim post factam pacem constans fama replevit omnem Regiam Civitatem, quod Sanctus Cyrillus damnasset, aut saltem abjecisset sua Capitula, quod admisisset Maximiani Constantinopolitani Episcopi depositionem, & quod spopondisset esse contentus solo Nicæno Symbolo. Hæc fama apud præsentes Apocrisarios superavit omnem Eulogii relationem, ideoque ipsum suum Patriarcham voluerunt consulere. Et ipse respondit hæc omnia à Joanne Antiochiæ Patriarcha fuisse quidem per Acacium Berrhæensem postulata, at nequaquam concessa. Omnia esse per Pauli Emeseni Episcopi interventum firmata, suaviter quidem ac pacificè, attamen cautè. Et concludit de suis Capitulis: *Non sic deliramus, ut anathematizemus quæ nostra sunt. Et in his, quæ scripsimus, permanemus, & eadem sapiemus. Recta enim sunt, & quæ accusari non debeant, & Scripturis Divinis consona, & fidei quæ à Sanctis Patribus nostris exposita est.* Et adjungit: *Nullum igitur*, utique circa horum veritatem, *æstuare sinatis.*

Obscura sunt hæc verba: *Nec enim depositionem Episcopi Maximiani recepimus, aut communicatores habere, aut absolvere à sententia, quæ prolata est super eis.* Vulgata translatio est clarior: *Neque enim eos; qui à Piissimo Episcopo Maximiano abdicati fuerunt, suscepimus, aut passi sumus eis dari de communione litteras, aut à sententia in se lata absolvi.* Proinde Cassinensis translatio per Maximiani

miani depositionem videtur non passivam intelligere, sed activam. Dicit quod Sanctus Cyrillus ipsam noluerit communicatores. Vocem, *Depositio*, accipit pro personis Synodaliter à Maximiano depositis. Et sic, *Depositionem habere communicatores*, est non mala Syntaxis. Venerabilis Maximianus in ipso suæ Episcopalis consecrationis Festo fecit cum suis Consecratoribus ac aliis advenis Episcopis Synodum, discussit illic Ephesi factam plurium Orientalium Episcoporum degradationem, & ipsam confirmavit. Præsertim in quatuor, Dorotheum Martianopolitanum, Himerium Nicomediensem, Helladium Tharsensem, ac Eutherium Thyanensem. Fama vulgabat ipsos in pacis Tractatu esse à Sancto Cyrillo admissos in gradum ac fraternam communionem, ideoque magnam admirationem ingerebat istis Apocrisariis. Eadem fama eandem admirationem injecit Donato Nicopolitano Episcopo, veteris Epiri Metropolitæ, & similibus hujus litteris Sanctus Cyrillus respondit: *Sciat & hoc quoque tua Sanctitas pientissimum Episcopum Paulum initio plurimùm institisse Helladii, Eutherii, Himerii, & Dorothei, depositorum causa, ac obnixè rogasse, ut quæ contra ipsos decreta erant, abrogarentur. Affirmabat enim pacem Ecclesiarum aliter perfici non posse, nisi id quoque fuisset adjectum. Ego verò respondebam ipsum rem omnibus modis impossibilem conari, eo quod nos istud numquam essemus permissuri. Manserunt itaque in eodem schismate, in quo etiam nunc perseverant, neque ulla eorum in conditionibus de pace Sanctarum Ecclesiarum propositis facta est mentio.* Valida Pauli Emeseni instantia dederat famæ occasionem nunciandi, quod isti quatuor essent admissi.

Pacis conditiones, & quas Joannes Antiochenus per Acacium Berrhæensem postulavit, & quas juxta Principis & Constantinopolitanæ Synodi Decretum Sanctus Cyrillus admisit, habemus in ejus litteris ad Acacium Melitinensem Episcopum: *Posteaquam Orientalibus Regium Decretum expositum est, & tamquam factum ex eorum Episcoporum sententia, qui Constantinopoli aderant, consilio, nescio quo apud piissimum Berrhæensem Episcopum Acacium congressi, scribi ad me curarunt conventionis modum, id est, Sanctarum Ecclesiarum pacis, nisi eo modo, quem ipsi præscriberent, fieri non debere. Erat autem ea petitio gravis ac molesta. Volebant enim ea omnia aboleri, quæ vel Epistolis, vel Tomis, vel libris evulgaverant, & soli fidei, quæ à Sanctis Patribus nostris Nicææ edita fuerat, consentire. Ego verò ad ista ita rescripsi: Expositioni fidei, quam Nicæni Patres ediderunt, adhæremus omnes, quæ verò contra Nestorium scripsimus, ea ejusmodi esse, ut nulla nobis ratione persuaderi possit, ut rectè scripta esse negemus. Opus proinde magis esse, ut ipsi juxta piissimi Imperatoris Decretum, Sanctæque Ephesinæ Synodi sanctionem, illum ejicerent qui contra Christi Salvatoris gloriam pugnavit, ac impias illius blasphemias anathemate insectarentur, ejusque depositioni consentirent, & Sanctissimi Episcopi Maximiani Ordinationem approbarent.* Et has tres conditiones omninò tunc admiserunt.

Sua, quæ in hac Epistola laudat, cum Paulo Emeseno Acta Sanctus Cyrillus amplè exponit in litteris ad Donatum Nicopolitanum Episcopum: *Paulum Emesenum Episcopum non prius ad Synaxim recepi, quam dato libello Nestorii dogmata suo Scripto anathematizasset, seque illum pro deposito habere confessus esset, & Ordinationi religiosissimi Episcopi Maximiani assensisset. Petiit autem, ut istis à se omnium Religiosissimorum Orientalium Episcoporum nomine oblatis libellis nihil amplius exigerem: Quod nulla ratione fieri sum passus, sed unà cum Dominò meo præclarissimo Tribuno ac Notario Aristolao duos è nostris Clericis misi Antiochiam, chartamque tradidi, mandans ut, si Joannes reverendissimus Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus subscripserit, & illam acceperit, tunc demum litteras de communione redderet. Ægrè enim moras ferebat memoratus clarissimus Tribunus Aristolaus. Cum igitur piissimus Joannes subscripsisset, & cæteri qui cum ipso erant illustriores, cumque Nestorii doctrinam anathematizassent, & quo ipsum pro deposito haberent, professi essent, ac Maximiani Religiosissimi Episcopi Ordinationem approbassent, communionem illis restituimus. Hæc enim sola etiam Ephesi Sancta Synodus ab ipsis exigebat.* Docet nos plura. Primò, quod Sanctus Cyrillus Paulum Emesenum in communionem admittere noluerit, nisi solemniter exhibito libello, in quo & orthodoxam de Dominica Incarnatione fidem, & tres istos articulos profiteretur. Et professum non ut Orientalis Ecclesiæ Legatum admisit, sed ut singularem Episcopum. Et iste libellus exstat in Actis Synodalibus sub hoc titulo: *Libellus, quem Paulus Episcopus Emesenus Cyrillo Archi-Episcopo Alexandriæ obtulit, à Joanne Antiocheno Episcopo missus.* Est non Antiochiæ, sed Alexandriæ ex tempore compositus, & conceptus in solum nomen Pauli: *Domino meo per omnia Sanctissimo, & sacratissimo Archi-Episcopo Cyrillo Paulus Episcopus in Domino salutem.* Secundò docemur, quod Cyrillus similem Libellum exegerit à Joanne Patriarcha ac ejus Episcopis: Et ante illius professionem & subscriptionem communicare ipsis noluerit. Tertiò, quod istum libellum ipse composuerit, & ipsum à Joanne ac ejus Episcopis subscribendum transmiserit Antiochiam per Aristolaum Tribunum, ac duos suos Clericos. Subscribendum in horum trium præsentia. Et hic libellus, juxta morem omninò brevissimus, latet aut periit. Quartò discimus, quod Joannes ac plures ejus Episcopi libellum subscripserint, subscriptum Cyrillo transmiserint per eosdem Clericos, atque ita compleverint integram Christianæ communionis pacem. An tamen idem libellus fuerit, non plenè constat, Joannes possit formasse alium similem. Hic enim videtur esse illa, in Synodalibus Actis exstans, Joannis Epistola, in qua omnia Cyrilli postulata adimplentur, Joannes videtur ipsam cum solo Berrhæensi Acacio dictasse & subscripsisse; Sperans postmodò probandam & subscribendam ab omnibus.

At

At quam ſpes illum feſellerit circa multos, infra patebit.

CAPUT LXXXVI. -174

Epiſtola Joannis Epiſcopi Antiochiæ ad Theodoretum Cyri Epiſcopum de Pace inter Eccleſias facta.

QUis loquetur potentias Domini, auditas faciat omnes laudes ejus? Pervenerunt ab Alexandria ſuavia & bona Nuntia, quæ ſperari non poterant, uno ſenſu conjungentia pietatis, quæ ubique ſunt terra marique, Eccleſias Chriſti. Et per Dei gratiam futurum eſt poſt paululùm, ut ipſa quæ nobis fuerint ſcripta, tuæ Religioſitati vel Dei-Colentiæ deſtinemus. In quibus Dominus meus Religioſiſſimus Epiſcopus Cyrillus uſque ad ſatietatem uſus dogmatis acribia, ſuſcipiens atque approbans ea quæ à nobis ſunt deſtinata, magis verò per hymnos laudans, quippè ut bona, & benè compoſita, & Patrum Confeſſioni conſonantia, componens verò & ipſe ſimilia, & omni ſatisfactione pleniſſima: Unde juſtum duximus eſſe, hoc ſuavium rerum Nuntio te ut peculiariter perlætificarem. Ut ex parte etiam unuſquiſque ſuſcipere gaudium queat. Arbitror enim quod omnes, qui Deum diligunt, feſtivitatem celebrarunt. Quoniam ſuſcipimus auditum, quod omnium ſenſus fidelium reſtauret & erigat. Periclitantem namque & ſciſſam in multas & varias opiniones piam Patrum Confeſſionem ex inſperatò Deus in ſemetipſam reduxit, gaudium donans his, qui in Cœlo ſunt, & qui in terra.

Expulſus eſt enim clarè ab Epiſtola ille adulterinus ſenſus unius naturæ, immò potiùs languor: Et confeſſa quidem eſt differentiam naturarum. Porrò verò unius ſingularitas & ſumma conjunctio expulſa eſt, etiam ſubintroducta illa conſubſtantiatio: Et unitio prædicatur. Et dividimus voces ut naturas, non ſolùm nos, quibus à principio & à Patribus vocum eſt ſuper Salvatore amica diviſio, ſed hi qui ſunt in Ægypto ſicut & nos qui ſumus in Oriente. Totum verò id Dei opus eſt per exercitationem collationis, quæ cum charitate eſt habita. Scit enim affectus ſæpiùs majora neceſſitate prævalere: Et ſæpè quod contentio revocare non potuit, hoc gratia ſua perſuaſione reſtituit. Et ut non in prolixum ducam ſermonem, ipſa in Scriptis ad vos poſt paululùm veniet rectæ fidei confeſſio, cum ſecundæ litteræ eas fuerint ſubſecutæ, per quas manifeſtè omnia ſcitura eſt Deo Amabilitas tua. Exivit enim ab Ægypto, & in via eſt, annuente Deo, Dominus meus Sanctiſſimus Epiſcopus Paulus, qui illa potuit pro generalitate peragere. Quæ nos quidem orabamus, Deo autem complacuerunt. Et hujus præſentiam ſuſtinentes, ne lateret aliquid de Dei colentia, hæc interim ſcripſimus, volentes communi corpori ſatisfacere Sanctæ Dei Eccleſiæ. Omnem, quæ tecum eſt, Fraternitatem ſalutamus.

SCHOLION.

TTeodoretus erat doctiſſimus totius Orientalis Diœceſis Epiſcopus. Et omnia pro Neſtorio adversùs Sanctum Cyrillum ac Epheſinum Concilium Attentata proceſſerant ab ejus manu & conſilio. Quare Patriarcha Joannes ipſum in hoc, quòd ei non plenè communicaverat, pacis negotio ſtuduit habere non Adverſarium. Hinc illi etiam antè Pauli reditum communicavit omnia. Theodoretus ex Joannis Mandato invaſerat Sancti Cyrilli Capitula, & ipſa accuſaverat præſertim de ſequentibus: Quod duarum in Chriſto Domino naturarum differentiam auferrent, quod ſub ſummæ unionis fuco inducerent ſingularitatem naturæ. Quod non unionem, ſed naturarum conſubſtantiationem dogmatizarent. Et Joannes illum noverat alieniſſimum à Capitulis, & non niſi illis abjectis inducendum ad amplexum pacis. Hinc illa omnia affirmat à Cyrillo eſſe correcta & abdicata, ideoque nullum ſupereſſe pacis obicem. Sic illum fortiter ac ſuaviter ſtudet deducere in ſua Senſa. Iſtum Cyrilli à ſuis Capitulis receſſum Joannes omnibus ſuis Epiſcopis impreſſit, hi imprimere conati ſunt ſuis Eccleſiis. Hinc tot rumores per omnem ubique populum. Hinc item tot Sancti Cyrilli ad varios Apologiæ, quibus proteſtatus eſt ſe nec receſſiſſe, nec unquam receſſurum à ſuis Capitulis. Et ex hoc fonte plures Orientalium Epiſcopi, etiam Theodoretus, non ceſſarunt peſſimè de ipſis loqui & ſcribere.

Porrò Epiſtola, in qua Joannes affirmat iſta omnia per Cyrillum correcta, eſt omninò famoſa pacis Epiſtola, quæ incipit: *Lætentur cœli & exultet terra*. Lucet ex his verbis, *Dominus meus Religioſiſſimus Epiſcopus Cyrillus uſque ad ſatietatem uſus eſt dogmatis acribia, ſuſcipiens atque approbans ea, quæ à nobis ſunt deſtinata, magis verò per hymnos laudans, &c.* Hæc enim omnia Sanctus Cyrillus palam facit in præfata Epiſtola. Et ejus exordium eſt omninò Divinus ob completam pacem hymnus. Et iſtas litteras Paulus Emeſenus ſecùm detulit. Et Joannes tunc omninò habebat earum copiam. At nulli communicare poterat. Hinc Theodoretum circumduxit his verbis: *Ipſa in Scriptis ad vos poſt paululum veniet rectæ fidei confeſſio, cùm ſecundæ litteræ eas fuerint ſubſecutæ, per quas manifeſtè omnia ſcitura eſt Deo Amabilitas tua.* Nempè poſt Pauli reditum Joannes

Joannes debebat formatum à Sancto Cyrillo libellum de Aristolai manibus accipere, & ipsum coram duobus Alexandrinæ Ecclesiæ Clericis profiteri ac subscribere: Et ante hæc explera nemini poterat, aut certè nolebat, pacis mysterium ex integro pandere.

CAPUT LXXXVII. --175

Epistola Theodoreti Episcopi Cyri ad Joannem Antiochiæ Episcopum rescripta, & suprà appositæ respondens nunciæ pacis.

OPtima Magistrorum militia & contra hostes in totum cunei cornu stant, & pro his, qui laborant, fortiter pugnant. Et cum pacem celebraverunt, non præsentes tantum, sed & absentes præliantium in pace facienda connumerant secum. Et magnus David, dum progressus aliquando ad prælium victor existeret, & *spolia ad* civitatem retulisset, non solis his qui bellati fuerant, sed & his qui vasa custodire præcepti sunt, æquam distribuit portionem. Et lex facta est ex illo, præcipiens ut hi, qui ferunt bellica instrumenta, cum bellantibus partem prædæ similiter sortiantur.

Quomodò igitur non sit incongruum, ut dum lex præcipiat, ut *cum* illi, qui longè à prælio sedent in custodia vasorum, facti fuerint utiles, aliis participent æqualia, nos perdamus eos qui nobiscum decertarunt pariter, ac despiciamus, dum ab his, qui priùs communes inimici fuerant, expugnentur viri, qui in Epheso, & in Chalcedone fortiter pro pietate præliati sunt, & usque ad præsens steterunt unà nobiscum, & laudabiliter agere minimè quieverunt? Si igitur pax, quæ diffamatur, firma subsistit, & vera est, oportet ut omnes ea fruantur, & nemo à nostro cuneo foris sit. Si verò res pacis inanis, & nudum nomen hujus fæderatores dederunt, Deo odibilem, & omni pio indignam pacem, quia talem, esse arbitramur.

Nec enim sanctum est, nec salubre, ut nos quidem depositiones sive damnationes justas solvamus, & Ordines illicitos sucipiamus, & his qui omnia sursùm ac deorsum fecerunt, impertiamus veniam; ab illis verò, & in ipso pacis tempore, quæ sunt hostium perpetrentur: Et egregios nostri cunei pellant ab Ecclesiis. Scribat igitur Sanctitas tua & Amatori Christi Imperatori, & magnis judicibus, & eis faciat manifestum, quia minimè patiemur hanc suscipere pacem, communionemque illorum amplecti, nisi priùs hi, qui certaminum tempore nobiscum fuerunt, suas receperint Ecclesias. Tuam enim Sanctitatem decet talem pacem Ecclesiis providere, quæ ab omni macula sit libera, & quæ pios non ampliùs, quàm ipsum prælium vulneret.

Hæc ad præsens scribere sum coactus, litteras iterùm suscipiens Sanctissimi & Deo Amicissimi Episcopi Himerii, culpantis nos tanquam communis certaminis proditores. Ergò & ipsum refoveat Sanctitas tua, & Imperatoribus significet, quia nos deteriorem prælio arbitremur hanc pacem. Nam pugna quidem illa nos & apud Deum coronat, & apud eos, qui Divina sapiunt, ornatos efficit; pax autem talis & hìc nos confusione replet, & apud justum judicem dignos efficiet supremo supplicio.

SCHOLION.

HAc responsoria ad præcedentem epistola Theodoretus & Joannis personam & initam ab ipso pacem, culpat de variis. Primò, quod ista pax sit clandestinum solius Joannis cum paucis aliis opus: Quod sit facta à nescio quibus fœderatoribus. Secundò quod sit res pacis vacua, nudum pacis nomen, pax indigna omni pio homine. Et hoc ex variis capitibus. Primò, quia cogit ad solvendas justas depositiones seu damnationes: Nempè depositionem Cyrilli ac Memnonis. Secundò, quia cogit ad suscipiendos illicitos Ordines: Nempe Ordinationem Maximiani. Tertiò, quia cogit ad illis, qui totum Mundum turbaverunt, dandam indulgentiam suorum criminum. Nempè Episcopis Sancto Cyrillo cooperatis ad acta Ephesina. Quartò, quod egregios Orientalis cunei bellatores pellat à propriis Ecclesiis. Nempè Helladium, Eutherium, Dorotheum, ac Himerium & præsertim Himerium. Quod enim ipsum Theodoretus singulariter dilexerit, docent plures epistolæ hujus Codicis. Et ex his concludit hanc pacem longè recedere à bellica Regis ac Prophetæ Davidis lege, quæ non solos bellatores, sed etiam vasorum custodes vetat excludi à spoliorum aut pacis fructibus: Quæ omnes facit æquales. Hæc enim pax excludit quatuor istos nobiliores milites. Hinc Theodoretus protestatur pacem non fore admittendam, nisi isti quatuor recipiant suas Ecclesias. Et rogat hæc omnia per Joannem referri ad Principem. Et ex his videmus cunctas pacis conditiones, licet Joannes Patriarcha sedulò celasset, fuisse Theodoreto notissimas.

CA-

CAPUT LXXXVIII. --176

Epistola ejusdem ad Theosebium Episcopum. Ambas Irenæus ponit.

EX quo quidem mali nominis reliquimus Ephesum, neque scripsi tuæ Sanctitati, nec frui me contigit tuis litteris. Et ut communem satisfactionem faciam, arbitror causam fuisse non itineris longitudinem, sed ex eo, quod ab illa via, qua currunt equi, longiùs & nos & tua Religiositas habitet. Veruntamen etsi litteras non accepimus, tuis continuè deliciamur in laudibus. Audivimus enim zelum tuum pro pietate, & fortitudinem contra iniquitatem, & multùm miramur animi perseverantiam. Nam nos quidem longè ab hostibus existentes, & extra sagittarum, ~~sicut dici solet~~, casum sedentes, nihil *valemus* arduum, *nisi* bonorum virorum virtutem sermonibus elevare, ab ipsis operibus abstinentes. Tua verò Deo Amabilitas in medio hostium constituta, & ab eis undique circumdata, cum circumfusi sint inimici, fortior exstat à malis, & quasi vir fortissimus aliquis armis amictus, galea quidem emissarum nubem repercutit sagittarum, lancea verò fugat instantes: Sic Sanctitas tua omnimodis spiritualibus armis amicta, scuto quidem fidei ignitas iniquorum sagittas extinguit, gladio autem Spiritus & Divinorum doctrina sermonum falsitatem convincit, fortitudinem verò veritatis ostendit.

Propter quod beatificamus te, Sanctissime, & Dominum deprecamur: Simile aliquid facientes his, qui sedentes in terra pro eis, qui pugnant inter pelagi fluctus, ferventer exorent, ut si placet ipsi, tempestates Cælicus solvat. Si verò adhuc oportet eos, qui nobis sunt similes, corripi, & eos nobis ostendi, hoc vobis robur donet usque in finem certaminum. Communis namque confidentia erit, & virilitatis Principalitas omnibus, qui in hoc stadium descendere eligunt. Quod quidem Malignus aperuit, nostræ naturæ superbiens, utile verò fecit, bonorumque procurationi accommodum Deus ille, qui Maligni machinationibus utitur ad salutem. Denique & nunc illos, qui contraria Doctrinæ Apostolicæ adstruebant, & qui unam naturam factam docebant Christi naturas, & temperationem super inconfusa unitione dogmatizabant, & illas passiones, quæ pro nostra salute Carni Domini sunt illatæ, inconvertibili & incommutabili Divinitati adscribere tentaverunt, in alteram doctrinam, quæ his est è regione contraria manifestè, reduxit, & Evangelicam redoceri regulam compulit. Undè duas confiteri naturas præsenti tempore persuasi sunt, & vertibilitatem confusionemque ab Ecclesiasticis exiliantes dogmatibus, naturarum *differentiam* clara prædicant voce, & passiones Carni coaptantes, impassibilem Divinam confirmant esse naturam. Tantum & ipsis Adversariis hoc studium profuit: Non propter Diaboli nequitiam, sed propter Dei nostri misericordiam & sapientiam. Credimus quod & iniquitatem convincat, sicut impietatem nudavit; & justitiæ prospiciat, sicut pietatem ostendit. Et omnibus persuadeat, quia nihil est, quod non regatur ab eo. Neque quid negligat, sed omnia sapienter gubernans permittat ad modicum contra navem sævire procellas, ut virtutem propriam navigantibus innotescat. Viriliter igitur age, Domine, & confortetur cor tuum, & sustine Dominum. Et me autem suffulcias tuis orationibus, quæso, qui valdè tali præsidio egeo, tam propter animæ infirmitatem, quàm propter corporis quoque languorem.

SCHOLION.

INter Ephesinos Joannis Antiocheni asseclas fuit Theosebius Cii Episcopus, cujus sedem quidam Codices dicunt fuisse in Bithynia. Est item alia Cius in Phrygia. Alia similiter in provincia Rhodopes. Hic præsens videtur fuisse ille Bithynus. Scribitur enim fuisse zelosissimus pro pietate, hoc est, pro Orientali factione: Et fuisse constitutus in medio hostium, ab ipsis undique circumdatus & circumfusus: Fuisse vir fortissimus, id est, pertinacissimus contra Sanctum Cyrillum, ac ejus Capitula. Pertinacem zelum didicerat à suo Metropolita Himerio. Erat autem in hostium medio, quod omnis illa præter Metropolitam, ac paucos Episcopos provincia adhæreret Sancto Cyrillo, ac decretis Ephesini Concilii. Nam & Chalcedonensis Episcopus, per Chalcedonensem Synodum necdum exaltatus, erat tunc suffraganeus istius provinciæ: Et ejus contra factiosos Legatos, quorum unus erat proprius Metropolita, constantiam supra audivimus.

Porrò quis hanc epistolam scripserit, est incertum & vagum. Fuit quis ex Joannis Antiocheni, ac initæ per ipsum pacis sectatoribus Episcopis: Et ejusdem pacis acceptationem studet persuadere Theosebio. Hinc scribit Cyrillum esse conversum, ac recessisse à suis Capitulis. Affirmat ab illo, qui antea unicam Domini ex duarum temperatione & confusione factam naturam, nec non Divinæ naturæ passibilitatem ac mutabilitatem prædicabat, jam prædicari duas sine confusione naturas, admitti ipsarum differentiam, passiones nequaquam Divinitati, sed soli carni adscribi, ideoque nullam esse remoram pacis. Affirmat has lites tantopere profuisse Cyrillo: Non per Diaboli nequitiam, sed per misericordem Divinæ bonitatis providentiam. Metropolita

Hime-

Himerius erat à pace exclusus, ac firmatus in Ephesina & Constantinopolitana degradatione: Hinc quis amicus inter Orientales Episcopus Theosebio suadet, ut ipsum deserat, accedat ad pacem ac salvet semetipsum. Erat quis Episcopus longè dissitus à Theosebio, longè distans ab hostibus, ac sedens extra ictus sagittarum. Nempè erat propè Antiochiam, ubi propter Joannis Patriarchæ vigilantiam ac reverentiam erant pacata omnia.

CAPUT LXXXIX. --177

Verba Irenæi, quæ post Joannis Epistolam supra scriptam contra Theodoreti dixit.

HIs credens, immò verò inductus iste Amator Dei, & Ecclesiæ quondam Doctor, qui regebat currum, est valdè quidem obductus de bonis paci nunciis. Quomodò enim posset aliter evenire? Nondum verò sciens hujus modum famosissimæ passionis, sed neque omninò in animo pro nimietate impietatis accipiens, quæ molimina essent, non ad ipsum solum, sed insuper ad alios multos similibus usus est litteris.

SCHOLION.

HOc Irenæi Scholion in præcedentem Theodoreti epistolam affirmat varia. Primò, quod Theodoretus fuerit amator Dei, Ecclesiæ quondam Doctor, & rector currus, hoc est totius Orientalis Diœceseos. Et vera dicit. Etenim de suo in Deum amore Theodoretus insignem scribit professionem in vita Anachoretæ Macedonii. Affirmat se matri Divinitus datum ad ejus preces, & priùs Deo promissum, quam natum. De sua doctrina ad Dioscorum Alexandriæ Patriarcham scribit se sub Theodoto sex, sub Joanne Patriarcha tredecim annis docuisse Antiochenam Ecclesiam. Et postea aliis novem sub Domno. Hoc post præsentes lites. Etiam se frequenter apud Berrhæam coram Magno Episcopo Acacio fuisse concionatum testatur in litteris ad Berrhæenses Clericos. Erat item rector currus, utpotè mens, os, & lingua omnium isthic Synodorum. Fuit reverà summus Episcopus. At incidit in distorta tempora.

Epist. 83.

Irenæus secundò affirmat ipsum fuisse valdè obductum de bonis pacis nunciis. Etenim Theo-

doretus dudum credere non potuit Nestorium esse hæreticum, ideoque nec ejus damnationem voluit admittere. Ephesinum Latrocinium ei aperuit oculos: Ista vexatio dedit intellectum. Quod istam damnationem tunc admittere cœperit, docet Magni Leonis Pontificis Rescriptum ad ejus Romanam appellationem. Et istam damnationem est tandem in Chalcedonensi Concilio solemniter professus. Etiam quatuor memoratorum Episcoporum à pace exclusio illi gravissimè displicuit. Tertiò, Irenæus istam pacem appellat famosissimam passionem. Eisdem de causis. Ejus nuncia appellat bona per Ironiam.

CAPUT XC. --177

Epistola Andreæ Samosateni Episcopi ad Alexandrum Hierapolitanum.

MUlti & per litteras, & per semetipsos pacem nobis annunciant: Et hi videntur nobis condelectari de hoc bono nuncio. Ego verò ea, quæ sunt in medio, cernens, sicut & tua Sanctitas novit, videor quidem cum fastidio suscipere nuncios, ingemisco verò apud memetipsum cogitans, quasi non aliquid novius nunc nobis ab Alexandria deferatur: *Pax cum corruptione fiet fidei.* Nam litteras quidem, quæ ab Alexandria directæ sunt, legens, quas & olim tuæ Sanctitati transmisi, clariorem vidi impietatem divulgari. Video autem multos eorum, qui videbantur pro fide certare, particulariter subdeponentes, & satisfacientes pro his, qui nos ad jurgia concitaverunt, tanquam perducti sint, & sapiant rectè. Et quem exitum causa suscipiat, videre non possum. Vereor autem, ne circa Anthoninum meum inveniam ut Eulogias ab Apollinario accipientes. Tua verò Sanctitas, Domine, sufficienter pro pietate decertans, & nos confirmat atque corroborat, & Deus cunctis te foventibus columna, & firmamentum veræ fidei existet.

SCHOLION.

HÆc Epistola est ejusdem temporis ac formæ. Nam & Andreas Episcopus ab ista pace, sibi per famam ac per litteras nunciata, timebat omnia infelicia: præsertim ne fieret cum injuria & corruptione Christianæ fidei. Primum timoris fundamentum est in his verbis: *Litte-*

X *ras,*

ras, quæ ab Alexandria directæ sunt, legens, clariorem vidi impietatem divulgari. Respicit litteras, quas Acacio Berrhæensi Sanctus Cyrillus rescripserat, & quas varii Orientales Episcopi affirmabant rectas, ideoque dignas pace. Andreas affirmat ipsas esse nequiores Capitulis. Alterum fundamentum est in his verbis: *Tanquam perducti sint, ut sapiant rectè*. Plures Orientalium Episcopi affirmabant Cyrillum à suis, licet anathematizare nollet, recessisse Capitulis, ac esse correctum, ideoque pacem cùm ipso amplectendam: Andreas affirmat ipsos decipi & circumscribi. Hinc concludit istam pacem fore non Orthodoxorum communionem, sed ipsorum cum Apollinaristis confusionem, juxta supra memoratum somnium.

CAPUT XCI. --179

Epistola Joannis Antiocheni Episcopi ad Imperatorem Theodosium de pace Ecclesiæ.

Deo Amicissimis & Piissimis Imperatoribus nostris, qui dignè sunt honorati à Deo vel ordinati, Theodosio & Valentiniano, Augustis, Joannes Episcopus Antiochiæ vestræ, devexæ Syriæ, in Domino gaudium.

OPportunum nunc illo eloquio Prophetæ dicere: *Quia erunt prava in directa*. Quando enim Deus aliquid facit, consequitur in his, quæ fiunt, facilitas nominis, & nullus Divinæ resistit voluntati. Voluit nunc, & complacuit ei, ut per intentionem vestram piam, & has beatas curas, quas pro Ecclesia Christi vestrum suscepit Imperium, ad pacem conjungere orbem terrarum, & dare unitionem, in qua non alius aliud quid sapit de Ecclesiasticis Dogmatibus, sed unus sensus salvatur & idem de Humanatione Domini nostri Jesu Christi. Idem sapimus igitur universi. Et communis nobis est facta confessio, convenientia complectens his, quæ olim & à principio exposuerunt Patres, satisfacientibus nobis ad invicem in his, de quibus nos ambigebamus, decertando contra Dominum meum, Dei Colentissimum Episcopum Cyrillum. Ipse verò nunc ea, quæ à nobis sunt directa, suscipiens, & quæ componentes Pietati tuæ in Chalcedonensi civitate tradidimus, his acquiescens, & approbans ea, similibus intellectibus contexuit nobis idem confitentem fidei Apostolicæ traditionem. Expulsa est igitur universa hæresis atque contentio, Pietate vestra incolumi Orbi terræ, cujus Sceptra cum pia confessione nutrita sunt: Et certè obtinuerunt, & obtinebunt in perpetuum, Divina dextera continente.

Et ut vestrum nosse possit Imperium vel ea, quæ à nobis ad eum scripta sunt, vel ab eo ad nos, in quibus unum eundemque sensum Paternum in ministrando servamus, ipsas ad invicem nostras Epistolas his litteris nostris subdentes direximus, tradentes Epistolam Clarissimo Tribuno & Notario vestro Aristolao, quo Ministro est usus in causa, ut voluntas vestra proveniret, cum pia & sancta sit. His igitur ita se habentibus, & fide indubitabilitatem suscipiente, secuti sumus omnia, quæ præcepistis, Piissimi Imperatores, per Dei Colentissimum, sive Religiosissimum Episcopum Paulum, Virum, quem nostis & vos, ut arbitror, pace gaudentem, & scientiam non modicam possidentem in Ecclesiasticis rebus. Suscipimus igitur & Ordinationem Sanctissimi & Religiosissimi, sive Dei Colentissimi Episcopi Maximiani, Viri, cujus virtutem conversationemque ab olim novimus. Et depositum sive damnatum habemus Nestorium, qui olim fuit *apud* magni nominis Constantinopolim Episcopus, Anathematismo subjicientes quæcumque ab eo alienè ac peregrinè dicta sunt contra Apostolicam Doctrinam.

Supplicamus autem Pietati vestræ, ut perfectam festivitatem præstetis Mundo, quatenùs nulla civitas ab hac celebritate communis festivitatis extorris sit: Et jubeatis, ut Deo Amicissimi Episcopi, qui inter præcedentes turbas expelli Ecclesiis visi sunt, ad priorem habitum reducantur, & ab omni importunitate sint liberi, ut nullæ pusillanimitatis Reliquiæ Ecclesiis resideant. Facilè verò est, ut id à vestro Imperio fiat, eò quod hujusmodi correctionum vetera quoque habeatis exempla, quæ antiquos quidem Deo Amicissimos Episcopos propriis Sedibus reddiderunt, eos verò, qui inter turbationem fuerant ordinati, vacare fecerunt, & sustinere illorum de vita præsenti recessum.

His enim, sicut diximus, Deo favente, benè ac rectè provenientibus, orationes ac deprecationes pro Imperio vestro fient à cunctis hominibus. Per vos enim, & per vestram Pietatem Ecclesiis quidem prior est restituta tranquillitas, Christianæ verò salvatæ sunt rês. In pace de reliquo degunt civitates, & Populi, atque Provinciæ. Superdecet etenim vestro Imperio, ut sine turba sit. Et quales vos estis, tranquilli & mansueti, talem convenit esse etiam rerum statum, dum debeant & in commune omnes, & propriè unusquisque complecti hanc unitionem, quæ præter omnem facta est spem. Laudabilis enim, & apud Deum quisque beatus est, qui etiam per singulas partes, quæ fuerant confusa, restituit.

Et

Matth. 5. Et secundùm Domini vocem, quæ inquit: *Beati Pacifici, quoniam Filii Dei vocabuntur*. Cujus inexpugnabilem virtutem novimus nunc etiam cooperaturam huic vestræ Deo Amabilitatis intentioni. Fons namque omnis boni vos estis. Et diffunduntur à Vestris Regnis in omnem Mundum beneficiorum rivi. Et fruuntur de reliquo Dei Sacerdotes anteriori quiete, qua ad hoc præcipuè indigent, ut sinceras & studiosas pro vestro faciant orationes Imperio.

SCHOLION.

HÆc relatio facta est post reditum Pauli Emeseni Episcopi, & missa per Aristolaum Tribunum, qui cum Paulo iverat ac rediverat, & affirmat Sacris Principis circa pacem jussionibus esse per omnia obeditum: Esse anathematizata Nestorii dogmata, degradationem ejus admissam, admissam item Ordinationem Maximiani. Esse jam plenam ubique pacem. Esse ubique gaudendum, celebrandas festivitates, & solemnes gratias agendas Principi, cujus hæc omnia sunt beneficium. Adjungit esse unum, quod hujus festivitatis perfectionem impediat, & quod aliquas civitates faciat esse extorres à communi gaudio. Audi rationem: *Jubeatis, ut Deo amicissimi Episcopi, qui inter præcedentes turmas expelli Ecclesiis visi sunt, ad priorem habitum reducantur, & ab omni importunitate sint liberi*, &c. Agit pro quatuor Episcopis, quos in sua Synodo Maximianus singulariter degradarat, ac in eorum Sedes ordinaverat, aut jusserat ordinari alios: & quos hac de causa Sanctus Cyrillus excluserat à pace. Notanda sunt verba: *Expelli Ecclesiis visi sunt*. Item verba: *Ab omni importunitate sint liberi*. Etenim facta superordinatio non habuit effectum. Marcianopolitani Saturninum, itemque Thyanenses suum superordinatum violenter ejecerunt. Nihilominùs Dorotheus ac Eutherius non fuere securi. Meritò timebant Populi vim everti per majorem virtutem offensi Principis. Hinc Joannes supplicat, ut ab omni importunitate sint liberi. An etiam Nicomediæ fuerit sic factum, ignoro. Infra videbimus testimonia, quæ suadeant Himerium fuisse re ipsa ejectum. Quidquid sit, Joannes Patriarcha Principem expostulat, ut & istos quatuor faciat admitti in pacem, atque ita reddi quietem omnibus per Orientem Ecclesiis.

Et adjungit: *Facilè verò est, ut id à vestro Imperio fiat, eo quod hujusmodi correctionum vetera quoque habeatis exempla, quæ antiquos quidem Deo amicissimos Episcopos propriis Sedibus reddiderunt, eos verò, qui inter turbationes fuerant ordinati, vacare fecerunt, & sustinere illorum de vita præsenti recessum*. Postulatæ gratiæ duplex præsertim obsistebat obex. Primò, quod Nicæna Synodus uni civitati non pateretur esse duos simul Episcopos. Deindè, quod superordinatio esset facta ex judicio ac mandato non solius Constantinopolitanæ, sed etiam Ephesinæ Synodi, ideoque ejus circumductio esset difficilis. Hinc igitur Joannes respondet rem hanc non esse sine exemplis, quæ tales ejectos reddiderunt suis honoribus ac Thronis, & superordinatos jusserunt usque ad illorum mortem esse vacativos. Antiquorum gestorum deperditio creat nobis istam miseriam. Novimus quidem varia exempla, ubi ejectus iniquè Episcopus superordinatum exclusit per Romanam Appellationem ac restitutionem, attamen ignoramus adjunctam conditionem quæ hunc usque ad istius mortem juberet vacare. Nonnum Ibæ Edesseno superordinatum Chalcedonensis Synodus jussit cedere, & ille defuncto Ibæ omninò successit: attamen Synodus istam conditionem non adjecit suo judicio.

Eodem tempore Joannes hæc omnia retulit ad Xixtum tertium Pontificem. Relatio periit aut latet, extat tamen Pontificis ad ipsam Rescriptum: Et quin Joannes eandem pro quatuor istis Episcopis gratiam postulaverit, non est dubitandum. Eam enim Laicus Princeps dare non poterat, ideoque Joannes ab ipso non supplicavit, nisi consensum & adjutorium in speratam ac postulatam, aut certè postulandam ab Apostolica Sede gratiam. Verùm Pontifex limites pacis excedere noluit. Firmavit ejus palmares articulos. Interim de istis quatuor Episcopis aliquid rescripsit ad relationem Sancti Cyrilli: *Expectamus fratris nostri Joannis Clericos, & optamus venire. Scimus ei & pro honore, & pro labore tuo dare Responsum. Non est, sicut fratri & Coepiscopo nostro Maximiano sæpè jam scripsimus, etiam ipse redeuntibus difficilis aperire januam, ut verè, nisi perditionis filius, nemo sit perditus: Et sit ei major causa lugendi, quod meruit solus excludi*. Hinc discimus plura. Primò, quod Sanctus Cyrillus de Joanne Antiocheno fuerit in sua relatione apud Pontificem questus varia: præsertim de facta per Joannem degradatione sui, ac Memnonis. Hinc Pontifex ipsum paternè consolatur super ista injuria, & spondet ad Joannis legatos, quando cum relationibus advenerint, plura dicere: Non solùm de honore, sed insuper de labore Cyrilli. Secundò discimus, quod Sanctus Cyrillus etiam istorum quatuor Episcoporum exclusionem retulerit, rogans singulariter confirmari: Et adjiciens illos reparari non posse sine gravi injuria Maximiani, qui illos in sua Synodo non solummodò damnaverat, sed insuper illis curaverat superordinari. Tertiò, quod Pontifex fuerit alienus ab hac duritia: Quod optaverit nullum per degradationem perdi, ac perpetuò à pace excludi, nisi solum perditionis filium hæresiarcham Nestorium. Quartò discimus, quod etiam Maximianus frequenter de his rebus Romam retulerit. Pontifex in hanc clementiam descendit propter Romanam Helladii ac Eutherii, ac plurium illis adhærentium Episcoporum appellationem. Hæc infra adducetur, & elucidabitur.

Hujus relationis tempus cognoscimus ex Pontificis rescripto ad relationem Sancti Cyrilli, affirmante hanc fuisse solemniter lectam ad Sanctam

ac Venerabilem Synodum, quam Natalis ejus dies congregaverat. Nempe anniversarius dies Papalis Consecrationis. Porrò Xixtus tertius est sexto calendas Majas consecratus in Pontificem, istius sæculi anno trigesimo secundo, adeoque Cyrilli Relatio fuit lecta isto eodem die anni trigesimi tertii. Proindè videtur scripta mense Martio, aut sub exordium Aprilis. Quare Cyrillus omninò videtur Romam retulisse ante reditum Clericorum, qui Aristolaum Tribunum fuerant comitati ad excipiendam professionem seu subscriptionem Joannis Antiocheni, ac aliorum istic Episcoporum. Et hinc ejus Relatio prævenit. Quod enim Joannis Relatio ad istud festum necdum advenerit, sed tunc avidè exspectaretur, disertè affirmat ipse Pontifex in rescripto ad Sanctum Cyrillum. Nempè Cyrillus statim à conclusa pace retulit, Joannes referre non potuit, nisi post reditum Emeseni Pauli. Possit tamen Cyrillus etiam non nisi post suorum Clericorum reditum retulisse. Hi enim post conclusam in Januarii exordio pacem statim cum Aristolao abierunt Antiochiam, & intra mensem Martium possint fuisse reduces. Quidquid sit, notanda sunt hæc Xixti ad Cyrillum verba: *Non se exuli vestro Sanctus frater noster Joannes addixerat, non ejus blasphema prædicatione deceptus. Nam quantum rerum exitus docet, suspendit suam sententiam, non negavit.* Sanctus Cyrillus, passus, licet non sine fundamento, humanum diem, Joannem Antiochenum frequenter accusaverat de consortio Nestoriani erroris: & videtur idem fecisse in relationibus ad Romanam Ecclesiam. Hinc Xixtus studet illum purgare: hac via sperans stabilire pacem.

Notanda sunt & hæc Pontificis verba: *Nestorium sibi ignis Æternus, Orientales Episcopos Possessores æterni vineæ vindicavit, in tantum ut Antiochenæ Ecclesiæ Sacerdotem vocari à Sanctitate tua jam nunc venerabilem virum ac domnum gaudeamus. Et meritò vocatur domnus, qui communem dominum recognovit, qui incarnationis ejus mysterium voce Catholica nobiscum confitetur.* Sanctus Cyrillus Joannem Antiochenum in sua ad Papam Relatione appellaverat venerabilem Domnum, & Papa gratulatur. Appellaverat non Dominum, sed Domnum. Ex quo addiscimus tria. Primò, quod differentia inter Dominum ac Domnum, sit antiquissima. Nam & Castor Episcopus Joannem Cassianum inscripsit Domnum. Felix tertius Pontifex in litteris ad Flavitam Constantinopolitanum Episcopum, ac in litteris ad Vetrannionem Episcopum ita appellat etiam Imperatorem Ænonem. Quin imò secunda Sancti Gelasii Papæ Synodus ita appellat Sanctum Apostolum Petrum. Secundò, discimus, quod istorum nominum differentiam rectè exponat antiquus hic versus: *Cœlestem Dominum, terrestrem dicito Domnum.* Tertiò, discimus, quod degradati Episcopi non amplius vocarentur Domni, nec ullum acciperent honoris titulum. Hinc Xixtus gaudet Joannem à Cyrillo jam scribi venerabilem Domnum. Exindè certò colligit haberi pro plenè reparato. Hinc etiam in sua Lateranensi Synodo Sanctus Papa Martinus laudat Victorem Carthaginensem Episcopum, quod in suis Synodicis Paulum Patriarcham Constantinopolitanum, licèt manifestè hæreticum, adhuc appellasset Sacerdotem & Episcopum. Et adjungit causam: quod ab Apostolica Sede necdum esset degradatus.

Epist. 3.

CAPUT XCII. ---180

Epistola Meletii Episcopi rescripta ad Alexandrum Episcopum Hierapolitanum contra Paulum Episcopum Emesenum.

NOn delectabamur quidem nec anteà Divina hac, quæ vituperatur, condescensione, dum certè obumbrantes eam plurimi essent. Nunc autem post incontradicibilem, claramque demonstrationem modis omnibus per gratiam Dei firmabimus, quam priùs quoque de ipsis sententiam tenebamus. Meliùs est enim, ut quis illa stabilitus in fide Apostolorum Dogmatum, & nullo modo in quocumque remissus ab illa acribia, quam circa ea, quæ Divina sunt, oportet ostendere, ipse Doctor sit veritatis ex ipsis operibus, his qui piè vivere volunt, quàm condescensionis occasione ab optima pietatis altitudine decidat lubricando. Illud namque omni modò consequetur, ut ipse saltem periclitetur in nullo, etiamsi nullus fuerit cui prosit. Licet volentibus, licet absque terrore in adamantinam turrim veritatis adscendere. Et via enim jacta est, & nemo qui vetet. E contra verò & plures omninò sunt qui hortentur: Si tamen aliquis Sanctorum, qui dormierunt, multitudinem computet aut etiam turmas Angelicorum exercituum, qui gratanter utique complectentur, atque ad adscensum perducent, quoscumque desiderare adspexerint veritatem, ut petant eam. Quia & multi sunt, quibus bona Persistentia prodest. Undè & meliùs puto ad hanc descensionem non esse debere festinos: Nec alteros tali salute præponere ex hoc. Undè ne ab alio quidem erit quicumque prorectus: Utrumque verò similiter perditionis retibus capi necesse est. Nec rem quidem humilitatis per gratiam Dei iste proposuit.

Direximus verò & Ægyptii Epistolæ Rescriptum, quod nobis nuper allatum est, quam fecit ad aliquos Constantinopolim Clericos suos, qui eum culpaverunt, quasi anathematizasset quidem propria dogmata, præparasset verò universos ab eis absistere, eaque conspuere. Unde

clarè

clarè conspicere poteris, & qualis pax Ecclesiastica facta sit, & quæ sint à Divinissimis Legatis nostris acta: Et quia potiùs sit receptus, Deo Amicissime Domine mihi. Dignare autem, quæso, consuetè pro mea Humilitate intercedere.

Et ex istis Scriptis satis ostenditur, quod ubique notandum est, quia omnes illi Orientales, qui nolebant damnare Nestorium, non Cyrillum, sed Joannem cessisse dicebant. Et qui habebant contrariam voluntatem, contraria opinione de utroque tenebantur.

S C H O L I O N.

Hic Miletius fuit Mopsuestjensis in secunda Cilicia Episcopus, proximus successor scelerati Theodori. Ipsum infra audiemus dantem de semetipso istud testimonium. Et hinc fuit pertinacissimus hostis Ephesinæ Synodi, & orthodoxæ veritatis. Hujus pacis fuit Adversarius adeò contumax, ut è suo Episcopatu ejici, & exulatum abire maluerit, quàm ipsam admittere. Et tunc unà cum Theodoro ejectus fuit è sacris tabulis Mopsuestiensis Ecclesiæ, ac in eorum locum suffectus fuit Sanctus Cyrillus. Nequaquam solus Theodorus fuit ejectus, sed etiam hic Miletius. Ille è defunctorum, hic è tabulis viventium. Porrò Imperator Justinianus Mopsuestenam Synodum de solo Theodoro rogaverat, ideoque & ipsa de hoc solo respondit. Proindè hic Miletius fuit usque huc per aliquot sæcula ignotus mundo: Eum, & plura ejus Acta jam discimus ex Cassinensi Codice. Porrò ille rectè scripsit ad hunc Hierapolitanum Alexandrum. Hic enim fuit durissimum caput contumacissimæ adversùs initam Ecclesiarum pacem factionis. Etiam hic ob istam contumaciam fuit deportatus in remotum ac perpetuum exilium.

Miletius scribit varia. Primò, quod à facienda hac pace fuerit semper alienus, & quod jam circa factam perseveret in eadem sententia. Quoniam hæc pax non est dispensatoria, uti jactatur condescensio, sed manifesta prævaricatio. Secundò, affirmat se in hac re esse turrim Adamantinam, nullo consilii vel authoritatis pondere mobilem. Tertiò affirmat Cyrillum nequaquam recessisse à suis Capitulis ac aliis scriptis, ideoque permanere Hæreticum. Ipsum esse sic receptum à Joanne Patriarcha, ac propterea hanc pacem nequaquam esse Orthodoxorum communionem, sed manifestam ipsorum confusionem cum Hæreticis. Quartò, hoc probat ex ipsius Cyrilli litteris Constantinopolim scriptis ad quosdam suos Clericos, lamentantes grassari illic publicam famam, quod omnia sua contra Nestorium scripta anathematizasset, & cunctos præparasset ad ipsa projicienda & conspuenda. Est epistola, non ad Eulogium Presbyterum, sed ad Theognostum, Charmosinum, ac Leontium, ejus in Regia civitate Apocrisarios, cujus hic est finis: *Quapropter neminem despondere animum sinatis. Non enim sic desipuimus, ut nostra abnegaverimus. Quin imò manemus in eis, quæ scripsimus & sentimus. Recta enim & inculpata sunt, & Scripturis Sacris, ac fidei, quæ à Sanctis Patribus nostris edita est consentiunt*. Et harum litterarum copiam Miletius transmisit Alexandro, ut clarè videret Cyrillum esse pertinacem, ac malè receptum.

Subnexum scholion rectè advertit istorum Episcoporum quosdam laborasse appetitu vanæ gloriæ. Utraque enim pars voluit videri victrix adversùs aliam. Hinc Cyrillum renuntiasse suis Capitulis, cessisse Joanni & quasi veniam supplicasse, affirmabant ac spargebant; Alii spargebant omnia contraria: Affirmabant cessisse Joannem. Et rectè. Hic enim omnia Cyrilli postulata admisit, ac debuit admittere.

CAPUT XCIII. —181

Item Epistola Alexandri Episcopi ad Andream Episcopum, hoc ipsum probans.

Venit finis, & communio reverè facta est ad impium Cyrillum, non Cyrillo hæresim relinquente, sed nobis ipsis per unum verbum, quod est in Epistola positum, inferentibus hæresim. Verùm qualem de illa Epistola sententiam teneam, tua Religiositas non ignorat. Quoniam verò nulla mihi pars, neque sors est cum eis, sed sive exilium, sive mors mihi, sive præcipitium, sive ignis, sive bestiæ proponantur, Deo me roborante, universa sustineam potiùs, quam communicem talibus. Firmè teneat Sanctitas sua. Scripsit autem mihi & Antiochenus Epistolam. Orthodoxum diffamavit, universos tentans consuetè decipere. Sic & nunc, quasi nullus neque aures, neque oculos, neque cor habeat, correctionem fidei, mutationemque Ægyptii diffamavit: Non erubescens & illa, quæ in ipsa ipsius Ægyptii leguntur Epistola. Et continuò dictavi Hypomnysticum: Nec enim eum Episcopum scribo, de reliquo incidens memetipsum à communione Cyrilli, & eorum qui eis additi. Et ipsum Hypomnysticum interim reti-

retineo. Non quod aliud quid cogitem, sed ut & tuæ Sanctitati mitterem; & Deo Amicissimo Episcopo Theodoreto. Hæc ipsa igitur necessarium duxi tuæ nota facere Sanctitati, ne circa nos contristaretur, quasi nihil super hoc indicassem.

SCHOLION.

HAnc epistolam Alexander scripsit, dum fuit certioratus de conclusa pace ac Pauli Emeseni reditu. Et ipsa palam profitetur suam pertinaciam. Totum pertinaciæ fundamentum est, & quod Cyrillus permaneat in suis Capitulis, ideoque sit notoriè Hæreticus, ac ineptus ad communionem & pacem. Addit quod insuper Orientales Episcopos moliatur traducere in hæresim, idque astutè ac dolosè per unicum suæ Epistolæ verbum. Verùm cujus epistolæ? An illius, quam ad Berrhæensem Acacium, an illius quam scripsit ad Joannem Patriarcham? Existimo Alexandrum agere de scripta ad Acacium epistola, istud verò verbum est omninò *Unio secundùm hypostasim*. Erat enim nova, ac per Cyrillum excogitata vox, ideoque ab istis credebatur importare naturarum confusionem, aut quid aliud Apollinarii.

Alexander suum odium extendit etiam in Joannem Patriarcham. Et de ipso scribit plura. Primò, quod sit dolosus, ex more consuetus circumscribere. Secundò, quod etiam ipsum circumvenire tentaverit, ideoque & scripserit epistolam utique denunciatoriam ac suasoriam factæ pacis. Tertiò, quod in ista epistola affirmat Cyrillum esse correctum, ac jam verè Orthodoxum. Quartò, quod sit vir imprudens, ideoque credat se loqui, aut scribere ad ligna aut lapides. Quintò, quod non Cyrillus, sed ipse sit mutatus: utpotè qui contentam in Cyrilli epistola hæresim sine pudore admiserit. Sextò affirmat, quod Joanni sit dedignatus respondere per epistolam, ideoque transmiserit simplex Commonitorium, compendio exprobans dolum & hæresim. Septimò, quod semetipsum penitus separarit à Joannis communione, ideoque ipsum in isto Commonitorio ne quidem inscribat Episcopum. Octavò, quod omnes Cyrilli pacem & communionem admittentes habeat pro hæreticis, ideoque non à solius Joannis, sed etiam ab omnium istorum communione se separet. Nonò, quod istud Commonitorium Joanni necdum transmiserit: Non quia aliquid mutare, sed quia velit ipsum anteà communicare Theodoreto ac Andreæ. Ex his concludit: *Nulla mihi pars, neque sors est cum eis, sed sive exilium, sive mors mihi, sive præcipitium, sive ignis, sive bestiæ proponantur; Deo me roborante omnia sustinuerim potiùs, quàm communicem talibus.*

Sic omne Joannis Patriarchæ de inita pace gaudium est versum in majorem luctum. Etenim surrexit novum ac domesticum schisma. Et hæc Orientalis Ecclesiæ posteriora mala sunt facta pejora prioribus. Ejus Episcopi cœperunt acerbiori odio insectari Sanctum Cyrillum, ac Ægyptios ejus Episcopos. Et de hoc novo schismate Sanctus Isidorus Pelusiotes omninò scripsit ad Leontium Episcopum: *Quod lectio Sacrarum Litterarum destructa est & corrupta, & quod unusquisque suos affectus Divinis Oraculis præfert, ea res tantarum tragœdiarum & calamitatum causa extitit. Nam bellum irreconciliabile, & non indictum legitimè incidit inter eos, qui pacis Conciliatores esse debuerunt. Qui avidissimè, si quidem possint, sese mutuò vorent. Et antiquissimum hoc ducunt, & omnibus rebus anteponunt, vivos quidem occidere, sepultos autem refodere, & domos evertere, & monumentum omne abolere. Ita in se invicem armantur, & fallacias texunt; cum quidem didicerint Christum non signis & miraculis, sed dilectione & Charitate suos notasse discipulos.* Ex hac Episcoporum discordia affirmat, nata esse gravissima Christianæ pacis vulnera etiam in fidelibus populis, & concludit: *Quid igitur faciendum? si quidem id fieri possit, malum hoc corrigendum est; sin minùs, quiescendum.* Adeò malum induruerat. Quidam censent ipsum lamentari de nata inter S. Cyrillum & Antiochenum Joannem discordia: At clarum est ipsum loqui de præsenti scissura Orientalium Antistitum. Lib. 4. Epist. 133.

Eodem tempore idem Isidorus videtur scripsisse has ad S. Cyrillum litteras: *Oportet te firmum atque constantem semper manere; sic nempe, ut nec metu Cœlestia prodas, nec tecum ipse pugnare videaris. Nam si ea, quæ nunc abs te scripta sunt, cum superioribus perpendas, aut adulationi obnoxius esse videberis, aut levitatis minister: ut qui inani gloriæ succumbas, non autem Magnorum ac Sanctorum Pugilum certamina imiteris, qui per omnem vitæ suæ cursum premi ac vexari potiùs ferendum duxerunt, quàm ut perversam ac falsam sententiam, vel auribus tenus, excipere.* S. Cyrillus licet sua Capitula anathematizare, aut solemniter recantare noluerit, ea tamen & in datis ad Acacium Berrhæensem, ac item ad Joannem Antiochenum litteris, & in suis cum Paulo Emeseno Actis est suaviter moderatus. Hinc in publicum tunc sparsus fuit rumor de Cyrilli Pœnitentia. Item sub nomine Philippi Romanæ Ecclesiæ Presbyteri, & Apostolici apud Ephesum Legati, sparsa fuit epistola, asseverans Xixtum Pontificem quidem confirmasse pacem, expunxisse tamen damnationem Nestorii. Ita ipse Cyrillus queritur in litteris ad Acacium Melitinensem, & in litteris ad Donatum Nicopolitanum Episcopum. Hæc igitur omnia videns & considerans Magnus ille Monachus Isidorus Sancti Cyrilli Magister & quasi Pater, Paterno jure illum admonuit, ut esset prudens & constans, ut sermones suos dispensaret in judicio, ut non videretur docere contraria, ut istis rumoribus non daret ansas aut fomenta. Lib. 1. Epist. 324.

CAPUT

CAPUT XCIV. —182

Ejusdem Alexandri Episcopi ad Theodoretum Episcopum similis Epistola.

VIx tandem quæ parturiebant, & sculpebant mox post dejectionem Ægyptii, qui circa honorandissimum Paulum cum Domino Joanne parere nunc, & ad lucem deducere valuerunt. Memor est autem Sanctitas tua, quia nec ullo pertuli eis communicare consilio. De Epistola illa, quæ apud Ephesum facta est, in superficie quidem quasi ex occasione Joannis Comitis scripta est, tanquam dixisset Imperator, ut ei aliquid indicaremus de voce, qua dicitur *Theotocos*, id est, *Enixa Deum*, in veritate autem vox hæc, ut quærebatur à nobis, ad proditionem & calumniam illius, qui rectam fidem docebat, inserta est.

Ut igitur nihil eorum, quæ sentio, tuam lateat Sanctitatem, indico quia chartas, quæ factæ sunt Ephesi, per quas & Orthodoxorum constantiam, & hæreticorum recessionem Scriptis teneo, & Cyrilli Hæretici Codices ad præsentiam unanimini cuidam commendavi. Volo enim ad animæ meæ satisfactionem in his, præcipuè à curis remotus, iterando meditari. Nec enim satis ad me attinet de chartis & vilibus libris, sive dentur mihi, dum exiero à loco meo, sive non dentur. Hæc ut in brevi à me ad tuam Religiositatem scripta sunt, non volente quidem contra quemlibet quodcumque movere de eis quæ aguntur, nec sustinente verò communionem eorum, qui eis adjiciuntur, ut si qui remanserint consoni nobis, & placuerit eis permanere in Parœciis nos, hoc fiat. Alioquin continuò de medio nos tollamus, & segregans animam meam salvem. His enim quæ à Paulo oblata, & ab Ægyptio recepta sunt, consentire non patiar, confirmante me Deo, neque si mihi præcipiantur multa millia mortium. Sed nec si Orbis consenserit universus.

Quod quidem conditionaliter dico. Quia & metuo eum, qui ait usque ad mortem pro veritate certare. Et insuper novi, quod præmeditata à multo tempore nunc venerit ad effectum proditio Catholicæ vocis. Et quidem ut in festivitatibus, sive præconiis atque Doctrinis incircumspectè *Dei Genitrix*, sive *Deum enixa*, ab Orthodoxis tantummodò sine adjectione diceretur, vel *Dei-Cidæ Judæi*, vel quia Verbum *incrassatum est*, & quæcumque sunt talia, quæ magis insuspectè dicta ob Orthodoxis invenimus, sanè nulla accusatione sunt digna, eò quod nec dogmaticè sint posita ista, & ut dixi, non malignè sint dicta. Quippe non à sordida voluntate, sed nec tali tunc quæstione proposita. At verò post corruptionem totius Orbis, & ex quo prædicari nunc cœpit passibilis Deus ab impiis Cyrilli Capitulis, dogmaticè poni solam vocem, quæ enixam pronuntiat Deum, id est, *Theotocon*, absque illa, quæ pronuntiat hominis Genitricem, id est, *Antropotochon*, nihil est aliud, nisi ea quæ Cyrilli sunt prædicari. Universas siquidem passiones ac mortem hoc unum Dictum pariter introducit, licet multoties millies altera vox per quoslibet circuitus apponatur, & subtiliter legenti Epistolam totam perspicere licet ab ejus hæresi nullo modo liberam.

Verùm si sana conscientia & hi, qui offerebant, obtulerunt, & ille, qui suscepit, suscepit, quid vetuit ut Sanctam Virginem dicerent *Christocon*, id est, *Christum enixam*, hi qui clarè Deum hominemque perfectum consubstantialem nobis prædicabant Dominum Christum? Si verò & voce hac composita delectantur, cur respuerunt ad vocem, quæ est *Theotocos*, & *Anthropotocos* adjungere? Absit enim ut unquàm quemlibet piorum *Dei Genitricis* nomen pigeat confiteri, si unà ponat & *Hominis Genitricem*? Nam sicut est impium refutare vocem *Anthropotocos* cum *Theotocos*, ita & *Theotocos* cum *Anthropotocos*. Quando verò utræque voces ponuntur, & eorum, qui Deum passum prædicant, hæresim, & illorum qui purum dicunt Hominem Christum, simul abjurant. Manifestati autem sunt Patres hæresios utriusque, sicut & magni Doctores Ecclesiæ, qui pro sana fide certarunt contra hæresim Apollinarii Dogmatum resistentes, utriusque usi vocibus: Per quas & omnes hæreses perspicuè notaverunt, & Orthodoxiam irreprehensibiliter prædicaverunt.

Et hæ Epistolæ, & quæ sequuntur Theodoreti Cyrensis Episcopi, ab Irenæo sunt in ea, quæ ejus dicitur, Tragœdia per ordinem positæ. Declarant autem sufficienter differentias utrorumque, & qui Catholica, qui autem videantur altera voluntate moveri. Si verè tamen sunt.

SCHOLION.

HÆc epistola explet Promissum, quod Alexander ad Andream fecerat de omnibus communicandis Theodoreto. Etiam possit communicasse præfatum Commonitorium, quod parabat Patriarchæ Joanni transmittere. Affirmat primò,

primò, quod Joannes Patriarcha, Paulus Emesenus, & quidam cum ipsis alii Orientales Episcopi illa, quæ cum Cyrillo & ejus Episcopis explenda dudum parturiverant ac sculpserant, jam tandem perduxerint ad partum, & publicam lucem. Secundò, quod istam faciendam pacem fuerit semper aversatus, nec ullum Joanni ad ipsam promovendam voluerit dare consilium, imò nec ejus consiliis communicare. Tertiò, quod eandem jam factam pacem nullatenùs velit admittere, quod deserere malit Episcopatum. Quartò, quod etiam Episcopis, ac populis, pacem istam admittentibus, nunquam sit communicaturus. Quintò, quod litigare tamen cum illis nolit; Paratus ferre unumquemque in proprio sensu abundare. Hoc tamen adjungit sub hac conditione: Dummodo illis communicare ipse non cogatur, sed permittatur solitarius sedere in sua ecclesia. Sextò affirmat, quod nisi hæc observentur, sit mox relicturus suam dignitatem & Civitatem, salvaturus suam animam. Septimò, quod ista addicat cum grandi scrupulo. Eo quod Dominus Episcopis præsertim mandet, ut veritatem constanter defendant usque ad sanguinem.

Adjungit rationes, ob quas nolit pacem admittere. Palmaris est, quod nullatenus probare, ac præsertim populis in Ecclesia prædicare possit has propositiones: *Sacra Virgo est Dei Genitrix, Judæi sunt Deicidæ, Deus Verbum est incrassatum.* Nempe per crassam quam induit, carnem. Præsertim aversatur primam. Et dat causam: *Dogmaticè poni solam illam vocem, nihil est aliud, nisi illa, quæ Cyrilli sunt, prædicare. Universas enim passiones & mortem hoc unum Dictum introducit, licèt multoties millies altera vox per quoslibet circuitus apponatur.* Asseverat istam propositionem esse omnium aliarum basim, radicem, fundamentum. Et rectè asseverat. Etenim quicumque admiserit Deum Verbum esse de Virgine natum, & ipsam esse ejus matrem, etiam admittere cogitur ipsum fuisse occisum, ac mortuum, & Judæos reverà fuisse Deicidas. Et hinc Dorotheus Martianopolitanus Episcopus, Anastasius Presbyter, aliique Nestorii adjutores istam solam anathematizarunt. Sciebant in ipsa recondi omnes istiusmodi alias. Notanda sunt hæc verba: *Licet multoties millies altera vox per quoslibet circuitus apponatur.* Respiciunt duodecimum Sancti Cyrilli Capitulum, quod non simpliciter, sed cùm addita voce, *Carne*, dicit Deum Verbum esse passum & mortuum. Alexander affirmat similes appositiones esse artificiosos circuitus, & non purgare à lepra Apollinarii.

Alexander sibi ipsi objicit omnes istas propositiones, etiam hanc, *Sacra Virgo est Deipara*, fuisse olim usitatas, imò & frequentatas à Sanctis Patribus: Fuisse in ipsis citrà omnem suspicionem irreprehensibiles, ac nulla accusatione dignas, ideoque multis videri, quod etiamnum hodiè sint ejusmodi. Et respondet. *Eo quod non dogmaticè sint posita ista, & non malignè sint dicta. Quippe non à sordida voluntate, sed nec tali tunc quæstione proposita. At verò post corruptionem totius Orbis, & ex quo prædicari nunc cœpit passibilis Deus ab impiis Cyrilli Capitulis, dogmaticè poni solam vocem*, Theotocon, *absque illa*, Anthropotocon, *nihil est aliud, nisi ea, quæ Cyrilli sunt, prædicari.* Affirmat vocem, *Deipara*, esse æquivocam & ambidextram, aptam continendis & occultandis variis sensibus. Et reverà aliud Apollinarista, aut Eutychianus, aliud Paulianista, aut Nestorianus, aliud per ipsam, ac sub ipsa intendit, & occultat Catholicus. Imò Catholicus non occultat, sed profitetur.

Eadem est ratio de voce, *Deicida*, de propositione, *Deus est mortuus*, aliisque id genus. Alexander addit, quod Patres istam vocem non dogmaticè, sed encomiasticè, & concionatoriè usitarint; quod rectà intentione, rectoque sensu; quod tempore libero, & securo ab omni erroris aut impietatis suspicione. Etenim Apollinaristis necdum litigantibus, & præsertim Cyrilli Capitulis necdum corrumpentibus totum Mundum, Patres liberè & securè loquebantur. Affirmat istas voces nunc esse demutatas in scorpionum & venenatorum anguium latibula, ideoque aut cavendas esse & ab omni Orthodoxo ore proscribendas, aut certè purgandas ac muniendas. Et vocem *Dei-para*, purgari ac muniri non posse, nisi proferatur nunquam sola, sed semper cum adjuncta voce, *Homini-para*. Hujus dogmatis, imò iniquitatis Mysterium est supra abundè expositum.

Adducta Alexandri Regula non est mala. Nam & ipsa Sanctus Augustinus est usus contra Pelagianos. Juliano Eclanensi Episcopo, quædam obscuriora Patrum de originali peccato testimonia adducenti, reposuit: *Verbis necdum litigantibus Patres liberiùs loquebantur.* Idem Augustinus in ipso suo ad Laurentium Romanæ Ecclesiæ Primicerium Enchiridio scribit: *Libero arbitrio malè utens homo & se perdidit, & ipsum.* Cap. 30. At verò nos, postquam Martinus Lutherus & Joannes Calvinus de istis rebus litigare, & istis vocibus pessimè abuti cœperunt, ita loqui non possumus. Interim Regula indiget moderamine. Ea enim nequissimè abusus fuit Eutychianorum barbarus Dux Severus, cujus verba suo contra Nestorianos ac Eutychiano operi inseruit, & nobis custodivit Sanctus Anastasius Sinaita. *Oportet morbis & hæresibus immergentibus idonea medicamenta præparare. Post tempora Nestorii non ampliùs tutæ, sed periculi plenæ censentur veterum Patrum voces, licet sint ipsius Cyrilli. Usque ad Nestorium duæ in Christo naturæ à Sanctis Patribus fuerunt prædicatæ, post Nestorium verò Christus in unam conflatus est naturam. Atqui cum reliquis Patribus etiam Cyrilli doctrinam repudiavi, utpotè post Nestorium minimè recipi aut approbari dignam. Una in Divino Verbo natura incarnata est. Non rejeci istam Assertionem, sed aliam, qua duas naturas in Christo Cyrillus statuit.* Fatetur & Sanctum Cyrillum, & omnes olim Patres usitasse hanc propositionem, *in Christo Domino sunt duæ naturæ.* Et addit tunc fuisse rectam & sanctam. At verò postac per Nestorium devenisse periculosam,

ſam, ſcandaloſam, pravam, ab omni fideli ore proſcribendam. Eo quod videatur profiteri Neſtorium. Exindè fuiſſe uſitandas has voces: *Chriſtus eſt una natura incarnata.* Et ex iſtis Principiis concludit etiam Chalcedonenſem Synodum, quæ duas Domini naturas in ipſo ſuo fidei Decreto prædicat, eſſe lapſam, ideoque & anathematizandam. Scelerati hominis audacem blaſphemiam egregiè revicit laudatus Anaſtaſius. Quod ipſum in Lateranenſi Sancti Martini Pontificis Synodo fecit venerabilis Maximus, Archi-Epiſcopus Aquilejenſis, oſtendens Monothelitas incidiſſe in idem facinus, oſtendens Severum iſta eructaſſe in Epiſtola ad Nephalium.

Act. 4. In iſtud ipſum facinus omninò labitur præſens Alexander. Ob pravam ſuam de Sancti Cyrilli Capitulis opinionem, vult vocem, *Deipara*, quam fatetur eſſe Sanctorum Patrum, proſcribi & aboleri. Ejus loco vult ſubſtitui vocem, *Chriſti-para*. Aut ſanè ipſam nunquam proferri ſolam, ſed ſemper cum adjuncta voce, *Homini-para*. Ejus ex Patrum loquendi modo deſumptum argumentum, poſtmodo reſumpſerunt præfati Monothelitæ, de quibus & contra quos dixit laudata Sancti Martini Synodus: *Patres dixiſſe noſcuntur duas in Domino voluntates. Neque hæc tranſitoriè, aut poſt poſitivè, neque in hoc ipſum ſpecialiter minimè habentes omne ſtudium ſermonis eorum, ſicut Adverſarii garriunt, & in hoc propter ſuam Hæreſim detrabentes Venerabilibus Patribus, dum dicunt nihil eos de voluntatibus vel operationibus Salvatoris noſtri definitivè expoſuiſſe. Ecce etenim non ſolum definitivè, ſed & dogmaticè, & ſyllogiſticè, & naturaliter demonſtrativè, & ſecundum Scripturas Agoniſticè, & per exempla, & compendioſè, ſed per omnem modum & verbum, voluntates profeſſi ſunt, & ſe profiteri prædicaverunt.* Et iſta omnia Synodus inſigniter demonſtrat. Iſtud ipſum ego dico de voce, *Dei-para*. Et poſſit facilè demonſtrari. Etiam hodiè quidam, ut Sancti Auguſtini de divinorum Auxiliorum ac Decretorum efficacia orthodoxam ſententiam evadant, utuntur iſto eodem Alexandri argumento. Sed caſſo ſucceſſu.

Proindè Alexander fuit ex illis Orientalibus Epiſcopis, de quibus varia cum Joanne Sacrarum Largitionum Comite tractantibus, Sanctus Cyrillus è vinculis ſcripſit ad Regiæ Civitatis Clerum ac Populum: *Sed & illud quoque ſciatis, nempe cum fidei expoſitionem componerent, inter ſe contendiſſe, & in ea altercatione etiam nunc verſari. Nam alii ex illis Sanctæ Virgini concedunt appellationem* Dei-paræ, *ita tamen, ut ſimul quoque* Hominis genitrix *dicatur; Alii verò prorſus negant, adduntque paratiores ſe eſſe, ut manus ſuas amputandas præbeant, quam ut hujuſmodi voci ſubſcribant.* Alexander fuit ex prima claſſe. Et ab iſto ſenſu nunquam voluit recedere. Et hæc fidei compoſitio eſt omninò illa epiſtola, de qua hic ſcribit Alexander: *De epiſtola illa, quæ apud Epheſum facta eſt, in ſuperficie quidem quaſi ex occaſione Joannis Comitis ſcripta eſt, tamquam dixiſſet Imperator ut ei aliquid indicaremus de voce; qua dicitur* Theotocos, *in veritate autem vox hæc, ut quærebatur à nobis, ad proditionem & calumniam illius, qui rectam fidem docebat, inſerta eſt.*

Affirmat varia. Primò, quod Joannes Comes rogaverit iſtam vocem inſeri epiſtolæ, ſeu Relationi ad Principem. Secundò, quod idem Joannes dixerit ſe iſtud urgere ex Mandato Principis. Tertiò, quod iſta arte inſertionem vocis impetraverit. Quartò, quod iſti fidei, ſeu Relationi quidam ſubſcripſerint, quidam Epiſcopi ſubſcribere penitus recuſarint, aſſeverantes ſe malle utramque manum perdere. Quintò, quod ipſe ſubſcripſerit. Sextò, quod fuerit circumventus. Quoniam iſta vox non ad ſatisfaciendum Principi, ſed quæſita ac inſerta fuit ad calumniam & proditionem illius, qui rectam fidem docebat. Hoc eſt, Neſtorii. Ad immobiliter ſtabiliendam ejus degradationem. Etenim Sacra, per Joannem Comitem allata, confirmabat damnationem trium. Et horum primus erat Neſtorius. Hinc etiam diſcimus rationem, cur quibuſdam omnes, quibuſdam Relationibus non omnes factionis Epiſcopi ſubſcripſerint: Quia nempe circa quoſdam Articulos erant Cadmæi fratres.

Iſtam Relationem, epiſtolam, ſeu fidei expoſitionem Sanctus Cyrillus elucidat in laudata ad Conſtantinopolitanum Clerum ac Populum epiſtola: *Magnificentiſſimus ille vir aliud rurſum excogitavit & à Sancto Synodo petiit, ut fidei expoſitionem Scripto ſibi exhiberet, ut cum Orientales quoque ipſi adſenſiſſent, ac ſubſcripſiſſent, reverſus diceret? Redegi illos in concordiam, qui humanis offenſis inter ſe diſſidebant. Hoc intelligens Sancta Synodus, iterum ſurrexit, diſertè dicens. Nolumus nobis ipſis eam contumeliam erogare. Non enim tamquam hæretici huc vocati ſumus, ſed venimus ut fidem labantem & exagitatam ſtabiliamus, & ſtabilivimus. Nec opus eſt Imperatori, ut fidem nunc diſcat, cum hanc ſciat, & in ea baptizatus ſit.* Notanda ſunt verba: *Nec opus eſt Imperatori*, &c. confirmant præſens Alexandri Dictum; Quod Joannes Comes iſtam profeſſionem ex Imperatoris nomine non exegerit. Notanda item ſunt ſequentia Sancti Cyrilli Verba: *Quare nec id quidem Orientalibus ſucceſſit.* Demonſtrant lamentabilem humanæ naturæ ex temerariis ſuſpicionibus miſeriam. Etenim Cyrillus ex Orientalium ſuggeſtione, at verò Orientalium unus Alexander opinatus eſt iſtam fidei expoſitionem fuiſſe poſtulatam ad firmandam damnationem Neſtorii. Interim Orientales obedierunt. Et in iſta expoſitione profeſſi ſunt vocem, *Dei-para*. Aliqui, non omnes. Hæc expoſitio periit, aut latet. Alexander memorat hic & aliam Epiſtolam. *Et ſubtiliter legenti epiſtolam totam perſpicere licet, ab ejus hæreſi nullo modo liberam.* Eſt Sancti Cyrilli ad Berrhæenſem Acacium epiſtola. Aut fortè pacis epiſtola ad Patriarcham Joannem.

CA-

CAPUT XCV. —183

Incipit Epistola, ut ajunt, Theodoreti Episcopi ad Joannem Antiochiæ.

DEus, qui sapienter omnia indagans, & nostræ unanimitati prospiciens, & saluti Populorum parcens præparavit, ut conveniremus in unum, is & consonas ad invicem cunctorum voluntates ostendit. In communi enim legentes Ægyptias litteras, & earum mentem discutientes subtiliter, consona nostris ea, quæ quidem sunt per Epistolam scripta, cognovimus, & duodecim Capitulis quasi è regione, contra quæ usque ad præsens perstitimus dimicantes. Illa namque habent *Carnaliter carnem factum ex Deo Verbum*, & *Unitionem secundùm substantiam*, & *Conventum circa unitionem naturalem*, & *Deum Verbum Primogenitum factum ex mortuis*. Interdicunt verò & vocum, quæ de Christo sunt, divisionem. Et alia autem præter hæc habebant ab Apostolicis quidem dogmatibus aliena, ex hæreticis verò zizaniis germinantia.

Quæ autem nunc in Epistola continentur, clarè nobilitate Evangelica decorantur. Prædicatur namque in eis Deus & homo perfectus Dominus noster Jesus Christus, & duæ naturæ, earumque differentia, & unitio inconfusa: Non quasi per liquidorum invicem mixtionem, coagulatumve fermenti, sed ineffabiliter, & Deo decenter effecta, & quæ naturarum proprietates integras conservavit. Et impassibilis quidem Deus Verbum, atque inconvertibilis; templum verò passibile, ac morti ad modicum traditum, & resuscitatum rursùs unita Dei virtute. Spiritus quoque Sanctus non ex Filio, aut per Filium habens subsistentiam, sed prodiens quidem à Patre: Proprius verò, quia & ei consubstantialis sit, nominatus. Hanc rectitudinem conspicientes in litteris ipsis, & quasi è regione contrarium reperientes eis, quæ antè conscripta sunt, conlaudavimus Deum, qui blesorum linguas solvere dignatus est, & incertum sonum in articulatam vocem suavemque traduxit. De his igitur hanc habuimus sententiam. Altera verò diffamata sunt quædam, quæ nos nimiùm turbaverunt. Dicunt enim quod is, qui hìc pœnitudine usus sit, non solùm dejectionis sive damnationis subscriptionem à vestra Sanctitate nitatur exigere, sed anathematismum quoque doctrinæ Sanctissimi & Deo Amicissimi Episcopi Nestorii.

Quod si id verum est, quod hæc velut ex arce præcipit civitatis, simile aliquid facit, tanquam si quis vix tandem perductus ad consubstantialem Deo & Patri Filium confitendum, mox iterùm anathemate feriat eos, qui hoc à principio sapuerunt atque docuerunt. Et iste siquidem postquam vix tandem nostris dogmatibus est adjunctus, mox eorum anathematismum conatur exigere, quasi pro ipsa rerum rectitudine pœnitens. Quia igitur hoc omne nostros valdè perturbat, quæso Sanctitatem tuam, & iterùm quæso, ut doceas nos, utrum vera sit, quæ omnes nos perturbavit, opinio. Nam de subscriptione tuæ scribere Sanctitati, arbitror esse superfluum, quæ sæpè promisit nullum se contra voluntatem ad ista compellere. Hæc in communi scribere cuncti voluimus, sed deliberavimus, potiùs ego & Sanctissimus & Deo Amicissimus Andreas Episcopus, non Synecliticis litteris, sed amicabilibus hæc tuæ innotescere Sanctitati, & sapientibus medicaminibus tuis eam, quæ ex opinione nata est, perturbationem restituere sanitati. De meo autem Domino Sanctissimo & Deo Amicissimo Episcopo Alexandro rogamus tuum Sanctum Caput, ut tua utens consueta sapientia sustineas patienter. Credimus enim; quia & ipse unà nobiscum voluntate consentiet: Etsi nunc ambigit, subtilitatem nominum quærens, ac minimè intellecta confessione contentus.

Hanc quoque Scripturam ex nomine Theodoreti Episcopi interserit Irenæus. Quæ utrum sit vera, nescimus. Quippe quam viventi ei nullus legitur objecisse, vel docuisse quod ejus sit. Nec tamen mihi, si ejus est, inexcusabilis, fateor, videtur Epistola. Nam quod pro omnibus potuerit rectæ fidei intentione conscribi, illud ostendit, quod laudet fidem unitivæ epistolæ Beati Cyrilli: Quam non solus, ut probavimus, execratur Alexander. Sed nec ullus alius approbavit eorum, qui cum Nestorio separati ab Ecclesia remansere. Quod autem in dejectionem Nestorii non consentit ad præsens, hoc ei commune cum cæteris Coepiscopis. Et priùs fuit, & post non parva in parte tunc usque permanserat Concilio Orientis. Quorum nullus quasi ab Hæreticis tunc reversus est pœnitens,

nitens, quia sufficiebat Ecclesiæ Dei eos mutare sententiam. Aliud porrò est de persona, aliud de fide non recta sentire. Sicut aliud est ipsum malum furti laudare, & aliud nondum tibi compertum furem quasi insontem, eò quod insontem putaveris, vindicare. Similis de Dogmate ratio est. Nam non solùm de Theodosio tunc Principe, sed & de aliis pluribus legitur, immò, & de Sanctis Celestino Papa & Cyrillo Alexandrino, quod approbaverint ejus initia. Quippe quem tantæ civitati, sicut & Scripta eorum loquuntur, consenserant præsidere: Dum Presbyter Antiochiæ fuerit. Quod Canones nisi pro magnis Doctrinæ ac morum meritis non permisissent. Talis verò ut adhuc apud Orientales tunc usque putaretur, idcirco contigit, quia negabat se in Constantinopoli talia prædicasse, qualia vulgabantur. Et insuper Joanni Antiocheno Episcopo rescribens, & Dei Genitricem clarissimè dixerat, & alia, quæ illum scribere potuisse mirantur, qui ipsa legerunt. Et quod est ampliùs, ipsi fidei apud Ephesum se assensisse conscripsit, quæ communiter in Unitivis Cyrilli & Joannis, mediante Paulo Episcopo litteris continetur. In quam tamen fictè consensisse Nestorius postea deprehensus est. Quippe cujus Complices, quorum unus est iste Irenæus, hanc Fidei confessionem clarissimè arguunt, quam tantopere Theodoretus laudat. Nam reprehendens hic ipse Irenæus suprascriptam Theodoreti Epistolam, & contra hanc laudans Alexandri, sic ait: *Divino ardens zelo magnus ille Alexander, & quodammodò futura prophetizans, proditionem vocis accusat.* Et hoc clarè conspicimus ex ipsis Cyrilli litteris. Omnes namque deceptionis materias hinc accepit, & hoc primum atque ultimum, quin potiùs solum deducens ad medium. Orthodoxam quidem Doctrinam exprobrat ut pollutam, proprium verò hac occasione exaltat errorem, & interferens mox aliqua ex nomine Beati Cyrilli, adjecit ita: *Hæc providens magnus Alexander ab olim, proditionem vocis exhorruit, tanquàm quæ sufficiens exstat, si* Theotocos *solùm, non adiecto* Anthropotocos *nomine, proferatur, hæreseos inferre languorem, & Ecclesiastica corrumpere Dogmata.*

Idem verò Irenæus paucis mediis subjunxit & hæc.

SCHOLION.

HÆc epistola docet, quod post Pauli Emeseni reditum Joannes Antiochenus pacificatorias Sancti Cyrilli litteras statim miserit Theodoreto, omni modo studens à tanto Episcopo comprobari pacem, & sua circa ipsam Acta. Et Theodoretus illam per præsens Rescriptum comprobat, suoque Patriarchæ, immò toti Mundo gratulatur. Et comprobationis ratio est, quod pacificatoria epistola palam evertat Capitula, ideoque Cyrillus ab ipsis, licet expresśè non anathematizet, apertè tamen recedat, ideoque auferat omnem anteriorem pacis obicem. Et adducit suas palmares contra Capitula rationes, aut veriùs suspiciones. Prima est contra primum Capitulum: quod dicat Deum Verbum esse carnaliter natum ex Virgine, & sic Hominem factum. Secunda est contra secundm Capitulum: Quod

Quod doceat *unionem secundum hypostasin*. Ex quo vides has Sacratissimas Sancti Cyrilli voces etiam Theodoreto diu displicuisse. Et hujus epistolæ Translator pro voce, *Hypostasin*, posuit vocem, *Substantiam*. Non satis rectè. Quod enim hæc Latina & ista Græca vox in significando multùm differant, abundè docet antiqua lis utriusque Ecclesiæ, tandem pacificata per Sanctum Athanasium. Latina Ecclesia tunc quidem admisit hanc propositionem, *Tres Divinæ personæ sunt tres hypostases*, nunquam verò hanc: *Tres divinæ personæ sunt tres substantiæ*. Eam est semper aversata. Latini Patres, qui ipsa olim, & quidem rarissimè, sunt usi, fuerunt locuti liberius. Ab illius litis tempore nos Latini Græcæ voci, *Hypostasis*, æquiparamus nostram vocem, *Subsistentia*. Præsens Translator ab hoc more recessit. Attamen non est mirum. Nam & Lateranensis Sancti Papæ Martini Synodus assiduè istud facit. Frequenter dicit: *Unio secundùm substantiam*. Etiam ipse octavus fidei canon prædicat unionem substantialem. Græcus textus habet: *Secundum hypostasin*. Est Phrasis hodie non facilè mutanda.

Tertia Theodoreti ratio est contra tertium Capitulum: Quod doceat inter Domini naturas esse conventum, seu unitionem naturalem. Quarta ratio est contra duodecimum Capitulum: Quod doceat Deum Verbum esse mortuum, ac resuscitatum à mortuis. Quinta ratio est contra quartum Capitulum: Quod interdicat idiomatum in Christo Domino distributionem. Hæc & quædam alia Theodoretus semper censuit aliena ab Evangelicis dogmatibus, ac desumpta ex hæreticis zizaniis Apollinarii ideoque abominanda esse Capitula. At quod fuerit graviter circumscriptus, demonstrat quartum Capitulum. Hoc enim idiomata negat posse distribui, verùm nequaquam in duas naturas, sed dumtaxat in duas hypostases, seu personas. Interim Theodoretus credidit ista omnia circumduci ac abjici per pacificatoriam epistolam, atque ita consensit in pacem. Agit Divinæ Clementiæ gratias, quod dignata sit Cyrillum ad pœnitentiam perducere quod blesi linguam solverit, ac incertum sonum perfecerit in suavem ac articulatam vocem.

Supra audivimus, quod Sanctus Cyrillus simplici, quam Joannes Antiochenus per Paulum Emesenum fecerat, fidei professione non contentus, sed cunctos à Principe præscriptos pacis articulos constanter volens expletos, cum dicto Paulo ac Aristolao Tribuno legaverit duos suos Clericos, in quorum præsentia Joannes deberet admittere & subscribere damnationem Nestorii, & Ordinationem Maximiani, nec non & anathema in Nestorii doctrinam. Clerici habebant ista continentem libellum, & Joanni, antequam subscriberet, & à cunctis suis Episcopis subscribendum sponderet, communicare non poterant, nec tradere pacificatorias litteras. Et ista omnia Joannes fecerat, ac spoponderat. Occultabat tamen; & nec ipsi Theodoreto credidit. At verò hic aliundè intellexerat omnia, ideoque comprobatæ huc usque paci varia opposuit. Primò, quod Cyrillus ad pacem & communionem sit admissus, ut conversus ex hæresi, & ut pœnitens de suis Capitulis, ideoque leges dare non possit Orientalibus Episcopis: Quod ab eis libellos, professiones, ac subscriptiones non possit exigere. Secundò, quod ista professio non soli justitiæ adversetur, sed etiam orthodoxæ veritati. Etenim Theodoretus credere dudum non potuit, quod Nestorius docuisset falsa, adeoque esset justè depositus. Credidit Cyrillum horrendè prævaricari: utpote qui postularet anathema istius veritatis, per cujus professionem ipse ab opposito errore conversus ac pœnitens recipiebatur in Ecclesiam. Tertiò affirmat, quod ante inchoatum pacis Tractatum Patriarcha Joannes cunctis suis Episcopis promisisset neminem à se cogendum ad subscribendos istiusmodi articulos. Haud dubiè id promiserat in Berrhæensi apud Acacium Synodo. Hinc Theodoretus stupet, quod modò ipse dicatur non solummodò subscripsisse, sed & spopondisse istud ipsum faciendum à suis Episcopis. Hinc instantissimè supplicat: *Quæso Sanctitatem tuam, & iterum quæso ut doceas nos, utrum vera sit, quæ omnes nos perturbavit, opinio*. Affirmat non se solum, sed cunctos suæ Provinciæ Episcopos fuisse concussos ex isto rumore. Et adjungit: *Hęc in communi cuncti scribere voluimus, sed deliberavimus, potius ego & Andreas Episcopus non Synecliticis, sed amicabilibus litteris hęc tuę innotescere Sanctitati, & sapientibus medicaminibus tuis eam, quę ex opinione nata est, perturbationem restituere sanitati*. Affirmat istam professionem ac subscriptionem nullatenùs fore admittendam à sua Provincia.

Notanda sunt finalia verba: *De meo autem Domino, Sanctissimo Episcopo Alexandro, rogamus tuum Sanctum Caput, ut tua utens consueta sapientia sustineas patienter. Credimus enim, quia & ipse una nobiscum voluntate consentiat: Etsi nunc ambigat, subtilitatem nominum quęrens, ac minimè intellecta confessione contentus*. Docent nos plura. Primò, quod Euphratesia Provincia, acceptis Joannis Patriarchæ litteris Synodum fecerit, deliberans de acceptanda pace. Secundò, quod ipsam acceptandam duxerit, excepta tamen præfata professione ac subscriptione, de qua nullam mentionem faciebant litteræ, & quam sola fama spargebat. Tertiò, quod Synodus hanc relationem, timens fore ingratam, Patriarchæ suo facere noluerit per Synodales litteras, sed faciendam delegaverit per familiares litteras duorum ipsi amicissimorum Episcoporum: Theodoreti ac Andreæ. Quartò, quod Metropolita Alexander de hac pace ne quidem audire voluerit. Quod repudiaverit etiam pacificatoriam Sancti Cyrilli epistolam. Interim Theodoretus Patriarcham rogat, ut ipsum patienter ad tempus sufferat, sperans suaviter inducendum ad saniorem sensum pacificatoriæ epistolæ, ac ad amplexum pacis.

Et hinc oritur quæstio, An iste Alexander revera fuerit Nestorianus Hæreticus? Respondeo partem

partem affirmativam potenter suaderi ex ejus adducta superius opinione circa vocem, *Dei-para*. Etenim ipsam sine adjuncta voce, *Homini-para*, nolle admittere fuit dolosa ars hæreticæ istius blasphemiæ. Deinde Imperator Justinianus in suo contra tria Chalcedonensis Concilii Capitula Edicto adducit Hæresiarchæ Nestorii ad hunc Alexandrum epistolam: Demonstrat fuisse penitus hæreticam, & addit fuisse scriptam *ad Hæreticum*
Act. 5. *Alexandrum*. Eandem Epistolam memorat in sua Lateranensi Synodo Sanctus Martinus Pontifex: Et adducit ejus verba palam hæretica. Justinianus videtur non caruisse fundamentis. Forsitan ad manum habebat Alexandri Rescriptum ad Nestorium. Certè pacem ille nunquam admisit: Per laicam Potestatem extrudi se passus est ex Episcopatu, & abivit in remotum exilium. Nullis Theodoreti, aliorum Episcoporum ac etiam Laicorum Magnatum potuit inflecti precibus. Certè hæc sunt non levia argumenta hæreticæ pertinaciæ ac perfidiæ.

Notanda sunt Theodoreti verba, quibus inter cæteros à pacificatoria Sancti Cyrilli epistola assertos articulos ponit & hunc: *Spiritus quoque Sanctus non ex filio, aut per filium habens subsistentiam, sed prodiens quidem à Patre, proprius verò filii, quia & ei consubstantialis sit, nominatur. Hanc rectitudinem conspicientes in litteris ipsis, & quasi è regione contrarium reperientes eis, quæ ante conscripta sunt, collaudavimus Deum.* Respiciunt hæc pacificatoriæ epistolæ verba de Patribus Nicæni Concilii: *Non enim ipsi locuti sunt, sed Spiritus Dei ac Patris, qui procedit quidem ex ipso, nec ob id tamen secundùm essentiæ rationem alienus est à Filio.* Theodoretus affirmat duo. Primò, quod Sanctus Cyrillus antea docuerit Spiritum Sanctum procedere ex Patre & Filio, aut certè ex Patre per Filium. Ex quo vides hanc distinctionem esse longè antiquissimam. Secundò docet, quod Sanctus Cyrillus in pacificatoria Epistola cantet istius doctrinæ palinodiam.

Et quidem quod Sanctus Cyrillus Spiritum Sanctum ex Patre & Filio procedere docuerit, est longè certissimum. Etenim in libro, quem adversùs Nestorium scripsit ad Imperatorem
Cap. 36. Theodosium, profitetur: *Filius immittit Spiritum Baptizatis, non alienum, sed eum qui ex illo est, & illius est proprius.* Et infra in eodem libro: *Deus Verbum, quatenùs ex Deo Patre procedit, impertit ac immittit Spiritum suum, & ex propria natura in nos, quasi ex fonte quodam transfundit.* Et in libro ad Reginas: *Spiritus Sanctus na-*
Cap. 37. Cap. 3. *turaliter ex Patre est, & per Filium dimanat in creaturam.* Et in alio ad easdem Reginas libro: *Christus Dominus, licet ut homo Spiritum Sanctum propter nos suscipiat, ut Deus tamen eundem impartiri solet. His qui baptizantur, Spiritum Patris*
Cap. 34. Cap. 50. *haud aliter atque proprium impartit.* Et infra in eodem libro: *Deus Pater omnia per Filium opera-*
Cap. 10. *tur in Spiritu Sancto.* Egregiè hoc demonstrat, & concludit: *Procedit autem per utrosque vivificus quoque Spiritus.* Et in duodecim Capitulorum Epistola: *Spiritus Sanctus non est à Filio alienus, sed perinde quoque ab illo, atque à Deo Patre procedit.* Et in primo libro de adoratione in Spiritu ac veritate: *Substantialiter ex utroque nimirum ex Patre per Filium profluit Spiritus Sanctus.* Ecce palam ac disertè profitetur Spiritum Sanctum & ex Patre ac Filio, & ex Patre per Filium procedere. Nec desunt alia ejus testimonia.

Quod verò hæc in pacificatoria Epistola recantaverit, est longè falsissimum. Admirandus est Theodoretus, qui istud non erubuit scribere. Etenim hæc propositio, *Spiritus Sanctus est Filio proprius, ac ab ipso non alienus*, nequaquam importat solam consubstantialitatem, sed omninò etiam processionem. Abundè hoc lucet ex adductis testimoniis. Etenim duodecim Capitulorum Epistola in prolixiori suo contextu habet: *Spiritus Sanctus non est à Filio alienus, sed perinde ab illo, atque à Deo Patre procedit.* At verò nonum Capitulum verba ista redegit in hoc Compendium: *Spiritus Sanctus est Filio proprius ac naturalis.* In naturali proprietate omninò comprehendit & processionem. Nam & ipse etiam Theodoretus sic intellexit. Hinc verba ista in sua Capitulorum reprehensione sic invasit: *Proprium autem Spiritum Filii, si quidem ut ejusdem cum illo naturæ, & ex Patre procedentem dixit, simul confitebimur, & tamquam piam suscipiemus vocem; si verò tamquam ex Filio, aut per Filium existentiam habeat, hoc ut blasphemum & impium rejiciemus. Credimus enim Domino dicenti: Spiritus, qui ex Patre procedit.* Et Cyrillus denuò hoc unum reposuit: *Procedit ex Deo & Patre Spiritus Sanctus, secundùm Salvatoris vocem, sed non est alienus à Filio. Omnia enim habet cum Patre, & hoc ipse edocuit dicens de Spiritu Sancto, omnia quæcumque habet Pater, mea sunt.* Etiam productio Spiritus Sancti. Sanctus Cyrillus ad hanc ex Filio processionem plenè profitendam ac stabiliendam, censuit ista verba omninò sufficere. Ad majorem tamen expressionem addidit Domini verba; *Omnia quæcumque habet Pater, mea sunt*, esse intelligenda de Spiritu Sancto: Utique de ejus productione.

Sanctus Cyrillus hæc longè clarius illustrat in quarto libro contra Nestorium. Præmittit hunc fundamentalem articulum: *Filii procul dubio Spiritus est, ut qui per ineffabilem ipsius naturam procedat, & ipsi sit consubstantialis.* Palam docet ad Cap. 3.
hoc, ut Spiritus Sanctus sit Filii proprius, requiri duo: Non solam consubstantialitatem, sed etiam processionem. Et tandem concludit: *Filius probè novit se ipsum esse ex natura Deum simul cum Patre, & omnia quæ illius sunt, se habere, præterquam id solum, quod est Pater. Itaque etiam dicebat ad illum:* Omnia mea tua sunt, & tua mea, & glorificatus sum in ipsis. *Et ad nos ipsos, cum de Spiritu Sancto verba faceret:* Omnia, quæ habet Pater, mea sunt. Propterea dixi vobis, quia de meo accipiet, & annuntiabit vobis. *Ut enim procedit ex Patre Spiritus Sanctus, cum sit ipsius secundum naturam, eodem quoque modo per ipsum Filium, cum sit ejus naturaliter, ipsique consubstantialis.* Apertissimè profite- Cap. 3.
tur

tur Spiritus Sancti ex Filio processionem omninò comprehendi in laudatis Evangelii testimoniis. Item ipsam comprehendi in eo, quod Spiritus Sanctus sit Filii proprius. Distinguit Spiritum Sanctum esse Filii proprium, & ipsum non esse ab eo alienum: Hoc in consubstantialitate, illud fundat in processione. Etiam in humanis aliud est Petrum esse Joanni consubstantialem, aliud Petrum esse Joannis: Hoc posterius omninò importat aliquam relationem. Et in Divinis præter Processionem nulla est relatio. Quidquid sit de hoc puncto, quinque contra Nestorium libros Sanctus Cyrillus omninò scripsit post Ephesinam Synodum, ac post pacem Ecclesiæ. Eos scripsit in gratiam Sancti Procli jam evecti ad Regiæ Civitatis Cathedram. Sunt Apologia ac explanatio concionum, quas Sanctus Proclus ante istum Episcopatum dixerat in Nestorium. Et sic exploratum est, quod Sanctus Cyrillus sua orthodoxa de Spiritus Sancti Processione dogmata nullatenus recantaverit. Etiam in Nicæni Symboli, palam scripta post Ecclesiarum pacem, Expositione habet: *Spiritus Sanctus est Patri ac Filio consubstantialis, & profunditur quidem, seu procedit, sicut à fonte, à Deo & Patre, tribuitur autem creaturæ per Filium*. Adeoque & per ipsum procedit. Attamen à solo Patre, ut à primo fonte. Et ad hanc Dei Patris prærogativam significandam, melius ac profitendam, posteriores Græci magis probant hanc phrasim: *Spiritus Sanctus à Patre procedit per Filium*.

Quæstio est, Quo fundamento Theodoretus hanc orthodoxam & Sacrosanctam Beati Cyrilli ac totius Ecclesiæ doctrinam scribat esse *blasphemam & impiam?* Ratio dubitandi non est modica. Etenim omnes Græcorum Patres constanter docuerunt Spiritum Sanctum ex Patre & Filio, aut ex Patre procedere per Filium. Primus oppositi erroris fons est facinorosus Theodorus Mopsuestenus. Et haud dubiè Theodoretus hæc omnia noverat. Nihilominus non tantum in suo adversùs Cyrilli Capitula Libro scripsit talia; sed etiam alibi. Etenim in quinto Concilio exstat ejus ad Regiæ Civitatis Monachos Epistola, post varias in præfata Capitula contumelias adjungens hæc: *Cyrillus blasphemat & Spiritum Sanctum, non ex Patre ipsum procedere dicens, secundum Domini vocem, sed ex Filio esse. Et iste verò Apollinarii seminum fructus est. Propinquat & Macedonii malignæ culturæ.* Etenim Macedonius admisit Dei Filii cum Deo Patre consubstantialem Deitatem, Spiritum verò Sanctum dixit creaturam, ideoque ipsum ex utroque per creationem procedere. Apollinarius inter Divinas Personas posuit gradus, dicens secundum ex primo, tertium procedere ex primo & secundo.

Act. 5.

Est igitur non modica quæstio, Quo fundamento Theodoretus se præcipitaverit in tantas petulantias ac blasphemias? Respondeo aliud à me non sciri fundamentum, nisi pertinacem impressionem illi factam à Mopsuestiensi Theodoro. Teodoretus enim contumaciter probavit omnia Theodori præter blasphemias in librum Job, in Canticum Canticorum, in Psalmos, ac in alios Prophetas. Quod Spiritus Sancti è Filio Processionem crediderit esse à Macedonio aut Apollinario inventum errorem, nunquam credidero. Erat enim peritus Christiani dogmatis. Primarius Constantinopolitanæ Synodi scopus fuit eliminare novas istorum hæresiarcharum blasphemias: Hinc illa à Mopsuesteno Theodoro, Diodoro Tharsensi, aut nescio quo alio persuasa, censuit longissimè retrocedendum ab istorum etiam syllabis, ideoque ex antiquo Epiphaniano Symbolo expunxit Spiritus Sanctus Processionem è Filio, & suo Symbolo imposuit solas voces: *Qui à Patre procedit*. Eas Theodoretus, præsertim ad Sancto Cyrillo contradicendum acerbè inflammatus, censuit Sacrosanctas, atque ita diversas illius voces studuit persuadere blasphemas & impias. Ego aliud nescio, paratus doceri meliora. Interim quod Constantinopolitani Patres in isto suo compendio recta senserint & Dei activam spirationem nullatenus voluerint excludere, est longè certissimum. Notandum item est, quod omnes Græcorum Patres, qui Sancti Cyrilli Capitula defenderunt, etiam professi sint Spiritum Sanctum procedere ex Filio. Et isti Defensores fuerunt cuncti Græcorum Episcopi. Lucet ex actis Chalcedonensis Synodi, ex quinto Concilio, ac ex multis aliis.

Adnexi Scholii Author sine fundamento dubitat, an præsens epistola sit veraciter Theodoreti. Quod sit, est longè certissimum. Etenim Theodoretus & pacificatorias Sancti Cyrilli litteras, & contenta in ipsis dogmata, & Maximiani Ordinationem, denique omnes pacis articulos promptè admisit, præter Nestorii degradationem. Hanc profiteri legitimam, ac præsertim anathematizare ejus dogmata, pertinacissimè recusavit. Et ita incurrit utriusque partis aculeos. Joannem Patriarcham, & omnes ei adhærentes Episcopos offendit propter recusationem; Admissio atrociter momordit Alexandrum Metropolitam, aliosque plures, ac præsertim ipsum Nestorium. Hic enim tunc ad Theodoretum scripsit lachrymosas litteras, ad quas recepit responsum, quod exstat in quinta Synodo, & quod ex alia translatione adducetur inferius.

CAPUT

CAPUT XCVI. ---184

EPISTOLA ALEXANDRI AD THEODORETUM, PER QUAM VOCIS QUIDEM PRODITIONEM ACCUSAT, DECLARAT AUTEM, QUOMODO EPISTOLAM FALSANTES, QUI CIRCA PAULUM EMESENUM, CYRILLO ÆGYPTIO OBTULERUNT.

MEmor ſum, quia quando ſumus ad invicem collocuti in loco qui dicitur Arbathimilas, tunc tuæ dixerim Sanctitati, dum certè nihil antè prætexuerim, quaſi verum aliquid aliundè audiverim, ne fortè pacis hujus Legatus ſolam vocem, quæ eſt *Theotocos*, Ægyptiis detuliſſet. Et puto non abſque Dei providentia fuiſſe id dictum. Ad nos namque pervenit Epiſtola Joannis, quæ nuper facta eſt ad Cyrillum, & à Cyrillo ad eum: Quæ circumferebatur in Urbe, in qua nomen, *Enixæ Deum*, tantummodò Ægyptius obtinens, tanquam cunctis erroribus propriis accommodum, multis eam laudibus prædicavit, dicens nunquam ſe aliter ſapuiſſe, nec ſapere præter hoc. Et verè dixit: Quia hoc eſt quaſi arx totius ejus hæreſeos. Et memor eſt utique Sanctitas tua, qualiter Epheſi poſitus communionem talis Epiſtolæ tota virtute refugerim: Dum certè illa valdè accuſaret eas, quæ inerant Cyrilli Capitulis, blaſphemias. In novella namque Epiſtola, dum tranſcurriſſem totam partem, quæ etiam Cyrilli jacet in litteris, & contuliſſem ad eam, quæ tunc à veſtra Religioſitate conſcripta eſt, reperi quia neque initia, neque fines illius ipſius Epiſtolæ poſuerunt hi, qui ad Ægyptum directi ſunt. Hoc autem claret non ex illis ſolùm vocibus, quas idem tranſcripſit Ægyptius, ſed & ex illis, per quas multis jurgiis & accuſationibus & ipſum & ejus Capitula perfuderunt, & ipſius hæreſim deteſtati ſunt, qui tunc Epheſi conſcribebant. Accipiet igitur, tunc ut dixi, Ægyptius per hunc unum ſermonem eorum conſenſum ad omnia Conſcripta ſua hæretica: Et in nullis, in quibus pridem ſimulaverat veritatem, habet de cætero hæreſis tutamentum. Et intentè legentibus Epiſtolam manifeſtus eſt ipſe quoque, propriè veneni ſemper jaciens ſemina. Direxeram verò & eaſdem litteras, niſi noſſem, quod eas tua Sanctitas habeat.

Idem Irenæus ait.

SCHOLION.

PEr hanc epiſtolam Alexander demonſtrat ſuum circa vocem, *Deipara*, ſenſum non eſſe heſternum aut novum, ſed ſe ſemper eadem ſenſiſſe. Et probat hoc non dumtaxat ex ſuo cum Theodoreto ante pacis Tractatum colloquio, ſed inſuper ex ſuis Actis apud Epheſum. Ex epiſtola, quam Epheſi ob inſertam iſtam vocem noluit ſubſcribere. *Erat epiſtola Joannis Patriarchæ, & adjunctæ illi factionis, ad Imperatorem Theodoſium, quam direxerunt per Joannem Comitem, in qua etiam continetur illa Catholicæ fidei confeſſio, quam poſtea Sanctus Cyrillus per pacificam laudavit epiſtolam, ſcribens eidem Joanni per Legatum pacis, Paulum Emeſenum Epiſcopum.* Joannes Comes ab utraque parte fidei profeſſionem exegerat, & Orientalis Factio obedivit. Profeſſio exſtat ſuperius, & incipit: *Confitemur igitur Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum*, &c. Et comprehendit vocem, Cap. 17. *Dei-para*. Et quidem ſolam ſine voce *Homini-para*. Hæc ſunt verba epiſtolæ: *Secundùm hunc inconfuſæ unionis intellectum confitemur Sanctam Virginem Dei Genitricem.* Interim epiſtola atrociter invadit Sancti Cyrilli Capitula. Et tamen Alexander ei noluit ſubſcribere. Tunc enim facta eſt turpis illa Orientalium Epiſcoporum circa iſtam vocem diſcordia, quam Sanctus Cyrillus largè deſcribit in litteris ad Regiæ Civitatis Clerum ac Populum, affirmans quoſdam fuiſſe adeò averſos ab iſta voce, ut paratiores eſſent manus perdere, quam illi ſubſcribere. Et revera nemo ſubſcripſit. Fuit formata in commune Factionis nomen, ſine ſubſcriptionibus. Præſens Alexandri epiſtola nobis edicit rationem.

Joannes Antiochenus, dum pacem iniit, noluit recantare. Hinc præſentem fidei profeſſionem inſeruit ſuæ pacificatoriæ epiſtolæ. Ita toti Mundo demonſtratum voluit ſe ſemper eadem & recta ſenſiſſe: Et Epheſi, & Chalcedone, & in pace, & poſt illam & Sanctus Cyrillus profeſſionem admiſit. Audi Alexandrum: *In qua nomen, Dei-paræ; tantummodò Ægyptius obtinens tamquam cunctis erroribus propriis accommodum, multis eam laudibus prædicavit, dicens ſe nunquam aliter ſapuiſſe, nec ſapere præter hoc. Et verè dixit: Quia hoc eſt quaſi arx totius ejus hæreſeos.* Hinc Alexander aſſeverat ſe à ſuo apud Epheſum judicio recedere non poſſe: Non poſſe aut Joannis aut Cyrilli litteris ſubſcribere. Etenim etiam Sanctus Cyrillus laudatam fidei profeſſionem inſeruit ſuæ pacificatoriæ epiſtolæ. Et hinc utramque epiſtolam in ipſa fidei definitione probavit ac firmavit Chalcedonenſis Synodus.

Alexander adjungit ſuæ pertinaciæ rationem: *In novella namque epiſtola, dum tranſcurriſſem totam partem, quæ etiam in Cyrilli jacet litteris, & contuliſſem ad eam, quæ tunc à veſtra Religioſitate conſcripta eſt, reperi quia initia, neque fines illius epiſtolæ poſuerunt hi, qui ad Ægyptium directi ſunt,* &c.

&c. Per novellam epistolam intelligit Joannis pacificatoriam, & addit istam fidei professionem, illique adjunctam Ephesi epistolam fuisse compositam à Theodoreto. Huc usque id ignoravimus. Affirmat non omnem istam epistolam, sed solam ex ipsa exstractam fidei professionem fuisse delatam Cyrillo: Exordium & finem fuisse prætermissa. Et putat quod pessimè. Ista enim damnabant Cyrilli anathematismos, ideòque horum prætermissio est manifesta illorum comprobatio. Hinc ait Cyrillum fore in suis Capitulis plenè confirmandum. Quare concludit se non posse aut Joannis aut Cyrilli pacificatoriis litteris subscribere. Nam qui subscribere noluit, dum aderat Capitulorum damnatio, quomodò hac sublata possit manum apponere?

CAPUT XCVII. --185

Epistola Theodoreti, quam rescripsit Episcopo Alexandro.

CUlpavi & ipse hujus rei causa Paulum: Falsa est. Et eorum memor sum, quæ Ephesi contigerunt. Novi subtiliter causam, tanquam si hodie facta sit. Et tanquam coram ipsis veritatem sic dico, quia mox ut legi redargutionem à te factam, dolui animo, sciens discretionem Sanctitatis tuæ. Mihique valdè displicuit, quod Mediator ejus, quæ dicitur, pacis factus, quia sciens perturbationem, quæ Ephesi facta est, atque molestiam, hac magis propositione usus est, & non illis aliis, quæ in Antiochia factæ sunt. Ego verò propter omnia necessarium arbitror, ut ubicumque jubes, conveniamus. Sed & Dominus meus Deo Amicissimus Episcopus Andreas. Si verò tuæ placuerit Sanctitati, ut & alii Episcopi veniant Hierapolim, aut in Zeugmate quatenùs pariter, utrum si quid agendum sit deliberemus (non enim parva causa versatur, sed principalissima omnium) scribere igitur dignetur Sanctitas tua prædicto Deo Amicissimo Episcopo & Domino Andreæ: Et si promiserit se adfuturum, dignetur Sanctitas tua significare mihi, quò veniam, & continuò adero.

Hæc Epistola, si vera credatur, non inexcusabilis mihi videtur. Potuit enim non ob hoc ei displicere Paulus Emesenus Episcopus, quia quasi non convenientem fidei Catholicæ pacem fecerit, sed quia non ita ut infirmioribus consuleret Orientis Episcopis. Et certè ipsas unitivas Epistolas circa fidem paulò antè laudaverat. Immò nec unquam laudare desiit.

Idem Irenæus ait.

SCHOLION.

PRæcedens Alexandri epistola commovit Theodoreti animum. Respondet plura. Primò, quod Paulus Emesenus malè egerit. Utique ad Cyrillum deportando solam Ephesinam fidei professionem sine adjuncta epistola: Sine ejus exordio & fine, quæ damnabant Cyrilli Capitula. Secundò, quod non venialiter peccarit, sed gravissimè: Quod commiserit crimen falsi. Duobus modis. Portando mutilatam epistolam, & affirmando ipsam esse totius Orientalis Diœceseos. Et quidem Epheso scriptam ad Principem. Hæc enim omnia Paulus accusatur impressisse Cyrillo. Theodoretus tertiò dicit eorum, quæ Ephesi sunt facta adversùs epistolam sibi esse recentem memoriam, ideoque se dolere, quod ante pacis subscriptionem attentè ad illa non reflexerit. Et Paulum Emesenum denuò culpat, quod istam Ephesinam perturbationem ac molestiam sciens, Cyrillo istam professionem obtulerit, & non illa quæ facta est Antiochiæ. Utique post Joannis reditum ex Ephesina Synodo: Tunc enim ille fecit Antiochiæ Synodum, & denuò damnavit Capitula. Ex hac epistola discimus, quod etiam novam fidei professionem emiserit. Quod Joannes plusquam quinquaginta Synodica fecerit adversùs ista Capitula, Theodoretus affirmat in litteris ad ejus Successorem Domnum. Ista professio latet aut periit. Theodoretus tandem Alexandro suadet, ut ad hæc discutienda indicat Synodum suæ Provinciæ. Subnexæ subnotationis author non penetravit fundum epistolæ.

CA-

CAPUT XCVIII. --186

Epiſtola Andreæ ad Alexandrum, indicans quod neque ipſe in aliquo judicet contra Neſtorii perſonam, ſed potius contra eos, qui non ita habebant.

GRatias egi Deo ſuſcipiens tuæ Religioſitatis litteras, per quas juſſiſti nos Zeugmate convenire. Primùm quidem, quod fruar Sancto & Paterno Capite; ſecundò verò quia, & de propoſito negotio forſan aliquid conſiderabimus, quod & nobis proſit, & expediat Orbi. Nec enim ad verborum pugnas, neque ad contentiones, neque ad concuſſiones conveniemus. Sed & nos parati ſumus Paternæ tuæ Pietati acquieſcere in his, quæ utiliter & ſecundùm Deum proponit. Atque ipſe rursùs novi, quia piè ſis diſpoſitus circa nos: Nec te negabis noſtro conſilio, ſi quid apparuerimus utile ſuggerentes. De Sanctiſſimo verò Epiſcopo Neſtorio quod deliberatione ulla non egeam (nec enim quidquam contra eum vel dicendum habeo, vel agendum, ſicut nec adverſus Sanctitatem tuam) & per alias litteras ſignificavi jam ſæpiùs. Conveniamus igitur, ſicut placuit. Aut enim & in commune aliquid utile ex noſtra deliberatione proveniet, aut ſaltem nos ipſi multa conſolatione levabimur, invicem benevolentia noſtra fruentes. Dignare verò, Domine, & omnium Domino conſuetas orationes offerre pro nobis.

SCHOLION.

HÆc epiſtola docet, quod Alexander Metropolita Theodoreti Concilio acquieverit, & Synodum convocarit in Civitatem Zeugmatis. Nempè ad diſcutienda Pauli Emeſeni in pacis negotio Acta. An per ſimplicitatem peccaſſet, an per dolum. Secundò docet, quod Alexander in ſuis convocatoriis litteris ſit durè invectus in Epheſinam Neſtorii damnationem, ſuadens nullatenus admiſſibilem. Et Andreas reponit nunquam à ſe admittendam. Et revera, niſi forſitan in lecto mortis, nunquam admiſit. Epheſini Latrocinii violentia Theodoreto aperuit oculos: Uſque tunc iſtam damnationem pertinax abjecit. Hinc Andreas, illi amiciſſimus, videtur ipſam nec in ſupremo ſpiritu admiſiſſe. Notanda ſunt verba: *Deliberatione ulla non egeo.* Et verba: *Et per alias litteras ſignificavi jam ſæpiùs.* Edicunt Andream in hoc negotio fuiſſe duriſſimum.

CAPUT XCIX. ---187

Item verba Irenæi.

Epiſtola, *inquit*, Theodoreti ad Alexandrum, per quam promittit anathematizare quæ circa Joannis perſonæ doctrinam, nec ipſe eorum pariter Communicacator exiſtere. Has ad hoc præcipuè poſui, ut notum ſit, quæ ſint, undè impetitur vel Beatus Theodoretus, vel quiſquis conſcripſit.

SCit Sanctitas tua, etiamſi minimè dixero, quia propterea & Marbathimas priùs, & in Hierapolim tunc adveni, & nullius alterius rei cauſa, niſi ut communiter tractaremus, quid agere deberemus. Et quod conveniſſet, manciparetur effectui. Quia igitur tuæ Sanctitati complacuit, ut conveniremus in Zeugmate, quæſo Sanctitatem tuam, ut minimè differas. Omnia enim, quæ deſiderat Religioſitas tua, ut ſpero, facienda ſunt: Et nullus in ullo tuæ Sanctitati reſiſtet. Omnes enim & ut Patrem, & ut Dominum & reveremur, & reveriti ſumus, & venerabimur. Quæſo igitur iterùm Sanctitatem tuam, fatigari dignare. In veritate enim credo, quia bonorum Author Deus, quæ ad nos attinent, diſpenſare dignatus eſt. Nec nos relinquet, ut aut offendamus in eum, aut confundamur apud homines, illuminans mentem noſtram, & quod placitum ſit oſtendens. Nam & olim veſtræ Sanctitati dixi, quia anathematizaverunt dogma Domini mei Sanctiſſimi, & Deo Amiciſſimi Epiſcopi Neſtorii. Neque ego his, qui hoc fecerunt, communicabo. Et ſi tuæ complacuerit Sanctitati, & hoc inſeri litteris, quæ à nobis ſunt dirigendæ, fiet & hoc. Noli igitur immorari, quæſo, per veſtigia tua ſancta. Deo tuo rem cedo: Et ipſe gubernabit, uti novit, Sanctitatem tuam, & Humilitatulam noſtram.

SCHOLION.

HAc epiſtola Theodoretus reſpondet convocatoriis Metropolitæ Alexandri ad Zeugmatenſem Synodum litteris, promittens ſe adfuturum. Et quoniam illius contra pacis Acta odium & pertinaciam noverat, obteſtatur ut & ipſe non deſit. Præcipuus enim Andreæ ac Theodoreti, poſtulantium hanc Synodum, ſcopus erat acerbum Alexandri animum emollire, & ſuaviter in pacem inflectere. Quare in hac epiſtola minatur plura, quam cogitaret aut faceret. Etenim Sancto Cyrillo aliiſque Epheſini Concilii, qui Neſtorium damnaverant, Patribus omninò jam communicabat. Etiam ipſi Maximiano, ordinato in locum Neſtorii. Proinde liberaliter hic loquitur, ut Alexandrum componat, ac ita ſuaviter capiat. Quare Irenæus graviter errat, quod per hanc *epiſtolam promittat anathematizare, quæ circa Joannis perſonæ doctrinam, nec ipſe pariter eorum communicator exiſtere*. Etenim Theodoretus fidei profeſſionem, quam Joannes ad Cyrillum miſit, & quam Cyrillus probavit, compoſuerat.

CAPUT C. --188

Ejuſdem Irenæi.

Epiſtola, inquit, *Alexandri ad Theodoretum, per quam ſuum tali conditione promiſit adventum, ſi eis per litteras ſatisfieret de his, propter quæ ſatisfactionem nitebatur exigere.*

ET tua Religioſitas novit, quod propter ejus rectam *fidem* etiam *nolim & nunc* venire, *& tractare* vobiſcum de his quæ aguntur ut paria. Quoniam verò cognovi de reliquo, quæ jam data ſit ab eis forma damnationis ejus perſonæ, nimis mihi ridiculum videtur anathematiſmum Capitulorum petere à viro, qui Orthodoxum cum ſuo dogmate condemnavit. Et maximè quia tuæ quidem Religioſitati videtur immutatum fuiſſe Cyrillum. Et nihil diſtat, an quis te condemnare compellat, ſi communicaveris ei, qui damnavit Orthodoxa prædicantem. Verumtamen quæ tunc in Antiochia inter nos collocuti ſumus, dicentes, Quod ſi Cyrillus illam conditionem ſuſceperit, abjeceritque Capitula, pacem fieri convenit, ſcientes videlicet illud hæc diximus, quod hæreticorum Capitulorum ejectio ſit & rectæ fidei robur, & eorum quæ contra illam perſonam ſunt geſta, ſubverſio, & ſcandali generalis ſolutio. Quia igitur certum habeo, quod impius Cyrillus magis impius apparuerit ex his, quæ modò ſunt ſcripta, & ipſe non mutatus ſit, ſed eos, qui ei adjecti ſunt, ut ſuos receperit, quomodo eſt poſſibile, ut ego ab eo anathematiſmum Capitulorum petam, qui per ipſam communionem cum Cyrillo initam & perſonam depoſuit, ac damnat, ſicut integerrimè credimus?

Continuò namque veraciter & opprobrio & ridiculo erimus, ſi poſtquam prodiderimus Orthodoxam fidem, nunc deriſoriam ſatisfactionem voluerimus exigere. Hæc neceſſariò arbitratus ſum innoteſcere tuæ Religioſitati, ut mihi des veniam, quod nuſquam fatiger. Si autem quæ dictavit Religioſitas tua, voluerit dirigere, & addatur etiam de ipſa perſona, ut Antiochenus per ſua nobis Scripta ſatisfaciat de anathemate illorum Capitulorum, & quia Orthodoxiæ Prædicatorem nec ipſe damnat, & nobiſcum reſiſtit uſque ad mortem eis, qui expetunt ejus condemnationem (non propter Perſonam, ſed propter Orthodoxiam, quam prædicat illa perſona) & dictaveris hæc mihi, quæ direxeris, ut & ſcriptum eorumdem exemplar accipiam cum ſubſcriptione omnium veſtrum, qui eſtis ejuſdem Diœceſis Deo Amiciſſimi Epiſcopi, inſuper autem & illud Authenticum, quod ab ipſo tranſmittitur, ſi tamen voluerit ſatisfacere nobis, non abnuam fatigari. Dominus enim Neſtorius non propter pravitatem vitæ circa eos eſt condemnatus, ſed propter hæreticam damnatus eſt fidem. Qui igitur eum condemnat, & ejus fidem pariter damnat. Ego igitur dupliciter ſcandalizor in Domino Joanne, tanquam *qui* & fidem prodiderit, & damnaverit eum, quem novit Orthodoxum, cum propria fide. Si autem vos nullo modo hæc offendunt, ſuperfluè ego de cætero vobiſcum convenio.

SCHOLION.

HÆc epiſtola videtur non ad ſolam præcedentem, ſed inſuper ad quamdam aliam, à Theodoreto ſcriptam de eadem materia, reſpondere. Etenim reſpondet ad quędam, de quibus præcedens epiſtola nullam facit memoriam. Docet nos varia. Primò, quod Theodoretus Alexandro ut ipſum ad pacem inflecteret, promiſerit Cyrillum cogere ad anathematizanda ſua Capitula. Etenim ſine hoc anathemate Alexander pacis nomen nec ſuſtinebat audire. Et hinc reſpondet hanc exactionem jam eſſe feram, immò & ridiculam. Etenim qua ſpe, aut qua ſpecie

postulabis Capitulorum anathema ab illo, qui Nestorium propter contrarium Capitulis dogma condemnavit ut hæreticum? Item quomodo id postulabis à viro, quem credis correctum ac mutatum? Prioris enim dogmatis anathema exigi non solet nisi, ut de Erronis correctione certificemur. Ridet Theodoretum, quod credat Cyrillum esse correctum.

Secundò, affirmat etiam promissionem, qua Theodoretus spondebat nunquam admittere Nestorii damnationem, esse frivolam, eo-quòd *nihil distat, an quis te condemnare compellat, si communicaveris ei, qui damnavit Orthodoxa prædicantem*. Hoc est, quia inita cum Damnatore communio est omninò damnationis comprobatio. Præcedens Theodoreti epistola habet de Nestorii Damnatoribus: *Neque ego his, qui hoc fecerunt, communicabo*. Præsens responsum supponit contrarium. Et hinc omninò videtur reddi pluribus Theodoreti litteris. Affirmat Cyrillum nequaquam esse correctum, & Nestorium ab illo non propter malam vitam, sed propter fidem esse damnatum: Propter rectam fidem. Hinc concludit nec damnationem illam, nec Cyrilli communionem posse ullatenus admitti.

Tertiò nobis edicit quædam Acta ac Decreta Antiochenæ Synodi. Utique illius, quam Joannes Patriarcha coegit statim post suum reditum ex Ephesino Concilio: Edicit istic fuisse decretum, ut pax admitteretur, dummodò Cyrillus projiceret sua Capitula: Proinde ista Synodus plurimum recessit à prioribus Actis. Etenim ipse cum cæteris Factiosis Legatis Patriarcha Joannes Chalcedone, etiam coram ipso Principe frequenter jurarat Cyrillum à se tractandum uti Hæresiarcham, ideoque etiamsi sua anathematizaret Capitula, non recipiendum nisi in Laicam communionem. At verò hìc parati sunt recipere ut Episcopum. Alexander affirmat, quod Antiochena Synodus solum istud anathema exegerit à Cyrillo, de Nestorii autem damnatione nullam fecerit memoriam. Et ex hoc principio Patriarcha Joannes videtur suam cum Cyrillo pacem purgasse: Videtur dixisse, quod licet Nestorii damnationem admiserit, & non exegerit istud anathema, tamen processerit juxta præsentem Synodum. Eò quod Cyrillus sit correctus, & de Nestorii damnatione non fuerit facta memoria. Et ad hæc Alexander respondet ipsum insigniter deviare. Eò quod in isto anathemate fuerint inclusa omnia. Quod Hæreticorum Capitulorum abjectio, sit & fidei robur, & Nestorianæ damnationis subversio, & generalis scandali solutio. Hæc omnia vult expleri ante omnem de pace memoriam. Aut saltem sponderi ac subscribi ab omnibus Episcopis. Tunc spondet venire ad Synodum.

CAPUT CI. –189

Epistola, inquit, *Andreæ ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam scripsit invitans eum, ut mox consentiret ad factam pacis compositionem.*

Ab hac, tuæ Sanctitati scribo, Provincia exii, multis adversùs nos perturbatis ex calumniis Gemellini & Rabbulæ satisfacere volens. Undè modò præcipuè insistens, quæso Sanctum Caput tuum, ut vel nunc considerans opportunæ condescensionis utilitatem, cogites de communione ac pace cum cæteris Sacerdotibus ineunda. Nec enim vel ipsi à veritate recedentes, neque nos prodita pietate amplexi sumus pacem, sed duarum naturarum confessionem reperientes in Scriptis, & impassibilitatem Divinitatis, quod maximè priùs erat oppositum, seu resistens. Si verò non sunt anathematizata Capitula ab illo, qui fecerat ea, maximè quidem & illa respuit ea, quæ post facta est, recta confessio. Cogitet verò tua perfecta in Christo Sapientia, quod nec erat possibile illum sic accusatorem suum fieri evidenter, qui suspectus erat periculi sui. Et idcircò pax & conjunctio Ecclesiarum provenire non poterat, sed in suo statu schismata permanebunt, & contra invicem cujusque nostra contumacia, & adversùs Ecclesiam à Paganis, & Judæis, & Hæreticis risus.

Nunc verò intendat Divinitas tua, quia ex quo in hoc condescensio facta est, quiescunt quidem scandala universa. Sopitur verò & quæ nunc usque diffusa est adversùs Deum blasphemia, mortalem Divinitatem dicens, ut in Ecclesia adstruunt Sacerdotes. Quantùm igitur bonum est, ut per ipsas Alexandrini litteras suadeatur universis, quod impassibilem & immorlem Divinam naturam oporteat confiteri? Hæc ex multo affectu, quem circa tuam habeo Sanctitatem, scribere audeo. Licet enim instar Capitis in omnibus nos præcellas, sed integrè nosti, quod & à minimis membris sæpè solatium adferatur. Et si volueris, Domine, suasus à nobis aliquid paululùm cedere, non longo temporis intervallo videbis, quanta utilitas ex hac causa proveniet. Omnes tuæ proprios Sanctitatis ego, & qui mecum sunt, valdè plurimùm salutamus.

SCHO-

SCHOLION.

HÆc Epiſtola ſcripta eſt anno trigeſimo ſexto iſtius ſæculi. Eſt enim ſcripta poſt jactum à Rabbula Edeſſeno Metropolita anathema in Theodorum Mopſueſtienſem. Quis fuerit Gemellinus, ignoro. Omninò fuerit quis Oſrhoenæ Provinciæ Epiſcopus, aut quis Edeſſenæ Eccleſiæ Clericus, qui ſenem Rabbulam ad iſtud heroicum facinus accenderit. Item ignoro, quò Andreas extra Provinciam iverit. Ivit ad ſatisfaciendum multis, qui adversùs ipſum erant perturbati ex calumniis Gemellini ac Rabbulæ. Rabbulas enim non ſola Theodori ſcripta, ſed etiam ipſius Andreæ contra Sancti Cyrilli Capitula librum damnaverat, atque ita ab Andrea diſtraxerat multorum animos. Proinde Andreas videtur Euphratem tranſiiſſe, ac proceſſiſſe in Oſrhoenam Provinciam, ad componendos iſtos animos. Et illa, quæ iſtic audivit ac vidit, ipſum permoverunt ad omnibus modis promovendam pacem. Hinc Alexandro Metropolitæ ex pectore ſcribit Cyrillum, licet non anathematizarit, tamen patenter receſſiſſe à ſuis Capitulis, & à ſingulis eorum erroribus. Et eſſe rationes, ex quibus excuſetur ab iſto anathemate: *Quia nec poſſibile erat illum ſic accuſatorem ſuum fieri evidenter quis ſuſpectus erat periculi*. Apertum anathema ipſum feciſſet obnoxium degradationi. Hinc Alexandrum obteſtatur, ut accedat ad pacem. Et hinc diſcimus tria. Quod Alexander uſque tunc permanſerit pertinax. Quod Andreas uſque tunc vixerit. Quod fuerit vir non malus.

CAPUT CII. —190

Epiſtola, inquit; *Deo Amiciſſimi Epiſcopi Alexandri, quam reſcripſit rogans, ne de hoc ei ulteriùs inſtaretur ab eis.*

DE hoc Eccleſiaſtico negotio nihil tibi habeo quod ſcribere valeam, ab his quæ tuæ Sanctitati olim per Epiſtolam intimavi. Biennii enim tempus eſt, ex quo univerſa aſſecutus, quæ Scripto & abſque Scripto à contrariis, vel à nobis prolata ſunt, comprehendi, ut arbitror, Propoſitum Cyrilli hæreticum, & rectæ Fidei, quæ vindicatur à nobis, *contrarium*. Si verò cuicumque aliter videtur de Directis ſive Reſponſis, ſuæ quiſque voluntatis eſt dominus. Hoc verò dedi Reſponſum & Dominis per omnia Deo Amiciſſimis Epiſcopis, & Domino Theodoreto, qui ſcripſit, ut hæc ipſa ſentirem, quæ & tua Sanctitas ſcribit. De cætero igitur eſt ſupervacuum, ut aut ego ſcribam, aut tua Sanctitas aliquid ſuper hoc indicet. Volo enim noſſe tuam Religioſitatem, quod nulla ſit mihi pars cum communicantibus eis. Relinquere verò Eccleſiam propter violentiam ſæcularem ob hoc differo tantùm, ſub teſtimonio veritatis, ne videar veluti deſertoris, & proditoris Ovium Chriſti incurrere adjudicationem.

SCHOLION.

PEr hanc epiſtolam Alexander revelata facie profiteтur initæ pacis odium, ſuamque contumaciam. Scribit varia. Primò, ſibi eſſe certum, quod Cyrillus permaneat durus in ſuorum Capitulorum hæreſi. Secundò, quod eadem ſcripſerit ad Theodoretum, ideoque deinceps neutrum velit vel audire. Hi enim duo conjunctis viribus conabantur Alexandrum inflectere. Tertiò ſcribit, quod ab Imperialibus Miniſtris jam fuerit monitus, ut aut pacem admitteret, aut Epiſcopatum & civitatem cogeretur relinquere. Et addit: *Hoc differo tantum, ne videar Deſertor ac Proditor Ovium Chriſti*. Ex quo vides pœnales contra iſtud ſchiſma Leges ex tunc incepiſſe ſeu fuiſſe in via. Memoratum ab epiſtola biennium non eſt ab inita pace computandum, ſed ab habita notitia iſtorum Scriptorum, ac aliorum Actorum.

Andreas ac Theodoretus Alexandrum, quem altera ſtudebant ducere ad pacem, altera manu ab ipſa divertebant. Retinebant enim, ac palam prædicare pergebant ſuum capitale odium contra Cyrilli Capitula. Suarum in ipſa calumniarum nolebant pœnitere, aut cantare palinodiam. Oportebat auferre velamen iſtud, aperiri oculos, revereri Capitula, exponere, demonſtrare quod Cyrillus nunquam prava ſed ſemper recta ſenſiſſet. Sic Alexander, & omnes ejus collegæ non poterant non acquieſcere. Quanto cum honore Eccleſia poſtmodò ſuſceperit Capitula, eſt ſupra expoſitum, & volo aliquid adere. Ea tanti fecit Cyrus Alexandrinus Epiſcopus, ut ipſa in ſuo infelici novem Capitulorum Tomo non dumtaxat probaverit, ſed inſuper fecerit, quod in ſuo ad ejus Relationem Reſcripto laudat Sergius Epiſcopus Regiæ civitatis: *Omnes impiarum hæreſium Authores anathemati ſubmiſiſtis; cum quibus & omnes contradictores duodecim Capitulorum ſapientiſſimi ac mirabilis Cyrilli, quos minimè pœnitentes, ſed in eodem uſque ad finem errore permanentes, execrationibus condemnaſtis*. Eadem tanti fecit Paulus, Sergii poſt Pyrrhum Succeſſor, ut in ſua ad Theodorum Pontificem Relatione ſcripſerit fuiſſe probata à Chalcedonenſi Synodo. Quod eſt cum grano ſalis accipiendum.

Scio

Scio istos tres fuisse hæreticos, Principes Monotheliticæ blasphemiæ, ideoque locutos ex communi omnium Eutychianorum sensu, ista Capitula adsumentium ut palmare fundamentum suæ perfidiæ. Nam & Imperator Zeno ipsa probavit in suo Henotico diplomate. Et de sibi coævo Joanne Grammatico, Presbytero Antiochenæ Ecclesiæ, scribit in illustrium virorum catalogo Massiliensis Gennadius: *Joannes impugnat aliquas Cyrilli Alexandriæ Episcopi sententias, dicens incautè ab illo adversùs Nestorium prolatas, quin fomentum & robur addant Timotheanis. Quod valdè inaniter dicit.* Et Gennadius & Joannes vixerunt sub Papatu Sancti Gelasii. Et sic hinc discimus duo. Primò, quod isto adhuc tempore Orientalis Diœcesis aversaretur Cyrilli Capitula. Licet non amplius hæretica, dicebat tamen incauta, quæ Timotheanis, adeoque & Eutychianistis præberent fomentum ac robur. Erant reliquiæ odii, quod Patriarcha Joannes, Andreas, Theodoretus, ac alii Orientales Episcopi suorum animis impresserant.

Secundò discimus, quod Latina Ecclesia ex tunc probaret ista Capitula. Nam non ita diu post ea canonizavit, aut certè eis ut canonicis usus est Joannes secundus Pontifex. Porrò licet Eutychianistæ sint ipsis pessimè abusi, Monothelitæ tamen videntur ea quò ad aliquid in sanum sensum accepisse. Videndus est Romanæ Synodi quintus Secretarius, in quo & Sanctus Martinus Pontifex, & Deus-Dedit Calaritanus in Sardinia Episcopus eorum ex illis sensa maturè cribrarunt. Quid quid sit, eisdem ut canonicis usus est in eadem Synodo contra eosdem laudatus Papa Martinus. Etenim in tertio Secretario errorem Theodori Pharanitani Episcopi revincit ac damnat ex primo Capitulo. Quartus Secretarius ad Monotheliticam impietatem plenè damnandam religi sibi jussit omnium quinque generalium Synodorum Symbola seu de fide Decreta, & tertio loco adducit omnia duodecim Sancti Cyrilli Capitula, & ipsis præfigit hunc sublimem titulum. *Symbolum apud Ephesum ducentorum Patrum*. Etiam hoc est cum salis grano accipiendum. Interim nobis demonstrat, quod ista Capitula plenissimam authoritatem tunc obtinerent apud omnes Ecclesias.

CAPUT CIII. ---191

Epistola, inquit, *Andreæ, quam super his rescripsit Deo Amicissimo Episcopo Alexandro, iterùm rogans eum, ut cæteris adsentiret.*

MUltùm contristor de Sanctitate tua, Domine, cogitans quantam festinationem, machinationemque instruat Dæmon ad perturbandam Dei Ecclesiam, quæ tuo est commissa regimini, invidens ei, quod sub te valdè profecerit. Pro qua re ego vinctus in lecto ad has litteras prosilivi. Et rogo Sanctitatem tuam, & tango vestigia, ut accommodum sive aptum tuæ vitæ præteritæ etiam nunc facias cogitatum, committens Deo exitum rerum. Non enim ita vixisti, nec talia sunt quæ per omnem vitam peregisti, ut despiciaris à bono Deo. Nec sic eum coluisti, ut de te omninò non cogitet. Sed valdè confido, quia exitum quemdam mirabilem inopinatumque præstabit his hujus temporis tristibus, quem nos interim cogitare non possumus. Quia ipse, sicut solet, post augmentum pessimorum potest solatium suum erga proprios Cultores ostendere. Quæso igitur, ut neque turberis, neque ab Ecclesia exire disponas. Hoc enim nimis est impium, & Mercenarii potiùs quàm Pastoris opus. Nec inultum tot prodere animas, sed eversionem cunctorum, quæ priùs mirabiliter operatus es, habens. Cogita verò, ut dixi, potentiam Dei: Et quia ille, qui & ea quæ in Cœlo, & quæ in terra sunt, reconciliavit ad pacem, & membra Ecclesiæ divisa conjunget, & dabit tuæ satisfieri Sanctitati, ut aliis Sacerdotibus communices atque consentias. Quia & nos non simpliciter, nec velut si quis dicat, impiè ad hanc intentionem respeximus, sed cogitantes quid expediret Ecclesiis.

Idem Irenæus ait.

SCHOLION.

HÆc epistola nos docet plura. Primò, quod Alexander se à sui Patriarchæ Joannis communione discreverit, ac manserit pertinacissimus in isto schismate. Secundò, quod ab Imperialibus Ministris fuerit pressus, ut pacem admitteret, aut Episcopatu deposito discederet Hierapoli. Tertiò, quod exire fuerit paratissimus. Quartò, quod fuerit magni meriti Episcopus, ac

ac grandes fructus fecerit in ista Ecclesia. Quintò, quod Andreas speraverit hæc attendenda à Divina Clementia, ideoque & Alexandrum opportunè liberandum ab hoc in sempiternam damnationem præcipitio. Sextò, quod cum magno timore ac tremore debeamus operari nostram salutem, dum tanta Christianæ Justitiæ Lumina videmus eclipsari, immò & excæcari, & ruere in reprobum sensum. Septimò, quod Andreas non fuerit pravus homo: Utpotè qui omni conatu studeat suum Metropolitam ad mentem reducere.

CAPUT CIV. --192

Epistola Alexandri Episcopi, quam rescripsit Andreæ, culpans eum, quod dum rectam fidem prædicant, communicent tamen Cyrillo, nullo modo recedenti ab hæresi.

GRatias quidem tuæ admonitioni ago, venienti ex affectu benevolentiæ; ut autem non multam chartam propter nos expendas, quiesce quæso, à Monitis. Nam quia & impius Cyrillus hæreticus est, & qui ei, sicut scripsit, illam chartulam obtulerunt, Cooperatores facti sunt, magisque Principes perditionis contra Orthodoxam fidem, scit amans Deum anima tua. Nam & ea, quæ pertinent ad Sanctissimum Episcopum Nestorium, qualiter disposuerint, suis animabus nequaquàm parcentes, omittantur, Dei Judicio reservanda. Forsan verò & ille injustitiam committit, qui Religiositatem vestram velut irritantem accusat. Nam & Orthodoxi estis, & rectam fidem prædicatis, & estis operati confusionem, & dispensativè Orthodoxiæ hæresim miscuistis. Undè quiesce, quæso, monere nos: Nec vobis enim, Deo me confortante, nec Cyrillo communico, non anathematizanti evidenter hanc hæresim, neque communicantibus ei. Vos autem quod ad vos attinet peregistis, festinastis, cucurristis, Ovem perditam requisistis. Non vult ipsa inveniri, de reliquo quiescite. Coram terribili enim illo Tribunali utique videbimus invicem.

SCHOLION.

PEr hanc epistolam Alexander adeò manifestat suam pertinaciam, ut dicat se esse ovem, quæ nolit, licet perdita, quæri aut inveniri. Affirmat, quod nec Cyrillo, nisi anathematizanti sua Capitula, nec ullis ei communicantibus velit communicare, ideoque nec Joanni Patriarchæ, nec Theodoreto, nec ipsi etiam Andreæ. Addit hujus suæ pertinaciæ causam non esse damnationem Nestorii. Hanc enim, quantumvis injustissimam, esse tamen rem humanam, ac ideò dispensatoriè posse reservari Divino judicio. Suæ sententiæ causam affirmat esse hæretica Cyrilli Capitula, ac illius pertinacem in ipsis hæresim. Hinc concludit cum illo non posse communionem fieri, sed solam confusionem, quæ Orthodoxiam misceat cum hæresi. Hanc non esse dispensationem, sed proditionem fidei, ac prævaricationem.

CAPUT CV. --193

Epistola, inquit, *ejusdem, quam scripsit ad Joannem Germaniciæ, qui similiter eum pro pace rogaverat.*

ET olim vestro congregato Conventu in Zeugmate, id est, Deo Amicissimorum Episcoporum atque Pastorum, ad quærendam salvandamque Ovem, quæ perierat, & omnem Pastoralis disciplinæ speciem ostendentibus, dum ego non possem ad altitudinem præstitæ vobis scientiæ pervenire, & inspicere penetralia pœnitentiæ abominationis Ægyptiacæ, multis aliis inter hæc motis, ut propositiones vestras minimè repetam & pœnitudines, cognovistis quod adjaceat mihi, cooperante Deo, qui & lumen scientiæ nobis rectæ fidei donat, omnem piam condescensionem recipere, & impiam dispensationem refugere, quæ fit sub pacis obtentu. Et nunc autem nihilominus eandem tenemus sententiam. Intentio enim mihi est, ut ubique inconcussam conscientiam servem, & ab omni hæretica mixtione discretam terribilem Mysteriorum Divinorum & Cœlestium communionem. Si autem mihi, quod absit (præceptum namque habemus Dominicum, ut oremus, ne intremus in tentationem) ex Imperiali necessitate jubeatur, ut aut impii illius communionem amplectar

ctar (modò enim nobis, ut exercitatis in aliis causis, facilia videntur universa) aut decem millia mortes excipiam, Deo me & tunc denuò roborante, noscetis quod vos ad persuadendum nobis sitis infirmi, sed nos proclives non simus ad perdendum, quod accepimus à Domino Christo, Depositum. Cujus procul dubio & restitutionem deposcemur ab eo.

SCHOLION.

HÆc epistola nos docet plura. Primò, quod Zeugmatensis Synodus omninò convenerit. Secundò, quod ab Andrea ac Theodoreto postulata fuerit ad reducendam Ovem, quæ perierat. Utique Metropolitam Alexandrum. Tertiò, quod ipse quamquam plurimum tergiversatus, tandem comparuerit ad Synodum. Quartò, quod omnes Episcopi omnem charitatis speciem ostenderint ad ipsum instruendum ac reducendum. Quintò, quod ipsi persuaderi non potuerit Cyrilli pœnitentia, ideoque nec legitimitas pacis. Sextò, quod hæc non sit pia condescensio, sed impia dissipatio & confusio. Septimò asseverat se potius mille mortes amplexurum, quam istam pacem. Hinc rogat sibi deinceps à nullo fieri molestiam. Omnes fore infirmos ad istam persuasionem. Se fore firmum ad custodiam Depositi, de quo ad Timotheum, adeoque & ad omnes Episcopos scripsit Sanctus Paulus: *Depositum custodi*. Porrò Joannes hic videtur pacem plenè admisisse, adeoque & damnationem Nestorii. Nam postmodò adfuit Chalcedonensi Concilio, & nullam penitus fuit exactus professionem. Proindè Nestorius, nativitate Germaniciensis, fuit derelictus à suis Civibus. Zeugmatis Episcopus videtur tunc fuisse Evoltius, seu Evortius, qui cum Joanne fuit etiam Chalcedone.

CAPUT CVI. —194

Epistola, inquit, *Andreæ ad Oeconomos Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quod communicaverit Antiochenis, & reliquis omnibus.*

AUdio quod valdè irascatur Sanctissimus Episcopus, & per multa loca contra nos Epistolas dirigat, quasi viderimus Religiosissimum Episcopum Rabbulam. Quod quidem nondum contigit. Quod si & evenisset, nescio si quid commune commissum sit, unde indignari debuerit. Qui enim semel communicavi Sanctissimo Episcopo Joanni, pacemque amplexus sum, ab ejus communione, & colloquio, aspectuque *repulsus*, repulsurus sum & hanc ultionem mihi imponere majorem. Nec si impiè, quod absit, egissem, mihi imponere valuisset. Quippè qui & Judæis colloquitur & Paganis, in præsentiam nostram venire non pertulit, quia Sanctissimo Episcopo Joanni communicavimus, quem dixi Orthodoxum. Forsitan verò & per singulos Episcopos expetendus sum singulas ultiones. Igitur ne semper noviter perturbetur, ecce apertè dico, sicut & olim scripsi, quia & postquam allata est ultima Epistola ex Ægypto, clarè continens Orthodoxæ fidei Dogmata, ego & amplector pacem, & omnibus ubique Sanctissimis Episcopis communico: Et Sanctissimo Episcopo Sixto, & Cyrillo, & Maximiano, & Rabbulæ, & Melitinensi, & omnibus Ponticis, & à nullo discissus sum, dum apud eos omnes obtineant Dogmata veritatis, & unitio atque pax Ecclesiæ ad gloriam Dei pertineat. Et confiteor Dominum Christum Deum esse atque hominem, duas naturas, unam Personam, humilia & sublimia de eo Divinis Scripturis inserta: Hæc quidem ut de homine, illa verò ut de Deo, inconfusa unitate obtinente, & uno existente, ut dixi, Domino & Christo. Si ergo vult de cætero ipse ut Catholicus cum Catholicis amplecti pacem, & liberare à scandalis naufragantes per discordias & contentiones nostras, faciet benè; si autem non vult, ego quidem contristabor, quod ita dispositus sit: Judex verò Deus est omnium. Nullus ergo mihi de cætero quæstiones importet. Clarè enim sententiam meam à principio aperui & nunc nihil novi deliberavi, sed quæ ab initio tenui, mox ut allatæ sunt litteræ. Atque utinam possibile mihi esset, ut omnes, qui non consentiunt, conjungerem adunaremque Ecclesiæ: Essetque mihi à Deo donata efficacia hæc, qua me arbitrarer maximum ad æterna reperisse remedium sive solatium.

SCHOLION.

HÆc epistola est magni ponderis. Docet varia. Primò, quod Andreas, dum extra Provinciam ivit, omninò iverit ad Osrhoenos: Ad componendos, quos ab illo distraxerat Rabbulas Metropolita, Cleri ac Populi animos. Secundò, quod Alexander suspicatus fuerit ipsum egisse cum Rabbula, composuisse pacem, rediisse in gratiam ac in communionem. Ex quo discimus tertio, quod Alexander non solius Nestorii, sed acer defensor fuerit etiam Mopsuestiensis Theodori. Quartò, quod Andreas tunc Rabbulam non viderit, attamen non fuerit alienus à redeundo in ejus amicitiam. Quintò, quod Alexander Andream, ob admissam pacem ac retentam Joannis Patriarchæ communionem reje-

rejecerit à sua communione, alloquio, atque aspectu. Hinc Andreas infert, quod jam impunè possit communicare cum Rabbula: Quoniam ista pœna non possit repeti aut ampliari. Quoniam Alexander non possit per singulos, quibuscum Andreas communicaverit, Episcopos exigere singulas istiusmodi ultiones. Et indignatur, quod Alexander, qui libere loquatur cum Judæis ac Paganis, nolit Episcopum loqui cum Episcopo, nequidem cum Metropolita alterius Provinciæ, imò nec cum proprio Patriarcha. His igitur offensus Andreas, detrectat ad ipsum deinceps scribere, ideoque illa, quæ ipsi referenda fuerant, scribit ad Œconomos Ecclesiæ.

Et scribit plura. Primò, quod pacificatoriam Sancti Cyrilli Epistolam judicet plenè orthodoxam, ideoque & Ecclesiarum pacem admiserit. Secundò, quod cunctis hujus pacis auctoribus Episcopis etiam ex animo communicet. Quod communicet, non soli suo Patriarchæ Joanni, sed etiam Xixto Romano Pontifici, pacis confirmatori, Sancto Cyrillo, Maximiano Constantinopolitano itemque Rabbulæ ac Melitinensi Acacio, & omnibus Ponticis Episcopis. Imo & omnibus sub cœlo: Dummodò tamen orthodoxis. Tertiò, exponit orthodoxam de Dominicæ Incarnationis mysterio fidem, ipsam profitetur, & addit profitendam etiam ab Alexandro. Quartò, ait hæc sua sensa non esse, sed se ita sensisse statim ab allatis ac visis Sancti Cyrilli pacificatoriis litteris. Et ista sua sensa mox aperuisse. Et tandem concludit: *Utinam possibile mihi esset ut omnes, qui non consentiunt, conjungerem adunaremque Ecclesiæ. Essetque mihi à Deo donata efficacia hæc, qua me arbitrer maximum ad æterna reperisse remedium, sive solatium.* Ex quibus omnibus videmus Andream fuisse virum bonæ ac pacificæ mentis. Item videmus, quod Alexander se etiam à Romanæ Ecclesiæ communione separaverit, ideoque fuerit plenè schismaticus. Quia nempè Xixtus Pontifex pacificatorias utriusque partis litteras confirmaverat.

CAPUT CVII. —195

Epistola Pauli Emeseni Episcopi, ostendens ejus intentiones.

DOmino meo, & propter omnia Magnificentissimo Magistro Militiæ Anatholio, Paulus clarè sciens, quod Magnificentia vestra valdè desideret cognoscere declarari Dei Pacem & ordinationem, nota facio, quæ per Dei gratiam Berrhææ unà cum viro devoto Maximo Magistriano cognovi ex eis, quæ scripsit Deo Amicissimus Cyrillus Episcopus: Quia per Dei gratiam propositionibus nostris assensit, & omnia suscepit atque approbavit ex plurimis, quæ à nobis sunt. Quomodo enim non ita faceret, cum recta essent Dogmata, & Patrum sensibus consona? Pro qua re, Domine Magnificentissime & Gloriosissime, in omni voluptate esto, cognoscens quod per gratiam Dei velociter in Oriente vestro & Dei Ecclesia ordinem suscipiens competentem, pace consueta fruetur, vestra Magnificentia magis, quam magni æstimante, ut cœpta pax perfectum perducatur ad terminum. Festinat verò ad Berrhæam Dominus meus Sanctissimus, & Deo Amicissimus Joannes Archi-Episcopus, ut manifestissimè de omnibus colloquatur & statuat. Dato enim per gratiam Dei principio, universa de reliquo ad correctionem perfectam prona erunt. Vobis namque incolumibus, Orienti nihil deerit ad integram dogmatum emendationem, & omnimodam Ecclesiarum tranquillitatem. Hæc scripsi sciens quod ea, quæ nunciata sunt, Magnitudinem vestram valdè lætificent propter amorem, qui in vobis est, Dei, & validum atque ferventem zelum circa Orthodoxiam. Prædictus verò Sanctissimus Archi-Episcopus jussit, ut per nos hæc bona nuncia vestra Magnanimitas disceret.

SCHOLION.

HÆc Epistola non est responsum, sed Relatio facta ex mandato Joannis Patriarchæ: *Prædictus Sanctissimus Archi-Episcopus jussit, ut per nos hæc bona nuntia vestra Magnanimitas disceret.* Ad hunc Anatolium extant plures etiam Theodoreti Epistolæ. Est omninò ille, qui Chalcedonensi Synodo adfuit, primus inter gloriosissimos judices, Magister militum, Exconsul ordinarius, ac Patricius. Ejus consulatus concurrit cum quinto consulatu Valentiniani tertii Imperatoris, ad quinti sæculi annum quadragesimum. Septem annis post hanc epistolam. Ipsa enim data est statim post Pauli Emeseni ex Ægypto reditum, & nos docet plura. Primò, quod ille Antiochiam redux statim cum Joanne Patriarcha Berrhæam adiverit, omnia communicaturus Acacio. Joannes enim cuncta privatim cum solo ferè Acacio egerat: hinc sine ipso nihil etiam voluit in executionem mittere. Secundò, quod Paulus clausas à Sancto Cyrillo litteras retulerit & ipsarum sententiam ignorarit, donec eas Joannes apud Acacium aperuit. Tertiò, quod hac in re Joannes tantum detulerit Acacio, ut litteras non nisi apud ipsum, & cum ipso voluerit aperire. Quartò, quod Orientales Episcopi varias pacis conditiones ac vias Sancto Cyrillo obtulerint, & quod ipse se accomodaverit istis Episcopis. Joannes enim Patriarcha volebat videri victor, tanquam non ipse Cyrillo, sed Cyrillus ipsi cessisset. Prævidebat suorum Episcoporum plures paci adversaturos, ideoque sibi

sibi opus fore authoritate principis. Hinc Anatholium, totius Orientalis militiæ Magistrum, sibi conciliatum voluit, ideoque Paulo Episcopo injunxit hanc cum omni reverentia relationem facere.

CAPUT CVIII. ---196

Epistola, inquit, *Cyrilli ad Rabbulam Edessenum Episcopum, nuntians quod omninò non recipit propositiones, quæ à Joanne sunt destinatæ.*

PIissimo & Amatore Christi Imperatore dirigente Dominum meum Mirandissimum Tribunum, Notariumque Aristolaum, Christianum virum, & pro recta fide valdè certantem, ut ad pacem copularet Ecclesias, & scribente clarè, quod Antiochenus deberet priùs subscribere quidem Nestorii damnationem, anathematizare verò scelesta ejus Dogmata, & tunc communionem nostram quærere, scripsit ad me Dominus meus Religiosissimus, & optimus senex Episcopus Acacius incongruam quandam propositionem: Quasi ab Orientis Episcopis, magis autem, si oportet dicere, veritatem *oporteret discere* ab eis, qui ea, quæ sunt Nestorii, saperent. Nam dum eos oporteret sequi quod congruit, & *juxta* intentionem piissimi Principis, omniumque Orthodoxorum, anathematizare scelesta Nestorii Dogmata, è contrario petunt vacare universa, quæ à nobis scripta sunt sive in Tomis, sive in Conscriptionibus: Et sic, inquiunt, Ecclesiæ communicabunt ad invicem. Hoc autem clarè dicere est, quod oporteat nos rectam Fidem denegare, & Nestorii consentire blasphemiis. Si enim nostra exterminamus, quæ se benè habent, & inexprobrabiliter afferunt veritatem, & rectæ Fidei militant, approbavimus ea, quæ sunt Nestorii, & erimus admirantes ejus insaniam. Sed illorum quidem propositionem intelleximus. Contristati enim sunt, quod blasphemante Nestorio, ab Orthodoxis contra eum sermones scripti sunt, & epistolæ. Qualia verò & nos scripserimus, sciet tua Perfectio, dum legeris paria eorum. Ob hoc enim tuæ illa Religiositati direxi.

SCHOLION.

HÆc epistola altè clamat, quod Rabbulas dudum ante jactum in Theodori Mopsuesteni libros ac personam anathema, intimam ac secretam cum Sancto Cyrillo familiaritatem habuerit, ideoque Epheso redux Joannis Patriarchæ factionem statim deseruerit: Licet non externo forsitan opere, tamen animo. Hæc enim epistola est scripta statim post conclusam pacem biennio aut triennio ante anathema, Cyrillus Rabbulæ exponit omnem pacis tractatum: Ejus exordium, progressum, finem, singula arcana. Et mittit cunctarum ultro citroque epistolarum exemplaria. Et existimo, quod omnia hæc, nescio qua via, perscrutatus Presbyter, ex tunc cœperit moveri adversùs suum Episcopum. Attamen tunc necdum scripsit famosam suam Epistolam ad Marim. Hanc non scripsit nisi post Anathema. Videtur non dubitandum, quin plures inter Cyrillum ac Rabbulam litteræ cucurrerint, ideoque Theodori anathema processerit ex mutuo consilio.

CAPUT CIX. ---197

Epistola Maximini ad Alexandrum, quam scripsit, dum cognovisset de Andrea, & de Germaniciæ.

VAlde confusus sum, cognoscens ex litteris tuæ Sanctitatis illum, qui est Germaniciæ, & eum qui est Samosatenorum, semet ipsos à sancto vestro dirupisse *Judicio*. Non crederem, si id nuntiaretur ab altero. Verumtamen & nos hæc ipsa pertulimus ab Alexandrino & Rossio. Reliqui enim cuncti per bonum Deum & sanctas Orationes tuas firmi persistunt. Qui verò sunt in nostro confinio, præcipuè qui Montana habitant, quibus & in Cappadocia & in Armenia negotiandi necessitas, multa millia malorum sustinent: Eò quod mihi Cæsareensis scripserit, & à me nec Rescriptum potuerit impetrare, nec ut ipse susciperem litteras ejus. De reliquo igitur adversùs nostros implacabile prælium assumpserunt. Sed rogo Sanctitatem tuam, ut assiduas pro nobis preces digneris effundere: Ut & illius in semet-ipsum nequitia convertatur, & nostri perfectissimè roborentur.

SCHOLION.

HIc Maximinus erat Anazarbi Episcopus, Metropolita secundæ Ciliciæ. Epistolæ epigraphe est mutila. Legendum erat. *Et de Germaniciæ Episcopo*. Vel: *Et de Germaniciæ Joanne*. Istarum tamen vocum altera possit subintelligi: hinc duxi nihil mutandum. Epistola facit plura. Primò, Alexandrum consolatur super Andreæ Samosatensis ac Joannis Germaniciensis Episcoporum accessu ad pacem. Eos habet

bet pro apostatis. Addit hoc nuntium fuisse sibi adeo mirum, ut alteri referenti non credidisset. Ex quo vides Alexandrum Maximino scripsisse suas querimonias. Secundò, dicit Alexandro in ista calamitate non deesse socium: Et quidem semetipsum. Etiam se tali modo esse desertum ab Alexandrino Episcopo, ac Rossio. Julianus Roscensis in secunda Cilicia Episcopus adfuit Chalcedonensi Concilio: An sit ille, ignoro. Tertiò, affirmat cæteros suos suffraganeos permanere firmissimos. Secunda enim Cilicia fuerat per Theodorum Mopsuestenum non modicè corrupta: Ideoque admiranda non est hæc ejus pro Nestorio pertinacia. Quartò dicit, quod vicinorum montium incolæ, licet non essent suæ provinciæ, essent tamen ejusdem sententiæ, ideoque sustinerent multa malorum millia. Spectabant enim partim ad primam Cappadociam, in qua Firmus Cæsaræensis, partim ad secundam Armeniam, in qua Acacius Melitinensis erat Metropolita. Hi duo erant duo firmamenta Ephesini Concilii, ideoque istos suos subditos non tantum suaviter, sed etiam fortiter studebant ad sanam mentem reducere. Quintò dicit, quod sui Cilices, qui negotiandi causa quandoque transibant in præfatas provincias, acerbè tractarentur ab eisdem Episcopis. Sextò, quod præfatus Firmus ad ipsum scripsisset: Nempe ut istos suos montanos cessaret corrumpere. Septimò, quod Firmi litteras, nequidem admittere voluerit, longè minùs respondere. Octavò, quod hac de causa sit inter ipsos implacabile bellum. Per hæc sua impia facinora conatur Alexandro adferre aliquid solatii.

Adn. Nor. Vide hujus Act. V. ubi Joannes definitioni Fidei verba S. Leonis addéda protestatur, &c.

Extat Theodoreti ad Joannem Germaniciensem Epistola, cujus est exordium: *Immemorem te amicitiæ nostræ non esse sciebam equidem, & liquidò novi. Sed ego Religionem tuam volebam & optabam rem perfectam præstare, communionemque illorum fugere, qui pietatem prodiderunt, & universorum Creatori susceptam de nobis curam adscribere.* Affirmat quietem, in qua tunc degebat, esse sibi gratissimam, ac pergit: *Docere quidem eos, qui jactatis in nos calumniis adducti sunt, necessarium arbitramur, ac evangelicorum dogmatum veritatem ostendere, & armatum contra illam mendacium redarguere.* Et post varia concludit: *De nostra verò istuc,* ad secundum Ephesinum Concilium, *profectione scribere nihil possum, priusquam cognoscam, quid de nobis præceperit piissimus Imperator. Necdum enim advenerunt litteræ.* Epistola scripta est post Decretum, quo Imperator Theodosius Theodoretum circumscripto intra suam civitatem exilio conclusit, vacare jussum ab omni ecclesiastico ministerio: Item post aliud Decretum, quo ipsum vetuit accedere ad præfatam Synodum. Quorum omnium malorum radix fuit pertinax defensio Theodori ac Diodori, & præsertim Nestorii. Hinc apud moltos suspectus fuit, quod non solas personas, sed etiam errores defenderet. Porrò Joannem arguit, quod contra amicitiæ leges communicaret ejus adversariis & calumniatoribus: Nempe Theodori ac Diodori damnatoribus, nec non & defensoribus Capitulorum Sancti Cyrilli. Forsitan & Eutychianistis tunc incipientibus. Nam hi ex istis utique malè intellectis, capitulis duxerunt originem. Proinde hinc discimus Joannem ab Alexandro Metropolita, itemque à Nestorio, Diodoro ac Theodoro penitus recessisse. Uti plenè integer Episcopus adfuit Chalcedonensi Concilio.

Epist. 133.

CAPUT CX. ---198

Epistola, inquit, *Theodoreti ad Helladium, indicans quod non abscesserit ab illis, quæ inter ipsos semel in negotio convenerunt, neque injustitiæ, quæ in illam personam commissa est, acquiescere patiatur.*

QUando præcipuè litterarum consolatione nos oportuit frui, vehementior quippè nunc est erecta tempestas, tunc & ipsa fraudamur, & damnificamur ea, quæ nobis sola supererat. Ego quidem semel secundòque scripsi de his, quæ vertuntur, & poscens commune consilium, & manifestans sententiam meam, & claram mihi tuæ Sanctitatis intentionem rogans, & nec semel impetravi Rescripta. Unam verò solam per totum tempus commendatitiam suscepi Epistolam. Et valdè me obstupuisse confiteor, Vereor quippè, ne qua adversùm nos accusatio veniens, opus namque tale multorum est, licet semper, præcipuè tamen hoc tempore, tuæ Charitatis turbidaverit puritatem, suadens quod relicta acie dedititii fuerimus effecti, & quasi quidam multipedes aut chamaleontes colorem secundùm petras & folia verterimus.

Undè ad has rursum litteras venio, ac rogo ut Sanctitas tua eadem sit circa nos. Adjuvante siquidem gratia Dei, non imitamur varios reumatum cursus, qui interdum quidem huc, nonnunquam verò illuc recurrere solent, sed festinamus in eis, quæ à principio deliberavimus, quæ recta sunt, permanere, & tristia, quæcumque venerint, sustinere, & nutum desuper exspectare. Undè eam quidem, quæ ex Ægypto est directa, Epistolam, quia orthodoxa, recepimus; mercedes verò, quas pro eadem sua recta fide poposcit, qui eam vix tandem discere valuit, ut odiosam Deo, & abominandam sumus aversati.

Nam quis unquam eorum, qui sub pietate nutriti sunt, mercedem rectæ fidei homicidium postulavit? Vel quis tribuit postulanti? Aut quis veracem appellet eum, qui sine mercede honorare noluerit veritatem? Demus enim non esse malam, quæ est petita, mercedem: Docuerit. Mihi enim videtur nec illum nominare perfectum, qui propter Regnum Cœlorum virtute animi pollet,

let, sed quem boni detinet amor, & qui bonum propter ipsum complectitur. Et testatur hoc
Joann. 14. Dominus, dicens ita: *Qui diligit me, implebit Mandata mea*. Et non ait: *Qui desiderat Regnum Cœlorum*. Sed,. *Qui diligit me*. Si verò & meminit ubique mercedum, aliquando quidem dicens, *Quoniam ipsorum est Regnum Cœlorum*, aliquando verò, *Quia ipsi hæreditate possidebunt terram*, & quæcumque sunt talia, hoc facit ostendens propriam largitatem, & animas fastidiosorum ad bona sustollens; perfectorum verò est proprium pro-
Philipp. 2. clamare: *Mihi vivere Christus est, & mori lucrum*.
Actor. 21. *Et ego enim non tantùm ligari, sed & mori paratus sum pro nomine Domini nostri Jesu Christi. Et complaceo mihi in infirmitatibus, in persecutionibus, in seditionibus, pro Christo. Quando infirmor, tunc*
2. Cor. 12. *potens sum*. Sed iste Orthodoxiæ Assertor, seu Præceptor egregius, mercedem Orthodoxæ fidei expoposcit. Et mercedem sceleftam, & bestiis sanguinem potantibus condecentem.

Verùm clamemus ei: *Quia Diis tuis culturam non exhibemus. Et imaginem, quam statuisti, auream non adorabimus*. Talem tenemus sententiam, Deo Amicissime Domine. Nullus igitur nos apud vos impetat, velut alia sapiamus. Sed orate ac deprecamini Deum, & animam nostram, quæ infirma est, roborare, & corpus, quod graviter est dispositum. Dexter enim pes meus torpore detentus lecto nos rursùs affixit. Sed novi, quod & hoc utiliter atque salubriter dispensaverit universitatis Inspector.

SCHOLION.

HElladius Tarsensis Episcopus, primæ Ciliciæ metropolita, erat unus istorum quatuor, quos ob nimiam pertinaciam Sanctus Cyrillus à pace excluserat. Quare præsens Epistola docet primò, quod Theodoretus istam exclusionem parvi fecerit: quod familiarem cum Helladio communionem non deseruerit. Secundò, quod pacem admittere noluerit, nisi quasi de consilio, & consensu Helladii. Hinc per iteratas litteras expostulavit istud consilium. Tertiò, quod Helladius istas propositiones adeò indigne tulerit, ut nec Responso fuerit dignatus. Judicabat enim Theodoretum, dum de ineunda pace, & citra Capitulorum anathema admittendis Cyrilli litteris vel cogitaret, esse servilem relicta acie deditítium, multipedem Chamaleontem. Et quia Theodoretus hæc ipsi timet revelata facie intimare, refert in susurrones. Super his Theodoretus se purgat, studet redire in gratiam Helladii, & quartò dicit, quod pacificatoriam Cyrilli Epistolam judicarit Orthodoxam, ideoque & non potuerit non admittere. Quintò, quod tamen non admiserit mercedes, quas Cyrillus exegit pro ista Epistola: Quod ipsas abominandas duxerit. Nempe degradationem Nestorii. Et ipsam appellat homicidium. Etenim iniqua Episcopi degradatio est omninò homicidium. Hinc etiam Sanctus Optatus Milevitanus Episcopus Donatistas cunctis Catholicæ Ecclesiæ Episcopis, quo irregulares ac irreparabiles redderent, pœnitentialem manum imponentes, frequenter appellat homicidas. Quia nempe in illis licet non vitam, tamen occidebant honorem. Sextò Theodoretus affirmat, quod istam damnationem nunquam sit admissurus, utpotè mercedem sceleratam, & congruam bestiis sitientibus humanum sanguinem. Affirmat Cyrillum esse istiusmodi hominem. Septimò, quod potiùs idololatriam patraturus sit, quam admissurus istam damnationem. Nempè nullatenùs credebat Nestorium sapuisse aut docuisse hæretica.

In Constantinopolitana collatione Severiani Episcopi adversùs Theodoretum, uti Nestorianum, multa declararunt: inter cætera, quod Sanctus Cyrillus ipsum exclusisset à pace. At verò Hypatius Ephesiorum Episcopus respondit: *Nos ad omne Orientale Concilium Epistolam ipsam à Sancto Cyrillo scriptam, invenimus. Ostendite autem, vos, quod in unitione hunc ex illa pacifica & coadunante Epistola substraxit. Quid autem ampliùs, verbis detrahere, an per condemnationem inferre contumeliam? Sic ergò ipsi beato Joanni, & omnibus qui cum eo fuerant Ephesi, & per condemnationem injuriantes illud indulsit Beatus Cyrillus, multò magis qui tantummodo verbo in eum peccaverunt, indulgentiam præstitit. Sed & invenimus in Theodoreti litteris, quas ad Dioscorum fecit, quia & secundo in his, quæ contra Nestorium scripta sunt, scripserit. Et quando contra Julianum vel Apompeos conscripsit, libros ipsos destinavit in Antiochiam Beatus Cyrillus, & rogavit Beatum Joannem ostendere illos præclaris Orientalibus Doctoribus. Et quia ostensis eis scripsit illi Theodoretus, & rescripsit ei Beatus Cyrillus, diligentiam & affectum ei testificans. Et quia duas ab ipso suscepit Epistolas, quæ & custodiuntur apud illum, nullam de eo contumeliam designantes*. Quæ omnia sunt longè verissima. Nihilominus præsens Epistola demonstrat istam amicitiam non fuisse ex integro fraternam.

Notanda ac veneranda sunt hæc Theodoreti verba: *Quis veracem appellet eum, qui sine mercede honorare noluerit veritatem? mihi videtur nec illum nominare perfectum, qui propter regnum Cœlorum virtute animi pollet, sed quem boni delectat amor. Et qui bonum propter ipsum complectitur*. Largiùs ac lucidiùs sua sensa exponit in Commentario super caput octavum Apostolicæ ad Romanos Epistolæ: *Non est amandus Deus propter bona promissa, sed illa propter ipsum sunt expetenda. Neque enim qui sincerè in aliquem divitem affectus est, eum propter opes & facultates diligit, sed propter suum in eum affectum, diligit etiam res, quæ ad ipsum pertinent. Ita etiam divinus Apostolus inquit: nollem habere regnum Cœlorum & omnia quæ videntur, & quæ intelligentia percipiuntur, & tot ac tanta alia bis ac ter, sine dilectione in Christum. Si quis autem mihi tum præsentia, tum futura molesta & aspera proposuerit, & temporalem atque æternam mortem, & longissimum in gebenna sup-*

supplicium, unà cum dilectione in ipsum, libentiùs & alacrius hæc susciperem, quàm illa magna ac præclara, & quæ verbis exprimi nequeunt, Dei dilectione frustratus essem. Docet tria. Primò, quid sit veraciter casta Dei dilectio. Secundò, quod tali dilectione Deus debeat ab omnibus diligi. Tertiò, quod omnia nostra opera debeant ex tali dilectione procedere.

CAPUT CXI. —199

Epistola, inquit, *Helladii ad Alexandrum, indicans quod propter eam, quæ facta est, causæ proditionem Cilices convenire placuerit*.

IN omnibus gratias agimus communi Domino & Salvatori Christo, qui nos dignos fecit propter desiderium sui, & piæ fidei confessionem, in medio ebriorum plurimorum spiritales amplecti vigilias. Magis autem gaudemus, quia instar Capitis tuam inscripsimus Sanctitatem in certaminibus: Quæ hic, qui tentationes exercitari permisit propter nostrorum multitudinem delictorum, hoc quo voluerit modo, ipse compescet. Maximè si pro pietate certantes firmo statu Adversariis resistamus. Quia verò consequens erat, ut postquam cognovimus execrandas impiorum pactiones, colligeremus Deo Amicissimos hujus regionis Episcopos, ut deliberarent unà nobiscum, quid sit agendum, hoc facere Deo propitio habemus paratum. Ea verò, quæ tali Episcoporum Synodo formari contigerit, nota utique faciemus tuæ Sanctitati. Ora pro nobis Domine per omnia Deo Amicissime.

SCHOLION.

HElladius Tharsensis Episcopus, unus istorum quatuor, quos Sanctus Cyrillus à pace excluserat, dudum mansit pertinax. Nam etiam in hac Epistola, initam pacem appellat *execrandas impiorum pactiones*. Et addit, se *in medio plurimorum ebriorum amplecti spirituales vigilias*: Hinc fuit plurimum gavisus de simili Alexandri pertinacia. Et ipsi significat à se esse indictam Synodum, ad pleniorem hujus causæ discussionem: Et spondet acta referre. Ista Synodus haud dubiè fuerit facta in ipsa metropoli.

CAPUT CXII. —200

Epistola, inquit, *Maximini secundæ Ciliciæ ad Alexandrum, qua indicavit, quoniam convenientes certa quædam definierunt de causa, quæ agebatur*.

QUoniam nihil eorum, quæ hìc fiunt, tuam latere convenit Sanctitatem, necessariò & nunc, quæ statuta sunt à nobis, tuæ Sanctitati innotescere festinavi. Quorum direxi & paria. Dignetur ergò his inspectis, Religiositas tua, quæso, huic causæ auxilium ferre, tam per sanctas orationes tuas, quam per eam quæ tibi inest boni constantiam. Universam tecum constitutam Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, salutamus.

SCHOLION.

UTi Helladius Tharsensis, ita Maximinus Anazarbensis Episcopus, Metropolita secundæ Ciliciæ, egit eadem de causa Synodum, & per præsentem Epistolam refert ejus Acta. Deinde Alexandrum hortatur ad perseverantiam in pertinacia, & ad præstandum causæ auxilium.

CAPUT CXIII. —201

Synodus Anazarbensis. Sancta Synodus secundæ Ciliciæ, quæ per gratiam Dei in Anazarbo Metropoli convenit, interlocuta est quæ subjecta sunt.

MOta immodica perturbatione contra piam fidem, & infamibus vocibus aures hominum circumsonantibus, ex litteris piissimorum & Amicorum Christi Imperatorum, quæ omnes Deo Amicissimos Episcopos pariter convenire jusserunt, ad Ephesiorum Metropolim venimus. Sed Cyrillus, Alexandrinorum quondam civitatis Episcopus, manu, qua Patrum in fide non permanens eam duodecim Capitulis commovere tentavit, & Anathematismos adjecit, per omnem terram monstrans propriam putritudinem: Hic priusquam cuncti Deo Amicissimi Episcopi convenirent, circa quod Amicis Christi nostris Im-

Imperatoribus placuit, præsidens ex authoritate Concilii usurpavit sibimetipsi Judicium, & calumnia circumvento Deo Amicissimo Episcopo Nestorio, qui & absens erat, nec à fidei pietate recesserat, ut putavit, condemnationem supposuit.

Nos igitur, qui undique conveneramus, Orthodoxi Episcopi ex Orientali regione, diversisque Provinciis, deposuimus eum, alienumque à Sacerdotio fecimus, unà cum Memnone Ephesio, qui & in omnibus ei cooperatus est, & impiam voluit hæresim roborare. Reliquos verò, qui eis assenserunt, communione privavimus, donec suum cognoscentes errorem, impia quidem Dogmata Cyrilli anathematizaverint, sanæ verò Patrum confessioni acquieverint. Hæc dum cognovissent Amatores Christi Imperatores, atque approbassent, confirmassentque damnationem, quæ super eos à nobis facta est, jusserunt unumquemque Sanctorum Episcoporum ad propriam reverti Provinciam.

Verùm quoniam nunc convenientes in Anazarbo Metropoli propter Ecclesiasticas curas, agnovimus, quod nonnulli præter illa, quæ tunc in commune placuerunt, non ejectis Cyrilli Capitulis, ab eoque ea quæ exposuit admittentes, in communionem receperunt eundem Cyrillum, placuit convenientibus nobis, ut Cyrillum quidem sic habeamus, ut habuimus, & antè, damnatum, eos verò, qui eum receperunt in communionem, non respuentem per propriam subscriptionem hæretica, quæ exposuit, Capitula, esse nobis à communione alienos, donec ea, quæ pridem communiter placuerunt, effectui mancipentur: Et anathematizet Cyrillus impia Capitula sua, permaneat verò in fide trecentorum decem & octo, qui Nicææ convenerunt, neque adjiciens ei, neque auferens aliquid. Non patiemur autem, cooperante nobis Domino Christo, aut Cyrillum quasi Orthodoxum in communionem recipere, aut eos qui ei adjuncti sunt, nisi hæretica Capitula illa omnibus fuerint modis expulsa: Etsi ad ignem, & ferrum, ferarumque dentes nos oporteret congredi.

Maximinus Episcopus Anazarbi consentio Sanctis, & subscripsi.

Secundùm hanc subscriptionem universi subscripserunt.

SCHOLION.

HÆc sunt Acta Synodalia, transmissa per præcedentem Epistolam. Agunt tria. Primò, exponunt utriusque partis Acta apud Ephesum. Et quidem cum insigni mendacio. Etenim affirmant Nestorium fuisse absentem à Synodo. Est lucidè falsum. Pridiè enim fuit tertiò citatus, & adesse non voluit, ideoque fuit contumax, non absens. Secundò, Ephesinam Sancti Cyrilli, à se ob Capitula patratam, damnationem iterant & confirmant. Et adjungunt damnationem omnium illorum, qui præfatum Cyrillum sine Capitulorum anathemate in communionem admiserint. Licet non exprimant, attamen damnant suum Patriarcham Joannem, & cæteros omnes Episcopos ac Populos, qui cum ipso admiserant pacem. Tertiò, confirmant suam Chalcedonensem conjurationem, qua jurarant Cyrillum non admittere, nisi anathematizaret Capitula. Et addunt: *Etsi ad ignem, & ferrum, ferarumque dentes nos oporteret concredi.* Hæc addunt contra pœnalia Edicta Imperatoris Theodosii. Attamen suam conjurationem temperant. Etenim jurarant Cyrillum, licet pœnitentem ac anathematizantem, non admittere nisi ut Laicum. Hìc parati sunt ut Episcopum admittere.

CAPUT CXIV. —202

Epistola, inquit, Deo Amicissimi Helladii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, per quam indicavit, quod convenientes Episcopi secundæ Ciliciæ certam formulam dederint de causa, quæ vertitur: Quam primæ quoque Ciliciæ Episcopi approbant.

QUoniam quidem Synodus Deo Amicissimorum secundæ Ciliciæ Episcoporum colligenda erat, agnovisti utique omninò, Deo Amicissime. Quia verò & congregata sit, & formatum sit ab eis, sicut & mandaverunt nobis per Deo Amicissimum Presbyterum Mopsuestiæ Olippum, ut in illa damnatione habeatur Ægyptius, cui olim suppositus est, donec anathematizet impia illa Capitula, & hi verò, qui ei communicant, excommunicati habeantur: Necessariò & nos amplectentes hunc pro pietate zelum, Apostolicisque dogmatibus, Sanctorum verè Episcoporum, sequentes quoque Apostolicum eorum Propositum, & acquiescentes his, quæ ab eis synodaliter exposita sunt, tuæ mandavimus Sanctitati, ut si quidem possibile est, huc usque fatigeris, subscripturus ipsi Synodico, quod & facere debes; si verò ab hoc aliqua fortè violentia prohiberis, quamquam nihil sit hoc violentius, sicut & tu Deo Amicissime utique dicis, nisi fortè corporalis infirmitas, innotescere nobis dignare per litteras, quod placet. Impossibile est quippe, sicut nos æstimamus, etsi hoc multoties millies simulent hi,

hi, qui susceperunt Ægyptium, nihil obesse pietati; subsistere Apostolicum dogma, nisi fuerint abjurata illa scelesta Capitula.

SCHOLION.

PRæfata tria ab unius Provinciæ Synodo attentari, erat grandis audacia. Hinc Maximinus Metropolita omnibus nervis studuit suam Synodum firmari ac subscribi per alias Provincias. Proindè ejus Acta statim transmisit ad Metropolitam Helladium. Per insignem Legatum: Olippum Presbyterum Mopsuestiensis Ecclesiæ. Possit esse quod non dumtaxat præsentis Episcopi Meletii, sed etiam proximi Antecessoris, scelerati Theodori, fuerit presbyter. Est omninò verisimile. Hinc & ipse pro Nestorii & persona & dogmate fuerit audacissimus. Interim Helladius quantumvis probaret facinorosam Synodum, solus tamen non præsumpsit subscribere. Hinc ad se evocavit Alexandrum Hierapolitanum: Quò conferrent, & simul subscriberent. Et hinc lucet, quod Helladius non celebraverit Synodum. Videtur indixisse.

CAPUT CXV. —203

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi Episcopi Dorothei, Metropolitani Mœsiæ, ad Antiochenum Joannem, quam scripsit ex opinione advertens, quod Alexandriæ inter Paulum & Cyrillum convenerit.*

QUi naufragaverunt à pia Fide nostra, quæ unit sarparis proprii fulcita, inter multas hìc opiniones disseminant, dicentes; quod Religiositas tua, & qui cum ea sunt, Sancti Episcopi acquieverint ad Ægyptii communionem, non damnatis Conscriptionibus duodecim cognitis. Blasphemia eò quidem ora sumpsit, quod ipsa Capitula perfectis quidem sint probabilia, his verò, qui capere nequeunt, aliena. Unde, inquiunt, rogati Ægyptii in communionem Orientis Sanctam Synodum receperunt. His ita disseminatis ab ipsis, alteram fraudem machinati sunt contra pios. Integra siquidem civitate simpliciores volentes decipere, proprios servos atque Domesticos, & alios quosdam colligentes ante auroram, in forum, quod dicitur Constantini, sub prætextu litaniæ, convenire fecerunt, præparantes ut unus occurreret Populo cum Crucibus & Cereis: Ille Deceptor, qui ab illis Desertoribus est illicitè ordinatus.

Sed non diu fraudem suam tegere valuerunt, sed deprehensi nolendo fortiores operati sunt Populos, persistentes in sua pietate, qui discentes hunc dolum declinaverunt errorem. Dum verò eis nec ista sufficiunt, finxerunt ab Admirandissimo Aristolao litteras ad Maximianum fuisse transmissas, quas & in publicum in ambone legi fecerunt: Narrantes sic pacem factam fuisse inter Sanctitatem vestram & Ægyptios, ut vestræ calculo Sanctitatis & Maximiani Ordinatio firmaretur, & Sanctissimus ac Deo Amicissimus Episcopus Nestorius condemnatus reputaretur. De his igitur universis subtiliter discere volens, coactus sum Reverendissimum Presbyterum Eustochium, cumque ipso Thomam Monachum destinare, rogans ut nos per vestras litteras digneris instruere veritatem. Omnem, quæ tecum est, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, salutamus.

SCHOLION.

HÆc Epistola docet plura. Primò, Quod Aristolaus Tribunus factam pacem, ac ejus Articulos statim ex Ægypto, antequam se daret in reditum, transcripserit ad Maximianum Regiæ Civitatis Episcopum. Secundò, quod hisce litteris animatus Maximianus studuerit expurgare Martianopolim, Hereticum Dorotheum extrudere, ac inthronizare consecratum à se, ac ab isto nuper Populo abjectum Saturninum. Tertiò, quod præfatas Aristolai litteras curavit ex Ambone solemniter legi ad istius Ecclesiæ Clerum ac Populum, atque ita ipsos disponi ad receptionem Saturnini. Quartò, quod ad ipsam facilitandam curaverit indici solemnes Litanias, ordinandas ac inchoandas in foro Constantini. Porrò Pontificaliter ornatus Saturninus illic stabat cum Crucibus, Cereis, accepturus Populum, & cum ipso processurus. Expleturus officium Episcopi, atque ita deinceps mansurus in isto gradu. Ex quo vides sacras cum Crucibus & Cereis Litanias ac Processiones esse antiquissimas apud omnem Ecclesiam. Verumtamen ab Hæretico Dorotheo seductus Populus nec arti acquievit, nec litteris. Saturninum denuò ejecit.

Epistola etiam docet, quod statim ad prima initæ pacis nuntia varii rumores per omnem Orientem cucurrerint. Sparsi à variis, præsertim Catholicis. Primò, quod Orientales Episcopi non admisissent Ægyptios, sed hi illos: Et quidem rogati. Quod Ægyptii essent victores. Secundò, quod Sancti Cyrilli Capitula non dumtaxat non essent anathematizata, aut anathematizari digna, sed è contrario quod essent rectissima: Et pro talibus admissa ab Orientalibus. Quod solis imperitis viderentur devia; apud omnes verò perfectos essent probabilia. Hoc est, probatissima. Hoc enim sensu Antiquitas accepit vocem, Probabile. Ita & Sanctos Patres passim appellavit Probabiles. Et isti Rumores multis

multis fuerunt offendiculo. Dorotheus sibi imprimere non potuit quod Antiocheno Joanni talia vel in mentem venissent. Hinc ad ipsum destinavit Presbyterum Eustochium, ac Thomam Monachum. Quapropter hæc Epistola fuit scripta ante reditum Pauli Emeseni, ac Aristolai Tribuni.

CAPUT CXVI. —204

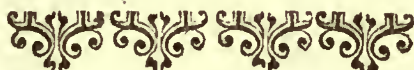
Idem hanc posuit Epistolam. *Deo Amicissimis, & Sanctissimis Dominis meis, & cum omni reverentia nominandis, Sanctis Comministratoribus, Alexandro & Theodoreto, Eutherius Gaudere.*

DIvinum Sanctitatis vestræ zelum, qui ubique pervenit, nocte dieque fulgentem, clamant jam universa terra & mare, à quo & nos, valdè segnes, stimulati sumus ad bonorum desiderium, piæque confessionis instantiam, ita ut audeamus per litteras deprecari, & de eis, quæ agenda sunt, commonere. Perclaruit igitur hoc esse justum præsenti in tempore, ut adjiciat Sanctitas vestra cæteris rectitudinibus suis & hoc studium, quod nunc exigit tempus, ut dirigatis aliquos cum communi hac formula, & litteris accommodis ad Occidentis partes, & excitetis ad hoc pro fide certamen eos, qui illic sunt habentes insitum fidei zelum. Timor est enim, ne prævenientibus litteris aliorum, quasi unitio facta sit, & rebus incongruis consentientibus universis, segniores appareant ad ea, quæ malè acta sunt, corrigendum. Et nos quidem quasi in libro, quæ sunt placita, exponentes, id est, ego & Dominus meus per omnia Sanctissimus Episcopus Helladius, horum Rescripta vestræ, quæ secundùm Deum est, Charitati direximus. Vestræ autem Religiositatis est & probare, & proferre, & ad finem perducere. Quæ cum Sanctitate vestra est, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, salutamus.

SCHOLION.

HÆc Epistola est maximi ponderis. Laudat enim Romanam appellationem, quam Helladius Tharsensis ac Eutherius Metropolita Thyanensis non dumtaxat adversùs initam pacem, sed etiam adversùs omnem Ephesinam Synodum fecerunt ad Xixtum tertium Pontificem. Hi duo Metropolitæ, videntes se exclusos à pace, viderunt suam degradationem, quàm Ephesina fecerat, & Constantinopolitana Maximiani Synodus confirmaverat, probari & admitti etiam à Joanne Patriarcha: Viderunt nihil sibi superesse, nisi ejectionem, ac infame exilium. Nam Eutherius à Firmo Cæsareensi Exarcho Super-Ordinationem sustinuerat, & Helladius acceperat non vanas minas similis violentiæ. Et Imperator Theodosius his omnibus jam favebat, dans militaris executionis assistentiam. In sua quidem Sacra, quæ Ephesinam Synodum solvit, jussione edixerat, latæ in Orientales Episcopos degradationis justitiam sibi non apparere; ast nunc agebat omnia contraria. Hinc ergo illi appellaverunt ad Xixtum Pontificem. Non solummodò adversùs pacem, sed etiam adversùs omnia Acta Ephesini Concilii. Postularunt omnia retractari per Sedem Apostolicam, & circumduci.

Et in hac Epistolà addunt varia. Primò, quod hæc sua appellatio sit communis formula. Hoc est, quod ipsi adhæreant alii quàm plures Episcopi. Secundò, quod Occidentales, id est, Romana Ecclesia habeat insitum fidei zelum, ideoque apud ipsam non sit diffidendum de justitia. Tertiò, quod transmittant appellationis Instrumentum, examinandum, probandum, aut corrigendum. Quartò, Theodoretum ac Alexandrum rogant, ut hanc communem formulam dignentur proferre, & ad finem perducere: *Ut dirigant aliquos cum communi hac formula, & litteris accommodis ad Occidentis Partes, & eos excitent ad hoc certamen fidei.* Ut hoc studium super-addant *cæteris suis rectitudinibus*. Et certum est, quod & Alexander & Theodoretus hæc omnia expleverint. Appellatio enim omninò fuit transmissa Romam, ideoque per istos duos omninò probata atque adjuta. Aliàs mittenda non fuerat. Et hinc discimus, quod Theodoretus non solummodò post inflictam sibi ab Ephesino Latrocinio damnationem, sed dudum antea Romanas appellationes probaverit, immò & ipsis adhæserit. Nam etiam in Ecclesiastica Historia scripsit, quod Sanctus Papa Julius, Sancti Athanasii ac aliorum Orientalium Episcoporum appellationem admittens, ac ipsos ante Sardicensem Synodum revestiens, processerit juxta vetustum Ecclesiæ Canonem. Præsentis appellationis tempus ostendunt hæc Epistolæ verba: *Timor enim est, ne prævenientibus litteris aliorum, quasi unitio facta sit, & rebus incongruis consentientibus Universis, segniores appareant ad ea, quæ mala acta sunt, corrigendum.* Edicunt factam ante datam initæ paci à Xixto confirmationem; Post missas Romam relationes, quibus Cyrillus ac Joannes confirmationem postulaverant. Et sanè tunc oportuit.

CAPUT

CAPUT CXVII. —205

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi Eutherii Thyanensis Episcopi, & Helladii Tharsensis, scripta ad magni nominis Romæ Episcopum Sixtum.*

MUltam providentiam humani generis per singula tempora faciens Dominus Christus alio tempore alia luminaria præparavit ad eorum Ducatum, qui bonæ sint voluntatis, convictionemque contrariorum, & mendacii quidem destructionem, veritatis autem confirmationem. Sicut etiam sub illo majori Pharaone Beatum Moysen contra Jamnes & Mambre, & sicut super Simonem Magum, Petrum benè vincentem, sic & contra eos, qui nunc insurrexerunt, inimicos tuam protulit Sanctitatem, per quam bonæ spei sumus & nos, quod Orbis terrarum ab Ægyptio liberetur errore, qui Moyses novus existens omnem quidem Ægyptium hæreticum percuties, salvabis verò omnem Israelitam Orthodoxum. Igitur contra veritatem multis millibus gestis, & mundissima Orthodoxiæ margarita multas excipiente inimicitias, & quantas nulla unquam tradit historia, ab his qui harum vocum novitatem contra Paternam Fidem Apostolicam repererunt, nostrum quidem est qui triplices multiplicesque patimur tempestates, & penè in Pyratas incidimus, ad eum clamare, qui à Deo productus est Gubernator, eumque pro amore veritatis quanta possibile est edocere; tuæ autem Gratiæ Sapientiæque est non despicere, neque otiosè transcurrere hujusmodi quæstionem, tantamque causam. Sed & perscrutari cum dilectione boni laboris, & imponere emendationem cum tota constantia, & Deo dilecta fiducia. Et olim si quidem sæpiùs jam ex Alexandria hujusmodi hæreticis Zizaniis insurgentibus, suffecit vestra Apostolica Sedes per universum tempus illud ad mendacium convincendum, impietatemque reprimendam, & corrigenda quæ necessarium fuit, muniendumque Orbem terrarum ad gloriam Christi, tam sub illo ter Beato, & inter sanctos habendo Episcopo Damaso, quam sub pluribus aliis, gloriosis atque admirabilibus. Cujus rei gratia & nos præsumimus has supplicationes offerre, ut adjuvetis Orbem terrarum: Et in illa parte, quæ errat, & in illa, quæ tyrannidem sustinet. Quæque ad hoc impugnatur, ut ad ea, quæ non conveniunt, assensum præbeat: Eò quod nec velit, nec expedire judicet, ut Ægyptiorum Capitulorum varias vocum novitates excipiat.

Scribens enim Cyrillus Alexandrinus blasphemam vocum novitatem per bis sena Capitula, universæ Divinitus inspiratæ Scripturæ contrariam & anathematizantem legitimas & antiquas Sanctorum Patrum traditiones, & maximè illorum, qui excelsa quidem Christi Divinitati adscribant, humilia verò humanitati ejusdem, nusquam unitione ejus intercidenda, proposuit ei, qui tunc Sanctam Sedem regebat magni nominis Urbis, qui fuit à principio probatus, & notus circa fidem, circa vitam, circa doctrinam verbi, & circa universa, Nestorio, ut aut consentiret Capitulis ejus, atque subscriberet ea, & permaneret Episcopus, aut certè periclitaretur in gradu, & à Sancta Ecclesia pelleretur. Ille autem propositioni nequam Dei timore prælato, elegit potiùs multis millibus periculis sibi injustè inferendis tradere semetipsum, quam dolis hæreticis præbere consensum & confirmare totius Orbis errorem. Ad hæc Synodus convenit in Epheso: Et in nullo correptus, neque rationem reddere expetitus, antequam convenirent, qui sustinebantur, universi, exactus est ultionem, dum illorum Capitulorum blasphemiæ obviaverit, & omni crudelitate ei, quæ dicitur, damnationi, & aliis aliquibus subjectus est. Dum certè Cyrillus authoritatem judicis non haberet, sed ejus qui judicandus est ordinem, eò quod contra invicem moverint quæstiones. Et erat præsidens Reus: Et sententiat Princeps, qui sustinebatur multis sententiis supponendus.

His gestis, aliis quidem cuncta, quæ acta sunt, lachrymis digna, aliis verò ridicula videbantur, ita ut & ille, qui Antiochenam tenebat Ecclesiam Dei, post hæc veniens Cyrillum quidem & Memnonem damnationi subjiceret, communi Decreto Deo Amicissimorum, Sanctissimorumque Episcoporum, usque ad viginti duorum Metropolitanorum, cæterorumque qui pariter aderant qui illos hæresios ac seditionis Principes judicarunt, & Ecclesiasticarum æmulos Sanctionum. Cæteros verò, qui eis ad omnia incongrua Complices exstiterant, alienos à communione fecerunt. Sed illi egregii contra veritatem simul & Regulas sibimetipsis indulgentiam relaxantes, terribilium Mysteriorum communionem irreverenter sibi continuò præsumpserunt. Alios verò communicare sibi periculosè fecerunt. Ita ut omnes Divinæ Regulæ Decreto subjaceant, quæ eos qui ita regunt, omninò perdamnant. Hæc addiscens Deo Amicissimus & bonus Victor Princeps continuò definivit vacare, quæ sic inordinatè inconsequenterque sunt gesta contra eum, qui in nullo convictus est, abruptè verò & furiosè addictus: Denuò autem de dogmate cum veritatis amore fieri quæstionem per interrogationem & responsionem, & demonstrationem quæ omnibus suaderet, non quæ authoritate tyrannica imperaret. Illi verò ad solutionem Canonum id quoque adjecerunt, ut nec his piis litteris obedirent.

Adn. Nor. Vide illos pag. 27. & 41.

Et nihil de fide dicere vel audire acquiescentes ulterius, ad solam se universi pertinaciam contulerunt: Ad consensum cœperunt trahere judicii, alios quidem fraude, alios violentia, alios præmiis. Constupentes super his nos per multum tempus rogabamus, obtestabamur cum omni fiducia, provocabamus ut nihil irrationabiliter fieret aut teneretur, sed de quæstione quidem dogma-

matum, & de Cyrilli Capitulis communis proponeretur Tractatus atque Concilium. Et quod omnibus placuisset, una sententia firmaretur. De eo verò, qui tyrannidem sic apertè pertulerat, judicium verax fieret atque legitimum, ut convictus quidem de corruptione veritatis adjudicationem consonè sustineret ab omnibus; si verò ex toto innoxius probaretur, in Scripto abdicaret illa nobiscum, quæcumque incongrua quidam vel ex ejus persona, vel ex aliorum nomine, ex suspicione aut accusatione jactaverant.

Sed ista quidem displicebant his, qui ex sola auctoritate devincere, non autem vel suadere, vel suaderi volebant. Præcipiebant verò universis, ut abruptè anathematizarent, & damnationi subscriberent. Quicumque autem se integriori deliberationi servasset, damnabatur, ordinabatur ab eis, subjiciebatur calumniis, malæ doctrinæ vocabatur. Ordinabantur pro talibus alteri, quia consentire nolebant: Laudare quidem damnatione digna Capitula, damnare verò eum, qui, quantum nos conscii sumus, nihil aliud dixit nisi ea, quæ à Sanctis Prophetis, & Evangelistis, & Apostolis per Spiritum Sanctum manifestè sunt tradita. Volebant enim & Apostolos criminari, dum supervacuè adjudicant illum, qui ea, quæ ipsorum sunt, prædicabat. Talem namque & eorum, quæ dicuntur, Gestorum fecerunt actionem, ut inconsona & incerta adversùs illum virum proferrent, & plerumque irreprehensibilia reprehenderent. *Cur*, inquiunt, *Nestorius dixit, quod passio non Deitatem, sed humanitatem Christi attigerit?* Interdum verò falsa scriberent, ponendo quod ab ipso dicta fuissent verba, quæ nec quicumque infidelium, immò nec agrestium Dæmonum dicere præsumpsisset. Id est, quod Christus esset Christi Dominus, sicut Saul, sicut David, sicut infidelis Cyrus: In quibus facile est convincere volenti calumniam.

Ea verò, quæ de Antiocheno Joanne sunt gesta, si esset possibile, tacere velimus. Sic irrationabilis apud nos ejus mutabilitas facta est, & manifesta transgressio, & proditio veritatis, quæ ex improviso completa est, sive peracta. Ille enim, quia antequam veniremus ad Ephesum, hæreticam Capitulorum reperit fraudem, plurimis per litteras indicavit. Per primam Cappadociam, secundamque, & per diversos locos, ut ab eis se observarent, admonuit, quasi Eunomio, & Ario, & Apollinario consonarent. Et qui acutè ac fervidè in Cyrilli damnationem prosilivit, & adhoc omnes hortatus est: Quippè adiit & ipsam Regiam civitatem, ut huic impietati resisteret. Et idem nobis scripsit adhuc Ephesi constitutis, priùs quidem dicens, quia illum, id est, Nestorium demissum cognoscentes ab Epheso, valdè doluerunt animæ nostræ: Eò quod illa, quæ sine judicio & iniquè sunt gesta, videntur interim roborari. Deindè quia etsi illa blasphema Capitula Cyrillus abjecerit, eum ne tunc quidem suscipere per Sacramenta promisimus: Eò quod Princeps ipse sit factus iniquæ hæresis. Unde alterum cor accipiens ignoramus, omnibus motibus suis est adversatus, & Cyrilli Communicator effectus, non repellentis quæ malè conscripserat, qui eum nunquam suscepturum se, vel si ea refutasset in Scripto, juraverat. Et solus vinculum solvit, quod cum tantis Cyrillo & Memnoni noxiis consequenter intulerat. Et nullam securitatem his, qui pro pietate fuerant offensi, procurans, ipse quidem reconciliatus est ei, quem pridem sic amarè notaverat: Permisit verò Ecclesias perturbari, & Præsules quosdam manere depulsos, alios autem adhuc multipliciter exturbari.

Sed etiam litteras mirabiles fecit, in quibus ait damnatum se habere Nestorium, & anathematizare quidquid impiè dixit aut sapuit. Sic & accusatione ac demonstratione defecit, ut nec diceret, *Illam vel illam, sive illam anathematizo sententiam*, sed ait: *Quidquid ab eo impiè dictum est*. Dum certè apertè dicere debuisset, ut ab eo sensu quisque cautior redderetur. Sicut clarè abominamur nos Cyrilli Capitula, & quæsumus universos, ut se ab insita illius malignitate custodiant, præconvincentes eas, quæ in ipsis sunt, blasphemias, & eas clarè omnibus publicantes. Hæc pauca de plurimis cum multa abbreviatione conscripsimus, scientes quod horum malorum nimietas non solùm Hieremiæ lamentationibus digna sit, sed & universam Tragœdiam superaverit.

Rogamus verò, & Sanctis tuæ Religiositatis provolvimur Pedibus, ut manum porrigas salutarem, & auferas Mundi naufragium, omniumque horum inquisitionem jubeas fieri, & his illicitis Cœlestem superduci correctionem: Ut revocentur quidem Sancti Pastores, qui injustè sunt à suis Ovibus effugati, & reddatur Gregibus ordo, & antiqua concordia. Et ut non ultra lamentatus & mugitus pro votis offerantur ac Psalmis: Dum multi dispersi sunt. Et ne quiquam periclitentur circa ea, quæ præcipua sunt, dum vitant ab hæreticis vel Lavacrum Regenerationis, vel mysticam communionem accipere, quæ ab Orthodoxis sumere ad salutem minimè permittuntur.

Quæ ex parte quidem videntes, ex parte verò audientes olim concurrissemus ad Sanctitatem tuam nos, qui è diversis Regionibus sumus, id est, ex Euphratesia, ex utraque Cilicia, secunda Cappadocia, Bithynia, Thessalia, & Mœsia: Ut & fontes effunderemus lachrymarum, & publicè defleremus peregrina & insueta hujus vitæ mala, nisi detineret nos Luporum terror, insidiantium Gregibus ad rapinam, & ad errorem, omnemque adversitatem. Undè coacti sumus nostra vice dirigere Religiosissimos Clericos & Monachos, qui impleant locum nostrum. Quæsumus igitur, ut absque dilatione exsurgatis, & fervido zelo magnum victoriæ Trophæum contra Æmulorum cuneos erigatis, antè oculos habentes boni Pastoris diligentiam, simul & studium circa Ovem, quæ erraverat. Et non absque periculo deputetis, si quid fastidiosè circa tot Pastores

ſtores & Oves agatur: Dum illæ quidem errent, illi verò tyrannicam ſuſtineant violentiam.

Imitamini potiùs & magnum pietatis Præconem Paulum, Oculum Mundi, quem nos ut pignus habere familiaritatis noſtræ erga veſtram credimus Sanctitatem. Civis enim noſter exiſtens, errore totius Orbis extincto, illius Apoſtolicæ Sedis factus eſt ornamentum, & à Beato Petro dexteram ſocietatis accepit, ut appareret ab utriſque æquam ſubtilitatem dogmatum cuſtodiri. Etiam quæſumus, ne deſpiciamur à vobis nos, quos tot mala circumdant. Non enim de pecuniis vel gloria, aut quolibet alio temporalium decertamus, ſed pro pietatis poſſeſſione communi, pro Paterno fidei theſauro, pro ſpe communi Fidelium, pro bona confeſſione Apoſtolorum, pro immortali certamine Martyrum, & maximè pro Adventu Clementiaque Dominica, cujus virtutem invincibilem invocantes ſine ceſſatione clamamus: *Parce Domine Populo tuo, & ne dederis hæreditatem tuam in opprobrium.*

Eutherius Epiſcopus Metropolis Thyanenſium ſubſcripſi. Et quæſo, ut me ores incolumem, Deo Amiciſſime, & Sanctiſſime Pater.

Helladius Epiſcopus Metropolis Tharſi ſubſcripſi. Et rogo, ut me ores incolumem, Deo Amiciſſime, & Sanctiſſime Pater.

SCHOLION.

HÆc Epiſtola eſt ſummi ponderis: & grandi Dei beneficio revelata huic noſtro tempori. Etenim hodie quidam invadunt Sanctum Petrum Apoſtolum, ac ejus Romanam Sedem machinantur ſpoliare ſuis, per ipſum Chriſtum Dominum datis, privilegiis, juribus, ac dignitatibus: Jure Romanarum ex toto Orbe appellationum. Affirmant Orientales olim Epiſcopos nunquam ad Romanos Pontifices, ſed ſemper provocaſſe ad generalem Synodum totius Eccleſiæ. Eſt imperita ac maligna fabula: Quam ſpero abundè refutaſſe in ſingulari Opere de Romanis appellationibus. Ejus interim Auctores ac fautores ſunt homines non minimi nominis apud ſuos, ideòque firmos fatigant, infirmos capiunt, medios cum ſcrupulo dimittunt. Præſens Epiſtola evertit omnem fabulam. Eſt enim authenticum Inſtrumentum appellationis, quam Helladius ac Eutherius non ad generalem, ſed adversùs generalem Synodum inter-poſuerunt apud Xiſtum tertium Pontificem, & quod per Legatos ad ipſum tranſmiſerunt. Hi videntes ſe non dumtaxat ab Epheſina Œcumenica, & Conſtantinopolitana Maximiani Synodo degradatos, ſed etiam nunc per proprium Patriarcham Joannem ac Sanctum Cyrillum à pace excluſos, ideoque jam per armatum Principis brachium omnino extrudendos è ſuis Sedibus, converſi ſunt ad aliud conſilium: Appellaverunt ac invocaverunt Xiſtum Pontificem. Non dumtaxat adversùs pacem, aut Maximiani Decretum, ſed etiam adversùs Epheſinam Synodum: Omnia ejus Acta accuſarunt, poſtulantes retractari, & circumduci. Ex quo præfati Novatores docentur & aliam veritatem: Nempè quod Orientalis olim Eccleſia crediderit Papam eſſe omninò ſuperiorem generali Synodo. Appellari enim non poſſit, niſi ad altiorem judicem. Nec hæc eſt unica iſtius formæ appellatio. Etenim etiam Sanctus Flavianus Conſtantinopoleos Epiſcopus, Theodoretus Cyrenſis, Euſebius Doryleenſis, ac alii plures adversùs Epheſinum Latrocinium provocarunt ad Magnum Leonem. Et trium famoſorum Capitulorum Oſores adversùs Chalcedonenſem Synodum invocarunt Vigilium Pontificem. Et hic omninò retractavit Synodum: Ejus tamen de iſtis Capitulis judicium noluit definitivè circumducere. Hinc natum eſt quintum Concilium.

Caſſinenſis Codex habet: *Sub amore Pharaone.* Ego poſui: *Sub majori Pharaone.* Helladius enim & Eutherius Cyrillum Pharaoni comparant: Videntur hunc majorem, illum dicere minorem. An tamen rectè poſuerim, ambigo. Poſſint enim præfati appellantes ſcripſiſſe: *Sub Achori Pharaone.* Achoris fuit Ægyptiorum Pharao proximè ante Cenchrem, qui afflixit Filios Iſrael, qui Aaroni ac Moyſi objecit Jamnes & Mambres Magos, & quem Divina tandem juſtitia ſuffocavit in aquis. Appellantes poſſint, aut per lapſum memoriæ, aut per opinionem, cenſuiſſe, quod Achoris tunc regnaverit: Quidquid ſit, uti appellantes Sanctum Cyrillum peſſimè comparant Pharaoni, aut Jamnes & Mambres, ac etiam Simoni Mago; ita Sanctum Petrum, ac ejus Succeſſorem Xiſtum rectiſſimè æquiparant Moyſi. Ad Romanos enim Pontifices pertinet hæreticos & ſchiſmaticos, novi Teſtamenti magos ſupprimere, ac in Cœlo volantes, ſeu in Eccleſiarum Thronis dominantes, præcipitare ac degradare. Appellantes hanc Romanæ Eccleſiæ Authoritatem inſigniter profitentur his verbis: *Ad eum clamare, qui à Deo productus eſt gubernator.* Per apppellationem clamare ad Gubernatorem totius Eccleſiæ. Non ad generalem Synodum, ſed ad ſolum iſtum Gubernatorem. Etenim ad ejus *gratiam ac ſapientiam* ſpectat *non deſpicere, neque otioſè tranſcurrere* motas in quavis Eccleſia *quæſtiones & cauſas, ſed perſcrutari cum dilectione boni laboris, & imponere emendationem cum tota conſtantia.* Definire veritatem, ac ejus prævaricatores punire. Hic enim Gubernator obligatur explere mandatum ſui Domini: *Confirma fratres tuos.* Et hoc ejus opus nequaquam eſt novum. Etenim *& olim ſæpiùs ex Alexandria hæreticis zizaniis inſurgentibus ſuffecit veſtra Apoſtolica Sedes per univerſum tempus iſtud ad mendacium convincendum, impietatemque reprimendam, & corrigenda quæ neceſſarium fuit, muniendumque Orbem terrarum ad gloriam Chriſti, tam ſub illo ter Beato Epiſcopo Damaſo, quàm ſub pluribus aliis, glorioſis atque admirabilibus.* Damaſus ad Petri Alexandrini Epiſcopi appellationem damnavit Arianum

num Lucium, intrusum ab Arianis. Item damnavit appellantem Maximum Cynicum, etiam Ægyptium ac Alexandrinum. Etiam alios damnavit hæreticos. Omnia solus. Imitatus suos Ante-cessores.

Eandem Romanæ Ecclesiæ authoritatem profitentur hæc verba: *Rogamus, & Sanctis tuæ Religiositatis provolvimur pedibus, ut manum porrigas salutarem, & auferas Mundi naufragium, omniumque horum inquisitionem jubeas fieri, & his illicitis cœlestem superduci correctionem. Ut revocentur quidem Sancti Pastores, qui injustè sunt à suis ovibus effugati, & reddatur Gregibus Ordo, & antiqua Concordia.* Rogant se ac alios ejectos aut dejectos Episcopos revestiri, per Papam retractari omnia, ac etiam definiri. Et ita auferri totius Mundi naufragium. Rogant hoc judicium non fieri per novam Synodum, nec delegari in Partibus, sed Romæ expleri per ipsum Pontificem. Manifestè juxta Canones Sardicenses. Hinc pergunt: *Olim quidem concurrissemus nos, qui ex diversis Regionibus sumus, ex Euphratesia, ex utraque Cilicia, Secunda Cappadocia, Bithynia, Thessalia, & Mœsia, nisi detineret nos Luporum terror, insidiantium Gregibus ad rapinam, & errorem, omnemque adversitatem. Unde coacti sumus nostra vice dirigere Clericos & Monachos.* Ex quo vides hanc appellationem ac professionem non fuisse solius Helladii ac Eutherii, sed omnium istarum Provinciarum. Vides Appellationem, quam adversùs Ephesinum Latrocinium fecit ad Magnum Leonem Theodoretus, non fuisse ejus primam. Notanda sunt & hæc verba: *Et non absque periculo deputetis, si quid fastidiosè circa tot Pastores & oves agatur.* Affirmant non solos Pastores, seu Episcopos, sed etiam Oves, id est, Christianum Populum, posse provocare ad Pontificem: Et hunc obligari ad eos adjuvandos.

Adversùs Sanctum Cyrillum ac ejus Capitula adducunt varia. Primò, affirmant ipsum esse Ægyptium, hoc est, hominem pravæ nationis. Esse hæreticum auctorem pravarum vocum, novum Jamnem, novum Mambre, novum Pharaonem. Secundò, dicunt duodecim ejus Capitula esse blasphemam vocum novitatem: Utpote quæ universæ Sacræ Scripturæ sint contraria, ac anathematizent antiquas traditiones SS. Patrum. Præsertim illas, quæ in Christo Domino tradunt duas naturas, ideoquè ipsarum idiomata jubent distribui in Orthodoxo judicio. Tertiò, quod Cyrillus sua Capitula jusserit subscribi à Nestorio, alioquin degradando. Quartò, quod Nestorius hæreticis dolis consentire noluerit, & confirmare totius Mundi errorem. Ex quo vides, quod ex tunc totus Mundus probaverit capitula. Quintò dicunt, quod Ephesina Synodus convocata non fuerit, nisi ad discutiendam litem de Capitulis. Sextò, quod unica ratio ob quam Nestorius fuit damnatus ab Ephesina Synodo, fuerit contradictio ad blasphema Capitula. Septimò, quod Cyrillus ipsum nec advocaverit, nec audiverit, sed per violentiam damnaverit: Et quidem ante multorum, qui exspectabantur, Episcoporum adventum, atque ita sine Synodo. Octavò, quod Cyrillus ad Ephesinam Synodum, non ut Judex ac Præses, sed vocatus fuerit ut Reus: Nempe ad dandas rationes de suis Cupitulis. Nonò, quod Judicis seu Præsidis locum usurpator invaserit, atque ita ejus in Nestorium Acta sint manifestum Attentatum. Pleraque sunt manifesta mendacia.

Varia item allegant adversùs suum Patriarcham Joannem, & ab illo factam cum Sancto Cyrillo pacem. Primò, quod ille Ephesi Cyrillum ac Memnonem degradarit, & cunctos illis ad degradandum Nestorium cooperatos Episcopos excommunicaverit. Secundò, quod lata in Cyrillum ac Memnonem sententia fuerit longè justissima. Lata enim fuit in Principes Hæresis ac Seditionis. Ob Capitulorum hæresim, & seditionem factæ Synodi ante adventum convocatorum Antistitum. Tertiò, quod Joannes ista sua justissima opera cum irrationabili mutabilitate jam retractaverit, prodiderit veritatem, ac lapsus sit in manifestam prævaricationem: Cyrillum sine pœnitentia ac anathemate suorum Capitulorum admittendo in Communionem. Quartò, quod ipse fuerit primus Capitulorum accusator ac damnator. Etiam ante Ephesinam Synodum: Etenim ipsa, statim ut apparuerunt, transmisit ad primæ ac secundæ Cappadociæ, & aliarum extra suam Diœcesim Provinciarum Episcopos, suadens & rogans damnari. Eis enim imperare non poterat. Ex quo non vanè colligimus, quod illa tanquam damnata transmiserit ad suas Provincias. Epistola, qua Joannes ipsa ad alias misit Provincias, extat superiùs. Quintò dicunt, quod Joannes ad Cyrilli damnationem à nullo motus aut incensus fuerit, sed ex semet-ipso fervidè prosiliverit, insuper hortatus omnes alios. Et quidem viginti duos Metropolitas. Sextò, quod his non contentus, ad firmandam Cyrilli & Capitulorum damnationem iverit Constantinopolim. Videlicet Legatus cum aliis septem Episcopis: Princeps istius Legationis. Septimò, quod Chalcedone existens, & Nestorii Relegationem audiens, graviter doluerit: Eò quod hæc Relegatio esset quasi confirmatio attentatæ in illum Innocentem sententiæ. Et quod hæc omnia Ephesum ad suos scripserit. Octavò, quod Chalcedone coram Principe, ac pleno ejus Consistorio frequenter juraverit Cyrillum, licet anathematizaret sua Capitula, nunquam à se recipiendum ut Episcopum, sed dumtaxat ut Laicum. Eò quod esset non simplex Hæreticus, sed Hæresiarcha. Nonò, quod post hæc omnia Cyrillum, & quidem non pœnitentem de Capitulis, longè minus ipsa anathematizantem, admiserit ut integrum Episcopum, & ipsi in omnibus plenè communicaverit. Decimò affirmant Joannem in his patrasse varia facinora: Nempe Perjurium, Attentatum falsæ absolutionis, ac Perturbationem totius Ecclesiæ. Etenim vinculum, quod plena ejus Synodus injecerat, ipse solus non poterat solvere.

Omninò notanda sunt verba: *Et solus vinculum*

lum solvit. Putarunt quod Joannes Cyrillum non simpliciter ut innocentem admisisset ad pacem, sed quod ipsum à degradatione solvisset. Istud Joannes, quò suum opus moliret apud suos Episcopos, persuaserat. Undecimò dicunt, quod Joannes cooperatis sibi Episcopis nullam in ista pace securitatem, nullum solatium fecerit. Etenim quatuor permisit excludi ab omni gratia, omnes reliquos sub incerto Cyrilli beneplacito pendere. Duodecimò, quod eorum quosdam, Constantinopolitani Maximiani violentia ejectos, revocari non curaverit: Imò permittat etiam alios exturbari. Decimo tertiò, quod iniquam Nestorii damnationem admiserit. Et quidem sub admirabili Clausula: Scripto enim professus est se damnare Nestorium, & quidquid ab eo est impiè dictum. Antiqua Ecclesiæ Disciplina habet, ut anathema non feratur nisi in singulares, ac maturissimè conceptos Articulos: Nempe *ut ab eorum sensu quisque cautior reddatur*. Hinc Joannem arguunt, quod Nestorii doctrinam generatim anathematizaverit.

Etiam contra Ephesinam Synodum allegant plura. Primò, quod Cyrillum, qui reus erat, admiserit in Præsidem. Secundò, quod Nestorium sine debito examine, ac ante convocatorum Episcoporum adventum damnaverit. Tertiò, quod à Patriarcha Joanne Synodaliter ac justè excommunicati, sese mutuò absolverint, atque ita accesserint ad celebranda terribilia Sacrosanctæ Eucharistiæ Mysteria. Quartò, quod etiam alios sibi taliter absolutis fecerint communicare cum manifesto animarum periculo. Quintò, quod cuncti sint evidenter lapsi in Antiochenum Canonem, qui istiusmodi Attentatores firmat in irreparabili damnatione. Sextò, quod Imperator, datum ab illis de Nestorio judicium circumduxerit, & jusserit de novo resumi ab utriusque partis Episcopis. Septimò, quod illi sacram Jussionem spreverint, & contumaciter noluerint obedire. Octavò, quod promissionibus, minis, fraudibus, aliisque malis artibus studuerint alios Episcopos circumscribere ad subscribendum jam circumductæ in Nestorium Sententiæ. Nonò, quod Joannis Antiocheni Synodus illos frequenter rogaverit convenire Synodaliter ad discutienda Cyrilli capitula, & quod illi semper fuerint contumacissimè refragati. Decimò, quod his non contenti, insuper Universis præceperint, ut non solummodò anathematizarent Nestorii dogmata, ac ejus damnationi subscriberent, sed insuper ut id abruptè facerent, sine examine ob solam ipsorum victoriosam authoritatem. Undecimò, quod illos Episcopos, qui nolebant cœci præcipitari in istas iniquitates, etiam damnaverint, ac ipsis ejectis superordinaverint alios. Duodecimò, quod ista eorum Postulata fuerint manifestè iniqua. Quid enim iniquius, quàm laudare blasphema Capitula, & condemnare Prædicatorem Evangelicæ ac Apostolicæ Doctrinæ? Decimò tertiò, quod appellantes non detrectent damnare Nestorium, sed quod istud velint judiciali ordine fieri, juxta Sacros Canones.

Etiam plura dicunt pro Nestorio. Primò, quod ante Episcopatum fuerit probatus ac notus circa fidem, vitam, doctrinam verbi, universa alia. Secundò, quod etiam Episcopus nihil docuerit, nisi illa, quæ sunt manifestè tradita à Prophetis, Evangelistis, atque Apostolis. Adjungunt tamen: *Quantum nos conscii sumus*. Tertiò, quod istud luceat ex ipsis Ephesinis Actis. Etenim damnarunt Nestorium ob Articulum manifestè Catholicum: *Christi Domini Passio non Divinitatem attigit, sed solam humanitatem*. Quartò, quod eadem Acta Nestorium falsò accusent de hoc, quem nec ipsi agrestes dœmones effutirent, articulo: *Christus fuit Christi servus*. Et quidem eo modo, quo fuit Saul aut David. Imò & quo infidelis Cyrus. Hinc tandem concludunt Nestorium esse iniquissimè damnatum, sine crimine, inauditum, per authoritatem, violentiam, tyrannidem. Ubi nota priorem articulum esse æquivocum ac ambidextrum. Et quo sensu Nestorius illum dixerit, est abundè expositum. Posterior Articulus est revera absurdissimus. Et ipsum Nestorius omninò docuit. Etenim docuit Christum Dominum esse non solius Dei Patris servum, sed etiam Dei Verbi. Deindè docuit Deum Verbum & assumptum hominem esse alium & alium Filium & Christum, qui sola affectus & honoris communione sint unus. Hinc omnino docuit Christum esse servum Christi. Et quidem ad istum modum, quo fuerunt David, Saul, aut Cyrus.

Hos omnes articulos Helladius ac Eutherius, & cuncti illis adhærentes Episcopi per appellationem detulerunt ad Apostolicam Sedem, ad Judicium solius Xisti Pontificis. Videlicet omnia Acta Ephesini Concilii, Personæ, ac doctrinæ Nestorianæ damnationem, quatuor Metropolitarum exclusionem à pace, ipsam pacem, Acta sui Patriarchæ Joannis, Capitula & Acta S. Cyrilli, item Acta Memnonis. Omnes erant gravissimæ causæ: Et propter ipsas non postularunt aliam Synodum, sed Judicium solius Xisti. Quia nempe omnis tunc sub cœlo Ecclesia credebat ac profitebatur istud Judicium esse superius omni Synodo. Appellatio fuit omnino interjecta ante datam paci à Xisto confirmationem. Imò ante pacis examen. Lucet ex his Epistolæ verbis: *Nostrum est ad te clamare, & Te edocere, Tuæ autem Gratiæ ac Sapientiæ est non despicere, neque otiosè transcurrere tantam causam*. Et ex verbis præcedentis epistolæ: *Dirigatis aliquos cum communi hac formula, & litteris accommodis ad Occidentis Partes. Timor enim est, ne prævenientibus litteris aliorum, quasi unitio facta sit, & rebus incongruis consentientibus Universis, segniores appareant ad ea, quæ malè acta sunt, corrigendum*. Quid opus conjecturis? Sanctus Cyrillus in suis ad Donatum Nicopolitanum Episcopum litteris disertè scribit de Joanne Antiocheno, ac ejus, qui pacis conditiones subscripserant, Episcopis: *Miserunt eandem illam Epistolam, quam ad me scripserunt*, & in qua admiserunt pacis articulos, *ad sanctissimos, Xistum Magnæ Romæ, & Maximianum Sanctæ Con-*

Constantinopolitanæ Ecclesiæ, Episcopos. Et Joanni Antiocheno Xistus rescripsit: *Hæc Sanctitatem tuam volumus prædicare, quæ scribis. Expertus es negotii præsentis eventu, quid sit sentire nobiscum*. Proindè Joannes, ac ipsi adhærentes Episcopi retulerunt omnia Romanæ Ecclesiæ: Et adversùs hanc Relationem intercessit præsens Appellatio.

Et Xistus ipsam omninò admisit, & ante datam paci confirmationem maturè omnia retractavit. Etiam Constantinopolitanam Maximiani Synodum. Et Appellantes, quantumvis exaudire in omnibus non potuerit, omninò exaudivit in quibusdam. Insuper Maximiani Synodum, imò & pacis Acta circumcidit, & quædam ejus Capita circumduxit. Nempè quatuor Metropolitarum exclusionem à pace. Etiam hos, dummodò tres præfatos pacis Articulos admitterent, voluit inclusos: Voluit quietos manere, aut etiam restitui suis Ecclesiis. Lucet ex ejus ad Sancti Cyrilli Relationem Rescripto. *Joannes Antiochenus, sicut fratri & Coepiscopo Maximiano sæpè jam scripsimus, non est redeuntibus difficilis aperire januam, ut verò, nisi perditionis filius, nemo sit perditus, sitque ei major causa lugendi, quod meruit solus excludi*. Et tunc Helladius, quoniam tandem obedivit Pontifici, fuit admissus ad pacem, ac piè in Domino obdormivit apud suam Ecclesiam. Notanda sunt verba: *Sicut fratri Maximiano sæpè jam scripsimus*. Nempè Maximianus à Pontifice frequenter rogarat sustineri Acta suæ Synodi: Pontifex verò semper fuit mitior ad Clementiam. Porrò isti quatuor erant damnati etiam ab Ephesina Synodo: Et omnia ista vincula solvit solus Xistus.

Ex his intelliges fundamentum imposturæ, de qua Sanctus Cyrillus scripsit ad Melitinensem Acacium: *Quod si qui Epistolam, tanquam à Philippo Reverendissimo Romanæ Ecclesiæ Presbytero scriptam, attulerint, perinde sonantem ac si Sanctissimus Episcopus Xistus Depositionem Nestorii molestè acceperit, eique opem tulerit. Ne credat hoc tua Sanctitas. Scripsit enim consona Sanctæ Synodo, omniaque illius Gesta confirmavit. Ac nobiscum sentit*. Dum Xistus Eutherii ac Helladii Appellationem audiret, & omnia illius Capita retractaret, eorum Fautores sparserunt Pontificem adeò illis favere, ut etiam Nestorii damnationem, ideòque & cuncta Ephesini Concilii Acta improbaret, & foret propedièm circumducturus. Addebant hæc sibi nuntiata per Litteras Philippi Presbyteri, à Celestino Pontifice Legati ad eandem Synodum. Et certè Xistus fuit facilioris ingenii. Quod enim adhuc Presbyter Pelagianis circumscriptus aliquando faverit, discimus ex litteris Sancti Augustini. Hinc in præsentis examinis exordio possit etiam cespitasse: Philippus Presbyter possit istud scripsisse ad aliquem Orientis Episcopum. Quidquid sit, post plenè audita omnia tulit justum Judicium. Notanda sunt S. Cyrilli verba: *Omnia illius Gesta confirmavit*. Non Pacis, sed Ephesinæ Synodi. Quosdam pacis articulos circumduxit. Ephesina Acta fuerant à S.

Celestino confirmata: Cur igitur eadem denuò confirmavit Xistus? Respondeo, ob præsentem Appellationem. Hæc persuasit illa retractari, ideoque & denuò confirmari.

CAPUT CXVIII. --206

Multa inter has Epistolas abstuli, quæ ex sua persona intulit Irenæus. Sed hæc, quæ sequuntur, ab eo dicta non inutilia, sicut cætera, credens, ad hoc præcipuè transtuli, ut homo Nestorii sequacissimus, quam se hostiliter habeat ad ea, quæ in Epistola Ibæ, quæ ad Marim Persam cunctis suæ regionis innotescenda facta est, continentur, sicut & de aliis studiis fautorum prædicti, satis appareat.

Compositores, inquit, oportebat revera, ut ne hoc quidem præterirent isti Propugnatores veritatis egregii, quatenus universa, quæ erant agenda, implentes, inconcussam propriam Conscientiam custodirent. Nec enim Rex Cœlorum plus à nobis exigit, quam Propositum. Ad quod respiciens & bravia donat, & mercedes deputat, & exigit ultiones. Et hujus quidem rei Abraham Patriarcha est testis. Qui nec filio est privatus & maximam illam pro Sacrificio mercedem recepit. Illius verò ille, cui creditum talenti negotium: Quem quia id neglexit tantummodò, tormentis deputavit, ostendens damnum, quod ex eorum, quæ in nobis sunt, negligentia sustinemus. Quæ isti Deo Amicissimi Pastores memoria retinentes, qui in lege Domini meditantur die ac nocte, dum certè jam comperissent, quod deceptus jam Cyrilli versutiis, qui Romanæ Ecclesiæ præsidebat adversùs Nestorii personam calumnias perversis reprehensionibus approbasset, Legatos tamen ad Occidentem impigrè direxerunt, manifestasque fecerunt hujusmodi fraudes quæ in hanc causam etiam de recenti fuerant paratæ. Hoc idem verò mox & magnus fecit Alexander, accusans illas impias pactiones, quæ super alia incongrua & in fide auxerunt discordiam. Non solùm si quidem quia per ea, quibus interluserunt, fœdera isti mirabiles, extincta non est Orientalium contra Ægyptium rixa, sed & omnes contra invicem sunt divisæ, præcipuè Orientis Ecclesiæ, occasione dissensionis accepta ab hac falsi nominis pace. Quod autem illa, non pax, sed potiùs piæ concordiæ dissipatio, & cunctis pugnis deterior fuerit, sufficiunt quidem & supra scripta declarare. Clarius verò multis ipse sem prædicat.

SCHOLION.

HIc Irenæi ad duas præcedentes epistolas Commentarius docet plura. Primò, quod Eutherius ac Helladius non soli Romanam Sedem appellaverint, ac per Legatos accesserint, sed idem post eos fecerit Alexander Hierapolitanus. Nempe adimplevit preces, quas isti ad ipsum fecerant: *Dirigatis aliquos cum communi hac formula, & litteris accommodis ad Occidentis Episcopos*. Secundò, quod Alexander id non statim fecerit, sed postquam Orientalium Episcoporum ob initam pacem discordia exarserat in plenam flammam. Et hanc omnem Xisto exposuit. Verùm Pontifex non exaudivit: Perstitit in suis Decretis. Etenim Alexander fuit tandem ejectus è sua Ecclesia, ac relegatus in Ægyptum. Interim Irenæus ipsum non sine fundamento inscribit *Magnum*. Fuit reverà Vir magnarum Virtutum. Occulto, attamen justo Dei judicio lapsus est, si non in hæresim, tamen in Schismaticam pertinaciam.

Notanda sunt Irenæi verba: *Cum comperissent, quod deceptus Cyrilli versutiis, qui Romanæ Ecclesiæ præsidebat, adversùs Nestorii personam calumnias approbasset*. Affirmant non nisi post confirmatam à Xisto pacem fuisse appellatum. Nempe ab Alexandro, & aliis Episcopis. Quod enim Eutherius ac Helladius ante confirmationem provocaverint, est manifestum. Interim hinc discimus, quod à malè informato Pontifice ad melius informandum appellare, seu Apostolici Judicii retractationem non à generali Synodo, sed ab ipso eodem Pontifice, aut ejus Successore postulare, sit etiam antiquissimum. Præsens Alexandri exemplum est planè eximium. Etiam discimus, quod ipse item Irenæus, licet Nestorianus, ideoque aversus ab Apostolica Sede, Romanas Appellationes probaverit. Et quidem juxta formam Sardicensem. Nempe circa istam veritatem cespitare erat Eusebianum.

Quis ad præsentem Irenæi Commentarium fecerit Epigraphen, ignoro. Fuit harum Epistolarum ex Acæmetensis Monasterii Codice Collector. Dolendum est, quod ex his epistolis plura similia prætermiserit. Interim nos docet Irenæum fuisse pertinacissimum Nestorii sectatorem, ideoque nunquam correctum. Notanda sunt hæc verba: *Quàm se hostiliter habeat ad ea, quæ in Epistola Ibæ, quæ ad Marim Persam, cunctis suæ Regionis innotescenda, facta est, continentur*. Docent, quod Irenæus ac ejus complices istam etiam Epistolam damnaverint. Nempe Epistola laudabat pacem, purgabat Cyrillum, & admittebat degradationem Nestorii. Ex quo vides infelicem hanc Epistolam non solis Eutychianis, sed ipsis etiam Nestorianis displicuisse.

CAPUT CXIX. —207

Domino, inquit, *meo per omnia Deo Amicissimo, & Sanctissimo Episcopo Alexandro, Theodoreto, Abbibo, Heliadi, Mari, Davidi, Acilino Meletius*.

DIgnum & gratum est vestræ Sanctitatis etiam præsens studium. Et gratum Domino Christo, qui nobis speculatores hujusmodi in præsenti quoque largitus est, ut ad eos intendentes habeamus qualiter, prout est in tanta hujus vitæ tempestate possibile, nostra itinera dirigamus. Non enim nostra sunt cuncta, sed ejus qui continet universa. Sat est nobis ut vel intentione sincera, si nihil amplius, contendere valeamus, ad quam respiciens omnium Dominus præstiturus est, utique vestræ Sanctitatis orationibus, ut nec triplicibus voluminibus submergamur. Eos quidem, qui ad Occidentem directi sunt, Deo Amicissimos Clericos ita suscepimus, ut consequens erat nostros, & qui pro tali causa sunt destinati. Quos etiam dimisimus, ut per gratiam Dei ad ulteriora procedant. Festinamus autem, si Dominus annuerit orationibus vestræ Sanctitatis, & nos similia gerere: Quia oportet omninò ut offeramus & nos, quæ credimus expedire. Forsan enim volens Deus amplius probare eos, qui se sunt digni, & redarguere noxios, permisit usque adeò Adversarios crescere. Erit verò id his, qui benè certant, non ad defectum meriti: Quomodò enim fieri hoc potest, dum futuram magis coronam provideat? Sed potiùs ad animarum erectionem, eò quod opportunum tempus invenerint ad sui Propositi virtutes ostendendas, & ad eam quam quieti meditabantur, fortitudinem. Sicut & hi, ut arbitror, qui aliter priùs aliter certant post ea studia.

SCHOLION.

HUjus Epistolæ auctor est Meletius Mopsuestiensis in secunda Cilicia Episcopus. Et missi in Occidentem Legati fuerunt non ab Helladio ac Eutherio, sed manifestè ab Alexandro Hierapolita, ac universa Synodo Euphratesiæ Provinciæ. Alioquin exercitam in istorum Legatos hospitalitatem Meletius non ad Alexandrum ac ejus Suffraganeos, sed ad illos referre debuerat. Deinde istorum Legati fuerunt Clerici ac Monachi; hi verò sunt soli Clerici. Præterea secundæ Cappadociæ Legati, ut Romam irent, transire non debebant per secundam Ciliciam. Epistola docet primò, quod non solus Alexander, sed insuper cuncta ejus provincia Romam appella-

appellaverit. Secundò, quod causam non postularit delegari in Partibus, sed voluerit Romæ discuti per Papam. Tertiò, quod etiam Meletius Appellationem probaverit, ac ei se adjunxerit. Et hic rursum vides, quod etiam Theodoretus tunc appellaverit.

CAPUT CXX. —208

Deo Amicissimo, inquit, *secundùm veritatem, & Sanctissimo Patri Episcopo Nestorio Theodoretus.*

QUod habitare in villa non metuam, & obsequi Regulæ, & excelsi Throni non sim desiderio compeditus, tuam nosse arbitror Sanctitatem. Nam si & aliud nihil, saltem sollicitudo civitatis, cujus gubernacula sum sortitus, satis est ad docendum me hanc Philosophiam. Præter ipsam siquidem sollicitudinem, & causarum turbas plurimas, habet quæ sufficiunt ad abigendum eos quoque, qui nimis talibus gaudent. Nullus igitur Religiositati tuæ suadeat, quod ego Præsulatus amore oculos claudens, idcircò ut Orthodoxas susceperim litteras ab Ægypto. Dico enim, sicut coram veritate ipsa, frequenter eis perlectis, subtiliterque discussis, inveni ab illa eas hæretica amaritudine liberas. Easque timui ullo modo maculare. Dum certè oderim, non minùs aliis, illarum Patrem, sicut totius Mundi perturbationis Authorem. Et spero non me soluturum pœnas ob hoc in die judicii. Quia justus judex est inspector intentionis. His autem, quæ contra tuam injustè & iniquè facta sunt Sanctitatem, nec si ambas manus meas quilibet abscindat, patior assentire: Procul dubio Divina mihi cooperante gratia, & animæ imbecillitatem roborante. Et hoc manifestum feci & illis per litteras, qui exigere nitebantur. Direxi verò & Sanctitati tuæ eorum, quæ illis respondi, Rescripta: Ut agnoscas, quia Divino nutu à nullo sumus tempore permutati, neque multipedes aut chamaleontes ostendi, quorum hi quidem petras, illi verò folia, quibus adhæserint, colore imitantur. Omnem, quæ cum tua Religiositate est in Christo, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, plurimùm salutamus.

SCHOLION.

HÆc Epistola exstat in quinta Synodo. Hæc Cassinensis est alia translatio, ideoque fuit non prætermittenda. Docet primò, quod Nestorius etiam post initam, ac ab Apostolica Sede confirmatam pacem manserit pertinax: imò quod suæ reparationis spem non deposuerit. Secundò, quod quidam Orientales Episcopi non desierint cum ipso familiaritatem fovere per Epistolas. Tertiò, quod horum aliquis apud ipsum accusaverit Theodoretum, tanquam qui veteris amicitiæ ac frequentis promissionis prævaricator, ex retinendi Episcopatus amore damnationem ejus admiserit. Illum accusarunt, quod isto amore circumscriptus Cyrilli litteras, quas hæreticas noverat, contra suæ conscientiæ judicium dixerit & scripserit Orthodoxas. Agitur præsertim de duabus Sancti Cyrilli Epistolis: Videlicet de illa, quam ante Pauli Emeseni Legationem rescripsit Berrhæensi Acacio, & de Pacificatoria epistola, quam post conclusam pacem per præfatum Paulum rescripsit Joanni Antiocheno.

Quin ambas Epistolas Nestorius habuerit, non est dubitandum. Item dubitandum non est quin ipsas judicaverit hæreticas. Hinc enim Theodoretum arguit, quod ipsas probans ac suscipiens contra veritatem clausisset oculos. Ex quo patet ipsum perstitisse durum in hæresi. Theodoretus ipsi respondit quatuor. Primò, quod nulla retinendi Episcopatus ducatur libidine. Utpote qui ab illa abundè purgatus sit per suæ Civitatis regimen: Per multas difficultates istius Regiminis. Sanctus Cyrillus in suæ adversùm Theodoreti calumnias Apologiæ præfatione, scribit Cyrum fuisse Civitatulam: Quidquid sit, fuisse Diœcesim insigniter vastam, & gravibus obnoxiam laboribus, Theodoretus frequenter ostendit in suis Epistolis, affirmans illi fuisse octingentas Parochiales Ecclesias. Secundò respondet Cyrilli litteras esse omninò Orthodoxas, & se ab illo judicio non posse recedere. Tertiò, quod nihilominùs Cyrillum non diligat: Quod illum oderit utì totius Mundi perturbatorem. Et adjungit: *Et spero non me soluturum pœnas ob hoc in die judicii. Quia justus Judex est inspector intentionis.* Haud dubiè respicit Cyrilli Capitula. Ea enim est hostiliter insecutus usque ad ultimùm vitæ spiritum. Nam & Domno Antiochiæ Patriarchæ, ad secundam Ephesinam Synodum profecturo, ostendit ipsa plusquam à quinquaginta Synodis esse damnata, & post varia concludit: *Ipse etiam Beatus Cyrillus, cùm ad Beatum Acacium scriberet, Capitulorum illorum scopum indicavit dicens; hæc adversùm hujus Novitates scripsimus, & pace facta declarabuntur. Ipsa ergò defensio accusationem confirmat. Misi autem illorum, quæ ab eodem Pacificationis tempore scripta sunt, exemplum, ut cognoscas nullam horum mentionem fecisse: Et quod oporteat illos, qui ad Synodum proficiscuntur, ea quæ Pacificationis tempore scripta sunt, proferre, & apertè dicere, quænam dissidium fecerint, & quo pacto divulsa coaluerint. Eos enim, qui ad tuendam pietatem vocantur, laborem omnem suscipere oportet, Divinumque auxilium invocare, ut relictam nobis à Majoribus hæreditatem intactam conservemus.* Hæc & plura ibidem alia tanto impetu scribit, quod rumor ferret Dioscorum Alexan- Epist. 112.

xandriæ Patriarcham; Cyrilli successorem, omnibus nervis conaturum, ut istam Synodum inducat ad canonizanda Capitula. Et quidem in sensu Eutychiano, quem Theodoretus firmè censebat esse etiam Cyrillianum. Quod etiam post Chalcedonensem Synodum permanserit in ipso sensu, videtur non dubitandum. In Constantinopolitana cum Severianis Episcopis Collatione dixit Hypatius Ephesinus Episcopus: *Sed & invenimus in Theodoreti litteris, quas ad Dioscorum fecit, quia & secundò in his, quæ contra Nestorium scripta sunt, scripserit. Et quando contra Julianum conscripsit, Libros ipsos destinavit in Antiochiam beatus Cyrillus, & rogavit beatum Joannem ostendere illos Orientalibus præclaris Doctoribus. Et quia ostensis eis scripsit ei Theodoretus, & rescripsit ei beatus Cyrillus, & diligentiam & affectum ei testificans. Et quia duas ab ipso accipit affectuosas Epistolas, quæ & custodiuntur apud eum, nullam de eo contumeliam designantes.*

Credo hæc omnia esse verissima: Attamen præsens Epistola demonstrat interiorem Theodoreti animum. Et hinc quartò respondit; Quod Nestorii damnationem nunquam admiserit. Addit se circa hunc articulum pertulisse acerbas injurias, at semper constanti animo respondisse. Et omnium Litterarum copiam transmisisse Nestorio. Haud dubiè erant Litteræ præsentis Cassinensis Codicis. Attamen in Chalcedonensi Synodo solemniter admisit Nestorii Damnationem, ac ejus Personam anathematizavit. Ex quo loco Nestorius præfata ad Theodoretum ac alios scripserit, ignoro. Certè erat tunc extractus ex Monasterio, ac deportatus in Oasim: Proinde, vel ex itinere scripsit, vel ex ipsa Oasi.

CAPUT CXXI. —209

Ea quæ rescripta sunt, inquit, *ad Prophetam de ea, quæ dicitur Ægyptii pœnitentia. Vel si veram quis putet, vel si fictam Ægyptii pœnitentiam, mihi utique plurimum est odium contra eam.*

ODi enim fictam, sicut hypocrisin meretricis, honestam faciem præferentis. Abominor verò eam, quæ vera nominatur, ut immaturam, similemque circa Esau pœnitentiam, quæ valdè & eum, quem correxisse videtur, accusat. Eò quod de pristinis malis, quasi de bonis insultet, & illa solum digna sit voce Prophetica: *Væ qui vocat amarum dulce, & dulce amarum.* At ille conditiones contra Orthodoxos, quasi mercedem, qua peccantibus veniam dederit, ita proponit. Et dum proposuit, celeri est adoratus assensu. Quasi Dominus misericordiæ loquens, qui ab adorantibus se, tanquam veniam perceperint, diffamatur. Et misit per eos satisfactionis pœnitentiam, multis lachrymis plenam, & ad eos, qui ei clementiam donaverunt, ita loquentem: *Quia supervacua omninò, & inopportuna Ecclesiarum discordia facta est.* Nunc præcipuè ab eo satisfactum. Quis non ei, sicut misericordia digna loquenti, misereri queat? Aut veniam lugenti non præstet? Penè enim genua tangens, & lachrymis utens pro litteris, his qui eum deposuerant, clamat: *Superflua & vana sunt quæ fecistis, & occasione rationabili nuda. Sed ego de vobis subtiliter persuasus fero sententiam.* Multum ejus, qui deliquit, obsequium circa eos, qui exstitere clementes, irrationabiles eos integerrimè, ac non ambiguè appellantis. Nunc quippè, inquit, *Vana.* Sic maximè mihi est satisfactum, quod vana sint & superflua, quæ fecistis. Ea enim, ait, quæ mea sunt sentientes, imperitè hactenùs faciendo subspicabamini me à vobis diversa sensisse. Et pœnitentiæ quidem ipsius tale est prooemium.

Post pauca verò istæ sunt ejus voces ampliùs compunctivæ pœnitentis: *Chartam nobis*, inquit, *ille porrexit, irreprehensibilem confessionem fidei continentem.* Vide pompam, quæso, uniuscujusque sermonis, quæ cum Diaboli est damnata superbia. *Chartam* dixit, & ei nec litterarum nomen donare dignatus est. Et addidit: *Nobis porrexit.* Et ad judicandum rogatus extollitur. Et adjecit: *Irreprehensibilem confessionem fidei continentem.* Tamquam parcens aliquid infamatis, irreprehensibiles eos decernit. Et hoc post ista declamans: *Quam Chartulam ille*, inquit, *à te affirmabat esse compositam, & ab eis Deo Amicissimis Episcopis, qui illic sunt.* Quid est aliud quod ait, nisi ac si diceret: Diffidebam quidem dogmatis apud vos esse irreprehensibilem fidem; deposui verò suspicionem, quam contra vos habui, eò quod essetis de impietate dogmatum diffamati, juranti plurimùm illi, qui mihi chartam obtulit, credens, & quod non falleret affirmanti. Quomodo igitur aliquis insultantis, quasi ipse magis ignoverit, pervicaciam putet pœnitentiam? Sed forsan superat quidem ut justè damnatus, ne salvari videatur. Progrediens verò exposuit veritatem.

Videamus ergò, si placet, & sequentia litterarum. Et priùs quidem ad medium deducamus primum bonæ hujus circa eos pœnitentiæ Capitulum: *Si de cœlo*, inquit, *& non ex Virgine sanctum Corpus dicimus factum Salvatoris omnium Christi, quomodò jam Dei Genitrix intelligitur? Quem namque omninò non peperit, nisi verum sit, quod Emmanuel genuerit secundùm carnem.* Hæ voces ejus & insensatæ, & blasphemæ plurimùm sunt. Insensatæ quidem, quia ut benè dici demonstret carnem non esse de cœlo, utitur hac voce, qua Dei Genitrix nominatur. Qui per omnia immurmurat auribus omnium, quod majus est deceat appellari. Si igitur ampliùs est *Genitricem Dei* vocari, quomodò majoris nomen id, quod minus est, designet? Qualiter verò ille, qui

qui eam vocem, quæ est *Emmanuel*, tanquam Divinitatis, quæ ex Virgine nata est, Dei Verbi significativam accipiens, dum Propheticum testimonium profert, & frequenter sursùm ac deorsum clamat de Virgine, *Genuit secundùm carnem Emmanuelem*, nunc humanitatis partus significationem suscepit hoc nomen? *Theotocos* nomen quare prætulit *Emmanuelis* nomini, ut nomen Verbi tantummodò, vel tantummodò Deitatis partæ de Virgine? Si verò *Emmanuelis* vocabulo Verbum, quod partum est, significari dicit, eò quod idem vocabulum prædicet *Nobiscum Deus*, quare rursùs id ipsum, ut non Deitatis, sed carnis, quæ est ex Virgine, significativum dicit, & proclamat quasdam voces sibimetipsis contrarias? Et hoc quidem demonstratio est eorum, quæ ab ipso sunt dicta, dementiæ.

Verùm repetens easdem voces cerne etiam, quanta sit blasphemia: *Si enim de Cœlo*, inquit, *& non ex Virgine sanctum Corpus dicimus factum, quomodò jam Dei Genitrix intelligitur? Quem namque omninò non peperit, nisi verum sit, quod Emmanuelem genuerit secundùm carnem*. Non perterretur vesanis hominibus prædicans, quia Dei nomen significatione est Geniturae carnalis, ita ut Carnis Genitrix sit *Dei Genitrix*. Quod ergo sit nomen Divinitatis illius, quæ unita est carni, & quæ est cum genita carne, si dum *Dei Genitrix* dicitur, illius est vocabulum partus, qui consubstantialis est Virgini? Alterum è duobus: Aut Deus Verbum significatur, cum Dei Genitrix dicitur, & hinc absque nomine Carnis est partus; aut si *Dei Genitricis* nomen constitutivum Carnis est, circa ipsum ergo idem est Carnis Genitrix, quod Dei Genitrix. Et quomodò ei stabir, quod ait: *Genuit secundùm Carnem Emmanuelem?* Nisi fortè dixerit quod Virgo peperit Carnem secundùm Carnem. Præter hæc verò suave ducerem requirere illum, quem putet à Propheta Emmanuelem fuisse prædicatum? Utrum inseparabile illud Dei Verbi templum, in quo nobiscum per opera Deus videbatur; an ipsum propriè Verbum? Nam si propriè ipsum Verbum, dixit ab ea, quæ est *Emmanuel* appellatione, illud hominem nudum ea, quæ illi indè est, dignitate, quem nobis quasi parum facientibus se fingit objicere; si verò id ipsum nomen soli propriè visibili deputat, Emmanuelem nobis quasi alterum quemdam præter Dominum Christum ex Virgine diffamat genitum. Sed hæc quidem nobis hactenùs dicta sint.

Veniamus verò & ad secundam talis pœnitentiæ falsitatem: *E Cœlo*, inquit, *descendens Deus Verbum exinanivit semetipsum, formam servi accipiens, & appellatus est Filius hominis, cum id, quod erat, maneret, hoc est, Deus. Inconvertibilis enim, & immutabilis est secundùm naturam tanquam unus jam intelligendus cum propria carne*. His occultè proprietates naturarum instar fermenti commiscet. Et cavens quidem consuetum sibi *Unius naturæ* vocabulum, ne signum notum sit blasphemiæ, prout diceret, *Una natura*, interposuit: *Tanquam unus. Inconvertibilis enim*, inquit, *& immutabilis est Deus Verbum secundùm naturam, tanquam unus jam intelligendus cum propria Carne*. Dicit: *Unus, intelligendus cum propria Carne*. Et quod *Unus*, non adjecit. Nec enim dixit, *Unus Filius*, aut *Unus Christus*, aut *Unus Genitus*, aut aliquid tale *intelligendus cum propria Carne*, ne aliam Verbi, & aliam Carnis intelligamus proprietatem. Et evidentiorem nolens in his, quæ sequuntur, blasphemiam fecit, dicens: *Nominatus est Deus Verbum & homo de Cœlo, perfectus existens in Deitate, & perfectus idem ipse in humanitate*. Non dicit: *Perfectus Deus existens in homine perfecto*; sed *Perfectus existens in Deitate*. Et iterum: *Perfectus idem ipse in humanitate*. Ut ipsas naturas tanquam partes ponens invicem completivas benè sonantem naturarum confusionem auribus intromittat. Propter quod ab eo & id, quod est *Idem ipse*, supponitur ad occultè fallendum. Non Christus, non Filius idem ipse, sed *Verbum nominatum est*, inquit, *& homo de cœlo, perfectus idem ipse in humanitate*. Idcircò & naturarum fecit post modicum mentionem, eò quod Orthodoxis suave sit has voces audire.

Et post capturæ escam inducit confusionem. Quippe ut qui supervacuè naturarum nomine ad suspicionem cavendam est usus erroris. Quid enim dixit? *Et si non ignoratur differentia naturarum, ex quibus unitionem discimus ineffabilem factam*. Rursus id quod dixit, *Ex quibus*, tanquam partes sint invicem naturæ Dominicæ in unum quiddam factæ, sic addidit. Oportebat namque, ut diceret, non *Ex quibus*, sed *Quarum dicimus unitionem ineffabilem factam*. Non enim ex naturis, sed ipsarum naturarum ineffabilis est unitio. Taceo quod & carnis per crucem obitum per propriificationem Divinitatis naturæ deputat: Et sic Divinam substantiam inducit esse passibilem. Et quia Verbi dorsum ad verbera datum fuisse prædicat. Et nec hoc intelligere potest, quia injuriæ ad id, quod Divinum est, per propriificationem facta relatio est, non autem passionum, quæ naturaliter carnis sunt, facta est Divinitati proprietas.

Et hæc non confunditur dicere, qui paulò antè sacras voces illic dixerat, quæ ita se habent: *Scimus verò Deiloquos viros quasdam quidem vocum communificantes, ut super una persona, quasdam verò dividentes, ut super duabus naturis, & Deo quidem dignas secundùm Divinitatem Christi, humiles verò secundùm humanitatem tradentes*. Et iterùm: *Confitemur Dominum nostrum Jesum Christum, Filium Dei Unigenitum, Deum perfectum, antè sæcula quidem ex Patre genitum secundùm Divinitatem; in ultimis autem diebus ex Maria Virgine secundùm humanitatem*. Verùm manifestus est, quod per necessitatem Divinitùs & ineffabiliter sibi ingestam ad ista consenserit: Sicut & Balaam nolens benedixit. Rursùs verò ab ea relaxatus, ad semetipsum revertitur, & ad consuetam confusionis blasphemiam. Nusquam ergo inter verbositates suas apparet de duabis naturis, quod mortua quidem fuerit caro, Deitas verò resuscitaverit eam.

Et quid oporteat ampliùs in gurgite conversari, qui forsitan nec de his quodcumque dixissem, nisi tua me Religiositas per suas litteras excitasset? Quid enim mihi commune sit ad discernendum, quis verè, mendaciterve pœniteat, qui apud memetipsum quiesco, & ea quæ ait David, cum voluptate proclamo; *Quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me?* Ego igitur semel ea, quæ ad me attinent, Deo commendans, impietatis hujus vanum laborem derideo, recipere hanc à Divina dextera sustinens ei à me commendatam spem, quæ voces illas non audit, quæ indè ineffabiliter emittuntur: *Quia nullus eas rapit de manibus meis*. Gratias verò ago, Deo Amice, misericordiæ tuæ, quæ secundùm Deum tantùm circa nos habet affectum, quem semper narramus & aliis, qui culpant fortè aliquid ex ignorantiæ falsitate. Absit enim, ut tantùm apud nos valere unquam possit oblivio, ut obliviscamur illa certamina, quæ pro recta fide à tua Religiositate sunt gesta. Quibus & donaturus est utique omnium Dominus ex victoriis adversùs impietatem & hìc & in futuro coronam. Non enim est piorum Patronus Christus infirmior Patrono impiorum Diabolo. Omnem, quæ tecum est, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, plurimùm salutamus.

SCHOLION.

HAc de Pœnitentia Sanctus Cyrillus post initam pacem scripsit ad Acacium Melitinensem Episcopum: *Si qua Epistola à quibusdam circumferatur, tamquam à me de iis, quæ Ephesi acta sunt, jam dolente, ac pœnitentiam agente perscripta, & id quoque contemnatur. Nam per gratiam Salvatoris nostri, sana mente sumus: Neque rationis usu excidimus*. Quidam Nestorii, aut certè Orientalis contra Ephesinam Synodum Factionis impœnitentes Defensores, ne apud Mundi gloriam viderentur malè egisse, aut causa cecidisse, sparserunt Cyrillum ad obtinendam pacem pœnituisse, ac edidisse Libellum pœnitentiæ. Fama fuit adeò constans, ut Cyrillus crediderit aliquam sub suo nomine fictam ambulare Epistolam: Et adversùs illam munivit Acacium. Verùm fuit deceptus. Clamores isti Pacificatoriam, à Paulo Emeseno relatam, Epistolam clamarunt esse libellum pœnitentiæ. Lucet ex præsenti Irenæi in ipsam Scholio. Ipso enim invadit istam epistolam. Existimo esse ejus Scholion. Attamen non plenè constat. Etenim hæc Tituli verba: *Ea quæ rescripta sunt ad Prophetam, de ea, quæ dicitur Egyptii pœnitentia*, insinuant esse alterius. Sequentia verba; *Vel si veram quis putet, vel fictam*, non dubitant de auctore, sed de auctoris mente. Istorum enim Clamonum aliqui affirmabant Cyrillum verè ac ex pectore, aliqui ajebant dolosè, ac sola lingua per istas litteras pœnituisse. Irenæus, indubitatus Tituli Auctor ridet istud dubium. Constanter asseverat litteras istas nequaquam esse pœnitentiam, sed manifestam contra omnes Orientales Episcopos insultationem, ideoque sibi esse summo odio.

Scholiastes est ejusdem mentis. Hinc epistolam invadit multis dicteriis. Et primò, rodit hæc ejus verba: *Quia supervacua omninò & inopportuna Ecclesiarum discordia facta est, &c.* Est alia epistolæ translatio. Etenim vulgata translatio sic habet: *Quod verò Ecclesiarum dissensio superflua prorsus, & citra ullam justam causam acciderit, id ex Charta, quam Dominus meus Religiosissimus Episcopus Paulus nunc attulit, evidenter cognoscimus, quæ irreprehensibilem continet fidei confessionem, eamque cum à tua Sanctitate, tum à cæteris quoque Religiosissimis Episcopis, qui illic degunt, compositam asserebat.* Hæc omnia verba Scholiastes pessimè invadit, & tandem concludit: *Quomodò igitur aliquis Insultantis, quasi ipse magis ignoverit, pervicaciam putet pœnitentiam?* Affirmat esse Pœnitentiam talem, qualem & Esau habuit, quæ eum, quem correxisse videbatur, graviter accusabat: Esse pœnitentiam, quæ de operibus malis, quasi de bonis insultet. Quæ insultet cunctis Orientalibus Episcopis, quasi illis dederit patratorum Ephesi peccatorum veniam. Et reverà Sanctus Cyrillus dederat illis veniam: At istam lucidam veritatem superbus Irenæi & Symmistarum stomachus non poterat digerere. Volebat Cyrillo dedisse veniam: Et ex ista gloria apud omnem Mundum fumare.

Scholiastes secundò affirmat hanc pœnitentiam non dumtaxat esse falsam, ac insultabundam; sed etiam pertinaciter persistere in suis erroribus. Omnis contra Sanctum Cyrillum calumnia erat, quod ejus Capitula continerent ac resuscitarent Apollinarium: Scholiastes affirmat eadem omnia contineri in Pacificatoria epistola. Omnem ejus Apologiam esse dolosam. Et demonstrare tentat per varios articulos. Primus est in his Epistolæ Verbis: *Si de Cœlo, & non ex Virgine Sanctum Corpus dicimus factum, quomodò jam Dei Genitrix intelligitur?* Est lucida demonstratio. Scholiastes nihilominus affirmat esse voces insensatas, ac sibi invicem non cohærere. Censet enim, quod Sanctus Cyrillus ipsam Verbi Divinitatem affirmet natam de Virgine, ideoque inde non sequi natam & ipsam carnem. At iste sensus est hebes & insensata calumnia.

Secundus Articulus sunt hæc verba: *Quem*, Deum Verbum, *omnino non peperit; nisi verum sit, quod Emmanuel genuerit secundum carnem.* Scholiastes Cyrillum circa vocem, *Emmanuel*, arguit inconstantiæ & contradictionis: Quod ipsam nunc Divinitatis, nunc dicat significativam Humanitatis. Secundò, quod omnium auribus immurmurans Dignissimum Sacræ Virginis Titulum esse *Deipara*, ideoque illam esse semper eo donandam, jam recedat ab illa regula, dicens ipsam esse matrem Emmanuelis secundum Carnem. Quod probaret voces sibi-metipsis contrarias. Quæ est demonstratio dementiæ. Et multa in istum scopum conglomerat. Imperita & maligna. Est fœda cavillatio. Quis enim nesciat

vocem,

vocem, *Emmanuel*, esse significativam utriusque naturæ, ideoque aliquando pro utraque, aliquando dumtaxat pro altera posse & solere usurpari?

Tertius Articulus est, in quo Sanctus Cyrillus duas Domini Naturas & personæ unitatem insigniter profitetur, & concludit: *Tanquam unus jam intelligendus cum propria carne*. Audi Scholiasten: Cyrillus *his occultè proprietates naturarum instar fermenti commiscet. Et cavens quidem consuetum sibi unius naturæ vocabulum, nè signum notum sit blasphemiæ, prout diceret, una natura, interposuit: Tanquam unus. Dicit, unus intelligendus cum propria carne. Et quid unus non adjecit*. Affirmat quod istud *quid* dolosè non adjecerit. Quoniam Dominum velit esse non hypostasi unum, sed natura. Fœdè calumniatur. Etenim Sanctus Cyrillus nunquam dixit esse unicam in Domino naturam, aut illum esse unius naturæ. Adeò illud non consuevit. Consuevit quidem dicere Domini esse unicam Dei Verbi naturam incarnatam; Ast istud verbum longissimè distat ab illo alio. Scholiastes etiam fœdè errat. Etenim non intelligit latissimum discrimen inter hos articulos: *Dominus cum sua carne est unus*: *Dominus cum sua carne est unum*. Posterior naturæ, prior propositio importat unitatem personæ. Et apud Latinos & apud Græcos. Hinc Sanctus Cyrillus addere non debuit: *Quid unus*.

Quartus articulus est: *Perfectus existens in Deitate, perfectus idem ipse in humanitate*: Audi Scholiasten: *Cyrillus non dicit, perfectus Deus existens in homine perfecto, sed perfectus existens in Deitate*. Et iterum: *Perfectus idem ipse in humanitate. Ut ipsas naturas tanquam partes ponens invicem complectivas, benè sonantem naturarum confusionem auribus intromittat. Propter quod & ab eo id, quod est* idem ipse, *supponitur ad occultè fallendum*. Accusat Cyrillum de vario dolo ac errore. Primò, quod duas naturas dolosè prædicet. Ac iterum erroneè: Quod eas prædicet non tanquam qualescumque ejusdem Personæ partes, sed tanquam partes invicem completivas, ideoque non unicam dumtaxat hypostasim constituentes, sed insuper unicam compositam naturam. Secundò, quod id faciat eructans odiosum ac manifestè hæreticum confusionis vocabulum: Ut confusionis blasphemiam faciat rectè sonare, atque ita ipsam introducat in simplices fidelis populi aures. Tertiò, quod eadem arte & ad eundem finem utatur his vocibus: *Idem ipse*. Respondeo esse calumniosissimam suspicionem. Etenim voces, *Idem ipse*, utpote ambæ masculini generis palam important nequaquam naturæ identitatem, sed solius hypostasis. Et quod Sanctus Cyrillus Domini naturas nequaquam dixerit sui invicem completivas, est meridiana luce clariùs: Assiduè clamat & inculcat ambas esse perfectas. Porrò hæc propositio, *Perfectus Deus existit in homine perfecto*, est dolosus calceus, aptissimus Nestorii pedibus. Plenissimè enim verificatur ab inexistentia per solam inhabitationis gratiam.

Quintus articulus est, quo Sanctus Cyrillus dicit Dominum *esse ex duabus naturis*. Quod dicat duas naturas, *ex quibus facta sit ineffabilis unio*. Scholiastes vult dicendum fuisse: *Quarum facta est ineffabilis unio*. Hujus calumniæ radicem aperuerunt in Constantinopolitana Collatione Episcopi Severianorum: *Ex duabus naturis Dominum dicere, significat unam Dei Verbi naturam incarnatam, secundum Beatum Cyrillum ac Sanctos Patres; in duabus autem naturis, significat duas Personas, & duas subsistentias*. Apollinaristæ ac Eutychiani voces, *ex duabus naturis*, semper dilexerunt; voces, *in duabus naturis*, acerbè aversati: Ex adverso autem Paulus Samosatensis, Theodorus Mopsuestenus, Nestorius, ac eorum Symmistæ semper dilexerunt has, istas detestati. Hinc enim Severus, omnium Eutychianorum nequissimus, scripsit: *Anathematizandi sunt, qui in duabus naturis definiunt unum Christum*. Epistolæ fragmentum exstat in sexto Concilio. Et ex isto principio omnis ista Factio Anathema dixit etiam Dogmaticæ Sanctis Leonis epistolæ, immò & Chalcedonensi Concilio. Præsens Scholiastes est professus Nestorianus: Hinc propter voces, *ex duabus naturis*, damnat Pacificatoriam Sancti Cyrilli epistolam. Omnes malè. Etenim utraque vox est recta. Et rectissimè conjunguntur. Ita enim altera alteram elucidat, ac divertit pravæ suspicionis pericula. Et hinc utramque simul Chalcedonensis Synodus posuit in definitione suæ fidei. Ambæ sunt frequentissimè apud Patres utriusque Ecclesiæ.

Sextus articulus sunt verba: *Cum propria carne*. Scholiastes præsertim odit, quod Sanctus Cyrillus ex appropriata ad Verbi Hypostasin carne inferat ac verificet hanc propositionem: *Deus Verbum est passus, crucifixus, mortuus*. Hinc scribit: *Taceo quod & carnis per crucem obitum per propriificationem Divinitatis naturæ deputet, & sic Divinam subsistentiam inducit esse passibilem. Et quia Verbi dorsum ad verbera datum fuisse prædicat. Et nec hoc intelligere potest, quia injuriæ ad id, quod Divinum est, per Propriificationem facta relatio est, non autem passionum, quæ naturaliter carnis sunt, facta est Divinitati proprietas*. Admittit proprietatem, seu propriificationem carnis ad Verbum, & distinguit inflictas carnis passiones ac illi irrogatas injurias: Has solas, nequaquam istas affirmat per propriificationem referri in Verbum. Cyrillum graviter arguit, quod ambas in Verbum refundat, ideoque sustineat has propositiones: Deus Verbum est crucifixus, passus, & mortuus. Affirmat eas verificari non posse, nisi per intrinsecam Divinæ Substantiæ passibilitatem. Quæ omnia docuit etiam Eutherius Thyanensis Episcopus, tam in superiùs adductis ad Joannem Antiochenum Patriarcham litteris, quam in opere illo, quod exstat inter opera Sancti Athanasii.

Eandem pacis epistolam non solus Irenæus ac ejus Symmistæ culparunt, sed etiam quidam Apollinaristæ, aut potius Eutychiani, de quibus in Constantinopolitana Collatione dixit ad Severianos Antistites Hypatius, Ephesinus Episcopus: *Vos non suspicamur, sed antiquos Hæreticos Apollinaristas, qui Cyrillum reprehendunt in epistola*,

la, quam ad Orientales pro unione & pace de duabus naturis scripsit. Culparunt ex alio & alio Capite: Irenæus ac ejus Symmistæ Apollinaristicam, at verò quidam Eutychiani dixerunt Nestorianam. Ambo sine fundamento. Etenim hæc pacis epistola est tantæ Authoritatis, ut ipsam Chalcedonensis Synodus probarit, ac suam fecerit in ipsa definitione fidei: *Præsens Sancta, & magna, & universalis Synodus Epistolas Synodicas Beatissimi Cyrilli, Alexandrinæ Ecclesiæ Præsulis, ad Nestorium, & ad Orientales, congruenter habentes suscepit*. Eandem sibi curavit solemniter prælegi, & ad ipsam auditam omnes Episcopi exclamarunt: *Omnes sic credimus. Sicut Cyrillus ita credimus. Æterna memoria Cyrilli. Sicut epistolæ Cyrilli habent, ita sapimus. Sic credidimus, sic credimus*. Easdem litteras plena Synodus canonizavit in sermone ad Principem. Et hoc judicium constantissimè semper tenuit, ac religiosissimè semper venerata est omnis sub cœlo Ecclesia. Sanctus Sophronius Patriarcha Hierosolymitanus in Synodica suæ consecrationis epistola, quam Sergio Patriarchæ Constantinopolitano transmisit, affirmat illam fuisse Cyrillo dictatam à Spiritu Sancto.

CAPUT CXXII. —210

Domino meo Reverendissimo, & Dei Colentissimo Comministratori Theodoreto Episcopo Joannes in Domino salutem.

QUoniam quæ inter nos olim Deo tantùm mediante placuerunt, pro tua munitione & existimatione etiam in Scripto à nobis dari tuæ Sanctitati postulasti, Deo Amicissime Frater, promittens sub testimonio Dei nulli interim hæc prodenda, nisi fortè post hæc tempus exegerit atque necessitas, utile arbitratus sum, ut has litteras ad tuam scriberem Sanctitatem. Undè Divina gratia complacente, omnem potestatem tuæ tradidi Sanctitati, uti fiducialiter machinationibus atque dispensationibus, ut Fratres nostros, qui à nostra unitione discissi sunt, suorum membrorum coaptatione rejungas: Ut sciens Divinitati esse complacitum omnibus ad hoc uti modis, universisque, prout est possibile, consiliis in eam causam ita uti ad eos, si ita oportuerit, leniendos, seu molliendos. Et hoc fieri mihi nullam ingeret contristationem, sicut confiteor coram Deo. Dico autem, etiamsi videar apud illos à tua Charitate & contumeliis affici. Nam quid tam magnum se putet aliquis sustinere pro tot & talium Fratrum salute & pace, quando ipse omnium Dominus, unicus filius Dei, tantam condescensionem ultroneè ostendit pro nostra salute? Cujus & nimiùm peculiaris Discipulus pro suis secundùm carnem fratribus anathema esse à charissimo & omnipotente optabat Magistro. Nihilominùs verò & beatus Moyses pro Israel secundùm carnem de vita æterna deleri proposuit: Et certè dum loqueretur omnium Deo. Hæc igitur, hisque similia sæpiùs atque indesinenter in mente tua volvens, Deo Amicissime Frater, confortante te Domino Christo, tota, *qua* consuevisti, diligentia aggredere rem prædictam.

Joannes misericordia Dei Episcopus Antiochiæ Syriæ scripsi atque subscripsi.

Incolumis, orans pro nobis, permaneas Deo Amicissime Frater.

SCHOLION.

HÆc epistola scripta est, dum Orientalis Ecclesia ob initam pacem stabat in mediis discordiarum flammis: Dum plures Episcopi se separarant à Communione Patriarchæ Joannis. Et docet nos grande secretum. Nempè quod Patriarcha Joannes, videns paci multos adversari, ac præfatas flammas metuens, Theodoretum advocarit, & cum solo solus inter quatuor oculos conceperit clandestinum consilium, quo litigiosa pax posset ac deberet admitti ab omnibus, ac firmari. Existimo tunc conceptum fuisse moderamen circa damnationem Nestorii: Conclusum, ut nullus, licet damnationem istam nollet admittere, à pace excluderetur. Et hæc est ratio, ex qua Theodoretus ad ipsam admittendam induci nunquam potuerit, nisi violenter per Chalcedonensem Synodum. Joannes, qui hanc damnationem Scripto ad Sanctum Cyrillum, & Theodosium Principem, nec non apud Xistum Pontificem, ac etiam verbo coram Aristolao Tribuno, ac Sancti Cyrilli Clericis fuerat solemniter professus, & qui omnes suos Episcopos ad eandem professionem constringere promiserat: Hic, inquam, Joannes istud moderamen sine manifesta prævaricationis infamia nec effari poterat. Hinc ipsum credidit soli Theodoreto. Eundem per præsentes Litteras rogat, ut jam utatur isto articulo, atque ita omnes à sua communione divulsos Episcopos conetur reducere. Notanda sunt hæc verba: *Etiamsi videar apud illos à tua Charitate & contumeliis affici*. Facit facultatem, qua Theodoretus ad molliendos animos possit de ipso etiam malè loqui. Fuit non modica in tanto Patriarcha dispensatio.

❦ ❦

CA-

CAPUT CXXIII. ---211

Epiſtola, inquit, *Joannis Antiocheni, quam ſcripſit Tauro atque Patritio, congaudens quidem eis de Ordinatione Procli Conſtantinopolitani Epiſcopi, rogans verò eos adjuvare ſe contra obſtinatos, qui ſe ab ejus communione ſejunxerant.*

LItteras Magnificentiæ veſtræ ſuſcipiens, per quas dignati eſtis innoteſcere factum per gratiam Dei Conſtantinopoli Præſulatum, hòc gaudium plena voluntate ſuſcepi, propter Bona quæ univerſis Eccleſiis Chriſti ubique futura ſunt. Quod & Magnificentia veſtra, dum Bona nunciat, deſignavit. Scitote ſiquidem, Magnificentiſſimi Domini, quia non parva mihi Viri illius experientia ſit, ſed & quædam multa notitia, & noverim quam ſe ad univerſa accommodè habeat. Et confidenter dico, quia magna Deus Conſtantinopolitanorum donavit Eccleſiæ per ſtudium veſtrùm, & curam Deo Amiciſſimi Principis, qui cùm benè viderit, velociter quoque deliberata complevit, ne ulla invidia bonum judicium violaret. Sed ſicut effectum eſt per Magnificentiam veſtram, ſic rogo ut annuatis & de iſtarum pace partium cogitare. Sunt enim pauci quidam effrœnati, qui pacem, quam Deus donavit, & quam pius executus eſt Imperator, propriam duxerint læſionem, & præferant non eſſe ſub Principe ſuper omne, quod expedit tam ſibi, quam cunctis Eccleſiis, dum certè omninò ſit dignum, ut approbent Ordinationem Domini Sanctiſſimi Epiſcopi Procli. Non injuriemur à paucis, quorum inordinabilitas ubique eſt diffamata. Et ad deteriora indè proficiunt, quia nunc uſque & nos & vos circa eos lenes exiſtimus.

SCHOLION.

SAncti Procli evectionem in Conſtantinopolitanam Cathedram, ejuſque modum ac tempus, accuratè exponit Socrates: *Maximianus, cum per biennium ac menſes quinque, Eccleſiam pacificè adminiſtraſſet, fato functus eſt. Erat tunc ſeptimana Jejuniorum, quæ Feſtum Paſchale proximè antecedit: Ejuſque ſeptimanæ quinta agebatur feria. Quo quidem tempore Imperator Theodoſius prudenter huic negotio proſpexit. Etenim ne rurſus in eligendo Epiſcopo ambigeretur, eaque res tumultum in Eccleſia excitaret, abſque ulla cunctatione, nondum deportato Maximiani corpore, Epiſcopis, qui aderant, mandavit, ut Proclum in Epiſcopali ſolio locarent.* (Lib. 7. cap. 40.) *Id enim Celeſtini quoque Epiſcopi Romani litteræ, tunc exhibitæ confirmabant, quas ille Cyrillo Alexandriæ Epiſcopo, & Joanni Antiocheno, & Rufo Theſſalonicenſi in eam rem miſerat, docens nihil obſtare, quo minùs is, qui alicujus Eccleſiæ nominatus ſit, aut ipſa re exiſtat Epiſcopus, ad aliam Eccleſiam transferatur.* Itaque Proclus in Sede Epiſcopali collocatus corpus Maximiani *ſepulturæ tradidit.* Factum id eſt trigeſimo quarto anno iſtius ſæculi. Paſcha tunc cadebat in diem decimum quintum Aprilis, ideoque feria quinta Sancta erat dies duodecima.

Docemur varia. Primò, quod in Neſtorii degradati locum Imperator Theodoſius ſtuduerit Proclum evehere. Hinc enim de iſta evectione ſcribit Socrates: *Multi quidem Philippum, Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ Presbyterum, plures verò Proclum nominabant. Et omninò prævaluiſſet ſententia eorum, qui Proclo ſuffragabantur, niſi quidam, quorum maxima erat authoritas, obſtitiſſent, Eccleſiaſtico Canone vetitum eſſe dicentes, ne is, qui alicujus Civitatis deſignatus fuerat Epiſcopus, ad aliam Civitatem transferatur. Quibus verbis cum fidem Populus accommodaſſet, deinceps conquievit.* Proclus enim à Neſtorii Anteceſſore Cyzicenus conſecratus Epiſcopus; Verùm ab illis non admiſſus, redierat Conſtantinopolim, & iſtic more priori egerat inter Presbyteros. Et certè merebatur Epiſcopatum. Quod enim generoſiſſimè Neſtorio obſtiterit, eſt ſupra expoſitum. Attamen præfata quorumdam Interceſſio obtinuit, atque ita electus fuit Maximianus. Secundò docemur, quod ob iſtam interceſſionem Theodoſius à promovendi Procli ſtudio non deſtiterit. Etenim mox ad Celeſtinum ſcripſit, rogans an iſte Cyzicenus Epiſcopatus eſſet translationi materia, adeoque Proclum arceret ab Epiſcopatu Regiæ Civitatis. Et Pontifex reſcripſit non obeſſe. Non credo, quod ex Antiochenis Canonibus reſcripſerit. Hi enim necdum admittebantur à Romana Eccleſia. Proinde reſcripſit ex Apoſtolico Canone, aut perpetua Patrum Conſuetudine. Nam & ex hoc fonte hauſtus eſt Antiochenus Canon. Et ſuum Reſcriptum communicavit Sancto Cyrillo, Joanni Patriarchæ Antiocheno, ac Rufo Theſſalonicenſi Archi-Epiſcopo. Ex quo non vanè colligitur, quod omnes iſti tres unà cum Principe Procli Epiſcopatum deſideraverint. Utpote aptiſſimum ad exſtirpandas Neſtorianæ turbulentiæ reliquias, ac ad componendam Regiæ Civitatis Eccleſiam.

Tertiò docemur, quod Maximiani Electio fuerit paſſa turbulentiam. Nempe illam, de qua idem Socrates: *Cæterum poſt depoſitionem Neſtorii graviſſimus tumultus Eccleſiam Conſtantinopoli occupavit. Nam diviſus eſt Populus ob inanem & ſtultam illius garrulitatem. Clerici quidem omnes communi ſuffragio eum anathematizarant.* E Populo plures, ejus eloquentia delectati, ac à Dorotheo Marcianopolitano, Theodoreto, ac aliis iſtius factionis Epiſcopis per litteras inflammati, nolebant procedi ad novi Epiſcopi electionem, ac ſeditioſè flagitabant ſibi reſtitui Neſtorium. At

verò

verò hic defuncto Maximiano adhuc vivebat: Immo adhuc hærebat in suo apud Antiochiam Monasterio. Hinc similem Popularis fæcis motum timens Theodosius, electionem permittere noluit, sed Advenis tunc in Regia Civitate Episcopis jussit, ut Proclum mox inthronizarent. Et factum est. In ipsa die Dominicæ Cœnæ. Nec ista fuit Laica violentia. Etenim adversùs illam nemo unquam intercessit, nullam deposuit querimoniam. Nempè Theodosius processit ex Rescripto Celestini Pontificis. Ex quo videmus ipsum fuisse non dumtaxat Ecclesiasticæ consuetudinis declaratorem, sed etiam Regiæ Civitatis Episcopatum reservasse, & ejus exspectativam contulisse in Proclum. Adeo antiquus est usus Apostolicæ istius authoritatis. Etenim defuncto Maximiano Papales litteras mox Princeps protulit, & ipsarum virtute jussit Proclum exaltari. Erant antiquæ litteræ: Datæ statim post promotionem Maximiani. Nam post illam Celestinus supervixit paucis mensibus.

Et ad hæc omnia Taurus, Orientis Comes, Prætorio Præfectus, atque Patricius, fuit strenuè cooperatus. Præfatæ epistolæ titulus habet: *Tauro atque Patricio*. Laudat duas personas. Est mendum. Est aliquid omissum. Etenim in Theodosiano Codice sub titulo de indulgentiis debitorum exstat nostri Theodosii ac Valentiniani Lex data ad hunc Taurum, & habens hunc titulum: *Tauro Prætorii Præfecto, ac Patricio*. Est data duodecimo calendas Julias: Duobus mensibus post evectum Proclum. Proindè Præfecti titulus est omissus in Epigraphe præsentis epistolæ. Porrò hic Taurus fuit magnus, & addictus personis Ecclesiasticis. Nam ad ipsum exstat Theodoreti epistola, habens hanc Epigraphen: *Tauro Patricio*. Suas duas ad ipsum litteras Sanctus Isidorus Pelusiotes inscripsit: *Tauro Præfecto*. Ad eundem exstant plures Leges Theodosii. Ille igitur Procli promotionem, utpote sciens fore gratissimam, statim retulit Joanni Antiocheno: Et per præsentem Epistolam Joannes illi agit gratias. Quare epistola eriam in suo contextu habet mendum *Magnificentissimi Domini*. Legendum est: Magnificentissime Domine. Codicis Compilator credidit epistolam esse scriptam ad duos. Et certè isto tempore fuit Patricius Comes, ad quem Theodoretus trigesimam quartam suam epistolam, ac Imperator Theodosius scripsit Legem finalem sub titulo *de jure Fisci*.

Notanda sunt hæc de Theodosio verba: *Qui cum bene viderit, velociter quoque deliberata complevit, ne ulla invidia bonum judicium violaret*. Affirmant cum Socrate, quod Theodosius Populi motum timuerit, ideoque electionem non permiserit, sed jusserit Proclum statim inthronizari. Porrò quod Maximianum jusserit per Proclum sepeliri, desumpsit ex moribus Alexandrinæ Ecclesiæ. Illic enim novus Patriarcha statim eligitur, & defunctum sepelit. Ita testatur in Breviario Liberatus Diaconus. Notanda sunt hæc etiam Cap. 30. verba de Sancto Proclo: *Et noverim quam se ad universa accommodè habeat*. Exponit Socrates, dicens Proclum fuisse Attici Constantinopolitani Diaconum ac Notarium, & adjungens: *Proclus* Lib. 7. 41. *ab Attico eruditus, cunctas ejus virtutes studiosè imitatus est. Patientiam verò etiam magis quam Atticus excoluit. Nam hic interdum terribilem se Hæreticis exhibebat; Proclus verò, placidus erga omnes fuit, dum Hæreticos hac ratione potiùs, quam vi ad rectam fidem adducere studeret*. Et certè Maximianus cum quibusdam Orientalis Factionis Episcopis durè egerat. Sanctum Cyrillum permoverat, ut quatuor Metropolitas à pace excluderet, & Xisto Pontifici frequenter supplicaret, ut nunquam solveret istud vinculum. Insuper pluribus jusserat superordinari novos Episcopos. Hinc igitur Patriarcha Joannes, quoniam tunc nata ob initam pacem concordia plenè ardebat ac fumabat, à Procli prudentia & mansuetudine sperabat meliora.

CAPUT CXXIV. —212

Epistola, inquit, *Meletii Episcopi ad Maximinum Anazarbi, per quam significavit de Domitiano Quæstore, & de Sacris, quas contra eos impetraverit Joannes Antiochenus*.

ANtequam tristia dicam, solutionem eorum tuæ innotesco Sanctitati. Si verò & ad illa commemoranda perducor, ad eorum confirmationem, quæ dicuntur, compellor id facere, simul & ut ordinem Gestorum in mea narratione custodiam. Audivimus olim, quod multùm sategerit Verius, qui pro Joanne Constantinopoli latitat, & aurum multum distribuerit aliquibus, ut posset obtinere Sacram, quæ nos cogeret aut communicare Joanni, aut exire ab Ecclesiis. Quod etiam veraciter contigit. Nam Domitianus, qui nunc Quæstor est, scripsit Deo Amicissimo Episcopo Helladio, quod Sacram quidem contra nos obtinuisset Verius, prædicta jubentem, ipse autem benignitate, quâ circa eum detinetur, hanc interim cohibuerit publicari, necessarium putans, antequam publicetur illa, & præcepta per eam necessitas ingeratur, ut ille his, quæ ab eo scripta sunt, acquiescens absque ulla necessitate reconcilietur Joanni. Ob hoc enim Decanum quoque se direxisse dixit, ut reconciliationis inter utrumque futuræ Ministrum.

Erat verò tantùm scœnica simulatio, ad præstandum Joanni pro auri acceptione composita. Sic enim nunciavit nobis, qui huc venit, Admirandissimus Judex, qui & præsens Constantinopoli fuit, & unumquodque eorum, quæ gesta sunt, novit. Quippe cujus erat causa. Sacra quidem contra nos data est plena, sed per omnia

omnia Magnificentissimus Taurus Præfectus hoc cognoscens, & sicut reverà Divino aliquo impetu motus, illam quidem publicari non sinit. Intrans verò ad Principem, futuras ex hoc eversiones obtestatus est urbium, & apertè dixit, quod qualis est Thracia, talis & Cilicia erit, quæ penè sola remansit ad Tributa solvenda, si hoc impleri permiserit. Et sic vacare Sacram modis omnibus fecit. Hinc jam Domitianus, quasi mercedes recepti restituens, primùm, quia aliud quod ageret non invenit. Decanum Joanni direxit, jactitans quidem quod retinuerit Sacram, interimque si non parueritis, ut ait, his quæ ab eo scripta sunt, dirigendam. Qui etiam suadet, ut absque ulla dilatione Joannis amplectamur communionem.

Quem quia & venturum didicimus ad tuam Sanctitatem, hæc ei innotescere festinavimus, ut noveris quomodò cum eis agas, Deo Amicissime Domine mi. Direximus verò & Rescriptum eorum, quæ à Domitiano ad Deo Amicissimum Episcopum Helladium scripta sunt, & eorum quæ ab eodem Deo Amicissimo Episcopo Helladio scripta sunt nobis. Ex quibus magis, quæ à nobis dicta sunt, intelligere poteris: & quod vir ipse despiciendus omninò sit, illa ad decipiendum excolens, quæ olim Divino nutu repulsa sunt. Quæ etiam, si prævaluissent, nullatenus nobis perhonoranda essent Imperatoris Præcepta terreni contra cœlestis & sempiterni Regis.

SCHOLION.

Exponenda sunt nomina. Meletius erat Mopsuestiensis in secunda Cilicia Episcopus, ideoque hæc epistola est ad Maximinum ejus Metropolitam. Ambo pertinacissimi Fautores Nestorii, ac hostes initæ pacis. Verius haud dubiè fuit quis Antiochenæ Ecclesiæ Clericus, forsitan Joannis in Regia Civitate Apocrisarius. Aliud tamen suadent verba: *Qui pro Joanne Constantinopoli latitat*. Apocrisarii enim non poterant latere. Proinde fuerit quis Clandestinus ad istud singulare negotium Emissarius. Nec mirum. Etenim Joannes istius odiosæ Sacræ declinabat invidiam, ideoque à cunctis credi, quod nequaquam ad suas preces emanasset, sed ex proprio motu Principis. Porro Decanorum in Romano Imperio fuerunt tres species. De prima fit mentio in Justinianæi Codicis titulo de Collegiatis: Hi non erant Palatini, sed Urbis Corporati, subjecti Præfecto urbis: Secunda species, quam Magnus Constantinus aut ejus filius Constantius induxit, erant Lecticarii Ecclesiæ, Præfecti humandis fidelium cadaveribus. Erant Clerici. Tertia species erat classis Palatinæ Militiæ, cujus est frequens mentio & apud Leges, & apud alios Scriptores. Etiam apud Sanctos Patres.

De illis in tertio libro de Justini secundi laudibus scribit Corrippus:

........Jussuque rogantis
Acciti Proceres omnes, Scholaque Palati est
Jussa suis adstare locis. Jamque ordine certo
Turba Decanorum, Cursorum, in rebus Agentum,
Cumque Palatinis stans candida turba Tribunis,
Et Protectorum numerus, mandante Magistro
Omnis Sacrorum vis adfuit Officiorum.

Hinc discimus tria. Primò, quod Decani spectarunt ad Scholam Palatinam: Quod fuerint Ministeriales Palatii, uti sunt Agentes in rebus, Cursores, Magistriani, Protectores, & alii similes. Secundò, quod fuerint in grandi numero. Tertiò, quod subfuerint Magistro Officiorum. Hinc Romanæ Leges eos passim appellant Principes famulationibus adhærentes, aut Principes Obsequani. Eorumdem meminit in Homiliis super Apostolicam ad Hebræos Epistolam Sanctus Joannes Chrysostomus: *Non enim quia* Hom. 13. *Palatium dicitur, omnes eisdem frui judicantur. Nam etsi inibi sit & Præfectus, & omnes qui circa Imperatorem versantur, tamen etiam tenuissimi, & qui locum & vices subeunt eorum, qui dicuntur Decani, inter Palatinos sunt, cum tamen sit tantum discrimen inter Præfectum & Decanum*. Palam agit de Decanis Palatinis. Eorum à Prætorii Præfecto discrimen affirmat hunc primum, illos fuisse inter extremos Palatii. Ipsorum officium exponit in litteris ad Sororem suam Marcellinam Sanctus Ambrosius: *Etiam Præfectus venit,* Epist. 13. *& cœpit suadere ut Basilica cederemus. Populus reclamavit*. Et statim infra: *Illic nuntiatum est mihi compertò, quod ad Basilicam de Palatio Decanos misissent, ut vela suspenderent, Populi partem eò pergere*. Vela, utique Regiis insignibus ornata ac armata, ad aliquam domum aut possessionem suspendi, erat ipsam arrestari, aut in ipsam mitti Regiam manum. Est vetustus Ritus Romani Imperii. Proindè Sanctus Ambrosius affirmat, quod Italici Prætorii Præfectus ad suum de tradenda Basilica Mandatum, cui Mediolanensis Populus recalcitrabat, exequendum, & ad arrestandum pro ipso Imperatore Basilicam, miserit è Palatio Decanos. Proindè inter eorum officia erat istiusmodi vela suspendere, ac explere istiusmodi executionem. Aliud ipsorum officium edocuit in libello ad Theodosium Augustum Basilius Diaconus, ac alii Constantinopolitanæ Ecclesiæ Archi-Mandritæ. *Nestorius illicò jussit nos corripi à turba Decanorum, & cædi*. Vulgata translatio habet: *Nestorius quàm primùm Decurionibus, ut nos à turba abreptos cedant, seriò mandat*. Malè. Etenim Græcus textus disertè habet: *A turba Decanorum*. At inter Decanos ac Decuriones est largum discrimen & varium. Decuriones enim sunt dignitatis officium. Proinde ad Decanos spectabat etiam apprehendere reos & verberare.

Præsens itaque Epistola nos docet plura. Primò, quod Joannes Patriarcha, videns quosdam suos Episcopos esse in initæ pacis odio ac lacerata communione obstinatos, conversus sit ad alia consilia: Quod Verium suum Clericum, ad Regiam Civitatem miserit, obtenturus Sacram, quæ illos ad sui Patriarchæ communionem ac obedientiam redire cogeret, aut juberet expelli à suis

Ecclesiis. Et sanè erat vera via. Etenim illi nullis precibus, nullis rationibus, nullis sui Patriarchæ jussionibus volebant acquiescere. Secundò discimus quod Joannes suum Clericum clandestinè miserit, & clandestinum esse apud Constantinopolim jusserit. Supra dixi rationem. Tertiò, quod illum largis nummis armarit. Quod enim sub Magno Theodosio avaritia cœperit corrumpere Romanum Imperium, ac omnia vendere, deflevit amarè, ac inde Imperii lapsum prædixit Sanctus Ambrosius. Ita in ejus vita testatur Paulinus Presbyter. Quartò discimus, quod Verius Clericus Domitianum quæstorem pecunia emerit, atque ita Sacram obtinuerit. Quintò, quod Magnificentissimus Taurus Orientali Prætorio Præfectus, Sacram non probarit, ideoque & jusserit suspendi. Nempe timebat Ciliciam ab ipsa turbandam, ideoque opulentam ac liberalem Provinciam sistendam à consuetis in Principis Ærarium collationibus. Quare Sacra hæc videtur fuisse pro sola Cilicia. Et prima & secunda. Et certè hæ utpote per Theodorum Mopsuestiensem corruptæ, erant pertinaciores pro Nestorio. Sextò discimus, quod hæc videns, & ad refundendum se compellendum timens sit conversus ad artes & mendacia. Etenim Helladio Tharsensi Episcopo, primæ Ciliciæ Metropolitano, scripsit Sacram à se suspensam, idque ex sua erga illum benevolentia. At verò ad Joannem Patriarcham misit Decanum, jactitans Sacram à se retentam, & spondens dirigendam, nisi contumaces Episcopi statim redierint ad ejus obedientiam. Et ut mendacia cohærerent invicem, etiam in Ciliciam scripsit ad Episcopos, ut absque dilatione amplecterentur Joannis communionem. Ita enim Palatini, qui debitas Populo à Principe functiones vendunt, consueverunt fumos vendere. Et hinc adversus illum Meletius non malè scripsit: *omninò despiciendus est vir ille*.

CAPUT CXXV. —213

Epistola, inquit, *vel hypomnysticum Magnificentissimi Quæstoris ad Episcopum Tharsi Helladium, hortans eum Antiocheno adjungi.*

OMnem Bonorum affluentiam tuæ Sanctitati adesse perfectam integrè sciens, non leviter affligor, ea quæ nunc aguntur considerans, amator pacis Ecclesiarum, & hanc votis & opere sanctissimam inconcussamque conservans. Quomodò eam nuper minimè amplectari, mihi valdè mirabile videtur. Sed & si quis concedat, quod *si* unus homo his, quæ justa sunt, non fruatur, & pro meliore utilitate multorum quod uni est utile omittatur, tolerabilis hujusmodi *sit* compensatio; quando verò nec illi nocetur qui sibi noceri putat, immò è diverso ipse aliis nocet, quomodò non quod multis est utile Sanctitas tua consuetè lucratur? Scit enim Sanctitas tua, quod benè de aliis dicens in ipso, quod est principale, commisit: Et sibimetipsi reputare debet, quod à Potestate detectus est..

Et hæc meliùs à me novit Sanctitas tua. Rogo igitur, ne, ut dixi, multipliciter noceamus; confusionem quidem multitudini inferentes, & civitatibus indisciplinationem & inoptandorum multis Pessimorum provisores efficiamini. Ut acceleret continuò cum Deo Amicissimo & Sanctissimo Joanne Episcopo inire colloquium, & ut amplecti tua Sanctitas ejus pacem communionemque festinet unà cum cæteris Episcopis primæ & secundæ Provinciæ Cilicum. Sciat enim Divina virtus, quod Decretum Divinum completum, subscriptumque, etiam promulgandum, hujus rei gratia interim retinui, quod spem suavem mihi ipsi dictaverim, quod meis hortatibus, quin potiùs ipsi veritati, tua Sanctitas acquiescat, & corrigat quæ contristant: Quæso igitur Religiositatem tuam, ut celeriter id fieri jubeas: Ne dum Divinæ litteræ editæ fuerint, correctio desperetur. Et quidem certum est, quod in nullo noceatur Sanctitati tuæ, cui nunc potiùs valdè nocetur, eò quod utilitates multorum proprias reputet, & similiter plurimorum suas faciat læsiones. Sed & Divinitas solet ab illis exigere rationes, quibus corrigenda commisit.

SCHOLION.

HÆc est epistola, qua Domitianus Quæstor Helladio amicabiliter insinuat Sacram, quæ omnes Joanni Patriarchæ ac initæ paci rebelles Episcopos, aut obedire mandat, aut ejici, omninò emanasse; attamen à se pro tempore suspendi: Et qua ipsum ex pectore hortatur ad obedientiam. An ex arte quam supra à Mopsuestiensi Meletio audivimus, sit scripta, certè ignoro: Etenim Meletius fuit plenus sui Antecessoris Theodori Sectator, ideoque & plenus Nestorianus. Hinc ejus testimonium est de temeraria suspicione suspectum & caducæ fidei. Quidquid sit Domitiani admonitio non fuit vacua. Etenim Helladius licet per Sanctum Cyrillum exclusus à Pace, rediit ad mentem, & tandem est amplexus pacem. Et ad Joannis Patriarchæ obedientiam reduxit omnes Cilices.

CAPUT

CAPUT CXXVI. --214

Epiſtola, inquit, *Joannis Epiſcopi Antiocheni ad Deo Amiciſſimum Epiſcopum Alexandrum, per quam indicavit, quod præcepit Imperator, ut nullus Orientalium Epiſcoporum Conſtantinopolim proficiſceretur.*

PLacuit piiſſimo & Amico Chriſti Imperatori noſtro præcipere, ut nullus Deo Amiciſſimorum Epiſcoporum nunc ad ejus Comitatum fatigetur, ſed unuſquiſque in ſua perſiſtat *Eccleſia*. Hæc nota per me fieri veſtræ Religioſitati proſpexit. Quia igitur nec juſtum, nec abſque periculo eſſe arbitramur, quæ nuper nobis præcepta reticere, manifeſtamus vobis oportere omnibus parere Præceptis, & veſtrum quemque quieſcere, foventem Eccleſiam ſuam. Quia ſanctum eſt pio Imperatori & Amico Chriſti indubitabiliter obedire. Dignare igitur hæc eadem nota facere his, qui ſub tua Religioſitate ſunt, Deo Amiciſſimis Epiſcopis. Cauſam verò poſt paululùm cognoſcet Religioſitas tua. Omnem, quæ tecum eſt, Fraternitatem plurimùm ſaluta.

SCHOLION.

JOanni Patriarchæ, ac initæ paci rebelles Epiſcopi, poſtquam audierunt præfatam Sacram emanaſſe, ac eſſe ſuſpenſam, conceperunt ſpem ipſius circumducendæ: Hinc ex iſta ſpe decreverunt aliquos è ſuo Collegio legare ad Principem. Verùm etiam Joannes Patriarcha non dormivit. Obtinuit aut aliam Sacram, aut quodvis Auguſtum mandatum, quod iſtum acceſſum cunctis Epiſcopis interdiceret, & præceptum iſtius Mandati cunctis inſinuandi. Quare dubitandum non eſt, quod iſtud non ſoli Alexandro inſinuarit, ſed & aliis Metropolitis. Videtur non fuiſſe Sacra. Etenim tantam pro ſuis Actis auctoritatem Joannes non tacuiſſet. Interim iſtud Mandatum erat via ad ſuſpenſam Sacram expediendam, ac mittendam in plenam executionem. Et ita eſt omninò factum. Porrò Joannes Mandatum intimavit ſolis Metropolitis. Patriarchali more. Metropolitæ debebant intimare ſuis Epiſcopis.

CAPUT CXXVII. --215

Epiſtola, inquit, *Alexandri Epiſcopi in Perſonam Magiſtriani, qui præfatas attulerat litteras.*

EPiſtolàm mihi reddebat Admirabilitas tua Antiocheni. Quam non ſuſcepi propter aliquas Eccleſiaſticas quæſtiones. Lecta verò mihi eſt à Bonitate tua. Et ut hoc poſſis oſtendere, hanc Epiſtolam feci ad tuam Nobilitatem, declarans quod in his, quæ præcepta ſunt à Piiſſimo & Amico Chriſti Imperatore noſtro, permaneo: Ut nec fatiger nunc ad ejus pium Comitatum, & in mea Eccleſia perſiſtam, orationes faciens pro ejus Imperio. Notarius verò, qui mecum eſt, accepit ejus exemplar.

SCHOLION.

PRæfatum Mandatum Imperator Theodoſius ad Joannem Patriarcham miſerat per Magiſtrianum, addita facultate utendi ejuſdem opera ad idem mandatum intimandi cunctis ſibi rebellibus Epiſcopis. Etenim Magiſtriani erant ſimilium mandatorum ac Litterarum conſueti Bajuli. Ita Imperator Leo Sacram ſuam, qua circa Chalcedonenſis Synodi proceſſum, ac Timothei contradictionem volebat inſtrui, ad Petrum Myrenſem Epiſcopum, Lyciæ Metropolitam, miſit per Branemondum Magiſtrianum. Similes litteras ad Ætherium Sardenſem Epiſcopum, Lydiæ Metropolitam, miſit per Magiſtrianum Eudoxium. Idem Eudoxius ſimiles Litteras detulit ad Cyzicenum Epiſcopum, Metropolitam Helleſponti. Plurima ſunt iſtiuſmodi exempla. Nam & famoſa illa & momentoſa Sacra, qua Imperator Theodoſius maxima diſpoſuit circa Epheſinam Synodum, deportata fuit per Magiſtrianum Palladem. Porrò Metropolita Alexander horrendè hic oſtendit ſuum exulceratum pro Neſtorio animum, & plenum pacis odium. Etenim proprii & ſibi amiciſſimi Patriarchæ, quoniam ſe ab ejus communione ſejunxerat, litteras nec admittere voluit. Longè minùs inſpicere. Hinc Magiſtrianus ipſas aperuit, & Alexandro prælegit. Et ipſarum finem obtinuit.

CAPUT CXXVIII. --216

Ireneus ait : *Et hæc Epistola Theodoreti ad Meletium Neo-Cæsareæ de his , quæ Joannes in diversis vicibus iniquè commisit.*

MEmor sum eorum, quæ mihi locuta est in Hierapoli Religiositas tua, quando mihi Antiocheni intentionem nunciasti, dicens quod pacem desideraret, *promittens* nihil unquam, quod nos contristaret, se esse facturum. Vide igitur, Deo Amicissime, Sacramentorum veritatem. Vide vineæ Nabuthæ direptionem: Et injustas contra legem Ordinationes. Vide transgressionem Canonum, & Divinarum legum despectum. Quæ ei concedit Regula, ut in aliena Parochia consecret? Immò quæ non hanc injustitiam vetat? Non ei sufficit illicitè ordinare, sed & adjecit alteram impietatem, ut talibus viris committeret Sacerdotium. Et Marinianum Deo Amabilitas tua plus omnibus novit, & *de* Athanasio clarè audis. Undè cognoscat Religiositas tua, quod à communione talia præsumentis nos ipsos abscidimus, timentes judicium Dei. Similiter verò & eorum, qui has consecrationes iniquas suscipiunt, communionem vitamus. Hæc verò in præsenti scribere sum coactus, memor quæ tuæ sit charitas Sanctitatis, & volens ut in omnibus eminens nulla reprehensione maculeris. Omnem quæ tecum est, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, salutamus.

SCHOLION.

HÆc epistola, utpote non nihil posterior, videtur non esse posita suo ordine. Est enim scripta postquam Joannes Patriarcha præfatam Sacram obtinuerat, & cœperat in executionem mittere: Expellere sibi rebelles Episcopos, & in eorum Cathedras potenter consecrare alios. His igitur de rebus Theodorerus ad Meletium, non Mopsuestiæ in secunda Cilicia, sed Neo-Cæsaræ in Euphratesia sua Provincia Co-Episcopum, & scribit varia. Primò, quod Joannes Patriarcha Meletio, atque ideò aliis etiam Episcopis, quò illos suaviter in pacem induceret, promiserit nihil unquam à se tractandum, quod quempiam contristaret. Nempè promiserat, quod neminem ad acceptandam aut subscribendam Nestorii damnationem violenter compelleret, sed quod circa istum articulum permitteret quemlibet abundare in suo judicio. Quin imò illa cum juramento spoponderat: Hinc ipsum prævaricationis accusat Theodoretus, & exclamat: *Vide Sacramentum veritatum.*

Illum secundò accusat, quod suos Episcopos, ac eis creditas Divinitùs Cathedras tractarit, uti Achab & Jezabel tractarunt innocentis Nabuthæ vineam: Quod eos de fictis criminibus, utique de rebellione erga Ephesinam Synodum ac Ecclesiæ pacem, traduceret, ac sub isto fuco degradaret, & eis superordinaret alios. Tertio, quod huic violentiæ accumulet alia crimina: Despectum & Canonum & Divinarum legum. Canonum, quod in aliena Parochia, Divinarum verò legum, quod indignos homines superordinaret in Episcopos. Et inter plures istiusmodi superordinatos singulariter notat Marinianum ac Athanasium. Quis fuerit Marinianus, ignoro. Athanasius videtur fuisse ille in Euphratesia Provincia Episcopus, quem Joannis Successor Domnus degradavit, & in ejus locum ordinatus fuit Sabinianus. Etenim Athanasius fuit homo modici ponderis. Licet enim per Ephesinum Latrocinium fuerit reparatus, causa tamen ejus fuit resumpta apud Chalcedonem, & mansit indecisa. Multa suadent Theodoretum hic agere de isto Athanasio.

Et hinc discimus fundamentum ex quo Theodoretus Joannem arguit, quod in aliena Parochia, id est, Provincia ordinaverit Episcopos. Quia nempe istius Athanasii Ecclesia erat in Euphratesia Provincia, cujus omnium Episcoporum Consecrationes ex consuetudine spectabant ad Metropolitam. Nam & ipse Patriarcha Domnus agnovit istud jus, ideoque sententiæ, qua Athanasium degradavit, adjunxit: *Præcipio Dei amantissimo Episcopo Joanni Metropolitano Euphratesiæ, & ipsius Provinciæ Religiosissimis Episcopis alium pro eo Sanctæ Dei Ecclesiæ Episcopum ordinare.* Plena Domni Synodus exstat in quarta decima actione Chalcedonensis Concilii. Dico istas Consecrationes ad Merropolitam spectasse per consuetudinem. Nicænus enim & Apostolicus Canon eas dabat Patriarchæ. Videatur epistola Sancti Innocentii primi Pontificis ad Sanctum Antiochiæ Patriarcham Alexandrum. Et tunc Joannes Patriarcha invadendo istam consuetudinem non fuit prævaricatus. Eum permoverunt gravissimæ rationes. Etenim hæ Ordinationes sunt factæ ante ejectum Metropolitam Alexandrum, manifestum Rebellem, & contumacissimum pacis hostem. Hinc licet Canon non dedisset, devoluti juris ratio Joanni dabat omnem Authoritatem istius operis. Et hinc discimus, quod pacem plenè executurus Joannes venerit in Euphratesiam Provinciam, & solus isthic potenter disposuerit.

Epist. 18.

Quartò Theodoretus affirmat, quod etiam ipse has Joannis Executiones fuerit detestatus, ideoque se ab ipsius communione tandem separarit. Nec tantummodo à Joannis, sed etiam à communione istorum omnium Super-ordinatorum, cunctorumque illi faventium aut communicantium. Quod Theodoretus tunc cum Metropolita Alexandro ac aliis suæ Provinciæ Episcopis, adversùs Patriarcham Joannem iniverit factionem, docebit nos sequens Epistola. Ejus stomachus Nestorii damnationem digerere, immò

mò nec admittere poterat: Longè minus ejus manus sustinebat subscribere. Et pari odio aversabantur Cyrilli Capitula. Diligebat & cupiebat pacem, at Dispensatoriam, quæ unicuique circà ejus articulos permittebat libertatem arbitrii. Ex quo videmus istam Provinciam, ac omnem istam Patriarchalem Diœcesim fuisse tunc in lamentandis calamitatibus.

CAPUT CXXIX. –217

Idem Irenæus inquit. *Per omnia Deo Amicissimis & Sanctissimis Episcopis Syriæ, & Ciliciæ primæ ac secundæ, & secundæ Cappadociæ, Alexander, Theodoretus, Heliades, Abbibus, Maras, David, Acilinus, in Domino gaudere.*

PRopheta quidem Hieremias, unius civitatis incendium & hominum captivitatem lugens, fontem petebat lachrymarum, solitudinis ultimum requirebat, & lamentationes conscripsit, ut angustiam, qua intus urebatur, efferret per lamentationem, quasi per fumi evaporationem. Nos verò Ecclesiæ Dei oppugnationem, Sanctorumque ulterius proditionem, ac Sacerdotii corruptionem lugentes, vos, ò Com-Pastores, ad lamentationum participationem vocamus. Non ut ignorantes doceamus, neque ut lætos perducamus ad luctum, sed ut luctus communione vel parva quædam consolatio acquiratur.

Novit enim Sanctitas vestra, quæ iniquè atque illicitè vel sint facta vel fiant. Illam, quæ præter omnium Episcoporum Orientalium voluntatem ad Alexandriam est directa, Legationem. Illam, quæ tyrannicè, & non Ecclesiasticè ab eo facta est, damnationis, ut putavit, solutionem. Dum paulò minùs ducenti in Ægyptii damnationem consenserunt, duos aut tres in communionem Tyrannidis assumens, & omnes alios respuens, hunc quidem, sicut suspicatus est, solvit. Illum verò, qui neque judicatus est, neque præter Apostolicam doctrinam quodcumque prædicat, sed vestigia Paterna secutus est, id est, Deo Amicissimum & Sanctissimum Episcopum Nestorium, crudeliter & latrocinaliter interemit, non accipiens in mente Oculum cuncta cernentem, non futurum judicium metuens, non continuis conscientiæ sagittis arctatus, non homines miseratus, quos vulnerant ista, non scripta pro illo viro *retinens* testimonia, quæ ubique transmisit, ante paululùm quidem, quàm synodus fieret, Galatas & Cappadoces suadens, quod ille vir esset Orthodoxus, in Synodo autem ubique terra marique Epistolas dirigens, & accusans impietatem, iniquitatemque commissam.

Omnibus his exclusis, non solùm iniquam & injustam damnationem suscepit, sed anathematizavit doctrinam ejus orthodoxam. Verumtamen & his gestis, silentium nunc usque tenuimus, aliquam mutationem horum tristium sustinentes, & Ecclesiæ tranquillitatem videre cupientes. Dum certè penè per singulos dies plurimis, immò cunctis murmurantibus audiamus, quod potestas Sacerdotii, quæ Divinum munus est, sit facta venalis: Et qui gratis acceperunt, & gratis dare præcepti sunt, quæ Divina sunt, pecuniis vendunt. Et filii Sion pretiosi, dum præ Sole fulgere debuerunt, *ut vasa testea facti sunt, opera manuum figuli.* Quod verò est deterius omnium Pessimorum, dum contra leges ordinet, ipsam iniquitatem nec celare contentus, Divinis rebus insultat, & pompam de sanctis Mysteriis ducit. Mox post ipsas Ordinationes de Ordinatorum vita triumphans, & talia dicens, quæ etiam his, qui sæculariter vivunt, curam tamen adhibent castitati, abominanda & execrabilia sunt: Nedum dixerim illis viris, quorum propositum est castitatem, sanctitatemque docere. Unde jam taciturnitatem putantes non impunè constare, ab ejus quidem communione separavimus nosmetipsos, futurum judicium metuentes.

Vos autem, qui præsidetis Ecclesiis, & Ovium Domini estis boni Pastores, rogamus ut Oves Domini vindicetis, quæ tam nimiè corrumpuntur, & tanta pestilentia devastantur. Et non despiciatis, dum conculcentur Apostolicæ leges, & violenter Patrum Decreta; sed rememoremini doctrinam Beati Pauli. Corinthiis enim scribens ait: *Si quis fratrum nominatur aut fornicator, aut avarus, aut idolis serviens, aut contumax, aut ebriosus, aut rapax, cum hujusmodi nec cibum sumere.* 1. Cor. 7. In præsenti autem non una species præfatorum, sed omnis simul Malorum cuneus per hunc se ingessit Ecclesiis. Undè oportet Sanctitatem vestram, quæ illud terribile judicium novit, non despicere Ecclesias Dei, quæ in tanta sunt tempestate, & periclitantur commune sustinere naufragium; sed vindicare tota virtute, & impetus voluminum frangere, & crescentem nequitiam sistere, quæ & universos desiderat obtinere, & pestilentia sui omnia certat implere.

Ego verò Alexander, qui vestram Sanctitatem saluto, ultra annum jam, sicut nostis, habeo, quod post adventum Pauli memetipsum ab Antiocheni communione sejunxi.

Religiositatem vestram, & eos qui cum ea sunt, nos, & qui nobiscum sunt, plurimùm salutamus.

SCHOLION.

PRæsentis Epistolæ tempus discimus, partim ex his in sequenti Helladii Tharsensis Metropolitæ ad ipsam responso verbis: *Eò quod Paschæ*

schæ Festivitas instet. Partim ex hac Alexandri Metropolitæ ad præsentem epistolam subnotatione: *Ego Alexander ultra annum jam habeo, quod post adventum Pauli memetipsum ab Antiocheni Communione sejunxi*. Paulus Emesenus Episcopus postremam suam Alexandriæ Concionem habuit calendis Januariis anni trigesimi tertii, & pacem complevit: Et haud dubiè statim tunc Antiochiam rediit. Et mox post ejus reditum Joannes Patriarcha admisit pacem, subscripsit cunctis articulis, & ipsam cœpit exequi. Et tunc Metropolita Alexander statim recalcitravit, & tandem excussit sui Patriarchæ communionem atque obedientiam. Proindè hæc epistola scripta est anni trigesimi quarti mense Martio, consueto tempore Provincialis Synodi. Isto enim anno Pascha cadebat in diem decimam quintam Aprilis, ideoque Synodus possit esse facta in prima hebdomada Quadragesimæ. Porrò Rescriptum ad Sanctum Cyrillum, quo Xistus tertius pacem confirmavit, eodem anno est datum die decima quinta Septembris. Et idem Pontifex simile Rescriptum dedit ad Joannem Patriarcham, at aliquantò posterius. Nam dum Cyrillo rescripsit, Joannis Relationem nondum acceperat. Quare vides, quod Metropolita dudum antè hæc confirmatoria pacis Rescripta à sui Patriarchæ Communione semet-ipsum retraxerit.

Quin Theodoretus non solum Meletium Neo-Cæsaræensem sed etiam alios suæ Provinciæ Episcopos, ipsumque præsertim Alexandrum Metropolitam ad recalcitrandum moverit, non est dubitandum. Et certè Metropolita, utpote jam plus quam ab anno manifestè Rebellis, nullo indigebat motu. Theodoretus igitur se illi illic adjunxit, atque ita non modico affecit gaudio. Hinc igitur Alexander fecit suæ Provinciæ Synodum, & ex ipsa ad plures alias Provincias misit præsentem Epistolam, conatus omnes abstrahere à Communione Joannis. Accusat illum de multis. Primò, quod Paulum Emesenum præter omnium Orientalium Episcoporum voluntatem legaverit Alexandriam. Et certè Legationem istam Joannes cum solo Berrhæensi Acacio, & paucissimis Collegis concepit, & fuit executus. Attamen non sine justis rationibus. Eas supra exposui. Alexander ac ejus Synodus accusant Joannem secundò quod tyrannicè, & non Ecclesiasticè damnationem solverit: Et quidem damnationem factam aut firmatam à ducentis ferè Episcopis. Quod ipsam solverit cum duobus aut tribus suæ Tyrannidis Complicibus, omnes alios contemnens suæ Diœcesis Episcopos. Agunt de damnatione Æyptii, id est, Sancti Cyrilli: Nempe illa, qua ipsum unà cum Memnone Joannes Ephesi degradarat.

Et hinc quædam addiscimus. Primò, quod Damnatio illa, à solis triginta & aliquot Episcopis facta, postmodò confirmata fuerit à ducentis ferè Episcopis. Nempe Epheso redux Joannes damnationem istam in variis Synodis iterarat, & subscribi fecerat à suis Episcopis. Et quia hi non explebant tantum numerum, id ipsum fieri impetravit ab aliis suæ Factioni adhærentibus Provinciis. Secundò discimus, quod omnis hæc Alexandri Synodus firmiter crediderit Cyrillum agnovisse istud vinculum, ac ab eo per Joannem fuisse solutum ac reparatum. Nempe Joannes, ut duros suos Episcopos suaviter induceret in pacis amplexum, istud sparserat; Et quidem tanta arte ut etiam conjurati Pacis hostes ea de re ne vel ambigerent. Ità illis persuadere studuit, se non succubuisse Cyrillo, sed ejus evasisse victorem. Verùm præsens Synodus censuit solutionem fuisse vacuum ac inane attentamen, ideoque Joannem per initam cum Cyrillo communionem cecidisse in eamdem scabiem: Hinc & ejus communionem abjecerunt.

Joannem accusant tertiò quod Nestorium, qui neque judicatus erat, neque quidquam præter Sanctorum Apostolorum aut Beatorum Patrum doctrinam docuerat, crudeliter ac latrocinaliter per istam pacem occidisset. Nempè probando & subscribendo ejus Ephesinam damnationem. Quartò, quod per istam comprobationem prævaricatus sit plura sua Acta & Scripta. Nempè Acta apud Ephesum, & Scripta pro Nestorio testimonia, quæ & ante Ephesinam Synodum, & ex ipsa, & post ipsam transmiserat, non dumtaxat per suam Patriarchalem Diœcesim, sed etiam in Galatiam, Cappadociam ac alias Provincias, terra & mari contestans Virum esse integrum atque maximum. Quintò, quod non solam injustam Personæ degradationem admiserit, sed insuper anathematizari jusserit ejus Doctrinam, quam per tot acta & Scripta judicarat & clamarat Orthodoxam. Et hoc capite pertinaciter censuerunt Joannem esse manifestum Christianitatis destructorem.

Notanda sunt hæc verba: *Verumtamen & his gestis, silentium nunc usque tenuimus, aliquam mutationem horum tristium sustinentes, & Ecclesiæ tranquillitatem videre cupientes*. Ex præsentibus huic Synodo Episcopis tangunt solum Theodoretum. Hic enim anteà Nestorianæ & Personæ & Doctrinæ damnationem, licet nec probasset nec admisisset, dissimularat tamen, atque ita pacem admiserat: Non solam Cyrilli Communionem, sed etiam Ordinationem Maximiani. Insuper totis viribus studuerat Metropolitam Alexandrum ad eamdem Dispensatoriam dissimulationem inflectere. At verò nunc, videns suam dissimulantem patientiam in pejora proficere, recantat omnia, adjungit se suo Metropolitæ, & excutit Joannis Communionem: Quia nempe Theodoretus huc usque intra ipsam fuerat. Forsitan & quorumdam aliorum Episcoporum separatio non erat adeo vetus. Etiam notandum est, quod omnes Euphratesiæ Episcopi nequaquam adfuerint huic Synodo: Etenim defuit Andreas Samosatensis, Joannes Germanicensis, Meletius Neo-Cæsaræensis, & plures alii. Crediderim Andream fuisse defunctum. Et Patriarcha Joannes, præfatam Sacram executus varios Episcopos ejecerat; & eorum Successores aversabantur ei Rebellem Metropolitam.

Et

Et hoc in Patriarcham Joannem est sextum, ac palmare accusationis caput, cujus causa Theodoretus suæ dispensatoriæ patientiæ ex integro valedixit, ac se adjunxit Metropolitæ Alexandro: Nempè quod Joannes legitimos Episcopos ejiceret, ac intruderet alios. Et quidem manifestè indignos. Homines palam impudicos. Quod eos contra leges ordinaret. Nempe in aliena Provincia. Quod ipsos ordinaret per Simoniam. Et quidem per pessimam Simoniæ speciem, pecuniam. Et quod ipsorum impudicam vitam statim post Ordinationem divulgaret. Forsitan ut illos, dum ob publicam suam indignitatem degradari metuunt, redderet sibi plenè obnoxios. An hæc vera sint, an potiùs calumniosa & Schismatica figmenta, non possum affirmare. Interim ob ista Theodoretus excussit Joannis obedientiam & Communionem, & ad istud ipsum studuit pertrahere omnem Antiochenum Patriarchatum, ac alias item Provincias. Ex his videmus, in quanto pretio tunc apud Orientales fuerit castitas Episcoporum.

CAPUT CXXX. —218

Domino, inquit, *meo, per omnia Deo Amicissimo Patri, atque Sanctissimo Alexandro, Theodoreto, Heliadi, Abbibo, Maræ, Davidi, Acilino, Helladius, Matronianus, Cyrillus, Zenobius, in Domino gaudere.*

Dolenda & intolerabilia quidem, quæ à vestra nobis nuper scripta sunt Sanctitate, o Religiosissimi, non autem nova, nec aliena à confusione præsentium temporum, & ab his quæ ex illo præsumpta sunt tempore, quo vel in Epheso, vel post hæc inconvenienter ac pessimè in Canonum contumeliam gesta sunt. Quæ per ordinem recordati, & ingemiscentes à profundo, tractavimus apud nos communem Deo Amicissimorum Episcoporum Synodum congregare, ac litteras Synodicas vestræ Deo Amabilitati *destinare. Sed possibile* non fuit, prohibentibus, ut videtis, diebus, eò quod Paschæ festivitas instet. Nos qui in Metropoli sumus inventi, & Deo favente unam sententiam novimus esse cunctorum, sicut ex persona communi hoc tantum vestræ Deo Amabilitati rescribimus, quia oportet ad cunctorum Dominum deprecandum nos ferventiùs erigi, quia nec est possibile, sicut ipsi quoque fatemini, Deo Amicissimi, aliunde operiri tantorum malorum solutionem. Licet enim propter nostrorum multitudinem peccatorum deteriora firmentur, & augeatur apud eos, qui sic volunt, contumelia Regularum, sed si voluerit Deus, sola voluntate placabit multiplicem & importabilem Diabolicarum magnitudinem tempestatum.

Et hæc scribimus, non quasi Sanctitas vestra Monitis nostris indigeat, sed quia nimia difficultate temporum desperamus. Et quod tanta & talia, quæ audivimus, mala fieri permittantur: Quæ tamen Deus suæ benignitatis more potens est amovere, & præstare suis Ecclesiis celerem pacem. Orate pro nobis Deo Amicissimi, & omnem, quæ vobiscum, Fraternitatem ex nobis, & ex eis qui nobiscum sunt, plurimùm salutare.

SCHOLION.

Helladius Tharsensis Episcopus, primæ Ciliciæ Metropolita isto tempore erat adversùs pacem ac Joannem Patriarcham non minùs atrox ac durus, quam Alexander. Erat enim unus istorum quatuor, quos Sanctus Cyrillus excluserat à pace, adeoque sanxerat in ipsos exequendam sententiam degradationis, quam tulerat Ephesina Synodus, & Constantinopolitanus Maximiani Conventus confirmaverat. Erat unus illorum, qui ad Xistum Pontificem appellarat, & quem Pontifex non plenè exaudiverat. Hinc Alexandri Synodalia Sensa plenè probavit. Ex ejus Responso discimus, quod Alexander ab omnibus, ad quas scripsit, Provinciis postularit fieri Synodum ac sibi Synodaliter responderi. Erat aptissima via ad turbandam omnem Orientalem Ecclesiam. Et hinc discimus fundamentum ex quo Imperator Theodosius Theodoretum postmodo relegavit ab omni Antiocheno Patriarchatu, & circumscripto exilio ligavit intra Cyrensem civitatem. Commonitorium, quod Theodosius propria manu scripsit, ac militum Magistro exequendum dedit, erat hujus tenoris: *Quoniam Theodoretus, Cyrensis civitatis Episcopus, assiduè congregat Synodos, turbatque ea re Orthodoxos, da operam congruenti moderatione ac prudentia ut is Cyro se contineat, nec ad aliam Civitatem proficiscatur.* Exstat in litteris ipsius Theodoreti. Epist.80.

CAPUT CXXXI. --219

Dominis, inquit, *meis*, *&* *per omnia Deo Amicissimis*, *&* *Sanctissimis Episcopis*, *Alexandro*, *Theodoreto*, *Heliadi*, *Abbibo*, *Maræ*, *Davidi*, *Acilino*, *Hermogenes*, *Meletius*, *Hesychius*, *Heliodorus*, *in Domino gaudere*.

NOs quidem, ex quo iniquitates commissæ sunt contra sanctarum Dei Ecclesiarum Decreta, ex tunc lugemus, & sumus in multo dolore. Nunc autem Sanctitatis vestræ suscipientes Epistolam, & quæ sunt facta noscentes, alterius tristitiæ augmenta suscepimus, cogitantes quod per omnia Ecclesiastica Decreta calcentur. Oportebat verò & Sanctitatem vestram, quia id quod docet omittunt, & super peccata sua majores adinveniunt injustitias, per singulos dies esse attentos in causa, & celerrimè ordinare, & non protrahere tempus, ut illi nocentes faciant quæ fecerunt. De communione enim arbitramur meminisse Sanctitatem vestram, quia rescripsimus Religiositati vestræ & anno præterito, indicantes vobis hoc ipsum, quod nos separassemus ab eis usque adeò, ut non quiescant per singulos dies, in quibus possunt, debellare nos. Sed qui pugnat pro injustitiam patientibus Deus, ipse per orationes vestras, quod expedit sanctis ejus Ecclesiis celeriter faciat & det nobis de reliquo à malis requiescere. Et nunc verò id ipsum rescribimus, acquiescentes eis, quæ vestræ visa sunt Sanctitati. Religiositatem vestram, & eos qui cum ea sunt, nos & qui nobiscum sunt, plurimùm salutamus.

SCHOLION.

HÆc Epistola est secundæ Ciliciæ Rescriptum, & affirmat istam etiam Provinciam tunc ab anno fuisse separatam à Communione ac obedientia Patriarchæ Joannis. Non est Synodalis. Deest enim Metropolita Maximus. Ignoro rationem. Notanda sunt verba: *Oportebat verò & Sanctitatem vestram, quia id quod docet, omittunt, & super peccata sua majores adinveniunt injustitias, per singulos dies esse attentos in causa & celerrimè ordinare, & non protrahere tempus, ut illi nocentes faciant, quæ fecerunt*. Joannes Patriarcha videtur non dumtaxat in dejectorum à se, sed etiam in defunctorum Episcoporum Sedes consecrasse alios. Hinc Cilices Episcopi Alexandrum Metropolitam ac ejus suffraganeos arguunt, quod ipsi non statim ordinarint, quod permiserint vacare Ecclesias, quod ita Joanni tempus & ansam dederint faciendi quod fecit.

CAPUT CXXXII. ---220

Epistola, inquit, *Alexandri Episcopi Apameæ ad Deo Amicissimum Alexandrum Episcopum, quam rescripsit rogans, ut ubi possibile est convenirent ad deliberandum de his, quæ geruntur, quid fieri oporteret*.

VOlebam tuæ colloqui Sanctitati, & de his quæ aguntur, conferre. Quod non nunc priùs deliberare concepi, sed olim: Et diversis impedimentis revocatus sum. Aliquando quidem ab instante corporali infirmitate, cujus adhuc reliquias fero, nonnunquam verò ex caussis, quæ nos coarctant. Quia igitur nec me illuc modò, nec tuam Sanctitatem huc venire sancti dies permittunt, dignare in itineris medio, in aliquo Monasterio, aut Vico, ubi tibi placuerit, fatigari, & colloqui nobis. Hoc enim & mihi, & tuæ expedit Sanctitati. Et sicut coram Domino dico, nisi præsens sanctus dies officeret, non me illuc venire pigeret. Si igitur hoc fieri approbas, dignare innotescere mihi, & ubi & quando aderis, ut eadem die concurramus.

SCHOLION.

ALexander Apamæensis Episcopus, secundæ Syriæ Metropolita Alexandro Hierapolitano erat non modicè amicus. Etenim ambo simul à Joanne Patriarcha, proficiscente ad Ephesinum Concilium, & in via moras nectente, fuerunt simul præmissi, Sancto Cyrillo denuntiaturi, ut Joannem cum suis Episcopis non exspectaret ulteriùs, sed ad Synodales Actiones procederet. Hinc Hierapolitanus ad Apamæensem non solas præfatæ suæ Synodi misit litteras, sed adjungit alias familiares, invitantes illum ad amicum de summis his negotiis Colloquium. Et Apamæensis reddidit præsens Rescriptum. Plenum arte. Etenim ipse adhærebat Antiocheno. Est ejusdem temporis. Nam & ipsum reclamat ad vicinum Pascha.

CAPUT

CAPUT CXXXIII. --221

Epistola, inquit, *Theodoreti Episcopi ad Magnificentissimum Magistrum Militum scripta de his.*

QUanticumque Divinæ agnitionis lumine digni facti sumus, & illius radii nitorem suscepimus, credimus & esse Deum, & humana intendere, & sapienter omnem gubernare creaturam: Quippè quam produxit, & cui esse donavit. Cernens igitur atque conspiciens eam, utique bonis gaudet operibus, iniquitatem verò, & alia malignitatis studia respuit. Dum verò abominetur ista, & illa recipiat, omninò utique justas retributiones metitur operariis horum: Et neque dignitatem, neque divitias, neque Potentatum, neque aliquid horum, quæ in hac vita præclara sunt, judicat computanda, sed mentis fructus, & cogitationum partus, & rerum discutit actiones. Eos autem, quibus majores dispensationes commisit, majores exigit
Sap. 6. ultiones. Inquit enim Scriptura Divina: *Potentes potenter tormenta patientur. Et cui multum est*
Hebr.4. *datum, multum ab eo & exigent. Et omnia nuda & aperta sunt coram eo. Et omnes adstabimus Tribunali Christi, ut recipiat unusquisque per corpus*
2. Cor. 5. *qualia egit. Seu bonum, sive malum.* Et Beatus
Psalm.61. David clamat ad Deum: *Quia tu reddes singulis secundùm opera eorum.*

Quia ergo hanc habes, Optime, fidem, & in terminis ac legibus Scripturæ Divinitùs inspiratæ permanere desideras, & magnam illam, terribilem, desiderabilemque Salvatoris nostri præsentiam sustines, in qua retributiones quisque secundùm vitam suam conversationemque recipiet; noli, oro, deceptoribus credere, nec facilem præbeas aurem tentantibus fallere. Sed
Job.12. fortissimo Job crede, dicenti: *Quia auris verba dijudicat, gustus autem cibos degustat, in multo verò tempore sapientia invenitur, & in longa vita disciplina.* Et ab eis, qui nos calumniari & accusare pertentant, exige ultionem. Si unquam in vico Ecclesiastico agrestium multitudinem congregantes armavimus; si Operariis, Curatoribusve præcepimus reditus non præstare Præpositis: si aliquid eorum, quæ ad eos pertinent, retinuimus. Dum certè multa millia injustitiarum nobis ab eis irrogata ferremus.

Grandem siquidem contra nos multitudinem congregantes, incendere minabantur Sanctorum, bonorumque Victorum, & Athletarum Christi, Cosmæ & Damiani Basilicam: Et quod minabantur, forsan opere perpetrassent, nisi occursum nostrum reverita multitudo fugisset. Expetat ab eis ultionem Magnificentia tua pro impietate commissa in Sanctissimum Abbibum Episcopum, quem nobis ejecerunt semi-vivum, nec vitæ finem in lectulo eum suscipere permittentes, qui nec libellos refutatorios dedit, neque delirus est factus, & perdidit intellectum, sicut mentiuntur, se excusare tentantes. Et cognoscet hoc Magnificentia tua ex litteris, quæ ad nos ab eo sunt scriptæ, cujus vestræ Magnitudini paria destinavi, ut ex eis agnoscatis impietatis, quæ in illo præsumpta est, magnitudinem. Nonne perquam optimè à communione eorum nos ipsos abscidimus? Sed justi judicis judicium formidantes.

Scimus namque subtiliter Athanasii vitam. Deprehensus est enim & apud nos in Xeneona, turpiter vivens. Et vivunt adhuc ex eis, qui eum detexerunt, multi, & testimonio digni. Sed & in Regia urbe multos habet, qui conspexerunt ejus illecebras, Præfectianos, Magistrianos, & Publicos civitatis, quorum testimonia, in Scripto nobis Chalcedone oblata, nos legimus, & qui eum consecravit illicitè. De Mariniano enim dicere superfluum puto, qui omnibus ferè Antiochiæ habitatoribus parvo tempore factus est notus. Multi sunt Canones, qui præcipiunt non debere Episcopum consecrari, neque absque Metropolitano suo, neque sine Decreto suæ regionis Episcoporum, sed ut aut cunctis præsentibus Ordinatio celebretur, aut illis solis absentibus, qui vel propter infirmitatem, vel propter alias necessarias occupationes absuerint, & per Scripta consentiunt: Ut Christi Gregum Pastores cum concordia consecrentur ac pace.

Si quis verò his omissis fuerit ordinatus, hujusmodi Ordinationem infirmam, reprobamque esse dixerunt. Contra Legem verò agentes, & in aliena Provincia ordinantes, & ipsos Canones deponi præcipiunt. Hæ nos Leges, ab illis transgressæ, ab iniquitatis Authorum communione recedere compulerunt. Non enim discordiæ & rixæ servivimus, sicut tua suspicata est Magnitudo, nec perturbationibus delectamur & turbis, sed omnia eligimus pati, quam calcari Ecclesiasticas sanctiones. Idcircò illum alium Absalon contra Patrem reunivimus oblatrantem, atque ab eo accepimus juramentum, quod Dolichiensium non invaderet civitatem, adhuc illo superstite, qui eum Presbyterum, Dispensatoremque constituit, commisitque ei sacras pecunias, & continuò dimisimus eum.

Qui jurans decem millibus Sacramentis, non per Scripta solùm, sed etiam sine Scriptis sub testium præsentia plurimorum, moxque impietatem tantam despiciens, & nec Patris senectam miseratus, nec communionem mensæ formidans, nec naturam reveritus, tanquam Tyrannus Dolichium comprehendit. Propter hæc adversùm nos pugna surrexit, & nos illam equorum phalangem cum voluptate suscepimus, & vituperationem, quæ variis Præceptis est posita. Memores Domini Legum, qui dixit: *Beati estis, cum exprobraverint vos, & persecuti vos fuerint, & dixerint omne verbum malum contra vos, mentientes* Matth.
propter me. Gaudete & exultate, quoniam merces vestra multa est in Cœlo. Et iterùm: *Si Mundus vos odit, scitote quia & me priorem vobis odio habuit.* Joan. 15.
Si de

Si de Mundo fuissetis, Mundus quod suum erat diligeret. Quia verò de Mundo non estis, sed ego elegi vos de Mundo, ideò odit vos Mundus. Sed & Beatus
2. Tim. 5. Paulus consolatur nos dicens: *Omnes qui volunt piè vivere in Christo Jesu, persecutionem patientur. Mali autem homines & Seductores proficient in pejus, errantes, & in errorem mittentes.*

Et propter hæc quidem delectamur, dum contumeliam vel irrisiones patimur, & tam fortiter ac pessimè impugnamur. Dum verò recordamur, quia vir pius, fide ornatus, habens charitatis maximam curam, resurrectionem judiciumque exspectans, & justam retributionem sustinens, nequidquam contra nos tale iter assumpsit, & publicè in nos proposuit contumelias, & Deo Amicissimos Circitores injustè trahi præcepit, dolemus animo, & magnis tribulationibus vul-
Psal. 54. neramur. Ait enim Magnus David: *Si inimicus meus exprobrasset mihi, supportarem utique. Et si hic, qui odit me, super me magna locutus fuisset, absconderem me utique ab eo.* Undè injuriam quidem fortiter sustinemus, & Domino supplicamus veniam dare peccatis. Didicimus namque à Divinissimo Paulo dicere: *Injuriam sustinentes bene-*
1. Cor. 4. *dicimus. Dum persecutionem patimur, toleramus: Dum maledicimur, supplicamus. Sicut purgamenta Mundi facti sumus, omnium peripsema usque nunc.* Rogamus verò Magnificentiam vestram non facilè credere his, quæ dicuntur, nec abruptè adversùm nos accusationes excipere, sed subtiliter quærere veritatem. Sic enim & placabis omnium Dominum, & fructus gloriæ carpes apud homines universos.

SCHOLION.

EXponenda est præsenti Epistola comprehensarum rerum series. Inter Euphratesiorum Episcopos, quos Joannes Patriarcha ob rebellionem volebat ejectos, erat Abbibus Dolichiensis Castri Antistes. Joannes igitur eò accessit, ejecit Abbibum, virum senem, lecto ex gravi infirmitate affixum, ac semi-vivum, & in ejus locum consecravit, nescio quem Presbyterum, Œconomum istius Ecclesiæ. Et quò Factum suum purgaret ac firmaret apud Plebem, dixit illum præ senio delirare, renuntiasse Cathedræ, ac dedisse Libellos Refutatorios. Verùm post Joannis abitum Theodoretus, Alexander Metropolita, ac alii istius Provinciæ ac Factionis Episcopi, gravissimè offensi in illud opus, alium hunc ut novum Absolon Patri, cui oblatrarat, rejecerunt, & juramento adstrinxerunt, quo ille spopondit Dolichiensem Civitatem, quo usque Abbibus viveret, non intrare, nec importunus esse Episcopo, à quo tot beneficia acceperat. Nempe à quo fuerat in Presbyterum consecratus, & constitutus Ecclesiæ Œconomus. Voluerunt Abbibum esse ex integro securum: Hinc novo ipsi Absoloni imposuerunt, ut nec Civitatem intraret. Et obstrinxit se decem Juramentorum millibus. Et scripto & verbo. Et in præsentia plurimorum Testium. At ecce mox tantam perjuriorum impietatem despiciens, ut nec Patris senectutem veneratus, nec Communionem Mensæ formidans, nec naturam reveritus, tanquam Tyrannus Dolichium comprehendit, ac tentavit ejicere Abbibum.

Ast Abbibo favens Populus rejecit istum novum Episcopum, & civitate extrusit: Juxta ejus juramenta. Et videtur egisse ex jussu, aut certè consilio Alexandri Metropolitæ, Theodoreti, ac aliorum isthic Antistitum. Hinc factum est, quod Theodoretus adjungit: *Propter hæc adversùm nos pugna surrexit, & nos illam equorum Phalangem cum voluptate suscepimus, & vituperationem, quæ variis Præceptis est posita.* Theodoretus hæc jussa appellat contumelias, irrisiones, fortem & pessimam impugnationem. Explanatur ab his verbis: *Dum recordamur, quia vir pius nequidquam contra nos tale iter assumpsit, & publicè in nos proposuit contumelias, & Deo amicissimos Circitores injustè trahi præcepit, dolemus animo, & magnis tribulationibus vulneramur.*

Notanda sunt & hæc verba: *Si unquam in Vico Ecclesiastico Agrestium multitudinem congregantes armavimus; Si Operariis, Curatoribusque præcepimus reditus non præstare Præpositis; si aliquid eorum, quæ ad eos pertinent, retinuimus.*

Dicuntur varia: Primò, quod Dolichiensis Ecclesia habuerit Vicum Ecclesiasticum. Hoc est pagum spectantem ad suum dominium. Adeò vetusta est ista Ecclesiastica possessio. Secundò, quod Abbibus ad rejiciendum superordinatum sibi Episcopum, istos etiam agrestes armaverit. Tertiò, quod ad reprimendam hanc violentiam legatus fuerit Magister Militum, & quod is miserit Phalangem Equitum. Quartò, quod publici Operarii, ac ipsorum etiam Curatores videantur adjuvisse Milites ac novum Episcopum, & quod idcirco Abbibus publicorum operum Præpositos seduxerit, ne eis persolverent stipendia. Quinto, quod hac de causa ipse Militum Magister venerit Dolichium, & illic contra Theodoretum ac alios istius Provinciæ Episcopos publicaverit Edicta. Quia nempe omnia ista imputabantur istis Episcopis. Porrò Circitores erat quarta species Agentium in rebus: Palatina Militia, ex officio erat consueta publicare similia Edicta, & exequi. Eos Militum Magister non misit, sed trahi jussit ad præfatum opus: Utpote invitos.

Theodoreti ad Alexandrum defectio fuit Joanni acerbissima. Noverat enim ejus acre ingenium: Et ad bonum & ad malum. Et ei imputavit omnes has Dolichienses turbulentias. Hinc Orientalis Militiæ Magistrum, sui operis Executorem, impendit ad Theodoretum monendum ac terrendum, ut nisi rediret ad Joannis Patriarchæ Communionem ac obedientiam, expectaret similia: Ejectionem è sua Cathedra. Et Magister est functus officio. Et ejus Litteris Theodoretus per has præsentes respondet. Expurgat & semet-ipsum super deserta Joannis communione, & Dolichienses super turbulentia. Desertionis

adducit plures causas. Primò, quod Joannes Dolichiensem Episcopum, temerariè & crudeliter ejecerit, etenim Virum justum, infirmum, affixum lecto, & per jam exposita mendacia. Secundò, quod in consecrando novo Episcopo sit prævaricatus quartum Nicænum Canonem, qui disertè mandat, ne Episcopus ordinetur sine Judicio proprii Metropolitani, seu sine Decreto Comprovincialium Episcoporum; Qui mandat ut omnes Comprovinciales sint præsentes, & ut ex legitima causa absentes consentiant per proprias litteras. Et ex hac istius Canonis per Theodoretum paraphrasi discimus, quod illum Orientalis Ecclesia tunc non de sola Episcoporum Electione, sed etiam de Consecratione intellexerit. Tertiò dicit, quod istiusmodi Consecratio, licet non irrita, sit tamen infirma & reproba, & quod istiusmodi alieni juris ac alienæ Provinciæ Invasor sit per Canones reus, non solius Communionis disrumpendæ, sed etiam degradationis. Ex his concludit Joannis Communionem fuisse meritò disruptam.

Dolichienses non solummodò purgat à turbulentia, sed insuper omnem hanc conatur in Joannem traducere. Primò, quia Dolichienses meritò fuerunt anxii pro suo Episcopo, sene, innocente, graviter infirmo, passo calumnias. Secundò, quod nullos motus fecerint, sed Superordinatum illis Presbyterum gratiosè & pacificè ad cedendum induxerint. Tertiò, quod omnes secuti motus sint opus Joannis. Quartò, quod Abbibus Operarios publicos, aut ipsorum Curatores non procurarit privari stipendiis, & quod Dolichiensis Ecclesiæ Pagenses non coiverint in multitudinem nisi ad defendendam suam Basilicam Sanctorum Cosmæ & Damiani. Hanc enim immissa à Joanne militaris multitudo minabatur incendere: Et quò minùs incenderit, fecit timor excurrentis Rusticæ multitudinis. Hinc concludit nec à se, nec à Dolichiensibus exigendas pœnas, sed à solo Joanne. Et denuò adjungit, quod Joannes Athanasium ac Marinianum, obscænos ac infames homines, publicos Lupanarium frequentatores, quorum flagitia sint & Constantinopoli & Antiochiæ notissima, etiam Præfectianis, Magistrianis, ac aliis publicis civitatum Ministris: Quod, inquam, Joannes istas humani generis fæces in Episcopos consecrarit. Nec possit allegare ignorantiam. Etenim dum unà cum Theodoreto ac aliis Episcopis suæ Ephesinæ Factionis Legatus fuit Constantinopoli, Præfectiani ac Magistriani Athanasium, tunc forsitan ejus Presbyterum aut Diaconum, apud ipsum accusarint de istis flagitiis, & addiderunt probantia testimonia. Et hæc, sibi à Joanne communicata, Theodoretus affirmat se vidisse ac legisse. Hinc denuò concludit Joannis Communionem esse derelictam non sine rationibus. Porrò hæc omnia consistunt in facto. Et omninò credibile est, quod utraque pars, ex solemni humanæ infirmitatis more, miscuerit veris falsa.

CAPUT CXXXIV. --222

Libellus Reverendissimis & Deo Amicissimis Episcopis, Alexandro, Theodoreto, Maræ, Davidi, Acilino, ab Abbibo Episcopo Dolichii missus, per quem indicavit quæ ab Antiocheno iniquè commissa sunt.

PErvenit ad me, quod apertam contra Sacerdotii culmen tyrannidem, & suam coram cunctis metuentes infamiam, qui me ab urbe mea pepulerunt, opinionem falsam ubique seminaverint, quod non priùs in Dolichio Episcopum fecerint, quam refutatorios à me libellos acciperent. Innotesco igitur vobis, per orationes vestras jurans, quia neque libellos refutatorios Antiocheno direxi, neque unquam volens ab hoc Episcopatu recedam, & violenter expulsus silere non patiar, sed vestra nihilominùs Sanctitate pro me suis orationibus concertante, non me pigebit, ut spero, nec subire itineris longitudinem, nec ad plurium concurrere Episcoporum Concilium. Talia enim sustinui pacis tempore, qualia nullus, dum contra pietatem facere cogeretur, sustinuisse monstratur. Nullum igitur locum apud vestram Religiositatem illorum falsitas habeat, qui excusant excusationes in peccatis. Et nunc quidem dicunt, quod à me defuncto ad alterius Ordinationem perducti sint; nunc autem quod à me fuerint dati libelli, per quos Episcopatus repudiaverim curam.

SCHOLION.

HÆc Epistola omninò præcessit præcedentem. Est scripta statim post ejectum Abbibum. Affirmat quod Joannes Patriarcha, *suam coram cunctis infamiam metuens*, ad purgandum suum facinus sparserit varia, & quidem non dumtaxat falsa, sed etiam contraria. Alibi Abbibum defunctum, alibi sparsit ab illo Antiochiam fuisse missos Libellos Refutatorios. Per hanc igitur epistolam Abbibus protestatur hæc omnia esse falsa, invocat suæ Provinciæ Metropolitam, ac omnes Episcopos, rogat fieri Synodum, & suæ calamitati dari remedium. Propter hanc igitur epistolam Alexander Metropolita fecit Synodum, & ex ipsa scripsit supra adductas litteras ad Episcopos Syriæ, Ciliciæ, ac aliarum Provinciarum. Et forsitan hæc epistola possit esse causa, cur Theodoretus se Alexandro adjunxerit. Quare debuerit in Cassinensi Codice poni ante plures jam adductas. Porrò de Refutatoriis Episcoporum libellis frequens est apud Antiquos mentio. Etenim ad Domnum Antiochiæ Patriarcham,

cham, hujus Joannis Successorem, de quodam Petro Episcopo per ipsum degradato, & adversùs Sententiam reclamante, scripsit Sanctus Cyrillus: *Renuntiationis autem Libellos non sua voluntate, sed veluti vi ac metu, & aliquorum minis, se tradidisse dicit. Jam verò alia quoque res est, quæ Ecclesiasticæ Consuetudini non placet, offerre Sacerdotes aliquos Renuntiationis Libellos: Nam si sunt digni qui Sacra Mysteria obeant, in eis maneant; sin autem indigni, nec per Renuntiationem quidem exeant, sed potius propter Gesta condemnati.* Affirmat Libellos istos, licet non per Canonem, improbari tamen per meliorem Ecclesiæ Consuetudinem. Et ejus ratio est optima. Secundò affirmat istiusmodi Libellos, dum ex rationibus admittuntur, debere esse spontaneos, non extortos per metum, vim, aut minas. Et ad Hormisdam Pontificem de Paulo Antiocheno Patriarcha, ob excessus degradari metuente, scripserunt Imperator Justinus Primus, ac Epiphanius Patriarcha Constantinopolitanus, quod
80 obtulisset *Libellos Recusatorios*, quibus deligebat designatæ Civitatis ac Episcopatus desertionem. Et Pyrrhi, Constantinopolitani Patriarchæ, qui ob Popularem in se tumultum reliquerat Cathedram ac Civitatem, Degradationem Theodorus Pontifex agnoscere noluit, eò quod non dedisset Libellos Refutatorios. Unde Pyrrhus illos ipsi dedit, & sic fuit absolutus. Habes hæc in Collectaneis Anastasii Bibliothecarii. Et hinc vides Libellos istos ad Renuntiationis valorem fuisse substantialiter necessarios.

CAPUT CXXXV. --223

Epistola, inquit idem, *Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, Theodoreti, Abbibi, Heliadis, Maræ, Davidis, Acilini, Euphratesiæ Provinciæ Episcoporum, ad Augustas, quibus scripserunt innotescentes quæ ab Antiocheno diversis vicibus in eos commissa sunt.*

DEus pietate ornavit Imperium vestrum: Undè & diutissimè permansit, ac permanebit. Ipse enim vos protegit. Et hoc sæpius per ipsas res docuit Imperium vestrum. Defendite igitur & vos, ò Amicæ Christi, ejus quæ oppugnatur Ecclesiam. Non quod indigeat manus humanæ solatio, sed ut vobis ipsis insenescibiles & æternas procuretis coronas. Quæ autem sit pugna, hoc in brevi edocebimus. Venimus ad Ephesum pridem propter eas, quæ natæ sunt, Ecclesiasticas quæstiones. Sed nec judicio facto, nec inquisitione, nec conflictu, neque colloquio, quidam quidem deposuerunt Sanctissimum Episcopum Nestorium, quidam verò contradixerunt depositioni, injustam eam iniquamque dicentes. Quorum unus fuit & Antiochensium Præsul, sicut & vestra Pietas novit. Et multa quidem certamina pro eo fecit Ephesi: ac plurima Chalcedone in Consistorio & *coram* piissimo & Amico Christi Imperatore nostro orthodoxum nominans eundem virum, & ipsam depositionem de iniquitate accusans. Sed postquam rediit inde, & dejectionem suscepit, & anathematizavit dogma veritatis. Adjecit verò his & alteram iniquitatem, his quoque pejorem. Eos enim, qui communicare sibi in hoc homicidio & impietate noluerunt, è diverso impugnat. Undè & contra nostram Provinciam oblatravit, & contra Sanctorum Patrum Regulas duos Episcopos ordinavit, abominabiles viros atque perversos, & totius operatores lasciviæ. Pervasit verò & Martyrium Sancti & boni Victoris Sergii Martyris, quod sub Hierapolitana erat Ecclesia, & noviter illic contra morem ordinavit Episcopum, cujus nec latet iniquitas, sed omnibus nota est. Ob hoc compulsi sumus Deo Amicissimos Clericos ac Monachos destinare cum præsentibus litteris, per quas vestram quæsumus Pietatem, ne despiciatis Ecclesias Dei, sed edoceatis de his, quæ contra nos fiunt, iniquitatibus piissimum & Amicum Christi Principem nostrum, suadeatis verò, ut jubeat ejus Imperium iniquas Ordinationes vacare, Episcopos verò nostræ Provinciæ secundùm Sanctorum Beatorumque Patrum Regulas Ordinationes celebrare. Basilicam verò Sancti & boni Victoris Sergii Martyris, secundùm pristinum morem, sub Ecclesia hujus esse Metropolis, *uti erat* antequam & magnum id ipsum templum fabricatum est, & illi altissimi muri, & alia intra eandem munitionem ædificia. Decet enim Sanctitatem vestram, & hanc iniquitatem removere, & Sanctorum Beatissimorumque Patrum Regulas roborare, quorum orationibus vestrum munitur Imperium.

SCHOLION.

HÆ Reginæ, quibus inscribitur præsens Epistola, sunt omninò eædem quibus etiam Sanctus Cyrillus ante Ephesinam Synodum inscripsit suos libros contra Nestorium, & quarum laudes enarrat in primo Libro, & adjungit: *Illustres adeò, atque conspicuæ estis, ut vestræ virtutes ac rectè facta omnium Oratorum eloquentiam longè superent. Nam & Regnum vestrum jam inde ab exordio longa temporum serie huc usque propagatum est, & ulterius, ut credimus, imposterùm adhuc propagabitur.* Nec non Regnum *Christi capescere & ea, quæ illi grata sunt, facere & sentire studetis. Partim quidem præclaris actionibus ac inculpata fide præstantes, partim vestras ac Regias Aulas Virginitatis gloria condecorantes, partim denique sumptuosissima Templa Christo exstruentes.* De eisdem scribit

ſcribit in Apologetico libro ad Imperatorem Theodoſium : *Sed & clariſſimarum Auguſtarum æquis laudibus elucere perſpicitur* . Et addit ipſa eſſe *venerabilia & admirabilia Virginitatis germinà* . Erant duæ Theodoſii Sorores, ſacræ Chriſti Virgines. Hermias Sozomenus adſcribit illi tres Sorores: Pulcheriam , Arcadiam , & Marinam. Et adjungit de Pulcheria : *Quæ licet nondum quindecim annos nata , ſuprà ætatem tamen ſapientem , ac verè Divinum ſenſum accepit . Ac primùm quidem ſuam ipſius Virginitatem Deo conſecravit , & Sorores ſuas ad idem vitæ genus informavit* . Marcellinus Comes addit quartam Sororem, & quidem Primogenitam, Flaccillam. Nempe illa in parvis annis ante Patris Arcadii mortem obiit, ideoque Sozomenus, qui ſolas defunćto Patri ſuperſtites laudat, illius non meminit. Quod ipſum facit Nicephorus Calixtus , conſuetus exſcribere Sozomenum aut Socratem. Quod Flaccilla in parvis annis obierit, Marcellinus palam inſinuat. Etenim omnibus aliis aſſignat ſuæ mortis diem, Flaccillæ ſolum diem Nativitatis. Nullam deinceps facit ejus memoriam. Et hinc mirum eſt, quod etiam Arcadiæ natalem annum non edixerit. Omnes quatuor Sorores laudat etiam Georgius Cedrenus, & adjungit : *Quæ cælibes longo vixerunt tempore* . Flaccillam appellat Falcillam.

Lib. 9. c. 1.

Marcellinus Comes Arcadiam quinti ſæculi quadrageſimo tertiò, Marinam affirmat obiiſſe anno qnadrageſimo nono. Anno uno ante fratrem Theodoſium. Et hinc naſcuntur duæ quæſtiones. Prima eſt , quare adversùs Neſtorium Sanćtus Cyrillus duas dumtaxat, non tres Reginas, ſeu Regias Sorores invocaverit ? Secunda eſt , quare ſolas invocarit Sorores , non verò Eudociam, Regiam Theodoſii Uxorem ? Ad primam reſpondeo, rationem colligi ex primo Collećtaneo Theodori Lećtoris: *Marina virgo in Palatio ante fratris ſui obitum è vivis exceſſit* . Proximo anno ante illius obitum . Et in Palatio. Arcadia videtur iſthic non habitaſſe , ideoque ſibi non attraxiſſe res Palatii. Proinde duæ iſtæ Reginæ ſunt Pulcheria & Marina. Iſtam ſcribendi rationem inſigniter illuſtrat laudatus Marcellinus ad ſeptimum Theodoſii Conſulatum, decimum ſextum iſtius ſæculi annum, ſcribens: *Atticus Conſtantinopolitanus Epiſcopus ſcripſit ad Reginas , Arcadii Imperatoris Filias , de fide & virginitate librum valdè egregium , in quo præveniens Neſtorianum dogma impugnat* . Hoc igitur exemplum dedit Cyrillo fiduciam & calamum . Et hæc forſitan eſt etiam ratio, cur potiùs has Sacras Virgines , quam Eudociam Imperatricem imploraverit. Et certè Sacræ Virgines longè alio animo , quam ſæculares Reginæ ſolent Sacris Chriſtianæ fidei dogmatibus attendere.

Eſt & tertia quæſtio, quo fundamento & Atticus & Sanćtus Cyrillus Regias Sorores appellarint Reginas ? Uti namque Regis Frater non eſt Rex, ita nec ejus Soror eſt ſtatim Regina. Reſpondeo rationem dari à Comite Marcellino, ſcribente ad Conſtantii & Coſtantis Conſulatum, annum decimum quartum iſtius ſæculi : *Pulcheria Theodoſii Soror Auguſta appellata eſt* . Atticus enim biennio poſt , ſcripſit aut vulgavit ſuum librum . Proinde utramque Sororem , inſcripſit Reginam, propter ſolam Pulcheriam. Et hinc etiam patet ratio, cur Sanćtus Leo Pontifex contra Epheſinum latrocinium invocaverit ſolam Pulcheriam . Quia nempe venerabilis Marina tunc obierat. Prima enim ad Pulcheriam Papalis epiſtola data eſt idibus Juniis, anno iſtius ſæculi quadrageſimo nono : Eo ipſo , quo Marina obiit. Ex quo non malè colligimus ejus mortem eſſe anteriorem, ac Pontifici, dum ſcripſit epiſtolam, fuiſſe notam. Hinc fortè etiam Marcellinus Comes illam ponit ante Epheſinum Latrocinium , faćtum eodem anno , at menſe Auguſto.

Ad eaſdem igitur Reginas præſens Euphrateſiæ Provinciæ Synodus direxit has ſuas litteras. Metropolita Alexander videns quod nec Xiſtum Pontificem appellando , nec Joannem Patriarcham reclamando , nec Imperatorem Theodoſium ſupplicando , permovere potuerat, convertit ſe ad pietatem & zelum Reginarum : Per ipſas ſtuduit emiſſam Sacram revocare. Hinc apud ipſas non ſolum Patriarcham Joannem, ſed etiam Epheſinam Synodum accuſavit de variis , adeoque & ipſam tentavit exſufflare . Mirandum eſt, quod iſtiuſmodi precibus ac litteris etiam Theodoretus ſubſcripſerit. Certè hinc manifeſtatur eruditi viri verſatile ingenium. Nempe Theodoretus admiſit pacem per omnia : Etiam Maximiani Ordinationem . At Neſtorii damnationem nunquam niſi tandem in Chalcedonenſi Concilio compulſus, voluit admittere. Credidit quod talia non docuiſſet, ideoque nec ejus voluit anathematizare dogmata.

Præſens igitur epiſtola Epheſinam Synodum accuſat, quod Neſtorium damnarit ſine judicio, ſine inquiſitione, ſine conflićtu, ſine colloquio. Penitùs tacet de Capitulis. Joannem Patriarcham accuſat de longè pluribus. Primò , quod Epheſum adveniens faćtam Neſtorii damnationem penitùs improbarit, palam proteſtans injuſtam & iniquam . Secundò, quod ibidem ad defendendum Neſtorium , ac ejus damnationem exſufflandam fecerit multa certamina . Tertiò, quod una cum aliis Epiſcopis Chalcedonem Legatus fecerit plurima pro eiſdem rebus certamina , altè clamans Neſtorium Orthodoxum, ideoque iniquè damnatum : Ita clamans non dumtaxat coram Principe, ſed etiam in pleno Conſiſtorio. Quartò , quod domum redux damnationem receperit, ac inſuper Neſtorii dogma, quod omninò veritatis eſt, anathematizarit, atque ita prævaricatus ſit omnia ſua opera. Quintò, quod ſuo lapſu non contentus velit præcipitare etiam alios: Quod omnes compellat ſibi communicare in iſto homicidio atque impietate. Nempe in homicidio damnati Neſtorii, ac impietate anathematizatæ veritatis. Sextò, quod ſibi in his communicare nolentes impugnet ac perſequatur . Septimò , quod ſingulariter impugnet Euphrateſiam

Pro-

Provinciam. Octavò, quod illic legitimos Episcopos ejiciat, & contra Patrum Regulas superordinet alios. Nonò, quod inter hos intruserit duos abominabiles viros, operatores omnis lasciviæ. Nempe Athanasium ac Marinianum. Neutrum tamen imposuit Dolichiensi Ecclesiæ. Huic enim imposuit Presbyterum, ejus œconomum, virum integrum.

Decimum accusationis caput tangit ipsam Hierapolitanæ Civitatis Metropolitanam Ecclesiam. Joannes accessit Hierapolim dispiciens etiam Alexandrum Metropolitam extrudere, & dare ipsi Successorem, atque ita omnes reducere ad suam communionem ac obedientiam. At illum deterruit Populi in Alexandrum pertinacissima benevolentia. Hinc intravit nescio quod Hierapolitanæ Parochiæ Oppidum, & istic in Sancti Sergii Martyris Ecclesia novum Episcopatum erexit, & consecravit primum Episcopum. Quandoque censui, quod novum non erexisset Episcopatum, sed novum dumtaxat Episcopum consecrasset ad titulum Hierapolitanæ Ecclesiæ: Quod illum, quoniam civitatem intrare non poterat, consecrasset in Oppido. At omninò erexit novam Cathedram. Istud evincunt hæc verba: *Basilicam Sancti Sergii Martyris, secundum pristinum morem, sub Ecclesia hujus esse Metropolis, uti erat antequam & magnum istud ipsum templum fabricatum est, & illi altissimi muri, & alia intra eandem munitionem ædificia.* Hæ igitur novæ fabricæ dederunt Joanni ansam erigendi novum Episcopatum. Præsens Synodus has litteras ad Reginas misit per Clericos ac Monachos.

CAPUT CXXXVI. --224

Epistola Alexandri Episcopi, respondentis super his Joanni Archi-Episcopo.

SApientissimo Salomone determinante per Divinam gratiam contraria tempora, & dicente, *Tempus flendi, & tempus ridendi*, arbitror tempus præsens non infantilis ludi, sed esse lachrymarum, & gemituum, & multorum luctuum. Quis enim non lamentetur legens impii Cyrilli Capitula, & reliqua illa Conscripta, quæ conveniunt eis, & hanc, quam nunc ad Dominum meum Sanctissimum, & Deo Amicissimum Episcopum Acacium scripsit, Epistolam (cujus procemium sic se quodammodo habet, *Decentem se etiam nunc*, inquit, *curam suscepit Sanctitas tua, videns cum omni instantia, & fortitudine*,) his ipsis ubique utentem, tam in procemiis, quam in finalibus? Per quæ & Primogenitum ex mortuis factum fuisse Deum Verbum, & reviviscere Deum Verbum, & Conventum naturalem, & secundùm subsistentiam unitionem sustinere, & in unam naturam redactum evidentissimè prædicavit. Et pro his decertat, tanquam piè se atque orthodoxè habeant, & Divinis Scripturis consona sint, ita ut nec unquam projicere hæc assumat, tanquam Divinis quidem Scripturis consona, evertentia verò impia & polluta, juxta ipsum, Nestorii dogmata.

Nec unquam nos aliter in communionem vel à se esse recipiendos, vel ab eis, qui ei eadem sapiunt, excommunicationem fore solvendam, nisi & Nestorium condemnaverimus, & blasphema, sicut ipse dicit, & impia ejus Dogmata anathematizaverimus. Et in medio Epistolæ, pollutas suas vocum novitates, & objectiones falsi nominis scientiæ, & tortuositates ostentans cogitationum suarum, scripsit ita: *Quia inconvertibilis*, inquit, *& immutabilis, & omnis passionis insusceptibilis est Dei Sermo, impassibile est enim quod Divinum est, & conversionis obumbrationem minimè suffert.* Et reliqua. His verò adjecit: *Quia omnis passionis insusceptibilis est secundùm propriam naturam.* Et superinduxit: *Quia passus est Christus, & Dominus, & Unigenitus Filius Dei carne.* Quæ dicens conclusionem delusit. Et magis hoc omnibus subtiliùs Sanctitas tua *novit*, *sciens* ejus impia Dogmata. Quæ & per multas direxit Provincias, antequam proficisceremur ad Ephesum: Per Cappadociam, & Galatiam, & omnem Orientem. Et omnes contra ipsa movit, quocumque conscribere potuit. Sed & post reditum ab Epheso per Epistolam scribens Sanctitas tua, ea quæ in Epheso facta sunt, Admirandissimo & Magnificentissimo Appiniano, Duci Mesopotamiæ, integerrimè abominabilem Capitulorum Conscriptorem, illiusque exposuit hæresim.

Si igitur, sicut Sanctissimo Episcopo Acacio orthodoxa esse visa est Epistola, sic etiam tuæ Sanctitati, superfluam arbitror fatigationem Domini mei Deo Amicissimi Episcopi Pauli ad Ægyptium. Tuæ enim Sanctitatis Epistolam, & Cyrilli ad Sanctissimum Episcopum Acacium perlegens, cum pariter essent nobiscum & Deo Amicissimi Episcopi, & multi Reverendissimi Clerici, & eorum qui nostræ sunt civitatis, & eorum qui de Provincia sunt, aliorumque multorum, nihil inveni, neque ego, neque qui erant præsentes, consonans quodcumque vel simile. At verò cognoscat Sanctitas tua, quia impius non nunc his decipulis utitur. Direxi primi Anathematismi ejus interpretationem, ubi impium Apollinarium *in* fidem Patrum exponit, ad seductionem utens Dictis his: *Quia neque fermentatio, neque retemperatio, neque refusio substantiæ ejus ad carnem facta est.* Posuit verò in ipsa interpretatione: *Quia & semen Abrahæ apprehendit, & similiter nobis participatus est sanguine & carne.* Et mox sceleratus & impius adjicit: *Genitus est enim ex Sancta Virgine secundùm carnem, & homo apparuit secundùm nos.* Et possibile est ei, qui timore Dei & reverentia interpretationem primi Capituli legit, plurima invenire, in quibus & obumbrare videtur, & manifestissimam hæresim suam

suam exponit, sicut & in multis suis Conscriptis.

Si igitur persistat in iisdem Ægyptius, & non negat quidem Capitula, *nec* confitetur verò Christum, ex quo evangelizavit Sanctæ Virgini Angelus, Deum esse & hominem, eundem sine dubio & filium hominis propter naturam, quæ est ex semine Abraham & David, & ipsum procul dubio Dominum David propter Divinitatem, Deo Verbo templum à mortuis suscitante secundùm sententiam Domini Christi, & in sæculum infinitum duas naturas in uno Filio, Domino, & Christo inconfusè & indivisè cognoscendas, nos nullam communionem cum eo habemus, neque cum his, qui communicent ei absque hac confessione. Ut enim & Prophetas, & Apostolos, & Evangelistas, & Martyres taceam, nunc vel Beatam Susannam sequi studeo, dicens: Sive enim hoc fecero, non effugiam manus Ægyptii, & Communicantium ei; omnia verò eligibilius est nobis sustinere ab Imperatoribus, & Judicibus, & aliis hominibus, quam piam confessionem & sanam prodere fidem. Vel si multa millia essent subsannantium nos. Undè Epistolam supremam de causa proposita dirigens tuæ Religiositati, manifestam rationem sentiat jam meam. Ego enim Sanctissimum Episcopum Nestorium scio in sermonibus suis ea, quæ Prophetæ, & Apostoli, & Evangelistæ, prædicantem. Et oportebat obturare nos aures, proponente nobis impio Cyrillo, ut anathematizaremus dogmata ejus velut impia atque polluta. In Tharso quinque ex his deposuisti hæreticis: Et consonavimus vobis. Nunc autem promittit Cyrillus, quia si facti fuerimus hæretici, dabit nobis ipse communionem.

SCHOLION.

HÆc epistola non est posita suo ordine. Est enim scripta ante primas à Sancto Cyrillo ad Acacium Berrhæensem rescriptas litteras: Dum Joannes Patriarcha Paulum Emesenum Alexandriam legare conceperat, antequam legaret. Præfatas Cyrilli litteras Alexandro, magno tunc veraciter Episcopo, communicavit, ac ejus super ipsis de concepta Legatione, ac super omni pacis negotio postulavit judicium. Et ad respondendum Alexander non quidem suam Synodum, sed tamen Ecclesiæ suæ Clerum convocavit, & quosdam Episcopos suæ Provinciæ. Et ex communi horum judicio respondit varia. Primò, gravissimè invehitur in Sancti Cyrilli Capitula, & in omnia ejus illis consona Scripta. Secundò, quod ejus ad Acacium epistola nequaquam recedat ab illis, sed ipsa variè firmet ac laudet: Asserit enim, quod piè & orthodoxè se habeant: Quod Divinis Scripturis sint consona, quod evertant impia & polluta Nestorii dogmata. Hinc pro ipsis decertare spondet, asseverans numquam à se projicienda. Alexander affirmat ipsa Capitula esse pollutas vocum novitates, objectiones falsi nominis scientiæ, cogitationum tortuositates, dogmata impia, ac sibi invicem contraria. Et scriptas ad Acacium litteras esse ejusdem farinæ. Et demonstrare hoc nititur ex interpretatione, quam epistola dat circa duodecimum, & circa primum Capitulum.

Tertiò, Alexander affirmat, quod ipse Joannes hæc omnia optimè norit. Etenim ipse ante Ephesinam Synodum, statim in ipso Capitulorum exortu, contra ipsa Encyclicas litteras scripsit per plures Provincias: Per Cappadociam, Galatiam, omnem Orientem. Et quocumque potuit conscribere. Quartò, post reditum ex Epheso similes litteras scripsit ad Appinianum, Mesopotamiæ Ducem, integerrimè explanans abominabilem Capitulorum & Conscriptoris hæresim, nec non & iniquitatem ab illo Actorum apud Ephesum. Quintò, quia Joannes Epheso Antiochiam rediens, ipso in itinere apud Tharsum celebravit Synodum, & istic damnavit non solum Capitula, sed & Episcopos propter ipsa: Quorum Caput haud dubiè fuit Sanctus Cyrillus. Lib. 7.
Alios infra discemus. Hanc enim Synodum, c. 34.
licet circa locum lapsus, forsitan respicit Socrates: *Porrò Joannes Antiochiam reversùs convocatis plurimis Episcopis, Cyrillo, qui jam Alexandriam redierat, Episcopatum abrogavit.* Epist. 112.
Præfatam Encyclicam epistolam laudat in litteris ad Domnum Joannis Successorem etiam Theodoretus: Et ipsam Cassinensis Codex exhibet. De hac Tharsensi Synodo aliquid notitiæ nobis dedit Marius Mercator per fragmentum Theodoretianæ epistolæ. De litteris ad Appinianum nihil penitùs huc usque scimus.

Alexander quartò gravissimè aversatur Articulum, quo Cyrillus postulabat admitti Nestorii degradationem, ac anathematizari impia ejus Dogmata, addens illorum, qui his refragarentur, Communionem numquam à se recipiendam, aut solvendam excommunicationem. Et adjungit rationem: *Ego enim Sanctissimum Episcopum Nestorium scio in sermonibus suis ea, quæ Prophetæ, & Apostoli, & Evangelistæ, prædicantem. Et oportebat obturare nos aures, proponente nobis impio Cyrillo, ut anathematizaremus Dogmata ejus velut impia, atque polluta.* Notanda sunt & hæc verba: *Nunc autem promittit Cyrillus, quia si facti fuerimus Hæretici, dabit nobis ipse communionem.* Alexandri stomachus tria digerere non poterat: Nempe quod Cyrillus Orientales Episcopos haberet pro degradatis aut excommunicatis; quod ab ipsis exigeret pœnitentialem professionem; & quod sponderet Pœnitentes absolvere.

Quæstio est, an Sanctus Cyrillus ista omninò exegerit? Videtur exegisse. Licet enim hæc non exprimat in suis ad Acacium litteris, disertè tamen asserit in litteris ad suos in Regia Civitate Apocrisarios, quarum vulgata translatio sic habet: *Neque enim eos, qui à piissimo Episcopo Maximiano abdicati fuerant, suscepimus, aut passi fuimus eis dari de communione litteras, aut senten-*

tia à se lata absolvi. Respondeo Cyrillum agere de solis quatuor jam sæpè nominatis, Nestorianæ pertinaciæ Capitibus, quos Sancti Maximiani Synodus singulariter damnarat, & quos Sanctus Cyrillus excluserat à pace, Pauli Emeseni instantissimas pro ipsis preces nolens exaudire. Quare extendi hæc non possint ad omnes, qui Ephesi fuerant, & quos Ephesina Synodus damnarat Orientales Episcopos. De his enim in sua ultima, qua Ephesinam Synodum dissolvit ac dimisit, Sacra scripsit Imperator Theodosius: *Hoc significamus Religiositati vestræ, quod, quam diu vivimus, Orientales adjudicare non possimus. Coram enim nobis nulla ex parte convicti sunt.* Illa igitur sententia exinde habita fuit non ut damnatio, sed ut simplex communionis dissecatio, restauranda per simplicem reditum in gratiam. Alexander Sancti Cyrilli verba est durè interpretatus, ita studens illum firmare in hominum odio.

Alexander quintò indignatus est, quod Joannes scriberet Cyrilli ad Acacium litteras non dumtaxat à se censeri Orthodoxas, sed etiam ab ipso Acacio. Hinc conclusit: *Si igitur, sicut Sanctissimo Episcopo Acacio orthodoxa esse visa est epistola, sic etiam tuæ Sanctitati, superfluam arbitror fatigationem Episcopi Pauli ad Ægyptium.* Et tandem concludit: *Si igitur persistat in iisdem Ægyptius, nos nullam cum eo communionionem habemus, neque cum iis, qui ei commmunicant absque hac confessione.* Addit se paratum ad quasvis persecutiones, tormenta, contumelias. Etiam ab Imperatoribus. Ex quo videmus tales minas exstitisse ab hujus negotii exordio. Alexander credebat se non posse aliter agere, nisi per prævaricationem Catholicæ fidei. Et in isto errore fuit adeò pertinax, ut se permiserit deportari ad Metalla Ægypti.

CAPUT CXXXVII. --225

Epistola, inquit, *Dorothei*, *Metropolitani Mœsiæ*, *ad Deo Amicissimum Alexandrum*, *Episcopum Euphratesiæ*, *& Theodoretum.*

PActionem, quæ pridem sub pacis simulatione non benè cum Ægyptio facta est, nunc clarè detexit Proclus, qui in magna illa ordinatus est civitate. Scripsit enim contra nos litteras calumniis plenas, tam ad Reverendissimum Clerum, quam ad Amicum Christi orthodoxum Populum. Igitur ad integriorem præfatorum Scriptorum comprehensionem compar Epistolæ ejusdem propriis meis litteris junctum vestræ Religiositati direxi, ut si vobis rectum videtur & utile, quò omnes nos ad magnam civitatem pariter concurramus, ut cum competenti in Deum fiducia colloquamur Amico Christi Imperatori pro orthodoxa fide, id minimè negligamus. Notum vestræ facio Sanctitati, ut mihi secundùm Deum congaudeatis, quia Reverendissimus Clerus, & Amicus Christi Orthodoxorum Populus per dies in Domino provehuntur, concertantes Evangelicæ fidei. Omnem, quæ vobiscum est, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, plurimùm salutamus.

SCHOLION.

SAnctus Proclus fuit in Regiæ Civitatis Episcopum inthronizatus anno istius sæculi trigesimo quarto, feria quinta Sancta. Et statim post istud Pascha, quod in quintam decimam Aprilis incidit, scripta est præsens Epistola. Qualis fuerit hic facinorosus Dorotheus, est abundè dictum in superioribus. Per præsentes litteras docet nos tria. Primò, quod Saturninus, quem Maximianus in degradati Dorothei locum consecrarat, usque tunc inthronizari non potuerit, & quod ipse in suo throno permanserit. Secundò, quod Sanctus Proclus Maximiani opus fuerit prosecutus; ideòque statim à sua inthronizatione Patriarchales litteras miserit ad Martianopolitanæ Ecclesiæ Clerum ac Populum, per quas initam pacem largè exposuit, mandans ei obediri ob omnibus, & rebellem ac degradatum Dorotheum tandem expelli, atque admitti Saturninum. Tertiò, quod Clerus & Populus ipsius rebellioni pertinax adhæserit. Eidem iniquitatis luto infixus tunc erat Hierapolitanus Alexander: Hinc illum Dorotheus rogat, ut simul accedant Regiam Civitatem, instructuri Principem. Proinde Saturninus etiam tunc non fuit statim inthronizatus.

CAPUT CXXXVIII. --226

Epistola, inquit, *Theodoreti Episcopi ad Dorotheum*, *Mœsiæ Metropolitam.*

AUdientes vestram fortitudinem roboramur, & in vos intenti segnitiem deponimus. Exemplar enim principale virtutis omnibus, qui imitari voluerint, vos certaminibus his præsidens proposuit Deus, ut per imitationem vestris insigniamur characteribus. Quia igitur multa vobis est apud Deum fiducia, sic ferventem illic nobis sustinentiam providete, & orationibus stabilite, ut firmi & in Dogmatibus persistamus, & claudamus oculos, ne sanguinis injustum judicium videamus, & claudamus aures nostras, ne audiamus, & cadamus in terram. His enim bonis ac talibus perfruemur, si vestras impetraverimus orationes.

SCHO-

SCHOLION.

HÆc epiſtola videtur eſſe reſponſoria ad præcedentem, ideoque ſcripta ex nomine & Juſſu Alexandri Metropolitæ. Niſi tamen Dorotheus ſimiles litteras etiam ad Theodoretum ſcripſerit. Quidquid ſit, hæc epiſtola nos docet, quod Theodoretus uſque tunc Alexandro adhæſerit, ſeparatus à Patriarchæ ſui Joannis communione. Item nos docet, quod ipſum nihil acrius momorderit, quam Neſtorii degradatio. Hanc enim dicit eſſe injuſtum ſanguinis judicium, adversùs quod omnes debeant claudere aures & oculos. Hæc impreſſio illum ſeduxit ad communicandum & cooperandum Dorotheo à quo norat vocem, *Dei-para*, eſſe atrociſſimè anathematizatam.

CAPUT CXXXIX. --227

Epiſtola, inquit, *ejuſdem ad Amicum Chriſti Conſtantinopolitanum Orthodoxorum Populum, per quam eos hortatur ad patientiam, & circa dogmata Contrariorum pœnitentiam declarat.*

QUi nauticæ arti dant ſtudium, & in mari vivere deligunt, dum peſſimis tempeſtatibus repugnant, à contrariis flatibus, ſævis voluminibus oppugnantur, ac multa caligine detinentur, ſi ſubitò eis ignis illuxerit, conſolantur, & reſumunt excuſſo terrore fiduciam, quæ eos meliora ſperantes deſperare non ſinit. Tale aliquid etiam nos perpeſſi nunc ſumus, veſtræ Deo Amabilitatis litteras perlegentes. Multam namque Eccleſiarum concuſſionem videntes, & tempeſtates & procellas undique cernentes illidi, & hinc volumen fervens & accreſcens, & naufragium minitans, & pinguem nebulam diffuſam, & quæ ſunt cominùs conſpici non ſinentem, velut ſi igniculum ſubito quemdam, & introitum portus, veſtras vidimus litteras, & conſolatione perfruimur, & fiduciam ſumpſimus, & fortiter patimur impetus tempeſtatis, & puram ſuſtinemus ſerenitatem. *Fidelis*
1.Cor.10. *enim Deus eſt, qui non permittet nos tentari ultra virtutem, ſed cum tentatione faciet & proventum, ut ſuſtinere poſſimus.*

Et falſitatem quidem convincere valeamus, veritatem verò lucidiùs comprobare. Convicta ſiquidem nunc quoque eſt compoſitio falſitatis, & virtus veritatis oſtenſa. Ecce enim qui Salvatoris noſtri Chriſti naturas impio ſermone confuderant, & unam præſumpſerant ejus prædicare naturam, & ut Divinitati paſſiones deputarentur, legem protulerant, & ob hoc Sanctiſſimum & Deo Amiciſſimum Præpoſitum Sacerdotum Dei Neſtorium oppugnaverant, tanquam in camo & frœno maxillas confracti, & à ſiniſtris ad dexteram tracti, didicere veritatem, & contraria docent, illo Ducatu retrahentes ad veritatem, quem pro veritate oppugnaverant. Pro una enim natura duas nunc confitentur, & eos qui contemperationem vel confuſionem dicunt, anathematizant, & Divinitatem Chriſti impaſſibilitate venerantur, & carnis eſſe paſſiones docent, & Evangelicas dividunt voces, & excelſas quidem Deoque dignas Divinitati adſcribunt, humiles verò humanitati coaptant. Tales enim nunc ab Ægypto allatæ ſunt litteræ.

Sed hi, qui vix tandem veritatem dogmatis didicerunt, & Evangelicam Regulam normamque edocti ſunt, adhuc ſunt malevoli hactenùs circa illum, qui eis horum Doctor eſt factus, atque illum, qui eos ab errore liberavit, & ad veritatem deduxit, ut impium & hoſtem & operibus & verbis impetere tentant: Et latrando adversùs eum ſatiari non volunt. Sed non ſuperabunt veritatem. Quia res firma eſt veritas. Ipſe enim Chriſtus eſt veritas. Et convicit quidem jam, ſicut dixi, adverſitate mendacii, & veritatis radium ſubindicavit, qui coronat veritatis Amatores, oſtenſurus verò eſt eam clariùs, & falſitatem omninò diſrumpet. Et diſcent qui uſi ſunt ea, quod ſit Deus in cœlo, qui & ea quæ ſiunt conſpicit, & quæ dicuntur audit: Et ponit ſuis Athletis certamina; & leones fame ac furore diffluentes manſuetudinem docet, & ignem ſine menſura nutritum, & nimis accenſum, in auram roris immutat, & incenſu magno iſtum fugacem ſalvum conſervat, & in ciſternam cæni cum Propheta deſcendit, & qui illuc eum miſerant, per bella captivos expellit; ipſum verò æneum murum & turrim robuſtam ſtatuit Barbarorum, qui ei præſtat obſequium; & in bellis verò eniteſcere præſtat, & per duos plerumque fideles multoties dena millia infidelium fugat.

Et hujus rei teſtis eſt Jonathas & Armiger ejus, qui ſoli contra Alienigenas confidentes nutu Divino univerſa Alienigenarum millia fugaverunt, & ab invicem fecere conſumi. Sed deficiet me tempus narrantem Dei mei mirabilia, & ejus Providentiam, quæ ſit in nobis per ſingulos dies. Hæc igitur ſcientes, Dilectiſſimi & Deo Amiciſſimi fratres, in eum præſumite, qui dixit: *Confidite ego vici Mundum.* Joan. 6. Etſi enim nos miſericordia ejus ſumus indigni, tamen propter David ſervum ſuum, & Hieruſalem quam elegit, & procellas extinguet & tempeſtatem ſiſtet, & in directum denuò ferri præcipiet Eccleſiæ navem.

SCHOLION.

HÆc epiſtola eſt poſita extra ordinem. Eſt enim ſcripta ſtatim poſt primas Sancti Cyrilli ad Acacium Berrhæenſem litteras, quibus ſuam doctrinam explanabat, & nolebat admittere pacem, niſi ante omnia probaretur damnatio Neſtorii. Hinc præſens epiſtola affirmat plura. Primò, quod Cyrillus ſit tandem aliquando converſus ex hæreſi: Etenim qui ante in ſuis Capitulis docuerat unicam Chriſti Domini naturam, jam in iſta epiſtola profitetur duas. Secundò, quod iſtam Orthodoxam veritatem à Neſtorio didicerit. Tertiò quod ingratus adhuc perſiſtat in ſuo latratu, ac in poſtulando omnium aſſenſu in illius damnationem. Quartò, quod Divina juſtitia quæ Danielem è lacu leonum, ac Jeremiam è carcere liberavit, ſit etiam ab hac perſecutione liberatura Neſtorium. Epiſtola ſcripta eſt ad conſolandam, immò & animandam iſtam Conſtantinopolitani Populi partem, quæ pro Neſtorio non ita pridem egerat turbas. Et hinc diſcimus alia tria. Primò, quod iſta Regiæ civitatis Factio non ſtatim quieverit. Secundò, quod illam Theodoretus foverit. Tertiò, quod Sancti Cyrilli ad Acacium litteras ſemper judicaverit Orthodoxas.

CAPUT CXL. —228

Sacra, inquit, *à Joanne Antiochiæ impetrata tam contra Deo Amiciſſimum & Sanctiſſimum Epiſcopum Hierapolios Alexandrum, quam contra Helladium, & Maximinum, & Theodoretum, Deo Amicíſsimos Epiſcopos.*

ECcleſiarum pacem, & hanc procurantium diligenter omnimodum honorem & affectum, cunctorum cauſam bonorum exiſtere, ambiguum non eſt. Quia enim concordiæ & Religionis viam intactam & immaculatam cuſtodiunt, hujus rei gratia, honore maximo, ac præcipuo fruuntur affectu. Si qui autem ſub ſimulatione Religionis putari cuſtodes quærunt, præcipui dogmatis Corruptores rerum teſtimonio demonſtrantur.

SCHOLION.

HÆc Sacra videtur eſſe alia ab illa præcedenti, quam audivimus à Joanne Patriarcha fuiſſe impetratam per Domitianum Quæſtorem. Et duo id potenter ſuadent. Primò, quod illa eſſet generalis contra omnes Joanni & paci rebellantes Epiſcopos; hæc verò ſit ſpecialis contra ſolos quatuor: Nempe Alexandrum Hierapolitanum, Helladium Tarſenſem, Maximinum Anazarbenſem, ac Theodoretum. Secundò, quod prior Theodoretum non comprehenderit. Hic enim tunc adhærebat paci & Joanni, & non niſi ob illius executionem ab illis defecit, ac deflexit ad Factionem Alexandri. Fuiſſe ſpecialem Sacram contra iſtos quatuor, lucebit ex ſtatim adducendo ejus executorio Mandato.

CAPUT CXLI. —229

Epiſtola, inquit, *Meletii ad Neotherium Comitem, qui eum per litteras fuerat exhortatus, & admonuerat, ut Antiocheno reconciliaretur.*

IGnorare videtur Admirabilitas tua, quod nec pro pecuniis, nec pro poſſeſſionibus, neque pro ulla alia, quæ ad hanc vitam pertinet, cauſa ſit hoc noſtrum certamen. Neque ut placeamus hominibus, nunc uſque perſtitimus. Abſit enim ſic nos eſſe veſanos. Qua enim ſub præmii ſpe *pro* propria cauſa eligimus mori? Qua utilitate ſuſtinemus Principum minas, diſtorſiones, ſeu everſiones, & prætenſionem exiliorum? Aut quid eorum, quæ humana ſunt, prævaluit contra nos uſque adeò, ut ob hoc adverſùm cunctos inſtituamus certamen? Et certè videmus eos, qui valdè contentionibus ſtudeant, illatis ſibi à Majoribus violentiis cedere, etiam dum nolint. Unum tantummodò in rebus humanis invictum eſt: Deo dedita conſcientia, illi placita ex toto corde defendens. Recolit enim futurorum ſpes, & eam, quæ ſuſtinetur, beatitudinem, & ad Deum confidentiam: Et alia, quæ multò ſunt univerſis hujus vitæ meliora, quantò per infinita ſæcula porrigentur.

Hinc homines univerſorum præſentium fiunt deſpectores, ſciendo quia etſi à præſenti vita ſolvantur, ſuccedit procul dubio Beatitudo cœleſtis, & cum Domino Chriſto Regni conſortium. Et idcircò non ſolùm pro nihilo præſentia deputant quidam, ſed & pro ſummo beneficio habent, ut liberentur ab eis, bene ſcientes quod futura obtinere non poſſint, niſi à præſentibus liberati. Neque nos igitur, per gratiam Dei, pro gratia vel inimicitiis cujuslibet hoc certamen inivimus, ſed pro pia fidei confeſſione, pro conſcientia Chriſto devota: Propter quem pro nihilo ea, quæ in præſenti ſunt ſæculo, deputamus. Et quia hæc non fingam, audi per partes cum brevitate, qua poſſibile eſt. Capitula Cyrillus

rillus exposuit plena universis hæresibus, propter quæ universus perturbatus est Orbis. Collecta est Ephesi Synodus: Advenit illuc & iste ab Antiochia. Et adjudicans tunc Expositoris insaniam, deposuit eum cum toto Orientali Concilio. Juravit coram Principe: *Quia etsi pœnituerit Cyrillus, non ei restituo Episcopatum. Eò quod Hæresiarcha sit factus.* Et habemus exemplaria horum.

Reversus est à Constantinopoli ad Orientem idem Antiochenus: Collegit rursùs in Tharso Concilium. Scripsit Synodicas litteras, in quibus & Cyrillum deposuit, & eos qui pro eo adscenderant Constantinopolim. Quorum manifesta sunt nomina. Ad ultimum venit Aristolaus, accepit propositionem, ut anathematizaret Cyrillus ipsa Capitula, & ea quæ malè exposuerat universa, & esset rectæ fidei confessione contentus. Suscipiens Cyrillus hanc conditionem, per Aristolaum scripsit Acacio Berrheensi Epistolam versuum plurimorum, affirmans de Capitulis quod benè se haberent, & nunquam repellerentur ab eo. Post hæc misit Antiochenus ad Cyrillum Paulum Emesenum, qui vadens, agensque illa, quæ nunc dinumerare non possum, ad ultimum reportavit Epistolam, quæ Anathematismum Capitulorum nec per somnium contineret, minùs verò deteriora Capitulis in superficie prædicaret. Ex hac Epistola diffamabatur, jam quasi Cyrillus de his, quæ conscripserat, pœniteret: Et ab Antiocheno ita susceptus est. Hæc Cyrillus addiscens scribit Constantinopolim quibusdam Clericis suis, quod neque pœnituerit de his quæ conscripsit, neque omninò aliquid eorum, quæ exposuerat, moverit. Sed neque rogans quemlibet ita receptus sit, sed potiùs è diverso ipse rogatus sit, & Antiochenum susceperit. Et horum omnium exemplaria detinemus.

Hæc ipsa verò ad Melitinensem scripsit Acacium, quod nec submoverit aliquid eorum, quæ à se exposita sunt, neque ullum de Reconciliatione rogaverit, quin potiùs è diverso Antiochenum rogatus exceperit, ubi unam filii post unitionem dixit esse naturam. Et ipse hujusmodi per totum Mundum clamat, & singulis vicibus asseverat, quod nec respuerit quæ ab eo sunt scripta, nec repellere patiatur usque ad mortem. Propterea nosmetipsos ab Antiocheno sejunximus, eò quod Cyrillo sic existenti perverso post tanta succubuit, & per ipsam communionis cum eo unitatem semetipsum comparticipem ejus effecit. Non propter aliquas quippè, quas nec habemus inimicitias ad Joannem, sed propter conscientiam nostram, quæ Deo devincta est, quam non possumus pro humana decipere gratia, etsi multa millia nobis quis inferat mortium. Unde & magnoperè agimus pro illa Persona, eò quod Deo vincta sit conscientia nostra. Sed dicit quod Cyrillus Capitula illa respuerit. Ostendat ergo ejus Epistolam, nominatim anathematizantem illa Capitula, & Nicænæ fidei confessione contentam.

Sed non habet quod ostendat. Sed pro magno profert nobis Epistolam, quæ tantum differt à Capitulis, quantum non per omnia sic apertè blasphemat. Sed de hac nobis nullus est sermo. Verùm si vult inter nos inimicitias solvi, persuadeat Cyrillo anathematizare per Epistolam nominatim omnia quæ malè exposuit, & Nicæna illa Expositione Beatorum Patrum esse contentum, sicut ea Beatus ille Theodoretus Dominus noster explanavit. Ipse enim est verus illorum, quæ exposita sunt, intellectus. Aut si hæc non fecerit, anathematizet ipsum cum Capitulis ejus: Hæc ausus videlicet in communicantes omnes, qui eadem, quæ Cyrillus, adstruunt. Et soluta sunt omnia. Nos enim per gratiam Domini Christi diligimus Ecclesiæ pacem. Diligimus verò ita, ut ea perfruamur devota Deo conscientia; non verò ut nosmetipsos per illam gehennæ tradamus. Hoc enim non jam pax est, sed omnimoda exterminatio. Et nulla nobis alia remanebit adversitatis occasio, nisi propter piam fidei confessionem. Alioquin omni sumus damnatione digni. Et revera infelicissimi omnium si propter viles occasiones quæ sunt Divina turbamus.

SCHOLION.

HIc Meletius est Mopsuestiensis in secunda Cilicia Episcopus facinorosi Theodori, non dumtaxat in Episcopali Cathedra, sed etiam in prava doctrina succesor ac discipulus. Quod etiam fuerit pertinacissimus Nestorii Sectator supra audivimus ex alia ejus epistola. Per hanc præsentem dat rationes suæ contra Joannem Patriarcham & initam pacem contumaciæ. Et nos docet plura notabilia. Et ante omnia pertinaciter asseverat Cyrilli Capitula esse plena universis hæresibus, & non propter Nestorii doctrinam, sed propter ipsa fuisse turbatam omnem Ecclesiam, omnemque Romanam Rempublicam. Secundò suum Patriarcham Joannem dedignatur inscribere Episcopum, sed per contemptum appellat: *Istum ab Antiochia*. Nempe illum Communionis laceratione jam suspensum à pluribus, judicabat indignum ipso etiam Episcopi nomine.

Et ipsum accusat de multis. Primò, quod apud Ephesum Cyrilli Capitula judicarit, & damnarit, non dumtaxat ut hæretica, sed etiam ut insana. Secundò, quod Cyrillum propter ista degradaverit. Tertiò, quod illum degradaverit non ut simplicem Hæreticum, sed uti novum Hæresiarcham. Quartò, quod istam degradationem voluerit esse adeò firmam, ut Chalcedone coram ipso etiam Principe juraverit: *Quia etsi pœnituerit Cyrillus, non ei restituo Episcopatum, eò quod Hæresiarches sit factus.* Quintò, quod Epheso in Orientem rediens, etiam in via apud Tharsum fecerit Synodum, quod istic Cyrillum denuò degradarit, quod insuper degradarit eos qui pro ipso ascenderant Constantinopolim, & quod istius Judicii Synodicas litteras miserit per

omnem suam Patriarchalem Diœcesim. Addit manifesta esse istorum nomina. Supra ab Alexandro Hierapolitano audivimus, quod Joannes in ista Synodo quinque degradarit; Utique præter Cyrillum. At verò Meletius jam nobis dicit fuisse illos, qui pro Cyrillo ascenderant Constantinopolim. Nempe Ephesini Concilii Legatos ad Principem. Hi enim omninò ascenderunt præsertim pro Sancto Cyrillo, detento tunc in Militari custodia. Erant octo: Arcadius, Italiæ Episcopus Legatus Cælestini Pontificis, Juvenalis Hierosolymitanus, Flavianus Philippensis, Firmus Cæsareensis in Cappadocia, Theodotus Ancyranus, Acacius Melitinensis, Evoptius Ptolomaidis in Pentapoli, ac Philippus Romanæ Ecclesiæ ad Sanctos Apostolos Cardinalis Presbyter, Legatus Cælestini Pontificis. Quis fuerit tertius, ignoro. Forsitan fuit Flavianus Philippensis: Quod esset in Romano Patriarchatu. Meletius etiam Sanctum Cyrillum accusat de variis. Omnium summa est, quod perseveret in suis Capitulis, adeoque perseveret Hæreticus, ineptus ad communionem ac pacem. Primum est, quod propositioni, qua Orientales Episcopi per scriptas ab Acacio Berrhæensi, ac per Aristolaum Tribunum delatas litteras rogarunt ipsum solo Nicæno Symbolo esse contentum, & Capitula ab ipso anathematizari, noluerit acquiescere. Secundum est, quod in suo ad Acacium Rescripto asseveret Capitula esse recta, ideoque nunquam se ab illis recessurum.

Tertiò, quod etiam per Paulum Emesenum in reportata ad Joannem Antiochenum epistola, licet in superficie prædicaret minùs deteriora Capitulis, illa tamen nec per somnium anathematizaret. Quartò, quod in Vulgus sparsa Cyrilli pœnitentia nequaquam fuerit quis ab aliquo confictus libellus, sed ipsa pacis epistola. Quintò dicit, quod ista fama ubique volarit, atque ita tandem ad Cyrilli aures etiam pervenerit: Et quod ille suam pœnitentiam adeò non agnoverit, ut ad suos in Regia Urbe Apocrisarios scripserit se nec pœnituisse, nec ut pœnitentem à Joanne receptum, nec quidquam è suis adversùs Nestorium Conscriptis se movisse. Et quod non solummodò non pœnitens, *Sed neque rogans quemlibet ita receptus sit, sed potiùs è diverso ipse rogatus sit, & Antiochenum susceperit*. Est epistola ad Theognostum, Charmosinum ac Leontium. Et hinc lucidè discimus ipsos fuisse Sancti Cyrilli in Regia Civitate Apocrisarios, in isto officio successores Eulogii Presbyteri. Quod ista epistola non solum Alexandrum, sed etiam alios ejus Symmistas acerbè momorderit, lucet ex superioribus Meletii Mopsuestiensis litteris ad hunc ipsum Alexandrum. Et hic sextò addit, quod Cyrillus ista omnia etiam ad Melitinensem Acacium, immò & ad totum Mundum scripserit ac assiduè clamet, pertinaciter asseverans fore ut suorum Scriptorum penitùs nihil patiatur repelli usque ad mortem.

Notanda sunt hæc verba de Joanne Antiocheno: *Sed dicit, quod Cyrillus Capitula illa respuerit, &c.* Docent quod Joannes constanter asseveret Cyrillum, licet non anathematizasset, tamen omninò pœnituisse, & recessisse à suis Capitulis, & Cyrillum constanter negasse eadem, & asseruisse contraria. Et quia Joannes nullum suæ assertionis documentum, nisi solam pacis epistolam poterat adducere, in isto ambiguo fluctuabant Orientales Episcopi, & quisque credebat ex arbitrio. Hinc Alexander ut istam pacem & Cyrilli communionem amplectatur, & ut redeat ad Joannis obedientiam, expostulat varia. Primò, ut Joannes Cyrillum perducat ad Scripto anathematizanda Capitula. Et quidem singula nominatim. Secundò, ut eundem perducat ad acquiescendum soli Nicæno Symbolo. Tertiò, ut eundem perducat ad admittendum Librum à Theodoreto editum adversùs Capitula. Quæ suggestio omninò processit ab ipso Theodoreto. Andreas tunc adhuc erat in vivis. Videtur ab admissa semel pace non apostatasse cum Theodoreto, ideoque videtur amisisse Alexandri gratiam. Quartò Alexander rogat, ut Joannes Cyrillum ista detrectantem explere, denuò anathematizet cum suis Capitulis, & cunctos illi communicantes.

Alexander etiam Paulum Emesenum accusat de multis Actis apud Alexandriam: *Agens illa, quæ nunc dinumerare non possum*. Admirandum est, quod nullam Acti speciem exposuerit. Nec de Nestorio tacet: *Undè & magnoperè agimus pro illa persona, eò quod Deo unita sit conscientia nostra*. Protestatur nullam sibi aliam esse cum suo Patriarcha inimicitiam. Se agere ex sola devota ac devincta Deo conscientia, ex zelo rectæ Fidei, ideoque se sine præfatarum conditionum adimpletione non posse redire ad suum Patriarcham. Esse paratum ad qualecumque exilium, ad quæcumque tormenta, ad mortem. Egregium est hoc ejus Epiphonema: *Reverà sumus infelicissimi omnium, si propter viles occasiones, quæ sunt Divina, turbamus*. Hinc patet quod longè aliud sit Sacrosanctas Divinæ Justitiæ Regulas habere in intellectu, aliud ipsas habere in voluntate. Laudata enim regula fuit remotissima à voluntate Alexandri.

CAPUT CXLII. —230

Rescriptum, inquit, *publicatum ut terminus eorum quæ scripta sunt ad Magnificentissimum Comitem & Vicarium Titum à Gloriosissimo Magistro Militiæ Dionysio.*

QUid de Helladio, & Maximino, & Alexandro, & Theodoreto, Reverendissimis viris Episcopis, definiri censuerit Imperialis

rialis Clementia, ipsæ Divinæ litteræ præfulgentes tuam Magnitudinem poterunt edocere. Quomodò verò & à nobis iidem sint commoniti, subjecta designat. Undè Diligentia tua Præceptum nostrum suscipiens elaboret, ut omni arte & subtilissima argutia perveniant ad effectum, quæ Imperialis decrevit Authoritas. Nec enim parva gloria tua Magnitudo fruetur, si celeritatem tantæ causæ afferre valueris. Pertinet ad animarum nostrarum religionem. Pertinet, ut ita dixerim, ad cœlestis Divinitatis curam præsentis qualitas causæ. Undè dum tuam Magnificentiam & Divinæ litteræ, & nostra Authoritas præparant, commoneat verò per dies ac noctes orthodoxæ pietatis reverendissimus cultus, tota urbana tranquillitate servata, absque ullo strepitu ac perturbatione, Divinitùs imperatis competens præbebis obsequium.

SCHOLION.

HOc est Mandatum executorium Sacræ, cujus suprà audivimus exordium ad Caput centesimum quadragesimum. Et demonstrat ipsam fuisse singularem & novam contra istos quatuor Episcopos. Eos jubebat expelli è suis Ecclesiis, & his dari novos Episcopos. Ex quo discimus Commonitorium, quo Imperator Theodosius Theodoretum postmodo ligavit circumscripto intra Cyrensem Civitatem exilio, contra ipsum non fuisse primum Regium Edictum. Et hujus memoria Principem haud dubiè reddidit faciliorem ad præsentem Sacram. Ipsa verò & Theodoreto, & Helladio aperuit oculos: Eos permovit ad amplectendam pacem, ac redeundum in Joannis Patriarchæ obedientiam.

CAPUT CXLIII. —231

Epistola, inquit, *Magnificentissimi Dionysii, Magistri Militum, quam scripsit ad unumquemque Episcoporum, qui nominantur in Sacra, ut aut consentirent his, quæ ab Antiocheno sunt gesta, & communicarent ei, aut ab Ecclesiis & civitatibus exirent.*

INvictus Dominus non ignorat, quantum suo prosit Imperio cultus sinceri devotio, quantamque securitatem & illuminationem Provinciis præparet fidelis investigatio cultus orthodoxi. Hinc utique & dignus efficitur impetrare, quidquid à propitia poscendum Deitate crediderit. Necesse est enim, ut prosperè universa contingant, si Deo parverit ea, quæ apud ipsum definita est, veritate. Motus igitur sanctitate congrua, dum cognovisset Beatitudinem tuam Joanni Antiochenæ civitatis Episcopo non adesse in Sanctis, neque communicare in Mysteriis adorandis, cœleste Decretum dare dignatur, quod in his, quæ sunt priora, præfulget, ut aut communices præfato, ac reliquis qui cum eo consentiunt in cœlestis Divinitatis cultu, aut recedas à civitate & sancta Ecclesia, cui præesse dignosceris. Igitur Divinis litteris pertractatis, unum è duobus facies. Necesse est enim, ut aut communices Joanni Episcopo catholicæ Ecclesiæ, ut ablatis contentionibus sancta Ecclesia quiete fruatur ac pace, quam peperit, aut contendens formam Divinitùs datam subire cogaris. Privaberis enim urbe, privaberis & Ecclesia, si meliori fortè obedire & assentire nolueris. Sit igitur deliberationis tuæ, ut Divina & adorabilia Præcepta recipias, si iram Principalem declinare desideras.

SCHOLION.

HÆc epistola est executoria primæ & generalis Sacræ, datæ adversùm omnes paci ac Patriarchæ rebelles Episcopos, ac impetratæ per Domitianum Quæstorem. Et nos docet, quod Sacra jusserit Episcopos istos aut admittere pacem, aut expelli è suis Ecclesiis. Haud dubiè præcessit præcedens Mandatum, quod Magister Dionysius ad Titum Vicarium dedit contra quatuor Episcopos. Dolendum est, quod ambæ Sacræ lateant aut interierint.

CAPUT CXLIV. —232

Epistola, inquit, *Helladii Episcopi ad Deo Amicissimum Episcopum Meletium, quam scripsit indicans ei, quod sunt à Constantinopoli Mandata, & de his petens quæ essent gerenda Tractatum.*

SUnt verò, quæ mandata sunt, hæc. Quia & orthodoxè docet Proclus, & Patrocinator est, & multam habet fiduciam apud Imperatorem. Et missurus est ad Antiochenum cum Sacris Synodicam suam, ut eam suscipi ante omnia præparet: Et quam qui non receperint, pellantur Ecclesiis. Necesse fuit, ut quæ scripta sunt nobis à Regia urbe, à Religiosissimo Com-Presbytero Anastasio, & Reverendissimo Con-Diacono Thartitio, ad tuæ cognitionem Religiositatis perducerem. Igitur exemplaria destinavi, ut

ut legens atque pertractans celeriter nobis, quod placuerit, demandare digneris, & quid agere debeamus. Nos enim ex tua Religiositate pendentes, cum tuo gerere volumus universa consilio. Ora verò antè omnia pro nobis, Domine.

SCHOLION.

HÆc epistola est palam incompleta, & laudat alias, quæ simul fuerunt missæ, magni momenti epistolas quas dolendum est periisse. Est data statim post Sancti Procli inthronizationem, antequam Joannes Antiochenus accepisset ejus Synodicam. Docet plura. Primò, quod Sanctus Proclus ad Orientalem Diœcesim non simplici & consueto more, sed suam Synodicam esset missurus cum adjuncta terribili Sacra, quæ omnes illam non admittentes Episcopos juberet pelli è suis Ecclesiis. Nempè illos qui Nestorii degradationem, ac Maximiani Ordinationem noluerant admittere. Divina gratia Proclo inspiravit istud consilium. Etenim ejus Ordinationem admittere, erat etiam admittere degradationem Nestorii. Secundò, epistola docet Proclum apud omnes audiisse eximiè Orthodoxum, & magnæ authoritatis fuisse apud Principem. Et certè quod Theodosius exaltationem ejus procuraverit, supra audivimus. Tertiò, quod Helladius ac alii factiosi ab isto Episcopatu gravissimè timuerint. Quartò, quod Helladius circa hæc vacillare cœperit, ideòque consuluerit Mopsuestiensem Meletium, nequissimum Architophel. Quintò, quod Sanctus Proclus etiam Patrocinator fuerit: Utique pacis ac Patriarchæ Joannis. Etenim omnes hæ Sacræ videntur obtentæ per ipsum.

CAPUT CXLV. --233

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi & Sanctissimi Episcopi Meletii ad Helladium, per quam rescripsit, quod neque ipse ab eis, quæ semel piè placita sunt, absistet, neque credere justum esset his, qui illa nunciaverunt, dum per opera ipsa docuerint, quod propter tempus à Procli sint suscitati fautoribus.*

GRatias quidem tuæ Sanctitati ago, Deo Amicissime Domine mi, quod talis curæ participes nos adsciscere dignatus est. Ego verò ad ea, quæ nunc scripta sunt, hoc remando tantummodò, quod neque hunc, qui beatificat Maximianum, qui nuper obiit, quique à Cyrillo, & eis, *qui* ea, quæ ejus sunt sentiunt, ordinatus est, & qui eos pro impietate adversùs veritatem, quantumcumque potuit, adjuvit, neque quemquam novi, quisquis sit, qui Joannem vocat Episcopum. Neque aliquid eorum, quæ ab ipso dicuntur, accipio. Sed nec si Angelus de cœlo, secundùm beati Pauli Præceptum, me persuadere voluerit. Nam si esset verè credendum, quod idem vir Nestorium Deo Amicissimum Episcopum haberet Episcopum, & Cyrilli, deteriorisque ab eo Joannis communionem respueret ut Diabolicam, ne tunc quidem per omnia inculpabile foret ejus Ordinationem recipere, etsi multoties millies ante hoc schisma consecratus esse dicatur: Eò quod omninò hæc omnia ex priori perturbatione & inordinabilitate, per quam cuncta dirupta, & in invicem per partes incisa sunt, pendeant, nihilque ratum sit legitimè apud eos. Forsan tamen nihil nobis nocere videretur injustitia illa, quæ in Personam commissa ab aliis videretur, quos à nostra omninò communione suspendimus; nunc autem quomodò sanè his credere poterimus, testimonium ferentibus quod existat orthodoxus, qui pium nominat & Joannem, & manifestè dicit quoddam Decretum dirigendum esse, per quod pii cogantur ejus approbare Synodicum. Ego igitur, Deo Amicissime Domine mi, non abscedo a priori sententia, neque patior conscientiam meam in quocumque decipere, etsi omnes se dediderint præsentis sæculi vanitati, propter eum qui me à principio adscivit, ut devotam Deo servare studeam conscientiam meam. Jam de reliquo quidquid voluerint agere contra nos, ipsorum sit hoc in tempore potestatis. Hoc solum rogo, ut consuetis orationibus tuis nobis cooperari digneris.

SCHOLION.

HÆc epistola docet, quod Helladius omninò cespitare cœperit, ac Meletium permovere, ad admittendam inthronizationem Sancti Procli. Per duas rationes. Quod esset plenè Orthodoxus, & quod, licet nuperrimè quidem inthronizatus, esset tamen antè has lites consecratus Episcopus: Quod ejus consecratio esset facta ab Orthodoxis, à puris ab omni lepra Schismatis, aut hæreticæ communionis. Fuerat enim à proximo Nestorii Antecessore, consecratus ad Cyzicenam Ecclesiam. At verò Meletius respondit varia. Primò, quod à rebus huc usque decretis ex nulla causa velit recedere. Quod solus, licet omnes retrocedant, sit permansurus. Secundò, quod Procli Episcopatum nullo pacto velit admittere. Ex variis causis. Primò, quia defunctum Maximianum scribit Beatum. Secundò, quia Joannem Antiochenum agnoscit Episcopum. Tertiò, quia licet non ejus Consecratio, ejus tamen Inthronizatio est facta ex priori perturbatione ac inordinatione: Nempe per fau-

tores

tores Cyrilli, ac initæ pacis. Quartò, quia credere non possit Proclum esse Orthodoxum. Quomodò enim sit Orthodoxus, qui Joannem Antiochenum appellat pium, & qui palam profiteatur suam Synodicam esse per Sacram Jussionem omnibus violenter obtrudendam?

Sancti Procli Episcopatum ac inthronizationem adeò aversatur ut adjungat: *Nam si esset verè credendum, quod idem vir Nestorium, Deo amicissimum Episcopum, haberet Episcopum, & Cyrilli, deteriorisque ab eo Joannis communionem respueret ut diabolicam, ne tunc quidem per omnia inculpabile foret ejus Ordinationem recipere, etsi multoties millies ante hoc schisma consecratus esse dicatur.* Nempè quod Proclus cum Sancto Cyrillo & Joanne Antiocheno haberet communionem, quàm ille asseverat esse diabolicam. Et addit Joannem esse Cyrillo deteriorem. Porrò defunctum Maximianum scribi ac appellari Beatum aversatur ob duas causas. Primò, quod fuerit consecratus à Cyrillo, hoc est, ab Ephesinæ Synodi Legatis, cujus Cyrillus erat Præses & Caput. Secundò, quod Ephesinæ Synodi Acta ac defensores potenter in omnibus adjuvisset.

CAPUT CXLVI. ---234

Epistola Theodoreti, inquit, *Episcopi ad Alexandrum Deo Amicissimum Episcopum, per quam significavit, quod Magnificentissimus Comes Titus, & Sanctissimi Monachi insurrexerint in eum per litteras, tanquam qui debebat pacem, communionemque amplecti Antiocheni Joannis.*

MUltas per hos dies sustinui perturbationes, multasque tristitias, quales nunquam, quarumque alias prætermittam: Venit Admirandissimus atque Clarissimus Tribunus Euricianus cum litteris Magnificentissimi & Gloriosissimi Comitis Titi, tam ad Sanctos Monachos scriptis, quàm ad Dominum Jacobum, & Dominum Simeonem, & Dominum Baradatum, & ad nos. Quæ litteræ minas continebant, ut si non acquiesceremus pacificari, mox nobis projectis ordinarent alios. Et quidem risi de minis, pessimè autem me Sancti Monachi afflixerunt, multa pro pace rogantes, ut culpantes. Dum verò irascens ego, & malè accipiens ista, paratus essem & civitatem relinquere, & Provinciam, & ad vitam Monasticam confugere, afflicti promiserunt usque ad Gindarum mecum discedere, & Antiocheno suadere ut illuc adveniret, mecumque loqueretur. Me autem dicente, quod nisi ejicerentur illi, impossibile esset fieri pacem,

Adn. Nor. Gindarus urbs in Cyrrhestica Straboni lib. 16. & Palenzo lib. 15. memorata inter Antiochiam & Cyrum.

direxerunt tres Deo Amicissimos Presbyteros & Archi-Mandritas, tam ad eum, quam ad Magnificentissimum Comitem Titum, mandantes eis *non esse justum, ut viros Sanctos, & qui suas Provincias ornaverunt, sic injustè & iniquè projicerent: Si quid enim tale fuerit gestum, perturbationem necesse est subsequi. Si igitur pacis curam geris, dignare venire ad Gindarum, & sumentes Episcopum nostrum, veniemus ad te.* Igitur necessarium duxi hæc ipsa tuæ innotescere Sanctitati, ut eam nihil eorum, quæ agimus, lateat. Ire verò ad Antiochiam omninò interim recusavimus. Oret igitur Sanctitas tua hoc, quod Deo placeat, dispensari, & ea fieri, quæ expediunt sanctis Ecclesiis.

SCHOLION.

HÆc epistola demonstrat Sanctum Augustinum rectissimè docere, quod pœnales Principum contra Hæreses & Schismata Leges sint utilissimæ, & in multis sint inirium sapientiæ, veræ conversionis ad Deum Patrem, ac Matrem Ecclesiam. Istud hic lucet in Theodoreto. Præfata Sacra ipsum à facto sui Metropolitæ Alexandri Schismate reduxit ad Catholicam communionem Patriarchæ Joannis. Porrò Jacobus, Simeon, ac Baradatus, fuerunt famosi ac Sancti isto tempore Monachi. De Simeone Stylita est etiam in superioribus facta mentio. Ad Baradatum exstat epistola Leonis Augusti, consulentis de motibus Timothei Æluri contra Chalcedonensem Synodum. Jacobus fuit illis haud inferior. Omnium trium virtutes Theodoretus nobis descripsit in Religiosa historia. Hos igitur tres Comes Titus permovit, ut Theodoretum ad parendum inducerent. Et quo lucet Theodoretum fuisse virum summi Nominis. Hinc & Ecclesia & Respublica nolebant ipsum amittere. Hæc verba: *Quod nisi ejicerentur illi, impossibile esset fieri pacem.* Agunt de Alexandro Hierapolitano ac ejus Complicibus: Revera erant magni Episcopi. Hinc Theodoretus noluit ipso inscio aliquid agere: Hac via sperans & ipsum ad meliora inflectere.

CAPUT

CAPUT CXLVII. ---235

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Theodoretum, quam rescripsit ad hæc, quæ ab illo sunt scripta, dirigens ei conditiones quasdam de ipso negotio.*

TUa quidem Sanctitas benè fecit, in Scripto nobis, quæ nuper acta sunt, indicare. Ex parte autem nobis hæc ipsa & opinio nunciat, quæ super ea quæ dicuntur, & ea quæ aguntur, solet adjicere falsitatem. Verumtamen ego per gratiam Dei quæ me nunc usque roboravit, spero quod nullius metuam minas, ut aut ampio Cyrillo communicem, aut Orthodoxiæ Proditoribus, qui & anathematizaverunt eam, & orthodoxum dejecerunt, ut ex hoc, quod ad ipsos attinet, clarè ubique falsitas prædicetur. Nam quod crescat apud eos atque proficiat mali nominis hæresis, puto quod & ipsa, quæ nunc à Constantinopoli scripta sunt, tuam docuerint Sanctitatem. Et in Antiochia verò non unus, nec duo, nec decem tantum de Hierapolitanis adfuerunt in Ecclesia, inter quos erat & Dominus meus Deo Amicissimus Presbyter Maranas, quando & Macedon in majori hebdomada in Cœmiterio, & Antonius Chalcidis Episcopus in Ecclesia Sancti Zachæi apertè Deo-Passianam hæresim prædicaverunt. Hæc scribere sum coactus, nimis ægrè suscipiens, propter sanctorum Monachorum contra nos curiositatem. Rogo igitur, ut etiamsi omnes mortuos ab initio Mundi resuscitent, siquidem quiescant, Orent pro nobis; Si autem damnant nos, parcat illis Deus. Nec enim majoris authoritatis sunt, quam de cœlo Angeli, & quam Chorus ille Apostolorum: Quos anathematizavit per Paulum Christus, si quid præter Evangelium Christi evangelizare præsumpserint. Si unquam verò contigerit, ut alicui eorumdem Sanctissimorum Monachorum tua Sanctitas colloquatur, & super hoc moverint ipsi sermonem, suade illis ex me, quia secundùm veritatem, nec si mihi totum cœlorum Regnum Joannes, cujus non est Dominus, dederit, non autem dico Rasaphas, & alias hujus solitudinis civitates, ei communicare sustinebo, nisi priùs correcta fuerint consequenter illa, quæ per Orbem terrarum sunt operata hoc fidei naufragium. Memor enim sum di-
Rom. 8. centis: *Quia neque altitudo, neque profundum, neque præsentia, neque futura, neque alia creatura poterit nos separare à charitate, quæ est in Christo Jesu, Domino nostro.* Et gratias ago Deo, quod cum illis sunt & Synodi, & Sedes, & Regna, & Judices: Nobiscum verò Dominus Deus, & munda atque intemerata fides in eum. Et per sanctas orationes tuas, quia nisi me timor Dei retineret, non exspectarem violentiam per sæculi Potestates inferendam: Sed ne Christi Gregem videar prodidisse, necessitatem sustineo. Sciens igitur Sanctitas tua Propositum meum, si ei id placuerit, & Antiochiam introire non renuat: Et quidquid novit aliud agere. Ego enim quæ à principio definivi, in ipsis permaneo. Quia verò non sim contentiosè dispositus, sed habeam piæ condescensionis affectum, & eam gratè suscipiam, & hæ, quas nunc direxi chartas, tuæ satisfacient Sanctitati.

Satis ostendit Beati Theodoreti subjecta responsio, si tamen verè has ejus esse approbemus Epistolas, eum reverentia & affectu Archi-Episcopi tunc sui hujus Alexandri, & adversitate Beati Joannis Episcopi, & voluntate omnes secum pariter uniendi, non verò Nestoriani erroris assensu ad universalem pacem tardiùs accessisse. Quippe qui & unitivæ Beati Cyrilli Epistolæ fidem, quam tantopere nititur impugnare Nestorius, perseverantissimè ab initio approbavit, & prætulit duorum Episcoporum causæ, dejectioni Nestorii, & Anathematismo Dogmatis ejus. Et nunc ad hæc ad omnes illius conditiones Alexandrum Episcopum suum conatur adducere. Et posteà hoc per multas cum singulis efficacissimè egit Epistolas, ut omnes ad unitionem perduceret. Quod & in cunctis, eo suadente, paucissimis exceptis, suo studio, annuente Dei gratia, adimplevit. Undè & magnas inimicitias sustinuit eorum, qui usque ad finem suo errori pertinaciter adhæserunt.

SCHOLION.

HÆc epistola denuò demonstrat admirandam duritiam Alexandri. Docet nos & quædam alia. Primò, quod Antiochena Civitas & intùs & foris habuerit plures Basilicas. Magnum Belgii Chronicon affirmat fuisse 340 Laudatum hìc Cœmeterium describit nobis ac explanat

nat Sanctus Joannes Chryſoſtomus in Homilia de Cœmeterii appellatione & de Cruce Domini: *Di-*
481. *vino munere, quocumque ex latere Urbs noſtra Sanctorum Reliquiis circumdatur. Cujus igitur gratia hìc, non in alia Martyris alicujus Eccleſia nos convenire voluerunt majores noſtri? Quia hìc mortuorum multitudo ſita eſt. Cum igitur hodiè ad Mortuos deſcenderit, ea de cauſa hìc colligimur. Ob id etiam ipſe locus Cœmeterium nominatus eſt: ut diſcas mortuos & eos qui hic ſiti ſunt, non Mortuos, ſed ſomno conſopitos eſſe, & dormire.* Docet varia. Primò, quod in Antiocheno Suburbano inter varia Sanctorum Martyria fuerit unum habens adjunctum locum Chriſtianæ Sepulturæ. Secundò, quod Chriſtiani iſta loca appellant Cœmeteria, id eſt, dormitoria, eò quod noſtri Mortui non ſint mortui, ſed ſolummodo dormiant. Ob certam ſpem Reſurrectionis. Tertiò, quod quotannis feria ſexta Sancta eſſet ſolemnis Statio, ſeu Collecta fidelis Populi. Quartò, quod iſta ſtatio ſit antiqua Majorum inſtitutio. Quintò, quod iſta inſtitutio ſit rectiſſima. Iſto namque die Chriſtus Dominus eſt mortuus pro omnibus mortuis, & ipſos viſitaturus ac reſuſcitaturus deſcendit ad Inferos, & cunctis deinceps morituris eandem ſpem meruit & dedit. Hinc igitur iſta die fiebat iſtic illa Statio, & Epiſcopus, aut ejus Presbyter habebat ſolemnem Sermonem de Paſſione Domini. Eum habuit Sanctus Joannes Chryſoſtomus. Item & Macedon Presbyter, vir inſigniter Orthodoxus. Hinc enim adversùs graſſantem tunc in omni Orientali Diœceſi blaſphemiam Neſtorii demonſtravit benedictam illam Paſſionem non fuiſſe puri hominis, ſed ipſius Dei Verbi: Utique in aſſumpta ad propriam Hypoſtaſim Carne. Hinc Alexander ei ex calumnioſa ſuſpicione imponit, quod Deo-Paſſianam Hæreſim apertè prædicarit. Et hinc diſcimus tempus præſentis Epiſtolæ. Fuit ſcripta poſt Paſcha, anno trigeſimo tertio iſtius ſæculi.

Eadem eſt ratio de Antonio, Chalcidis Epiſcopo. Quo tamen die prædicaverit, ignoro. Porrò ſucceſſit Apringio, quo cum Joannes Patriarcha fuit Epheſi, illi cooperatus ad omnia. An per mortem, an per degradationem depoſuerit Epiſcopatum, etiam ignoro. Quidquid ſit, præſens epiſtola demonſtrat Succeſſorem Antonium fuiſſe inſigniter Catholicum. Etiam ipſe non diu vixit. Ejus enim Succeſſor Romulus adfuit Chalcedonenſi Concilio. Præſens Epiſtola ſecundò docet tres iſtos Monachos ſummæ fuiſſe authoritatis per Orientalem Eccleſiam. Et videntur tantis coruſcaſſe miraculis, ut etiam ſuſcitarent mortuos. Subnexum Scholion dicit vera. Theodoretus enim, licet Neſtorii damnationem admittere, ac ejus doctrinam anathematizare per multos annos recuſarit, ſemper tamen admiſit pacem & pacificatoriam Sancti Cyrilli epiſtolam.

CAPUT CXLVIII. --236

Epiſtola, inquit Irenæus, *ad Deo Amiciſſimum Epiſcopum Alexandrum, quam* Theodoretus *reſcripſit, ſignificans ei, quod legerit directas ſibi conditiones, & unam tanquam minùs ſe bene habentem* non *probaverit.*

Legens tuæ Sanctitatis Epiſtolam, inſpiciens verò & tria exemplaria, magis illud ſine nomine approbavi. Duorum namque priorum unum quidem ſimplex erat, alterum verò intemperatè ardens. Benè autem ſe habens mihi illud eſt viſum, quia & condeſcenſionem cum menſura habuit, & acribiam laudabilem. Continebat enim, ut intenderemus in illa ſynodica, & quæreremus ſi ſuperfluum nihil haberent, & rectæ fidei conſonarent, nullumque haberent aſſenſum ad ea, quæ Epheſi malè ſunt geſta. Et ſuſciperentur pro Eccleſiæ pace. Alioquin omni modo fugiantur atque refutentur. Dignetur igitur Sanctitas tua, ut ſi ab Oriente redierint, qui hæc ipſa deportant, inſpicias & quæras, & nobis quod verum ſit innoteſcat. Ego enim murmur audivi, quod is qui nunc obtinuit Sedem, orthodoxè docet. Et docuit verò me hoc per litteras clarè Dominus meus Sanctiſſimus, & Deo Amiciſſimus Epiſcopus Helladius: Et eorum, quæ mihi ab eo ſcripta ſunt, tuæ Sanctitati Reſcripta tranſmiſi. Direxit verò mihi & exemplar Epiſtolæ Domini mei Sanctiſſimi, & Deo Amiciſſimi Epiſcopi Eutherii, eandem virtutem continens. Rogo igitur Sanctitatem tuam, ut legens hæc, ſicut de recta fide, ſic & de Eccleſiarum cogites pace, quæ ſecundùm veritatem nimis commoventur, & facti ſumus univerſo Populo ridiculum. Si autem tuæ Sanctitati videtur, ut conditiones Antiocheni pro pace ſuſcipiamus Eccleſiæ, ut excluſis his, qui ab eo iniquè ſunt ordinati, foris ab Antiochia colloquamur, & hoc facies ſicut tuam decet Religioſitatem. Non autem tuam lateat Sanctitatem, quia & ego Antiocheni ad Piiſſimum Principem litteras legens, valdè mea anima doluit: Quia evidenter novi, quod Scriptor ejus, idem ſentiens, abſque judicio & juſtitia condemnavit eum, qui nihil noviter ejus doctrinam docuit. Anathematiſmus verò illic inſertus ſufficiens eſt quidem plus & ab ipſo dejectionis aſſenſu perturbare legentem. Verumtamen non indefinitè, ſed cum quadam determinatione poſitus modicam quandam præbet conſolationem. Non enim dixit: *Anathematizamus ejus doctrinam*, ſed *Quæcumque ab eo alienè, ſive quocumque modo dicta vel ſenſa ſunt præter Apoſtolicam doctrinam*. Ego quidem præſumpſi rogare, tuæ verò ſit Sapientiæ & pertractare quod expedit,

dit, & non irasci, sed intentionem nostram perquirere.

SCHOLION.

HÆc epistola non est responsum ad præcedentem. Præcedens enim nullam facit mentionem de adjunctis tribus Exemplaribus. Interim præsens Epistola docet nos plura. Primò, quod Alexander noluerit videri pertinax, & adversus Theodoreti Consilia immobilis, ideoque illi miserit tria Exemplaria, continentia certos Articulos, sub quibus acquiescebat pacem admittere. Secundò, quod inter ista exemplaria unum fuerit sine nomine, sine quavis subscriptione. Tertiò, quod istud exemplar laudabilem Acribiam, & cum mensura Condescensionem contineret, ideoque Theodoreto placuerit per omnia. Quartò, quod istud Exemplar suaderet intendi in ista Synodica. Utique illa, quæ Sanctus Proclus pro sua inthronizatione miserat, mandans se agnosci, ut verum Regiæ Civitatis Episcopum, & suum nomen recitandum ac venerandum inscribi Sacris Ecclesiarum Tabulis. Exemplar suadebat Synodica, si nihil rectæ fidei dissonum, & à Cyrillo malè apud Ephesum Actis haberent consonum, admitti. Quintò, quod ista Synodica fuerint transmissa per omnem Orientalem Diœcesim. Sextò, quod Proclus per omnem istam Diœcesim audiret Orthodoxus, & quod isti famæ etiam Helladius Tharsensis ac Eutherius Thyanensis attestarentur, ideoque Theodoretus inclinaretur ad admittenda Synodica. Septimò, quod ad hæc omnia componenda Joannes Patriarcha rogaret fieri amicum colloquium, & quidem extra Antiochiam, itemque exclusis illis novis Episcopis, quos in Ejectorum Cathedras nuper consecraverat: Quod istic vellet novas Pacis conditiones proponere. Octavò, quod Joannes Patriarcha ad promovendam pacem Principi denuò scripserit, rogans & suadens exactas circa Nestorium Conditiones temperari in hunc modum: Ut exigatur damnatio Personæ, & Anathema doctrinæ, non generaliter, sed dumtaxat illorum Articulorum, quos alienè præter Apostolicam doctrinam dixit, aut sensit. Attamen non expressionem aut specificationem ullius Articuli. Nonò, quod etiam hoc temperamentum & Alexandro, & Theodoreto concusserit totam animam. Quia per illud Joannes absque Justitia & Judicio illum denuò damnat, qui nihil noviter, seu aliud docuit, nisi quod docet ipse. Decimò, quod istud Anathema sit insulsum, ac sufficiens quemque divertere ab admittenda, seu dissimulanda ista damnatione, habeat tamen aliquid solatii. Quia nempe non est generale, sed habeat annexam salutarem utramque clausulam: *Quæ Sensa vel dicta sunt præter Apostolicam Doctrinam*. Ab istis Synodicis Proclus, itemque istis circa Nestorium articulis admittendis Theodoretus non est alienus: Eosdem conatur suo Metropolitæ, à quo parabat recedere, suaviter imprimere. Ex quo videmus, quod tunc ab illo necdum apertè recesserat.

CAPUT CXLIX. --237

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam denuò rescripsit Deo Amicissimo Theodoreto, dirigens ei & proœmium Synodicorum Procli.*

NOn ignorat Sanctitas tua, quid sit quod me à communione Antiocheni à principio sequestravit. Scit hoc & Oriens, & Occidens, & Septemtrio, atque Meridies. Et nullus mihi eorum sermo est, quia aut vituperent, aut accusent me, aut mihi contumelias ingerant. Semovit autem me non Ordinationum turba, per quas iniqui viri promoventur, & illis Dei proponuntur Altaribus, quæ ad Antiochenum minimè pertinent, sed proditio fidei, & communio Hæretici, depositi quidem priùs à ferè ducentis Episcopis, cedente verò nunc ei communionem Joanne & Paulo. Et hanc constantiam & habui & habebo confortante me Deo, ut nulli eorum communicem, qui communicant Cyrillo, non excutienti & anathematizanti in Scriptis impia sua Capitula. Et si hic, qui nunc communicat ei, dicatur orthodoxus, & vel nunc ab orthodoxis ordinatus, vel ante confusionem & iniquitatem, quæ Ephesi facta est, consecratus, & si ipse multis millibus vicibus anathematizet impia Cyrilli Capitula, non verò etiam communionem Cyrilli confutet: quicumque talis est, meus Communicator esse vel dici non poterit. Quæ autem subindè cognovi, & quæ agnovero, aut per verbum, sicut coram Domino à dignis fide viris, aut per litteras, vel quæ sit confusio prædicationis in Ecclesia Constantinopolitana, vel quæ virtus exindè allatorum Synodicorum, vel quæ corruptio quorundam nostræ Provinciæ Episcoporum, qui Antiocheno adjunguntur, & in omnibus circumferuntur cum Ægyptio, scribere superfluum duco, unam habens intentionem, quam & cuncti, qui nos sciunt, noverunt, ut habeam constantiam pro sana fide, & fugiam hæreticam communionem. Verumtamen prædictorum Synodicorum Proœmium studiosè transcribens, quippè ut quod mihi sat est ad satisfactionem causæ præsentis, exemplar ejus tuæ Religiositati direxi. Memor enim sum & eorum, quæ paulò antè mihi à tua Sanctitate mandata sunt, quam ea testificari pro me arbitror, quod hoc fuerit planè Propositum meum, Deo, nisi fallor, illuminante mentem meam, talemque satisfactionem condente in ea, ut neque tribulatio,

tio, neque angustia, neque persecutio, neque fames, neque nuditas, neque periculum, neque gladius separet nos à sana fide, ut tempori potiùs, quam pietati militemus.

SCHOLION.

HÆc epistola est Responsum ad præcedentem. Per ipsam Alexander asseverat se permanere in suo sensu, in sua adversùs pacem, adversùs Patriarcham Joannem, adversùs Cyrillum, adversùs Proclum ac ejus Synodicas & adversùm omnes illis communicantes pertinacia. Et se ad hæc non ab iniquis, per Joannem novissimè attentatis Superordinationibus permoveri, sed à proditione fidei per admissa, aut non anathematizata Cyrilli Capitula, & à communione ejusdem Hæretici Cyrilli, depositi ferè à ducentis Episcopis. Et hinc quæstio est, ubinam sit facta ista damnatio? Etenim apud Ephesum facta non est, nisi à paucis ultra triginta. Respondeo, Alexandrum respicere ad plures, qui Cyrillum & Capitula damnarunt, Joannis Synodos, & Synodicas Litteras, quas Theodoretus in epistola ad Domnum, Joannis Successorem, postea scripsit fuisse plures, quam quinquaginta. Prædicationis, de qua hic Alexander, apud Constantinopolim confusio est consueta huic Factioni Calumnia.

CAPUT CL. ---238

Initium Synodicæ Ecclesiæ de Proclo factæ.

NOn minùs, quam quandolibet, etiam nunc opportunè ostendit gratia Dei suam manifestissimè bonitatem, contra malitiæ magnitudinem, Ecclesiæque ægritudinem virtute clementi resistens: Et dum grave profundum metueretur, veloci efficacique medicamine curans, & futurum periculum admirabili & insperato quodam salvationis modo præveniens. Quoniam quidem multa medio tempore tempestas tenuit seditiosorum, qui ex corruptificis seminibus Doctrinæ Nestorii surrexerunt, & insistebant, dum pro sanctissima Ecclesia in medium staret sanctæ memoriæ Maximianus, qui omni quidem diligentia usus est ad hujus mali peremptionem, nec tamen suffecit hanc malam plantationem eradicare. Igitur dum subitò idem Beatissimus à præsenti vita migrasset, tanquam facultatem præsumptionis susciperent, qui hanc parturiebant seditionem, neque in occulto habere, neque absconditam nequitiam suam continere dignati sunt, sed coacervatæ Multitudines in multis partibus civitatis Nestorium publico clamore reposcebant. Et urbi pericula, Ecclesiæque minabantur incendium. Et certè ista etiam sub illo beatæ memoriæ, huic repugnante languori.

SCHOLION.

HOc est fragmentum ac initium Synodicæ, quam jam memorari audivimus in aliquot superioribus Epistolis, & propter quam Alexander Hierapolitanus credere nolebat Proclum esse Orthodoxum. Ob duas præsertim causas. Quia defunctum Maximianum appellabat Virum Sanctæ memoriæ, ideoque & beatificabat; Et quia Nestorium de hæresi ejus Fautores culpabat insuper de turbulentia. Est fragmentum magni ponderis. Docet nos duo. Primò, quod isti Fautores per omnem Maximiani Episcopatum turbas egerint. Nempe Maximianus non habebat sat valida doctrinæ & vigoris arma ad resistendum istis Cornupetis tauris. Secundò docet, quod post illius mortem turbulentias suas adeo auxerint; *ut coacervatæ multitudines multis Partibus Civitatis Nestorium publico clamore reposcerent. Et Urbi pericula, Ecclesiæque minabantur incendium*. Nempè Nestorius tunc adhuc degebat apud suum Sancti Euprepii Monasterium. Et quidem illa forma, de qua Nicephorus Calixtus: *Orientales Episcopi Nestorium Epheso secum adductum in annum tertium per vim in Episcopatu retinuerunt*. Et hæc est causa, cur Theodosius Proclum statim, etiam ante Maximiani sepulturam jusserit inthronizari. Synodica integra nos plura doceret.

CAPUT CLI. --239

Epistola, inquit, *Theodoreti ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam scripsit indicans, quod multa oportet cogitare de pace, & maximè quia certi essent, qui Thronis eorum insidiarentur.*

PRæstitit gratia Dei regressum Domini mei Reverendissimi, & Deo Amicissimi Donati Presbyteri, & Acacii Diaconi. Et ab illa, qua defruebamur consumebamurque, cura liberavit. Quæ verò sit eorum, qui sursum sunt, intentio, ex allatis ab eo litteris tua Sanctitas noscet. Omnes enim vel in quocumque nobis ferre adjutorium desistentes, pro pace nobis consilia obtulerunt. Qui verò valdè sunt zelotæ, verentes hoc pessimum tempus, nec litteris nos dignos esse duxerunt. Integriùs verò hæc addiscet Sanctitas tua à prædictis Deo Amicissimis viris. Quæ agnoscens rogo, ut quod Ecclesiis expe-

expedit, in commune cogitetis. Instantia enim nostra, ut video, ad nihil suave proficiet, sed perturbationes Ecclesiis, & Populos, qui pascuerunt à nobis, lupis cruda vorantibus tradet. Claret enim quod exitus nostros intendunt. Et erunt producendi pro nobis. Et timor est, ne pro hac nimia acribia pœnas Deo solvamus, ea quæ nostra sunt intendentes, & non considerantes quod Populis expedit. Omnia ergo pensans & librans Sapientia tua, & lucrum lucro, & damnum damno contraponens, eligat majus lucrum, & minus damnum. Sic enim & Deo, ut puto, placebimus, & conscientiam minimè vulneramus, & eis, qui ubique in nos adspiciunt, proderimus, & commissos nobis populos non perdemus. Sufficiens verò est Dominator omnium Deus, & sanctarum Gubernator Ecclesiarum, quid agi debeat, per tuas nobis orationes ostendere, & ab his multis ac pessimis nos voluminibus liberare, & modicam nobis serenitatem, tranquillitatemque donare.

SCHOLION.

EUphratesiæ Provinciæ Episcopi videntur Donatum Presbyterum, & Acacium Diaconum, Theodoreti Clericos cum diversis ad diversos litteris legasse Constantinopolim, deprecaturos ulteriorem executionem duarum Sacrarum, quas supra memoratus Joannes Patriarcha impetraverat. Theodoretus sua circa Alexandri retinendam aut deserendam Communionem Sensa stitit ac suspendit usque ad ipsorum reditum. Reversi autem nullam auxilii spem attulerunt, sed sola Consilia & hortamenta amplectendæ pacis. Quin immò aliqui, ipsis, ut Schismaticos aversati, nec dignati sunt rescribere. Hinc Theodoretus vela vertit, censuit redeundum ad Patriarchæ obedientiam, ac Ecclesiæ pacem, & studuit suum Metropolitam secum reducere. Certè ejus rationes sunt dignæ tanto Episcopo.

CAPUT CLII. --240

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Theodoretum, quam rescripsit rogans quidem non sibi de eisdem fieri importunitatem, dirigens verò ei litteras à Constantinopoli Deo Amicissimi Monachi Parthenii.*

DUm sæpè tuæ scripserim Sanctitati de his, superfluum puto eadem de eisdem rescribere. Rogo igitur Religiositatem tuam legere Epistolas, quas tibi ante transmisi, & non mihi existere importunum. Vivit enim Dominus Deus, lucrum conferens lucro, præfero ante omnia desiderium Dei, & Regnum cœlorum honori & gloriæ sæculi hujus. Et damnum damno comparans approbo magis eam, quæ hìc est, expulsionem, & exilium, & temporalem mortem, & opprobrium hominum, & irrisiones æterno tormento. Non verò miretur Religiositas tua: Quod tu quidem scribas illa, quia Cyrillum putas orthodoxum; ego verò ista, quia Cyrillum habeo hæreticum ab omnibus, quando expellebant temporibus nostris Beatissimi Episcopi, ut pauca de pluribus dicam, Meletius, Eusebius, Barses, & reliqui omnes. Sciebat hæc Deus, & præ omnibus pro Ecclesia cogitabat. Et rationem non exegit ab eis, qui idcircò propulsi sunt. Quare non communicantes hæreticis *non* permanserunt in Ecclesiis suis. Et ideò, confortante me Deo, paratus sum cum omni satisfactione & coram Principibus, & Præsidentibus, & coram Synodis de sola nostra spe fiducialiter egere, & omnia, si Deus permiserit, sustinere. Quidquid ergò tua Sanctitas novit expedire Dei Ecclesiæ, quæ tibi commissa est, id agat: Meam namque sententiam novit Deo Amabilitas tua. Verumtamen ea, quæ mihi sunt scripta à Deo Amicissimo Presbytero, & Archi-Mandrita, servo Dei Parthenio, Religiositati tuæ *trasmitto*, hoc necessarium putans.

SCHOLION.

HÆc epistola denuò confirmat indomabilem Alexandri pertinaciam. Videntur quædam hinc inde deesse verba, & hinc nascitur obscuritas. Notanda sunt hæc verba: *Quando expellebant temporibus nostris*, &c. Videntur asserere, quod plures Episcopi, dum pacificatoria Cyrilli epistola advenit, ac fuit publicari jussa, ejus nomen è suarum Ecclesiarum tabulis expulerint, atque ita protestati sint ipsum esse hæreticum. Hinc Alexander scribit, quod ipsum habeat hæreticum ab omnibus. Id est, ab omnibus habeat illum hæreticum. Porrò memoratum hìc Meletium existimo esse Mopsuestiensem. Hic enim adversùs pacem & Sanctum Cyrillum fuit petulantissimus & audacissimus. Hæc verba: *Et rationem non exegit ab eis, qui idcircò propulsi sunt*, sunt obscura. Existimo hunc esse sensum: Dominus Deus illos adeo non castigavit ob istud opus, ut etiam permiserit ejici è suis Ecclesiis, atque ita Martyrio coronaverit.

CAPUT

CAPUT CLIII. --241

Epistola, inquit, *Parthenii Presbyteri & Archi-Mandritæ, ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum.*

SCripsit mihi Sanctitas tua, quia diminutum sit tuæ Sanctitatis gaudium, eò quod ego de his, quæ transierunt inter hos dies, tuæ Religiositati non scripserim: Quasi nos remissiores utique fuerimus effecti. Hoc ergò cognoscat Sanctitas tua, quia quælibet insurgat tribulatio contra nos, sicut & multæ per dies singulos excitantur, quas & tacemus, ne arroganter fingere aliquid videamur, non nos evertunt à recta confessione, quam tenemus in Christo. Et quod ita dispositi simus, ipse Dominus vobis innotescet. Sicut enim qui quotidiè incipit pati, sic stamus, scientes quod & mercedis Retributor finem cujusque sustineat: Quia non inchoare tantummodò unumquemque apud eum, sed & perficere facit esse laudabilem. Quod & tua nos Sanctitas sæpè edocuit cum Sanctissimo illo, & Deo Honorabili Archi-Episcopo nostro, & teste Christi, Domino Nestorio.

Scito Domine mi, quod hi qui hìc sunt, proficiunt magis in reprobam mentem. Nunc quidem impassibile id quod Divinum est, prædicantes, nunc autem velut ex pœnitentia aut oblivione evertunt id quod paulò antè dixerunt, & dispensationem denegantes prædicant phantasiam: Et omnia omnibus & dicere licet & facere. Et sicut scriptum est, *Labia nostra à nobis*
Psalm. 11. *sunt: Quis noster Dominus est*. Volunt autem & nos sibi communicare ad hominum deceptionem. De credulitate autem dicunt: *Habe qualem vis fidem, tantùm communica nobis*. Sed absit, ut nos à veritate alieni esse patiamur usque ad vitam & mortem. Veritas verò est confiteri Dominum nostrum Christum Filium Dei vivi, Deum perfectum, hominemque perfectum. Et damus passiones quidem humanitati Christi, Divinitati verò miracula: Unum Christum, unum Dominum prædicantes, qui descendit, passus est secundùm Carnem, venturus in gloria Patris judicare vivos & mortuos. Hanc tenemus fidem, quam & à vestra Sanctitate didicimus. Et in ipsa persistimus. Et ab hac confessione usque ad vitam & mortem nullus nos poterit separare. Constantia enim Sanctitatis tuæ circa veritatem clausit omnibus os, & excitavit etiam dormientes. In uno enim climate Orientis existens usque ad Occidentem, & ultra perlucens, clarior conspiceris à Sole visibili, illa qua Christum diligis charitate. Dignare verò orare pro nobis, & bonum nuncium de optabili tuæ Sanctitatis incolumitate præstare.

SCHOLION.

HIc Parthenius, Constantinopolitanæ Ecclesiæ Presbyter & Archi-Mandrita, est unus illorum, ad quos Euphratesii Episcopi per Donatum & Acacium miserant litteras, & à quibus Responsum non acceperant. Hinc Alexander ad ipsum iteratò scripsit, & accepit præsens Rescriptum. Porrò Parthenius, homo manifestè ac plenè Nestorianus, Constantinopolitanam Ecclesiam, adeòque & novum ejus Episcopum Sanctum Proclum accusat de variis. Primò, quod prædicet, aut permittat prædicari contraria, immò prædicari quidlibet. Quod prædicari permittat, Redemptionis nostræ Sacramentum non esse veræ Carnis adsumptionem, sed Phantasiam. Secundò, quod non Orthodoxam Communionem firmet, sed omnium Hæresium confusionem inducat, dicens ad omnes: *Habe qualem vis fidem, tantùm communica nobis*. Sunt horrenda mendacia. Eis interim Alexander credidit, & ex hac fide in superioribus ad Theodoretum litteris scripsit in Costantinopolitana Epist. 149.
Ecclesia grassari *confusionem prædicationis*.

CAPUT CLIV. ---242

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Acilinum Barbalissi Episcopum, qui indicaverat ei, quod multam instantiam sustineret Magnificentissimi Loci Servatoris Titi, his qui sunt in Castro mandantis, ut aut præparent eum introire ad Antiochenum aut de eodem Castro propellerent.*

UT eadem scribam, mihi quidem segnities non est, tuæ autem Religiositati est munimen. Sciens ergò Sanctitas tua, quia & permansionis & exitus tui rationem redditura est Domino Christo, id faciat quod cum tractatu & deliberatione perspexerit. Hanc Epistolam verò scripsi, non quod mihi displiceat tuæ Sanctitatis actio, absit; sed potiùs ut quæ me muniunt, dispensarem. Si verò illa etiam nunc firma sunt, quæ priùs indicaveras, quæso ut minimè contristeris. Juxta Apostolum namque di- Rom. 8.
cendum est: *Non sunt condignæ hujus temporis passiones ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis. Et quia nobis donatum est, non solùm ut in eum credamus, sed & patiamur pro eo*. Ego verò hoc scribo, quod & præsente Religiositate tua crebrò dicebam, quia duæ me causæ ab omni ambiguitate perliberant: Quod mihi conscius non sim esse me militiæ desertorem, & Christi AdPhil. 1.

Ovium relictorem, ut aut Imperiali necessitate compellar, aut ab universo consonanter meo Grege repudier. Quæso igitur, ut hæc ipsa apud te etiam ipse confirmes, & aut publicam necessitatem, aut refutationem tui Castri sustineas.

SCHOLION.

EPistolæ Epigraphe demonstrat omnibus his Rebellibus Episcopis fuisse mandatum, ut Joanni Patriarchæ obedientiam, ac de transactis Pœnitentiam professuri accederent personaliter Antiochiam, aut è suis Sedibus ac Locis propellerentur in perpetuum exilium, accepturi Successorem. Docet Barbalissum in Romani Imperii notitia fuisse non civitatem, sed Castrum, ideoque contra Canones, nescio ex qua causa, habuisse Episcopum. Igitur Vicarius Titus, miseratione ductus, non ipsi Acilino, sed ejus Populo injunxerit, ut illum ad justissimo Principis, immò Dei Patris, ac Ecclesiæ Matris Mandato parendum inducerent, aut de Castro propellerent. Et populus est functus officio. Hinc Acilinus cespitavit, & Alexandrum suum Metropolitam & Factionis Principem consuluit. Præsens Epistola est Alexandri Responsum. Ambiguum, & nihil definiens.

CAPUT CLV. —243

Epistola, inquit, *Meletii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam scripsit cognoscens, quod post introitum Deo Amicissimi Episcopi Theodoreti in Antiochiam commoti Cilices de rebus propositis diversa tractarent.*

CLarè Deus tuæ revelat Sanctitati, & non nulli abscondere volunt, quod omnes quæ sua sunt quærunt, non quæ Jesu Christi. Ego autem promissionibus credens eorum, qui hæc à tua percunctati sunt Sanctitate, id est, utrumne oporteret scribere, an minimè. Erant enim nimii, ut & esse videntur, pro pietate omnia gerere promittentes. Sic præsumpsi tuæ pridem scribere Sanctitati, ut minimè pigritares usque ad nos iter assumere. Nescio autem quomodò contra verba propria venientes, in rebus alio tempore alias nobis formas ostendunt, perturbationemque animæ. Id est, in his, quæ eis ex necessitate placuerant. Quippè per ista monstrantes, & nunc quidem ista interrogantes, nunc verò alia proponentes, *quia* nullam stabilitatem suæ sententiæ habent: Sicut de illis animalibus fertur, quod in adspectu cernentium colorum varietates subitò mutent. Et videtur mihi, quod eos tœdeat, quod & usque ad præsens simulationem servaverint, & non primi aliorum Diabolo semetipsos addiderint. Sed quidem quid alii velint, nos satagere non oportet. Nam & priùs mandantes, si oportet dirigi eas, quæ dicuntur, Benedictiones, an non, & ex mea sententia cognoscentes non modo eas dirigi non debere, sed nec ab eis suscipi litteras, omnia contraria peregerunt. De me autem noverit, Deo Amicissime Domine mi, quod ex quo cognovi factam cum Impio Cyrillo conjunctionem ab Antiocheno, semel tantùm per Magistrianum litteras ejus accepi, quas & in Latoris faciem jeci, ita ut nec ipse præsumeret à nobis reciprocas poscere, neque ille nobis ulterius Scripta transmitteret. Omnem, quæ cum tua Religiositate est in Christo, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, plurimùm salutamus.

SCHOLION.

PRæsens Meletius est Mopsuestiensis Episcopus; scelerati Theodori proximus Successor & Sectator, itemque pertinacissimus Sectator Nestorii. Hæc ejus epistola nos docet plura. Primò, quod simile alternativum Principis Mandatum sit factum ac intimatum etiam Theodoreto. Secundò, quod Theodoretus ad mentem rediens obedierit Principi, introjerit Antiochiam, egerit cum Joanne Patriarcha, & cum ipso redierit in pacem & gratiam. Tertiò, quod hæc ejus conversio turbarit omnem Secundam Ciliciam: Quod plures illius Episcopos cespitare fecerit, ac inflecti ad amplexum pacis. Nec dubitandum est, quin eadem Sacra Principis Jussio per Vicarium Titum etiam illic publicata fuerit; & intimata cunctis Ecclesiis & Populis. Et ipsa haud dubiè plurimùm adjuvit. Quartò, quod quidam tentarint etiam Meletium inflectere. Attamen per gyros. Hinc suaserunt ab ipso invitari Alexandrum, consultaturum cum Episcopis. Et promiserunt adventurum. Et hæc invitatio, licet indirectè ac reverenter, fit per præsentem epistolam.

Porrò Meletius ista omnia gravissimè improbat. Ad sana consilia pronos Collegas damnat de inconstantia. Affirmat esse vertumnia animalia, esse Hypocritas, qui pristinam constantiam simularunt, & jam de illa ob ejectionis metum pœniteant. Et se à Joanne fuisse post initam pacem adeò aversum, ut non nisi unicas ab ipso acceperit litteras: Non amicas, sed minaces: Et quidem ad majorem terrorem per Magistrianum. Et adjungit: *Quas & in Latoris faciem jeci, ut nec ipse præsumeret à nobis reciprocas poscere.* Apud Alexandrum, à quo norat idem fuisse factum, gloriatur de sua impudentia. Alexandri facinus supra audivimus. Porrò quas, & quibus mittendas Benedictiones memoret Meletius, non omninò scio. Quidam Joanni Patriarchæ Lapsi Episcopi videntur illi ad recuperandam gratiam destinasse, aut destinanda concepisse

quæ-

quædam sacra munuscula: Et ista Meletius pertinaciter improbat. Hinc subdit se à Joanne post dilaceratam communionem non accepisse, nisi unicam epistolam.

CAPUT CLVI. --244

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Deo Amicissimum Episcopum Meletium, quam scripsit, eum quidem approbans pro tali constantia, reliquorum verò inconstantiam reprobans, & indicans persecutionem factam Deo Amicissimo Episcopo Acilino.*

QUia Cilices, paucis exceptis, semper & calidi & tepidi fuerint, ut non dicam, frigidi, & sublimes & humiles, quales etiam nunc inventi sunt apud nos, tuam non latuit Sanctitatem: Quæ & meam de his sententiam novit. Semper enim, dum ad eos scriberem, in tuæ Sanctitatis judicio posui, utrùm hæc eadem dirigerentur, an non. Habemus verò etiam nunc, per gratiam Dei, eandem de Cilicibus consolationem, sicut & priùs habuimus. Hoc est, Divinitùs datam constantiam, & invincibilem zelum sanæ fidei, tuam Sanctitatem. Suffecit enim Deo & unus, quando submersit Orbem generale naufragium: Et tres in Babylone, quando per terrorem fornacis accensæ omnes Idolo servierunt. Rogo igitur Sanctitatem tuam, ne refutes sæpiùs nos ad præsens instigare certamen. Ecce enim clarè videmus illud Isajæ impleri Prophetæ, quod ait; *Contritio & infelicitas in viis eorum, & viam pacis non cognoverunt. Et non est judicium in viis eorum. Semitæ namque eorum, per quas ambulant, perversæ sunt, & nesciunt pacem. Ideò Judicium recessit ab eis.* (Psal. 13. Isajæ 59.) Et Beati, ac ter Beati, qui oppugnantur à talibus per Ecclesiam malignantibus. Qua propter beatifico nunc Dominum meum Deo Amicissimum Episcopum Acilinum, à Barbalisso ab eis expulsum, qui pariter est nobiscum, & olim coronas emeruit. Sole enim clariùs ferè ab incunabilis conversatus est, nunc verò per calumnias & factiones à sua abjectus Ecclesia per Magnificentissimum loci Servatorem, atque fortissimum. Sed ora, quæso, & pro hoc ipso, qui me rogavit id scribere: Et pro constantia, ut Dei voluntatis signaculo roboretur.

SCHOLION.

HÆc ad proximè præcedentem responsoria epistola docet nos tria. Primò, quod omnes præter Mopsuestiensem Meletium, Secundæ Ciliciæ Episcopi nunquam fuerint firmi, seu potiùs pertinaces adversùs Sanctum Cyrillum, ac initam cum ipso pacem. Aversati sunt dumtaxat illius Capitula, ac damnationem Nestorii. Hinc Alexander affirmat nunquam fuisse calidos in hac causa, sed semper tepidos, immò fermè frigidos. Secundò, quod aliqui tales item tunc fuerint in Euphratesia Provincia. Videlicet ipse etiam Theodoretus, Andreas Samosatensis, Joannes Germaniciensis, & alii. Nam solus ferè Alexander fuit detrusus in exilium. Nempè post Acilinum. Tertiò, quod hic per Vicarium Titum ejectus refugerit Hierapolim, & illic tanquam ejectus Episcopus apud suum Metropolitam hæserit, ac alimenta acceperit. Juxta Sardicenses Canones. Et hinc patet, quod Imperator Theodosius hos factiosos Episcopos, licet ejecerit, non statim relegarit: Immò nec Imperatoris Gratiani legem fuerit in ipsos executus.

CAPUT CLVII. --245

Epistola, inquit, *Hesychii Castabalensis Episcopi ad Episcopum Meletium, indicans quod persuaso Antiocheno, ut in litteris nihil superfluum poneretur, id est, de Nestorii depositione, Personæ communicaverint hi, qui erant ex secunda Cilicia.*

SIcut illic de præsenti tuæ Religiositati promiseram, quæ in causa contigerint, nunciare, studui per has litteras id implere. Convenit igitur per gratiam Dei Christi, ut his, quæ in illa Epistola superfluè legebantur, exclusis, suscipiantur illa, quæ benè & Apostolicè dicta sunt à Domino meo per omnia Deo Amicissimo, & Sanctissimo Joanne. Ut & Sanctitate ejus perfeci, ut per has nunciemus, & quæ sint, quibus assensimus, & quæ, à quibus abstinemus. Sciat autem subtiliter Sanctitas tua ex his, quas ad eum dictavimus litteris, quarum destinavi Rescriptum. Et dignare, quæso, quod tamen non ut ministrans consilium scribo, sed ut commemorans, sic de hac causa tractare, sicut à sancto ac beato Domino illo nostro nutritus: Ut modis omnibus maneat indisruptum corpus Ecclesiæ Domini Christi.

SCHOLION.

PRæsens epistola nos docet primò, quod Hesychius ac Meletius, & haud dubiè plures Secundæ Ciliciæ Episcopi post insinuatam Sacram sint inter se collocuti, & varia sibi promiserint. Privatim, non Synodaliter. Vicarii Titi vigilantia non permittebat istiusmodi Consilia. Secundò, quod Titus simul cum Principis Sacra trans-

transmiserit Joannis Patriarchæ epistolam, subscribendam ab omnibus Episcopis: Haud dubiè erat Libellus pacem profitens, & abjurans Schisma, distinctum per omnes tres illius articulos. Tertiò, quod Hesychius, & alii haud dubiè Episcopi moderamen supplicarint, & auferri quemdam articulum: Et quod Joannes Patriarcha dispensatoriè annuerit. Quartò, quod hic articulus omninò fuerit damnatio Nestorii. Hanc enim Orientales Episcopi semper oderant, & istud temperamentum Joannes illis ab exordio promiserat. Promiserat permittere, ut unusquisque in suo sensu abundaret. Quintò, quod Hesychius sentiret libellum sic esse legitimum, Apostolicè conceptum, & ab omnibus approbandum. Sextò, quod Secundæ Ciliciæ Episcopi hæc omnia admiserint, & cum Joanne Patriarcha redierint in gratiam. Hinc Hesychius illum appellat Deo amicissimum, & sanctissimum. Et ista omnia ex Condicto refert Alexandro.

CAPUT CLVIII. ---246

Velut ut Anagnosticum, inquit, *Deo Amicissimi Episcopi Meletii ad Maximinum Episcopum Anazarbi.*

HI quidem, qui scripserant, qua intentione scripserint, non habeo dicere. Sed illud novi, quod nos ad impia manifestè invitent. Namque præbendo consilium, ut ne Ecclesias obtineant hæretici, non eas potiùs Joanni communicando teneamus, quid est aliud dicere, nisi ne alii hæretici futuri sint, vos potiùs esse hæretici festinate? Claret enim, quod qui his communicare delegerit, qui omnes hæreses incongruitate vicerunt, unus eorum ipse quo que sua communione reddatur. Sicut enim qui adhæret Domino, unus est spiritus, sic & qui adhæret hæreticis, unus est spiritus. Nam quid est aliud cum talibus una communio, nisi ad eos conjunctio per animæ affectum? Quare de his propriè fortasse dicetur, quod qui eis adhæserit, unus sit spiritus. Hæc autem clarius indicavit Humilitati meæ Deo Amicissimus Episcopus Helladius per litteras, quæ mihi sunt redditæ tertia sabbathi, meridie, quas etiam mandare tuæ disposueram Sanctitati, nisi Lector cum tuo, ad quod respondeo, Anagnostico pervenisset. Illi autem rescripsi, quod per gratiam Dei nec noverim illos, qui semper quidem contra nos synodos facere meditantur. Sunt verò à semetipsis depositi: Nec reputo eos ullatenus. Qui enim sunt illi, qui nos ad Synodum provocent? Quos oportebat, si tamen justitia servaretur à nobis, ad judicium provocari, & eorum, quæ ab ipsis iniquè & insanè sunt præsumpta, reddere rationes. Igitur nec respondebo ullatenus ei, quem direxerint, si tamen reverà venerit aliquis; sed ad Directores suos inhonoratum remittam. Si verò habere visi fuerint Principis nutum, tunc credens ex permissione Dei esse hanc rem, & per has tentationes bonam circa se devotionem mostrare, abscedam potiùs ab Ecclesia ista opere docens per gratiam Dei quemque volentium, ut Barathrum perditionis effugiant, quam patiar communicando eis in hac Ecclesia permanere, & memetipsum omnibus prodere.

Quæ ad tuam Sanctitatem nunc à me dicenda provideo super contestatione Clericorum. Ridiculum namque est, sicut illi non trahuntur ad curiam, ego meam fallam conscientiam coram Deo, & perdam & me & Populum, quem mihi commisit, dum me illi sequi debeant, si benè præfuero, & sicut dux fuerit Dominus Christus. Manifestum verò est, quia eum qui pro pietate certat, non solùm nihil metuere oporteret, sed & ad sustinendum dira omnia esse tota devotione præparatum, nè perdat pretiosissimam Margaritam. Me verò confortante Deo, de Ecclesia mea exiero: Si ita contigerit, non solùm mancipem nominent, sed & si quid est pejus, & quidquid aliis vilius. Si autem volunt, & ad Forum purgandum me deputent, ut manibus meis plateæ pulverem mandem; Sicut in Judicum fieri solet adventu. Si verò & his est aliquid deterius, ad aliud adjudicent. Nam cujus votum est pro conscientia Christo devincta & per custodias expendi, & per omnem tormentorum speciem trahi usque ad ultimum spiritum, huic quid de omnibus cæteris pertinebit? Pro qua re mihi eveniet tuæ Sanctitatis orationibus, ab Ecclesia, si hoc Deo videtur, & si tempus restat, abscedere, opere cunctis, qui mihi commissi sunt, demonstrante, quomodo sit ab eis perditorum fugiendus assensus. Si verò aliquis me sequi voluerit, lucrabitur semetipsum. Alioquin ego, quod facere debui, faciam, si me dignatus fuerit Dominus Deus. Credo autem quod dignetur pro sua clementia. Quid autem mea interest, utrùm multi, an pauci sint mei consortes.

Nam si quidem Antiochenus institerit, non contristat, etiamsi nullus adjutor sit. Si verò Imperiale Præceptum necessitatem simul intulerit, nihil proderunt solatia plurimorum. Quippe qui & absque hoc, si à me non perditus fuero, nec sic quidem aliquid mihi pertinet propter Christum, cui commisi spes meas. Excepto quod infelicium perditionem potero lamentari: Quia non oro ex ipsorum perditione lucrari. Verumtamen Dominus Macarius, sicut scimus, ex quo ejus agnovi miseriam, nec scripsit ei, nec fecit ut de Episcopo mentionem. Quod si eum minimè deposuit, non tamen idcircò ei communicare dicendus est. Non enim potuit Synodum facere contrà eum. Quod autem ad se attinet, fecit, ab eo se animo separando, qui ulterius nec scripsit ad eum, nec eum nominavit Episcopum. Immò & è contrario in collocutionibus amarissimè ejus faciens mentionem. Nam nec nos nunc Cyrillum & Joannem ab Ecclesia feci-

fecimus alienos, sed non ob hoc communicare eis credendi ullatenus sumus, donec illorum perditionem nostris animis inducamus. Et quidem miseriæ meæ per gratiam Dei ista voluntas est. Si verò Joannes anathematizaverit ista Capitula, cumque eis Cyrillum, qui ea exposuit, & agit pro eis, & non subscripserit Ordinationem Procli, per hoc utcumque compensans ea, quæ contra Deo Amicissimum Episcopum Nestorium iniquè præsumpsit. Etenim Proclus amplectitur procul dubio Cyrilli & Joannis communionem. Undè & de ea, quæ dicitur, ejus confirmatione Synodicam utrisque transmisit. Si ergò Joannes hæc fecerit, & Deo Amicissimum Nestorium Episcopum fuerit se habere confessus, non dictum tantummodò, sed ut eum in Ecclesiam introducat, & cum eo sedeat, tunc cum nostra ipsorum securitate, seu munitione amplectemur ejus communionem. Præter hæc autem decies millies ab Ecclesia pelli exorem, & per universa mortis genera transire, quàm communionem ejus amplecti. Etiamsi nullus è Clero vel Populo hanc beatam viam carpentem me sequi voluerit.

SCHOLION.

HÆc epistola nos docet, quod per acceptam cum adjuncto faciendæ professionis Libello Sacram, Maximinus Anazarbi Episcopus, secundæ Ciliciæ Metropolita, cunctos suos Suffraganeos ad pacem ac obedientiam fuerit hortatus, & quod apud Mopsuestiensem Meletium nihil profecerit. Scriptæ Epistolæ tempus docent hæc verba: *Igitur nec respondebo ullatenus ei, quem direxerint, si tamen revera venerit aliquis*; *Sed ad Directores suos inhonoratum remittam*. Edicunt scriptam post traditam ac insinuatam Sacram Metropolitæ; antequam insinuaretur Suffraganeis. Notanda sunt Verba: *Si tamen revera venerit aliquis.* Affirmant Meletii Contumaciam fuisse adeo duram, adeoque manifestam ut ipsemet se crederet non admonendum à Principe aut Patriarcha ad pacem, sed instar desperati negligendum. Porrò Meletius per hanc epistolam refutat omnes rationes, quibus aliqui suadebant unionem & pacem. Prima erat antiqua Magni Basilii ratio, quam ipse exponit in litteris ad Presbyteros
203. 204. Tharsensis Ecclesiæ: *Magna est inclinatio temporis ad Ecclesiarum eversionem. Ædificatio autem Ecclesiæ est erratorum correctio. Omninò similis jam est Ecclesiæ status veteri vestimento, quod vel levi de causa facilè discinditur, pristinam verò soliditatem recuperare nullo pacto potest. Igitur in tali tempore magnum studium, magnaque diligentia opùs est in quibusdam Ecclesiis juvandis. Juvabuntur autem, si quæ nunc divulsa sunt, conjungantur. Conjungentur, si, quibus in rebus nullum animabus detrimentum afferimus, voluerimus nos infirmioribus accommodare, & obsequi. Quoniam igitur multorum ora sese adversùs Spiritum Sanctum aperuerunt, multorumque linguæ ad jaciendas in illum blasphemias se acuerunt, optimum factu esse duximus, ut quantum in vobis est, Blasphemorum numerum minuatis, & ad paucos redigatis, atque eos, qui Spiritum Sanctum Creaturam esse negant, in communionem omnem recipiatis, ut soli relinquantur Blasphemi, atque ita vel pudore ad veritatem adducantur, vel si in peccato maneant, ob paucitatem indigni putentur, quibus habeatur fides. Ergo nihil ultra quæramus, sed Fratribus, qui nobiscum Societatem inire volunt, fidem, quæ Nicææ sancita est, proponamus, ac si in ea conveniant, illud quoque exigamus, Spiritum Sanctum neque creaturam dici oportere, neque eos, qui dicunt, in communionem ipsos esse recipiendos. Nihil aliud est, quod prætereа nobis inquirendum censemus.* Arius, licet etiam Spiritus Sancti consubstantialem Divinitatem negaret, non tamen non contra hanc, sed contra solum Deum Filium blasphemè latravit, ideoque Sacrosancta Nicæna Synodus de illo simpliciter dixit: Credimus & in Spiritum Sanctum. Expresse non dixit Deum de Deo, nec Lumen de Lumine, nec Deum verum de Deo vero, nec Patri ac Filio consubstantialem. Et hinc Macedonius sumpsit ansam suæ Blasphemiæ. Porrò ejus Secta erat numerosa ac potens in utraque Armenia, ac in omni Diœcesi Pontica. Propter Eustatium Sebastensem. Erat divisa. Quidam Deum negabant, ac dicebant Creaturam, quidam molliores illum volebant nec hoc dici nec illud, sed simpliciter acquiescere Nicæno Symbolo. Et quoniam per Valentis Imperatoris assistentiam erant validi, cunctos sibi adversantes Episcopos minabantur exturbare suis Cathedris, & suos Congerrones intrudere. Erat grande malum. Hinc Basilius censuit Evangelicum quidem dogma non prævaricandum, utendum tamen dispensatione, & sermones disponendos in Judicio: Censuit omnes illos, qui Spiritum Sanctum, licet Deum non profiterentur, tamen Creaturam non dicerent, & Nicænum profiterentur Symbolum, gratiosè tolerandos, & admittendos ad communionis consortium. Sic credidit illos, qui palam Hæretici blasphemarunt, redigendos ad paucitatem, Orthodoxos Episcopos stabiliendos in suis Sedibus, atque ita fideles Populos liberandos ab Hæreticis Doctoribus ac Episcopis.

Eadem ratione quidam Secundæ Ciliciæ Episcopi censebant de hac pace. Sancti Cyrilli Capitula censebant Hæretica; item Nestorii damnationem censebant iniquam; Quia tamen pacifica Cyrilli epistola erat Orthodoxa, censebant illi communicandum, atqua ita pacificandam, immò ab eversione liberandam Ecclesiam. Dispensatoriè. Ne ipsi ejicerentur è suis Ecclesiis, & Hæretici Capitulorum Prædicatores intruderentur, atque ita corrumperent omnem Populum. Et hac ratione Maximinus Metropolita tentavit permovere Meletium. Hinc ad illum legavit quempiam suæ Ecclesiæ Lectorem cum Anagnostico. Etiam adhibuit Helladium Tharsensem Episcopum, Metropolitam primæ Ciliciæ: Eum induxit ad scribendum Meletio. Ex quo discimus

mus Helladium tunc etiam ad mentem rediisse. Verùm Meletius projecit hæc omnia, & respondit: *Sed illud novi, quod nos ad impia manifestè invitent. Namque præbendo consensum, ut ne Ecclesias obtineant Hæretici, nos eas potiùs Joanni communicando teneamus, quid id est aliud dicere, nisi ne alii hæretici futuri sint, vos potiùs esse Hæretici festinate.* Et certè, supposita Sancti Cyrilli ac ejus Capitulorum Hæresi, Meletius recta rectè conclusit. Nam & Magni Basilii dispensatio multis displicuit.

Secunda ratio, qua quidam studebant Meletium ad sanam mentem deducere, erat, quod ejus Clerus ipsi adversaretur, ideoque navigare non posset adverso flumine. 3. erat, quod Theodosius Imperator ac Joannes Patriarcha ipsum meditarentur non solummodo deponere, sed etiam tradere Curiæ ad ministeria. Hæc enim erat vilissima res, ideoque & Episcopo durissima pœna. Hoc volunt verba: *Sicut illi non trahuntur ad Curiam &c.* sunt obscura. Et Meletius respondet plura. Primò, quod non Episcopus Clerum, sed Clerus debeat sequi Episcopum. Secundò, quod Episcopus Clero debeat præbere exemplum Constantiæ. Tertiò, quod istud sit omninò daturus, lætanter exeundo de Ecclesia. Et addit de Clero: *Si aliquis me sequi voluerit, lucrabitur semet-ipsum.* Quartò, quod paratus sit ad subeunda etiam vilissima Curiæ ministeria: Ad forum purgandum, ad suis manibus efferendos platearum pulveres: *Sicut in Judicum solet fieri adventu.* Per Judices intelligit Provinciæ Præsidem, ac Præfectum Prætorii. Ita hi solebant honorari à Populis.

Quarta ad inflectendum Meletium ratio erat, quod inter suæ Provinciæ Episcopos esset solus istius sententiæ, ideoque Patriarchali Joanni potentiæ non posset resistere. Et ad hanc reponit: *Non contristat*, hoc est contristare non valet, *etiamsi nullus adjutor sit.* Affirmat se satis validum adversùs quasvis Patriarchæ violentias & adjungit: *Si verò Imperiale Præceptum necessitatem simul intulerit, nihil proderunt solatia plurimorum.* Affirmat se paratum ad ista omnia. Unicum sibi esse studium ut licet perdatur ab hominibus in hoc sæculo, in futuro non perdatur à semet-ipso. Et concludit: Præter hæc autem *decies millies ab Ecclesia expelli exorem, & per universa mortis genera transire. Etiamsi nullus è Clero vel Populo hanc beatam viam carpentem me sequi voluerit.* Ex quo vides & Clerum & Populum rediisse ad Ecclesiam, & solum Episcopum hunc perstitisse in contumacia. Item videmus omnem illum Clerum & Populum à scelerato Theodoro non fuisse perversum.

Quisnam fuerit memoratus hic Macarius, & quæ ejus miseria, seu miserum opus, non firmè scio. Existimo fuisse Laodicensem Episcopum. Hic enim cum Joanne Patriarcha fuit Ephesi, adhærens ejus Factioni, & operibus. Videtur à contumacia rediisse ad Joannem, & acceptasse pacem, ideoque Meletio fuisse à quibusdam in exemplum propositus. Hinc Meletius respondet istud opus fuisse non miseriam, ac materiam pœnitentiæ. Respondet ipsum adeò zelosè & cito pœnituisse, ut statim à pace & Joannis communione resilierit, & nunquam deinceps agnoverit aut nominarit Episcopum. Quin imò quod ipsum degradari optarit. Et degradationi nihil obstaret, nisi virium defectus: Quod nempe esset Joannis Suffraganeus, ideoque contra ipsum non posset facere Synodum. Quod in suis passim colloquiis amarissimam de Joanne mentionem fecerit. Omnia sunt in præterito, ideoque Macarius videri possit tunc fuisse mortuus. At non fuit. Etenim Eusebius Presbyter, ejus Vicarius ac Legatus adfuit Chalcedonensi Concilio. Ex quo lucet Meletium hic imponere, aut Macarium fuisse denuò correctum & conversum.

Notanda sunt & hæc verba: *Nam nec nos nunc Cyrillum & Joannem ab Ecclesia fecimus alienos &c.* Notanda est particula, *Nunc*: Hoc est post initam pacem. Etenim ante ipsam, & apud Ephesum & post reditum ad propria, Orientales Episcopi Cyrillum frequenter degradarant. Interim hi Factiosi nunquam præsumpserunt violentas manus in sui Patriarchæ caput mittere. Porrò Meletius ut pacem admittat, & ad Joannis communionem redeat, expostulat varia. Primò ut Joannes anathematizet non solum Cyrilli Capitula, sed & personam. Secundò ut non suscipiat Episcopatum ac Synodicas Procli. Tertiò, ut Nestorii damnationem abjiciat, & ipsum non solo verbo & lingua, sed opere & veritate habeat, ac omnibus demonstret Episcopum: Ut ipsum introducat in Ecclesiam, & sibi intra Thronum assidere faciat, uti advenam Episcopum. Hæc tria dixit necessaria ad utcumque compensandam Nestorio irrogatam injuriam. Proclum aversatur quod ille ad Cyrillum ac Joannem miserit suas Synodicas, ideoque & illis communicet.

CAPUT CLIX. ---247

Synodica, inquit, *Maximini, & eorum qui erant ex secunda Cilicia, ad Antiochenum de communione. Et de Capitulis fecit ut hæreticis mentionem.*

SUscipientes tuæ Sanctitatis litteras per Dominum Admirandissimum Comitem Neoterium, omninò delectati sumus super expositione fidei Sanctitatis tuæ. Quomodò priùs sanctorum beatorumque Patrum, qui Nicææ convenerunt, tua Sanctitas fecerit mentionem, deinde illorum Sanctorum proposuerit nomina, qui semper claritate rectæ fidei micuerunt, & pro pietate fortiter decertando coronati sunt. Hæc clarificaverunt animas nostras: Hæc corda nostra festivitate repleverunt. Nihilominus verò Anathematismi contra omnis contaminationis & impietatis Apollinarium, & abominandissimas expositiones ejus

ejus nos supergaudere fecerunt. Et oramus ut sanctum tuum caput donetur nobis longissimo tempore, perpetuò hæc exponens, simul & admonens. Quæ enim præterita vel scripta vel dicta sunt, aliena ducimus à sanctorum, beatorumque Patrum fide. Expositioni verò tuæ Sanctitatis, Orthodoxæ existenti, & satis clarè prædicanti piam fidem, acquiescimus. Et non nos dijudicet Religiositas tua, eò quod hactenus ad Paternas tuas ulnas non percurrimus. Etenim semper nos omninò turbaverunt illa Capitula, quæ & tua Religiositas sæpiùs ut prava existentia repulit. Nunc autem optima expositione tuæ Religiositatis accensi, rogamus Sanctitatem tuam, ut ores pro nobis, quod in fidei pietate perstemus,& diligenter servemus vitæ munditiam. Hoc namque de nobis tuæ Religiositatis est lucrum, ut filii tui animi virtute proficiant. Omnem, quæ tecum est, Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, plurimùm salutamus.

Judicent & de istis, qui Beati Theodoreti ac Beati Ibæ Dicta condemnant; Et pariter de Antiocheno Præsule Sancto Joanne, qui talia scribentes minimè respuit.

SCHOLION.

HÆc non est qualiscumque, sed Synodalis Epistola, qua Maximinus Anazarbi Episcopus, secundæ Ciliciæ Metropolita, ac omnes ejus, excepto Mopsuestiensi Meletio, redeunt ad Joannis Patriarchæ obedientiam, & amplectuntur initam pacem. Haud dubiè non fuit Antiochiam transmissa, nisi post receptum Meletii Anagnosticon. Ista item Synodus haud dubiè fuit facta Anazarbi. Et est ibidem secunda. Prioris Acta supra audivimus. Porrò præsens epistola nos docet Synodi Acta, & plura alia. Primò, quod Joannes Patriarcha novas pacis conditiones Anazarbum miserit per Neoterium Comitem. Secundò, quod unà miserit fidei Libellum, profitendum & subscribendum ab omnibus. Tertiò, quod Libellus in capite habuerit Nicænum Symbolum, deinde plura Sanctorum Patrum testimonia, exponentia & confirmantia Articulum de Dominicæ Incarnationis Mysterio. Quartò, quod etiam anathematizarit Apollinarium, & cunctas ejus abominandissimas expositiones. Per quas omninò intellexit Cyrilli Capitula. An ipsa expresserit, ignoro. Quidquid sit, & Joannes, & Maximinus sese mutuò intellexerunt. Lucet ex his verbis: ***Quod hactenus ad Paternas tuas ulnas non percurrimus, nos omninò turbarunt illa Capitula &c.*** Hæc omnia perplacuerunt Secundæ Ciliciæ Episcopis, & ipsos reduxerunt in gratiam & communionem Joannis Patriarchæ.

CAPUT CLX. ---248

Epistola, inquit, *Theodoreti Episcopi ad Helladium Tharsensem, qui ei scripserat, & direxerat litteras, quæ à Constantinopoli venerant. Scripsit verò ei hortando eum, ut uniretur Antiocheno, firmans, quod à nemine cogeretur depositioni consentire Personæ.*

ET litteras, quas tua Sanctitas destinavit, inspexi, & Magnificentissimi atque Gloriosissimi Quæstoris Epistolam legi, quam per Deo Amicissimos, Donatum Presbyterum, & Acacium Diaconum nobis destinavit. Legi verò & alias litteras Amicorum, & inveni quod omnes pro pace nobis hortatus offerrent. Memor verò est & Sanctitas tua, quia & à principio dixerim Orthodoxam esse Epistolam, quæ ab Ægyptio directa est. Et nullam circà eam quandolibet discordiam habui. Hæc igitur apud memetipsum cogitans omnia, & quod unum sit Ecclesiæ dogma, & quia hæreticorum illorum Capitulorum virtus evacuata est, dum duæ naturæ pro una prædicentur, & confessa impassibilis Deitas, collocutus sum Domino meo, Deo Amicissimo Episcopo Joanni, & inveni eum pro Orthodoxia studiosè certantem, & Ecclesiæ unitionem fieri festinantem, & depositionis subscriptionem minimè exigentem ab eis, qui facere nollent. Inveni verò & eos, qui sunt secundæ Ciliciæ, ad eum communionis Epistolam destinasse. Necessarium igitur æstimavi dirigere honorandissimum & reverendissimum Presbyterum Basilium cum his litteris, & rogare Sanctum tuum Caput: Ne perdas gregem tibi commissum, dum causæ nullius intersit. Nam per gratiam Dei & recta fides obtinuit, & ad injustitiam nos secum nullus impellet. Quæso igitur Sanctitatem tuam, iterumque, ne differas litteras, sed ut scribas, & salves Ecclesiam. Quandoquidem nec tua conscientia vulneratur. Nec enim nos justus judex alienæ injustitiæ exiget ultiones. Inquit enim: *Qui ligat sarcinam, ipse & portabit. Et qui uvam acerbam comederit, ejus dentes obstupescent.* Nos convenit & contentiones sistere, & Ecclesias conjungere, & commissas à Deo non perdere Oves: Ne ob hoc tormenta solvamus.

SCHOLION.

HÆc epistola nos primò docet, quod Sacra, quam singulariter adversùs Alexandrum, Helladium ac Theodoretum Joannes Patriarcha per Domitianum Quæstorem obtinuerat, fuerit statim intimata Helladio Tharsensi Episcopo, Metropolitæ primæ Ciliciæ. An fuerit Juridicè inti-

intimata, ignoro. Videtur tunc intimata non fuisse, nisi per amicas Quæstoris litteras. Haud dubiè hortatorias ad obedientiam. Secundò, quod Helladius non statim obediverit, sed quod ante ipsum obedierit secunda Cilicia. Tertiò, quod Helladius non ipsam Sacram, sed solas Quæstoris Litteras Theodoreto communicaverit, postulans consilium. Nempè Sacram credebat ex ipso Palatio intimatam, aut intimandam. Quartò, quod etiam alias Amicorum litteras, aut ab Helladio, aut ab alio transmissas, legerit: Et quod omnes Helladium hortarentur ad pacem. Quintò, quod Theodoretus tunc ad Joannem Patriarcham accesserit, & cum illo redierit in plenam gratiam. Hinc aliùd non poterat, quam alios per easdem vias ducere. Sextò, quod ex tribus originalibus pacis Articulis Patriarcha Joannes, Theodoreti ac plurium aliorum intercessione victus, Nestorii damnationem dispensatoriè neglexerit, atque ita fregerit, aut certè inflexerit multorum duritiam. Septimò, quod etiam Theodoretus permanserit durissimus adversùs Cyrilli Capitula: Quod pertinaciter crediderit dogmatizari Divinitatis Passibilitatem, ac unicam in Christo Domino ex duarum confusione naturam. Octavò, quod pacificatoriam Cyrilli epistolam constanter crediderit plenè orthodoxam, ideoque per ipsam ab illo licet non anathematizari, tamen everti ac projici Capitula. Hæc fundamenta credidit sufficientissima ad pacem. Eadem omnibus nervis conatur imprimere Helladio.

CAPUT CLXI. --249

Epistola, inquit, *ejusdem ad Cyrillum Adanensem, quam scripsit rogans & ipsum, ut pro pace satageret, confisus, quia nihil ab eo expeteretur, nisi sola communio.*

T*Empus pugnæ, & tempus Pacis*, inquit sapiens Salomon, res benè dispertiens, & quid sit proprium tempori cuique determinans. Igitur præsens tempus non belli, sed pacis est. Nam & Apostolica Doctrina per Dei gratiam tenet, & hæreticorum quievit nova vox Dogmatum, & unus est sensus Ecclesiæ. Et secum nos injustitiam facere nullus impellit, nec ad damnationem quisquam cogit insontis. Et hæc manifestè cognovi colloquens Domino meo Sanctissimo, & Deo Amicissimo Episcopo Joanni, & subtiliter ejus intentionem compériens. Dignare igitur, Sanctissime Domine, quia & hi, qui ad secundam Ciliciam pertinent, ad me Synodicam direxerunt, Communicatores se ejus litteris confitentes. Hortare Dominum Deo Amicissimum Episcopum Helladium, ut pro unitione curet Ecclesiæ: Quandoquidem nec ejus conscientia vulneretur. Oportet enim Sanctitatem tuam pacem Ecclesiæ procurare. Sufficienter quippe invicem, velut in nocturna pugna, consumpsimus: Et operare ut nosmetipsos de reliquo cognoscentes jam tandem amplectamur & pacem.

Et has superiores Epistolas ex nomine Theodoreti positas non me arbitror inaniter transtulisse, licet rationabiliter ambigam utrùm verè sint ejus. Sed idcircò id egi, ut quia talibus adversarii abutuntur, etiam circa hæc instruantur Orthodoxi per gratiam Dei. Qui enim Beati Ibæ adamarint Epistolam, ejus abnuunt esse: Quæ etiam Gestis universalis Concilii absolutè sub ejus nomine continetur, absque dubio Theodoreti credi desiderant, eò quod eam operi suo Irenæus ille contexat, qui dum priùs acerrimus Nestorii Defensor exstiterit, posteà anathematizanti eum cum Dogmate suo communicavit Ecclesiæ. Unde aliis, & ipsi Theodoreto, magnopere duxerat exprobandum. Ac ne hoc tantùm laicus agere videretur, à Domno Antiocheno Præsule Tyriorum Metropolis Episcopus ordinatus est. Multa enim talia ejus inter has Epistolas Dicta pro inutili longitudine prætermisi. Cujus ad hoc aliqua transtuli, ut ejus intentio nosceretur. Primus ergò hic ipse Irenæus, deinde consimiles ejus sunt abusi talibus, ut quasi de mutabilitate Theodoreto exprobarent. Abutuntur his & Acephali, dum certè in non dicendo Ephesi secundo Concilio apud eorum Authorem Dioscorum nulla ex his legantur objecta. Quod certè immaniter videntes ad hoc impulit Indigentia objectionum, ut de illis quoque addicendus judicaretur, quæ adversùm duodecim Capitula ante

pacem conſcripſerat. Sed hanc objectationem ſerotinus & novellus error à veteri mutuatus eſt, Adverſariorum teſtimonia digna fide dicendo. Ego autem Scripta hæc tantò in melius accipienda perſpicio, quantò Theodoreti probare potuerunt. Licet in eis illa intentione, quam videre non volunt, poſt Eccleſiæ ex parte unitionem de Beati Cyrilli Dictis deſtruere, & injuria damnatum videatur dixiſſe Neſtorium. Tota namque intentio pro charitate, ſecundùm Deum, proximorum fuiſſe monſtratur. Per hoc ſolum ſuadere ſtuduit, ut ad Eccleſiæ Chriſti pacem trahens Orientis Epiſcopos, nullum foris ab ea æternæ tradendum perditioni relinqueret. Quod tunc eis aliter ſuadere non poterat, niſi talia interim verba miſceret. Quippè quando & ipſe Sanctus Joannes Antiochenus Præſul cum adunatis ſibi Co-Epiſcopis ſuis, id eſt, magno illo Sene Acacio Berrhæenſi, & Paulo Emeſeno, & aliis, ſimili hæc intentione tolerabat. Quis igitur ſic malevolentia cœcus ſit, quem ad malam ſuſpicionem ſola hæc Dicta inclinent, & non potiùs ad boni propoſiti effectuſque intellectum trahant? Qui longè clariùs meliores exiſtunt, quoniam tot Paſtores & Plebes abſtulerunt Neſtorio, & Eccleſiæ reddiderunt unitati. Nam fructus horum Scriptorum illi nimirum ſunt, quos legemus poſt paululum, uno ſpiritu damnatis erroribus. Ad quod niſi tali diſpenſatione perduci non poterant. Intellexiſſe verò eos integrè Theodoreti intentionem, & ex ipſa circa fidem Neſtorii & ejus adverſitate cognoſcitur. Nam dum Neſtorius unitivæ Cyrilli ad Joannem Epiſtolæ fidem clariſſimè impiam demonſtrare feſtinat, eam Theodoretus conſtantiſſimè aſſeverat orthodoxam. Et inſuper poſt tales ad ſe Neſtorii litteras, hoc idem faciendo perſiſtit, ad Helladium Metropolitanum Epiſcopum in ſua Epiſtola dicens: *Memor eſt autem Sanctitas tua, quia & à principio orthodoxam eſſe dixi Epiſtolam quæ ab Ægypto directa eſt. Et nullam circa eam quandolibet habui diſcordiam.* Quod ei ille Alexander, qui ab hoc ipſo Irenæo per omnia valdè laudatur, in Epiſtola, quam ſupra poſuimus, improperat dicens: *Non verò miretur Religioſitas tua, quod tu quidem ſcribas illa, qui Cyrillum putas orthodoxum; ego verò iſta, qui Cyrillum habeo hæreticum.* Quæ omnia evidentiùs elucent, ſi Scriptis his Theodoreti illa Neſtorii conferamus.

SCHOLION.

CYrillus Adanenſis, in prima Cilicia Epiſcopus, cum Joanne Patriarcha fuerat Epheſi, & omnibus ejus Actis cooperatus ſubſcripſerat. Præſens Epiſtola oſtendit fuiſſe virum bonum, amatorem veritatis ac pacis. Per ipſam repetit illa omnia, quæ per præcedentem ſcripſerat ad Helladium. Notanda ſunt Verba: *Quandoquidem nec ejus conſcientia vulneretur*. Oſtendunt lamentandam humanæ naturæ miſeriam, ex qua tantas incurrimus mentis tenebras, ut tanti viri, dum ad Orthodoxæ veritatis ac unitatis gremium invitabantur, crederent ſe propelli ad vulnerandam ſuam conſcientiam. Et ex quibus tenebris Orthodoxis Orthodoxos Epiſcopos *velut in nocturna pugna* mordebant, lacerabant, conſumebant. Et tales tenebras, taliaque tenebrarum opera videmus ac flemus etiam hodie.

Adjuncti Scholii Author fuit imperitus. Errat primò, quod Comes Irenæus fuerit converſus, & Eccleſiæ, Neſtorium ac ejus Dogma anathematizanti, tandem communicarit. Et quidem ante Epiſcopatum. Secundò, quod in converſionis teſtimonium ac mercedem ſit à Domno, Antiocheno Patriarcha, conſecratus in Metropoli-

politam Tyriæ Ecclesiæ. Tertiò, quod Theodoretus non nisi ante Ecclesiæ pacem impugnarit Cyrilli Capitula. Quartò, quod post Ecclesiæ pacem istud ex corde non fecerit. Quintò, quod etiam ex corde tunc non impugnarit damnationem Nestorii. Sextò, quod Ephesinum Latrocinium nihil istorum Theodoreto improperaverit. Pleraque sunt abundè refutata in superioribus.

CAPUT CLXII. --250

Epistola, inquit, *ejusdem ad Mocimum, Deo Amicissimum Oeconomum Hierapolitanæ Ecclesiæ, per quam significat quod in Antiochiam ingressus Joanni collocutus sit, & ea de quibus agitur, decenter & optabiliter composuerit.*

QUi facit omnia longè meliùs, quàm petimus vel intelligimus, præparavit nos colloqui cum Domino meo Sanctissimo Episcopo Joanne. Et sermone de singulis habito, terminum quem volebamus, accepimus. Invenimus quoque remedium, quod sufficiat Domino meo Deo Amicissimo Episcopo vestro, subtilitatis dogmatum causa. Dignare igitur, Deo Amicissime, præloqui Religiositati ejus, & eum nobis ad persuadendum facilem præparare. Speramus enim, quia jubente Deo, circa diem mensis hujus vigesimum omnem vobis collocutionem nostram narrabimus, ut & vos Domini mirabilia obstupescatis. Qui nobiscum sunt, salutant tuam Religiositatem.

SCHOLION.

HÆc epistola demonstrat Theodoretum, postquam cum Joanne in gratiam rediit, denuò fuisse pro pace Zelosissimum. Etiam pro reductione sui Metropolitæ Alexandri. Et quoniam ad ipsum, jam penitùs animò exulceratum, timebat etiam per litteras accedere, mediatorem impendit Mocimum, Œconomum Ecclesiæ. Affirmat nova sua cum Joanne pacta esse irreprehensibilia, & talia, quæ Alexandro debeant quò ad omnem Dogmatum subtilitatem satisfacere: Et hinc non refutanda. Verùm Alexander fuit immobilis. Contempsit laudata per Theodoretum *Domini mirabilia.* Existimo fuisse Joannis recessum à damnatione Nestorii. Quis Mensis hic laudetur nequeo conjecturare.

CAPUT CLXIII. --251

Epistola, inquit, *Meletii, quam scripsit ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, indicans quod communicaverint secundæ Ciliciæ Sacerdotes, primæ verò eos sequi potiùs vellent.*

REverà nisi Dominus Sabaoth reliquisset nobis veritatis semen, Sanctitatem tuam, sicut Sodoma fuissemus, & quasi Gomorrha similes essemus effecti. Qui enim videntur adhuc pro pietate confligere, ut non dicam cuncti nos, erubescendo tuæ Sanctitatis pro pietate constantiam, videntur utcumque hactenus recertantes, ut post bella inviti tentantes. Quasi rationes Deo non simus reddituri, ad quem referri contingit hujus certaminis causam. Dum certè fructus servetur, restituendus in tempore suo his, qui ex tota virtute diligunt Deum, & ob hoc sincerissimè in præsenti ostendunt pro pietate constantiam. Sed optamus donari nobis tuam diutissimè Sanctitatem: Eam, quæ in hac vita emersit, caliginem dissolventem perfectæ circa Deum notionis festa lampade. Nos autem sicut jussisti, Domine mi Deo Amicissime, Episcopo Helladio Sanctitatis tuæ misimus litteras, & reciprocas accipientes tuæ Sanctitati direximus. Quæ autem circa nos agantur, veremur edicere. Undè id omittens, quæso Sanctitatem tuam, consuetè ora pro nobis, ne nos valeat impietatis unda submergere, quæ intolerabilis, ut videtur, existit, nisi dives quædam desuper gratia venerit.

SCHOLION.

HÆc epistola demonstrat non solius Mopsuestiensis Meletii, sed etiam Hierapolitani Alexandri desperatam contumaciam. Demonstrat, quod Alexander, Secundæ Ciliciæ ad pacem accessisse, & primæ Ciliciæ Episcopos in ipsam propendere audiens, scripserit ad Metropolitam Helladium, studens divertere. Et litteras misit per Meletium. Epistola docet secundò, quod Helladius rescripserit, suasque item litteras per Meletium transmiserit. Notanda sunt verba: *Quæ autem circa nos agantur, veremur edicere.* Nempe omnis, spreto Meletio, secunda Cilicia erat pacem amplexa.

CAPUT

CAPUT CLXIV. —252

Epistola, inquit, *Helladii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, qua indicavit, quod secundi quidem Cilices communicaverint, compellatur verò & ipse ab omni Clero, & Episcopis Provinciæ suæ, Antiocheno conjungi, dicentibus sibi præfatis, ne deteriora mala contingant his, quibus nunc coarctatur Ecclesia.*

CONvenientia quidem tui Apostolici propositi & zeli, quem pro pietate geris à principio usque ad finem, & ista sunt quæ nuper nobis per Deo Amicissimum Episcopum Meletium tuæ Sanctitatis porrecta sunt Scripta. Ego verò & quæ scripsit, & quæ locutus sum Reverendissimo illi & optimo, minimè obliviscor, & nunc tuæ Deo Amabilitati hæc ipsa significo. Quoniam dum multa ac pessima contra Ecclesiam Dei mala versantur, ad medium venditionis & emptionis præsunt homines, prava sentientes, & indiscreti, & alia inoptabilia & vitanda, quorum nec numerus potest explicari, quid agam reperire non valeo. Nam quiescere quidem, & meam solius observare animam, æstimo amplectendum, sicut testis est conscientia mea: Et multis emere velim, ut à principio usque ad finem æquali uterer vita, nihil pro commissi Ministerii necessitate relaxans, neque meliore velut ita dixerim, conversatione prælata. Sed si prodidero iterùm, quibus non oportet, Ecclesiam Dei, & fidelissimos Christi Populos, nescio an vel parva mihi satisfactionis particula in diem judicii relinquatur. Undè omnem simul securitatem, omnemque pariter curam jactans in omnium Dominum, in ipsum solum confido: Præcipuè videns, quod omnis noster Deo Amicissimus Clerus, & ferè cuncti sanctissimi Episcopi compellunt nos ad conjunctionem prospicere. Et secundi quidem Cilices, quod & tu Deo Amicissime, jam fortassis audisti, & pacificati sunt, & Antiocheni amplexi communionem. Et apud nos peragere hæc ipsa festinant. Ego verò remansi cum duobus Deo Amicissimis Episcopis tantùm, non minor zelo, ut arbitror, pietatis à tua Sanctitate, deliberans unà cum eis, neque præter Domini Christi facere voluntatem, neque Ecclesiam Dei, & fidelissimos & amatores Christi Populos prodere. Tuæ sit orationis, Domine, mihi de reliquo, ut sicut desiderii nostri est, ita hæc pia dirigatur intentio.

SCHOLION.

HÆc epistola est Helladii Rescriptum ad supra memoratas Alexandri litteras. Notanda sunt hæc verba: *Quæ nuper nobis per Episcopum Meletium tuæ Sanctitatis porrecta sunt Scripta.* Et hæc: *Et quæ locutus sum Reverendissimo illi & optimo.* Edicunt Meletium non fuisse contentum Alexandri litteras transmittere, sed accessisse Tharsum, & multa locutum ad pervertendum Helladium. Hinc Helladius rescripsit. Attamen mansit propensus in pacem. Et dat varias suæ conversionis rationes. Primò, quod ejus degradatio fuisset injuria Ecclesiæ, utpote illam devolvens in indignum forsitan Successorem. Secundò, quod omnes ejus Clerici, ac plerique Comprovinciales Episcopi ipsum ad pacem compellerent. Tertiò, quod Secundæ Ciliciæ Episcopi essent non dumtaxat amplexi pacem ac Joannis Patriarchæ gratiam, sed etiam eadem sua Sensa ac opera potenter suaderent Episcopis Primæ Ciliciæ. Quartò, quod omnes jam persuasi essent exceptis se ac duobus. Quintò, quod ipse cum illis esset quidem boni zeli, sed non posset Ecclesiam aut Dei Populos perdere. Propter hæc & alia, censet dispensatoriè tolerandam pacem, & condescendendum.

Quæstio est, quomodo Helladius potuerit intrare pacem, & à Joanne Patriarcha admitti in gratia? Ratio dubitandi est non modica. Etenim ipse est unus istorum quatuor, quos Sanctus Cyrillus exclusit à pace, quos immobiliter fixit in inflicta ipsis per Ephesinam, & Constantinopolitanam Patriarchæ Maximiani Synodum degradatione: Et pro quibus nullas Pauli Emeseni Episcopi preces voluit admittere. Respondeo, hanc gratiam provenisse à Xisto Tertio Pontifice, & ab Appellatione, quam ad ipsum interposuerunt Helladius, Eutherius, & plures alii istius Rebellionis Episcopi. Omnia istius Appellationis Postulata Xistus exaudire non potuit: Exaudivit tamen aliqua. Præfatam Sancti Cyrilli duritiam circumduxit, à pace exclusit solum Nestorium, cunctis aliis Degradatis reseravit reparaturæ gratiæ januam dummodo aperirent oculos, ac pœniterent. Et Helladius aperuit oculos.

CAPUT CLXV. —253

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam Tharsensi rescripsit, vituperans quidem Scripta ipsius, admonens verò eum, ne desereret ea, quæ semel Deo amabiliter judicasset.*

JUdicium quidem de talibus, Deo Amicissime Domine, tuæ est per omnia Deo Amabilitati conveniens, per omnes spiritales viventi virtutes. Ego autem rogo, ut illud mente percipiat Deo amabilis Anima tua, quod ubique per Orbem tempore isto publica exeritur audacia ab ægrotantibus ea hæresi, quæ nuper emersit, aut ei

ei præbetur locus ab eis, qui esse sani videntur. Et clarè illud Propheticum opere perpetratur: num. 25. *Quia & ipsi commiscebantur meretricibus, & cum consecratis Idolo sacrificabant. Et intelligens Populus*, quin immò, ut veterius repetatur, Sacerdotes, qui intelligunt, *compelluntur fornicari*. Quid igitur, quæso, convenit ulterius sustinere eos, qui secundùm veritatem pro pietate certant, nisi utique ut pellantur, & exilientur, & persecutionem sustineant, omnemque speciem tormentorum, juxta Apostoli sententiam, qui ait:
2. Tim. 3. *Omnes enim, qui volunt piè vivere in Christo, persecutionem patientur. Mali verò homines & deceptores proficiunt in pejus, errantes, & in errorem mittentes?* Sed ecce, ut scripsimus pridem, Serenissimus & Mansuetissimus Imperator noster, dum certè sicut contra hæreticos ad eum accusatores nostri retulerint, nihil nobis proposuit aliud, nisi ut aut communicemus Orthodoxiæ Proditoribus, aut segregemur ab eis. Nos autem, qui pro pietate certamus, quid oportuit sustinere? Requiem, honorem, gloriam, permansionem temporalem, & ut complexè dicamus, præsentis temporis fruitionem, an omnem speciem tormenti & pœnæ? Nullus enim, dum pro pietate certaret, distributis unquam deputatisque tormentis abscessit, sed è diverso suo quidem Proposito ad dira omnia præparatur. Necessitate verò corruptibilis corporis, una vel secunda pœna ad finem pervenit. Meliusque jam fuerat à principio nos exivisse, nec multos ad pietatem in nobis attonitos roborasse, quam nunc ad tam mansuetam clementemque propositionem torpescere.

Et hæc nunc mihi non ad tuam Religiositatem dicta sint, sed ad meam meditationem, propter secundas has litteras. Tria sunt ab Antiocheno commissa: Communio cum hæretico, rectæ fidei Anathematismus, orthodoxi hominis depositio. Quid horum, quæso, excusare valebimus, & pro quibus ei communicare vitabimus? Nam duo quidem manifesta sunt, quod ab eo in Deum commissa sint, tertium verò in hominem. Verùm quia Dei Sacerdos est læsus, & hoc quodammodo refertur ad Deum. Illud verò Heli cogitato Sacerdotis: *Si peccaverit*, inquit, *homo in ho-*
1. Reg. 2. *minem, orabunt pro eo*. Quomodò igitur est possibile, ut nos pro pietate certantes deseramus quæ prima, & quæ necessariora sunt causæ, & pro iniquitate, quæ in personam commissa est, resistamus? De pietate quidem pro nihilo taceamus, objiciamus verò non nos esse in dejectione participes, ex quo semel ejus communionem fuerimus amplexi? Ego verò ordine & consequentia progrediens, credo in Dominum Christum, quia etsi exilium nobis minentur & mortem, communicare ei nullatenùs sustinebo, quando & decies millies Orthodoxus esse prætendatur. idcircò præcipuè, quia communicavit hæretico, & abjuravit rectitudinem fidei.

Qui verò nunc boni sunt circa vos, per suos proprios, per quos ad nos Scripta miserunt, & ipsam, tempori succumbentes, addixere personam: Quidquid ipsi personæ scripserint pridem, quando meliorem de ea gerebant spem, tuam non latuit Sanctitatem. Nonne autem stupendum seu mirum, quod nobis in præsentis certaminis tentatione contingit idem, falsa eorum, qui nos amare videntur, misericordia, veritate verò oderunt? Et reprehensiones, & contumeliæ, & subsannationes, & exprobrationes eorum, quæ circa tempora immutantur: Nec pro veritate certant. Et blandimenta propriorum, & ipse circa eos nec rationabilis, neque necessarius noster affectus. Per hæc namque universa & tentati & probati sunt, qui Christi Martyres, Confessoresque sunt pietatis effecti. Et alii quidem vicerunt, nonnulli autem plerumque succubuerunt. Quem namque eorum non circumdedit multitudo Affinium, Conjugum, Filiorum, Fratrum, Parentum, Amicorum, Vicinorum, Sodalium, affectus firmitatem monstrantium, & à constantia circa Dominum revocare tentantium?

Non habemus pecunias, & munera, & naves plenas oneribus, quæ mittamus; sed habemus orationes, & lachrymas, & gemitus compunctionem, & ad Dominum vigilias. His namque armatur veritas, illis autem multitudo contra veritatem. Sed sub debito sunt, inquiunt, Ecclesiæ nostræ. Ergone ob hoc despicienda est pietas? Undè verò debent? Nunquid deliciati sumus ex eis? Nunquid donavimus nostris? Nunquid nostra solvimus debita? Quod etsi eis thesauros decem millia congregemus, nonne bonum est, ut verba Domini Christi teneamus in mente: *Quid enim prodest homini, si totum Mun-* Math. 16.
dum lucretur, animæ verò suæ faciat detrimentum? Instant enim nobis cogitationes hujusmodi, quas per gratiam Dei alteris cogitationibus sobriis, & verbis Scripturæ destruimus. Bonum verò est in statu sistentibus illa Divina Monita meditari, quæ inquiunt: *Hi in curribus, & hi in equis, nos* Psal. 19.
autem in nomine Domini Dei nostri invocabimus. Et contra me, inquit, *garriebant qui sedebant in porta. Et in me psallebant, qui bibebant vinum.* Psal. 68.
Ego verò & oratio mea ad te, Deus: Tempus beneplaciti; Deus. Et illud Hieremiæ: *Ego autem non destiti post te consequendo, & diem hominis non* Cap. 17.
desideravi. Et quia non sunt condignæ passiones hu- Rom. 8.
jus temporis ad futuram revelari in nobis gloriam.

Quæ autem nuper magnis contra me elicuerunt studiis, requies mihi sunt & libertas, si hoc permiserit Deus, ab hoc prælio non dicendo. Quam enim speciem contrarietatis adversùm me Antiochenus non exercuit? Nonne militum Magistros, & judices adversùs meam armavit Humilitatem? Nonne Martyris Ecclesiam à me abstulit, in quam ferè trecentas auri libras expendimus, & Ecclesiam sub debito fecimus? Nonne invasit Parochias meas? Nonne militarem commovit Cohortem contra Episcopum senem, eoque expulso introduxit sacrilegum? Nonne alibi fornicarios, & criminum stigmatibus inustos ordinavit? Nonne hanc omnem, quod ad se attinet, Regionem adversùs nos invitavit? Et per eum, qui me confortavit, gaudium, & coro-

corona, & exultatio, & exercitium, & unctiones mihi hæc omnia facta sunt, ut experimento discerem, quia in multa probatione tribulationis abundautia gaudii nostri est. Ad recommemorandam verò Religiositatem tuam & eorum, quæ ab Epheso pridem scripsimus ad sanctas Dei Orientales Ecclesias, transscribens ex chartis Ecclesiasticis, quæ apud nos sunt, exemplar tuæ Sanctitati direxi.

Hìc illud non posui, quia supra jacet.

SCHOLION.

ALexander Helladium per litteras ac Meletii Legationem tentasse non contentus, per præsentes litteras facit secundam instantiam, omni conatu studens firmare in pacis odio, ac retrahere ab omni Joannis Patriarchæ, ac præsertim Sancti Cyrilli communione. Nec mirum. Etenim Helladii Rescriptum fuerat fluctuatione plenum, manifestè emissum à cespitante animo. Hinc Alexander non exuit omnem spem, sed censuit denuò tentandum. Duæ præsertim rationes Helladium inflectebant ad dispensatorium descensum in hanc non plenè rectam pacem: Spes sui Populi servandi à gravioribus malis, & Reverentia Principis. Eas Alexander per præsentem epistolam machinatur infirmare. Ad primam respondet Populum ista via nullatenus servandum, sed manifestè præcipitandum in Hæresim. *Ego autem rogo*, inquit, *ut illud mente percipiat Deo amabilis Anima tua quod utique per orbem tempore isto publica exeritur audacia ab ægrotantibus eà Hæresi, quæ nuper emersit, aut ei præbetur locus ab eis, qui esse sani videntur*. Affirmat Cyrilli Capitula esse evidenter novam Hæresim, & ipsam ab ejus Sectatoribus defendi & propagari cum publica audacia, & eidem ab Orthodoxis præberi dissimulationis fomenta. Quod nempe Orthodoxi illi Cyrillum non cogerent ad sua Capitula disertè anathematizanda. Affirmat hisce facinoribus non posse amore pacis conniveri, sed ad ipsa evertenda esse sustinendum exilium, persecutiones, omnem speciem tormentorum. Hac unica via servandum Populum.

CAPUT CLXVI. ---254

Epistola Theodoreti, inquit, *Episcopi ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, quam scripsit postquam ingressus Antiochiam Joanni est collocutus, & præfatus Senex Deo Amicissimus ejus, id est, Theodoreti, colloquium non est passus ulteriùs.*

EGo, etiamsi me tua Religiositas persequatur, & pellat, & utatur vectibus contra nos, non desinam procidens supplicare, & provolvi pedibus ejus Sanctitatis, & tenere illa genua, quæ in orationibus expendisti, & ad quorum obsequium pertinet universa peragere; & quibus testimonium perhibent ea, quæ nuper sunt acta. Post turbas enim decem millia, & non pauciores perturbationes, quas sustinui, videns in magno periculo animas, quæ commissæ sunt nobis, in domo facto colloquio universa nobis per gratiam Dei votivè peracta sunt. Servo autem narrationem collocutioni futuræ. Invenimus enim & satisfactionem, quæ tuæ mundæ conscientiæ satis fit, & ab omni eam dubitatione valeat prævenire: Cui & Isauri cedentes & Cilices, amplexi sunt communionem ad Dominum meum Sanctissimum Episcopum Joannem. Spero autem, concedente Deo, ad tuam venire Sanctitatem circa diem mensis hujus vigesimum. Omnem, quæ cum tua Religiositate est, in Christo Fraternitatem ego, & qui mecum sunt, plurimùm salutamus.

SCHOLION.

HÆc epistola, ac ejus Epigraphe nos docent, quod Theodoretus Antiochiam iverit, multa tractarit cum Joanne Patriarcha, ac redierit in ejus gratiam. Nempe Joannes consensit, ut nemo cogeretur admittere damnationem Nestorii. Secundò, quod Alexander usque tunc fuerit senex eximiæ pietatis, & grandis meriti apud omnem Ecclesiam. Tertiò, quod hunc Theodoreti accessum & Acta adeo indignè acceperit, ut illum deinceps nec aspicere dignatus fuerit. Quartò, quod Theodoretus cunctis nervis studuerit illum placare, & ad sana consilia inflectere. Quintò, quod pacem amplexæ essent duæ Ciliciæ & Isauria. Tanta est virtus pœnalium Legum, & servilis timoris.

CAPUT CLXVII. —255

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, qua respondit indicans quidem causas, quæ id non sinerent fieri, rogans verò ne ob hoc sibi de cætero instaretur.*

ARbitror quod Religiositas tua non solùm nihil omiserit eorum, quæ ad salvationem pertinent infelicis animæ meæ, sed & supergressa sit illum Pastorem velocissimum, qui in Evangelio legitur. Ille enim semel ivit ad ovem, quæ perierat, inquirendam; tua verò Sanctitas & Harbath, meum montem, & Hierapolim, & Zeugma, & Antiochiam nunc adiit ad animam meam, quæ periit, inquirendam. Quiesce igitur, quæso, de cætero & ipse fatigari, & con-

conterere vos. Ego enim non quomodo agant Cilices & Isauri, intendo, sed si omnes qui fuerunt à sæculo, homines à mortuis resurgentes Ægyptiæ abominationis impietatem, Pietatem vocent, digniores eos fide nullatenus duco à scientia, quæ mihi Deo largiente donata est. Et nihil horum, quæ scripturus sum, dicerem, sicut testis est veritas, nisi talia nobis, quasi exquisita propter nos satisfactione, per Epistolam tua Sanctitas indicasset.

Arbitror autem quod ego potiùs locum habuerim tuæ scribere Sanctitati, deposuisse quidem me talem proventum, investigasse autem veritatem. Pro talibus causis sancti Monachi, qui sunt Alexandriæ, Epistolas direxerunt per Chometum his, qui in Ægypto fuerunt, Acacio Reverendissimo Diacono & Xenodocho, & Scyllacio Religioso Presbytero & Archi-Mandritæ, & Agapio Reverendissimo Presbytero & Gazophylaci, execrantes impietatem Cyrilli, & pestilentiam quæ comprehendit Ecclesiam Dei, & sibi indicari rogantes, si aliqui Deo Amicissimorum Episcoporum per Orientem relicti sunt, qui non sunt hujus temporis facti: Ut si remanserint, scriberent iisdem Monachis, ut venirent, & habitarent sub umbra eorum. *Hic namque*, inquiunt, *ab altis Sedibus Deus passibilis prædicatur*. Deo Amicissimus Presbyter, & Archi-Mandrita Parthenius & mihi & tuæ Religiositati direxit Epistolam, quia cum fiducia nunc in Constantinopolitana dogmatizantes Ecclesia dicunt, quia *Ille immortalis est mortuus*. Et ante paulùm, quam susciperem tuæ Religiositatis Epistolam, undecimo quidem die, veniens indicavit, quod propter hanc hæresim ab ipsa Ecclesia infinitæ multitudines se separarint. Andreas verò Deo Amicissimus Episcopus ante hos mihi dies per Epistolam scripsit, quod in tota Pontica Regione Deus passibilis prædicetur. Deo Amicissimus & Sanctissimus Episcopus ex Ægypto tuæ Religiositati per Epistolam indicavit: *Rabbulas de vobis quidem sapit, quod pietatem cognoveritis; de nobis verò ubique scribit evidenter nos hæreticos nominans*.

Qui sunt à secunda Cilicia, mihi Synodicum direxerunt, in quo & Cyrillo dederunt Anathema, excommunicantes eos, qui eum ut Episcopum habent. Simili mihi Epistola indicavit Helladius, quod simul & ipse decreverit unam sententiam in his, quæ Deo Amicissimis secundæ Ciliciæ Episcopis placuerunt. Et quia nonnulli illius Regionis Episcopi altera sapiunt, sui permutatione tempori servientes, quinque Epistolas habeo Deo Amicissimorum Presbyterorum Photii atque Martyrii: Duas quidem communiter scriptas, in quibus Orthodoxam Epistolam, tres verò à solo Deo Amicissimo Photio, in quibus eam nominavit Hæreticam. Deo Amicissimus Zebinas, qui in Antiochia fuit, Propontianus Eurethæ, Eustolianus in Anazarbo cum reliquis Episcopis coram Ecclesia anathematizavit Cyrillum, & Communicantes Cyrillo. Verumtamen & comperi nunc: Aurelius Flavius est. Potui ex his, ut prædixi, tuæ Religiositati investigandæ veritatis dare consilium, sed præsenti tempore judicavi tacere. Et per sanctas orationes tuas, omnes hi qui condemnaverunt impium Cyrillum, sicubi dixerint Orthodoxum, permutati sunt: Circa hanc partem illorum fortè ponentur à me, quorum Sanctus meminit Paulus.

Rogo igitur Religiositatem tuam, quia nec insanus sum, nec delirus, ut parcas senectuti meæ: Si enim verè noscet Sanctitas tua in orationibus ita mea genua laborasse, ut ipse dixisti. Ego enim antè triginta annos, dum Julianus quidam, vita Evangelica vivens, Apollinaris morbo langueret, & nominaretur super Oblationem in Ecclesia Chalenti, & vicino Monasterio, usque *laboravi*, *dum* auferretur nomen; sciret etiam illud, quia decem millia mortes sustire paratus sum, quam tali communioni præbere consensum.

SCHOLION.

HÆc epistola nos docet primò, quod Theodoretus pro deducendo ad pacem suum Metropolitam fuerit Zelosissimus, ac nullis laboribus pepercerit. Secundò, quod Metropolita non ex simplicitate aut infirmitate deliquerit, sed ex plena malitia. Hoc demonstrant hæc verba: *Si omnes, qui fuerunt à sæculo, homines à mortuis resurgentes Ægyptiæ abominationis impietatem, Pietatem vocent, digniores eos fide nullatenus duco à scientia, quæ mihi Deo largiente donata est*. Est natura privati Spiritus, qui in animabus semper Hæreticis dominatus fuit, & hodie dominatur in Lutheranis, ac præsertim Calvinistis. Epistola tertiò docet, quod item S. Cyrillus, ejus Capitula, & inita ab ipso pax habuerint in Egypto Inimicos: Etiam inter Monachos. Non dumtaxat sunt adversati Capitulis, sed execrati sunt eorum impietatem & pestilentiam, quæ eis videbatur per ipsa invasisse Ecclesiam. Et ad Orientales Monachos scripsere *sibi indicari rogantes si aliqui Episcoporum per Orientem relicti sunt, qui non sunt hujus temporis facti: Ut si remanserint, scriberent iisdem Monachis ut venirent & habitarent sub umbra eorum.* Oderant præsertim duodecimum Capitulum. Lucet ex hac querimonia: *Hic namq; ab altis Sedibus Deus passibilis prædicatur*. Ex quo etiam discimus, quod ista Propositio per omnem Orientem habuerit Adversarios & Execratores. Etenim etiam Parthenius, Constantinopolitanæ Ecclesiæ Presbyter & Archi-Mandrita, datis & ad Alexandrum & ad Theodoretum litteris, questus est, quod plures tunc illic prædicarent hunc Articulum: *Immortalis est mortuus*. Et quidem cum fiducia. Nempe ob Sancti Patriarchæ Procli Authoritatem, qui illum suo ad Armenios Tomo, aut tunc aut statim post inseruit. Etiam Andreas Samosatensis Episcopus aversabatur, lamentans illum doceri & prædicari per omnem Ponticam Diœcesim. Nempe ob Authoritatem

Firmi

Firmi Cæsareensis Exarchi, ac præsertim Melitinensis Acacii. Et hæc omnia Alexandrum obdurabant in sua pertinacia. Ex iisdem interim videmus quod Sancti Cyrilli Capitulis etiam tunc essent potentes ac numerosi defensores.

Hæc Ægyptii Episcopi scripta ad Theodoretum verba, *Rabbulas de vobis quidem sapit, quod pietatem cognoveritis; de nobis vero ubique scribit evidenter nos Hæreticos nominans*, sunt ambigua. Eodem modo respondet ad secundam Helladii rationem. *Mansuetissimus Imperator noster, dum certè sicut contra Hæreticos ad eum accusatores nostri retulerint, nihil nobis proposuit aliud, nisi ut aut communicemus Orthodoxiæ Proditoribus, aut segregemur ab eis.* Theodosii Sacra mandabat cunctis istius Factionis Episcopis, ut aut Joanni Patriarchæ communicarent, aut exirent suis Ecclesiis. Alexander affirmat esse Sacram prævaricatoriam, ac patenter adversam Divinis Legibus: Utpote quæ mandet, ut Orthodoxiæ Proditoribus communicent, ut ab eis separentur. Addit Prævaricationem non Principi imputandam, sed suis, qui ipsi calumniosa impresserunt, Accusatoribus. Et ex istis concludit non priori sed posteriori Sacræ jussioni pacis esse obediendum. Eam per Sarcasmum appellat *mansuetam & clementem Propositionem.*

Porro Alexander, ut Helladio persuadeat ac firmiter imprimat hæc omnia nequaquam esse dispensatoriam condescensionem, sed prævaricatoriam cum Hæreticis confusionem, ac omnis justitiæ violationem, Joannem Patriarcham accusat de tribus: *De communione cum Hæretico*, Sancto nempe Cyrillo, *de rectæ fidei Anathematismo*, nempe de admissis ejus Cyrilli Capitulis, *& de Orthodoxi hominis*, utique Nestorii, *depositione*. Eundem accusat de aliis insuper, degradationem promerentibus, delictis. Primò, quod singularem Sacram, quæ ipsum jubebat expelli à Principe, impetrarit. Secundò, quod ad illius Sacræ violentam executionem armarit Militum Magistros, ac Reipublicæ Judices, id est Prætorii Præfectum ac Provinciæ Præsidem. Tertiò, quod Hierapolitanæ Ecclesiæ abstulerit Oppidum ac Ecclesiam Sancti Sergii Martyris, ac ibi novum Episcopatum erexerit. Ecclesiam, in quam instaurandam ac ornandam non ita pridem expensæ erant trecentæ libræ auri. Quartò, quod illi abstulerit alias insuper Parochias: Nempe ad novo isti Episcopo dandum Clerum ac Populum. Vel certè quod in aliis Euphratesiæ Provinciæ Episcopalibus Parochiis consecrasset Episcopos, ac exercuisset alios Jurisdictionis Actus. Quintò, quod Abbibum, Dolichiensem Episcopum, senem ac infirmum, per militarem violentiam ejecisset ac ipsi super-ordinasset Sacrilegum. Licet non per mores aut contrariam vitam, tamen Sacrilegum propter hoc Superordinationis Adulterium. Sextò, quod fœdissimos homines consecrasset in Episcopos: Utique Marinianum ac Athanasium. Propter hæc patenter indignum, propter tria priora crimina affirmat Joannem esse incapacem Christianæ, Episcopalis præsertim,

communionis. Et multa jactat de suo Martyrio. Gloriatur se antiquis Martyribus non inferiorem. Porrò superius exstant plures hujus Factionis ex Epheso ad suos Orientales Collegas epistolæ: Quam hic laudet Alexander, ignoro.

Ambiguum est quinam intelligantur per voces, *de nobis*, an Metropolita Alexander cum suis, an verò Ægyptii. Certè Ægyptius Episcopus videtur de Ægyptiis scripsisse ac intellexisse. Et tunc sensus esse videtur, quod Rabbulas etiam fuerit execratus Capitula, & omnes propter ipsa Ægyptios dixerit & duxerit Hæreticos. Et hinc nascitur alia quæstio quomodo igitur Rabbulas, dum Theodorum Mopsuestiensem anathematizavit, Capitula canonizavit. Respondeo distinguenda tempora. Quod Rabbulas Capitula aliquando damnarit, non est dubitandum, etiam ob ipsa Ephesi degradavit Sanctum Cyrillum & Memnonem. Postmodò tamen mutavit sensa & Acta. Ex quibus præsertim fundamentis, & quo distinctè tempore, ignoro.

Epistola videtur scripta post inflictum Theodoro Anathema. Alexander videtur affirmare Rabbulæ mutationem esse parvi ponderis: Esse non conversionem, sed prævaricatoriam præversionem. Rabbulam esse Vertumnum, qui ante scripserit omnes Ægyptios propter Capitula esse Hæreticos. Est tamen res incerta. Etiam rationes quædam suadent Epistolam esse priorem isto anathemate. Quidquid sit Alexander affirmat & primæ & secundæ Ciliciæ Episcopos esse istiusmodi prævaricatores & Vertumnos: Et demonstrat ex lucidis documentis. Affirmat esse ex illis, quorum meminit Sanctus Paulus. Utique in Epistola ad Galatas. *Si enim quæ destruxi, iterum hæc ædifico: Prævaricatorem me constituo.* Magnum hisce pessimis litibus fundamentum fuit, quod Sancti Cyrilli Capitula in pacis Tractatu indecisa manserit: Nec probata, nec abjecta. Hinc quisque de illis perrexit abundare in suo phantasmate. Quæ Alexander addit de Juliani, Apollinaristæ Monachi, recitato ad oblationem nomine, ostendunt duo. Primò, quod Monachi ex tunc habuerint proprias Ecclesias. Secundò, quod claros suæ professionis viros recitarent ad sua Sacrificia. Etiam vivos. Nam Julianus omninò videtur tunc vixisse.

CAPUT CLXVIII. --256

Epistola, inquit, *Theodoreti ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, qua significavit, quod Cilices & Isauri subscriptis conditionibus Antiocheno sint adunati.*

SEu suscipiat, quæ à nobis vel apud nos aguntur, Sanctitas tua, sive etiam non, nos non quiescimus, illa facientes tota virtute, quæ

coram terribili illo Tribunali damnationem qualemcumque nobis non inferant. Etsi in aliis enim negligentes & fastidiosi sumus, nullamque rerum Divinarum facimus curam, sed in talibus & oramus & satagimus, ne studiosis bonorum multò infirmi simus. Innotesco igitur Sanctitati tuæ, quia Cilices & Isauri & Eulogias Antiochiam direxerunt, & in litteris suis ut Episcopos nominarunt & Alexandrinum & Constantinopolitanum. Adjicientes non se communicare depositioni Sanctissimi Episcopi Nestorii. Hæc mihi indicaverunt nonnulli communium Amicorum, mandantes ut etiam nunc tuam deprecer Sanctitatem, & ad sanctos pedes tuos cadam, & persuadeam, quatenùs his, quæ cunctis placuerunt communiter, acquiescas. Putant enim me cuncta posse apud Sanctitatem tuam. Undè iterùm rogo animam tuam Sanctam, ut suscipias hanc deprecationem meam, & condescendas pro Ecclesiæ pace.

SCHOLION.

HÆc Epistola docet modum, quo utriusque Ciliciæ ac Isauriæ Episcopi accesserint ad pacem, & redierint in Joannis Patriarchæ gratiam. Palmaris conditio fuit, quod Sanctum Cyrillum & Sanctum Proclum agnoverit pro veris Episcopis. Hinc utrumque in suis litteris nominarunt Episcopum. De Capitulis tacuerunt. Nestorii damnationem sunt constanter aversati. Et quò Joannem plenè placarent, ei miserunt Eulogias, seu munera. Communes amici sperabant Alexandrum non fore penitùs alienum ab his dispensatoriis conditionibus: Item crediderunt Theodoretum apud illum posse omnia. Hinc censuerunt ejus pertinaciam adhuc semel tentandam. Et Theodoretus tentavit per præsentem Epistolam. Notanda sunt verba: *Ne studiosis bonorum multò infirmi simus*. Forsitan legendum est, *infimi simus*.

CAPUT CLXIX. --257

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam rescripsit Deo Amicissimo Episcopo Theodoreto, insinuans quia nihil interesset apud se, quod Cilices & Isauri Antiocheno communicassent, quando ipse omnia sustinere pro pietate delegerit.*

AB initio ego nec vos nec Cilicas sum secutus. Et maximè vos, qui aliquando quidem super nubes volatis, aliquando verò ad illius genua ut dedititii observatis. Quippe Orbis terrarum notatus à vobis est, & utraque propria estis voluntate perpessi. Vos autem dixi, ut facerem commune, quod tuum est. Sed à principio memetipsum à Cyrillo impio separavi, & à communionibus eorum, qui usque ad præsens pro sua impietate certant, vos maximè suæ hæresis Cooperatores accipientes. Nihil enim nunc usque nos latuit eorum, quæ ab illo conscripta sunt, sed inter manus habemus & ea, quæ Berrhæensis scripsit Acacius. Et ea quæ per Emesenum Paulum, & quæ adversùs tuam Religiositatem scripsit, & quæ ad Clericos suos Constantinopoli remorantes, & quæ ad Melitinensem Acacium, postquam cum Paulo fœdus communionis iniit. Ubi & acriter pro sua hæresi agit. Antiochenum namque nec habui hæreticum unquam, nec habeo. Etsi propter tempus inter utramque in nonnullis variari partem potuerit.

Et post alia.

Conjuro igitur te per sanctam Trinitatem, ut ad me desinas. Spero siquidem in eo, qui Crucifixus est. Quippe apud me valere fecit amplius pietatem: Et quatuor Gubernatores, & alios Mundi Judices quietè superavit. Nec permissurus me scandalizari per te. Ego enim cum tanto jam gaudio me expulsuros excipiam, ut si auri mihi ulla copia, exceptis vasis Ecclesiasticis, esset, plures eis Eulogias, quàm pro bonis nunciis darem. Nam quia Ecclesia nostra nec habet quodcumque, nec habuit, neque ego accepi, neque tribui cuilibet usque ad obolum unum, sæpè me arbitror intimasse. Unde nec Codicem quemlibet ejicere pertuli. Sed nec unum per gratiam Christi obolum ex Ecclesiastica facultate. Sed ex his, quæ mihi direxerint Amici, habeo ad animalium conductionem. Et sic sum quotidie quasi in frixoria positus, Domino teste. Absque enim necessitate irrefutabili Pascua non relinquo, Dei judicium metuens, ne & hìc inter tentationes ab eo constitutus, & in futuro rationem relictionis exsolvam. Necessitas autem & hìc nos à dubitatione, & illic à damnatione liberos præstat. Non igitur hujus rei gratia tua Religiositas fatigetur, sed oret pro nobis tantummodò.

SCHOLION.

HÆc Epistola non est integra. Dumtaxat sunt duo ejus fragmenta. Primò, Theodoretum graviter culpat de inconstantia: Affirmat esse Vertumnum. Secundò, damnat omninò Cyrilli circa Nestorii quæstiones Scripta: Non dumtaxat Capitula, sed etiam pacificatoriam Epistolam ad Eulogium Presbyterum, Epistolam ad Theognostum, Charmosynum, ac Leontium, ac Epistolam ad Melitinensem Acacium. Quoniam in istis omnibus confirmat Capitula, profitens se ab illis nec recessisse nec recedere, nec recessurum. Etiam damnat Berrhæensis

ſis Acacii ad Cyrillum litteras. Etiam litteras, quas Cyrillus per Emeſenum Paulum ſcripſit adversùs Theodoretum. Quænam ſit hæc Epiſtola, ignoro. Certè in pacificatoriis litteris nulla ſit Theodoreti mentio. Certè ſuam adversùs Theodoreti Calumnias pro ſuis Capitulis Apologiam Cyrillus non miſit ad Joannem. Præſertim non miſit per Paulum. Alexander ſecundò affirmat Theodoretum eſſe factum Cooperatorem Cyrillianæ Hæreſis. Hoc eſt probatorem Capitulorum. In quo fuit valde deceptus. Theodoretus enim ſemper permanſit pertinax Capitulorum hoſtis. Tertiò affirmat, quod Joannem Patriarcham numquam habuerit, nec modo habeat pro Hæretico, tamen adjungens: *Etſi propter tempus inter utramque in nonnullis variari partem potuerit*. Secundum fragmentum eſt varia profeſſio contumaciæ. Addit quædam benè notanda de immaculatis antiquorum Epiſcoporum manibus in bona Eccleſiaſtica.

CAPUT CLXX. —258

Theodoreti ad Neſtorium, inquit Irenæus, ſanctiſſimum, ut perſuaderet ſanctiſſimum Alexandrum adunari Antiocheno.

Domino meo, & ſecundùm veritatem Deo amiciſſimo, atque ſanctiſſimo Patri & Epiſcopo Neſtorio Theodoretus in Domino ſalutem.

PEſſimè quidem ægrotavi, poſtquam redii à Germanicia, amplius verò me conficiunt, & validiùs cruciant ea, quæ geruntur circa Dominum meum ſanctiſſimum Epiſcopum Alexandrum. Nec enim Domini verbis acquieſcere patitur dicentibus: *Bonus Paſtor animam ſuam ponit pro Ovibus ſuis*. Nec juramentis Beati Pauli, quibus uſus eſt ad ſuadendum nobis, quod anathema fieri à Chriſto juraverit pro impiis Judæis; ſed vult commiſſa ſibi Paſcua perdere. Et ultiones ob hoc debitas pro nihilo deputat. Unde iterum tuam Sanctitatem rogo, ut ei ſcribas, & ejus Sanctitatem perſuadeas Paulum audire dicentem: *Quia non quæro quod mihi ſoli expedit, ſed quod pluribus, ut ſalventur*. Et acquirere, ut puſillum delinquat. Sic enim ponamus, quaſi & hoc fiat, ut à multo Delicto cæteros liberet. Scis enim clarè quod dico, Deo Amiciſſime Domine: Et noſti cauſas mei doloris. Unde nec pluribus verbis indigeo, ſed tuæ ſupplico Sanctitati, ut eum vehementiùs increpes. Arbitror enim, quia ſi id fiat, non refutabit noſtra colloquia, atque ita, Deo favente, difficilia cuncta ſolventur.

Joan. 10. 1. Cor. 10.

Dubitare me fateor, an Epiſtola Theodoreti ſit credenda, qua hortari narratur Neſtorium, ut ejus correctione Alexander, id eſt, quaſi alter Neſtorius corrigatur, dum tria & eadem uterque proponeret. Id eſt, ut Cyrilli Scripta decernerentur Hæretica; Ut non damnarentur Neſtorii Dogmata; Ut ejus dejectio ſolveretur. Alioquin ut, quod erat reſiduum, non communicarent his, qui iſta renuerent. Theodoretus autem contrario evidenter tramite means, perſpicuè ad id quærere colloquium apparebat Alexandri, ut ei de communione cum Joanne ineunda *perſuadere* poſſet. Tale igitur erat, ſi credendum eſt, quod Neſtorio ſuadere ſuſceperat, ac ſi diceret: Increpa Alexandrum, cum communicat tibi ac tuis, & non potius Communicatoribus Cyrilli, Depoſitoribus tuis, & Anathematizantibus tua Dogmata. Niſi fortè, ut aſſolet, Theodoretum magnæ utilitatis ſpes, & nimia charitatis intentio aſſumptæ rei difficultatem non ſivit intendere. Nihil namque ampliùs erat agendum, quam quò ſuas partes Neſtorius ipſe diſſolveret, & ſui cauſa diſruptos Eccleſiæ reſtitueret. Una quippe cauſa erat Alexandri, & cæterorum partis ejuſdem: Et quod in illo obtineretur à Neſtorio, Eccleſiæ tot Epiſcopis non abſque Gregibus ſuis Theodoretus magno utique charitatis cupiebat inſtinctu.

Undè neceſſariò & illud evenerant, ut *charitas* in illo jam cœpta haberi firmaretur, ab ipſo authore deſtructa. Quod ſi per hanc obtineretur Epiſtolam, de fructu ejus omnes,

puto,

puto, Catholici lætarentur. Quin etsi, ut contigit, impetrare non posset, ille interim vir ita excitavit, quidquid pro Ecclesia contra hæresim facere valuit, ut nihil, quod fieri deberet, omitteret. Quæ usque adeò mihi Summum tenere videtur intentio, ut nec optato fine melior esse potuerit, nec eo, quod evenit, debeat judicari deterior. Neque illud autem credo; quod talia Scripta Theodoretus, si tamen ejus sunt, quod ubique dicendum est absque suæ opinionis apud aliquos offuscatione, legenda crediderit. Sed quid mirum, si æstimationem apud quosdam despexit pro tali negotio, pro quo despicere posset & vitam? Nonne apud Sapientes & justos hinc clarus enitescet.

Sciendum namque est usque adeò veritatis esse sententiam, qua hi, qui per animi tumorem ex sua corripi persona non sustinent, seu ad recertandum continuò irritantur, detorta in alterius personam correptione monendi docentur, ut eam Sanctus Joannes, præclarus Ecclesiæ Doctor, Constantinopolitanus Episcopus, & utatur multoties, & valdè commendet, Scripturæ Divinæ explanando sententias. Itaque quantumlibet quis præfationem laceret hujus Epistolæ; quæ fortè sola falsantis est, illius tamen calumniarum tenebris involvere non valet charitatem, si Theodoretus hortando Nestorium, qualiter ad Ecclesiam revocaret Alexandrum, obliquè ipsi Nestorio monstrare cupivit, quia & semetipsum debuit Ecclesiæ reddere pœnitendo.

SCHOLION.

QUod Theodoretus, licet & Maximiani & Procli Episcopatum dispensatoriè admiserit, Nestorii tamen damnationem nunquam, nisi tandem compulsus à Chalcedonensi Synodo, admittere voluerit, est longè certissimum. Et hac in re Collegas habuit Isauros, Cilices, ac plures alios Orientales Episcopos. Interim, quod præsens Epistola ab ipso prodierit, est difficile creditu. Certè rationes, quas adjunctus Scholiastes adducit, non sunt frivolæ. Relinquo aliis judicium.

CAPUT CLXXI. --259

Epistola, inquit, *Meletii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, qua scripsit, quod hi quidem, qui erant ex secunda Cilicia, communicaverint, alii verò Cilices & Isauri similiter sint transgressi, quæ piè judicaverunt olim.*

GRatias Domino Deo, qui per singulas generationes elegit eos, qui protegunt veritatem, ut quæ perire periclitatur in plurimis, in paucis ejus tuitione servetur, demonstrationem donans per ista plenissimam, eò quod impossibile sit omninò conspirationem mali hujus ex toto exterminium fieri. Manet verò in paucis testimonium, quod hæc Deo sint placita, etsi omnes pariter ad contraria studia convertantur. Gratias autem Domino Deo, qui hæc semper quidem ad munimen pietatis dispensat, & nunc verò tuam Sanctitatem ad simile pro nobis obsequium, ut dum periclitetur pietas in omnium voluntate, apud Religiositatem tuam maneat Mysterium veritatis. Verumtamen Humilitatem nostram similibus Paulo illi Beato ad tuam verbis uti Sanctitatem convenit, & dicere: *Omnes nos Cilices reliquerunt, præsens sæculum diligentes, & abierunt unus-quisque post cor suum.* Magis autem tuam quidem Sanctitatem valde ista dicere convenit, quæ & antè hoc aliis præfulgebat, quando videbantur defendere pietatem; & nunc in universam terram sola præfulget. Nos autem solum grates convenit reddere omnium Domino Deo, qui reliquit nobis tempore Christianorum penuriæ Sacerdotem, & cunctorum simul bonorum solitudinis Summitatem, & Basim, & Robur, & Fundamentum, tuam Sanctitatem, ut nulla exurgente tempestate turbemur. Qui & hoc præstet, ut usque ad finem nobis tua Sanctitas constet. Est enim Dominus omnium, quò perficiat, ad confusionem quidem uniuscujusque ruentium, & ad munitionem permanen-

maṇentium: Si tamen adhuc aliquis est relictus. Sicut enim video, Sacerdotum nullus remansit ubique, nisi tua Sanctitas. Sed dignare, quæso, & pro Humilitate nostra orationes facere consuetas, ut digna efficiatur omni, qua dignum est, voluptate tentationes sufferre pro Christo.

Irenæus continuò interposuit, inquiens pro eo qui composuit.

Sapienter quidem Deo Amabilis iste Sacerdos Epistolam intimavit huic magno veritatis Athletæ. Erant verò omni verbo superiores ejus meritorum divitiæ, & pietatis desiderium. Omnia enim quæ præsentis sunt sæculi, damnum putabat, ut lucrifaceret Christum, juxta vocem Pauli Apostoli, omnia postponens charitati, quam habebat ad Deum. Unde usque in finem perstitit incommotus idem pietatis Propugnator egregius: Quin immò turris Adamantina, quam tantæ amicorum simul & hostium phalanges ab Jesu charitate dividere nullatenus valuerunt. Sed opus est in ejus laudibus immorari, dum liceat ex litteris, quæ sequuntur, addiscere quæ Pastor Cyri Theodoretus ad Antiochenum sua Epistola indicaverit, quantaque & ipse eum semper veneratione coluerit, qui adversùs eum tales inimicitias exercebat. Inquit enim. *Recolat Sanctitas tua & illa verba, quæ ab ea olim dicta sunt nobis. Quia Dominum Alexandrum omnes pariter ferimus & portamus, & ei importunitatem quamlibet inferri à quocumque non sinimus*. Hæc enim clara voce sic dixit. Iste verò in suis litteris posuit, sicut continuò videbimus. Veruntamen nos non ex his hunc Sanctum Senem miramur, per quæ eum quidam vel verbis vel litteris laudaverunt, sed ex confidentia circa Deum, & pro veritate certaminibus, sicut ipsæ res prædicant.

SCHOLION.

HÆc Epistola est Mopsuestiensis ac facinorosi Meletii. Demonstrat ipsum in Cilicia Alexandrum in Euphratesia Provincia mansisse solum extra Ecclesiæ Communionem & pacem. Christi Domini hæreditatem, quam Deus Pater promisit futuram à mari usque ad mare, crediderunt ad se solos decrevisse. Horrenda mentis cæcitas. Communis passim omnibus Hæreticis. Quæ quidquid varii dixerint de hujus Alexandri Sanctimonia, nec solet, nec potest esse primum peccatum.

CAPUT CLXXII. ---260

Epistola Deo Amicissimi Episcopi Theodoreti ad Joannem Antiochenum, causa Deo Amicissimi Episcopi Alexandri.

NOn per neglectum distuli ad tuam Sanctitatem litteras destinare, sed nesciens nunc usque quid scriberem. In suo siquidem tenore permansit Dominus meus sanctissimus, & Deo Amicissimus Episcopus Alexander, credens eum summæ esse justitiæ. Cujus rei gratia neque amicos affatus, neque preces admittit, sed Evangelicorum transgressionem Mandatorum deputat dispensativam condescensionem. Quia igitur eum clarè à principio, Domine, nosti, sed & aliam virtutem viri expertus es, quæso Sanctitatem tuam, ut patienter agas, & eos qui ei tentant importuni esse, prohibeas. Hoc enim coram veritate dico, quia & tuæ Sanctitati decus plurimum providebit, nec non lætificabit ipsum, qui nullam consolationem ulla habet ex parte.

Nec enim colloqui, nec scribere patitur Dilectoribus suis, nec ab eis excipere litteras: Unumque nunc habet tantummodò votum, ut quacumque occasione à cura liberetur. Consequens verò est, ut & emolliatur temporis spatio. Si verò idem ipse perstiterit, nec hinc Sanctitati tuæ ulla læsio erit, nec nobis, nostrove in commune Collegio. Quæ enim per Dei gratiam docet, sunt Orthodoxa, & convenientia Ecclesiasticæ fidei; perturbare autem neque valet, neque tentaturus est. Quoniam silentium tenet, Ecclesiæ pacem in nullo contaminans. Si verò ejectus fuerit, cognoscet Sanctitas tua, quod maxima læsio indè contingat. Apertè siquidem divisio ex hoc Ecclesiastici Corporis fiet Constantinopoli, & in

& in aliis plurimis urbibus, eò quod per simplicitatem nesciam nunc nonnulli putent eum integerrimæ fidei Defensorem. Alii verò Factis juvenilibus aggaudentes, & propter hoc contentiones in Excelsum attollere festinantes, occasiones assumunt.

Multam verò & tuæ Religiositati, ignosce mihi hæc præ dolore scribenti, blasphemiam congregabit, si hoc contigerit; sicut nihilominùs id, quod priùs dixi, omnem gratiam & patientiæ laudem afferet. Qui enim nactus copiam ulciscendi non utitur potestate, nullis laudibus minor est. Recolat autem Sanctitas tua & illa verba, quæ ab ea olim dicta sunt nobis: *Quia Dominum Alexandrum cuncti pariter & ferimus & portamus, & ei quamlibet importunitatem inferri à quocumque non sinimus.* Et propter universa tam quod est commune disponens, quam quæ proprii sunt decoris, prohibeas eos, qui illi infestari tentaverint. Hoc enim & placere arbitror omnium Deo, & homines, non amicos tantum, sed & inimicos, ad laudem movere.

Et reliqua per ordinem scripta sicut ab Irenæo sunt posita, exequar in...

SCHOLION.

HÆc Epistola denuò confirmat inflexibilem Alexandri cœcitatem & pertinaciam. Secundò docet, illum fuisse tantæ apud omnem Orientem Authoritatis, ut ejus ejectio potuisset esse origo & fomes novi schismatis. Etiam Constantinopoli. Tertiò, quod orthodoxa doceret, ac solo latraret cæco odio in Sanctum Cyrillum & ejus Capitula. Quod primum an verum sit, est non modica, superiùs discussa, quæstio. Interim Theodoretus ex his supplicat ipsum non expelli, sed sufferri in patientia; Et Joannem urget per propria superius adducta verba: Quia Dominum Alexandrum omnes pariter ferimus & portamus, & ei importunitatem quamlibet inferri à quocumque non sinimus.

CAPUT CLXXIII. --261

Domino meo per omnia Deo amicissimo, & sanctissimo Episcopo Meletio Titus.

MUlta & diversa subinde hic diffamantur de Sanctitate tua, quibus exitus consonat: eò quod nolit usque ad præsens Sanctitas tua totius Orbis & Catholico & Orthodoxo communicare Conventui, ab aliquibus forsan, qui quod expedit comprehendere nequeunt, dissuasa. Nunc igitur serò tandem revigilare desidera contra versutias inimici, & omnium sanctorum Episcoporum affectum recupera, & noli ad præventiones & multiloquia tendere, quæ juvare nihil possunt: Quin immò & hìc & in futuro sæculo nocent. Claret enim, quod Dei providentia omnes salvari homines velit. Quomodo ergo credibile est, quoniam solam Sanctitatem tuam jusserit suis teneri judiciis?

Cognoscat igitur Angelus tuus, quod Divinæ litteræ venerint, certa quædam contra eos, qui non obediunt, sancientes, & contra non communicantes Sancto Universalique Concilio. Nos enim, qui semper oramus, ut nequaquam Diaboli mala prævaleant, rogavimus Deo Amicissimum Archi-Episcopum Joannem differre, donec hæ litteræ redderentur. Omne igitur tuæ Religiositatis studium sit malas quidem cogitationes deponere, prodire verò, & ad Antiochiam pervenire. Hoc enim multis modis fieri expedit. Si autem post has litteras Sanctus Angelus tuus occurrere non voluerit, nullus habebit ulterius unde in quoquam vituperet aut eundem Sanctissimum & Deo Amicissimum Episcopum Joannem, aut nos ipsos, quando sub omni velocitate hæc ipsa exequi cœperimus, quæ à Divino Vertice sunt præcepta. Si enim Divinæ litteræ inobedientes comprehenderint in eis, in quibus videntur degere, urbibus, intolerabilis eis tristitia fiet. Incolumes sitis.

SCHOLION.

HÆc epistola denuò demonstrat Mopsuestiensi Meletio fuisse tantam mentis cœcitatem, ut Catholicam Christi Domini Ecclesiam crederet ad se solum decrevisse. Et addit cœcitatis radicem: *Quomodo ergo credibile est, quoniam solam Sanctitatem tuam jusserit suis teneri judiciis.* Affirmat hanc radicem esse privatum Spiritum. Affirmat hunc non esse ex Deo: Quoniam Deus vult omnem hominem salvum fieri. Hinc ejus Spiritus debet esse communis, non privatus. Est firmissimum argumentum. Secundò laudat Divinas litteras, quibus Divinus Mundi Apex, Imperator Theodosius, omnes paci pertinaciter recalcitrantes Episcopos jussit expelli per Joannem Patriarcham, & consecrari alios. Tertiò, quod Joannes has Litteras voluerit statim in executionem mittere, & adjuvari à militari Brachio Titi Comitis. Quartò, quod Titus supplicarit differri vim, donec ipse Meletium per amicas Litteras tentaverit. Et hoc facit per Præsentes addens ipsas esse ultimas: Post ipsas resolutas executionem mox adfuturam. Ejus hęc epistola nos etiam docet, quod Christiana fides semper tradiderit unicuique fideli, præsertim Episcopo, esse proprium custodem Angelum.

CAPUT

CAPUT CLXXIV. 262

Domino meo per omnia Reverendissimo, & Admirandissimo, & Magnificentissimo Tito Meletius.

QUoniam quidem providentia Dei, sicut in litteris ipse prædixisti, ò Admirandissime Domine mi, omnes homines salvare velit, constat, sed non utique Divinam voluntatem, sicut videmus, sequuntur hominum voluntates, quarum nos dominos faciens Deus, sicut cuique videtur, eis uti permisit, ad probandam rationalis animæ vel benevolentiam, vel malevolentiam circa Deum. Sic namque Cain quidem fratricidium præsumpsit, parum cogitans Divina Præcepta. Sodomitæ verò ad omnes impietatum & iniquitatum declinaverunt species, nullam facientes memoriam voluntatis Divinæ. At Populus Judæorum crucifigere omnium Salvatorem Christum minimè formidavit, dum certè debuerit eum, qui ex eis ad omnium salutem apparuit, cum festinatione recipere: Sicut & volebat ejus Dispensationis intentio. Et ut breviter dicam, omnis Scriptura Divina talibus exemplis referta est, per quæ clareat quod innumeri semper exstiterint, qui præter Divinam voluntatem ad deteriora dilapsi sunt. Omninò autem *pauci*, qui salutem secundùm Dei obtinuerunt voluntatem. Non tamen ob hoc aut mali præferendi sunt optimis, aut optimi criminis rei esse putandi sunt, eò quod non sint malis admixti.

In nullo enim reprehendimus Abel, quia Cain moribus non assensit. Nec nos tanquam de insania incusamus eum, qui reliquos sui temporis universos non fuerit imitatus. Nec Abraham delirasse putavimus, qui ex omnibus generis sui solus Deo complacens factus est, & Idololatriæ errori peregrinationem pro pietate præposuit. Nec Loth ab eo quod decet excessisse dicemus, qui solus ex omnibus Sodomitarum renuit opera. Nec despiciemus Moysen, qui Regali obsequio præposuit pro pietate pericula. Nec prætceribimus tres Pueros, qui soli ex omnibus noluerunt imaginem Nabuchodonosor auream similiter aliis adorare, sed pro benevolentia sui erga Deum flammas elegere fornacis. Sed nec Apostolos, tanquam gentis nulla pars fuerint, qui cum duodecim numero essent ex omni populo Judæorum, in illum soli crediderunt, qui ab istis Deceptor, & Dei Adversarius vocabatur. Et certè hoc ipso eis ad præsens nihil aliud promittentem, nisi tribulationes, & persecutiones, & mortes. Sed nunquid eis infructuosa vel præsenti in tempore facta est diligentia competens?

Et certè vide, quod Abel quidem majorem fiduciam post mortem possidet apud Deum. Et Noe mirè salvatus est à totius Mundi naufragio. Vide Abraham, qui principium & radix correctionis omnium factus est, & propter virtutem Pater cunctorum fidelium meruit appellari. Vide Loth, qui ignem largissimum evasit. Vide Moysen, cui totius Israelitici Populi commissus est Principatus, & figuris honoratus est veri Pastoris. Vide Pueros, qui Babylone super omnes apud Chaldæos sint Prælati mirabiles, & honoribus primis ac maximis benigni apud alienos effecti sunt. *Dignitas eadem obvenit* Sanctis Apostolis: Quare *& ipsi facti sunt*; qui & apud omnes, & Imperatores, & privatos, sive subjectos, tanta veneratione colantur, ut pro summo beneficio habeant, qui omnibus dominantur, si Pauli Scripturæ quisque sciat attendere ad consonantiam plurimorum: Et quæ ad se attinebat diligentiam virtutis, nullius putaret esse juvaminis. Neque aliquoquam dignus existeret & *idoneus*, *nisi* eorum quisque penè particeps esset. Nunc autem quia & soli apud semetipsos virtutes diligentes vita tali, apud omnes veneratione coluntur, & in futura vita sustinent beato & infinito lumine comprehendi.

Non igiur vel nunc abjectos faciet apud Deum paucos, qui tota pendent benevolentia circa eum, & ob hoc vituperantur, injuriantur, effugantur conspiratione plurimorum. Etsi enim nos, sicut illi pauci ac beati, non sumus, sed tamen illos modis omnibus imitari jubemur. Cujus rei gratia sicut in simulacris & Imaginibus similitudines corporum, sic illorum virtutes Divinis inscriptæ sunt litteris, ut nos eorum exemplar attendentes, Facta ipsorum confidenter æmulemur. Et non arbitremur nos novi aliquid instituere præter illa, quæ apud veteres gesta sunt, etiamsi id ab omnibus incusetur. Et ne nos putes hæc nunc vanè percurrere, & ut scias ex ipsa necessitate & Deo devincta conscientia nos ad imitationem cogi Priscorum, & ipsam causam breviter audi, pro qua non inconsequenter nos ab Antiocheni separandos communione putavimus.

Dogmata Cyrillus exposuit omni impietate repleta. Propter ipsa eum Ephesi Antiochenus deposuit ut impium, participes adsciscens ad hoc plurimos alios è diversis Provinciis, & omnes Orientalis Regionis Episcopos. Abjuravit ejus ubique Doctrinam, ut errori Apollinaris per omnia consonantem. Imperatore præsente juravit, sicut ipse Chalcedone scripsit Ephesi Constitutis, quorum Rescripta salva sunt apud nos, quod nec si pœnituisset Cyrillus, & sua Capitula rejecisset, eum ad communionem recipere acquiesceret, qui Princeps exstaret hæresios. Deposuit eum rursùs in Tharso, & cum septem, qui pro eo adscenderunt Constantinopolim, factis Synodalibus litteris, quas & cuncti subscripsimus. Super hæc permansit Cyrillus, non solùm suorum Scriptorum nihil abjurans, sed & prædicans ea cum majori fiducia: Et ille, qui coram Imperatore juraverat nec pœnitentem Cyrillum se ad communionem recepturum, ad eum in Ægyptum misit supplicem Paulum: Sicut & illud, quod apud nos est, exemplar ostendit. Et ipse ubique

ubique Cyrillus affirmat, tam per ea quæ scripsit Constantinopoli degentibus Clericis suis, quam per illa quoque quæ ad Acacium Melitinensem, qui exprobraverat ei quasi à suis recesserit, & ad communionem fuerit ab Antiocheno receptus.

Taceo de ejusdem Cyrilli litteris ad Acacium Berrhæensem scriptis, inconvincibilem habentibus instantiam, tam pro iisdem Capitulis, quam pro omnibus, quæ priùs & postea impiè exposuit. Post quæ Antiochenus Paulum in Ægyptum direxit, tam Dogmata Cyrilli suscipiens, pro quibus eum secundò damnaverat, quam rectitudinem fidei anathematizans in Scripto, & omnia faciens sicut ei placuit. Et horum testis est ipse Cyrillus, qui ejus satisfactionem suscepit, qui in suis ad Acacium Melitinensem litteris hanc eandem commemorans Epistolam ad Acacium Berrhæensem quam fecit, mox intulit inquiens, *Quia nisi Antiocheno ea, quæ à me ad Acacium scripta sunt, placuissent, non utique à principio Paulum direxisset ad me.* Interpretatur verò Cyrillus idem in eisdem litteris suis Epistolam, quam detulit Paulus, quæ sursùm ac deorsùm ab Antiocheno profertur, ut nihil omninò à Capitulis differentem, sed eadem intentione conscriptam, & malè ex invidia intellectam ab eis, qui eam Orthodoxam quidem dicunt, sed his, quæ ab eo priùs sunt exposita, esse contrariam, nec non & doctrinæ Nestorii consonantem.

Verùm nos hæc omnia omittentes, hujusmodi conditionem dedimus Antiocheno, ut aut suaderet Cyrillum anathematizare omnia sua, & sola Apostolica doctrina esse contentum circa eorum, quæ scripta sunt, intentionem, & sic conjungerentur Ecclesiæ, aut ipse Antiochenus anathematizaret in Scripto Cyrillum cum impiis Dogmatibus ejus, contra quæ priùs sæpè decrevit, & nomen Deo amicissimi Episcopi Nestorii, qui pro sola pietate tanta perpetitur, sanctis inscriberet Dypticis. *Sed nihil* horum facere voluit. Propter hæc nos dissentimus ab eo, atque ab ejus communione disjungimur. Si enim pro incongruis ille persistit, quantum est ut nos pro pietate perstemus? Pro qua utique & à communione ejus avertimur, non ab illa fide recedentes, cum qua eum euntem ad Ephesum, & ab Epheso revertentem suscepimus, sed ipsam servantes ut Apostolicam, & à beatis Patribus traditam, quam à Magno Theodoro, qui ea, quæ illi tradidere, tradens claruit, accepimus.

Et ignosce, quæso, nobis non valentibus decipere conscientiam nostram. Si autem propter hæc tranquillissimus Imperator præcepit nos ab Ecclesiis ejici, facito quod justum est, nec malevolentiæ gratia differas ad finem, quæ sunt præcepta, perducere. Ego enim mox ut ipsam videro authenticam Sacram, nec enim Rescripto ero contentus, & ut didicero quæ illi relata sunt, ne fortè adversùm nos Clementibus mentiti sint Auribus Adversarii veritatis, & invenero quod omninò me exire ab Ecclesia jubeat, glorificans & nunc, sicut priùs, in quo me reperiri contigerit schemate, abscedo ab Ecclesia, Imperatorum legibus omnibus modis cedens. Paratus sum per gratiam Dei, non ab Ecclesia egredi solùm, sed etiam decies millies mori, quàm possim apud Christum lædere meam conscientiam. Nec enim licet minorem me inveniri ab illo infante annorum septem, qui cum beato Babyla propter Christum capite cæsus est, cui totius Ecclesiæ, & Ecclesiæ, cujus Theodorus exstitit Doctor, commissus est Præsulatus.

Ut verò & illud propter prædicta commemorem, scito, Admirandissime Domine mi, quia etsi non pro ipso bonæ causæ merito starem, & ipse terror tam civitatis, quam Territorii hujus me in hac adversùs Joannem discordia detinere sufficeret, qui si me ei tantummodò communicasse cognoscerent ante Sacram, me & vita privassent. Nec enim cujus sint discipuli, nescis, vel quomodo pro zelo dogmatum Divinorum universi moveantur, ita unanimes existentes, tanquàm si una sit anima omnium. Pro qua re omnibus modis est tutius ex necessitate repelli, quam vel absque ipsa nocere apud Deum conscientiæ suæ, & ab eis, qui nunc mihi subjecti sunt, vitam instar canis amittere. Si verò quisquam nos abruptè in quibuscumque accusare voluerit, pro nihilo deputamus. Calumniari namque, & contumeliam facere facile est, & omnibus adjacet: Non omnium verò est dicere veritatem.

SCHOLION.

HÆc epistola demonstrat Meletii & eruditionem & inflexibilem pertinaciam. Demonstrat ipsum ferè solum perstitisse in pervicacia. Nam prima ejus pars multis Sanctorum Exemplis ac testimoniis suadet hanc solitudinem & duritiam esse opus Divinæ Gratiæ. Tanta fuit hominis cœcitas. Secunda pars eleganti compendio exponit omnia Joannis Patriarchæ Acta adversus Sanctum Cyrillum ac ejus Capitula: Acta & in Ephesina Synodo, & post ipsam. Laudat etiam Tharsensem Synodum, in qua Joannes denuò damnavit Cyrillum innovans omnia sua Gesta apud Ephesum. De hac Synodo affirmat plura. Primò, quod Cyrillum denuò degradarit. Secundò, quod non solum ipsum degradarit, sed etiam septem alios, qui pro ipso ac ejus Ephesinis Actis adscenderant Epheso Constantinopolim: Utique septem Ephesinæ Synodi Legatos ad Principem. Septem Episcopos. Et horum primus erat Arcadius, Celestini Pontificis ac Sedis Apostolicæ Legatus. Proinde Joannes etiam in hunc misit manus suæ violentiæ. Cur Philippo, Romanæ Ecclesiæ Presbytero pepercerit, ignoro. Meletius tertiò affirmat quod profana hæc Synagoga etiam Synodales Litteras confecerit & quod omnes præsentes Episcopi illis subscripserint: Hæ litteræ perierunt, aut latent.

Meletius cum summa indignatione etiam affirmat, quod Joannes post ista omnia Paulum Emese-

mesenum in Ægyptum legarit supplicem; quod Cyrillus suis Capitulis permanserint pertinax; & quod Joannes illa susceperit: Illa, pro quibus illum secundò damnarat. Quod ita fidei rectitudinem anathematizarit: Et quidem Scripto. Probat hæc ex variis Sancti Cyrilli ad varios epistolis, quarum hæc compendium est: *Interpretatur verò Cyrillus id in eisdem litteris suis Epistolam, quam detulit Paulus, quæ sursum ac deorsum ab Antiocheno profertur, ut nihil omninò à Capitulis differentem, sed eadem intentione conscriptam* &c. Hæc est fidei professio, quam Joannes Antiochenus per Paulum Emesenum transmisit Cyrillo, & quam Cyrillus probavit & admisit ut plenè Orthodoxam. Et ipsum Joannes meritò proferebat ubique. Eam postmodo canonizavit Chalcedonensis Synodus: Et quidem in ipsa professione Fidei. Et quidem quod Sanctus Cyrillus perstiterit firmus in suis Capitulis, est plenè verum. Reliqua Meletii asserta sunt penitùs falsa. Nam nec unquam Sanctus Cyrillus scripsit aut dixit istam Epistolam esse eandem cum suis Capitulis.

Meletius lucidè exponit conditiones, quas in Berrhæensi apud Acacium Synodo Orientales Episcopi postularunt à Joanne suo Patriarcha: *Hujusmodi conditionem dedimus Antiocheno, ut aut suaderet Cyrillum anathematizare omnia sua & sola Apostolica doctrina esse contentum circa eorum, quæ scripta sunt, intentionem, & sic conjungerentur Ecclesiæ, aut ipse Antiochenus anathematizaret in Scripto Cyrillum cum impiis dogmatibus ejus, contra quæ prius sæpe decrevit, & nomen Deo amicissimi Episcopi Nestorii, qui pro sola pietate tanta perpetitur, Sanctis inscriberet Dypticbis. Sed nihil horum facere voluit. Propter hæc nos dissentimus ab eo, atque ab ejus communione disjungimur*. Per Apostolicam doctrinam intelligit Nicænum Symbolum. Hoc enim solum admitti, & Sancti Cyrilli Capitula projici suasit primum Theodosio Augusto Berrhæensis Acacius. Et Theodosius postulavit ab Ephesina Synodo: Et in hac postulatione Factio dudum perstitit.

Porrò Meletius sibi ipsi non constitit. Nequaquam voluit esse contentus Nicæno Symbolo. Etenim addidit: *Servantes fidem ut Apostolicam, & à beatis Patribus traditam, quam à magno Theodoro, qui ea, quæ illi tradidere, tradens claruit, accepimus*. Admitti voluit Nicænum Symbolum, & intelligi juxta expositionem facinorosi sui Antecessoris Theodori. Addidit se pro illa paratum trucidari, & non tacuit causam: *Cui totius Ecclesiæ, & Ecclesiæ cujus Theodorus extitit Doctor commissus est Præsulatus*. Et adjungit de suis Subditis: *Ipse terror tam Civitati quam Territorii hujus me in hac adversùs Joannem discordia detinere sufficeret, qui si me ei tantummodo communicasse cognoscerent ante Sacram, me & vita privassent. Nec enim cujus sint Discipuli, nescis*. Ex quibus discimus non solùm Meletium, sed & omnem ejus Parochiam fuisse imbutam pertinacissimè, & corruptam Theodori erroribus, ideoque fuisse & omninò Nestorianam.

Quæ de Septenni Puero, Sancti Babylæ Antiocheni Episcopi in Passione Socio scribit, firmant Sententiam, quæ duos affirmat istius nominis Antiochenos Episcopos & Martyres. Est non modica Quæstio. Videatur Cardinalis Cæsar Baronius in Notis ad Romanum Martyrologion, & Godefridus Henschenius in vitis Sanctorum. Porro hæc omnia contigerunt ante anathematizatum à Rabbula Edesseno, ac Acacio Melitinensi Episcopo Theodorum: etenim post hoc Anathema Meletius non præsumpserit similia evomere. Et de Recentibus ob Theodorum motibus Sanctus Cyrillus Scripsit ad Sanctum Proclum: *Orientales Episcopi, Dei Gratiam, sive occasione sive veritate unicum Christum & loquuntur & prædicant, & impias Nestorii verbositates anathematizant, & interim multa tranquillitas est ibi & in fide quotidiè confirmantur, etiam illi qui aliquando dubitabant*. Utique hi Factiosi. Proinde omnes hi motus sunt taliter Facti, ac simili arte cœptum est istud anathema: Et Proclum Cyrillus rogat, ne damnando Theodori personam, detur ansa ex qua illi resuscitentur. Ante harum litterarum notitiam nemo intellexit istam Sancti Cyrilli Epistolam.

CAPUT CLXXV. --263

Epistola, inquit, *Zenobii Episcopi Zephyrii ad Deo Amicissimum Episcopum Alexandrum, insinuans exiisse ab Ecclesia Deo amicissimum Episcopum Meletium.*

PErsonali quidem præsentia tuæ Sanctitatis benedictione repletus sum, quando solus benè ab Ephesо remeasti, sicut ipsæ res omnibus ostenderunt; litteris verò tuæ non sum fruitus Sanctitatis. Unde nunc præsumere sum coactus, ut litteras incipiam tuæ Sanctitati dirigere. Et rogo ut des mihi veniam. Multa enim, & amabilis Deo Constantia tua hoc me præsumere præparavit. Hìc enim nullus pro pia fide persistit, sed universi tempori serviunt, & pariter simulatores effecti sunt, qui videbantur esse constantes. Solus inter hujus Ciliciæ Episcopos perstat ad finem Dominus meus Deo amicissimus Episcopus Meletius, qui ejectus est militari super inducta Cohorte, juxta eorum, qui sunt Antiochiæ, jussionem. Ora igitur, Domine, & nos fieri dignos tam ejus celeriter comitari vestigia, quàm tuæ etiam Sanctitatis, ut possimus in die Domini Christi vos intercessores pro nostra Pusillitate proferre.

SCHOLION.

PLura sunt in Orbe Zephyria. Quod præsens fuerit in secunda Cilicia suadent hæc verba:

Solus inter hujus Ciliciæ Episcopos perstat Meletius. At certum est fuisse in prima Cilicia. Etenim Hypatius Zephyrii Episcopus, qui adfuit ac subscripsit Chalcedonensi Concilio, etiam subscripsit Synodalibus Primæ Ciliciæ Litteris, quas Pelagius Metropolita rescripsit quæstoribus Leonis Augusti circa auctoritatem laudati Concilii. Et Mopsuestiensi Synodo, ad quam Imperator Justinianus jusserat convenire omnes omninò Secundæ Ciliciæ Episcopos, nullus adfuit Zephyrii Episcopus. Quid opus multis? Infra audiemus disertè, quod Zenobius fuerit Zephyrii in Prima Cilicia Episcopus. Fuit unus istorum, qui ejici ac deportari maluerunt quàm pacem admittere. Et fuit ejectus. Ejus in Cathedram videtur successisse præfatus Hypatius. Proinde præfata verba *hujus Ciliciæ* supponunt non pro prima aut secunda, sed pro tota Cilicia. Et affirmant ex ejus Episcopis nullum secum permansisse constantem, id est pertinacem nisi solum Mopsuestiensem Meletium. Hæc verba: *Militari super inducta Cohorte, juxta eorum qui sunt Antiochiæ, jussionem*, diriguntur adversus Joannem Patriarcham.

CAPUT CLXXVI. --264

Deprecatio Joannis Episcopi Antiochiæ contra Deo Amicissimum, inquit, Meletium Episcopum.

Piissimis & Amatoribus Christi Imperatoribus nostris, Flaviis Theodosio & Valentiniano, Triumphatoribus, Victoribus, Augustis, postulatio & deprecatio à Joanne Antiochenæ Dei Ecclesiæ Episcopo.

GEneris vestræ Pietatis Imperium in excelsum tulit, & hanc provexit ad gloriam fides in Deum. Qua Sanctissimam & Catholicam semper augeri vultis Ecclesiam, & cuncta, quæ in ea exurgant, zizania desideratis abscindi. Quia igitur hoc utimini zelo, ò Piissimi & boni Victores Imperatores, & eos qui oblitterare volunt Patrum Doctrinam, alienos à Sacerdotali existere dignitate post nos, quibus Canones de hac re concedunt judicium, decrevistis, expelli verò à sanctissimis Ecclesiis & urbibus, in quibus videntur existere, & talis ad Orientem Sanctio vestra pervenit. Hanc promulgavimus Magnificentissimo & Gloriosissimo Præsidi utriusque Militiæ, & Ex-Consuli Dionysio. Et consonans ejus accipientes Præceptum prævalere potuimus malignitati Meletii, qui pridem Mopsuestiæ Episcopus fuit, subjicientes eum depositioni. Introduximus autem & præfecimus ipsi populo è Gregibus Christi Chomatium Deo amicissimum Episcopum. Præfatus verò Meletius major esse legibus vestris, & tranquillitate Romana volens, in partibus ejusdem Territorii delitescit, concussionem, perturbationemque sanctis Dei Ecclesiis ingerens, & præsumens post dejectionem Sacerdotale Ministerium. Et justum est supplicare, ut qui peregrinus est à sancta disciplina & Ecclesia, peregrinus fiat & ab universa Provincia Cilicum, præcedente pia Sanctione ad Magnificentissimum & Gloriosissimum Magistrum Militiæ Orientis vestri; Ita ut indè quidem pellatur, deducatur verò, ubi vestræ Pietati placuerit. Et hoc impetrato, consueta vota solvemus pro permansione & Victoria Imperii.

SCHOLION.

CHomatius, quem in ejecti Meletii locum Joannes Patriarcha ordinavit, in Antiochena Domni Patriarchæ conrra Ibam Ædessæ Metropolitam Synodo, ac in Mopsuestenæ Ecclesiæ Dyptichis, ex Justiniani Imperatoris jussu prolatis in Mopsuestena Synodo, constanter appellatur Thomas. Porrò admirandum est, quod Joannes, dum Meletium è Mopsuestiensi Territorio rogavit ejici, non allegarit legem, qua Arcadius ac Theodosius, Augusti, non ita pridem confirmarant Imperatoris Gratiani Legem, quæ degradatum, ac inquietum adhuc Episcopum mandat relegari ad centum millia ab illa Civitate, quam inquietat. Nec illam possit ignorasse: Ipsam enim laudat Theodoretus in litteris ad Anatolium Patricium. Ex hoc Joannis Libello etiam discimus, quod Patriarcha Antiochenus omnes omnium suarum Provinciarum Episcopos non dumtaxat debuerit prævié confirmare, sed etiam potuerit propriis manibus consecrare. Videnda est epistola Sancti Innocentii primi Pontificis ad Sanctum Patriarcham Alexandrum.

Adn. Nor. Recitatur in Act. X. Synodi Chalced.

CAPUT CLXXVII. --265

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi Episcopi Meletii ad Deo Amicissimum Alexandrum, quam scripsit, postquam militum superventu expulsus est.*

ET cui priùsquam tuæ Sanctitati, quæ circa nos geruntur, referri conveniens sit? Sive enim congaudere oportet de his, quæ nobis à Christo donata sunt, sive etiam pro his, quæ residua sunt, orare, ad eam necesse est ut ad Patrem pro cunctis filiorum bona referri. Dignatus est enim nos Dominus Christus orationibus tuæ Sanctitatis incorruptum sibi Ovile usque ad exitum custodire, quod nobis indignis & pro virtute

tute commisit, & permisit rursus auferri, quando id benè se habere judicavit. Nec enim quod ejus desierit unquam providentia, etsi ad præsens esse difficile videatur. Et quidem Diabolus ab olim grande habuit prælium contra eum, & nunc illud perturbare omninò per Ministros suos studuit, non solùm inimicos armando, sed & ex nobis ipsis ad hoc quosdam Ministros accipiens: Qui & observavit Dominicum diem, & sub uno cunctos ad introeundum contra nos concurrere præparavit.

Dominus autem Christus, qui contra eum semper ejus convertit insidias, & propriis dispensationibus subjicit, & nunc ei inutilem fecit universum contra Ecclesiam impetum, dum nos perturbari non sivit, sed omnem Ecclesiam in sua devotione construxit, ita ut non solùm clareret malum, sed & civitas tota cum Provincia universa consonam pro fide acciperent voluntatem, ipsis quoque à pietate alienis, id est, Judæis, & hæreticis aliis, non parvo quodam contra Adversarios odio motis, nec circa nos parvum quemdam ostendentibus affectum, dum certè nos latentes sæpiùs degeremus, ne quiscumque putaret, quod à nobis instigarentur ad hoc. Quod & valdè suspecti inimici dexteræ Altissimi non ab Ecclesia nos tantùm, sed & à civitate repulerunt, nec usquam juxta eam manere sinentes. Sed hæc quidem à Domino Christo etiam nunc cuncta pro nostra sunt dispensata Humilitate. Nos verò magis pluribus debitis sumus obstricti, quos dignos majoribus fecit, quàm nostræ virtutis est.

Undè modis omnibus deficimus ad solvendum. Quam enim Deo possumus gratiarum actionem reddere, qui nimietate clementiæ sustinere tentamenta pro se & nostram dignatus est Parvitatem? Non quo grave aliquid pateremur, quia perfectiora sufferre sumus indigni, sed & Propositum tantummodò haberemus, quod & maximum nimis est ad nos, qui sumus voluntatis omninò despectæ. Sed rogo ut orare digneris, quatenus usque ad finem digni efficiamur gratia Domini Christi, ut sicut ei placet, ita residuum præsentis sæculi transigamus. Dominum meum & sanctissimum Episcopum Acilinum plurimùm salutamus.

SCHOLION.

HÆc epistola scripta est è latebris Mopsuesteni Territorii, antequam Meletius à Theodosio Augusto relegaretur in secundam Armeniam. Docet nos quod Meletius ad Comitem Titum verè scripserit omnem Mopsuestiensem Populum sibi fideliter adhærere, paratum etiam ad arma. Verum Comitis arma fuerunt validiora. Secundò nos docet, quod usque tunc Acilinus, Barbalissi Ex-Episcopus, Hierapoli manserit apud Alexandrum. Et tunc omninò in Mopsuestiensi Ecclesia factum est de Sancti Cyrilli ac scelerati Theodori nominibus, quod apud quintam

Synodum habemus in Mopsuestana Synodo: E Sacris defunctorum Episcoporum Dypticхis rasum Theodori, ac ejus in locum inscriptum nomen Sancti Cyrilli. Et è vivorum tabulis rasum est nomen Meletii. Factum est ad firmitarem pacis. Etenim palmaris Articulus, quem factiosi Episcopi in pace aversabantur, erat Sancti Cyrilli communio: Eum censebant Hæresiarcham, ideoque multifaria mortis genera, quam istud contagium malebant admittere. Alter pacis Articulus, quem pari pertinacia illi detestabantur, erat damnatio Nestorii. Et inter præcipua adversùs illum fundamenta, hoc ad Comitem Titum scripserat Meletius: *Nec enim cujus sint discipuli nescis*. Agebat de suo Populo, affirmabat esse Theodori, qui Nestorium docuerat Discipulos, ideoque ab hujus amore ac defensione nunquam avellendos. Proindè ad istum Populum circa hæc duo componendum, facta est ista mutatio: Sic enim à Theodori communione divulsus est, & compulsus ad Sancto Cyrillo non dumtaxat communicandum, sed etiam ad ejus communionem quotidie in Sacrosancto Sacrificio profitendum.

Aliqua tamen videntur validè obstare. Primò, quod ista nominum transmutatio fieri non potuerit, nisi ex authoritate, aut saltem ex consensu Patriarchæ Joannis: At verò hic Theodorum constantissimè defendit, & illi à Rabbula inflictum anathema nunquam voluit admittere. Ejusdem animi fuit ejus Nepos ac Successor Domnus. Secundò defuncti nomen è Sacris tabulis radere, est ipsum damnare, ac anathematizare: At verò hæc Meletii ejectio facta est antè inflictum Theodoro per Rabbulam anathema. Tertiò, vivus inscribi non poterat in defunctorum tabulis: At verò clarum est Sanctum Cyrillum tunc adhuc vixisse.

Respondeo tertium argumentum esse nullius ponderis. Etenim Sanctus Cyrillus potuit primum inscribi in Vivorum tabulis, postmodo transferri in tabulas Defunctorum. Quod hæ tabulæ frequenter mutarentur, seu novæ describerentur, demonstrant Acta Mopsuestiensis Synodi. Quapropter ista omnia videntur non simul facta, sed ex aliquo intervallo temporis.

Degradati Meletii nomen fuit statim ejectum. Hoc jubebat degradatio. Et ejus in locum videtur suffectum nomen Sancti Cyrilli viventis. Ob dictam rationem. Istud postmodò translatum ex more est in Defunctorum tabulam. Exinde successit Rabbulæ ac Melitinensis Acacii in Theodorum Anathema. Et magnus ille ac novus motus Orientalis Ecclesiæ. Nec dubitandum est, quin Mopsuestiensis Populus fuerit inter illos, qui in suis Ecclesiis exclamabant: *Crescat fides Theodori. Ita credimus, sicut Theodorus*. Porrò Meletius tunc exulabat Melitinæ apud Acacium. Nec se continebat. Hinc vario fræno debuit comprimi. Ad Mopsuestenorum igitur plenè pacificandam Ecclesiam, possit Acacius, non à Joanne, sed à Theodosio Augusto, qui Theodori anathema confirmarat, impetrasse, ut ejus nomen raderetur.

tur. Et tunc Sanctus Cyrillus successit, non in solius Meletii, sed insuper in nomen Theodori. Et hinc vides, quam miseras anchoras habent conjecturæ, quas circa ejecti Theodoriani nominis tempus adducit in Dissertatione de quinta Synodo Joannes Garnerius. Hujus Meletii nullam habet notitiam: Censet Thomam proximè successisse Theodoro. Est venia dignus: Quia ignoravit has Cassinensis epistolas.

CAPUT CLXXVIII. --266

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi Episcopi Alexandri ad Meletium Deo Amicissimum Episcopum, quam rescripsit ad præfatas litteras post exitum ejus.*

SI esset mihi desiderium meum adimplere possibile, litteris non erat opùs, sed adventus præsentia; vel potiùs juxta Psalmistam, columbæ pennas expeterem, ut veniens requiescerem juxta habitaculum Coronati, & viderem, juxta Prophetam, Sanctitatem tuam sicut in solitudine uvam, aut ut magis propriè dicatur, ut acinum botri cunctorum totius Ciliciæ Sacerdotum, quem exterminaverunt vulpes, quæ propemodum, secundùm veritatem, vineas deleverunt. Non exterminaverunt autem, eò quod benedictio Domini sit in eo. Verè enim præsenti in tempore sufficeret tuæ Sanctitatis adspectus adamante nos facere firmiores. Nam si cogitatio tantùm tuæ, secundùm Domini certamina, Sanctitatis omnibus nos circumdat Domini armis, ut nullo modo emissis variis multimodisque sagittis vertamur in fugam, quomodò non nos omni modo roborasset talis adspectus, qui nos non per verba, sed per res ipsas armaret, & in semetipsos exponeret, quid sit: *Ne disperdas in finem?* Intendisti enim, Domine per omnia Deo Amicissime, indeclinabiliter in Authorem fidei, & Consummatorem Jesum, & sunt repositæ tibi coronæ. Non expulsionis tantùm, non enim te ad definitum præparasti tormentum, sed claret quod præparatus sis omnia sustinere. Sic contra impietatem parasti temetipsum. Undè & ille, qui donis suis nostros supervincit labores, tuæ Sanctitati coronam justitiæ reddet, circa varietatem tui Propositi passionum, spiritalium munerum Divinitate effulgentem. Certasti enim bonum revera certamen, & cursum consummasti, fidemque servasti. Undè & quod ista consequitur, Deus qui mendax non est, illud tuæ Sanctitati retribuet. In quod hìc jam bona conscientia tua intendendo lætatur, & gaudio Sancti Spiritus adimpletur.

Potest autem Sanctitas tua nostram consolari absentiam attentioribus orationibus, donec donet & nobis per clementiam suam Dominus vestris comitari vestigiis. Certus enim sum veraciter, quod ego intentionem habeo hanc, ut tuam Sanctitatem sequar, & unà eos, qui priùs certarunt, & coronati sunt. Pauci quidem, sed apud Deum pretiosi. Melior namque est unus Domini voluntatem faciens decem millibus injustorum. Fruensque sanctis orationibus tuis non desciscam à vestro consortio; Nec à vestra separabit me charitate tribulatio, aut angustia, aut persecutio, aut fames, aut nuditas, aut periculum, aut gladius. Maximè quia Religiositas tua, quæ portum Dei voluntatis obtinuit, majorem circa nos habet curam, tanquam qui adhuc marinis undis obsistimus, & omnimodis malorum spirituum tentamentis nunc quidem tentantium nos minis, nunc verò subruere adulationis blandimentis. Undè & talem mihi posui legem, ut fugiam cunctorum, loqui mihi volentium, & adspectum & verba, & ipsam quoque memoriam. Quod non ex propria assumpsi sententia, sed ex Divinis Scripturis edoctus. Nec enim Dominus respondit perversis, cum judicaretur, sed sicut ovis ad occisionem ductus est, & sicut agnus coram tondente se sine voce. Non enim quò dicant aliquid, sed quò capiant, collocutiones & alloquia nobiscum conferre captant. Docemur verò & in veteribus Scriptis, quod Ezechias pius post Rapsacis, Dei Adversarii, voces Magistris militiæ tacere præceperit, nihilque Dei Adversariis responderi. Undè & nos, repellentes eorum colloquia, qui in Ægyptum corde sunt reversi, & qui non solùm dicunt, Demus initium, & redeamus in Ægyptum, sileamus, & tantam misericordiam sustineamus à Deo, qualiacumque sæva superinducere adversùm nos concessi fuerint æmuli. Quæ omnia suscipiamus cum lætitia, & cogitemus, quod sicut Beatus inquit Paulus, non sunt condignæ passiones hujus temporis ad futuram gloriam; quæ revelabitur in eos, qui stigmata Christi, quorum tu dignus effectus, in suo circumferunt corpore. Undè rogo, ut digneris nos per venerabiles litteras tuas juvare ad instantia certamina. Dominus meus Deo amicissimus, & sanctissimus Acilinus, quia tecum coronatur, salutat & complectitur Religiositatem tuam.

SCHOLION.

HÆc epistola docet primo, quod è cunctis Secundæ Ciliciæ Episcopis solus Meletius manserit pertinax adversus pacem. Secundò, quod hac de causa ejectum Alexander crediderit coronatum Martyrem. Per Coronatum omninò ipsum intelligit. Hinc dicit de ejecto Acilino: *Quia tecum coronatur.* Tertiò, nos docet veram Christianæ Gratiæ efficaciam: *Intendisti indeclinabiliter in Authorem fidei. Donis suis nostros supervincit labores. Nec à vestra separabit me Charitate, tribu-*

tribulatio, *aut angustia &c.* Ex quibus vides istas Sancti Augustini Phrases fuisse semper communes, etiam Orientali Ecclesiæ.

CAPUT CLXXIX. --267

Interpretatio, inquit, *Præcepti Magistri Militum Dionysii*, *quam scripsit ad Clarissimum Judicem secundæ Ciliciæ*.

DIvina authoritas per annotationem terribilem Meletium, quondam Mopsuestenæ civitatis Episcopum, in Melitina degere Armeniæ Provinciæ civitate præcepit. Susceptis igitur præceptionibus nostris, lectis verò & Divinis Responsis, quæ in missis præfulgent, observare debes quæ ab Immortali sancita sunt Vertice, utens militari solatio ad iter idem, si tale solatium necessarium fortè perspexeris, admonendo utique nostrum Vicarium, ut competens solatium deputetur, ad quem de hac parte scripsimus. Quamvis competenter sufficere Civiles Ordines arbitremur.

SCHOLION.

HÆc Epistola, seu præceptum ostendit preces, quas adversùs latitantem in Mopsuestiensi Parochia, ac isthic turbida molientem Meletium Patriarcha Joannes fecerat, fuisse exauditas ab Augusto Theodosio. Porrò ille relegatus est Meletinam, custodiendus ab Acacio isthic Episcopo, constantissimo defensore initæ pacis ac Ephesini Concilii. Divina id fecit providentia, quod Meletius illic propriis oculis ac auribus audiret & videret suum Theodorum anathematizari. At an ipse quosdam isthic anathemati recalcitrantes Episcopos non accenderit aut foverit, novit Divina Sapientia. Porrò *prima authoritas*, *Divina Responsa*, *immortalis Vertex*, aliaque id genus sunt Romani Augustæ Majestatis tituli, adversùs quos aliquando non defuit murmuratio. Nec sine rationibus. Olent enim paganam superbiam, quæ Augustos Principes dementabat in Deos. *Annotatio terribilis* est modica per propriam Principis manum signata Scheda, qualem Theodoreto misit ipse Theodosius, dum ipsum intra Cyrensem Civitatem circumscripsit exilio. Erat executorium prioris Sacræ commonitorium.

CAPUT CLXXX. --268

Domino meo Deo Amicissimo, *&* *Sanctissimo*, inquit, *Patri Alexandro Episcopo Titus*.

QUemadmodum Sanctitatem tuam semper peculiari amore dilexerimus, & magnopere obsequi ei sategerimus, arbitramur & ipsam clarè nosse rebus ex ipsis. Quia igitur & nunc ex eadem voluntate detinemur, & secundùm Christum Religiositatem tuam egregiam desideramus existere, dignare, sanctissime Domine, vel nunc, cum susceperis litteras nostras, communicare Sancto Catholicoque Concilio, secundùm Divinas & adorabiles litteras. Nam & sanctissimus Theodoretus, & sanctissimus Helladius, & alii, qui ad modicum voluerunt separare seipsos ab hoc Sancto Concilio, agnoscentes quod est inrecusabile, & quod est impossibile, & quod placitum Deo, & quia universali Synodo oporteat obedire, & Imperialibus Sanctionibus, à discordia quidem recesserunt, communicarunt autem Sanctæ & Catholicæ Synodo. Hoc autem facere tuam Sanctitatem præ omnibus oportebat, quæ manifestè novit res, & tempore est provecta. Rogamus igitur, ne despicias precatorias præsentes litteras nostras, nec des locum Diabolo, volenti discordias contra sanctam consubstantialemque immittere Trinitatem; sed ut conculces aculeos ejus, & concordiam Synodi Sanctæ recipias. Nam si post has litteras meas Sanctitas tua in dilatione perstiterit, eisque communicare noluerit, claret quod non sit de cætero necessarium Divinis litteris. Utique apertè præcipiunt, ut hi qui Sanctæ Synodo communicare noluerint, in exilium à sanctis Ecclesiis repellantur.

SCHOLION.

HÆc Epistola est plena reverentiæ erga Alexandrum. Erat enim Episcopus senex doctus, & per omnia venerabilis. Hinc ipsum Joannes Patriarcha non primum, sed inter postremos jussit ejici. Speravit aliorum exemplo terrendum & corrigendum. Hinc ad ipsum Comes misit has suas humanissimas, ac simul divinas ac adorabiles litteras. Credo fuisse illas, quas Joannes speciatim contra Alexandrum, Helladium ac Theodoretum impetrarat. Hinc Titus horum exemplo conatur istum inflectere. Præsens item Epistola ostendit Titum Comitem fuisse virum non parvo fructu Christianum.

CAPUT CLXXXI. --269

Domino, inquit, *meo sanctissimo, & Deo Amicissimo Patri Episcopo Alexandro Dionysius*.

DIvina & immortalis Veritas pacem desiderat, adhibet verò plurimam curam, & suæ Pietati decentem circa rectæ Fidei cultum. Scientes igitur intentionem pii Principis nostri, priùs per has litteras nostras tuam Religiositatem duximus salutandam, & adhortandam, ut quæ decent faciat: Inter hæc verò & illud est, ut communicet Sanctitas tua Deo amicissimo Episcopo Joanni. Hæc namque causa pacis erit omnibus sanctis Ecclesiis. Nec enim volumus Ecclesias ampliùs perturbari, & animas imperitorum perverti, quid faciant nescientes, dum perturbatio detinet vos, qui pacem prætenditis universis. Dignare igitur, tantùm memor & amicitiarum nostrarum & adhortationis, omnem tristitiam deponere, & convenire in idem Religiosissimo Viro: Ne cogamur Divina & Imperialia Constituta executioni mandare. Salvam Religiositatem tuam, & orantem pro nobis salvet omnium Deus, Domine sanctissime Pater. Ignoscere mihi habet Religiositas tua, si quid facere compellendus sum, Divinam formulam sequens, si huic Epistolæ consentire nolueris.

SCHOLION.

HÆc Epistola ostendit Alexandrum fuisse virum summæ Authoritatis & famæ. Hinc enim non solus Comes & Vicarius Titus, sed etiam ipse Magister Militum Dionysius, antequam ad executionem procederet, illum duxit monendum cum grandi reverentia.

CAPUT CLXXXII. --270

Epistola, inquit, *Deo Amicissimi Episcopi Alexandri, quam rescripsit ad litteras suprascriptas, in causa eadem suum demonstrans Propositum*.

BEnevolentiæ quidem circa meam Vilitatem retributiones clemens Deus præstet vestræ Clementiæ. De causa verò, quæ vertitur, quoniam nostræ vitæ caput est pietas, coram terribili Tribunali Christi omnem reservo satisfactionem. Ut verò etiam Magnitudini vestræ in brevi respondeam, indico quod ille, qui nunc contra nos quatuor Imperiales has litteras clementer obtinuit, & antè Ephesum, & in Epheso, & post Ephesum hæreticum sciebat Ægyptium. Quod manifestè cognoscere licet ex litteris ejus, quæ usque nunc apud plurimos salvæ sunt. Postquam verò suscepit Hypomnysticum per Admirandissimum Aristolaum, ut & Cyrillo communicaret, & Nestorium deponeret, & anathematizaret ejus doctrinam, dum sit Orthodoxa, sicut ipse per plura Scripta confessus est, cedens Hypomnystici minis, fecit universa. Et nunc adversùm nos usque ad sanguinem pugnat, eò quod parati simus per virtutem Dei contra Cyrilli hæresim repugnare usque in finem, & orthodoxam fidem absque permistione servare, non ineundo communionem, neque cum hæretico, neque cum communicantibus ei. Habemus namque præ oculis illam terribilem vocem Domini Christi, quæ per Apostolum Gentium Paulum dicta est: *Quoniam si nos, aut Angelus de cœlo evangelizaverit vobis præter id, quod evangelizavimus, anathema sit*. Undè quæso, ut quando tibi placuerit illam persecutionis, quæ contra nos lata est, formam promulgare, mihi vestra jubeat Magnitudo, ut sub silentio & absque strepitu abeam, & hoc modo, quæ sancita sunt, impleam. Quando enim de pietate proponitur, obedire oportet Deo potiùs quàm hominibus.

Galat. 1.

SCHOLION.

HÆc epistola ostendit finalem Alexandri contumaciam, fundatam in consuetis contra Sanctum Cyrillum ac Patriarcham Joannem querimoniis. Ostendit impetratam à Joanne specialem sacram fuisse contra quatuor, non dumtaxat contra tres memoratos Episcopos. Existimo quartum fuisse Meletium. Epistola item ostendit Alexandrum fuisse similem Moabitis, quorum superbia fuit major eorum viribus. Hinc enim, qui tanta de mille mortibus toties jactarat, jam in extremo supplicat non palam ejici, sed sub silentio, ac sine strepitu dimitti.

CAPUT

CAPUT CLXXXIII. --271

Præceptum, *inquit*, Gloriosissimi loci Servatoris Titi ad Clarissimum Lybianum Euphratesiæ judicem.

Flavius Titus, Gloriosissimus Comes Devotissimorum Domesticorum, implens locum Magistri militiæ Potestatis, Flavio Lybiano, Clarissimo Præsidi Euphratesiæ Provinciæ.

DIvinissimi Principes nostri, ut hi qui non assentiunt Deo amicissimo Episcopo Joanni, perturbant autem sanctas Ecclesias, dum pacem renuunt Orbis, à locis propriis amoveri, propria lege præceperunt, sicut & veneratio adorabilium, præfulgentiumque litterarum manifestiùs edocebit. Quia igitur Alexander Hieropolitanus Episcopus à sorte Reverendissimorum Episcoporum semetipsum fecit alienum, nec enim patitur præfato Archi-Episcopo in Divinis communicare Mysteriis, curet Charitas tua, hac authoritate suscepta, eundem Alexandrum, si in Proposito ipso perstiterit, loco proprio amovere, eumque in ejus loco suscipere, quem sanctorum Episcoporum Synodus probaverit ordinandum. Si verò id tuam virrutem, quod non arbitramur, excedit, dum Devotissimi milites in ea constituti sint civitate, uteris eorum solatio. Etenim quæ oportet ad ipsos quoque direximus, ut cum deliberatione communi nostra Præcepta festinetis implere. Si verò & majori opùs est manu, aut si hæc res & nostram præsentiam postulaverit, sufficies continuò indicare. Nam dum id clarè constiterit, Divinis Præceptionibus ministrantes cum sufficienti solatio continuò veniemus. Quò autem Tu mox ad præfatam civitatem vadas, & nostra Præcepta implere festines, Hypatium specialiter deputari præcepimus, cui & Mandata dedimus, ut non solùm Te cogat nostris Præceptionibus obedire, sed & de tua nos præsumptione, si ita contigerit, nosse faciat. Ultio enim contrà neglectum tuum competens consequetur.

SCHOLION.

HÆc epistola est executoria Sacræ adversus Alexandrum Jussionis. Et docet plura. Primò, quod Alexander fuerit tantæ opinionis ut Provinciæ Præses Lybianus videatur ipsum timuisse, aut cum ipso convenisse: Hinc Titus Comes cum hisce litteris legavit Hypatium, qui Lybianum ad exequendum cogeret. Et graves minas addidit. Secundò, quod degradati Alexandri Successor debuerit non per solum Patriarcham Joannem sufficì, sed eligi per omnes Provinciæ Episcopos. Quod nempe esset Metropolita. An illic etiam Provinciales Episcopi non à solo Clero ac Populo, sed etiam à cunctis istius Provinciæ Collegis eligerentur, est alibi discutiendum. Tertiò, quod Provinciæ istius Præses Hierapoli non resideret. Residebat Samosatæ. Hæc enim olim fuerat Metropolis. Porrò Augusta Euphratesia Provincia olim vocabatur Comagena. Postmodo ab alluente nobilissimo flumine dicta est Euphratesia. Cæsar Augustus, dum Armeniam cum signis Marco Crasso ereptis recuperavit, & suum nomen addidit, appellans Augustam.

CAPUT CLXXXIV. --272

Relatio, inquit, *Lybiani Euphratesiæ Judicis ad Magnificentissimum Vicarium Titum.*

PRæceptum Magnificentiæ vestræ decimo septimo kalendas Maii per Hypatium, qui est ex ordine Magistri militiæ, nostræ est redditum Parvitati, cui Divinæ & adorabiles litteræ præfulgebant, jubens Reverendissimum & Deo Amicissimum Alexandrum, Hierapolitanum Episcopum, aut communicatorem Sanctæ Synodi fieri, aut ab Episcopatu quiescere. Insinuo igitur, quod suam prædictus, quæ in se est, opere declaraverit voluntatem, & Hierapolim dereliquerit, Episcopatum tenere minimè delectatus, Domini magnificentissimi, & per cuncta Sanctissimi.

SCHOLION.

HÆc Relatio nos lucidè docet horum omnium tempus. Hæc enim omnia facta sunt sub Episcopatu Sancti Procli. At verò Sanctus Proclus est anno istius sæculi trigesimo quarto pridie Idus Apriles, factus Episcopus; ideoque Titus Comes Mandatum, quo Alexandrum Metropolitam jussit extrudi, dedit anno sequenti sub exordium Aprilis, & Hypatius illud Lybiano Præsidi in manus tradidit die decima quinta ejusdem mensis. Et statim post facta est executio. Et quoniam Alexander fuit ultimus inter omnes expulsus, aliorum expulsio non est penitus ignoti temporis. Eodem anno, die tertia Augusti, Theodosius Imperator cunctos Nestorii libros damnavit ad ignem, & ipsum deportavit Oasin. Exinde quidam Theodori Mopsuestiensis

sis libros transtulerunt in varias linguas, & sic evenerunt cuncti motus abundè descripti in superioribus.

CAPUT CLXXXV. --273

Relatio, inquit, *secunda Euphratesiæ Judicis, qui perturbationem civitatis agnoscens propter exitum Sanctissimi Episcopi Alexandri factam, direxit Magnificentissimo Comiti Orientis, transmittens & Populi acclamationes, tam ad se, quam ad Magnificentissimum Comitem Titum factas, & ad ipsum quoque Antiochiæ Præsulem.*

HIerapolis & devotioni serviens, & pio desiderio stimulata, Divino quidem motui cessit, & Præcepto Magnifico gemens. Nunc verò expetit misericordiam, qua diligatur ejus desiderium, expansa super Alexandro sene, & luctus quidem suscitans per plateas, inundans autem lachrymis solum, & ferè in ipsam jam Divinitatem quid ausa præsumere. Nec enim consuetas actiones exhibet gratiarum. Et recessit claudens sanctas Ecclesias, & tale quid agens, quale cui veniam competat impartiri. Quoniam percutiente conscientia vel quid perpetrent nesciunt, anhelantes defectum, ne illum, quem valdè complectuntur, amittant. Hoc quidem per Pusillitatem meam pervenit ad finem. Nam Sacra quidem loca reserata sunt, & consueta complentur. Quod autem reliquum fuit, petitiones sub conjuratione depositas inspexi omnium, qui boni videntur, & qui pro Patre precantur, ac supplicant ut ab illo pascantur, qui eos à pueris Magister mitissimus educavit. Eidem namque nec vitam se vivere arbitrantur, nisi super eos Episcopatum Deo Amicissimus Alexander teneat, cujus vitam quidem mirantur, obstupescentes Sacerdotii pietatem, & pietatis pondus diligentes, & doctrinas justitiæ suis circumferentes in linguis, colligentesque cuncta, quæ multa sunt, ad roborandum sui amoris ardorem: Adjicientesque præfatis, quod ante tempus suum de hac vita recedant, & nisi efficiatur quod petere instant, in semetipsos mali aliquid perpetrabunt, pueri simul ac senes, mulieres ac virgines, & omnes maturæ ac senilis ætatis, si defuerit adhuc ad sanctæ Ecclesiæ præsidendum, qui eam est habere fortitus, dum necdum quieverit lege naturæ. Dum tuæ intersit Magnitudinis, cujus operis est, quidquid illud mali sit, discutere à Subjectis, & ea, quæ plena sunt tristitiæ ac difficultatis, abigere, & pacem lætitiamque civitatibus introferre, ea quæ subsecuta sunt indicavi, ut quidquid fieri rit, fiat. Cæterum dum pridem talia facere instituissent, Reverendissimus Alexander Relationem fieri non permisit, Domine Admirandissime & Magnificentissime. Oro Deum, ut tu, Domine mi, incolumis & per omnia felix temporibus longis perdures, communis Salvator, & beneficiorum Præstitor.

SCHOLION.

HÆc Epistola denuò ostendit Alexandrum fuisse magni nominis Episcopum. Hinc Populus & per acclamationes, & per duras contradictiones, & per cessationes à Divinis in ipsum demonstrat tantum affectum. Harum acclamationum originem exponit in Misopogone Imperator Julianus. Hic nunquam, aut rarissimè Theatra, frequentissimè Deorum Templa adibat, ideoque Antiochenæ civitatis fidelem populum induxit adversùs hæc murmurantem. *Ventitat in Templa, non Agrestis tua causa populus, immò etiam Magistratus complures in Templa confluunt, & acciperis cum plausu & clamore magnificè in Templis, ut in Theatris.* Et ipse respondet: *Vos rarò in Templa Deorum causa convenitis, & cum mea causa venistis, omnia miscetis & turbatis. Decebat enim bonos ac modestos viros, cum silentio precantes, bona à Diis petere.* Antiocheni murmurabant, quod Julianus Theatra non adiret, ideoque ipsi acclamare non possent; Et quod ad ipsi acclamandum cogerentur Templa adire, & isthic acclamando agere contra morem. Et ipse eos arguit, quod Templa suis clamoribus profanarent. Ex quibus discimus, quod Populares acclamationes à Theatris duxerint originem. Hinc pervenerunt ad Senatum, ad Episcopales Synodos, ad Ecclesias, ad quemvis locum. Eis varia maledicentia convitia admiscere, est antiqua in Romano Imperio petulantia. Hinc igitur etiam Hierapolitanus Populus conjecit plura in Comitem Titum, ac Joannem Patriarcham. Hinc Præses Lybianus ejus pro ejecto Alexandro deprecationem nec ad hunc, nec ad illum retulit, sed ad Comitem Orientis.

CAPUT CLXXXVI. --274

His Irenæus illa subjecit. Ideò posuimus, ne quis miretur, cur hic voces Populi minimè scripserit.

MAnifestat quidem Relatio illius Provinciæ Judicis illam plurimam civitatis lamentationem, quin immò & confusionem, quam pro reparatione illius Deo Amicissimi Pastoris Grex

Grex Christum diligens sustulit. Multò ampliùs verò ea, quæ ab universa Multitudine acclamata sunt, circa eum quanto affectu constringerentur, ostendunt, desiderii æquitatem, & orbitatis amaritudinem, & angustiæ rationem. Etsi superfluum duxerimus easdem voces adscribere, quippè ut nimis plurimas existentes, & contra aliquos blasphemias valde multiplices continentes. Unde & bonus Joannes omninò formidans, atque eos, qui his usi sunt, metuens, has protulit voces, & per hanc allocutionem scriptam eis consolationem, seu potiùs deceptionem obtulit.

SCHOLION.

HOc Irenæi Scholion demonstrat Clamatas ab Hierapolitano Populo in Joannem Patriarcham & Comitem Titum fuisse omninò fœdissimas. Hinc ipsas, non solus Lybianus Præses, sed ipse etiam Irenæus, licet similium amantissimus, erubuit Chartis indere. Nec mirum. Clamabantur enim à Populo, qui unanimi conjuratione, volebat violentis manibus semet-ipsum invadere. Horrenda furiositas. Palam Diabolica. Nam talem nec apud Donatistas legimus.

CAPUT CLXXXVII. –276

Hypomnysticum Deo Amicissimo Clero Hierapolitano, & Christi Amatoribus Plebibus, ab Joanne.

AUdivi supplicationem vestram, quam per acclamationes in Ecclesia fecistis ad nos, & Magnificentissimum & Gloriosissimum Comitem Dominum Titum. Et ego ipse hæc eadem opere provenire oro vobiscum. Cognovistis enim procul dubio propositum nostrum, quia nihilominùs ad illum suavem hominem deprecandum, pro quo ipsi rogastis, ut vanæ suæ phantasiæ præferret Ecclesiasticam pacem, quam totus Orbis cum pietate amplectitur. Sed quod patitur, quia sic aversus est ab omni medicamine, ut nec colloqui cum Dei Sacerdotibus sustineret, neque ullatenùs ad eorum virorum veniret affatus, quorum precibus Mundus ipse salvatur. Eligens enim optimos Deo Amicissimorum Episcoporum sæpiùs destinavi, qui eum commovere potuissent, ne infestaret Ecclesiasticam pacem, quam Mundo Deus inopinatè largitus est; ille verò ex arrogantia, & ea, qua detinetur, obstinatione aures obsurdans inexorabilis perstitit. Quin immo permansit mala sibimet coacervans, dum nos ab hac viri malevolentia sumus insontes, & nunc ad satisfactionem vestram, & ut possit videre Amatrix Christi Ecclesia vestra, quod non occasione captata quasi contristantem adversùm nos, & tantas nobis contumelias ingerentem, quantas ipsum decebat inferre, dum nos per gratiam Dei nihil læderemus, ex eis à sua illum removerim Ecclesia; sed quia nobis inobediens exstitit, volentibus ut nostrum fieret membrum, & Ecclesia vestra toti communicare demonstraretur Ecclesiæ. Unde circa eum cuncta servavimus, quæ ad remedium pertinebant. Sed & nunc quæ nobis sufficere dignum est peragentes, spondemus, quia si possibile fuerit, ut correctione resipiscens deponat superbiam pristinam, parati sumus excipere, & ad vos cum nostra atque illius festivitate remittere: Si autem jam semel statuit præcipitare seipsum ad communionis quidem læsionem, perditionem verò animæ suæ, nos quidem & Deo & hominibus satisfecimus; vos vero, quod vobis ipsis expedit, quæso, perquirite.

Erubescant jam veritatis inimici, qui credentes præfatis sub nomine Theodoreti Epistolis, eum Nestorianæ impietatis volunt criminari fautorem, cui tale testimonium præbet Joannes Archi-Episcopus, nimiùm cunctis Nestoriani erroris fautoribus inimicus. Sicut ipsi quoque apertissimè clamant, dum contra obstinationem pertinaciamquè Alexandri veraciter dicit. *Ut nec colloqui cum Dei Sacerdotibus sustineret, neque ullatenus ad illorum virorum veniret affatus, quorum precibus Mundus ipse salvatur. Eligens enim optimos Deo Amicissimorum Episcoporum ad eum sæpiùs destinavi, qui eum commovere potuissent, ne infestaret seu violaret Ecclesiasticam pacem, quam Mundo Deus inopinatè largitus est.* Quod per nullum Episcoporum fecisse, nisi per Theodoretum & Andream, sicut ex superioribus claret, poterit inveniri. Ex his verò & illud verum roboratur, quod à nobis intentio Theodoreti integerrimè comprehensa sit.

SCHO-

SCHOLION.

HOc Hypomnysticum, seu epistola docet primò, quod præfata curiositas non solum Hierapolitanum Populum, sed etiam Clerum invaserit. Secundò, quod contumeliosæ exclamationes sint factæ in Ecclesia. Nempe adversùm isthic publicatas, quæ Alexandrum mandabant extrudi, Joannis Patriarchæ, & Comitis Titi litteras. Tertiò, quod hanc pacem Dominus Deus sit inopinatè largitus Ecclesiæ. Et ita palam est. Nata enim inter Cyrillum & Joannem, ipsorumque Diœceses Discordia tantas undequaque vomebat flammas, ut nunquam viderentur extinguendæ. Hæc Epistola quartò ostendit ineffabilem Joannis Patriarchæ prudentiam ac patientiam. Etenim præfatas acclamationes scribit non adversùm se, aut Comitem Titum contumelias, sed fuisse factas ad se & ad illum preces. Et Alexandrum appellat suavem virum. Et illi dummodo Ecclesiæ pacem admittat, promittit reditum. Hac animi sui moderatione conatur istam componere Ecclesiam. Attamen in transitu non prætermittit queri de contumeliis. Adjectum Scholion rectè ostendit Theodoretum fuisse inter electissimos totius istius Diœcesis Episcopos. Item ostendit Samosatensem Andream tunc fuisse adhuc superstitem.

CAPUT CLXXXVIII. --277

Interpretatio, inquit, *Sacræ, quæ promulgata est Magnificentissimis & Gloriossimis Præfectis de exilio in Petram Magnificentissimi Comitis Irenæi.*

DAmnato Principe portentuosæ culturæ Nestorio, justum est, ut impiæ ejus culturæ participes sentiant validissimam pœnam. Ob hoc Irenæum, qui maledictum Nestorii cultum non solum secutus est, sed & instituit, & studuit multas cum eo Provincias, eò quod ipse tali culturæ præesset, evertere, nudatum cunctis dignitatibus, & insuper ipsa propria facultate; & Photium verò, eisdem impietatibus implicatum, adæquè facultate nudatum, quæ & in publicam proficiet rationem, in Petris exiliari decrevimus, ut paupertate perpetua & locorum solitudine crucientur, Isidore Pater honorandissime. Gloriosa igitur atque Magnifica Authoritas tua huic nostro Decreto pragmatico competenter obediet, deputato sufficienti solatio, ut ad præfatum exilii tramitem præfati Religionis nostræ violatores abigantur.

SCHOLION.

HOc exilii Decretum est manifestè latum in Irenæum adhuc Laicum. Etenim nullam Episcopatus malè adepti, nullam facit degradationis memoriam. Proindè latum est statim post confirmatam Nestorii damnationem, & per Principem confirmata Acta Ephesini Concilii. Tunc innotuerunt Irenæi facinora: Innotuit, quod non dumtaxat Nestorianæ perfidiæ Sectator esset sed etiam Author. Videtur fuisse Syrus, & habitasse apud Antiochiam, atque ita isthic unà cum Nestorio adhuc Presbytero fabricasse Hæresim. Etiam innotuit, quod unà cum Nestorio Episcopo studuisset unitas Provincias inficere ac evertere. Utique apud Ephesum. Isthic enim multarum Provinciarum Episcopos stabilivit partim in Hæresi, partim in Factione Nestorii. Et hinc idem est, cum Nestorio, sortitus exilium. Nempe in Petras Arabiæ. Et illius executio fuit demandata eidem Orientis Præfecto Isidoro. Nec solummodo relegatus fuit, sed insuper exutus cunctis fortunis, transcriptis in Fiscum. Quis fuerit adjunctus illi Photius, non possum certò asserere. Possit fuisse Constantinopolitanæ Ecclesiæ Presbyter, una cum Anastasio Presbytero Legatus à Nestorio in Lydiam, ac alias Asiaticæ Diœcesis Provincias, ad isthic seminandum sceleratum Mopsuestiensis Theodori Symbolum. Attamen plura dissuadent. Primò, quod hic proscriptus Photius fuerit vir opulentus: Quod rarò tunc cadebat in Clericum. Deinde, quod ejus opes non in Ecclesiam transcribantur, sed in Rempublicam. Tertiò, quod nulla etiam fiat mentio de ipsius Presbyteratu, aut degradatione.

CAPUT CLXXXIX. --278

Interpretatio, inquit, *præfati Præcepti.*

QUæ sint, quæ de Irenæo & Photio sunt sancita à Divino & Immortali Vertice, præfulgens Divinarum litterarum tenor ostendit. Magnificentia igitur tua his, quæ sunt decreta Divinitùs, absque mora obediens, ad loca, in quæ jussi sunt duci, cum competenti solatio præparet Veredos duos cum duobus Parippis, Oresti & Stephano, qui singulariter directi sunt ad peragenda quæ Divinitùs decreta sunt, quæque nostris præceptionibus continentur, coadjuvantibus eos ex Syria, tam Regionum judicibus, quam Provinciarum quarumque Ordinibus: Insuper & Defensoribus, & reliquo solatio vel auxilio, & Decurionibus vel Curialibus.

SCO-

SCHOLION.

HOc est præceptum, quo Præfectus Isidorus præcedentem Sanctionem jussit per nescio, quem Magnificentissimum Dominum mitti in executionem. Et vides hìc Veredum distingui & Parippum. Horum discrimen exhibet Lexicon Juridicum Simonis Schardii: Ver. *Veredi*, & *Parippus*. De his varia est apud antiquos mentio. In Theodosiano Codice sub titulo *de publico cursu* exstat, Imperatoris Juliani Lex: *Parippum eum videri & habendum esse, qui usurpato uno vel duobus Veredis, quos solos Evectio continebit, alterum, tertiumvè extra Ordinem commoveat*. Et Imperatores Valentinianus & Valens in lege ad Volusianum Urbis Præfectum: *Parippum vel Avectarium nullus accipiat, nisi eum nostræ Serenitatis arbitrio Magister Officiorum textui Evectionis addiderit*. Et hujusmodi Evectio erat adeò honorifica, ut dari non posset, nisi per ipsum Principem. Er hinc videmus Irenæum fuisse cum honore relegatum. Ei enim datus fuit Veredus cum Parippo. Et adjunctus famulus. Etiam Photio. Et hinc videtur nullatenus fuisse præfatus ille Nestorii Presbyter.

At ecce dum Irenæus per Syriam transit, moritur Cyrus Tyriorum Episcopus, primæ Phæniciæ Metropolita, atque ita eligitur à Tyriis in suum Antistitem, & à Theodoreto consecratur. Quorum arte aut studio processerit hæc electio, ignoro. Interim Theodosius Augustus acquievit, atque ita Iræneus evasit istud exilium. Nec mirum. Etenim perpetua Romani Imperii consuetudo, & Catholicæ Ecclesiæ disciplina, non solis exilii, sed & Capitalis supplicii, imò & læsæ Majestatis, etiam ob perduellionem, reis permiserunt quamcumque pœnam permutari in Ecclesiasticam Tonsuram: Monachalem, Clericalem aut etiam Episcopalem. Plura sunt istiusmodi exempla. Etenim in Chronico scribit Victor Tomionensis Episcopus: *Avitus, vir totius simplicitatis in Galliis Imperium sumit, Ricimirus Patricius Avitum superat, cujus innocentiæ parcens, Placentiæ Civitatis Episcopum fecit*. Ita scribit ad Consulatum Joannis & Varami. Et ad Consulatum Rustitionis: *Joannes, qui & ante Justum ad Imperium erat electus, Heracleæ Thraciæ Episcopus ordinatur*. Et Theodorus Lector in primo Collectaneorum libro: *Marcianus Zenonis congener, adversùs illum conspiravit. Acri igitur prælio inter Zenonem & Marcianum conserto, Marcianus longè superior evasit. Et cunctos, qui à partibus Zenonis stabant, in fugam versos, intra Palatium obsedit, Romulo & Procopio, ejus fratribus ipsum adjuvantibus. Postridiè verò capti sunt, cum in Balneo Zeuzippi lavarent. Et Marcianum quidem Zeno in Presbyterum ordinari jussit*. Ista enim Ordinatio faciebat inhabilem ad Imperium, imo & ad omnem usum gladii: Ponebat Principem extra omne periculum. Hinc igitur & Theodosius consensit in ordinationem Irenæi.

CAPUT CXC. –279

Quanti, inquit, à sanctis Ecclesiis exierunt, nolentes suam conscientiam vulnerare, neque acquiescere Factis Cyrilli, seu ejus sustinere communionem.

I.

ALEXANDER Episcopus Hierapolis Euphratesiæ, qui & exiliatus est in Famothin, Ægypti metallum.

II.

ABBIBUS Dolichii, quo ejecto ab Ecclesia alter ordinatus est à Joanne.

III.

DOROTHEUS Marciano-Politanus, Metropolitanus Mœsiæ. Iste ejectus, exiliatus est in Cæsarea Cappadociæ.

IV. & V.

VALEANIUS, & Eudocius Mœsiæ, qui sub eodem Dorotheo existentes ultrò ab Ecclesiis recesserunt.

Adn. Nor. Marrianus Abryti supra pag. 73. Sed hic accessit ad Synodum: nam legitur To. 4. Cóc. pag. 913. in Conciliis, &c.

VI.

MELETIUS Mopsuestenus secundæ Ciliciæ. Hic exiliatus in Melitina Armeniæ civitate defunctus est, multa millia passus ab Acacio ejus Ecclesiæ Præsule.

VII.

ZENOBIUS Episcopus Zephyrii, primæ Ciliciæ, qui ultrò quidem reliquit Ecclesiam, post hæc verò in Tiberiadem relegatus est: Sed & indè fugatus, dum se hunc ipsum denunciasset existere.

VIII.

EUTHERIUS Episcopus Thyanensium, Metropolitanus Cappadociæ secundæ, qui ab Ecclesia ejectus, relegatus est quidem Schytopolim. Similiter & indè fugatus, in Tyro defunctus est.

IX.

ANASTASIUS Tenedi, qui ultrò cessit Ecclesia, & eos, qui erant per exilia, circumcirca iniens, ita defunctus est.

X.

PAUSIANUS Hypatæ, qui & ultrò cessit Ecclesiæ.

XI.

BASILIUS Metropolitanus non acquievit:

Qui

Qui multa millia passus non acquievit, ut cum reliquis eum, qui non deliquerat, condemnaret.

XII.

JULIANUS Metropolitanus Sardicensis, qui & ipse se insontem à fraterna punitione servans, ad multa millia periculorum pervenire praelegit.

XIII.

THEOSEBIUS Episcopus Cii, qui erubescentibus eum ejicere habentibus potestatem, in sua est defunctus Ecclesia. Nec tamen Nestorii depositioni consensit. Nec communicare ullatenus pertulit his, qui Cyrillo adjuncti sunt.

XIV.

Adn. Nor. Sub Irenaeo Episcopo Haeretico.

ACILINUS Barbalissi, Euphratesiae. Hic à Castro quidem fugatus est, dum communicare Antiocheno non acquiesceret; post haec autem communicavit quidem, non tamen & Homicidio assensit.

XV.

MAXIMINUS Demetriadis Thessaliae, qui mox seipsum post factam in Nestorio iniquitatem ab Ecclesia separavit.

S C H O L I O N.

HOc Caput est summi ponderis. Revelat & docet res huc usque poenitùs incognitas. Primò, quod Sancti Cyrilli judicium, quo quatuor Metropolitas à pace excluserat, non habuerit effectum in omnibus. Etenim Helladius Tharsensis fuit admissus in pacem, & permansit Episcopus. Nempè ob suam Romanam appellationem, & Romanum Rescriptum, quo Xistus Tertius Pontifex non solùm istud Sancti Cyrilli, nec solum Constantinopolitani Concilii, sed etiam Ephesini Concilii Decretum circumduxerat. Ex quò lucidissimè patet, quod Orientalis Ecclesia semper constantissimè crediderit Generalium Synodorum sancita subesse Romano Pontifici, ideoque hunc esse omnibus istis superiorem. Dorotheus & Eutherius manserunt pertinaces, ideoque & perierunt cum perditionis filio. At quid factum est de Himerio? Etenim de ejus pertinacia ac exilio nulla hic est memoria. Nulla item de ejus conversione. An forsitan ante haec omnia fuerit mortuus, ignoro. Quidquid sit, Nicomediensis Eunomius adfuit Chalcedonensi Concilio.

Hoc Caput secundò docet, quod plures alii fuerint à pace exclusi. Porrò Hierapolitanus Alexander Dux totius pertinaciae, in Egyptum, Marcianopolitanus Dorotheus in Cappadociae Metropolim, Mopsuestiensis Meletius fuit relegatus Melitinam: Nempe, ut firmè custodirentur a Sancto Cyrillo, Firmo, & Acacio, istic Episcopis. Multa millia, quae Meletius dicitur ab Acacio passus, haud dubiè passus est propter petulantiam: Forsan patratam adversùs anathema, quod Acacius Theodoro Mopsuestiensi inflixit, ac ejus dogmatibus. Etenim praesens Relegatorum Catalogus uti & Capitis titulus est Irenaei opus, ideoque mirandum non est quod Sanctum Cyrillum ac ejus communionem dicteriis laceret, hos autem Schismaticos ornet encomiis. Memoratus hic Basilius fuit Larissae Episcopus, Metropolita Thessaliae. In sua Illyriciana Dioecesi habuit consortes Julianum Sardicensem cum ipso Demetriadis Episcopo. Erroris & pertinaciae istic originem ignoro. Opinor provenisse ex eo, quod Orientales Illyrici Antistites tunc non rarò adirent solemnes Synaxes Constantinopolitani Episcopi, & Synodos. Ita illi virus è Nestorio hauserant. Hinc non sine causis Apostolica Sedes improbavit istos accessus, ideoque istic posuit suum Vicarium. Quidquid sit, hoc tempore Saturninus, quem à Maximiano Constantinopolitano consecratum Marcianopolitanus Populus bis abjecerat, tandem accepit pacificam possessionem istius Ecclesiae. Alexandro Panolbius, Panolbio Joannes, Joanni successit Stephanus, qui adfuit Chalcedonensi Concilio.

CAPUT CXCI. —280

Lex quae contra Nestorium proposita est.

IMperatores, Caesares, Theodosius & Valentinianus, Victores, Triumphatores, Maximi, semper Augusti. Debita à nobis Piissimae Religioni cultura. Et caetera, quae posita sunt priùs, quibus jubetur ut Nestorii vindices vocentur Simoniani, ut libri ejus urantur, ut nusquam talibus liceat convenire, ut proscribatur qui eis locum conveniendi ubicumque praebuerit. Quod hìc ponitur ab Irenaeo.

S C H O L I O N.

HÆc Theodosii Lex exstat in tertia parte Ephesini Concilii: Et, licet non plena, in Theodosiano Codice. Praesens fragmentum est ex alia translatione. Haec haud dubiè nos docuisset aliquid, ideoque dolendum est, quod non habeamus integram.

CAPUT

CAPUT CXCII. —281

Synodica, *inquit*, Helladii, & aliorum Ciliciæ Episcoporum, qui scribentes postea Principi direxerunt, veniente ad hoc cum Decreto Imperiali Admirandissimo Tribuno & Notario Aristolao.

Adn. Nor. leg. Helladius Tharsi, Cyrillus Adenorũ, Valentinus Malli, Minodorus Matronianus ex pag. 269. Epist. Pompejopolis ex Syn. Chal ced. T. IV. p. 601. E Jatianus Augustæ.

Religiosissimis & piissimis Imperatoribus nostris, dignè honoratis à Deo, Theodosio & Valentiniano Augustis, Helladius, Cyrillus, Valentinus, Minodorus, Jatianus, Episcopi primæ vestræ Ciliciæ.

SCientes, ò Amici Dei, & Amici Christi Imperatores, vestrum circa pietatem Zelum, quod ab initio habuistis erga Ecclesias Dominatoris Christi studium & providentiam, & Dominatorem Christum glorificantes persistimus, quod tam pio dignos fecit Imperio, & pro vestra diuturnitate atque victoria non desinimus exorare. Hac nobis actionis gratiarum præditis voluntate, hæc ipsa gratiarum actio præsenti in tempore magis suscepit augmentum. Adveniente siquidem ad vestræ Ciliciæ Provinciam Clarissimo viro Aristolao, Tribuno & Notario, verum secundùm piam sanctionem vestram & ipso quoque nobis declarante ardorem, fervoremque vestrum circa Orthodoxorum piam Religionem, & quod ab unitione Ecclesiastica nihil ampliùs studeatis, pronam nostram quoque voluntatem, & obedientiam, quam circa vestræ Deo Amabilitatis pias sanctiones habemus, ostendimus. Juxta enim Divinas Præceptiones vestras communionem cum Sancta Synodo, quæ in Ephesо facta est, amplectimur, & Nestorium, qui quondam fuit felicissimæ Constantinopolis Episcopus, habemus depositum, & anathematismo subjecimus super omnibus, quæ impiè coram Ecclesia docuit, seu in scriptis exposuit, seu semotim locutus est, sequentes Sanctos Episcopos Xistum Romæ, & Proclum magni nominis Constantinopolis, & Cyrillum Alexandriæ, & Joannem Antiochiæ, & omnes reliquos Religiosissimos Episcopos, in omnibus quæ piè definiuntur ab eis, coanathematizantes ipsum Nestorium, & eos qui eadem, quæ ille, impiè asserunt. Id est, Nestorianos, quos justè vestrum sic cognominavit Imperium.

SCHOLION.

HÆc est Synodalis Epistola, ideoque docet primò, quod ad admittendam pacem Helladius congregarit Synodum suæ Provinciæ. Secundò, quod omnes ejus Episcopi in pacem consenserint, excepto uno Zenobio Zephyrii Episcopo. Tertiò, quod Sacram faciendæ pacis Jussionem Aristolaus Tribunus detulerit ad Helladium. Forsitan ex singulari reverentia: Quod Cilicia esset Provincia admodum devota ac utilis Romano Imperio. Quartò, quod Cilices admiserint omnes & singulos pacis articulos. Etiam damnationem Nestorii: Quam tamen Joannes Patriarcha dispensatoriè permiserat singulorum arbitrio. Quintò, quod hæc omnia fuerit facta ex Decretis etiam Xisti Pontificis. Haud dubiè in Orientem scripserit varias litteras, quas temporis injuria nobis abripuit. Notandum est, quod Helladius Proclum Constantinopolitanum præponat Cyrillo Alexandrino, ac Joanni Antiocheno. Etenim Pacta, quæ de servando Constantinopolitani Concilii secundo Canone Proclus fecit cum Antiochena Ecclesia, non cum Joanne fecit, sed cum ejus Successore Domno. Ita Theodoretus disertè scribit ad Sanctum Flavianum, Successorem Procli. Proinde hinc discimus, quod Proclus statim à sui Episcopatus exordio cœperit urgere & observare istum Canonem, & tandem per ista Pacta confirmarit, atque ita os clauserit omnibus contradictionibus. Discimus, quod plures Ecclesiæ Proclo etiam antè pacta obedierint. Ex his, Procli gratia captaturus, se cum omni sua Synodo adjunxit Helladius. At certum est, quod Sanctus Cyrillus ista omnia probarit. Etenim similibus Juvenalis Hierosolymitani Episcopi prætensionibus se constanter objecit & in Ephesino Concilio, & postmodò apud Sanctum Leonem Pontificem. Et Dioscorus omnia, quæ postea declamavit adversùm ista Pacta, haud dubiè declamavit ex Dictis & Factis Sancti Cyrilli. Porrò Helladius post hanc pacem non diu supervixit: Erat enim admodum senex. Et habuit Successorem Marianum. Lucet hoc ex Basilio Seleuciensi Episcopo, in secundo libro de vita & miraculis Sancti Martyris Theclæ. Refert illic litem istius Mariani cum suo Antecessore Dexiano, & affirmat illum ob patratam irreverentiam fuisse percussum à Martyre, & ita defunctum. Hic est Dexianus, qui cum Joanne Antiocheno adfuit Ephesi, & postmodo pertinax adhæsit præsenti Schismati. Hinc etiam discimus ipsum fuisse veraciter conversum. Eum enim Basilius insigniter deprædicat.

CAPUT CXCIII. --282

Has Irenæus litteras multiloquè impetens sic adjecit: Epistola, *inquit*, Helladii, quam priùs scripserat, quando Sacra contra eos promulgata, ex necessitate Communicatoribus Ægyptii communione conjuncti sunt.

Domino meo Deo Amicissimo & Sanctissimo Episcopo Nestorio Helladius in Domino salutem.

ETsi ab initio usque ad finem multitudo peccatorum prævaluit, ut omnia nobis in contrarium, quàm orabamus, verterentur, verumtamen nos in æqua circa tuam, Religiosissime, Sanctitatem voluntate persistimus, & pro pietate certare tuam novimus Sanctitatem. Ac propter ipsam ea, quæ apud tuam Sanctitatem, festiva voluptate ab ipsa credimus sustineri. Unde beatificantes animam tuam, quæ tantis ac talibus tentationibus probata perclaruit, Deo Amicissime, oramus circa amorem Divinum tui inveniri participes in Judicii die. De aliis verò audisti utique, Sanctissime. His qui circa Deo Amicissimum Theodoretum sunt, nos quoque connumera, ideò magis quæ eligimus eligentes, nè deteriora proficiant: Maximè quia hæ, quæ directæ sunt, litteræ omnem ferunt in semet-ipsis traditionis Apostolicæ acribiam. Pro nobis verò ora Domine.

Qui tanquam de hypocrisi accusant Theodoretum propter illa, quæ ex ejus nomine posuit Irenæus, satis terreri debent, ne ipsi potiùs ut reverà hypocritæ suo in supremum diem judicio condemnentur. Nam de illis quidem Perscriptis graviter questi, de istis Helladii nomine positis hactenus interim silent, nec condemnanda prætendunt. Unde benedicendus est Deus, qui in hoc quoque secundo non celat veritatem, clariùs in die judicii propalandam. Ecce enim suæ damnationi accumbunt, ecce Dei Adversarii esse produntur. Videte attentiùs, quæsumus: Nonne per Imperatorem Justinianum, omni conspirata totius sæculi Potestate, toto tricennali ferè tempore id egerunt, ut Theodori, & Ibæ & Theodoreti Scripta acerrimè condemnarent? Quare de hac Helladii Epistola omninò tacuerunt, nisi quia Helladius nominatim receptus in Chalcedonensi Concilio omninò non legitur, nec aliquid illic actum de eo, per quod, si condemnetur, præfatæ Synodi subruatur authoritas, per quam Nestoriani Complices adstruuntur erroris? Nam si Irenæo, qui & illas ex Theodoreti nomine posuit, creditur, ecce Epistola Helladii, illa continens, quæ magno strepitu in aliis accusantur, & nunc usque à nullo fuit specialiter impetita. Sed soli hoc merentur ab æmulis, per quos illorum destrui posse putatur authoritas, qui Dominum nostrum Jesum Christum in duabus perpetuis substantiis agnoscendum, in una verò persona, eademque subsistentia, Synodica definitione docuerunt. Sed nunquid eorum fraudes, quæ etiam peccatoribus, & pusillis & tardis hominibus, immò & omni Orbi patent, occultæ erunt eidem Domino Jesu Christo, qui omnia novit, & judicaturus est omnes? In quo, quæso, jam puri sint, qui fraudulentissimi sunt in quo se putant adjutores Dei, & vindices veritatis? Duo adversa sunt veritas & falsitas, sicut dolus & puritas. Si dolus adjuvat veritatem, potest adjuvare puritas falsitatem, ac per hoc consonare virtus & vitium: Et virtus *virtuti* esse contra-

ria. Quæ dum ſint impoſſibilia, neceſſariò arbitror ſequi, ut non ſit veritas, quæ dolo defenditur atque dilatatur.

SCHOLION.

HAnc Epiſtolam Irenæus ſuæ Tragædiæ indidit, quò oſtenderet & Helladium & Theodoretum, dum pacem amplexi ſunt, fuiſſe prævaricatores & Vertumnos. Et Epiſtola oſtendit Theodoretum Factionis illius, quæ Neſtorii damnationem nunquam admittere voluit, fuiſſe Principem & Coriphæum. Interim vana eſt Irenæi calumnia. Etenim uterque optimo jure reponere poterat, quod in Libro de Pudicitia Tertullianus: *At enim me non magis dedecorabit utilis levitas, quam ornaret nocens. Non ſuffundor errore, quo carui: Quia caruiſſe delector. Nemo proficiens erubeſcit.* Porrò adjuncti Scholii Author, fuit Magnus Theodoreti Encomiaſtes, ac non bene affectus quinto Concilio. Affirmat ipſum fuiſſe procuratum ac impetratum per Acephalos, ad arietandam ac infirmandam Authoritatem Chalcedonenſis Concilii: Et hinc ab illo invaſas perſonas, non quæ magis aut minùs Neſtorio adhæſerant aut faverant, ſed quas laudata Synodus admiſerat, aut non damnarat. Affirmat Helladium non minùs, quàm Theodoretum aut Ibam, pertinaciter pro Neſtorio egiſſe: Et probat ex præſenti Epiſtola. Et querit rationem, cur non hæc ſola Ibæ Epiſtola, ac quædam Theodoreti Scripta fuerint damnata per quintam Synodum? Et reſpondet: quia Chalcedonenſis Synodus nullam fecit Helladii memoriam, ideoque per ejus latus non potuit invadi aut lædi. Quæ omnia non carent omni fundamento. Sunt res longæ, & alterius loci.

CAPUT CXCIV. --283

Epiſtola, inquit, *Cyrilli ad Ariſtolaum Tribunum, quam ſcripſit rogante Beroniciano Epiſcopo Tyri, formas dans anathematiſmi, qui ab eis fieri debuiſſet.*

DOminus meus Religioſiſſimus Epiſcopus Beronicianus ſcripſit ad me, quod pium Decretum Deo Amicorum Principum tuæ Admirabilitati ſit traditum, per quod præcipitur, ut univerſi Religioſiſſimi Epiſcopi Orientis anathematizarent impium Neſtorium, & omnes ejus contra Chriſtum blaſphemias dicere Simonianam,

ſeu Neſtorianam hæreſim. Hoc eſt, ut arbitror, & aliud nihil. Significavit autem, quia parati ſint univerſi æſtimationes vel opiniones ſuas à tali ſuſpicione liberare, eò quod ſint omnibus modis liberi ab illius blaſphemiis. Ego pacem, quæ per Chriſtum præſtita eſt Eccleſiis, firmari volens, oro quidem ut cuncti hanc habeant intentionem, & à Neſtorii vocum novitatibus ſint mundi.

Quia verò dicunt, quod nihil ampliùs expetere debeamus ſuper ea, quæ Imperiales & piæ litteræ continent, & hoc petunt à tua Virtute, dignare, omnium juvando opinionem, præparare illos anathematizare Neſtorium, & polluta ejus Dogmata, eumque habere dejectum, credentes unum eſſe Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium Dei, utique Unigenitum ejus Verbum inhumanatum & incarnatum, non in duos filios incidendum, ſed eundem ex Deo ineffabiliter genitum ante omne tempus, & in ultimis ſæculi temporibus eundem ſecundùm carnem ex muliere, ita ut & una ejus perſona ſit. Sic enim Dei Genitricem intelligimus Sanctam Virginem, eò quod ſit idem Deus ſimul atque homo. Quippe qui inconvertibiliter, & inconfuſè incarnatus & inhumanatus eſt Unigenitus. Eſſe verò eum paſſibilem quidem humanitatis natura, pati verò eum impoſſibile natura Divinitatis. Pati eum propria carne ſecundùm Scripturas.

Adn. Nor. Lex edita Ann. 435. ex cap. ult. de Hæret. Cod. Theod.

His namque conjunctis Anathemati adversùs Neſtorium, omnis de cætero, ut tamen arbitror, vacabit incuſatio, & munda erit conſcientia hominum, ut nec hi, qui per civitates ſunt Populi confligant ulteriùs contra ſe, vel omninò ſcandalizans aliquid in Magiſtris confitentes, quod cuncti teneamus in nobis rectam & inaccuſabilem fidem. Hæc enim ſcripſit Domino meo Epiſcopo Beroniciano. Arbitror verò, quod ad idem reſpiciat virtus Imperialium Decretorum, & nihil his, quæ præcepta ſunt, adjecerimus.

SCHOLION.

HÆc Epiſtola ſcripta eſt ſub finem anni trigeſimi quinti, aut ſub exordium trigeſimi ſexti ſæculo quinto. Etenim per ipſam laudata Lex fuit data anno trigeſimo quinto, die tertia Auguſti. Epiſtola nos docet plura magni ponderis. Primò, quod Lex prodierit ob non plenè à quibuſdam Orientalibus Epiſcopis adimpletas pacis conditiones. Hæ erant tres: Admittere damnationem Neſtorii, anathematizare ejus Dogmata, & admittere Ordinationem & Succeſſionem Maximiani. Theodoretus ac alii plures duas priores omninò averſabantur. Quin & Joannes Antiochenus circà illas connivebat. Et ſub iſta conniventia plures admiſit ad pacem. Ex Theodoreti conſilio. Hoc aliis Epiſcopis graviſſimè diſplicuit, & ipſorum Populis. Hinc etiam poſt initam pacem Civitates contrà Civitates, & Po-

Populi adversùs Populos, quod scandalizans aliquid audirent in Magistris Episcopis, confligebant. Hinc præfati Episcopi retulerunt ad Principem. Et Theodosius Legem emisit, quæ Nestorium æquiparavit Simoni Mago, & ejus Dogmata jussit appellari hæresim, non dumtaxat Nestorianam, sed etiam Simonianam: Et ejus Sectatores ac defensores dici non dumtaxat Nestorianos, sed etiam Simonianos. Et ejus damnationem admitti, ac ipsum ab omnibus solemniter anathematizari. Insuper omnia ejus Scripta exuri. Sic speravit cessaturum omne illius patrocinium, omnem sequelam, omnem memoriam. Imitatus est magnum Constantinum, qui simili remedio studuit eradicare omnem Arii memoriam, Arianos sanciens dici Porphyrianos.

Epistola secundò docet, quod hujus Legis publicatio ac executio fuerit demandata Aristolao Tribuno: Et quod ipse singulas Orientales Ecclesias adierit ad istam professionem coarcturus earum Episcopos. Forsitan etiam Clericos ac Populos. Tertiò, quod omnes isti Episcopi fuerint prompti ad obedientiam, protestantes se mundos à talibus suspicionibus, & velle suas opiniones aut æstimationes ab illis liberari. Quartò, quod alii meliores Episcopi ista generali Protestatione ac etiam Professione non fuerint contenti, sed in ipsa exprimi voluerint certos Articulos, quibus Nestorius manifestè abjiceretur. Quintò, quod alii intercesserint, provocantes ad Sacræ Jussionis textum, & asseverantes nihil præter ipsum posse exigi. Sextò, quod huic Intercessioni, licet aliquid fundamenti haberet, Sanctus Cyrillus nequaquam acquieverit, sed necessariò addendos censuerit hosce articulos: Christus Dominus est ipsum Unigenitum Dei Verbum, at inhumanatum ac incarnatum: Habet duas Nativitates: Æternam ex Deo Patre, & temporalem ex homine Matre. Est unica Persona. Propria Sancti Cyrilli, quæ in litteris ad Beronicianum Episcopum expressit, verba ignoro. Hæc est eorum substantia. Ista ad Beronicianum Epistola non modico eruditionis damno latet aut periit. Per istud additamentum Cyrillus speravit ex omnibus cordibus evellendos Capitales Nestorii errores: De duobus Filiis ac Dominis, abnegata voce *Dei-Para*, de abjecto duodecimo suo Capitulo, quod ipsum Deum Verbum asserebat in assumpta natura passibilem, ac passum.

Huic Legi adjectum fuit Decretum, quo Nestorius è suo Monasterio fuit deportatus in Oasin. Affirmat hoc ex ipsius Nestorii libro Evagrius Epiphaniensis: *Refert etiam Nestorium quadriennio in suo monasterio commoratum, omni honore ac reverentia affectum fuisse; postea autem Edicto Imperatoris in locum, qui Oasis dicitur, esse relegatum*. Et quod hæc omnia emanarint ad Joannis Patriarchæ Antiocheni, haud dubiè per Sanctum Proclum Constantinopolitanum Episcopum adjuti, suggestiones ac preces, testatur in Ecclesiastica historia Anastasius Cardinalis Bibliothecarius: *Quartò Nestorii depositionis anno, Joannes Antiochenus Episcopus, amore Dei detentus, ridensque multos Antiochenorum viros egregios, à Nestorio adulterina doctrina infectos, scribit, rogans Imperatorem, hunc ab Oriente pellendum. Imperator autem Nestorium quidem exilio relegavit apud Oasin*. Errat hæc esse facta ante Ecclesiarum pacem. Item errat Theodori Mopsuestiensis anathema processisse ab illo Edesseno Episcopo, qui fuit Rabbulæ Clericus. Hic enim non fuit nisi post Ibam Successor. Porro hæc omnia facta sunt ante istud anathema.

Quæstio est, quomodo Beronicianus possit tunc fuisse Tyri Episcopus? Rationem dubitandi facit Theodosii Imperatoris Lex, qua Irenæum Beroniciani Antecessorem, jussit ejici. Etenim Lex, aut certè promulgatorium Edictum habet hanc subnotationem: *Lata sunt hæc in Ecclesia Monachorum in Desertis degentium, die vigesima tertia .... Indictione prima, anno Diocletiani centesimo sexagesimo sexto*. Et marginale Scholion addit: *Apud Romanos est decima octava Aprilis*. Erat Christi Domini annus quadringentesimus quadragesimus octavus. Et quod anno quadragesimo nono Irenæus adhuc fuerit Episcopus, est supra demonstratum. Et fuit ordinatus ante pacem Ecclesiæ, anno trigesimo secundo. Quomodo igitur Beronicianus possit anno trigesimo quinto fuisse Episcopus? Certè ex superioribus constat Beronicianum Irenæi non Antecessorem fuisse, sed Successorem. Respondeo esse nodum insigniter difficilem. Irenæi promotio fuit obnoxia multis vitiis, multis contradictionibus. Nec per Patriarcham facta est, nec per Provinciæ Episcopos, sed per Theodoretum, nescimus quo jure aut titulo. Ex ejus item occasione Berytensis Ecclesia videtur rebellasse adversùs Tyriam Cathedram, ac se erexisse in Metropolim. Proinde Joannes Patriarcha tunc, præsertim post initam pacem, damnasse istam Ordinationem, & Irenæo superordinasse Beronicianum. Possit hic cum illo usque ad laudatam Theodosianæ Legis executionem contendisse, & ambo in contentione sedisse. Et hinc Beronicianus pro pace, quam Irenæus detestabatur, fuit zelosissimus, & fidissimus Sancto Cyrillo. Ego usque ad invenienda alia documenta, nescio aliud.

Adn. Nor. ἔτους ρξϛ' anno 164. Ibid. Ann. Chr. 448.

Adn. Nor. Beronicianus fuit antecessor Irenæi: ex codē Irenæo id colligitur T. 1. pag. 388 ex Cap. 297. T. 1. pag. 394. Tyrus erat sub Episcopo Orthodoxo.

CA-

CAPUT CXCV. —284

Idem Irenæus, ubi propter iſta injuriavit Orientis Epiſcopos, ait: *Epiſtola Cyrilli ad Joannem Antiochenum, per quam cauſatur, quod Orientales anathematizaſſent quidem Neſtorium, ſed eadem, quæ & ille, illi prædicarent. Format autem & quomodò de cætero Anathematiſmus expeti debeat.*

PAcem quidem deſiderare ſummum bonum eſt atque præcipuum: Et oporteret, dico, ut qui ſapere Chriſto placita volunt, contineant circa hoc ſtudium ſuum, non remiſsè, ſed fortiter. Verumtamen non ob hanc cauſam deſpici oportet pietatis in Chriſto virtutem. Poſſimus quidem & aliter diligere pacem, & bona, quæ ex ipſa ſunt, obſtupeſcere nimis, deducere verò ad medium non ea, quibuſcumque roboratur, & inconcuſſibilis fit, ſed potius illa, quæcumque eam reſolvunt & evertunt, & circa eam, quæ compoſita eſt, permanere non ſinant. Hæc ſcribo contriſtatus valdè. Dicuntur enim quidam illic Religioſiſſimorum Epiſcoporum impium quidem Neſtorium anathematizare, & dementiſſima dogmata ejus, tentare verò rurſùs quaſi ex permutatione ea, quæ ejus ſunt, ſapere & loqui, & diſſolvere conſcientiam fratrum, pro quibus Chriſtus eſt mortuus.

Miror autem, quomodo, dum ſint ſapientes, lateat eos, quia ſi quæ ejiciunt, dogmata ſapiunt, ſemetipſos anathematizant. Dicitur namque, & hoc pro veritate, etſi eſſe videtur onerosum, & hos, qui neſcio quomodo ea quæ Neſtorii loqui audent, clarè dicere: *Non præſumpſi*. Volo namque in talibus ad credendum tardus exiſtere pro magnitudine mali. Tua autem Sanctitas, ſi tamen omninò ſunt aliqui tales, dignetur eos monere atque confundere, & ſiſtat ſapientes vocum novitates Neſtorii, & loquentes. Nam quomodò anathematizant eas, vel quomodò pacem permanere deſiderant, repugnantes ei, eamque evertentes ut iniquam.

Sufficiebat quidem inſuſpectis anathematizare tantùm impium Neſtorium, & dogmata ejus, ſeu contra Chriſtum blaſphemias, quoniam verò veriſimile eſt, quod deludant quidam hanc rem, dicantque, *Ob hoc ejectus eſt ſolum, quod Dei Genitricem minimè fateretur, & aliud nihil*, ideò arbitror eſſe dicendum, quoniam non hæc ſola dejectionis fuit cauſa dictio, ſed etiam plurimæ, contra dogmata veritatis elevantes aculeum. Oportet igitur profiteri, quia & anathematizant Neſtorium, & polluta ejus atque inſana dogmata, & eum depoſitum habent, credentes unum

eſſe Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, Filium Dei utique Unigenitum.

Et cætera ita ſequuntur his verbis ſubjuncta, ſicut in Epiſtola ad Beronicianum, uſque ad locum, ubi habet: *Et inaccuſabilem fidem*. In quo & finitur.

Et poſt hæc Irenæus multa contra Orientis Epiſcopos ait. Et teſtimonia Ligiorum revocans ad medium, poſtremò adjecit: Oſtenſum quidem eſt integrè per ſuprafcriptas litteras, quia qui doctrinam Neſtorii damnaverunt, ſemetipſos alienos ab Eccleſiaſticis pronunciavere doctrinis. Per quæ enim contra illum ſunt viſi decernere, ipſam clarè abjuraverunt veritatem. Joannes verò, & certè nihil neſciens horum, dum præfatas Cyrilli litteras ſuſcepiſſet, per omnem viam venit & artem, donec Conſacerdotes ſuos ad illud impelleret perditionis abruptum. Sed nec hoc Ægyptium valuit ſatiare, aut ſaltem ſiſtere latrantem contra veritatem. Volebat enim Homicidio ſuo univerſos de cætero per Orientem ab Apoſtolicis quidem dogmatibus abſcedere, & ab ipſis quoque, quæ ipſe per Paulum quidem in Scripto confeſſus eſt, unam verò naturam clarè, & quæ ſunt talia prædicare, nihil ulteriùs contra expoſitorum rurſus ab eo Capitulorum veſaniam recertantes. Nihil igitur ob hoc curans vel de eis, quæ ab eo pro acquirenda gratias ejus impudenter & impiè acta ſunt, mittens ad Regiam Civitatem, eoſque ad ſolatium conſuetè aggregans, quorum patrocinio & à principio fretus inierat bellum contra Neſtorium, aſſumit etiam nunc ſui Propoſiti participes. Hi igitur ſcientes quæ ab Orientalibus paulò ante fuerant acta, & quia omnia priùs ſibi propoſita ignominiosè opere compleverunt, alteram continuò contra eos, Cyrilli conſilio, ædificavit factionem, longè deteriorem prioribus. Etenim Maximum quemdam, Monachi habitu circumpoſitum, & ferventer Apollinarii errore languentem, cum litteris Imperialibus, & Præceptis Præfectoriis, & virtute maximè plurima, ad Orientem dirigunt, ut quaſi per Joannis concordiam ejus jam ſtudium monſtrantes, hæreſis quidem languorem diſſeminent per Orientis Eccleſias, præparent verò anathematizari qui Orthodoxiæ egregiorum

rum Prædicatorum luminaria fuere clarissima, & Apollinarii deliramenta, & præcipuè novæ hujus venena hæresios detexerunt. Sed hi quidem, qui propter ista directi sunt, valde Orientem perturbaverunt: Et si propter sanitatem Populorum nihil amplius perficere valuerint, salutem saltem suam fuga lucrati sunt. Joannes autem colligens Orientis Episcopos, subjectis Synodicis litteris est usus.

SCHOLION.

HÆc Epistola videtur scripta post emissam ac publicatam Legem, laudatam in præcedenti Epistola. Et post factam ejus executionem. Est enim scripta post admissam ab omnibus Orientalibus Episcopis damnationem Nestorii, & anathematizata ejus Dogmata. Docet Consilium, quod de addendis ad præceptam à Theodosii Lege professionem, & exprimendis quibusdam Capitalibus Nestorii Articulis Sanctus Cyrillus Aristolao dederat, non obtinuisse, sed mansisse sine effectu. Utique ob multorum Episcoporum contradictionem, proclamantium se cogi non posse ultra Legis terminos. Hinc illi etiam post istam professionem perrexerunt pacem fovere ac venerari, & simul prævaricari: Venerari verbo & lingua, prævaricari veritate & opere. Projicere Nestorium, & retinere ejus Dogmata. Et dicere de illo: *Ob hoc ejectus est solùm, quod Dei Genitricem minimè fateretur, & aliud nihil*. Hinc illi vocem istam professi sunt, à re in suis cordibus alieni. Immò etiam quædam manifestè Nestoriana loquebantur: Et redarguti reponebant: *Non præsumpsi*. Hoc est nihil impegi in Principis Legem. Quæ omnia Sancto Cyrillo gravissimè, & meritò displicuerunt. Hinc ad Joannem Patriarcham scripsit duo. Primò, quod facta Professio pro insuspectis Episcopis sufficiat, nequaquam pro suspectis. Secundò, quod hi omninò cogendi sint ad novam Professionem, armatam Additamentis, expressis in Epistola ad Beronicianum Episcopum, usque ad verba: *Inaccusabilem fidem*. Ex quo discimus, quod in ista Epistola Sanctus Cyrillus posuerit totam Professionis formulam, quam à suspectis Episcopis & Clericis volebat exigi & fieri. Dolendum est, quod ista epistola lateat, aut perierit.

Hoc ipso tempore Sanctus Cyrillus ad Venerabilem Maximum, Antiochenæ Ecclesiæ Diaconum & Archimandritam scripsit hanc Epistolam: *Cognovi ex dilecto Monacho Paulo Pietatem tuam usque ad hanc diem recusare Communionem Religiosissimi Episcopi Joannis, eò quod aliqui sint in Ecclesia Antiochena, qui vel adhuc cum Nestorio sentiunt, vel senserunt quidem, nunc autem fortasse ab eo abierint*. Maximus retulerat duos esse excessus non dumtaxat in Diœcesi, sed in ipsa etiam Antiochena Ecclesia. Primò, quod quidam, qui antea cum Nestorio palam senserant, jam id negarent, & ex ista simplici negatione citra ullam castigationem, à Joanne Patriarcha admitterentur ad integræ communionis gratiam. Secundò, quod alii Nestorium quidem abnegarint, at Nestoriana palam senserint, & tamen à Joanne admitterentur: Sunt isti ipsi, de quibus agit præsens Epistola. Et propter istam conniventiam Maximus, haud dubiè cum suo Monasterio, separabat se à Joannis communione, atque ita parabat exordia novi Schismatis. Hinc illi Sanctus Cyrillus rescripsit, ut statim rediret ad communionem sui Patriarchæ, & dispensatoriè dissimularet reliqua. Et addit causam: *Res eget magna moderatione*. An Joannes suspectos Episcopos & Clericos ad novam cum laudatis Additamentis Professionem coegerit, ignoro. Videtur non coegisse. Immò nec ab omnibus exegisse Professionem, qua Nestorii damnationem admitterent, & ipsum pro degradato haberent. Lucet ex Theodoreto, qui ipsam non admisit, nisi tandem apud Sanctum Leonem Pontificem, & Chalcedonense Concilium. Et habuit Collegas. Interim ex his motibus tandem erupit aliud malum, quo aliqui vulgarunt & ubique disseminarunt Scripta Mopsuestiensis Theodori. Et tandem post utriusque partis ultrò citroque multas accusationes, emersit Eutychiana Hæresis.

CAPUT CXCVI. --285

Epistola scripta Proclo Constantinopolitano Episcopo ab Orientali Concilio pro Theodoro & Diodoro, quondam Episcopis.

SI quidem sobriè agere velint, qui turbis & juvenilibus levitatibus contra commune corpus Ecclesiæ nunc nescio undè potestate sumpta utuntur, & suas quidem Patrias relinquentes, venientes verò ad Imperii urbem, & calumnia adversùm proprios Episcopos eorum, qui illic sunt, sordidantes auditus, non utique nunc necessarium fuerat.

His dictis, duas ponit Epistolas Joannis Antiocheni Pontificis, & totius sub eo Concilii Orientis, pro piæ memoriæ Diodoro & Theodoro Episcopis, & mediam solius Joannis, dicens:

SCHO-

SCHOLION.

ORientis Concilii Epiſtola, cujus hoc eſt fragmentum, ſcripta eſt, dum novum de Theodori Mopſueſtienſis ac Diodori Tharſenſis Epiſcopi anathemate Schiſma illic graſſaretur, & quidam ad Dioſcorum, Patriarcham Alexandrinum, ac Archimandritam Eutycheten delapſi Monachi accuſarunt ſuos Epiſcopos de Neſtorio, ideòque diſcurſarunt per omne Orientale Imperium, nunc Alexandriam, nunc Conſtantinopolim, ſecum deportantes integra plauſtra accuſationum. Proinde ſcripta eſt poſt quadrageſimum quartum iſtius Sæculi annum, quo Sanctus Cyrillus obiit. Antea ſcribi non potuit. Sanctus etiam Cyrillus, licet Theodori ac Diodori anathema tandem admiſerit, nequaquam tamen admiſit iſtas calumnias in Orientales Epiſcopos. Dioſcorus eis ſuas aures præbuit. Proinde non Joannes, ſed Domnus Patriarcha ſcripſit iſtam Epiſtolam. Et quia omnis calumnia fundabatur in Theodori ac Diodori Patrocinio, Epiſtolæ annexuit duas ſui Anteceſſoris pro illis Epiſtolas, forſitan etiam ſcriptas ad Sanctum Proclum, quarum fragmenta habemus apud Facundum Hermianenſem. Idem Facundus nobis cuſtodivit fragmentum Epiſtolæ, quam Domnus eadem de re ſcripſit ad Imperatorem Theodoſium: Continet eaſdem querimonias, ideoque ſuadet etiam præſens fragmentum eſſe ex alia Epiſtola ejuſdem Domni. Domnus Conſtantinopolim hac de re ſcripſit duas Epiſtolas: Aliam ad Principem, aliam ad Proclum. Et quia in priori revelata facie accuſavit Eutychetem, ejus iram non modicè incurrit. Attamen vivente Proclo calumniæ non obtinuerunt. Hic enim nec ſuas dedit, nec Principis, apud quem poterat omnia, aures eis permiſit. Succeſſor Sanctus Flavianus ex rationibus non fuit iſtius potentiæ, ideoque tunc calumniæ, ac per ipſas Eutychiana blaſphemia, incœperunt vigere.

CAPUT CXCVII. ---286

Epiſtola Joannis ad Proclum, per quam gloriatur, quod totum perverterit Orientem. Et Perſonam verò in ipſis litteris accuſavit.

ET priùs & nunc ſuſcipientes Piiſſimi & Amatoris Chriſti Principis de pace Eccleſiaſtica Sanctionem per conſpicuum, fideliſſimumque Tribunum & Notarium Ariſtolaum, agnovimus & nunc & priùs, quæ ſit Secta Neſtorii, quam contra rectam Patrum fidem noviter advenit: Et ipſum quidem ab eis dejectum. Quæ autem malè ſapuit vel dixit ſeu in Conſcriptis, ſive in Expoſitionibus, hæc omnes abjecimus & anathematizavimus, & qui eum excipiunt, & qui ea eadem, quæ ille, alienè à pia confeſſione ſapiunt. Quod fecerunt omnes Religioſiſſimi Orientis Epiſcopi, ſicut & hi, qui ubique ſunt id eſt, tam nos, quam cuncti, qui undique in Epheſum convenerunt Deo Amiciſſimi Epiſcopi, quibus aſſenſimus Neſtorium deponentes dejectum.

Et complacemus atque ſentimus, ut nihil neque adjiciatur, neque dematur de expoſitione in Nicæa à ſanctis Patribus facta, ſed ut permaneatur in ea. Et ut *omnibus præfulgeat* venerabilis hæc ipſa de fide confeſſio Sanctorum Patrum, qui in Nicæa congregati ſunt, quam roboravimus etiam nos, & confirmantes per Dei gratiam permanebimus, in qua & nati, & nutriti, & baptizati ſumus, eò quod ipſa trahat firmitatem credulitatemque in ſemetipſa, exiſtentem in Scripturis Divinitus inſpiratis, & his quæ Prophetæ, & Evangeliſtæ, & Apoſtoli prædicarunt: Nec non & omnes Glorioſi Patres, qui poſt eos uſque ad Nicænum Concilium omni ſpirituali Chariſmate micuerunt, & qui poſt ipſos quoque uſque ad nos ipſos fuerunt.

Adjicere verò aliquid ei, aut auferre ab ea, vel divertere, impium periculoſumque judicamus. Non eſt enim tutum auferre terminos, quos poſuerunt Patres noſtri. Anathematizamus igitur eos, qui alienè ab ipſa exponunt coram Eccleſia, vel qui malè interpretantur hanc ipſam, vel qui eam ſtudioſè corrumpunt. Et qui circa eam non fortè ex ignorantia tale aliquid patiuntur, quale hæretici pertulerunt. Id eſt, Arius, & Sabellius, & Photinus: Et ante eos Valentinus, & Marcion, & Manichæus, & Paulus Samoſatenus, ſeu Simon, & quicumque his ſimilis Sectæ ſunt. Uti verò & volumus & commendamus univerſis, illis verbis, & illo ſenſu qui in præfato Symbolo continetur: Nec ullatenus abſcedere præter eum. Qui verò id corrumpit, hunc eſſe ab omni Chriſtiana confeſſione & communione *alienum*. Intelligimus verò eam, traditamque recipimus circa intellectum & verbum, & ſermonem, ſicut hi, qui ante nos fuerunt, Deo Amiciſſimi Epiſcopi: In Occidente quidem Damaſus, Innocentius, Ambroſius, & alii Patres; In Hellade verò & Illyrico Methodius, & alii Patres, qui pietate claruerunt; & in Africa Cyprianus; in Alexandria Alexander, Athanaſius, Theophilus; in Conſtantinopoli Nectarius, Joannes, Atticus; in Ponto qui circa Baſilium atque Gregorium; in Aſia Amphilochius, Optimus; in Oriente Euſtatius, Meletius, Flavianus. Et omnes, quicumque ſimiliter talibus pietate micuerunt.

Habet verò expoſitio fidei ſic: *Credimus in unum Deum, Patrem omnipotentem, omnium viſibilium & inviſibilium factorem. Et in unum Dominum Jeſum Chriſtum filium Dei genitum ex Patre, Unigenitum, id eſt, de ſubſtantia Patris, Deum ex Deo,*

Deo, Lumen ex Lumine, Deum verum ex Deo vero, genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt, quæ in cœlo, & quæ in terra. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit, incarnatus, & inhumanatus est, Passus est, & resurrexit tertia die, adscendit in cœlos, sedet ad dexteram Patris, venturus est judicare, vivos & mortuos. Et in Spiritum Sanctum.

Eos autem, qui dicunt, Erat quando non erat, & quia ex non Entibus factus est, aut ex altera subsistentia, dicentes esse vertibilem, aut mutabilem Filium Dei, hos anathematizat Catholica & Apostolica Ecclesia.

Hæc ad eorum satisfactionem, qui satisfactione indigent, per tuam direximus Sanctitatem. Nos enim omnia, quæcumque oportuit fieri antè quatuor annos, mox ut venit ab Ægypto ter Beatus Paulus, & fecimus, & egimus, & diximus. Sed nescio undè nobis & Ecclesiis ab olim procuratus est malus iste circuitus, qui revolvitur mordens, non solùm, quantùm videtur, nos, sed & eos, qui ubique sunt, nisi nunc Deus per vestram Deo Amabilitatem restinguat incendium.

Adn. Nor. A. C. 437. Scripta est hæc Epistola.

Hi qui ex Paralia sunt Deo Amicissimi Episcopi, his consona componentes & subscribentes direxerunt. Illi qui ex secunda Phœnicia venientes propter Ordinationem Religiosissimi Episcopi Theodori, qui tua dignus est Sanctitate, quemque te arbitror nosse, illum dico, qui est, à secunda Cathedra, id est, Consessu, ipsi quoque subscripserunt. Cilices utrique ab anno præterito his convenientia & consona per conspicuum Tribunum Aristolaum compleverunt. Arabes per Metropolitanum suum, qui hìc adfuit, Religiosissimum Episcopum Antiochum, his acquieverunt. Mesopotamia, & Osrhoena, & Euphratesia, & Syria secunda, omnia quæ fecimus, unanimiter vindicarunt. Ab Isauris quæ facta sunt olim, vestra Deo Amabilitas longè antè suscepit. Primæ Syriæ hæc ipsa nobiscum per semet & sapiunt & subscripserunt universi. Qualiter autem Deo Amicissimus, qui apud nos est, Clerus & audierit hæc, & tuam Religiositatem laudaverit propter has tuas beatas curas, adjacet tuæ Sanctitati à clarissimo & Fidelissimo Tribuno & Notario Aristolao discere, quem sicut Filium proprium adspeximus, & per eum nota fecimus universa.

Cessent igitur, quæso, hæc de cætero usque in finem per te, & sapientiam tuam, & sudores, & labores singulorum dierum, qui semper Ecclesiis prosunt, pro quibus constituat te nobis Deus Ecclesiæ Propugnatorem in longa & pacifica tempora, ut paulùm ex his improvisis malis respirantes, quæ propter maledictum Nestorium Mundus expertus est, adversùm Gentiles Phœniciæ possimus obsistere, & Palæstinæ, & Arabiæ, & adversùm cuncta Judaica, & maximè quæ sunt Laodiceæ. Subitò enim impii Judæi Archi-Diaconum, mirabilem virum, in Theatrum deducentes puniverunt. Insuper & contra eos, qui in Cilicia effrœnatè resistunt. Sunt namque adhuc rebellantium ex conspiratione Nestorii contra veneratorem vestrum Domnum Choneum, quem juvare dignare. Præstet verò Deus misericordiam & adjutorium suum Magnificentissimo & Gloriosissimo Præposito Domino Felici, qui clara corona indutus est, eò quod tali operatione magnam hyemem tempestatemque sedaverat.

SCHOLION.

IRenæus fuit ex pertinacibus Diodori ac Theodori Defensoribus. Etenim Theodoretum graviter increpat, quod in nescio quo scripto, cujus Assertiones variorum Patrum testimoniis roborarat, omisisset istorum duorum testimonia. Rei seriem supra audivimus. Hinc igitur idem Irenæus in superiori Scholio affirmat à Cyrilli Sectatoribus erectam fuisse novam Factionem, & adjungit de venerabili Diacono ac Archimandrita Maximo: *Etenim Maximum quendam Monachi habitu circumpositum, & ferventer Apollinarii errore languentem, cum Litteris Imperialibus, & Præceptis Præfectoriis, & virtute maximè plurima, ad Orientem dirigunt, quasi per Joannis concordiam ejus jam studium monstrantes, Hæresis quidem languorem disseminent per Orientis Ecclesias, præparent verò anathematizari, qui Orthodoxiæ egregiorum Prædicatorum Luminaria fuere clarissima, & Apollinarii deliramenta, & præcipuè novæ hujus venena Hæresios detexerunt.* Per magna ista Luminaria intelligit Diodorum ac Theodorum. Nova Hæresis sunt apud ipsum Sancti Cyrilli Capitula.

Et quidem quod Venerabilis Maximus fuerit non solummodò adversùs Nestorium, sed etiam adversùs Theodorum, ac Diodorum zelosissimus, varia in istos fines itinera confecerit, est demonstratum in superioribus. Nam & Sanctus Cyrillus de ipso scribit in litteris ad Acacium Melitinensem Episcopum: *Religiosissimus ac Reverendissimus Diaconus & Archimandrita Maximus ad me pervenit, & talem virum aspexi, sicut oportebat in longo tempore desiderantem videre.* Exponit ejus zelum, & zelosissima contra Nestorium, Theodorum, ac Diodorum studia, & prosequitur: *Cum autem me adhortatus esset memoratus Religiosissimus Diaconus & Archi-Mandrita Maximus, ut interpretarer Fidei Symbolum, à Sanctis Patribus Nicææ congregatis expositum, ad hoc me contuli. Affirmat enim versutè quosdam simulare hoc & dicere, & ipsum sequi, non tamen adhuc cogitationes rectas habere, immò potiùs ea, quæ sunt rectè & constanter dicta, ad id quod sibi videtur, detorquere.* Ad ejus ergo preces atque hortationes Sanctus Cyrillus exposuit Symbolum, Expositionem dedicavit Archi-Mandritis Antiochenæ Ecclesiæ, & cum debitis admonitionibus transmisit Joanni Patriarchæ. Porrò Expositio non solum Nestorium, sed etiam Theodorum damnat: Et laudat Sancti Procli Litteras non dumtaxat ad Armenios, sed etiam scriptas ad Orientales. Utique de causa Theodori,

dori. Quapropter composita est, postquam Sanctus Cyrillus damnarat non sola Theodori Capitula, sed etiam Personam. Quod videtur non esse factum ante trigesimum septimum istius Sæculi annum.

Per præsentem igitur Epistolam Patriarcha Joannes respondet præfatis querimoniis. Et non Sancto Cyrillo, sed Sancto Proclo respondet: Quia nempè etiam hic ipsi fecerat similes querimonias. Respondet varia. Primò, compendiosè exponit initæ pacis seriem, exordiens à prima Legatione Aristolai. Secundò, quod impias, quas antea non adverterat, Nestorii blasphemias, jam perspectas habeat: Et quas Scripto, & quas Verbo docuit. Tertio, quod ejus & dogmata & Personam jam solemniter anathematizarit. Quartò, quod anathematizarit non solum ipsum, sed & omnes, qui similia docent & sapiunt. Quintò, quod ejus Ephesinam damnationem solemniter admiserit. Sextò, quod ipse solus hæc omnia non fecerit, sed etiam omnes cum ipso Orientales sui Patriarchatus Episcopi. Quod tamen accipiendum cum temperamento. Etenim Theodoretus non fecit. Nec alii quidem Episcopi, quos postmodò ad illa compulit octava Actio Chalcedonensis Concilii.

Exinde Joannes adducit varia Nicæni Symboli Encomia, quæ Sancto Proclo persuadeant in sua Diœcesi vigere plenam ejus authoritatem ac reverentiam. Primò, quod sit Regularum omnium Regula, quæ omnibus Synodalibus ac aliis Ecclesiasticis Actis debeat præfulgere, ac semper præfulgeat. Secundò, quod hanc præfulgentiam omnis sua Diœcesis illi semper detulerit. Tertiò, quod omnes in ipso baptizati sint, vivant, & baptizent. Quartò, quod sit piissima fides, quam tradiderunt Prophetæ, Evangelia, Apostoli, ac omnes Ecclesiæ Patres usque ad istam Synodum. Quintò, quod ipsi nihil possit addi vel demi, est enim Regula circum-scriptiva ac destructiva omnium Hæresium. Sextò, quod omnis sua Diœcesis anathematizet omnes Hæreticos, quibus istud Symbolum dixit Anathema: Nempè Arium, Sabellum, Photinum, Simonem Magum, Marcionem, Valentinum, Manichæum, Paulum Samosatensem, & omnes ejusmodi. Quo sensu dicat Photinum damnari ab isto Symbolo, supra exposui. Ex quo vides istam Phrasim tunc viguisse per omnem Ecclesiam. Septimò dicit, quod omnis sua Diœcesis damnet omnem pravum intellectum ac Intellectores istius Symboli. Octavò, quod ipsum intelligat ac tradat juxta unanimem sensum SS. Patrum: Et Græcorum & Latinorum.

Et his omnibus Joannes non contentus, adjecit Nicænum Symbolum, & totum inseruit suis litteris. Et quidem contrà Canonem & morem istius temporis. Isto enim tempore Nicænum Symbolum adhuc erat ex illis, de quibus Sanctus Joannes Chrysostomus toties dixit ad Populum: *Norunt Initiati*. Et hinc quæstio est, quæ ratio Joannem ad istam insertionem permoverit. Respondeo, quod supra ab Eusebio Dorylеensi ac Joanne Cassiano laudari audierimus Antiochenum Symbolum: Hoc est, singulare Symbolum, quo Antiochena Ecclesia utebatur in Sacris Ministeriis. Forsitan aliqui, rerum non plenè periti, possint fuisse suspicati, quod ipse uteretur alio Symbolo, & Nicænum negligeret. Hanc igitur famam aversurus Joannes adduxit Symbolum, atque ita ostendit Antiochenum ab ipso non esse diversum: Ipsum includi in Antiocheno. Nempè Antiochenum erat ipsum Nicænum, sed cum quibusdam Additamentis. Hinc Joannes adjungit: *Hæc ad eorum satisfactionem, qui satisfactione indigent, per tuam direximus Sanctitatem.*

Hæc verba, *Nos enim omnia, quæcumque oportuit fieri, ante quatuor annos, mox ut venit ab Ægypto ter Beatus Paulus, & fecimus, & egimus, & diximus*, demonstrant tempus præsentis Epistolæ. Etenim Paulus Emesenus ex Ægypto in Syriam rediit sub exordium anni trigesimi tertii, ideoque hæc Epistola fuit scripta anno trigesimo septimo. Joannes hic affirmat & alia. Primò, quod Aristolaus Tribunus cum superius laudata Principis Sacra iverit per omnes & singulas sui Patriarchatus Provincias, & quod omnes earum Episcopi exactam desuper Professionem fecerint. Secundò, quod ista Professio fuerit à multis facta ante quatuor annos, statim ad Pauli Emeseni regressum, ideoque quod ejus ista sit innovatio, illis non fuerit necessaria. Tertiò, quod hæc necessitas invecta sit per nescio quem malum gyrum, qui non dumtaxat Orientalem Diœcesim, sed omnem mordeat ac incendat Ecclesiam: Nisi tamen Proclus exstinguat hoc incendium. Respicit jactatum in Theodorum anathema, ipsum exaggerat, & expostulat Procli auxilium. Hæc tamen non scripsit ex plena fide. Etenim istius innovandæ Professionis necessitas nequaquam ex illo anathemate, sed partim ex plurium Orientalium Episcoporum adversùs pacem rebellione, partim ex aliorum circa pacis articulos contemptu, duxit originem.

Porro Joannes hic enumerat omnes suæ Diœcesios Provincias, & sunt hæ: Duæ Syriæ, Duæ Phæniciæ, Duæ Ciliciæ, Isauria, Euphratesia, Arabia, Osrhoena, Mesopotamia, ac Paralia. Hoc est Cyprus. Etenim Paralia est idem quod Maritima. Paralos Salaminia erat famosissima triremis species, ideoque ab illa omnis Insula accepit nomen *Paralia*. Istas igitur omnes Provincias Joannes Patriarcha ad novam istam Professionem compulit. Et addit tria notanda. Primum est, quod Nestorium palam appellet Maledictum, & affirmet, quod propter ipsum Mundus multa mala incurrerit. Ex quo lucet ipsum fuisse plenè illuminatum & conversum. Nam & supra audivimus, quod ipse Legem, qua Nestorius in Oasin deportatus fuit, impetraverit. Secundum est, quod Sanctus Proclus fuerit fidus hujus Professionis Author: Et de tanto in omnem Ecclesiam munere Joannes agit illi gratias. Tertium est, quod Nestoriana lues

ac turbulentia tunc plenè necdum cessarent in Cilicia. Haud dubiè in Secunda. Propter Mopsuestienses, plenè corruptos ac accensos à Meletio. Quas turbas excitarint, quis fuerit Domnus Choneus, & quas afflictiones ab illis sustinuerit, ignoro. Qualemcumque horum memoriam debemus Cassinensi Codici.

Porrò laudatus hic Theodorus est Damasci Episcopus, secundæ Phœniciæ Metropolita. Successor Joannis, qui cum Joanne Patriarcha fuerat apud Ephesum. Hic Theodorus adfuit Chalcedonensi Concilio, ac Antiochenæ item Synodo, quam Patriarcha Domnus egit in causa Athanasii Parrhensis Episcopi apud Euphratesios. Cur Damasci Episcopus dicatur à Secunda Cathedra, seu Consessu, exponit in suo ad Octavam Synodum, & per Baanem Patricium legi jusso, Epanagnostico Imperator Basilius, Thomam Tyri Metropolitam appellans Proto-Thronum Antiochiæ. Ad eandem Synodum Elias, Theodosii Patriarchæ Hierosolymitani Vicarius ac Legatus dixit: *Sanctissimus Thomas Metropolita Tyri, sicut & vobis notum est, Primæ Sedis existens Sedis Antiochiæ, quæ Patriarcha privata, ipse locum tenet Sedis illius, usque dum fiat Patriarcha in eadem Sede. Ob hoc non oportuit eum deferre litteras missas ab alio aliquo, cum ipse authoritatem & potestatem haberet in eadem Sede.* Thomas non habebat suæ Legationis ac vicis testimoniales litteras, ideoque octava Synodus detrectabat illum admittere: Hæc Eliæ intercessio fecit admitti. Eadem Synodus dat ipsi hunc titulum: *Thomas Metropolita Tyri, primus Sessor, & Primas Sedis Theopoleos Antiochiæ.* Anastasius Bibliothecarius dat hoc marginale Scholion: *Primum Sessorem, idest, Proto Thronum dicit eorum Episcoporum, qui ad Antiochenam pertinent Ecclesiam.* Quod ipsum repetit in Ecclesiastica historia etiam Martyr Theophanes. Etiam Joseph, Michaelis Alexandrini Patriarchæ Archidiaconus ac Legatus, dixit ad eamdem Synodum: *Thomas Sanctissimus Præsul Tyri, Primæ Metropoleos Antiochensium Throni, qui etiam res Ecclesiasticas ejus disponit, esse quod non sit ibidem Patriarcha.* Hinc igitur Joannes Patriarcha in hisce litteris Theodorum Damasci Episcopum, secundæ Phœniciæ Metropolitam, dicit esse illum, qui est *à Secunda Cathedra seu Consessu.*

Certè Cassinensi Codici debemus magnas gratias: Etenim huc usque ignoravimus, quod ista primæ Phœniciæ dignitas esset adeo antiqua. Etiam ignoravimus, quod hæc dignitas esset secundæ Phœniciæ. Ego sane opinatus huc usque fui ista esse commenta recentiorum Græcorum. Quæ sit prima eorum origo, nescio dicere. Esse possit Juvenalis Hierosolymitani Episcopi conatus ad invadendas ambas Phœnicias. Ad eas sibi firmiter alligandas Joannes Patriarcha, aut ejus Antecessor Theodorus possit eis dedisse ista privilegia. Est conjectura. Notanda sunt præsentis Epistolæ verba: Qui ex secunda Phœnicia venientes, &c. demonstrant dignitatem Antiocheni Patriarchæ. Ostendunt quod hic, Metropolitas consecraturus, eorum civitates non accesserit, sed quod earum Electum, unà cum Clero ac Populo, ad suas manus evocaverit. Quam dignitatem utì antiquam, nempe natam ex Apostolico Canone, etiam laudat Sanctus Innocentius primus Pontifex in litteris ad Sanctum Patriarcham Alexandrum. 19. 1.

Ex præfata Antiochenarum Provinciarum enumeratione discimus & quædam alia. Primò, quod tres Palæstinæ tunc essent penitùs divulsæ ab isto Patriarchatu, & quod pro Patriarcha venerarentur Hierosolymæ Episcopum. Etenim Joannes Patriarcha nullam de ipsis facit memoriam. Attamen Juvenalis possessio non fuit firma. Eam enim adeò tunc oderat Venerabilis Gennadius, Constantinopolitanæ Ecclesiæ Presbyter & Archimandrita, ut suo Episcopo Sancto Proclo, ipsam admittenti, communicare noluerit, longè minùs ipsi Juvenali. Quod etiam Sanctus Cyrillus ipsam non probarit, docet auxilium & consilium, quod ab ipso imploravit Gennadius. Attamen Cyrillus, utpote pacis amantissimus, ei suasit, ut dispensatoriè communicaret, & propter hanc quæstionem non laceraret Ecclesiam, expectans meliorem ansam judicandæ Justitiæ. At istud tempus nunquam advenit. Etenim Chalcedonensis Synodus firmavit Juvenalis invasionem & ambitum. Secundò discimus, quod Arabia ac duæ Phœniciæ tunc evaserant Juvenalis manus, & firmè manserint apud Antiochenam Ecclesiam. Attamen nec Juvenalis istic quievit. Nam & hanc Quæstionem deduxit ad Chalcedonensem Synodum. At causa cecidit.

Quæstio est, quis sit ille Magnificentissimus ac gloriosissimus Præpositus Dominus Felix, cujus hic laudantur opera? Et quæ opera laudantur? Respondeo vigesimo octavo istius Sæculi anno Felicem unà cum Tauro fuisse Consulem: Et hìc videtur laudari Præpositus Sacri Cubiculi. An sit idem, non possim asserere. Attamen Felix ille omnino possit ad istam Præposituram profecisse. Quod si verum sit, Chrysoneti immediatè successit non Chrysaphius, sed hic Felix. Quodnam ejus opus hic laudetur etiam non liquet. Videtur laudari protectio Domni Chonei, cujus rei series etiam nos latet. Interim notanda est Irenæi procacia, qui Joannem Patriarcham in suis litteris culpat de quatuor. Primò, quod omnes suæ Diœcesis Episcopos ad novam professionem coegerit. Secundò, quod hac via omnem Orientem seduxerit. Tertiò, quod de hoc facinore glorietur, & se commendet apud Proclum. Quartò, quod Nestorium dicat maledictum. Etiam ista Gentilium ac Judæorum audacia nos huc usque latuit.

CA-

CAPUT CXCVIII. --287

Poſtquam longo multiloquio præcipuè Joannem Sanctæ memoriæ, & ejus Co-Epiſcopos maledixit, hic ipſe Irenæus,

Epiſtola, inquit, *Cyrilli ad Imperatorem, accuſantis contra eos, qui circa Antiochenum Joannem, eò quod quaſi anathematizare*, inquit, *viſi Neſtorium, ea ipſa ſentiunt, quæ & ille, eò quod Theodori & Diodori Scripta mirentur.*

ÆTernam vitam providere à terra eſt inculpabile *iter* ad Deum, Patremque, qui in cœlis eſt, inquiens: *Hæc eſt autem ſola & æterna vita, ut cognoſcant te ſolum & verum Deum, & quem miſiſti Jeſum Chriſtum*. Sed neſcio quomodò quidam fingunt quidem rectis circa hoc pedibus ambulare, dum claudicent, & veritatis viam deſerentes vertantur ad alteram, quæ ad exterminium, perditionemque perducit. Adhærent enim quorundam Conſcriptionibus interdictis. Et ut clarè dicam rei naturam, ſiquidem ſcriptum eſt, *Et loquebar de teſtimoniis tuis coram Regibus, & non confundebar*, Theodorus quidam fuit, & antè hunc Diodorus Epiſcopus, hic quidem Tharſi, ille verò Mopſueſtiæ. Hi Patres fuerunt Neſtorii blaſphemiæ. In libris enim, quos compoſuerunt, agreſti inſania uſi ſunt contra omnium noſtrum Salvatorem Chriſtum, ignorantes ejus Myſterium. Voluit igitur impius Neſtorius ea, quæ illorum ſunt, ad medium deducere, & à Deo Sacra privatus eſt Aula. Dum verò anathematizaſſent, quæ ejus ſunt, nonnulli Orientis Epiſcopi, altero modo hæc ipſa rurſus inducunt, dum ea, quæ ſunt Theodori, admirantur, & eum rectè ſapere dicunt, & conſonè Patribus noſtris, Athanaſio, dico, & Gregorio, atque Baſilio. Sed mentiuntur contra Sanctos Viros. Scripſerunt enim quantacumque Theodori & Neſtorii malis ſunt adverſa ſentientes. Quia igitur didici, quod de his & veſtris piis Auribus ingerant quædam, rogo ut animas veſtras intactas omninò, impollutaſque ſervetis à Theodori & Diodori impietatibus.

Sicut enim ſupra jam dixi, Neſtorius ea, quæ ipſorum ſunt, eſt locutus, & ob hoc ut impius condemnatus eſt ab univerſali Synodo apud Epheſum congregata juxta Dei voluntatem. Quoniam verò ſimulant quidem ſe Symbolum confiteri, quod expoſitum eſt in magna & antiqua Synodo Nicæna, declinant verò ejus falſa interpretatione virtutem, rogaverunt Archi-Mandritæ Orientis Orthodoxi interpretari à me idem Symbolum, quod & interpretatum eſt. Et neceſſarium fuit, ut in veſtras pias & Chriſti amicas Aures perveniret hoc opus. Veſtræ ſiquidem Tranquillitati ineſt inter alia bona & hoc, ut in ſermonibus de recta fide ſine ceſſatione delectari velitis.

Sanctam Epiſtolam pro ſuis Patribus ad hoc præcipuè protulit Irenæus, ut Neſtorium probaret non eſſe novitatis authorem, dum conſtet, quod multæ hæreſes Patrum pro ſe ob hoc ipſum proferant lectiones, nec tamen ob hoc eorum Principes non ſint novitatis authores. Nam ut de aliis interim ſileam, Euſebius in opere Apologetico pro Origene & dogmatibus ejus, id eſt, pro Præexiſtentia & Reſtitutione compoſito, quod Martyris & ipſius Euſebii Cæſarecnſis nominibus prænotatur, multis valdè præcedentium Patrum teſtimoniis uſus eſt pro prædictis erroribus. Nec tamen idcircò ab Eccleſia Dei vel Origenes abſolvitur, quaſi non fuerit novitatis Inventor, ſed illi pariter addicuntur.

Similiter Ariani & Macedoniani abutuntur teſtimoniis Dionyſii Alexandrini Pontificis, & cum eis etiam Donatiſtæ Sancti Martyris Cypriani, & octoginta ſex Co-Epiſcoporum ejus, Concilio facto: Et de omnibus his idem, quod dixi, ſervat Eccleſia. Et Pelagius, Diabolici authorerroris, etiam Beati Joannis Conſtantinopolitani Præſulis, & Mediolanenſis Ambroſii, & aliorum, ipſiuſque Auguſtini, laudabilis tantæ Expugnatoris hæreſios. Nec tamen ob hoc vel ipſi Neſtoriani dicere potuerunt, quod nullus prædictorum fuerit novitatis inventor. An fortè idcircò alios novitatis repertores aſſerunt nominari, quia de præcedentium Patrum nominibus, Scriptiſque mentiuntur? Sed contra hoc nobis teſtis eſt illa vetuſtas & conſonantia Codicum, cui qui non credit, nec contra Manichæos de novi teſtamenti librorum invenit quod adſtruat veritate. Si ergò verè Manetis blaſphemias execrantur, quomodò ei in maxima & ſumma ſuæ hæreſis confirmatione poterunt conſonare? Cur ergo ipſi novitatis inventores noſtros Patres accuſant, dum longè antiquiores ab Epheſino, ſed & alii ab ipſo quoque Nicæno Concilio Magiſtri Clariſſimi, verè ac propriè, id eſt, ſummi ac ſempiterni

Dei

Dei Genitricem Beatam Virginem, quæ ſubſtantialem Patri Filium peperit, dicant, & quæ ille ipſe in noſtram naturam ſuſcepit, ejus dici per unitionem in unam perſonam ſubſiſtentiamque definiant, quæ primus prorſus Neſtorius abjurando damnatus eſt? Et ne nunc quidem correctus eſt, ſicut ejus, quantùm ſuprà poſuimus, ipſo Irenæo dicente, ad Theodoretum Scripta teſtantur, quæ contra fidem pacificæ Alexandrini Pontificis ſcripſit Epiſtolæ. Hæc breviter diximus ad id ſolum, quia non ob hoc negandus fuit Neſtorius novitatis inventor, quia Theodorus & Diodorus à Cyrillo eadem ſapuiſſe dicti leguntur.

SCHOLION.

HÆc Epiſtola eſt palam ſcripta, poſtquam non ſolus Theodorus, ſed etiam Diodorus cœpit anathematizari, & poſtquam Sanctus Cyrillus definivit non ſola eorum damnanda eſſe dogmata, ſed etiam Perſonas. Docet primò, quod quidam Orientales Epiſcopi, licet Neſtorium iteratò anathematizaſſent, pergerent defendere ejus dogmata: Sub nomine & authoritate Diodori & Theodori. Secundò, quod Diodorum ac Theodorum æquarent Sancto Athanaſio, Magno Baſilio, Nazianzeno ac Nyſſeno Gregorio, ac dicerent ab illis doceri paria ac eadem. Tertiò, quod eidem Epiſcopi aſſiduè proclamarent ad Nicænum Symbolum, at ipſum nequiter intelligerent ac exponerent. Quartò, quod Venerabilis Maximus, Antiochenæ Eccleſiæ Diaconus & Archi-Mandrita, ad hos dolos eruendos rogarit à Sancto Cyrillo exponi Symbolum. Quod ipſum ſupra audivimus à Sancti Cyrilli litteris ad Acacium Melitinenſem Epiſcopum. Quintò, quod non ſolus Maximus, ſed cum ipſo ac ipſum omnes Orientales Archi-Mandritæ iſtam Expoſitionem rogaverint. Quod fuerit eorum ad Sanctum Cyrillum Legatus. Quod hucuſque ignoravimus.

Et ex hoc diſcimus quædam alia. Primò, quod Maximus iſtorum omnium Legatus fuerit, non dumtaxat ad expoſtulandam iſtam expoſitionem, ſed etiam ad agendum contra Diodorum ac Theodorum. Secundò, quod tantis precibus, tantaque auctoritate inflexus Cyrillus cœperit anathematizare eorum non ſolos articulos, ſed etiam Perſonas. Tertiò, quod Orientales Epiſcopi tunc ad Principem Legatos miſerint, acturos pro utroque iſto Hæretico. Quartò, quod ab eodem Maximo victus Sanctus Cyrillus Principem per præſentes litteras inſtruxerit, eidemque miſerit ſuam Expoſitionem Symboli. Epiſtola videtur poſtulaſſe Legem, damnatricem utriuſque perſonæ. At videtur non impetraſſe. Conjecturæ rationes adduxi ſuperiùs. Adjunctum Scholion rectè demonſtrat Irenæum vanè aliquid pro ſuo Neſtorio venari ex prioritate Diodori ac Theodori. Eodem modo hodiè Lutherani & Calviniſtæ ajunt ſe non eſſe Novatores, eo quod ſequantur Joannem Hus, Joannem Wicleff, Albigenſes, Berengarium, alioſque Auctores Sacramentariæ Blaſphemiæ. Vanè. Etenim ſequi oportet illud, quod noſtri Majores à ſuis, illi ab Apoſtolis, Apoſtoli acceperunt à Chriſto, Chriſtus autem accepit à Deo. Quidquid non eſt tale, eſt novum, ideoque & falſum.

CAPUT CXCIX. –288

Pars, inquit, *Theodoti Ancyræ ad SanctumVitalem Monachum, qui erat in Cappadocia.*

ETſi enim Cilicum quidam vobis impietate communicant, quos ante Neſtorium decepit Theodorus, ſed non oportet tuam Religioſitatem poſt tantam virtutem, & tot tempora vitæ Monachicæ, ſubduci novitatibus dogmatum, quæ ſuperductæ ſunt pietati ex quæſtione juvenili, non ex noſtra priſtina fide. Diſpenſationis enim Chriſti miracula fides quidem fecit omnium lucrum, quæſtio autem hoc lucro quærentem privavit. Præfuit verò huic ineffabilium & omnem ſuperantium rationem Myſteriorum Unigeniti quæſtioni priùs quidem Theodorus, poſt illum verò Neſtorius, quem nunc ſequuti ſunt Thyanenſes.

SCHOLION.

THeodotus Ancyræ Epiſcopus eſt magnus ille Doctor, qui unà cum Melitinenſi Acacio Epheſi diſputavit cum Neſtorio, ipſumque convictum redegit ad patentes Blaſphemias, & ad cujus teſtimonium Epheſina Synodus damnavit Hæreſiarcham. Per præſentem Epiſtolam docet primò, quod Theodorus non ſolum Mopſueſtiam corruperit, ſed omnem ſecundam Ciliciam. Secundò, quod Cilices virus traduxerint etiam in ſecundam Cappadociam: Utique per Metropolitam Eutherium. Tertiò, quod illic multos corruperint. Etiam hunc Vitalem, magnæ virtutis Monachum. Quartò, quod virus à Theodoro venerit in Neſtorium. Paulus Samoſatenſis, Antiochiæ Patriarcha, in Oriente poſuit primam ejus radicem. A Paulo in Lucianum, à Luciano in Diodorum, à Diodoro in Theodorum, à Theodoro venit in Neſtorium. Hunc igitur Vitalem Theodotus ſtudet ad ſanam fidem

fidem reducere. Per Juvenilem Quæstionem intelligit novitatem vocum, & firmat jam dictam præscriprionem: Quidquid in Christiano Dogmate est juvenile aut novum, est falsum.

CAPUT CC. —289

Pars, inquit, *Epistolæ Rabbulæ Edesseni, scriptæ ad Ægyptum, significans quod qui ab eis oppugnabatur, id est, Nestorius eos qui circa Beatum Theodorum secutus, sic usus est coram Ecclesia doctrinis.*

EPiscopus enim quidam Provinciæ Cilicum, vir verisimilis dictu, & sufficiens ad persuadendum, altera quidem pro Tribunali præferebat ad placendum Populo, altera verò per Dæmonis capturas ferebat in Scriptis. Quin quorumdam suorum librorum principiis Anathematismum legenti circumponebat, ne aliis proderet Scripta. Iste primus exposuit non esse Dei Genitricem secundùm veritatem Sanctam Mariam, tamquam Deo Verbo non recipiente eam, quæ secundùm nos est, genituram. Hoc nunc usque latent, ne tempore diuturniore roboratum firmius putaretur, secundùm dispensationem Dei oblitus Nestorius, novæ incisionis author, in publicum protulit.

Idem Irenæus & ad hoc his testibus utitur, ut quasi talem faciat Syllogismum.

Ecce his tribus testibus est credendum, quod Nestorius Theodorum in sua prædicatione secutus sit. Rursus quod Theodorus ea ipsa docuerit, quæ omnes Clarissimi Patres, testis est Synodus Orientis. Igitur, *inquit*, Nestorius eadem prædicavit, quæ cuncti Clarissimi Patres. In his ideo erravit, quia temperantiam non attendit Ecclesiæ Dei, qua usa Synodus Orientis ad Imperatorem Theodosium in Epistola pro Theodoro & Diodoro Episcopis, quam & ipse Irenæus posuit, inter alia inquit: *Si quis verò, Imperator Sancte, immanifestum de tali dicat inveniri in ejus, aliorumve Conscriptis, nec hoc jam nunc est necessarium retractare. Quorum enim in Sacerdotio & Sacris operibus optimum finem vita suscepit, his pristinam gloriam dedicamus, & non eos esse judicamus ab eis, ex quibus eos audacter quidam reprehendere volunt.* Apertè Synodus Orientis Dicta Theodori sub sana exceptione ut laudavit, ita & Clarissimis ostendit consonare Doctoribus, dicens: *Ex quibus quidem defunctos Magistros Ecclesiæ temperantia laudet, ex quibus judicare non debeat.* Id est, ex his, quæ communia omnium sunt, non ex his, si qua non inveniuntur esse communia. Quoniam verò præfatus Irenæus dicit, quod Joannes & Co-Episcopi ejus eadem, quæ Nestorius, sentientes, sub hypocrisi ejus dejectioni consenserint, quædam testimonia ex libro Eutherii, cohæretici ejus, contra unitivam Beati Cyrilli Epistolam, ubi & ejusdem Nestorii testimoniis utitur, hìc transcribenda prospexi, per quæ etiam nunc Catholicorum & hæreticorum differentia dignoscatur, & maximè circa fidem, de qua nunc specialiter sermo est.

SCHOLION.

EPistola hæc tota exstat in Actis quinti Concilii. Hoc fragmentum est alterius ac melioris translationis, & adjunctum habet insigne Scholion, ideoque duxi vulgandum. Docet Theodorum fuisse adeò vafrum, sibique adeò malè conscium, ut non dumtaxat suos arcanos Discipulos, sed quosvis etiam Lectores sub anathemate constringeret ad silentium. Hinc fieri potuit, ut plures per Orientem Episcopi ipsum aliquandiu crediderint innocentem. Epistola videtur scripta antè jactum in Theodorum anathema. Rabbulas videtur per ipsam petiisse consilium, atque ita anathematizasse ex judicio Cyrilli. Adjunctum Scholion denuò ostendit Irenæum vana sectari, dum ex priore Diodori & Theodori Doctrina studet abluere Nestorium.

Huic hujus operis Scholio immortuus est Frater CHRISTIANUS LUPUS, Anno Incarnati Verbi M.DC.LXXXI. Mensis Julii die decima. Cui ignosce, si quod durius, humano more, inter scribendum exciderit verbum: Censurare ullum noluit: Docere omnes voluit: Discere à nullo erubuit.

CAPUT CCI. ---290

Epistola Eutherii, quondam Thyanensis Episcopi, ad Alexandrum Hierapolitanum, contra pacem scripta Ecclesiæ Dei, quæ facta est inter Cyrillum & Joannem Episcopum.

MOvet me ad scribendum consuetè à Deo-Passianis adversùs pietatem pugna conscendens. Nunc verò duo me ista compellunt intacitum movere sermonem contra eos, qui impiis assenserunt. Unum, quia Oriens benè degens in pace priùs, nunc sicut & cæteræ Provinciæ perturbatur. Et quia is, qui hujus perturbationis est causa, ut admirabile aliquid, Delictum suum per Epistolam laudat. Scribit namque ad Cilicum Patres: *Si quis verò, quod absit, ab hoc bono avertitur, hic manifestus est, quod ab olim, & à principio non ea quæ Domini sunt, sed quæ sua quæsierit.* A quo inquirere bonum est: A te interim quæ Domini sunt quæremus, quæ in Epheso perdidisti, non veniens tempore definito, atque nunc in Ægyptum dirigens contra fidem perpetrasti. Taceo interim quæ contra personam, quæ in invidia est, fueris machinatus, sciens quod jurisdictio, quæ pro pietate movebatur, illius defensioni proficeret. Sæpe enim potente persona pietas utitur circa fidem pro suo contra impietatem statu, quoties se viderit impugnari. Sicut quondam sanctæ memoriæ Meletio Antiocheno Episcopo, & ante ipsum immortalis memoriæ Alexandrino Episcopo Athanasio. Dic igitur nobis, quando tu ea quæ Domini sunt quæsieris, præteritis temporibus, an præsentibus? Sed ne scrutatores tuæ conversationis putes, contra Ægyptii impietates sine pudore debellatus es. Ex tuo & ejus novello negotio, qualiter de præteritis dijudicatio nulla sit, hoc nobis ostende. Et utrum correctio cujuslibet putanda sit, judicemus: Illius ne, qui deliquit atque correptus est, an tua qui dijudicasti & corripuisti? Dic quis alterum sit lucratus? Quis sit peccati absque sua confusione correptor? Quis imitatus Petrum, & ad pœnitentiam paratè susceptus? Perscrutemur, si placet, & eorum, quæ ad te ab Ægyptio scripta sunt, virtutem.

Videamus si pacem, quam redditam prosperè Mundo annuntias, rixæ adjectione factam non reperimus in te. Et veni, ut attingentes ipsarum principium litterarum, Ægyptiacæ illius interim dejectionis specimen videamus. Qualiter in ipsis Epistolæ prooemiis Salvatoris quidem Christi præteriens faciat mentionem, Imperialem verò mox dilatet laudem. Et hoc namque impiorum est proprium despicere quidem patientiam Salvatoris, obsequi verò eorum, qui in terra prævalent, Potestatibus. Sed mihi dona, ut de vanis illius circa hæc sermonibus taceam, ipsam virtutem earundem inspiciens litterarum. Quod verò est deterius, qui deludit irreprehensibile Domini consilium, semetipsum cælitus Consiliarium Divinæ gubernationis efficiens. Nam sensum, quem volentes ejus adhibent blasphemiis, nomine pacis appellat, & ipsam à Salvatore attributam quadam quasi lege pronunciat. Adhuc autem conspectione digna est & ipsa insinceritas adulationis ad Principes. Miratur enim eorum pietatem à Parentibus traditam, & per hoc eos suadere volens hanc ejus suscipere impietatem, quæ illis Beatis adversa est. Unde coronas iterum plectit ei, qui occurrit ad ipsum, & auget ejus superbiam contra fidem. Ipse namque Epistolæ verborum crepitus interpretatur illius animæ crudum tumorem. Quæ commemorari est bonum. Nam quo quidem modo Ecclesiæ sint divisæ, superfluum dictu est. O protervia! Insontem semetipsum censet, & sola, qua contra alios dicat, interminatione seu comminatione contentus, probationem culpæ alterius putari vult, quod ad accusandum pronè paratus sit. Ubi sunt nunc, qui tuba canunt hujus pœnitentiam? Ubi sunt illusionis hujus impudentes Præcones? Quid loquimini contra illum, qui ab eo & apertè theatrezamini? Videte quam de vobis exhibet pompam: Et eos lætissimo risu traducit, qui pridem quidem bellati sunt contra eum; nunc verò ejus facti sunt fœderati. Quid enim dixit? *Quoniam verò superflua omninò & inopportuna Ecclesiarum discordia facta est.* Nunc nobis est præcipuè satisfactum. O incongruitas! Superfluam dicit suæ discordiæ increpationem impiæ culturæ suæ discoopertionem. Sed & satisfactionem superfluitatis hujus annunciat. Dic, ò Optime, hujus satisfactionis speciem, de forma hypocritarum subsannationem triumphi in eos, qui tibi prodidere veritatem. Scribe tuorum suppplicum confessionem. Scribe occultas Judæ nunc contra Divinitatem nundinas. Dic proditionis & modum.

Domino meo, inquit, *Religiosissimo Episcopo Paulo chartam nobis offerente, irreprehensibilem confessionem fidei continentem, & hanc à Sanctitate tua, & ab his, qui illic sunt, Religiosissimis Episcopis compositam confirmante.* Intende, quæso, confessionis conjunctioni. Ait enim: *Irreprehensibilem confessionem fidei continentem.* Judex etiam nunc fit fidei, qui damnatus est. Judicat Judices, qui addictus est. Et exigit testimonium quasi veracior. Ait enim: *Et hanc à Sanctitate tua, & ab his, qui illic sunt, Religiosissimis Episcopis compositam confirmante.* Quantam simulationem demonstrat absconditam? Confirmante, inquit, erroris eorum correctionem, Gestorum contra me ab eis pœnitentiam, præcedentis errorum confessionis incongruitatem, mei Magisterii utilitatem, meorum Capitulorum conservationem. Etenim expetam, inquit, eos fidei hujus testimonium, ut eorum contra expositionem meam calumnia publicetur. Dico & *irreprehensibilem eorum Confessionem*. ut adversantes

mihi,

mihi, accusatos nuper, credidisse convincam. Sed quid me detinet impœnitens Ægyptii elatio, dum me abstrahat jam fratricidii perpetratio. Video namque illos hæreditate ejus, qui iniquitatem ipsam passus est, adornari, & illius nitescere floribus. Dicite enim mihi, cujus doctrinas & exponitis, quo priùs hæc estis prædicante confessi? Et si quidem talia plurimos latent, fingite solos vestra vos discere; si verò clara sunt omnibus, cur occiditis hæreditatem, quam diripitis? Veruntamen legamus, & horum demonstrationem videamus.

Confitemur, inquit, *Dominum nostrum Jesum Christum Filium Dei, Deum perfectum, & hominem perfectum ex anima rationali & corpore, ante sæcula quidem de Patre genitum secundùm Deitatem, ultimis verò diebus eundem ipsum propter nos, & propter nostram salutem, ex Maria Sancta Virgine secundùm humanitatem. Consubstantialem Patri eundem secundùm Divinitatem, & consubstantialem nobis secundùm humanitatem*. Hæc nunc scripsistis vos. Audite & ejus Dicta, qui expugnatur à vobis, quàm clarè eadem dixerit. Sequens enim Sanctos Patres, qui Nicææ convenerunt, & coram Ecclesia circa illorum expositionem verbum faciens, sic ait: *Vox significans & Divinitatem & humanitatem, id est, id nomen, quod est Christus, Patres vera dicere facit utraque. Consubstantialis Patri Christus, verum est. Etenim secundùm Divinitatem consubsistit. Consubstantialis nobis secundùm humanam naturam, verum est. Et homo est enim*. Vides quomodo unius linguæ sint prædicationes. Cur igitur abnegatis Prædicatorem veritatis? Cur qui ei assensistis, contra ipsum, cui consensistis, furiosè pugnatis? Cur refutatis eum, cum quo ipsa sentitis, & alii, qui blasphemat, communione jungimini? Non mihi sitis verbis Orthodoxi, & operibus blasphemi. Res pietatis ostende, & vera eris de pietate conscribens.

Sed dic, inquiunt, & residuæ confessionis identitatem: Et de Virgine Sancta præcipuè. *Confitemur enim nos*, inquiunt, *Sanctam Virginem Dei Genitricem, eò quod Deus Verbum incarnatus sit & inhumanatus, & per ex ipsa conceptionem univerit sibi templum ex ipsa susceptum*. Ego tibi ostendam & hujus confessionis simulitudinem: Etsi ab acribia recidisti. Participatus namque est cum hæreticis, cumque orthodoxis, quæ de Virgine sapis. Et audi qualiter nec hoc Prædicator veritatis omiserit. Sermonem namque de inhumanatione coram Ecclesia faciens, & infirmioribus auribus condescendens, sic ait: *Oportet id & clariùs dicere, ut omnibus sit perspicuus ejus, quod dicitur, intellectus*. Liber generationis Jesu Christi. *Non ait*: Liber generationis Dei Verbi. *Neque*: Liber generationis hominis. *Nam si diceret*, Liber generationis hominis, *Christum purum nobis hominem demonstrasset; si verò dixisset*, Liber generationis Dei Verbi, *puram nobis induceret Divinitatem. Comprehendit igitur utrasque naturas in appellatione Christi, ut nullum sine altero intelligatur. Hinc Sanctæ Virgini convenit quidem & ex eo, quod Christi facta sit mater, ut duplici nomine appelletur. Quoniam verò oportet & propter eos, qui clariorem appellationis hujus exigunt intellectum, & maxime filios existentes Ecclesiæ, & Dicto ad eos uti manifestiore, ideò & nunc quæ pridem breviore appellatione de Beata illa & Sancta Virgine prædicabantur, hæc manifestioribus appellationibus confitemur: Quoniam Sancta Virgo Dei Genitrix est, & hominis Genitrix. Dei Genetrix quidem, eò quod templum illud, quod in ea à Spiritu Sancto creatum est, unitum sit Deitati; hominis verò Genitrix, eò quod assumpserit nostræ naturæ primitias Divina natura*. Quis igitur præfatæ confessionis expositionem secutus est? Tu qui Dei Genitricem dixisti tantummodo, an & iste, qui Dei Genitrici conjunxit hominis Genitricem? Perimis confessionem fidei, quam priùs exposueras. Dixisti namque ex ipsa genitum Christum secundùm humanitatem. Noli igitur perimere priora fugiendo quod sequitur.

Adn. Nor. Sermo Nestorii pag 18 recitatus.

Quod verò non secutus sis Patres Orthodoxos, & maximè beatæ ac sanctæ memoriæ Episcopum Tharsi Diodorum, audies à beato condescensoriè quidem dici Dei Genitricis vocem concedente, non verò abscidi ab ea & hominis Genitricem dogmatizante. Inquit enim: *Verumtamen dicatur propter unitionem Maria Dei Genitrix. Deus enim fortis est semen Abrahæ per unitionem ad Deum Verbum. Fatenda verò & hominis Genitrix. Sic enim propter naturam hominis Genitrix est Maria*. Dei verò Genitrix, *non tanquam naturæ sit partus, sed quia is, qui est ex Deo, homo natura, Deo Verbo conjunctus est*. Vidisti subtilitatis expositionem. Cur igitur non secutus es Sanctos Patres? Major enim est accusatio illa. Quia & dum promisissetis pariter omninò nihil adjicere fidei Sanctorum Patrum, qui Nicææ congregati sunt, vocem, quæ ab illis dicta non est, adjecistis, secuti plures consonantes illorum; nunc verò & Patribus illusistis, & discipulorum non estis secuti vestigia. Omnia autem fecistis soli placere festinantes Ægyptio. Unde & fictas illius assentationes vos suscepistis soli, dum sanctas ad decipiendum vos appellaverit voces.

Has, inquit, *adeuntes sanctas voces*. O multiformis error, Impiissime & veritatis inimice! Nunc sanctæ sunt pietatis voces, nunc dixisti fidei verba, nunc tibi est rectæ glorificationis confessio prædicata. Tandem tege impudicentiæ faciem. Nonne impugnatus à te Doctor hæc te imbuit priùs? Lege infelix inscriptos ad te apices. Vide, impudentia plene, clariùs tibi explanatas has sanctas voces, & aut temetipsum ut fidei adversarium increpa, aut ironiam sanctæ hujus appellationis denuda. Quid enim tibi scripsit, etiam quando ei contumelias ingessisti? *Et mihi*, inquit, *aures ad fraternam medicinam præstiteris. Ipsas tibi illorum Sanctorum voces proponens, liberabo te à calumnia contra eos & contra Divinas Scripturas per illos*. Credo, *inquiunt*, in Dominum nostrum Jesum Christum, Filium ejus Unigenitum. *Attende quomodò priùs ponentes*,

Dominus, & Christus, & Unigenitus, & Filius, *quæ nomina Divinitati & humanitati communia sunt, quasi quædam fundamenta, tunc inhumanationis, & resurrectionis, & passionis superædificant traditionem, ut præpositis nominibus quibusdam utrarumque naturarum significativis, neque eam, quæ filiationis & dominationis sunt, incidantur; nec ea, quæ naturarum, in singularitate filiationis confusionis exterminio periclitentur.*

Nonne hæc tibi scripta sunt priùs? Sed istis & ea, quæ ante nuper laudata sunt, confer. *Confitemur*, inquit, *Dominum nostrum Jesum Christum Filium Dei; Deum perfectum, & hominem perfectum.* Hìc intende, quia edoctus es olim quod ut fundamenta sint Divinitatis & humanitatis nomina. Dic verò & reliqua: *Ante sæcula quidem ex Patre genitum secundùm Divinitatem; in ultimo verò dierum propter nos, & propter nostram salutem, ex Maria Virgine secundùm humanitatem, Consubstantialem eandem Patri secundùm Divinitatem, & consubstantialem nobis secundùm humanitatem. Duarum enim naturarum unitio facta est, propter quam unum Christum, unum Dominum, unum filium confitemur.* Secundùm hanc inconfusæ unitionis intelligentiam discute & hìc rursus consonationis virtutem. *Ut præpositis*, inquit, *nominibus quibusdam communibus utrarumque naturarum significativis, neque ea, quæ filiationis & dominationis sunt, incidantur; nec ea, quæ naturarum, in singularitate filiationis confusionis exterminio periclitentur.* Vides quomodo tibi eundem quidem ex indivisa & singulari filiationis intelligentia clariùs scripsit. Ad hæc ubi tuam factam laudem suscipiemus? Hæc ipsa enim & odisti, & miraris: Et anathematizas, & sacra dicis. Sed inquit: *Nunc admiror, ex quo vocem Dei Genitricis accepi: Tunc enim non solùm tacebatur, sed è contrario etiam projiciebatur. Christi enim Genitrix & non Dei Genitrix dicebatur.* Hæc eadem. Ostensum quidem tibi est & ex prædictæ vocis vi. Quin potiùs vocum expugnabilis ratio. Quia verò his litteris intendens abscindis consequentiæ rationes, ego tibi expediam Epistolæ verba, ostendamque illum virum hanc vocem nullatenus repulisse.

Ait enim hæc ipsa. *Ubique*, inquit, *Divina Scriptura, quotiescumque Dominicæ dispensationis memoriam facit, generationem passionemque non Divinitatis Christi tradit, sed humanitatis. Ita ut vocetur juxta scrupulosiorem appellationem Sancta Virgo Genitrix Christi, & non Genitrix Dei.* Secundùm scrupulosiorem, inquit, appellationem Ubi autem quæritur quod scrupulosius est, ibi non omninò perimitur quod simplicius est. Utrumque enim suscipientium commensuratur auditus. Sic enim ad eos & postea dictum est: *Quia propter eos, qui clariorem appellationem hujus expetunt intellectus.* Et id quod est: *Veruntamen dicatur propter unitionem & Dei Genitrix. Si non juxta hæreticum sensum.* Sufficiat igitur & ista convictio fraudis, quæ contra illas litteras facta est. Incongruum namque est relinquentes nos importabilem tuam contra Salvatorem blasphemiam, de simpliciori Virginis appellatione contendere.

Adn. Nor. Nestorius ibid.

Ipsa enim, quæ visus es admirando laudare, mox pace nisus evertisti. Nam si quidem solùm vocasses sacras illas voces, & continuò tacuisses, multorum subprepsisses auditibus. Quo verò compellit te ultio veritatis? Simulationis tenebras amisisti.

Age igitur, & nos rursùs utamur gladiis contra te. Et priùs quidem sibimetipsi repugnare monstremus tuæ temeritatis insaniam. Nam qui in superioribus Epistolæ partibus decentia tempori pacis & sapere te & dicere promisisti, mox ex insidiis erigis prælium, & vespas agrestes appellas eos, qui ad tuarum conscripserunt blasphemiarum convictionem. Ubi autem sunt etiam nunc, qui tuba canunt hanc pacem: qui eum, *qui* contumelias ingerit, prædicant pœnitentem? Quid erratis, immò verò quid tentatis decipere? Non sunt hæc verba pœnitentis. Sed nec iterum dicere; *Sic & nos sapere invenientes.* Pro eo ut dicat: *Non nunc hæc ex pœnitentia sapimus, sed semper ita sapuimus, & sumus vanè depositi.* Dic & aliud huic demonstrationi conveniens. Oportebat namque clarè intelligere, quod omne ferè nobis fuerit de fide certamen. Certamina prætendit, ò homo, & tu pacem nominas prælium. Ille exspoliatur ad luctamen, & tu profers de pace leges. Si autem mihi hæc dicenti non credis, vide & ipsos sudores ejus certaminis. Vide impietatis fomenta. Defige mentem blasphemiis ejus captionibus.

Ecce enim sequens impia Capitula sua, rursus ipsa defendit & confirmat apud nos. Interim namque Emmanuelis appellatione in generatione secundùm carnem denuò utens carnalem ac non Deo decibilem generationem Virginis recommemorat. Deindè ad reliqua, velut quadam consequentia ad ipsam editionem Capitulorum pergens introducit scribens temperationis confusionisque unitionem. Audi enim quæ post hæc verba posuerit. *Qui verò*, inquit, *desuper ac de cœlo descendens Deus Verbum exinanivit semetipsum, formam servi accipiens, & vocatus est Filius hominis, perstans esse quod fuit, id est, Deus, inconvertibilis namque est & immutabilis secundùm naturam, ut unus jam intelligendus cum propria carne de cœlo dicitur descendisse. Nominatus verò est & homo de cœlo perfectus existens in Deitate. Et perfectus idem ipse in humanitate.* Attende subtilitatem verborum: Vide sermonum longitudinis intellectum. Quia inquit: *Desuper ac de cœlo descendens Deus Verbum.* Et quid post pauca? *Ut unus*, inquit, *jam intelligendus*, O optime, & quomodo jam cum carne est? Jam non solum Verbum intelligitur, sed caro & Verbum. Inseparabiliter quidem ut una persona contemplandus, non verò unum Verbum, vel unus Sermo intelligendus. Quid adopetis conversionis credulitatem? Quid corrumpis Scripturam, quæ furto non subjacet? Quid nomen fugiens *Christi*, ad hoc Divinæ naturæ circumvolveris, ut eam dispensationis passionibus subdas? Sequere Apostolum Paulum, & ne illudas Christum, qui in eo locutus est. Non ait: *Ipse de cœlo descendens Deus Verbum exinanivit semetipsum, formam servi accipiens.* Sed quid

quid dicit? *Hoc sentiatur in vobis, quod & in Christo Jesu, qui in forma Dei existens non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens.* Quæ verba & Sanctorum Patrum, qui apud Nicæam convenerunt, secuta est fides.

Solùs verò intellectus vestri Apollinarius institutor, nominum remutationem contra eorundem Sanctorum Patrum Nicænam confessionem, & contra ipsam Divinam Scripturam fraudulenter induxit, pro *Domino & Jesu Christo*, & *Filio*, quæ sunt duarum naturarum significativa nomina, *Deum Verbum* tantummodo exponens. Ut dum solam Divinam naturam personæ significat, tanquam quæ superet alteram, ipsam prædicet pro persona, & contemperet ambas in unam benè sonantem naturam. Hanc namque intentionem & tui sequuntur multiloquia verbi. *Deus*, inquis, *Verbum ut unus jam intelligendus cum propria carne.*

Dic & reliqua. *De cœlo*, inquit, *dicitur descendisse. Nominatus verò est & homo de cœlo, perfectus existens in Deitate, & perfectus idem ipse in humanitate.* Et quid est, quod in Divinitate & in humanitate cognoscitur esse perfectus? Quid est alterum, quod præter illas, quæ unitæ sunt, naturas inducitur? Quid est præter ipsas, quod in ipsis speculandum sit? Nam quod in aliquo est perfectum, alterum præter ipsum est in quo ostenditur esse perfectum. Quomodo nobis in tres duas scidisti naturas? Dic quid sit præter Deitatem & humanitatem alterum quod in eis perfectum debeat speculari? Ne transeas quod est tuum. Noli fugere convictionem. Habes demonstrationem præ manibus. Profer expositionem Capitulorum. Ostende inde manifestè quod quæritur, clamans *naturalem* & *secundùm subsistentiam* unitionem. Hæc tibi enim objectum solvunt. Hæc tibi ædificant circa materiarum modum præter naturas ex naturis figuram. Figuram, quæ ex eis & fit, & in eis est contemplanda. *Perfectus*, inquis, *existens in Deitate. Et perfectus idem ipse in humanitate.* Putasne, Perfectus Deus Sermo secundùm te in Divinitate, an potiùs confiteberis secundùm nos Divinitate perfectum? Et rursus: Putasne, Perfectus idem ipse, ut inquis, in humanitate, an potiùs iterum credens nobiscum perfectum Deum in homine perfecto? Deum namque tantùm & hominem glorificamus. Nihil alterum præter unitas agnoscentes naturas.

Dic verò & quod sequitur. *Et tanquam in una*, inquit, *persona intelligendus.* Quæ est latrantium tanta vesania? Non enim sufficit, quod in naturis inducitur aliquid alterum, id est, ex naturale, & secundùm subsistentiam unitione figura quædam; sed & in ipsa figura alterum quoddam peregrinum & inconstans dogmatizat. *Et ut in una*, inquit, *persona intelligendus.* Non jam dixit unam contemplari debere personam, sed alterum in persona intelligendum. O intolerabilis ista confusio! O hæc contemplantia naturarum! Sed nos hanc similiter insilientem despiciamus ejus blasphemiam. Intendamus verò, quommodò naturas Dominicas completivas filiationis inducat. Nam dum perfectum supponit in eis alterum, introducit ex eis compositionem factam, qua filius perficeretur. Et ubi est inhumanationis filii perfectio? Ubi permansio indefecta filiationis ante sæcula? Ubi est quem consubstantialem Patrum fides absque mendacio dixit? Non sine causa, ut arbitror, qui vocati à te sunt vespæ, de cœlo te ominari carnem dixerunt. Nam si & caro implet filiationem, perfecta verò & ante adventum filiatio fuit, necesse est consempiternam dicere huic perfectioni & carnem. Consempiternam verò dicens, consubstantialem quoque dicturus es. Consubstantialem verò dicens, cœlestem sapere convinceris. Ne despicias. Non est tibi aculei parva plaga vesparum. Strangulat enim tuæ impietatis fauces, ut aut neges filietatem ante inhumanationem fuisse perfectam, aut hoc volens dicere, fatearis illud nolens, quod carnem sentias esse cœlestem. Expedit porrò tibi accipienti plagam magis benignè suscipere vesparum doctrinas, quam vanitatem tantæ impietatis amplecti. Reliqua enim verba sæpius forsan dixeris pietatis. Si verò impudenter agis, & hoc disce, te ipsum rursus in blasphemiis permanentem, latrantemque deterius.

Unus enim, inquit, *Dominus Jesus Christus. Etsi non ignoratur differentia naturarum, ex quibus unitionem dicimus ineffabilem factam.* O insania! O insipientia! O amari & venenosi latratus! Quomodò dulce & amarum contemperavit in idem? Quomodò mel veneno conjunxit? Scimus, Seductor, quod unus sit Dominus Jesus Christus: Et quod non ignoretur differentia naturarum. Dic autem nobis, quid tibi vult illud, quod ais: *Ex quibus unitionem dicimus ineffabilem factam.* An utique iterum illud, quod ex naturis plena est filiatio? Etsi enim simulas non dicere nunc unitionem naturalem, volens ineffabilem nominare, sed tamen altero verbo idem composuisti. Hoc ipso namque quod dixisti, *Ex quibus*, alterum rursus præter naturas significas, quod ex ipsis est. Vides quomodo in eisdem volueris? Nec lates irridens. Nos namque ò Mirabilis, non ex ipsis unitionem dicimus factam, sed ipsarum tantummodò naturarum confitemur unitionem. Sic enim & perfectionem filiationis, quæ est ante sæcula, absque repugnatione prædicamus. Et gratiam, quæ nobis ex inhumanatione donata est in glorificatione servamus. Non enim ipse indiguit ad plenitudinem filiationis primitiis nostris, sed nos indigentes adoptionem digni facti sumus ab ejus carne suscipere.

Ad prædicta & illud pariter videamus, quod non solùm Capitulorum impietati hæc Epistola convenit, sed etiam, sicut diximus pridem, & illas voces, quas Sacras vocavit, evertit. Audi enim Deum perfectum, hominemque perfectum. Perfectum è contrario prædicavit, verisimilem seductionem commutans, ac dicens: *In Divinitate perfectum, & in humanitate perfectum.* Et rursus

rursus hæc dicens, quarum *naturarum* è contrario docuit obtegens confusionem, *unionem* dicit ineffabilem. *Ex quibus*, inquit, *unitionem dicimus ineffabilem factam*. Sursum atque deorsum adjectione syllabarum temperans blasphemiam. Huc enim ex Arii & Eunomii Magisterio adductus est contentiosus hic Dæmon, impudentissima bestia, inverecundus draco. Et quasi parva fuerit præcedens impietas, ejus additamentis aliis quod dirum est, supernutrit.

Et verbis rursus transformatis impietatem colorans, ad intentionem suam passibilis apud eum Divinitatis recurrit. Quid enim dixit ad hæc? *Impassibilem Dei Sermonem subsistere confitemur universi*. Etsi omni sapientia dispensans ipse Mysterium, sibimetipsi impartire videatur eas, quæ contigerunt carni propriæ, passiones, impassibilem Dei Sermonem subsistere confiteris. Et cur præcedens eum passibilem dogmatizas? Dic quid tibi velit, quod inquis, sibimetipsi impartire passiones, nisi utique illud, quia voluntariè passus sit? Novimus enim tuorum verborum consuetudinem. Sed possibile est, ut quidam simul cum blasphemo irridentium contendat adversùm nos, quod *impartire* iste impius dixerit, quasi proprias facere. Ad quos dicimus nos, quia primùm vocem, qua dicitur, *Impartit*, non id solùm significare putetis, quod pertinet ad propria facere, sed etiam comparticipationis est res. Impartire namque quasi inter se & alterum partiri aliquas res, corrupto per compositionem sermonis verbo nominatur. Si igitur sibimetipsi impertit, constat quia id ita dicitur, sicut voluntariè vel spontaneè passionem participat. Confirmat verò, quod & nunc passum Deum Verbum dogmatizet iste Adversarius legum, positi ab eo super hoc Scripturæ testimonii lectio. Quale est, inquit, illud quod per Prophetæ vocem præconatur ut ex ipso? *Dorsum meum dedi ad verbera, & maxillas meas ad colaphos, faciem verò meam non averti à confusione sputorum*. Obstupefacit me illius sensus incongruitas. Si enim Verbum carnis passiones proprias facit (concedatur enim quia id quod est *Impertit*, ita ponit, ac si dicat, Proprias facit passiones) quomodo ad id testimonio utitur isto, ut carnales has passiones sustinere dicatur? Aliud quippe est propria facere verbera carnis, & aliud ipsum verbera pertulisse, & ipsum fuisse colaphizatum, ipsumque consputum. Scripturæ siquidem testimonio Deum Verbum per semetipsum prædicat pertulisse. Quomodò enim eum, qui semel impassibilis exstat, & incompositus, & liber à formis, Creatorque formarum, aut ut ex partibus compositum, & membris constantem, quicumque eorum qui benè sapiunt, suspicetur, nisi ejus inseparabile templum, quod constat dorso, & maxillis, & facie, quæ consputa est, ut prædixi? Iste verò figurans infigurabile, ipsi passiones impertit universas. Si enim, sicut dixi, ex ipso, quod sibimetipsi passiones carnis impertit, ante præconatum est, *Dorsum meum dedi ad verbera*, &c. alteras præter carnem convincetur habere Deus Verbum figurales figuras, quæ passiones carnis in participationem recipiant.

O insuperabilis insania! O innumerabilis contaminatio! O ineffabilis temeritas! Divinitatem figurat impius, & flagellat. Obstupesco de contaminata hujus temeritate formidans. Et tremo dum loquor. Sed parco jam mihi, reliquorum jactans alienationem, & desolationis abominationem, quæ & iterum circa Apollinarii phrenesim nihil se de Sanctorum Patrum fide corrumpere irrisoriè jactitat, & similiter contra Spiritum Sanctum illius blasphemias solitè sequitur. Lugeo autem solos, qui cum eo contra Divinitatem manus extenderunt. Qui invocat Christum, & ejus perfert hostem, quam is in vos habet jurisdictionem? Quam excusationem, qui addictis impiis paci, impietatis hujus estis refugæ facti? Projicientes fructus, fovistis radicem. Quin imò & fructus recepistis, & radicem complectimini. Quas fraudes vestras ad memoriam reducemus? Illasne, quibus tardiùs pervenistis ad Ephesum? An deceptiones, quas in ipsa Epheso perpetrastis? An de proditione facta Constantinopoli? An de irrisione Tharsi composita? An de subdola assentatione Antiochiæ gesta? Nonne illum, quem punire meditabamini, festivis muneribus alliciebatis? Nonne Patres Orthodoxos per Scripta subegistis, jurationibus inducente te? Nonne Constantinopolitanos & Antiochenos Populos fovebatis? Digna sunt impietati Ægyptiacæ, quæ à vobis sunt perpetrata. Consonant sibi ad invicem nundinæ vestræ: Quæcumque enim desivistis blasphemare per linguam, hæc studetis simulatione firmare. Sed vos, qui horum non estis participati pestilentia, inviolatum servate bonum Depositum, quod & accepistis, in quo & baptizati estis, per quod & salvamini, declinantes omne impietatis Collegium: Maximè ne communicetis infestè illis, qui polluti jam fuerint. Hi enim dum rectæ fidei se simulent assertores, impietati ministrant. Ad eos benè testificatur clamans Scriptura Divina: *Non potestis duobus Dominis servire. Unus enim Dominus, una Fides, unum Baptisma*. Unus quippè per omnia, & super omnia, & in omnibus Deus, qui reddet unicuique secundùm opera ejus. Ipsi gloria in sæcula. Amen.

CAPUT CCII. --291

Presbyter Claudianus.

PRæsumentes de Sanctitate tua, quippe tanquam de nostro fratre, quia omnia etiam, quæ efficibilia sunt, ut nosti, potes complere, Religiosissimum Presbyterum Paulum virtute Eulogiarum illuc sumus parati dirigere, præsumentes, ut diximus, de Deo, & de tua, Domine, Religiositate.

CAPUT

CAPUT CCIII. ---292

Epiſtola, *inquit*, Epiphanii Archi-Diaconi, & Syncelli Cyrilli, ad Maximianum Epiſcopum Conſtantinopolitanum, in qua magis convincitur intentio Cyrilli, & eorum qui circa eum.

Domino meo Sanctiſſimo, & Deo Amiciſſimo Epiſcopo, Patri Patrum, & Archi-Epiſcopo Maximiano Epiphanius tuus.

QUæ nobis ſæpiùs à tua ſcripta ſunt Sanctitate, non erant ita perturbatione plena, ſicut quæ nunc tranſmiſſa ſunt Domino meo per omnia Sanctiſſimo, Sanctitatis veſtræ Fratri, Cyrillo. Quæ plus eum fecerunt incidere ægritudinis recidivam. Et Admirandiſſimi Tribuni Ariſtolai, & quæ meæ Humilitati directa ſunt. Et ad utraque, petita venia refero, tam quæ olim facta ſunt, quàm quæ nunc denuò definita, & in quibus contriſtatus eſt Sanctiſſimus & Deo Amiciſſimus Frater veſter Cyrillus: Inſimiliter Clariſſimus Tribunus Ariſtolaus. Nam dum priùs id Orientales expeterent, ut Capitula, quæ Sanctiſſimus Frater veſter Cyrillus expoſuit, hæc ipſa anathematizans idem extra Eccleſiam Catholicam faceret, in hoc idem Dominus meus Sanctiſſimus Pater Cyrillus recertabat, atque dicebat, quod ſancta & magna Synodus agnoſcens, quorum veritatem ſancivit, ea rectæ & ſanæ fidei eſſe, & Joannem cum reliquis ſegregationi ſubjecit. *Et quomodò*, inquit, *ego cum eis faciam pacem, & evertam Synodale Judicium?* Admirandiſſimus autem Tribunus Ariſtolaus inſiſtebat ei, ut Divinitùs ſancita perageret. Et hoc ex neceſſitate diſpoſuit per omnia Sanctiſſimus Dominus meus Cyrillus, ut ejus quidem Sanctitas anathemate interpoſito dicat, quod non juxta hæreticum intellectum hæc ipſa expoſuerit, ſed quidquid videtur reprehenſibile eſſe, zelo & calore circa Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui abnegatus eſt à Neſtorio, dictum ſit: Orientales autem cuncti anathematizent Neſtorium, ejuſque ſententiam, & ita ſuſcipiantur ad pacem. Hoc autem mandante Magnificentiſſimo Ariſtolao eis, qui circa Joannem ſunt & Dominum Acacium, quod deberet Dominus Acacius Joannem compellere, direxerunt Paulum, vitantes hoc, ut de illo nihil in memoria aberret, ſed ille quieſceret. Igitur Domino meo Sanctiſſimo Patre Cyrillo magna ægritudine detento, placuit iſta differre. Poſt aliquot autem dies oſtendit Magnificentiſſimo Tribuno Paulus Epiſcopus litteras piiſſimi Joannis, quod Epiſcopi Orientis, & qui ulterius ſunt, hæc fieri non ſinant: Quæ & habebant quaſdam illius impii, id eſt, Neſtorii paginas. Dum rurſus Magnificentiſſimus Ariſtolaus hæc per litteras intimaret, increpitans eis ſcripſit. Verum Magnificentiæ ejus *reſcriptum eſt*, quod quædam decreta fuerint nuper ab Epiſcopis *qui* Antiochiæ convenerunt, & Alexander Epiſcopus cum certa formula, quæ eſſet prolata, ad ejus eſſet Magnificentiam deſtinandus. Hæc igitur addiſcens Dominus meus Sanctiſſimus Cyrillus circa tuam quidem Sanctitatem valdè contriſtatur, quod pro ejus non poſueritis animam tuam, qui ſæpè laborat, Sanctitate. Et quia inſuper & cum Domino Philippo & Domino Claudiano non curet, quomodo hinc exire faciatis Ariſtolaum Clariſſimum virum: Sed præter ipſorum conſilium, ajens, nihil feceris. Et iterum recidivam incurrit.

Nunc igitur, Domine mi Sanctiſſime, impone tibi omne in hac cauſa ſtudium. Scriptum eſt & à Domino meo, Fratre veſtro, & Dominæ Ancillæ Dei Reverendiſſimæ Pulcheriæ, & Præpoſito Paulo, & Romano Cubiculario, & Dominæ Marcellæ Cubiculariæ, & Dominæ Droſeriæ. Et directæ ſunt benedictiones, dignæ eis. Et ei, qui contra Eccleſiam eſt, Chryſoreti Præpoſito Magnificentiſſimus Ariſtolaus paratus eſt ſcribere de nonnullis, quæ Angelus tuus debeat impetrare. Et ipſi verò dignæ tranſmiſſæ ſunt Eulogiæ. Scripſit autem Dominus meus Sanctiſſimus, Frater veſter, & Domno Scholaſtico, & Magnificentiſſimo Arthebæ, ut ipſi conveniant & perſuadeant Chryſoreti tandem deſiſtere ab oppugnatione Eccleſiæ. Et ipſi verò benedictiones directæ ſunt. Feſtina igitur & tu ipſe, Sanctiſſime, ſupplicare Dominæ Ancillæ Dei, Pulcheriæ Auguſtæ, ut iterum ponat animam ſuam pro Domino Chriſto. Puto enim quod nunc non ſatis curet pro Sanctiſſimo veſtro Fratre Cyrillo: Ut & omnes qui ſunt in Palatio Regis. Et quidquid avaritiæ eorum deeſt. Quamquam non deſint & ipſi diverſæ benedictiones. Ut ſcribat increpativè Joanni, quo nec memoria illius Impii fiat. Scribatur verò & Magnificentiſſimo Ariſtolao, ut inſtet ei celeriter. Et roga Dominam Olympiadem, ut & ipſa coadjuvet nos. Et ut inſuper roget Marcellam & Droſeriam: Quia ſatis eam patienter auſcultant. Et ſtudium namque eſt Orientalium nonnullorum, ut impium Neſtorium recipiant. Etſi non voluerit, nocte ac die pro temetipſo curans, multos habes perturbare Sanctorum. Et Dominum meum Sanctiſſimum Dalmatium Abbatem roga, ut & Imperatori mandet, terribili eum conjuratione. conſtringens: Et ut Cubicularios omnes ita conſtringat, ne illius memoria ulterius fiat. Et Sanctum Eutychen, ut concertet pro nobis, & Domino meo, Fratre veſtro Sanctiſſimo ac Reverendiſſimo. Clericos noſtros inſeparabiles habeat Sanctitas tua. Et ſuper hoc enim hìc aliqui contriſtantur, quod

contra

contra promissiones, quas fecit Angelus tuus, Eulogio Alexandrino Presbytero geras. Subjectus autem Brevis ostendit, quibus hinc directæ sint Eulogiæ, ut & ipse noveris, quantum pro tua Sanctitate laboret Alexandrina Ecclesia, quæ tanta præstat his, qui illic sunt. Clerici enim, qui hìc sunt, contristantur, quod Ecclesia Alexandrina nudata sit hujus causa turbelæ. Et debet præter illa, quæ hinc transmissa sunt, Ammonio Comiti auri libras mille quingentas. Et nunc ejus denuò scriptum est, ut præstet. Sed de tua Ecclesia præsta avaritiæ, quorum nosti, ne Alexandrinam Ecclesiam contristent: Quæ præter præmissa gerat Sanctitas tua. Ut nosti, loquere Ammonio Comiti, & suadeat ei ea, quæ scit Religiositas vestra. Et fac illum scribere huc, ne sit etiam de hoc tristitia. Magnificentissimus Aristolaus, qui pro tua Sanctitate laborat, contristatur omninò, quod ei talia scripferitis. Roget itaque Sanctitas tua Dominam jugalem ejus, ut scribat ei, rogans illum, ut perfectè laboret. Et ut Reverendissimus Eutyches scribat ei. Festinet autem Sanctiras tua rogare Dominam Pulcheriam, ut faciat Dominum Lausum intrare, & Præpositum fieri, ut Chrysoretis potentia dissolvatur, & sic Dogma nostrum roboretur. Alioquin semper tribulandi sumus.

Adn. Nor. Nota munera missa ab Cyrillo.

CAPUT CCIV. —293

Incipiunt Epistolæ, quas inveni in Codicibus Dioscorianorum, quarum signum à Capite.

Domino meo Dilectissimo Fratri, & Comministro Donato Cyrillus in Domino salutem.

CONvenit & omninò peculiariter tuæ me Religiositati ea, quæ Ecclesiarum subsecuta sunt pacem, facere nota. Fuit igitur Dominus meus Admirandissimus Tribunus & Notarius Aristolaus ad Antiochiam, Imperiales syllabas ferens, quæ jubebant Reverendissimum Antiochenæ Ecclesiæ Episcopum Joannem anathematizare quidem polluta Nestorii Dogmata, acquiescere verò & dejectioni ejus ad similitudinem Synodi, ac tunc quærere, ut esset sibi nobiscum una communio. Et virtus quidem eorum, quæ scripta sunt, hæc fuit. Quidam verò Orientalium Episcoporum, nondum, puto, eundem judicantium, vel etiam patrocinium illi præbentium, qui rectam fidem nostram contristat non mediocriter, & gloriam Salvatoris omnium nostrum Christi non mediocriter offendit, præparaverunt ad me scribere Religiosissimum Berrhæensium Episcopum Acacium fatua quædam, quasi ipsa deposcerent: Oportere quidem cuncta, quæ à nobis adversùs Nestorium scripta sunt, solvi, & ut infirma projici; consentire verò soli fidei Symbolo, quæ à Sanctis Patribus nostris in Nicæna definita est civitate.

Scit verò Sanctitas tua, quod tales rursus eorum propositiones & in Ephesina fuerint civitate. Ego verò scripsi ad hæc, quod rem quærerent, quæ fieri non posset. Scripsimus enim rectè quæ scripsimus, rectam immaculatamque asserentes fidem, & nihil omninò negamus ex nostris. Nec enim, sicut ipsi dicunt, aliquid excedenter est dictum, sed ubique juxta rectitudinem, & veritatis virtuti concurrentia sunt. Illos autem potiùs oportere à *non* necessariis *cessare*, sed circa id *acquiescere* quod benè habens placuit, & ipsi Piissimo, & Deo Amicissimo Imperatori, & Sanctæ Synodo, ut Nestorii verbositates, & contra Christum factas blasphemias anathematizent, fateantur verò & eum se habere dejectum, & Ordinationi consentiant Sanctissimi & Religiosissimi Episcopi Maximiani. His igitur litteris à me directis ad eos conspicientes quod eis communio minimè redderetur, nisi perducerent ad finem, quæ ab eis fieri oportebat, mittunt ad Alexandriam Emesenorum Episcopum Reverendissimum Paulum, ferentem litteras ad me, communicatorias quidem, non tamen valde competenter dictatas. Simulabant enim & reprehensiones inferre, tanquam non rectè quædam dicta & gesta in Sancta Synodo fuerint. Et Epistolas quidem tales minimè attendi, sed dixi quia illi, qui & veniam postulare in his, quæ acta sunt, debuerunt, quoniam & secundas injurias inferunt. Excusante autem prædicto Religiosissimo Episcopo, & cum Sacramento affirmante, quod talem non habuerint intentionem, sed potiùs ex simplicitate ad has venerint litteras, pro charitate & istud omisimus.

Non autem priùs ei Missas nobiscum celebrare concessi, nisi libellum dans in Scripto anathematizasset Nestorii Dogmata, & confessus fuisset eum se habere depositum, & consentire Ordinationi Reverendissimi & Religiosissimi Episcopi Maximiani. Interrogabat quidem tanquam pro omnibus, qui in Oriente sunt, Religiosissimis Episcopis tales libellos dans, ut nihil ultrà hæc aliud posceremus. Consensi verò nullatenus, sed enim simul direxi cum Domino meo Admirandissimo Tribuno & Notario Aristolao duos è Clericis nostris in Antiochiam, tradens eis chartam, dicens: Quia si subscripserit Religiosissimus Episcopus Antiochenorum Joannes, & receperit eam, tunc ei date communicatorias litteras. Anxiabatur enim pro tarditate præfatus Admirandissimus Tribunus Aristolaus. Subscribente igitur Religiosissimo Episcopo Joanne, & his, qui cum eo sunt, Clarioribus, & anathematizantibus Nestorii Dogmata, & confitentibus eum se habere depositum, consentientibus quoque Ordinationi Religiosissimi Episcopi Maximiani,

miani, communionem reddidimus. Hæc namque illis & in Ephesina Metropoli proposita sunt à Sancto Concilio.

Noverit verò & illud Sanctitas tua, quod institerit quidem à principio plurimùm, rogans Reverendissimus Episcopus Paulus pro his, qui depositi sunt: Helladio dico, & Eutherio, & Himerio, & Dorotheo. Et rogabat vacare ea, quæ decreta sunt similiter eis, prætendens non aliter Ecclesiarum pacem posse definiri, nisi adjicerentur & hi. Ego verò dixi, quod impossibilem rem tentaret, & impossibile hoc esset obtineri unquam à nobis. Permanserunt igitur in eo, quo nunc sunt, habitu: Et nulla eorum mentio facta est in compositionibus de pace Ecclesiarum. Scripserunt verò eandem Epistolam, quam direxerunt ad me, & ad Religiosissimos & Sanctissimos Episcopos, tam Xistum magnæ Romæ, quàm & Maximianum Sanctæ Ecclesiæ Constantinopolitanorum. Et necessarium fuit, ut de his subtiliter doceretur Perfectio tua, ne fortè aliquando multiloquiis assueti, alia pro aliis seminantes, perturbent aliquos fratrum, quasi nos ea, quæ adversùs Nestorii blasphemias scripsimus, negaremus.

Direxi autem paria Epistolarum, tam scriptæ à me ad Reverendissimum Episcopum Antiochiæ Joannem, quam & ejus, quæ ab eo ad me scripta est, anathematizando Nestorii blaphemias, & assentiendo ejus dejectioni, ad instructionem integram tuæ Perfectionis. Et alias nemo proferat præter istas Epistolas. Saluta Fraternitatem, quæ apud te est. Te, quæ nobiscum est, in Christo salutat.

CAPUT CCV. --294

Epistola ejusdem ad Acacium Melitinensem Episcopum.

Reverendissimus & Religiosissimus Diaconus & Archi-Mandrita Maximus venit ad me. Et dum talis sit vir, vidi eum sicut oportuit. Eum qui per multum tempus videri desideratus. Admiratus verò sum & zelum ejus, & rectitudinem, & aculeum pietatis, quæ in Christo est. Ita enim cogitat, & plenam curis habet mentem, ut & omnem laborem velit suaviter sustinere, quatenus mala doctrina Nestorii radicitùs ab Orientis partibus exstirpetur. Legit autem mihi & tuæ Sanctitatis Epistolam, scriptam ad Reverendissimum & Religiosissimum Episcopum Antiochenorum Joannem, multa fiducia & Dei amore plenam. Scripsi verò ei & ego tales Epistolas. Sed ut videtur, deteriora vicerunt. Fingentes enim se ea, quæ Nestorii sunt, odisse, altero rursus ea detinent modo, quæ sunt Theodori admirantes, qui certè æqua, immò multò deteriori potiùs impietate languebat. Non enim Theodorus Nestorii Discipulus fuit, sed iste illius: Et quia ambo quasi ex uno ore loquuntur, atque unum conspuunt mali sensus ex corde suo venenum.

Scripserunt igitur ad me Orientales: *Quod non oporteat ea, quæ sunt Theodori, accusare. Ut non,* inquiunt, *& ea, quæ sunt Beati Athanasii, & Theophili, & Basilii, & Gregorii, accusentur. Quæ enim locutus est Theodorus, hæc & illi.* Ego verò ista scribentes non pertuli, sed fiducialiter dixi: Quia Theodorus quidem blasphemam habuit & linguam, & ei calamum ministrantem; illi verò totius Orthodoxiæ fuerunt Magistri, & enituerunt in istis. Sic verò eos, qui ab Oriente sunt, affecerunt, ut & exclamationes in Ecclesiis à Populis fierent: *Crescat Theodori fides. Sic credimus, sicut & Theodorus.* Et ista, qui eum quondam lapidibus insectati sunt, in Ecclesia, quæ apud eos est, breve aliquid subloqui præsumentem. Sed sicut vult Magister, ita sapit & Grex. Ego quidem nec quievi increpare ea, quæ ab ipsis scripta sunt, nec quiescam. Quoniam verò oportuit, velut contradictiones in Scripto apud eos essent, intendens in Theodori & Diodori Codicibus, qui scripserunt non de Incarnatione, *sed magis contra Incarnationem*, elegi quædam Capitula, & quo fuit possibile modo egi contra ea, ubique pronuncians abominatione plenam eorum esse sententiam. Hortante autem me præfato Reverendissimo Diacono & Archi-Mandrita Maximo interpretari Symbolum fidei, quod expositum est à Sanctis Patribus, qui Nicææ convenerunt, & ad hoc disposui memetipsum. Asseverat enim, quod quidam versutè fingunt se dicere illud & sequi, sed non sensibus rectis utantur, sed disutantur potiùs eis, quæ rectæ & indeclinabiliter directa sunt, ad id quod ipsis videtur. Ut verò tuam non lateat Sanctitatem, direxi codicem simul & Tomum. Quæ legens consuetas pro me preces offerre dignetur.

Qui talia pro se Scripta proferre consueti sunt, ex ipsis quoque alieni à Christi Ecclesia demonstrantur: Posito priùs, quod reverà Cyrilli sint, & quod talia ejus Scripta & Gesta probanda sint. Vident quod post damnationem Nestorii & hæresis ejus ipse Princeps totius exclusionis eorum, deteriora dicens à Nestorio scripsisse Theodorum, à communione tamen ejus judicium se minimè separavit: Dum certè hos ipsos, id est, Orientales Episcopos, ipsumque Adn. Nor. Hic Scholiastes fuit Defensor trium Capitulorum contra Syn. V.

Concilium tota causa divisisse legatur, non solùm judicandi Theodorum, sed & ita ejus, quæ accusabantur, Scripta laudandi, ut in Ecclesiis à Populis clamaretur Orientis: *Crescat Theodori fides. Sic credimus, sicut ipse.* Isti autem, qui se quasi Cyrilli sequaces extollunt, usque adeò se ab ejus judicum communione diviserunt, ut non solùm Scriptis & nomini Theodori anathema in Scripto dicerent, sed & non judicantibus & anathematizantibus ea. Et hoc tunc fieri cœpit, quando non, ut pridem, solius Orientis, sed totius eum vindicabant Orbis Ecclesiæ. Nonne si hoc sanè factum dicatur, pro antiqua communionis talium tolerantia, quæ nunc intolerandissima judicatur, consequentissimè & ipse Cyrillus justè damnatus proponetur? Longè igitur rectiùs facimus, qui utrumque defendimus ab eis: Nec unum acerbè damnando, nec alteri rationabiliter parcendo. Hoc authores eorum, id est, clariores sequaces Dioscori obruit. Si enim tunc Cyrillus Beatissimus, & per talia reclamans, toleravit tamen solius Orientis Concilium, quomodò vestri Authores Chalcedonense totius Orbis Concilium anathematizare præsumpserunt, & ab Ecclesiæ ubique diffusæ semetipsos communione sejungere? Jam si hæc idonea non sunt ad utrisque partibus ostendendum, quod timore Divini judicii schisma relinquere, atque ad Christi debeant Ecclesiam remeare, quid unquam dici poterit, quod gehennæ metus, & æternæ vitæ desiderium humanis possit animis commendare? Per Christum, quæsumus, universi qui legitis, studete meminisse quæ diximus: Et quia ob hoc ipsum & cætera Scripta similia in hoc Synodico vertimus in latinum.

CAPUT CCVI. —295

Epistola quædam Lamponi Presbytero & Clericis.

DEgente me in Ælia, vir quidam præcipuus eorum, qui in Palatio militant, Epistolam mihi obtulit multorum versuum, & grandem atque signatam, quasi qui acceperit eam ab Orthodoxis Antiochiæ. Subscriptiones verò erant in ea multorum valde, & Clericorum, & Monachorum, & Laicorum. Impetebat verò Orientis Episcopos, quasi tacuerint quidem pridem Nestorii nomen, & fingunt se ei adversos, transilierunt verò ad Theodori de inhumanatione Codices, in quibus multæ deteriores jacent à Nestorii blasphemiis. Pater enim fuit malæ Sectæ Nestorii, qui impius loquendo ea, quæ illius erant, ad ista, in quibus nunc est, pervenisse verisimiliter mihi videtur. Et scripsimus Gloriosissimo Episcopo Antiochenorum, ut Theodori impia Dogmata in Ecclesia nemo loquatur.

Veniens verò Alexandriam Reverendissimus *Diaconus* & Archi-Mandrita Maximus multùm clamavit contra eos, qui sunt in Oriente, dicens quod Orthodoxi nullum illic habeant locum, neque fiduciam ad loquendum quæ rectæ sunt fidei. Dixit autem quod simulent Ecclesiæ se Symbolum confiteri, quod in Nicæa est à Patribus editum, interpretentur verò id malè. Et hortatus me est, ut omnem expositionem eorum, qui Nicææ convenerunt, clarè interpretarer, quod non subreperent altera pro alteris, exponens. Quod & feci. Deportate igitur Tomos, ut offerantur & Piissimis Dominabus, & Amatori Christi ac Piissimo Domino. Feci enim in membranis fieri Tomum. Contrecta igitur eum, quando benè se habere conspicitis, opportunè proferre. Oportet enim nos ubique pro recta fide certare, & eam, quæ contra Christum excitata est, impietatem, quantùm possibile est, tentare ut è medio auferatur.

CAPUT

CAPUT CCVII. --296

Epiſtola ejuſdem Joanni Epiſcopo Antiocheno.

LItteras à tua Perfectione tranſmiſſas, plenas feſtivitate multa, etiam ſuaviſſimè nunc ſuſcepi. Quod enim bonum, aut quid jucundum, niſi habitare fratres in unum? Per unanimitatem & eandem circa Chriſtum voluntatem in charitate conjunctos ad invicem, diruptis è medio ſcandalis, quæ neſcio qualiter ſubintroducta ſunt, quæ gratia Salvatoris per tuam Sanctitatem perempta quidem ſunt olim, perimentur verò & in reliquis. Et hoc eſt, arbitror, quod à Deo dictum eſt voce Prophetica: *Ambulate per portas meas, & lapides ex hac via projicite*. Contingat igitur ut cuncti, quæ meliora ſunt honorantes, vel nunc tandem contra veritatem contendere deſinant, & addicta verboſitate Neſtorii, rectum & immaculatum reſumant fidei verbum. Et hi quidem, qui ad hoc olim vocati ſunt, plurima valdè nos, ut dixi, feſtivitate repleverunt. Det verò omnium Deus tuæ Perfectionis orationibus & educationem, adductos ad manſuetudinem capere noſſe quod utile eſt. Si verò quidam ſævè contendunt, Eccleſiæ manſuetudinem non culpabunt. Sed ſibimetipſis, quod paſſuri ſunt, haurientes, à vobis audient: *Abite in lumine ignis veſtri, & flamma quam arceſſiſtis*. Oportet enim diſtortis jam non manſuetè concurrere.

Eſai. 50.

CAPUT CCVIII. --297

Epiſtola ejuſdem Maximo, Joanni, Thalaſſio, Presbyteris & Archi-Mandritis.

EGregius quidem zelus Religioſitatis eſt veſtræ, & omni laude ſtudium plenum. Zelantes enim Deo zelatis, ut ſcriptum eſt, ut non & nunc ab his, qui ea, quæ ſunt Neſtorii, ſapiunt, exhonoratus inquiat: *Suſtinuimus qui ſimul contriſtaretur, & non fuit; & conſolantem, & non inveni*. Et hi quidem, qui Dogmatibus Religionis, ſive Dei culturæ obſiſtunt, contra ſtimulos calcitrant, & in ſuis ipſorum nocent animabus offendentes in Chriſtum, & contra eum calumniis ſe oblectantes. Alienum verò eſt ab anima Sacerdotis, & quæ Populis præſidere ſortita eſt, lingua quidem anathematizare polluta & contaminantia Neſtorii Dogmata, refertam verò eis habere mentem, & evertere animas Fratrum, pro quibus Chriſtus eſt mortuus.

Pſalm. 68.

Scripſi ergò & Domino meo Admirandiſſimo Tribuno & Notario Ariſtolao, quæ utique ſcriptura eſt Religioſitas veſtra. Scripſi verò & aliis quibuſdam. Cognoſcens verò & hoc à Reverendiſſimo Presbytero & Archi-Mandrita Adamantio, cujus & mores, & converſationem, & diſciplinam cum intellectu & rectitudine circa fidem miratus ſum, & quaſi omnes in uno præſentes adſpexi. Quoniam verò mihi multi Orthodoxorum & Religioſiſſimorum Epiſcoporum ſcripſerunt oppoſita ſibi, ſeu Populis, qui ſub eorum manu ſunt, ab inſenſatis Neſtorianis *obtrudi*, colligens ea librum brevem ſcripſi de Incarnatione Unigeniti, ut in tribus Capitulis redigens omnem de fide ſermonem. Et primùm quidem eſt, quod Sancta Virgo ſit Dei Genitrix. Secundum, quia unus eſt Chriſtus, & non duo. Tertium verò, quia manens impaſſibilis Dei Sermo pertulit propria carne pro nobis. Igitur Religioſitas veſtra præparet eum ab Orthodoxis legi. Placebit enim, ſicut arbitror, omnem ferè illorum ſolutam habens excuſationem. Pro me verò facere Orationes ne pigeat vos. Multa enim undique ſe effundens negotiorum coarctio inſtar fluctuum conflictum habet intolerabilem: Credo autem & per orationes Religioſitatis veſtræ erit iterum tranquillitas & pax.

CAPUT CCIX. --298

Ejuſdem Cyrilli Epiſtola Ariſtolao Tribuno & Notario.

PLarum Sanctionum, quæ nuper ad Admirabilitatem tuam ſunt tranſmiſſæ, virtutem addidicerunt omnes, tam qui ſunt in magna Alexandria Zelotæ, quam qui per univerſam quoque Ægyptum Epiſcoporum Religioſiſſimi, & rurſus orationes pro donis obtulimus intentiſſimas Deo de victoria, & permanſione amicorum Chriſti, & Religioſiſſimorum Principum noſtrorum, quos & contingat magnificari contra hoſtes, & corroborari adversùs omnem reſiſtentium manum, ut ſimus omnes in pace atque lætitia. Eſt verò id & tuæ Admirabilitatis ſtudio dignum. Oportuit enim ut tibi, qui talis es, & qui multùm intendis quod pium eſt, & habes fervidum zelum, dico autem, pro pietate & immaculata fide committeretur & hoc. Et orabam quidem, ut omnes per Orientem Religioſiſſimi Epiſcopi nec ſuſpecti à principio ullatenus fierent de malo ſenſu Neſtorii, ſed ſinceram & omni inquinamento liberam opinionem, & ipſum cor habuiſſent. Sic enim verbum veritatis rectè tractantes curam decentem probatiſſimi induiſſent. Sed, ut addiſco, lingua quidem nonnulli, & quod attinet uſque ad ſermonem, anathematizant veſaniam Neſtorii, audent verò rurſus ea & ſapere & loqui, quæ ejus ſunt. Et incredibile quidem eſt,

est, si sint quidam tales ullatenus eorum, qui sortiti sunt Sacerdotium.

Quia verò multa est consusurratio, & non despicienda, immò & omni reverentia dignæ sunt personæ hæc testantium, dignetur tua Virtus semetipsam Deo commendandam cura attentiori intendere, ut præcipuè qui in suspicione sunt hujusmodi mali, anathematizent contaminatum Nestorium propter multas blasphemias ejus. Non enim id tantùm dixit, quia Sancta Virgo non esset Dei Genitrix, sed & alia super hæc adjiciebat mendacii patrocinia contra rectam & Apostolicam traditionem. Duos enim nominabat Christos Filios: Unum quidem semotim ex Deo Patre Verbum, alterum verò præter eum semotim, illum ex semine David, & quem Divinitatis Organum nominabat. Et dividens ubique, & quasi oblitus Beati Pauli dicentis: *Unus Dominus, una fides, unum Baptisma.* Non enim in Deum & hominem baptizati sumus, ut in duos per differentiam Filios, sed in unum Christum. Id est, Unigenitum Dei Verbum inhumanatum & incarnatum. Ut sit idem ipse Deus simul & homo. Ut ex Deo quidem Patre genito Deo unico, ex Sancta verò Virgine eodem secundùm carnem.

Ephes. 4.

Non igitur patiatur Admirabilitas tua, eos, qui alia sapiunt, & nequidquam garriunt illic. Unus est enim, sicut dixit, Jesus Christus Dominus, & ejus una persona: Inhumanati ejus, qui natura & verè est Filius. Eundem verò dicimus impassibilem quidem esse secundùm Divinitatem, pati verò propria carne secundùm Scripturas. Cujus enim proprium est corpus, illius esse dicuntur & quæ carni ejus contigerunt, passiones. Impassibilis ergo secundùm Divinitatem subsistens in propria carne pertulit propter nos, & pro nobis. Sic & universa dicuntur, ut vivificante Deo unitam sibi carnem & propriam ejus, & nos in ipso & morte & corruptione potiores efficiamur. Si verò & anathematizant quidem voce & lingua, & sapiunt altera, videant impendens sibi à Deo periculum, & prolatum terminum ab universali Concilio, quod in Epheso congregatum est. Definivit enim, ut qui ea, quæ sunt Nestorii, loquuntur aut sapiunt, sive Episcopi fuerint, sive Clerici, à Sacerdotio repellantur. Ne dicant, quod eam, quæ in Epheso congregata est, Synodum nesciant: Ut non eos abnegemus & nos tamquam nescientes Episcopos esse.

CAPUT CCX. —299

Hanc sequitur illa, quam & Irenæus posuit, ab eodem Cyrillo ad Aristolaum scriptam. Epistola ejusdem Joanni Antiocheno contra Theodoretum.

EGo quidem abstersisse à se maculam Nestorii vocum novitatis unà cum aliis Religiosissimis Episcopis suspicabar Reverendissimum Episcopum Theodoretum. Credebam namque, quod postquam semel scripsit & amplexus est pacem, ac recepit à me salutationis pacem, quæ pacationi videbantur officere, abstulerit & ipse de medio. Sed mihi tradidit Reverendissimus Presbyter Daniel, *quod* nunc usque persistit. A plurimis enim recedens, permanet forsan in ejus blasphemiis. Et clarum est, si nec anathematizavit eas, *quod* neque pertulit ejus dejectioni subscribere. Et mihi det fiduciam Sanctitas tua ex charitate dicenti: Quam ob causam sic pertinaces sunt aliqui, ut non sequantur probabilem tuæ Religiositatis intentionem, neque in his, quæ cum Orbe fecisti? Sed quasi quidem dehonorantes congregationem sint, ita quod sibimetipsis videtur confirmant. Et si ea, quæ didici vera sunt, debet intrare in experimentum tuæ Religiositatis aculeorum prædictus Religiosissimus vir.

CAPUT CCXI. ---300

Epistola ejusdem Mosæo Episcopo Antaradi.

EGo quidem semper tuæ Religiositati scribere non omisi & litteras ab ea directas accipere. Quæ verò mota sunt inter hæc, taciturnitatis causa sunt facta mihi & tibi. Quæ & det Deus radicitùs cadere, atque è medio fieri. Volunt quidam spinas, quæ inter erigunt sepem, & disruptionem, qua nostri affectus ad invicem convenire non valeant. Perturbaverunt enim me omninò, qui circa Reverendissimum Archi-Mandritam Maximum, scribentes quædam, quæ ad summam blasphemiam pertinent, & dicentes quod illa ad eos à tua Religiositate sint dicta. Oportet verò nos, ut sicut ad corda scientem super omnia Deum sic purè accedamus, & non ut linguâ quidem confiteamur contradictionem pollutorum Dogmatum Nestorii, in anima verò aliud habeamus. Et hæc scribo, his quidem quæ dicta sunt non valde credens, sed opinionem tuæ Reli-

Religiositatis præmunire volens. Valde verò sum delectatus inspiciens ea quæ à tua Religiositate sunt scripta, & per Dominum meum desideratissimum filium vestrum Thomam.

CAPUT CCXII. --301

Epistola ejusdem Acacio Melitinensi.

LAtere tuam non oportuit Sanctitatem, quæ forsan & didicit: Quod venerint omnes Religiosi Orientis Episcopi in Antiochiam, dirigente eis Tomum meo Sanctissimo Episcopo Proclo, bonis sensibus & rectis dogmatibus plenum. Erat namque sermo multus & longus de dispensatione Domini nostri Jesu Christi: Subdidit verò & nonnulla Capitula ex Codicibus excerpta Theodori, & Nestorii malis sensibus convenientem habentia intellectum. Et hortatus est, ut anathematizarentur ab eis. Ipsi verò non passi sunt. Deinde scripserunt ad me, quia si anathematizari contigerit Scripta Theodori, omninò percurrere hanc maculam & ad Sanctos Patres nostros: Athanasium verò dico, & Basilium, & Gregorium, & Theophilum, & cæteros. Scripserunt enim, inquiunt, & ipsi quædam Theodoro consona. Erat necessarium scribere, & non qualiacumque, ad eos: Quæ & nota tuæ faciet Sanctitati Reverendissimus Presbyter Daniel, qui Alexandria navigat advenire. Et per singula integrè novit ea, quæ mota sunt.

CAPUT CCXIII. ---302

Epistola Acacii Melitinensis ad Cyrillum post Synodum Ephesi habitam.

QUoniam didici, quia per Dei gratiam prævaluisti per orationes, & absque corporis præsentia, quæ studebatis pro Ecclesiis obtinere, & litteræ Piissimi & Amatoris Christi Imperatoris directæ sunt ad Clarissimum per omnia virtutum Virum, Tribunum Aristolaum, præcipientes ei, ut cogat unumquemque Episcoporum in sua Ecclesia anathematizare polluta Nestorii & Theodori impietatis dogmata, gratias agens adorando Domino Deo, & multùm pro tuo studio orans, scribo priùs quidem salutans Reverentiam tuam, & rogo zelum tuum, qui circa Deum est, ut æquè quidem pro cunctis Ecclesiis cures, & neque quamlibet Ecclesiam despicias, sed aut per verba ipsorum præsentia, aut quosdam dirigendos cum Admirandissimo & Clarissimo Tribuno fideles & zelantes viros ex tuis sodalibus cogas unumquemque publicè anathematizare Nestorii & Theodori Dogmata & præcipuè dicentes duas naturas post unitionem, semotim quamque operantem. Expertus namque eos, qui sunt in Germanicia, inveni quidem illos dicere duos filios, olim duas naturas dicere minimè devitantes. Unde non concedatur dici ab eis & doceri, quod unaquæque natura secundùm semetipsam operetur: Et hæc quidem susceperit passiones, illa verò impassibilis manserit. Nihil est enim aliud nisi rursus duos filios confiteri, duasque introducere personas. Rogo igitur compassibilem & Deo deditam animam tuam, ut pro causa invigiles, à Domino Christo tempus accipiens, & obtineas sanctis Ecclesiis absque scandalo & macula unitionem.

Post hanc jacet descripta, ut ajunt, ad hanc longa Epistola, cujus initium: *Res quidem est inter Fratres collocutio dulcis*, &c. Quam posuimus olim ab alio translatam, ut erat.

CAPUT CCXIV. ---303

Epistola ejusdem ad Successum Episcopum Dio-Cæsareæ, Isauriæ Provinciæ.

PErlegi quidem Commonitorium, quod à tua est Sanctitate transmissum, nimiùm verò sum gratulatus: Quod & dum valeas nobis aliisque prodesse, ex multo amore doctrinæ hortari dignaris, ut ea quæ tenemus omninò, & benè se habere perspicimus, hæc ipsa & scribamus. Sapimus ergo de Salvatoris nostri dispensatione ea, quæ & Sancti Patres, qui ante nos fuerunt. Legentes enim labores illorum, sic nostra coaptamus nunc, ut illos sequamur, & nihil novi eorum dogmatum rectitudini invehamus. Quia igitur tua Perfectio percunctatur, utrùm dici oportet super Christo duas naturas, an non, arbitratus sum respondere ad ista.

Diodorus quidam Pneumato-Machus, id est, Spiritui Sancto repugnans erat, qui, ut dicunt, circa tempus Orthodoxorum communicavit Ecclesiæ: Deponens, ut putavit, Macedonianæ hæresis maculam, languorem incurrit in alterum. Sapuit enim & scripsit, quod alter quidem semotim sit Filius, qui est ex semine David, ex Sancta Virgine genitus, alter vero propriè Filius, Sermo qui ex Deo est Patre. Velut ovis autem pelle obumbrans lupum, simulat quidem unum se dicere Christum, referens nomen ad solum Dei

Dei Patris Verbum genitum, ex Deo Unigenitum. Ut verò in ordine gratiæ deputat hoc, ut ipse dicit, & ei qui est ex semine David. Et Filium vocat. Unitum verò non sicut nos glorificamus, sed circa dignitatem solam, & circa authoritatem, & secundùm honoris æqualitatem.

Hujus Discipulus fuit Nestorius. Et ex illius obtenebratus Codicibus simulat quidem se unum & Christum, & Filium, & Dominum confiteri, partitur verò & ipse in duo unum impartibilem, hominem dicens Deo esse conjunctum æquivoca nuncupatione, æquo honore, dignitate. Quin etiam voces, quæ in Evangelicis prædicationibus de Christo sunt positæ, definit ac dicit has quidem coaptari debere homini, manifestum est utique quod humanas; illas verò Deo Verbo singulariter convenire. Manifestum est utique quod Deo decentes. Et quoniam sequestrat multipliciter, & quasi à parte ponit ut hominem semotim eum, qui est ex Sancta Virgine genitus, & semotim similiter & à parte Filium eum, qui est ex Deo Patre, Sermonem. Ob hoc Sanctam Virginem dicit non esse Dei Genitricem, sed Genitricem potiùs hominis. Nos verò non sumus ita hæc se habere dispositi, sed à Divina Scriptura, & à Sanctis Patribus sumus edocti unum Filium, unum Christum, & Dominum confiteri. Id est, ex Deo Patre Sermonem; genitum quidem ex ipso ante sæcula, Deo decenter & ineffabiliter; in novissimis vero temporibus sæculi eundem propter nos genitum secundùm carnem ex Sancta Virgine. Et quia Deum inhumanatum & incarnatum genuit, idcircò eam & Dei Genitricem nominamus.

Unus est igitur Filius, unus Dominus Jesus Christus, & ante incarnationem, & post incarnationem. Non enim alter est Filius ille ex Deo Patre Sermo, alter verò rursus hic ex Sancta Virgine, sed ipse ille, qui ante sæcula, & secundùm carnem ex muliere genitus creditur. Non tanquam Divinitas ejus initium quoque esse acceperit, vel certè ad subsistendi principium per Sanctam Virginem sit vocata, sed quia potiùs, sicut dixi, ante sæcula existens Verbum ex ipsa secundùm carnem natum esse dicatur. Propria namque erat ejus caro, sicut cætera uniuscujusque nostrum: Et proprium ejus corpus. Quoniam verò quidam objiciunt nobis Apollinarii Sectas, & dicunt: Si unum dicitis per unitionem integram & constrictam Filium ex Deo Patre Verbum inhumanatum & incarnatum, forsitan & illud utique somniatis, & cognoscitis sapiendum, quod confusio, aut contemperatio, aut confermentatio facta sit Verbi ad corpus, seu certè corporis translatio in Divinitatis naturam.

Ob hoc igitur & valde sapienter repellentes calumniam dicimus, quia Sermo, qui ex Deo Patre est, inæstimabiliter atque ineffabiliter univit sibi corpus animatum anima intellectus capaci, & processit homo ex Virgine, non per mutationem naturæ secundùm nos factus, sed magis dispensativa benevolentia. Voluit enim fieri homo, & secundùm naturam Deus esse non perdidit. Sed etsi in his, quæ secundùm nos sunt, depositus est mensuris, & portavit formam servi, & sic permansit in excellentiis Deitatis, & in Dominatione naturali. Adunantes igitur nos sanctæ carni, habenti animam intellectualem, ineffabiliter ac sublimiter intellectum ex Deo Patre Verbum, inconfusè ac inconvertibiliter unum Filium, & Christum, & Dominum confitemur. Eundem Deum & hominem, non alterum & alterum, sed unum & eundem, hoc & illud existentem & intelligendum.

Igitur aliquando fidem, ut homo dispensativè, humanè loquitur, aliquando verò ut Deus facit cum potestate Deo decente sermones. Dicimus verò & illud, disquirentes bona arte in carne dispensationis modum, & subtiliter Mysterium calculantes videmus, quod is, qui ex Deo Patre est Sermo, inhumanatus est & incarnatus, & non sibi ex Divina natura sanctum illud corpus plasmavit, sed magis ex Virgine id accepit. Alioquin quomodò factus est homo, nisi quia corpus portavit humanum? Advertentes igitur, ut dixi, inhumanationis modum, videmus quia duæ naturæ ad invicem convenerunt unitione indisrumpibili inconfusè atque inconvertibiliter. Caro enim caro est, & non Deitas, etsi Dei facta est caro. Similiter verò & Verbum Deus est, & non caro, etsi carnem dispensativè propriam fecit. Quando igitur intelligimus hoc, nihil nocemus ei, qui est in unitate, concursui. Et ex duabus naturis factum fuisse dicentes, verumtamen post unitionem non dividimus naturas ab invicem, nec in duos incidimus Christum, & ut Patres dixerunt, *dicimus* unam naturam Verbi incarnatam.

Igitur quod quidem pertinet ad intellectum, & ad solum animæ oculorum visum, quomodò *fit* inhumanatus, duas naturas dicimus esse unitas, unum verò Christum, & Filium, & Dominum Dei Verbum inhumanatum & incarnatum. Et si videtur, ad exemplum suscipiamus compositionem secundùm nos ipsos, qui homines sumus. Compositi enim sumus ex anima & corpore. Et videmus duas naturas, alteram quidem corporis, alteram verò animæ; sed unus homo ex ambabus circa unitionem. Et non ex eo quod ex duabus naturis fit homo compositus, duo homines unus efficitur, sed unus homo, ut dixi, secundùm compositionem ex anima constat & corpore. Nam si auferimus quod ex duabus diversisque naturis unus & solus sit Christus indisruptus existens, unitionem dicunt Orthodoxæ fidei repugnantem. Si una natura est totum, quomodo inhumanatus est, aut qualem carnem propriam fecit?

Quoniam verò in ipso Hypomnystico talem sermonis inveni sententiam, quod post resurrectionem sanctum corpus Salvatoris omnium nostrum Christi in totum *fit* sola Divinitas, oportere arbitratus sum & ad hoc respondere. Scribit

Beatus

Beatus Paulus, causas inhumanationis Unigeniti Filii Dei nobis enarrans, aliquando quidem:
Rom. 8. *Quod enim impossibile erat legi, in quo infirmatur, mittens Deus Filium suum in similitudinem carnis peccati, peccatum damnavit in carne, ut justificatio legis impleretur in nobis, qui non secundùm carnem ambulamus, sed secundùm spiritum.*
Hebr. 2. Aliquando verò: *Quia igitur pueri communicaverunt carni & sanguini, & ipse similiter communicavit eisdem. Ut per mortem destrueret eum qui habebat mortis Imperium*, id est, Diabolum, *& liberaret eos, quicumque timore mortis per totam vitam obnoxii erant servituti. Non enim Angelos apprehendit. Unde debuit per omnia Fratribus similari.* Dicimus igitur quoniam ex transgressione in Adam corruptionem pertulit humana natura, & quasi tyrannidem sustinet animus noster ex voluptatibus, seu motibus carnis insitis in naturam, *necessarium fuisse*, ut humanam carnem corruptioni subjectam, & voluptatis amore languentem, propriam faceret. Et quoniam vita est & vivificans, destrueret quidem corruptionem, quæ in ea est, increparet verò in natura insitos motus, hos videlicet qui ad amorem provocant incongruæ voluptatis. Sic enim congruebat in ea mortificari peccatum. Recordemur verò & Beati Pauli, legem peccati vocantis motum, qui nobis est insitus. Igitur quoniam caro humana propria Verbi est facta, quievit quidem corruptionem sufferre. Et quia peccatum nescit, ut Deus, ipse eam faciens propriam, & suam, sicut dixi, monstravit, *illa* desiit & voluptatis amore languere. Et non sibimetipsi id impetravit, Sermo unicus Dei est enim, qui est semper, sed utique nobis. Si enim subjecti sumus his malis, quæ sunt ex transgressione Adæ, venient modis omnibus in nobis & ea, quæ sunt in Christo: Id est, incorruptibilitas mortificati peccati.

Ergo factus est homo, non hominem recepit, ut videtur Nestorio. Et ut factus homo crederetur, dum certè permaneret quod erat, utique Deus secundùm naturam, ob hoc & esurire dicitur, & laborare, & sustinere. Sustinere verò & somnium, & perturbationem, atque tristitiam, & alias irreprehensibiles passiones. Ut autem rursus satisfaceret videntibus se, quia homo simul erat & verus Deus, Divina operabatur signa, increpans mare, suscitans mortuos, & alia inopinatò perficiens. Sustinuit verò & crucem, ut carne patiens mortem, & non Divinitatis natura, fieret primogenitus ex mortuis, & iter perveniendi ad incorruptionem panderet humanæ naturæ, & Infernum spolians misereretur animabus, quæ illic tenebantur obtrusæ. Post resurrectionem verò idem quidem corpus, in quo paulò antè pertulerat, verumtamen non habebat in sese infirmitates humanas. Non enim de cætero esurit, aut famis, vel laboris, aut cujuslibet talium esse susceptibile dicimus, sed de cætero incorruptibile. Et non hoc tantùm, sed & vivificum: Vitæ siquidem corpus est. Id est, Unigeniti. Effulsit verò & Deo decentissima gloria: Et intelligitur Dei corpus,

Igitur & si quis dixerit id Divinum, sicut & hominis humanum, orationis decore non deviat. Undè arbitror & Sapientissimum Paulum dixisse: *Si verò & cognovimus secundùm carnem Christum, sed nunc non cognoscimus.* 2. Cor. 5. Dei enim, sicut dixi, corpus existens proprium omnia humana transcendit. Translationem verò vel transitum in Divinam naturam corpus ex terra pati, possibile non est, sed est impossibile. Alioquin Divinitati derogabitur quasi factæ, & quasi recipienti id in seipsam, quod ejus secundùm naturam proprium non sit. Æquum namque est dicere, quod mutata caro in Divinitatis naturam, & dicere, quod mutatum sit Verbum in humanam naturam. Nam sicut impossibile est hoc, inconversibilis namque & immutabilis est, ita & alterum. Nec enim dici potest in Divinitatis substantiam vel naturam posse quamlibet ex creaturis transire. Creatura verò & illa caro. Ergo esse quidem corpus Christi Divinum, quia Dei est corpus, & ineffabili gloria illustratum, incorruptibile, sanctum, vivificum; quod verò Divinitatis mutatum sit in naturam, neque Sanctorum Patrum sapuit ullus, neque nos ita sentimus.

Non ignoret verò & illud Sanctitas tua, quod Beatæ memoriæ Pater noster Athanasius, qui fuit tunc Alexandrinus Episcopus, motis tunc temporis aliquibus, scripsit Epistolam ad Epictetum Corinthi Episcopum, per omnia recta fide refertam. Quoniam verò & ex ipsa convincebatur Nestorius, & rectæ fidei Assertores legentes hanc ipsam, vincebant eos qui similia sapere voluissent, ad convictiones suas ex ea quid dicere non habentes, amarum quiddam machinati sunt, & impietate hæretica dignum. Corrumpentes enim eandem Epistolam, & alia quidem subtrahentes, alia verò adjicientes ediderunt, ita ut videretur ille prædicandæ memoriæ vir consona sensisse Nestorio & similibus ejus. Erat igitur necessarium, ne fortè & illuc perferantur quibuscumque corrupta, de exemplaribus, quæ apud nos sunt, paria sumpta tuæ Religiositati dirigere. Etenim Reverendissimus & Religiosissimus Emesenorum Episcopus Paulus, ad Alexandriam veniens, movit de his sermones, & inventus est habens quidem exemplar illius Epistolæ, sed corruptum ab hæreticis & infectum, ita ut supplicaret, quatenus ex nostris exemplaribus Rescriptum dirigeretur his, qui sunt Antiochiæ. Quod & destinavimus.

Sequentes igitur per omnia Sanctorum Patrum sententias, contra Nestorii dogmata scripsimus codicem, & contra aliorum quorundam Capitulorum, quæ sunt vituperanda, virtutem: Et ista tuæ Religiositati transmisi, ut si qui sunt alii confideles, & unanimes Fratres nostri, quibus quorundam multiloquio sit subreptum, & putent quod pœnituerimus de his, quæ contra Nestorium scripsimus, ex lectione addiscant, quia benè & rectè corripuimus & increpavimus ut errantem. Et nunc nihilominùs resistimus ubique ejus blasphemiis repugnantes. Tua verò Perfectio,

ctio, quæ & ultra *valet intelligere, tum scribendo, tum orando nos quoque juvabit*.

Aliorum quorundam Capitulorum, quæ sunt vituperanda, virtutem dupliciter interpretari quis potest, ut etiam dicatur contra alios quosdam, qui accusati erant illorum Capitulorum virtute: Ut de suis id intelligatur dixisse Capitulis. Ubique tamen de omnibus hujusmodi Scriptis, ubi una sonat ex duabus dicta natura, hoc generaliter dico, quia multa satis potui non perfectissimæ acribiæ Dicta monstrare contra eos, qui velut ex hujus viri authoritate opiniones impetunt & memorias Patrum. Nisi quia nunc hoc propositum non est: Exnodicum quippe, non Apologeticum solum scripsimus. Et hic, prout inveniuntur apud diversos diversa, absque integrioris inquisitionis præjudicio collocamus.

CAPUT CCXV. ---304

Epistola secunda ejusdem Sanctissimi Cyrilli Episcopi Alexandriæ ad eundem Sanctissimum Episcopum Dio-Cæsareensem Isauriæ.

CLaram quidem semetipsam constituit veritas diligentibus eam, abscondit verò, ut æstimo, & tentat latere intelligentias Versutorum: Non enim dignos semetipsos pronunciant, ut eam claris oculis cernant. Et immaculatæ quidem fidei dilectores quærunt Dominum in simplicitate cordis, ut scriptum est; qui autem per distorta, & aspera itinera meant, & cor habent sinistrum, seu vanum, sicut in Psalmis scriptum
Psal. 100. est, perversis intellectibus multiplices coacervant sibimetipsis occasiones, *ut pervertant vias Domini rectas*, & avertant animas simpliciorum ad ea, quæ non licent, quasi liceant sentienda. Et hæc inquam tuæ Sanctitatis Hypomnysticis agnitis, & inveniens in eis quædam incautè proposita ab his, qui nescio qualiter falsæ scientiæ diversalia diligunt. Erant verò hæc.

Si ex duabus naturis, inquiunt, *collectus est Emmanuel, post unitionem verò una natura Verbi incarnata, sequetur omninò dici oportere pati eum in sua natura.*

Beati Patres, qui Sanctum rectæ fidei Symbolum nobis definierunt, inquiunt ipsum ex Deo Verbum, quod ex ejus est substantia Unigenitum, per quod facta sunt omnia, incarnatum atque inhumanatum, & quemadmodum dicemus nescisse illos Sanctos, quia unitum Verbo corpus erat animatum anima intellectuali? Consequitur ex hoc, ut qui incarnatum dicit Verbum, non absque intellectuali anima illam fateatur carnem, quæ unita est ei. Sic enim, sicut quidem arbitror; quin potiùs ut cum fiducia dico, & Sapientissimus Evangelista Joannes Verbum carnem factum dixit, non tamquam, quod absit, inanimatæ carni unitum sit, seu quod tanquam conversionem mutationemve sustulerit. Mansit verò quod erat, idem natura Deus. Assumens verò, ut esset homo, sive secundùm nos ex muliere secundùm carnem, rursus unus perstitit filius. Verumtamen non jam sine carne, sicut olim, vel ante tempora inhumanationis, sed potiùs velut vestitus etiam nostra natura. Sed etsi non est consubstantiale Verbo corpus, quod ei unitum est, & in quo intellectualis est anima; tamen phantasia quidem mentis adspicit ea, quæ unita sunt, alterius esse naturæ, unum verò Filium, & Christum, & Dominum confitemur, ut carnem facto Verbo. Quando autem dicimus carnem, hominem dicimus. Quæ igitur necessitas est pati eum in sua natura, si post unitionem dicatur una natura filii incarnata? Si enim non esset in sermonibus de dispensatione id, quod solet succumbere passioni, rectè diceretur, quod dum non sit id, quod pati solet, omni necessitate sequeretur Verbi naturæ contingere passionem; si verò in eo, quod dictum est, *Incarnatum*, universus à nobis sermo dispensationis cum carne habita introductus est, incarnatus enim non aliter, nisi *Apprehendens semen Abrahæ*, & *Assimilatus per omnia fratribus*, & *Formam servi accipiens*, vano multiloquio sunt usi, qui dicunt consequi oportere omninò in sua eum pertulisse natura, dum subjaceat caro, circa quam consequentissimè passio intelligitur contigisse, Verbo impassibile existente. Sed non ob hoc à passionibus excludimus eum. Quia sicut ejus proprium corpus est factum, sic universa quæ corporis sunt, excepto solo peccato, nihilominùs dicentur ipsius per adscitionem dispensativam.

Hebr. 2.
Philipp. 2.

Si una, inquiunt, *natura Verbi incarnata, omni quodammodo necessitate consequitur dicere fermentationem factam & contemperationem, quasi imminuta & subtracta in eo nostra natura.*

Ignoraverunt iterum, qui recta pervertunt, quod secundùm veritatem una natura Verbi sit incarnata. Nam si unus est Filius, qui natura & veritate est Sermo, qui ex Deo Patre est ineffabiliter genitus, deinde circa assumptionem carnis, non inanimatæ, quin potiùs animatæ intellectua-

lectualiter, homo processit ex muliere, non in duas partietur personas filius, sed unus permansit. Veruntamen non absque carne, neque foris à corpore, sed habens id proprium circa unitionem indecisibilem. Qui verò hoc dicit, non fermentationem, non confusionem, non aliud aliquid tale modis omnibus significat. Nec verò id unquam quasi ex necessaria ratione consequitur. Si enim & unus dicatur à nobis Unigenitus Filius Dei incarnatus & humanatus, non ob hoc, ut illis videtur, fermenti modo commixtus est. Neque verò in carnis naturam Verbi natura translata est. Sed nec carnis in hujus. Sed in proprietate, quæ est secundùm naturam, utroque manente, atque intelligendo secundùm hanc, quæ à nobis nuper est reddita, rationem, ineffabilis & inenarrabilis unitio unam nobis ostendit Filii naturam, verumtamen, ut dixi, incarnatam. Non enim in solis simplicibus secundùm naturam unum verè dicitur, sed in illis quoque, quæ compositione collecta sunt. Qualis quædam res est homo ex anima & corpore. Quæ quidem diversæ sunt speciei, & non consubstantialia ad invicem, sed tamen unita hominis naturam perfecerunt: Etsi compositionis rationibus differentia inest circa eorum, quæ ad unitionem sunt conducta, naturam. Superflua igitur loquuntur hi, qui dicunt, quia si una natura est Verbi incarnata, modis omnibus consequitur fermentationem fieri & contemperationem, quasi imminuta & subtracta ei hominis natura. Nec enim diminuta est, neque ut dixerunt, subtrahitur. *Ad plenissimè enim declarandum, quod sit factus homo*, sufficit *fateri illud fuisse incarnatum*. Si id tacitum fuisset à nobis, habuisset eorum calumnia locum. Quoniam necessariò adjectum est id, ubinam mutationis vel subtractionis est locus?

Si perfectus, inquiunt, *Deus Christus, idemque intelligendus homo perfectus, & consubstantialis quidem Patri secundùm Deitatem, secundùm humanitatem verò consubstantialis nobis, ubi est id ipsum, quod perfectum est, si hominis natura non subsistit? Ubi verò & consubstantiale nobis, si non mansit substantia, quæ nostra natura?*

Adn. Nor. In edicto Justiniani contra tria Capitula T. 5. Conc. p. 691. A. Sufficit & huic ad manifestationem solutio præmissi Capituli, seu certè excusatio ejus. Si enim dicentes unam naturam Verbi, tacuissemus non adjicientes *Incarnatam*; sed quasi extraponentes dispensationem, esset eis, & forsan non nisi verisimilis, ratio interrogare fingentibus: *Ubi est in humanitate perfectio, vel quomodo subsistit nostra substantia?* Quoniam verò & in humanitate perfectio, & nostræ substantiæ manifestatio introducta est per hoc, quod dicitur *Incarnata*, quiescant incumbere canneæ virgæ. Hoc namque erat refutare dispensationem, & incarnationem negare, & ob id justè inclamare: *Si à Filio perfecta humanitas auferetur?* Si verò, ut dixi, in eo quod dictum est *Incarnatus*, clara est atque indubitabilis satisfactio, quod homo sit factus, nihil jam prohibet intelligere, quia unus existens & solus Filius Christus, idem Deus & homo est, ut in Divinitate perfectus, ita & in humanitate perfectus.

Rectissimè ergò & nimiùm sapienter tua Perfectio rationem salutaris passionis exponit, non ipsum Unigenitum Dei filium, seu qui intelligitur & est Deus, pati in suâ natura quæ sunt corporis asseverans, sed terrena potiùs pertulisse natura. Oportet enim necessario ambo servire uni, & secundùm veritatem Filio, & non pati Divinè, & dici pati humanè. Ejus enim passa est caro. Sed arbitrantur rursus illi nos eam, quæ apud ipsos Dei passio vocatur, inducere per ista, quæ diximus, & non intelligunt dispensationem. Fraudulentissimè verò tentant transferre in hominem sepositè passionem, damnum sibi pietatis per suam sapientiam providentes, ut non à Deo Verbo dicamur esse salvati, tanquam qui proprium pro nobis sanguinem dederit, sed ab homine potiùs, qui sepositè ac sequestratim Filius intelligendus sit. Hoc quicumque sic sapit, omnem dispensationis cum carne rationem, & Divinum mysterium nostrum non immanifestè ad hominis culturam redigit. Et non cogitat quod eum, qui ex Judæis est secundùm carnem, id est, ex semine Jesse & David, Christum Dominum gloriæ, & Deum benedictum in se & super omnia Beatus Paulus dixerit, proprium illud corpus Verbi pronuncians, quod ligno adfixum est, & ipsi per hoc deputaverit crucem.

Addisco autem quod super hæc & aliud sit, quod in quæstionem venit: Quod qui carne nuda pati Dominum dixerit, irrationale dicit; & qui dixerit cum anima intellectuali eum fuisse perpessum, ut sit spontanea passio, nihil probibet ut dicat humanitatis eum pertulisse natura. Si verò ita, quomodo non dabimus duas naturas post unitionem subsistere indivisè? Quare quicumque dixerit, Christo igitur passo pro nobis carne, *nihil alterum dicet, nisi Christo igitur passo nostra natura*.

Confligit rursus hæc nihilominùs propositio his, qui unam dicunt naturam Filii incarnatam, & quasi superfluum seu vanum id pronunciare volentes, contendunt ubique duas naturas subsistentes ostendere; sed ignoraverunt, quia quæcumque non circa solam contemplationem dividi amant, hæc ipsa utique modis omnibus & in alteritatem partium, & omnimodam semotionem discissant ab invicem. Sit verò nobis ad exemplum rursus secundùm nos homo. Duas namque in eo intelligimus naturas: Unam quidem animæ, alteram verò corporis. Sed in puris intellectibus dividentes hæc quasi in subtilibus contemplationibus, vel certè animæ phantasiis differentiam capientes, non per partes ponimus has naturas, neque abruptè per omnia incisionis virtutem linquimus inter eas, sed unius esse deputamus, ita ut duæ jam non sint duo, per ambas autem perficiatur animal unum. Igitur vel si dicatur humanitatis natura & Divinitatis super Emmanuele, vel in Emmanuele, sed ipsa humanitas facta est propria Verbi, & unus intelligitur Filius cum ea. Cum verò dicat Scriptura Divinitùs inspirata carne eum passum, meliùs est, ut nos ita dicamus, quam *Natura humanitatis*. Quamvis

Quamvis si & hoc ab aliquibus *sine* malo dicatur, nihil obsit tanti Mysterii rationibus. Nam quid est aliud humanitatis natura, præterquam caro intellectualiter animata? Et dicimus Dominum carne perpessum. Curiosissimè igitur dicunt humanitatis eum passum fuisse natura, à Verbo eam quodammodo desciscentes, & extrinsecus semoventes atque sequestrantes, ut duo intelligantur, & non jam unus incarnatus & inhumanatus is, qui ex Deo Patre est, Sermo. Adjectum verò ab eis, *Indivisè*, apparet quidem quodammodò apud nos esse rectæ culturæ significativum, hi autem non ita intelligunt: *Indivisè* namque apud eos secundùm vocum novitates Nestorii circa alterum suscipitur modum. Dicunt enim quod æqualitate honoris, eadem voluntate, & una authoritate indivisus à Deo Verbo existit homo ille, in quo habitavit. Igitur non simpliciter proferunt verba, sed cum quodam dolo atque insidiis malignis.

CAPUT CCXVI. ---305

Exemplar ab Hypatia, quæ Philosophiam docebat in Alexandria, ad Beatum Cyrillum Archi-Episcopum in Dyptichis.

LEgens historias temporum reperi factam Christi præsentiam antè annos *quater* centum quadraginta. Fuerunt verò Discipuli ejus, qui postea Apostoli nominati sunt: Qui & post assumptionem ejus in cœlos Christianam prædicavere doctrinam. Qui simpliciùs quidem & absque omni curiositate superflua docuerunt, ita ut invenirent locum plerique Gentilium, malè intelligentes atque sapientes, hanc accusandi doctrinam, & instabilem nominandi. Quod enim dixit Evangelista, *Deum nemo vidit unquam*, quomodò ergò, inquiunt, *dicitis* Deum fuisse crucifixum? Et ajunt: Qui visus non est,
Joann. 1. quomodò affixus est cruci? Quomodò mortuus atque sepultus est? Nestorius igitur, qui modò in exilio constitutus est, Apostolorum prædicationes exposuit. Nam dicens ego ante longa pridem tempora, quod ille ipse duas naturas Christum sit confessus existere, ad eum qui hæc dixerat, inquam: Solutæ sunt Gentilium quæstiones. Dico igitur Sanctitatem tuam malè fecisse, illi contraria sapiendo, Synodum congregare, & absque conflictu dejectionem fieri præparasse. Ego verò adhuc paucis diebus ejusdem Viri expositiones inspiciens, & Apostolorum prædicationes conferens, atque intra memetipsam cogitans, quod bonum mihi sit fieri Christianam, digna effici spero Dominici generatione Baptismatis.

Accepi exemplar ab Epiphanio Monacho Alexandrino ante ferè annum Christiani Imperatoris.

CAPUT CCXVII. ---306

Cyrilli Archi-Episcopi Alexandriæ ex Sermone de fide, cujus initium hoc proœmium.

EGo contemperatum non recipio. Alienum namque est ab Apostolica fide, & recta Dei traditione. Contemperatio enim exterminium operatur naturarum. Ineffabilis verò unitio, quam rectè sapientes confitentur, ambas naturas inconfusè servat.

Ex eodem.

Si enim naturæ in unum contemperatæ sunt, mixtione quæ sunt ad invicem diversæ substantiæ.

Et in fine sic ait.

Solvite templum hoc, & in tribus diebus suscitabo illud. Et solutum quidem est Templum triduanæ tempore sepulturæ, ipso volente, & rursus suscitavit illum, & unitus est ei ineffabili ratione post triduum, non temperatus in eo. Nec extra carnem factus est, sed servans in seipso duarum naturarum, quæ sunt diversæ ab invicem substantiæ, inconfusam proprietatem. Nec enim quoquam mixtæ sunt aut contemperatæ duæ illæ naturæ, id est, ineffabilis Divina natura, & inconfusa humana, sed unitæ sunt inexplicabili & ineffabili modo, qui omnem rationem transcendit. Joann. 2.

Ejusdem.

Numquid siquidem destitit à propria Deitate, etsi evacuavit semetipsum, formam servi accipiens propter nos, amittens formam Divinitatis, ut secundùm te ad Deificandum præpararetur ut homo? Absit. Sed templum sibi componens animatum, & perfectus in sanctæ Virginis vulva, & indutus eo, & unitus ei ineffabili ratione, in ambabus eisdem naturis non contemperatus, processit homo apparens, intelligendus autem Deus Jesus Christus.

CA-

CAPUT CCXVIII. --307

Ejusdem ex interpretatione Epistolæ ad Hebræos.

SEd non in nobis mortificata lex peccati fuisset, sed nec ipsa cunctis inimicissima mors destructa fuisset; nisi factum fuisset verè proprium Verbi id, in quo illud per ejus virtutem propriam damnabatur. Non enim communis hominis, & ejus qui secundùm nos intelligitur, erat posse destruere mortis imperium: Destructum verò est id per Christum. Est igitur *in* confesso, quod certè secundùm nos fuerit multùm Deus. Ergo fuit, quoniam homo, multùm valdè ultra nos, ut Deus. Et templum erat sanctum, quod plenitudinem Divinitatis accepit. Veruntamen per unitionem dispensativam unus esse creditur ad eum, qui inhabitavit, & dicitur. Sicut enim est in nobis Spiritus Sanctus, ostendens nos vel efficiens Templum Dei; juxta eundem modum & in ipso dicimus Christo habitasse quidem in carne, ut in templo, illum Dei Sermonem, sanctificasse verò eam, ut inhabitantem. Dicimus verò, quia licèt dicitur Templum, sed tamen proprium ejus erat id, quod assumptum est, ut unum reputetur ad eum. Non quia transit ad Deitatis naturam, sed potiùs compositionem circa unitionem dispensativam. Deus namque erat in carne propter nos.

CAPUT CCXIX. --308

Epistola Imperatoris Theodosii ad supra scripta.

Imperatores Cæsares, Theodosius & Valentinianus, Victores, Triumphatores, Maximi, semper colendi, Augusti, Deo Amicissimo & Beatissimo Archi-Episcopo Joanni, & sanctæ Synodo, quæ cum eo convenit.

PErturbationem & tumultum, qui contigit in Oriente, nostrum cognovit Imperium à Religiosissimo Patre nostro & Episcopo Proclo. Et quia universorum quietis & pacis providentiam gerimus, maximè autem pro recta fide, quæ nos nostrumque custodit Imperium, per hanc Epistolam scripsimus vestræ Sanctitati, ut patrocinemini paci, & nullius eos momenti deputetis, qui contra salutem propriam volunt Religionem saluberrimam perturbare. Illa est enim nostræ Divinitatis intentio, ut cum quiete omnes homines degant. Præcipuè autem sanctæ Ecclesiæ Dei, per quas & nos salvamur, & nostrum crescit Imperium. Hac itaque voce quieti Ecclesiæ providete. Nos enim aliquid de vobis utilius exspectamus ✠ Deus vos multis *annis* conservet, Venerandissimi Patres.

A cruce usque ad *Deus*, Irenæus non habet.

CAPUT CCXX. --309

Translatum ex Codice Monasterii Accemetensis. Epistola, *inquit*, Tractoria, sive Generalis, à sanctissimo & universo Concilio.

Sancta & universalis Synodus, quæ in Epheso congregata est ex Decreto Piissimorum Principum, unicuique sanctæ Synodo, quæ per singulas Mundi partes est, in Domino salutem.

NObis secundùm pias litteras congregatis in Ephesia civitate, recesserunt nonnulli ex nobis, numero paulò amplius quam triginta, Principem suæ apostasiæ habentes Antiochenorum Episcopum Joannem. Quorum & nomina hæc sunt. Id est, Joannes Antiochiæ Syriæ, Macarius, Julianus, Alexander, Diogenes, Apringius, Placus, Alexander, Theodorus, Heliades, Meletius, Joannes, Paulus, Mathæus, Marcellinus, Helladius, Maximianus, Helladius, Dexianus, Gerontius, Asterius, Antiochus, Dorotheus, Jacobus, Zebinus, Petrus, Fritilas, Himerius, Theodoxius, Eutherius, Anastasius, Tranquillinus, Basilius, Pausianus, Maximus, Daniel, Eustachius. Qui habentes secum quosdam depositos, ante omnia quidem Nestorii & Celestii sententias vindicantes manifestissimè demonstrati sunt, eò quod nobiscum contra Nestorium minimè acquiescant. Quos & communi sententia sancta Synodus & ab omni Ecclesiastica communione alienos effecit, & cuncta Sacerdotii operatione privavit, per quam possent vel nocere vel juvare.

Quia verò oportuit & eos, qui defuerunt à Synodo, & perstiterunt in unaquaque Provincia, non ignorare quæ de his decreta sint, notum vestræ facimus Sanctitati, quia sive Metropolitanus quis cujuslibet Regionis, abscedens ab hoc sancto

sancto & universali Coventu, adjectus est ad illud Apostasiæ Concilium, vel post hæc si se illi commiserit, vel si ea, quæ sunt Celestii, post hæc sapuit sive sapuerit, contra suæ Regionis Episcopos nihil poterit prævalere, omni Ecclesiastica communione à præsenti jam hac Synodo factus extorris, atque privatus effectu. Sed & ipsis suæ Regionis Episcopis, & affinibus undique Metropolitanis, qui orthodoxè sentiunt, subjacebit, ut in totum & Episcopatus gradu privetur.

Si verò aliqui Parochiales Episcopi, relicto hoc sancto Concilio, eidem discessioni adjuncti sint, aut adjungi tentaverint, aut si quis ex his, qui subscripserunt dejectioni *Nestorii*, ad Conventum reversi sint discessionis ejus, hos omninò, secundùm quod huic *Sanctæ Synodo* placuit, esse à Sacerdotio alienos, & ab eodem cadere gradu.

Si verò & quidam Clericorum, qui in unaquaque sunt civitate, à Nestorio, vel ab his qui unà sunt, eò quod rectè saperent, ab officio suspensi sunt, & hos proprio gradui restitui sanximus.

Communiter verò eos Clericos, qui eadem sapiunt, quæ hæc Orthodoxa & universalis Synodus, jubemus his qui abscesserunt, sive abscessuri sunt, omni modo non esse subjectos, neque ullo modo subjacere.

Si qui verò abscesserint Clericorum, & præsumpserint, vel clam vel palam, ea quæ Nestorii, aut ea quæ Celestii sunt sentire, & hos à sancta Synodo esse depositos.

Quicumque verò ob incongrua Facta ab hoc sancto Conventu dejecti sunt, seu ab Episcopis propriis, & his irregulariter citra discretionem per omnia sua Nestorius, aut hi qui ea quæ ejus sunt sentiunt, reddere communionem vel gradum tentaverint, absque ullo eos esse solatio, & nihilominùs illos depositos permanere sanxivimus.

Similiter verò & si quicumque voluerint ea, quæ de singulis acta sunt in hac sancta Synodo Ephesina, quolibet modo commovere, eadem sancta Synodus definivit, si Episcopi aut Clerici fuerint, ut omni modo à gradu proprio excidant; si verò Laici, sint communione privati.

CAPUT CCXXI. —310

Similiter ex antiquo Acœmetensi Codice transtuli, quæ ita prænotatur, Confessio fidei Acacii Episcopi Berrhææ.

Credo in unum Deum, qui in tribus personis agnoscitur, causam factoremque omnium. Unam substantiam sempiternam absque principio, ingenitam, incomprehensibilem, incontemplabilem, incircumscriptibilem, immutabilem, immortalem, impassibilem, id est, quam nec *in* ipsa, nec in alio aliquo dico susceptibilem passionis. Undique enim impassibilis exstat natura Divina.

Unum siquidem Deum dico, qui reverà Deus existit. Gentilitatem verò, qua Deorum pluralitas introducitur, fugio. In tribus autem personis agnosci, eversio Judaismi est. Patrem namque in Filio, & in Patre Filium, & Spiritum Sanctum in Deo Filio & Patre confiteor.

Confiteor verò Christum coæternum Patri secundùm Divinitatem, nec substantiæ, nec subsistentiæ modo circa Deitatem Patre minorem. Similiterque Spiritum Sanctum.

Filium namque dico absque tempore, & sine initio genitum, consempiternum subsistere Patri: Et Sapientiam, quæ ex Deo & Patre semper existit.

Credo & in processionem Spiritus Sancti, quam non dico generationem. Et generationem Filii non dico processionem.

Dum verò exigit eorum consequentia quæ dicuntur, unum fateor Deum: Non subsistentias negans, sed nomine, si quod consubstantialitatis est commune, significans. Cum verò consubstantialitatem loquor, non unius personæ consubstantialitatem dico, sed trium: Id est, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Una siquidem persona consubstantialis sibimetipsi non dicitur, sed Filii & Spiritus Sancti, & Patris est istud. Differentia igitur Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus.

Modus subsistentiæ seu nomen est habitus, non autem substantiæ simpliciter significatio. Esse igitur Patris est Deus, cujus autem sit Pater. Et esse Filii Deus est, cujus autem sit Filius. Sic & Spiritus Sanctus. Quorum verò esse est idem, secundùm meam de consubstantiali Trinitate *fidem* sint dicta.

Dicam verò & de inhumanatione Dei Verbi propter nos, de qua nobis maxima quæstio est, non solùm contra omnes hæreticos, sed & contra ipsos quoque, qui putantur Domestici fidei.

Ita igitur credo, *juxta* Cyrillum Sanctæ memoriæ: Propter clementiam propriam, multamque benignitatem circa genus humanum, complacuit Dei Verbum in fine dierum ædificare sibi ex Sancta Maria Virgine Templum, quod erat in præscientia.

Adn. Nor. Cyrillus A. C. 444. Ita hæc expositio Symboli non est Acacii.

Immaculatum & absque ullo peccato hoc templum sumpsit Deus Verbum pro nostra salute ad manifestationem suæ Divinitatis. Et per illud in ipso emisit nostram salutem. Propter suam, sicut dixi, benignitatem, & circa nos regimen, inenarrabiliter & ineffabiliter sibimetipsi hoc uniens ex ipso in vulva plasmationis initio. Dignatusque est illud eundem esse Filium secum unitione ad se, & totius dominationis, atque honoris, & gloriæ, ac virtutis, quam natus aliter habet ipse, qui Deus est Verbum. Ita ut Dei forma & servi forma ad unam personam unum

unum Filium, unum Dominum, Christumque pertineant.

Sic Deum hominemque confiteor Christum Filium Dei, unum Filium ex duabus naturis. Ex passibili atque impassibili, ex mortali & immortali, ex visibili & invisibili. Et non inchoantem. Ex incircumscriptibili & circumscriptibili. Qui sine principio quidem ac sempiterne est natus ex Patre secundùm Deitatem; idem verò ipse ex Spiritu Sancto & Maria Virgine diebus novissimis natus est secundùm carnem.

Sed neque carnem dico ex Deo & Patre genitam, neque Divinam quoque naturam ex Sancta Virgine Maria; sed secundùm Divinitatem quidem absque initio ex Deo Patre est genitus, secundùm carnem verò in ultimis diebus partu Mariæ Virginis editus.

Sic unum Dei Filium confiteor. Divinitate quidem impassibilem, humanitate verò passibilem. Sed nec in passionibus, nec in vulva illud templum ab inhabitante Divinitate sejunctum, sed ex ipsa conceptione unitum. Non tamen cum eo circumscriptum dixerim Deum Verbum. Incircumscriptibilis est enim Divina natura.

Partus est igitur ex Sancta, ut dixi, Maria Christus Filius Dei. Non illa incircumscripta, sed illa circumscripta natura. Dixi namque superiùs Christum Filium Dei & incircumscriptibilem & circumscriptum. Secundùm Divinam quidem naturam incircumscriptibilem, circa humanam verò circumscriptum. Secundùm quam & in præsepi, & in cunis, & in cruce, & in sepulchro circumscriptus est Christus Filius Dei; circa illam verò alteram infinitus, & incircumscriptibilis, & omnia continuit, continetque.

Unum igitur ex duabus dico naturis. Patitur igitur Christus Filius Dei, non Divinitate, sed humanitate. Id est, Christus est passus in carne. Patitur sumpta natura; illa verò quæ assumpsit, impassibilis manet. Deus autem Verbum proprias reputat Templi sui hominis passiones. Circa, dico, & mortem, & reliqua, quæcumque dispensativa videntur. Propria ea facit, dum nihil ipse sustineat. Sed quia ad unam personam pertinet ipsæ naturæ, illa impassibilis ea, quæ sunt passibilis, propria facit. Nec tamen patitur illud impassibile Dei Verbum suas faciendo passiones, sed, ut dixi, suæ carnis passiones adsciscit.

Aliud verò est pati eo ipso; quod suas efficit passiones, & aliud suas efficere passiones. Non alterius, inquam, Filii, sed naturæ alterius passiones. Secundùm nullam siquidem patitur rationem, qui naturaliter est insusceptibilis passionis.

Nec Verbum caro factum conversionem sustinuit. Factum namque dicitur, pro ut dicatur, *Accepit*. Et qui erat in forma Dei, servi accepit. Hoc enim significat, quod sequitur: *Et inhabitavit in nobis*. Nec enim Filii unitate disperditur distantia naturarum. Sed sicut aliud corruptibile corpus, & alterum anima immortalis, ex utrisque verò unus homo consistit, sic ex mortali atque immortali, & sine principio Dei Verbi natura unam confiteor Filii personam: Et quia impassibile Verbum passibili unitum experimentum non sustinuit passionis. Est quidem Filius Dei & passibilis & impassibilis, sed passibilis quidem carne, impassibilis verò Divinitate: Habens secundùm carnem temporale principium, absque initio verò secundùm Deitatem.

Hæc sicut memetipsum habens, ita conscripsi.

CAPUT CCXXII.

Epistola Eutychetis hæretici, ubi scribens ad Papam urbis Romæ Leonem negat in Christo duas naturas, id est, Divinitatis & humanitatis.

De mea in Dominum & Deum omnium Christum spe confidens, ante omnia quidem, testis Deus Verbum est, in sensibus hujusmodi dignoscens veritatis probationem, invoco autem vestram Sanctitatem in testimonio cordis mei, & ratione sensuum meorum atque verborum. Sed pessimus Diabolus fascinavit tale studium nostrum & propositum, à quibus vires ejus destrui oportuit. His stimulans omnem domesticam sibi vim, contra me movens Eusebium Episcopum oppidi Dorylensis, libellum dantem sancto Episcopo Constantinopolitanæ Ecclesiæ Flaviano, & quibusdam aliis inventis in eadem urbe, qui propter diversas causas suas evenerant, quomodò hæreticum compellavit, non veritate accusationem movens, sed perniciem mihi machinans, & perturbationem Ecclesiis Dei. Vocabar ad responsionem accusationis ab ipsorum Sanctitate, sed gravi ægritudine super ipsam senectutem retentus occurri ad purgationem, non ignorans compositam factionem contra salutem meam. Et quidem libellis statim subscriptione mea his addita obtuli Scripta, ostendens de sancta fide professionem meam. Sancto autem Flaviano Archi-Episcopo neque libellum suscipiente, neque ut legeretur jubente, audiente tamen, & respondente me ipsis verbis fidem, quæ Nicææ exposita est à sancta Synodo, confirmata verò apud Ephesum, expetebar duas naturas fateri, & anathematizare eos qui hoc negarent. Ego autem metuens definitionem à Synodo, nec adimere nec addere verbum contra expositam fidem à sancta Synodo Nicæna, sciens verò sanctos & beatos Patres nostros, Julium, Felicem, Athanasium, Gregorium, sanctos Episcopos, refutantes duarum naturarum vocabulum, & non audens de natura tractare Dei Verbi, qui in carnem venit ultimis diebus in uterum sanctæ Virginis Mariæ im-

immutabiliter, quomodò voluit & fcit, in veritate, non in phantafmate homo factus, aut anathematizare fupradictos Patres noftros rogabam ut innotefcerent ifta Sanctitati veftræ, & quod vobis videretur judicaretis, *profitens* omnibus modis me fecuturum quæ probaffetis; fed nullo eorum quæ à me dicebantur audito, abrupta Synodo publicaverunt dejectionis fententiam, quam adversùs me calumniæ factione inftruebant, ut & faluti meæ difcrimen incumberet, nifi cito opera Dei, orationibus Sanctitatis tuæ, militaris manus me ab incurfione rapuiffet. Tunc Duces aliorum Monafteriorum cogere cœperunt in dejectionem meam fubfcribere, quod nunquam nec in eos, qui fe hæreticos profeffi funt, vel adversùs ipfum Neftorium factum eft. In tantum, ut cum ad fatisfaciendum plebi proponerem fidei meæ confeffiones, non folùm & arcerent eas audiri, verùm & arriperent hi qui contra me fupradictam factionem meditabantur, ut exinde tanquam hæreticus apud omnes haberer.

Ad vos igitur Religionis defenfores, & hujufmodi factiones execrantes confugio, nihil & nunc novum inducens contra fidem jam inde nobis ab initio traditam, fed anathematizans Apollinarium, Valentinum, Manem, & Neftorium, & eos qui dicunt carnem Domini noftri Jefu Chrifti Salvatoris è cœlo defcendiffe, & non è Spiritu Sancto & fancta Virgine Maria: Et omnes hærefes ufque ad Magum Simonem. Et nihilominùs tanquam hæreticus de vita periclitor. Et obfecro, nullo mihi præjudicio facto ex his, quæ per infidias contra me gefta funt, quæ vifa vobis fuerit, fuper fidem proferre fententiam, & nulla deinceps permittere à factiofis contra me calumniam procedere; & non excuti & eximi de numero Orthodoxorum eum, qui in continentia & omni caftitate feptuaginta annos vitam peregit, ita ut in ipfo exitu vitæ naufragium patiatur. Subjunxi autem his litteris meis utrumque libellum: Et eum qui ab accufatore meo oblatus eft Synodo, & qui à me geftus quidem eft, non tamen fufceptus. Et editionem fidei meæ. Nec non & ea, quæ de duabus naturis à fanctis Patribus noftris decreta funt,

CAPUT CCXXIII.

Item verba Eutychetis.

TEftor vos coram Deo, qui cuncta vivificat, & Chrifto Jefu, qui fub Pontio Pilato teftificatus *eft* optimam illam confeffionem, ne quid ad gratiam faciatis. Ego enim jam à Majoribus meis ita fenfi, & à pueritia mea ita illuminatus fum, quemadmodum fancta, & ex univerfo orbe terrarum apud Nicæam habita Synodus trecentorum decem & octo beatiffimorum Epifcoporum fidem conftituit, & quam confervavit ac definivit denuò obtinere folam fancta Synodus Ephefi collecta. Et nunquam aliter fenfi, quam quemadmodum præcepit recta & fola vera fides Orthodoxa. Et cunctis, quæcumque funt *circa* eandem fidem à fancta eadem Synodo conftituta Ephefi, adfentior. Cujus Synodi Dux & Princeps fuit beatæ ac fanctæ recordationis Epifcopus Cyrillus Alexandrinorum, & prædicationis ac fidei Sanctorum & Electorum Dei, Gregorii majoris, & item Gregorii, Bafilii, Athanafii, Attici, Procli focius & particeps: Eum & omnes eos Orthodoxos & fideles habui, & honoravi tanquam Sanctos, & Magiftros meos exiftimavi. Anathema autem dico Neftorio, & Apollinari, & omnibus hæreticis ufque ad Simonem, & qui dicunt carnem Domini noftri Jefu Chrifti è cœlo defcendiffe. Ipfe enim, qui eft Verbum Dei, defcendit de cœlo fine carne, & factus eft caro in utero Sanctæ Virginis, ex ipfa carne Virginis incommutabiliter & inconvertibiliter, ficut ipfe novit & voluit. Et factus eft, qui eft femper Deus perfectus ante fæcula, idem & homo perfectus in extremo dierum propter nos & noftram falutem. Hanc igitur meam plenam profeffionem Sanctitas veftra, &c.

Eutyches Presbyter & Archi-Mandrites huic libello fubfcripfi manu mea.

CAPUT CCXXIV.

Exemplar Julii Epifcopi Urbis Romæ, ut afferunt Eutychis Scripta, ad Dionyfium Epifcopum, cujus fenfu ductus ipfe Eutyches decidit in errorem.

MIror audiens quofdam confitentes quidem in carne Dominum noftrum, incurrentes verò divifionem malè à Paulianiftis introductam. Illi enim Paulum Samofatenum fequentes, alium quidem intelligunt eum, qui ex cœlo defcendit, Deum confitentes; alium verò terrenum hominem effe dicunt. Et illum quidem infabricabilem. Hunc Dominum, alium fervum. Impium, feu venerentur eum, quem fervum appellant & fabricatum, feu non colant eum, qui nos fanguine fuo redemit. Hi verò, qui Deum defcendiffe de cœlo confitentur, & carnem factam ex Virgine, & unum effe cum carne, fruftra conturbantur, excedentes in verba impietatis illorum. Dicunt enim & ipfi, ficut audio, duas naturas. Ad quod Sanctus Joannes evidenter probat *unum* Dominum noftrum, cum dicat, *Verbum caro factum eft*. Et Paulus Apoftolus, cum dicat: *Unus Dominus Jefus Chriftus, per quem omnia*. Joann. 1. 1. Cor. 8.

omnia. Si enim natus ex Virgine Jesus nominatur, & ipse est per quem universa facta sunt, una scilicet natura facta est, quoniam & una persona, non in duo divisa, cum nec propria natura corporis est, & propria natura Deitas sit secundùm carnem. Sed sicut homo una natura est, ita & is, qui ad similitudinem hominis est factus Christus. Quod si non agnoscunt id, quod per adunationem unum est, possunt & unum in plura partire, & plurimas dicere naturas: Quoniam multiplex corpus, quod ex ossibus, nervis, & venis, carne & cute, sanguine & spiritu constet, quæ omnia diversa quidem inter se sunt, una tamen est eorum natura. Unde & Deitatis natura cum corpore unum est. Et hæc in duas naturas dividitur? Nec enim poterat totum filius hominis appellari, qui descendisset è cœlis, & rursus filius Dei, qui natus ex femina est, si duarum naturarum caperet divisionem; sed id quidem, quod descendisset è cœlis, vocaretur filius hominis, non Filius Dei. Et hoc Paulianæ divisionis est. Nos autem Divinæ Scripturæ docent tanquam de uno Domino nostro sentire, & cum descendisset è cœlis & cum in terra natus est. Qui igitur sic sentiunt, non excedunt ab inconsona contraria sentientibus, ut cum mente Divinis Præceptis consentiant, sermonibus discrepent. Necesse est enim eos, cum duas naturas intelligant, alteram colere, alteram non adorare: Et in Divinam quidem baptizari, in humanam verò non baptizari. Si autem in mortem baptizamur Domini, unam profitemur naturam; & impassionabilis Deitatis, & passionabilis carnis, ut per hoc fit Baptisma nostrum & in Deum, & in mortem Domini perceptum. Nec enim veremur calumniatores, qui dividunt in duas personas Dominum: Nec cùm nos unitatem Evangelicam atque Apostolicam prædicemus, lacerent nos tamquam dicentes carnem esse cœlestem: Cum nos è contra Divinas Scripturas legamus dicentes filium esse non ex cœlo. Nec enim cum dicimus Filium Dei creatum ex muliere, possumus reprehendi, tanquam Verbum ex terra dicentes, & non ex cœlo. Dicimus enim utrumque: Et ex cœlo totum propter Deitatem, & ex muliere totum propter Deitatem, ignorantes divisionem unius personæ.

CAPUT CCXXV.

Exemplar Epistolæ tacito nomine factæ ad quemdam Senem, cupientem scire, quid contrarium Catholicæ fidei senserit Eutyches.

Misit mihi Nobilitas tua exemplum libelli de novæ fidei expositione Eutychetis, quem exposuit scribendo ad Beatissimum Papam Sedis Apostolicæ Leonem. Scribere & dignatus es, ut si quid inde sentirem, Humilitatis meæ litteris indicarem. Quod quidem ipse pro studio sanctæ mentis tuæ affectuosè injungere dignatus es, sed mihi trepidam habenti mentem, & timore repletum cor in hac quæstione, periculosum videtur adgredi, præcipiente Doctore & Illuminatore Gentium Apostolo Paulo, & generaliter monente ac dicente: *Stultas autem & ineruditas quæstiones, & contentiones, & pugnas legis devita. Sunt inutiles & vanæ.* Tit. 3. Tamen ipsius Beatissimi Apostoli Pauli precibus, adjuvante Domino & Deo Jesu Christo, quod potuerit rusticus sermo, & tenuis meus sensus, aggrediar: Non ut magnitudo & majestas fidei exigit, sed ut tenues vires meæ Humilitatis patiuntur. Cum ergo percurrerem prædictum exemplar Epistolæ vel libellum fidei Eutychetis, inter cætera textus verborum ejus inveni, ubi à sancto Concilio Episcoporum expeti à se duas naturas in Christo conqueritur confiteri. Quod si consulens suæ continentiæ, & vetustæ in se castitatis laboribus, confiteri voluisset, nunquam sententiæ suæ fidei periculum fuisset passus. Sed quia in unam Christi personam, secundùm Apostolorum, vel Prophetarum, seu Evangeliorum traditionem, duas naturas in Christo confiteri noluit, in ipso portu exitus sui non solum ipse laborum continentiæ suæ naufragium passus est, verùm etiam jam olim bene fundatam Ecclesiarum per Orbem terrarum perturbavit fidem, & ad cumulum perfidiæ suæ, Christi veneratorem, & bonæ fidei fidelem Prædicatorem, Beatum occidit Episcopum Flavianum. Et ille quidem quietis temporibus, nulla existente publica persecutione, coronam accipiens Martyrii, nunc cum Beato suo Magistro Apostolo Paulo gloriatur, & dicit: *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi. De cætero superest corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die justus judex. Non solùm autem mihi, sed & omnibus, qui diligunt manifestationem ejus.* 2. Tim. 4.

Et illo quidem cum omnibus Sanctis in Domino gloriante, nobis necesse est, si meremur, ejus sequi vestigia, & traditionem fidei, per quam gloriosum meruit exitum, totis fidei viribus & usque ad mortem tenere, & in unam Christi personam duas confiteri naturas: Divinitatis & humanitatis, creatricis & creatæ, assumptricis & assumptæ. Quæ tamen substantiæ aut naturæ, non confusæ, sed unitæ, & in una eademque persona inseparabiliter, & in sua semper proprietate sunt permanentes. Quapropter unicuique substantiæ, naturæ propria utique aptanda sunt, id est, infirmitatis humanitati, quæ creata est; digna, non verò mutabilia Divinitati, quæ creavit. In tantùm enim hæ duæ naturæ in una persona Christi simul unitæ sunt atque conjunctæ, ut idem Jesus Christus Dei Filius, Deus & homo, aliquando res aut agat aut loquatur humanas, aliquando verò Divinas. Nam denique ut duarum naturarum, id est, Divinitatis & humanitatis, in se ostenderet

ret substantias, navigans dormit in navi ut homo, & procellæ, eminenti vento, vel mari imperat ut Deus, dicens: *Tace, obmutesce*. Et post quadraginta dierum atque noctium jejunium esurit ut homo, & in solitudine quinque millia virorum, exceptis infantibus & mulieribus, de quinque panibus & duobus piscibus refecit ut Deus. Et quid plura? A Judæis crucifixus, & lancea in latere compunctus, moritur ut homo, & Lazarum quatriduanum de monumento resuscitavit ut Deus, authoritate Divina dicens:
Joann. 11. *Lazare veni foras*. Harum ergò, Domine, duarum naturarum in Christo traditio est fortiter custodienda, ne cum Eutychete aut cæteris ejus Consentaneis eas in unam confundentes novum incertæ fidei teneamus tramitem. Optimè enim eos dedignaris, quia omne quod confusum, obscurum & incertum esse cognoscitur. Siquidem ut datur intelligi, proprias easdem naturas Divinitatis & humanitatis imprudenti sensu in unum confundere videntur, ut non separantes humanitatis substantiam à Christi Divinitatis natura, ipsa voce Deum passibilem pronuncient.

Nam denique Epistola, quam dicit Eutyches Julii quondam Episcopi urbis Romæ esse, quam & ad solatium suæ perfidiæ, ignoro, forsitan falsam protulit, cujus & pravo sensu duci cognoscitur, in ipso ultimo textus sui ita profitetur dicens: *Qui igitur sic sentiunt, non excedunt ab inconsona contraria sentientibus, ut cum mente Divinis Præceptis consonant, sermonibus discrepent. Necesse est enim eos, cum duas naturas intelligunt, alteram colere, alteram non adorare. Et in Divinam quidem baptizari, in humanam verò non baptizari*. Vides ergò, quomodo impugnantes & confundentes duarum naturarum substantiam, Deum passibilem pronunciare perfido sensu conantur. Nos verò, qui Catholicæ fidei rectum tenemus tramitem, prætermissa hac confusione duarum naturarum, in Dominicam carnem baptizati, propterea eam adoramus, quia à Divinitate suscepta, atque eidem ita unita sit, ut non alium atque alium, sed unum eundemque, Deum & hominem, Dei Filium confiteamur. Nam si Eutyches, aut cæteri ejus consentientes hominem separant à Christo Deo, illi nos nunquam adoramus aut servimus. Aut si quis nostrum purpuram aut Diadema Regale jacentia inveniat, nunquid ea conabitur adorare? Mox verò ut ea Rex fuerit indutus, periculum mortis incurrit, si quis ea simul cum Rege adorare contempserit. Ita Christi Domini nostri perfectam humanitatem, non solam & nudam, sed Divinitati suæ unitam, unum eundemque Dei Filium, Deum verum, & hominem verum, si quis adorare contempserit, æternam mortem patietur.

Sequitur & Julius, cujus sensu ducitur Eutyches, & dicit. *Si autem in mortem Domini baptizamur, unam profitemur naturam, & impassionabilis Deitatis, & passionabilis carnis*. Velim pleniùs agnoscere, quomodò dicant, *Carnis?* Si hæc caro sine anima est, quid est caro ista, nisi terra sine sensu, quæ nec gratias agere valuit, nec crucis pœnas sentire potuit? Quod autem caro sine anima sentire non possit, cunctis est manifestum: Si autem, ut illi sentiunt, in illa Dominica carne Divinitas pro anima fuit, Divinitatem ergò passionibus subjiciunt: si autem, ut vera se habet Scripturarum fidelissima ratio, simul cum carne & humanam suscepit animam, ergò perfectus Deus perfectam suscepit hominis naturam, ut ostenderet se simul cum humana carne & humanam suscepisse animam, id est, perfectum hominem. Dicit enim: *Pastor* Joann. 10.
bonus animam ponit pro ovibus suis. Et potestatem habeo ponendi animam meam, & iterùm potestatem habeo sumendi eam. Et in ipso articulo passionis suæ dicit: *Tristis est anima mea usque ad mortem*. Matth. 26.
Et nunc anima mea conturbata est. Non enim Joann. 12.
Deus aliquando perturbatur, sed ille utique homo, qui esuriit, qui sitiit, qui dormivit, qui lassatus fuit, atque ploravit: Quæ omnia sine affectibus animæ caro sola sentire non potuit. Nisi ille homo perfectus, quem suscepit Deus perfectus, dicente Hieremia Propheta: *Hic Deus* Baruch. 3.
noster, non æstimabitur alius ad eum. Qui invenit omnem viam disciplinæ, & dedit eam Jacob puero suo, & Israhel dilecto à se. Et adjecit: *Post hæc in terris visus est, & cum hominibus conversatus est*. Qua porrò forma in terra visus fuerit, & conversatus sit, Sanctissimus Prophetarum Isajas plenissimè & apertiùs exponit: *Domine quis credidit* Cap. 53.
auditui nostro, & brachium Domini cui revelatum est? Annunciavimus coram ipso tanquam pueri, ut radix in terra sitienti. Non est ei species, neque gloria. Vidimus eum, & non habuit speciem, neque decorem, sed species ejus sine honore, & adjecta præ omnibus hominibus. Homo in plaga positus, sciens ferre infirmitates. Quoniam aversata est species ejus, & dehonestatus, & pro nihilo æstimatus est. Hic peccata nostra portat, & pro nobis dolet. Nos æstimavimus eum in dolore esse, & in plaga, & in vexatione: Ipse autem vulneratus propter peccata nostra, & infirmatus est propter iniquitates nostras. Eruditio pacis nostræ in eum, livore ejus nos sanati sumus. Omnes ut oves erravimus, & omnes homines à sua via erraverunt. Et Dominus tradidit eum pro peccatis nostris. Ipse autem malè vexatus conticuit labia sua, ut ovis ad immolandum ductus est. Et sicut agnus coram tondente se sine voce, sic non aperuit os suum. In humilitate judicium ejus sublatum est. Generationem autem ejus quis enarravit? Quoniam tolletur à terra vita ejus, & ab iniquitatibus Populi mei ductus est ad mortem. Et dabo inanes pro sepultura ejus, & divites pro morte ejus. Quoniam iniquitatem non fecit, nec dolus inventus est in ore ejus. Et Dominus vult purgare eum de plaga. Si detis pro peccato animas vestras, videtis semen longæ vitæ, & vult Dominus adolere animæ ejus, ostendere ei lumen, formare per prudentiam, justificare justum, benè servientem pluribus. Et peccata eorum ipse portavit. Ideò ipse hæreditatem possidebit multos, & fortium partietur spolia. Propter quod tradita est in mortem anima ejus, & inter iniquos deputatus est. Et ipse peccata multorum tollit.

lit. Et propter iniquitates nostras traditus est.

Pervide igitur, Domine mi, secundùm sanctæ tuæ mentis studium; quomodò prædicti Prophetæ Hieremias & Isajas sibimet consentientes asserant, qualiter perfectus Deus, de cœlo descendens pro salute generis humani, susceperit hominem, & superiùs ab Isaja prædictas passiones uterque naturæ illius in Christo suscepti hominis assignet. Nam nunquid Deus, qui est invisibilis, incomprehensibiliter poterat comprehendi, aut inimicis tradi, aut inter impios deputari, aut mori, aut vita ejus à terra tolli? Sed ille utique, qui, ut supra jam diximus, esuriit, sitivit, lassatus fuit, dormivit, atque ploravit, qui etiam in cruce passionis pendens, cum vidisset in se inhabitantem Deum de suo exire corpore, lachrymabili voce clamavit post eum, Hebraica lingua dicens, *Heli, Heli lammasabacthani*. Hoc est, *Deus meus, quare me dereliquisti?* Quamvis tertia die eum esset resuscitaturus. Tamen necesse erat illud adimpleri, quod jam prædixerat in Evangelio Jesus, suis Discipulis dicens: *Ego à Deo processi, exivi à Patre, & veni in huc Mundum, & iterùm relinquo hunc Mundum, & vado ad Patrem.* Siquidem & in ipsa passione, quamvis ille perfectus homo, à perfecto Deo susceptus, impiam moriens in cruce patiatur pœnam, tamen & ipse impassibilis Deus in eodem à se suscepto perfecto homine, quamvis passionem non sustinuerit, tamen injuriam passus est. Nam sicut qui indumentum conscindit, induto facit injuriam, ita & qui carnem ejus crucifixerunt, Divinitati ejus injuriam intulerunt. Hanc ergò Divinitatis injuriam omnia elementa videntia expaverunt. Nam denique terra contremuit, petræ scissæ sunt, Sol fugit in noctem, Luna sanguineo colore fuscata est, & tanquam damnatione perpetua jam Mundus oppressus esset, avulsæ locis cœlestibus stellæ ruerunt, & elementorum lege confusa, apertis monumentis, sepulta jam olim corpora animas receperunt.

Ideò ergò Catholici per Orbem terrarum fidelissimi Ecclesiarum Doctores secundùm Scripturarum authoritatem duas in Christo naturas prædicant, Divinitatis *& humanitatis. Quæ utinam consideraßet Eutyches*: Et tot annorum continentiæ laboribus *se* apertis oculis *non* immersisset, nec Orientis Ecclesiis impiam protulisset perturbationem, per confusas duarum naturarum substantias Deum passibilem pronuncians. Sed cum in ista suam sententiam Paulus Apostolus compleat dicens, *Quia in novissimis temporibus recedent quidam à fide*, tamen non sollicitus præmonet dicens: *Attendite Spiritibus seductoribus in hypocrisi mendaciloquorum, cauteriatam habentium conscientiam.* Nisi enim secundùm Apostoli Dictum cauteriatam & incertam suæ fidei habuisset conscientiam, nunquam tantam confusionem Ecclesiis Dei excitans suæ perfidiæ socios fecisset sanctos trecentos decem & octo Patres Nicæni Concilii, nec non & Cyrillum, & Athanasium, Felicem, Gregorium, & Proclum, sanctos Episcopos, qui non utique ejus perfidiam sequendo, sed superiùs à mea Humilitate expositam fidem docendo inter Sanctos & Electos Dei in numero & libro viventium dinumerati sunt. Sed ut simplicium & imperitorum illudat, & ad se ducens aduniat animos, ideò prædictos sanctos viros, Catholicæ fidei Authores & Prædicatores, suæ novæ & novissimæ perfidiæ fingit esse socios. Verè in hunc Eutychetem completa est Apostoli sententia dicentis: *Hujusmodi Pseudo-Apostoli, Operarii dolosi, transfigurant se in Apostolos Christi. Et non mirum. Ipse enim Sathanas transfigurat se, sicut Angelum lucis. Non ergò magnum, si ministri ejus transfigurentur sicut ministri Justitiæ: Quorum finis est secundùm operationem eorum.* Secundùm hanc ergò Apostoli sententiam, cum sit minister perfidiæ, simulat se socium esse ministris justitiæ, à quibus prædictam fidei nostræ *non* tenuit, à se doctam exposuit rationem: Inter quorum discipulos, & dulcissimos fideles fidei filios cupio tuam Nobilitatem mecum pariter adscribi, ut eorum, si meremur, sequentes fidei vestigia, precibus in futuro judicio misericordiam impetrare mereamur à triplici pietatis unita majestate, hoc est, Patris & Filii, & Spiritus Sancti, cui gloria in sæcula sæculorum. *Amen.* 2.Cor. 11.

CAPUT CCXXVI.

Codice millesimo trecentesimo vigesimo.

Commonitorium Papæ Celestini Episcopis & Presbyteris euntibus ad Orientem.

Celestinus Episcopus.

Commonitorium Episcopis & Presbyteris euntibus ad Orientem.

Cum Deo nostro, sicut credimus & speramus, authore ad destinata vestra Charitas venerit loca, ad fratrem ac Co-Episcopum nostrum Cyrillum consilium vestrum omne convertite: Et quidquid in ejus *Placito* videritis, facietis. Authoritatem Sedis Apostolicæ custodiri debere mandamus. Siquidem & instructiones, quæ vobis traditæ sunt, hoc loquuntur, ut interesse Conventui debeatis. Ad disceptationem si fuerit deventum, vos de eorum sententiis judicare debetis, non subire certamen. Quod si transactam Synodum, & redisse omnes Episcopos videritis, requirendum est, qualiter fuerunt res finitæ. Si pro antiqua fide Catholica res gestæ sunt, & sanctum fratrem meum Cyrillum Constantinopolim didiceritis profectum, ire vobis illò necesse est, ut

ut Epistolas nostras Principi porrigatis. Quod si aliter actum est, & in dissensione res sunt, ex ipsis rebus conjicere poteritis, quid cum consilio supradicti nostri Fratris agere debeatis.

Datum octavo Iduum Majarum, Basso & Antiocho Consulibus.

CAPUT CCXXVII.

TITULI DECRETORUM HILARI PAPÆ.

INCIPIUNT REGULÆ PAPÆ HILARI.

Flavio Basilisco, & Hermenrico Viris Clarissimis, sub die 16. calendas Decembris, residente Viro venerabili Papa Hilaro in Basilica S. Mariæ,
Et Maximo Taurinium civitatum, Provinciæ Galliarum.
Ingenuo Ebredunensi, Provinciæ SS.
Medionensi, Provinciæ SS.
Saturnino Avenionensi, Provinciæ SS.
Petro Portuensi.
Paulino Aquæbiensi.
Primo Attellano.
Gaudentio Abiciensi.
Sothere Neapolitano.
Tiburtio Capuano.
Cademio Scillateno.
Felice Cumiensi.
Eubodio Trifanensi.
Eusebio Genuensi.
Majorano Astensi.
Justo Faberino.
Felice Sipontino.
Concordio Barino.
Uranio.
Caprario Casitano.
Januario Prænestino.
Constantio Aquinate.
Adeodato Cumano.
Prætextato Interamnano.
Triberio Curium Sabinorum.
Claudio Pausolano.
Geruntio Camerino.
Adeodato Velliterno.
Lucifero Tysernis Meauris.
Crispiano Sub-Augustano.
Florentio Galesino.
Hilario Amerino.
Candido Tiburtino.
Paulo Foro-novano.
Eusebio Sutrino.
Apulegio Tarquinensi.
Gaudentio Anteatino.
Asterio Cabinate.
Projectitio Nepesino.
Asterio Foro-Clodiensi.
Philippo Numanate.
Gaudentio Veronensi.
Restituto & Octavio, Afris.

Residentibus cum universis Presbyteris, adstantibus quoque Diaconibus, Hilarus Episcopus Ecclesiæ Catholicæ Urbis Romæ, Synodo præsidens, dixit.

QUoniam Religiosus Sancto Spiritu congregante Conventus hortatur, ut quæcumque pro disciplina Ecclesiastica sunt, cura diligentiore tractemus, si placet, Fratres, ea quæ ad Ordinationum tenorem pertinent, juxta Divinæ legis Præcepta, & Nicænorum Canonum Constituta, ita jubente Domino in omne ævum mansura solidemus, ut nulli fas sit sine status sui periculo vel Divinas constitutiones, vel Apostolicæ Sedis Decreta temerare: Quia nos, qui potissimi Sacerdotis administramus officia, talium transgressionum culpa respiciet, si in causis Dei desides fuerimus inventi. Quia meminimus, quod timere debemus, qualiter comminetur Dominus negligentiæ Sacerdotum. Siquidem reatu majore delinquit, qui potiori honore perfruitur: Et graviora facit vitia peccatorum sublimitas dignitatum.

Cavendum ergò in primis est, ne ad sacratos Gradus, quod Gestis prioribus ante præscriptum est, quisque uni uxorem non virginem duxit, adspiret. Repellendi etiam quique in secundæ uxoris nuptias contra Apostolica Præcepta convenerint. Inscii litterarum. Nec non & aliqua membrorum damna perpessi. Et hi, qui ex Pœnitentibus sunt, ad sacros Ordines adspirare non audeant. Quisquis talium Consecrator exstiterit, Factum suum ipse dissolvet: Et quod commisit inlicitè, aut à Decessoribus suis invenit admissum, si proprium vult vitare *peccatum*, damnabit. Nos enim in nullum volumus severitatem ultionis exercere: Sed qui casibus dictis contumacia vel delectu deliquerit, & ipse, quod perperam fecit, abolere noluerit, in se, quidquid in alio non resecarit, inveniet. Quod ut deinceps possit tenaciùs custodiri, si placet, omnes causas & subscriptiones proprias commodate, ut Synodali judicio aditus claudatur inlicitis.

Ab

Ab universis Episcopis & Presbyteris adclamatum est:

Exaudi Christe, Hilaro vita. Dictum sexties. Hæc confirmamus, hæc docemus. Dictum octies. Hæc tenenda sunt, hæc servanda sunt. Dictum quinies. Doctrinæ vestræ gratias agimus. Dictum decies. Ista ut in perpetuum serventur rogamus. Dictum decies quinies. Per Dominum Petrum ut in perpetuum serventur rogamus. Dictum octies. Hæc præsumptio numquam fiat. Dictum decies. Qui hæc violaverit, in se inveniet. Dictum septies.

Et facto silentio, *Hilarus Episcopus dixit*:

Præter ea, Fratres, nova & inaudita, sicut ad nos missis de Hispaniis Epistolis sub certa religione pervenit, in quibusdam locis per diversitatem semina subinde nascuntur. Denique nonnulli Episcopatum, qui non nisi meritis præcedentibus datur, non Divinum munus, sed hæreditarium putantes esse compendium, credunt sicut res caducas, ita Sacerdotium, velut legati aut testamenti jure, posse dimitti. Nam plerique in mortis confinio constituti in locum suum feruntur alios designatis nominibus subrogare: Ut scilicet non legitima exspectetur electio, sed defuncti gratificatio pro Populi habeatur adsensu. Quod quam grave sit, existimate. Atque ideò, si placet, etiam hanc licentiam generaliter de Ecclesiis auferamus: Ne quod turpe dictu est, homini se putent, quod Dei est, debere. Ut autem quod ad nos perlatum est, ad vestram etiam possit pervenire notitiam, Hispanorum Fratrum & Co-Episcoporum nostrorum Scripta legantur.

Paulus Notarius recitavit.

Beatissimo, & Apostolica reverentia à nobis in Christo colendo, Papæ Hilaro Ascanius, & universi Episcopi Terraconensis Provinciæ.

Quoniam curam Apostolatus vester de provinciarum suarum Sacerdotibus gerat, filio nostro inlustri Vincentio Duce Provinciæ nostræ referente cognovimus. Cujus impulsu votum nostrum in ausum scribendi prona devotione surrexit. Ergo provinciali litterario sermone debita Coronæ vestræ obsequia deferentes, his quæsumus, ut dignatione, qua cæteros, etiam Humilitatem nostram in orationibus vestris in mente habere dignemini, Beatissime ac Apostolica reverentia in Christo à nobis colende Pater. Illud specialiùs deprecantes, ut Factum nostrum, quod tam voto penè omnis Provinciæ, quam exemplo vetustatis in notitiam vestram defertur, perpensis assertionibus nostris roborare dignemini.

Et cum legeret, ab universis Episcopis & Presbyteris adclamatum est: Exaudi Christe, Hilaro vita. Dictum est decies. Hæc præsumptio nunquam fiat. Dictum sexies. Quæ Dei sunt, ab homine dari non possunt. Dictum est sexies. Per Dominum Petrum, ut in perpetuum serventur. Dictum quinies. Hæc ut serventur rogamus.

Hilarus Episcopus dixit, Lege. *Paulus Notarius recitavit*.

Episcopus Barchinonensium civitatis, Sanctus Nundinarius, sortem explevit conditionis humanæ. Hic Episcopo venerabili Fratri nostro Hirineo, quem ipse antea in diœcesi sua, nobis volentibus, constituerat, derelinquens ei, quod potuit habere paupertas, supremæ voluntatis arbitrio, in locum suum ut substitueretur optavit. Sed defuncti judicium in ejus meritum non vacillat.

Et cum legeret, Probus Episcopus è consessu surgens dixit: illud licuit, hoc non licuit. Successores Deus dat. Authoritate vestra resistite huic rei per Apostolatum vestrum.

Hilarus Episcopus dixit: Percurre quæ cœperas. *Paulus Notarius recitavit*.

Siquidem omnis Clerus & plebs ejusdem civitatis, & optimi & plurimi Provinciales, ut idem in ejus locum observaret, à nobis speraverunt dato consensu. Nos cogitantes defuncti judicium, & probantes ejus vitam, & eorum nobilitatem atque multitudinem, qui petebant, simul & utilitatem Ecclesiæ memoratæ, optimum duximus, ut tanto Sacerdoti, qui ad Divina migraverat, non minoris meriti substitueretur Antistes: Præsertim cum Ecclesiam illius municipii, in qua antea fuerat ordinatus, semper hujus civitatis Ecclesiæ fuisse diœcesim constet. Ergò suppliciter deprecamur Apostolatum vestrum, ut Humilitatis nostræ *Decretum*, quod justè à nobis videtur factum, vestra authoritate firmetis.

Jam dudum sanè questi fueramus litteris nostris de præsumptione Sylvani Episcopi, & miramur quod nulla Apostolatus vestri Responsa suscepimus. Nunc hæc eadem suggerentes petimus, ut quid super his rebus observandum sit, Apostolicis sermonibus nos dignemini informare. Et ne forsitan per negligentiam portitoris, aut per longinqui itineris difficultatem Humilitatis nostræ ad vos Scripta non potuerint de hoc negotio pervenire, etiam suggestionem nostram malumus iterare.

Et subscriptio: Ora pro nobis. Sanctum Apostolatum vestrum jugi ævo Divina conservet æternitas nobis omnibus, & Ecclesiæ suæ, Domine verè noster, & Apostolice Papa.

Hilarus Episcopus dixit: *Alia Epistola recitetur*. Paulus Notarius recitavit.

Domino Beatissimo, & Apostolica reverentia à nobis in Christo colendo, Papæ Hilaro Ascanius, & universi Episcopi Tarraconensis Provinciæ.

Etiamsi nulla staret necessitas Ecclesiasticæ disciplinæ, expetendum reverà nobis fuerat illud privilegium Sedis vestræ, quo susceptis Regni clavibus post resurrectionem Salvatoris per totum orbem Beatissimi Petri singularis prædicatio universorum inluminationi prospexit. Cujus Vicarii Principatus, sicut eminet, ita metuendus est ab omnibus & amandus. Proindè nos Dominum in vobis primitùs adorantes, cui sine querela servitis, ad fidem recurrimus Apostolico ore laudatam, indè Responsa querentes, undè nihil errore, nihil præsumptione, sed Pontificali totum deliberatione percipitur. Cum hæc ita se habeant, est tamen inter nos falsus Frater, cujus præsumptionem, sicut diutiùs tacere non licuit, ita & loqui futuri judicii necessitas imperavit.

Sylvanus quidam, Episcopus Calogorræ, in ultima parte nostræ Provinciæ constitutus, Divinationes sibi indebitas usurpando, Humilitatem nostram ad hoc usque perduxit, ut contra ejus varian superstitionem Sedis vestræ unicum remedium flagitemus.

Hic namque jam ante septem aut octo ampliùs annos postponens Patrum Regulas, & vestra Instituta despiciens, nullis petentibus Populis Episcopum ordinavit. Cujus præproperum Factum existimantes fraterna pacifica posse admonitione sanari, profecit in pejus. Denique dum contra vetustatem canonum, contra Synodi Constituta, alterius Fratris nostri Presbyterum, spiritu tantùm præsumptionis accensus in eodem loco, qui illi fuerat destinatus, cui invito & repugnanti imposuerat manus, & qui nostro jam cœtui fuerat aggregatus, Episcopum fecit. Hinc factum est, ut de ejus miserrima temeritate ad nos Cæsar-Augustanæ urbis Episcopus, Frater noster, universa referret: Cujus diligentia & sollicitudo admodum prospexerat, si in aliquo profuisset. Siquidem cunctis in vicinia Episcopis, ne se schismatico adjungerent, frequentissimè contradixit. Sed obstinatione damnabili totum, quod erat inlicitum, & quod nobis pudor est dicere, non erubuit solus ille committere. Proinde quia his præsumptionibus, quæ unitatem dividunt, quæ schisma faciunt, velociter debet occurri, quæsumus Sedem vestram, ut quod super hac parte observari velitis, Apostolicis adfatibus instruamur: Quatenus Fraternitate collecta, prolatis in medium venerandæ Synodi Constitutis, contra rebellionis spiritum vestra authoritate subnixi, quid oporteat & de Ordinatore & de Ordinato fieri, intelligere Domino juvante possimus. Erit profectò vester triumphus, si Apostolatus vestri temporibus (quod à Sancti Petri Cathedra obtineri catholica audiat Ecclesia) si novella Zizaniorum semina fuerint exstirpata.

Et subscriptio: Orantem pro nobis Sanctum Apostolatum vestrum jugi ævo Divina conservet æternitas.

Ab universis Episcopis & Presbyteris adclamatum est: Ut hæc emendetur rogamus. Dictum est sexies. Ut hæc recidantur rogamus. Dictum septies. Ut disciplina servetur rogamus. Dictum octies. Ut antiquitas servetur rogamus. Dictum septies. Ut Canones custodiantur rogamus. Dictum septies. Ut in præsumptoribus vindicetur rogamus. Dictum est septies. Ordinatio Apostolica inlibata servetur. Dictum octies. Exaudi Christe, Hilaro vita. Dictum est quinies. Dignus Papa, dignus Doctor. Dictum octies.

Hilarus Episcopus dixit.

Acceptis quæ recitata sunt, de omnibus nunc fratres speciales sententias Domino vobis inspirante depromite.

Maximus Episcopus Ecclesiæ Taurinatis dixit: In custodiendis omnibus, quæ ad sacras Ordinationes pertinent disciplinis melius sententiæ meæ professione denuntio, nihil à me unquam eorum, quæ prohibita sunt, esse faciendum. De reliquis censeo, ut quisquis talia fecerit, aut detecta in Ecclesiis resecare noluerit, noverit se graves caussas in Apostolicæ Sedis judicio redditurum, in quo illi necesse erit subire sententiam.

Ingenuus Episcopus Ebredunensis dixit: Mihi quoque eadem de omnibus partibus sententia est, qua me ipse constringo, ne quid à me unquam de his, quæ sunt interdicta, tentetur. Quia novi statum, & professionem meam. De cæteris etiam censeo, ut quisquis Statutorum transgressor exstiterit, sciat se Ecclesiasticæ Regulæ laqueis innodari, & reatum Apostolicæ Sedis incurrere.

Paulus Episcopus Aquæ-Vivæ dixit: Ego quoque simili me lege constringo. Et de cæteris, qui transgressores fuerint, pariter censeo, ne eis sine periculo sui quidquam tale tentare liceat, quod meritò debeat vindicari.

Primus Episcopus Ecclesiæ Atellanæ dixit: Hoc & ego censeo esse observandum.

Palladius Episcopus Ecclesiæ Salpinæ dixit: Nihil me contra disciplinam Ecclesiasticam vel Statuta sanctorum Canonum facturum esse polliceor.

Triberius Episcopus Ecclesiæ Sabinensis dixit: Profiteor me Statuta Sedis Apostolicę in omnibus custodire. Et si in Ecclesia mea Clericorum aliquem contra Præcepta sanctorum Canonum deprehendero, aut mulierem duxisse, aut duas habere uxores ab Ecclesiastico officio separari.

Ab universis Episcopis dictum est: Sententias Fratrum omnes sequimur; omnes confirmamus, & observandum esse decernimus. Exaudi Christe, Hilaro vita. Dictum sexies. Quæ malè admissa sunt, per te corrigantur. Dictum nonies. Quod non licet, non fiat. Dictum octies.

Hila-

Hilarus Episcopus Ecclesiæ urbis Romæ, Synodo præsidens, dixit: Quoniam præsentis definitionis formam, quæ secundùm Sanctorum est statuta sententiam, in omnium Ecclesiarum notitiam pervenire decernimus, ne cuiquam pro sui possit ignoratione licere quod non licet; edere Gesta Notariorum sollicitudo curabit.

Præceptum Hilari Episcopi Ascanio, & universis Episcopis Tarraconensis Ecclesiæ.

Postquam Litteras vestræ Dilectionis accepimus, quibus præsumptiones Sylvani Episcopi Calogorensium Ecclesiæ retundi petistis, & rursum Barchinonensium quæritis nimis illicita vota firmari, Honoratorum & Possessorum Tyriassonensium, Cascantensium, Calogoritanorum, Varegensium, Tritiensium, Levisensium, & Vero-Virtensium civitatis cum subscriptionibus diversorum litteras nobis constat ingestas, per quas id, quod de Sylvano querela vestra deprompserat, excusabant. Sed reprehensione justissima eorum pariter justa allegatio non carebat: Quia præter conscientiam Metropolitani, Fratris & Co-Episcopi nostri Ascanii, nonnullis civitatibus ordinatos claruit Sacerdotes. Unde quoniam quidquid ab alterutra parte est indicatum, omni videamus perversitate confusum, temporum necessitate perspecta, hac ratione decernimus ad veniam pertinere quod gestum est, ut nihil deinceps contra Præcepta beati Apostoli, nihil contra Nicænorum Canonum Constituta tentetur.

Hoc autem primum juxta eorundem Patrum Regulas volumus custodiri, ut nullus præter notitiam atque consensum Fratris Ascanii Metropolitani aliquatenus consecretur Antistes: Quia hoc & vetus Ordo tenuit. Hoc trecentorum decem & octo sanctorum Patrum definivit authoritas, cui quisquis obvias tetenderit manus, eorum se consortio fatetur indignum, quorum præceptionibus resultarit.

In quorum contumeliam superbo spiritu etiam pars illa contemnitur, qua vetatur, ne quis relicta Ecclesia sua ad alteram transire præsumat: Quod nimis improbè, conniventibus, & ut doleatur graviùs, vobis quærentibus, Hirinæus Episcopus conatur admittere, qui non authoritate revocari cupitis, quos maximè de rebus inlicitis magna indignatione *oporteret* accendi.

Lectis ergò in conventu Fratrum, quos Natalis mei festivitas congregarat, litteris vestris, quæ de ordinandis Episcopis secundùm Statuta canonum, vel Prædecessorum meorum decreta sunt, perlecta sententia, Gestorum, quæ pariter direximus, tenore discetis. Unde remoto ab Ecclesia Barchinonensi, atque ad sua remisso Hirineo, sedatis per Sacerdotalem modestiam voluntatibus, quæ per ignorantiam Ecclesiasticarum legum desiderant quod non licet obtinere, talis protinus de Clero proprio Barchinonensibus *Episcopus* ordinetur, qualem te præcipuè, Frater Ascani, oporteat eligere, & deceat consecrare. Ne si similiter fortè factum fuerit, non sine objurgatione tui maximè nominis retundat nostra Præceptio, quod in injuriam Dei, à quo specialiter Sacerdotalium est gratia dignitatum, didicerimus admissum. Nec Episcopi honor hæreditarium jus putetur, quod nobis sola Dei nostri Christi benignitate confertur.

Ordinatos ergò nunc Episcopos, qui antè te ignorante provecti sunt, licet cum suis authoribus meruerint submoveri, hac ratione firmamus, si & viduæ maritus quis non fuerit, & in unius virginis nuptias ac vota convenerit, sicut & legalia Constituta præcipiunt, dicendo: *Sacerdos virginem uxorem accipiat, non viduam, non repudiatam.* Levit. 21. Secundùm quod etiam Beatus Apostolus Paulus, Magister gentium, de his qui fieri desiderant Sacerdotes, propria institutione non tacuit, dicens: *Unius uxoris virum.* 1. Tim. 3. Cujus tenore sententiæ ita informati esse debetis, ut inter cætera quæ cavenda sunt, hæc studeatis præcipuè custodiri, quæ cognoscitis ante universa mandari. In quibus etiam perspiciendum est, ne duo sint in una Ecclesia Sacerdotes. Nec litterarum ignarus, aut carens aliqua parte membrorum, vel etiam ex Pœnitentibus aliquis ad sacrum Ministerium prorsùs sinatur accedere.

Nec tantùm putetis petitiones valere Populorum, ut cum his parere cupitis, Dei nostri voluntatem, quæ nos peccare prohibet, deseratis, cujus indignatio ex hoc graviùs commovetur, quia benignitas ejus, dum fiunt inlicita per eos, qui sunt Interpretes placationis, offenditur.

Ut autem omnia secundùm hæc, quæ scripsimus, corrigantur, præsentes litteras Trajano Sub-Diacono nostro veniente direximus.

Quod si Hirineus Episcopus ad Ecclesiam suam, deposito improbitatis ambitu, redire neglexerit, quod ei non judicio, sed humanitate præstabitur, removendum se ab Episcopali consortio esse cognoscat.

Data III. Kal. Januar. Basilisco & Hermenrico VV. CC.

CAPUT CCXXVIII.

EX CODICE 1345.

Concilium Neapolitanum.

CUm millesimo centesimo vigesimo Incarnationis Dominicæ anno, peccatis nostris exigentibus, Hierosolymitana Regio multis oppressionibus vastaretur, & frugibus jam à locustis & muribus quadriennio consumptis, creberrimisque Saracenorum assultibus & insidiis, plurimis peregrinorum & civium interfectis desolaretur, vir columbinæ simplicitatis Patriarcha Garmundus, humilitatisque alumnus, & feli-

felicitatis filius Balduinus, Latinitatis Hieroſolymorum Rex ſecundus, pietatis precibus & juſtitiæ operibus imminenti civium periculo occurrere ſatagentes, Divina inſpiratione compuncti, ad erigendum Eccleſiæ & Regionis ſtatum, cum ipſis Eccleſiæ Prælatis & Regni Primatibus, ſecundo Regni, & Patriarchatus ſui anno ſeptimo, decimo Kalendas Februarii, apud Neapolim Samariæ civitatem Concilium iniverunt, & neceſſitate terræ ſic exigente, quæ ſubſcripſimus ad corruentis Populi correctionem Decreta ſtabiliverunt. Cum enim eo maximè tempore prædictæ Regionis Populus omnia voluptatum declivia ſequeretur, ideòque quotidianis infortuniis imminutus periclitaretur, unicum eis viſum eſt refugium, & Divinam miſericordiam invocare, & labentis Populi peccatis aliqua juſtitiæ frœna imponere, quatenus & peccatis ceſſantibus, ut in Populo Iſraelitico contigiſſe legimus, Divina ultio ceſſaret, & pœnitentes filios Divina miſericordia, quæ non mortem, ſed peccatoris correptionem deſiderat, ab imminenti hoſtium periculo eriperet. Hoſtes namque, videlicet Saraceni, præterita æſtate Rogerium Antiochiæ Principem, & totius ferè Antiocheni Principatus Chriſtianitatem, heu bello devictam, interemerant, & Hieroſolymitanam Regionem ſolito crebriùs invadebant. Sed de his hactenus.

Nunc autem viros, qui prænominato Concilio interfuerunt, & quæ ſequuntur Præcepta confirmaverunt, nomina ſubnotemus. Garmundus Patriarcha Hieroſolymitanus. Balduinus Latinitatis Rex ſecundus Hieroſolymorum. Ebremarius Cæſareæ Archi-Epiſcopus. Bernardus Nazarenus Epiſcopus. Auſquilinus Bethleem Epiſcopus. Rogerius Ramatenſis Epiſcopus. Guildonius electus Abbas Sanctæ Mariæ de Valle Joſaphat. Petrus de Monte Thabor. Aviardus Prior Templi Domini. Arnaldus Prior Montis Sion. Gerardus Prior Sepulchri Domini. Paganus Regis Cancellarius. Euſtachius G. Wilhelmus de Buns. Bariſanus Joppe Conſtabularius. Balduinus de Ramis.

CAPITULUM I.

Neapolitani Concilii.

QUoniam quæ à Deo incipiunt, per ipſum ac in ipſum finiri neceſſe eſt, ut hoc ſacrum Concilium à Deo incipiat, & in Deum finem habeat, ego Balduinus Latinitatis Hieroſolymorum Rex ſecundus, hujus ſacri Conventus exordium à Deo aſſumens, ut ipſe præcepi, reddo & concedo Sacro-Sanctæ Eccleſię Hieroſolymitanæ, & præſenti Patriarchæ Garmundo, & ejus Succeſſoribus, redditnum meorum Decimas, ſicut ratio Diœceſis ejus exigit, id eſt, Decimas redditnum Hieruſalem, & Neapolis, & Ptolomaidis, quæ alio nomine Accon appellatur, quatenus ipſe, orationum officium pro Regni ſtatu apud Deum exercens, hoc Regalis charitatis adminiculo ad præſens ſuſtentari valeat. Et ſi aliquando creſcente Religione Chriſtiana in aliqua prædictarum civitatum ipſe aut aliquis Succeſſorum ejus Epiſcopum ordinaverit, ipſarum Decimas pro Regis & Eccleſiæ conſilio diſponat.

Capitulum II.

Ego Rex Balduinus Viris hujus ſacri Concilii videntibus & faventibus perſonis, & Baronibus meis, idemque prout Parochiarum ſuarum ratio exigit, de ſuis Decimis facientibus, ut prædixi, Decimas reddo, & ſuperbiæ, qua ego vel ipſi interim retinuimus, culpam faciens cum ipſis veniam peto.

Capitulum III.

Ego Patriarcha Garmundus ex omnipotentis Dei parte, & mea, & omnium adſtantium Co-Epiſcoporum & fratrum poteſtate, ſuper prędicta Decimarum redditione vos abſolvo, & Decimas, quas Deo, & mihi, cæteriſque Epiſcopis veſtris dari debere recognoſcitis prout cujuſque præſentium ſeu abſentium fratrum Parochia exigit, charitativè cum eis recipio.

Capitulum IV.

Si quis ſe ab uxore malè tractari timuerit, quem ſuſpectum habet, conveniat, eique domus ſuæ introitum, & uxoris ſuæ colloquium coram legalibus teſtibus interdicat. Si verò poſt Interdictum ipſe aut aliquis amicorum ejus, in ſua aliave domo eos colloquentes invenerit, vir abſque membrorum abſciſſione ad Eccleſiæ juſtitiam deducatur. Et ſi ſe ignito ferro purgaverit, impunitus dimittatur. Cæterum ſi quid dedecoris in colloquii inventione ſuſtinuit, pro interdicta tranſgreſſione abſque vindicta impunitum dimittatur.

Capitulum V.

Quicumque cum alterius uxore concubuiſſe probatus fuerit, accepta judicii ſententia evíretur, & ab hac terra ejiciatur; Mœcha verò enaſetur, niſi vir ejus miſericordiam facere voluerit. Quod ſi fecerit, ambo mare tranſgrediantur.

Capitulum VI.

Si quis Clericum ſuſpectum habuerit, domum & uxoris colloquium ei, ut prædiximus, interdicat. Si verò poſtea eos colloquentes invenerit, Eccleſiæ magis Magiſtratui id oſtendat. Et ſi poſt-

postmodùm eos concumbentes aut colloquentes repererit, rem demum ad justitiam deducat. Quod si justitia eum exordinaverit, deinceps in cæteris foris-factis laicali sententiæ subjaceat.

Capitulum VII.

Si Leno aut Lena alicujus uxorem verbis corrumpat, & mœchari faciat, mœchi vel mœchæ judicium subeat.

Capitulum VIII.

Si quispiam adultus Sodomitica nequitia se spontè polluisse probatus fuerit, tam faciens quam patiens comburatur.

Capitulum IX.

Si infans, aut quilibet provectus ab aliquo Sodomita vi commaculatus fuerit, & interim clamorem fecerit, Sodomita flammis tradatur. Qui verò non spontè peccaverit, secundùm Ecclesiæ sententiam pœniteat, & legalitatem non amittat.

Capitulum X.

Si quis Sodomiticum scelus vi semel passus id celaverit, & se denuò sordidari permiserit, nec justitiæ ostenderit, ubi postmodùm probatus fuerit, ut Sodomita judicetur.

Capitulum XI.

Si quis Sodomita, antequam accusetur, resipuerit, & pœnitentia ductus illi abominabili nequitiæ jure jurando abrenuntiaverit, in Ecclesiam recipiatur, & secundùm Canonum sententiam judicetur. Si autem rursus in id inciderit, & secundò pœnitere voluerit, ad pœnitentiam quidem admittatur, sed Hierosolymitano Regno eliminetur.

Capitulum XII.

Si quis cum consentiente sibi Saracena concubuisse probatus fuerit, ementuletur, illa verò naso truncetur.

Capitulum XIII.

Si quis Saracenam suam vi oppresserit, ipsa quidem infiscabitur, ipse verò extestificabitur.

Capitulum XIV.

Si quis Saracenam alterius vi sibi suppofuerit, *similem* sententiam subibit.

Capitulum XV.

Si Christiana Saraceno sponte commisceatur, ambo mœchantium sententia judicentur. Si verò vi ab eo oppressa fuerit, ipsa quidem culpa non tenebitur, sed Saracenus eunuchizabitur.

Capitulum XVI.

Si Saracenus aut Saracena Francigeno more se induant, infiscentur.

Capitulum XVII.

Si quis unam habens uxorem, aliam superduxerit, usque ad primam prædicti anni Dominicam Quadragesimæ diem Presbytero & confessus pœniteat, & deinceps secundùm Ecclesiæ Præceptum se habeat. Si verò id amplius celaverit, res ejus infiscabuntur, & ipse publicè frustatus ab hac terra excommunicetur.

Capitulum XVIII.

Si quis nescius alterius uxorem duxerit, aut mulier alterius conjugi nescia nupserit, quem ignorantia defendit, compare ejecto, in hac terra remaneat, & nubendi licentiam habeat.

Capitulum XIX.

Si quis volens dimitere conjugem, se aliam habere, aut viva uxore se eam duxisse dixerit, aut calido ferro id demonstret, aut legales testes, qui jurejurando illud pro eo comprobent, Ecclesiæ Magistratui præsentet. Quamcumque autem in virilis sexus erratibus sententiam stabilivimus, eamdem in sexu fœmineo corfimamus.

Capitulum XX.

Si Clericus causa defensionis arma detulerit, culpa non teneatur. Si autem militia aut alicujus curialitatis causa coronam dimiserit, usque ad prædictum terminum Ecclesiæ id confessus coronam reddat, & deinceps secundùm Patriarchæ Præceptum se habeat. Si autem ampliùs celaverit, pro Regis & Patriarchæ consilio se contineat.

Capitulum XXI.

Si Monachus aut Regularis Canonicus apostatavit, aut ad Ordinem recurrat, aut ad Patriam redeat.

Capitulum XXII.

Quicumque aliquem accusaverit, & probare non potuerit, eidem pœnæ subjaceat.

Capitulum XXIII.

Si quis de latrocinio convictus fuerit, si furtum fuerit ultra b. 3. membris comminuatur, manu,

nu, & pede, & oculis. Si verò infra b. furtum fuit, cauterio in facie coquatur, & per villam ductus flagellis cædatur. Et si in eo aliquid inventum fuerit, ei cui damnum intulit, reddatur. Si verò nihil habuerit, corpus ejus homini, cui fecit furtum, delibetur. Si rursum alia vice id perpetravit, omnibus membris aut vita privetur.

Capitulum XXIV.

Si quis furtum fecerit, & infra annos fuerit, custodiatur, donec in Curia Regis provideatur, quid de eo sit agendum.

Capitulum XXV.

Si quis Baronum hominem sui Comparis in latrocinio cepit, membris non comminuatur, sed in Curiam Regis ad judicandum mittatur.

Et in decisione Parochialium finium quinque testes sufficiant, sive Clerici, sive Laici.

Paschalis Papa II. Guidoni Viennensi Archi-Episcopo, Apostolicæ Sedis Legato.

Controversiam, quæ inter Bisuntinos Canonicos Sancti Joannis & Sancti Stephani tanto jam tempore voluta est, Canonico nec tandem apud nos judicio noveris esse decisam. Præcipimus ergo Sollicitudini tuæ, ut pro hoc negotio peragendo, & tanti scandali lite sedanda, adhibitis tecum sapientibus & Religiosis fratribus, vel Divionem, vel ad alium competentiorem locum convenias, quò possint sine gravamine personas sibi necessarias adducere, & omni partium animositate seposita ita syncerè, ita liquidè judicii hujus perfectionem accipias, quatenus inter eos nulla ulterius hujus rei lis aut querela remaneat. Testes autem hujus quæstionis probatores, quia de captu Parochiæ causa gravior agitur, quinque sint sive Clerici, sive Laici, qui secundum Canonicas sanctiones de visu & auditu testimonium proferant.

Ut in probatione possessionum Domestici & socii admittantur.

Idem ad eundem. Super prudentia tua plurimum admiramur, quod in negotio Beati Stephani Clericorum ipsorum testimonium acceptare nolueris, cum Beatus Gregorius in hujusmodi causis Ecclesiarum Actoribus probationem imponat. Diversæ namque sunt causarum species, nec in omnibus causis omnia agirantur. In criminibus siquidem accusatoris & testium illa distinctio observanda est, quæ Canonibus continetur: Neque ad probationem Domestici assumantur. Cæterum in possessionum vel cæteris hujusmodi negotiis hi potissimum assumendi sunt qui eadem negotia tractaverunt, de quorum visu & auditu hæsitatio esse non debeat. Si ergo iidem Clerici idonei sunt, ab assertione causæ illius nullatenus repellantur, sed sicut aliis litteris delibatum est, inter Sancti Joannis & Sancti Stephani Canonicos lis illa pleniùs decidatur.

Quid est territorium? Pompejus interrogat. Territorium est universitas agrorum inter fines cujusque civitatis. Quod ab eo quidam dictum ajunt, quod Magistratus ejus loci inter eos fines terrendi, id est, submovendi vim habet.

Verbum, *Suum*, ambiguum est, utrum de toto, an de parte significet, ideò inquirat suum non esse adjicere debere, & neque sibi commune esse.

Innocentius, Servus Servorum Dei, Episcopis Galliæ. Inter cætera. Illos etiam limites inter Ecclesias esse sancimus, quos antiquitus fuisse vel Scriptorum *attestatione* vel territoriorum divisione, vel certis aliquibus judiciis constat, ut annuente Domino Ecclesiarum pax nulla occasione turbetur. Et quæ pro fidelium salute statuta sunt, perenni tempore inconvulsa stabilitate persistant.

EX-

EXTRACTUM EX VOLUMINE

SEU CODICE SIC INTITULATO:

Memoria di cose appartenenti alla Reverenda Camera Apostolica con altri particolari, ed utili, e curiosi, cavato e rescritto da un Libro intitolato,

DE DOMO REGIA FRANCORUM,

Scripto a mano in 6. che era di carta pecora di carattere bello, fatto circa l'anno M. CCCC. VI.

E ci si tratta di cose di centinaja d'anni prima.

PARS DUODECIMA.

Sequentes Epistolæ, diversis directæ Personis, sunt Anacleti Anti-Papæ.

EPISTOLA PRIMA.

Onversionis meæ primordia reducens ad animum, multum me Cluniacensi Monasterio invenio debitorem: Propter quod in eo & Monachicum habitum, & conversandi sumpsi, Divinæ potentiæ gratia protegente, principium. Cui licet in omnibus, quæ mihi pleno charitatis ubere pia devotione impendit, æqua redhibitione nequeam respondere, meipsum tamen ei, quoad possum fidelissima servitute substerno. Et ideò de statu nostro, seu de his, quæ penes nos, Dei nos respiciente clementia, prosperè acta sunt vel aguntur, sanctæ Dilectioni vestræ dignum duximus, missis ad vos litteris, intimare. Decedente siquidem de hac vita Domino Prædecessore nostro piæ memoriæ Papa Honorio, Cardinales Ecclesiæ Romanæ Presbyteri, & Diaconi, & Subdiaconi, Primicerius cum omni Schola & Ordinibus Palatii, Judices & Scriniarii, & Clerus omnis Romanus, expetente omni Populo cum Honoratorum devotissimo assensu, in Titulo Beati Marci me, licet indignum, in Papam Anacletum unanimiter elegerunt: Et electum in Ecclesia Beati Petri Patroni nostri Venerabilis Frater noster Petrus Portuensis Episcopus cum diversarum Regionum Episcopis celeberrimè consecravit. Verùm quidam falsi Fratres, Filii Belial, Filii pestilentiæ, Filii Agar, sapientiam, quæ de terra est, exquirentes, inebriati calice iræ Dei omnipotentis, Dei dispositioni & constitutioni Ecclesiasticæ ausu improbo nisi sunt contraire. Quorum caput est Aimericus quondam Cancellarius, avaritiæ servus, histrionum & scurrarum delirus incentor, Ecclesiarum expoliator, servorum Dei improbus exactor, alter Giezi, qui Simoniis publicis & privatis lepram Naamam & maledictionem Dei hæreditario est jure sortitus. Hinc Joannes de Crema, homo miserabilis, & verè Nicolaita, & inter Biothanatos aliquando per Papam Honorium & Cardinales damnatus promissionibus vanis inductus, alludit. De Petro Cardinali Sanctæ Anastasiæ, quod Thesauri Cluniacensis assuetis tergiversationibus insatiabilis exstitit prædo, & Gozelino Sanctæ Cæciliæ silere dignius duximus, quam de eis, & de eorum turpissima servitute vobis scribere. Hi Aimerici quadra vivebant, & sicut celebre est apud nos, Juramento adstricti iniquitatis suæ Caput per omnia sequuntur. De quibusdam Pseudo-Episcopis, quos factio-

factionis suæ complices prædictus induxit, nullus nobis sermo, nulla nobis cura est, cùm nihil ad eos de Romani Pontificis Electione pertineat. Porrò quia per Dei gratiam omnia nobis prospera sunt, nos in aliquo lædere non valent: Maledicta congeminant, latrant in nos canes impudentissimi, & ore vipereo detrahunt, & fœtentem crapulam eructantes, in Dei Ecclesia de sua pessima conscientia multa ore fœtentissimo evomunt. Posuerunt quippè, juxta impiorum testimonium, mendacium spem suam, obtenebratos habentes oculos, nescientes quod iniquitates in excelso loquantur, & ponant in cœlum os suum, ut lingua eorum transeat super terram. Nec mirum, si ab eis cum Dei Ecclesia blasphemamur, cum Patrem familias Dominum Beelzebub vocaverint Patres eorum. Quocirca fratres in Christo charissimi Paterno vos alloquio salutantes, Dilectionem vestram in Domino commonemus, ut eorum prestigia, si fortè vobis arriserint, evitantes, Romanæ Ecclesiæ unitatem constantissimè teneatis. Sanè, fratres, illi de quibus scripsimus, qui Dei Ecclesiam scindere, & Altare anathematis & maledictionis titulum sunt fabricare moliti, Sancti Spiritus & proprio sunt judicio condemnati. Convenientibus namque fratribus nostris, cum omni Clero Romano, cum tertiò quaterque vocati, aut rationem ponere aut satisfacere contempsissent, ab Ecclesiæ gremio digno sunt anathemate resecati. Tradidimus eos Sathanæ, ut discant non blasphemare. Illorum versutias & præstigiosa figmenta, quia longum est scribere, Latori præsentium, dilecto filio nostro Gregorio, Sedis nostræ Diacono Cardinali commisimus indicanda. Rogamus itaque Sanctitatem vestram, ut illam quam olim circa me dilectionem in minori administratione visi estis exhibere, nunc in Apostolicæ Sedis Regimine constituto subtrahere non debeatis. Considerans siquidem infirmitatem meam ad Apostolicæ Sedis culmen non posse sufficere, onus hoc declinare malueram, ne in Pastorali regimine imparis administrationis actione succumberem: Sed quia contraire non est disponentis Dei arbitrio, obedienter secutus sum, quod misericors de me Omnipotentis manus voluerit operari. Domini & Principes nostri Petrus & Paulus, quibus in loco sancto assiduè deservitis, vobis pro nobis orantibus gaudia æternæ felicitatis obtineant. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA II.

Diuturna Prædecessorum nostrorum consuetudo & negotia nuper emergentia nos compellunt, ut Legatum ex Latere nostro ad vos dirigere debeamus. Dilectum itaque Filium nostrum Gregorium Cardinalem Diaconum in partes Aquitaniæ mittentes rogamus, ut solita eum pietate pro Beati Petri & nostra reverentia benignè suscipiatis, eique quo ordine nos Dominus Apostolicæ Sedi præesse voluit, ac de scandalo, quod à paucissimis in Romana Ecclesia factum audistis, aures vestras sine hæsitatione præbeatis. Fidem nimirum ejus Sacrosancta Romana Ecclesia probatam habet, neque aliud vobis enarrabit, præter id quod veritas docet. Prætereà Universitati vestræ significamus, quod pro morum honestate, prudentiæque efficacia, sicut Beatæ recordationis Papa Paschalis nutritor noster, & post eum alii Antecessores nostri Romani Pontifices fecerunt, Venerabilem Fratrem nostrum Girardum, Engolismensem Episcopum, per vestras Provincias vobis ei cooperantibus, Apostolicæ Sedis liberalitate in partem sollicitudinis vestræ vocavimus. Per præsentia igitur vobis Scripta mandamus, ut eidem fratri nostro, tanquam Apostolicæ Sedis Legato, debitam curetis reverentiam exhibere. Nos enim ei & Dilecto Filio nostro dedimus in Mandatis, ut convocato Fratrum Collegio, Concilium debeant celebrare, in quo charitate media consedentes, communicato consilio, Sanctique Spiritus gratia invocata, corrigenda corrigant, & quæ digna fuerint confirmatione corroborent. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendas Maii.

EPISTOLA III.

Pro tua probitate, quam Sancta Mater Romana Ecclesia longo jam tempore expertam habet, Te tanquam charissimum suum præcipuum Filium dilexit, & speciali gratia honoravit. Dominus siquidem & nutritor noster sanctæ memoriæ Papa Paschalis, & alii post eum Romani Pontifices ob Insignia virtutum tuarum suas tibi commiserunt vices in Aquitaniæ partibus peragendas. Nos igitur dilectionis præteritæ ac sollicitudinis memores, quibus semper Matrem tuam Romanam Ecclesiam dilexisti, & propensiùs adjuvisti, Legationem Apostolicæ Sedis, liberalitate à Prædecessoribus nostris tibi concessam, nos quoque concedimus, & sicut illorum habuisse cognosceris, ità & nostras habere te vices deinceps volumus, & gratis, plenoque charitatis intuitu confirmamus. Ad hujus autem nostræ concessionis firmamentum, dilectum Filium nostrum Gregorium Diaconum Cardinalem misimus, quem in partibus illis aliquantisper volumus conversari. Tuæ itaque Fraternitati mandamus, ut cum eodem Filio nostro Concilium studeas convocare, in quo charitate media consedentes, communicato Fratrum consilio, Sanctique Spiritus gratia cooperante, corrigenda corrigant, & quæ confirmatione digna sunt, confirment. Per ipsum etiam de promotione nostra, seu de scandalo, quod in Romana Ecclesia factum audisti, te reddimus certiorem, quatenùs Dilectio tua & mendacium omne

omne respuere, & veritatis testimonio indubitanter valeat adhærere. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA IV.

VEteris amicitiæ memores, & ejus præcipuè, quæ inter te & bonæ memoriæ Patrem meum longo tempore stabili firmitate duravit, dignum duximus Nobilem Prudentiam tuam Sedis Apostolicæ litteris visitare, & mutuæ affectionis fœdera dignis allegationibus innovare. Quamobrem quantò te arctiùs charitatis brachiis cupimus amplexari, tantò diligentiùs de statu Romanæ Ecclesiæ, seu de his, quæ penes nos sunt acta, litterarum nostrarum serie Dilectioni tuæ intimare curavimus. Obeunte siquidem piæ memoriæ Papa Honorio, fratres nostri Cardinales, Presbyteri & Diacones, cum omni Clero Romano, expetente Populo, & indefessis vocibus insistente, consentientibus etiam juxta tenorem Canonum Honoratis, devotis animis, & affectione unanimi, invitum me, & viribus imparem concorditer elegerunt, electumque posteà venerabilis frater noster Petrus Portuensis Episcopus, convenientibus diversarum Regionum Episcopis, ad Altare Beati Petri sub oculis omnium in Romanum Pontificem celeberrimè consecravit.

Verùm quidam de fratribus, loco & tempore novitii, & paucissimi numero, quorundam perfidorum blandis astutiis suffocati, Altare aliud erigere, & anathema Jericho in Sanctuarium Dei introducere, & simulacrum Phegor de inauribus mulierum insipientium sunt in tenebris fabricare conati. Sed Deus omnipotens, qui consilium Achitofel infatuavit, eorum prava consilia, modo mirabili *destruxit*. De domo namque Leonis Frangipane, cujus potissimùm viribus videbantur inniti, nocturno tempore fugientes se trans Tiberim contulerunt, & ibi quasi in quodam carcere latitantes præsumptionis suæ ignominiam crebris doloribus flebiliter experiuntur. Sanè Clerus omnis Romanus individua nobis charitate cohæret. Præfectus Urbis Leo Frangipane cum filio, & Cencio Frangipane, & Nobiles omnes, ac Plebs omnis Romana, consuetam nobis fidelitatem fecerunt. Nos quoque, quæ officii nostri sunt, in Urbe, intus & extra, liberè exercemus. Ordinationes Cardinalium fecimus, & Episcopos, largiente Domino, consecravimus. Rogamus itaque Nobilitatem tuam, ut sicut de te spem firmissimam possidemus, pro Romana Ecclesia consueta debeas instantia laborare, & dilectionis tuæ insignia manifestis nos facias effectibus experiri. Hoc enim agens, & Romanam Ecclesiam semper obnoxiam, & nos tibi de cætero facies debitores. Nec te, charissime, Aimerici quondam Cancellarii, Prædonis improbi, Simoniæ servi, seu Joannis de Crema, hominis superbissimi & incircumcisi, & verè Nicolaitæ, monstruosa mendacia moveant, nec fidei tuæ murum eorum vaniloquia aut venenosa mendacia penetrent, qui velut Cain à facie Domini fugientes, maledicti à terra, fratricidii signum meretricia coguntur fronte gestare. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA V.

DEsiderium desiderii nostri fuerat idoneum ad vos à Latere nostro Nuncium destinare. Cæterùm nobis erga plurima occupatis desiderium nostrum hucusque dilatum est. Sanè opportunitate habita unum ex præcipuis Romanæ Ecclesiæ membris, charissimum videlicet ac Venerabilem Fratrem nostrum Ottonem, Tudertinum Episcopum, ad partes vestras duximus delegandum, quod vos ex parte nostra pleniùs visitet, ac de statu nostro faciat certiores. Si quæ etiam inter vos fuerint pertractanda negotia, Sancto cooperante Spiritu unà vobiscum vice nostra pertractet. Præsentibus igitur litteris Universitatem vestram rogamus, ut eum reverenter suscipere, eique, tanquam Vicario nostro, studeatis assistere & obedire. Hortamur etiam, ne laudabilem fidei vestræ constantiam quorundam maliloquia, vel præstigiosa figmenta perturbent, qui utique post concupiscentias suas euntes, Altare aliud in Ecclesia Dei erigere, atque in occultis tenebris Idolum cruentis manibus fabricare præsumpserunt. Horum enim, disponente Deo, circa promotionem nostram Factum audistis: *Quam* non in angulo vel latibulo, sed in luce, & in manifesto ab universo Urbis Clero & Populo, ex deliberato Fratrum consilio, ex communi assensu & unanimi desiderio, celebratam esse noveritis. Nos per Dei gratiam in tota Urbe intùs & extrà, quæ nostri officii sunt, libertate plenaria operamur. Quæ minùs litteris continentur, eidem Legato nostro injunximus verbo & Scripto pleniùs referenda. Omnipotens Dominus sua vos benedictione circumtegat, & suo semper faciat amore ferventes. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA VI.

QUantam de probitatis tuæ solertia fiduciam habeamus, quantùm te amplioribus benevolentiæ nostræ brachiis amplexemur, ipse nosti. Promotionis nostræ ordinem jam te credimus accepisse, atque nunc pleniùs poteris, quæ nobis prospera largitus sit Dominus, indagare. Legatum siquidem nostrum Venerabilem Fratrem Ottonem, Tudertinum Episco-

scopum, unum videlicet ex præcipuis Romanæ Ecclesiæ membris, ad Galliarum partes dirigimus, qui chariſſimum & glorioſum filium noſtrum Regem, & te ipſum, atque alios fratres noſtros & filios viſitet, ac de ſtatu noſtro faciat certiores. Si qua etiam in partibus ipſis corrigenda vel confirmanda fuerint, Sancto cooperante Spiritu, vice noſtra corrigat & confirmet. Ipſum igitur Dilectioni tuæ committimus, tuæ potiſſimùm Experientiæ commendamus, rogantes ut eum pro Beati Petri reverentia & dilectione noſtra in omnibus, quæ oportere cognoveris, adjuves & ſuſtentes. Nec ſolum ei officioſè aſſiſtas, ſed & cauſæ curam ipſe ſuſcipiens, laborioſum pro nobis ſollicitudinis onus collo tuo imponere non graveris, ſciens quia nos tuæ charitatis obſequiis nunquam experieris ingratos. Obtemperantem Monitis noſtris Fraternitatem tuam Dominus conſervare dignetur incolumem. Datum apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA VII.

NObilium factorum tuorum memoria, & antiquarum amicitiarum gratia incitamur, ut deſiderabilem nobis perſonæ tuæ præſentiam tali viſitemus Legato, qui Dei & Eccleſiæ honorem atque ſalutem tuam noverit ſtrenuè & fideliter operari. Proinde Chariſſimum Fratrem noſtrum Ottonem, Tudertinum Epiſcopum, ex noſtro ad te Latere delegamus, unum videlicet ex præcipuis Romanæ Eccleſiæ membris, Virum utique ſapientem & Religioſum, Domini ac Prædeceſſoris noſtri ſanctæ memoriæ Paſchalis Papæ Plantarium, qui te ipſum & Fratres noſtros ac Filios viſitet, & quo ordine nos Dominus ad honoris hujus culmen promoveri voluerit, quæ etiam nobis per Dei gratiam proſperè ſucceſſerunt, viva voce vobis valeat nunciare. Præterea ſi qua in partibus illis corrigenda vel confirmanda fuerint, Sancto cooperante Spiritu, vice noſtra corrigat & confirmet. Præſentibus igitur litteris tuam Nobilitatem rogamus, ut eum reverenter ſuſcipere, & tanquam noſtras, immò Beati Petri vices perferentem ſtudeas honorare. Cæterum quorumdam Pſeudo-Fratrum maliloquia & mendoſa figmenta Dilectionis tuæ conſtantiam non dimoveant. Nam detecta eorum mendacia per eundem Legatum noſtrum tibi & Regno tuo ampliùs nota fient. Ad hæc plurima liberalitatis tuæ obſequia, & Prædeceſſoribus noſtris exhibita, & nobis ipſis perſonaliter impenſa, à memoria noſtra non poſſunt nec debent excidere, pro quibus, præſtante Deo, cupimus æqua tibi & honori tuo viciſſitudine reſpondere. Rogamus itaque, ut ſicut ſemper, ità & nunc in Beati Petri ſervitio, & amore noſtro attentiùs perſeveres, quatenùs juxta laudabilem benevolentiæ tuæ morem, te inter reliquos Reges & Principes præcipuum adjutorem nos & nobiſcum tota Eccleſia ſentiamus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum.

EPISTOLA VIII.

ET Apoſtolicæ Sedis authoritas, & emergentium cauſarum neceſſitas nos compellunt, ut fratres noſtros circumquaque poſitos & litteris crebrioribus, & miſſis à Latere noſtro Nunciis viſitemus. Præcipuè verò Gallicanam Eccleſiam noſtra duximus viſitatione digniſſimam, quæ inter reliquas Chriſtianitatis Eccleſias nullis unquam ceſſit erroribus, nulla prorſus potuit ſchiſmaticæ pravitatis infamia maculari. Semper enim in plena Dei conſtantia perſeverans, Romanæ Eccleſiæ pacem unitatemque tenere, eamque ſemper ſtuduit obſequiorum exhibitionibus exaltare. Eapropter unum ex præcipuis Romanæ Eccleſiæ membris, Chariſſimum videlicet Fratrem Ottonem, Tudertinum Epiſcopum, in partes noſtræ ſollicitudini aſſiſtentes ad vos duximus delegandum. Virum utique ſapientem, cognitum, & Religioſum, atque ab ineunte ætate in Eccleſia Romana eruditum, qui Eccleſiam veſtram & vos ipſos ex parte noſtra viſitet, Clerum & Populum benedicat, voſque pleniùs de his, quæ nobis per Dei gratiam proſperè ſucceſſerunt, faciat certiores. Cui etiam dedimus in Mandatis, ut in partibus veſtris Concilia celebrare, ac ſi qua emerſerint negotia, unà vobiſcum debeat juſtitia mediante terminare. Rogamus itaque Fraternitatem veſtram, ut eum reverenter ſuſcipere, & tanquam Vicario noſtro ſtudeatis aſſiſtere & obedire. Nec fidei veſtræ conſtantiam quorundam maliloquia vel præſtigioſa figmenta perturbent, qui poſt concupiſcentias ſuas euntes, Altare aliud in Eccleſia Dei erigere, atque in tenebris Idolum fabricare cruentis manibus præſumpſerunt. Quod enim diſponente Domino circa nos factum audiſtis, non in angulo vel in latibulo, ſed in luce & manifeſto, ex deliberato Fratrum conſilio, ab univerſo Urbis Clero & Populo celebratum eſſe noveritis. Nos per Dei gratiam, quæ noſtri officii ſunt, in tota Urbe, intùs & extra, libertate plenaria operamur. Quæ minùs litteris continentur, idem Legatus noſter Dilectioni veſtræ pleniùs enarrabit. Omnipotens Dominus ſua vos benedictione circumtegat, ſuoque ſemper faciat amore ferventes. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA IX.

DOmino Lothario, glorioſo ac Triumphatori Romanorum Regi, Hugo Præfectus Urbis & fratres ejus, Leo Frangipane, & Cencius

cius Frater ejus, Stephanus de Tebaldo, Albertus Joannis de Stephano, Stephanus de Berizo Frater ejus, Henricus Filius Henrici de Sancto Eustachio, Octavianus Frater ejus, & reliqui Romanæ Urbis Potentes, Sacri quoque Palatii judices, & nostri Consules, & Plebs omnis Romana salutem & gloriam, & de hostibus universis victoriam.

Benè olim cana Patrum nostrorum & Togatæ gentis sanxit authoritas, paucis esse Principem moderatisque sermonibus alloquendum; ne vel adulationibus cognitis stomachari, vel instantia nimia Regius valeat favor retundi. Proinde licet Domini Papæ litteris & multorum ad te relatione de ejus electione pervenerit, gratum tamen nobis fuit ad Magnitudinem tuam super hac re Urbis litteras destinare. Nos siquidem post Papæ Honorii obitum, unanimi & spontanea omnium Cardinalium voluntate, & concordi electione Clericorum omnium, Dominum Papam Anacletum, Virum prudentem & providum, Filium Petri Leonis, in Romanum Pontificem Spiritus Sancti gratia procreatum, humili spontaneaque devotione suscepimus, & fidelitatem ei debitam de Urbis nostræ more juravimus. In cujus utique promotione tantam Cleri & Populi concordiam vidimus, ut verè in omnium mentes Spiritus Sanctus mirabiliter venisse credatur. Suggerimus igitur Clementiæ tuæ, & obnixiùs deprecamur, ut ei in omnibus Regali debeas semper affectione favere, & auxilii tui & consilii manum nobili devotione porrigere, & ejus & Romanæ Ecclesiæ hostes, sicut & ipse tuos, invicta manu refellere. Sanè si Princeps noster, & Cleri dici cupis & esse, si Romani Imperii optas tibi fasces & gloriam vendicare, necesse est Romanis Te legibus coaptari, nec Civium tuorum & Magistratus Urbis corda rescindere. Nos quidem te hactenus non sic de corde diliximus, nec Principatus tui ulla nobis cura vel affectio demulcere quolibet modo poterat, ut honoris tui augmentum & Imperii culmen deberemus ullis rationibus affectare; sed postquam Domini Papæ amorem circa Personam tuam impensiùs fervere cognovimus, eadem te sumus diligentia prosecuti, Purpuras tuas dignis honoribus deinceps cupimus illustrare. Cæterùm mirum valdè habemus, & Romanæ Reipublicæ injuriæ deputamus, cum tibi jam bis Dominus Papa litteras miserit, semel per Bremensem Archi-Episcopum, secundò per Argentinensem quemdam Clericum, qui te de statu Urbis pleniùs instruxerunt, cur nulla à Discretione tua adhuc Rescripta meruerit? Inde est, quod Dominus Papa nullam adhuc de Latere suo Personam, Clericum aut Laicum, juxta consilii nostri & totius Ecclesiæ Condictum, ad Excellentiam tuam statuit delegare.

Viderit itaque Moderatio tua, ut Domini Papæ litteris, Scriptis, & Nuncio devotiori moderamine respondere, & quem animum circa Domini Papæ personam, & circa nos omnes & & Romanam Rempublicam habeas, certis indiciis declarare non differas: Alioquin sic suspensi nos diutiùs stare non possumus, nec aliquibus in longum valemus dissimultatibus protrahi. Acta Romæ feliciter XV. Kalendas Junii.

EPISTOLA X.

SErenissimo ac Gloriosissimo Lothario, Romanorum Regi, Fratres qui Romæ sunt Cardinales, Presbyteri & Diacones, Bonifacius tituli Sancti Marci, Gregorius Apostolorum, Amicus tituli Sancti Nerei & Achillei, Desiderius tituli Sanctæ Praxedis, Saxo tituli Sancti Stephani in Cælio monte, Petrus Pisanus tituli Sanctæ Martyris Susannæ, Petrus tituli Sancti Marcelli, Sigizo tituli Sancti Xisti, Crescentius tituli Sanctorum Marcellini & Petri, Comes tituli Sanctæ Sabinæ, Gregorius tituli Sanctæ Balbinæ, Littefridus tituli Sancti Vitalis, Mattheus tituli in Eudoxia, Henricus tituli Sanctæ Priscæ, Odericus tituli Sancti Joannis & Pauli, Jonatas tituli Sancti Callisti, Stephanus tituli Sancti Laurentii in Damaso, Petrus tituli Sancti Eusebii, Gregorius Diaconus Cardinalis Sancti Eustachii, Angelus Sanctæ Mariæ in Dominica, Joannes Sancti Nicolai in carcere Tulliano, Rimmanus Sancti Angeli juxta templum Jovis, Silvius Sanctæ Luciæ juxta Heliogabalum, Romanus Sancti Adriani juxta Asylum, Gregorius Sanctæ Mariæ in Aquiro, Petrus senex Portuensis Episcopus, Ægidius Tusculanus Episcopus, Transmundus Seguinus Episcopus, Otto Jotrinus Episcopus, cum reliquis Romanæ Ecclesiæ Suffraganeis, Subdiaconi omnes, Primicerius cum omni Schola Cantorum, Petrus Basilicæ Salvatoris, quæ appellatur Constantiniana, Archi-Presbyter, Renerius Sanctæ Mariæ majoris, Papa Sanctæ Mariæ Rotundæ, cum reliquis Romanæ Ecclesiæ Archi-Presbyteris, & omni Clero Romano, Anastasius Abbas Sancti Pauli, Joannes Sanctorum Stephani & Laurentii, Laurentius Abbas Sancti Gregorii in Clivo Scauri, cum reliquis Abbatibus æternam in Domino salutem.

Propter quorundam hominum dolosa figmenta & mendacia venenosa, qui Dei Ecclesiam scindere, & simplicium animas evertere moliuntur, & sicut Jamnes & Mambres Moysi, Philetus & Hermogenes Paulo, Dei veritati resistunt, ad Serenitatem tuam, Christianissime Principum, Universitatis nostræ litteras, sicut & ad reliquas Orientis seu Occidentis Ecclesias, pia devotione dirigimus, optantes ut de his, quæ post obitum piæ memoriæ Papæ Honorii in Romana Ecclesia emersere, seu de Domni Papæ Anacleti electione, sitis litterarum serie certiores. Accepimus enim eos suis Scriptis impudenter asserere Dominum Papam, non petitione Populi, non spontanea Cleri electione, nec Honoratorum consensu juxta Synodales Regulas, & antiquas Pa-

trum nostrorum traditiones ad Apostolatus culmen assumptum, sed vi Parentum, potentia fratrum, fustibus & sanguine, nobisque nolentibus subrogatum. Sed mirum nobis non est, si mendacia ad tam longinquas dirigunt nationes, ut veneni sui fæce gentes omnes inebrient, & simplices quosque deludant, cum in Romanæ Ecclesiæ gremio fraudulentiis suis Sedem Apostolicam prostituere *contendant*. Revelata tecum, Nobilissime Princeps, facie loquimur, & per te toto Orbe Romano fieri notissima hæc, quæ scribimus, peroptamus. Decedente de hac vita Papa Honorio, nos omnes Cardinales, Presbyteri & Diacones, cum Sub-Diaconibus, Primicerio, cum omni Schola Palatii in Basilica Beati Marci, qui locus quasi Urbis umbilicus est, concordi voluntate, convenimus. Convenere Nobiles, & innumera ibidem multitudo convenit, substituendi Pontificis electionem avidiùs exspectantes. Cumque diutiùs inter nos de futuri Pontificis esset electione tractatum, Dominus Papa, tunc Cardinalis Presbyter, primus prorupit in vocem & quemdam de fratribus manu & voce propria assignavit: Cui rei se impotens frater ille cognoscens, communi omnium nostrorum consilio, communi assensu, exspectante Populo, consentientibus Honoratis, eundem Dominum Papam nobiscum communiter elegit. Sicque in Basilica Beati Petri ad corpus ejus, ubi tantum Romani Pontifices consecrantur, est celeberrimè consecratus. Nulla profectò nos violentia, nullius nos potentia impulit sicut fanatici illi suis litteris garriunt, in Romanum eum Pontificem advocare. Sed cum proditiones suas & opprobria tegere nequeant, proprii oculi trabe neglecta in alieno oculo festucam quærunt. Porrò Aimericus quondam Cancellarius, qui Romanam Ecclesiam quasi vile scortum pro luxuriis & avaritia sua longo jam tempore habuit prostitutam, qui Simoniis, sicut vos ipsi, ut credimus, aliquando fuistis expertus, & exactionibus variis Dei Ecclesiam & Dei servos diutiùs trucidavit, arridente ei egregio Viro Leone Frangipane, qui nunc per Dei gratiam nobiscum est, velut alter Sennacherib in civitatem sanctam, & templum improbi consilii sui manum impiè præsumpsit extendere, & propria superbia quibusdam sibi allicitis, qui ejus quadra vivebant, viris utique novitiis & numero quinque, Altare aliud in Dei Ecclesia solus est molitus erigere. Verùm Omnipotens Deus subsannavit eos, & eorum consilia infatuans, in sibilum & fabulam omnium mira ratione redegit. Ipsi tamen, ut canes impudentissimi, erubescere nescierunt, frons meretricis facta est eis. De quibusdam verò Episcopis, quos impostores illi in factione ista sibi applaudere gloriantur, nobis cura ulla non est, præsertim cum nil ad eos Romani Pontificis electio pertineat. Rogamus itaque Discretionem tuam, & in Domino commonemus, ut si Romanæ Ecclesiæ piis optas solatiis & studiis confoveri, si Imperii tui moderamina per Sedem cupis Apostolicam roborari, cum Romana simul Ecclesia sapias, æqua nobis pietate concordes, & Dominum Papam Anacletum, quem unanimi omnes devotione præfecimus, Catholicum Papam feliciter recognoscas, & debitam ei, Prædecessorum tuorum more, affectionem exhibeas. Nos quidem aliquando non sic plenè dileximus, sed quia Domini Papæ amorem uberiùs circa te fervere cognoscimus, eundem circa te & circa honorem tuum animum nos gestare cognoscas. Quod si nos fortassis audire distuleris, propitiùs sit nobis Deus, quia nullis excessibus ad tuam nos dilectionem compellas. Memento etiam quid Roboam Regi illi contigerit, qui consilio juvenum, Sacerdotum noluit consiliis obedire.

EPISTOLA XI.

JAm dudum voluntatis nostræ ac desiderii fuit, ut desiderabilem nobis personam tuam & totam Gallicanam Ecclesiam tali visitaremus Legato, qui Dei & Ecclesiæ honorem atque salutem tuam nosset & posset strenuè ac fideliter operari. Cæterùm nobis erga plurima occupatis, desiderium nostrum hucusque dilatum est. Sanè opportunitate habita, quod pro tempore intermisisse conspicimus, ipso jam debito compellente, perficere non moramur. Multa enim de tua nobili & experta dilectionis constantia fiduciam possidemus, qua Personam nostram à puero dilexisti, & dulcedinis tuæ affectione benevola educasti, ut more solito & communem Matrem Romanam Ecclesiam honore debito venereris, & nos ipsos personaliter dilectionis tuæ affluentia prosequaris. Ea propter charissimum Fratrem nostrum Ottonem, Tudertinum Episcopum, unum videlicet ex præcipuis Romanæ Ecclesiæ membris, virum utique honestum & Religiosum, Domini Prædecessoris nostri Sanctæ memoriæ Paschalis Papæ Plantarium, ad tuam usque præsentiam nostro è Latere delegamus. Qui teipsum de statu nostro faciat certiorem, & in diversis Regni partibus, quæ correctione vel confirmatione digna fuerint, vice nostra corrigat & confirmet. Præsentibus igitur litteris Nobilitatem tuam rogamus, ut eum & reverenter suscipere, & tanquam nostras perferentem vices studeas honorare. Nobis enim, quidquid obedientiæ, quidquid ei honoris exhibueris, adscribemus. Nos profectò pleniùs te benevolentiæ nostræ brachiis amplexamur, & tuum tuique Filii gloriosi Regis Philippi honorem, præstante Domino, cupimus efficaciter exaltare. Porrò de promotione nostra, per fratres nostros Cardinales & Episcopos Suffraganeos Romanæ Ecclesiæ celebrata, de Cleri & Populi nobiscum unanimitate, seu etiam de scandalo à paucis Pseudo Fratribus celebrato, eidem Legato nostro injunximus, tibi & Regno tuo pleniùs intimare. Rogamus ergò, ut pro Ecclesia Dei murum te validissimum opponas, & aures

tuas

tuas ab illorum mendaciis seu detractionibus omninò avertas: Quatenus inter reliquos Christianæ gentis Principes præcipuum te Catholicæ Fidei defensorem, sicut semper, ita & nunc tota nobiscum Ecclesia recognoscat. Charissimam Filiam Beati Petri Dominam Reginam benedictione Apostolica salutamus. Omnipotens Donus Apostolorum suorum Petri & Pauli meritis personam potestatemque vestram custodiat, & per temporalem administrationem æterni vobis Regni participium largiatur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA XII.

Nobilis memoriæ Antecessores tui, sicut Viri sapientes & consilio providi, Sanctam Romanam Ecclesiam honorare, & pro collata à Domino potestate propensiùs exaltare curarunt, & sicut nos ipsi vidimus & testamur, Prædecessoribus nostris nobili devotione servierunt. Inde est, quod Sedes Apostolica inter reliquos Galliarum Principes ampliori est eos gratia amplexata. Et ideò Dilectionem tuam paternis alloquiis visitantes, Prudentiam tuam litterarum præsentium serie attentiùs adhortamur, ut nobilium Prædecessorum nobilis Successor Romanæ Ecclesiæ individua semper charitate cohæreas, nec ab ejus unquam unitate declines. Cui profectò si indefessa fueris devotione prudenter innixus, tuta poteris, præstante Deo, stabilitate regnare. Nos quidem de Nobilitate & fidei tuæ constantia plurimum præsumentes, personam tuam dignis titulis honorare, & honorem tuum Paternæ dilectionis affectu omnimodis decrevimus ampliare. De promotione verò nostra, seu de his, quæ apud nos acta sunt, Venerabilis Frater noster præsentium Lator Otto, Tudertinus Episcopus, Legatus noster, quem ad partes vestras pro variis negotiis delegamus, Dilectionem tuam faciet certiorem. Ipsum itaque egregiæ Probitati tuæ attentiùs commendantes rogamus, ut pro amore Beati Petri & nostro, solita ei liberalitate concurrere, & tuis eum debeas solatiis confovere, quatenus & injunctum sibi Mandatum, cooperante Deo, per industriæ tuæ solatium efficaciter exequi valeat, & tuam nos in eo valeamus diligentiam experiri. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA XIII.

Quod tibi de statu nostro & Romanæ Ecclesiæ tardiùs scripsimus, Frater mi charissime, ne mireris, quoniam & nos de suscepti inopinata cura Regiminis mœstitia occupavit, & in tanta bestiarum frementium sylva di-

versis fluctibus pressi, adversis sumus ventorum turbinibus agitati. Tanta quippe me occupationum onera deprimunt, tantis causarum flagris illidor, ut mens mea nullatenùs ad superna erigatur, & ego rectè clamare compellar: *Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me.* Considero namque qui sum, & infirmitatem meam, quasi manu palpans, certis effectibus deprehendo. Et ideò ut Beatitudini tuæ vera profitear, infirmitatem meam plenè considerans ad Apostolicæ Sedis culmen propriis meritis non posse pertingere, onus hoc malui declinare, ne in Pastoralis regimine imparis administrationis actioni succumberem. Sed quia Dei disponentis arbitrio contraire non est, obedienter secutus sum quod misericors de me operis manus voluerit operari. Cum ergò & Romanæ consuetudo Ecclesiæ posceret, & Beatitudinis tuæ nos dilectio incitaret, curavimus non solùm Scriptis Fraternitati tuæ nostræ charitatis & amicitiæ vota persolvere, sed etiam de promotione nostra, quod desiderabile tibi fuisse credimus, per latorem præsentium venerabilem Fratrem nostrum Ottonem, Tudertinum Episcopum, à Domino S. Prædecessore nostro Papa Paschale ordinatum, indicare. Ipse quidem, & de his, quæ apud nos acta sunt, & de statu Urbis & Ecclesiæ, quantò pleniùs novit, tantò Experientiæ tuæ poterit veriùs enarrare. Sanè de electione nostra, quæ à fratribus nostris Cardinalibus, Presbyteris & Diaconibus, Subdiaconis quoque & Primicerio, & omni Schola Palatii, ac cuncto Clero Romano, expetente omni Populo, consentientibus juxta tenorem Canonum Honoratis, est unanimi voto, & concordi moderatione peracta, ad notitiam tuam multorum relationibus pervenisse jam credimus. Qualiter autem consecratio nostra per venerabilem Fratrem Petrum, Portuensem Episcopum, cum diversarum Regionum Episcopis, ad Altare Beati Petri sit solemniter celebrata, quomodo etiam per viam sacram Phrygio capiti nostro, Prædecessorum nostrorum more, imposito ad Lateranense Palatium venerimus, forsitan non ignoras. Quocirca de suavissimæ Beatitudinis tuæ fide & constantia impensiùs præsumentes, te instantiùs exoramus, ut piis precum tuarum suffragiis apud omnipotentem Deum nobis concurrere, & pro Romana debeas Ecclesia consueta instantia vigilare. Qualiter autem de Fraternitatis tuæ debeamus charitate præsumere, ex mentis nostræ, quam circa te habemus, qualitate colligimus. Nec te aliter Personam nostram & Apostolicam Sedem diligere, quam ipsi vos diligimus, arbitramur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA XIV.

SUscepti officii ratio nos hortatur, ut Ordinationis nostræ primordia, & his qui propè, & his qui longè sunt, fratribus intimemus. Noverit itaque Fraternitas tua, quoniam defuncto Decessore nostro Papa Honorio, Fratres Cardinales S. Romanæ Ecclesiæ, Presbyteri & Diacones, cum universo Urbis Clero & Populo, communi voto & desiderio ad summum nos Pontificatus apicem elegerunt, & electum Fratres nostri Episcopi Romanæ Ecclesiæ Suffraganei ante sacratissimum Beati Petri Apostoli Corpus celeberrimè consecrarunt. Cæterùm labores tui & persecutiones, quæ tibi à Barbaris inferuntur, nobis quemadmodum graves sunt, utpotè qui & communi charitatis debito, & Apostolicæ Sedis administratione compellimur, ut Fratrum omnium passionibus compati, & eorum afflictionibus attentiùs subvenire debeamus. Dolemus autem quia hæc quæ pateris, nobis ante hos dies cognita non fecisti: Sicut ea maturiùs audissemus, per Legatum nostrum, quem ad Charissimum Filium nostrum Imperatorem direximus, pro quiete ac sublevatione tua libentiùs scripsissemus. Hortamur autem Dilectionem tuam, ut patienter omnia sufferas, & in patientia tua illatas tibi oppressiones æquanimiter toleres, quatenus beatitudinem illam percipere merearis, quam patientibus persecutionem propter justitiam Dominus pollicetur. Nec unquam persecutio quælibet vel oppressio adeò te perturbet, ut Sponsam tuam, Drinastinam videlicet Ecclesiam deseras, aut ab antiqua Patrum lege ac traditione aliquo modo recedas. Nos enim Fraternitati tuæ non deerimus, quando debita & opportuna tibi tuæque Ecclesiæ subsidia impendamus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Kalendis Maii.

EPISTOLA XV.

IN promotionis nostræ principiis Universitati vestræ litteras misimus, in quibus super his quæ tunc de nobis Romana Ecclesia fecerat, pleniùs vobis intimare curavimus. Sed quia post consecrationem nostram, quæ per Dei gratiam ad Altare Beati Petri est solemniter celebrata, multa nobis prospera, multa commoda successere, dignum duximus iteratis vos litteris visitare, & de his, quæ circa nos sunt *acta*, Fraternitatem tuam reddere certiorem. Nos siquidem, largiente Deo, sani & prosperi sumus, & Catholicæ Ecclesiæ hostibus dignis redargutionibus confutatis, quæ ad nostrum videntur officium pertinere, ubique in Urbe, intùs & extra, efficaciter operamur. Fratres nostri Cardinales & Clerus omnis Romanus individua sunt nobis charitate conjuncti. Leo Frangipane cum Filio, & Cencius Frater ejus, Viri Clarissimi, Præfectus & omnes Nobiles & cuncta Plebs hominum nobis fidelitatem fecerunt. Proindè si qua ad vos Schismaticorum deliramenta pervenerint, si eorum aniles fabulæ & mendacia fraudulenta quorumlibet assertione alluserint, instanti solertia confutate, non respicientes in vanitates & insanias falsas, & nolite communicare juxta Apostolum operibus infructuosis, magis autem & redarguite. Quæ enim in occulto aguntur ab Episcopis, turpe est & dicere. Ii sunt qui, sicut Propheta testatur, in mercede aliquando divinabant, & nisi miserint in hæc ora eorum quidpiam, sanctificant super eos bellum. Sanè Altare contra Altare in Dei Ecclesia *erigentes*, Canonica sunt romphæa desecati. Hoc idem etiam de Abbate Farfensi noveritis factum, qui post mortem Beatæ memoriæ Papæ Honorii, contempto juramento quod Romanæ Ecclesiæ fecerat, Beati Petri Regalia impudenti temeritate invasit, & nunc Dei Ecclesiam persequi, & in quibus potest, invectus furia, infestare non cessat. Retrusus tamen, & Ecclesiæ funda percussus, & excommunicationis sententia condemnatus, iniquitatis suæ complices jam habere non potest. Mandamus itaque Fraternitati vestræ, & in Domino commonemus, ut in Beati Petri fidelitate & nostram constantissimè persistentes, prædictum Farfensem Abbatem, Anti-Christi plantationem, & cruentam bestiam omnimodis insequi sollicitiùs procureris, & cornua, quibus Romanam Ecclesiam ventilat, in bipenni & ascia succidatis. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Idibus Maii.

EPISTOLA XVI.

IN ipso nostræ promotionis exordio per Venerabilem Fratrem nostrum Bremensem Archi-Episcopum Serenitati tuæ litteras misimus, tam de statu Ecclesiæ Romanæ, quàm de his quæ circa nos acta fuerunt, expressiùs continentes, sed nos adhuc nulla Clementiæ tuæ Rescripta meruimus. Nec inter multiplices curas, quibus in Sedis Apostolicæ moderatione constituti comprimimur, Nunciorum tuorum solatiis allevari. Nos quidem Personam tuam, in minoris ordinis administratione constituti, pro mira tuarum opinione virtutum ample dileximus, & suscepti Regni genium pro posse nostro tunc confovimus. Unde procul dubio Experientia vestra cognoscat voti nostri esse, ut quantò magis Sedes Apostolica Regni pietate fulcitur, tantò ampliùs honorem tuum & Regnum strictis debeamus brachiis amplexari. Vicissim enim sibi & Regalis potestas, & Sacra Romana authoritas mutua debent diligentia respondere. Sanè tunc tuta erit conditio subjectorum, si Regnum & Ecclesia diebus tuis alterutro titulo compassionis arriserint, & ad culmen Imperii Regni tui moderatio latiùs extendetur, si credere Dei gratiam pia fueris devotione

tione sortitus. Porrò ut votis tuis satisfacere videamur, quæ circa nos sunt, tuæ volumus Industriæ fieri notiora. Nos Dei gratia & Apostolorum suorum Petri & Pauli meritis, benè & prosperè sumus, quæ officii nostri sunt, intùs & extra plena libertate disponimus, in pace sunt omnia quæ possidemus. Fratres nostri Cardinales & Episcopi, & Clerus omnis Romanus individua nobis charitate cohærent. Viri Illustres Leo Frangipane, Hugo Præfectus Urbis & Frater ejus, Filius Leonis Frangipane & Centius Frater ejus, Stephanus de Petro, Stephanus de Tebaldo; Filii Henrici de Sancto Eustachio, Nobiles omnes, & Plebs omnis Romana, Capitanei & Comites qui extra sunt, fidelitatem nobis debitam juraverunt. Basilicam Beati Petri, Lateranense Palatium, & reliquas munitiones Urbis quietè ac pacificè detinemus. Conrardum Regni Invasorem licet ejus nomen nobis pro minimo fuerit, in Cœna Domini; Laterani in Basilica Salvatoris, sub oculis Ecclesiæ, quæ frequens ea die de diversis partibus Mundi convenerat, in conspectu etiam omnium terræ suæ, solemniter excommunicavimus. In Parasceve quoque apud Sanctam Hierusalem ex nomine pro Te in auribus Ecclesiæ orationem publicam fecimus. Rogamus itaque nobilem Prudentiam vestram, & in Domino commonemus, sicut de te spem bonam & firmissimam possidemus, nostris debeat successibus congaudere, & tam pro nobis, quam pro omni Ecclesia Romana, Regalem ac piam sollicitudinem gerere, & efficacem nobis diligentiam exhibere. Nec vos quorumdam prava venenatorum vaniloquia conturbent, qui totam Dei Ecclesiam venenari cupientes, dum vexationes pristinas & consueta mercimonia in Sanctuario Domini exercere statuebant, testaceum Idolum cruentis manibus plasmare conati, quod utique lapis ille angularis, de Domini monte descendens, dura impressione minuit. Incolumem te, & nostri memorem, pia Dei dextera à malis omnibus tueatur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Idibus Maii.

EPISTOLA XVII.

Auditum habemus, charissima in Domino Filia, quod verè Christiana charitate refulgeas, quod Ecclesias diligas, quod Servos Dei piis ubique solatiis foveas. Nec minoribus es profectò præconiis attollenda, quod totius Regni regimen & censura justitiæ de tua potissimùm dicitur moderatione pendere. Quæ de Beatitudine tua, Illustrissima Filia, audivimus, incunctanter & credimus, & hæc & alia plura de te nobis bona sæpius nunciata lætificant: Et omnipotentem Deum assiduis precibus exoramus, ut incæpta sanctitatis opera, Apostolorum Petri & Pauli meritis, pio & meliori te faciat fine concludere. Hortamur itaque nobilem Prudentiam tuam, & in Domino commonemus, ut inter Regni curas & sæcularium negotiorum sollicitudines & sæculi glorias, cor tuum semper ad Dominum habeas, & te quandoque cogites morituram: Non de piis operibus Mundi laudes affectes, ne dùm hominibus foris placere delectat, Dei intùs possis oculis displicere. Virum tuum, charissimum Filium nostrum Lotharium Christianissimum Regem, sedulis suggestionibus adhortare, ut sic terreno Regno humana potestate præsideat, quatenus ipsum, qui supra nos est, per quem Reges regnant, & Principes justa decernunt, qui transfert Regna cum vult, qui facit Reges inglorios, & accingit fune renes eorum, cautè semper & diligenter attendat. Et licet ipse Romanam Ecclesiam, ut certum habemus, plenis brachiis amplexetur, dilectionem tamen ejus & affectum circa Sedem Apostolicam, & nos, qui eum ex longo jam tempore dileximus, per tuam potiùs optamus industriam propagari. Porrò nos personam ejus propensiori charitate diligimus, & honorem suum, largiente Domino cupimus conservare, & diligentiùs, ac efficaciter ampliare. Quia igitur, peccatis meis exigentibus, Ecclesiæ regimen sum subire coactus, Apostolatus onus cogor in amaritudine animæ meæ portare. Sanctorum Virorum solatiis egeo, ut orationum suarum instantia mihi semper Deum propitium faciant, & gratiam ejus in omnibus ubique opportunitatibus augeant. Et ideò te plurimùm deprecamur, ut & Deum debeas pro nobis obnixiùs exorare, & auxiliis ac piis consiliis tuis nos crebriùs allevare. Vitam & annos tuos omnipotens Dominus, Apostolorum suorum Petri & Pauli meritis, in bonis operibus augeat, & post vitæ hujus cursum, vitam tibi largiatur æternam. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Idibus Maii.

EPISTOLA XVIII.

Lator præsentium, Ecclesiæ tuæ Archi-Diaconus, ad Apostolorum limina veniens, à Fraternitate tua se vehementiùs prægravatum in nostra & Fratrum præsentia intimavit. Retulit siquidem te de proditione ipsum coram Fratribus impetiisse, seque negasse, & tibi Canonicè satisfacturum in Capitulo respondisse. Cum igitur statuta die ad agendum pro eadem causa in tuam & Capituli præsentiam devenisset, teque accusatorem simul & judicem, quod omninò justitiæ & rationi adversatur, apertiùs intelligeret, Sedem Apostolicam appellavit, & terminum, quo tibi coram Pontifice Romano justitiam faceret, nominavit. Post hanc autem appellationem, sicut ipse asserit, accepta occasione de obitu Decessoris nostri, bonæ memoriæ Papæ Honorii, eum ad nos, sicut obtulerat, venientem beneficiis suis Ecclesiasticis & rebus aliis exspoliasti. Perpendat ergò Fraternitatis tuæ prudentia, quam grave, quamque inconveniens sit, ut illud

illud Sedi Apostolicæ privilegium coneris auferre, quod ex Divino munere atque antiqua Sanctorum Patrum traditione, usque nunc per Dei gratiam meruit obtinere, & per Apostolorum Principis merita, Beati Petri, pro quo, ne deficeret fides, ipse Christus oravit, usque in finem inviolabiliter obtinebit. Ea propter Fraternitati tuæ mandamus, & Apostolicæ Sedis auctoritate præcipimus, ut eidem Archi-Diacono, quæ abstulisti, cum integritate restituas, & quietè deinceps omnia tenere permittas. Proximis autem Beati Martini Octavis nostro te conspectui repræsentes, plenam de eo justitiam in nostra & Fratrum præsentia recepturus. Per præsentia etiam tibi Scripta mandamus, quemadmodum Antecessor noster Beatæ recordationis Papa Honorius tibi *mandavit*, ut Filios nostros Ecclesiæ Magdeburgensis Canonicos ad nos venire volentes prohibere ulteriùs non præsumas, si Beati Petri gratiam & dilectionem obtinere volueris. Nos enim tibi aut honori tuo nihil detrahimus, sed si in te non remanserit, pleno potiùs charitatis affectu tam te, quam Ecclesiam tibi commissam diligere, ac præstante Domino cupimus honorare. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, XV. Kalendas Junii.

EPISTOLA XIX.

AB ipso promotionis nostræ principio, ex debito Romani Pontificatus officio, litteras nostras ad speciales fratres, & Beati Petri Filios mittere disposuimus. Cæterum nobis erga plurima occupatis, vos Apostolicæ benedictionis litteris visitare non potuimus. Sanè opportunitate habita per harum litterarum portitorem dilectionis nostræ litteras ad vos dirigere curavimus, in quibus promotionem nostram & Romanæ Ecclesiæ statum pleniùs cognoscere valeatis. Obeunte siquidem Papa Honorio, bonæ memoriæ Prædecessore nostro, Romanæ Ecclesiæ Fratres nostri Cardinales, Presbyteri & Diacones, Suffraganei Episcopi cum Primicerio, & omnibus Palatii Ordinibus, cum Abbatibus, Archi-Presbyteris, & cuncto Urbis Clero & Populo, sub totius Ecclesiæ obedientia ad Altare Beati Petri gravissimum summi Sacerdotis onus mihi, licet indigno, imposuerunt. Omnipotenti autem Deo gratias agimus, quia ex tunc ubique, intùs & extra Urbem, Ecclesiæ servitium plena exequimur libertate.

EPISTOLA XX.

EX quo civitas S. Hierusalem, & gloriosissimus Dominicæ sepulturæ locus Dei nutu Christianis est redditus, ad ejus defensionis tutelam Romana Ecclesia omnimodis elaborare non destitit. Quocirca nos, qui in Apostolicæ Sedis specula Divina sumus dispositione promoti, Prædecessorum nostrorum, Romanorum Pontificum vestigia subsequentes, famosam illam Dei civitatem Hierusalem, & loca illa ubi steterunt pedes ejus, debita reverentia venerantes, quibus modis per Dei Omnipotentis gratiam possumus, exaltare ac nimium honorare decrevimus, & cætera.

EPISTOLA XXI.

AB ipsis ferè pueritiæ nostræ primordiis Dilectionem tuam, qua nos impensiùs dilexisti, id quod sumus evidenter experti, & nos, si benè memineris, non ægra sumus te charitate complexi. Quapropter non parum miramur, quod post promotionem nostram à Fraternitate tua nec litteris nec Nunciis meruimus visitari. Quidquid autem illud fuit, nos tamen de affectione tua spem firmissimam possidemus, & ideò Fraternitatem tuam litteris præsentibus visitantes rogamus, ut amoris tui fervorem mutuis nos facias Epistolis experiri. Muta enim charitas repræsentat faciem non amantis, & odiorum simulacrum est non aperire quod diligas. Sapienti credimus ista sufficere.

EPISTOLA XXII.

OMnis nobis, venerabilis Frater, qua ad Fraternitatem tuam scribimus, est occasio gratiosa. Quia & perfecta dilectio fastidium nescit, nec panem otiosa manducat.

EPISTOLA XXIII.

DE nobili providentia tua bona nobis plurima nunciantur, & legalitatis tuæ præconia fama celebri prædicantur.

EPISTOLA XXIV.

SCimus te ante susceptum Apostolicæ Sedis regimen nos propensiùs dilexisse, & nequaquam ambigimus, quod nunc pleniori nos debeas affectione diligere.

EPISTOLA XXV.

NObilitatis tuæ, Fili chariſſime, audita nos fama præclara lætificat, & facie ignotum laudis tuæ præconia nobis te notiſſimum reddunt, &c.

EPISTOLA XXVI.

DE dilectione tua, Fili chariſſime, longè aliter, quam nobis evenerit, ſperabamus, cum nunc in te evidenter appareat, quod pro frumento oriatur nobis tribulus, & pro hordeo ſpina. Cum enim de promotione noſtra, quam tibi gratiſſimam ſperabamus, certis aſſertionibus comperiſſes, tum pro affinitate noſtra, tùm pro communi Eccleſiæ debito tuam nobis feſtinanter deberes præſentiam exhibere, non ſolùm ipſe ad nos non veniſti, verùm etiam diſſuaſionibus tuis aliorum feciſti corda pavere. Mandamus itaque Dilectioni tuæ, ut qui te videre optamus, ad nos quantò citiùs venire feſtines, &c.

EPISTOLE XXVII.

DIlectionis tuæ litteras, Frater in Chriſto chariſſime, pleno charitatis effectu ſuſcepimus, in quibus devotionem, quam erga Matrem tuam Romanam Eccleſiam & honorem noſtrum hactenùs habuiſſe cognoſceris, ferventiùs atque familiariùs redundare in præſenti conſpicimus. Nos ſiquidem in minoris officii adminiſtratione poſiti; Perſonam tuam ſpeciali ſemper affectione ab ineunte ætate dileximus. Nunc autem in Apoſtolicæ Sedis regimine, Divina diſponente clementia, licet indigni, totius Cleri & Populi Romani voto ac deſiderio conſtituti, tantò te charitatis brachiis cupimus amplexari, quantò de conſilio & auxilio tuo Romanam Eccleſiam plurimùm indigere cognoſcimus, &c.

EPISTOLA XXVIII.

OMnipotenti Deo, & Apoſtolis ejus, Petro & Paulo, gratias agimus, quia quod de fidei veſtræ conſtantia, Fratres in Chriſto chariſſimi, ſperabamus, ipſa operum veſtrorum circa nos executio pleniùs manifeſtat, &c.

EPISTOLA XXIX.

QUod tuæ Prudentiæ & tutelæ Aquilejenſis Eccleſia commiſſa eſt, nos multum gaudemus: Certi ſiquidem, quod tuo ſtudio & labore, nec in his, quæ foris ſunt, detrimentum patietur. Ea propter Dilectionem tuam per præſentia Scripta monemus, ut Eccleſiæ libertati & honori prudentiſſimè, quantum in te eſt, conſulere non differas. Prætereà ad Beati Petri ſervitium & noſtrum te præcipuè invitamus. Inter cæteros enim Principes Eccleſiæ Romanæ fideles & filios te honorare volumus & exaltare. Datum Romæ apud Sanctum Petrum.

EPISTOLA XXX.

VEniens ad nos Presbyter Marcualdus de illata ſibi & Eccleſiæ veſtræ injuria, vultu magis quam voce querelam expoſuit, & ut ei Miſſam celebrare de noſtra authoritate liceret, humiliter deprecatus eſt. Nos igitur de illato ſibi opprobrio condolentes, & Nicæni Concilii authoritatem ſequentes, Miſſarum ſolemnia celebrare, Fratrum noſtrorum Epiſcoporum & Cardinalium conſilio, Canonica cenſura illi præcipimus. Et quia pro eo veſtra rogavit Fraternitas, vobis eundem commendamus in Domino. Datum Romæ apud Sanctum Petrum.

EPISTOLA XXXI.

GRaviſſima de veſtro Epiſcopo nobis relata ſunt, quæ ſi vera ſunt, cum noſtra ſalute inulta dimittere non valemus. Multos enim Laicos & Clericos truncatos, multos ejus ſtudio interfectos accepimus. Ea propter præſentibus litteris vos monemus, ut ante Feſtum omnium Sanctorum ad noſtram præſentiam veniatis, quatenus, veſtro auxilio & conſilio, Juſtinopolitanæ Eccleſiæ in hoc & in aliis providere poſſimus, Datum Romæ apud Sanctum Petrum.

EPISTOLA XXXII.

SI Paſtoralis officii debitum, quod Deo diſponente ſuſcepimus, mentis velimus integritate penſare, omnibus per univerſum Orbem, ſed hujus ſpecialiùs Almæ Romanæ *Urbis* Eccleſiis noſtræ liberalitatis munificentiam largiùs impartiri debemus, quantò per unanime votum & dilectionis eorum integritatem, Divina cooperante

rante gratia, Summi Sacerdotis celsitudinem obtinemus. Vestris igitur petitionibus, Dilectissimi Filii, clementer annuentes, ex Apostolicæ Sedis solita largitate donamus, concedimus, & remittimus vobis, ac per vos Ecclesiæ Beati Laurentii, cujus venerabile Altare nostris per Dei gratiam, tanquam Beati Petri manibus, octavo kalendas Junii, solemniter consecratum est, omnes redditus possessionum, quas usque hodie habetis in massa de Vestario, seu in sylva proba, sita in eadem massa, videlicet terris, villa, vineis, pratis, sylvis & scrupetis. Rustici quoque, qui in eisdem possessionibus habitant in dominio semper ac ditione vestra permaneant, salvo censu duorum marabolinorum, quod ad hujus nostræ donationis indicium in Anniversario consecrationis præfatæ singulis annis Lateranensi Palatio persolvetis. Propterea confirmamus vobis Ecclesiam Sanctæ Luciæ & Sancti Hippolyti, quam ædificare debeatis, in eisdem possessionibus supradictæ massæ, salvo in omnibus jure Episcopi. Statuimus igitur, ut nulla Ecclesiastica sæcularisve persona hanc nostræ constitutionis paginam infringere præsumat; Quod si præsumpserit, potestatis honorisque sui dignitate careat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Qui vero conservator extiterit, omnipotentis Dei Apostolorum ejus Petri & Pauli meritis, benedictionem & gratiam consequatur. Datum apud Sanctum Petrum.

EPISTOLA XXXIII.

ET antiqua Religionis tuæ memoria, & officiosa Probitatis tuæ solertia nos faciunt de te valde confidere, ut schismaticorum & oblatrantium vaniloquia non attendas, sed in Beati Petri servitio, & amore nostro solita fidei constantia perseveres, &c.

EPISTOLA XXXIV.

AB ipso nostræ Ordinationis primordio Fraternitatem tuam comperimus circa nos devotam existere, & oblatrantium vaniloquia ac falsitates solerti prudentia confutare. Propter quod tanto nunc uberiores tibi grates rependimus, quanto efficacius in Beati Petri servitio & amore nostro persistis, & hostis nostri superbiam viriliter jam impugnare cœpisti: Tantaque cupimus deinceps te benevolentia confovere, ut sive pacem sive aliud pro temporis ingruentia faciamus, tuis & Ecclesiæ tuæ comodis, tanquam nostris & Romanæ Ecclesiæ profectibus specialiter intendamus, &c.

EPISTOLA XXXV.

SAcerdotali sollicitudini tuæ, venerabilis Frater, plurimum congaudemus, quia sicut in litteris, quas Beatæ recordationis Papæ Honorio Prædecessori nostro per latores præsentium transmisisti, manifesta relatione cognovimus, de Populo tibi commisso & Sacerdotum ministerio piam videris vigilantiam, curamque gestare. Quæsisti enim una cum dilecto Filio nostro Duce Hubaldo, quid tibi super Parochiæ tuæ Presbyteris esset agendum, qui libere uxorum legibus servientes, Sacris volunt Altaribus deservire. Atque ut tibi breviter respondisse noscamur, si sacrorum volumus Patrum Regulis consentire uxorum simul & Sacra in hujusmodi Sacerdotibus ministeria esse non possint. Si enim juxta Beati Gregorii Institutum, nullus est Sub-Diaconus ordinandus, nisi qui se caste vivere Canonica assertione promiserit, quanto amplius est in Dei Sacerdotibus attendendum, qui Sacrum Christi Corpus pio ore conficiunt, & ejus Sacras Carnes fidelium Populis piis manibus partiuntur? Et si Laicis juxta præcipuum Ecclesiæ Magistrum Beatum Paulum ad tempus abstinendum est ab uxore, ut vacent orationi, quid putas Christi est Sacerdotibus faciendum, quibus juxta Divinæ legis oraculum est mandatum semper esse in Sanctis, & semper pro Dei Populo exorare? In Heli mortuo vetus legitur Sacerdotium immutatum, & in Samuele Divina transmutatione cælitus innovatum. Nos tamen, Domino largiente, nostrum ad vos, Virum providum & honestum, Legatum pro his & aliis Ecclesiæ negotiis decrevimus destinare, &c.

EPISTOLA XXXVI.

DIlectionis tuæ fervorem, quem penes nos & Romanam Ecclesiam gestare videris, etsi litterarum tuarum series minime testaretur, in corde tamen nostro legimus, quid de tua debeamus devotione sentire. Proinde quod Idiota Remensis, Truncus inutilis, in te & Ecclesiam tuam nequiter & impudenter egisse dignoscitur, nequaquam te mœror aliquis seu dolor afficiat, præsertim cum in nos & Ecclesiam Romanam, cui se juramento adstrinxit, quasi ebrius & vino æstuans, Histrionum more, multa insolenter vomuerit. Ponens quidem in cœlum os suum, ut lingua ejus transeat super terram; tanquam alter Dioscorus Sedem nixus est Apostolicam judicare. Dumque iniquitatis zeli quoddam plantarium in Dei Ecclesias fovere molitur, & statuam in campo Dura, velut alter Babylonius, furiosorum more, quibusque simplicibus suggerit adorare, cum eadem, cui se prostravit, statua à lapide de monte succiso, præstante Domino,

no, velociter conteretur. Porrò nos latratus ejus & ineptias ceu canum latratus, & energumenorum furias judicamus. Fundamentum siquidem Dei immobile perseverat, & Cathedra Petri locusque Pauli nullis præstigiis inumbrari, nullis possunt irrisionibus concuti. Ecclesia namque omnis Romana, sicut ab initio promotionis nostræ, individua nobis charitate cohæret, & sacris per omnia concordans Canonibus, unum Dei est ovile, & ei unus est Pastor. Esau per agrestia & abrupta vagetur, ut simplicium mentes mendaciis consuetis evertat: Jacob tamen simpliciter domi habitat, & interveniente Matre simplex simplices *parat* Patri cibos. Et ut tibi omnia breviter perstringamus, gloriosus Filius noster Rogerius Dux Apuliæ ad pedes nostros humiliter veniens, nos Papam Catholicum, & Ligium Dominum suum, Prædecessorum suorum more, recognovit: Archi-Episcopi, Episcopi, Abbates omnes Apuliæ, Calabriæ, sicut omnis etiam Orientalis Ecclesia, Hierosolymitana, Antiochena, & Constantinopolitana, nobiscum sunt, & nos visitant & frequentant. Noveris etiam nos soluto Concilio, quod apud Barum quinto Idus Novembris, præstante Domino, celebraturi sumus, Mediolanum properanter adscensuros. Tu itaque, Fili in Christo Charissime, confortare in Domino, & officium tuum viriliter age, & virulenta verba seu minas Remensis nullatenùs reformides.

EPISTOLA XXXVII.

Mandata Cœlestia efficacius gerimus, si nostra cum fratribus onera partiamur, si dilectio nobis spiritualium aderit filiorum. Proinde omnibus necessitatem patientibus pro commisso nobis officio benignitatis nostræ manum largiùs impertiri debemus, ut & ipsi remedia sperata suscipiant, & nos in eis, quod officii nostri est, pleniùs exequi valeamus, &c.

EPISTOLA XXXVIII.

Apostolicæ Sedis providentia & benignitate provocamur, *ut* Sacrosanctam Romanam Ecclesiam diligentibus liberalitatis nostræ manum extendere debeamus. Idcircò, Fili in Christo charissime Rogeri, Dei gratia Apuliæ Dux, non immeritò magnifice, quia gloriosæ memoriæ Genitor tuus Rogerius, multo sanguine, multisque laboribus, totam, sicut Insulam.

Cætera desiderantur.

FINIS TOMI SEPTIMI.

IN-

INDEX RERUM, ET VERBORUM.

A

B

Baptis-

F

G

H

I

L

M

N

O

P

R

Sta-

T

V

Vera

FINIS INDICIS.